

BURGERLIJK WETBOEK VOOR INDONESIE	KITAB UNDANG-UNDANG HUKUM PERDATA	Indonesian Civil Code
(Afgekondigd bij publicatie van 30 April 1847 S. No. 23).	(Burgerlijk Wetboek voor Indonesie)	(Promulgated by publication of April 39 1847 S.NO.23)
EERSTE BOEK VAN PERSONEN	BUKU KESATU - ORANG	BOOK ONE - INDIVIDUAL
EERSTE TITEL	BAB I	Chapter I
Van het genot en het verlies der burgerlijke regten	MENIKMATI DAN KEHILANGAN HAK KEWARGAAN	Concerning the enjoyment and the loss of civil rights
Artikel 1	Pasal 1	Article 1
Het genot van burgerlijke regten is onafhankelijk van staatkundige regten (Civ. 7).	Menikmati hak-hak kewargaan tidak tergantung pada hak-hak kenegaraan.	The enjoyment of civil rights is independent of civic rights. (Civ. 7)
Artikel 2	Pasal 2	Article 2
Het kind, van hetwelk eene vrouw zwanger is, wordt als reeds geboren aangemerkt, zoo dikwijls deszelfs belang zulks vordert.	Anak yang ada dalam kandungan seorang perempuan dianggap telah lahir, setiap kali kepentingan si anak menghendaknya. Bila telah mati sewaktu dilahirkan, dia dianggap tidak pernah ada.	The child in the womb of a woman is deemed to have already been born should his interest so requires.
Dood ter wereld komende, wordt het geacht nooit te hebben bestaan (Civ. 725, 906; G. 16; Bw.348, 489, 758, 836, 899, 1679).		In the event that the child is stillborn, he is deemed to have never existed. (Civ. 725, 906; G.16; Bw.348, 489, 758, 836, 899, 1679)
Artikel 3	Pasal 3	Article 3
Geenerlei straf heeft den burgerlijken dood of het verlies van alle burgerlijke regten ten gevolge (G. 167; ISR. 144; Civ. 22v).	Tiada suatu hukuman pun yang mengakibatkan kematian perdata, atau hilangnya segala hak-hak kewargaan.	No punishment will result in a civil death or the loss of any civil rights. (G.167; ISR.144; Civ.22v.)
TWEEDE TITEL	BAB II	Chapter II
Van de acten van den burgerlijken stand	AKTA-AKTA CATATAN SIPIL	Concerning the deeds of the civil registry
EERSTE AFDEELING	BAGIAN 1	Section 1
Van de registers van den burgerlijken stand in het algemeen	Daftar Catatan Sipil Pada Umumnya	Concerning the registers of the civil registry in general
Artikel 4	Pasal 4	Article 4
(Gew. S. 16-38 jo. 17-18; 07-205 art. 3* jo. 19-816; 37-595) Behoudens het bepaalde bij art. 10 van de algemeene bepalingen van wetgeving voor Indonesie, bestaan er voor Europeanen in geheel Indonesie registers van geboorten, van huwelijksaangiften, van toestemmingen tot het huwelijk, van huwelijken en echtscheidingen, en van overlijden (Bw. 5; BS. 1).	Tanpa mengurangi ketentuan dalam Pasal 10 Ketentuan-ketentuan Umum Perundang- undangan di Indonesia, maka bagi golongan Eropa di seluruh Indonesia ada daftar kelahiran, daftar lapor kawin, daftar izin kawin, daftar perkawinan dan perceraian, dan daftar kematian.	(Amended by S.16-38 see also 17-18;07-205 art.3 see also 19-816; 37-595) Without prejudice to the stipulations of article 10 of the general regulations of legal provisions for Indonesia, throughout Indonesia there are for Europeans, registers of, births, notifications marriages, consent to marriages, of marriages and divorces, and notification of deaths. (Bw.5; BS.1)
De ambtenaren, met het houden dier registers belast, worden genaamd ambtenaren van den burgerlijken stand.	Pegawai yang ditugaskan menyelenggarakan daftar-daftar tersebut, dinamakan Pegawai Catatan Sipil.	The officials to whom the keeping of the registers is assigned, is referred to as "officials of the civil registry".
Artikel 5	Pasal 5	Article 5
De Gouverneur-generaal bepaalt, na het hoog gerechtshof te hebben gehoord, bij een afzonderlijk reglement, gegrond op de nederlandsche wettelijke voorschriften omtrent den burgerlijken stand, de plaatsen waar, de personen door wie, en de wijze waarop deze registers gehouden, alsmede hoe de acten ingerigt, en welke vormen daarbij in acht genomen moeten worden. Bij dat reglement worden tevens straffen gesteld op de overtredingen der ambtenaren van den burgerlijken stand, voor zoo ver daarin, bij de wettelijke bepalingen op het strafregt, niet is of	Presiden, setelah mendengar Mahkamah Agung menentukan dengan peraturan tersendiri, tempat dan cara menyelenggarakan daftar-daftar tersebut, demikian pula cara menyusun akta-akta dan syarat-syarat yang harus diperhatikan. Dalam peraturan itu harus dicantumkan juga hukuman-hukuman terhadap pelanggaran-pelanggaran oleh Pegawai Catatan Sipil, sejauh hal itu belum atau tidak akan diatur dengan ketentuan undang-undang hukum pidana.	After having heard the Supreme Court, pursuant to a separate regulation, based upon the Dutch legal requirements pertaining to the Civil Registry, the government will stipulate the locations, the individuals, the manner in which registers are kept, the assortment of deeds, and which format should be taken into consideration. This regulation also sets forth the punishments consequent upon violations by the officials of the civil registry, only to the extent that it has or has not been provided for in the legal provisions of the Penal Code. (Sw. 436,556v; see regulations BS. Europeans,

zal worden voorzien (Sw. 436, 556v.; zie reglementen BS. Europeanen, Chin., Ind. en Christen-Ind. en noot onder opschr. BS).

Chinese, Indonesians and Christian Indonesians)

## TWEEDE AFDEELING

## BAGIAN 2

## Section 2

### Van namen en naams- en voornaamsveranderingen

### Nama, Perubahan Nama, dan Perubahan Nama Depan

### Concerning names and changes of first and last names

#### Artikel 5a

#### Pasal 5a

#### Article 5a

(Ing. S. 37-595) Wettige en door den vader erkende onwettige kinderen dragen den geslachtsnaam van den vader; onwettige, niet door den vader erkende kinderen, dien van de moeder (Bw. 250v., 255, 256v., 261, 272v., 280, 283v., 306; BS. 41).

Anak sah, dan juga anak tidak sah namun yang diakui oleh bapaknya, memakai nama keturunan bapaknya; anak-anak tidak sah yang tidak diakui oleh bapaknya, memakai nama keturunan ibunya.

(Supplemented by S.37-595) Legitimate and illegitimate children acknowledged by the father carries the family name of the father; illegitimate children not acknowledged by the father carries the family name of the mother. (Bw. 250v., 255, 256v., 261, 272v., 280, 283v., 306; BS.41)

#### Artikel 6

#### Pasal 6

#### Article 6

Niemand mag zijnen geslachtsnaam veranderen, of eenen anderen naam bij den zijnen voegen, zonder toestemming van den Gouverneur-generaal (BS. 28, 40; S. 1824-13 art. 2; 1837-11; 67-168 V; 17-12, bl. 384; Bb. 977 jo. 10486, 1246, 2105, 3995, 4134, 5102, 6724, 12482, 13421). (Toeg. S. 37-595) Degeen, wiens geslachtsnaam of voornamen niet bekend zijn, kan eenen geslachtsnaam of voornamen aannemen met toestemming van den Gouverneur-Generaal.

Tak seorang pun diperbolehkan mengganti nama keturunannya, atau menambahkan nama lain pada namanya tanpa izin Presiden. Barang siapa nama tidak dikenal keturunan atau nama depannya, diperbolehkan mengambil suatu nama keturunan atau nama depan, asalkan dengan izin Presiden.

An individual may not change his family name, or add another name, without approval from the Governor General. (BS.28, 40; S.1824-13 art.2; 1837-11; 67-168 par. V; 17-12, pg.384; Bb.977 see also 10486, 1246, 2105, 3995, 4134, 5102, 6724, 12482, 13421) (Supplemented by S.37-595) An individual, whose family or first names are not known, may take a last or first name with the approval of the Governor General.

#### Artikel 7

#### Pasal 7

#### Article 7

(Gew. laatstelijk S. 37-595 en 41-370) De verzoeken daartoe kunnen niet worden toegestaan dan na verloop van vier maanden, te rekenen van den dag waarop daarvan in het officieel nieuwsblad zal zijn melding gemaakt (S. 83-192 art. 3; Bb. 7962 jo. 13421).

Permohonan izin untuk itu tidak dapat dikabulkan sebelum habis jangka waktu empat bulan, terhitung mulai hari pemberitaan permohonan itu dalam Berita Negara.

(Amended by S.37-595 and 41-370) Applications for such approval may not be admitted earlier than four months after the date of publication of same in the official newspaper. (S.83-192 art.3; Bb.7962 see also 13421)

#### Artikel 8

#### Pasal 8

#### Article 8

(Gew. S. 83-190) Gedurende het tijdvak in het voorgaand art. genoemd, kunnen de belanghebbende partijen bij een verzoekschrift aan den Gouverneur-generaal in te dienen, doen gelden de gronden, waarop zij meenen zich tegen het verzoek te kunnen verzetten (S. 83-192 art. 3).

Selama jangka waktu tersebut dalam pasal yang lalu, pihak-pihak yang berkepentingan diperbolehkan mengemukakan kepada Presiden, dengan surat permohonan, dasar-dasar yang mereka anggap menjadi keberatan untuk menentang permohonan tersebut.

(Amended by S.83-190) During the period of four months referred to in Article 7, the interested parties may oppose an application for approval by filing an application with the Governor General therein stating the reasons for such opposition. (S.83-192 art.3)

#### Artikel 9

#### Pasal 9

#### Article 9

(Gew. S. 37-595) Indien in het bij het eerste lid van art. 6 bedoelde geval het verzoek wordt toegestaan, zal het besluit worden overhandigd aan den ambtenaar van den burgerlijken stand van de geboorteplaats van den verzoeker, welke ambtenaar hetzelfde in de loopende registers zal inschrijven, en daarvan aantekening doen op den kant der geboorte-acte (BS. 26).

Bila dalam hal yang dimaksud dalam alinea pertama Pasal 6 permohonan itu dikabulkan, maka surat penetapannya harus disampaikan kepada pegawai catatan sipil di tempat tinggal si pemohon, pegawai mana harus menuliskannya dalam buku daftar yang sedang berjalan, dan membuat catatan tentang hal itu pada margin akta kelahiran si pemohon.

(Amended by S. 37-595) The decision, whereby approval referred to in the first paragraph of article 6 is granted is to be submitted to the official of the civil registry at the place of birth of the applicant. The said official records the decision in the current registers and make a note thereof in the margin of the birth certificate. (BS. 26) (Supplemented by S.37-595)

(Toeg. S. 37-595) Het besluit, waarbij het ingevolge het tweede lid van art. 6 gedane verzoek wordt toegestaan, wordt ingeschreven in de loopende registers van geboorten van de woonplaats van den betrokkene en, in het geval, bedoeld bij art. 43 van het Reglement op het houden der registers van den burgerlijken stand voor de Europeanen, mede aangeteekend op den kant der geboorte-akte.

Surat penetapan yang diberikan berkenaan dengan dikabulkannya permohonan yang diajukan menurut alinea kedua Pasal 6, dibukukan dalam daftar kelahiran yang sedang berjalan di tempat tinggal yang bersangkutan dan dalam hal! dimaksud Pasal 43 alinea pertama Reglemen tentang Catatan Sipil untuk Golongan Eropa, dicatat pula pada margin akta kelahiran.

The decision whereby approval referred to in the second paragraph of article 6 is granted is to be recorded in the current registers of births in the place of domicile of the relevant party, and in the event referred to in article 43 of the regulation concerning the keeping of registers of the Civil Registry for Europeans, is also to be recorded in the margin of the birth certificate.

(Supplemented by S.37-595) In the event that

(Toeg. S. 37-595) Bij niet-inwilliging van een verzoek, als bedoeld bij het vorige lid, kan de Gouverneur-Generaal den belanghebbende eenen geslachtsnaam of voornamen verleen. Met dit besluit wordt gehandeld overeenkomstig het vorige lid.

#### Artikel 10

(Gew. S. 37-595) De verkrijging van eenen naam overeenkomstig de bepalingen der vier voorgaande artt. zal nimmer kunnen worden aangevoerd tot bewijs van vermaagschapping (Bw. 262; S. 83-192 art. 3).

#### Artikel 11

Niemand kan van voornaam veranderen of voornamen bij de zijnen voegen, zonder toestemming van den raad van justitie zijner woonplaats, op daartoe gedaan verzoek, na verhoor van het openbaar ministerie, te verleen (BS. 40).

#### Artikel 12

Wanneer de raad de verandering of bijvoeging van voornamen toestaat, zal de uitspraak worden ter hand gesteld aan den ambtenaar van den burgerlijken stand van de geboorteplaats van den verzoeker, welke ambtenaar dezelve in de loopende registers zal inschrijven, en daarvan aanteekening doen op den kant der geboorte-acte (BS. 26).

### DERDE AFDEELING

#### Van de verbetering der acten van den burgerlijken stand, en van derzelver aanvulling (S. 1836-16)

#### Artikel 13

Wanneer geene registers hebben bestaan, of dezelve zijn verloren geraakt, vervalscht, veranderd, verscheurd, vernietigd, verdonkerd of verminkt; wanneer acten daaraan ontbreken, of wanneer in de ingeschrevene acten dwalingen, uitlatingen of andere misslagen hebben plaats gehad, zal zulks grond opleveren tot aanvulling of tot verbetering der registers (BS. 26v., 36; BW. 14, 101; Civ. 99; S. 1854-40 zie BS. 67; Bb. 214).

#### Artikel 14

Het verzoek daartoe zal alleen kunnen worden ingeleverd bij den raad van justitie, binnen wiens regtsgebied de registers zijn of hadden behooren te worden gehouden, dewelke, behoudens hooger beroep, na verhoor van het openbaar ministerie en, wanneer daartoe gronden zijn, van de belanghebbende partijen, deswege zal uitspraak doen (Rv. 844v.; Civ. 99).

#### Artikel 15

Deze uitspraak zal alleen geldig zijn tusschen de partijen, welke dezelve hebben verzocht, of te dier gelegenheid zijn opgeroepen (BW. 1917; Civ. 100).

#### Artikel 16

Jika suatu permohonan tidak dikabulkan seperti yang dimaksud dalam alinea yang lalu, maka Presiden dapat memberikan suatu nama keturunan atau nama depan kepada yang berkepentingan. Surat penetapan ini harus dilakukan sesuai dengan ketentuan pasal yang lalu.

#### Pasal 10

Diperolehnya suatu nama sesuai dengan ketentuan-ketentuan dalam keempat pasal yang lalu, sekali-kali tidak boleh diajukan sebagai bukti adanya hubungan sanak saudara.

#### Pasal 11

Tiada seorang pun diperbolehkan mengubah nama depan atau menambahkan nama depan pada namanya, tanpa izin Pengadilan Negeri tempat tinggalnya atas permohonan untuk itu, setelah mendengar jawaban Kejaksaan.

#### Pasal 12

Bila Pengadilan Negeri mengizinkan penggantian atau penambahan nama depan, maka surat penetapannya harus disampaikan kepada Pegawai Catatan Sipil tempat tinggal si pemohon, dan pegawai itu harus membukukannya dalam daftar yang sedang berjalan, dan mencatatnya pula pada margin akta kelahiran.

### BAGIAN 3

#### Pembetulan Akta Catatan Sipil dan Penambahannya

#### Pasal 13

Bila daftar tidak pernah ada, atau telah hilang dipalsui, diubah, robek, dimusnahkan, digelapkan atau dirusak, bila ada akta yang tidak terdapat dalam daftar itu atau bila dalam akta yang dibukukan terdapat kesesatan, kekeliruan atau kesalahan lain maka hal-hal itu dapat menjadi dasar untuk mengadakan penambahan atau perbaikan dalam daftar itu.

#### Pasal 14

Pemohonan untuk itu hanya dapat diajukan kepada Pengadilan Negeri, yang di daerah hukumnya daftar-daftar itu diselenggarakan atau seharusnya diselenggarakan dan untuk itu Pengadilan Negeri akan mengambil keputusan setelah mendengar kejaksaan dan pihak-pihak yang berkepentingan bila ada cukup alasan dan dengan tidak mengurangi kesempatan banding.

#### Pasal 15

Keputusan ini hanya berlaku antara pihak-pihak yang telah memohon atau yang pernah dipanggil.

#### Pasal 16

approval is denied, as mentioned in the previous paragraph, the Governor General may provide the interested party with a last or first name. This decision is treated in accordance with the previous paragraph.

#### Article 10

(Amended by S.37-595) The acquisition of a name in accordance with the provisions of the four aforementioned articles may not be submitted as evidence of kinship. (Bw. 262; S.83-192 art.3)

#### Article 11

An individual may not change his first name or add to his first name, without approval of the court at his place of domicile, done at his request, after having heard the prosecution counsel. (BS. 40)

#### Article 12

If the court admits the change or addition of first names, then the decision is submitted to the official of the Civil Registry at the birth place of the applicant. The said official is to record the decision in the current registers, and is to make note thereof in the margin of the birth certificate. (BS.26)

### Section 3

#### Concerning the correction of the deeds at the civil registry, and of the supplements thereto (S.1836-16)

#### Article 13

If no registers exist, or if they have been lost, falsified, amended, torn, eliminated, obscured or damaged if deeds are missing, or if deviations, omissions or other errors have taken place in the recorded deeds, then these will provide grounds for the supplementation or modification of the registers. (BS.26v., 36; Bw.14, 101; Civ.99; S.1854-40 see BS.67; Bb.214)

#### Article 14

Such request is only to be submitted to the court of justice, within whose legal jurisdiction the registers are located or would have been kept, after having heard the prosecution counsel, provided that the interested parties have grounds for such request and provided that there is no further appeal, the court of justice will issue a decision. (Rv. 844v.; Civ. 99)

#### Article 15

This decision is only effective between the parties, who have appealed for such, or who have been summoned for this event. (Bw. 1917; Civ. 100)

#### Article 16

Alle uitspraken tot verbetering of tot aanvulling van acten, welke in kracht van gewijsde zijn gegaan, zullen door den ambtenaar van den Burgerlijken Stand, dadelijk na derzelve vertoon, in de loopende registers worden ingeschreven, en zal, ingeval van verbetering, daarvan worden melding gemaakt op den kant der verbeterde acte, overeenkomstig de wettelijke bepalingen op het houden der registers van den burgerlijken stand (BS. 26; Rv. 166; Civ. 101).

Semua keputusan tentang pembetulan atau penambahan pada akta, yang telah memperoleh kekuatan tetap, harus dibuktikan oleh Pegawai Catatan Sipil dalam daftar-daftar yang sedang berjalan segera setelah diterbitkan dan bila ada perbaikan hal itu harus diberitakan pada margin akta yang diperbaiki, sesuai dengan ketentuan-ketentuan Reglemen tentang Catatan Sipil.

All decisions for the modification or supplementation of deeds which are legally enforceable will be, immediately after submission, recorded by the official of the Civil Registry in the current registers, and will in the event of modification, be recorded in the margin of the corrected deed, in accordance with the legal regulations concerning the keeping of the registers of the Civil Registry. (BS.26; Rv.166; Civ.101)

### DERDE TITEL

### BAB III

### Chapter III

#### Van woonplaats of domicilie

#### TEMPAT TINGGAL ATAU DOMISILI

#### Concerning residence or domicile

##### Artikel 17

##### Pasal 17

##### Article 17

Een ieder wordt geacht zijne woonplaats te hebben alwaar hij zijn hoofdverblijf heeft gevestigd (Civ. 102).

Setiap orang dianggap bertempat tinggal di tempat yang dijadikan pusat kediamannya.

An individual is deemed to have as his domicile the place he has established his principal residence. (Civ. 102)

Bij gebreke van zoodanige woonplaats, wordt de plaats des werkelijken verblijfs daarvoor gehouden (Rv. 6-7o, 99; Pr. 59, 69-8o).

Bila tidak ada tempat kediaman yang demikian, maka tempat kediaman yang sesungguhnya dianggap sebagai tempat tinggalnya.

In the absence of such residence, the actual location of his residence is to be considered as such domicile. (Rv. 6-7, 99; Pr.59, 69-8)

##### Artikel 18

##### Pasal 18

##### Article 18

De verandering van woonplaats zal stand grijpen door de werkelijke woning in eene andere plaats, gevoegd bij het voornemen om aldaar zijn hoofdverblijf te vertigen (Bw. 19, 53v.; Civ. 103; Bb. 960).

Perubahan tempat tinggal terjadi dengan pindah rumah secara nyata ke tempat lain disertai niat untuk menempatkan pusat kediamannya di sana.

An individual's change of domicile takes place by moving the actual residence to another location, and by expressing his intent to establish his principal residence there. (Bw. 19, 53v.; Civ.103; Bb.960)

##### Artikel 19

##### Pasal 19

##### Article 19

Dat voornemen wordt bewezen door eene gedane verklaring, zoowel bij het hoofd van het bestuur (den ass.-resident) der plaats welke men verlaat, als bij dat (dien). der plaats waar de woning wordt overgebracht (Bb. 379; Sw. 515; S. 19-573\* jis 31-373, 423).

Niat itu dibuktikan dengan menyampaikan pernyataan kepada Kepala Pemerintahan, baik di tempat yang ditinggalkan, maupun di tempat tujuan pindah rumah kediaman.

Such intent is to be proven by a statement submitted to the head of the government (assistant resident) at the location from which the individual departs, as well as at the location to which the residence is moved. (Bb.379; Sw.515; S.19-573 see also 31-373, 423)

Bij gebreke van verklaring, zal het bewijs van het voornemen uit de omstandigheden worden opgemaakt (Civ. 104v).

Bila tidak ada pernyataan, maka bukti tentang adanya niat itu harus disimpulkan dari keadaan-keadaannya.

In the absence of such statement, proof of intent is to be deduced from the circumstances. (Civ.104v.)

##### Artikel 20

##### Pasal 20

##### Article 20

Die tot openbare bedieningen worden geroepen, worden geacht hunne woonplaats te hebben daar waar zij die bedieningen uitoefenen (RO. 21; Rv. 99; Civ. 106).

Mereka yang ditugaskan untuk menjalankan dinas umum, dianggap bertempat tinggal di tempat mereka melaksanakan dinas.

Individuals summoned for public service, is deemed to have their residence where they carry out such service. (RO.21; Rv.99; Civ.106)

##### Artikel 21

##### Pasal 21

##### Article 21

(Gew. S. 27-32 jis. 390, 421) Eene getrouwde vrouw, die niet van tafel en bed is gescheiden, heeft geen andere woonplaats dan die van haren man; minderjarigen volgen de woonplaats van dengene hunner ouders, die de ouderlijke magt over hen uitoefent, of van hunnen voogd; meerderjarigen, die onder curatele zijn gesteld, die van hunnen curator (Bw. 106, 207, 211, 242, 298, 301, 383, 452; Civ. 108).

Seorang perempuan yang telah kawin dan tidak pisah meja dan ranjang, tidak mempunyai tempat tinggal lain daripada tempat tinggal suaminya; anak-anak di bawah umur mengikuti tempat tinggal salah satu dan kedua orang tua mereka yang melakukan kekuasaan orang tua atas mereka, atau tempat tinggal wali mereka; orang-orang dewasa yang berada di bawah pengampuan mengikuti tempat tinggal pengampuan mereka.

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) A married woman, who is not separated from bed and board, does not have any residence other than that of her husband; minors follow the residence of their parents who exercise their parental authority, or that of their guardians; adults, who are under guardianship, follow the residence of their guardians. (Bw.106, 207, 211, 242, 298, 301, 383, 452; Civ. 108)

##### Artikel 22

##### Pasal 22

##### Article 22

(Gew. S. 26-335 jis. 458, 565 en 27-108) Arbeiders hebben behoudens het bepaalde bij het vorige art., hunne woonplaats in het huis hunner werkgevers indien zij bij dezen inwonen (BW. 17-2, 1601a v.; Civ. 109).

Dengan tidak mengurangi ketentuan dalam pasal yang lalu, buruh mempunyai tempat tinggal di rumah majikan mereka bila mereka tinggal serumah dengannya.

(Amended by S.26-335 see also 458, 565 and 27-108) Laborers, pursuant to what is stipulated in the previous article, have their residence in their employers' residence if they reside with them. (Bw.17-2, 1601a v; Civ. 109)

**Artikel 23**

Het sterfhuis van een overledene wordt geacht daar te zijn, alwaar de overledene zijn woonplaats gehad heeft (BW. 1023; Rv. 7, 99; Civ. 110; Weesk. 47).

**Pasal 23**

Yang dianggap sebagai rumah kematian seseorang yang meninggal dunia adalah rumah tempat tinggalnya yang terakhir.

**Article 23**

The house where a person passes away is deemed to be his last place of domicile. (Bw. 1023; Rv.7, 99; Civ. 110; Weesk.47)

**Artikel 24**

Het staat aan partijen, of aan eene van haar, vrij, bij eene acte, en tot eene bepaalde zaak, eene andere woonplaats dan hare werkelijke te kiezen.

**Pasal 24**

Dalam suatu akta dan terhadap suatu soal tertentu, kedua pihak atau salah satu pihak bebas untuk memilih tempat tinggal yang lain daripada tempat tinggal yang sebenarnya. Pemilihan itu dapat dilakukan secara mutlak, bahkan sampai meliputi pelaksanaan putusan Hakim, atau dapat dibatasi sedemikian rupa sebagaimana dikehendaki oleh kedua pihak atau salah satu pihak.

**Article 24**

Parties are entitled, or one of the parties is entitled, pursuant to a deed, and due to specific circumstances to choose a residence other than their actual one.

Die keuze kan zijn algemeen, en strekt zich dan zelfs uit tot de executie; of worden beperkt in dier voege als de partijen, of eene van haar, zal goedvinden. In deze gevallen kunnen de exploiten, dagvaardingen en vervolgingen, bij de acte uitgedrukt of bedoeld, geschieden aan de gekozene woonplaats, en voor den regter dier woonplaats (BW. 1186, 1194; 1393, 1405, 1412; Rv. 8, 13, 85, 99, 106v., 411 443, 461, 477, 504, 533, 550, 561, 594, 597, 601, 606, 655, 662, 666, 729, 816, 860 enz.; Civ. 111).

Dalam hal ini surat-surat juru sita, gugatan-gugatan atau tuntutan-tuntutan yang tercantum atau termaksud dalam akta itu boleh dilakukan di tempat tinggal yang dipilih dan di muka Hakim tempat tinggal itu.

The choice may be general, and extends even to the execution or is limited in a manner as approved by the parties or one of them. In such event, the writs, summons and warrants, expressed or implied in the deed, is served at the selected place of residence and in the presence of the judge of such location. (Bw.1186, 1194, 1393, 1405, 1412; Rv.8, 13, 85, 99, 106v., 411, 443, 461, 477, 504, 533, 550, 561, 594, 597, 601, 606, 655, 662, 666, 729, 816, 860 etc.; Civ. 111)

**Artikel 25**

Indien het tegendeel niet bij beding is overeengekomen, kan men de voor zich gekozene woonplaats veranderen, mits de nieuwe woonplaats niet verder dan tien palen van de vroegere zij gelegen, en de verandering aan de wederpartij worde beteekend.

**Pasal 25**

Bila hal sebaliknya tidak disepakati, masing-masing pihak boleh mengubah tempat tinggal yang dipilih untuk dirinya, asalkan tempat tinggal yang baru tidak lebih dan sepuluh pal jauhnya dari tempat tinggal yang lama dan perubahan itu diberitahukan kepada pihak yang lain / pihak lawan.

**Article 25**

If no agreement to the contrary has been made, an individual may change his selected residence, provided that the new residence is not located further than ten poles from the previous location, and that the counter party must be notified of the change.

**VIERDE TITEL****Van het huwelijk****Algemeene bepalingen****Artikel 26**

De wet beschouwt het huwelijk alleen in deszelfs burgerlijke betrekkingen (Bw. 81).

**BAB IV****PERKAWINAN****Ketentuan Umum****Pasal 26**

Undang-undang memandang soal perkawinan hanya dalam hubungan-hubungan perdata.

**Chapter IV****Concerning matrimony****General provisions****Article 26**

The law recognizes a marriage only within the scope of civil relationships. (Bw.81)

**EERSTE AFDEELING**

**Van de hoedanigheden en voorwaarden, die vereischt worden om een huwelijk te kunnen aangaan**

**Artikel 27**

De man kan tegelijkertijd slechts met eene vrouw, de vrouw slechts met eenen man door het huwelijk verbonden zijn (Bw. 60-4o, 62, 63-2o, 65, 70-4o, 83, 86, 93, 95v., 493v.; Sw. 279v.; Civ. 147).

**BAGIAN 1**

**Syarat-syarat dan Segala Sesuatu yang Harus dipenuhi untuk Dapat Melakukan Perkawinan**

**Pasal 27**

Pada waktu yang sama, seorang lelaki hanya boleh terikat perkawinan dengan satu orang perempuan saja; dan seorang perempuan hanya dengan satu orang lelaki saja.

**Section 1**

**Concerning the qualifications and conditions required to enter into a marriage**

**Article 27**

At any one time a man may only be bound to one woman and a woman bound to one man in a marriage. (Bw. 60-4, 62, 63-2, 65, 70-4, 83, 86, 93, 95v., 493v.; Sw.279v.; Civ. 147)

**Artikel 28**

Tot het wezen van het huwelijk wordt de vrije toestemming der aanstaande echtgenooten vereischt (Bw. 61-3o, 62, 63-2o, 65, 83, 87v., 95v., 901; Civ. 146).

**Pasal 28**

Asas perkawinan menghendaki adanya persetujuan bebas dan calon suami dan calon istri.

**Article 28**

To enter into a marriage, the voluntary consent of the prospective spouses is required. (Bw. 61-3, 4, 62, 63-2, 65, 83, 87v., 95v., 901; Civ.146)

**Artikel 29**

Een jongman de vollen ouderdom van achttien, en eene jonge dochter den vollen ouderdom van vijftien jaren niet bereikt hebbende, mogen geen huwelijk aangaan. De

**Pasal 29**

Laki-laki yang belum mencapai umur delapan belas tahun penuh dan perempuan yang belum mencapai umur lima belas tahun penuh, tidak diperkenankan mengadakan

**Article 29**

A man may not enter into marriage until he has reached the age of eighteen years and a woman may not enter into marriage until she has reached the age of fifteen years. The

Gouverneur-generaal kan echter, om gewichtige redenen, dit verbod door het verleenen van dispensatie opheffen (Gw. 71; ISR. 43; Bw. 61-4o, 62, 63-2o, 65, 83, 89; BS. 55, 61; Bb. 13416; Civ. 144v.; W. en B. II-283).

#### Artikel 30

Het huwelijk is verboden tusschen alle personen, die elkander bestaan in de opgaande en nederdalende linie, het zij doorwettige, het zij door onwettige geboorte, of door aanhuwelijking; en in de zijlinie tusschen broeder en zuster, wettige of onwettige (Bw. 61-4o, 62, 63-2o, 65, 83, 90, 93, 95v., 98, 290, 295, 297; Civ. 161v).

#### Artikel 31

Ook is het huwelijk verboden:

1o. (Gew. S. 41-370) tusschen schoonbroeder en schoonzuster, wettige of onwettige, tenzij de echtgenoot, die de zwangerschap deed ontstaan, is overleden of, op grond van diens afwezigheid aan den achtergebleven echtgenoot door den regter vergunning is verleend een ander huwelijk aan te gaan;

2o. tusschen oom of oud-oom en nicht of achter-nicht, mitsgaders tusschen moei of oud-moei en neef of achterneef, wettige of onwettige (Bb. 3122).

De Gouverneur-generaal kan, om gewigtige redenen, het verbod, in dit artikel vervat, door het verleenen van dispensatie, opheffen (Gw. 71; ISR. 43; Bw. 29, 61-4o, 62, 63-2o, 65, 83, 90, 93, 95v., 98, 295, 297; Civ. 162-164; Bb. 3122, 13416, 13603).

#### Artikel 32

Een persoon, die bij regterlijk vonnis van overspel is overtuigd, mag nimmer met den medepligtige aan dat overspel in het huwelijk treden (Bw. 61-4o, 62, 63-2o, 65, 83, 90, 93, 95v., 98, 209; Civ. 298).

#### Artikel 33

(Gew. S. 23-31) Tusschen personen, wier huwelijk is ontbonden, overeenkomstig het bepaalde in art. 199, 3o'of 4o, kan niet ten tweede male een huwelijk worden gesloten, dan nadat een jaar is verstreken, sedert de ontbinding van hun vorig huwelijk is ingeschreven in de registers van den burgerlijken stand.

Een verder huwelijk tusschen dezelfde, personen is verboden (Bw. 61-4o, 62, 63-2o, 65, 83, 90, 93, 199, 207v., 232a, 268, 493; Civ. 295).

#### Artikel 34

Eene vrouw kan geen nieuw huwelijk aangaan, dan na verloop van driehonderd dagen na de ontbinding van het vorige huwelijk (Bw. 61-4o, 62, 63-2o, 64v., 71-4o, 83, 99, 252, 494v.; Civ. 228, 296).

#### Artikel 35

perkawinan. Namun jika ada alasan-alasan penting, Presiden dapat menghapuskan larangan ini dengan memberikan dispensasi.

#### Pasal 30

Perkawinan dilarang antara mereka yang satu sama lainnya mempunyai hubungan darah dalam garis ke atas maupun garis ke bawah, baik karena kelahiran yang sah maupun karena kelahiran yang tidak sah, atau karena perkawinan; dalam garis ke samping, antara kakak beradik laki perempuan, sah atau tidak sah.

#### Pasal 31

Juga dilarang perkawinan:

1. antara ipar laki-laki dan ipar perempuan, sah atau tidak sah, kecuali bila suami atau istri yang menyebabkan terjadinya periparan itu telah meninggal atau bila atas dasar ketidakhadiran si suami atau si istri telah diberikan izin oleh Hakim kepada suami atau istri yang tinggal untuk melakukan perkawinan lain;

2. antara paman dan atau paman orang tua dengan kemenakan perempuan kemenakan, demikian pula antara bibi atau bibi orang tua dengan kemenakan laki-laki kemenakan, yang sah atau tidak sah. Jika ada alasan-alasan penting, Presiden dengan memberikan dispensasi, berkuasa menghapuskan larangan yang tercantum dalam pasal ini.

#### Pasal 32

Seseorang yang dengan keputusan pengadilan telah dinyatakan melakukan zina, sekali-kali tidak diperkenankan kawin dengan pasangan zinanya itu.

#### Pasal 33

Antara orang-orang yang perkawinannya telah dibubarkan sesuai dengan ketentuan Pasal 199 ayat 3 atau 4, tidak diperbolehkan untuk kedua kalinya dilaksanakan perkawinan kecuali setelah lampau satu tahun sejak pembubaran perkawinan mereka yang didaftarkan dalam daftar Catatan Sipil. Perkawinan lebih lanjut antara orang-orang yang sama dilarang.

#### Pasal 34

Seorang perempuan tidak diperbolehkan melakukan perkawinan baru, kecuali setelah lampau jangka waktu tiga ratus hari sejak pembubaran perkawinan yang terakhir.

#### Pasal 35

President may, however, for significant reasons, remove this prohibition by granting a dispensation. (Gw.71; ISR.43; Bw.61-4, 62, 63-2, 65, 83, 89; BS. 55, 61; Bb.13416; Civ.144v.; W. and B.II-283)

#### Article 30

Marriage is prohibited between individuals who are related lineally, either by legitimate or illegitimate birth or due to marriage; and between brother and sister, legitimate or not. (Bw. 61-4, 62, 63-2, 65, 83, 90, 93, 95v., 98, 290, 295, 297; Civ. 161v.)

#### Article 31

The following marriages are prohibited:

1. (Amended by S.41-370) between brother-in-law and sister-in-law, legitimate or illegitimate, unless the spouse by virtue of whom these persons became related as brother-in-law and sister-in-law, is deceased or, because of his absence the surviving spouse has been issued approval by a judge to enter into another marriage;

2. between uncle or great-uncle and niece or great-niece, also between aunt or great-aunt and nephew or great-nephew, legal or illegal. (Bb3122) The Governor General may, for important reasons, remove the prohibition set forth in this article by granting dispensation (Gw.71; ISR.43; Bw.29, 61-4, 62, 63-2, 65, 83, 90, 93, 95v., 98, 295, 297; Civ. 162-164; Bb.3122, 13416, 13603)

#### Article 32

An individual who has been found by a court to have committed adultery, may never enter into matrimony with the partner in such adultery. (Bw. 61-4, 62, 63-2, 65, 83, 90, 93, 95v., 98, 209; Civ. 298)

#### Article 33

(Amended by S.23-31) Individuals whose marriage has been dissolved in accordance with that which is stipulated in article 199, 3 or 4, may not enter into matrimony for the second time until one year has elapsed after the date on which the dissolution of their previous marriage is recorded in the registers of the Civil Registry. A further marriage between the same individuals is prohibited. (Bw.61-4, 62, 63-2, 65, 83, 90, 93, 199, 207v., 232a, 268, 493; Civ.295)

#### Article 34

A woman may not enter into a new marriage earlier than three hundred days following the dissolution of the previous marriage. (Bw. 61-4, 62, 63-2, 64v., 71-4, 83, 99, 252, 494v.; Civ. 228, 296)

#### Article 35

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) Voor het aangaan van een huwelijk behoeven minderjarige echte kinderen de toestemming hunner ouders.

Indien slechts een der ouders toestemming heeft verleend en de andere van de ouderlijke magt of van de voogdij over het kind is ontzet, is evenwel de raad van justitie, binnen wiens gebied de woonplaats van het kind is gelegen, op diens verzoek bevoegd het verlot tot het aangaan des huwelijks te verlenen, na verhoor of behoorlijke oproeping van hen, wier toestemming vereischt wordt, mitsgaders van de bloedverwanten of aangehuwden.

Indien een der ouders overleden is of zich in de onmogelijkheid bevindt zijnen wil te verklaren, wordt alleen de toestemming van den anderen der ouders vereischt (Bw. 37, 40v., 49, 61-1o, 71-2o, 5o, 83, 91, 151, 299v., 330, 424, 458, 901; BS. 61-4o; Civ. 850).

#### Artikel 36

(Gew. S. 27-31 jjs 390, 421) Behalve de toestemming, vereischt volgens het voorgaande art., behoeven minderjarige echte kinderen, indien een ander dan de vader of de moeder de voogdij over hen uitoefent, nog de toestemming van den voogd of, wanneer het een huwelijk geldt met dezen of met een van diens bloedverwanten in de regte linie, die van den toezienden voogd.

Indien de voogd of toeziende voogd of de van de ouderlijke magt of van de voogdij over het kind ontzette, vader of moeder toestemming weigert of zich niet verklaart, is het tweede lid van het voorgaande art. van toepassing, mits de ouders, voor zoover zij niet van de ouderlijke magt of van de voogdij over het kind zijn ontzet, toestemming hebben, verleend (Bw. 42, 49, 62, 71-2o, 5o, 83v., 91, 151, 424, 901; BS. 61-4o; Civ. 150).

#### Artikel 37

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) Indien de vader en de moeder beiden overleden of in de onmogelijkheid zijn hunnen wil te verklaren, wordt ieder van hen vervangen door zijne ouders, voor zoover zij in leven zijn en zich niet in gelijke onmogelijkheid bevinden.

Wanneer een ander dan de genoemde personen de voogdij over de minderjarigen uitoefent, behoeven dezen in het geval, bedoeld in het voorgaande lid, nog de toestemming van den voogd of den toezienden voogd naar de onderscheiding in het voorgaande artikel gemaakt.

Het tweede lid van art. 35 is van toepassing, indien tusschen degenen, wier toestemming volgens het eerste of het tweede lid van dit art. vereischt wordt, verschil van gevoelen bestaat of een of meer zich niet verklaren (BW. 49, 62, 71-2o, 5o, 83v., 91, 151, 424, 497, 901; BS. 61-4o; Civ. 150).

#### Artikel 38

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) Wanneer de vader

Untuk melaksanakan perkawinan, anak sah di bawah umur memerlukan izin kedua orang tuanya. Akan tetapi bila hanya salah seorang dan mereka memberi izin dan yang lainnya telah dipecat dan kekuasaan orang tua atau perwalian atas anak itu, maka Pengadilan Negeri di daerah tempat tinggal anak itu, atas permohonannya, berwenang memberi izin melakukan perkawinan itu, setelah mendengar atau memanggil dengan sah mereka yang izinnya menjadi syarat beserta keluarga sedarah atau keluarga-keluarga semenda. Bila salah satu orang tua telah meninggal atau berada dalam keadaan tak mampu menyatakan kehendaknya, maka izin cukup diperoleh dan orang tua yang lain.

Selain izin yang diharuskan dalam pasal yang lalu, anak-anak sah yang belum dewasa memerlukan juga izin dan wali mereka, bila yang melakukan perwalian adalah orang lain daripada bapak atau ibu mereka; bila izin itu diperbolehkan untuk kawin dengan wali itu atau dengan salah satu dan keluarga sedarahnya dalam garis lurus, diperlukan izin dan wali pengawas.

Bila wali atau wali pengawas atau bapak atau ibu yang telah dipecat dan kekuasaan orang tua atau perwaliannya, menolak memberi izin atau tidak dapat menyatakan kehendaknya, maka berlakulah alinea kedua pasal yang lalu, asalkan orang tua yang tidak dipecat dan kekuasaan orang tua atau perwaliannya atas anaknya telah memberikan izin itu.

#### Pasal 37

Bila bapak atau ibu telah meninggal atau berada dalam keadaan tidak mampu menyatakan kehendak mereka, maka mereka masing-masing harus digantikan oleh orang tua mereka, sejauh mereka masih hidup dan tidak dalam keadaan yang sama.

Bila orang lain daripada orang-orang yang disebut di atas melakukan perwalian atas anak-anak di bawah umur itu, maka dalam hal seperti yang dimaksud dalam alinea yang lalu, si anak memerlukan lagi izin dari wali atau alinea dua pasal ini ada perbedaan pendapat atau wali pengawas, sesuai dengan perbedaan kedudukan yang dibuat dalam pasal yang lalu. Alinea kedua Pasal 35 berlaku, bila antara mereka yang izinnya diperlukan menurut alinea satu atau alinea dua pasal ini ada perbedaan pendapat atau bila salah satu atau lebih tidak menyatakan pendiriannya.

#### Pasal 38

Bila bapak dan ibu serta kakek dan nenek si

(Amended by S. 27-31 see also 390, 421) Approval of the parents is required for a marriage between minor legitimate children. If only one of the parents has granted his or her approval and the other parent has been deprived of his or her parental authority or guardianship over the child, then the court of justice, within whose jurisdiction the child's residence is located, is authorized, at his or her request, to extend approval for the marriage after having heard, or following proper summons of those whose approval is required including next-of-kin or relatives by marriage. In the event that one of the parents is deceased or is incapable of expressing his intent, then only the approval of the other parent will be required. (Bw.37, 40v., 49, 61-1, 71-2, 5, 83, 91, 151, 299v., 330, 424, 458, 901; BS.61-4; Civ.850)

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) In addition to the approval required in accordance with Article 35 above, where minor legitimate children are under the guardianship of someone other than their father or mother, approval of such guardian is required or if the marriage is to be entered into with the guardian or one of the guardian's blood relatives in a direct line, approval from a supervisory guardian is required. If the guardian or supervisory guardian or the father or mother whose parental or guardianship rights have been removed refuse to grant their approval or fail to express their wishes, then the second paragraph of the aforementioned article will apply, unless the parents, to the extent that their parental or guardianship rights have not been removed, have granted their approval. (Bw. 42, 49, 62, 71-2, 5, 83v., 91, 151, 424, 901; BS.61-4; Civ.150)

#### Article 36

#### Article 37

(Amended by S.27-31 see also 390, 421). If the father and the mother are both deceased or are incapable of expressing their intent, then each of them is replaced by their parents, to the extent that they are still alive and are not similarly incapable. If somebody other than the aforementioned individuals holds guardianship, then the minors, in the circumstances mentioned in the previous paragraph, still require the approval of the guardian or supervising guardian in accordance with the distinction made in the previous article. The second paragraph of article 35 will apply, if, those persons, whose approval is required pursuant to the first or second paragraph of this article, differ in opinion or if one or more do not express their opinion. (Bw. 49, 62, 71-2, 5, 83v., 91, 151, 424, 497, 901; BS 61-4; Civ. 150)

#### Article 38

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) If the

en de moeder mitsgaders de grootvaders en grootmoeders ontbreken, of wanneer zij zich allen in de onmogelijkheid bevinden om hunnen wil te verklaren, kunnen echte kinderen, zoolang zij minderjarig zijn, geen huwelijk aangaan, zonder de toestemming van hunnen voogd en hunnen toezienenden voogd.

Indien zoowel de voogd als de toezienende voogd of een van beiden weigeren de toestemming te geven of zich niet verklaren, is de raad van justitie, binnen wiens gebied de woonplaats des minderjarigen is gelegen, op verzoek van den minderjarige bevoegd het verlof tot het aangaan des huwelijks te verleenen, na verhoor of behoorlijke oproeping van den voogd en den toezienenden voogd mitsgaders van de bloedverwanten of aangehuwden (Bw. 39, 49, 61-2o, 63, enz.; Civ. 160; Sw. 524).

#### Artikel 39

(Gew. S. 27-31 jis. 390, 421) Natuurlijke wettiglijk erkende kinderen kunnen, zoolang zij minderjarig zijn, geen huwelijk aangaan zonder de toestemming van den vader en de moeder, door wie zij erkend zijn, voor zoover beiden of een van beiden in leven zijn en zich niet buiten de mogelijkheid bevinden om hun wil te verklaren.

Indien bij het leven van den vader of de moeder, door wie zij erkend zijn, een ander dan deze de voogdij over hen uitoefent, behoeven zij bovendien de toestemming van den voogd of, wanneer het een huwelijk geldt met dezen of met een van diens bloedverwanten in de rechte linie, die van den toezienenden voogd.

Indien bij verschil van gevoelen tusschen hen, wier toestemming volgens het eerste en het tweede lid vereischt wordt, een of meer weigeren die te geven, of indien een of meer zich niet verklaren, is de raad van justitie, binnen wiens gebied de woonplaats des minderjarigen is gelegen, bevoegd op verzoek van den minderjarige het verlof tot het aangaan van het huwelijk te verleenen, na verhoor of behoorlijke oproeping van hen, wier toestemming wordt vereischt.

Indien zoowel de vader als de moeder, door wie de minderjarige is erkend, hetzij overleden, hetzij buiten de mogelijkheid mogten zijn om hun wil te verklaren, wordt de toestemming vereischt van den voogd en den toezienenden voogd.

Indien beiden of een van beiden weigeren de toestemming te geven, of zich niet verklaren, is art. 38, 2de lid, toepasselijk, met uitzondering van het daar bepaalde omtrent bloedverwanten of aangehuwden.

#### Artikel 40

(Gew. S. 27-31 jis 390, 421) Natuurlijke doch niet erkende kinderen kunnen, zoolang zij minderjarig zijn, geen huwelijk aangaan zonder toestemming van hunnen voogd en

anak tidak ada, atau bila mereka semua berada dalam keadaan tak mampu menyatakan kehendak mereka, anak sah yang masih di bawah umur tidak boleh melakukan perkawinan tanpa izin wali dan wali pengawasnya.

Bila baik wali maupun wali pengawas, atau salah seorang dari mereka, menolak untuk memberi izin atau tidak menyatakan pendirian, maka Pengadilan Negeri di daerah tempat tinggal anak yang masih di bawah umur, atas permohonannya berwenang memberi izin untuk melakukan perkawinan, setelah mendengar atau memanggil dengan sah wali, wali pengawas dan keluarga sedarah atau keluarga semenda.

#### Pasal 39

Anak luar kawin yang diakui sah, selama masih di bawah umur, tidak boleh melakukan perkawinan tanpa izin bapak dan ibu yang mengakuinya, sejauh kedua-duanya atau salah seorang masih hidup dan tidak berada dalam keadaan tak mampu menyatakan kehendak mereka.

Bila semasa hidup bapak atau ibu yang mengakuinya orang lain yang melakukan perwalian atas anak itu, maka harus pula diperoleh izin dari wali itu atau dari wali pengawas bila izin itu diperlukan untuk perkawinan dengan wali itu sendiri atau dengan salah seorang dan keluarga sedarah dalam garis lurus.

Bila terjadi perselisihan pendapat antara mereka yang izinnya diperlukan menurut alinea pertama dan kedua, dan salah seorang atau lebih menolak memberi izin itu, maka Pengadilan Negeri di daerah hukum tempat tinggal anak yang di bawah umur itu, atas permohonan si anak, berkuasa memberi izin untuk melakukan perkawinan, setelah mendengar atau memanggil dengan sah mereka yang izinnya diperlukan. Bila baik bapak ataupun ibu yang mengakui anak di bawah umur itu telah meninggal atau berada dalam keadaan tidak mampu menyatakan kehendaknya, diperlukan izin dari wali dan wali pengawas.

Bila kedua-duanya atau salah seorang menolak untuk memberi izin, atau tidak menyatakan pendirian, maka berlaku Pasal 38 alinea kedua, kecuali apa yang ditentukan di situ mengenai keluarga sedarah atau keluarga semenda.

#### Pasal 40

Anak tidak sah yang tidak diakui, tidak boleh melakukan perkawinan tanpa izin wali atau wali pengawas, selama ia masih di bawah umur. Bila kedua-keduanya, atau salah seorang, menolak untuk memberikan izin atau

father, mother, grandfather and grandmother are absent, or if they are incapable of expressing their wishes, then the legitimate children, to the extent that they are still minors, may not enter into matrimony, without the approval of their guardian and their supervising guardian. In the event that the guardian and the supervising guardian or either one of them refuses to grant approval or declare themselves, then at the request of the minors, the court of justice, within whose jurisdiction the residence of the minors is located, is authorized to grant permission for the marriage, after having heard or after having properly summoned the guardian, the supervising guardian, the blood relatives and the relatives by marriage. (Bw. 39, 49, 61-2, 63, etc.; Civ. 160; Sw.524)

#### Article 39

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) Legally acknowledged illegitimate children, may not, while they are still minors, enter into marriage without the approval of the father and mother, by whom they have been acknowledged, to the extent that both or one of them are still alive and are capable of expressing their wishes. If, during the life of the father or the mother, by whom they have been acknowledged, somebody other than the father or mother assumes a role as their guardian, then they will require the approval of the guardian, or in the event that it concerns a marriage to him or one of his blood relatives in the direct line, then the approval of the supervising guardian is required. In the event of a difference of opinion between those whose approval is required pursuant to the first and second paragraphs, and one or more refuse to grant such approval, or one or more do not declare themselves, then the court of justice, within whose jurisdiction the residence of the minors is located, is authorized, at the request of the minor, to grant permission to enter into the marriage, after having heard or having properly summoned those whose approval is required. In the event that the father as well as the mother, by whom the minor is acknowledged, are either deceased, or incapable of expressing their wishes, then the approval of the guardian and the supervising guardian is required. If one or both refuse to grant approval, or do not declare themselves, then the second paragraph of article 38 will apply, with the exception of whatever has been stipulated regarding blood relatives or relatives by marriage.

#### Article 40

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) Illegitimate children who are not acknowledged while still minors, is not enter into marriage without the approval of their guardian or supervising guardian. If one or



hunnen toezienden voogd.

Indien beiden of een van beiden weigeren de toestemming te geven of zich niet verklaren, zal de raad van justitie, binnen wiens gebied de woonplaats des minderjarigen is gelegen, op verzoek van den minderjarige, het verlof daartoe kunnen verleenen, na verhoor of behoorlijke oproeping van den voogd en toezienden voogd (Sw. 524).

#### Artikel 41

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) De beschikkingen der raden van justitie in de gevallen, in de voorgaande zes artikelen bedoeld, worden zonder vorm van geding gegeven. Die beschikkingen zijn, hetzij de gevraagde toestemming verleend, hetzij die geweigerd worde, aan geen hooger beroep onderhevig.

(Gew. S. 27-456) De verhooren van hen, wier toestemming vereischt wordt, bedoeld in de voorgaande zes artt., kunnen, indien de te hooren personen, woonachtig zijn of verblijf houden buiten de afdeeling, waarin de raad van justitie is gevestigd, worden opgedragen aan den residentierechter dan wel het hoofd van het plaatselijk bestuur van hun woon- of verblijfplaats, welke ambtenaar het deswege op te maken proces-verbaal aan den raad van justitie zal doen toekomen. De oproeping van hen wier toestemming vereischt wordt, geschiedt op de wijze als ten aanzien van toestemming vereischt wordt, geschiedt op de wijze als ten aanzien van bloedverwanten en aangehuwden in art. 333 is bepaald. Zij kunnen zich evenals dezen op de in art. 334 vermelde wijze laten vertegenwoordigen.

#### Artikel 42

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) Echte kinderen, die meerderjarig zijn, doch den vollen ouderdom van dertig jaren nog niet hebben bereikt zijn insgelijks verplicht om tot het aangaan van een huwelijk de toestemming van hunnen vader en hunne moeder te verzoeken.

Wanneer zij die toestemming niet hebben bekomen, kunnen zij de tusschenkomst inroepen van den raad v. justitie hunner woonplaats, en zulks met inachtneming der bepalingen van de volgende artt (Civ. 151v).

#### Artikel 43

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) Binnen den tijd van drie weken of zoodanigen anderen termijn als de raad van justitie noodig zal oordeelen, te rekenen van den dag, waarop het verzoekschrift is ingediend, zal de raad voor zich doen verschijnen den vader en de moeder, mitsgaders het kind, ten einde hun in eene zitting met gesloten deuren alle zoodanige vertoogen de doen als hij in hun wederzijdsch belang zal oirbaar achten. Van de verschijning van partijen zal een proces-verbaal worden opgemaakt zonder daarbij de redenen op te geven, welke door haar over en weder zijn aangevoerd (Civ. 154v).

#### Artikel 44

untuk menyatakan pendirian, Pengadilan Negeri di daerah hukum tempat tinggal anak yang masih di bawah umur itu, atas permohonannya, berkuasa memberikan izin untuk itu, setelah mendengar atau memanggil dengan sah wali atau wali pengawas si anak.

Penetapan-penetapan Pengadilan Negeri dalam hal-hal yang termaksud dalam enam pasal yang lalu, diberikan tanpa bentuk hukum acara. Penetapan-penetapan itu, baik yang mengabulkan permohonan izin, maupun yang menolak, tidak dapat dimohonkan banding.

Mendengar mereka yang izinnnya diperlukan seperti yang termaksud dalam enam pasal yang lalu. bila mereka bertempat tinggal di luar kabupaten tempat kedudukan pengadilan negeri itu, boleh dilimpahkan kepada Pengadilan Negeri di tempat tinggal atau tempat kedudukan mereka, Pengadilan Negeri mi akan menyampaikan berita acaranya kepada Pengadilan Negeri yang disebut pertama. Pemanggilan mereka yang izinnnya diperlukan. dilakukan dengan cara seperti yang ditentukan dalam Pasal 333 tentang keluarga sedarah dan keluarga semenda. Mereka yang disebut pertama, ataupun mereka yang disebut terakhir, boleh mewakilkan diri dengan cara seperti yang tercantum dalam Pasal 334.

#### Pasal 41

#### Pasal 42

Anak sah yang telah dewasa, tetapi belum genap tiga puluh tahun, juga wajib untuk memohon izin bapak dan ibunya untuk melakukan perkawinan. Bila ia tidak memperoleh izin itu, Ia boleh memohon perantaraan Pengadilan Negeri tempat tinggalnya dan dalam hal itu harus diindahkan ketentuan-ketentuan dalam pasal-pasal berikut.

#### Pasal 43

Dalam waktu tiga minggu, atau dalam jangka waktu yang lain jika dianggap perlu oleh Pengadilan Negeri, terhitung dari hari pengajuan surat permohonan itu, Pengadilan harus berusaha menghadapkan bapak dan ibu, beserta anak itu, agar dalam suatu sidang tertutup kepada mereka diberi penjelasan-penjelasan yang dianggap berguna oleh pengadilan demi kepentingan masing-masing. Mengenai pertemuan pihak-pihak tersebut harus dibuat berita acara tanpa mencantumkan alasan-alasan yang mereka kemukakan.

#### Pasal 44

both refuse to grant approval or do not express their wishes, then at the request of the minor, the court of justice, within whose jurisdiction the residence of the minors is located is grant approval thereof, after having heard or having properly summoned the guardian and supervising guardian. (Sw. 524)

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) The judgments of the court of justice in the circumstances mentioned in the previous six articles, is passed without any form of legal procedure. The judgments is not, regardless of whether approval is granted or refused, be subject to further appeal. (Amended by S.27-456) The hearings of those whose approval is required, as mentioned in the previous six articles, is, if the persons being heard are located or reside outside the area in which the court of justice is established, be assigned to the residential judge and head of the local government (the assistant resident)of their location or residence. Such residential judge and head of local government (the assistant resident) is designate the official who is provide the minutes to the court of justice. The summoning of those whose approval is required, is take place in the manner stipulated in article 333 in respect of blood relatives and relatives by marriage. They may also be represented in the manner stipulated in article 334.

#### Article 41

#### Article 42

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) Legitimate children who are no longer minors, but have not reached the age of thirty years must also seek the approval of their parents in order to enter into matrimony. In the event that they are unable to obtain such approval, they may appeal to the court of justice at their place of domicile, for it's intervention, having regard to the provisions of the following articles. (Civ. 151v.)

#### Article 43

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) Within a period of three weeks or such other period that the court of justice deems appropriate, effective from the date on which the letter of request is filed, the court will summon the father, mother and child, to inform them in private of that which it deems to be honorable and in their mutual interest. Minutes is to be drafted and include details of appearances by the parties but is exclude details of the arguments submitted by the various parties. (Civ. 154v.)

#### Article 44

(Ge. S. 27-31 jjs. 390, 421) Indien noch de vader noch de moeder verschijnt, zal tot het huwelijk worden overgegaan op de vertooning der akte, waaruit van die niet-verschijning blijkt.

#### Artikel 45

Indien het kind niet verschijnt, kan het huwelijk niet worden voltrokken, zonder een hernieuwd verzoek tot tusschenkomst (Bw. 47, 48).

#### Artikel 46

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) Indien het kind en beide of een der ouders verschenen zijnde, deze laatsten of een hunner bij de weigering volharden, mag het huwelijk niet worden voltrokken dan na verloop van drie volle maanden; te rekenen van den dag der verschijning.

#### Artikel 47

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) De bepalingen der laatste vijf artikelen zijn insgelijks toepasselijk op natuurlijke kinderen, ten aanzien van den vader en de moeder, door wie zij erkend zijn.

#### Artikel 48

(Gew. S. 28-546) Indien beide of een der ouders zich niet in Indonesie mogt bevinden, zal de Gouverneur-Generaal van de vervulling der verplichtingen, vermeld bij de artt. 42 en volgende tot 47 ingesloten, dispensatie kunnen verleenen (Bb. 480, 1033, 13416, 13603).

#### Artikel 49

(Gew. S. 27- 31 jjs. 390, 421) Onder de onmogelijkheid voor ouders of grootouders, om toestemming tot het door minderjarigen aangaan van huwelijken te verleenen, in de gevallen voorzien bij de artt. 35, 37, 38 en 39, wordt nimmer begrepen eene voortdurende of tijdelijke afwezigheid uit Indonesie (S. 27-31 overg. 1\*).

### TWEDE AFDEELING

#### Van de formaliteiten welke de voltrekking van het huwelijk moeten voorafgaan (Bb. 1231, 1232)

#### Artikel 50

Alle personen, die met elkander een huwelijk willen aangaan, moeten daarvan aangifte doen bij den ambtenaar van den burgerlijken stand der woonplaats van eene der partijen (Bw. 17; BS. 54v).

#### Artikel 51

Deze aangifte zal, hetzij in persoon, hetzij bij zoodanige geschriften geschieden, waaruit van het voornemen der aanstaande echtgenooten met genoegzame zekerheid kan blijken, waarvan eene acte door den ambtenaar van den burgerlijken stand zal worden opgemaakt (BS. 54v).

Bila baik pihaknya maupun ibunya tidak hadir, perkawinan dapat dilangsungkan dengan penunjukan akta yang memperlihatkan ketidakhadiran itu.

#### Pasal 45

Bila anak itu tidak hadir, maka perkawinannya tidak dapat dilaksanakan, kecuali sesudah permohonan diajukan sekali lagi untuk perantaraan pengadilan.

#### Pasal 46

Bila, sesudah anak itu dan kedua orang tuanya atau salah satu orang tua hadir, kedua orang tua itu atau salah seorang tetap menolak, maka perkawinan tidak boleh dilaksanakan bila belum lampau tiga bulan terhitung dari hari pertemuan itu.

#### Pasal 47

Ketentuan-ketentuan dalam lima pasal terakhir ini juga berlaku untuk anak tak sah terhadap bapak dan ibu yang mengakuinya.

#### Pasal 48

Sekiranya kedua orang tua atau salah satu tidak berada di Indonesie, Presiden berkuasa memberi dispensasi dan kewajiban-kewajiban yang tercantum dalam Pasal 42 sampai dengan Pasal 47

#### Pasal 49

Dalam pengertian ketidaktunggalan bagi para orang tua atau para kakek nenek untuk memberi izin kepada anak di bawah umur untuk melakukan perkawinan, dalam hal-hal yang diatur dalam Pasal 35, 37 dan 39, sekali-kali tidak termasuk ketidakhadiran terus-menerus atau sementara di Indonesie.

### BAGIAN 2

#### Acara yang Harus Mendahului Perkawinan

#### Pasal 50

Semua orang yang hendak melangsungkan perkawinan, harus memberitahukan hal itu kepada Pegawai Catatan Sipil di tempat tinggal salah satu pihak.

#### Pasal 51

Pemberitahuan ini harus dilakukan, baik secara langsung, maupun dengan surat yang dengan cukup jelas memperlihatkan niat kedua calon suami-istri, dan tentang pemberitahuan itu harus dibuat sebuah akta oleh Pegawai Catatan Sipil.

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) In the event that neither the father nor the mother makes an appearance, the marriage will proceed on the basis of the presentation of the deed which details the non-appearance.

#### Article 45

If the child fails to appear, the marriage cannot proceed without a renewed request for intervention. (Bw. 47, 48)

#### Article 46

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) If the child and either one or both of the parents appear which parent or parents refuse to grant approval, then the marriage may not be concluded earlier than three full months after the date of appearance.

#### Article 47

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) The provisions of the last five articles are also applicable to illegitimate children and to the father and mother by whom they have been acknowledged.

#### Article 48

(Amended by S.28-546) If either one or both parents are not located in Indonesie, then the Governor General may grant dispensation from the requirements stipulated in articles 42 through article 47. (Bb. 480, 1033, 13416, 13603)

#### Article 49

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) For the purposes of articles 35, 37, 38 and 39, continuous or temporary absence from Indonesie does not constitute incapability of the parents or grandparents to grant approval to minors to enter into marriage. (S.27-31 overg.1\*)

### Section 2

#### Concerning the formalities which precede a marriage (BB. 1231, 1232)

#### Article 50

All individuals, who intend to enter into matrimony with one another, must notify the official of the Civil Registry at the place of domicile of one of the parties. (Bw.17; BS.54v.)

#### Article 51

Individuals must either notify in person or provide documentation in which the intent of the prospective spouses is set out with sufficient certainty, on the basis of which a deed is drafted by an official of the Civil Registry. (BS. 54v.)

**Artikel 52**

(Gew. S. 16-338 jo. 17-18) Voor het voltrekken van het huwelijk geschiedt daarvan door de zorg van den ambtenaar van den burgerlijken stand afkondiging door middel van aanplakking van een door dezen ambtenaar opgemaakt geschrift, aan de hoofdeur van het gebouw, waar de registers van den burgerlijken stand worden gehouden. Het geschrift zal gedurende tien dagen aangeplakt blijven.

De afkondiging mag niet geschieden op Zondag; met den Zondag worden ten deze gelijkgesteld de Nieuwjaarsdag, de Christelijke tweede Paasch- en Pinksterdagen, de beide Kerstdagen, de Hemelvaartsdag en de verjaardag des Konings.

(Gew. S. 37-595) Dit geschrift zal bevatten:

1o. de namen, voornamen, den ouderdom, het beroep en de woonplaats der aanstaande echtgenooten, en, indien dezelve reeds vroeger getrouwd zijn geweest, de namen van hunne vorige echtgenooten;

2o. den dag, de plaats, en het uur waarop de afkondiging geschiedt (Bw. 53, 61-60, 63-20, 75, 82v., 99; BS. 54v.; Civ. 63).

**Artikel 53**

(Gew. S. 16-338 jo. 17-18) Wanneer de aanstaande echtgenooten hunne woonplaats niet hebben binnen het ressort van denzelfden ambtenaar van den burgerlijken stand, zal de afkondiging moeten geschieden door de ambtenaren van den burgerlijken stand, binnen welker ressort ieder der partijen gevestigd is (Bw. 17, 76, 83; BS. 56v.; Civ. 166).

**Artikel 54**

(Gew. S. 16-338 jo. 17-18) Indien de aanstaande echtgenooten geene volle zes maanden hunne woonplaats in het ressort van een ambtenaar van den burgerlijken stand gehad hebben, zal de afkondiging daarenboven moeten gedaan worden door den ambtenaar van den burgerlijken stand, in wiens ressort zij laatstelijk zijn gevestigd geweest (Civ. 167).

(Gew. 37-572; 39-288) Van deze verplichting kan uit hoofde van gewichtige redenen in de Gouvernementslanden van Java en Madoera door den resident en elders, door het Hoofd van gewestelijk bestuur, binnen wiens ressort de huwelijksaangifte is geschied, dispensatie worden verleend (BS. 56v.; Bb. 1020, 13416, 13603).

**Artikel 55**

Vervallen: S. 16-338 jo. 17-18.

**Artikel 56**

Vervallen: S. 16-338 jo. 17-18.

**Artikel 57****Pasal 52**

Sebelum pelaksanaan perkawinan itu, Pegawai Catatan Sipil harus mengumumkan hal itu dan menempel surat pengumuman pada pintu utama gedung tempat penyimpanan daftar-daftar Catatan Sipil itu. Surat itu harus tetap tertempel selama sepuluh hari. Pengumuman itu tidak boleh dilangsungkan pada hari Minggu yang disamakan dengan hari Minggu dalam hal ini ialah hari Tahun Baru, hari Paskah kedua dan Pantekosta, hari Natal, hari Kenaikan Isa Almasih, dan hari Mi'raj Nabi Muhammad s. a. w.

Surat pengumuman ini harus memuat :

1. nama, nama depan, umur, pekerjaan dan tempat tinggal calon suami istri, dan, bila mereka sebelumnya pernah kawin, nama suami atau istri mereka yang dulu.

2. hari, tempat dan jam terjadinya pengumuman. Surat itu ditandatangani oleh Pegawai Catatan Sipil itu.

**Pasal 53**

Bila kedua calon suami isteri tidak bertempat tinggal dalam wilayah Catatan Sipil yang sama, maka pengumuman itu akan dilakukan oleh Pegawai Catatan Sipil di tempat tinggal masing-masing pihak.

**Pasal 54**

Bila calon suami isteri belum sampai enam bulan penuh bertempat tinggal dalam daerah suatu Catatan Sipil, pengumannya harus juga dilakukan oleh Pegawai Catatan Sipil di tempat tinggal mereka yang terakhir.

Bila ada alasan-alasan yang penting dan kewajiban membuat pengumuman tersebut di atas boleh diberikan dispensasi oleh Kepala Pemerintahan Daerah yang di daerahnya telah dilakukan pemberitahuan kawin.

**Pasal 55**

Dihapus dengan S. 916 - 338 jo. 1917- 18.

**Pasal 56**

Dihapus dengan S. 916 - 338 jo. 1917- 18.

**Pasal 57****Article 52**

(Amended by S.16-338 see also 17-18) Prior to the solemnization of a marriage, the official of the civil registry is to announce such event by means of affixing a notification drafted by the official, to the main entrance of the building where the registers of the civil registry are kept. The announcement is to be affixed for a period of ten days. The announcement is not appear on a Sunday; New Year's day, the Christian second Easter and Pentecostal days, first and second Christmas days, Ascension day and the birthday of the King is to be regarded as having the status as Sundays. (Amended S.37-595) This document is contain the following: 1. the names, first names, age, profession and the residence of the prospective spouses, and if they have been married previously, the names of their former spouses; 2. the date, location, and time on which the announcement appears (Bw.53, 61-6, 63-2, 75, 82v., 99; BS.54v.; Civ.63) (Supplemented S.27-595) The document must be signed by the official of the Civil Registry.

**Article 53**

(Amended by S.16-338 see also 17-18) In the event that the prospective spouses are not domiciled within the same civil registry area, then the announcement is to be arranged by the respective officials of the civil registry within whose area the respective parties are domiciled. (Bw. 17,76,83; BS.56v; Civ.166)

**Article 54**

(Amended by S.16-338 see also 17-18) If the prospective spouses have not resided for a full six month period in one area of a civil registry, the aforementioned announcement is to be arranged by the official of the civil registry within whose area they were domiciled most recently. (Civ. 167) (Amended by S.37-572; 39-288)

Dispensation from this requirement may be granted by the Head of the Regional Government within whose area the marriage notification has been given based upon significant reasons put forth by the resident and others. (BS. 56v.; Bb.1020, 13416, 13603)

**Article 55**

Revoked: S.16-338 see also 17-18.

**Article 56**

Revoked: S.16-338 see also 17-18.

**Article 57**

(Gew. S. 16-338 jo. 17-18) Wanneer het huwelijk binnen een jaar, te rekenen van de huwelijks-afkondiging, niet is voltrokken, zal hetzelfde niet voltrokken mogen worden, dan nadat alvorens wederom eene nieuwe afkondiging zal gedaan zijn (Bw. 75; Civ. 65).

#### Artikel 58

(Gew. S. 16-338 jo. 17-18) Trouwbeloften geven geene regtsvordering tot het aangaan des huwelijks, noch tot vergoeding van kosten, schaden en interessen, uit hoofde der niet-ervulling van de beloften; alle bedingen tot schadeloosstelling te dezer zaken zij nietig.

Wanneer echter de aangifte des huwelijks bij den ambtenaar van den burgerlijken stand van afkondiging gevolgd is, kan zulks grond opleveren tot het vorderen van vergoeding van kosten, schaden en interessen, uit hoofde der werkelijke verliezen, welke de eene partij door de weigering der andere, in hare goederen mogt hebben geleden, zonder dat daarbij eenige winstderving zal kunnen in aanmerking komen.

Deze regtsvordering verjaart door verloop van achttien maanden, te rekenen van de huwelijks-afkondiging (AB. 23; Bw. 154, 1243v., 1305, 1320, 1335, 1337).

### DERDE AFDEELING

#### Van het stuiten des huwelijks

##### Artikel 59

Het regt om de voltrekking van een huwelijk te stuiten, komt alleenlijk toe aan de personen en in de gevallen, bij de volgende artikelen voorzien (Rv. 816v).

##### Artikel 60

Degene, die met eene der partijen door het huwelijk alsnog verbonden is, mitsgaders de kinderen uit dat huwelijk voortgesproten, zijn bevoegd om het nieuw aan te gaan huwelijk te stuiten, doch alleenlijk op grond van het bestaande (Bw. 27, 61-4o, 62v., 68, 86; Civ. 172).

##### Artikel 61

(Gew. S. 16-338 jo. 17-18; 17-497; 27-31 jis. 390, 421) De vader of de moeder kan het huwelijk stuiten in de volgende gevallen:

1o. wanneer hun kind, nog minderjarig zijnde, de vereischte toestemming niet bekomen heeft;

2o. wanneer hun meerderjarig kind, den vollen ouderdom van dertig jaren niet hebbende bereikt, verzuimd heeft hunne toestemming, en, bij weigering daarvan, de tusschenkomst van raad van justitie te verzoeken, welke volgens art. 42 vereischt wordt;

3o. wanneer eene der partijen uit hoofde van gebrek aan verstandelijke vermogens onder curateele gesteld, of de curateele uit dien hoofde verzocht, en op dat verzoek nog niet is

Bila perkawinan itu belum dilangsungkan dalam waktu satu tahun, terhitung dari waktu pengumuman, perkawinan itu tidak boleh dilangsungkan, kecuali bila sebelumnya diadakan pengumuman lagi.

#### Pasal 58

Janji kawin tidak menimbulkan hak untuk menuntut di muka Hakim berlangsungnya perkawinan, juga tidak menimbulkan hak untuk menuntut penggantian biaya, kerugian dan bunga, akibat tidak dipenuhinya janji itu, semua persetujuan untuk ganti rugi dalam hal ini adalah batal.

Akan tetapi, jika pemberitahuan kawin ini telah diikuti oleh suatu pengumuman, maka hal itu dapat menjadi dasar untuk menuntut penggantian biaya, kerugian dan bunga berdasarkan kerugian-kerugian yang nyata diderita oleh satu pihak atas barang-barangnya sebagai akibat dan penolakan pihak yang lain; dalam pada itu tak boleh diperhitungkan soal kehilangan keuntungan. Tuntutan ini lewat waktu dengan lampaunya waktu delapan belas bulan, terhitung dari pengumuman perkawinan itu.

### BAGIAN 3

#### Pencegahan Perkawinan

##### Pasal 59

Hak untuk mencegah berlangsungnya perkawinan hanya ada pada orang-orang dari dalam hal-hal yang disebut dalam pasal-pasal berikut.

##### Pasal 60

Barang siapa masih terikat perkawinan dengan salah satu pihak, termasuk juga anak-anak yang lahir dari perkawinan ini, berhak mencegah perkawinan baru yang dilaksanakan, tetapi hanya berdasarkan perkawinan yang masih ada.

##### Pasal 61

Bapak dan ibu dapat mencegah perkawinan dalam hal-hal:

1. bila anak mereka yang masih di bawah umur, belum mendapat izin

2. bila anak mereka, yang sudah dewasa tetapi belum genap tiga puluh. tahun, lalai meminta izin mereka, dan dalam hal permohonan izin itu ditolak, lalai untuk meminta perantaraan Pengadilan Negeri seperti yang diwajibkan menurut Pasal 42.

3. bila salah satu pihak, yang karena cacat mental berada dalam pengampunan, atau dengan alasan yang sama telah dimohonkan pengampunan, tetapi atas permohonan itu

(Amended by S.16-338 see also 17-18) If the marriage does not take place within one year after the marriage notification, a new notification must be given prior to the marriage taking place. (Bw.75; Civ.65)

#### Article 58

(Amended by S.16-338 see also 17-18) Marriage promises is not form grounds for a lawsuit for solemnization of a marriage, nor for compensation in the form of costs, damages and interest, due to non-fulfillment of the promises; all claims for compensation in these cases is deemed void. If, however, the notification of a marriage by an official of the Civil Registry is followed by an announcement, this may form grounds for claiming compensation in the form of costs, damages and interest, based upon actual material losses, which one party due to the refusal of the other, may have sustained, provided however that no anticipated profits may be claimed.

Such claim lapses after the expiration of eighteen months from the date of the marriage announcement. (AB.23; Bw.154, 1243v., 1305, 1320, 1335, 1337)

### Section 3

#### Concerning the obstruction of a marriage

##### Article 59

The right to obstruct the execution of a marriage, is only be enjoyed by the individuals and in the circumstances specified in the following articles. (Rv. 816v.)

##### Article 60

An individual who is bound in marriage to one of the parties intending to enter into marriage, and children of that marriage, is authorized to prevent the new marriage from taking place on the basis of the existing marriage. (Bw.27, 61-4, 62v., 68, 86; Civ. 172)

##### Article 61

(Amended by S.16-338 see also 17-18; 17-497; 27-31 see also 390, 421) The father or the mother of a party to an intended marriage may prevent the marriage from taking place in the following events: 1. if their child, who is still a minor, has not obtained the required approval; 2. if their adult child, who has not yet reached the age of thirty years, has failed to obtain their approval and where such approval has been refused, has failed to seek the intervention of the court of justice, which is required pursuant to article 42; 3. if one of the parties due to mental incapacity has been put under guardianship, or has sought approval from the guardian who has not yet decided whether or not to grant such approval; (Bw.434) 4. if one of the parties cannot comply with the requirements to enter into a marriage in accordance with the provisions of the First Section of this Title; (Bw. 27v., 60, 62v.) 5. if the

beslist (Bw. 434);

4o. wanneer eene der partijen de vereischten niet bezit om overeenkomstig de bepalingen van de eerste afdeeling van dezen titel een huwelijk te kunnen aangaan; (Bw. 27v., 60, 62v);

5o. wanneer de vereischte huwelijksafkondiging geen plaats heeft gehad (Bw. 52v);

6o. wanneer eene der partijen uit hoofde van verkwisting onder curateele is gesteld, en het voorgenomen huwelijk blijkbaar het ongeluk van hun kind zoude te weeg brengen (Bw. 434; Civ. 173).

Indien een ander dan de vader of de moeder de voogdij over het kind uitoefent, heeft ook de voogd of de toeziende voogd, waar deze den voogd vervangt, in de gevallen, vermeld onder Nos. 1, 3, 4, 5 en 6 dezelfde bevoegdheid.

#### Artikel 62

(Gew. S. 17-497; 27-31 jjs 390, 421) Bij gebreke van beide ouders zijn de grootouders en de voogd of de toeziende voogd, waar deze den voogd vervangt, bevoegd om het huwelijk te stuiten in de gevallen vermeld onder Nos. 3, 4, 5 en 6 van het voorgaande art.

De grootouders, de voogd en de toeziende voogd zijn in het geval, onder No. 1 vermeld, tot stuiting bevoegd, wanneer hunne toestemming wordt vereischt (Civ. 173).

#### Artikel 63

(Gew. S. 17-497; 27-31 jjs 390, 421) Bij gebreke van grootouders kunnen de broeders, zusters, ooms en moeijen, mitsgaders de voogd, toeziende voogd, curator en toeziende curator een voorgenomen huwelijk stuiten:

1o. wanneer de voorschriften van artt. 38 en 40 omtrent het bekomen van verlof tot het aangaan van het huwelijk niet zijn in acht genomen;

2o. om de redenen onder Nos. 3, 4, 5 en 6 van art. 61 uitgedrukt (Bw. 58; Civ. 174v).

#### Artikel 64

De echtgenoot, wiens huwelijk door echtscheiding is ontbonden, kan het huwelijk zijner voormalige echtgenoot stuiten, wanneer zij een nieuw huwelijk wil aangaan, voor het verlopen van drie honderd dagen na het ontbinden van het vroegere (Bw. 34, 60, 61-4o, 62, 63-2o, 65).

#### Artikel 65

Het openbaar ministerie is verplicht een voorgenomen huwelijk te stuiten, in de gevallen bij art. 27 tot 34 ingesloten vermeld (RO. 55; Bw. 94; Rv. 323).

belum diambil keputusan;

4. bila salah satu pihak tidak memenuhi syarat-syarat untuk mengadakan perkawinan dengan ketentuan-ketentuan bagian pertama bab ini;

5. bila pengumuman perkawinan yang menjadi syarat tidak diadakan;

6. bila salah satu pihak, karena sifat pemboros ditaruh di bawah pengampuan, dan perkawinan yang hendak dilangsungkan tampaknya akan membawa ketidak bahagiaan bagi anak mereka.

Bila yang menjalankan perwalian atas anak itu orang lain daripada bapak atau ibunya, maka wali atau wali pengawasnya, bila yang disebut terakhir ini harus mengganti si wali, mempunyai hak yang sama dalam hal-hal seperti yang tercantum dalam nomor-nomor 1i, 3i, 4, 5 dan 6i.

#### Pasal 62

Dalam hal kedua orang tua tidak ada, maka kakek nenek dan wali atau wali pengawas, bila yang disebut terakhir ini harus mengganti si wali, berhak untuk mencegah perkawinan dalam hal-hal seperti yang tercantum dalam nomor 3, 4, 5 dan 6i pasal yang lalu.

Kakek nenek dan wali atau wali pengawas, bila yang disebut terakhir ini menggantikan si wali, berhak untuk mencegah perkawinan dalam hal-hal yang tercantum pada nomor 1i, jika izin mereka menjadi syarat.

#### Pasal 63

Dalam hal kakek nenek tidak ada, maka saudara laki-laki dan perempuan, paman dan bibi, demikian pula wali dan wali pengawas, pengampu dan pengampu pengawas, berhak mencegah perkawinan:

1. bila ketentuan-ketentuan Pasal 38 dan Pasal 40 mengenai memperoleh izin kawin tidak diindahkan;

2. karena alasan-alasan seperti yang tercantum dalam nomor 3i,4i,5i, dan 6i Pasal 61.

#### Pasal 64

Suami yang perkawinannya telah bubar karena perceraian, boleh mencegah perkawinan bekas isterinya, bila dia hendak kawin lagi sebelum lampau tiga ratus hari sejak pembubaran perkawinan yang dulu.

#### Pasal 65

Kejaksaan wajib mencegah perkawinan yang hendak dilangsungkan dalam hal-hal yang tercantum dalam Pasal 27 sampai dengan 34.

required marriage announcement has not taken place; (Bw. 52v.) 6. if one of the parties due to wasteful behavior has been put under guardianship, and the intended marriage could be damaging to their child. (Bw. 434; Civ.173) In situations where someone other than a father or mother exercises parental authority over a child, such person, being the guardian, or his replacement, being the supervising guardian, is deemed to have the same authority in the events specified in numbers 1, 3, 4, 5 and 6 of this article.

#### Article 62

(Amended by S.17-497; 27-31 see also 390, 421) In the absence of both parents, the grandparents and the guardian or his replacement, being the supervising guardian, is authorized to obstruct the marriage in the events stipulated in numbers 3,4,5 and 6 of the previous article. The grandparents, the guardian and the supervising guardian are, in the instance stipulated in number 1, authorized to obstruct the marriage, if their approval is required. (Civ.173)

#### Article 63

(Amended by S.17-497; 27-31 see also 390, 421) In the absence of grandparents, the brothers, sisters, uncles and aunts, including the guardian, supervising guardian, conservator and supervising conservator may obstruct an intended marriage as follows: 1. if the requirements of articles 38 and 40 regarding obtaining approval for a marriage have not been complied with; 2. for the reasons specified in numbers 3,4,5 and 6 of article 61. (Bw. 58; Civ.174v.)

#### Article 64

A husband, whose marriage has been dissolved due to divorce, may obstruct the marriage of his former spouse, in the event that she intends to enter into a new marriage prior to the expiration of three hundred days following the aforementioned dissolution. (Bw. 34, 60, 61-4, 62, 63-2, 65)

#### Article 65

The prosecution counsel is required to obstruct an intended marriage in the events set out in article 27 through article 34. (RO.55; Bw.94; Rv.323)

**Artikel 66**

Van de stuiting des huwelijks wordt kennis genomen door den raad van justitie, binnen welks regtsgebied de ambtenaar van den burgerlijken stand gevestigd is, voor wien het huwelijk moet worden voltrokken (Rv. 817; Civ. 177).

**Artikel 67**

In de acte van stuiting moeten alle de middelen worden uitgedrukt, waarop de stuiting gegrond is, en mogen geene nieuwe middelen worden voorgedragen, voor zoo verre dezelve niet na de stuiting mogten zijn opgekomen (BS. 59; Rv. 816; Civ. 176).

**Artikel 68**

Vervallen: S. 37-595, i.w. tr. 1 Jan. 1939.

**Artikel 69**

Wanneer de stuiting is afgewezen, zullen de opposanten, met uitzondering nogtans van bloedverwanten in de opgaande en nederdalende linie en van het openbaar ministerie, tot vergoeding van kosten, schaden en interessen kunnen worden verwezen (Bw. 62v.; Rv. 58; Civ. 179).

**Artikel 70**

Wanneer er stuiting van een huwelijk plaats heeft, zal het aan den ambtenaar van den burgerlijken stand niet geoorloofd zijn hetzelfde te voltrekken, dan nadat aan hem zal zijn ter hand gesteld een vonnis in kracht van gewijsde gegaan, of eene authentieke acte, waarbij de stuiting is opgeheven, op straffe van vergoeding van kosten, schaden en interessen.

Wanneer het huwelijk mogt zijn voltrokken voor dat de stuiting is opgeheven, zal het geding ter zake dier stuiting kunnen worden voortgezet, en het huwelijk worden nietig verklaard, bijaldien de eisch aan den opposant is toegewezen (Bw. 71-60, 82; BS. 59; Civ. 68).

**VIERDE AFDEELING****Van de voltrekking des huwelijks****Artikel 71**

Alvorens tot de voltrekking des huwelijks over te gaan, zal de ambtenaar van den burgerlijken stand zich doen ter hand stellen:

1o. de geboorte-acte van ieder der aanstaande echtgenooten (Bw. 29, 35v.; Civ. 70; Chin. 16);

2o. (Gew. S. 16-338 jo. 17-18; 27-31 jjs. 390, 421) eene acte, door eenen ambtenaar van den burgerlijken stand opgemaakt en in het register van toestemmingen tot het huwelijk ingeschreven of eene andere authentieke acte, houdende de toestemming van den vader, de moeder, den grootvader of de grootmoeder, den voogd en den toezienenden voogd, of wel het bij den regter verkregen verlof, in de gevallen waarin hetzelfde vereischt wordt (Bw.

**Pasal 66**

Pencegahan perkawinan ditangani oleh Pengadilan Negeri, yang di daerah hukumnya terletak tempat kedudukan Pegawai Catatan Sipil yang harus melangsungkan perkawinan itu.

**Pasal 67**

Dalam akta pencegahan harus disebutkan segala alasan yang dijadikan dasar pencegahan itu, dan tidak diperkenankan mengajukan alasan baru, sejauh hal itu tidak timbul setelah pencegahan.

**Pasal 68**

Dihapus dengan S. 1937-595.

**Pasal 69**

Bila pencegahan itu ditolak, para penentang boleh dikenakan kewajiban mengganti biaya, kerugian dan bunga, kecuali jika penentang itu adalah keluarga sedarah dalam garis ke atas dan garis ke bawah atau Kejaksaan.

**Pasal 70**

Bila terjadi pencegahan perkawinan. Pegawai Catatan Sipil tidak diperkenankan untuk melaksanakan perkawinan itu, kecuali setelah kepadanya disampaikan suatu putusan pengadilan yang telah mendapat kekuatan hukum tetapi atau suatu akta otentik dengan mana pencegahan itu ditiadakan pelanggaran atas ketentuan ini kena ancaman hukuman penggantian biaya, kerugian dan bunga.

Bila perkawinan itu dilaksanakan sebelum pencegahan itu ditiadakan, maka perkara mengenai pencegahan itu boleh dilanjutkan, dan perkawinan boleh dinyatakan batal sekiranya gugatan penentang dikabulkan.

**BAGIAN 4****Pelaksanaan Perkawinan****Pasal 71**

Sebelum melangsungkan perkawinan, Pegawai Catatan Sipil harus meminta agar kepadanya diperlihatkan :

1. akta kelahiran masing-masing calon suami istri

2. akta yang dibuat oleh Pegawai Catatan Sipil dan didaftarkan dalam daftar izin kawin, atau akta otentik lain yang berisi izin bapak, ibu, kakek, nenek, wali atau wali pengawas, ataupun izin yang diperoleh dan Hakim, dalam hal-hal di mana izin itu diperlukan; Izin itu juga dapat diberikan pada akta perkawinan sendiri;

**Article 66**

The obstruction of the marriage is noted by the court of justice, whose jurisdiction covers the Civil Registry of the official who is to execution the marriage. (Rv.817; Civ.177)

**Article 67**

The deed of obstruction is stipulate all reasons on which the obstruction is based and no reasons is given other than those that existed prior to the obstruction. (BS.59; Rv.816; Civ.176)

**Article 68**

Revoked; S.37-595, effective as of January 1, 1939.

**Article 69**

In the event that the application for obstruction is rejected, those seeking obstruction not being blood relatives in a direct line upwards or downwards or the prosecution counsel may be found liable for costs, damages and interest. (Bw. 62v.; Rv.58; Civ.179)

**Article 70**

In the event that the marriage is obstructed, the official of the Civil Registry is not execute the marriage unless a legal judgment or authentic deed, whereby the obstruction is rendered legally void, has been submitted to him Violation of this provision is render the guilty party liable for compensation in the form of costs, damages and interest. In the event that the marriage is entered into prior to such obstruction being canceled, the lawsuit regarding that obstruction may be continued, and the marriage is rendered legally invalid in the event that the claim is awarded to the opposing party. (Bw. 71-6, 82; BS.59; Civ.68)

**Section 4****Concerning the execution of a marriage****Article 71**

Prior to executing a marriage, the following documents is submitted to the official of the civil registry: 1. the birth certificate of each of the prospective spouses; (Bw.29, 35v.; Civ.70; Chin.16) 2. (Amended by S.16-338 see also 17-18; 27-31 see also 390, 421) a deed, drafted by the official of the Civil Registry and entered in the register or another authentic deed, containing the approval of the father, mother, grandfather or grandmother, the guardian or supervising guardian, as well as the approval granted by the judge in the instances in which such is required; (Bw.35v., 42v., 452; Civ.73)the approval may also be granted in the marriage deed; 3. the deed stipulating the intervention of the court of justice , in the instances so required; (Bw. 38v. 41v.) 4. in the event of a

35v., 42v., 452; Civ. 73);

de toestemming kan ook bij de huwelijks-acte zelve worden gegeven;

3o. de acte waaruit blijkt van de tusschenkomst van den raad van justitie, in de gevallen waarin die vereischt wordt (Bw. 38v., 41v);

4o. in geval van tweede of volgend huwelijk, de acte van overlijden van den vorigen echtgenoot, of de acte van echtscheiding, of wel afschrift van het verlof van den regter, bij afwezigheid van den anderen echtgenoot verleend (Bw. 27, 32, 44, 493; Chin. 16);

5o. de acte van overlijden van alle de zoodanigen die hunne toestemming tot het huwelijk zouden hebben moeten geven (Bw. 71-2o; Chin. 16);

6o. (Gew. S. 16-338 jo. 17-18) het bewijs dat de huwelijksafkondiging zonder stuiting is afgeloopen ter plaatse alwaar die afkondiging overeenkomstig de artt. 52 en volgende van dezen titel, vereischt wordt, of wel dat eene gedane stuiting is opgeheven; (Bw. 70; BS. 59; Civ. 69; Bb. 5296, 7430).

7o. de verleende dispensatien (Bw. 29, 31, 48, 54, 56);

8o. de toestemming voor officieren en militairen van minderen rang tot het aangaan van een huwelijk vereischt.

#### Artikel 72

Degene der aanstaande echtgenooten, de buiten de mogelijkheid mogt zijn om zijne geboorte-acte, bij het eerste lid van het vorige art. vereischt, te vertoonen, zal zulks kunnen aanvullen door eene acte van bekendheid, afgegeven door het hoofd van het plaatselijk bestuur van zijne geboorteplaats of woonplaats, op de verklaring van twee getuigen van het mannelijk of vrouwelijk geslacht, bloedverwanten of geene bloedverwanten zijnde.

Deze verklaring zal inhouden de vermelding van de plaats en, zoo na mogelijk, van het tijdstip der geboorte, mitsgaders de oorzaken die beletten om eene acte daarvan over te leggen.

Het gebrek eener geboorte-acte zal ook kunnen worden verholpen, het zij door eene dergelijke, doch beeedigde verklaring, afgelegd door de getuigen, welke bij de voltrekking des huwelijk moeten tegenwoordig zijn, of wel door eene bij den ambtenaar van den burgerlijken stand afgelegde beeedigde verklaring van den aanstaanden echtgenoot, houdende dat hij zich geene geboorte-acte of acte van bekendheid kan verschaffen.

In de huwelijks-acte zal van de eene of andere dier verklaringen worden melding gemaakt (Bw. 13, 76v.; BS. 27, 61; Civ. 70v.; Chin. 16; Bb. 379, 1231, 1232; LN. 55-26, iwg. 13-5-'55, bija

3. dalam hal perkawinan kedua atau perkawinan berikutnya akta perkawinan suami istri yang dulu, atau akta perceraian, atau salinan surat izin dari Hakim yang diberikan dalam hal pihak lain dan suami atau istri tidak ada;)

4. akta yang menunjukkan adanya perantaraan Pengadilan Negeri;

5. akta kematian dan mereka yang seharusnya memberikan izin kawin;

6. bukti, bahwa pengumuman perkawinan itu telah berlangsung tanpa pencegahan di tempat yang disyaratkan menurut Pasal 52 dan berikutnya, ataupun bukti bahwa pencegahan yang dilakukan telah dihentikan;

7. dispensasi yang telah diberikan;

8. izin untuk para perwira dan tentara bawahan yang menjadi syarat untuk melakukan perkawinan.

#### Pasal 72

Jika di antara calon suami istri yang tidak dapat memperlihatkan akta kelahiran seperti yang disyaratkan pada nomor 1i pasal yang lalu, maka hal ini dapat diganti dengan akta tanda kenal lahir yang dikeluarkan oleh Kepala Pemerintahan Daerah tempat lahir atau tempat tinggal calon suami atau istri atas keterangan dua saksi laki-laki atau perempuan, keluarga atau bukan keluarga. Keterangan ini harus menyebutkan tempat dan waktu kelahirannya secermat mungkin, serta sebab-sebab yang menghalanginya untuk menunjukkan akta kelahiran.

Tidak adanya akta kelahiran dapat juga diganti dengan keterangan semacam itu di bawah sumpah yang diberikan oleh saksi-saksi yang harus hadir pada pelaksanaan perkawinan itu, ataupun dengan keterangan yang diberikan di bawah sumpah di hadapan pegawai Catatan Sipil oleh calon suami atau istri, dan sumpah itu berisi, bahwa dia tidak dapat memperoleh akta kelahiran atau akta tanda kenal lahir. Dalam akta perkawinannya, keterangan yang satu dan yang lainnya harus dicantumkan.

second or subsequent marriage, the death certificate of the previous spouse, or the divorce deed, or copy of the judge's permission, granted in the absence of the second spouse; (Bw. 27, 32, 44, 493; Chin. 16) 5. the death certificate of those whose approval is required for the marriage; (bw.71-2; Chin.16) 6. (Amended by S.16-338 see also 17-18) proof that the marriage announcement has taken place without any obstruction at the location and in accordance with the provisions set out in article 52 and the following articles of this title, or proof that the obstruction has been rendered legally void; (Bw.70; BS.59; Civ.69;Bb.5296, 743) 7. the dispensation granted; (Bw.29, 31, 48, 54, 56) 8. the approval, required, for officers and military personnel of lower rank for a marriage.

#### Article 72

If a prospective spouse is unable to present his or her birth certificate in accordance with the first paragraph of the previous article, such deed is replaced by a deed of acknowledgment witnessed by two individuals being male or female regardless of whether or not they are blood relatives of the said prospective spouse, such deed being submitted by the head of the local government at his or her place of birth or residence. This statement is specify the place of birth and as accurately as possible the date of birth as well as the reasons preventing the submission of a birth certificate. The absence of a birth certificate may also be remedied by a similar statement under oath, provided by the witnesses, who should be present at the execution of the marriage, or a statement under oath submitted to the official of the Civil Registry, by the prospective spouse, stipulating that he or she cannot provide a birth certificate or deed of acknowledgment. The marriage certificate is refer to these statements. (Bw.13, 76v.; BS.27, 61; Civ. 70v.; Chin.16; Bb.379, 1231, 1232; LN 55-26, effective as of 13-5-55, charges for each deed of acknowledgment of birth/ death, ex Bw.72, 73; Rp.7,50)

untuk setiap surat kenal lahir/mati, kosten v. elke acte v. bekendheid, ex. Bw. 72, 73: Rp. 7, 50).

#### Artikel 73

Indien partijen buiten de mogelijkheid zijn om de acten van overlijden, bij art. 71 No. 5, vermeld in te leveren, zal dat gebrek, op dezelfde wijze als in het geval het voorgaande art., kunnen worden verholpen (Bw. 13, 82; BS. 27).

#### Pasal 73

Bila para pihak tidak dapat memperlihatkan akta kematian yang disebut dalam Pasal 71 nomor 5i, maka kekurangan itu dapat diperbaiki dengan cara yang sama seperti yang tercantum dalam pasal yang lalu.

#### Article 73

In the event that the parties are unable to submit the death certificate referred to in article 71 number 5, this is remedied in the same manner as set out in the previous article. (Bw. 13, 82; BS.27)

#### Artikel 74

Indien de ambtenaar van den burgerlijken stand weigert om een huwelijk te voltrekken, op grond van de ongenoegzaamheid der stukken en verklaringen, bij de vorige artt. gevorderd, zullen de partijen de bevoegdheid hebben zich bij verzoekschrift tot den raad van justitie te keeren; welke raad, na verhoor van het openbaar ministerie, mitsgaders wanneer daartoe gronden zijn, van den ambtenaar van den burgerlijken stand, summier en zonder hooger beroep, over de genoegzaamheid of ongenoegzaamheid der stukken zal uitspraak doen.

#### Pasal 74

Bila Pegawai Catatan Sipil menolak untuk melangsungkan perkawinan atas dasar tidak lengkapnya surat-surat dan keterangan-keterangan yang diharuskan oleh pasal-pasal yang lalu, maka pihak-pihak yang berkepentingan berhak mengajukan surat permohonan kepada Pengadilan Negeri; setelah mendengar Kejaksaan, bila ada alasan untuk itu, dan mendengar Pegawai Catatan Sipil, Pengadilan negeri itu secara singkat dan tanpa kemungkinan untuk banding, akan mengambil keputusan tentang lengkap atau tidak lengkapnya surat-surat.

#### Article 74

If the official of the civil registry refuses to execute a marriage, on grounds of insufficiency of the documents and statements required in accordance with the provisions of the previous articles, then the parties are entitled to appeal to the court of justice by submitting a letter of request; the court is hear the opinion of the prosecution counsel and the official of the civil registry and provided that there are grounds therefor, is summarily make a decision on whether or not the documents submitted are sufficient and no further appeal is permitted.

#### Artikel 75

(Gew. 16-338 jo. 17-18) Het huwelijk zal niet mogen worden voltrokken, voor den tienden dag na dien der afkondiging, die dag zelf niet daaronder begrepen (Bw. 52, 57, 71-60, 99; Civ. 64; cf. noot bij Bw. 42).

Het Hoofd van gewestelijk bestuur, binnen wiens ressort de huwelijksaangifte is geschied, is bevoegd om uit hoofde van gewichtige redenen dispensatie te verleenen van de afkondiging en van voorschreven wachttijd.

Van verleende dispensatie geschiedt zoo spoedig mogelijk aanplakking aan de hoofddeur van het gebouw, bedoeld bij het eerste lid van art. 52.

In die aanplakking zal melding worden gemaakt van het tijdstip, waarop de huwelijksvoltrekking zal geschieden of is geschied. (1).

#### Pasal 75

Perkawinan tidak boleh dilangsungkan, sebelum hari kesepuluh setelah hari pengumuman, di mana hari itu sendiri tidak termasuk. Jika ada alasan penting Kepala Pemerintahan Daerah, yang di daerahnya telah dilakukan pemberitahuan kawin, berkuasa memberikan dispensasi dan pengumuman dan waktu tunggu yang diharuskan. Jika dispensasi telah diberikan, berita tentang hal itu harus ditempel secepat-cepatnya pada pintu utama gedung yang dimaksud pada alinea pertama Pasal 52. Dalam berita tempel itu harus disebutkan kapan perkawinan itu akan atau dilaksanakan.

#### Article 75

(Amended by S.16-338 see also 17-18) The marriage is not take place prior to the tenth day following the announcement, not including the date of the announcement. (Bw.52, 57, 71-6, 99; Civ.64) The Head of the Local Government within whose jurisdiction the marriage notification is placed may for significant reasons dispense with the requirements relating to the announcement and prescribed time period. The dispensation granted is immediately be affixed on the main entrance of the building, in the manner set out in the first paragraph of article 52. The dispensation is stipulate the date on which the marriage is take place or has already taken place.

#### Artikel 76

(Gew. S. 01-353 jo. 05-532; 32-42) Het huwelijk zal in het openbaar, in het gebouw, waar de acten van den burgerlijken stand worden opgemaakt, ten overstaan van den ambtenaar van den burgerlijken stand der woonplaats van eene der beide partijen worden voltrokken, en in tegenwoordigheid van twee getuigen, hetzij nabestaanden of vreemden, den ouderdom van een en twintig jaren bereikt hebbende, en in Indonesie gevestigd (Bw. 17v., 53, 83, 92v., 99; BS. 13, 61v.; Civ. 74v., 165).

#### Pasal 76

Perkawinan harus dilaksanakan di muka umum, dalam gedung tempat membuat akta Catatan Sipil, di hadapan Pegawai Catatan Sipil tempat tinggal salah satu pihak dan dihadapan dua orang saksi, baik keluarga maupun bukan keluarga, yang telah mencapai umur dua puluh satu tahun dan berdiam di Indonesia.

#### Article 76

(Amended by S.01-353 see also 05-552; 32-42) The marriage will take place in public, in the building where the certificates of the civil registry are produced and before the official of the civil registry in the place of domicile of one or both parties, and in the presence of two witnesses, either relatives or strangers, above the age of twenty one years, and domiciled in Indonesia. (Bw.17v., 53, 83, 92v.,99; BS.13,61v.; Civ.74v.,165)

#### Artikel 77

Indien eene der partijen uit hoofde van een behoorlijk bewezen wettig beletsel, verhinderd wordt zich naar het gemelde gebouw te begeven, zal het huwelijk kunnen worden voltrokken in een bijzonder huis binnen het

#### Pasal 77

Bila salah satu pihak karena halangan yang terbukti cukup sah, tidak dapat pergi ke gedung tersebut, perkawinan boleh dilangsungkan dalam sebuah rumah khusus di daerah Pegawai Catatan Sipil yang

#### Article 77

If one of the parties is prevented from attending the marriage in the aforementioned building and can demonstrate a legitimate reason for same, the marriage may take place in a special house within the jurisdiction of the



ressort van den ambtenaar van den burgerlijken stand.

Bij de huwelijks-acte zal, in dat geval, worden melding gemaakt van de corzaak welke daartoe heeft aanleiding gegeven.

De beoordeeling der wettigheid van het beletsel, in dit artikel vermeld, wordt aan den ambtenaar van den burgerlijken stand overgelaten (Bw. 99; BS. 62).

#### Artikel 78

De aanstaande echtgenooten zijn verplicht bij de voltrekking van hun huwelijk in persoon voor den ambtenaar van den burgerlijken stand te verschijnen (S. 47-137 art. 2\* achter Bw. in deze verzam).

#### Artikel 79

Het zal aan den Gouverneur-generaal vrijstaan om, uit hoofde van gewigtige redenen, aan partijen te vergunnen het huwelijk door eenen bijzonderen bij authentieke acte gevolmachtigde te mogen voltrekken.

Indien de lastgever, voor dat het huwelijk voltrokken is, wettiglijk met eenen anderen persoon mogt zijn in den echt getreden, zal het huwelijk, bij eenen gevolmachtigde voltrokken, als niet geschied beschouwd worden (Bw. 27, 29, 31, 48, 58, 172v., 1815, 1818; BS. 12, 61; Bb. 13416, 13606).

#### Artikel 80

De aanstaande echtgenooten zullen, ten overstaan van den ambtenaar van den burgerlijken stand en in tegenwoordigheid der getuigen, moeten verklaren, dat zij elkander aannemen tot echtgenooten, en dat zij getrouwelijk alle de pligten zullen vervullen, welke door de wet aan den huwelijken staat verbonden zijn (BS. 13, 60v.; Civ. 75).

#### Artikel 81

Geene godsdienstige plegtigheden zullen vermogen plaats te hebben, voor dat de partijen aan den bedienaar van hunne eeredienst zullen hebben doen blijken, dat het huwelijk ten overstaan van den ambtenaar van den burgerlijken stand is voltrokken (Bw. 26; Sw. 530).

#### Artikel 82

Ingeval van overtreding door de ambtenaren van den burgerlijken stand, tegen de bepalingen van dezen titel begaan, kunnen die ambtenaren, voorzoover daartegen niet bij de wettelijke bepalingen op het Strafbregt is voorzien, door den raad van justitie worden gestraft met eene geldboete, de som van honderd gulden niet te boven gaande behoudens de regtsvordering der belanghebbende partijen tot schadevergoeding, indien daartoe gronden zijn (Bw. 99; BS. 28; Civ. 156, 192v.; Sw. 530; de in Bw. 82 vervatte strafbep. is afgeschaft ingevolge Inv. Sw. 3).

bersangkutan. Jika terjadi hal yang demikian, maka dalam akta perkawinan harus dicantumkan sebab-sebab terjadinya. Penilaian tentang sah tidaknya halangan tersebut dalam pasal ini, diserahkan kepada Pegawai Catatan Sipil itu.

#### Pasal 78

Kedua calon suami istri harus datang secara pribadi menghadap Pegawai Catatan Sipil itu.

#### Pasal 79

Jika ada alasan-alasan penting. Presiden berkuasa untuk mengizinkan pihak-pihak yang bersangkutan melangsungkan perkawinan mereka dengan menggunakan seorang wakil yang khusus diberi kuasa penuh dengan akta otentik. Bila pemberi kuasa itu, sebelum perkawinan dilaksanakan, telah kawin dengan orang lain secara sah, maka perkawinan yang telah berlangsung dengan wakil khusus dianggap tidak pernah terjadi.

#### Pasal 80

Kedua calon suami istri, di hadapan Pegawai Catatan Sipil dan dengan kehadiran para saksi, harus menerangkan bahwa yang satu menerima yang lain sebagai suami atau istrinya, dan bahwa dengan ketulusan hati mereka akan memenuhi kewajiban mereka yang oleh undang-undang ditugaskan kepada mereka sebagai suami istri.

#### Pasal 81

Tidak ada upacara keagamaan yang boleh diselenggarakan, sebelum kedua pihak membuktikan kepada pejabat agama mereka bahwa perkawinan di hadapan Pegawai Catatan Sipil telah berlangsung.

#### Pasal 82

Jika terjadi pelanggaran oleh Pegawai Catatan Sipil atas ketentuan-ketentuan dalam bab ini, maka selama hal itu tidak diatur dalam aturan undang-undang hukum pidana, para Pegawai itu boleh dihukum oleh Pengadilan Negeri dengan denda uang yang tidak melebihi seratus rupiah, tanpa mengurangi hak pihak-pihak yang berkepentingan untuk menuntut ganti rugi, bila ada alasan untuk itu.

official of the civil registry. In such circumstances, the marriage certificate is stipulate the reason for the relocation of the venue. \*27 The decision as to whether or not the reason is acceptable is at the discretion of the official of the Civil Registry. (Bw.99; BS.62)

#### Article 78

The prospective spouses is appear in person before the official of the civil registry at the execution of the marriage. (S.47-137 art.2\*)

#### Article 79

The Governor General may for substantial reasons, allow the parties to execute the marriage by proxy pursuant to a specific authentic power of attorney. If the authorizer has legally entered into matrimony with another individual prior to the execution of the marriage, then the marriage, executed by proxy, is regarded as not having taken place. (Bw.27,29,31,48,54,58,1792v.,1815,1818;BS.12,62 ;Bb.13416, 13603)

#### Article 80

The prospective spouses, is, before the official of the civil registry and in the presence of witnesses, declare, that they accept each other as spouses, and is faithfully fulfill all legal obligations applicable to married status. (BS.13, 60v.; Civ.75)

#### Article 81

The parties must provide evidence to their religious officials, of the execution of their marriage before the official of the Civil Registry, prior to any religious ceremony taking place (Bw.26; Sw.530)

#### Article 82

In the event of violation of the provisions of this title by the officials of the Civil Registry, a monetary fine not exceeding one hundred guilders, may, to the extent that this is not contained in the regulations of the Penal Code, be imposed on the officials by the court of justice, without prejudice to the rights of redress of the relevant parties, provided that there are grounds therefor. (Bw.99;BS.28; Civ.156, 192v.; Sw.530; the penal provisions in Bw.82 are revoked by Inv. Sw.3)

## VIJFDE AFDEELING

## BAGIAN 5

## Section 5

## Van de huwelijken welke buiten 's lands zijn voltrokken

## Perkawinan-perkawinan yang Dilaksanakan di Luar Negeri

## Concerning marriages executed abroad

## Artikel 83

## Pasal 83

## Article 83

(Gew. S. 15-299 jo. 642) De buiten 's lands hetzij tusschen Nederlandsche onderdanen onderling, hetzij tusschen deze en anderen aangegane huwelijken zijn van waarde, indien dezelve voltrokken zijn naar den vorm welke gebruikelijk is in het land, waar de voltrekking heeft plaats gehad, en de echtgenooten, die Nederlandsche onderdanen zijn, niet hebben gehandeld tegen de bepalingen in de eerste afdeeling van dezen titel vermeld (AB. 3, 16, 18; Bw. 27v., 52v.; BS. 63; Civ. 170).

Perkawinan yang dilangsungkan di luar negeri, baik antara sesama warga negara Indonesia, maupun antara warga negara Indonesia dengan warga negara lain, adalah sah apabila perkawinan itu dilangsungkan menurut cara yang biasa di negara tempat berlangsungnya perkawinan itu, dan suami istri yang warga negara Indonesia tidak melanggar ketentuan-ketentuan tersebut dalam bagian 1 Bab ini.

(Amended by S.15-299 see also 642) Marriages executed abroad between either Dutch citizens, or Dutch citizens and foreigners, is valid, if they are executed in the format customary in the country where the marriage took place, and the spouses, who are Dutch citizens, have not acted in contravention of the provisions of the first section of this title. (AB.3, 16,18; Bw.27v.,52v.; BS.63;Civ.170)

## Artikel 84

## Pasal 84

## Article 84

Binnen het jaar na de terugkomst der echtgenooten op het grondgebied van Indonesie, zal de acte van huwelijks-voltrekking, buiten 's lands aangegaan, in het openbaar huwelijks-register van hunne woonplaats moeten worden overgeschreven (Bw. 4v., 91, 152; BS. 1v., 63; Civ. 171).

Dalam waktu satu tahun setelah kembalinya suami istri ke wilayah Indonesia, akta tentang perkawinan mereka di luar negeri harus didaftarkan dalam daftar umum perkawinan di tempat tinggal mereka.

Within one year after the return of the spouses to Indonesia, the marriage certificate, executed abroad, shall be copied in the public marriage register of their place of domicile. (Bw.4v., 91, 152; BS.1v., 63; Civ.171)

## ZESDE AFDEELING

## BAGIAN 6

## Section 6

## Van de nietigheid des huwelijks

## Batalnya Perkawinan

## Concerning the annulment of the marriage

## Artikel 85

## Pasal 85

## Article 85

De nietigheid eens huwelijks kan allen door den regter worden uitgesproken (Bw. 70).

Batalnya suatu perkawinan hanya dapat dinyatakan oleh Hakim.

A marriage can only be annulled by a judge. (Bw.70)

## Artikel 86

## Pasal 86

## Article 86

De nietigverklaring van een huwelijk, in strijd met art. 27 aangegaan, kan worden gevorderd door dengene die met een der echtgenooten door vroeger huwelijk is verbonden, door de echtgenooten zelve, door de bloedverwanten in de opgaande linie, door alle degenen die bij de verklaring der nietigheid belang hebben, en door het openbaar ministerie.

Batalnya suatu perkawinan yang dilakukan bertentangan dengan Pasal 27, dapat dituntut oleh orang yang karena perkawinan sebelumnya terikat dengan salah seorang dan suami istri itu, oleh suami istri itu sendiri, oleh keluarga sedarah dalam garis ke atas, oleh siapa pun yang mempunyai kepentingan dengan batalnya perkawinan itu, dan, oleh Kejaksaan. Bila batalnya perkawinan yang terdahulu dipertanyakan, maka terlebih dahulu harus diputuskan ada tidaknya perkawinan terdahulu itu.

The annulment of a marriage which breaches article 27, may be sought by an individual who has been bound in matrimony to one of the spouses, by the spouses themselves, by the blood relatives who are in the ascending line, by those who will benefit from the annulment declaration, and by the prosecution counsel. The validity of a marriage is established prior to its annulment taking place (Bw.60-65, 83, 93v., 493v.; Civ.184, 188v., 190)

Indien de nietigheid van het vroegere huwelijk wordt staande gehouden, zal de bestaanbaarheid of onbestaanbaarheid van dat huwelijk voorag moeten beslist worden (Bw. 60-65, 83, 93v., 493v.; Civ. 184, 188v., 190).

## Artikel 87

## Pasal 87

## Article 87

De wettigheid eens huwelijks, zonder de vrije toestemming der beide echtgenooten, of ook van een van hen aangegaan, kan alleen worden tegengesproken door de echtgenooten, of door dengene van hen, wiens toestemming niet vrij is geweest.

Keabsahan suatu perkawinan yang berlangsung tanpa persetujuan bekas kedua suami istri atau salah seorang dari mereka, hanya dapat dibantah oleh suami istri itu, atau oleh salah seorang dari mereka yang memberikan persetujuan secara tidak bebas.

The validity of a marriage to which one or both spouses have not willingly consented may only be disputed by the spouse/spouses who have not willingly consented In the event that an individual, to whom one is married, has erred, then the validity of the marriage may only be disputed by the spouse, who has been misled by such error. In all cases indicated in this article, an individual shall not be permitted to file for annulment, if the spouses have been living together for a continuous period of three months, effective from the time the spouse obtains his or her freedom, or the error is discovered. (Bw.28, 58,61-3 and 4, 62,63-2,65,83,901;Civ.180v.)

Wanneer er dwaling heeft plaats gehad in den persoon, met wien men gehuwd is, kan de wettigheid alleen worden betwist door dengene der echtgenooten, die in dwaling gebracht is.

Bila telah terjadi kekhilafan tentang diri orang yang dikawini, keabsahan perkawinan itu hanya dapat dibantah oleh suami atau istri yang telah khilaf itu. Dalam hal-hal tersebut dalam pasal ini, tuntutan akan pembatalan suatu perkawinan tidak boleh diterima, bila telah terjadi tinggal serumah terus-menerus selama tiga bulan sejak si suami atau istri mendapat kebebasan, atau sejak mengetahui kebebasannya.

In alle de gevallen bij dit art. voorkomende, is men in den eisch tot nietigverklaring niet ontvankelijk, wanneer er eene aanhoudende zamenwoning gedurende den tijd van drie

maanden heeft plaats gehad, sedert dat de echtgenoot zijne volkomene vrijheid bekomen heeft, of de dwaling door hem ontdekt is (Bw. 28, 58, 61-30 en 40, 62, 63-20, 65, 83, 901; Civ. 180v).

#### Artikel 88

Wanneer een huwelijks is aangegaan door iemand die, uit hoofde van gebrek aan verstandelijke vermogens, is onder curatele gesteld, kan de wettigheid des huwelijks worden betwist door deszelfs vader, moeder en andere bloedverwanten in de opgaande linie, broeders, zusters, ooms en moeijen, mitsgaders door den curator, en eindelijk door het openbaar ministerie.

Na de opheffing der curatele, kan de nietigheid alleen worden ingeroepen door den echtgenoot die onder curatele was gesteld, en is ook deze daartoe niet ontvankelijk, na eene zamenwoning van zes maanden, te rekenen van de intrekking der curatele (Bw. 28, 61-30, 62, 63-20, 65, 83, 433v., 447, 460; Civ. 180).

#### Artikel 89

Indien een huwelijk is aangegaan door een persoon, welke den bij art. 29 vereischten ouderdom niet bereikt had, zal de nietigverklaring kunnen worden gevraagd, het zij door dien echtgenoot, het zij door het openbaar ministerie.

De wettigheid des huwelijks zal nochtans niet kunnen worden betwist

1o. wanneer op den dag der regtsvordering tot nietigverklaring de echtgenoot of echtgenooten den vereischten ouderdom hebben bereikt;

2o. wanneer de vrouw, den vereischten ouderdom niet hebbende bereikt, voor den dag der regtsvordering zwanger is (Bw. 61-40, 62, 63-20, 65, 83; Civ. 184v., 190).

#### Artikel 90

De nietigheid van alle huwelijken, aangegaan met overtreding der bepalingen in art. 30, 31, 32 en 33 vervat, kan worden ingeroepen, het zij door de echtgenooten zelve, het zij door hunne ouders of bloedverwanten in de opgaande linie, het zij door allen die daarbij belang hebben, het zij eindelijk door het openbaar ministerie (Bw. 61-40, 62, 63-20, 65, 83, 93; Civ. 184).

#### Artikel 91

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421, 456) Wanneer een huwelijk is aangegaan zonder toestemming van den vader, de moeder, de grootouders, den voogd of den toezienenden voogd, zal deszelfs nietigverklaring, in de gevallen, waarin de toestemming, of wel het verhoor van den voogd, volgens art. 35, 36, 37, 38, 39 en 40 vereischt wordt, alleen kunnen gevorderd worden door degenen wier toestemming of verhoor, volgens de wet, noodzakelijk is geweest.

#### Pasal 88

Bila perkawinan dilakukan oleh orang yang karena cacat mental ditaruh di bawah pengampuan, keabsahan perkawinan itu hanya boleh dibantah oleh bapaknya, ibunya dan keluarga sedarah dalam garis ke atas, saudara laki-laki dan perempuan, paman dan bibinya, demikian pula oleh pengampuannya, dan akhirnya oleh Kejaksaan.

Setelah pengampuan itu dicabut, pembatalan perkawinan hanya boleh dituntut oleh suami atau istri yang telah ditaruh di bawah pengampuan itu, tetapi tuntutan ini pun tidak dapat diterima bila kedua suami istri telah tinggal bersama selama enam bulan, terhitung dari pencabutan pengampuan itu.

#### Pasal 89

Bila perkawinan dilakukan oleh orang yang belum mencapai umur yang disyaratkan dalam Pasal 29, maka pembatalan perkawinan itu boleh dituntut, baik oleh orang yang belum cukup umur itu, maupun oleh Kejaksaan. Namun keabsahan perkawinan itu tidak dapat dibantah:

1. bila pada hari tuntutan akan pembatalan itu diajukan, salah seorang atau kedua suami istri telah mencapai umur yang disyaratkan;

2. bila istri, kendati belum mencapai umur yang disyaratkan, telah hamil sebelum tuntutan diajukan.

#### Pasal 90

Semua perkawinan yang dilakukan dengan melanggar ketentuan-ketentuan dalam pasal-pasal 30, 31, 32 dan 33, boleh dimintakan pembatalan, baik oleh suami istri itu sendiri, maupun oleh orang tua mereka atau keluarga sedarah mereka dalam garis ke atas, atau oleh siapa pun yang mempunyai kepentingan dengan pembatalan itu, ataupun oleh Kejaksaan.

#### Pasal 91

Bila suatu perkawinan dilaksanakan tanpa izin bapak, ibu, kakek, nenek, wali atau wali pengawas, maka dalam hal izin harus diperoleh ataupun wali harus didengar menurut pasal-pasal 36, 37, 38, 39 dan 40, pembatalan perkawinan hanya boleh dituntut oleh orang yang harus diperoleh izinnnya atau harus didengar menurut undang-undang.

Para keluarga sedarah yang izinnnya disyaratkan tidak lagi boleh menuntut pembatalan perkawinan, bila secara diam-

#### Article 88

If a marriage is entered into by an individual who has been placed under guardianship due to mental incapacity, then the validity of the marriage may be disputed by his or her father, mother and other blood relatives who are in the ascending line, brothers, sisters, uncles and aunts, the guardian, and finally by the prosecution counsel. Following termination of the guardianship, annulment may be sought only by that spouse placed under guardianship, provided always, that he or she may not do so if both spouses have been living together for a period of six months following date of termination of guardianship. (Bw. 28, 61-3, 62, 63-2, 65,83,433v., 447,460; Civ.180)

#### Article 89

If a marriage has been entered into by an individual, who has not reached the required age as stipulated in article 29, then the annulment may be \*30 requested, either by the spouse who has not reached the required age, or by the prosecution counsel. The validity of the marriage, however, cannot be disputed for the following reasons: 1. if, on the date the annulment is filed for, the spouse or spouses have reached the required age; 2. if the wife, even though she has not reached the required age, becomes pregnant prior to the date of filing for annulment. (Bw.61-4, 62, 63-2, 65, 83; Civ.184v.,190)

#### Article 90

The annulment of all marriages, entered into in violation of the provisions of articles 30, 31, 32 and 33, may be sought, either by the spouses themselves, or by their parents or blood relatives in the ascending line, or by anyone who has a beneficial interest in such annulment, or by the prosecution counsel. (Bw.61-4, 62, 63-2,65,83,93; Civ.184)

#### Article 91

(Amended by S.27-31 see also 390, 421, 456) If a marriage is concluded without the consent of the father, mother, grandparents, guardian or supervisory guardian, or without the consent or hearing of the guardian as required under articles 35, 36, 37, 38, 39 and 40, an annulment may only be sought by those whose consent or hearing is necessary in accordance with the law. The application for annulment is not be filed by blood relatives, whose consent is required, if the marriage has been expressly or impliedly approved by them, or if six months

De regtsvordering tot nietigverklaring kan door de bloedverwanten, wier toestemming vereischt wert, niet worden aangevangen, wanneer het huwelijk door hen uitdrukkelijk of stilzwijgend is goedgekeurd, of wanneer zes maanden zonder tegenspraak van hunne zijde verlopen zijn, sedert het tijdstip waarop zij van het huwelijk hebben kennis gedragen.

Ten aanzien van huwelijken buiten Indonesie aangegaan, wordt die kennis niet voorondersteld, zoo lang de echtgenooten, zullen zijn in gebreke gebleven om de acte van huwelijksvoltrekking, overeenkomstig de voorschriften van art. 84, in de openbare registers te doen overschrijven (Bw. 35v., 61-1o, 62, 63-1o, 83v., 95v., 901; S. 27-31 overg.bep. 1\*; Civ. 182v).

**Artikel 92**

(Gew. S. 27-31 jis. 390, 421) De nietigheid van een huwelijk, hetwelk niet ten overstaan van den bevoegden ambtenaar van den burgerlijken stand, en in tegenwoordigheid van het vereischte getal getuigen, must voltrokken, kan worden ingeroepen door de echtgenooten, door den vader, de moeder en andere bloedverwanten in de opgaande linie mitsgaders door den voogd, den toezienden voogd, en door allen die daarbij belang hebben, en eindelijk door het openbaar ministerie.

In geval van overtreding van art. 76, voor zoo veel de hoedanigheid der getuigen betreft, is het huwelijk niet noodwendig nietig, maar zal de regter naar de omstandigheden beslissen.

Wanneer er uiterlijk bezit van den huwelijken staat aanwezig is, en er eene acte van huwelijksvoltrekking, ten overstaan van eenen ambtenaar van den burgerlijken stand verleden, vertoond wordt, zijn de echtgenooten niet ontvankelijk om, tengevolge van dit art., de nietigheid des huwelijks te vragen (Bw. 76v., 83, 99v.; BS. 13; S. 27-31 ov.bep 1\*; Civ. 191, 196).

**Artikel 93**

In alle de gevallen waarin, overeenkomstig art. 86, 90 en 92, eene regtsvordering tot nietigverklaring kan worden aangevangen door degenen die daarbij belang hebben, kan zulks niet geschieden door de bloedverwanten in de zijdlinie, door kinderen uit een ander huwelijk geboren, of door vreemden, zoo lang de echtgenooten beide in leven zijn, doch alleenlijk wanneer zij daarbij een reeds verkregen of dadelijk belang hebben (Civ. 187).

**Artikel 94**

Na de ontbinding van het huwelijk, is het openbaar ministerie niet ontvankelijk de nietigheid daarvan te vragen (Civ. 190).

**Artikel 95**

Een huwelijk, hetwelk nietig verklaard is, heeft niettemin alle deszelfs burgerlijke gevolgen,

diam, atau perkawinan itu telah berlangsung enam bulan tanpa bantahan apa pun dan mereka terhitung sejak saat mereka mengetahui perkawinan itu.

Mengenai perkawinan yang dilangsungkan di luar negeri, pengetahuan tentang berlangsungnya perkawinan itu tidak boleh dianggap ada, selama suami istri itu tetap lalai untuk mendaftarkan akta pelaksanaan perkawinan sesuai dengan ketentuan Pasal 84.

**Pasal 92**

Perkawinan yang dilangsungkan tidak dihadapan Pegawai Catatan Sipil yang berwenang dan tanpa kehadiran sejumlah saksi yang disyaratkan, dapat dimintakan pembatalannya oleh suami istri itu, oleh bapak, ibu, dan keluarga sedarah lainnya dalam garis ke atas, dan juga oleh wali, wali pengawas, dan oleh siapa pun yang berkepentingan dalam hal itu, dan akhirnya oleh Kejaksaan.

Jika terjadi pelanggaran terhadap Pasal 76, sejauh mengenai keadaan saksi-saksi, maka perkawinan itu tidak mutlak harus batal; Hakimlah yang akan mengambil keputusan menurut keadaan.

Bila tampak jelas adanya hubungan selaku suami istri, dan dapat pula diperlihatkan akta perkawinan yang dibuat di hadapan Pegawai Catatan Sipil, maka suami istri itu tidak dapat diterima untuk minta pembatalan perkawinan mereka menurut pasal ini.

**Pasal 93**

Dalam segala hal di mana sesuai dengan pasal-pasal 85, 90 dan 92 suatu tuntutan hukum pernyataan batal dapat dimulai oleh orang yang mempunyai kepentingan dalam hal itu, yang demikian tidak dapat dilakukan oleh kerabat sedarah dalam garis ke samping oleh anak dari perkawinan lain, atau oleh orang-orang luar, selama suami istri itu keduanya masih hidup, dan tuntutan boleh diajukan hanya bila mereka dalam hal itu telah memperoleh atau akan segera memperoleh kepentingan.

**Pasal 94**

Setelah perkawinan dibubarkan, Kejaksaan tidak boleh menuntut pembatalannya.

**Pasal 95**

Suatu perkawinan, walaupun telah dinyatakan batal, mempunyai segala akibat perdatanya,

has passed without any opposition by them, from the time that they have become aware of the marriage. With respect to a marriage concluded outside Indonesia, it must not be assumed that the blood relatives are aware of the marriage in circumstances where the spouses have failed to have the marriage certificate copied in the public registers, in accordance with the provisions of article 84. (Bw,35v., 61-1, 62, 63-1, 83v., 95v., 901; S.27-31 transitory provisions 1\*; Civ.182v.)

**Article 92**

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) The annulment of a marriage, which has not taken place before the authorized official of the civil registry and in the presence of the required number of witnesses, may be sought by the spouses, by the father, mother and other blood relatives in the upwards line including the guardian, the supervising guardian and by those who have an interest therein, and finally by the prosecution counsel. In the event of breach of the provisions of article 76 regarding the competency of the witnesses, annulment needs not be obligatory, but the decision as to whether or not annulment will take place shall be made by the judge taking the circumstances into account. In the event that there shall physical evidence of a married status, and a certificate of marriage instituted before an official of the civil registry, shall presented, then the spouses may not be permitted, in accordance with this article, to seek annulment of this marriage. (Bw.76v., 83, 99v.; BS.13;S.27-31 transitory provisions 1\*; Civ.191, 196)

**Article 93**

In any of the circumstances, in which, according to articles 86, 90 and 92, an application for annulment may be filed by the interested parties; such application may not be filed by relatives in a horizontal line, children born out of other marriages, or outsiders where both spouses are alive; such application may only be filed only where the applicant has or will immediately benefit from it. Civ.187)

**Article 94**

Following the dissolution of the marriage, the prosecution counsel is not permitted to seek annulment thereof. (Civ.190)

**Article 95**

A marriage, which has been annulled, has the same civil consequences, for the spouses as

zoowel ten opzichte der echtgenooten, als van de kinderen, wanneer hetzelfde te goeder trouw door beide de echtgenooten is aangegaan (Bw. 27v., 86v., 97; Civ. 201).

#### Artikel 96

Wanneer de goede trouw alleenlijk bestaat aan de zijde van een der echtgenooten, heeft het huwelijk geene burgerlijke gevolgen, dan alleen ten voordeele van dien echtgenoot en van de kinderen, uit het huwelijk gesproten.

De echtgenoot, die in de kwade trouw heeft verkeerd, kan tot vergoeding van kosten, schaden en interessen, jegens den anderen verwezen worden (Bw. 97;Civ. 202).

#### Artikel 97

In de gevallen van de twee voorgaande artt., houdt het huwelijk op burgerlijke gevolgen te hebben, te rekenen van den dag waarop hetzelfde bij vonnis is nietig verklaard.

#### Artikel 98

De nietigheid eens huwelijks kan aan de regten van derden geen nadeel toebrengen, wanneer deze te goeder trouw met de echtgenooten hebben gehandeld.

#### Artikel 99

Geen huwelijk is nietig in geval van overtreding der bepalingen van art. 34, 42, 46, 52 en 75, of indien, buiten hetgeen bij art. 77 is voorgeschreven, het huwelijk niet openlijk in het gebouw, waar de acten van den burgerlijken stand worden opgemaakt, is voltrokken geworden.

In die gevallen is de bepaling van art. 82 op de ambtenaren van den burgerlijken stand van toepassing. (Civ. 192).

#### Artikel 99a

(Ing. S. 37-595, iwtr. 1 Jan '39) De nietigverklaring van een huwelijk wordt op vordering van het openbaar ministerie bij het rechtscollege, dat de nietigverklaring heeft uitgesproken, door den ambtenaar van den burgerlijken stand ingeschreven in de loopende huwelijks-registers van de plaats, waar het huwelijks is voltrokken, met overeenkomstige toepassing van het eerste lid van art. 64 van het Reglement op het houden der registers van den burgerlijken stand voor de Europeanen dan wel van het eerste lid van art. 72 van het overeenkomstige Reglement voor de Chineezzen. Van die inschrijving wordt melding gemaakt op den kant der huwelijksakte.

Is het huwelijk buiten Indonesie voltrokken, dan geschiedt de inschrijving de Djakarta.

### ZEVENDE AFDEELING

Van het bewijs van het bestaan des huwelijks

#### Artikel 100

baik terhadap suami isteri, maupun terhadap anak-anak mereka, bila perkawinan itu dilangsungkan dengan itikad baik oleh kedua suami isteri itu.

#### Pasal 96

Bila itikad baik hanya ada pada salah seorang dan suami isteri, maka perkawinan itu hanya mempunyai akibat-akibat perdata yang menguntungkan pihak yang beritikad baik itu dan bagi anak-anak yang lahir dan perkawinan itu. Suami atau isteri yang beritikad buruk boleh dijatuhi hukuman mengganti biaya, kerugian dan bunga terhadap pihak yang lain.

#### Pasal 97

Dalam hal tersebut dalam dua pasal yang lalu, perkawinan itu berhenti mempunyai akibat-akibat perdata, terhitung sejak hari perkawinan itu dinyatakan batal.

#### Pasal 98

Batalnya suatu perkawinan tidak boleh merugikan pihak ketiga, bila dia telah berbuat dengan itikad baik dengan suami istri itu.

#### Pasal 99

Tiada suatu perkawinan pun yang harus batal bila terjadi pelanggaran terhadap ketentuan-ketentuan pasal-pasal 34,42,46,52, dan 75, atau, kecuali apa yang diatur dalam Pasal 77, bila perkawinan itu dilangsungkan tidak di muka umum dalam gedung tempat akta-akta Catatan Sipil dibuat. Dalam hal-hal itu berlakulah ketentuan Pasal 82 bagi Pegawai-pegawai Catatan Sipil.

#### Pasal 99a

Pembatalan suatu perkawinan oleh Pengadilan atas tuntutan Kejaksaan di Pengadilan tersebut harus didaftar dalam daftar perkawinan yang sedang berjalan oleh Pegawai Catatan Sipil tempat perkawinan itu dilangsungkan, dengan cara yang sesuai dengan alinea pertama Pasal 64 Reglemen tentang Catatan Sipil untuk golongan Eropa atau alinea pertama Pasal 72 Reglemen yang sama untuk golongan Tionghoa. Tentang pendaftaran itu harus dibuat catatan pada margin akta perkawinan.

Bila perkawinan itu berlangsung di luar Indonesia, maka pendaftarannya dilakukan di Jakarta.

### BAGIAN 7

Bukti Adanya Suatu Perkawinan

#### Pasal 100

well as the children as if the marriage was entered into in good faith by both spouses (Bw.27v. 86v.97v; Civ.201)

#### Article 96

If good faith only exists on the part of one of the spouses, then the marriage shall have no civil consequences with the exception of those that benefit that spouse and the children resulting out of the marriage. The spouse who has acted in bad faith, may be found liable for costs, damages and interest with respect to the other party. (Bw. 97; Civ.202)

#### Article 97

In the events described in the two previous articles, the marriage ceases to have civil consequences, commencing from the date the marriage is annulled.

#### Article 98

The annulment of a marriage does not prejudice the rights of third parties who have acted in good faith towards the spouses.

#### Article 99

No marriage is annulled in the event of breach of the provisions of articles 34, 42, 46, 52 and 75, or, with the exception of the provisions of article 77, in the event that the marriage does not take place in the building in which the civil registry deeds are prepared. In these events the provisions of article 82 will apply to the officials of the civil registry. (Civ.192)

#### Article 99a

(Amended by S.37-595, effective as January 1, 1939) Upon request by the prosecution counsel at the legal board which has granted the annulment, the annulment is recorded in the current marriage register at the location of the execution of the marriage, in accordance with the provisions of the first paragraph of article 64 of the Regulation regarding the keeping of registers of the Civil Registry for Europeans as well as the first paragraph of article 72 of the corresponding Regulation for Chinese. The record shall be noted in the margin of the marriage certificate. In the event that the marriage is executed outside Indonesia, the recording will take place in Jakarta.

### Section 7

Concerning evidence of the existence of a marriage

#### Article 100

Het bestaan van een huwelijk kan niet anders worden bewezen dan door de acte van deszelfs voltrekking, in de registers van den burgerlijken stand ingeschreven, behoudens de gevallen bij de volgende artt. voorzien (Bw. 4, 92; BS. 1, 7, 61; Civ. 194; S. 47-64 art. 5).

#### Artikel 101

Wanneer het blijkt dat er geene registers hebben bestaan, of dat dezelve zijn verloren geraakt, of ook dat de huwelijks-acte daaraan ontbreekt, wordt de genoegzaamheid der bewijzen van het bestaan des huwelijks ter beoordeeling van den regter overgelaten, mits er een uiterlijk bezit van den huwelijken staat aanwezig zij (Bw. 13; BS. 27; S. 47-64 art. 5\*).

#### Artikel 102

De wettigheid van een kind kan, uit hoofde van het gebrek van het vertoonen der trouw-acte zijner overledene ouders, niet worden betwist, indien hetzelfde het uiterlijk bezit heeft van zijnen staat, overeenkomstig zijne geboorte-acte, en de ouders openlijk als man en vrouw hebben geleefd (Bw. 250, 261v.; Civ. 197).

### VIJFDE TITEL

#### Van de regten en verplichtingen der echtgenooten

#### Artikel 103

De echtgenooten zijn elkander wederkeering getrouwheid, hulp en bijstand verschuldigd (Bw. 140, 145v., 193, 225, 227, 237; Sw. 304; Civ.212).

#### Artikel 104

De echtgenooten verbinden zich over en weder, door de enkele deed des huwelijks, hunne kinderen te onderhouden en op te voeden (Bw. 109, 145v., 193, 214, 230, 293, 318, 320v., 1097, 1601i; Sw. 304; Civ. 203).

#### Artikel 105

De man is het hoofd der echtvereeniging (Bw. 124, 140).

Als zoodanig verleent hij aan zijne vrouw bijstand in regten, of verschijnt aldaar voor haar, behoudens de uitzonderingen hierna omschreven (Bw. 110v.; Civ. 213).

Hij bestuurt de goederen aan de vrouw persoonlijk toebehoorende, ten zij het tegendeel zij bedongen (Bw. 140, 194, 215, 244, Aut. 3; LN. 53-86 art. 6).

Hij moet die goederen als een goed huisvader beheeren, en is voor alle verzuim in dat beheer verantwoordelijk (Bw. 195).

Hij vermag hare onroerende goederen, zonde hare medewerking, niet te vervreemden of te bezwaren (Civ. 1428).

#### Artikel 106

Adanya suatu perkawinan tidak dapat dibuktikan dengan cara lain daripada dengan akta pelaksanaan perkawinan itu yang didaftarkan dalam daftar-daftar Catatan Sipil, kecuali dalam hal-hal yang diatur dalam pasal-pasal berikut.

#### Pasal 101

Bila ternyata bahwa daftar-daftar itu tidak pernah ada, atau telah hilang, atau akta perkawinan itu tidak terdapat di dalamnya, maka penilaian tentang cukup tidaknya bukti-bukti tentang adanya perkawinan diserahkan kepada Hakim, asalkan kelihatan jelas adanya hubungan selaku suami isteri.

#### Pasal 102

Keabsahan seorang anak yang tidak dapat memperlihatkan akta perkawinan orang tuanya yang sudah meninggal, tidak dapat dibantah, bila dia telah memperlihatkan kedudukannya sebagai anak sesuai dengan akta kelahirannya, dan orang tuanya telah hidup secara jelas sebagai suami-isteri.

### BAB V

#### HAK DAN KEWAJIBAN SUAMI ISTERI

#### Pasal 103

Suami isteri wajib setia satu sama lain, saling menolong dan saling membantu.

#### Pasal 104

Suami isteri, dengan hanya melakukan perkawinan, telah saling mengikatkan diri untuk memelihara dan mendidik anak mereka.

#### Pasal 105

Setiap suami adalah menjadi kepala persatuan perkawinan. Sebagai kepala, ia wajib memberi bantuan kepada isterinya atau tampil untuknya di muka Hakim, dengan mengingat pengecualian-pengecualian yang diatur di bawah ini. Dia harus mengurus harta kekayaan pribadi si isteri, kecuali bila disyaratkan yang sebaliknya. Dia harus mengurus harta kekayaan itu sebagai seorang kepala keluarga yang baik, dan karenanya bertanggung jawab atas segala kelalaian dalam pengurusan itu. Dia tidak diperkenankan memindahtangankan atau membebankan harta kekayaan tak bergerak isterinya tanpa persetujuan si isteri.

#### Pasal 106

The existence of a marriage can only be proven by the deed of its execution, recorded in the registers of the Civil Registry, with the exception of those circumstances described in the following articles. (Bw.4,92;BS.1,7,61;Civ.194;S.47-64 article 5)

#### Article 101

If it appears that there have never been any registers, or that these were lost, or that the marriage certificate is missing from the register, then the sufficiency of the evidence regarding the existence of the marriage will be decided upon by the judge, provided there is physical evidence of the marriage. (Bw.13; BS.27;S.47-64 art.5\*)

#### Article 102

Failure to present the marriage certificate of the deceased parents is no ground for disputing the legitimacy of a child if such child demonstrates his knowledge of his status and if the parents have lived together openly as man and wife. (Bw.250, 261v.; Civ.197)

### Chapter V

#### Concerning the rights and obligation of the spouses

#### Article 103

The spouses owe a duty to one another to assist and support, and to be faithful to each other. (Bw.140, 145v., 193, 225, 227, 237;Sw.304; Civ.212)

#### Article 104

The spouses commit themselves, by the single act of marriage, to support and raise their children. (Bw.109, 145v., 193,214,230,293,318,320v., 1097, 1601i; Sw.304; Civ.213)

#### Article 105

A husband is the head of the matrimonial union. (Bw.124, 140) In this capacity he shall lend his assistance to his wife in court, or shall appear there on her behalf, subject to the exceptions described herein. (Bw.110v.; Civ.213) He shall manage his wife's personal assets, unless otherwise stipulated. (Bw.140,194,215,244; Aut.3;LN.53-86 art.6) He shall manage the assets as a proper head of the household, and shall be responsible for any failure to do so. (Bw.195) He shall not dispose of or encumber the immovable assets, without the cooperation of his wife. (Civ.1428)

#### Article 106

De vrouw is aan haren man gehoorzaamheid verschuldigd (Bw. 140; Civ. 213).

Zij is verplicht met den man zamen te wonen, en hem overal te volgen, waar hij dienstig oordeelt zijn verblijf te houden (Bw. 21, 140, 211v., 242; Civ. 214).

#### Artikel 107

De man is verplicht zijne vrouw bij zich te ontvangen in het huis hetwelk hij bewoont (Bw. 21).

#### Artikel 108

De vrouw, al is zij zelfs buiten gemeenschap van goederen getrouwd, of van goederen gescheiden, kan, zonder bijstand van haren man in de acte, of zonder zijne schriftelijke toestemming, niets geven, vervreemden, verpanden, verkrijgen, het zij voor niet, het zij onder eenen bezwarenden titel.

Indien de man zijne vrouw heeft gemagtigd om zekere acte of verbindtenis aan te gaan, is de vrouw daardoor niet gerechtigd om, zonder uitdrukkelijke toestemming van den man, eenige betaling te ontvangen, of daarvoor kwijting te geven (Bw. 109, 112v., 115v., 118, 125, 194, 896, 1006, 1046, 1171, 1330v., 1446, 1454, 1601f, 1676, 1678, 1684, 1702, 1722, 1798; Civ. 217).

#### Artikel 109

(Gew. S. 26-335 jjs. 458, 565, 27-108) Ten opzichte van handelingen of verbintenissen, door de vrouw aangegaan, wegens alles wat de gewone en dagelijksche uitgaven der huishouding betreft alsmede ten opzichte van arbeidsovereenkomsten, door haar als werkgeefster ten behoeve van de huishouding aangegaan, veronderstelt de wet dat zij de bewilliging van haren man heeft bekomen (Bw. 1601v. oud, 1601a, 1601c, 1601f, 1916; Coop. 10).

#### Artikel 110

(Gew. S. 38-276) De vrouw kan niet in regten verschijnen zonder bijstand van haren man, al is zij buiten gemeenschap van goederen getrouwd, of van goederen gescheiden, of al oefent zij zelfstandig een beroep uit (Bw. 105, 113v., 139, 194, 1171; Rv. 815; Civ. 215).

#### Artikel 111

De bijstand van den man is niet noodig: (LN. 53-86 art. 6, cf. noot Bw. 105; Bw. 1601f).

1o. wanneer de vrouw in strafzaken vervolgd wordt;

2o. in eene regtsvordering van echtscheiding, tot scheiding van tafel en bed, of van goederen

Setiap isteri harus patuh kepada suaminya. Dia wajib tinggal serumah dengan suaminya dan mengikutinya, di mana pun dianggapnya perlu untuk bertempat tinggal.

#### Pasal 107

Setiap suami wajib menerima isterinya di rumah yang ditempatinya. Dia wajib melindungi isterinya, dan memberinya apa saja yang perlu, sesuai dengan kedudukan dan kemampuannya.

#### Pasal 108

Seorang isteri, sekalipun ia kawin di luar harta bersama, atau dengan harta benda terpisah, tidak dapat menghibahkan, memindahtangankan, menggadaikan, memperoleh apa pun, baik secara cuma-cuma maupun dengan beban, tanpa bantuan suami dalam akta atau izin tertulis.

Sekalipun suami telah memberi kuasa kepada isterinya untuk membuat akta atau perjanjian tertentu, si isteri tidaklah berwenang untuk menerima pembayaran apa pun, atau memberi pembebasan untuk itu tanpa izin tegas dari suami.

#### Pasal 109

Mengenai perbuatan atau perjanjian, yang dibuat oleh seorang isteri karena apa saja yang menyangkut perbelanjaan rumah tangga biasa dan sehari-hari, juga mengenai perjanjian perburuhan yang diadakan olehnya sebagai majikan untuk keperluan rumah tangga, undang-undang menganggap bahwa ia telah mendapat persetujuan dan suaminya.

#### Pasal 110

Isteri tidak boleh tampil dalam pengadilan tanpa bantuan suaminya, meskipun dia kawin tidak dengan harta bersama, atau dengan harta terpisah, atau meskipun dia secara mandiri menjalankan pekerjaan bebas.

#### Pasal 111

Bantuan suami tidak diperlukan:

1. bila si isteri dituntut dalam perkara pidana;

2. dalam perkara perceraian, pisah meja dan ranjang, atau pemisahan harta.

A wife shall obey her husband. (Bw.140; Civ.213) She is obligated to live with her husband, and shall follow him, wherever he deems fit to reside. (Bw.21,140,211v.,242; Civ.214)

#### Article 107

The husband is obligated to accommodate his wife in the house that he occupies. (Bw.21) He is obligated to protect her, and to provide her with necessities, in accordance with his position and capacity. (Bw.193,213,225v.,237; Civ.214)

#### Article 108

A wife, who entered into marriage on the basis that her own properties separate from those of her husband or those held in common with that of her husband, shall not give away, dispose of, encumber, acquire, whether for free or pursuant to an encumbrance without the assistance of her husband set out in the deed.

Notwithstanding that the husband has authorized his wife to execute a specific deed or agreement, the wife is not entitled, to receive any payment or provide any discharge thereof pursuant to such deed or agreement, without the express consent of the husband. (Bw.109,112v.,115v.,118,125,194,896,1006, 1046, 1171,1330v.,1446,1454,1601f,1676,1678,1684, 1702, 1722,1798;Civ.217)

#### Article 109

(Amended S.26-335 see also 458,565,27-108) With respect to acts carried out, or agreements executed by the wife, in connection with the regular and daily household expenditures including any domestic arrangements concluded by her as an employer for the benefit of the household, the law presumes that she has obtained her husband's approval. (Bw.1601v. old, 1601a, 1601e, 1601f, 1916; Coop.10)

#### Article 110

(Amended by S.38-276) A wife may not appear in court without the assistance of her husband, notwithstanding that she has been married on the basis that her property is not be held in common with that of her husband or that she has been married pursuant to a pre-nuptial agreement, or that she has a profession which is independent of her husband. (Bw.105, 113v., 139, 194, 1171; Rv.815; Civ.215)

#### Article 111

The assistance of a husband is not be required in the following circumstances: (State Gazette 53-86 art.6; Bw.1601f)

1. if his wife is being prosecuted in a criminal case;

2. in a legal application for divorce, legal

(Rv. 819v., 831v., 841; Civ. 216).

separation, or separation of assets. (Rv. 819v., 831v.,841; Civ.216)

**Artikel 112**

Wanneer de man weigert zijne vrouw te magtigen om eene acte aan te gaan, of om in regten te verschijnen, kan zij van den raad van justitie van hunne gemeene woonplaats verzoeken daartoe gemagtigd te worden (Bw. 114; Rv. 813v.; Civ. 218).

**Pasal 112**

Bila suami menolak memberi kuasa kepada isterinya untuk membuat akta, atau menolak tampil di Pengadilan, maka si isteri boleh memohon kepada Pengadilan Negeri di tempat tinggi mereka bersama supaya dikuasakan untuk itu.

**Article 112**

If a husband refuses to authorize his wife to execute a deed, or to appear in court, she may petition the court of justice at their mutual domicile for authorization to do so. (Bw.114; Rv.813v.; Civ.218).

**Artikel 113**

(Gew. S. 38-276) Eene vrouw, die zelfstandig, met de uitdrukkelijke of stilzwijgende toestemming van haren man, een beroep uitoefent, kan zich te dier zake zonder zijnen bijstand verbinden.

Wanneer zij met haren man in gemeenschap is getrouwd, is ook hij door die handeling verbonden.

Indien de man zijne toestemming intrekt, is hij verplicht die intrekking openlijk bekend te maken (Bw. 108, 110, 121, 130, 132, 1330v., 1916; Rv. 581; Civ. 220).

**Pasal 113**

Seorang isteri yang atas usaha sendiri melakukan suatu pekerjaan dengan izin suaminya, secara tegas atau secara diam-diam, boleh mengadakan perjanjian apa pun yang berkenaan dengan usaha itu tanpa bantuan suaminya.

Bila ia kawin dengan suaminya dengan penggabungan harta, maka si suami juga terikat pada perjanjian itu. Bila si suami menarik kembali izinnya, dia wajib mengumumkan penarikan kembali itu.

**Article 113**

(Amended by S.38-276) A wife, who, with the express or implied consent of her husband, has a profession which is independent of her husband, may make any kind of commitment in connection with such, without her husband's assistance.

In the event that she is married on the basis that her property would be held in common with that of her husband, then the husband is also bound by any commitments made by her.

If the husband withdraws his consent, he is required to announce such withdrawal publicly. (Bw. 108, 110, 121, 130, 132, 1330v., 1916; Rv.581; Civ. 220)

**Artikel 114**

Wanneer de man uit hoofde van afwezigheid of andere redenen wordt verhinderd om zijne vrouw bij te staan of te magtigen, of een tegenstrijdig belang heeft, kan de raad van justitie van de woonplaats der echtgenooten haar de bevoegheid verleen om in regten te verschijnen, verbindtenissen aan te gaan, beheer te voeren, en alle andere acten te verrigten (Bw. 112, 125, 496; Rv. 813v.; Civ. 221 v).

**Pasal 114**

Bila si suami, karena sedang tidak ada atau karena alasan-alasan lain, terhalang untuk membantu isterinya atau memberinya kuasa, atau bila ia mempunyai kepentingan yang berlawanan, maka Pengadilan Negeri di tempat tinggal suami isteri itu boleh memberikan wewenang kepada si isteri untuk tampil di muka Pengadilan, mengadakan perjanjian, melakukan pengurusan, dan membuat akta-akta lain.

**Article 114**

If the husband, due to absence or other reasons, is prevented from assisting his wife or providing her with authorization, or if he has conflicting interests, the court of justice at the domicile of the spouses may grant her the authority to appear in courts, enter into agreements, manage, and to commit all other acts. (Bw.112, 125, 496; Rv.813v.; Civ.221v.)

**Artikel 115**

Eene algemeene magtiging, zelfs bij huwelijksche voorwaarden bedongen, is niet verder geldig dan met betrekking tot het beheer der goederen van de vrouw (Bw. 108, 125, 140, 194, 1387, 1798; Civ. 223).

**Pasal 115**

Pemberian kuasa umum, pun jika dicantumkan pada perjanjian perkawinan, berlaku tidak lebih daripada yang berkenaan dengan pengurusan harta kekayaan si isteri itu sendiri.

**Article 115**

A general authorization, stipulated by prenuptial agreement, is applies only to the management of a wife's assets. (Bw. 108, 125,140, 194, 1387,1798; Civ.223)

**Artikel 116**

De nietigheid der handeling, gegrond op het ontbreken der magtiging, kan alleen door de vrouw, den man, of hunne erfgenamen worden ingeroepen (Bw. 108, 1046, 1331, 1387, 1446, 1451, 1454, 1821; Civ. 225).

**Pasal 116**

Batalnya suatu perbuatan berdasarkan tidak adanya kuasa, hanya dapat dituntut oleh si isteri, suaminya atau oleh para ahli waris mereka.

**Article 116**

The invalidity of the act, based upon the absence of the authorization, may only be sought by the wife, the husband, or their heirs. (Bw. 108, 1046, 1331, 1387, 1446, 1451, 1454, 1821; Civ.225)

**Artikel 117**

Wanner eene vrouw, na de ontbinding des huwelijks, eene overeenkomst of acte, in het geheel of ten deele, heeft ten uitvoer gelegd, welke zij zonder de vereischte magtiging had aangegaan, is zij onbevoegd om de vernietiging dier overeenkomst of acte te vragen (Bw. 1456).

**Pasal 117**

Bila seorang isteri, setelah pembubaran perkawinan melaksanakan perjanjian atau akta, seluruhnya atau sebagian, yang telah dia adakan tanpa kuasa yang disyaratkan, maka dia tidak berwenang untuk meminta pembatalan perjanjian atau akta itu.

**Article 117**

If, following the dissolution of a marriage, the wife executes an agreement or a deed, partially or in full, without the necessary authorization, she is not entitled to request the cancellation of the agreement or deed. (Bw. 1456)

**Artikel 118**

De vrouw kan zonder bewilliging van haren man uiterste wilsbeschikkingen maken (Bw.

**Pasal 118**

Isteri dapat membuat wasiat tanpa izin suami.

**Article 118**

The wife, may without her husband's consent, execute wills. (Bw. 895v.; Civ.226, 905)



895v.; Civ. 226, 905).

<b>ZESDE TITEL</b>	<b>BAB VI</b>	<b>Chapter VI</b>
<b>Van de wettelijke gemeenschap van goederen en derzelve beheer</b>	<b>HARTA BERSAMA MENURUT UNDANG-UNDANG DAN PENGURUSANNYA</b>	<b>Concerning legal community property and management</b>
<b>EERSTE AFDEELING</b>	<b>BAGIAN 1</b>	<b>Section 1</b>
<b>Van de wettelijke gemeenschap van goederen</b>	<b>Harta Bersama Menurut Undang-Undang</b>	<b>Concerning legal community property</b>
<b>Artikel 119</b>	<b>Pasal 119</b>	<b>Article 119</b>
Van het oogenblik der voltrekking des huwelijks bestaat, van regtswege, algeheele gemeenschap van goederen tusschen de echtgenooten, voor zoo verre daaromtrent bij huwelijksche voorwaarden geene andere bepalingen gemaakt zijn.	Sejak saat dilangsungkannya perkawinan, maka menurut hukum terjadi harta bersama menyeluruh antara suami isteri, sejauh tentang hal itu tidak diadakan ketentuan-ketentuan lain dalam perjanjian perkawinan. Harta bersama itu, selama perkawinan berjalan, tidak boleh ditiadakan atau diubah dengan suatu persetujuan antara suami isteri.	From the moment of execution of the marriage, it shall arise by law joint marital property between the spouses to the extent that no other stipulations have been made in the pre-nuptial agreement.
De gemeenschap kan, staande huwelijk, niet door onderlinge overeenkomst der echtgenooten worden opgeheven of gewijzigd (Bw. 126, 139, 149, 153, 180; 186; F. 60, 62; Civ. 1393, 1395, 1399).		Rules regarding community property cannot be revoked or amended by mutual agreement between the spouses for the duration of the marriage. (Bw.126, 139, 149, 153, 180, 186; F.60, 62; Civ.1393, 1395, 1399)
<b>Artikel 120</b>	<b>Pasal 120</b>	<b>Article 120</b>
De gemeenschap omvat, wat hare baten betreft, alle de roerende en onroerende goederen der echtgenooten, zoo wal tegenwoordige als toekomstige, ook die welke zij om niet verkrijgen, ten zij de erflater of de schenker uitdrukkelijk het tegendeel mogt hebben bepaald (Bw. 158; Civ. 1401-1408).	Berkenaan dengan soal keuntungan, maka harta bersama itu meliputi barang-barang bergerak dan barang-barang tak bergerak suami isteri itu, baik yang sudah ada maupun yang akan ada, juga barang-barang yang mereka peroleh secara cuma-cuma, kecuali bila dalam hal terakhir ini yang mewariskan atau yang menghibahkan menentukan kebalikannya dengan tegas.	With regards to assets, the joint marital property includes all current or future movable and immovable property of the spouses, and property obtained free of charge, unless the testator or the donor has specified otherwise. (Bw.158; Civ.1401-1408)
<b>Artikel 121</b>	<b>Pasal 121</b>	<b>Article 121</b>
Zij omvat, wat hare lasten betreft, alle de schulden, door ieder der echtgenooten, het zij voor, het zij staande huwelijk, gemaakt (Bw. 130v., 163, F. 62; Civ. 1409).	Berkenaan dengan beban-beban, maka harta bersama itu meliputi semua utang yang dibuat oleh masing-masing suami isteri, baik sebelum perkawinan maupun setelah perkawinan maupun selama perkawinan.	With regard to liabilities, the joint marital property includes all debts incurred by the respective spouse either prior to or during the marriage. (Bw.130v., 163, F.62; Civ.1409)
<b>Artikel 122</b>	<b>Pasal 122</b>	<b>Article 122</b>
Alle vruchten en inkomsten, mitsgaders winst en verlies, staande huwelijk, komen mede ten bate en schade der gemeenschap (Bw. 155; Rv. 823j).	Semua penghasilan dan pendapatan, begitu pula semua keuntungan-keuntungan dan kerugian-kerugian yang diperoleh selama perkawinan, juga menjadi keuntungan dan kerugian harta bersama itu.	All gains and income, including profit and loss, during the marriage, is also included in the gains and losses of the community property. (Bw.155; Rv.823j)
<b>Artikel 123</b>	<b>Pasal 123</b>	<b>Article 123</b>
De doodschulden, na het overlijden vallende, worden door des overledenen erfgenaam alleen gedragen (Bw. 126-10, 128).	Semua utang kematian, yang terjadi setelah seorang meninggal dunia, hanya menjadi beban para ahli waris dan yang meninggal itu.	All debts disclosed after a person's death are assumed only by the deceased's heir(s). (Bw.126-1, 128)
<b>TWEEDE AFDEELING</b>	<b>BAGIAN 2</b>	<b>Section 2</b>
<b>Van het beheer der gemeenschap</b>	<b>Pengurusan Harta Bersama</b>	<b>Concerning the management of the community property</b>
<b>Artikel 124</b>	<b>Pasal 124</b>	<b>Article 124</b>
De man alleen beheert de goederen van de gemeenschap.	Hanya suami saja yang boleh mengurus harta bersama itu. Dia boleh menjualnya, memindahtangankannya dan membebaninya tanpa bantuan isterinya, kecuali dalam hal yang diatur dalam Pasal 140.	Only a husband is authorized to manage the joint marital property.
Hij kan dezelve verkoopen, vervreemden en bezwaren zonder tusschenkomst van de vrouw, behoudens het geval, bij het derde lid	Dia tidak boleh memberikan harta bersama	He may dispose of, sell and encumber it without any intervention by the wife, except in the event stipulated in the third paragraph of

van art. 140 voorzien.

Hij kan, bij wege van schenking onder de levenden, niet beschikken, noch over de onroerende goederen der gemeenschap, noch over het geheel, of over een bepaald gedeelte of hoeveelheid der roerende goederen, dan alleen om aan kinderen, uit hun huwelijk gesproten, eenen stand te bezorgen.

Hij mag zelfs niet, bij wege van schenking, over een bijzonder stuk roerend goed beschikken, indien hij zich het vruchtgebruik daarvan voorbehoudt (Bw. 105, 119, 186, 320, 434, 903; Aut. 3; Civ. 1421v.; LN. 53-86, art. 6, cf. noot Bw. 105).

#### Artikel 125

Wanneer de man afwezig is, of zich in de onmogelijkheid bevindt om zijnen wil te verklaren en er onverwijld noodzakelijkheid bestaat, kan de vrouw de goederen van de gemeenschap verbinden of vervreemden, na daartoe door den raad van justitie gemagtigd te zijn (Bw. 108, 112, 114v., 496; Rv. 813v.; Civ. 1427).

### DERDE AFDEELING

#### Van de ontbinding der gemeenschap, en van het regt om daarvan afstand te doen

#### Artikel 126

De gemeenschap wordt van regtswege ontbonden

1o. door den dood;

2o. door het aangaan van een huwelijk, op verlof van den regter, na afwezigheid van den echtgenoot (Bw. 493v);

3o. door echtscheiding (Bw. 207 v);

4o. door scheiding van tafel en bed (Bw. 233v);

5o. door scheiding van goederen (Bw. 186v).

De bijzondere gevolgen van de ontbinding, in de gevallen bij no. 2, 3, 4 en 5 van dit art. voorzien, zijn geregeld in de titels, welke over die onderwerpen handelen (Bw. 119, 222v.; Civ. 1141).

#### Artikel 127

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) Na het overlijden van een der echtgenooten, is de langstlevende verplicht, indien er minderjarige kinderen overblijven, binnen den tijd van drie maanden, eene boedelbeschrijving te doen opmaken van de goederen, welke de gemeenschap uitmaken. Die boedelbeschrijving kan onderhands, doch moet in tegenwoordigheid van den toezienden vogd worden opgemaakt. Bij gebreke van zoodanige boedelbeschrijving, duurt de gemeenschap voort, ten voordeele van de minderjarigen, doch nimmer ten hunnen nadeele (Bw. 311, 315, 370, 408, 417; Civ. 1442;

sebagai hibah antara mereka yang sama-sama masih hidup, baik barang-barang tak bergerak maupun keseluruhannya atau suatu bagian atau jumlah yang tertentu dan barang-barang bergerak, bila bukan kepada anak-anak yang lahir dan perkawinan mereka, untuk memberi suatu kedudukan. Bahkan dia tidak boleh menetapkan ketentuan dengan cara hibah mengenai sesuatu barang yang khusus, bila dia memperuntukkan untuk dirinya hak pakai hasil dari barang itu.

#### Pasal 125

Bila si suami tidak ada, atau berada dalam keadaan tidak mungkin untuk menyatakan kehendaknya, sedangkan hal ini dibutuhkan segera, maka si isteri boleh mengikatkan atau memindahtangankan barang-barang dan harta bersama itu, setelah dikuasakan untuk itu oleh Pengadilan Negeri.

### BAGIAN 3

#### Pembubaran Gabungan Harta Bersama dan Hak untuk Melepaskan Diri Padanya

#### Pasal 126

Harta bersama bubar demi hukum:

1. karena kematian;

2. karena perkawinan atas izin hakim setelah suami atau isteri tidak ada;

3. karena perceraian;

4. karena pisah meja dan ranjang;

5. karena pemisahan harta.

Akibat-akibat khusus dan pembubaran dalam hal-hal tersebut pada nomor 2i, 3i, 4i, dan 5ipasal ini, diatur dalam bab-bab yang membicarakan soal ini.

#### Pasal 127

Setelah salah seorang dan suami isteri meninggal, maka bila ada meninggalkan anak yang masih di bawah umur, pihak yang hidup terlama wajib untuk mengadakan pendaftaran harta benda yang merupakan harta bersama dalam waktu empat bulan.

Pendaftaran harta bersama itu boleh dilakukan di bawah tangan, tetapi harus dihadiri oleh wali pengawas.

Bila pendaftaran harta bersama itu tidak

article 140.

A husband may not grant the property to individuals who are living unless he does so in order to afford status to his children of the marriage in the event of their marriage.

He cannot grant a specific movable asset, if he intends to continue to use it. (Bw.105, 119, 186, 320, 434, 903; Aut.3; Civ.1421v.; State Gazette 53-86, art.6, cf. note Bw. 105)

#### Article 125

In the event of an emergency, if a husband is absent or is incapable of expressing his wishes, a wife may bind or dispose of the joint marital property upon authorization by the court of justice. (Bw. 108, 112,114v.,496; Rv.813v.; Civ.1427)

### Section 3

#### Concerning the dissolution of the joint marital property and the right to dispose thereof

#### Article 126

The joint marital property will be legally dissolved due to the following:

1. death;

2. the concluding of a new marriage, with the consent of a judge, following the absence of the spouse; (Bw.493v.)

3. divorce; (Bw. 207v.)

4. legal separation; (Bw.233v.)

5. separation of assets (Bw.186v.)

The special consequences of the dissolution, in the events set out in numbers 2,3,4 and 5 of this article, are regulated in the titles relating to these subjects. (Bw.119, 222v.; Civ.1141)

#### Article 127

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) Following the death of one of the spouses, the surviving spouse is obligated, in the event that there are minor children, to draft a description of the assets which the community property comprises, within a period of three months.

The description of assets may be written in a private deed, but must be completed in the presence of the supervising guardian.

In the absence of such description, the joint

Wsk. 48).

diadakan, gabungan harta bersama berlangsung terus untuk keuntungan si anak yang masih di bawah umur dan sekali-kali tidak boleh merugikannya.

marital property shall continue to exist for the benefit of the minor children and will under no circumstances jeopardize their interests. (Bw.311, 315, 370, 408, 417; Civ.1442; Wsk.48)

#### Artikel 128

Na de ontbinding der gemeenschap, wordt de gemeene boedel bij helfte verdeeld tusschen den man en de vrouw, of hunne erfgenamen, zonder aanzien der zijde waarvan die goderen zijn voortgekomen.

De regelen, welke zijn vastgesteld in den zeventienden titel van het tweede boek, handelende van boedelscheiding, zijn toepasselijk op de verdeling der wettelijke gemeenschap (Bw. 123, 156, 243, 408, 903, 1066v., 1071v.; Rv. 689v.; Civ. 1467, 1474, 1476, 1482).

#### Artikel 129

De kledingstukken, de kleinooden en gereedschappen, behoorende tot het beroep van een der echtgenooten, mitsgaders de boekerijen en verzamelingen van voorwerpen van kunst en wetenschap, en eindelijk de papieren of gedenkstukken, bijzonder tot het geslacht van een der echtgenooten betrekkelijk, kunnen aan de zijde, waarvan zij oorspronkelijk afkomstig waren, worden terug gevorderd, tegen den prijs waarop dezelve, in der minne, of door deskundigen, geschat worden (Bw. 132).

#### Artikel 130

De man kan, na de ontbinding der gemeenschap, voor de schulden dier gemeenschap voor het geheel worden aangesproken, behoudens zijn verhaal tegen de vrouw of hare erfgenamen voor de helft (Bw. 121, 124, 128; Civ. 1484).

#### Artikel 131

De eene echtgenoot kan, na de scheiding en deeling der algeheele gemeenschap, niet door schuldeischers worden vervolgd voor schulden, welke de andere echtgenoot, voor het huwelijk, mogt hebben gemaakt, blijvende die schulden ten laste van dengene der echtgenooten, die dezelve heeft aangegaan, of van zijne erfgenamen; behoudens het verhaal voor de wederhelft, tegen den anderen echtgenoot of dien erfgenamen (Bw. 121, 128, 132).

#### Artikel 132

De vrouw heeft het regt van de gemeenschap afstand te doen; alle overeenkomsten, daartegen strijdende, zijn nietig; afstand gedaan hebbende, kan zij uit de gemeenschap niets terug vorderen dan alleen het linnengoed en de kleederen tot haar lijf behoorende.

(Gew. S. 38-276) Zij wordt door dezen afstand ontheven van de verpligting om bij te dragen tot de schulden der gemeenschap.

#### Pasal 128

Setelah bubarnya harta bersama, kekayaan bersama mereka dibagi dua antara suami dan isteri, atau antara para ahli waris mereka, tanpa mempersoalkan dan pihak mana asal barang-barang itu.

Ketentuan-ketentuan yang tercantum dalam Bab XVII Buku Kedua, mengenai pemisahan harta peninggalan, berlaku terhadap pembagian harta bersama menurut undang-undang.

#### Pasal 129

Pakaian, perhiasan dan perkakas untuk mata pencaharian salah seorang dari suami isteri itu, beserta buku-buku dan koleksi benda-benda kesenian dan keilmuan, dan akhirnya surat-surat atau tanda kenang-kenangan yang bersangkutan dengan asal usul keturunan salah seorang dari suami isteri itu, boleh dituntut oleh pihak asal benda itu, dengan membayar harga yang ditaksir secara musyawarah atau oleh ahli-ahli.

#### Pasal 130

Setelah pembubaran harta bersama, suami boleh ditagih atas utang dan harta bersama seluruhnya, tanpa mengurangi haknya untuk minta penggantian setengah dan utang itu kepada isterinya atau kepada para ahli waris si isteri.

#### Pasal 131

Suami atau isteri, setelah pemisahan dan pembagian seluruh harta bersama, tidak boleh dituntut oleh para kreditur untuk membayar utang-utang yang dibuat oleh pihak lain dari suami atau isteri itu sebelum perkawinan, dan utang-utang itu tetap menjadi tanggungan suami atau isteri yang telah membuatnya atau para alih warisnya; hal ini tidak mengurangi hak pihak yang satu untuk minta ganti rugi kepada pihak yang lain atau ahli warisnya.

#### Pasal 132

Isteri berhak melepaskan haknya atas harta bersama; segala perjanjian yang bertentangan dengan ketentuan ini batal; sekali melepaskan haknya, dia tidak boleh menuntut kembali apa pun dari harta bersama, kecuali kain seprai dan pakaian pribadinya. Dengan pelepasan ini dia dibebaskan dan kewajiban untuk ikut membayar utang-utang harta bersama. Tanpa mengurangi hak para kreditur atas harta bersama, si isteri tetap wajib untuk melunasi utang-utang yang dari pihaknya telah jatuh ke dalam harta bersama; hal ini tidak mengurangi

#### Article 128

Following dissolution of the community property, the total number of assets will be divided into equal parts between the husband and wife, or their heirs, without taking into consideration which party the goods originated from.

The rules stipulated in the seventeenth Chapter of the second book concerning separation of assets are applicable to the distribution of the assets which the legal community property comprises. (Bw.123, 156, 243, 408, 903, 1066v., 1071v.; Rv.689v.; Civ.1467, 1474, 1476, 1482)

#### Article 129

Clothing, trinkets and tools, belonging to the profession of one of the spouses, including the books and collection of art and scientific objects, and lastly the documents or memorabilia, associated with the origins or legacy of the respective spouse, may be claimed by the party from where the spouse originated, at a price to be decided amicably between the parties or to be appraised by experts. (Bw.132)

#### Article 130

The husband, may, following the dissolution of the community property, be liable for the total debts of the community property, without prejudice to his claim for compensation from his wife or her heirs for half the amount. (Bw.121,124,128; Civ.1484)

#### Article 131

Following the divorce and the distribution of the entire community property, a spouse cannot be sued by creditors for the debts incurred by the other spouse prior to their marriage.

Such debts are the liability of the spouse who has incurred those debts or his or her heir(s); without prejudice to the claim for redress filed by one spouse against the other or his or her heir(s). (Bw.121, 128, 132)

#### Article 132

A wife is entitled to relinquish her rights to the community property and any agreement to the contrary is deemed void.

In the event that she renounces such rights to the community property, she is entitled to claim only her personal linen and clothing from the community property.

(Amended by S.38-276) This renunciation shall release her from the obligation to contribute to

(Gew. S. 38-276) Overminderd het regt der schuldeischers op de gemeenschap, blijft de vrouw in de verpligting om aan hen te voldoen de schulden, van hare zijde in de gemeenschap gevallen; behoudens haar verhaal voor het geheel op haren man, of diens erfgenamen (AB. 23; Bw. 113, 121, 129, 131, 138, 153, 483, 1023, 1045; Civ. 1453, 1492-1495).

#### Artikel 133

De vrouw, die van het voorregt, bij het vorige artikel omschreven, wil gebruik maken, is verpligt, binnen den tijd van eene maand na de ontbinding der gemeenschap, ter griffie van den raad van justitie ter laatste gemeene woonplaats, eene acte van afstand uit te brengen, op verbeurte van dit voorregt.

Indien de gemeenschap door den dood van den man ontbonden wordt, begint de termijn van eene maand te loopen van den dag waarop de vrouw van dat overlijden heeft kennis gedragen (Ov. 14; Bw. 134, 138, 1023v., 1989; Rv. 135, 829; Civ. 1457; Bb. 379).

#### Artikel 134

Indien de vrouw binnen den voorzeiden termijn is overleden, zonder eene acte van afstand te hebben uitgebragt, zijn hare erfgenamen bevoegd, binnen den tijd van eene maand na haar overlijden, of nadat zij van dat overlijden hebben kennis gedragen, en op de wijze bij het vorige artikel omschreven, van de gemeenschap afstand te doen.

De aanspraak der vrouw, tot terugvordering van haar linnengoed en kleederen uit de gemeenschap, kan door hare erfgenamen niet worden gemaakt (Ov. 14; Bw. 132, 138, 903, 1023v.; Civ. 1461, 1495; Bb. 379).

#### Artikel 135

Indien de erfgenamen van de vrouw niet eenpariglijk hebben gehandeld, zoo dat de eene de gemeenschap aanvaard, en de andere daarvan afstand gedaan heeft, kan degene, die dezelve aanvaard heeft, niet meer genieten dan het erfdeel, hetwelk hem voor zijn hoofd toekomt in de goederen, die bij scheiding aan de vrouw zouden zijn te beurt gevallen.

Het overschot blijft aan den man, of deszelfs erfgenamen, die daarentegen jegens den erfgenaam, die afstand gedaan heeft, belast zijn met de voldoening van al hetgeen de vrouw, in geval van gedanen afstand zoude hebben kunnen vorderen, doch alleen ten beloope van het erfdeel, hetwelk dengene, die afstand gedaan heeft, voor zijn hoofd toekomt (Bw. 132, 134, 138, 903, 1048, 1051, 1061; Civ. 1475).

#### Artikel 136

De vrouw, die zich de goederen der gemeenschap heeft aangetrokken, kan van die

haknya untuk minta penggantian seluruhnya kepada suaminya atau ahli warisnya.

#### Pasal 133

Isteri yang hendak menggunakan hak tersebut dalam pasal yang lalu, wajib untuk menyampaikan akta pelepasan, dalam waktu satu bulan setelah pembubaran harta bersama itu, kepada panitera Pengadilan Negeri di tempat tinggal bersama yang terakhir, dengan ancaman akan kehilangan hak itu (bila lalai). Bila gabungan itu bubar akibat kematian suaminya, maka tenggang waktu satu bulan berlaku sejak si isteri mengetahui kematian itu.

#### Pasal 134

Bila dalam jangka waktu tersebut di atas isteri meninggal dunia, sebelum menyampaikan akta pelepasan, para ahli warisnya berhak melepaskan hak mereka atas harta bersama itu dalam waktu satu bulan setelah kematian itu, atau setelah mereka mengetahui kematian itu, dan dengan cara seperti yang diuraikan dalam pasal terakhir.

Hak isteri untuk menuntut kembali kain seprai dan pakaiannya dan harta bersama itu, tidak dapat diperjuangkan oleh para ahli warisnya.

#### Pasal 135

Bila para ahli waris tidak sepakat dalam tindakan, sehingga sebagian menerima dan yang lain melepaskan diri dari harta bersama itu, maka yang menerima itu, tidak dapat memperoleh lebih dari bagian warisan yang menjadi haknya atas barang-barang yang sedianya menjadi bagian isteri itu seandainya terjadi pemisahan harta.

Sisanya dibiarkan tetap pada si suami, atau para ahli warisnya, yang sebaliknya berkewajiban terhadap ahli waris yang melakukan pelepasan, untuk memenuhi apa saja yang sedianya akan dituntut oleh si isteri dalam hal pelepasan, tetapi hanya sebesar bagian warisan yang menjadi hak ahli waris yang melakukan pelepasan.

#### Pasal 136

Isteri yang telah menarik pada dirinya harta bersama tidak berhak melepaskan diri dari

the debts of the community property.

(Amended by S.38-276) Notwithstanding the right of the creditors to the community property, the wife is required to settle those debts incurred by her in the community property; without prejudice to her claim for compensation for the entire amount filed against her husband or his heir. (AB.23; Bw.113, 121, 129,131,136,138,153,483,1023,1045; Civ.1453,1492-1495)

#### Article 133

A wife, who intends to exercise her right of renunciation, described in the previous article, is required, within a period of one month following the dissolution of the community property, to submit a deed of renunciation, to the court clerk at the court of justice at the place of the last communal domicile, and failure to do so will result in loss of the right to renounce. If the community property is dissolved due to the death of the husband, then the one month time period will commence as of the date that the wife becomes aware of the husband's death. (Ov.14; Bw.134, 138,1023v., 1989; Rv.135, 829; Civ.1457; Bb.379)

#### Article 134

If the wife dies within the stipulated time period without having submitted a deed of renunciation, her heirs will be authorized, within a period of one month after her death or after they become aware of her death, to renounce the community property in the manner set out in the previous article.

The heirs of the wife may not however, submit the claim for her linen and clothing from the community property. (Ov. 14; Bw. 132, 138, 903, 1023v.; Civ.1461, 1495; Bb.379)

#### Article 135

If the decision by the heirs is not unanimous, with the result that one party renounces and one party accepts the community property, the person who accepts it will only enjoy that portion of the property to which he is entitled by inheritance, and to which the wife would have been entitled upon division of the property in the event of divorce.

The remainder is left with the husband, or his heirs, who are, with respect to the heir who has renounced, responsible for the settlement of all that the wife in the event of renunciation could have claimed, but only to the extent of the inheritance share, to which the individual, who has renounced it, is entitled.(Bw.132, 134,138,903,1048,1051,1061; Civ.1475)

#### Article 136

The wife who has agreed to the joint marital property, cannot release herself from such.

gemeenschap geenen afstand meer doen.

Daden van eenvoudig beheer, of het behoud der goederen betreffende, brengen dat gevolg niet te weeg (Bw. 137, 483, 1048v.; Civ. 1454).

#### Artikel 137

De vrouw, die eenige goederen van de gemeenschap heeft weggemaakt of verduisterd, blijft in gemeenschap, niettegenstaande haren gedanen afstand; hetzelfde geldt ten aanzien van hare erfgenamen (Bw. 136, 1031, 1064; Civ. 1460).

#### Artikel 138

In geval de gemeenschap door den dood van de vrouw ontbonden wordt, kunnen hare erfgenamen van de gemeenschap afstand doen, binnen den tijd, en in den vorm, ten aanzien der vrouw zulke voorgeschreven (Ov. 14; Bw. 132v., 135, 242v., 1023; Civ. 1466; Bb. 379).

### ZEVENDE TITEL

#### Van huwelijksche voorwaarden

#### EERSTE AFDEELING

#### Van huwelijksche voorwaarden in het algemeen

#### Artikel 139

De aanstaande echtgenooten kunnen door huwelijksche voorwaarden, afwijken, van de regelen, opzigtelijk de wettelijke gemeenschap vastgesteld, mit dezelve niet met de goede zeden of met de openbare orde strijdig zijn, en bovendien onder de navolgende bepalingen (AB. 23; Bw. 119, 132, 153, 180, 888, 1254, 1337; Aut. 3; Civ. 1387, 1497, 1527).

#### Artikel 140

Zij vermogen niet af te wijken van de regten, welke uit de magt van den man, als zoodanig, en uit de vaderlijke magt voortspruiten noch van de regten welke de wet aan de betrekking van langstlevenden echtgenoot heeft verbonden (Bw. 105v., 110, 298v., 300, 307v., 311, 345v., 355).

Zij kunnen insgelijks niet afwijken van de regten, welke aan den man als het hoofd der echtverbintenis, toekomen; behoudens echter het vermogen der vrouw om voor zich te bedingen het beheer harer roerende en onroerende goederen, mitsgaders het vrije genot harer inkomsten (Bw. 105, 115).

Het staat hun ook vrij te bedingen dat, niettegenstaande de wettelijke gemeenschap, de onroerende goederen, de inschrijvingen op het grootboek der openbare schuld, en de andere effecten en inschulden, ten name der vrouw staande en door haar aangebragt, of die, staande huwelijk, van hare zijde in de gemeenschap mogten vallen, buiten hare medewerking, niet door haren echtgenoot zullen mogen worden vervreemd of bezwaard (Bw. 124, 132; Civ. 1388).

harta bersama itu.

Tindakan-tindakan yang menyangkut pengurusan semata-mata atau penyelamatan, tidak membawa akibat seperti itu.

#### Pasal 137

Isteri yang telah menghilangkan atau menggelapkan barang-barang dan harta bersama, tetap berada dalam penggabungan meskipun telah melepaskan dirinya; hal yang sama berlaku bagi para ahli warisnya.

#### Pasal 138

Dalam hal gabungan harta bersama berakhir karena kematian si isteri para ahli warisnya dapat melepaskan diri dari harta bersama itu, dalam waktu dan dengan cara seperti yang diatur mengenai si isteri sendiri.

### BAB VII

#### PERJANJIAN KAWIN

#### BAGIAN 1

#### Perjanjian Kawin pada Umumnya

#### Pasal 139

Para calon suami isteri dengan perjanjian kawin dapat menyimpang dan peraturan undang-undang mengenai harta bersama asalkan hal itu tidak bertentangan dengan tata susila yang baik atau dengan tata tertib umum dan diindahkan pula ketentuan-ketentuan berikut.

#### Pasal 140

Perjanjian itu tidak boleh mengurangi hak-hak yang bersumber pada kekuasaan si suami sebagai suami, dan pada kekuasaan sebagai bapak, tidak pula hak-hak yang oleh undang-undang diberikan kepada yang masih hidup paling lama.

Demikian pula perjanjian itu tidak boleh mengurangi hak-hak yang diperuntukkan bagi si suami sebagai kepala persatuan suami isteri; namun hal ini tidak mengurangi wewenang isteri untuk mensyaratkan bagi dirinya pengurusan harta kekayaan pribadi, baik barang-barang bergerak maupun barang-barang tak bergerak di samping penikmatan penghasilannya pribadi secara bebas.

Mereka juga berhak untuk membuat perjanjian, bahwa meskipun ada golongan harta bersama, barang-barang tetap, surat-surat pendaftaran dalam buku besar pinjaman-pinjaman negara, surat-surat berharga lainnya dan piutang-piutang yang diperoleh atas nama isteri, atau yang selama perkawinan dan pihak isteri jatuh ke dalam harta bersama, tidak boleh dipindahtangankan atau dibebani oleh suaminya tanpa persetujuan si isteri.

Acts of simple management, or concerning the maintenance of the assets, do not result in a release. (Bw. 137, 483, 1048v.; Civ.1454)

#### Article 137

The wife, who has lost or embezzled assets from the joint marital property, shall retain it, notwithstanding her renunciation; the same applies with respect to her heirs. (Bw.136, 1031, 1064; Civ.1460)

#### Article 138

In the event that the community property is dissolved due to the death of a wife, her heirs may renounce the community property, within the same period and in the same manner as stipulated in respect of the wife. (Ov.14; Bw.132v., 135,242v., 1023; Civ.1466; Bb.379)

### Chapter VII

#### Concerning prenuptial agreements

#### Section 1

#### Concerning prenuptial agreements in general

#### Article 139

The prospective spouses, may, pursuant to a prenuptial agreement deviate from the rules stipulated in relation to legal community property, provided that they do not contravene proper morals or public order and that they comply with the following provisions. (AB.23;Bw.119,132,153,180,888,1254,1337; Aut.3;Civ.1387,1497,1527)

#### Article 140

The agreement does not interfere with the rights, which originate from the man, in such capacity, and with the paternal rights, neither will it interfere with the rights which the law has granted to the longest living spouse. (Bw.105v., 110, 298v., 300, 307v.,311,345v.,355)

The agreement must not prejudice the rights afforded to the man, as head of the legal union; without prejudice to the rights of the wife to control the management of her movable and immovable assets, and to enjoy her personal income freely. (Bw.105,115)

They are also entitled to stipulate, that, notwithstanding the legal community property, the immovable assets, the recordings of State debts, other negotiable instruments and indebtedness, attributable to the wife, or those, which, during the course of the marriage, will be added to the community property as her share, will not be transferred or encumbered by her husband without her consent. (Bw.124, 132; Civ.1388)

**Artikel 141**

De aanstaande echtgenooten kunnen bij huwelijksche voorwaarden geen afstand doen van hetgeen hun de wet in de nalatenschap hunner afkomelingen toekent, noch de nalatenschap dier afkomelingen regelen (Bw. 852v., 1063, 1334; Civ. 1389).

**Artikel 142**

Zij mogen niet bedingen dat de een tot een grooter aandeel in de schulden zal gehouden zijn dan deszelfs aandeel in de baten der gemeenschap behoort (Civ. 1521).

**Artikel 143**

Zij kunnen niet, in algemeene bewoordingen, bedingen, dat hunne verbindtenis zal geregeld worden door buitenlandsche wetten, of door eenige gewoonten, wetten, wetboeken of plaatselijke keuren, welke tevoren in Indonesie, of in het Koninkrijk der Nederlanden en deszelfs andere overzeesche bezittingen, zijn van kracht geweest (Civ. 1390).

**Artikel 144**

De uitsluiting der gemeenschap van goederen brengt geene uitsluiting van winst en verlies mede, ten ware ook deze uitdrukkelijk uitgesloten mogt zijn.

De gemeenschap van winst en verlies wordt geregeld door de bepalingen van de tweede afdeling van dezen titel (Bw. 155v., 164; F. 60v.; Civ. 1392, 1530, 1536).

**Artikel 145**

Ook kan, in geval van uitsluiting of beperking van gemeenschap, de som worden bepaald, welke de vrouw jaarlijks tot de huishouding en de opvoeding der kinderen uit hare goederen zal moeten bijdragen (Bw. 104, 193; Civ. 1537).

**Artikel 146**

Bij gebreke van bedingen daaromtrent, zijn alle vruchten en inkomsten uit de goederen van de vrouw ter beschikking van den man (Bw. 105, 193; Rv. 823j; Civ. 1530, 1537, 1575).

**Artikel 147**

De huwelijksche voorwaarden moeten, op straffe van nietigheid, voor het aangaan des huwelijks, bij notariële acte worden verleden (Bw. 232a).

Zij beginnen te werken van het oogenblik der voltrekking van het huwelijk; geen ander tijdstip mag daarvoor worden bepaald (Bw. 119, 149; Civ. 1394, 1399).

**Artikel 148**

De veranderingen die daarin, voor het voltrekken des huwelijks zouden mogen worden gemaakt, kunnen op geene andere wijze worden tot stand gebracht, dan door eene

**Pasal 141**

Para calon suami isteri, dengan mengadakan perjanjian perkawinan, tidak boleh melepaskan hak yang diberikan oleh undang-undang kepada mereka atas warisan keturunan mereka, pun tidak boleh mengatur warisan itu.

**Pasal 142**

Mereka tidak boleh membuat perjanjian, bahwa yang satu mempunyai kewajiban lebih besar dalam utang-utang daripada bagiannya dalam keuntungan-keuntungan harta bersama.

**Pasal 143**

Mereka tidak boleh membuat perjanjian dengan kata-kata sepintas lalu, bahwa ikatan perkawinan mereka akan diatur oleh undang-undang, kitab undang-undang luar negeri, atau oleh beberapa adat kebiasaan, undang-undang, kitab undang-undang atau peraturan daerah, yang pernah berlaku di Belanda.

**Pasal 144**

Tidak adanya gabungan harta bersama tidak berarti tidak adanya keuntungan dan kerugian bersama, kecuali jika hal ini ditiadakan secara tegas. Penggabungan keuntungan dan kerugian diatur dalam Bagian 2 bab ini.

**Pasal 145**

Juga dalam hal tidak digunakannya atau dibatasinya gabungan harta bersama, boleh ditetapkan dalam jumlah yang harus disumbangkan oleh si isteri setiap tahun dan hartanya untuk biaya rumah tangga dan pendidikan anak-anak.

**Pasal 146**

Bila tidak ada perjanjian mengenai hal itu, hasil-hasil dan pendapatan dan harta isteri masuk penguasaan suami.

**Pasal 147**

Perjanjian kawin harus dibuat dengan akta notaris sebelum pernikahan berlangsung, dan akan menjadi batal bila tidak dibuat secara demikian. Perjanjian itu akan mulai berlaku pada saat pernikahan dilangsungkan, tidak boleh ditentukan saat lain untuk itu.

**Pasal 148**

Perubahan-perubahan dalam hal itu, yang sedianya boleh diadakan sebelum perkawinan dilangsungkan, tidak dapat diadakan selain dengan akta, dalam bentuk yang sama seperti

**Article 141**

The prospective spouses, may not in the prenuptial agreement, renounce their legal obligation regarding the inheritance of their descendants. In addition, they cannot regulate the inheritance of their descendants. (Bw.852v.,1063, 1334; Civ.1389)

**Article 142**

They may not make an agreement to the effect that one is liable for a larger portion of the joint marital property debts than the other. (Civ. 1521)

**Article 143**

They may not, in general terms, stipulate, that their agreement shall be governed by foreign laws, by customs, laws, law books or local customs, which were previously enforced in Indonesia, or in the Royal Kingdom of the Netherlands and other such properties overseas. (Civ. 1390)

**Article 144**

Exclusion of community property does not result in an exclusion of shared profit and loss unless this is expressly stipulated. \*45 Shared profit and loss is regulated by the provisions of the second section of this title. (Bw.155v., 164; F.60v.; Civ.1392,1530,1536)

**Article 145**

In the event of exclusion or restriction of community property, the amount that the wife must contribute yearly to the household and education of the children will be stipulated. (Bw.104,193;Civ.1537)

**Article 146**

In the absence of any such stipulations, all profit and income arising from the assets of the wife will be at the husband's disposal. (Bw.105,193; Rv.823j; Civ.1530,1537,1575)

**Article 147**

The prenuptial agreement will be invalid if it is not drawn up by notarial deed, prior to concluding the marriage. (Bw.232a) The agreement becomes effective upon the execution of the marriage and such time period may not be altered. (Bw.119,149; Civ.1394,1399)

**Article 148**

The changes to the agreement proposed prior to execution of the marriage, does not become effective other than by a deed drawn up in the same format as the prenuptial agreement. No

acte, in denzelfden vorm als de huwelijksche voorwaarden verleden.

Geene veranderingen zijn bovendien van waarde, zonder de tegenwoordigheid en de gelijktijdige toestemming van alle de personen, die in de huwelijksche voorwaarden partijen geweest zijn (Bw. 1873; Civ. 1396).

#### Artikel 149

Na de voltrekking des huwelijks, kunnen de huwelijksche voorwaarden op geenerlei wijze worden veranderd (Bw. 196v., 232a, 237, 1678; Civ. 1395).

#### Artikel 150

Bij uitsluiting der gemeenschap van goederen, kan de aanbrenst der roerende goederen, met uitzondering van inschrijvingen op het grootboek der openbare schuld, en andere op naam staande effecten en inschulden, op geene andere wijze worden bewezen, dan door derzelver vermelding bij de huwelijksche voorwaarden, of door eene beschrijving, door den notaris en de partijen onderteekend, en vastgehecht aan de minuut van de huwelijksche voorwaarden, in welke daarvan melding moet worden gemaakt (Bw. 165v., 513; F. 60v.; Civ. 1504; HCI. 50; Bep. Vr. O art. 2, \* bl. 378).

#### Artikel 151

Minderjarigen die de vereischten bezitten, om een huwelijk aan te gaan, zijn ook bekwaam om toe te stemmen in alle overeenkomsten welke de huwelijksche voorwaarden bevatten mogen, mits de minderjarigen, bij het maken daarvan, den bijstand hebben gehad van diegenen, wier toestemming tot het aangaan van het huwelijk noodzakelijk was.

Indien het huwelijk plaats heeft uit kracht van het verlof waarvan bij art. 38 en 41 gesproken wordt, moet het ontwerp der huwelijksche voorwaarden bij het verzoek om verlof worden gevoegd, ten einde daaromtrent gelijktijdig worde beschikt (Bw. 29, 35, 40v., 452, 458, 1447, 1677; Civ. 1095, 1398).

#### Artikel 152

Geene bepalingen, in huwelijksche voorwaarden voorkomende, waarbij van de wettelijke gemeenschap geheel of gedeeltelijk wordt afgeweken, zullen ten aanzien van derden vroeger kunnen werken, dan van den dag der overschrijving dier bepalingen in een openbaar register, hetwelk daarvan zal worden gehouden, ter griffie van den raad van justitie, binnen welks regtsgebied het huwelijk is voltrokken, of de huwelijksacte is overgeschreven, bijaldien het huwelijk buiten 's lands is aangegaan (Bw. 84, 147, 245, 249; F. 60v.; Pr. 872; Co. 67).

#### Artikel 153

De regelen welke opzigtelijk de wettelijke gemeenschap zijn voorgeschreven, zijn steeds van toepassing, voor zoo verre daarvan niet, het zij uitdrukkelijk, het zij uit den aard der

akta perjanjian yang dulu dibuat. Lagi pula tiada perubahan yang berlaku jika diadakan tanpa kehadiran dan izin orang-orang yang telah menghadiri dan menyetujui perjanjian kawin itu.

#### Pasal 149

Setelah perkawinan berlangsung, perjanjian surat-surat pendaftaran pinjaman-pinjaman negara dan efek-efek dan surat-surat piutang atas nama, tidak dapat dibuktikan dengan cara lain daripada dengan cara mencantulkannya dalam perjanjian kawin, atau dengan pertelaan yang ditandatangani oleh notaris dan pihak-pihak yang bersangkutan, dan dilekatkan pada surat asli perjanjian kawin, yang di dalamnya hal itu harus tercantum.

#### Pasal 150

Jika tidak ada gabungan harta bersama, maka masuknya barang-barang bergerak, terkecuali surat-surat pendaftaran pinjaman-pinjaman negara dan efek-efek dan surat-surat piutang atas nama, tidak dapat dibuktikan dengan cara lain daripada dengan cara mencantulkannya dalam perjanjian kawin, atau dengan pertelaan yang ditandatangani oleh notaris dan pihak-pihak yang bersangkutan, dan dilekatkan pada surat asli perjanjian kawin, yang di dalamnya hal itu harus tercantum.

#### Pasal 151

Anak di bawah umur yang memenuhi syarat-syarat untuk melakukan perkawinan, juga cakap untuk memberi persetujuan atas segala perjanjian yang boleh ada dalam perjanjian kawin, asalkan dalam pembuatan perjanjian itu, anak yang masih di bawah umur itu dibantu oleh orang yang persetujuannya untuk melakukan perkawinan itu diperlukan.

Bila perkawinan itu harus berlangsung dengan izin tersebut dalam Pasal 38 dan Pasal 41, maka rencana perjanjian kawin itu harus dilampirkan pada permohonan izin itu, agar tentang hal itu dapat sekaligus diambil ketetapan.

#### Pasal 152

Ketentuan yang tercantum dalam perjanjian kawin, yang menyimpang dan harta bersama menurut undang-undang, seluruhnya atau sebagian, tidak akan berlaku bagi pihak ketiga sebelum hari pendaftaran ketentuan-ketentuan itu dalam daftar umum, yang harus diselenggarakan di kepaniteraan pada Pengadilan Negeri, yang di daerah hukumnya perkawinan itu dilangsungkan. atau kepaniteraan di mana akta perkawinan itu didaftarkan, jika perkawinan berlangsung di luar negeri.

#### Pasal 153

Segala ketentuan mengenai gabungan harta bersama selalu berlaku selama tidak ada penyimpangan daripadanya, baik yang dibuat secara tertulis, maupun secara tersirat, dalam

changes shall, in fact, be valid, without the presence and the consent of all the parties to the prenuptial agreement. (Bw.1873; Civ.1396)

#### Article 149

Following the execution of the marriage, no changes whatsoever may be made to the prenuptial agreement. (Bw.196v.,232a,237,1678;Civ.1395)

#### Article 150

In the absence of the community property, the acquisition of the movable assets, with the exception of the recordings of State Debts, and other bearer negotiable documents and indebtedness, cannot be proven in any manner, other than by indicating such in the prenuptial agreement, or by a description signed by the notary and the parties involved and attached to the minutes of the prenuptial agreement, in which it shall be referred to. (Bw.165v.,513;F.60v.;Civ.1504;HCI.50;Bep.Vr.O .art.2, pg.378)

#### Article 151

Minors, who have fulfilled the requirements for entering into marriage, are also competent to agree to all conditions proposed in the prenuptial agreement, provided the minors, in agreeing thereto, are assisted by those, whose consent to the marriage is required. If the marriage requires such consent as referred to in articles 38 and 41, the draft prenuptial agreement must be attached to the request for consent and must be decided upon simultaneously. (Bw.29,35,40v.,452,458,1447,1677;Civ.1095,1398 )

#### Article 152

No stipulations, in the prenuptial agreement, which deviate entirely or partially from the provisions regarding legal community property, will apply to third parties, earlier than from the date 1.of copying such \*46 stipulations in a public register, which must be done with the court clerk at the court of justice, within whose legal jurisdiction the marriage was executed, or 2. on which the marriage certificate must copied, in circumstances where the marriage takes place overseas. (Bw.84,147,245,249;F.60v.;Pr.872;Co.67)

#### Article 153

The rules stipulated in relation to legal community property is apply only to the extent that they have not been deviated from either expressly or impliedly in the pre-nuptial

bedingen, bij huwelijksche voorwaarden gemaakt, is afgeweken.

Hoedanig en op welke wijze gemeenschap van goederen zij bedongen, heeft de vrouw, of hebben hare erfgenamen, de bevoegdheid om daarvan afstand te doen, op de wijze en in de gevallen bij den vorigen titel voorzien (Ov. 14; Bw. 119v., 132v., 138v., 1423; Civ. 1393, 1453, 1528; Bb. 379).

#### Artikel 154

De huwelijksche voorwaarden, mitsgaders schenkingen ter zake van huwelijk, vervallen, wanneer dezelve niet door een huwelijk zijn opgevolgd (Bw. 58, 168v., 176., 1258; Civ. 1088).

### TWEEDE AFDEELING

#### Van de gemeenschap van winst en verlies en van die der vruchten en inkomsten

#### Artikel 155

Indien door de aanstaande echtgenooten slechts is bedongen, dat er zal bestaan gemeenschap van winst en verlies, sluit dit beding de wettelijke algeheele gemeenschap van goederen uit, en bepaalt zich daartoe dat, bij de ontbinding dezer gemeenschap, tusschen de echtgenooten, de winsten, bij hen, staande huwelijk, verkregen, worden gedeeld, en de verliezen gedragen (Bw. 144, 165; Civ. 1498).

#### Artikel 156

Elk der echtgenooten deelt in de winsten, en draagt in de verliezen, voor de helft, indien daaromtrent geene andere bepaling bij de huwelijksche voorwaarden gemaakt is (Bw. 128, 142, 185).

#### Artikel 157

Voor winst wordt bij deze gemeenschap gehouden de vermeerdering van beider bezittingen, staande huwelijk, opgekomen uit de vruchten en opbrengsten van elks goederen, arbeid en vlijt, en uit den opleg van onverteerde inkomsten; voor verlies, de vermindering dier bezittingen, door uitgaven boven de inkomsten veroorzaakt (Bw. 120; Civ. 1498).

#### Artikel 158

Onder winst is niet begrepen al hetgeen een der echtgenooten, staande huwelijk, bij erfenis, making of schenking verkrijgt, onverschillig of dit van nabestaanden of van vreemden afkomstig zij, behoudens de bepaling van art. 167 (Bw. 120, 166).

#### Artikel 159

Onroerende goederen en effecten, staande huwelijk aangekocht, op wiens naam dit ook

perjanjian kawin. Bagaimanapun sifat dan cara gabungan harta bersama diperjanjikan, isteri atau para ahli warisnya berhak untuk melepaskan diri daripadanya, dengan cara dan dalam hal-hal seperti yang diatur dalam bab yang lalu.

#### Pasal 154

Perjanjian kawin, demikian pula hibah-hibah yang berkenaan dengan perkawinan, tidak berlaku bila tidak diikuti oleh perkawinan.

### BAGIAN 2

#### Gabungan Keuntungan dan Kerugian dan Gabungan Hasil dari Pendapatan

#### Pasal 155

Bila para calon suami isteri hanya memperjanjikan, bahwa harus ada gabungan keuntungan dan kerugian, maka persyaratan ini menutup jalan untuk mengadakan gabungan harta bersama secara menyeluruh menurut undang-undang dan segala keuntungan yang diperoleh suami isteri selama perkawinan harus dibagi antara mereka, sedangkan segala kerugian harus dipikul bersama, bila gabungan harta bersama bubar.

#### Pasal 156

Masing-masing dan suami isteri mendapat separuh keuntungan dan memikul separuh kerugian, bila mengenai hal itu dalam perjanjian kawin tidak ada ketentuan-ketentuan lain.

#### Pasal 157

Yang dianggap sebagai keuntungan pada harta bersama suami isteri ialah bertambahnya harta kekayaan mereka, berdua, yang selama perkawinan timbul dan hasil harta kekayaan mereka dan pendapatan masing-masing, dan usaha dan kerajinan masing-masing dan penabungan pendapatan yang tidak dihabiskan, yang dianggap sebagai kerugian ialah berkurangnya harta benda itu akibat pengeluaran yang lebih tinggi dan pendapatan.

#### Pasal 158

Apa saja yang diperoleh seorang suami atau isteri selama perkawinan dan warisan, wasiat atau hibah, entah berasal dan keluarga entah dan orang lain, tidak termasuk keuntungan, dengan tidak mengurangi ketentuan Pasal 167.

#### Pasal 159

Barang-barang tetap dan efek-efek yang dibeli selama perkawinan, atas nama siapa pun juga

agreement. Notwithstanding the manner in which community property has been stipulated, the wife, or her heirs, is authorized to renounce such, in the manner and circumstances described in the previous title. (Ov.14;Bw.119v.,132v.,138v.,1423;Civ.1393, 1453,1528;Bb.379)

#### Article 154

Conditions set out in the prenuptial agreement, including gifts in connection with the marriage, are rendered void if the proposed marriage does not take place. (Bw.58, 168v., 176v.,1258; Civ.1088)

### Section 2

#### Concerning the community property in respect of profit and loss and gains and income

#### Article 155

If the prospective spouses have stipulated that there shall be community of property in respect of profits and losses, such stipulation will exclude the establishment of legal community property of assets, it is to be further provided that upon the dissolution of the community property between the spouses, the profits gained and losses incurred in the course of the marriage, are equally divided . (Bw.144,165; Civ.1498)

#### Article 156

Liability for the losses, and share in the profits will be apportioned equally between each of the spouses, unless it has been otherwise stipulated in the prenuptial agreement. (Bw.128, 142, 185)

#### Article 157

Profit are interpreted as the increase in the value of their property, in the course of their marriage, resulting from the gains and income from the respective assets and work and diligence, and from the savings made on unused income. Losses are interpreted as the reduction in the value of their property caused by expenditure beyond their means. (Bw.120; Civ.1498)

#### Article 158

Profit shall not be interpreted as anything, acquired by one of the spouses, in the course of the marriage, by inheritance or gift, regardless of whether or not this originates from next-of-kin or strangers, without prejudice to the stipulation in article 167. (Bw. 120, 166)

#### Article 159

Immovable assets and securities, purchased in the course of the marriage, regardless of whom



geschied zij, worden voor winst gehouden, ten zij het tegendeel daarvan blijke.

#### Artikel 160

Rijzing of daling van de waarde der goederen aan een der echtgenooten toekomende, wordt voor geen winst of verlies gerekend.

#### Artikel 161

Verbetering van onroerende goederen, door aanwas, aanspoeling, vertimmering of op eenige andere wijze ontstaan, wordt mede niet als winst beschouwd, maar bevoordeelt alleen den eigenaar dier onroerende goederen (Bw. 596v).

#### Artikel 162

Schade of vermindering, door brand, watersnood, afspoeling of anderzins veroorzaakt, behoort niet onder de gemeene verliezen, maar komt tot last van den eigenaar, wiens goederen beschadigd of verminderd zijn.

#### Artikel 163

Alle schulden, de echtgenooten te zamen betreffende, en staande huwelijk gemaakt, moeten als verlies tot deze gemeenschap bragt worden.

Wat een der echtgenooten door misdrijf verbeurt, is niet daaronder begrepen (Bw. 121, 130v).

#### Artikel 164

Het beding dat tusschen de echtgenooten slechts eene gemeenschap van vruchten en inkomsten zal bestaan, houdt eene stilzwijgende uitsluiting in, zoo van de wettelijke algeheele gemeenschap van goederen, als van die van winst en verlies (Bw. 165).

#### Artikel 165

Zoo wel bij de bedongene gemeenschap van winst en verlies, als bij die van vruchten en inkomsten alleen, in de artt. 155 en 164 omschreven, moeten de roerende goederen, aan ieder der echtgenooten bij het aangaan des huwelijks toebehoorende, uitdrukkelijk worden opgegeven in de huwelijksche voorwaarden zelve, of wel in eene beschrijving, door den notaris en de partijen onderteekend, en vastgehecht aan de minuut van de huwelijksche voorwaarden, in welke daarvan melding moet zijn gemaakt; zonder dit bewijs, worden de roerende goederen voor winst gehouden (Bw. 150, 513, 1977; F. 60v.; Civ. 1499, 1532).

#### Artikel 166

Van de roerende goederen, staande huwelijk, bij erfenis, legaat of schenking, aan ieder der echtgenooten opkomende, moet door beschrijving blijken.

dianggap sebagai keuntungan, kecuali bila terbukti sebaliknya.

#### Pasal 160

Naik atau turunnya harga barang salah seorang dan suami isteri itu, tidak dihitung sebagai keuntungan atau kerugian bersama.

#### Pasal 161

Perbaikan barang-barang tetap, yang terjadi karena pertumbuhan tanah, perdampanan lumpur, penanganan oleh tukang kayu atau karena hal-hal lain, tidak dianggap sebagai keuntungan bersama, melainkan hanya menguntungkan pemilik barang-barang itu.

#### Pasal 162

Kerusakan atau pengurangan karena kebakaran, banjir, hanyut atau lain sebagainya, tidak termasuk kerugian bersama, tetapi menjadi beban si pemilik barang yang rusak atau berkurang itu.

#### Pasal 163

Semua utang kedua suami isteri itu bersama-sama, yang dibuat selama perkawinan, harus dihitung sebagai kerugian bersama. Apa yang dirampas akibat kejahatan salah seorang dan suami isteri itu, tidak termasuk kerugian bersama itu.

#### Pasal 164

Perjanjian, bahwa antara suami isteri hanya akan ada gabungan penghasilan dan pendapatan saja, mengandung arti secara diam-diam bahwa tiada gabungan harta bersama secara menyeluruh menurut undang-undang dan tiada pula gabungan keuntungan dan kerugian.

#### Pasal 165

Barang-barang bergerak kepunyaan masing-masing suami isteri sewaktu melakukan perkawinan, harus dinyatakan dengan tegas dalam akta perjanjian kawin sendiri, atau dalam surat pertelaan yang ditandatangani oleh Notaris dan para pihak yang berjanji, dan dilekatkan pada akta asli perjanjian kawin, yang di dalamnya harus tercantum hal itu, baik jika gabungan keuntungan dan kerugian saja yang dipersyaratkan, maupun jika dipersyaratkan gabungan penghasilan dan pendapatan seperti yang diuraikan dalam Pasal 155 dan Pasal 164; tanpa bukti ini barang-barang bergerak itu dianggap sebagai keuntungan.

#### Pasal 166

Adanya barang-barang bergerak yang diperoleh masing-masing pihak dan suami isteri dengan pewarisan, hibah wasiat atau hibah biasa selama perkawinan harus

this shall done on behalf of, shall be regarded as profit, unless it is proven otherwise.

#### Article 160

The appreciation or depreciation of the value of the assets, belonging to one of the spouses, shall not be regarded as profit or loss.

#### Article 161

Improvement of immovable assets, as a result of addition of land, alluvium, carpentry work or any other manner, shall not be considered as profit, but is merely benefit the owner of the immovable assets. (Bw. 596v.)

#### Article 162

Damage or depreciation, caused by fire, floods, erosion or any other cause, shall not be regarded as community losses, but shall become the liability of the owner, whose assets are damaged or depreciated.

#### Article 163

All debts, being the responsibility of both spouses, and incurred during the course of the marriage, must be deemed to be loss in the community property.

Notwithstanding this, anything forfeited by a spouse due to a misdemeanor shall not be deemed to be loss in the community property. (Bw.121, 130v.)

#### Article 164

An agreement to the effect that community of property is limited to gain and income between the spouses, implies that there is no legal community property or shared profit and loss. (Bw.165)

#### Article 165

In circumstances where there is community of property in respect of profits and losses or gains and income as described in articles 155 and 164, movable assets belonging to the respective spouses at the time of execution of the marriage is to be considered as profit only, unless expressly specified in the prenuptial agreement, or in a statement signed by a notary and the relevant parties and attached to the minutes of the prenuptial agreement which refer to the statement. (Bw.150,513,1977; F.60v.; Civ.1499, 1532)

#### Article 166

Obtainment of movable assets by the respective spouses during the course of the marriage, whether by inheritance or gift, must be evidenced by way of a specification.

Bij gebreke van beschrijving, bevattende de roerende goederen, welke taande huwelijk, aan den man zijn opgekomen, of bij gebreke van bescheiden, waaruit daarvan kan blijken, is de man onbevoegd om zoodanige goederen als de zijne terug te nemen.

Indien geene beschrijving aanwezig is van de roerende goederen welke, staande huwelijk, aan de vrouw zijn opgekomen, of bij gebreke van bescheiden, waaruit kan blijken waarin die goederen hebben bestaan, en welke derzelver waarde is, is deze, of zijn hare erfgenamen bevoegd om van het bestaan en de waarde dier goederen door getuigen, en des noods door de algemeene bekendheid, te doen blijken (Bw. 165, 513; Civ. 1499, 1504, 1509).

#### Artikel 167

Onder vruchten en inkomsten worden medegerekend jaarlijksche, maandelijksche, wekelijksche, en andere dergelijke makingen, schenkingen of uitkeeringen, gelijk ook lijfrenten; en zijn mitsdien in beide de bedingen van gemeenschap begrepen, van welke in deze afdeeling wordt gehandeld (Bw. 120, 157v).

### DERDE AFDEELING

#### Van de giften tusschen de aanstaande echtgenooten bedongen

#### Artikel 168

De aanstaande echtgenooten mogen bij huwelijksche voorwaarden aan elkander, wederkeerig, of een van beide aan den anderen, zoodanige giften doen, als zij voegzaam zullen oordeelen, behoudens de inkorting dier giften, voor zoo verre daardoor de regten zouden zijn benadeeld van degenen aan wie een wettelijk aandeel toekomt (Bw. 182, 222, 913v., 919v., 1666v., 1678, 1692; Civ. 1090v).

#### Artikel 169

Die giften kunnen betrekkelijk zijn, het zij tot tegenwoordige en bij de acte bepaaldelijk omschreven goederen, het zij tot de geheele of gedeeltelijke nalatenschap van den schenker (Bw. 175, 179, 222, 224, 1334, 1667).

#### Artikel 170

Giften van dien aard zijn van waarde zonder de uitdrukkelijke aanneming van dengene aan wien dezelve gemaakt zijn (Bw. 151, 402, 452, 1683, 1685; Civ. 1087, 1093).

#### Artikel 171

Die giften kunnen plaats hebben onder voorwaarden, welker uitvoering van den wil des schenkers afhangt (Bw. 179, 1256, 1668; Civ. 944, 1068, 1093, 1170, 1174).

#### Artikel 172

Alle giften van tegenwoordige en bepaalde goederen zijn onherroepelijk, behalve in het geval van niet voldoening aan de voorwaarden

dierperlihatkan dengan surat pertelaan.

Bila tidak ada surat pertelaan barang-barang bergerak yang diperoleh si suami selama perkawinan atau bila tidak ada surat yang memperlihatkan apa saja barang-barang itu dan berapa harga masing-masing, istri itu atau para ahli warisnya berwenang untuk membuktikan adanya dan harga barang-barang itu dengan saksi-saksi, dan jika perlu, dengan menunjukkan bahwa umum mengetahuinya.

#### Pasal 167

Yang termasuk penghasilan dan pendapatan ialah segala hibah wasiat atau hibah penerimaan uang tahunan, bulanan, mingguan dan sebagainya seperti juga cacak hidup, dan dengan demikian tercakup kedua jenis golongan yang dibicarakan dalam bagian ini.

### BAGIAN 3

#### Hibah-Hibah Antara Kedua Calon Suami Istri

#### Pasal 168

Dalam mengadakan perjanjian kawin, kedua calon suami isteri, secara timbal balik atau secara sepihak, boleh memberikan hibah yang menurut pertimbangan mereka pantas diberikan, tanpa mengurangi pemotongan hibah itu sejauh penghibahan itu kiranya akan merugikan mereka yang berhak atas suatu bagian menurut undang-undang.

#### Pasal 169

Hibah-hibah itu dapat berkenaan dengan barang-barang yang telah ada seperti yang dirinci dalam akta hibahnya, dapat pula dengan seluruh atau sebagian harta warisan si penghibah.

#### Pasal 170

Pemberian hibah-hibah demikian itu berlaku biar pun disambut tanpa pernyataan setuju secara tegas oleh pihak yang diberi hibah.

#### Pasal 171

Hibah-hibah itu dapat diberikan dengan persyaratan-persyaratan, yang pelaksanaannya tergantung pada kehendak si penghibah.

#### Pasal 172

Hibah yang terdiri dari barang-barang yang telah ada dan tertentu tidak dapat ditarik kembali, kecuali jika tidak dipenuhi

In the absence of such specification of the movable assets, which in the course of the marriage became the husband's property, or in the absence of documentation proving ownership by the husband, the husband is not entitled to claim ownership of such assets. If no specification of the movable assets, which have become the property of the wife during the course of the marriage, is available, or in the absence of documentation containing a specification and the value of the assets, the wife or her heirs shall be permitted to present witnesses to testify about the existence and value of the assets or prove such based on public knowledge. (Bw.165, 513; Civ.1499, 1504, 1509)

#### Article 167

Gains and income include Gains and income which accrue yearly, monthly and weekly and other gifts or payments, such as annuity payments; and shall be included in the provisions regarding community property aforementioned in this section. (Bw.120, 157v.)

### Section 3

#### Concerning gifts between the two prospective spouses

#### Article 168

The prospective spouses, may, pursuant to the prenuptial conditions, grant to one another or one party may grant to the other, gifts which they consider appropriate, and may also curtail those gifts to the extent that they are detrimental to the rights of those who are legally entitled to a portion thereof. (Bw.182, 222, 913v., 919v., 1666v., 1678, 1692; Civ.1090v.)

#### Article 169

The gifts may be relevant to the current assets as described in the deed, as well as to the entire or partial inheritance of the donor. (Bw.175, 179, 22, 224, 1334, 1667)

#### Article 170

Gifts of such nature are valid notwithstanding the absence of the express acceptance by those to whom they were granted. (Bw.151, 402, 452, 1683, 1685; Civ.1087, 1093)

#### Article 171

Gifts may be subject to conditions the enforcement of which depends on the intention of the donor. (Bw.179, 1256, 1668; Civ.944, 1068, 1093, 1170, 1174)

#### Article 172

All gifts of current and specific assets are irrevocable, unless the conditions pursuant to which they were made have not been complied

onder welke zij gemaakt zijn (Bw. 179, 1253-1255, 1688; Civ. 953v).

#### Artikel 173

De giften van de geheele of gedeeltelijke nalatenschap van den schenker zijn onherroepelijk; met dien verstande, dat hij niet meer over de goederen, in die gift begrepen, om niet mag beschikken, behalve over geringe sommen tot belooning, of om andere redenen, door den regter te beoordeelen.

Uit hoofde der niet -voldoening aan de voorwaarden, kunnen die giften worden herroepen (Bw. 173, 178v., 1608; Civ. 1082v., 1093).

#### Artikel 174

Geene giften van tegenwoordige en bepaaldelijk omschreven goederen, tusschen de echtgenooten bij huwelijksche voorwaarden gemaakt, worden geacht te zijn onderworpen aan de voorwaarde van overleving van den begiftigde, ten ware die voorwaarde uitdrukkelijk mogt zijn gemaakt (Bw. 1666, 1672; Civ. 1092).

#### Artikel 175

Geene gift van de geheele of gedeeltelijke nalatenschap des schenkers bij huwelijksche voorwaarden, het zij door den eenen echtgenoot aan den anderen, het zij over en weder, gemaakt, zal aan de kinderen, uit het huwelijk gesproten, overgaan, wanneer de begiftigde echtgenoot voor den schenker mogt komen te overlijden (Bw. 174, 178, 231, 899; Civ. 1093).

### VIERDE AFDEELING

#### Van giften welke aan de aanstaande echtgenooten, of aan kinderen uit hun huwelijk, gedaan zijn

#### Artikel 176

Zoo wel bij huwelijksche voorwaarden, als bij afzonderlijke notariële acte, voor het aangaan des huwelijks, en ter zake van hetzelfde verleden, kunnen derden aan de aanstaande echtgenooten, of aan een hunner zoodanige giften doen als zij voegzaam oordeelen, behoudens de inkorting dier giften, voor zoo verre daardoor de regten zijn benadeeld van degenen aan wie een wettelijk aandeel toekomt (Bw. 228, 913v., 919 v., 1090, 1334, 1693; Civ. 1082, 1090).

#### Artikel 177

Indien die giften bij huwelijksche voorwaarden zijn gedaan, wordt tot derzelve geldigheid niet gevorderd de uitdrukkelijke aanneming door den begiftigde; wanneer daarentegen de gift bij afzonderlijke acte heeft plaats gehad, heeft dezelve geen gevolg dan na de uitdrukkelijke aanneming (Bw. 170, 1666, 1683; Civ. 1087).

#### Artikel 178

persyaratan-persyaratan Hibah itu.

#### Pasal 173

Hibah yang mencakup seluruh atau sebagian warisan si penghibah tidak dapat ditarik kembali, dengan pengertian, bahwa dia tidak lagi menguasai barang-barang yang termasuk dalam hibah itu, kecuali uang dalam jumlah-jumlah kecil untuk upah, atau untuk soal-soal lain menurut pertimbangan hakim. Bila syarat-syarat tidak dipenuhi, hibah-hibah itu dapat ditarik kembali.

#### Pasal 174

Hibah yang terdiri dari barang-barang yang telah ada dan terinci secara tertentu, dan diberikan antara suami isteri dalam perjanjian kawin, tak dapat dianggap diberikan dengan syarat, bahwa penerimaan hibah harus hidup lebih lama daripada pemberinya, kecuali bila syarat yang dibuat secara tegas dalam perjanjian.

#### Pasal 175

Tiada hibah seluruh atau sebagian dan warisan si penghibah, yang diberikan dalam perjanjian kawin, baik yang diberikan oleh yang seorang dan suami isteri kepada yang lain, maupun yang diberikan secara timbal balik, akan beralih kepada anak-anak yang lahir dan perkawinan mereka, bila yang diberi hibah meninggal sebelum si penghibah.

### BAGIAN 4

#### Hibah-Hibah yang Diberikan Kepada Kedua Calon Suami Isteri atau Kepada Anak-anak dan Perkawinan Mereka

#### Pasal 176

Baik dalam penjanjian kawin, maupun dengan akta Notaris tersendiri, yang dibuat sebelum pelaksanaan perkawinan, pihak ketiga boleh memberikan hibah, yang menurut pendapat mereka pantas diberikan kepada kedua calon suami isteri atau kepada salah seorang dan mereka, dengan tidak mengurangi kemungkinan untuk mengurangi hibah itu bila dalam hibah itu orang yang mempunyai hak atas suatu bagian menurut undang-undang dirugikan.

#### Pasal 177

Bila hibah-hibah itu diberikan dalam perjanjian kawin, maka untuk berlakunya secara sah tidak perlu ada persetujuan tegas dan yang diberi hibah; sebaliknya bila hibah itu diberikan dengan akta tersendiri, maka hal itu tidak mempunyai akibat kecuali setelah ada persetujuan tegas untuk menerima.

#### Pasal 178

with. (Bw.179, 1253-1255, 1688; Civ.953v.)

#### Article 173

Gifts of the entire or partial inheritance of the donor are irrevocable, provided, that the assets granted, are no longer at the donor's disposal, with the exception of insignificant amounts for wages, or other matters, to be determined by a judge. Failure to comply with the conditions may result in the gifts being revoked. (Bw.173, 178v., 1608; Civ.1082v., 1093)

#### Article 174

No current and specific gifts exchanged between spouses pursuant to a prenuptial agreement, shall be subject to the requirement that the donee survives, unless such requirement has been expressly stipulated. (Bw.1666, 1672; Civ.1092)

#### Article 175

No gift of the entire or partial inheritance of the donor pursuant to a prenuptial agreement, either exchanged between the two spouses, or \*50 bequeathed by one spouse to the other, shall be passed on to the children of the marriage, in the event that the donee does not survive the donor. (Bw. 174, 178, 231, 899; Civ.1093)

### Section 4

#### Concerning gifts granted to the prospective spouses, or the children of such marriage

#### Article 176

Third parties may grant gifts, pursuant to conditions of a prenuptial agreement and separate notarial deeds executed prior to a marriage taking place, to one or both spouses, whichever they deem appropriate, including the curtailment of the gifts to the extent that such gifts are detrimental, without being subject to the rights of those who are entitled to a legal portion thereof. (Bw.228, 913v., 919v., 1090, 1334, 1693; Civ.1082, 1090).

#### Article 177

If the gifts are granted pursuant to conditions of the prenuptial agreement, express acceptance by the donee is not form grounds for claiming the validity thereof. However, if the gift is granted by separate deed, it must be expressly accepted in order to be valid. (Bw.170, 1666, 1683; Civ.1087)

#### Article 178

Eene gift van het geheel of van een gedeelte der nalatenschap van den schenker, hoezeer alleen ten behoeve der echtgenooten, of van een hunner, gedaan, wordt echter altijd geacht ten behoeve van de kinderen en afkomelingen, uit het huwelijk geboren, te hebben plaats gehad, in het geval dat de schenker den begiftigde overleeft, en het tegendeel niet uitdrukkelijk bij de acte is bepaald.

Die giften vervallen, indien de schenker den begiftigd, en de kinderen en afkomelingen uit het huwelijk geboren, overleeft (Bw. 173, 175, 231, 976, 1334, 1679; Civ. 1082, 1089).

#### Artikel 179

De bepalingen van art. 169, 171, 172 en 173 zijn insgelijks toepasselijk op de giften, waarvan in deze afdeeling gesproken wordt (Civ. 1083, 1086, 1092).

### ACHTSTE TITEL

#### Van gemeenschap of huwelijksche voorwaarden bij tweede of verder huwelijk

#### Artikel 180

Ook in tweede en verder huwelijk bestaat van regtswege algeheele gemeenschap van goederen tusschen de echtgenooten, voor zoo verre daaromtrent bij huwelijksche voorwaarden geene andere bepalingen zijn gemaakt (Bw. 119, 139; Civ. 1496).

#### Artikel 181

Bij tweede of verder huwelijk kan echter, indien er kinderen en afkomelingen uit het vroeger huwelijk aanwezig zijn, aan den nieuwen echtgenoot, door de vermenging van goederen en schulden bij eenige gemeenschap, geen meerder voordeel opkomen, dan ten beloope van het minste gedeelte hetwelk een dier kinderen, of bij vooroverlijden deszelfs afkomelingen, bij plaatsvervulling, genieten, en zonder dat dit voordeel immer het een vierde des boedels van den hertrouwdene echtgenoot mag te boven gaan.

De voorkinderen of derzelver afkomelingen hebben, ten tijde van het openvallen der nalatenschap van den hertrouwdene achtgenoot, eene regtsvordering tot inkorting of vermindering; en hetgeen het geoorloofd gedeelte te boven gaat, valt ten voordeele van die nalatenschap (Bw. 182, 185, 231, 842, 902, 913v., 920, 929, 1060; Civ. 1098, 1496).

#### Artikel 182

De man of de vrouw, kinderen of afkomelingen hebbende uit het vroeger bed, een tweede of volgend huwelijk aangaande, mag aan den tweeden of verderen echtgenoot, ook bij huwelijksche voorwaarden, geene meerdere voordeelen bespreken, dan hetgeen bij het vorige art. breder shall omschreven (Bw. 168, 902; Civ. 1098).

Suatu hibah yang terdiri dan seluruh atau sebagian warisan si penghibah, meskipun diberikan hanya untuk kedua suami isteri atau untuk salah seorang dan mereka, selalu dianggap diberikan untuk anak-anak dan keturunan mereka, bila si penghibah hidup lebih lama daripada yang diberi hibah, dan bila dalam akta tidak ditentukan lain. Hibah seperti itu hapus, bila si penghibah hidup lebih lama daripada anak-anak dan keturunan mereka selanjutnya yang diberi hibah.

#### Pasal 179

Ketentuan-ketentuan dalam pasal-pasal 169, 171, 172, dan 173, berlaku juga pada hibah-hibah yang dibicarakan dalam bagian ini.

### BAB VIII

#### GABUNGAN HARTA BERSAMA ATAU PERJANJIAN KAWIN PADA PERKAWINAN KEDUA ATAU SELANJUTNYA

#### Pasal 180

Juga dalam perkawinan kedua dan berikutnya, menurut hukum ada gabungan harta benda menyeluruh antara suami isteri, bila dalam perjanjian kawin tidak diadakan ketentuan lain.

#### Pasal 181

Akan tetapi pada perkawinan kedua atau berikutnya, bila ada anak dan keturunan dan perkawinan yang sebelumnya, suami atau isteri yang baru, oleh percampuran harta dan utang-utang pada suatu gabungan, tidak boleh memperoleh keuntungan yang lebih besar daripada jumlah bagian terkecil yang diperoleh seorang anak atau bila anak itu telah meninggal lebih dahulu, oleh turunannya dalam penggantian ahli waris, dengan ketentuan, bahwa keuntungan ini sekali-kali tidak boleh melebihi seperempat bagian dan harta benda suami atau isteri yang kawin lagi itu.

Anak-anak dan perkawinan terdahulu atau keturunan mereka, pada waktu terbukanya warisan dan suami atau isteri yang kawin lagi berhak menuntut pematongan atau pengurangan; dan apa yang melebihi bagian yang diperkenankan, masuk ke dalam warisan itu.

#### Pasal 182

Suami atau isteri, yang mempunyai anak-anak dan perkawinan yang terdahulu dan melakukan perkawinan berikutnya, tidak boleh menyediakan kepada suami atau isteri yang baru, dengan perjanjian kawin itu, keuntungan-keuntungan yang lebih daripada yang tersebut dalam pasal sebelum ini.

A gift of the entire or partial inheritance of the donor, granted to one or both spouses, is always considered to be granted for the benefit of the children and descendants, from the marriage, in the event that the donor survives the donee, unless otherwise stipulated in the deed. The gift shall lapse, if the donor survives the donee and the children and descendants from the marriage. (Bw. 173, 175, 231, 976, 1334, 1679; Civ. 1082, 1089)

#### Article 179

The provisions in articles 169, 171, 172 and 173 also apply to the gifts referred to in this section. (Civ. 1083, 1086, 1092).

### Chapter VIII

#### Concerning community property or prenuptial agreements in the event of second or further marriages

#### Article 180

There shall also be legal community of property in second and further marriages between the spouses, to the extent that no stipulations to the contrary have been made in a prenuptial agreement. (Bw. 119, 139; Civ. 1496)

#### Article 181

However, in the event of second and further marriages, and in the event that there exists children and descendants from the previous marriage, the new spouse, due to the consolidation of assets and debts based upon community of property, is only entitled to profit not exceeding the minimum share to which one of the children, or in the event of his death, his descendant is entitled to such share not to exceed one fourth of the assets of the remarried spouse. The children from the previous marriage or their descendants shall have, at the time the inheritance of the remarried spouse becomes available, a legal claim to restrict or depreciate such inheritance; and the excess of the permitted portion shall be for the benefit of such inheritance. (Bw. 182, 185, 231, 842, 902, 913v., 920, 929, 1060; Civ. 1098, 1496).

#### Article 182

A husband or wife, who has children or descendants from a previous marriage, and who enters into a second marriage may not make provision for additional profits in the prenuptial agreement other than those described in Article 181 (Bw. 168, 902; Civ. 1098)

**Artikel 183**

De echtgenooten mogen elkander door zijdelingsche wegen niet meer geven, dan hun bij de hierboven gemaakte bepalingen is toegestaan.

Alle giften onder eenen verdichten titel, of aan tusschen beide komende personen gedaan, zijn nietig (Bw. 911, 1057v.; Civ. 1099).

**Artikel 184**

Voor giften aan tusschen beide komende personen gedaan, zullen gehouden worden de zoodanige, welke door een der echtgenooten aan de kinderen, of aan een der kinderen van den mede-echtgenoot, uit een vroeger huwelijk gesproken, gedaan worden, alsmede de giften welke door den schenker zijn gedaan aan bloedverwanten, van wie de andere echtgenoot, ten tijde der gift, de vermoedelijke erfgenaam zal zijn; al ware het ook dat de laatstgemelde den begiftigden bloedverwant niet hadde overleefd (Bw. 911, 1916-1o, 1921; Civ. 1100).

**Artikel 184a**

(Ingev. S. 23-31) Voor de toepassing van het artt. 181-184 komen ten aanzien van echtgenooten, die met elkander zijn hertrouwd, kinderen of afkomelingen uit hun vroeger huwelijk met elkander niet in aanmerking.

**Artikel 185**

Ook in het geval waarin kinderen zijn uit een vroeger huwelijk, worden winst en verlies gelijkelijk tusschen de echtgenooten gedeeld, ten zij de gemeenschap daarvan bij huwelijksche voorwaarden zijn uitgesloten of gewijzigd (Bw. 128, 156, 164).

**NEGENDE TITEL****Van de scheiding van goederen****Artikel 186**

De vrouw kan, staande huwelijk, bij den regter scheiding van goederen vragen, doch alleen in de volgende gevallen:

1o. wanneer de man, door een kennelijk wangedrag, de goederen der gemeenschap verspilt, en het huisgezin aan ondergang blootstelt;

2o. wanneer, door de wanorde en het slecht beheer zijner zaken, de waarborg voor het huwelijksgoed der vrouw, en voor hetgeen haar naar regten toekomt, zoude verloren gaan, of ook door grof verzuim in het beheer van het huwelijksgoed, hetzelfde zoude worden in gevaar gebracht.

Scheiding van goederen bij onderlinge toestemming is nietig (Bw. 105, 119, 124, 126-1-5o, 149; Rv. 819 v., 825; Civ. 1443).

**Artikel 187****Pasal 183**

Suami isteri tidak diperkenankan dengan cara yang berliku-liku saling memberi hibah lebih daripada yang diperkenankan dalam ketentuan-ketentuan di atas.

Semua hibah yang diberikan dengan dalih yang dikarang-karang, atau diberikan kepada orang-orang perantara, adalah batal.

**Pasal 184**

Yang dimaksud dengan hibah yang diberikan kepada perantara ialah hibah yang diberikan oleh seorang suami atau isteri kepada semua anak atau salah seorang anak dan perkawinan terdahulu isteri atau suaminya, demikian pula hibah yang diberikan kepada keluarga sedarah penghibah dan pada waktu penghibahan diperkirakan akan menjadi warisan isteri atau suami penghibah itu, meskipun suami atau isteri penghibah ini mungkin tidak hidup lebih lama dan penerima hibah.

**Pasal 184a**

Pasal-pasal 181-184, dalam hal suami isteri yang kawin kembali satu sama lain, tidak berlaku bagi anak-anak atau keturunan dan perkawinan mereka yang terdahulu.

**Pasal 185**

Juga jika ada anak-anak dan perkawinan yang dulu, maka keuntungan dan kerugian harus dibagi rata antara suami isteri, kecuali bila peraturan tentang itu ditiadakan atau diubah oleh perjanjian kawin.

**BAB IX****PEMISAHAN HARTA BENDA****Pasal 186**

Selama perkawinan, si isteri boleh mengajukan tuntutan akan pemisahan harta benda kepada Hakim, tetapi hanya dalam hal-hal:

1. bila suami, dengan kelakuan buruk memboroskan barang-barang dan gabungan harta bersama, dan membiarkan rumah tangga terancam bahaya kehancuran.

2. bila karena kekacau-balauan dan keburukan pengurusan harta kekayaan si suami, jaminan untuk harta perkawinan isteri serta untuk apa yang menurut hukum menjadi hak isteri akan hilang, atau jika karena kelalaian besar dalam pengurusan harta perkawinan si isteri, harta itu berada dalam keadaan bahaya.

Pemisahan harta benda yang dilakukan hanya atas persetujuan bersama adalah batal.

**Pasal 187****Article 183**

The spouses may not indirectly give one another more than what is permitted pursuant to the above provisions. All gifts granted pursuant to fictitious reasons, or granted to representatives, are invalid. (Bw.911, 1057v.; Civ.1099)

**Article 184**

Gifts granted to representatives are those which have been made by one of the spouses to the children, or to one of the children of the spouse, from a previous marriage, and gifts granted by the donor to the blood relatives, of which the other spouse, at the time of the gift, shall be the presumed heir; notwithstanding that the latter-mentioned would probably not have survived the blood relative who is the beneficiary. (Bw.911, 1916-1, 1921; Civ.1100)

**Article 184a**

(Supplemented by S.23-31) Articles 181-184, do, with respect to spouses who have remarried one another, not apply to the children or descendants from their previous marriage to one another.

**Article 185**

With respect to children from a previous marriage, profit and loss are to be shared equally between the spouses, unless the community property provisions have been excluded or altered by the prenuptial agreement. (Bw.128, 156, 164)

**Chapter IX****Concerning the division of assets****Article 186**

The wife, may, in the course of marriage, request a division of assets, in the following circumstances:

1. if the husband, due to patent misconduct, has squandered the community property, and has exposed the household to ruin; 2. if, due to a husband's misconduct and mismanagement of his affairs, his wife is in imminent danger of losing the security of her dowry and her entitlements pursuant to the law, and also if due to gross negligence in the management of the community property, such property might be endangered. Division of assets pursuant to mutual agreement is invalid. (Bw.105, 119, 124, 126-1-5, 149; Rv.819v., 825; Civ. 1443)

**Article 187**

De eisch tot scheiding van goederen moet openlijk worden bekend gemaakt (Rv. 822).

**Artikel 188**

De schuldeischers van den man kunnen in het geding tusschen beide komen, om den eisch tot scheiding van goederen te betwisten (Bw. 192; Rv. 279v.; Civ. 1447).

**Artikel 189**

De scheiding van goederen moet, voor het ten uitvoer leggen daarvan, openlijk worden bekend gemaakt, op straffe van nietigheid der tenuitvoerlegging (Rv. 811).

Het vonnis, waarbij de scheiding van goederen is toegewezen, heeft, wat deszelfs gevolgen betreft, eene achteruitwerkende kracht, te rekenen van den dag der regtsvordering (Bw. 192; Civ. 1445).

**Artikel 190**

De vrouw kan gedurende het geding, met bewilliging van den regter, behoedmiddelen in het werk stellen, ten einde te voorkomen dat de goederen worden weggemaakt en verspild (Rv. 823v.; Civ. 270).

**Artikel 191**

Het vonnis, waarbij de scheiding van goederen is toegestaan, vervalt van regtswege, indien hetzelve niet, blijkens eene daarvan op te maken authentieke acte, vrijwillig is ten uitvoer gelegd door de werkelijke verdeeling der goederen; of wanneer, binnen den tijd van eene maand nadat het vonnis kracht van gewijsde heeft bekomen, geene regterlijke vervolgingen daartoe door de vrouw zijn begonnen en regelmatig worden voortgezet (Bw. 1066; Rv. 827; Civ. 1444).

**Artikel 192**

De schuldeischers van den man die niet in het geding zijn tusschenbeide gekomen, kunnen zich tegen de scheiding verzetten, al ware dezelve reeds ten uitvoer gelegd, indien hunne regten daardoor opzettelijk mogten verkort zijn (Bw. 188, 215, 1341; Rv. 828; Civ. 1447).

**Artikel 193**

Niettegenstaande de scheiding van goederen, is de vrouw verplicht om, naar evenredigheid van haar vermogen en dat van haren man, bij te dragen tot de kosten der huishouding en der opvoeding der kinderen, door haren man bij haar verwekt.

Bij onvermogen van den man, komen die kosten ten laste van de vrouw alleen (Bw. 104, 145v., 298; Civ. 1448).

**Artikel 194**

De vrouw, welke van goederen gescheiden is, bekomt de vrije beheering daarvan terug, en kan, niettegenstaande de bepalingen van art. 108, van den regter eene algemeene bewilliging bekomen, om over hare roerende

Tuntutan akan pemisahan harta benda harus diumumkan secara terbuka.

**Pasal 188**

Orang yang berpiutang kepada si suami dapat ikut campur dalam penyidangan perkara untuk menentang tuntutan akan pemisahan harta benda itu.

**Pasal 189**

Putusan Hakim yang mengabulkan tuntutan akan pemisahan harta benda itu, sebelum pelaksanaannya, harus diumumkan secara terbuka, dengan ancaman menjadi batal pelaksanaannya bila tidak dipenuhi persyaratan pengumuman itu. Putusan tentang dikabulkannya pemisahan harta benda itu, dalam hal akibat hukumnya, mempunyai kekuatan berlaku surut, terhitung dari hari gugatan diajukan.

**Pasal 190**

Selama penyidangan, isteri boleh melakukan tindakan-tindakan, dengan seizin Hakim, untuk menjaga agar barang-barangnya tidak hilang atau diboroskan si suami.

**Pasal 191**

Keputusan di mana pemisahan harta benda diizinkan, hapus menurut hukum, bila hal itu tidak dilaksanakan secara sukarela dengan pembagian barang-barang itu, seperti yang ternyata dan akta otentik tentang itu; atau bila dalam waktu satu bulan setelah putusan itu memperoleh kekuatan hukum tetap, si isteri tidak mengajukan tuntutan untuk pelaksanaannya kepada Hakim dan tidak melanjutkan penuntutan secara teratur

**Pasal 192**

Para kreditor si suami yang tidak turut campur dalam penyidangan, boleh menentang pemisahan itu, meskipun hal itu telah dilaksanakan, bila hak-hak mereka dengan adanya pelaksanaan itu, secara sengaja dirugikan.

**Pasal 193**

Meskipun ada pemisahan harta benda, si isteri wajib memberi sokongan untuk biaya rumah tangga dan pendidikan anak-anak yang dilahirkan olehnya karena perkawinan dengan si suami, menurut perbandingan antara harta si isteri dan harta si suami. Bila si suami ada dalam keadaan tidak mampu, biaya-biaya itu menjadi tanggungan si isteri saja.

**Pasal 194**

Isteri yang berpisah harta benda dengan suaminya, memperoleh kembali kebebasan untuk mengurusnya, dan meskipun ada ketentuan-ketentuan Pasal 108, dia dapat memperoleh izin umum dan hakim untuk

The claim for division of assets must be made public. (Rv.822)

**Article 188**

Creditors of the husband may intervene in the proceedings between them in order to dispute the claim for division of the assets. (Bw.192; Rv.279v.; Civ.1447)

**Article 189**

The division of assets is, prior to taking place, be made public; failure to do so renders the implementation invalid . (Rv.811) The judgment granting permission for division of assets becomes effective from the date on which the lawsuit is filed. (Bw.192; Civ.1445)

**Article 190**

The wife, may, during the proceedings, with the approval of the judge, take precautionary measures, to prevent the assets from becoming lost or squandered. (Rv. 823v.; Civ.270)

**Article 191**

The judgment, granting permission for the division of assets, shall lapse by law, if the division of assets, which should be evidenced by an authentic deed, does not take place; or, if, within a period of one month after the judgment is granted , no legal claims have been filed by the wife seeking division which claims must be continued regularly. (Bw.1066; Rv.827; Civ.1444)

**Article 192**

Creditors of the husband who have not interfered in the proceedings, may oppose the division, notwithstanding that it has taken place, in the event that their rights have been expressly restricted as a result \*57 thereof.(Bw. 188, 215, 1341; Rv.828; Civ.1447)

**Article 193**

Notwithstanding the division of assets, a wife is obligated, in proportion to her income and that of her husband, to contribute to the expenses of the household and the education of the children, borne to her by her husband. In the event of the insolvency of her husband, a wife is solely liable for such expenses. (Bw.104, 145v., 298; Civ.1448)

**Article 194**

A wife, whose assets have been separated from those of her husband, is to be restored as independent manager thereof, and may obtain approval from a judge in order to have her movable assets at her disposal. (Bw.105, 110,

goederen te beschikken (Bw. 105, 110, 115, 124; Civ. 1449).

#### Artikel 195

De man is niet verantwoordelijk aan de vrouw, indien zij van goederen gescheiden zijnde, nalatig is geweest om den koopprijs van een onroerend goed, hetwelk zij op bekomen bewilliging van den regter vervreemd heeft, te gebruiken of weder te beleggen, ten ware hij het contract mede hebbe helpen tot stand brengen, of bewezen zij dat de penningen door hem ontvangen zijn, of ten zijnen voordeele gestrekt hebben (Civ. 1450).

#### Artikel 196

De gemeenschap, door scheiding van goederen ontbonden zijnde, kan met toestemming der echtgenooten, worden hersteld.

Zulks kan niet anders geschieden dan bij eene authentieke acte (Bw. 149, 232a, 1868; Rv. 826, 830; Civ. 1451).

#### Artikel 197

Wanneer de gemeenschap hersteld is, worden de zaken in denzelfden staat terug gebragt als of er geene scheiding had plaats gehad, onverminderd de nakoming der handelingen, welke, gedurende het tusschenvak sedert de scheiding tot op het herstel der gemeenschap, door de vrouw verrigt zijn.

Alle overeenkomsten waardoor de echtgenooten de gemeenschap zouden herstellen, op andere voorwaarden dan waarop zij bevorens geregeld was, zijn nietig (AB. 23; Bw. 119, 149, 232a, 1340; Civ. 1451).

#### Artikel 198

De echtgenooten zijn verplicht het herstel der gemeenschap openlijk bekend te maken.

Zoo lang die openlijke bekendmaking geen plaats heeft gehad, kunnen de echtgenooten de gevolgen der herstelde gemeenschap niet aan derden tegenwerpen (Bw. 232a; Rv. 828, 830; Civ. 1451).

### TIENDE TITEL

#### Van de ontbinding des huwelijks

#### EERSTE AFDEELING

#### Van de ontbinding des huwelijks in het algemeen

#### Artikel 199

Het huwelijk wordt ontbonden:

1o. door den dood (Bw. 3, 220);

2o. door afwezigheid van een der echtgenooten gedurende tien jaren, en een daarop gevolgd nieuw huwelijk van den anderen echtgenoot, overeenkomstig de bepalingen van de vijfde

menguasai barang-barang bergeraknya.

#### Pasal 195

Suami tidak bertanggung jawab kepada isterinya, bila si isteri setelah berpisah harta bendanya, telah lalai untuk memanfaatkan atau menanamkan kembali uang penjualan barang tetap yang telah dipindahtangkannya atas izin yang diperolehnya dan Hakim, kecuali bila si suami ikut membantu dalam mengadakan kontrak, atau bila dapat dibuktikan, bahwa uang itu telah diterima oleh suami, atau telah dipergunakan untuk kepentingan suami.

#### Pasal 196

Gabungan harta benda yang telah dibubarkan, dapat dipulihkan kembali atas persetujuan kedua suami isteri. Persetujuan yang demikian tidak boleh diadakan selain dengan akta otentik.

#### Pasal 197

Bila gabungan harta bersama itu telah pulih kembali, barang-barangnya dikembalikan ke keadaan semula, seakan-akan tidak pernah ada pemisahan, tanpa mengurangi kewajiban si isteri untuk memenuhi perjanjian, yang dibuatnya selama waktu sejak pemisahan sampai dengan pemulihan kembali gabungan harta bersama itu. Segala perjanjian yang oleh suami isteri itu dipergunakan untuk memulihkan kembali gabungan harta bersama itu dengan syarat-syarat yang semula, adalah batal.

#### Pasal 198

Suami isteri itu wajib untuk mengumumkan pemulihan kembali gabungan harta bersama itu secara terbuka. Selama pengumuman seperti itu seperti itu belum dilaksanakan, suami isteri itu tidak boleh mempersoalkan akibat-akibat pemulihan gabungan harta bersama itu dengan pihak-pihak ketiga.

### BAB X

#### PEMBUBARAN PERKAWINAN

#### BAGIAN 1

#### Pembubaran Perkawinan pada Umumnya

#### Pasal 199

Perkawinan bubar:

1. oleh kematian;

2. oleh tidak hadirnya si suami atau si isteri selama sepuluh tahun, yang disusul oleh perkawinan baru isteri atau suaminya. sesuai

115, 124; Civ.1449)

#### Article 195

A husband is not responsible for his wife, in the event that their assets have been separated and she fails to use or re-invest the proceeds from the sale of immovable assets, transferred pursuant to approval from the judge, unless the contract was drafted with the assistance of the husband, or it is proven that the proceeds were provided by him or have benefited him. (Civ.1450)

#### Article 196

The community property which is dissolved by separation of assets, may be reinstated with the consent of the spouses. This can only take place by authentic deed. (Bw.149, 232a, 1868; Rv.826; Civ.1451)

#### Article 197

In circumstances where community of property is reinstated, matters relating thereto is to be afforded the same status as that applicable prior to separation, without prejudice to the result of acts carried out by the wife which took place in the interim between separation and reinstatement. Agreements providing for reinstatement of community of property by the spouses for any reason other than those already specified is to be deemed void. (AB.23; Bw.119,149,232a,1340; Civ.1451)

#### Article 198

The reinstatement of community of property must be made public by the spouses. Third parties is not to be effected by the reinstatement until the public announcement has been made. (Bw.232a; Rv.828, 830; Civ.1451)

### Chapter X

#### Concerning the dissolution of marriage

#### Section 1

#### Concerning the dissolution of marriage in general

#### Article 199

A marriage is dissolved for the following reasons:

1. death; (Bw.3, 220)

2. absence of or abandonment by one of the spouses for a duration of ten years followed by a new marriage being entered into by the other

afdeeling des achttienden titels (Bw. 493v);

3o. (Gew. S. 16-530) door regterlijk vonnis na scheiding van tafel en bed en inschrijving van de daarbij uitgesproken ontbinding des huwelijks in de registers van den burgerlijken stand, overeenkomstig de bepalingen van de tweede afdeeling van dezen titel; (Bw. 200v);

4o. door echtscheiding, overeenkomstig de bepalingen van de derde afdeeling van dezen titel (Bw. 207v.; Civ. 227).

dengan ketentuan-ketentuan Bagian 5 Bab 18;

3. oleh keputusan Hakim setelah pisah meja dan ranjang dan pendaftaran Catatan Sipil, sesuai dengan ketentuan-ketentuan Bagian 2 bab ini;

4. oleh perceraian, sesuai dengan ketentuan-ketentuan Bagian 3 bab ini.

spouse, in accordance with the provisions of the fifth section of the eighteenth title; (Bw.493v.)

3. (Amended by S.16-530) by legal judgment after having lived separately and after registration of the pronounced dissolution of the marriage has taken place in the registers of the civil registry, pursuant to the provisions of the second section of this title; (Bw.200v.)

4. divorce, in accordance with the provisions of the third section of this title. (Bw.207v.; Civ.227)

## TWEEDE AFDEELING

### Van de ontbinding des huwelijks, na de scheiding van tafel en bed (Ov. 64; S. 27-31, bl. 393)

#### Artikel 200

Wanneer echtgenooten van tafel en bed zijn gescheiden, het zij uit hoofde van eene der redenen bij art. 233 vermeld, het zij op beider verzoek, en de scheiding gedurende vijf volle jaren, zonder verzoening der partijen, heeft stand gehouden, zal het aan ieder hunner vrijstaan, om den anderen in regten op te roepen, en te eischen dat het huwelijk worde ontbonden (Bw. 233, 236, 242, 248; Civ. 310).

#### Artikel 201

De eisch zal dadelijk worden ontzegd, indien de verwerende partij na drie malen, van maand tot maand, in regten te zijn opgeroepen, niet verschijnt, of, opkomende, zich tegen den eisch verzet, of eindelijk van hare zijde verklaart bereid te zijn zich met de wederpartij te verzoenen (Bw. 248; Civ. 310).

#### Artikel 202

Indien de gedaagde partij in den eisch toestemt, zal de raad van justitie de echtgenooten bevelen, om te zamen, en in persoon, voor een of meer zijner leden te verschijnen, die hen tot eene verzoening zullen trachten over te halen.

Indien de poging daartoe niet mogt gelukken, zal de regter een nieuwe verschijning bevelen, ten minste drie, en ten hoogste zes maanden na de eerste (Ov. 46; Bw. 208, 236, 239, 248, 1023; Rv. 31; Bb. 379).

(Toeg. S. 23-287 jo. 441) Blijkt van een geldige reden van verhindering om te verschijnen, dan begeben zich de aangewezen leden of het aangewezen lid naar de woning van de echtgenooten.

(Toeg. S. 23-287, 441, gew. 25-497, 678 jo. 26-63) Wanneer een der echtgenooten, dan wel beide, woonachtig zijn buiten de afdeeling (het ressort v. d. ass.-res), waarin de Raad van Justitie gevestigd is, kan de raad den residentierechter of, bij afwezigheid, belet of ontstentenis van dezen, het hoofd van plaatselijk bestuur (den ass.-res). voor de in de

## BAGIAN 2

### Pembubaran Perkawinan Setelah Pisah Meja dan Ranjang

#### Pasal 200

Bila suami isteri pisah meja dan ranjang, baik karena salah satu alasan dan alasan-alasan yang tercantum dalam pasal 233, maupun atas permohonan kedua belah pihak, dan perpisahan itu tetap berlangsung selama lima tahun penuh tanpa perdamaian antara kedua belah pihak. maka mereka masing-masing bebas untuk menghadapkan pihak lain ke pengadilan, dan menuntut agar perkawinan mereka dibubarkan.

#### Pasal 201

Tuntutan itu harus segera ditolak, bila pihak tergugat, setelah tiga kali dan bulan ke bulan dipanggil ke Pengadilan tidak muncul-muncul, atau datang dengan mengadakan perlawanan terhadap tuntutan itu, atau menyatakan bersedia untuk berdamai dengan pihak lawan.

#### Pasal 202

Bila pihak tergugat menyetujui tuntutan, Pengadilan Negeri harus memerintahkan, agar suami isteri itu secara pribadi bersama-sama menghadap seorang atau lebih hakim anggota, yang akan berusaha mendamaikan mereka.

Bila usaha itu tidak berhasil, Hakim harus memerintahkan untuk kembali lagi, paling cepat tiga bulan dan paling lambat enam bulan setelah pertama kali menghadap.

Bila ada alasan yang sah untuk tidak menghadap maka anggota atau para anggota yang ditunjuk itu harus pergi ke rumah suami isteri itu.

Bila salah seorang dari suami isteri, atau kedua-duanya, bertempat tinggal di luar daerah hukum Pengadilan Negeri yang kepadanya permohonan diajukan, maka Pengadilan Negeri itu boleh meminta Pengadilan Negeri yang di daerah hukumnya kedua suami isteri itu bertempat tinggal untuk melakukan tindakan-tindakan tersebut dalam tiga alinea terdahulu. Pengadilan Negeri ini akan membuat berita acara tentang tindakan-tindakan yang dilakukannya dan segera

## Section 2

### Concerning the dissolution of the marriage, following separation

#### Article 200

In the event that spouses have been living separately, either for one of the reasons mentioned in article 233, or upon mutual decision, and the separation has endured for a period of five years, without any reconciliation, each party is free to summon the other party in court, and to request that the marriage be dissolved. (Bw.233, 236, 242, 248; Civ.310)

#### Article 201

The request must be denied if the defendant does not appear in court after having being summoned three times for three consecutive months, or if he or she does appear and opposes the dissolution or declares his or her willingness to reconcile with the other spouse. (Bw.248; Civ.310)

#### Article 202

If the defendant consents to the request, the court of justice is order the spouses to appear together and in person before one or more members who is attempt to persuade them towards a reconciliation. Should the attempt to do so fail, the judge is order that the spouses appear again, at the earliest three months, and at the latest six months after the first appearance. (Ov.46; Bw.208, 236, 239, 248, 1023; Rv.31; Bb.379) (Supplemented by S.23-287 see also 441) In the event that there is a valid reason for failure to appear, the designated members or the designated member is visit the residence of the spouses. (Supplemented by S.23-287, 441, amended by S.25-497, 678 see also 26-63) If one of the spouses or both of them reside outside the jurisdiction in which the court of justice is established, then the court may appoint the residential judge, or in his absence, the head of the local government to carry out the acts mentioned in the three previous paragraphs. The official thus designated is draft minutes of the proceedings and is immediately forward such to the court of justice. (Supplemented S.23-287 see also 441) If one of the spouses, or both, reside outside Indonesia, the court, may, request that the legal authorities of the country in which they



drie voorgaande leden bedoelde verrichtingen aanwijzen. De aldus aangewezen ambtenaar zal van het door hem verrichte procesverbaal opmaken en dit zonder verwij aan den raad van justitie inzenden.

(Toeg. S. 23-287 jo. 441) Wanneer een der echtgenooten, dan wel beide, verblijf houden buiten Indonesie, kan de raad aan een door hem aan te wijzen rechterlijke autoriteit van het land, waar zij zich ophouden, verzoeken, zich met de in he eerste en tweede lid bedoelde verrichtingen te belasten, of wel dit opdragen aan den Nederlandschen consularen ambtenaar, binnen wiens ressort zij verblijf houden. Het daarvan opgemaakte procesverbaal wordt aan den raad van justitie gezonden.

#### Artikel 203

(Gew. S. 23-287 jo. 441) Wanneer ook de tweede verschijning vruchteloos mocht aflopen, zal de raad van justitie na verhoor van het openbaar ministerie uitspraak doen en zal de eisch worden toegewezen, indien behoorlijk aan alle de formaliteiten, hierboven omschreven, is voldaan.

Het staat niettemin aan den raad van justitie vrij zijne uitspraak gedurende den tijd van zen maanden na het voldingen der zaak, aan te houden, indien het hem mogt zijn gebleken, dat er nog waarschijnlijkheid van verzoening bestaat (Bw. 240).

#### Artikel 204

Tegen de uitspraak van den raad van justitie wordt, uiterlijk gedurende eene maand, beroep bij den hooger regter toegelaten (Ov. 45; Bw. 241, 1023).

#### Artikel 205

(Gew. S. 16-530) Het huwelijk wordt ontbonden door het vonnis en de inschrijving in de registers van den burgerlijken stand.

De inschrijving moet geschieden op dezelfde wijze, binnen denzelfden termijn en op dezelfde straffen als, ten aanzien der echtscheiding, bij art. 221 is bepaald (Bw. 245; BS. 64; cf. S. 45-140, 46-24\* achter Bw. in deze verzam).

#### Artikel 206

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) Door de ontbinding des huwelijks wordt geen inbreuk gemaakt op de gevolgen, welke bij de artt. 222 tot en met 228 en bij art. 231 zijn geregeld en krachtens art. 240 ook op de scheiding van tafel en bed toepasselijk zijn, noch op de voorwaraden, welke in geval van minnelijke scheiding naar aanleiding van art. 237 door de echtgenooten zoowel te hunnen opzigte als ten aanzien van de zorg voor het onderhoud en de opvoeding der kinderen zijn vastgesteld.

Bij het uitspreken der ontbinding benoemt de regter dengene der ouders, die de ouderlijke

mengirimkannya kepada Pengadilan Negeri tersebut pertama.

Bila salah seorang dan suami isteri, atau kedua-duanya bertempat tinggal di luar Indonesia, Pengadilan Negeri boleh meminta kepada seorang pejabat Pengadilan di negara tempat mereka berdiam, untuk melakukan tindakan-tindakan tersebut dalam alinea satu dan dua, atau memerintahkannya kepada Pegawai Perwakilan Indonesia di tempat tinggal suami isteri itu. Berita Acara mengenai hal itu dikirimkan kepada Pengadilan Negeri itu.

#### Pasal 203

Bila pertemuan yang kedua ternyata tidak berhasil juga, maka setelah mendengar penuntut umum, Pengadilan Negeri harus mengambil keputusan dan menerima tuntutan itu, jika segala persyaratan acara telah dipenuhi seperti yang dikemukakan di atas.

Namun demikian, setelah mengadakan pemeriksaan Pengadilan Negeri bebas untuk menangguhkan putusan selama enam bulan, bila ternyata baginya masih ada kemungkinan untuk berdamai.

#### Pasal 204

Terhadap putusan Pengadilan Negeri ini boleh dimintakan banding kepada Hakim yang lebih tinggi selambat-lambatnya dalam waktu satu bulan.

#### Pasal 205

Perkawinan itu dibubarkan oleh putusan tersebut dan pendaftarannya dalam daftar-daftar Catatan Sipil.

Pendaftarannya harus dilakukan dengan cara, dalam jangka waktu dan dengan ancaman hukuman seperti yang ditentukan dalam Pasal 221 tentang perceraian.

#### Pasal 206

Pembubaran perkawinan tidak mengurangi akibat-akibat yang diatur dalam Pasal 222 sampai dengan Pasal 228 dan Pasal 231 yang berdasarkan Pasal 246 juga berlaku terhadap pisah meja dan ranjang, dan juga tidak mengurangi syarat-syarat, yang berdasarkan permufakatan berkenaan dengan pasal 237, telah ditetapkan oleh suami isteri itu, baik terhadap diri mereka maupun terhadap pemeliharaan dan pendidikan anak-anak.

Pada waktu memutuskan pisah meja dan ranjang itu, Hakim mengangkat salah seorang dan antara orang tua yang telah melakukan

reside, perform the functions mentioned in the first and second paragraphs, or otherwise assign responsibility to the Dutch consulate official, within whose jurisdiction they reside. The minutes made thereof is to be forwarded \*61 to the court of justice.

#### Article 203

(Amended by S.23-287 see also 441) If the second appearance is also unsuccessful, the court of justice must pass judgment after having heard the prosecution counsel and the request is to be granted, provided that the formalities described above, have been fully complied with. The court of justice is, however, entitled to postpone its judgment, for a period of six months, if it appears that reconciliation may still be possible. (Bw.240)

#### Article 204

An appeal to a higher court is permitted against the judgment of the court of justice no later than one month after such judgment. (Ov.45; Bw.241, 1023)

#### Article 205

(Amended by S.16-530) The marriage is dissolved by virtue of the judgment and the registration in the registers of the civil registry.

The registration must take place in the same manner, within the same period, and upon the same conditions, as those applicable to divorce, stipulated in article 221. (Bw.245; BS.64;cf.S.45-14, 46-24)

#### Article 206

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) The dissolution of the marriage is not interfere with the consequences, which are regulated in articles 222 through 228 and article 231 and pursuant to article 246 is also apply to the separation from board and bed, nor is it infringe on the provisions, which in the event of an amicable divorce pursuant to article 237 are stipulated by the spouses both with respect to their own position and with respect to the care, support and education of the children. At the delivery of the judgment granting dissolution, the judge is to appoint the parents who may exercise parental authority, as guardian. At the request of both or one of the parents, the court of justice may, based upon

magt uitoefende, tot voogd.

Op verzoek van beide of een der ouders kan de raad van justitie op grond van omstandigheden, ontstaan nadat het vonnis tot ontbinding des huwelijks in kracht van gewijsde is gegaan, de beschikking, krachtens het voorgaande lid gegeven, en de in het eerste lid bedoelde voorwaarden ten aanzien der kinderen wijzigen na verhoor of behoorlijke oproeping van de ouders, de toezierende voogden en de bloedverwanten of aangehuwden der minderjarigen. Deze beschikking kan uitvoerbaar verklaard worden bij voorraad, niettegenstaande verzet of beroep, met of zonder borgtoegt (Bw. 230, 246a; Rv. 54v).

(Gew. S. 27-456) Het verhoor van de ouders en de toezierende voogden, die woonachtig zijn of verblijf houden buiten de afdeeling, in welke (het ressort v.d. ass.-res., waarin) de raad van justitie is gevestigd, kan door dien raad worden opgedragen aan den residentierechter dan wel het hoofd van plaatselijk bestuur (den ass.-res) hunner woon- of verblijfplaats, welke ambtenaar het deswege op te maken proces-verbaal aan den raad van justitie zal doen toekomen. De oproeping der ouders en toezierende voogden geschiedt op de wijze als in art. 333 ten aanzien van bloedverwanten en aangehuwden is bepaald. Zij kunnen zich avenals dezen op de in art. 334 bepaalde wijze laten vertegenwoordigen.

Tegen de in het derde lid bedoelde beschikking kan diegene der ouders, die het verzoek niet heeft gedaan en die op de oproeping niet is verschenen, in verzet komen binnen dertig dagen nadat de beschikking of eenige uit kracht daarvan opgemaakte of ter uitvoering daarvan strekkende akte aan hem in persoon is betoekend, of na het plegen door hem van eenigen daad, waaruit noodzakelijk voortvloeit, dat de beschikking of de aangevangen tenuitvoerlegging hem bekend is. Hij wiens verzoek is afgewezen en bij, die niettegenstaande tegenspraak in het ongelijk is gesteld, gelijk mede hij, wiens verzet is afgewezen, kunnen in hooger beroep komen binnen dertig dagen na de uitspraak (Rv. 83, 341).

Indien de minderjarigen zich niet reeds bevinden in de feitelijke magt van dengene, die ingevolge een der bepalingen van dit artikel met de voogdij is belast, wordt in het vonnis of in de beschikking tevens de afgifte der kinderen bevolen. De bepalingen van het tweede, derde, vierde en vijfde lid van art. 3101h zijn ten deze toepasselijk,

#### Artikel 206a

(Ing. S. 27-31 jjs. 390, 421; gew. S. 38-622) Bij het uitspreken der ontbinding of bij de wijziging, in het derde lid van art. 206 bedoeld, kan de raad van justitie, wanneer er gegronde vrees bestaat, dat degene der ouders, aan wien de voogdij niet is opgedragen, niet volgoende tot het onderhoud en de opvoeding der minderjarige kinderen zal bijdragen, tevens het bevel geven, in art. 230b bedoeld, op de wijn

kekuasaan orang tua sebagai wali.

Atas permohonan kedua orang tua atau salah seorang dan mereka, Pengadilan Negeri berdasarkan keadaan yang timbul setelah putusan pembubaran perkawinan mempunyai kekuatan hukum yang pasti, boleh mengubah penetapan yang telah diberikan berdasarkan alinea yang lalu, dan persyaratan-persyaratan terhadap anak-anak seperti yang termaksud dalam alinea pertama, setelah mendengar atau memanggil dengan sah para orang tua, wali pengawasnya dan keluarga sedarah atau semenda dan anak-anak yang masih di bawah umur. Boleh dinyatakan, bahwa penetapan ini dapat segera dilaksanakan, meskipun ada perlawanan atau banding dengan atau tanpa jaminan.

Pemeriksaan terhadap orang tua dan wali pengawas yang bertempat tinggal di luar daerah hukum Pengadilan Negeri itu, boleh dilimpahkan kepada Pengadilan Negeri di tempat tinggal atau tempat kediaman mereka, yang akan menyampaikan berita acara tentang hal itu kepada Pengadilan Negeri tersebut pertama. Pemanggilan para orang tua dan wali pengawas dilakukan dengan cara seperti yang ditentukan dalam Pasal 333 terhadap keluarga sedarah dan semenda. Mereka dapat mewakili diri dengan cara seperti yang ditentukan dalam Pasal 334.

Salah satu dari kedua orang tua yang tidak mengajukan permohonan dan yang tidak menghadap atas panggilan boleh mengadakan perlawanan dalam waktu tiga puluh hari setelah suatu penetapan atau suatu akta yang dibuat berdasarkan hal itu atau untuk pelaksanaan penetapan itu, disampaikan kepada orang tua itu sendiri, atau setelah dia melakukan suatu perbuatan yang tak dapat tidak memberi kesimpulan, bahwa dia telah mengerti tentang penetapan itu atau tentang pelaksanaannya yang dimulai. Orang tua yang permohonannya telah ditolak, dan orang tua yang kendati melakukan perlawanan telah dinyatakan salah, demikian pula yang perlawanannya telah ditolak, boleh mohon banding dalam waktu tiga puluh hari setelah keputusan diucapkan.

Bila anak yang belum dewasa belum benar-benar berada dalam kekuasaan orang yang berdasarkan salah satu ketentuan pasal ini ditugaskan menjadi wali, maka dalam putusan itu atau dalam penetapan harus diperintahkan juga penyerahan anak-anak itu. Ketentuan-ketentuan alinea kedua, ketiga, keempat dan kelima Pasal 319h berlaku terhadap hal ini.

#### Pasal 206a

Dalam kenyataan pematuan atau pada perubahan seperti yang dimaksud dalam alinea ketiga Pasal 206b, bila ada ketakutan yang beralasan, jangan-jangan orang tua yang tidak diserahi tugas perwalian tidak akan memberi cukup bantuan untuk pemeliharaan dan pendidikan anak-anak yang belum dewasa, Pengadilan Negeri dapat pula memberi perintah tersebut dalam Pasal 230b, dengan cara dan dengan akibat-akibat seperti

circumstances arising after the judgment granting dissolution of the marriage has become legally valid, amend the ruling regarding guardianship of the children referred to in the previous paragraph, and the provisions mentioned in the first paragraph with respect to the children consequent upon a hearing or proper summons of the parents, the supervising guardians and the blood relatives or relatives by marriage of the minors. This decree may be executed immediately, notwithstanding opposition or appeal, with or without a guarantee. (Bw.230, 246a; Rv.54v.) (Amended by S.27-456) The hearing of the parents and the supervising guardians, who reside or have taken up residence outside the area, in which the court of justice is established, may be assigned by that court to the residential judge or the head of the local government at their residence or domicile. The official who is responsible for drafting minutes of the hearing shall forward same to the court of justice. The parents and supervising guardians shall be summoned in the manner described in article 333 with respect to blood relatives \*62 and relatives by marriage. They may have themselves represented in the manner stipulated in article 334. A parent, who has not filed a request and who has not appeared upon the summons, may oppose the decree mentioned in the third paragraph, within thirty days after the decree or a deed drafted pursuant to such matter or for the implementation of such matter, has been forwarded to the parent in person, or after the parent has acted in such a way that makes it evident that he is familiar with the decree or its execution. An individual, whose request has been denied, and an individual, who, notwithstanding opposition, has been declared to be in the wrong, as well as an individual whose opposition has been rejected, may file a higher appeal within thirty days after the judgment. (Rv.83,341) In the event that authority has not already been asserted over the minors by those to whom guardianship has been assigned pursuant to one of the provisions of this article, provision for delivery of the minors is also made in the judgment or decree. The second, third, fourth and fifth paragraph of article 319h are applicable in this regard.

#### Article 206a

(Supplemented by S.27-31 see also 390, 421; amended by S.38-622) Upon granting the dissolution or issuing the decree referred to in the third paragraph of article 206, the court of justice may, provided that there is a reasonable fear that the parent assigned with guardianship cannot adequately contribute to the support and education of the minors, issue instructions referred to in article 230 in the manner and with the consequences stipulated

en met de gevolgen in dat art. bepaald.

Bij gebreke van zoodanig bevel kan de voogdijraad deze uitkeering in rechte vorderen, nadat het vonnis tot ontbinding des huwelijks is ingeschreven in de registers van den burgerlijken stand (Bw. 2082).

#### Artikel 206b

(Ingev. S. 23-31) De bepaling van art. 232a is insgelijks toepasselijk op personen, die met elkander hertrouwen, nadat hun vorig huwelijk is ontbonden overeenkomstig de voorafgaande artikelen.

### DERDE AFDEELING

#### Van echtscheiding

##### Artikel 207

(Gew. S. 25-199 jo. 273) De vordering tot echtscheiding wordt ingesteld bij den Raad van Justitie, binnen welks gebied de man op het oogenblik van de indiening van het in art. 831 van het Reglement op de Rechtsvordering bedoelde verzoekschrift hoofdverblijf, of, bij gebreke daarvan, werkelijk verblijf had.

Indien de man op het oogenblik van de indiening van bovenvermeld verzoekschrift geen bekend hoofdverblijf of werkelijk verblijf binnen Indonesie had, wordt de vordering ingesteld bij den Raad van Justitie van de plaats waar de vrouw op dat oogenblik werkelijk verblijf had (Bw. 17, 20v., 33; Rv. 831v.; Civ. 234).

##### Artikel 208

Echtscheiding kan nimmer door onderlinge toestemming plaats hebben (Bw. 200v.; 236; Rv. 78; Civ. 233).

##### Artikel 209

De gronden, welke eene echtscheiding kunnen ten gevolge hebben, bestaan alleen in de navolgende:

1o. overspel (Bw. 32, 310, 909);

2o. kwaadwillige verlating (Bw. 211, 218);

3o. (Gew. S. 17-497 jo. 645) veroordeeling tot eene gevangenisstraf van vijf jaren of tot eene zwaardere straf, na het huwelijk uitgesproken (Bw. 210);

4o. zware verwondingen of zoodanige mishandelingen, door den eenen echtgenoot jegens den anderen gepleegd, waardoor diens leven wordt in gevaar gebragt, of waardoor hem gevaarlijke verwondingen zijn toegebragt (Ov. 63; Bw. 233; Civ. 229-232).

##### Artikel 210

Wanneer een der echtgenooten tot eenige straf is verwezen, bij een vonnis, waaruit van een begaan overspel blijkt, zal men tot het

yang ditentukan dalam pasal itu. Dalam hal tidak ada perintah ini, dewan perwalian boleh menuntut pembayaran itu kepada pengadilan, setelah penetapan pembubaran perkawinan itu didaftarkan dalam daftar-daftar Catatan Sipil.

#### Pasal 206b

Ketentuan Pasal 232a berlaku juga bagi orang-orang yang kawin kembali satu sama lain, setelah perkawinan mereka yang dahulu dibubarkan sesuai dengan pasal-pasal sebelum ini.

### BAGIAN 3

#### Perceraian Perkawinan

##### Pasal 207

Gugatan perceraian perkawinan harus diajukan kepada Pengadilan Negeri yang di daerah hukumnya si suami mempunyai tempat tinggal pokok, pada waktu memajukan permohonan termaksud dalam Pasal 831 Reglemen Acara Perdata atau tempat tinggal yang sebenarnya bila tidak mempunyai tempat tinggal pokok.

Jika pada waktu mengajukan surat permohonan tersebut di atas si suami tidak mempunyai tempat tinggal pokok atau tempat tinggal yang sesungguhnya di Indonesia, maka gugatan itu harus diajukan kepada Pengadilan Negeri tempat kediaman si isteri yang sebenarnya.

##### Pasal 208

Perceraian perkawinan sekali-kali tidak dapat terjadi hanya dengan persetujuan bersama.

##### Pasal 209

Dasar-dasar yang dapat berakibat perceraian perkawinan hanya sebagai berikut:

1. zina;

2. meninggalkan tempat tinggal bersama dengan itikad buruk;

3. dikenakan hukuman penjara lima tahun atau hukuman yang lebih berat lagi, setelah dilangsungkan perkawinan;

4. pencederaan berat atau penganiayaan, yang dilakukan oleh salah seorang dan suami isteri itu terhadap yang lainnya sedemikian rupa, sehingga membahayakan keselamatan jiwa, atau mendatangkan luka-luka yang berbahaya.

##### Pasal 210

Bila salah seorang dan suami isteri itu dengan keputusan Hakim dikenakan hukuman karena telah berzina, maka untuk mendapatkan

in the said article. In the absence of such instruction the guardianship board may request payment in respect of aforementioned contributions from the court, after the judgment as to dissolution of the marriage has been registered in the registers of the civil registry. (Bw.298)

#### Article 206b

(Supplemented by S.23-31) The stipulation in article 232a also applies to individuals, who marry one another, following the dissolution of their previous marriages to one another pursuant to the previous articles.

### Section 3

#### Concerning divorce

##### Article 207

(Amended by S.25-199 see also 273) A petition for divorce is to be filed with the court of justice, within whose jurisdiction the husband, at the time of the filing of the petition as referred to in article 831 of the Regulation for Legal Procedures, has his main residence, or in the absence thereof, has taken up actual residence. If at the time of the filing of the above petition, the husband does not have a known principal residence or actual residence within Indonesia, the petition is to be filed with the court of justice at the location where the wife, at that time, actually resides. (Bw.17, 20v., 33; Rv.831v.; Civ.234)

##### Article 208

Divorce may never take place by mutual consent. (Bw.200v., 236; Rv.78; Civ.233)

##### Article 209

The reasons for which a divorce may be granted shall be as follows:

1. adultery; (Bw.32, 310, 909) 2. willful abandonment; (Bw.211,218) 3. (Amended by S.17-497 see also 645) a sentence to imprisonment of five years or to a more severe punishment, passed after the marriage; (Bw.210) 4. severe injuries or abuse inflicted by one spouse on the other, thereby endangering their lives. (Ov.63; Bw.233; Civ.229-232)

##### Article 210

In the event that a punishment has been imposed on one of the spouses pursuant to a judgment finding that spouse guilty of

bekomen van echtscheiding geene andere formaliteiten behoeven in acht te nemen, dan dat aan den raad van justitie een afschrift van dat vonnis worde aangeboden, met bijvoeging van het bewijsschrift dat hetzelfde vonnis door geene wettige regtsmiddelen aan eenig beroep onderworpen is.

(Gew. S. 17-497 jo. 645) Deze bepaling is insgelijks toepasselijk, wanneer de echtscheiding gevraagd wort uit hoofde van de veroordeeling van een der echtgenooten tot eene gevangenisstraf van vijf jaren of tot eene zwaardere straf (Bw. 219, 233v., 909, 1918; Sv. 189, 314; Civ. 261).

#### Artikel 211

(Gew. S. 25-199 jo. 273) In het geval van kwaadwillige verlaten, zoomede in het geval van eene verandering van hoofdverblijf of werkelijk verblijf, geschied nadat de grond voor echtscheiding is ontstaan, kan de eisch voor echtscheiding ook worden gedaan bij den rechter van het laatste gemeene werkelijke verblijf.

De eisch tot echtscheiding uit hoofde van kwaadwillige verlaten kan alleen worden toegestaan, wanneer degene der echtgenooten, die de gemeene woonplaats zonder wettige oorzaak heeft verlaten, in zijne weigering volhardt om tot zijnen echtgenoot terug te keeren.

De regtsvordering daartoe kan niet vroeger worden aangevangen, dan na verloop van vijf jaren, te rekenen van het tijdstip waarop de echtgenoot de gemeene woning verlaten heeft.

Wanneer de verwijdering eene wettige oorzaak heeft tot grond gehad, zal de termijn van vijf jaren beginnen te loopen van het oogenblik waarop die oorzaak heeft opgehouden (Bw. 21, 106v., 199, 218, 233v., 463, 493).

#### Artikel 212

De vrouw, het zij eischeresse tot echtscheiding, het zij verweerderesse, kan, met bewilliging van den regter, gedurende den loop van het geding, de woning van den man verlaten.

De raad van justitie zal het huis aanwijzen, alwaar de vrouw verplicht zal zijn haar verblijf te houden (Bw. 21, 106, 214, 216; Rv. 835; Civ. 298).

Wanneer der vrou, zonder verlof van den regter, het aan haar aangewezen verblijf verlaat, kan zij, maar omstandigheden, worden verstoken van alle aanspraak op die uitkeering, en zelfs, wanner zij eischeresse is niet ontvankelijk worden verklaard om hare regtsvordering voor de zetten (Bw. 21, 106, 214, 216; Rv. 835; Civ. 268).

#### Artikel 213

De vrouw is bevoegd eene uitkeering tot onderhoud te vorderen, welke door den regter bepaald zijnde, de man verplicht is aan haar,

perceraian perkawinan, cukuplah salinan surat putusan itu disampaikan kepada Pengadilan Negeri dengan surat keterangan, bahwa putusan itu telah mempunyai kekuatan hukum yang pasti. Ketentuan ini berlaku juga, bila perceraian perkawinan ini dituntut karena si suami atau si isteri dikenakan hukuman penjara lima tahun atau hukuman yang lebih berat.

#### Pasal 211

Dalam hal perbuatan meninggalkan tempat tinggal bersama dengan itikad buruk, demikian pula dalam hal perubahan tempat tinggal pokok atau tempat tinggal sebenarnya, yang terjadi setelah timbulnya sebab perceraian perkawinan, tuntutan perceraian perkawinan itu boleh juga diajukan kepada Pengadilan di tempat tinggal bersama yang terakhir.

Tuntutan akan perceraian perkawinan atas dasar meninggalkan tempat tinggal bersama dengan itikad buruk hanya dapat dikabulkan, bila yang meninggalkan tempat tinggal bersama tanpa alasan sah, tetap menolak untuk kembali kepada suami atau isterinya.

Tuntutan itu tidak boleh dimulai sebelum lampau lima tahun, terhitung sejak suami atau isteri itu meninggalkan tempat tinggal bersama mereka.

Bila kepergian itu mempunyai alasan yang sah, jangka waktu lima tahun itu akan dihitung sejak berakhirnya alasan itu.

#### Pasal 212

Isteri itu, baik sebagai penggugat untuk perceraian maupun sebagai tergugat, dengan izin Hakim boleh meninggalkan rumah suaminya selama berlangsungnya persidangan.

Pengadilan Negeri akan menunjuk rumah di mana isteri itu harus tinggal.

#### Pasal 213

Isteri itu berhak untuk menuntut tunjangan nafkah, yang setelah ditentukan Hakim harus dibayar oleh si suami kepada isterinya selama

adultery, then no further formalities is necessary to the granting of a divorce other than submitting a copy of the judgment to the court of justice together with proof that the judgment is not subject to further legal appeal. (Amended by S.17-497 see also 645) This stipulation is also apply, if the divorce is requested due to one of the spouses being sentenced to imprisonment for five years or to a more severe punishment. (Bw.219, 233v., 909, 1918; Sv.189, 314; Civ.261)

#### Article 211

(Amended by S.25-199 see also 273) In the event of willful abandonment resulting in a change of principal residence or actual residence, which occurs after \*64 the grounds for divorce have arisen, the petition for divorce may also be filed with the judge located at the most recent shared actual residence. The petition for divorce based on willful abandonment may only be granted, if one of the spouses, who has left the shared residence without any legal justification, continues to refuse to return to his spouse. The legal petition for divorce in such instance may not be filed before a period of five years has elapsed since the time that the spouse left the shared residence. If there is legal justification for the estrangement, then the period of five years commences from the moment the justification no longer exists. (Bw.21, 106v., 199, 218, 233v.,463, 493)

#### Article 212

A wife, whether petitioner or defendant in the divorce, may, upon consent of the judge, during the course of the lawsuit, leave the residence of the husband. The court of justice is designate the residence, where the wife is required to reside. (Bw.21,106,214,216;Rv.835; Civ.268)

#### Article 213

The wife is authorized to claim support for her maintenance, which the husband is required to pay to her for the duration of the lawsuit in

gedurende het regtsgeding, te volden.

Wanneer de vrouw, zonder verlof van den regter, het aan haar aangewezen verblijf verlaat, kan zij, naar omstandigheden, worden verstoken van alle aanspraak op die uitkeering, en zelfs, wanneer zij eischeresse is niet ontvankelijk worden verklaard om hare regtsvordering voort te zetten (Bw. 105, 107, 212, 217, 226, 324v.; Rv. 839; Civ. 268v).

#### Artikel 214

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) Het staat aan den raad van justitie vrij, hangende het geding, de uitoefening van de ouderlijke magt geheel of gedeeltelijk te schorsen, en aan den anderen der ouders of een ander door den raad aan te wijzen persoon of aan den voogdijraad zoodanige bevoegdheden ten aanzien van den persoon en de goederen der kinderen toe te kennen, als hij zal oirbaar achten.

Tegen deze beschikkingen is geenerlei voorziening toegelaten. Zij behouden hare kracht, totdat de uitspraak, waarbij de eisch tot echtscheiding is afgewezen, kracht van gewijsde heeft verkregen, of, in geval van toewijzing van dien eisch, eene maand is verlopen, nadat de dientengevolge gegeven beschikking tot voorziening in de voogdij kracht van gewijsde heeft verkregen (Rv. 835, 839).

Op de kosten, ingevolge het eerste lid gemaakt, zijn het zevende en het achtste lid van art. 319f toepasselijk.

#### Artikel 215

De regten van den man, opzigtelijk het beheer der goederen van de vrouw, worden, gedurende het geding, niet geschorst; behoudens de bevoegdheid der vrouw om, ter bewaring van haar regt, gebruik te maken van de behoedmiddelen, welke bij de wettelijke bepalingen op de Burgerlijke Regtsvordering op dat stuk zijn aangewezen.

Alle acten van den man, waardoor de regten van de vrouw opzettelijk verkort worden, zijn nietig (Bw. 105, 124, 192, 1341; Rv. 840; Civ. 270v).

#### Artikel 216

Het regt om echtscheiding te vorderen vervalt door de verzoening der echtgenooten, om het even of die verzoening hebbe plaats gehad, nadat de eene echtgenoot had kennis gedragen van de daadzaken, welke grond tot de regtsvordering hadden kunnen opleveren, dan wel, nadat de eisch tot echtscheiding in regten gedaan is.

De wet vooronderstelt die verzoening, wanneer man en vrouw weder zamen wonen, nadat laatstgemelde de gemeenschappelijke woning, op verlof van den regter, had verlaten (Bw. 212v., 217, 220, 235, 1921; Rv. 831v.; Civ. 272, 274).

berlangsungnya perkara itu.

Bila isteri itu, tanpa izin Hakim, meninggalkan tempat tinggal yang ditunjuk baginya, maka tergantung pada keadaan, dia boleh diberi hak lagi untuk menuntut tunjangan, bahkan bila dia adalah penggugat, dia dapat dinyatakan tidak dapat diterima untuk melanjutkan tuntutan hukumnya.

#### Pasal 214

Pengadilan Negeri, selama persidangan masih berjalan, bebas untuk mencabut pelaksanaan kekuasaan orang tua untuk sementara seluruhnya atau sebagian, dan sejauh dianggap perlu, memberikan wewenang-wewenang yang demikian atas diri dan barang-barang anak-anak kepada pihak lain antara orang tua itu, atau kepada orang yang ditunjuk Pengadilan Negeri, atau kepada dewan perwalian.

Terhadap penetapan-penetapan ini tidak diperkenankan memohon banding. Penetapan-penetapan itu tetap berlaku sampai putusan yang menolak gugatan perceraian memperoleh kekuatan hukum yang pasti; dalam hal gugatan diterima, penetapan-penetapan itu tetap berlaku sampai satu bulan berlalu, setelah penetapan yang diberikan berkenaan dengan itu untuk mengatur soal perwalian memperoleh kekuatan hukum yang pasti.

Mengenai biaya-biaya yang dikeluarkan sesuai dengan alinea pertama, berlaku alinea ketujuh dan kedelapan Pasal 319f.

#### Pasal 215

Hak-hak si suami mengenai pengurusan harta si isteri tidak terhenti selama perkara berjalan, hal ini tidak mengurangi wewenang si isteri untuk melindungi haknya, dengan melakukan tindakan-tindakan pencegahan yang ditunjukkan dalam ketentuan-ketentuan Reglemen Acara Perdata.

Semua akta si suami yang sengaja mengurangi hak-hak si isteri adalah batal.

#### Pasal 216

Hak untuk menuntut perceraian perkawinan gugur jika terjadi perdamaian suami isteri, entah perdamaian itu terjadi setelah si suami atau si isteri mengetahui perbuatan-perbuatan yang sedianya boleh dipakai sebagai alasan untuk menggugat, entah setelah gugatan untuk perceraian dilakukan.

Undang-undang menganggap telah ada perdamaian, bila si suami dan si isteri tinggal bersama lagi setelah isteri dengan izin Hakim meninggalkan rumah kediaman mereka bersama.

accordance with the directions of the judge.

If the wife leaves the residence assigned to her without the consent of the judge, she may, depending upon the circumstances, be deprived of all rights to payment, and in the event that she is the plaintiff, be declared unqualified to continue legal proceedings. (Bw.105,107,212,217,226,324v.; Rv.839;Civ.268v.)

#### Article 214

(Amended by S.27-31 see also 390,421) While a proceeding remains ongoing, the court of justice is authorized to suspend the exercise of parental authority either in its entirety or partially, and to assign such authority to one of the parents or to another individual designated by the court or to the guardianship board with respect to the children personally and their assets, as the court is deem fit.

These decrees are not be subject to any appeal. They remain valid until the judgment rejecting the petition for divorce has obtained legal validity, or in the event that the petition is granted until one month has elapsed after the decree for the granting of the guardianship has obtained legal validity. (Rv. 835, 839)

The seventh and eighth paragraph of article 319 is apply to costs incurred in the lawsuit referred to in the first paragraph.

#### Article 215

A husband's rights regarding the management of the assets of his wife, shall not be suspended during the lawsuit, without prejudice to the authority of the wife, who is, in order to protect her rights, take relevant protective measures, which are provided for in the legal provisions in Regulation Regarding Civil claims. All acts carried out by a husband which expressly diminish his wife's rights, are deemed invalid. (Bw.105, 124, 192, 1341; Rv.840; Civ. 270v.)

#### Article 216

In the event that a reconciliation between the spouses occurs, the right to file for divorce lapses, whether the reconciliation took place after acknowledgment by one spouse of the acts of the other which could constitute grounds for divorce, or whether it took place after the petition for divorce has been filed with the court. The law shall presume that a reconciliation has occurred, in the event that a husband and wife resume living together after the wife has left the communal residence upon consent from the judge. (Bw.212v., 217, 220, 235,1921; Rv.831v.; Civ.272,274)

**Artikel 217**

De echtgenoot, welke eene nieuwe regtsvordering aanvangt, op grond van eene nieuwe oorzaak, na de verzoening opgekomen, mag, ter staving van zijnen eisch, van de oude redenen gebruik maken (Bw. 209, 213, 219; Civ. 273).

**Artikel 218**

De regtsvordering tot echtscheiding, uit hoofde van kwaadwillige verlating, vervalt, indien de echtgenoot, voor het uitspreken der echtscheiding, in de gemeene woonplaats terug keert. Wanneer echter, na de terugkeering, de echtgenoot andermaal, zonder wettige oorzaak, de gemeene woonplaats verlaat, zal de andere echtgenoot eene nieuwe regtsvordering tot echtscheiding kunnen aanvangen, zes maanden na de verlating, en van de oude redenen tot staving van zijnen eisch gebruikmaken.

In dat geval, zal de regtsvordering tot echtscheiding, door eene opgevolgde terugkeering van den echtgenoot, niet vervallen (Bw. 211, 216v).

**Artikel 219**

Indien in de beide gevallen, bij art. 210 voorzien, de echtgenoot zes maanden heeft laten verlopen, te rekenen van den dag waarop het vonnis kracht van gewijsde bekomen heeft, is hij niet meer ontvankelijk om eene regtsvordering tot echtscheiding aan te vangen.

Indien de eene echtgenoot zich buiten Indonesie bevindt, op het tijdstip der veroordeeling van den anderen, zal de voorgeschreven termijn van zes maanden aanvang nemen, te rekenen van den dag der terugkeering.

**Artikel 220**

De regtsvordering tot echtscheiding vervalt, indien een der beide echtgenooten voor de uitspraak is overleden (Bw. 199-1o).

**Artikel 221**

(Gew. S. 16-530) Het huwelijk wordt ontbonden door het vonnis en de inschrijving van de daarbij uitgesproken echtscheiding in de registers van den burgerlijken stand.

De inschrijving geschiedt op verzoek van partijen of van eene derzelve, ter plaatse, waar het register waarin het huwelijk is ingeschreven, berust.

Is het huwelijk buiten Indonesie voltrokken, dan geschiedt de inschrijving in de registers van den burgerlijken stand te Djakarta.

De inschrijving moet geschieden binnen den termijn van zes maanden te rekenen van den dag, waarop het vonnis voor geen wettelijk

**Pasal 217**

Suami atau isteri, yang mengajukan gugatan baru atas dasar suatu sebab baru yang timbul setelah perdamaian, boleh mempergunakan alasan-alasan yang lama untuk mendukung gugatannya.

**Pasal 218**

Gugatan untuk perceraian perkawinan atas dasar meninggalkan tempat tinggal bersama dengan itikad buruk, gugur bila suami atau isteri, sebelum diputuskan perceraian, kembali ke rumah kediaman bersama. Namun bila setelah sebab yang sah, pihak lain oleh memulai gugatan baru untuk perceraian perkawinan enam bulan setelah kepergian itu, dan boleh menggunakan alasan-alasan lama untuk mendukung gugatannya.

Dalam hal itu, gugatan perceraian perkawinan tidak akan gugur bila pihak yang meninggalkan tempat tinggal bersama itu kembali sekali lagi.

**Pasal 219**

Dalam kedua hal yang diatur dalam Pasal 210, suami atau isteri yang membiarkan lampau waktu enam bulan terhitung dari hari putusan Hakim mendapatkan kekuatan hukum yang pasti, tidak dapat diterima lagi untuk memulai gugatan perceraian perkawinan.

Bila salah seorang dan suami isteri itu berada di luar negeri pada waktu pihak yang lain mendapat putusan hukuman, maka jangka waktu yang ditetapkan adalah enam bulan dihitung mulai dari hari kembalinya ke Indonesia.

**Pasal 220**

Gugatan untuk perceraian gugur, bila salah seorang dan kedua suami isteri meninggal sebelum ada putusan.

**Pasal 221**

Perkawinan dibubarkan oleh keputusan hakim dan pendaftaran perceraian yang ditetapkan dengan putusan itu dalam daftar-daftar Catatan Sipil.

Pendaftaran itu harus dilakukan atas permohonan kedua suami isteri atau salah seorang dan mereka di tempat pendaftaran perkawinan itu. Jika perkawinan itu dilaksanakan di luar Indonesia, maka pendaftaran harus dilakukan dalam daftar-daftar Catatan Sipil di Jakarta.

Pendaftaran itu harus dilakukan dalam jangka waktu enam bulan, terhitung dari hari putusan itu memperoleh kekuatan hukum yang pasti.

Bila pendaftaran itu tidak dilakukan dalam jangka waktu itu, kekuatan putusan perceraian

**Article 217**

A spouse who files a new petition on different grounds, the circumstances of which arose after reconciliation, may rely upon the grounds for divorce in the original petition in support of his new petition. (Bw.209,213,219; Civ.273)

**Article 218**

A petition for divorce on grounds of willful abandonment, shall lapse, if the spouse, prior to the divorce being granted, returns to the communal residence. However, if the spouse leaves the communal residence for no valid reason, for a second time, the other spouse may file a new petition for divorce upon the expiration of six months after the abandonment and may rely upon the grounds for divorce in the original petition in support of his or her new petition. A petition for divorce shall not lapse in the event that the spouse returns following a second abandonment. (Bw. 211, 216v.)

**Article 219**

If in the two cases, as described in article 210, the spouse allows six months to lapse, effective from the date on which the judgment becomes legally valid, he or she is no longer eligible to file a petition for divorce.

If one of the spouses is outside Indonesia, at the time the judgment is issued against the other spouse, then the stipulated term of six months commences on the date of that spouse's return to Indonesia.

**Article 220**

The legal petition for divorce shall expire, if one of the spouses dies prior to the judgment. (Bw.19 9-1)

**Article 221**

(Amended by S.16-530) The marriage is dissolved by the judgment and the registration of the divorce in the registers of the civil registry. The registration takes place at the request of both parties or one of them at the location of the register in which the marriage was recorded. In the event that the marriage took place outside Indonesia, the registration takes place in the registers of the civil registry in Jakarta. The registration takes place within a period of six months from the date that the judgment may no longer be appealed. If the registration does not take place within such time \*66 period, the judgment, pursuant to which the divorce was granted, shall cease to have legal effect, and cannot be sought again on the same grounds. (Bw.245,254;BS.64;Rv.843;Civ.264-266; see temporary deviating provisions and regulations regarding registration in S.45-14,

beroep vatbaar is.

Indien de inschrijving binnen dien termijn niet is geschied, vervalt daardoor de kracht van het vonnis, waarbij de echtscheiding is uitgesproken, en kan die om dezelfde redenen niet op nieuw worden geeischt (Bw. 245, 254; BS. 64; Rv. 843; Civ. 264-266; zie tijdel. afwijkende bepalingen en voorzieningen betr. inschrijving in S. 45-14\*, 46-24\* achter BS. in deze verwam).

#### Artikel 222

De echtgenoot aan wien de eisch tot echtscheiding is toegewezen behoudt alle de voordeelen, hem door den anderen echtgenoot ter zake des huwelijks toegezegd, al ware het dat deze voordeelen wederkeerig bedongen mogten zijn (Bw. 139, 168v., 228, 327; Civ. 300).

#### Artikel 223

Daarentegen verliest de echtgenoot, tegen wien de echtscheiding uitgesproken is, alle de voordeelen, welke de andere echtgenoot ter zake des huwelijks aan hem had toegezegd (Bw. 139, 168v., 228, 317; Civ. 299).

#### Artikel 224

Door echtscheiding worden niet dadelijk opvorderbaar de bedongen voordeelen, welke eerst na den dood van een der echtgenooten gevolg moesten hebben, maar hij, aan wien de eisch tot echtscheiding is toegewezen, kan zijn regt tot die voordeelen eerst na het overlijden van de wederpartij doen gelden (Bw. 168v., 173, 175, 317; Civ. 1452).

#### Artikel 225

Indien de echtgenoot, op wiens verzoek de echtscheiding is uitgesproken, geene genoegzame inkomsten heeft tot zijn levensonderhoud, zal de raad van justitie hem uit de goederen van den anderen echtgenoot eene uitkeering tot onderhoud mogen toeleggen (Bw. 103, 227; Civ. 301).

#### Artikel 226

Vervallen: S. 38-622.

#### Artikel 227

De verplichting tot het verschaffen van levensonderhoud houdt op door den dood van een der echtgenooten.

#### Artikel 228

De uitkeeringen, welke door derden bij een huwelijks-contract zijn bersproken, blijven bij voortdurend verschuldigd aan dengene der gescheiden echtgenooten, ten wiens behoeve dezelve beloofd waren (Bw. 176v., 222; Civ. 1082, 1088).

#### Artikel 229

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) Na het uitspreken

itu hapus, dan perceraian tidak dapat dituntut sekali lagi atas dasar dan alasan yang sama.

#### Pasal 222

Suami atau isteri yang gugatannya untuk perceraian perkawinan dikabulkan, boleh menikmati keuntungan-keuntungan yang dijanjikan kepadanya oleh pihak lain berkenaan dengan perkawinan mereka, sekalipun keuntungan-keuntungan itu dijanjikan secara timbal balik.

#### Pasal 223

Sebaliknya, suami atau isteri yang dinyatakan kalah dalam putusan perceraian itu, kehilangan semua keuntungan yang dijanjikan oleh pihak lain kepadanya berkenaan dengan perkawinan mereka.

#### Pasal 224

Dengan berlakunya perceraian perkawinan, keuntungan-keuntungan yang dijanjikan akan keluar setelah kematian salah seorang dan suami isteri itu, tidak segera dapat dituntut, pihak yang gugatannya untuk perceraian perkawinan dikabulkan, baru boleh mempergunakan haknya akan keuntungan-keuntungan itu setelah pihak lawannya meninggal.

#### Pasal 225

Bila suami atau isteri, yang atas permohonannya dinyatakan perceraian, tidak mempunyai penghasilan yang mencukupi untuk biaya penghidupan, maka Pengadilan Negeri akan menetapkan pembayaran tunjangan hidup baginya dan harta pihak yang lain.

#### Pasal 226

Dihapus dengan 5. 1938-622.

#### Pasal 227

Kewajiban untuk memberi tunjangan hidup terhenti dengan kematian si suami atau si isteri.

#### Pasal 228

Tunjangan-tunjangan yang dijanjikan oleh pihak ketiga dalam perjanjian perkawinan, tetap harus dibayar kepada si suami atau si isteri yang mendapat janji untuk kepentingannya.

#### Pasal 229

Setelah memutuskan perceraian, dan setelah

#### Article 222

The spouse, whose petition for divorce has been granted, shall maintain all benefits, which were granted to him or her by the other spouse in the course of the marriage, notwithstanding that they were granted on a reciprocal basis. (Bw.139, 168v., 228, 327; Civ.300)

#### Article 223

However, the spouse, against whom the divorce has been granted, shall lose all benefits granted to him or her by the other spouse in the course of the marriage. (Bw.139, 168v., 228, 317; Civ.299)

#### Article 224

Divorce shall not result in an immediate claim for the aforementioned benefits, such benefits may only be claimed on the death of the spouse, however, the person to whom the petition for divorce has been granted, may only exercise his or her right to such benefits after the death of the other spouse. (Bw. 168v., 173, 175, 317; Civ.1452)

#### Article 225

If the spouse, at whose request the divorce has been granted, does not have sufficient income for his or her living support, the court of justice may, allocate some payment to him or her for support from the assets of the other spouse. (Bw.103, 227; Civ.301)

#### Article 226

Revoked: S.38-622

#### Article 227

The obligation to provide for living support ceases upon the death of one of the spouses.

#### Article 228

Payments due to be made for the benefit of a divorced spouse by a third party pursuant to a marriage contract shall remain owing to such spouse. (Bw. 176v.,222; Civ.1082, 1088)

#### Article 229

(Amended by S.27-31 see also 390, 421)

der echtscheiding beslist de raad van justitie, na verhoor of behoorlijke oproeping van de ouders en de bloedverwanten of aangehuwden der minderjarige kinderen, ten aanzien van ieder kind, wie der ouders, behoudens het geval dat deze beide van de ouderlijke magt zijn ontheven of ontzet, daarover de voogdij zal uitoefenen, met inachtneming van vroegere regterlijke uitspraken, waarbij zij van de ouderlijke magt mogten zijn ontheven of ontzet (Bw. 230a, b, 319a; Civ. 302).

Deze beschikking werkt niet vroeger dan den dag, waarop de uitspraak der echtscheiding kracht van gewijsde heeft verkregen. Voor dien dag geschiedt geene beteekening en staat verzet noch hooger beroep open.

Tegen de beschikking kan diegene der ouders, die niet tot voogd is benoemd, in verzet komen, wanneer hij op de in het eerste lid bedoelde oproeping niet is verschenen. Dit verzet moet worden gedaan binnen dertig dagen nadat de beschikking aan hem is betekend (Rv. 83).

Diegene der ouders, die, op de oproeping verschenen, niet tot voogd is benoemd, of wiens verzet is afgewezen, kan binnen dertig dagen na den dag in het tweede lid bedoeld, van de beschikking in hooger beroep komen (Rv. 341).

Het vierde lid van art. 206 is op het verhoor der ouders toepasselijk.

#### Artikel 230

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) De raad van justitie kan op grond van omstandigheden, ontstaan nadat het vonnis tot echtscheiding in kracht van gewijsde is gegaan, de krachtens het eerste lid van het voorgaande art. gegeven beschikkingen wijzigen op verzoek van beide of een der ouders na verhoor of behoorlijke oproeping van beide ouders, de toezienende voogden en de bloedverwanten of aangehuwden der minderjarigen. Deze beschikking kan uitvoerbaar verklaard worden bij voorraad, niettegenstaande verzet of beroep, met of zonder borgtogt.

Het in het vierde en vijfde lid van art. 206 bepaalde is ten deze toepasselijk.

#### Artikel 230a

(Ing. S. 27-31 jjs. 390, 421) Indien de minderjarigen zich niet reeds bevinden in de feitelijke magt van dengene, die ingevolge art. 229 of art. 230 met de voogdij is belast, of van dengene der ouders, den anderen persoon of den voogdijraad, aan wien de kinderen mogten zijn toevertrouwd krachtens art. 214, eerste lid, wordt in de beschikking tevens de afgifte der kinderen bevolen.

De bepalingen van het tweede, derde, vierde en vijfde lid van art. 319h zijn ten deze toepasselijk.

mendengar atau memanggil dengan sah para orang tua atau keluarga sedarah atau semenda dan anak-anak yang di bawah umur, Pengadilan Negeri akan menetapkan siapa dan kedua orang tua akan melakukan perwalian atas tiap-tiap anak, kecuali jika kedua orang tua itu dipecah atau dilepaskan dan kekuasaan orang tua, dengan mengindahkan putusan-putusan Hakim terdahulu yang mungkin memecat atau melepas mereka dan kekuasaan orang tua.

Penetapan ini tidak berlaku sebelum hari putusan perceraian perkawinan itu memperoleh kekuatan hukum yang pasti. Sebelum itu tidak usah dilakukan pemberitahuan, dan tidak boleh dilakukan perlawanan atau banding.

Terhadap penetapan ini, bapak atau ibu yang tidak diangkat menjadi wali boleh melakukan perlawanan, bila dia tidak hadir atas panggilan yang dimaksud dalam alinea pertama. Perlawanan ini harus dilakukan dalam waktu tiga puluh hari setelah penetapan itu diberitahukan kepadanya.

Bapak atau ibu yang setelah hadir atas panggilan tidak diangkat menjadi wali, atau yang perlawanannya ditolak, dalam tiga puluh hari setelah hari termasuk dalam alinea kedua, dapat naik banding mengenai penetapan itu.

Alinea keempat Pasal 206 berlaku terhadap pemeriksaan para orang tua.

#### Pasal 230

Atas dasar hal-hal yang terjadi setelah putusan perceraian perkawinan memperoleh kekuatan hukum yang pasti, maka Pengadilan Negeri berkuasa untuk mengubah penetapan-penetapan yang telah diberikan menurut alinea pertama pasal yang lalu atas permohonan kedua orang tua atau salah seorang setelah mendengar atau memanggil dengan sah kedua orang tua, para wali pengawas dan keluarga sedarah atau semenda anak-anak yang di bawah umur. Penetapan-penetapan ini boleh dinyatakan dapat dilaksanakan dengan segera meskipun ada perlawanan atau banding, dengan atau tanpa jaminan.

Ketentuan alinea keempat dan kelima Pasal 206 berlaku terhadap hal ini.

#### Pasal 230a

Bila anak-anak yang di bawah umur belum berada dalam kekuasaan nyata seseorang berdasarkan Pasal 230 atau 229 ditugaskan menjadi wali, atau dalam kekuasaan bapak ibu atau dewan perwalian yang mungkin disertai anak-anak itu berdasarkan Pasal 214 alinea pertama, maka dalam penetapan itu juga harus diperintahkan penyerahan anak-anak itu.

Ketentuan-ketentuan alinea kedua, ketiga, keempat dan kelima Pasal 319h dalam hal ini berlaku.

Following the judgment granting divorce, the court of justice shall decide, after hearing or properly summoning the parents and blood relatives or relatives by marriage of the minor children, which parent shall be appointed guardian of their children, provided that they have not both relinquished or been relieved of their parental authority. (Bw.230a,b,319a; Civ.302) This stipulation shall not apply earlier than the date, on which the judgment of the divorce obtains legal validity. Prior to that date, no stipulation shall take place and it shall not be open to opposition or higher appeal. The parent who has not been appointed guardian may oppose the ruling, if he has not appeared pursuant to the summons referred to in the first paragraph. This opposition shall be filed within thirty days following the notification of the ruling to him. (Rv.83) The parent, who has appeared pursuant to the summons, but \*67 has not been appointed guardian, or whose opposition has been rejected, may, within thirty days after the date referred to in the second paragraph, submit a higher appeal against the ruling. (Rv.341) The fourth paragraph of article 206 shall apply to the hearing of the parents.

#### Article 230

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) The court of justice may, depending upon circumstances which arise after the judgment for divorce has obtained legal validity, amend the ruling given pursuant to the first paragraph of the previous article at the request of both or one of the parents after a hearing or proper summons of both parents, the supervising guardians and the blood relatives or relatives by marriage of the minors. This ruling may be declared to be effective immediately, notwithstanding any opposition or appeal, with or without any guarantee. The provisions in the fourth and fifth paragraph of article 209 shall apply thereto.

#### Article 230a

(Supplemented by S.27-31 see also 390, 421) In the event that the minors are not already under the actual authority of those who have been appointed guardians pursuant to article 229 or article 230, or of the parent, or other members of the guardianship board, to whom the children have been entrusted pursuant to the first paragraph of article 214, then provision for delivery of the children shall also be made in the ruling. The provisions of the second, third, fourth and fifth paragraphs of article 319 h are applicable hereto.



<p align="center"><b>Artikel 230b</b></p> <p>( Ing. S. 27-31 jis. 390, 421) Bij de beslissing, in het eerste lid van art. 229 bedoeld, kan de raad van justitie, na verhoor of behoorlijke oproeping als in dat lid bedoeld en na verhoor van den voogdijraad, waneer er gegronde vrees bestaat, dat degene der ouders, aan wien de voogdij niet is opgedragen, niet voldoende tot het onderhoud en de opvoeding der minderjarige kinderen zal bijdragen, tevens bevelen, dat deze ten behoeve van het onderhoud en de opvoeding van een of meer dier kinderen een daarbij te bepalen bedrag wekelijks, maandelijks of driemaandelijks aan den voogdijraad zal uitkeeren.</p> <p>De bepalingen van het tweede, derde en vierde lid van art. 229 zijn mede op dit bevel toepasselijk.</p>	<p align="center"><b>Pasal 230b</b></p> <p>Pada penetapan dalam alinea pertama Pasal 229, setelah mendengar atau memanggil dengan sah seperti yang dimaksud dalam alinea itu dan setelah mendengar dewan perwalian, bila ada kekhawatiran yang beralasan, bahwa orang tua yang disertai tugas perwalian, tidak akan memberikan tunjangan secukupnya untuk biaya hidup dan pendidikan anak-anak yang masih di bawah umur, Pengadilan Negeri boleh memerintahkan juga, bahwa orang tua itu untuk biaya hidup dan pendidikan anak tiap-tiap tiga bulan akan membayarkan kepada dewan perwalian suatu jumlah yang dalam pada itu ditentukan. Ketentuan-ketentuan alinea kedua, ketiga dan keempat Pasal 229 berlaku juga terhadap perintah ini.</p>	<p align="center"><b>Article 230b</b></p> <p>(Supplemented by S.27-31 see also 390, 421) At the decision, referred to in the first paragraph of article 229, the court of justice shall, after the hearing or appropriate summoning also mentioned in that paragraph and after having heard the guardianship board, provided there are reasonable grounds for fearing that the parent who has not been appointed guardian cannot sufficiently contribute to the support and education of the minor children, instruct that the said parent shall deliver weekly, monthly or quarterly payments of a specified sum to the guardianship board for the support and the education of one or more children. The stipulations of the second, third and fourth paragraph of article 229 are also applicable to this instruction.</p>
<p align="center"><b>Artikel 230c</b></p> <p>(Ing. S. 27-31 jis. 390, 421; gew 38-622) Bij gebreke van een bevel als in het eerste lid van het vorige art. bedoeld kan de voogdijraad deze uitkeering in rechte vorderen, nadat het vonnis der echtscheiding is ingeschreven in de registers van den burgerlijken stand.</p>	<p align="center"><b>Pasal 230c</b></p> <p>Bila tidak ada perintah seperti yang dimaksud dalam alinea pertama pasal sebelum ini, dewan perwalian boleh menuntut pembayaran tunjangan itu lewat Pengadilan, setelah putusan tentang perceraian perkawinan itu didaftarkan dalam daftar-daftar catatan sipil.</p>	<p align="center"><b>Article 230c</b></p> <p>(Supplemented by S.27-31 see also 390, 421; amended by S.38-622) In the absence of an instruction as referred to in the first paragraph of the previous article, the guardianship board may demand these support payments through the court, after the judgment granting divorce is recorded in the registers of the civil registry.</p>
<p align="center"><b>Artikel 230d</b></p> <p>Ing. S. 27-31 jis. 390, 421; vervallen S. 38-622.</p>	<p align="center"><b>Pasal 230d</b></p> <p>Dihapus dengan S. S. 1938-622.</p>	<p align="center"><b>Article 230d</b></p> <p>Supplemented by S.27-31 see also 390, 421; revoked by S.38-622.</p>
<p align="center"><b>Artikel 231</b></p> <p>De ontbinding des huwelijks door echtscheiding zal de kinderen, uit dat huwelijk geboren, van geene der voordeelen versteken, die hun door de wetten, of door de huwelijks-bedingen van hunne ouders, verzekerd waren.</p> <p>Echter zullen de kinderen daarop geene aanspraak hebben, dan op dezelfde manier en in dezelfde omstandigheden, alsof er geene echtscheiding had plaats gehad (Bw. 175, 178, 181v., 311, 317, 852v.; Civ. 304).</p>	<p align="center"><b>Pasal 231</b></p> <p>Bubarnya perkawinan karena perceraian tidak akan menyebabkan anak-anak yang lahir dan perkawinan itu kehilangan keuntungan-keuntungan yang telah dijaminan bagi mereka oleh undang-undang, atau oleh perjanjian perkawinan orang tua mereka.</p> <p>Akan tetapi anak-anak itu tidak boleh menuntutnya, selain dengan cara yang sama dan dalam keadaan yang sama seakan-akan tidak pernah terjadi perceraian perkawinan.</p>	<p align="center"><b>Article 231</b></p> <p>The dissolution of a marriage by divorce, does not result in the children born out of such marriage *68 being deprived of any benefits which they are entitled to by law, or which they are entitled to by virtue of the provisions of their parents' marriage agreement. However, the children must claim the benefits in the same manner and in the same circumstances, as if there had not been any divorce. (Bw.175, 178, 181v., 311, 317, 852v.; Civ.304)</p>
<p align="center"><b>Artikel 232</b></p> <p>Indien de gescheiden echtgenooten in gemeenschap van goederen getrouwd waren, zal de verdeeling der goederen plaats hebben, op den voet en de wijze, als bij den zesden titel is bepaald (Bw. 126, 128, 1066v).</p>	<p align="center"><b>Pasal 232</b></p> <p>Bila suami isteri yang bercerai itu dahulu kawin dengan gabungan harta bersama, pembagian harta harus dilakukan berdasarkan dan dengan cara seperti yang ditentukan dalam Bab VI.</p>	<p align="center"><b>Article 232</b></p> <p>If the divorced spouses were married on the basis that their would be community of property between them, the distribution of assets is take place pursuant to and in the manner stipulated in the sixth title. (Bw.126, 128, 1066v.)</p>
<p align="center"><b>Artikel 232a</b></p> <p>(Ingev. S. 23-31; gew. 28-546) Indien de gescheiden echtgenooten met elkander hertrouwen, herleven alle de gevolgen van het huwelijk van rechtswege, alsof er geene echtscheiding had plaats gehad, behoudens nochtans jegens derden de voortdurende kracht van de handelingen, welke gedurende het tijdvak tusschen de echtscheiding en het nieuwe huwelijk mochten hebben plaats gehad en behoudens de voortdurende kracht van regterlijke uitspraken, waarbij de echtgenooten van de voogdij over eigen kinderen mogten zijn ontheven of ontzet, welke uitspraken</p>	<p align="center"><b>Pasal 232a</b></p> <p>Bila suami isteri itu kawin kembali satu sama lain, semua akibat perkawinan itu menurut hukum dengan sendirinya timbul kembali, seakan-akan tidak pernah terjadi perceraian. Namun hal ini tidak mengurangi kelanjutan berlakunya perbuatan-perbuatan yang sekiranya telah dilakukan terhadap pihak-pihak ketiga selama waktu antara perceraian itu dengan perkawinan baru, dan tidak mengurangi kelanjutan berlakunya penetapan-penetapan Hakim, yang sekiranya telah memecat atau melepaskan suami isteri itu dan perwalian atas anak-anak mereka sendiri,</p>	<p align="center"><b>Article 232a</b></p> <p>(Supplemented by S.23-31, amended by S.28-546) If the divorced spouses re-marry one another, then the marriage is to have the same consequences and is to be treated as if no divorce had taken place, without prejudice to the validity of deeds executed against third parties in the interim between the divorce and the new marriage, and without prejudice to the legal validity of the court's judgments pursuant to which the spouses have been removed or discharged from guardianship of their children, which judgments shall continue to effect the removal or discharge of parental</p>

zullen worden beschouwd als ontheffing of ontzetting van de ouderlijke magt.

Alle hiermede strijdende bedingen tusschen de echtgenooten zijn nietig (Bw. 33, 149, 196-198).

penetapan-penetapan mana harus dipandang sebagai pemecatan atau pelepasan dan kekuasaan orang tua.

Segala persetujuan antara suami isteri yang bertentangan dengan ini adalah batal.

authority. All stipulations otherwise agreed between the spouses is deemed invalid. (Bw.33, 149, 196-198)

## ELFDE TITEL

### Van de scheiding van tafel en bed

#### Artikel 233

In de gevallen, welke grond tot echtscheiding opleveren, zal het aan de echtgenooten vrijstaan om de scheiding van tafel en bed in regten te vragen.

Die regtsvordering zal ook kunnen worden aangevangen, ter zake van buitensporigheden, mishandelingen en grove beledigingen, door den eenen echtgenoot tegenover den anderen begaan (Ov. 63; Bw. 126, 200, 209; Rv. 841; Civ. 231, 306).

#### Artikel 234

Zij wordt op dezelfde wijze als die tot echtscheiding aangelegd, voorgezet en uitgewezen (Bw. 207v., 216v.; Rv. 831v.; Civ. 307).

#### Artikel 235

De echtgenoot, welke eene regtsvordering tot scheiding van tafel en bed heeft aangevangen, is niet ontvankelijk om uit hoofde van dezelfde oorzaak echtscheiding aan te vragen (Bw. 209).

#### Artikel 236

Scheiding van tafel en bed kan ook door den regter worden uitgesproken, op het verzoek, door de beide echtgenooten te zamen gedaan, zonder dat deze gehouden zijn eene bepaalde oorzaak op te geven.

Zoodanige gedurende den tijd van twee jaren zijn getrouwd geweest (Bw. 200, 202, 208; Civ. 233, 275v., 307).

#### Artikel 237

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) Alvorens scheiding van tafel en bed te vragen, zijn de echtgenooten verplicht bij eene authentieke acte alle de voorwaarden dier scheiding te regelen, zoo wel te hunnen opzigte als ten aanzien van de uitoefening van de ouderlijke magt en de zorg voor het onderhoud en de opvoeding hunner kinderen.

De schikkingen tusschen hen beraamd, om plaats te hebben gedurende het regterlijk onderzoek, moeten aan de bekrachtiging van den raad van justitie worden onderworpen, om des noods, door hem geregeld te worden (Bw. 104., 124v., 149, 206, 212v., 229, 247, 298 v.; Civ. 279v).

#### Artikel 238

De aanvraag der beide echtgenooten geschiedt

## BAB XI

### PISAH MEJA DAN RANJANG

#### Pasal 233

Jika ada hal-hal yang dapat menjadi dasar untuk menuntut perceraian perkawinan, suami atau isteri berhak untuk menuntut pisah meja dan ranjang. Gugatan untuk itu dapat juga diajukan atas dasar perbuatan-perbuatan yang melampaui batas kewajaran, penganiayaan dan penghinaan kasar yang dilakukan oleh salah seorang dan suami isteri itu terhadap yang lainnya.

#### Pasal 234

Gugatan itu diajukan, diperiksa dan diselesaikan dengan cara yang sama seperti gugatan untuk perceraian perkawinan.

#### Pasal 235

Suami atau isteri yang telah mengajukan gugatan untuk pisah meja dan ranjang, tidak dapat diterima untuk menuntut perceraian perkawinan.

#### Pasal 236

Pisah meja dan ranjang juga boleh ditetapkan oleh hakim atas permohonan kedua suami isteri bersama-sama, yang boleh diajukan tanpa kewajiban untuk mengajukan alasan tertentu. Pisah meja dan ranjang tidak boleh diizinkan, kecuali bila suami isteri itu telah kawin selama dua tahun.

#### Pasal 237

Sebelum meminta pisah meja dan ranjang, suami isteri itu wajib mengatur dengan akta otentik semua persyaratan untuk itu, baik yang bercerai pelaksanaan kekuasaan orang tua dan urusan pemeliharaan dan pendidikan anak-anak mereka. Tindakan-tindakan yang telah mereka rancang untuk dilaksanakan selama pemeriksaan Pengadilan, harus dikemukakan supaya dikuatkan oleh Pengadilan Negeri, dan jika perlu, supaya diatur olehnya.

#### Pasal 238

Pemintaan kedua suami isteri harus diajukan

## Chapter XI

### Concerning separation from bed and board

#### Article 233

In circumstances, which provide grounds for divorce, the spouses may request a separation from bed and board. An application in this respect may also be filed, in the event of excessiveness, physical abuse and mental abuse exercised by one spouse towards the other. (Ov.63; Bw.126, 200, 209; Rv.841; Civ.231, 306)

#### Article 234

The application is to be filed, processed and finalized in the same manner as a divorce. (Bw.207v.,216v.; Rv.831v.; Civ.307)

#### Article 235

A spouse, who has filed a legal application for separation from bed and board, shall not be eligible to file for divorce on the same grounds. (Bw.209)

#### Article 236

A separation from bed and board may also be granted by a judge, upon mutual request of the spouses, without any obligation on them to provide a specific reason. Such separation must not be approved, unless the spouses have been married for a period of two years. (Bw.200, 202, 208; Civ.233, 275v., 307)

#### Article 237

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) Prior to requesting a separation from bed and board, the spouses are required to stipulate the conditions of such separation in an authentic deed, with regard to their individual interests and to the exercise of their parental authority and the care, support and education of the children. The arrangements planned between them to take place during the court's investigation, is subject to validation by the court of justice, and shall, if so required, be regulated by the court. (Bw.104v., 124v., 149, 206, 212v., 229, 247, 298v.; Civ.279v.)

#### Article 238

The application by both spouses is to be made

bij verzoekschrift aan den raad van justitie van hunne woonplaats, en moet daarbij worden overgelegd, zoo wel afschrift der huwelijks-acte als van de overeenkomst waarvan bij het eerste lid van het vorige artikel wordt gesproken (Rv. 831v.; Civ. 223).

#### Artikel 239

De raad van justitie daarop aan de beide echtgenooten bevelen om te zamen en in persoon te verschijnen voor een of meer van deszelfs leden, welke aan hen de noodige vertoogen zullen doen.

Indien de echtgenooten bij hun voornemen volhardden, zal de regter eene nieuwe verschijning, na afloop van zes maanden bevelen (Rv. 832, 834; Civ. 281v).

(Toeg. S. 23-287 jo. 441) Blijkt van een geldige reden van verhindering om te verschijnen, dan begeven zich de aangewezen leden of het aangewezen lid naar de woning van de echtgenooten.

(Toeg. S. 23-287 jo. 441; gew. 25-497, 678 jo. 26-63) Wanneer de echtgenooten woonachtig zijn buiten de afdeeling (het ressort v. d. ass.-res). Waarin de raad van justitie gevestigd is, kan de raad den residentierechter of, bij afwezigheid, belet of ontstentenis van dezen, het hoofd van het plaatselijk bestuur (den ass.-res) voor de in de drie voorgaande leden bedoelde verrichtingen aanwijzen. De aldus aangewezen ambtenaar zal van het door hem verrichte proces-verbaal opmaken en dit zonder verwijl aan den raad van justitie inzenden.

(Toeg. S. 23- 287 jo. 441) Wanneer een der echtgenooten dan wel beide verblijf houden buiten Indonesie, kan de raad aan een door hem aan te wijzen rechterlijke autoriteit van het land, waar zij zich ophouden, verzoeken den echtgenoot of de echtgenooten voor zich te doen verschijnen ten einde een poging tot verzoening aan te wenden, of wel dit opdragen aan den Nederlandschen consularen ambtenaar, binnen wiens ressort zij verblijf houden. Het daarvan opgemaakte proces-verbaal wordt aan den raad van justitie toegezonden.

#### Artikel 240

(Gew. S. 27-31 jjs 390, 421) De raad van justitie zal zes maanden na de tweede verschijning uitspraak doen (Bw. 202).

(Gew. S. 38-622) Het bepaalde in de artt. 230b en 230c vindt overeenkomstige toepassing jegens den vader of de moeder, die niet met de uitoefening der ouderlijke magt is belast.

#### Artikel 241

Bij weigering van de gedane aanvraag, kunnen de echtgenooten te zamen, uiterlijk binnen eene maand na de uitspraak, daartegen bij verzoekschrift aan den hooger regter opkomen (Ov. 45; Bw. 204, 236v., 247, 1023; Civ. 291).

dengan surat permohonan kepada Pengadilan Negeri tempat tinggal mereka; dan dalam surat itu harus dilampirkan baik salinan akta perkawinan maupun salinan perjanjian yang dibicarakan dalam alinea pertama pasal yang lalu.

#### Pasal 239

Berkenaan dengan itu Pengadilan Negeri akan memerintahkan kedua suami isteri untuk bersama-sama secara pribadi menghadap seorang atau lebih anggota yang akan memberi wejangan-wejangan seperlunya kepada mereka.

Bila suami isteri itu bertahan dengan niat mereka, Hakim akan memerintahkan mereka untuk menghadap lagi setelah lewat enam bulan. Bila ternyata ada alasan sah yang menghalangi mereka untuk menghadap, maka Hakim yang ditunjuk harus pergi ke rumah suami isteri itu.

Bila suami isteri itu bertempat tinggal di luar daerah di mana Pengadilan Negeri itu bertempat kedudukan, Pengadilan Negeri dapat menunjuk kepada kepala daerah setempat untuk melakukan tindakan-tindakan yang dimaksud dalam tiga alinea yang lalu. Pejabat yang telah ditunjuk itu akan membuat berita acara tentang apa yang telah dilakukannya dan mengirimkannya ke Pengadilan Negeri.

Bila salah seorang dan suami isteri atau keduanya bertempat tinggal di luar Indonesia, Pengadilan Negeri itu boleh memohon kepada seorang Hakim di negara tempat suami isteri itu berdiam, untuk memanggil kedua suami isteri atau salah seorang menghadap kepadanya dengan tujuan melakukan ikhtiar perdamaian, atau menugaskan hal itu kepada pejabat perwakilan Indonesia di wilayah tempat suami isteri itu berdiam. Berita acara yang dibuat mengenai hal itu harus dikirimkan kepada Pengadilan Negeri itu.

#### Pasal 240

Pengadilan Negeri harus mengambil keputusan enam bulan setelah berlangsungnya pertemuan kedua. Ketentuan-ketentuan Pasal-pasal 230b dan 230c berlaku sama terhadap ibu dan bapak, yang tidak ditugaskan untuk melakukan kekuasaan orang tua.

#### Pasal 241

Bila permohonan yang diajukan ditolak, paling lambat satu bulan setelah diberikan keputusan, suami isteri itu bersama-sama boleh mengajukan permohonan banding dengan surat permohonan.

in the form of a letter of request to the court of justice located in their place of residence; filed together with a copy of their marriage certificate as well as of the agreement described in the first paragraph of the previous article. (Rv. 831v.; Civ.223)

#### Article 239

Following this the court of justice shall instruct both spouses to appear together in person before one or more members of the court who will advise as \*71 necessary.

If the spouses' intentions remain unaltered, the judge is to order a new appearance to be made after a period of six months. (Rv.832, 834; Civ.281v.) (Supplemented by S.23-287 see also 441)

In the event that there is a valid reason for failure to appear, the designated judge or judges is to visit the residence of the spouses.

(Supplemented by S.23-287 see also 441; amended by S.25-497, 678 see also 26-63) If the spouses reside outside the jurisdiction of the court of justice, the court may appoint the head of the local government to carry out those duties mentioned in the three previous paragraphs.

The designated official shall then draft the minutes thereof and immediately forward same to the court of justice. (Supplemented by s.23-287 see also 441) If one or both of the spouses reside outside Indonesia, the court may request a designated legal authority of the country where they reside, to have the spouse or spouses appear before him in an attempt to reconcile them, or may assign this to an official at the Dutch consulate, in whose jurisdiction they reside. The minutes drafted thereof is to be forwarded to the court of justice.

#### Article 240

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) The court of justice shall pass judgment six months after the second appearance. (Bw. 202) (Amended by S.38-622) The stipulations in articles 230b and 230c apply to the father or the mother, who has not been granted parental authority.

#### Article 241

If the request is denied, the spouses, may, together, file an appeal with a higher judge no later than one month after the judgment. (Ov.45; Bw.204, 236v., 247, 1023; Civ.291)

**Artikel 242**

Door scheiding van tafel en bed wordt het huwelijk niet ontbonden, maar zijn de echtgenooten daardoor van verplichting tot zamenwoning ontheven (Bw. 21, 106v., 200).

**Artikel 243**

Scheiding van tafel en bed heeft altijd de scheiding van goederen ten gevolge, en zal grond opleveren tot de verdeling der gemeenschap, even als of het huwelijk geheel ontbonden ware (Bw. 128, 186, 232, 1066v.; Civ. 311).

**Artikel 244**

Door de scheiding van tafel en bed wordt het beheer van den man over de goederen zijner vrouw opgeschort.

De vrouw bekomt het vrije beheer harer goederen terug, en kan niettegenstaande de bepalingen van art. 108, van den regter eene algemeene magtiging erlangen om over hare roerende goederen te beschikken (Bw. 105, 124, 194; Civ. 1449).

**Artikel 245**

De vonnissen tot scheiding van tafel en bed zullen openlijk worden bekend gemaakt.

Zoolang deze openlijke bekendmaking niet heeft plaats gehad, zal het vonnis tot scheiding van tafel en bed niet tegen derden kunnen werken (Bw. 152, 205, 221, 249; Rv. 826, 843).

**Artikel 246**

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) De bepalingen van de artt. 210 tot en met 220 en 222 tot en met 228 en art. 231 zijn insgelijks toepasselijk op de scheiding van tafel en bed door den eenen jegens den anderen echtgenoot gevraagd.

Na het uitspreken van de scheiding van tafel en bed beslist de raad van justitie, na verhoor of behoorlijke oproeping van de ouders en de bloedverwanten of aangehuwden der minderjarige kinderen, ten aanzien van ieder kind, wie der ouders, behoudens het geval dat deze beide van de ouderlijke magt zijn ontheven of ontzet, daarover de ouderlijke magt zat uitoefenen, met inachteneeming van vroegere regterlijke uitspraken, waarbij zij van de ouderlijke magt ontheven of ontzet mogten zijn (Bw. 319a).

Deze beschikking werkt niet vroeger dan den dag, waarop de uitspraak der scheiding van tafel en bed kracht van gewijsde heeft verkregen. Voor dien dag geschiedt geene betekening en staat verzet noch hooger beroep open.

Tegen de beschikking kan diegene der ouders, die niet met de uitoefening der ouderlijke magt is belast, in verzet komen, wanneer hij op de in het tweede lid bedoelde oproeping niet is verschenen. Dit verzet moet worden gedaan binnen dertig dagen nadat de beschikking aan

**Pasal 242**

Dengan pisah meja dan ranjang, perkawinan tidak dibubarkan, tetapi dengan itu suami isteri tidak lagi wajib untuk tinggal bersama.

**Pasal 243**

Pisah meja dan ranjang selalu berakibat perpisahan harta, dan akan menimbulkan dasar untuk pembagian harta bersama, seakan-akan perkawinan itu dibubarkan.

**Pasal 244**

Karena pisah meja dan ranjang, pengurusan suami atas harta isterinya ditangguhkan. Si isteri mendapat kembali kekuasaan untuk mengurus hartanya, dan dapat memperoleh kuasa umum dan Hakim untuk menggunakan barang-barangnya yang bergerak.

**Pasal 245**

Putusan-putusan mengenai pisah meja dan ranjang harus diumumkan secara terang-terangan. Selama pengumuman terang-terangan ini belum berlangsung, putusan tentang pisah meja dan ranjang tidak berlaku bagi pihak ketiga.

**Pasal 246**

Ketentuan - ketentuan Pasal 210 sampai dengan 220, Pasal 222 sampai dengan 228, dan Pasal 231, berlaku juga terhadap pisah meja dan ranjang yang diminta oleh salah seorang dan suami isteri terhadap yang lain.

Setelah mengucapkan putusan tentang pisah meja dan ranjang, Pengadilan Negeri setelah mendengar dan memanggil dengan sah orang tua dan keluarga sedarah dan semenda anak-anak yang masih di bawah umur, harus menetapkan siapa dan kedua orang tua itu yang akan melakukan kekuasaan orang tua atas diri tiap-tiap anak, kecuali bila kedua orang tua itu telah dipecat atau dilepaskan dan kekuasaan orang tua, dengan mengindahkan putusan-putusan Hakim yang terdahulu yang mungkin telah memecat atau melepaskan mereka dan kekuasaan orang tua.

Ketetapan ini berlaku setelah hari putusan tentang pisah meja dan ranjang memperoleh kekuatan hukum yang pasti.

Sebelum hari itu tidak usah dilakukan pemberitahuan, dan perlawanan serta banding pun tidak diperbolehkan.

Terhadap penetapan ini, pihak orang tua yang tidak ditugaskan untuk melaksanakan kekuasaan orang tua, boleh melakukan

**Article 242**

Separation from bed and board does not dissolve the marriage, but releases the spouses from the obligation to live together. (Bw.21. 106v., 200)

**Article 243**

Separation from bed and board always results in the separation of assets, and constitute grounds for the division of the community property, on the same basis as that in dissolution of the marriage. (Bw.128, 186, 232, 1066v.; Civ.311)

**Article 244**

Separation from bed and board also suspend the management by the husband of the wife's assets. The wife shall resume independent management of her assets, and may, notwithstanding the stipulations in article 108, obtain a general authorization from the judge to dispose of her movable assets. (Bw.105, 124, 194; Civ.1449)

**Article 245**

The judgment regarding the separation from bed and board must be publicly announced. Pending this public announcement, the judgment with regard to the separation is not enforceable against third parties. (Bw.152, 205, 221, 249; Rv.826, 843)

**Article 246**

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) The stipulations in article 210 through 220 and 222 through 228 and article 231 is also apply to a separation requested by one spouse.

Following the judgment regarding the separation from bed and board, the court of justice must decide, after a hearing or proper summons of the parents and blood relatives or relatives by marriage of the minor children, with respect to each child, which one of the parents shall exercise parental authority, unless, having regard to previous legal judgments in which they might have been removed or discharged from their parental authority, they have both been removed or discharged from such. (Bw.319a.)

This decree takes effect the date on which the judgment regarding separation from bed and board becomes enforceable.

Prior to such date no notification needs to take place and opposition or appeal is not permitted.

The parent who has not been granted parental authority may oppose this decision, if he has not appeared pursuant to the summons referred to in the second paragraph.

hem is beteekend (Rv. 83).

Diegene der ouders, die, op de oproeping verschenen, niet met de uitoefening der ouderlijke magt is belast, of wiens verzet is afgewezen, kan binnen dertig dagen na den dag, in het derde lid bedoeld, van de beschikking in hooger beroep komen (Rv. 341).

(Gew. S. 38-622) Het bepaalde in de artt. 230b en 230c vindt overeenkomstige toepassing jegens den vader of de moeder, die niet met de uitoefening der ouderlijke magt is belast.

Op het verhoor der ouders is het vierde lid van art. 206 toepasselijk.

#### Artikel 246a

(Ing. S. 27-31 jjs 390, 421) De raad van justitie kan op grond van omstandigheden ontstaan nadat het vonnis tot scheiding van tafel en bed in kracht van gewijsde is gegaan, de krachtens het tweede lid van het voorgaande artikel gegeven beschikkingen wijzigen op verzoek van beide of een der ouders na verhoor of behoorlijke oproeping van beide ouders en van de bloedverwanten of aangehuwden der minderjarigen. Deze beschikking kan uitvoerbaar verklaard worden bij voorraad niettegenstaande verzet of beroep, met of zonder borgtocht (Rv. 54v).

Het in het vierde en het vijfde lid van art. 206 bepaalde is ten deze toepasselijk.

#### Artikel 246b

(Ing. S. 27-31 jjs. 390, 421) Indien de minderjarigen zich niet reeds bevinden in de feitelijke magt van dengene, die ingevolge art. 246, en art. 246a met de uitoefening der ouderlijke magt is belast of van dengene der ouders, den anderen persoon of den voogdijraad, aan wien de kinderen mogten zijn toevertrouwd ingevolge het eerste lid van art. 246 overeenkomstig art. 214, wordt in de beschikking tevens de afgifte der kinderen bevolen.

De bepalingen van het tweede, derde, vierde en vijfde lid van art. 319h zijn ten deze toepasselijk.

#### Artikel 247

Wanneer de regter, na de overeenkomst te hebben overwogen, waarvan in het eerste lid van art. 237 gesproken wordt, de scheiding van tafel en bed op verzoek der beide echtgenooten toestaat, zal die scheiding alle de gevolgen hebben, welke bij de overeenkomst zijn bedongen (Bw. 206).

#### Artikel 248

De scheiding van tafel en bed gaat, van regtswege, te niet door de verzoening der echtgenooten en doet alle de gevolgen van het huwelijk herleven, behoudens nogtans jegens derden de voortdurende kracht van de

perlawanan, bila atas panggilan termaksud dalam alinea kedua dia tidak menghadap. Perlawanan ini harus dilakukan dalam waktu tiga puluh hari setelah penetapan itu diberitahukan kepadanya. Pihak orang tua yang telah menghadap atas pemanggilan dan tidak ditugaskan untuk melakukan kekuasaan orang tua, atau yang perlawanannya ditolak, boleh mohon banding terhadap penetapan itu dalam waktu tiga puluh hari setelah hari termaksud dalam alinea ketiga.

Ketentuan Pasal 230b dan Pasal 230c berlaku sama terhadap bapak dan ibu yang tidak diserahi tugas melaksanakan kekuasaan orang tua. Terhadap pemeriksaan para orang tua berlaku alinea keempat Pasal 206.

#### Pasal 246a

Bila anak-anak yang masih di bawah umur itu belum berada dalam kekuasaan nyata orang yang berdasarkan Pasal 246 dan Pasal 246a diserahi tugas melaksanakan kekuasaan orang tua, atau dalam kekuasaan bapak, ibu atau dewan perwalian yang mungkin diserahi anak-anak itu berdasarkan alinea pertama Pasal 246 dan sesuai dengan Pasal 214, maka dalam penetapan itu juga harus diperintahkan penyerahan anak-anak itu.

Ketentuan-ketentuan alinea kedua, ketiga dan keempat serta kelima Pasal 319h dalam hal ini berlaku.

#### Pasal 246b

Berdasarkan keadaan yang timbul setelah putusan pisah meja dan ranjang mendapat kekuatan hukum yang pasti, Pengadilan Negeri boleh mengadakan perubahan pada penetapan-penetapan, yang telah diberikan berdasarkan alinea kedua pasal yang lalu, atas permohonan kedua orang tua atau salah seorang dan mereka, setelah mendengar dan memanggil dengan sah kedua orang tua dan para keluarga sedarah atau semenda dan anak-anak yang masih di bawah umur. Penetapan ini boleh dinyatakan dapat dilaksanakan segera meskipun ada perlawanan atau banding, dengan atau tanpa jaminan.

Ketentuan alinea keempat dan kelima Pasal 206 dalam hal ini berlaku.

#### Pasal 247

setelah mempertimbangkan perjanjian yang dibicarakan dalam alinea pertama Pasal 237, Hakim mengabulkan permintaan pisah meja dan ranjang atas permohonan kedua suami isteri, maka pisah meja dan ranjang itu memperoleh segala akibat yang dijanjikan dalam perjanjian itu.

#### Pasal 248

Pisah meja dan ranjang menurut hukum dengan sendirinya batal karena perdamaian suami isteri, dan perdamaian ini menghidupkan kembali segala akibat dan perkawinan mereka, tanpa mengurangi

This opposition shall be filed within thirty days after he has been notified of the decision. (Rv.83) The parent, who has appeared pursuant to the summons, and has not been granted parental authority, or whose opposition has been denied, may, within thirty days after the date, referred to in the third paragraph, submit a further appeal. (Rv.341) (Amended by S.38-622)

The provisions in articles 230b and 230c apply to the father or the mother, to whom parental authority has not been granted. The fourth paragraph of article 206 is apply to the hearing of the parents.

#### Article 246a

(Supplemented by S.27-31 see also 390, 421) The court of justice, may, pursuant to circumstances arising after the judgment granting separation from bed and board has becomes enforceable, amend the stipulations in paragraph 2 at the request of both or one of the parents following a hearing or proper summons of both parents and of the blood relatives or relatives by marriage of the minors.

This decision may be declared to take immediate effect notwithstanding any opposition or appeal, with or without collateral. (Rv.54v.) The stipulations in the fourth and fifth paragraphs of article 209 apply in this regard.

#### Article 246b

(Supplemented by S.27-31 see also 390, 421) If the minors are not already under the authority of those persons, who, pursuant to article 246 and article 246a have been granted parental authority or of one of the parents, or of the guardianship board, to whom the children are entrusted, pursuant to the first paragraph of article 246 in accordance with article 214. The decision shall also contain instructions as to the delivery of the children. The stipulations in the second, third, fourth and fifth paragraphs of article 319h shall apply in this regard.

#### Article 247

If the judge, after having deliberated over the agreement as described in the first paragraph of article 237, grants the separation upon the request of both spouses, then such separation shall have the effect as intended pursuant to the agreement. (Bw.206)

#### Article 248

The separation from bed and board shall be canceled by law, if a reconciliation occurs between the spouses and the marriage shall be reinstated with full effect, without prejudice to the validity of acts executed towards third

handelingen, welke gedurende het tijdvak tusschen de scheiding en de verzoening mogten hebben plaats gehad.

Alle hiermede strijdende bedingen tusschen de echtgenooten zijn nietig (AB. 23; Bw. 149, 196v., 200, 216, 244; Civ. 1451v).

#### Artikel 249

Wanneer het vonnis, waarbij de echtgenooten van tafel en bed worden gescheiden, openlijk is bekend gemaakt, zullen de echtgenooten de gevolgen hunner verzoening niet tegen derden kunnen doen werken, wanneer zij niet insgelijks en op dezelfde manier openlijk hebben doen bekend maken dat descheiding heeftopgehouden te bestaan (Bw. 152, 245).

### TWAALFDE TITEL

#### Van het vaderschap en de afstamming der kinderen

#### EERSTE AFDEELING

#### Van wettige kinderen

#### Artikel 250

Het kind, hetwelk staande huwelijk is geboren of verwekt, heeft den man tot vader (Bw. 34, 95, 100-102, 106v., 1916; Civ. 312).

#### Artikel 251

De wettigheid van een kind, hetwelk voor den honderdtachtigsten dag des huwelijks geboren is, kan door den man worden ontkend. Nogtans zal de ontkenning geen plaats kunnen hebben in de navolgende gevallen:

1o. wanneer de man, voor het huwelijk, van de zwangerschap heeft kennis gedragen;

2o. wanneer hij bij het opmaken van de acte van geboorte is tegenwoordig geweest, en deze acte door hem is ondertekend, of eene door hem gegevene veeklaring inhoudt dat hij niet kan teekenen;

3o. wanneer het kind niet levend is ter wereld gekomen (Bw. 2; BS. 39; Civ. 312, 314).

#### Artikel 252

De man kan de wettigheid des kinds ontkennen, indien hij bewijst, dat hij sedert den driehonderdsten tot den honderdtachtigsten dag voor de geboorte van het kind, het zij uit hoofde van verwijdering, het zij door de gevolgen van eenig toeval, in de natuurlijke onmogelijkheid geweest is met zijne vrouw gemeenschap te hebben.

De man kan, door zich op zijne natuurlijke onmagt te beroepen, niet ontkennen dat het kind het zijne is (Bw. 258, 1865; Civ. 312v).

#### Artikel 253

berlangsungnya terus kekuatan perbuatan-perbuatan terhadap pihak-pihak ketiga, yang sekiranya telah dilakukan dalam tenggang waktu antara perpisahan itu dan perdamaannya. Semua persetujuan suami isteri yang bertentangan dengan ini adalah batal.

#### Pasal 249

Bila putusan yang menyatakan suami isteri pisah meja dan ranjang sudah diumumkan secara jelas, suami isteri itu tidak boleh menerapkan berlakunya akibat-akibat perdamaian mereka terhadap pihak ketiga, bila mereka tidak mengumumkan secara jelas, bahwa pisah meja dan ranjang itu telah tiada.

### BAB XII

#### KEBAPAKAN DAN ASAL KETURUNAN ANAK-ANAK

#### BAGIAN 1

#### Anak-anak Sah

#### Pasal 250

Anak yang dilahirkan atau dibesarkan selama perkawinan, memperoleh suami sebagai bapaknya.

#### Pasal 251

Sahnya anak yang dilahirkan sebelum hari keseratus delapan puluh dari perkawinan, dapat diingkari oleh suami. Namun pengingkaran itu tidak boleh dilakukan dalam hal-hal berikut:

1. bila sebelum perkawinan suami telah mengetahui kehamilan itu;

2. bila pada pembuatan akta kelahiran dia hadir, dan akta ini ditandatangani olehnya, atau memuat suatu keterangan darinya yang berisi bahwa dia tidak dapat menandatangani;

3. bila anak itu dilahirkan mati.

#### Pasal 252

Suami tidak dapat mengingkari keabsahan anak, hanya bila dia dapat membuktikan bahwa sejak hari ketiga ratus dan keseratus delapan puluh hari sebelum lahirnya anak itu, dia telah berada dalam keadaan tidak mungkin untuk mengadakan hubungan jasmaniah dengan isterinya, baik karena keadaan terpisah maupun karena sesuatu yang kebetulan saja.

Dengan menunjuk kepada kelemahan alamiah jasmaninya, suami tidak dapat mengingkari anak itu sebagai anaknya.

#### Pasal 253

parties in the interim between the separation and reconciliation. All stipulations providing otherwise between the spouses shall be deemed invalid. (AB.23; Bw.149, 196v., 200, 216,244; Civ.1451v.)

#### Article 249

In the event that a reconciliation takes place following a judgment granting separation from bed and board which judgment has been publicly announced, third parties shall not be subject to the consequences of such reconciliation unless it is also announced in the same manner as that of the separation (BW.152, 245)

### Chapter XII

#### Concerning fatherhood and the descent of children

#### Section 1

#### Concerning legitimate children

#### Article 250

The husband is deemed to be the father of a child born out of or conceived during the marriage. (Bw.34, 95, 100-102, 106v., 1916, Civ.312)

#### Article 251

The legitimacy of a child, who is born prior to the one-hundred and eightieth day of the marriage, may be denied by a husband. However, the denial may not occur in the following events:

1. if the husband, was aware of the pregnancy prior to the marriage; 2. if he was present at the drafting of the birth certificate, and signed the certificate, or if this certificate contains a statement that he is unable to sign; 3. if the child was still born. (Bw.2; BS.39; Civ.312,314)

#### Article 252

A husband may deny the legitimacy of a child, if he can prove that, from the three-hundredth until the one-hundred and eightieth day prior to the birth of the child, whether due to separation, or incidental circumstances, it would have been impossible for him to have had intercourse with his wife. A husband may not deny the legitimacy of the child on the basis of his physical infirmities. (Bw.258, 1865; Civ.312v.)

#### Article 253

De man kan de wettigheid des kinds niet ontkennen op grond van overspel, ten ware de geboorte voor hem zij verborgen gehouden; in welk geval hij zal worden toegelaten, om het bewijs, dat hij de vader des kinds niet is, tot volkomenheid te brengen (Bw. 1965; Civ. 313).

#### Artikel 254

Hij kan de wettigheid ontkennen van een kind, hetwelk geboren is driehonderd dagen na dien, waarop een vonnis tot scheiding van tafel en bed kracht van gewijsde heeft verkregen, onverminderd het vermogen van de vrouw om alle zoodanige daadzaken aan te voeren, welke geschikt mogten zijn tot bewijs dat haar man de vader des kinds is.

Wanneer de ontkenning is geldig verklaard, zal door de verzoening der echtgenooten het kind geen wettigen staat kunnen verkrijgen (Bw. 221, 242, 248, 1965).

#### Artikel 255

Het kind, hetwelk driehonderd dagen na de ontbinding des huwelijks wordt geboren, is onwettig (Bw. 106, 199; Civ. 315).

(Toeg. S. 23-31) Indien ouders van een kind, hetwelk wordt geboren driehonderd dagen na de ontbinding van hun huwelijk, met elkander hertrouwen, kan het kind op geen andere wijze een wettigen staat verkrijgen dan onvereenkomstig de bepalingen van de tweede afdeeling van dezen titel.

#### Artikel 256

In de gevallen bij art. 251, 252, 253 en 254 voorzien, zal de man de wettigheid des kinds moeten ontkennen, binnen eene maand, indien hij zich bevindt op de geboorteplaats van het kind, of binnen den omtrek daarvan;

binnen twee maanden na zijne terugkomst, indien hij afwezig is;

binnen twee maanden na de ontdekking van het bedrog, indien men de geboorte van het kind voor hem had verborgen gehouden.

Alle buiten regten verleden acten, inhoudende de ontkenning van den man, zijn krachteloos, zoo zij niet binnen twee maanden van eene regtsvordering zijn achtervolgd.

Indien de man, na de ontkenning, bij een buiten regten verleden acte, te hebben gedaan, komt te overlijden binnen den voorschreven termijn, zal aan zijne erfgenamen een nieuw termijn van twee maanden geopend zijn, ten einde hunne regtsvordering aan te vangen (Bw. 257v., 1058, 1979; Civ. 316, 318; Zie S. 46-67 hieronder).

#### Artikel 257

De regtsvordering door den man aangevangen, vervalt, indien de erfgenamen dezelve niet voortzetten binnen twee

Suami tidak dapat mengingkari keabsahan anak atas dasar perzinaan, kecuali bila kelahiran anak telah dirahasiakan terhadapnya, dalam hal itu, dia harus diperankan untuk menjadikan hal itu sebagai bukti yang sempurna, bahwa dia bukan ayah anak itu.

#### Pasal 254

Dia dapat mengingkari keabsahan seorang anak, yang dilahirkan tiga ratus hari setelah putusan pisah meja dan ranjang memperoleh kekuatan hukum yang pasti, tanpa mengurangi hak isterinya untuk mengemukakan peristiwa-peristiwa yang cocok kiranya untuk menjadikan bukti bahwa suaminya adalah bapak anak itu.

Bila pengingkaran itu telah dinyatakan sah, perdamaian antara suami isteri itu tidak menyebabkan si anak memperoleh kedudukan sebagai anak yang sah.

#### Pasal 255

Anak yang dilahirkan tiga ratus hari setelah bubarnya perkawinan adalah tidak sah.

Bila kedua orang tua seorang anak yang dilahirkan tiga ratus hari setelah putusnya perkawinan kawin kembali satu sama lain, si anak tidak dapat memperoleh kedudukan anak sah selain dengan cara yang sesuai dengan ketentuan-ketentuan Bagian 2 bab ini.

#### Pasal 256

Dalam hal-hal yang diatur dalam Pasal-pasal 251,252,253, dan 254, pengingkaran keabsahan anak harus dilakukan suami dalam waktu satu bulan, bila dia berada di tempat kelahiran anak itu, atau di sekitar itu;

dalam waktu dua bulan setelah dia kembali, bila dia telah tidak berada di situ;

dalam waktu dua bulan setelah diketahuinya penipuan, bila kelahiran anak itu telah disembunyikan terhadapnya.

Semua akta yang dibuat di luar Pengadilan, yang berisi pengingkaran suami, tidak mempunyai kekuatan hukum, bila dalam dua bulan tidak diikuti oleh suatu tuntutan di muka Hakim.

Bila suami, setelah melakukan pengingkaran dengan akta dibuat di luar Pengadilan, meninggal dunia dalam jangka waktu tersebut di atas, maka bagi para ahli warisnya terbuka jangka waktu baru selama dua bulan untuk mengajukan tuntutan hukum mereka.

#### Pasal 257

Tuntutan hukum yang diajukan oleh suami itu gugur bila para ahli waris tidak melanjutkannya dalam waktu dua bulan,

A husband may not deny the legitimacy of the child upon grounds of adultery, unless the birth was concealed from him; in which case he may rely upon adultery as proof that he is not the father of the child. (Bw.1965; Civ.313)

#### Article 254

He may deny the legitimacy of a child, who is born more than three hundred days after the judgment granting separation has obtained legal validity, without prejudice to the rights of the wife to submit evidence which is admissible in order to prove that her husband is the father of the child. If the husband's denial has been declared valid, the reconciliation of the spouses does not result in the child being granted legitimate status.

#### Article 255

A child who is born three hundred days after the dissolution of the marriage shall be deemed to be illegitimate. (Bw.106, 199; Civ.315) (Supplemented by S.23-31) If the parents of a child, who \*76 is born three hundred days following the dissolution of their marriage, remarry one another, the child may not obtain legitimate status in any way other than that which is pursuant to the stipulations in the second section of this title.

#### Article 256

In the events described in articles 251, 252, 253 and 254, a husband's denial of the legitimacy of child must be done within a period of one month, if he is located in the birth place of the child, or within the vicinity thereof;

within two months after his return, if he has been absent; in the event that the birth of the child has been concealed from him, within two months after the discovery of the concealment.

All deeds executed outside court, containing the denial by a husband, shall be deemed invalid, unless they are followed within two months by a legal claim.

If the husband, following the denial, executes a deed outside court, and passes away within the stipulated period, his descendants shall be granted a new period of two months within which to file their legal claim. (Bw.257v., 1058, 1979; Civ.316, 318; See S.46-67 below)

#### Article 257

The legal claim filed by a husband, lapses, if the heirs do not pursue same within two months, effective from the date of death of the

maanden, te rekenen van het overlijden van den man (Bw. 259, 1979).

#### Artikel 258

Wanneer de man is overleden, voor dat hij zijn regt te dezen opzigte heeft doen gelden, maar terwijl de tijd daartoe nog loopende was, zullen der erfgenamen de wettigheid des kinds niet kunnen ontkennen, dan alleen in het geval van art. 252.

De regtsvordering tot het betwisten van de wettigheid van het kind zal moeten worden aangevangen binnen den tijd van twee maanden, te rekenen van het tijdstip waarop het kind zich zal hebben in het bezit gesteld van de goederen van den man, of van het tijdstip waarop de erfgenamen in dat bezit door het kind gestoord zijn (Bw. 259, 472, 833v.; Civ. 317).

#### Artikel 259

In de gavalen waarin de erfgenamen, naar aanleiding van art. 256, 257 en 258, bevoegd zijn om eene regtsvordering tot het betwisten der wettigheid van een kind aan te vangen of te vervolgen, zullen zij een termijn hebben van een jaar, indien een of meer hunner buiten Indonesie woonachtig zijn.

In geval van oorlog ter zee, wordt die termijn verdubbeld.

Bij S. 46-67, iwg. 13 Juli 1946, is bepaald:

Art. 1. (1) De rechter, voor wien een rechtsvordering tot ontkenning van de wettigheid van een kind wordt of zou kunnen worden ingesteld, is tot een nader door den Gouv.-Gen. te bepalen tijdstip bevoegd de termijnen, in de artt. 256 tot en met 259 van het Burg. Wetb. voorgeschreven voor de ontkenning van de wettigheid van een kind bij een buiten rechten verleden acte, voor het instellen van een rechtsvordering tot dergelijke ontkenning of voor het voortzetten van zoodanige rechtsvordering met een bepaalden termijn dan wel tot eene bepaald tijdstip te verlengen, indien de inachtneming van de vorenbedoelde termijnen tengevolge van de buitengewone omstandigheden redelijkerwijze niet kan of worden gevorderd. (less: kan worden gevorderd).

(2) De in het eerste lid bedoelde verlenging kan door den rechter ambtshalve worden verleend.

#### Artikel 260

Alle regtsvordering tot het ontkennen van de wettigheid van een kind zal gerigt moeten worden tegen eenen bijzonderen aan het kind toe te voegen voogd, en zal de moeder behoorlijk in het geding moeten worden opgeroepen (Bw. 102, 110, 310, 359, 1920; Civ. 318).

#### Artikel 261

De afstamming van wettige kinderen wordt

terhitung dari hari meninggalnya suami.

#### Pasal 258

Bila suami meninggal dia menerapkan haknya dalam hal ini, padahal waktunya untuk itu masih berjalan, maka para ahli warisnya tidak dapat mengingkari keabsahan anak itu selain dalam hal tersebut Pasal 252.

Gugatan untuk membantah keabsahan anak itu harus dimulai dalam waktu dua bulan terhitung sejak anak itu memiliki harta benda suami, atau sejak para ahli warisnya terganggu dalam memilikinya oleh anak.

#### Pasal 259

Dalam hal-hal di mana para ahli warisnya, berkenaan dengan pasal-pasal 256,257,dan 258 mempunyai wewenang untuk memulai atau melanjutkan suatu gugatan untuk membantah keabsahan seorang anak, mereka akan memperoleh jangka waktu satu tahun, bila salah seorang atau lebih dari mereka bertempat tinggal di luar negeri.

Dalam hal ada perang di laut, jangka waktu itu dilipatduakan.

Dengan S.1946-67 yang berlaku 13 Juli 1946, ditentukan:

1. Hakim yang menangani gugatan yang dilakukan atau memungkinkan dilakukan untuk mengingkari keabsahan anak, berwenang sampai pada waktu yang akan ditentukan oleh Presiden, untuk memperpanjang jangka waktu yang diatur dalam Pasal 256 sampai 259 Kitab Undang-undang Hukum Perdata untuk mengingkari keabsahan seorang anak dengan akta yang dibuat di luar pengadilan, untuk mengajukan suatu gugatan pengingkaran semacam itu, atau untuk melanjutkan gugatan demikian dengan jangka waktu tertentu, ataupun sampai saat tertentu, bila pengindahan jangka waktu tersebut di atas karena keadaan-keadaan luar biasa, selayaknya tidak dapat diharapkan.

2. Perpanjangan waktu termaksud dalam ayat (1) boleh diberikan oleh Hakim karena jabatan.

#### Pasal 260

Semua gugatan untuk mengingkari keabsahan seorang anak harus ditujukan kepada wali yang secara khusus diperbantukan kepada anak itu, dan ibunya harus dipanggil dengan sah untuk sidang itu.

#### Pasal 261

Asal keturunan anak-anak sah dibuktikan

husband. (Bw.259, 1979)

#### Article 258

If a husband passes away, prior to exercising such right , but during the stipulated period, his heirs may not deny the legitimacy of the child otherwise than in the circumstances described in article 252. The legal claim disputing the legitimacy of the child shall be filed within a period of two months, effective as of the time that possession of the assets of the husband be taken by the child, or effective as of the time that the inheritance of such assets by others is obstructed by the child. (Bw.259, 472, 833v.; Civ.317)

#### Article 259

In the event that the heirs, pursuant to articles 256, 257 and 258, are authorized to file or continue a legal claim disputing the legitimacy of a child, this must be done within a period of one year, if one or more reside outside Indonesia. In the event of war at sea, the term shall be doubled.

Pursuant to S.46-67 effective as July 13, 1946, the following is stipulated: Article 1. (1) The judge, with whom a legal claim denying the legitimacy of a child is or may be filed, is, until a date to be stipulated in the future by the Governor General, be authorized to extend the periods stipulated in articles 256 through 259 of the Civil Code regarding the denial of the legitimacy of a child pursuant to a deed executed outside court, regarding the filing of such legal claim for another stipulated term or until a fixed point in time, if the legal claim cannot reasonably be filed within the aforementioned periods due to extenuating circumstances \*77 (2) The extension referred to in the first paragraph may be granted by a judge ex officio.

#### Article 260

All legal claims for the denial of the legitimacy of a child shall be addressed to the special guardian to whom the child is entrusted, and the mother must be properly summoned in the lawsuit. (Bw.102, 110, 310, 359, 1920; Civ.318)

#### Article 261

The descent of legitimate children is to be



bewezen door de acten van geboorten, in de registers van den burgerlijken stand ingeschreven (BS. 34).

Bij gebreke van zoodanige acten, is het ongestoord bezit van den staat van wettig kind voldoende (Bw. 13, 101, 286; BS. 37; Civ. 319v).

#### Artikel 262

Het bezit van dien staat wordt bewezen door daadzaken, welke, het zij te zamen, het zij afzonderlijk, de betrekking van afstamming en verwantschap tusschen eenen bepaalden persoon en het geslacht, tot hetwelk hij beweert te behooren, aantoonen.

De voornaamste van deze daadzaken zijn, onder anderen:

dat die persoon altijd den naam heeft gedragen van den vader, van wien hij beweert af te stammen (Bw. 10; BS. 30);

dat de vader hem als zijn kind heeft behandeld en als zoodanig in zijne opvoeding, zijn onderhoud en zijne kostwinning heeft voorzien (Bw. 104, 298v);

dat hij aanhoudend als zoodanig in de maatschappij erkend is;

dat de nabestaanden hem als zoodanig erkend hebben (Bw. 102; Civ. 321).

#### Artikel 263

Niemand kan zich op eenen staat beroepen die strijdig is met dien, welken zijne acte van geboorte en het bezit, met die acte overeenkomende, hem geven, en wederkeerig kan niemand den staat betwisten van dengene die een bezit heeft, overeenkomstig zijne acte van geboorte (Bw. 102; Civ. 322).

#### Artikel 264

Bij gebreke van zoodanige acte en onafgebroken bezit van staat, of wanneer het kind onder valsche namen, of als geboren uit eenen vader en eene moeder die onbekend zijn, in de registers is ingeschreven, kan de afstamming door getuigen bewezen worden.

Dit bewijs kan nochtans niet worden toegelaten, dan wanneer er een begin is van bewijs door geschrifte; of wanneer de vermoedens of aanwijzingen, voortvloeiende uit daadzaken die reeds onbetwistbaar zijn, als genoegzaam zwaarwichtig kunnen worden beschouwd om zoodanig middel van bewijs toe te laten (Bw. 288, 1922; BS. 27; Civ. 323).

#### Artikel 265

Het begin van bewijs bij geschrifte vloeit voort uit familie-bescheiden, uit registers en huisselijke papieren van den vader of de moeder, of ook wel uit openbare of onderhandsche acten, voortkomende van

dengan akta-akta kelahiran yang didaftarkan dalam daftar-daftar Catatan Sipil.

Bila tidak ada akta demikian, cukuplah bila seorang anak telah mempunyai kedudukan tak terganggu sebagai anak sah.

#### Pasal 262

Pemilikan kedudukan demikian dapat dibuktikan dengan peristiwa-peristiwa yang, baik bersama-sama maupun sendiri-sendiri, menunjukkan hubungan karena kelahiran dan karena perkawinan antara orang tertentu dan keluarga yang diakui olehnya, bahwa dia termasuk di dalamnya.

Yang terpenting dari peristiwa-peristiwa ini antara lain adalah:

bahwa orang itu selalu memakai nama bapak yang dikatakannya telah menurunkannya;

bahwa bapak itu telah memperlakukan dia sebagai anaknya, dan dia sebagai anak telah diurus dalam hal pendidikan, pemeliharaan dan penghidupannya;

bahwa masyarakat senantiasa mengakui dia selaku anak bapaknya;

bahwa sanak saudaranya mengakui dia sebagai anak bapaknya.

#### Pasal 263

Tiada seorang pun dapat menyandarkan diri pada kedudukan yang bertentangan dengan kedudukan yang nyata dinikmatinya dan sesuai dengan akta kelahirannya, dan sebaliknya tiada seorang pun dapat menyanggah kedudukan yang dimiliki seorang anak sesuai dengan akta kelahirannya.

#### Pasal 264

Bila tidak ada akta kelahiran dan tidak nyata pemilikan kedudukan yang tak terputus-putus, dan bila anak itu didaftarkan dengan nama-nama palsu dalam daftar-daftar Catatan Sipil atau seakan-akan dilahirkan dari bapak ibu yang tidak dikenal, maka asal keturunannya dapat dibuktikan dengan saksi-saksi.

Namun pembuktian dengan cara demikian tidak boleh diperkenankan, kecuali bila ada bukti permulaan tertulis, atau bila dugaan-dugaan atau petunjuk-petunjuk dari peristiwa-peristiwa yang tidak dapat dibantah lagi kebenarannya, dapat dianggap cukup berbobot untuk memperkenankan pembuktian demikian.

#### Pasal 265

Bukti permulaan tertulis adalah surat-surat ke luar, daftar-daftar dan surat-surat rumah tangga bapak atau ibu, atau akta-akta notaris atau akta-akta di bawah tangan yang berasal dari pihak-pihak yang tersangkut dalam

proven by birth certificates, recorded in the registers of the civil registry. (BS.34) In the absence of such deed, the uninterrupted status of a child's legitimate status is to be sufficient proof for the child. (Bw.13,101,286;BS.37;Civ.319v.)

#### Article 262

The possession of such status may be proven by events, which either together or separately, indicate the relationship by descent and kinship between a specific individual and the lineage to which he purports to belong. The most significant of these events are, among others: that such individual has always used the name of the father from whom he claims to be descended ; (Bw.10; BS.30) that the father has treated him as his child and as such has provided for his education, maintenance and means of living; (Bw.104, 298v.) that the public has acknowledged him as the father's child; that the next of kin have acknowledged him as such. (Bw.102; Civ.321)

#### Article 263

No one can claim a status that is in violation of that which is stipulated and has been granted in his birth certificate, while at the same time no one can dispute the status held by an individual pursuant to his birth certificate. (Bw.102; Civ.322)

#### Article 264

In the absence of such certificate and uninterrupted possession of status, or if the child is recorded in the registers under false names, or if the child's natural father or mother are unknown, then the descent may be proven by witnesses. This proof may only be admitted if there is initial written proof; or if the allegations or indications, resulting from events which have not been disputed, can be considered sufficiently significant to admit such as evidence. (Bw.288, 1922; BS.27; Civ.323)

#### Article 265

The initial written proof is to be found in family documents, registers and household documents belonging to the father or the mother, or also in public or private deeds belonging to an individual, who is involved in

iemand die in het geschil betrokken is, of, nog in leven zijnde, daarbij belang zoude hebben gehad (Bw. 268, 1881, 1902; BS. 27; Civ. 324).

#### Artikel 266

Het tegenbewijs kan bestaan in alle zoodanige middelen als geschikt zijn om aan te toonen, dat degene die zich op zijne afstamming beroept het kind niet is van de moeder welke hij voorgeeft te hebben; of ook, het moederschap bewezen zijnde, dat hij het kind niet is van den man van die moeder (Bw. 264v., 286; Civ. 325).

#### Artikel 267

De burgerlijke regter alleen is bevoegd om kennis te nemen van regtsvorderingen, waarbij men zich op eenigen staat beroept (Bw. 268, 1920; Civ. 326).

#### Artikel 268

De lijfstraffelijke regtsvordering wegens het misdrijf van verduistering van staat kan niet worden aangevangen, voor dat het eindvonnis over het geschil van dien staat is uitgesproken.

Het staat evenwel aan het openbaar ministerie vrij om, wanneer de belanghebbende partijen stilzitten, eene lijfstraffelijke regtsvordering uit hoofde van verduistering van staat aan te vangen, mits er een begin van bewijs bij geschrifte, overeenkomstig art. 265, aanwezig zij, en over het aanwezen van dat begin van bewijs aanvankelijk zij beslist (Bw. 268, 2e al. niet toepass. op Chineezzen, zie Chin. 1-1o'g).

In het laatste geval, zal de voortzetting der openbare regtsvordering door geen burgerlijk geding kunnen worden geschorst (AB. 30; Bw. 267, 1918; BS. 27v.; Sv. 409; Sw. 529; Civ. 337).

#### Artikel 269

De regtsvordering tot inroeping van den staat is, ten opzichte van het kind, aan geene verjaring onderworpen (Bw. 1967, 1986; Civ. 328).

#### Artikel 270

Deze regtsvordering kan door de erfgenamen van het kind, hetwelk zijnen staat niet heeft ingeroepen, niet worden aangevangen, ten ware het kind minderjarig, of binnen drie jaren na zijne meerderjarigheid mogt overleden zijn (Bw. 258, 883, 1058; Civ. 329).

#### Artikel 271

De erfgenamen kunnen echter zoodanige regtsvordering voortzetten, wanneer zij door het kind is aangelegd, ten zij hetzelve het geding drie jaren na de laatste proces-acte hebbe onvervolgd gelaten (Bw. 257, 833; Rv. 273v.; Civ. 330).

#### Artikel 271a

(Ing. S. 37-595, iwtr. 1 Jan. '39) Degeen, wien een vordering tot inroeping van den staat of tot het ontkennen van de wettigheid van een kind

perselisihan, atau bila masih hidup, mereka yang sedianya berkepentingan dalam perselisihan itu.

#### Pasal 266

Bukti lawan itu terdiri dari segala alat bukti yang cocok untuk menunjukkan, bahwa orang yang menyandarkan diri pada asal keturunannya bukan anak dari ibu yang diakuinya sebagai ibunya, atau juga bila soal ibu telah dibuktikan bahwa dia bukan anak dari suami ibu itu.

#### Pasal 267

Hanya Hakim perdatalah yang berwenang untuk mengadili tuntutan-tuntutan akan suatu kedudukan.

#### Pasal 268

Tuntutan pidana karena kejahatan penggelapan kedudukan tidak dapat dilancarkan sebelum keputusan akhir atas sengketa mengenai kedudukan itu diucapkan.

Akan tetapi kejaksaan bebas untuk melancarkan suatu tuntutan pidana seperti itu, bila pihak-pihak yang berkepentingan tinggal diam, asalkan ada bukti permulaan tertulis, sesuai dengan ketentuan Pasal 265, dan pada permulaan pemeriksaan pidana telah dinyatakan adanya bukti permulaan.

#### Pasal 269

Gugatan untuk menarik kembali kedudukan terhadap anak, tidak terkena ketentuan lewat waktu.

#### Pasal 270

Para ahli waris anak yang tidak memperjuangkan kedudukannya, tidak dapat melancarkan gugatan seperti itu, kecuali bila anak meninggal waktu masih di bawah umur atau dalam tiga tahun setelah menjadi dewasa.

#### Pasal 271

Namun para ahli waris dapat melanjutkan tuntutan hukum demikian, bila hal itu telah dimulai oleh anak itu, kecuali bila anak itu tidak melanjutkan tuntutannya selama tiga tahun sejak tindakan acara yang terakhir dilakukan.

#### Pasal 271a

Orang yang gugatannya untuk memperjuangkan suatu kedudukan perdata atau untuk mengingkari keabsahan seorang

the dispute, or if still alive, would have had an interest therein. (Bw.268, 1881, 1902; BS.27; Civ.324)

#### Article 266

Proof against this may be in any suitable form which indicates that the individual claiming descent is not the child of the woman who he claims to be his mother, or also, in the event that it is proven that she is his mother, is not the child of such woman's husband. \*78 (Bw.264v., 286v.; Civ.325)

#### Article 267

A civil judge only is authorized to deal with appeals in respect of status. (Bw.268, 1920; Civ.326)

#### Article 268

A lawsuit in respect of false representation of status which carries the penalty of corporal punishment may not be filed, prior to the passing of the final judgment regarding the dispute over such status. The prosecution counsel is, however, be entitled to file a lawsuit in respect of false representation of status which carries the penalty of corporal punishment, if the interested parties remain silent, provided that there is initial written proof pursuant to article 265, and if it has been decided from the start that there is such indication of initial proof. (Bw.268, second paragraph not applicable to Chinese, see Chinese 1-1 g) In the last instance, the process of the public lawsuit is not be suspended by any civil suit. (AB.30; Bw.267, 1918;BS.27v.; Sv.409; Sw.529; Civ.337)

#### Article 269

In relation to children, the lawsuit to appeal a certain status is not be subject to any prescribed period of limitation. (Bw.1967, 1986; Civ.328)

#### Article 270

Such a lawsuit may only be filed by the heirs of the child who has not appealed his status in the event that the child died when he was still a minor, or within three years of his reaching the age of majority. (Bw.258, 883, 1058; Civ.329)

#### Article 271

The heirs, may, however, resume such lawsuits, if they have been instituted by the child, unless the suit has not been prosecuted within three years after the filing of the last deed. (Bw.257, 833; Rv.273v.; Civ.330)

#### Article 271a

(Supplemented by S.37-595, effective as of January 1, 1939) An individual whose claim for invocation of a certain status has been granted

is toegewezen, doet het vonnis, nadat het in kracht van gewijsde is gegaan, inschrijving in de loopende registers van geboorten van plaats, waar de geboorte is ingeschreven. Hiervan wordt melding gemaakt op den kant van de geboorte-akte.

## TWEDE AFDEELING

### Van de wettiging van natuurlijke kinderen

#### Artikel 272

Kinderen buiten huwelijk verwekt, met uitzondering van degenen die in overspel of in bloedschande zijn geteeld, worden door het opvolgend huwelijk van hunnen vader en hunne moeder gewettigd, wanneer deze hen, voor het aangaan des huwelijks wettiglijk hebben erkend, of wanneer die erkenning plaats heeft bij de acte van voltrekking zelve (Bw. 40, 275, 277, 280v., 862, 867; BS. 53, 61-9o; Civ. 331).

#### Artikel 273

Kinderen, uit ouders geboren, tusschen welke, zonder bekomene dispensatie van den Gouverneur-generaal, geen huwelijk mogt bestaan, kunnen op geene andere wijze worden gewettigde, dan door derzelve erkenning bij de huwelijks-acte (Bw. 29, 31, 280, 283).

#### Artikel 274

Indien de ouders, voor of bij het aangaan des huwelijks, mogten hebben verzuimd hunne natuurlijke kinderen te erkennen, kan dit verzuim worden hersteld door brieven van wettiging, bij den Gouverneur-generaal, na ingewonnen advijs van het hoog-gerechtshof, verleend (Ov. 16; Bw. 276; BS. 61-9o; Bb. 515, 4941, 6038, 6089, 7488, 8653, 13416, 13421, 13603, 13604, 13605).

#### Artikel 275

(Gew. S. 96-115) Op gelijke wijze als bij het vorig art. is bepaald, kunnen ook worden gewettigd natuurlijke en wettiglijk erkende kinderen:

1o. geboren uit ouders, die uit hoofde van het overlijden van een hunner hun voorgenomen huwelijk niet hebben kunnen tot stand brengen;

2o. geboren uit eene moeder, die tot de Indonesische of daarmede gelijkgestelde bevolking behoort; indien de moeder is overleden, of indien er gewichtige bezwaren - ter beoordeeling van den Gouverneur-Generaal - tegen het huwelijk der ouders bestaan (Bw. 272, 276, 278).

#### Artikel 276

(Gew. S. 96-115) In de gevallen, bij de twee laatstvoorgaande artt. uitgedrukt, zal het hoog-gerechtshof des geraden oordeelende, alvorens zijn advijs uit te brengen, de bloedverwanten

anak dikabulkan, setelah putusan itu memperoleh kekuatan hukum yang pasti, harus menyeluruh melakukan pendaftaran putusan itu dalam daftar kelahiran yang sedang berjalan di tempat kelahiran anak itu didaftar. Hal ini harus diterangkan pula pada margin akta kelahiran itu.

## BAGIAN 2

### Pengesahan Anak-anak Luar Kawin

#### Pasal 272

Anak di luar kawin, kecuali yang dilahirkan dari perzinahan atau penodaan darah, disahkan oleh perkawinan yang menyusul dari bapak dan ibu mereka, bila sebelum melakukan perkawinan mereka telah melakukan pengakuan secara sah terhadap anak itu, atau bila pengakuan itu terjadi dalam akta perkawinannya sendiri.

#### Pasal 273

Anak yang dilahirkan dari orang tua, yang tanpa memperoleh dispensasi dari Pemerintah tidak boleh kawin satu sama lainnya, tidak dapat disahkan selain dengan cara mengakui anak itu dalam akta kelahiran.

#### Pasal 274

Bila orang tua, sebelum atau pada waktu melakukan perkawinan telah lalai untuk mengakui anak di luar kawin, kelalaian mereka ini dapat diperbaiki dengan surat pengesahan dari Presiden, yang diberikan setelah mendengar nasihat Mahkamah Agung.

#### Pasal 275

Dengan cara yang sama seperti yang diatur dalam pasal yang lalu, dapat juga disahkan anak di luar kawin yang telah diakui menurut undang-undang;

1. bila anak itu lahir dari orang tua, yang karena kematian salah seorang dari mereka, perkawinan mereka tidak jadi dilaksanakan;

2. bila anak itu dilahirkan oleh seorang ibu, yang termasuk golongan Indonesia atau yang disamakan dengan golongan itu; bila ibunya meninggal dunia atau bila ada keberatan-keberatan penting terhadap perkawinan orang tua itu, menurut pertimbangan Presiden.

#### Pasal 276

Dalam hal-hal seperti yang dinyatakan dalam dua pasal yang tersebut terakhir, Mahkamah Agung, bila menganggap perlu, sebelum memberikan nasihatnya, harus mendengar

or who has been permitted to deny the legitimacy of a child, is have the judgment recorded after it has obtained legal validity in the current registers of births at the location where the birth was recorded. This must be mentioned in the margin of the birth certificate.

## Section 2

### Concerning the legitimization of natural children

#### Article 272

Children conceived outside marriage, with the exception of those who have been conceived in an adulterous or incestuous relationship, is to be legitimized by the ensuing marriage of their father and mother, if the latter-mentioned have acknowledged them legally prior to the concluding of the marriage, or if the acknowledgment took place at the time of execution of the marriage certificate. (Bw.40, 275, 277, 280v., 862, 867; BS.53, 61-9; Civ.331)

#### Article 273

Children, who are born of parents, between whom no marriage would have existed without dispensation granted by the Governor General, cannot be legitimized other than by acknowledgment in the marriage certificate. (Bw.29,31,280,283)

#### Article 274

If the parents, prior to or at the time of entering into the marriage, fail to acknowledge their natural children, they may subsequently reverse their position by letter of legitimization, granted by the Governor General, following the advice issued by the Supreme Court. (Ov.16; Bw.276;BS.61-9; Bb.515, 4941, 6038, 6089, 7488, 8653, 13416, 13421, 13603, 13604, 13605)

#### Article 275

(Amended by S.96-115) In a manner similar to that stipulated in the previous article, the following natural and legally acknowledged children may also be legitimized:

1. children born of parents who cannot enter into their intended marriage as a result of one of the parents passing away;

2. children born of a mother, who is of Indonesian descent or descended from another similar indigenous group; if the mother has passed away, or in the event that there are significant objections -at the discretion of the Governor General- to the marriage of the parents. (Bw.272, 276, 278)

#### Article 276

(Amended by S.96-115) In the events, mentioned in the two previous articles, the supreme court is if it deems fit, hear or instruct that the blood relatives of the applicants be

der verzoekers hooren of doen hooren, en zelfs kunnen bevelen, dat het verzoek ter wettiging, door middel van aan te wijzen openbare nieuwspapieren, worde bekend gemaakt (Bw. 290).

#### Artikel 277

(Gew. S. 27-31 jis. 390, 421) Wettiging, hetzij door het opvolgend huwelijk der ouders, hetzij, in het geval van art. 274, bij brieven van wettiging verleend, heeft ten gevolge dat op de kinderen dezelfde wetsbepalingen toepasselijk zijn als of zij sedert het huwelijk waren geboren (Bw. 852; Civ. 333).

#### Artikel 278

(Gew. S. 96-115) In de gevallen bij art. 275 voorzien, heeft de wettiging slechts kracht van den dag, waarop de brieven door den Gouverneur-Generaal zijn verleend; zij kan alzoo, ten aanzien der erfopvolging, niet strekken, ten naedele van wettige voorkinderen, gelijk zij ook niet werkt in de erfopvolging van andere bloedverwanten, dan voor zoo verre dezelve in het verleenen der brieven van wettiging hebben toegestemd (Bw. 852v).

#### Artikel 279

Op gelijke wijze, en onder dezelfde bepalingen als bij de vorige artt. is vermeld, kunnen ook reeds overledene kinderen, welke nakomelingen hebben nagelaten, gewettigd worden; in welk geval, de wettiging ten voordeele van die afkomelingen strekt (Bw. 272, 274, 842, 852; Civ. 332).

### DERDE AFDEELING

#### Van de erkenning van natuurlijke aanderen

#### Artikel 280

Door het erkennen van een natuurlijk kind worden burgerlijke betrekkingen geboren tusschen dat kind en zijnen vader of zijne moeder (Bw. 30v., 40, 47, 272v., 306, 319, 328, 353, 363, 862, 871, 873, 908, 916).

#### Artikel 281

Het erkennen van een natuurlijk kind kan door alle authentieke acten geschieden, wanneer zulks niet reeds bij de acte van geboorte, of ter gelegenheid van het aangaan des huwelijks, gedaan is (Not. 3a).

Zoodanige erkenning kan ook plaats hebben door eene acte, bij den ambtenaar van den burgerlijken stand opgemaakt, en in het register van geboorte, volgens hare dagteekening, ingeschreven. Van die erkenning moet worden melding gemaakt op den kant van de acte van geboorte, zoo die aanwezig is (Bw. 40, 272, 862, 908, 1868; BS. 41, 53, 61-90; Civ. 62, 334; cf. Bb. achter Bw. 274).

Indien de erkenning van het kind bij eene andere authentieke acte is gedaan, kan ieder

atau memerintahkan untuk mendengar keluarga sedarah si pemohon, dan bahkan dapat memerintahkan bahwa permohonan pengesahan itu diumumkan dalam Berita Negara.

#### Pasal 277

Pengesahan anak, baik dengan menyusulnya perkawinan orang-tuanya maupun dengan surat pengesahan menurut Pasal 274, menimbulkan akibat, bahwa terhadap anak-anak itu berlaku ketentuan undang-undang yang sama, seakan-akan mereka dilahirkan dalam perkawinan itu.

#### Pasal 278

Dalam hal-hal yang diatur dalam Pasal 275, pengesahan itu hanya berlaku mulai dari diberikannya surat pengesahan Presiden; hal itu tidak boleh berakibat merugikan anak-anak sah sebelumnya dalam hal pewarisan, demikian pula hal itu tidak berlaku bagi keluarga sedarah lainnya dalam hal pewarisan, kecuali bila mereka yang terakhir ini telah menyetujui pemberian surat pengesahan itu.

#### Pasal 279

Dengan cara yang sama dan menurut ketentuan yang sama seperti yang tercantum dalam pasal-pasal yang lalu, anak yang telah meninggal dan meninggalkan keturunan, boleh juga disahkan; pengesahannya itu berakibat menguntungkan keturunan itu.

### BAGIAN 3

#### Pengakuan Anak-anak Luar Kawin

#### Pasal 280

Dengan pengakuan terhadap anak di luar kawin, terlahirlah hubungan perdata antara anak itu dan bapak atau ibunya.

#### Pasal 281

Pengakuan terhadap anak di luar kawin dapat dilakukan dengan suatu akta otentik, bila belum diadakan dalam akta kelahiran atau pada waktu pelaksanaan perkawinan.

Pengakuan demikian dapat juga dilakukan dengan akta yang dibuat oleh Pegawai Catatan Sipil, dan didaftarkan dalam daftar kelahiran menurut hari penandatanganan. Pengakuan itu harus dicantumkan pada margin akta kelahirannya, bila akta itu ada.

Bila pengakuan anak itu dilakukan dengan akta otentik lain tiap-tiap orang yang berkepentingan berhak minta agar hal itu dicantumkan pada margin akta kelahirannya.

Bagaimanapun kelalaian mencatatkan

heard, prior to issuing its advice, and is also order that the request for legitimization must be announced through the appointed public newspapers. (Bw.290)

#### Article 277

(Amended by S.27-31 see also 290, 421) \*80 Legitimization, either by the ensuing marriage of the parents, or in the events set out in article 274, pursuant to the issuance of letters of legitimization, is result in the same legal regulations being applicable to the children as those which are applicable to children born during marriage. (Bw.852; Civ.333)

#### Article 278

(Amended by S.96-115) In the events described in article 275, the legitimization is only be valid as of the date that the letters are issued by the Governor General; this is not jeopardize the existing legitimate children with respect to their succession as heirs, similarly, this is not affect the succession of other blood relatives as heirs, provided that they have approved the issuance of the letters of legitimization. (Bw.852v.)

#### Article 279

In the same manner, and pursuant to the same regulations as mentioned in the previous articles, children who have passed away and who have left descendants, can also be legitimized; in which event, the legitimization shall benefit their descendants. (Bw.272, 274, 842, 852; Civ.332).

### Section 3

#### Concerning the acknowledgment of natural children

#### Article 280

The acknowledgment of a natural child is create a civil relationship between that child and his father or mother. (Bw.30v., 40, 47, 272v., 306, 319, 328, 353, 363,862, 871, 873, 908, 916)

#### Article 281

The acknowledgment of a natural child can take place pursuant to any kind of authentic deed, if such has not already taken place by birth certificate, or at the execution of the marriage. (Not.37a) Such acknowledgment can also take place pursuant to a deed, drawn up by the official of the civil registry, and recorded as at the date of signing in the birth registry. Such acknowledgment must be mentioned in the margin of the birth certificate, if it is available. (Bw.40, 272, 862, 908, 1868; BS.41, 53, 61-9; Civ.62, 334) If the acknowledgment of the child was contained in another authentic deed, then each interested party may demand that it is to be mentioned in the margin of the birth certificate. Under no circumstances is absence of the notation of an acknowledgment in the margin of the birth certificate be grounds for disputing the status

belanghebbende vorderen, dat daarvan worde melding gemaakt op den kant der acte van geboorte.

In geen geval kan het verzuim der aanteekening van eene erkenning op den kant der geboorte-acte aan het erkende kind worden tegengeworpen, ten einde zijnen verkregen staat te betwisten.

#### Artikel 282

De erkenning van een natuurlijk kind, door eenen minderjarige gedaan, zal niet van waarde zijn, ten zij de minderjarige den vollen ouderdom van negentien jaren hebbe bereikt, en de erkenning niet het gevolg zij van dwang, dwaling, bedrog of verleiding (BS. 42).

Eene minderjarige dochter nochtans zal die erkenning kunnen doen, voor dat zij den ouderdom van negentien jaren vervuld heeft (Bw. 29, 108, 330, 446, 452, 1321, 1446, 1449).

#### Artikel 283

Kinderen in overspel of in bloedsenande geteeld kunnen niet worden erkend, behoudens, ten opzichte van laatstgemelde, de bepaling van art. 273 (Bw. 30v., 41, 252v., 272, 289, 867v.; BS. 42; Civ. 335).

#### Artikel 284

(Gew. S. 96-108) Geene erkenning van een natuurlijk kind zal, gedurende het leven van de moeder, ook indien deze tot de Indonesische of daarmede gelijkgestelde bevolking behoort, worden aangenomen, waanner zij niet in de erkenning heeft toegestemd (Bw. 280v., 354).

Wanneer zoodanig kind, na het overlijden der moeder is erkend, heeft de erkenning geen ander gevolg, dan met opzicht tot den vader (Bw. 288; Civ. 336).

Door de erkenning van een natuurlijk kind, waarvan de moeder tot de Indonesische of daarmede gelijkgestelde bevolking behoort, worden de burgerlijke betrekkingen, aan de natuurlijke afstamming ontleend, opgeheven, onverminderd de gevolgen verbonden aan eene erkenning door de moeder, in de gevallen waarin haar daartoe, bij opvolgend huwelijk met den vader, de bevoegdheid wordt toegestaan.

#### Artikel 285

De erkenning, staande huwelijk, door een der echtgenooten gedaan, ten voordeele van een natuurlijk kind, hetwelk hij, voor zijn huwelijk, bij eenen anderen persoon dan zijn echtgenoot verwekt heeft, kan noch aan dien echtgenoot, noch ook aan de kinderen uit dat huwelijk geboren, schade toebrengen.

Niettemin zal de erkenning hare gevolgen hebben na de ontbinding van dat huwelijk, wanneer daaruit geene afkomelingen overblijven (Bw. 199, 277; Civ. 337).

pengakuan pada margin akta kelahiran itu tidak boleh dipergunakan untuk membantah kedudukan yang telah diperoleh anak yang diakui itu.

Pengakuan anak di luar kawin oleh orang yang masih di bawah umur tidak ada harganya, kecuali jika orang yang masih di bawah umur itu telah mencapai umur genap sembilan belas tahun, dan pengakuan itu bukan akibat dari paksaan, kekeliruan, penipuan atau bujukan.

Namun anak perempuan di bawah umur boleh melakukan pengakuan itu, sebelum dia mencapai umur sembilan belas tahun.

#### Pasal 282

#### Pasal 283

Anak yang dilahirkan karena perzinaan atau penodaan darah (incest, sumbang), tidak boleh diakui tanpa mengurangi ketentuan Pasal 273 mengenai anak penodaan darah.

#### Pasal 284

Tiada pengakuan anak di luar kawin dapat diterima selama ibunya masih hidup, meskipun ibu termasuk golongan Indonesia atau yang disamakan dengan golongan itu, bila ibu tidak menyetujui pengakuan itu.

Bila anak demikian itu diakui setelah ibunya meninggal, pengakuan itu tidak mempunyai akibat lain daripada terhadap bapaknya.

Dengan diakuinya seorang anak di luar kawin yang ibunya termasuk golongan Indonesia atau golongan yang disamakan dengan itu, berakhirlah hubungan perdata yang berasal dari hubungan keturunan yang alamiah, tanpa mengurangi akibat-akibat yang berhubungan dengan pengakuan oleh ibu dalam hal-hal dia diberi wewenang untuk itu karena kemudian kawin dengan bapak.

#### Pasal 285

Pengakuan yang diberikan oleh salah seorang dari suami isteri selama perkawinan untuk kepentingan seorang anak di luar kawin, yang dibuahkan sebelum perkawinan dengan orang lain dari isteri atau suaminya, tidak dapat mendatangkan kerugian, baik kepada suami atau isteri maupun kepada anak-anak yang dilahirkan dari perkawinan itu.

Walaupun demikian, pengakuan yang dilakukan oleh bapak ibunya, demikian juga semua tuntutan akan kedudukan yang

granted.

The acknowledgment by a minor of a natural child is deemed to be invalid unless the minor has reached the age of nineteen years, and the acknowledgment is not the result of duress, error, deceit or enticement. (BS.42) A minor daughter, is, however, be able to acknowledge a natural child prior to her reaching the age of nineteen years. (Bw.29, 108, 330, 446, 452, 1321, 1446, 1449)

#### Article 282

#### Article 283

Children conceived in an adulterous or incestuous relationship may not be acknowledged, without prejudice to the stipulation in article 273, with regard to the latter mentioned. (Bw.30v., 41, 252v., 272, 289, 867v.; BS.42; Civ.335)

#### Article 284

(Amended by S.96-108) No acknowledgment of a natural child is, during the lifetime of the mother, notwithstanding that she may be of Indonesian descent or descended from a similar indigenous group, be accepted, if the mother does not approve the acknowledgment. (Bw.280v., 354) If such child is acknowledged after the death of the \*82 mother, such acknowledgment is have no consequences other than those which relate to the father. (Bw.288; Civ.336) Acknowledgment of a natural child, whose mother is of Indonesian descent or descended from a similar indigenous group, is annul the civil relationship arising from natural descent, without prejudice to the consequences of an acknowledgment by the mother, in the event that she is granted the authority due to the ensuing marriage to the father.

#### Article 285

Acknowledgment which takes place in the course of the marriage by one of the spouses, in order to benefit the natural child, which he, prior to his marriage has conceived with a person other than his spouse, is not jeopardize that spouse, nor is it be detrimental to the children born of that marriage. Such acknowledgment, is, however, have consequences after the dissolution of that marriage, if there are no remaining descendants from the marriage. Bw.199, 277; Civ.337)

dilakukan oleh pihak si anak, dapat dibantah oleh setiap orang yang mempunyai kepentingan dalam hal itu.

**Artikel 286**

Alle erkenning door den vader of de moeder gedaan, gelijk mede alle inroeping van staat van de zijde van het kind, kan betwist worden door alle degenen die daarbij belang hebben (Bw. 261v., 282; Civ. 339).

**Pasal 286**

Setiap pengakuan yang dilakukan oleh bapak atau ibu, begitupun setiap tuntutan yang dilancarkan oleh pihak anak, boleh ditentang oleh semua mereka yang berkepentingan dalam hal itu.

**Article 286**

Any acknowledgment by the father or the mother, including the claim to a certain status by the child may be disputed by those who have an interest therein. (Bw.261v., 282; Civ.339)

**Artikel 287**

Het onderzoek naar het vaderschap is verboden.

(Gew. S. 17-497) In geval echter van eenig misdrijf bij de artt. 285 tot en met 288, 294 of 332 van het wetboek van strafrecht voorzien, wanneer het tijdstip, waarop het misdrijf begaan is, met dat der zwangerschap overeenstemt, kan de schuldige, op de daartoe gedane vordering der belanghebbende partijen, verklaard worden vader van het kind te zijn (Bw. 252v.; Civ. 340).

**Pasal 287**

Dilarang menyelidiki siapa bapak seorang anak.

Namun dalam hal kejahatan tersebut dalam Pasal 285 sampai dengan 288, 294, dan 332 Kitab Undang-undang Hukum Pidana, bila saat dilakukannya kejahatan itu bertepatan dengan saat kehamilan perempuan yang terhadapnya dilakukan kejahatan itu, maka atas gugatan pihak yang berkepentingan orang yang bersalah boleh dinyatakan sebagai bapak anak itu.

**Article 287**

Investigation of paternity is prohibited. (Amended by S.17-497) However, in the event that a misdemeanor as described in articles 285 through 288, 294 or 332 of the penal code, was carried out which resulted in the pregnancy, then the guilty party, can, upon being charged by the interested parties, be declared to be the father of the child. (Bw.252v.; Civ.340)

**Artikel 288**

Het onderzoek, wie moeder van het kind is, wordt toegelaten.

In zoodanig geval is het kind verplicht te bewijzen dat het is hetzelfde kind van hetwelk de moeder is bevallen.

Tot geen bewijs door getuigen wordt het kind toegelaten, ten ware reeds een begin van bewijs bij geschrifte mogt bestaan (Bw. 265, 1902, 1914; Civ. 341).

**Pasal 288**

Menyelidiki siapa ibu seorang anak, diperkenankan.

Namun dalam hal itu, anak wajib melakukan pembuktian dengan saksi-saksi kecuali bila telah ada bukti permulaan tertulis.

**Article 288**

Investigation of maternity is permitted. In this regard the child is required to prove that he or she was borne by that mother. No proof by witnesses with respect to the child shall be admitted, unless there already exists initial written proof. (Bw.265, 1902, 1914; Civ.341)

**Artikel 289**

Geen kind zal worden toegelaten om te onderzoeken wie zijn vader of zijne moeder is, in de gevallen, in welke, volgens art. 283, de erkenning niet kan plaats hebben (Civ. 342).

**Pasal 289**

Tiada seorang anak pun diperkenankan menyelidiki siapa bapak atau ibunya, dalam hal-hal di mana menurut Pasal 283 pengakuan tidak boleh dilakukan.

**Article 289**

No child is permitted to investigate his or her paternity or maternity, in the events, where pursuant to article 283, no acknowledgment can take place. (Civ.342).

**DETIENDE TITEL****Van bloedverwantschap en zwagerschap****Artikel 290**

Bloedverwantschap bestaat in de betrekking tusschen personen, welke de een van den anderen afstammen, of eenen gemeenen stamvader hebben.

De betrekking van bloedverwantschap wordt berekend door het getal der geboorten; elke geboorte wordt een graad genoemd (Bw. 30, 872v., 877; Civ. 735).

**Artikel 291**

De opvolging van graden maakt de linie.

Men noemt een regte linie de opvolging van graden tusschen personen, die de een van den anderen afstammen; zijdlinie, de opvolging van graden tusschen personen, die niet van

**BAB XIII****KEKELUARGAAN SEDARAH DAN SEMENDA****Pasal 290**

Keluargaan sedarah adalah pertalian keluarga antara orang-orang di mana yang seorang adalah keturunan dan yang lain, atau antara orang-orang yang mempunyai bapak asal yang sama.

Hubungan keluarga sedarah dihitung dengan jumlah kelahiran, setiap kelahiran disebut derajat.

**Pasal 291**

Urusan derajat yang satu dengan derajat yang lain disebut garis. Garis lurus adalah urutan derajat antara orang-orang, di mana yang satu merupakan keturunan yang lain, garis menyimpang ialah urutan derajat antara orang-orang, di mana yang seorang bukan

**Chapter XIII****Concerning the relationship by blood and marriage****Article 290**

A blood relationship subsists between persons of whom one descends from the other, or between persons who have a common ancestor. A blood relationship is calculated by the number of births; each birth is referred to as a degree. (Bw.30, 872v., 877, Civ.735)

**Article 291**

The succession of degrees constitutes a line of descent. A direct line refers to the succession of degrees between individuals of whom one descends from the other; a collateral line, is interpreted as the succession of degrees among individuals, who do not descend one from the

elkander afstammen, maar die eenen gemeenen stamvader hebben (Civ. 736).

#### Artikel 292

De rechte linie wordt onderscheiden in rechte nederdalende, en rechte opgaande linie.

De eerste maakt het verband tusschen den stamvader en die van hem afstammen; de laatste verbindt eenen persoon met diegenen van welke hij afstamt (Bw. 842, 850, 852v., 857; Civ. 736).

#### Artikel 293

In de rechte linie rekent men, dat er tusschen de personen zoo vele graden zijn als er geboorten bestaan; zoo staat in de nederdalende linie, de zoon, met betrekking tot den vader, in den eersten graad; de kleinzoon in den tweeden, en zoo voorts; en wederkeerig staan, in de opgaande linie, de vader en grootvader, met betrekking tot den zoon en kleinzoon, in den eersten of tweeden graad, en zoo vervolgens (Civ. 737).

#### Artikel 294

In de zijlinie worden de graden berekend door het getal de geboorten, eerst tusschen den eenen bloedverwant en den naasten gemeenen stamvader, en vervolgens tusschen dezen en den anderen bloedverwant: zoo bestaan twee broeders elkander in den tweeden graad, ooms en neven in den derden, volle neven in den vierden, en zoo vervolgens (Bw. 850; Civ. 738).

#### Artikel 295

Zwangerschap bestaat in de betrekking welke door aanhuwelijking geboren wordt tusschen den eenen der echtgenooten en de bloedverwanten van den anderen.

Er bestaat geene zwangerschap tusschen de wederzijdsche bloedverwanten der echtgenooten (Bw. 30v., 322, 376).

#### Artikel 296

De graden van zwangerschap worden op dezelfde manier als die der bloedverwantschap berekend (Bw. 293).

#### Artikel 297

Door de ontbinding des huwelijks wordt de zwangerschap tusschen den eenen der echtgenooten en de bloedverwanten van den anderen niet opgeheven (ISR. 9; Bw. 30v., 199, 322-2, 323).

### VEERTIENDE TITEL

#### Van de ouderlijke magt

#### EERSTE AFDEELING

#### Van de gevolgen van de ouderlijke magt ten opzichte van den persoon des kinds

keturunan dari yang lain tetapi mereka mempunyai bapak asal yang sama.

#### Pasal 292

Dalam garis lurus, dibedakan garis lurus ke bawah dan garis lurus ke atas.

Yang pertama merupakan hubungan antara bapak asal dan keturunannya dan yang terakhir adalah hubungan antara seorang dan mereka yang menurunkannya.

#### Pasal 293

Dalam garis lurus derajat-derajat antara dua orang dihitung menurut banyaknya kelahiran; dengan demikian, dalam garis ke bawah, seorang anak, dalam pertalian dengan bapaknya ada dalam derajat pertama, seorang cucu ada dalam derajat kedua, dan demikianlah seterusnya; sebaliknya dalam garis ke atas, seorang bapak dan seorang kakek, sehubungan dengan anak dan cucu, ada dalam derajat pertama dan kedua, dan demikianlah seterusnya.

#### Pasal 294

Dalam garis menyimpang, derajat-derajat dihitung dengan banyaknya kelahiran, mula-mula antara keluarga sedarah yang satu dan bapak asal yang sama dan terdekat dan selanjutnya antara yang terakhir ini dan keluarga sedarah yang lain; dengan demikian, dua orang bersaudara ada dalam derajat kedua paman dan keponakan ada dalam derajat ketiga, saudara sepupu ada dalam derajat keempat, dan demikian seterusnya.

#### Pasal 295

Kekeluargaan semenda adalah satu pertalian kekeluargaan karena perkawinan, yaitu pertalian antara salah seorang dari suami isteri dan keluarga sedarah dari pihak lain.

Antara keluarga sedarah pihak suami dan keluarga sedarah pihak isteri dan sebaliknya tidak ada kekeluargaan semenda.

#### Pasal 296

Derajat kekeluargaan semenda dihitung dengan cara yang sama seperti cara menghitung derajat kekeluargaan sedarah.

#### Pasal 297

Dengan terjadinya suatu perceraian, kekeluargaan semenda antara salah satu dari suami isteri dan para keluarga sedarah dari pihak yang lain tidak dihapuskan.

### BAB XIV

#### KEKUASAAN ORANG TUA

#### BAGIAN 1

#### Akibat-akibat Kekuasaan Orang tua Terhadap Pribadi Anak

other, but who have a common ancestor. (Civ.726)

#### Article 292

A direct line is a descending and ascending line. The former subsists between an individual and his descendants; the latter subsists between an individual and his ascendants. (Bw.842, 850, 852v., 857; Civ.736)

#### Article 293

One can calculate in the direct line, the number of degrees as well as births there are among the individuals; As such, in the descending line, descent from the father to the son, is in the first degree; and from the grandfather to the grandson is in the second, and so forth; and conversely, in the ascending line, the ascent from the son and grandson to father and grandfather is in the first or second degree and thereafter accordingly. (Civ.737)

#### Article 294

In the collateral line the degrees is calculated by the number of births, first between one blood relative and the closest common ancestor, and thereafter between them and the other blood relative; as such two brothers exist in relation to one another in the second degree, uncles and cousins in the third, nephews in the fourth etc. (Bw.850; Civ.738)

#### Article 295

Relationship by marriage is the relationship resulting from a marriage, between one of the spouses and the blood relatives of the other. No relationship by marriage exist between the mutual blood relatives of the spouses. (Bw.30v., 322, 376)

#### Article 296

The degrees of relationship by marriage is calculated in the same manner as that adopted in blood relationships. (Bw.293)

#### Article 297

The dissolution of a marriage is not invalidate the relationship by marriage between one of the spouses and the blood relatives of the other. (ISR.9; Bw.30v., 199, 322-2,323).

### Chapter XIV

#### Concerning parental authority

#### Section 1

#### Concerning the consequences of parental authority with respect to the personal aspects

**Artikel 298**

Een kind, van welken ouderdom ook, is eerbied en ontzag aan zijne ouders verschuldigd (Rv. 582; IR. 211; Civ. 371).

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) De ouders zijn verplicht hunne minderjarige kinderen te onderhouden en op te voeden. Verlies van de ouderlijke magt of de voogdij ontheft hen niet van de verplichting om tot de kosten van onderhoud en opvoeding naar evenredigheid van hun inkomen bij te dragen. Ten aanzien van de meerderjarigen gelden de bepalingen voorkomende in de derde afdeling van dezen titel (Bw. 104, 145v., 193, 230, 320v., 328; Civ. 203; S. 11-551 jjs. 13-556, 37-481).

**Artikel 299**

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) Gedurende het huwelijk der ouders blijft het kind tot aan zijn meerderjarigheid onder hun magt, voorzover zij daarvan niet zijn ontheven of ontzet (Bw. 21, 35v., 104, 230, 330, 419, 424, 426, 430, 1367; Civ. 372).

**Artikel 300**

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) Behoudens het geval van ontheffing of ontzetting en de bepalingen betreffende scheiding van tafel en bed, oefent de vader alleen deze magt uit.

Indien de vader buiten de mogelijkheid is de ouderlijke magt uit te oefenen, wordt die magt, behoudens in geval van scheiding van tafel en bed, uitgeoefend door de moeder.

Is ook deze daartoe niet in staat of niet bevoegd, dan wordt door den raad van justitie een voogd benoemd overeenkomstig art. 359 (Bw. 105, 230, 451, 496; Civ. 373).

Het oorspronkelijk art. 301 is vervallen krachtens S. 27-31 jjs. 390, 421.

**Artikel 301**

(Ing. S. 38-622) Onverminderd het bepaalde in geval van ontbinding des huwelijks na scheiding van tafel en bed, echtscheiding en scheiding van tafel en bed zijn de ouders verplicht ten behoeve van het onderhoud en de opvoeding van hun minderjarig kind, indien zij de ouderlijke macht of de voogdij over dat kind niet bezitten zonder daarvan te zijn ontheven of ontzet, wekelijks, maandelijks of driemaandelijks, zooveel aan den voogdijraad uit te keeren als op diens vordering zal zijn bepaald door den raad van justitie.

**Artikel 302**

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) Wanneer hij, die de ouderlijke magt uitoefent, gewigtige redenen van misnoegen heeft over het gedrag van zijn kind, kan de raad van justitie op zijn verzoek, of op dat van den voogdijraad, mits deze daartoe door hem is aangezocht, te zijnen

**Pasal 298**

Setiap anak, berapa pun juga umurnya, wajib menghormati dan menghargai orang tuanya.

Orang tua wajib memelihara dan mendidik anak-anak mereka yang masih di bawah umur. Kehilangan kekuasaan orang tua atau kekuasaan wali tidak membebaskan mereka dari kewajiban untuk memberi tunjangan menurut besarnya pendapat mereka guna membiayai pemeliharaan dan pendidikan anak-anak mereka itu. Bagi yang sudah dewasa berlaku ketentuan-ketentuan yang terdapat dalam Bagian 3 bab ini.

**Pasal 299**

Selama perkawinan orang tuanya, setiap anak sampai dewasa tetap berada dalam kekuasaan kedua orang tuanya, sejauh kedua orang tua tersebut tidak dilepaskan atau dipecat dari kekuasaan itu.

**Pasal 300**

Kecuali jika terjadi pelepasan atau pemecatan dan berlaku ketentuan-ketentuan mengenai pisah meja dan ranjang, bapak sendiri yang melakukan kekuasaan itu.

Bila bapak berada dalam keadaan tidak mungkin untuk melakukan kekuasaan orang tua, kekuasaan orang tua, kekuasaan itu dilakukan oleh ibu, kecuali dalam hal adanya pisah meja dan ranjang.

Bila ibu juga tidak dapat atau tidak berwenang, maka oleh Pengadilan Negeri diangkat seorang wali sesuai dengan Pasal 359.

**Pasal 301**

Tanpa mengurangi ketentuan dalam hal pembubaran perkawinan setelah pisah meja dan ranjang, perceraian perkawinan, serta pisah meja dan ranjang, orang tua itu wajib untuk tiap-tiap minggu, tiap-tiap bulan dan tiap-tiap tiga bulan, membayar kepada dewan wali sebanyak yang ditetapkan oleh Pengadilan Negeri atas tuntutan dewan itu, untuk kepentingan pemeliharaan dan pendidikan anak mereka yang di bawah umur, pun sekiranya mereka tidak mempunyai kekuasaan orang tua atau perwalian atas anak itu dan tidak dibebaskan atau dipecat dari itu.

**Pasal 302**

Bila bapak atau ibu yang melakukan kekuasaan orang tua mempunyai alasan-alasan yang sungguh-sungguh untuk merasa tidak puas akan kelakuan anaknya, maka Pengadilan Negeri, atas permohonannya atau atas permohonan dewan wali, asal dewan ini

**Article 298**

Any child, regardless of his age, should revere and respect his parents. (Rv.582; IR.211; Civ.371) (Amended by S.27-31 see also 390, 421) The parents are required to support and raise their minor children. Loss of parental authority or guardianship is not release them of the obligation to contribute to the costs of support and education in proportion to their income. The provisions in the third section of this chapter is apply with respect to adult children. (Bw.104, 145v., 193, 230, 320v., 328; Civ.203; S.11-551 see also 13-556, 37-481)

**Article 299**

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) During the marriage of the parents, the child is under their parental authority until he comes of age, to the extent that they are not relieved of such or dismissed. (Bw.21,35v., 104, 230, 330, 419, 424, 426, 430, 1367; Civ.372)

**Article 300**

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) Except in the event of relief or dismissal and the provisions regarding the separation from bed and board, only the father is exercise this authority. In the event that the father is incapable of exercising parental authority, such authority may be exercised by the mother, except in the case of separation from bed and board. In the event that the mother is incapable or incompetent, a guardian is appointed by the court of justice pursuant to article 359. (Bw.105, 230, 451, 496; Civ.373) The original article 301 is revoked pursuant to S.27-31 see also 390, 421.

**Article 301**

(Supplemented by S.38-622) Without prejudice to the stipulation regarding the dissolution of marriage following the separation from bed and board, a divorce and separation from bed and board, the parents are obliged for \*88 the purpose of supporting and educating their minor child, if they do not have the parental authority or guardianship over the child without being relieved or discharged thereof, to pay the guardian council, weekly, monthly or quarterly amounts as is stipulated by the court of justice.

**Article 302**

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) In the event that the individual, who exercises parental authority, has significant reasons to be displeased with the child's behavior, the court of justice may, at the person's request or at the request of the guardian council, if so requested



behoefte gedaan, dat kind voor een bepaalden tijd doen opnemen in eene door den directeur van justitie aan te wijzen lands. of particuliere inrichting. De opneming geschiedt ten koste van hem, die de ouderlijke magt uitoefent, of bij zin onvermogen ten koste van het kind; zij zal voor niet langer mogen worden gelast dan gedurende ten hoogste zes achtereenvolgende maanden, wanneer het kind tijdens de beschikking den leeftijd van veertien jaren nog niet heeft bereikt, of, wanneer het kind op dat tijdstip dien leeftijd heeft bereikt, gedurende ten hoogste een jaar en nimmer langer dan tot deszelfs meerderjarigheid.

De raad van justitie kan de opneming niet gelasten dan na verhoor van den voogdijraad, en, behoudens het bepaalde in het eerste lid van art. 303, ook van het kind; heeft de andere der ouders de ouderlijke magt niet verloren, dan wordt ook deze vooraf gehoord, althans behoorlijk opgeroepen. Het vierde lid van art. 206 is op dit laatste verhoor toepasselijk.

#### Artikel 303

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) Bij niet-verschijning van het kind op den dag, voor het verhoor bepaald, schorst de raad van justitie het onderzoek tot een alsdan de bepalen dag en gelast hij, dat het tegen dien dag door een deurwaarder of dienaar der openbare magt voor hem worde gebragt; deze beschikking wordt ten uitvoer gelegd op bevel van het openbaar ministerie; blijkt het kind ook op dien naderen dag niet te zijn verschenen, dan kan de raad van justitie zonder het te hebben gehoord de opneming bevelen of weigeren.

Er zal te dezen opzichte geen verdere geregtelijke formaliteit worden in acht genomen behalve het bevel tot opneming, waarin echter de redenen niet zullen worden uitgedrukt.

Indien de raad van justitie bij het geven van zijn beschikking beslist, dat hij, die de ouderlijke magt uitoefent en het kind niet in staat zijn de kosten aan de opneming verbonden, te betalen, komen deze ten laste van den Lande.

De beschikking, waarbij de opneming wordt bevelen, wordt ten uitvoer gelegd op bevel van den officier van justitie na een tot dezen gerigt verzoek van hem, die de ouderlijke magt uitoefent.

#### Artikel 304

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) Bij besluit van den directeur van justitie kan het kind te allen tijde uit de in art. 302 bedoelde inrichting worden ontslagen, wanneer de oorzaak zijner plaatsing blijkt te zijn opgeheven, of zijn lichamelijke of geestelijke toestand geen verder verblijf aldaar blijkt te gedoogen.

Hij, die de onderlijke magt uitoefent, blijft altijd meester om den in het bevel tot opneming bepaalden tijd te verkorten. Om

diminta olehnya untuk itu dan melakukannya untuk kepentingannya, boleh memerintahkan penampungan anak itu selama waktu tertentu dalam suatu lembaga negara atau swasta yang ditunjuk oleh Menteri Kehakiman. Penampungan ini dibiayai oleh anak itu; penampungan itu tidak boleh diperintahkan untuk lebih lama dari enam bulan berturut-turut, bila pada waktu penetapan itu anak belum mencapai umur empat belas tahun, atau bila pada waktu penetapan itu dicapai umur tersebut, paling lama satu tahun dan sekali-kali tidak boleh melewati saat dia mencapai kedewasaan.

Pengadilan Negeri tidak boleh memerintahkan penampungan sebelum mendengar dewan perwalian dan dengan tidak mengurangi ketentuan alinea pertama Pasal 303, sebelum mendengar anak itu; bila orang tua yang satu lagi tidak kehilangan kekuasaan orang tua, maka dia pun harus didengar lebih dahulu setidak-tidaknya dipanggil dengan sah. Alinea keempat Pasal 206 berlaku terhadap pemeriksaan tersebut terakhir.

#### Pasal 303

Bila anak itu tidak menghadap untuk didengar pada hari yang ditentukan, Pengadilan Negeri harus menunda pemeriksaan itu sampai hari yang kemudian ditentukan, dan harus memerintahkan agar hari itu anak dibawa kehadapannya oleh juru sita atau polisi; penetapan ini dilaksanakan atas perintah kejaksaan; bila ternyata hari itu anak tidak menghadap, maka Pengadilan Negeri tanpa mendengar anak, boleh memerintahkan penampungan atau menolaknya.

Dalam hal ini tidak usah diindahkan tertib acara selanjutnya, kecuali perintah untuk penampungan yang tidak usah dinyatakan alasan-alasannya.

Apabila Pengadilan dalam penetapannya memutuskan, bahwa orang yang melakukan kekuasaan orang tua dan anak itu tidak mampu membiayai penampungan itu, maka segala biaya dibebankan kepada negara.

Penetapan yang memerintahkan penampungan itu harus dilaksanakan atas perintah kejaksaan atas permohonan orang yang melakukan kekuasaan orang tua.

#### Pasal 304

Dengan penetapan Menteri Kehakiman, anak itu sewaktu-waktu boleh dilepaskan dan lembaga seperti yang dimaksud Pasal 302, bila alasan penampungan itu tidak ada lagi atau bila keadaan jasmaninya atau keadaan rohaninya tidak mengizinkan untuk tinggal lebih lama lagi di situ.

Orang yang menjalankan kekuasaan orang tua tetap bebas untuk memperpendek waktu penampungan yang ditentukan dalam

by it for his benefit, place the child for a specific period of time in a government or private institution designated by the court of justice. Such placement is take place at the expense of the individual who exercises parental authority, or if he is unable to do so at the expense of the child; the child is not be placed for more than six successive months, if the child has not reached the age of fourteen years during the placement, or if the child has reached such age at that time, for a duration of no longer than one year and in any event not after he reaches adulthood. The court of justice is not order the placement until after the hearing of the guardian council, and without prejudice to the provisions of the first paragraph of article 303, the hearing of the child; and if one of the parents has not lost his or her parental authority, then they is also heard in advance or at least be properly summoned. Paragraph 4 of article 206 is applicable to this latter mentioned hearing.

#### Article 303

(Amended by S.27 see also 390, 421) Failure of the child to appear on the date stipulated for the hearing, is result in the court of justice postponing the investigation to a date to be stipulated in the future and the said court is order that the child is brought to appear before it on that date by a process server or public authority official; this order shall be enforced upon order of the prosecution counsel; if the child has not yet appeared on the later date, then the court of justice may order or deny the placement without having heard the child. In this regard, no legal formalities shall be taken into consideration other than the order for placement, in which, however, the reasons therefor is not be expressed. If the court of justice, upon issuing the decree, decides that the individual who exercises parental authority and the child are unable to pay the charges incurred in relation to the placement, then this shall be at the expense of the State. The decree in which the placement is ordered, shall be executed upon the instruction of an officer of justice upon the request of the individual who exercises parental authority.

#### Article 304

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) Upon the decision of the director of justice, the child, may at any time be released from the institution referred to in \*89 article 302, if the reason for the placement no longer exists, or if his physical or mental state does not require him to stay any longer. The individual, who exercises the parental authority, is always be entitled to expedite the placement. In order to obtain an extension of the time of the placement, the provisions of articles 302 and

verlenging van den duur der opneming te verkrijgen, zal opnieuw het bepaalde bij de artt. 302 en 303 moeten worden in acht genomen.

De raad van justitie zal die verlenging telkens voor niet langer dan voor ten hoogste zes achtereenvolgende maanden mogen gelasten; het bevel wordt niet gegeven, dan nadat het hoofd der inrichting, waar het kind tijdens het verzoek om verlenging verblijf houdt, of degene, die hem vervangt, op het verzoek, desnoods schriftelijk, is gehoord.

#### Artikel 305

Vervallen: S. 27-31 jjs. 390, 421.

#### Artikel 306

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) Natuurlijke wettiglijk erkende kinderen staan uitsluitend onder voogdij.

Art. 298 is op hen toepasselijk (Bw. 280v.; Civ.383).

(Toeg. S. 38-622) Het bepaalde in art. 301 is toepasselijk ten aanzien van hem, die een minderjarig natuurlijk kind heeft erkend, indien hij de voogdij over dat kind niet bezit zonder daarvan te zijn ontheven of ontzet.

### TWEDE AFDEELING

#### Van de gevolgen van de ouderlijke magt ten opzichte van de goederen van het kind

#### Artikel 307

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) Hij die over een minderjarig kind de ouderlijke magt uitoefent, heeft het bewind over de aan dat kind toebehoorende goederen, behoudens de bepalingen van art. 237 en het laatste lid van art. 319e.

Deze bepaling is niet toepasselijk op zoodanige goederen, welke, hetzij bij akte onder de levenden, hetzij bij eene uiterste wilsbeschikking, aan de kinderen zijn geschonken of gemaakt, onder bepaling dat het bewind daarover worde gevoerd door een of meer daarbij aangewezen bewindvoerders buiten hem, die de ouderlijke magt uitoefent.

Wanneer zoodanig gesteld bewind, om welke redenen ook, mogt vervallen, gaan de bedoelde goederen over onder het beheer van hem, die de ouderlijke magt uitoefent.

Niettegenstaande de aanstelling van bijzondere bewindvoerders, in voege voorgeschreven, heeft hij, die de ouderlijke magt uitoefent, het recht om gedurende de minderjarigheid van zijn kind van eerstgemelden rekening en verantwoording te vragen (Bw. 140, 300, 3852, 1019; Civ. 389).

#### Artikel 308

perintah. Untuk perpanjangan, harus diindahkan lagi apa yang ditentukan dalam Pasal 302 dan 303.

Pengadilan Negeri hanya boleh memerintahkan perpanjangan itu setiap kali untuk jangka waktu yang lebih dan enam bulan berturut-turut, perintah itu tidak boleh diberikan sebelum kepala lembaga tempat anak tinggal waktu permohonan untuk perpanjangan diajukan, atau orang yang menggantikannya didengar atas permohonan itu, jika perlu secara tertulis.

#### Pasal 305

Dihapus dengan S. 1927- 31 jjs. 390,421.

#### Pasal 306

Anak di luar kawin yang diakui sebagai sah sama sekali berada di bawah perwalian.

Pasal 298 berlaku baginya.

Ketentuan Pasal 301 berlaku bagi orang yang telah mengakui anak luar kawin yang belum dewasa, bila ia tidak melakukan kekuasaan perwalian atas anak itu tanpa dibebaskan atau dipecat dari itu.

### BAGIAN 2

#### Akibat-akibat Kekuasaan Orang Tua Terhadap Barang-barang Anak

#### Pasal 307

Orang yang melakukan kekuasaan orang tua terhadap seorang anak yang masih di bawah umur, harus mengurus barang-barang kepunyaan anak tersebut, dengan tidak mengurangi ketentuan Pasal 237 dan alinea terakhir Pasal 319e.

Ketentuan ini tidak berlaku terhadap barang-barang yang dihibahkan atau diwasiatkan kepada anak-anak, baik dengan akta antar yang sama-sama masih hidup maupun dengan surat wasiat, dengan ketentuan bahwa pengurusan atas barang-barang itu akan dilakukan oleh seorang pengurus atau lebih yang ditunjuk untuk itu di luar orang yang melakukan kekuasaan orang tua.

Bila pengurusan yang diatur demikian, karena alasan apa pun juga sekiranya hapus, maka barang-barang dimaksud beralih pengelolaannya kepada orang yang melakukan kekuasaan orang tua.

Meskipun ada pengangkatan pengurus-pengurus khusus seperti di atas, orang yang melakukan kekuasaan orang tua mempunyai hak untuk minta perhitungan dan pertanggungjawaban dari orang-orang tersebut selama anaknya belum dewasa.

#### Pasal 308

303 is to be taken into consideration. The court of justice is order such extension which is not exceed six successive months; the order is not be issued until after the head of the institution, where the child stayed during the request for extension, or his substitute, has been heard in connection with the request or has responded in writing in connection with the request.

#### Article 305

Revoked: S.27-31 see also 390, 421.

#### Article 306

(Amended by S.27 see also 390, 421) Natural legally acknowledged children is to be exclusively under guardianship. Article 298 is applicable to them. (Bw.280v.; Civ.383) (Supplemented S.38-622) The stipulation in article 301 is applicable to those who have acknowledged a minor natural child, if they do not have guardianship over that child and have not been released or discharged thereof.

### Section 2

#### Concerning the consequences of parental authority in relation to the assets of the child

#### Article 307

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) An individual, who exercises or her parental authority over a minor child, is control the assets belonging to the child, without prejudice to the provisions of article 237 and the last paragraph of article 319e. This stipulation is not applicable to certain assets, which, either by inter vivos deed, or pursuant to a last will, have been granted to the children, with the provision that the management thereof shall be carried out by one or more managers appointed thereto, other than the individual who exercises the parental authority. If the aforementioned management, for any reason, shall be revoked, then the assets in question shall be transferred to be managed by the individual who exercises the parental authority. Notwithstanding the appointment of special managers, as described above, the individual, who exercises parental authority shall be entitled to, ask them to account to or her during the period for which the child has minor status. (Bw.140, 300, 385, 1019; Civ.389)

#### Article 308

(Gew. S. 27-31 jis. 390, 421) Hij, die krachtens de ouderlijke magt het bewind over de goederen zijner kinderen heeft, is verantwoordelijk, zoo voor den eigendom der goederen als voor de vruchten van zoodanige goederen, waarvan hij het genot niet heeft.

Wat de goederen betreft, waarvan de wet hem het vruchtgenot toekent, is hij alleen verantwoordelijk voor derzelve eigendom (Bw. 311, 840; Civ. 389).

#### Artikel 309

(Gew. S. 27-31 jis. 390, 421) Hij kan over de goederen zijner minderjarige kinderen niet beschikken dan met inachtneming der regelen, welke ten opzigt van het vervreemden van goederen, aan minderjarigen toebehoorende, in den vijftienden titel van het eerste boek zijn voorgeschreven (Bw. 393v., 1685; LN. 53-86, art. 7\* onder Bw. 383).

#### Artikel 310

(Gew. S. 27-31 jis. 390, 421) In alle gevallen, waarin hij een tegenstrijdig belang met dat zijner minderjarige kinderen mogt hebben, zullen laatstgemelde worden vertegenwoordigd door eenen bijzonderen curator, daartoe door den raad van justitie te benoemen (Bw. 260, 366, 370; Civ. 1055).

#### Artikel 311

(Gew. S. 27-31 jis. 390, 421) De vader of de moeder, die de ouderlijke magt of de voogdij uitoefent, heeft het vruchtgenot van de goederen der kinderen. (S. 27-31, overg. 7\* voor Bw).

In het geval, dat zoowel de een als de ander der ouders van de ouderlijke magt of de voogdij ontheven zijn, hebben beide ouders het vruchtgenot van het vermogen hunner minderjarige kinderen.

De ontheffing van den vader of de moeder, die de ouderlijke magt of de voogdij uitoefent, terwijl de andere der ouders overleden of van de ouderlijke magt of de voogdij ontzet is, heeft geene gevolgen ten aanzien van het vruchtgenot (Bw. 127, 206, 237, 299v., 308, 313, 321, 390, 496, 756v., 809, 840; Civ. 384; LN. 53-86, art. 7\* onder Bw. 383).

#### Artikel 312

Met dat vruchtgenot zijn de volgende lasten verbonden:

1o. de zoodanige, waartoe de vruchtgebruikers verplicht zijn (Bw. 782v., 7852);

2o. het onderhoud en de opvoeding der kinderen, overeenkomstig het vermogen van laatstgemelde (Bw. 2982);

3o. de betaling van renten en van interessen van hoofdsommen (Bw. 511-2o, 796, 800);

4o. de begrafenis-kosten van het kind (Bw. 127;

Orang yang berdasarkan kekuasaan orang tua wajib mengurus barang-barang anak-anaknya, harus bertanggung jawab, baik atas hak milik barang-barang itu maupun atas pendapatan dari barang-barang demikian yang tidak boleh dinikmatinya.

Mengenai barang-barang yang hasilnya menurut undang-undang boleh dinikmatinya, ia hanya bertanggung jawab atas hak miliknya.

#### Pasal 309

Dia tidak boleh memindahtangankan barang-barang anak-anaknya yang masih di bawah umur, kecuali dengan mengindahkan peraturan-peraturan yang diatur dalam Bab XV Buku Pertama mengenai pemindahtanganan barang-barang kepunyaan anak-anak di bawah umur.

#### Pasal 310

Dalam hal-hal di mana dia mempunyai kepentingan yang bertentangan dengan kepentingan anak-anaknya yang masih di bawah umur, maka anak-anak ini harus diwakili oleh pengampu khusus yang diangkat untuk itu oleh Pengadilan Negeri.

#### Pasal 311

Bapak atau ibu yang melakukan kekuasaan orang tua atau perwalian, berhak menikmati hasil dan barang-barang anak-anaknya yang belum dewasa.

Dalam hal orang tua itu, baik bapak maupun ibu, dilepaskan dari kekuasaan orang tua atau perwalian, kedua orang tua itu berhak untuk menikmati hasil dan kekayaan anak-anak mereka yang masih di bawah umur.

Pembebasan bapak atau ibu yang melakukan kekuasaan orang tua atau perwalian, sedang orang tua yang lainnya telah meninggal atau dibebaskan atau dipecat dan kekuasaan orang tua atau perwalian tidak berakibat terhadap hak menikmati hasil.

#### Pasal 312

Dengan hak menikmati hasil itu, terkait kewajiban-kewajiban:

1. hal-hal yang diwajibkan bagi pemegang hak pakai hasil.

2. pemeliharaan dan pendidikan anak-anak itu, sesuai dengan harta kekayaan mereka yang disebut terakhir;

3. pembayaran semua angsuran dan bunga atas uang pokok;

4. biaya penguburan anak.

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) The individual who, based upon parental authority manages his or her children's assets, shall be responsible, for the assets as well as the proceeds of such assets, which cannot be enjoyed by him or her. With regard to the assets which the law grants him or her the use of, he or she shall be only responsible for the property thereof. (Bw.311, 840; Civ.389)

#### Article 309

(Amended S.27-31 see also 390, 421) He or she is not be entitled to make decisions regarding the assets of his or her minor children in any way other than by taking into consideration the rules with regard to the transfer of assets belonging to minor children, as described in the fifteenth chapter of the first book. (Bw.393v.,1685;LN.53-86, art.7\* under BW.383)

#### Article 310

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) In the event that there is a conflict of interest between him or her and his or her children, the latter mentioned shall be represented by a specific representative, to be appointed by the court of justice. (Bw.260, 366, 370; Civ.1055)

#### Article 311

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) The father or the mother, who exercises parental authority or guardianship, is have the right to enjoy the proceeds \*91 from the assets. (S.27-31) In the event that either one of the parents is relieved of his or her parental authority or guardianship, both parents shall be entitled to enjoy the proceeds from the assets of their minor children. The discharge of the father or the mother who exercises parental authority or guardianship, in circumstances where the other parent is deceased or has been relieved of parental authority or guardianship, is not affect enjoyment of the proceeds. (Bw.127, 206, 237, 299v.,308,313,321,390,496,756v., 809,840; Civ.384;LN.53-86, art.7\*)

#### Article 312

Enjoyment of the proceeds is result in the following duties being imposed:

1. the obvious duties, to which users are subject; (Bw.782v., 785,) 2. the support and education of the children, in accordance with the children's wealth; (Bw.298) 3. the payments of interest and interest on principal sums; (Bw.511-2,796,800) 4. any funeral costs of the child. (Bw.127; Civ.385)

Civ. 385).

**Artikel 313**

Het vruchtgenot heeft geen plaats: (LN. 53-86, art.7\* onder Bw. 383).

1o. ten opzichte van zoodanige goederen, welke de kinderen door afzonderlijken arbeid en vlijt mogten hebben verkregen;

2o. ten opzichte van de goederen, welke aan hen bij acte onder de levenden of bij uiterste wilsbeschikking zijn geschonken of gemaakt, onder de uitdrukkelijke voorwaarde dat de ouders daarvan het vruchtgenot niet zouden bekomen (Bw. 307, 318, 840; Civ. 387).

**Artikel 314**

Het vruchtgenot houdt op door het overlijden der kinderen (Bw. 807v., 809).

**Artikel 315**

De langstlevende der echtgenooten, welke mocht verzuimd hebben om, overeenkomstig art. 127, eenen inventaris te doen opmaken, zal door dat verzuim het vruchtgenot verliezen van alle de goederen, welke aan de minderjarige kinderen toebehooren (Bw. 318; Civ. 1442).

**Artikel 316**

Vervallen: S. 27-31 jis. 390, 421.

**Artikel 317**

Vervallen: S. 27-31 jis. 390, 421.

**Artikel 318**

(Gew. S. 27-31 jis. 390, 421) Wanneer het vruchtgenot krachtens art. 315 is verloren, heeft de raad van justitie de bevoegdheid om aan den langstlevende der ouders uit de inkomsten der kinderen eene jaarlijksche uitkeering toe te leggen, teneinde gedurende hunne minderjarigheid tot bevordering hunner opvoeding te worden besteed. (F. 21-5o).

**Artikel 319**

De vader of de moeder van natuurlijke en wettelijk erkende kinderen hebben geen vruchtgenot van de goederen, aan die kinderen toebehoorende (Bw. 306, 328, 353).

Bij S. 27-31 jis. 390, 421 is de volgende afdeeling ingevoegd:

**TWEEDE AFDEELING A****Van de ontheffing en de ontzetting van de ouderlijke magt****Artikel 319a**

Hij, die de ouderlijke magt uitoefent, kan, hetzij ten aanzien van alle, hetzij ten aanzien van een of meer kinderen, op verzoek van den voogdijraad of op vordering van het openbaar ministerie van de ouderlijke magt worden

**Pasal 313**

Hak menikmati hasil tidak terjadi:

1. terhadap barang-barang yang diperoleh anak-anak itu sendiri dari pekerjaan dan usaha sendiri:

2. terhadap barang-barang yang dihibahkan dengan akta semasa pewaris masih hidup atau dihibahkan dengan wasiat kepada mereka, dengan persyaratan tegas, bahwa kedua orang tua mereka tidak berhak menikmati hasilnya.

**Pasal 314**

Hak menikmati hasil terhenti dengan kematian anak-anak itu.

**Pasal 315**

Bapak atau ibu yang hidup terlama, sekiranya telah lalai untuk menyelenggarakan pendaftaran sesuai dengan Pasal 127, oleh kelalaian itu kehilangan hak menikmati hasil atas seluruh barang-barang kepunyaan anak-anaknya yang masih di bawah umur.

**Pasal 316**

Dihapus dengan S. 1927 - 31 jis. 390,421.

**Pasal 317**

Dihapus dengan S. 1927 - 31 jis. 390,421.

**Pasal 318**

Bila hak menikmati hasil itu hilang berdasarkan Pasal 315, Pengadilan Negeri menetapkan pembayaran kepada orang tua yang hidup terlama suatu tunjangan tahunan dan pendapatan anak-anaknya agar dipergunakan untuk mengajukan pendidikan mereka selama mereka masih di bawah umur.

**Pasal 319**

Bapak atau ibu anak-anak di luar kawin yang diakui secara sah, tidak mempunyai hak menikmati hasil atas barang-barang kepunyaan anak-anak itu.

**BAGIAN 2A****Pembebasan dan Pemecatan dan Kekuasaan Orang tua****Pasal 319a**

Bapak atau ibu yang melakukan kekuasaan orang tua dapat dibebaskan dan kekuasaan orang tua, baik terhadap semua anak-anak maupun terhadap seorang anak atau lebih, atas permohonan dewan perwalian atau atas

**Article 313**

Proceeds is not be enjoyed in respect of the following: (LN.53-86, art.7\*)

1. certain assets, which the children have obtained due to independent work and diligence;

2. assets, which were granted to them by inter vivos deed or pursuant to a last will, with the express condition that the parents is not be entitled to the enjoy the proceeds. (Bw.307, 318, 840; Civ.387)

**Article 314**

The enjoyment of the proceeds is cease upon the death of the children. (Bw.807v.,809)

**Article 315**

In the event that the surviving spouse fails to prepare an inventory, in accordance with article 127, such spouse is, lose the entitlement to enjoy the proceeds of the assets, which belong to the minor children. (Bw.318; Civ.1442)

**Article 316**

Revoked: S.27-31 see also 390, 421.

**Article 317**

Revoked: S.27-31 see also 390, 421.

**Article 318**

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) In the event that the entitlement to enjoy the proceeds has been lost pursuant to article 315, the court of justice is have the authority to grant the surviving spouse an annual sum out of the income of the children to be spent on their education in their minor years. (F.21-5)

**Article 319**

The father or the mother of natural and legally acknowledged children is not enjoy the proceeds of the assets belonging to the children. (Bw.306,328,353).

Pursuant to S.27-31 see also 390, 421 the following section is supplemented:

**Section 2 A****Concerning the release and dismissal from parental authority****Article 319a**

The individual who exercises parental authority may, either with respect to all or one or more children, at the request of the guardian council or based upon the claim of the prosecution counsel, be released on grounds of

ontheven op grond dat hij ongeschikt of onmagtig is zijn pligt tot verzorging en opvoeding te vervullen en het belang der kinderen zich niet uit anderen hoofde tegen die ontheffing verzet (Bw. 382a, 416a).

Indien de regter het in het belang der kinderen noodzakelijk oordeelt, kan ieder der ouders, voor zoover hij de ouderlijke magt nog niet verloren heeft, op verzoek van den anderen der ouders, van een der bloedverwanten of aangehuwden der kinderen tot den vierden graad ingesloten, van den voogdijraad of op de vordering van het openbaar ministerie van de ouderlijke magt over alle of over een of meer kinderen worden ontzet op grond van:

1o. misbruik van de ouderlijke magt of grove verwaarloozing van de verplichting tot onderhoud en opvoeding van een of meer kinderen;

2o. slecht levensgedrag;

3o. onherroepelijk veroordeeling wegens het opzettelijk deelnemen aan een misdrijf met een aan zijn gezag onderworpen minderjarige (Sw. 55v);

4o. onherroepelijke veroordeeling wegens een misdrijf, omschreven in de titels XIII, XIV, XV, XVIII, XIX, en, XX van het tweede boek van het Wetboek van Strafrecht, gepleegd tegen een aan zijn magt onderworpen minderjarige;

5o. onherroepelijke veroordeeling tot eene vrijheidsstraf van twee jaren of langer.

Onder misdrijf wordt in dit art. ook begrepen medepligtigheid aan en poging tot misdrijf (Sw. 53v., 56).

#### Artikel 319b

De verzoeken of vorderingen, in het vorige art. bedoeld, bevatten e feiten en omstandigheden, waarop zij zijn gegrond en worden met de ot staving daarvan dienende bescheiden ingediend bij den raad van justitie der woonplaats of, bij gebreke daarvan, der laatste woonplaats van hem, wiens ontheffing of ontzetting gevraagd wordt, of, indien het betreft ontheffing of ontzetting van een der ouders, die na scheiding van tafel en bed met de uitoefening der ouderlijke magt is belast, bij den raad van justitie, die van het verzoek of van den eisch tot scheiding van tafel en bed heeft kennis genomen. Op het verzoek of de vordering wordt door den griffier van den raad van justitie de dag van indiening aangeteekend. Tenzij het verzoek tot ontheffing of ontzetting van den voogdijraad is uitgegaan, worden de verzoeken of vorderingen met de bovenbedoelde bescheiden door den griffier van den raad van justitie ten spoedigste in afschrift medegedeeld aan den voogdijraad (Bw. 3813).

Bij het verzoek of de vordering tot ontheffing wordt, zooveel mogelijk, tevens vermeld op

tuntutan kejaksaan, bila ternyata bahwa dia tidak cakap atau tidak mampu memenuhi kewajibannya untuk memelihara dan mendidik anak-anaknya dan kepentingan anak-anak itu tidak berlawanan dengan pembebasan ini berdasarkan hal lain.

Bila Hakim menganggap perlu untuk kepentingan anak-anak, masing-masing dan orang tua, sejauh belum kehilangan kekuasaan orang tua, boleh dipecat dan kekuasaan orang tua, baik terhadap semua anak maupun terhadap seorang anak atau lebih, atas permohonan orang tua yang lainnya atau salah seorang keluarga sedarag atau semenda dan anak-anak itu, sampai dengan derajat keturunan keempat, atau dewan perwalian, atau Kejaksaan atas dasar:

1. menyalahgunakan kekuasaan orang tua atau terlalu mengabaikan kewajiban memelihara dan mendidik seorang anak atau lebih;

2. berkelakuan buruk;

3. dijatuhi hukuman yang tidak dapat ditarik kembali karena sengaja ikut serta dalam suatu kejahatan dengan seorang anak yang masih di bawah umur yang ada dalam kekuasaannya;

4. dijatuhi hukuman yang tidak dapat ditarik kembali karena melakukan kejahatan yang tercantum dalam Bab 13, 14, 15, 18, 19, dan 20, Buku Kedua Kitab Undang-undang Hukum Pidana, terhadap seorang di bawah umur yang ada dalam kekuasaannya;

5. dijatuhi hukuman badan yang tidak dapat ditarik kembali untuk dua tahun atau lebih.

6. Dalam pasal ini pengertian kejahatan meliputi juga keikutsertaan membantu dan percobaan melakukan kejahatan.

#### Pasal 319b

Permohonan atau tuntutan yang dimaksud dalam pasal yang lalu, harus memuat peristiwa-peristiwa dan keadaan-keadaan yang menjadi dasarnya, dan diajukan bersama dengan surat-surat yang diperlukan sebagai bukti kepada Pengadilan Negeri di tempat tinggal orang tua yang dimintakan pembebasannya atau pemecatannya, atau bila tidak ada tempat tinggal yang demikian, kepada pengadilan negeri di tempat tinggalnya yang terakhir, atau bila permohonan atau tuntutan itu mengenai pembebasan atau pemecatan salah seorang dan orang tua yang disertai tugas melakukan kekuasaan orang tua setelah pisah meja dan ranjang. Dalam permohonan atau tuntutan itu oleh Panitera Pengadilan harus dicatat terlebih dahulu pengajuannya. Kemudian salinan permohonan atau tuntutan itu beserta surat-surat tersebut di atas harus disampaikan secepatnya oleh panitera Pengadilan Negeri kepada dewan perwalian, kecuali bila permohonan atau tuntutan untuk pelepasan atau pemecatan itu diajukan oleh dewan perwalian sendiri.

unsuitability or inability to fulfill his obligation with respect to care and education and the interests of the children is not be jeopardized by such release. (Bw.382c., 416a.) If the judge deems it necessary in the interest of the children, each one of the parents, to the extent that neither one of them has been deprived of parental authority, may, upon request of the other parent, one of the blood relatives or relatives by marriage, of the children up to and including the fourth degree, the guardian council or upon demand of the prosecution counsel, be released from parental authority over all or one or more children in the following circumstances:

1. abuse of parental authority or gross neglect of the duty to support and educate one or more children;

2. gross misconduct;

3. irrevocable conviction due to the intentional participation in any misdemeanor with a minor who has been under his authority; (Sw.55v)

4. irrevocable conviction due to a misdemeanor described in titles XIII, XIV, XV, XVIII, XIX and XX of the second book of the Criminal code committed against a minor in his charge;

5. irrevocable conviction resulting in a sentence being imposed of two years or longer. Misdemeanor in this article is also interpreted as being an accessory in an attempt to commit a misdemeanor. (Sw.53v., 56)

#### Article 319b

The requests or claims, mentioned in the previous article, is set out the facts and circumstances upon which they are based and shall be filed together with the supporting documents with the court of justice at the location of residence, or in absence thereof, in the last residence of the individual whose release or dismissal has been requested, or if it is in connection with the release or dismissal of one of the parents who following separation \*94 from bed and board has been granted parental authority, with the court of justice which has heard the request or claim for a separation from bed and board. The court clerk is record the date of submission on the filed request or claim. Unless the request for release or dismissal is issued by the guardian council, the request or claim together with the above documents shall be notified immediately in writing to the guardian council by the court clerk of the court of justice. (Bw. 381) Insofar as possible, the manner of exercising the parental authority as well as guardianship is also indicated at the request or claim for release, and all requests or claims, mentioned in the previous article, is also include details of:- the

welke wijze hetzij in de uitoefening van de ouderlijke magt, hetzij in de voogdij is te voorzien, en bij alle verzoeken of vorderingen, in het vorige art. bedoeld, geschiedt tevens opgave van de namen der ouders en van hunne woonplaats en hunne verblijfplaats, voor zoover die bekend zijn, van de namen en woonplaatsen der bloedverwanten of der aangehuwden, die overeenkomstig art. 333 moeten worden opgeroepen, zoomede van de getuigen, die de feiten, in het verzoek of de vordering gesteld, zouden kunnen staven (Bw. 19, 1895).

Dalam permohonan atau tuntutan akan pembebasan, sedapat-dapatnya diberitahukan juga dengan cara bagaimana kekuasaan orang tua atau perwaliannya harus diatur, dan dalam setiap permohonan atau tuntutan termaksud dalam pasal yang lalu, harus disebut juga nama kedua orang tua, tempat tinggal dan tempat kediaman mereka sejauh hal ini diketahui, nama dan tempat tinggal keluarga sedarah atau semenda, yang menurut Pasal 333 harus dipanggil, demikian pula nama dan tempat tinggal para saksi yang sekiranya dapat membuktikan peristiwa-peristiwa yang dikemukakan dalam permohonan atau tuntutan tersebut.

parents' names, their residence, whereabouts to the extent that they are known, the names and residences of the blood relatives or of the relatives by marriage who, in accordance with article 333 should have been summoned, also of the witnesses who could have supported the facts, included in the request or the claim. (Bw.19, 1895) The request for release is not be granted, if the individual who exercises parental authority opposes it.

Pembebasan tidak boleh diperintahkan, bila orang yang melakukan kekuasaan orang tua menentanginya.

#### Artikel 319c

De raad van justitie doet uitspraak na verhoor of behoorlijke oproeping van de ouders en de bloedverwanten of aangehuwden der kinderen en na den voogdijraad te hebben gehoord. De raad van justitie kan bevelen, dat de door hem aan te wijzen getuigen, al of niet uit de bloedverwanten of aangehuwden gekozen, zullen worden opgeroepen teneinde onder eede te worden gehoord (Bw. 381a, 416a, 1895).

Indien de te hooren ouders of getuigen woonachtig zijn of verblijf houden buiten de afdeeling (het ressort v. d. ass.-res), waarin de raad van justitie is gevestigd, kan het verhoor voor dien raad worden gedelegeerd op dezelfde wijze als ten aanzien van de bloedverwanten en aangehuwden in art. 333 is bepaald. De laatste zinsnede van het vierde lid van art. 206 is ten aanzien der ouders toepasselijk (Bw. 334, 381a).

#### Artikel 319d

Alle oproepingen geschieden op de wijze als in art. 333 ten aanzien van de bloedverwanten en aangehuwden is bepaald; indien echter oproeping moet plaats hebben van een persoon, wiens verblijfplaats niet bekend is, wordt zij onverwijld door den griffier geplaatst in een of meer door den raad van justitie aan te wijzen nieuwsbladen. De oproeping van hem wiens ontheffing of ontzetting van de ouderlijke magt wordt verzocht of gevorderd, gaat, tenzij zijn verblijfplaats niet bekend is, vergezeld van eene beknopte opgave van den inhoud van het verzoek of de vordering.

Indien de raad van justitie het noodig oordeelt, kan hij buiten de reeds aangewezenen ook andere personen, die op den bepaalden dag mogten zijn verschenen, als getuigen onder eede hooren, zoomede nader verhoor van de getuigen bevelen; deze laatste getuigen worden in de nadere beschikking aangewezen en op gelijke wijze opgeroepen.

#### Artikel 319e

Gedurende het onderzoek kan ieder tot de

#### Pasal 319c

Pengadilan Negeri mengambil keputusan, setelah mendengar atau memanggil dengan sah kedua orang tua dan keluarga sedarah atau semenda anak itu dan setelah mendengar dewan perwalian. Pengadilan Negeri boleh memerintahkan supaya saksi-saksi yang ditunjuk dan dipilih olehnya, baik dari keluarga sedarah atau semenda maupun dan luar mereka, dipanggil untuk didengar di bawah sumpah.

Bila kedua orang tua atau saksi-saksi yang harus didengar bertempat tinggal di luar daerah hukum pengadilan negeri, maka tugas mendengar itu boleh dilimpahkan dengan cara seperti yang ditentukan bagi keluarga sedarah atau semenda dalam Pasal 333.

Anak kalimat terakhir alinea keempat Pasal 206 berlaku juga bagi kedua orang tua.

#### Pasal 319d

Semua panggilan dilakukan dengan cara seperti yang ditentukan dalam Pasal 333 bagi keluarga sedarah dan semenda, tetapi bila harus dilakukan panggilan terhadap seseorang yang tempat tinggalnya tidak diketahui, hal itu harus segera dipasang oleh Panitera dalam satu atau beberapa surat kabar yang ditunjuk oleh Pengadilan Negeri itu. Panggilan terhadap orang yang pembebasannya atau pemecatannya dan kekuasaan orang tua dimohon atau dituntut, harus disertai keterangan singkat tentang isi permohonan atau tuntutan itu, kecuali bila tempat tinggalnya tidak diketahui.

Bila perlu Pengadilan Negeri boleh juga mendengar orang-orang selain mereka yang telah ditunjuk, sebagai saksi di bawah sumpah, pula orang-orang yang telah menghadap pada hari yang ditentukan itu, dan boleh pula menetapkan akan memeriksa saksi-saksi lebih lanjut; saksi-saksi terakhir ini harus ditunjuk dalam penetapan itu dan harus dipanggil dengan cara yang sama.

#### Pasal 319e

Selama pemeriksaan, setiap penduduk

#### Article 319c

The court of justice is pass judgment after a hearing or appropriate summons of the parents and blood relatives or relatives by marriage of the children and after having heard the guardian council. The court of justice may order that the witnesses appointed by it, whether or not selected from the blood relatives or the relatives by marriage, is be summoned to be heard under oath. (Bw.381a, 416a, 1895) If the residence or domicile of parents or witnesses to be heard is outside the area (the jurisdiction of the assistant resident) in which the court of justice is established, then the hearing before such court shall be delegated in the same manner as that applicable to the blood relatives and relatives by marriage under the provisions of article 333. The last clause of the fourth paragraph of article 206 is applicable to the parents. (Bw.334, 381a)

#### Article 319d

All summons is take place in the manner stipulated in article 333 with regard to the blood relatives and relatives by marriage; however, in the event that it is necessary to summon an individual whose domicile is unknown, the summons is immediately be published by the court clerk in one or more newspapers to be chosen by the court of justice. The summons, directed to the individual whose release or dismissal is requested or claimed, shall be accompanied by a summary of the contents of the request or the claim, unless his address is unknown. If the court of justice deems it necessary, it may, in addition to the persons already appointed, designate other individuals, who may have appeared on the stipulated date, as witnesses to be heard under oath, as well as instruct further hearing of witnesses; the latter mentioned witnesses shall be appointed in a subsequent decree and shall be summoned in the same manner.

#### Article 319e

During the investigation, any Indonesian

uitoefening der voogdij bevoegde ingezetene van Indonesie en het bestuur van elke der in art. 365 genoemde verenigingen, stichtingen en instellingen van weldadigheid zich tot den raad van justitie wenden met een verzoekschrift om met de voogdij te worden belast. De raad van justitie kan hunne oproeping bevelen om over dit verzoekschrift te worden gehoord. Het vierde lid van art. 206 is ten aanzien van het verhoor der hier bedoelde personen van overeenkomstige toepassing (Bw. 381b).

Ingeval het verzoek of de vordering wordt toegewezen, oefent de echtgenoot van hem, wiens ontheffing of ontzetting uitgesproken is, van regtswege de ouderlijke magt uit, tenzij hij eveneens daarvan was ontheven of ontzet.

Niettemin kan de raad van justitie hem op verzoek van den voogdijraad, op vordering van het openbaar ministerie of ambtshalve, mede van de ouderlijke magt ontheffen, indien daartoe termen zijn. Op deze ontheffing is het laatste lid van art. 319b toepasselijk (Bw. 374a.1).

Bij zoodanige ontheffing, zoomede indien de echtgenoot reeds van de ouderlijke magt is ontheven of ontzet, voorziet de raad van justitie tevens in de voogdij over de kinderen, die aan de ouderlijke magt worden onttrokken.

In de beschikking, waarbij de ontheffing of de ontzetting wordt uitgesproken, zal hij, die de uitoefening van de ouderlijke magt verliest, worden veroordeeld om rekening en verantwoording van zijn beheer te doen aan den anderen echtgenoot of den voogd.

De raad van justitie kan bovendien, indien de kinderen, die onder de ouderlijke magt of de voogdij van verschillende personen komen, goederen gemeen hebben, een dezer of een ander persoon aanwijzen om onder de noodige door den raad van justitie te stellen waarborgen het bewind over die goederen waar te nemen, totdat de scheiding en deeling heeft plaats gehad overeenkomstig den 17den titel van het tweede boek (Bw. 406a, 573).

#### Artikel 319f

De behandeling der zaak geschiedt ter terechtzitting met gesloten deuren. (G. 168).

De met redenen omkleede beschikking wordt binnen den kortst mogelijken tijd na het laatste verhoor in het openbaar uitgesproken; zij kan uitvoerbaar verklaard worden bij voorraad niettegenstaande verzet of beroep, met of zonder borgtocht, en zulks op de minuut. (G. 168; Rv. 54v., 297).

Wanneer hij, wiens ontheffing of ontzetting is verzocht, of gevorderd, op de oproeping niet is verschenen, kan hij tegen zijne ontheffing of ontzetting in verzet komen binnen dertig dagen nadat de beschikking of eenige uit kracht daarvan opgemaakte of ter uitvoering daarvan strekkende akte aan hem in persoon is betekend of na het plegen door hem van

Indonesia yang berwenang untuk melakukan perwalian itu dan setiap pengurus perkumpulan, yayasan dan lembaga amal boleh mengajukan permohonan kepada pengadilan negeri supaya ditugaskan memangku perwalian itu. Pengadilan Negeri boleh memerintahkan pemanggilan mereka untuk didengar tentang surat permohonan itu. Alinea keempat Pasal 206 berlaku terhadap pemeriksaan orang-orang tersebut.

Jika permohonan atau tuntutan itu dikabulkan, suami atau isteri orang yang dibebaskan atau dipecat dan kekuasaan orang tua, dengan sendirinya menurut hukum harus melakukan kekuasaan orang tua, kecuali bila dia juga telah dibebaskan atau dipecat.

Namun demikian, atas permohonan dewan perwalian, atau atas tuntutan Kejaksaan atau karena jabatan, Pengadilan Negeri boleh membebaskannya juga dan kekuasaan orang tua, bila ada alasan untuk itu. Terhadap pembebasan ini berlaku alinea terakhir Pasal 319b.

Bila terjadi pembebasan seperti itu, demikian pula bila suami atau isterinya juga telah dibebaskan atau dipecat dan kekuasaan orang tua, maka pengadilan negeri harus mengadakan perwalian bagi anak-anak yang terlepas dan kekuasaan orang tua.

Dalam penetapan tentang pembebasan atau pemecatan itu, orang tua yang kehilangan kekuasaan orang tua, harus dijatuhi hukuman memberikan perhitungan dan pertanggungjawaban kepada isterinya atau suaminya, atau kepada dewan perwalian.

Bila anak-anak yang diserahkan kepada kekuasaan orang tua atau perwalian beberapa orang, mempunyai hak milik bersama atas barang-barang maka Pengadilan Negeri boleh menunjuk salah seorang dan mereka atau orang lain untuk mengurus barang-barang itu, dengan jaminan-jaminan yang ditetapkan Pengadilan Negeri, sampai diadakan pemisahan dan pembagian menurut Bab 17 Buku Kedua.

#### Pasal 319f

Pemeriksaan perkara ini berlangsung dalam sidang tertutup.

Keputusan beserta alasan-alasannya harus diucapkan di muka umum sesegera mungkin setelah pemeriksaan terakhir; keputusan ini boleh dinyatakan dapat dilaksanakan segera meskipun ada perlawanan atau banding, dengan atau tanpa jaminan, dan semuanya atas naskah aslinya.

Bila orang yang dimohon atau dituntut pembebasannya atau pemecatannya itu atas panggilan tidak datang, maka ia boleh mengajukan perlawanan dalam tiga puluh hari setelah keputusan atau akta yang dibuat berdasarkan hal itu atau yang dibuat untuk melaksanakan hal itu disampaikan kepadanya, atau setelah ia melakukan suatu perbuatan

resident, who is competent to be guardian over and to manage any association, foundation and institution of charity \*95 mentioned in article 365, may file an application with the court of justice to be entrusted with the guardianship. The court of justice may order their summons to be heard in relation to this application. The fourth paragraph of article 206 is applicable hereto in respect of the hearing of the individuals in question. (Bw. 381b.) In the event that the request or claim is admitted, the spouse of the individual whose release or dismissal has been ordered, is exercise parental authority by law, unless this parent has also been released or dismissed from this duty. The court of justice, may, however, at the request of the guardian council, upon the claim of the prosecution counsel or in the course of duty, also release this parent from parental authority, should there be grounds there for. The last paragraph of article 319b is applicable to this release. (Bw.374a) Upon such release, if the spouse has already been released or dismissed from parental authority, then the court of justice is also make provision for the guardianship of the children deprived of the parental authority. In the decree of the release or of the dismissal, the individual whose parental authority is removed shall be ordered to account for his or her management to the other spouse or the guardian. The court of justice may, however, if the children who is subject to the parental authority or the guardianship of various individuals have property in common, appoint one of them or another individual to manage such property, by providing security as stipulated by the court of justice, until the divorce and the division of property has taken place in accordance with the seventeenth chapter of the second book. (Bw.406a, 573)

#### Article 319f

The case shall be heard in closed session. (G.168) The decree containing the reasons shall be publicly passed as soon as possible after the last hearing; it can be declared capable of immediate implementation notwithstanding opposition or appeal, with or without security. (G.168; Rv.54v., 297) If the individual, whose release or discharge has been requested or demanded, fails to appear on the summons, he may file an appeal within thirty days against his release or dismissal following notification to him in person of the decree or the deed drafted pursuant to such or the deed drafted to implement such decision, or after committing a certain act, which demonstrates that he is aware of the decree or the initial execution thereof (Rv.83) The individual whose request, or the prosecution counsel whose demand, for release or dismissal from parental authority has been denied, and the individual who has

eenige daad, waaruit noodzakelijk voortvloeit, dat de beschikking of de aangevangen tenuitvoerlegging hem bekend is (Rv. 83).

Hij, wiens verzoek, of het Openbaar Ministerie, welks vordering, tot ontheffing of ontzetting van de ouderlijke magt is afgewezen, en hij die, op de oproeping verschenen, van de ouderlijke magt is ontheven of ontzet, gelijk mede hij, wiens verzet is afgewezen, kan binnen dertig dagen na de uitspraak van de beschikking van den raad van justitie in hooger beroep komen (Rv. 341).

Wanneer het verzoek of de vordering strekt tot ontzetting van de ouderlijke magt, staat het aan den raad van justitie vrij gedurende het onderzoek de uitoefening van de ouderlijke magt geheel of gedeeltelijk te schorsen en aan den anderen der ouders of aan een ander door den raad aan te wijzen persoon of aan den voogdijraad zoodanige bevoegdheden ten aanzien van den persoon en de goederen der kinderen toe te kennen als hij zal oirbaar achten (Bw. 416a).

Tegen de in het voorgaande lid bedoelde beschikkingen is geenerlei voorziening toegelaten. Zij behouden hare kracht totdat de uitspraak omtrent de ontzetting kracht van gewijsde heeft verkregen.

De kosten voor het onderhoud en de opvoeding der minderjarigen, ingevolge het vijfde lid gemaakt door den persoon, door den raad van justitie aangewezen, of door den voogdijraad, kunnen door deze op de goederen en inkomsten der minderjarigen en bij onvermogen der kinderen op die hunner ouders worden verhaald; de laatsten zijn hoofdelijk voor voldoening dier kosten aansprakelijk.

Hij, die tot zulk een verhaal in regten optreedt, wordt geacht van den regter vergunning te hebben verkregen kosteloos te procederen. Deze bepaling geldt niet ten aanzien van dengene, die zijne reeds vroeger afgewezen vordering aandermaal aanhangig maakt (Rv. 872v., 890a).

#### Artikel 319g

(Gew. S. 28-546) Hij, die van de ouderlijke magt is ontheven of ontzet, kan, zoowel op eigen verzoek als op verzoek van hen, die ingevolge art. 319a bevoegd zijn ontheffing of ontzetting te verzoeken, zoomede op vordering van het Openbaar Ministerie, in de ouderlijke magt worden hersteld of tot voogd over zijne minderjarige kinderen worden benoemd, indien blijkt dat de feiten, die tot de ontheffing of ontzetting hebben geleid, zich niet langer daartegen verzetten. Eveneens kan hij, die van de voogdij over eigen kinderen is ontheven of ontzet en daarna met zijn voormaligen echtgenoot is hertrouwd, gedurende dat huwelijk hersteld worden in de

yang tak dapat tidak memberi kesimpulan bahwa keputusan atau permulaan pelaksanaannya telah diketahui olehnya.

Orang yang permohonannya atau Kejaksaan yang tuntutan untuk pembebasan atau pemecatan dan kekuasaan orang tua ditolak, dan orang yang dibebaskan atau dipecat dan kekuasaan orang tua kendati telah menghadap setelah dipanggil, demikian pula orang yang perlawanannya ditolak, boleh naik banding dalam waktu tiga puluh hari setelah keputusan diucapkan.

Bila tujuan permohonan atau tuntutan itu adalah pembebasan atau pemecatan dan kekuasaan orang tua, maka selama pemeriksaan Pengadilan Negeri bebas untuk menghentikan sementara pelaksanaan, kekuasaan orang tua, seluruhnya atau sebagian dan menyerahkan wewenang atas diri dan barang-barang anak-anak itu, sekiranya Pengadilan Negeri menganggap hal itu perlu, kepada suami atau isteri orang yang digugat, atau kepada orang yang ditunjuk oleh dewan perwalian, atau kepada dewan perwalian.

Terhadap penetapan termaksud dalam alinea yang lalu tidak diperkenankan mengajukan perlawanan atau naik banding. Penetapan itu tetap berlaku sampai keputusan tentang pemecatan memperoleh kekuatan hukum yang pasti.

Biaya untuk pemeliharaan dan pendidikan anak-anak di bawah umur, yang menurut alinea kelima harus dikeluarkan oleh orang yang ditunjuk oleh pengadilan negeri, atau oleh dewan perwalian, boleh diambil dan harta kekayaan dan pendapatan anak-anak yang masih di bawah umur, dan jika anak-anak itu tidak mampu, dan harta kekayaan dan pendapatan orang tua mereka; kedua orang tua ini bertanggung jawab atas biaya-biaya itu secara tanggung-menanggung.

Orang yang mengajukan tuntutan di muka Hakim untuk perhitungan dan pertanggungjawaban demikian, harus dianggap telah mendapat izin dan Hakim untuk beperkara secara cuma-cuma. Ketentuan ini tidak berlaku bagi orang yang pernah mengajukan tuntutan demikian tetapi ditolak tuntutannya.

#### Pasal 319g

Orang yang telah dilepaskan atau dipecat dan kekuasaan orang tua, baik atas permohonan sendiri ataupun atas permohonan mereka yang berwenang untuk memohon pembebasan atau pemecatan menurut Pasal 319a, atau atas tuntutan kejaksaan, boleh diberi kekuasaan orang tua kembali atau diangkat menjadi wali atas anak-anaknya yang masih di bawah umur, bila ternyata bahwa peristiwa-peristiwa yang telah mengakibatkan pembebasan atau pemecatan, tidak lagi menjadi halangan untuk pemulihan atau pengangkatan itu. Demikian pula orang yang telah dibebaskan atau dipecat dan perwalian atas anak-anaknya sendiri dan kemudian kawin kembali dengan suami atau

appeared upon the summons and whose parental authority has been released or dismissed, and the individual whose opposition has been denied, may, within thirty days following the decree of the court of justice file a higher appeal. (Rv.341) If the request or the claim constitutes dismissal from parental authority, the court of justice shall be entitled, \*96 during the investigation, to suspend parental authority entirely or partially and to grant such authorities with regard to the children's assets to the other parent or an individual appointed by the court or to the guardian council, as he deems fit. (Bw.416a) No applications whatsoever (such as appeal or opposition) shall be admitted against the decrees referred to in the previous paragraph. They remain valid until the ruling regarding the dismissal has obtained legal validity. The costs incurred by the individual appointed by the court of justice or the guardianship council in relation to the support and education of the minors, pursuant to the fifth paragraph may be charged against the assets and income of the minors, and in the event of their insolvency, be charged to their parents; the latter mentioned shall be jointly liable for the settlement of such charges. The individual, who applies to a court for such compensation, shall be regarded as having been granted the judge's consent to file proceedings without being liable for costs. This provision is not apply to an individual whose suit has been rejected once and who has filed the suit again. (Rv. 872v., 890a)

#### Article 319g

(Amended by S.28-546) An individual whose parental authority has been released or dismissed may, at his own request as well as at the request of those individuals and the prosecution counsel who are authorized pursuant to article 319a to request or demand the release or dismissal, have his or her parental authority reinstated or be appointed as guardian of his minor children, if it now appears that the facts which formed the basis for the release or dismissal do not conflict with such reinstatement. The individual, who has been released or dismissed from the guardianship of his own children but who subsequently remarries his or her former



ouderlijke macht. Het verzoek of de vordering wordt ingediend bij den raad van justitie, die van het verzoek of de vordering tot ontheffing of ontzetting heeft kennis genomen, tenzij de onthevene of ontzette is gescheiden van tafel en bed of zijn huwelijk is ontbonden door echtscheiding of na scheiding van tafel en bed, in welke gevallen het verzoek of de vordering wordt ingediend bij den raad van justitie, die van het verzoek of den eisch tot scheiding van tafel en bed, echtscheiding of ontbinding des huwelijks heeft kennis genomen.

De raad van justitie doet uitspraak na verhoor of behoorlijke oproeping zoo mogelijk van beide ouders, van de bloedverwanten of aangehuwden der kinderen alsmede van den voogdijraad, en, indien de kinderen onder voogdij staan, van den voogd of het bestuur der vereeniging, stichting of instelling van weldadigheid, waaraan de voogdij is opgedragen en den toezienenden voogd. Indien de raad van justitie het noodig oordeelt, kan hij bevelen, dat getuigen, al of niet uit de bloedverwanten of aangehuwden gekozen, onder eede zullen worden gehoord (Bw. 381a, 416a, 1895).

Indien de te hooren personen woonachtig zijn of verblijf houden buiten de afdeeling (het ressort v. d. ass.-res), waarin de raad van justitie is gevestigd, kan het verhoor door dien raad worden gedelegeerd op gelijke wijze, als ten aanzien van de bloedverwanten en aangehuwden in art. 333 is bepaald. Het bepaalde in de laatste zinsnede van het vierde lid van art. 206 is, behalve ten aanzien van de getuigen, toepasselijk.

De behandeling der zaak geschiedt ter teregtzitting met gesloten deuren. (G. 168).

De met redenen omkleede beschikking wordt in het openbaar uitgesproken. Zij kan worden verklaard uitvoerbaar bij voorraad niettegenstaande verzet of beroep, met of zonder borgtocht, en zulks op de minuut. (G. 168; Rv. 54v., 297).

Tegen de beschikking, waarbij het verzoek of de vordering wordt toegewezen, kan diegene der ouders, die daardoor de uitoefening der ouderlijke magt of de voogdij verliest, indien hij op de oproeping niet is verschenen in verzet komen binnen dertig dagen nadat de beschikking of eenige uit kracht daarvan opgemaakte of ter uitvoering daarvan strekkende acte aan hem in persoon is beteekend of na het plegen door hem van eenige daad, waaruit noodzakelijk voortvloeit dat de beschikking of de aangevangen tenuitvoerlegging hem bekend is (Rv. 83).

Binnen dertig dagen na de uitspraak kan hooger beroep worden ingesteld door hem, wiens verzoek, of door het openbaar ministerie, welks vordering, zoomede door hem, wiens verzet is afgewezen, benevens door degenen, die zijn gehoord en ondanks wier tegenspraak het verzoek of de vordering is toegewezen (Rv. 341).

isteri yang dahulu, selama perkawinan itu, boleh diberi kekuasaan orang tua kembali. Permohonan atau tuntutan untuk itu harus diajukan kepada Pengadilan Negeri yang dulu menangani permohonan atau tuntutan untuk pembebasan atau pemecatan, kecuali bila yang dibebaskan atau dipecat itu pisah meja dan ranjang, atau perkawinannya dibubarkan oleh perceraian perkawinan atau setelah pisah meja dan ranjang; dalam hal kekecualian ini, semua permohonan atau tuntutan harus diajukan kepada Pengadilan Negeri yang telah menangani permohonan atau tuntutan untuk pisah meja dan ranjang, perceraian atau pembubaran perkawinan.

Pengadilan Negeri, sebelum mengambil keputusan, harus mendengar atau memanggil dengan sah, jika mungkin, kedua orang tua, keluarga sedarah atau semenda dan anak-anak, beserta dewan perwalian; bila anak-anak itu berada di bawah perwalian, yang harus didengar atau dipanggil dengan sah adalah wali atau pengurus perkumpulan, yayasan atau lembaga amal yang ditugaskan melakukan perwalian, dan wali pengawasannya. Bila perlu, Pengadilan Negeri boleh memerintahkan agar saksi-saksi yang dipilih, baik dan keluarga sedarah maupun dan keluarga semenda, didengar di bawah sumpah.

Bila saksi-saksi yang harus didengar itu bertempat tinggal atau berkediaman di luar daerah hukum Pengadilan Negeri yang memeriksa permintaan, maka pemeriksaan boleh dilimpahkan dengan cara seperti yang ditentukan dalam Pasal 333 terhadap keluarga sedarah dan semenda. Ketentuan dalam anak kalimat terakhir dan alinea keempat Pasal 206 berlaku kecuali bagi para saksi.

Pemeriksaan perkara ini dilakukan dalam sidang tertutup. Keputusan beserta alasan-alasannya harus diucapkan di muka umum. Keputusan itu boleh dinyatakan dapat dilaksanakan segera meskipun ada perlawanan atau banding, dengan atau tanpa jaminan, semuanya atas naskah aslinya.

Terhadap keputusan yang mengabulkan permohonan atau tuntutan, orang tua yang dengan itu kehilangan kekuasaan orang tua atau perwaliannya, bila ia telah tidak menghadap atas panggilan, boleh melakukan perlawanan dalam tiga puluh hari setelah keputusan itu atau suatu akta yang dibuat berdasarkan hal itu atau untuk pelaksanaannya telah disampaikan kepadanya secara pribadi, atau setelah ia melakukan suatu perbuatan yang tak dapat tidak memberi kesimpulan bahwa keputusan itu atau pelaksanaannya yang telah dimulai diketahui olehnya.

Dalam waktu tiga puluh hari setelah keputusan diucapkan, permohonan banding boleh diajukan oleh orang yang permohonannya ditolak, atau oleh Kejaksaan yanguntutannya ditolak, serta oleh orang yang telah didengar dan meskipun menentang, terhadapnya permohonan dan tuntutan itu dikabulkan.

spouse, is also have his or her parental authority reinstated during such marriage. The request or the demand is be filed with the court of justice which has acknowledged the request or the demand for release or dismissal, unless the individual released or dismissed is no longer living with his spouse or his marriage has been dissolved by divorce or following separation from bed and board, in which cases the request or the demand is be filed with the court of justice which has acknowledged the request or the demand for separation from bed and board, divorce or dissolution of the marriage. The court of justice is pass judgment after the hearing or proper summons if possible of both parents, of the blood relatives or relatives by marriage of the children as well as the guardian council, and, if the children are under guardianship, of the guardian or the management of the charitable association, foundation or institution in which the guardianship has been assigned to the supervising guardian. If the court of justice deems it necessary, it may instruct that the witnesses, whether they are blood relatives or relatives by marriage, is be heard under oath. (Bw.381a, 416a, 1895) If the individuals to be heard reside or are domiciled outside the area (the jurisdiction of the assistant resident) in which the court of justice is established, the hearing may be delegated by such court in the same manner as \*97 stipulated in respect of the blood relatives and relatives by marriage in article 333. The stipulation in the last clause of the fourth paragraph of article 206 is applicable hereto except with regard to the witnesses. The case shall be dealt with in closed session (G.168) The decree containing the reasoning on which the decision is based shall be declared in public. Immediate implementation can be ordered notwithstanding opposition or appeal, with or without security. (G.168; Rv.54v., 297) With regard to the decree in which the request or the demand is granted, in the event that the parent, who loses the right to exercise parental authority or guardianship, fails to appear upon the summons, he or she may file an opposition within thirty days after the decree or a deed drafted pursuant to it or implementing it has been notified to him personally, or after performing a deed which makes it apparent that he is aware of the decree or the initial implementation. (Rv.83) Within thirty days after the judgment, a higher appeal may be filed by those individuals whose request has been denied, or by the prosecution counsel whose demand has been refused, also by the individual whose opposition has been rejected, and by those individuals who have been heard and notwithstanding their opposition have been granted their request or demand. (Rv. 341)

**Artikel 319h**

Indien de minderjarigen zich niet reeds bevinden in de feitelijke magt van den persoon of van het bestuur der vereeniging, stichting of instelling van weldadigheid, aan welke ingevolge eenige regterlijke beschikking, in deze afdeeling bedoeld, de uitoefening van de ouderlijke magt of de voogdij toekomt, of van den persoon of van den voogdijraad, aan welken de kinderen mogten zin toevertrouwd krachtens de beschikking, bedoeld in art. 319h, vijfde lid, wordt in dezelfde regterlijke beschikking tevens de afgifte der kinderen aan dengene, wien het gezag over de minderjarigen tengevolge van zulke beschikking toekomt, bevolen.

Wordt de afgifte der minderjarigen door hem, in wiens feitelijke magt dezen zich bevinden, geweigerd, dan kan degene, wien krachtens regterlijke beschikking het gezag over hen toekomt, hunne overbrenging doen geschieden door den deurwaarder, aan wien door hem deze tenuitvoerlegging der beschikking is opgedragen.

Deze tenuitvoerlegging geschiedt niet dan nadat de beschikking is beteekend aan hem, wien het gezag over de minderjarigen is onttrokken, zoomede aan hem, onder wiens feitelijke magt zich de minderjarigen mogten bevinden.

In geval van feitelijken wederstand kan de deurwaarder de hulp van de openbare burgerlijke magt inroepen.

De deurwaarder zal elke plaats kunnen betreden, waar de minderjarigen zich bevinden of vermoed worden zich te bevinden; indien echter de minderjarigen zich bevinden of vermoed worden zich te bevinden in een woning, waarvan de toegang door den bewoner wordt geweigerd of waarvan de deuren gesloten zijn, zal de deurwaarder zich vervoegen bij het hoofd van plaatselijk bestuur of een door dat hoofd aangewezen Europeesch ambtenaar, in wiens tegenwoordigheid het binnentreden der woning zal geschieden. Van de tegenwoordigheid van dezen dan wel van genen ambtenaar en van hetgeen in zijn bijzijn uit kracht van dit art. is verrigt, zal melding worden gemaakt in het proces-verbaal van tenuitvoerlegging, welk stuk door dien ambtenaar mede zal worden onderteeekend. (G. 165).

**Artikel 319i**

De officier van justitie is bevoegd minderjarigen, zoowel op grond van de feiten, die tot ontzetting van de ouderlijke magt aanleiding kunnen geven, als op grond dat zij verlaten of zonder toezicht zijn, voorloopig aan de zorg van den voogdijraad toe te vertrouwen totdat door den regter in de ouderlijke magt of de voogdij zal zijn voorzien, of door den regter zal zijn beslist dat geene voorziening noodig is en deze beschikking kracht van gewijsde zal hebben verkregen. De bepalingen van het

**Pasal 319h**

Bila anak-anak yang masih di bawah umur tidak nyata-nyata berada dalam kekuasaan orang atau pengurus perkumpulan, yayasan atau lembaga amal, yang mendapat tugas melakukan kekuasaan orang tua atau perwalian berdasarkan keputusan hakim termaksud dalam bagian ini, atau dalam kekuasaan orang tua atau dewan perwalian yang mungkin kepadanya anak-anak itu dipercayakan berdasarkan penetapan termaksud dalam Pasal 319f, alinea kelima, maka dalam keputusan itu juga harus diperintahkan penyerahan anak-anak itu kepada pihak yang berdasarkan keputusan itu mendapat kekuasaan atas anak-anak yang masih di bawah umur itu.

Bila orang yang memegang kekuasaan nyata atas anak-anak yang di bawah umur itu menolak untuk menyerahkan anak-anak itu, maka pihak yang menurut keputusan hakim mendapat kekuasaan atas anak-anak itu, dapat berusaha agar penyerahan dilakukan oleh juru sita yang disertai tugas olehnya untuk melaksanakan keputusan itu.

Keputusan itu tidak boleh dilaksanakan sebelum disampaikan kepada pihak yang kekuasaannya atas anak-anak itu dicabut, serta kepada pihak yang kekuasaannya yang nyata anak-anak di bawah umur itu berada.

Keputusan itu tidak boleh dilaksanakan sebelum disampaikan kepada pihak yang kekuasaannya atas anak-anak itu dicabut, serta kepada pihak yang dalam kekuasaannya yang nyata anak-anak di bawah umur itu berada.

Bila terjadi perlawanan secara nyata, juru sita boleh meminta bantuan Polisi.

Juru sita boleh memasuki setiap tempat anak-anak yang di bawah umur berada atau diperkirakan berada; tetapi bila anak-anak yang di bawah umur itu berada atau diperkirakan berada dalam rumah, yang dilarang oleh penghuninya dimasuki atau yang pintu-pintunya terkunci, juru sita boleh menghubungi kepala daerah setempat, atau pegawai yang ditunjuk oleh kepala daerah itu, dan dalam kehadirannya masuk ke dalam rumah itu. Kehadiran kepala daerah atau seorang pegawai dan apa yang dilakukan dalam kehadirannya berdasarkan pasal ini, harus dicantumkan dalam berita acara pelaksanaan yang harus ditandatangani juga olehnya.

**Pasal 319i**

Kejaksaan, baik jika terjadi peristiwa yang dapat menjadi alasan untuk mengadakan pemecatan dan kekuasaan orang tua, maupun jika ada anak di bawah umur yang terlantar atau tanpa pengawasan, berhak mempercayakan anak di bawah umur itu untuk sementara kepada dewan perwalian, sampai pengadilan mengangkat seorang pemangku kekuasaan orang tua atau perwalian, atau sampai pengadilan menetapkan tidak perlu diadakan

**Article 319h**

If the minors are not already under the actual authority of the individual or management of the charitable association, foundation or institution to which, pursuant to a legal decree mentioned in this section, parental authority or the guardianship has been assigned, or of the individual or the guardian council to which the children might have been entrusted pursuant to the decree as mentioned in article 319f fifth paragraph, the same legal decree is also order the delivery of the children to those who have been assigned the authority over the minors. In the event that the individual, who at that time has actual authority over the minors, refuses to deliver them, the individual to whom the authority over the minors has been assigned, is instruct the process server to whom the implementation of this decree has been transferred to effect this transfer. This implementation is only take place after the decree has been notified to those whose authority over the minors has been revoked and also to those under whose actual authority the minors may have been. In the event of actual opposition, the process server may seek the assistance of the public civil authority. The process server is have access to any location where the minors are located or are alleged to be located; if, however, the minors are or are alleged to be in a residence, access to which has been denied by the occupant or of which the doors have been closed to them, then the process server is appeal to the head of the local government or a European official designated by such head, in whose presence the residence shall be entered. His presence and any official's presence and events which take place in his presence pursuant to this article shall be described in the minutes of the implementation which document must also be signed by such official. (G.165)

**Article 319i**

The officer of justice shall be authorized, based upon the facts, which have resulted in the dismissal from parental authority, as well as based upon the fact that the minors have been abandoned or left unsupervised, to temporarily entrust the minors to the guardian council until the judge decides what provisions, if any, are required for parental authority and until this decree has obtained legal validity. The stipulations in the seventh and eighth paragraphs of article 319f are

zevende en achtste lid van art. 319f zijn ten deze toepasselijk (Bw. 416a).

Bijaldien de officier van justitie van bovenbedoelde bevoegdheid gebruik maakt voor een verzoek of vordering tot ontzetting bij den rechter is ingediend, is hij verplicht zonder verwijl tot de indiening van die vordering over te gaan.

De opdracht van de zorg voor den minderjarige aan den voogdijraad schorst de uitoefening van de ouderlijke magt, voor zooveel het den persoon van den minderjarige betreft.

Indien de afgifte der minderjarigen aan den voogdijraad wordt geweigerd, kan de officier van justitie hunne overbrenging doen geschieden door den deurwaarder of dienaar der openbare magt, door hem belast met de tenuitvoerlegging van zijn bevelschrift. De bepalingen van het derde, vierde en vijfde lid van art. 319h vinden overeenkomstige toepassing. (S. 28-179\*).

#### Artikel 319j

(Gew. S. 38-622 ) Hij, die van de ouderlijke magt is ontheven of ontzet, is verplicht ten behoeve van het onderhoud en de opvoeding der aan zijn magt onttrokken kinderen wekelijks, maandelijks of driemaandelijks, zooveel aan den voogdijraad uit te keeren als op diens vordering zal zijn bepaald door den raad van justitie. Is door den voogdijraad bij een verzoek tot ontheffing of ontzetting van de ouderlijke magt of wel gedurende het onderzoek, bedoeld in art. 319e, de bepaling der uitkeering aan den raad van justitie verzocht, dan geschiedt die bepaling in de beschikking, waarbij de ontheffing of de ontzetting wordt uitgesproken (Bw. 2982) Lid 2-5 zijn vervallen krachtens S. 38-622.

#### Artikel 319k

(Gew. S. 38-622) Elke uitspraak houdende ontheffing of ontzetting van de ouderlijke magt, wordt onmiddellijk door den griffier van den raad van justitie in afschrift medegedeeld aan hem, op wien de uitoefening der ouderlijke magt overgaat of die met de voogdij wordt belast, alsmede aan den voogdijraad.

Gelijke mededeeling geschiedt door den griffier van de regterlijke beschikkingen, in het voorgaande art. bedoeld.

Lid 3-8 vervallen krachtens S. 38-622.

#### Artikel 319l

Vervallen: S. 38-622.

#### Artikel 319m

Alle verzoekschriften, vorderingen, beschikkingen, exploiten en alle andere

pengangkatan dan ketetapan ini mendapat kekuatan tetap. Ketentuan alinea ketujuh dan kedelapan Pasal 319f berlaku dalam hal ini.

Bila Kejaksaan mempergunakan wewenang termaksud di atas sebelum mengajukan permohonan atau tuntutan untuk pemecatan itu, kepada Hakim dan wajib mengajukan tuntutan itu sesegera mungkin.

Perintah untuk menyerahkan pengawasan anak yang di bawah umur kepada dewan perwalian, menghentikan pelaksanaan kekuasaan orang tua sejauh hal itu mengenai diri anak itu.

Bila pihak yang bersangkutan menolak untuk menyerahkan anak yang masih di bawah umur itu kepada dewan perwalian, maka Kejaksaan berhak memerintahkan juru sita membawa anak itu kepada dewan perwalian atau memerintahkan polisi untuk melaksanakan surat perintahnya. Ketentuan alinea ketiga, keempat dan kelima Pasal 319h berlaku juga dalam hal ini.

#### Pasal 319j

Orang yang dibebaskan atau dipecat dan kekuasaan orang tua, wajib memberi tunjangan kepada dewan perwalian untuk biaya pemeliharaan dan pendidikan anak-anak yang telah ditarik dan kekuasaannya, setiap minggu, setiap bulan, atau setiap tiga bulan, sebesar jumlah yang ditentukan oleh Pengadilan Negeri atas permohonan dewan perwalian.

Bila penentuan tunjangan itu telah dimohon oleh dewan perwalian dalam permohonan untuk pelepasan atau pemecatan dan kekuasaan orang tua kepada Pengadilan Negeri, atau telah dimohon selama berjalan pemeriksaan termaksud dalam Pasal 319e, maka Pengadilan harus menentukan tunjangan itu dalam penetapan yang menyatakan pelepasan atau pemecatan

#### Pasal 319k

Setiap keputusan yang mengandung pembebasan atau pemecatan dan kekuasaan orang tua, harus segera diberitahukan oleh panitera berupa salinan kepada pihak yang menerima kekuasaan orang tua itu atau kepada pihak yang ditugaskan untuk melakukan perwalian, demikian pula kepada dewan perwalian.

Pemberitahuan yang sama harus dilakukan oleh panitera tentang penetapan-penetapan Pengadilan termaksud dalam Pasal yang lalu.

#### Pasal 319l

Dihapus dengan S. 1938 - 622.

#### Pasal 319m

Segala surat-surat permohonan, tuntutan, penetapan, pemberitahuan dan semua surat

applicable hereto. (Bw.416a) In the event that the officer of justice is exercise the above authority prior to a request or demand for dismissal being filed with the judge, he is required to file such demand thereafter without delay. The order for the care of the minor to the guardian council, is suspend the exercise of parental authority, to the extent that it concerns the minor personally. If the delivery of the minors to the guardian council is refused, the officer of justice may instruct the process server or a public service official, to whom implementation of the written order instruction has been assigned, to effect the transfer. The provisions of the third, fourth and fifth paragraph of article 319h are applicable hereto. (S.28-179)

#### Article 319j

(Amended by S.38-622) The individual, who has been released or dismissed from parental authority, is required to provide for the support and education of his children who have been removed from his authority, in the form of weekly, monthly or quarterly payments to the guardian council as stipulated by the court of justice pursuant to the claim of the guardian council. In the event that the guardian council, in the request for release or dismissal from parental authority as well as during the investigation mentioned in article 319e, also appeals to the court of justice in respect of the support payments, such stipulation shall be made in the decree, which also covers the release or the dismissal. (Bw.298) Paragraph 2-5 are revoked pursuant to S.38-622.

#### Article 319k

(Amended by S.38-622) Each judgment providing for the release or dismissal from parental authority, shall be immediately notified in writing by the court clerk of the court of justice to those, to whom the parental authority has been transferred or to those to whom guardianship has been assigned, including the guardian council. The court clerk is also inform them of the legal decrees referred to in the previous article. Paragraphs 3-8 are revoked pursuant to S.38-622.

#### Article 319l

Revoked; S.38-622.

#### Article 319m

All applications, claims, decrees, writs and all other documents, drafted in compliance with

stukken, opgemaakt ter voldoening aan de bepalingen van deze afdeeling, zijn vrij van zegel.

Alle verzoeken, in deze afdeeling bedoeld, welke uitgaan van de voogdijraden, worden kosteloos behandeld en de door die raden in het belang van de hun opgedragen taak gevraagde grossen, afschriften en uittreksels worden hun door de griffiers vrij van alle kosten uitgereikt.

### DERDE AFDEELING

#### Van de wederzijdsche verplichtingen tusschen de ouders of voorouders en de kinderen en verdere afkomelingen

##### Artikel 320

Een kind heeft geene regtsvordering tegen zijn ouders tot het bekomen van eenen gevestigden stand door huwelijks-uitzet, of op eene andere wijze (Bw. 104, 298, 1096; Civ. 204).

##### Artikel 321

De kinderen zijn verplicht hunne ouders en bloedverwanten in de opgaande linie, wanneer zij behoeftig zijn, te onderhouden (Bw. 311, 323, 329, 1282, 1296, 1429-3o; Rv. 749-3o; Civ. 205).

##### Artikel 322

Schoonzoons en schoondochters moeten insgelijks, en in dezelfde gevallen, aan hunne schoonouders onderhoud verschaffen, doch deze verplichting houdt op:

1o. wanneer de schoonmoeder tot een tweede huwelijk is overgegaan;

2o. wanneer diegene der echtgenooten, door wien de zwangerschap bestond, en de kinderen, uit deszelfs huwelijks-vereiniging met den anderen echtgenoot, overleden zijn (Bw. 107, 297, 323; Civ. 206).

##### Artikel 323

De verplichtingen, welke uit de bepalingen der twee voorgaande artt. voortvloeijen, zijn wederkeerig (Bw. 329; Civ. 207).

##### Artikel 324

Vervallen: S. 38-622.

##### Artikel 325

Vervallen: S. 38-622.

##### Artikel 326

Wanneer degene, die tot het geven van onderhoud verplicht is, bewijst buiten staat te zijn het geld, daartoe vereischt, op te brengen, kan de raad van justitie, na onderzoek van zaken, bevelen, dat hij dengene, aan wien hij onderhoud verschuldigd is, bij zich in huis zal nemen en aldaar van het noodige voorzien (Civ. 210).

lain yang dibuat untuk memenuhi ketentuan-ketentuan dalam bagian ini, bebas dan materai.

Segala permohonan termaksud dalam bagian ini, yang diajukan oleh dewan perwalian, harus diperiksa oleh Pengadilan Negeri dengan cuma-cuma, dan salinan-salinan yang diminta oleh dewan-dewan itu untuk salinan-salinan yang diperintahkan kepadanya, harus diberikan oleh panitera kepada mereka secara bebas dan segala biaya.

### BAGIAN 3

#### Kewajiban-kewajiban Timbal Balik Antara Kedua Orangtua atau Keluarga Sedarah dalam Garis ke Atas dan Anak-anak Beserta Keturunan

##### Pasal 320

Anak tidak berhak menuntut kedudukan yang tetap dan orang tuanya dengan cara menyediakan segala sesuatu untuk itu sebelum ia kawin, atau dengan cara lain.

##### Pasal 321

Setiap anak wajib memberi nafkah orang tua dan keluarga sedarahnya dalam garis ke atas, bila mereka ini dalam keadaan miskin.

##### Pasal 322

Menantu laki-laki dan perempuan juga dalam hal-hal yang sama wajib memberi nafkah kepada mertua mereka, tetapi kewajiban ini berakhir:

1. bila ibu mertua melangsungkan perkawinan kedua.

2. bila suami atau isteri yang menimbulkan hubungan keluarga semenda itu, dan anak-anak dan perkawinan dengan isteri atau suaminya telah meninggal dunia.

##### Pasal 323

Kewajiban-kewajiban yang timbul dan ketentuan-ketentuan dua pasal yang lalu berlaku timbal balik.

##### Pasal 324

Dihapus dengan S. 1938-622.

##### Pasal 325

Dihapus dengan S. 1938-622.

##### Pasal 326

Bila orang yang wajib memberi nafkah itu membuktikan bahwa ia tidak mampu menyediakan uang untuk itu, Pengadilan Negeri dapat memerintahkan, setelah menyelidiki duduknya perkara, agar dia membawa orang yang wajib dipeliharanya ke rumahnya dan menyediakan kebutuhannya di sana.

the stipulations of this section, is not be liable to stamp duty. All applications, mentioned in this section, which are filed by the guardian council, shall be dealt with free of charge and the engrossed document, copies and summaries requested by the council in connection with their assignment shall be \*99 made available by the court clerks free of charge.

### Section 3

#### Concerning the mutual obligations between the parents or grandparents and the children and further descendants

##### Article 320

A child cannot file a lawsuit against his parents for the acquisition of an established status by preparing for it prior to his marriage or in any other manner. (Bw. 104, 298, 1096; Civ.204)

##### Article 321

The children are obligated to support their parents and blood relatives in the ascending line, in the event that they become destitute. (Bw.311, 323, 329, 1282, 1296, 1429-3; Rv.749-3; Civ.205)

##### Article 322

Sons-in-law and daughters-in-law is also and in the same circumstances provide support to their parents-in-law, however, this requirement is cease upon the following events: 1. if the mother-in-law has remarried; 2. if the spouse, as a result of whom the relationship in-law arose and the children borne out of such marriage have died. (Bw.107, 297, 323; Civ.206)

##### Article 323

The obligations, which result from the provisions of the two previous articles shall be mutual. (Bw.329; civ.207)

##### Article 324

Revoked: S.38-622.

##### Article 325

Revoked: S.38-622.

##### Article 326

If the individual, who is required to provide support, proves that he is incapable of providing the required amount, the court of justice may order, after having investigated the matter, that he is take in the individual needing support and fulfill his needs. (Civ.210)

**Artikel 327**

Wanneer de vader of de moeder aanbiedt om het kind, aan hetwelk zij onderhoud verschuldigd zijn, bij zich in huis te voeden en te onderhouden, zijn zij daardoor vrijgesteld van de gehouden om aan die verplichting op eene andere wijze te voldoen (Bw. 104v., 326; Civ. 211).

**Artikel 328**

Natuurlijke en wettelijk erkende kinderen zijn onderhoud aan hunne ouders verschuldigd.

**Artikel 329**

Alle overeenkomsten, waarbij zoude worden afgezien van het recht om onderhoud te genieten, zijn nietig en van onwaarde (AB. 23).

Krachtens S. 38-622, iwg. 22 Dec. 1938, is de volgende titel ingevoegd:

**VEERTIENDE TITEL A****Van de bepaling, wijziging en intrekking van uitkeeringen tot onderhoud****Artikel 329a**

Het krachtens dit boek verschuldigde onderhoud, daaronder begrepen het verschuldigde voor onderhoud en opvoeding van eenen minderjarige, wordt bepaald naar evenredigheid der behoeften van den tot onderhoud gerechtigde eenerzijds en het inkomen en vermogen van den tot uitkeering verplichte, in verband met het getal en de hoedanigheid der andere personen, wier onderhoud volgens dit boek te zijnen laste komt, anderzijds.

**Artikel 329b**

De beslissing over de uitkeering kan op vordering van den tot onderhoud veroordeelde of van dengene aan wien de betaling moet geschieden door den rechter worden gewijzigd of ingetrokken.

De wijziging of intrekking moet zijn gegrond op de overweging, dat de feitelijk verhouding, bestaande tusschen de behoeften van den tot onderhoud gerechtigde eenerzijds en het inkomen en vermogen van den tot onderhoud veroordeelde in verband met de op hem rustende lasten, anderzijde sedert het oogenblik, waarop bedoelde beslissing is gegeven, zoo aanmerkelijk is veranderd, dat hadde deze gewijzigde verhouding bestaan op genoemd oogenblik, de beslissing eene andere zoude zijn geweest.

Op overeenkomstige wijze kan door den rechter worden gewijzigd of ingetrokken eene door partijen getroffen regeling ter zake van onderhoud krachtens dit boek verschuldigd.

**Pasal 327**

Bila bapak atau ibu menawarkan untuk memberi nafkah dan memelihara dirumahnya anak yang wajib diberinya nafkah, maka ia karena itu terbebas dan keharusan untuk memenuhi kewajiban itu dengan cara lain.

**Pasal 328**

Anak di luar kawin yang diakui menurut undang-undang wajib memelihara orang tuanya.

Kewajiban ini berlaku timbal-balik.

**Pasal 329**

Perjanjian-perjanjian di mana dilepaskan hak untuk menikmati nafkah adalah batal dan tidak berlaku.

**BAB XIVA****PENENTUAN, PERUBAHAN DAN PENCABUTAN TUNJANGAN NAFKAH****Pasal 329a**

Nafkah yang diwajibkan menurut buku ini, termasuk yang diwajibkan untuk pemeliharaan dan pendidikan seorang anak di bawah umur, harus ditentukan menurut perbandingan kebutuhan pihak yang berhak atas pemeliharaan itu, dengan pendapatan dan kemampuan pihak yang wajib membayar, dihubungkan dengan jumlah dan keadaan orang-orang yang menurut buku ini menjadi tanggungannya.

**Pasal 329b**

Penetapan mengenai tunjangan, atas tuntutan pihak yang dihukum untuk membayar nafkah atau atas tuntutan pihak yang harus diberi nafkah, boleh diubah atau dicabut oleh Hakim.

Perubahan atau pencabutan itu harus didasarkan atas pertimbangan, bahwa perbandingan nyata antara kebutuhan orang yang berhak atas nafkah itu di satu pihak dan pendapatan dan kekayaan orang yang dihukum untuk membayar sehubungan dengan beban-beban yang menjadi tanggungannya di lain pihak, sejak saat penetapan itu diberikan telah berubah sedemikian mencolok, sehingga seandainya perbandingan yang berubah ini ada pada saat tersebut, maka penetapan itu sedianya akan lain.

Dengan cara sama, peraturan yang telah dimufakati oleh kedua pihak mengenai nafkah yang diwajibkan berdasarkan buku ini, boleh diubah atau dicabut oleh Hakim.

**Article 327**

If the father or mother offers to feed and support the child needing support at home, then they shall be discharged from the obligation to fulfill the requirement in any other manner. (Bw.104v., 326; Civ.211)

**Article 328**

Natural and legally acknowledged children are required to support their parents. This obligation is mutual. (Bw.280, 319, 323, 867)

**Article 329**

All agreements in which the right to enjoy support is waived shall be void and invalid. (AB.23)

Pursuant to S.38-622 effective as of December 22, 1938, The \*101 following chapter has been supplemented:

**Chapter XIVA****Concerning the stipulation, amendment and revocation of support payments****Article 329a**

Support which must be provided pursuant to this book, including the amount necessary for the support and education of a minor, shall be stipulated to be proportionate to the needs of the minor and to the income and wealth of the individual required to pay, in relation to the number and capacity of the other individuals whose support according to this book has been assigned to him.

**Article 329b**

The decision in respect of the payment may, upon a claim of the individual responsible for supporting the minor or the individual to whom the payment shall be made, be amended or revoked by the judge. The amendment or revocation shall be based upon whether the actual relationship existing between the needs of the individual entitled to the support and the income and wealth of the individual charged with the support, in connection with his assignments, since the time that the decision in question was issued, has changed so significantly, that had the current relationship existed at that time, the decision taken would have been otherwise. In the same manner, the judge may amend or revoke a stipulation mutually agreed upon by the parties with respect to support which must be provided pursuant to this book.

## VIJFTIENDE TITEL

## BAB XV

## Chapter XV

## Van minderjarigheid en voogdij

## KEBELUMDEWASAAN DAN PERWALIAN

## Concerning minority and guardianship

## EERSTE AFDEELING

## BAGIAN 1

## Section 1

## Van de minderjarigheid

## Kebelumdewasaan

## Concerning minority

## Artikel 330

## Pasal 330

## Article 330

(Gew. S. 01-194 jo. 05-552) Minderjarigen zijn de zoodanigen die den vollen ouderdom van een-en-twintig jaren niet hebben bereikt, en niet vroeger in den echt zijn getreden. (Zie oude bep. in S. 1819-60, 1839-22; de minderjarigheidsgrens is op 1 Dec. 1905 van 23 op 21 jaar gebracht).

Wanneer het huwelijk voor hunnen vollen ouderdom van een-en-twintig jaren is ontbonden, keeren zij niet tot den staat van minderjarigheid terug.

(Gew. S. 17-497; 27-31 jis. 390, 421) Minderjarigen die niet staan onder de ouderlijke magt, staan onder voogdij, op den voet en de wijze als bij de derde, vierde, vijfde en zesde afdeeling van dezen titel is voorgeschreven (Bw. 21, 29, 35, 61-1o'en 2o, 298v., 306, 333, 365, 379-1o, 419v., 424, 427v., 462, 897, 904v., 1006, 1046, 1073, 1446, 1448, 1677, 1798, 1912, 1973, 1987; BS. 13, 61-4o'en 2o; Sv. 149; IR. 145, 278; RBg. 172, 580; Civ. 388, 476).

Vaststelling v. d. beteekenis van den in wettelijke voorschriften gebezigden term 'minderjarig' t.a.v.d. inheemsche bevolking.

(Ord. v. 31 Jan. 1931) S. 31-54.

Ter wegneming van de onzekerheid, waartoe de ord. v. 21 Dec. 1917 in S. 17-738 aanleiding gaf, is deze ingetrokken en bepaald als volgt:

(1) Wanneer wettelijke voorschriften den term 'minderjarig' bezigen, worden voorzoover de inheemsche bevolking betreft, met dien term bedoeld:

alle personen die den vollen leeftijd van 21 jaar nog niet hebben bereikt en die niet vroeger in het huwelijk zijn getreden.

(2) Wanneer het huwelijk voor den aanvang van hun twee en twintigste levensjaar is ontbonden, vallen zij niet opnieuw onder den term minderjarige.

(3) Onder huwelijk wordt in deze ord. niet begrepen het kinderhuwelijk. (Cf. voor de vroeger geldende bepalingen: S. 1819-60; 1839-22; 1917-738, en Tijdschr. 66-317, 67-263, 68-69).

## TWEDE AFDEELING

## BAGIAN 2

## Section 2

## Van de voogdij in het algemeen

## Perwalian Pada Umumnya

## Concerning guardianship in general

## Artikel 331

## Pasal 331

## Article 331

Yang belum dewasa adalah mereka yang belum mencapai umur genap dua puluh satu tahun dan tidak kawin sebelumnya. Bila perkawinan dibubarkan sebelum umur mereka genap dua puluh satu tahun, maka mereka tidak kembali berstatus belum dewasa.

Mereka yang belum dewasa dan tidak di bawah kekuasaan orang tua, berada di bawah perwalian atas dasar dan dengan cara seperti yang diatur dalam Bagian 3, 4, 5 dan 6 dalam bab ini.

Penentuan tentang arti istilah "belum dewasa" yang dipergunakan dalam beberapa peraturan undang-undang terhadap penduduk Indonesia. Untuk menghilangkan keraguan-raguan yang disebabkan oleh adanya Ordonansi tanggal 21 Desember 1971 dalam S.1917-738, maka Ordonansi ini dicabut kembali, dan ditentukan sebagai berikut:

1. Bila peraturan-peraturan menggunakan istilah "belum dewasa", maka sejauh mengenai penduduk Indonesia, dengan istilah ini dimaksudkan semua orang yang belum genap 21 tahun dan yang sebelumnya tidak pernah kawin.

2. Bila perkawinan itu dibubarkan sebelum mereka berumur 21 tahun, maka mereka tidak kembali berstatus belum dewasa.

3. Dalam pengertian perkawinan tidak termasuk perkawinan anak-anak.

(Amended by S.01-194 see also 05-552) Minors are those who have not reached the full age of twenty one years and who have not previously entered into matrimony. (See old stipulations in S.1819-60, 1839-22; the minority age limit has been changed from 23 years to 21 years on December 1, 1905) If a marriage is dissolved prior to the spouses having reached the full age of twenty one years, they is not regain the status of a minor. (Amended by S.17-497; 27-31 see also 390, 421) Minors, who are not under the authority of their parents, shall be under guardianship, pursuant to and in the manner described in the third, fourth, fifth and sixth section of this title. (Bw.21, 29, 35, 61-1 and 2, 298v., 306, 333, 365, 379-1, 419v., 424, 427v., 462, 897, 904v., 1006, 1046, 1073, 1446, 1448, 1677, 1798, 1912, 1973, 1987; BS.13, 61-1 and 2; Sv.149; IR. 145, 278; RBg.172, 580; Civ.388, 476).

Stipulation of the interpretation of the term "minor" as used in the legal regulations with regard to the indigenous population

(Ordinance of January 31, 1931) S.31-54)

In order to eliminate the uncertainty caused by the ordinance of December 21, 1917 in A.17-738, this has been revoked and stipulated as follows:

(1) Where the term "minor" is referred to in legal regulations, this term shall be interpreted as follows, to the extent that it concerns the indigenous population: any individual who has not reached the age of twenty one years and who has not previously entered into matrimony,

(2) In the event that the marriage is dissolved prior to the individuals reaching the age of twenty two years, they is not regain the status of a minor.

(3) Reference to marriage in this ordinance is not be interpreted as reference to a marriage between children. (Cf. for the previously applicable stipulations: S.1819-60; 1839-22;1917-738, and Tijdschr.66-317, 67-263, 68-69)

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) In iedere voogdij is slechts een voogd, behoudens de bepalingen van de artt. 351 en 361 (Ov. 66v.; Bw. 355, 365, 452).

De voogdij van kinderen van dezelfde ouders wordt gerekend voor een enkele voogdij, voor zoover die kinderen een zelfden voogd hebben (Bw. 319a, 380, 383c).

#### Artikel 331a

(Ing. S. 27-31 jjs. 390, 421) De voogdij begint:

1o. indien een voogd benoemd is door den regter, van het oogenblik zijner benoeming, indien deze in zijne tegenwoordigheid heeft plaats gehad, op anders op den dag, waarop de benoeming aan hem is beteekend (Bw. 359v);

2o. indien een voogd benoemd is door een der ouders, van het oogenblik dat de benoeming door het overlijden van kracht is geworden en de benoemde verklaard heeft dat hij de benoeming op zich neemt (Bw. 332a, 355v);

3o. indien eene gehuwde vrouw tot voogdes is benoemd, hetzij door den regter hetzij door een der ouders, van het oogenblik dat zij met bijstand of magtiging van haren man of met magtiging van den regter verklaard heeft de voogdij op zich te nemen (Bw. 332a, 332b);

4o. indien eene vereeniging, stichting of instelling van weldadigheid anders dan op eigen verzoek of bereidverklaring tot voogd is benoemd, van het oogenblik dat zij verklaard heeft de voogdij op zich te nemen (Bw. 332a, 365v);

5o. in het geval bedoeld in art. 358, van het oogenblik der bekrachtiging;

6o. indien een voogd van rechtswege optreedt, van het oogenblik waarop het feit, waaruit deze voogdij voortvloeit, heeft plaats gehad (Bw. 345, 3483, 351, 353, 375).

In alle gevallen, waarin eene beteekening der benoeming tot voogd in dit of in andere artt. is voorgeschreven, is de weeskamer verplicht die beteekening onverwijld te doen plaats hebben (Bb. 1816).

#### Artikel 331b

(Ing. S. 27-31 jjs. 390, 421) Indien over minderjarigen, die onder voogdij staan, een andere voogd benoemd is van rechtswege optreedt, eindigt de bediening van den eersten voogd op het oogenblik dat die van den anderen begint, tenzij door den regter een ander tijdstip mogt zijn bepaald.

De voogdij eindigt: (Bw. 375).

1o. indien minderjarigen, na onder voogdij te hebben gestaan, weder onder de ouderlijke magt terugkeeren, omdat de vader of de moeder in die magt wordt hersteld, zoodra de

Dalam setiap perwalian, hanya ada seorang wali, kecuali yang ditentukan dalam Pasal 351 dan 361.

Perwalian untuk anak-anak dari bapak dan ibu yang sama, harus dipandang sebagai suatu perwalian, sejauh anak-anak itu mempunyai seorang wali yang sama.

#### Pasal 331a

Perwalian mulai berlaku:

1. bila oleh Hakim diangkat seorang wali yang hadir, pada saat pengangkatan itu dilakukan, atau apabila pengangkatan itu dihadapinya, pada waktu pengangkatan diberitahukan kepadanya;

2. bila seorang wali diangkat oleh salah satu dari orang tua, pada saat pengangkatan itu, karena meninggalnya pihak yang mengangkat, memperoleh kekuatan untuk berlaku dan pihak yang diangkat menyatakan kesanggupannya untuk menerima pengangkatan itu;

3. bila seorang perempuan bersuami diangkat menjadi wali oleh Hakim atau oleh salah seorang dan kedua orang tua, pada saat ia, dengan bantuan atau kuasa dari suaminya, atau atas kuasa Hakim, menyatakan sanggup menerima pengangkatan itu;

4. bila suatu perkumpulan, yayasan atau lembaga sosial, bukan atas permintaan sendiri atau pernyataan bersedia, diangkat menjadi wali, pada saat menyatakan sanggup menerima pengangkatan itu;

5. dalam hal termaksud dalam Pasal 358, pada saat Pengesahan;

6. bila seorang menjadi wali demi hukum, pada saat terjadinya peristiwa yang mengakibatkan perwalian itu.

Dalam segala hal, bila pemberitahuan tentang pengangkatan wali ditentukan dalam pasal ini atau pasal-pasal yang lain, balai harta peninggalan wajib melaksanakan pemberitahuan ini secepat-cepatnya.

#### Pasal 331b

Bila bagi anak-anak belum dewasa yang ada di bawah perwalian, diangkat seorang wali lain atau karena hukum orang lain menjadi wali, maka perwalian yang pertama berakhir pada saat perwalian lain mulai berlaku, kecuali jika hakim menentukan saat lain.

Perwalian berakhir:

1. bila anak belum dewasa, setelah berada di bawah perwalian, kembali kekuasaan orang tua, karena bapak atau ibunya mendapat kekuasaan kembali, pada saat penetapan sehubungan dengan itu diberitahukan kepada

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) With regard to each guardianship, there shall be only one guardian, pursuant to the stipulations of articles 351 and 361. (Ov.66v.; Bw.355, 365, 452) The guardianship of children who have the same parents shall be considered as one guardianship, provided those children have the same guardian. (Bw. 319a, 380, 382c.)

#### Article 331a

(Supplemented S.27-31 see also 390, 421) The guardianship is take effect as follows:

1. if a guardian is appointed by a judge, from the date of his appointment if this took place in his presence, otherwise on the date that the appointment was notified to him; (Bw.359v.)

2. if a guardian is appointed by one of the parents, at the time that the appointment becomes valid, upon the death, and upon the declaration by the appointee that he accepts the appointment; (Bw.332a, 355v.)

3. if a married woman has been appointed as guardian, either by the judge or by one of the parents, from the time that she, pursuant to her husband's authorization or the judge's, declares her acceptance of the guardianship; (Bw.332a, 332b.)

4. if a charitable association, foundation or institution otherwise than voluntarily or upon its own request has been appointed guardian, from the time that it declares its acceptance of the guardianship; (Bw.332a, 365v.)

5. in the case mentioned in article 358, at the time of legalization;

6. if a guardian acts by right, from the time that the event which resulted in the guardianship occurred. (Bw.345, 348, 351, 353, 375) In all events in which a notification regarding the appointment of guardian is described in this or other articles, the Orphans' Chamber is required to immediately effect such notification. \*108 (Bb.1816)

#### Article 331b

(Supplemented by S.27-31 see also 390, 421) In the event that another guardian is appointed or acts by right in relation to minors who are under guardianship, the service of the first guardian shall be terminated at the time that the service of the other guardian commences, unless the judge has determined a different time. The guardianship shall be terminated as follows: (Bw.375)

1. if minors, who have been under guardianship, are subsequently under parental authority again, due to the fact that the father or the mother have been reinstated in such

daartoe strekkende beschikking aan den voogd zal zijn beteekend (Bw. 382d);

2o. (Ing. S. 28-546) indien minderjarigen, na onder voogdij te hebben gestaan, weder onder de ouderlijke magt terugkeeren krachtens de artt. 206b of 232a, op het oogenblik van de huwelijksvoltrekking;

3o. indien minderjarige natuurlijke wettiglijk erkende kinderen worden gewettigd, op het oogenblik van het voltrekken des huwelijks, waardoor de wettiging ontstaat, of van het verleenen der brieven van wettiging in het geval voorzien bij art. 274 (Bw. 272v);

4o. indien in het geval, voorzien in artt. 453, hij, die onder curateele heft gestaan, weder de uitoefening van de ouderlijke magt verkrijgt, op het oogenblik dat de curateele is opgeheven.

#### Artikel 332

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) Behoudens het bepaalde in het volgend art. is een ieder, die niet, naar aanleiding van de achtste en van de negende afdeling van dezen titel, van de voogdij is uitgesloten of verschoond, verplicht dezelve op zich te nemen.

Wanneer de benoemde voogd weigerachtig of in gebreke is de voogdij uit te oefenen, zal door de weeskamer in de plaats en ten koste van den voogd voorloopig in het beheer van den persoon en de goederen des minderjarigen worden voorzien in voege als bij de instructie voor de weeskamers is voorgeschreven.

In dat geval, is de voogd verantwoordelijk voor de verrigtingen van de weeskamer, behoudens zijn verhaal jegens deze (Bw. 360, 370, 378v., 388, 452, 1365).

#### Artikel 332a

(Ing. S. 27-31 jjs. 390, 421) Noch de door een der ouders benoemde voogd, noch de tot voogdes benoemde gehuwde vrouw is verplicht de voogdij op zich te nemen. Hunne benoeming heeft geen gevolg, tenzij zij verklaren de voogdij op zich te nemen. Deze verklaring moet worden afgelegd ter griffie van den raad van justitie der woonplaats van den minderjarige, binnen zestig dagen nadat de benoeming aan hen zal zijn beteekend.

Wanneer de benoemd woonachtig is op een afstand van meer dan vijftien palen van de griffie, kan de verklaring ook schriftelijk op onzeggeld papier worden ingediend.

De beteekening moet, indien zij een gehuwde vrouw betreft, zoowel aan haar als aan haren man geschieden.

Beteekening wordt niet vereischt, indien ter griffie van den raad van justitie de verklaring is afgelegd of ingediend dat de benoeming

walinya;

2. bila anak belum dewasa, setelah berada di bawah perwalian, kembali di bawah kekuasaan orang tua berdasarkan Pasal-pasal 206b atau 323a, pada saat berlangsungnya perkawinan;

3. bila anak belum dewasa yang lahir di luar perkawinan diakui menurut undang-undang, pada saat berlangsungnya perkawinan yang mengakibatkan sahnya si anak, atau pada saat pemberian surat pengesahan yang diatur dalam Pasal 274; 4. bila dalam hal yang diatur dalam Pasal 453 orang yang berada di bawah pengampunan memperoleh kembali kekuasaan orang tuanya, pada saat pengampunan itu berakhir.

#### Pasal 332

Kecuali apa yang ditentukan dalam pasal berikut, barangsiapa sehubungan dengan Bagian 8 dan 9 dalam bab ini tidak dikecualikan atau dibebaskan dari perwalian, wajib menerima perwalian tersebut. Bila orang yang diangkat menjadi wali menolak atau lalai menjalankan perwalian itu, balai harta peninggalan sebagai pengganti dan atas tanggung jawab wali, harus melakukan tindakan-tindakan sementara guna mengurus pribadi dan harta benda anak belum dewasa dengan cara seperti yang diatur dalam instruksi untuk balai harta peninggalan. Dalam hal itu wali bertanggung jawab atas tindakan-tindakan balai harta peninggalan, tanpa mengurangi tuntutan terhadapnya.

#### Pasal 332a

Baik orang yang diangkat menjadi wali oleh salah seorang dari kedua orang tua, maupun wanita bersuami yang diangkat oleh salah seorang dari kedua orang tua, maupun wanita bersuami yang diangkat menjadi wali, tidaklah wajib menerimanya. Pengangkatan itu tidak mengakibatkan suatu apa pun bila mereka tidak menyatakan sanggup menerima. Pernyataan ini harus dilakukan di kepaniteraan Pengadilan Negeri tempat tinggal anak yang belum dewasa dalam waktu enam puluh hari, setelah pengangkatan itu diberitahukan kepada mereka.

Bila yang diangkat bertempat tinggal sejauh lebih dari lima belas pal dari kepaniteraan Pengadilan Negeri itu, pernyataan tersebut boleh diajukan secara tertulis di atas kertas tanpa materai.

Pemberitahuan ini bila menyangkut wanita bersuami, harus dilakukan baik kepadanya maupun kepada suaminya. Pemberitahuan tidak diwajibkan bila di kepaniteraan Pengadilan Negeri telah dilakukan atau

position of authority, upon notification of the decree in respect thereof to the guardian; (Bw.382d)

2. (Supplemented by S.28-546) if minors, who have been under guardianship, are subsequently under parental authority again pursuant to articles 206b or 232a, at the time of the execution of the marriage;

3. if minor children legally acknowledged by their natural parents are legitimized, at the time of execution of the marriage, which results in the legitimization, or from the issuance of the legalization letters in the circumstances described in article 247; (Bw.272v.)

4. in the event, that an individual who has been under conservatorship, is subsequently under parental authority again, at the time of withdrawal of the conservatorship .

#### Article 332

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) With the exception of the stipulation in the following article, any individual who is not, pursuant to the eighth and ninth section of this title, excluded or excused from guardianship, is required to accept such assignment. If the appointed guardian refuses or fails to exercise the guardianship, the orphans' chamber is temporarily manage the children and their assets on behalf of and at the expense of the guardian as stipulated in in the instructions for the orphans' chamber. In this regard, the guardian shall be responsible for the acts of the Orphans' Chamber, without prejudice to any claim he may have against them. (Bw.360, 370, 378v., 388, 452, 1365)

#### Article 332a

(Supplemented by S.27-31 see also 390, 421) Neither the guardian appointed by one of the parents nor the married woman appointed as guardian is obliged to accept the guardianship. Their appointment is have no effect, unless they declare their acceptance of the guardianship. This declaration shall be submitted to the office of the court clerk of the court of justice located at the residence of the minor, within sixty days after the notification of the appointment to them. If the appointee resides at a distance of more than fifteen poles from the office of the court clerk, then the declaration may also be filed in writing on paper which has not been stamped. The notification is, if it concerns a married woman, be \*109 forwarded to her as well as to her husband. Notification is not be required, if the declaration submitted or filed at the office of the court clerk of the court of justice indicates a refusal of the appointment. The previous stipulations shall be applicable to charitable associations, foundations and institutions as mentioned in article 365, unless they have requested or volunteered to act as guardian. (Bw.387, 355v., 377-9, 381b; Rv.3)



wordt geweigerd.

De voorafgaande bepalingen zijn op verenigingen, stichtingen en instellingen van weldadigheid, bedoeld in art. 365 toepasselijk, tenzij haar de voogdij op eigen verzoek of bereidverklaring is opgedragen (Bw. 387, 355v., 377-9o, 381b; Rv. 32).

#### Artikel 332b

(Ing. S. 27-31 jjs. 390, 421) De gehuwde vrouw kan de voogdij niet op zich nemen zonder den bijstand van haren man of zijne schriftelijke toestemming.

Indien de echtgenoot zijn bijstand heeft verleend of zijne toestemming heeft gegeven, of indien hij met de vrouw in het huwelijk is getreden nadat haar voogdij was aangevangen, gelijk mede indien de vrouw ingevolge art. 112 of art. 114 met magtiging des regters de voogdij heeft op zich genomen, is de gehuwde voogdes evenals de ongehuwde, zonder nadere magtiging of bijstand, tot alle handelingen de voogdij betreffende bevoegd en deswege aansprakelijk.

De opdracht van de voogdij aan eene vereniging, stichting of instelling van weldadigheid geeft aan de verbintenissen der gehuwde vrouw als bestuurderes uit die voogdij regtskracht zonder dat bijstand of magtiging van haren echtgenoot vereischt wordt (Bw. 105, 109, 113, 3654).

#### Artikel 333

(Gew. S. 25-497; 27-31 jjs. 390, 421, 456) Wanneer naar aanleiding der bepalingen van dit wetboek, de tusschenkomst van bloedverwanten of aangehuwden van den minderjarige vereischt wordt, zullen deze zoo mogelijk steeds ten getale van vier worden opgeroepen en uit de naaste en zooveel doenlijk in de beide linien worden gekozen, met dien verstande, dat slechts die bloedverwanten en aangehuwden door den regter zullen geroepen worden, welke wonen of verblijf houden in de afdeeling (het ressort v.d. ass-res), waar de regter zijnen zetel heeft; zullende de buiten die afdeeling (dat ressort) woonachtige of verblijfhoudende bloedverwanten en aangehuwden, wanneer de regter het dienstig acht hun gevoelen te raadplegen, tot dat einde worden opgeroepen door den daartoe te delegeeren residentierechter dan wel het daartoe te delegeeren hoofd van plaatselijk bestuur (den ass.-res) (a) welke ambtenaar het deswege op te maken proces-verbaal aan den regter zal doen toekomen.

Geene bloedverwanten of aangehuwden zullen worden opgeroepen dan die meerderjarig zijn en in Indonesie wonen of verblijf houden.

Alle oproepingen, in dit art. bedoeld, geschieden bij aangeteekenden brief (Bw. 334, 338a, 358, 360, 393, 396, 400-403, 408, 422, 427, 438, 445, 452; Civ. 407, 409; Esk. 54; Bb. 379; Sw. 524).

diajukan pernyataan, bahwa pengangkatan itu ditolak. Ketentuan-ketentuan tersebut di atas berlaku terhadap perkumpulan, yayasan dan lembaga sosial tersebut dalam Pasal 365, kecuali jika perwalian itu diperintahkan atas permintaan atau kesanggupan mereka sendiri.

#### Pasal 332b

Wanita bersuami tidak boleh menjadi wali tanpa bantuan atau izin tertulis dari suami. Bila suami telah memberikan bantuan atau izin atau bila ia kawin dengan wanita tersebut setelah perwalian dimulai, seperti halnya bila wanita tersebut menurut Pasal 112 atau Pasal 114 telah menerima perwalian itu berdasarkan kuasa Hakim, maka wali wanita bersuami itu, seperti tidak bersuami, berhak melakukan segala tindakan perdata berkenaan dengan perwalian itu dan bertanggung jawab atas tindakan-tindakan itu, tanpa pemberian kuasa atau bantuan apa pun juga. Perintah untuk melimpahkan perwalian kepada suatu perkumpulan, yayasan atau lembaga sosial memberikan kekuatan hukum kepada perjanjian-perjanjian yang dilakukan perempuan bersuami itu selaku pengurus perwalian tersebut tanpa adanya bantuan atau pemberian kuasa suaminya.

#### Pasal 333

Bila sehubungan dengan ketentuan-ketentuan kitab undang-undang ini ikut sertanya keluarga sedarah atau semenda dan anak belum dewasa diharuskan, maka sedapat-dapatnya harus selalu dipanggil sejumlah empat orang dipilih dari keluarga terdekat dan sedapat-dapatnya dari garis kedua pihak, dengan catatan bahwa yang dipanggil Hakim adalah mereka yang bertempat tinggal atau berkediaman di daerah hukum Pengadilan Negeri yang bersangkutan; sedangkan bila dipandang perlu mendengar anggota sedarah atau semenda yang bertempat tinggal atau berkediaman di luar daerah hukum tersebut maka pemanggilan dan pemeriksaan mereka boleh dilimpahkan kepada Pengadilan Negeri yang dalam daerah hukumnya orang-orang itu bertempat tinggal atau berkediaman atau kepada kepala daerah setempat, yang akan mengirimkan berita acara yang dibuatnya kepada Pengadilan Negeri tersebut pertama.

Keluarga sedarah atau semenda yang harus dipanggil adalah mereka yang telah dewasa dan bertempat tinggal atau berkediaman di Indonesia. Semua panggilan termaksud dalam pasal ini dilakukan dengan surat tercatat.

#### Article 332b

(Supplemented by S.27-31 see also 390, 421) A married woman cannot accept guardianship without her husband's assistance or his written consent. In the event that the husband offers his assistance or his consent, or if he was married to the woman after she assumed the role of guardian, also if the woman has assumed guardianship pursuant to article 112 or article 114 upon authorization of the judge, then the married guardian as well as the unmarried guardian, without any further authorization or assistance, shall be authorized to carry out all acts with regard to the guardianship and is thereafter be responsible therefor. The assignment of a guardianship to a charitable association, foundation or institution is in effect legally validate the agreements concluded by the married woman as manager of such guardianship without requiring the assistance or consent of her husband. (Bw.105, 109, 113, 365)

#### Article 333

(Amended by S.25-497; 27-31 see also 390, 421, 456) If, in accordance with the provisions of this Civil Code, the intervention of blood relatives or relatives by marriage of the minor is required, these individuals shall be summoned, if possible in groups of four, and is selected from the closest relatives and if possible from both lines, on condition that only the blood relatives and relatives by marriage who reside or are domiciled in the area (the area of the assistant resident) where the judge has its seat is summoned by the judge; if the judge deems it necessary to consult blood relatives and relatives by marriage who reside or are domiciled outside the area, they is summoned for that purpose by a residential judge appointed thereto as well as the appointed head of the local government (the assistant resident) which official is then submit the minutes drafted thereof to the judge. The blood relatives or relatives by marriage who are summoned is of majority age and is reside or be domiciled in Indonesia. All summons, referred to in this article, is take place by registered letter. (Bw.334, 338a, 358, 360, 393, 396, 400-403, 408, 422, 427, 438, 445, 452; Civ.407, 409; Wsk.54; Bb.379; Sw.524)

**Artikel 334**

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) Telken reize wanneer de tegenwoordigheid van verwanten of aangehuwden van den minderjarige gevorderd wordt, zullen zij zich door eenen bijzonderen gevolmachtigde kunnen laten vertegenwoordigen. De schriftelijke volmacht is vrij van zegel.

De gevolmachtigde zal slechts in den naam van een persoon kunnen optreden. (Bw. 382g, 1793v.; Sw. 524; Bb. 379).

**Artikel 335**

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) Alle voogden, met uitzondering van de in art. 365 vermelde vereenigingen, stichtingen en instellingen van weldadigheid, zijn verplicht om, binnen een maand na het begin der voogdij, en, wanneer gedurende de voogdij de gegoedheid van den minderjarige merkkelijk toeneemt, binnen een maand na daartoe door de weeskamer te zijn aangemaand, ten genoeg van dat collegie, tot zekerheid van hun beheer, borgtocht te steelen, of hypotheek of pand te geven, dan wel de reeds gestelde zekerheid te vermeerderen.

De hypotheek wordt op vordering van de weeskamer ingeschreven.

In geval van verschil ontstaan tusschen den voogd en de weeskamer, over het voldoende van de gestelde zekerheid, beslist de raad van justitie op verzoek van de meest gereede partij.

De weeskamer is bevoegd, den voogd uit hoofde der geringheid van het vermogen des minderjarigen, van de verplichtingen, in het eerste lid van dit art. vermeld, te ontheffen, doch kan alsdan te allen tijde het stellen van zekerheid alsnog vorderen op den voet als in het eerste en het derde lid bepaald (Ov. 19, 35, 68; Bw. 336v., 342v., 365, 371, 452, 1149-7o, 1168, 1179, 1215, 1830; Civ. 2121, 2135v.; Wsk. 51v.; Bb. 379. 3259, 3771).

**Artikel 336**

Indien de voogd in gebreke blijft om, binnen den termijn, bij het eerste lid van het voorgaande art. bepaald, de eene of de andere daarbij vermelde zekerheid te stellen, wordt door de weeskamer tegen denzelfden eene hypothecaire inschrijving genomen (Bw. 337).

Wanneer de voogd zich door die nieuwe inschrijving bezwaard acht, als zijnde genomen voor een te hoog bedrag, of op meerder goederen, dan tot zekerheid van den minderjarige vereischt wordt, beslist de raad van justitie (Ov. 36; Bw. 341, 344, 452; Wsk. 52v).

**Artikel 337**

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) Zoo wel de voogd, te wiens laste dusdanige inschrijving is genomen, als die, welke vrijwillig zekerheid heeft gesteld, is te allen tijde bevoegd om het gevolg daarvan te doen ophouden, door het stellen van andere zekerheid, ten genoeg der

**Pasal 334**

Setiap kali diperlukan kehadiran para keluarga sedarah atau semenda dari anak belum dewasa, mereka dapat diwakili oleh seorang kuasa khusus. Surat kuasa bebas dari bea materai. Yang diberi kuasa boleh bertindak atas nama satu orang saja.

**Pasal 335**

Dalam waktu satu bulan setelah perwalian mulai berjalan atau bila sepanjang perwalian harta anak belum dewasa sangat bertambah, dalam waktu satu bulan setelah mendapat teguran dari Balai Harta Peninggalan, setiap kali, kecuali perkumpulan, yayasan dan lembaga sosial tersebut dalam Pasal 365, atas kerelaan balai harta peninggalan tersebut dan guna menjamin pengurusan mereka, wajib menaruh suatu ikatan jaminan, memberikan hipotek atau gadai atau menambah jaminan yang telah ada.

Hipotek itu harus didaftarkan atas permintaan Balai Harta Peninggalan. Dalam hal perbedaan pendapat tentang cukup tidaknya jaminan yang ditaruh antara wali dan Balai Harta Peninggalan, Pengadilan Negeri memutuskannya atas permintaan pihak yang lebih dulu siap memintanya. Bila harta anak belum dewasa dianggap kurang, Balai Harta Peninggalan berwenang untuk membebaskan si wali dari kewajiban tersebut dalam alinea pertama pasal ini, tetapi sewaktu-waktu boleh menuntut penaruhan jaminan menurut alinea pertama dan ketiga.

**Pasal 336**

Bila wali lalai dalam waktu yang ditentukan dalam alinea pertama pasal yang lalu untuk menaruh salah satu jaminan tersebut di dalamnya, Balai Harta Peninggalan harus melakukan pendaftaran hipotek atas beban wali tersebut. Bila si wali berkeberatan karena pendaftaran yang baru itu diambil untuk jumlah uang yang terlampau besar atau atas barang-barang yang lebih banyak daripada seperlunya guna menjamin anak belum dewasa, maka persoalan ini harus diputus oleh Pengadilan Negeri.

**Pasal 337**

Baik wali yang telah menanggung pendaftaran semacam itu maupun wali yang dengan sukarela telah menaruh jaminan, setiap waktu untuk mengakhiri akibatnya dengan meletakkan jaminan lain atas kerelaan Balai Harta Peninggalan atau dalam hal adanya

**Article 334**

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) Each time the presence of relatives or relatives by marriage of the minor is required, they may be represented by specific proxy. The written power of attorney is free of stamp duty. The proxy is only represent one person. (Bw.382g, 1793v.; Sw.524; Bb.379)

**Article 335**

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) All guardians, with the exception of the charitable associations, foundations and institutions mentioned in article 365, are required within one month following the commencement of the guardianship, and if during the guardianship the assets of the minor significantly increase, within one month after being reminded thereof by the Orphans' Chamber, to guarantee their management, provide security, mortgage or pledge collateral, as well as increase the value of the security already provided to the satisfaction of that board. The mortgage is registered upon demand of the Orphans' Chamber. In the event of a dispute arising between the guardian and the Orphans' Chamber regarding the sufficiency of the security provided, the court of justice is decide upon request of the party most prepared. The Orphans' Chamber is authorized to release the guardian from his duties referred to in the first paragraph of this article, due to insufficient property of the minors, but is remain entitled at any time demand to the provision of security pursuant to the stipulations in the first and third paragraphs. (Ov.19, 35, 68; Bw.336v.,342v.,365, 371, 452, 1149-7, 1168, 1179, 1215, 1830; Civ.2121, 2135v.; Wsk.51v.; Bb.379, 3259, 3771)

**Article 336**

If the guardian fails, within the term stipulated in the first paragraph of the previous article, to provide one or the other stipulated security, the Orphans' Chamber is register the mortgage at the guardian's expense. (Bw.337) If the guardian objects to this registration on grounds that it was registered for an excessive amount, or it charged more assets than required for the security of the minor, then the decision in relation to this is made by the court of justice. (Ov.36; Bw.341, 344, 452; Wsk.52v.)

**Article 337**

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) The guardian, at whose expense the registration is carried out, and the individual, who has provided the security voluntarily, is authorized at any time to terminate the effect thereof, by providing another security, at the

weeskamer, of, in geval van verschil met deze over het voldoende der aangeboden zekerheid, op beslissing van den raad van justitie, overeenkomstig het bepaalde bij art. 335.

Indien de zaak geregeld wordt buiten tusschenkomst van den regter, geschiedt de doorhaling der hypotheek op vordering der weeskamer; in het tegenovergesteld geval wordt zij door den regter bevolen, en op vertoon van het regterlijk bevel ambtshalve bewerkstelligd door den bewaarder der hypotheeken.

(Toegew. S. 72-42) De voogd zal vermindering van de door hem gestelde zekerheid mogen vragen, indien buiten zijne schuld, gedurende zijn beheer, de gegoedheid van den minderjarige eene aanmerkelijke vermindering heeft ondergaan. In geval van verschil hieromtrent tusschen den voogd en de weeskamer beslist mede de raad van justitie op verzoek der meest gereede partij (Bw. 344, 452; Wsk. 52).

#### Artikel 338

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) Wanneer de voogd in gebreke blijft, binnen den daartoe gezetten termijn, borgtogt te stellen of pand te geven, en geene voldoende vaste eigendommen bezit, wordt hem het beheer der goederen van den minderjarige door den raad van justitie ontnomen, op vordering der weeskamer, aan welke, in dit geval het beheer zal worden opgedragen, totdat door den voogd de noodige zekerheid zal zijn gegeven, als wanneer hij op zijn verzoek, en na verhoor der weeskamer, door den raad van justitie in het beheer zal worden hersteld (Ov. 17, 19; Bw. 341, 344, 452; Wsk. 52; T. XIII-341).

(Toeg. S. 27-31 jjs. 390, 421) De voogd, aan wien het beheer is notnomen, zal alleen belast blijven met de zorg over den persoon des minderjarigen op zoo noodig door den raad van justitie op het voorstel der weeskamer te bepalen voet en wijze.

(Toeg. S. 27-31 jjs. 390, 421) Echter kan, wanneer het beheer der onroerende goederen van den minderjarige een doorgaand toezigt vereischt, door den raad van justitie na raadpleging der weeskamer bepaald worden, dat ook dit beheer aan den voogd zal verblijven, mits deze ter weeskamer, overbrengende alle gelden, kostbaarheden en geldswaarde hebbende papieren, den minderjarige toebehoorende; zullende in dat geval door de weeskamer aan den voogd de noodige gelden worden uitgekeerd, om zoowel in het onderhoud en de opvoeding van den minderjarige als in het dagelijksch beheer der onroerende goederen te voorzien, onder verplichting aan de zijde van den voogd om jaarlijks van het gebruik dier gelden aan de weeskamer rekening en verantwoording te doen op de wijze in art. 372 bepaald.

#### Artikel 338a

(Ing. S. 27-31 jjs. 390, 421) De voogd, die

perbedaan pendapat dengan balai harta peninggalan tentang cukup tidaknya jaminan yang ditawarkan, dengan keputusan Pengadilan Negeri menurut ketentuan Pasal 335.

Bila soalnya diselesaikan di luar Pengadilan, maka penghapusan hipotek berlangsung berdasarkan tuntutan Balai Harta Peninggalan; dalam hal kebalikannya penghapusan itu dilakukan berdasarkan perintah Hakim yang dilangsungkan oleh penyimpan hipotek karena jabatannya dengan penunjukkan perintah Hakim. Wali itu boleh minta pengurangan jaminan yang telah ditaruhnya, bila sepanjang pengurusannya harta kekayaan anak belum dewasa sangat mengalami kemerosotan di luar kesalahannya. Bila ada perbedaan pendapat tentang hal itu antara wali dan Balai Harta Peninggalan, Pengadilan Negeri memutuskannya atas permintaan pihak yang lebih dulu memintanya.

#### Pasal 338

Bila dalam tenggang waktu yang ditentukan untuk itu, wali lalai menaruh ikatan jaminan atau gadai dan tidak memiliki harta benda tak bergerak yang cukup, maka atas tuntutan Balai Harta Peninggalan pengurusannya harta kekayaan anak belum dewasa harus dicabut oleh Pengadilan Negeri dan diberikan kepada Balai Harta Peninggalan sampai wali memberikan jaminan secukupnya; yaitu bila atas permintaan wali, Pengadilan Negeri setelah mendengar Balai Harta Peninggalan, menyerahkan tugas tersebut kembali kepada wali.

Wali yang telah dicabut pengurusannya, tetap ditugaskan memelihara anak-anak yang belum dewasa dengan dasar dan cara yang jika perlu akan ditentukan oleh Pengadilan Negeri. atas usul Balai Harta Peninggalan.

Akan tetapi bila pengurusannya harta tak bergerak dan anak belum dewasa memerlukan pengawasan terus menerus, Pengadilan Negeri setelah mendengar Balai Harta Peninggalan, dapat menentukan bahwa tugas pengurusannya itu tetap berada di wali asal saja wali itu menyerahkan kepada Balai Harta Peninggalan semua uang tunai, barang-barang berharga dan surat-surat berharga milik anak yang belum dewasa; dalam hal yang demikian Balai Harta Peninggalan akan memberikan uang secukupnya kepada wali untuk pemeliharaan dan pendidikan anak belum dewasa dan untuk keperluan sehari-hari pengurusannya barang-barang tak bergerak, dengan kewajiban pula bagi wali supaya setiap tahun memberikan kepada Balai Harta Peninggalan pertanggungjawaban tentang pemakaian uang itu menurut cara yang ditetapkan dalam Pasal 372.

#### Pasal 338a

Wali yang berminat meninggalkan Indonesia

expense of the Orphans' Chamber, or in the event of a dispute with the latter mentioned regarding the sufficiency of the security offered, based upon the decision of the court of justice, in accordance with the stipulations in article 335. If the matter is regulated without the intervention of the judge, the removal of the mortgage is occur upon demand of the Orphans' Chamber; if the matter is regulated with the intervention of the judge, the removal is ordered by the judge, and upon presentation of the court order, is implemented by the registrar of mortgages in the course of his duty. (Supplemented by S.72-42) The guardian is permitted to request that the security provided by him be reduced, if, through no fault of his, during his management, there has been a significant reduction in the assets of the minor. In the event of dispute over this between the \*111 guardian and the Orphans' Chamber, the court of justice is also decide upon the request of the party who first filed such request. (Bw.344, 452; Wsk.52)

#### Article 338

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) If, within the stipulated period of time, the guardian fails to provide the security or collateral, and does not own sufficient fixed assets, the court of justice is remove him from the management of the minor's assets, upon demand of the Orphans' Chamber to which in these circumstances the management is assigned until such time as the guardian is provide the required security, and if upon his request and after having heard the Orphans' Chamber, he is reinstated in the position of management by the court of justice. (Ov.17, 19; Bw.341, 344, 452; Wsk.52; T.XIII-341) (Supplemented by S.27-31 see also 390, 421) A guardian, who has been removed from management, is only remain responsible for the personal care of the minors based upon and in the manner as required by the court of justice upon the recommendation of the Orphans' Chamber. (Supplemented by S.27-31 see also 390, 421) However, if the management of the fixed assets of the minor requires continuous supervision, the court of justice may stipulate, after consulting the Orphans' Chamber, that such management is also remain the responsibility of the guardian, provided that he submits to the Orphans' Chamber all funds, precious items and negotiable instruments, belonging to the minor; and in this regard the Orphans' Chamber is provide the guardian with the sums necessary to support and educate the minor and to provide for the daily management of the fixed assets, with the provision that the guardian is required to account annually for the use of the funds to the Orphans' Chamber in the manner stipulated in article 372.

#### Article 338a

(Supplemented by S.27-31 see also 390, 421) A

voornemens is Indonesie te verlaten, zal zich bij verzoekschrift kunnen wenden tot den raad van justitie om de opheffing te verkrijgen van de door hem gegeven of te zijnen laste genomen zakelijke zekerheid.

Dit verzoek moet worden voorafgegaan door een volledige aan de weeskamer gedane rekening en verantwoording op de wijze, bij art. 372 voorgeschreven, en bij het verzoekschrift moet worden overgelegd eene schriftelijke verklaring der weeskamer, dat zij de aan haar gedane rekening en verantwoording heeft goedgekeurd.

De raad van justitie zal op het verzoek beschikken na de weeskamer en de bloedverwanten of aangehuwden te hebben gehoord (Bw. 333v).

Het verzoek zal worden toegestaan, wanneer blijkt dat de voogd aan zijne verplichtingen als zoodanig heeft voldaan.

Wanneer dientengevolge de opheffing der zekerheid wordt toegestaan, zal dezelve vervangen worden door het stellen van borgtocht; indien deze niet kan worden gesteld zal gehandeld worden overeenkomstig het voorgaande art.

#### Artikel 339

(Gew. S. 27-31 jis. 390, 421) Indien de voogd met den minderjarige uit Indonesie vertrekt, kan hem, op zijn verzoek, door den raad van justitie, na verhoor der weeskamer, het hem krachtens art. 338 ontnomen beheer geheel of ten deele worden teruggegeven, onder zoodanige bepaling als de raad, in het belang des minderjarigen, zal vermeenen te moeten vaststellen (Ov. 19v.; Bw. 344, 452).

#### Artikel 340

De te stellen borgen moeten, onverminderd de algemeene vereischten, bij de wettelijke bepalingen vastgesteld, zoo veel mogelijk, hunne woonplaats gevestigd hebben in het ressort van den raad van justitie, binnen wiens regtsgebied de borgtocht moet gesteld worden (Bw. 344, 452).

#### Artikel 341

Wanneer een gestelde borg Indonesie met der woon verlaat, of komt te overlijden, kan den voogd, op verzoek der weeskamer, door den raad van justitie worden opgelegd, binnen een' door dezen te bepalen termijn, eenen nieuwen borg te stellen, bij wiens aanneming de eerstgemelde borg of diens erfgenamen van regtswege van hunne verbindtenis worden ontslagen.

Bij het niet voldoen door den voogd aan de hem aldus opgelegde verpligting, wordt gehandeld in voege als bij de artt. 336 en 338 is voorgeschreven (Bw. 344, 452).

#### Artikel 342

boleh mengajukan surat permohonan kepada Pengadilan Negeri agar memperoleh pencabutan jaminan benda yang telah diberikan olehnya atau yang telah diambil atas tanggungannya. Permohonan itu harus didahului dengan pertanggungjawaban yang lengkap kepada Balai Harta Peninggalan menurut cara yang diatur dalam Pasal 372 dan dalam surat permohonan itu harus dilampirkan surat keterangan dari Balai Harta Peninggalan bahwa Balai Harta Peninggalan itu telah menyetujui pertanggungjawaban yang diserahkan kepadanya.

Pengadilan Negeri akan mengeluarkan penetapan setelah mendengar Balai Harta Peninggalan dan keluarga sedarah beserta semenda. Permohonan akan dikabulkan bila ternyata si wali telah memenuhi kewajibannya sebagai wali. Bila karena ini pencabutan jaminan diizinkan, maka jaminan itu harus diganti dengan penyerahan tanggungan; apabila hal ini tidak bisa dijalankan, harus dilakukan menurut ketentuan-ketentuan pasal yang lalu.

#### Pasal 339

Bila wali itu meninggalkan Indonesia bersama si anak yang belum dewasa, maka atas permintaan wali tersebut dan setelah mendengar Balai Harta Peninggalan, tugas pengurusan yang dicabut menurut Pasal 338, oleh Pengadilan Negeri boleh dikembalikan kepadanya, seluruhnya atau sebagian, dengan penentuan sebagaimana dianggap perlu oleh Pengadilan Negeri bagi kepentingan anak belum dewasa.

#### Pasal 340

Penanggung-penanggung yang diikatkan sedapat-dapatnya bertempat tinggal dalam daerah hukum Pengadilan Negeri, tanpa mengurangi syarat-syarat umum yang ditetapkan dalam ketentuan perundang-undangan.

#### Pasal 341

Bila seorang penanggung meninggalkan Indonesia karena pindah atau meninggal dunia, maka Pengadilan Negeri atas permintaan Balai Harta Peninggalan boleh memerintahkan kepada wali, supaya dalam tenggang waktu yang ditetapkan oleh Pengadilan Negeri, ditunjuk penanggung baru yang setelah penunjukkan diterima, penanggung yang pertama atau ahli warisnya demi hukum bebas dari ikatan. Dalam hal si wali tidak mematuhi perintah itu, maka berlakulah ketentuan Pasal 336 dan 338.

#### Pasal 342

guardian, who intends to leave Indonesia, is apply by letter of request to the court of justice for a cancellation of the business security provided by him or provided at his expense. This request is preceded by a complete account submitted in the manner described in article 372, to the orphans' chamber and the letter of request is enclose a written statement of the Orphans' Chamber, that they have approved the account submitted to them. The court of justice is deliberate upon this request after having heard the Orphans' Chamber and the blood relatives or relatives by marriage. (Bw.333v.) The request is admitted, if it appears that the guardian has fulfilled his obligations. If, as a result of this, the request for cancellation of the security is admitted, this is replaced by a guarantee; if this cannot be provided, then measures is taken in accordance with the previous article.

#### Article 339

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) If the guardian leaves Indonesia with the minor, he may, upon his request, be reinstated in the position of management from which he was removed pursuant to article 338, either fully \*112 or partially, by the court of justice, after having heard the Orphans' Chamber, subject to such provisions as the court, in the interest of the minor, is deem necessary. (Ov.19v; Bw.344, 452)

#### Article 340

The committed guarantors, is, without prejudice to the general requirements stipulated in the legal regulations, insofar as possible, establish their domicile within the area of the court of justice within whose legal jurisdiction the guarantee is provided.

#### Article 341

If a committed guarantor moves away from Indonesia, or passes away, then the court of justice, upon the request of the Orphans' Chamber may, within the stipulated time period, instruct the guardian to appoint a new guarantor, upon which appointment the earlier mentioned guarantor or his heir is released from their commitment by law. Failure of the guardian to comply with the obligations imposed on him is dealt with pursuant to articles 336 and 338. (Bw.344, 452)

#### Article 342

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) De borgstelling en het pandrecht houden op, en de hypothecaire inschrijvingen worden doorgehaald, zoodra het beheer van den voogd is geeindigd, en door het afleggen der rekening, de overgifte der bescheiden en de betaling der slotsom, de verantwoordelijkheid heeft opgehouden (Bw. 335, 409, 413, 452, 1209; Civ. 2180).

#### Artikel 343

De acten tot het vestigen der hypothecaire inschrijvingen en de doorhalingen derzelfde, welke uit kracht dezer afdeeling zullen plaats hebben, zijn aan geene regten of belasting onderworpen, behoudens het salaris van den bewaarder, hetwelk ten laste van den minderjarige valt (Bw. 452).

#### Artikel 344

De in deze afdeeling vermelde uitspraken der raden van justitie worden op verzoekschrift, na verhoor van het openbaar ministerie, doch overigens zonder vorm van geding, gewezen, en zijn niet aan hooger beroep onderworpen (Bw. 335-339, 341, 452).

### DERDE AFDEELING

#### Van de voogdij van den vader en de moeder

#### Artikel 345

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) Na den dood van een der ouders behoort de voogdij der minderjarige echte kinderen van regtswege aan de langlevende der ouders, voor zoover deze niet van de ouderlijke magt is ontheven of ontzet (Bw. 140, 229, 299v., 368, 371, 379-3o, 388, 390; Chin. 19; Civ. 390).

#### Artikel 346

Vervallen: S. 27-31 jjs. 390, 421.

#### Artikel 347

Vervallen: S. 27-31 jjs. 390, 421.

#### Artikel 348

Indien, na het overlijden van den man, de vrouw verklaart of, daartoe wettig opgeroepen, erkent zwanger te zijn, zal de weeskamer de curatele over de ongeboren vrucht aanvaarden, en verplicht zijn om alle noodige en dringende maatregelen in het werk te stellen, welke tot het behoud en beheer der goederen, vereischt worden, en zulks zoo wel ten bate van het kind, indien hetzelfde levend ter wereld komt, als van alle andere belanghebbende personen.

Wanneer het kind levend ter wereld komt, zullen de gewone voorschriften omtrent de voogdij worden in acht genomen (Bw. 2, 359, 836, 899, 1679; Civ. 393; Wsk. 44v.).

#### Artikel 349

Vervallen: S. 27-31 jjs. 390, 421.

Penanggung dan hak gadai berakhir, dan hipotek-hipotek yang didaftarkan harus dihapuskan, bila tugas pengurusan wali berakhir dan bila pertanggung jawaban pun berakhir dengan memberi perhitungan, menyerahkan surat-surat dan membayar uang sisa.

#### Pasal 343

Akta untuk penyelenggaraan pendaftaran hipotek dan penghapusan yang harus dilakukan menurut bagian ini tidak dikenakan biaya dan pajak, . kecuali uang upah bagi penyimpan hipotek yang masuk tanggungan anak yang belum dewasa.

#### Pasal 344

Segala penetapan Pengadilan Negeri tersebut dalam bagian ini diambil atas surat permintaan, setelah mendengar pertimbangan Kejaksaan, tanpa adanya bentuk acara dan tidak dapat dimintakan banding.

### BAGIAN 3

#### Perwalian Oleh Ayah dan Ibu

#### Pasal 345

Bila salah satu dari orang tua meninggal dunia, maka perwalian anak belum dewasa dipangku demi hukum oleh orang tua yang masih hidup, sejauh orang tua itu tidak dibebaskan atau dipecat dari kekuasaan orang tua.

#### Pasal 346

Dicabut dengan S. 1927-31 jjs. 390, 421.

#### Pasal 347

Dicabut dengan S. 1927-31 jjs. 390, 421.

#### Pasal 348

Jika setelah suami meninggal dunia, isteri menerapkan, atau setelah dipanggil secara sah untuk itu, mengaku bahwa ia sedang mengandung, maka balai harta peninggalan harus jadi pengampu atas buah kandungan itu dan wajib mengadakan segala tindakan yang perlu dan yang mendesak guna menyelamatkan dan mengurus harta kekayaannya, baik demi kebaikan anak bila ia lahir hidup maupun demi kebaikan semua orang yang berkepentingan. Bila anak itu lahir hidup, ketentuan-ketentuan biasa tentang perwalian harus diperhatikan.

#### Pasal 349

Dicabut dengan S. 1927 -31 jjs. 390, 421.

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) The guarantee and lien is cease to have effect and the mortgage registrations is removed, as soon as the management by the guardian is terminated and responsibility is also cease by submitting the account, the documents and payment of the outstanding funds. (Bw. 335, 409, 413, 452, 1209; Civ.2180)

#### Article 343

The deeds for the registration of the mortgage and the deletion thereof from the register, which are effected pursuant to this section, is not be subject to any costs or taxes, with the exception of the registrar's salary, which is at the expense of the minor. (Bw. 452)

#### Article 344

The judgments of the court of justice referred to in this section is upon letter of request, after having heard the prosecution counsel, and without any form of suit is ultimately be passed, and is not be subject to higher appeal. (Bw.335-339, 341, 452).

### Section 3

#### Concerning the guardianship by the father and the mother

#### Article 345

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) Following the death of one of the parents, the guardianship of the minor legitimate children is the responsibility by law of the surviving parent, to the extent that he or she has not been released or dismissed from parental authority. (Bw.140, 229, 299v., 368, 371, 379-3, 388, 390; Chin.19; Civ.390)

#### Article 346

Revoked: S.27-31 see also 390, 421.

#### Article 347

Revoked: S.27-31 see also 390, 421.

#### Article 348

If, after the death of the husband, the wife declares, or upon being legally summoned, acknowledges, that she is pregnant, the Orphans' Chamber is accept the conservatorship of the unborn child, and is obligated to implement all necessary and significant measures, which are required for the maintenance and the management of the assets, and also those necessary for the benefit of the child, if it survives, as well as of all other interested parties. If the child is born alive, then the normal requirements regarding the guardianship is taken into consideration. (Bw.2, 359, 836, 899, 1679; Civ.393; Wsk.44v.)

#### Article 349

Revoked: S.27-31 see also 390, 421.

**Artikel 350**

Vervallen: S. 27-31 jjs. 390, 421.

**Artikel 351**

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) Wanneer de moeder-voogdes tot een huwelijk overgaat, is haar man, tenzij hij van de voogdij uitgesloten of ontzet is, gedurende het huwelijk, zoolang geene scheiding van tafel en bed of van goederen tusschen de echtgenooten bestaat, van regtswege medevoogd en benevens zijne vrouw hoofdelijk voor het geheel aansprakelijk wegens alle handelingen, na het aangaan des huwelijks verrigt.

De medevoogdij van den man vervalt, zoodra hij daarvan is ontzet of de moeder ophoudt voogdesse te zijn (Bw. 331, 358, 366, 379; Civ. 396).

**Artikel 352**

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) De vader-voogd of de moeder-voogdes, die een nieuw huwelijk aangaat, is verplicht om, wanneer de toeziende voogd dit verlangt, voor of na het aangaan van dat huwelijk aan hem aan te bieden een behoorlijken staat, waaruit het vermogen van den minderjarige blijkt.

Bij niet-voldoening binnen een maand aan het in het voorgaande lid bedoelde verlangen, zal de toeziende voogd, onder overlegging van het bewijs der uitnoodiging, zich tot den raad van justitie kunnen wenden met verzoek den voogd te ontslaan. De raad van justitie zal overeenkomstig dit verzoek beschikken, tenzij de voogd alsnog binnen een door den raad van justitie te bepalen, aan den voogd te betoekenen, termijn den verlangden staat aan hem overlegt; hij beslist zonder vorm van proces.

Zoo mogelijk wordt bij dezelfde beschikking, welke het ontslag inhoudt, tevens door den raad van justitie een nieuwe voogd benoemd (Bw. 357, 360, 381).

**Artikel 353**

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) Een onwettig kind staat van regtswege onder de voogdij van den meerderjarigen vader of de meerderjarige moeder, die het heeft erkend, tenzij deze van de voogdij mogt zijn uitgesloten of de voogdij mogt hebben verloren, of wel een ander mogt zijn belast met de voogdij tijdens de minderjarigheid van den vader of de moeder, die het kind erkend heeft, of wel voordat dit erkend was.

Is de erkenning door beide ouders geschied, dan wordt de voogdij, oner gelijk voorbehoud, uitgeoefend door dengene der ouders, die het kind het eerst erkend heeft, en heft de erkenning door beide gelijktijdig plaats gehad, door den vader.

Indien degene der ouders, die krachtens de voorgaande bepalingen de voogdij uitoefent, overlijdt, van de voogdij wordt ontzet, onder

**Pasal 350**

Dicabut dengan S. 1927 -31 jjs. 390, 421.

**Pasal 351**

Bila wali ibu kawin, maka suaminya, kecuali jika ia dikecualikan atau dipecat dari perwalian, selama dalam perkawinan antara suami dan isteri tidak ada pisah meja dan ranjang atau tidak ada pisah harta benda, demi hukum menjadi wali peserta dan di samping isterinya bertanggung jawab secara tanggung-menanggung sepenuhnya atas segala perbuatan yang dilakukan setelah perkawinan berlangsung. Perwalian peserta suami berakhir, bila ia dipecat dari perwalian atau si ibu berhenti menjadi wali.

**Pasal 352**

Wali bapak atau wali ibu yang kawin lagi, bila wali pengawas menghendaknya, sebelum atau sesudah perkawinan itu dilangsungkan, wajib menyampaikan daftar lengkap harta kekayaan anak belum dewasa kepada wali pengawas.

Bila yang dimaksud dalam alinea terdahulu tidak dipenuhi dalam waktu satu bulan, maka wali pengawas, dengan melampirkan bukti tentang permintaannya untuk itu, boleh mengajukan permohonan kepada Pengadilan Negeri supaya wali itu dipecat; Pengadilan Negeri harus membuat penetapan sesuai dengan permohonan itu, kecuali bila dalam jangka waktu yang ditentukan oleh Pengadilan Negeri dan diberitahukan kepadanya, si wali masih menyampaikan daftar yang dikehendaknya kepada Pengadilan Negeri; ketetapan diambil tanpa suatu bentuk acara.

Sedapat-dapatnya dalam penetapan yang sama, yang berisi pemecatan itu, oleh Pengadilan Negeri diangkat pula wali yang baru.

**Pasal 353**

Seorang anak tidak sah, demi hukum berada di bawah perwalian bapaknya atau ibunya yang telah dewasa dan telah mengakui anak itu, kecuali jika bapak atau ibu ini dikecualikan dari perwalian, atau orang lain telah ditugaskan sebagai wali selama ayah atau ibu itu belum dewasa, atau orang tua telah mendapat tugas sebagai wali sebelum anak itu diakui.

Bila pengakuan itu dilakukan oleh kedua orang tua, maka perwalian terhadap anak itu, dengan pengecualian yang sama, dilakukan oleh orang tua yang lebih dulu mengakui dan bila pengakuan itu dilakukan pada waktu yang sama, bapaknya yang memangku perwalian.

Bila orang tua yang melakukan perwalian berdasarkan ketentuan-ketentuan yang lalu meninggal dunia, dipecat dari perwalian,

**Article 350**

Revoked: S.27-31 see also 390, 421.

**Article 351**

(Amended by S.27-31 see also 390, 41) If the mother acting as guardian marries, her husband is, unless he has been excluded or dismissed from guardianship, during the marriage, provided that there is no separation from bed and board or of assets between the spouses, be co-guardian by law and is jointly liable together with his wife for all the acts committed after the execution of the marriage. The co-guardianship of the husband is revoked, if he is dismissed therefrom or if the mother ceases to be guardian. (Bw. 331, 358, 366, 379; Civ.396)

**Article 352**

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) The father acting as guardian or the mother acting as guardian, who remarries, is required, if the supervising guardian so desires, prior to or after the concluding of that marriage, to submit to him an accurate list which indicates the \*114 property of the minor. The supervising guardian is, in the event that the requirement mentioned in the previous paragraph is not complied with within a month, apply to the court of justice to dismiss the guardian. The court of justice is grant this request, unless the guardian submits the requested list within a period of time stipulated by the court of justice which must be notified to the guardian; the court is then make its decision without any further procedures being necessary.

A new guardian is also to be appointed by the court of justice, if possible in the same decree which covers the dismissal. (Bw.357, 360, 381)

**Article 353**

(Amended by S,27-31 see also 390, 421) An illegitimate child is by law be under the guardianship of the adult father or the adult mother, who has acknowledged the child, unless they have been excluded from the guardianship or have lost the guardianship, or if the guardianship has been assigned to another person during the minority of the father or the mother who has acknowledged the child, or prior to the acknowledgment of the child. If the child has been acknowledged by both parents, then the guardianship, on the same conditions, is implemented by the parent who acknowledged the child first, and if the child has been acknowledged simultaneously by both parents, the father is the guardian. If the parent, who pursuant to the previous stipulations implemented the guardianship, dies or is dismissed from guardianship, has been put under conservatorship, or in the matter mentioned in article 354 has not been established as guardian or re-appointed as

curatele wordt gesteld, of in het geval vermeld in art. 354, niet in de voogdij is bevestigd of op nieuw tot voogd is benoemd, wordt de andere der ouders, tenzij deze van de voogdij mogt zijn uitgesloten of ontzet of gehuwd mogt zijn, van regtswege voogd.

Bij ontstentenis van den vader of de moeder, die krachtens de voorgaande bepalingen de voogdij uitoefent, wordt door den raad van justitie een voogd benoemd. Indien de niet van de voogdij uitgesloten of ontzette de voogdij niet van regtswege verkrijgt, zich tot den raad van justitie wendt met het verzoek om tot voogd te worden benoemd, zal deze daartoe overgaan, tenzij het belang van het kind zich er tegen verzet; de raad van justitie beslist na verhoor of behoorlijke oproeping van den echtgenoot alsmede van den toezienenden voogd. Ten aanzien van het verhoor der genoemde personen is het bepaalde bij het vierde lid van art. 206 van overeenkomstige toepassing. Op de moder-voogdes over het natuurlijk erkend kind, en op haar man is het in art. 351 bepaalde toepasselijk, tenzij door het huwelijk het kind gewettigd wordt (Bw. 280, 299v., 306, 363).

#### Artikel 354

(Gew. S. 27-31 jis. 390, 421) Indien degene, die de voogdij uitoefent over zijn natuurlijk erkend kind, tot een huwelijk wil overgaan, wendt hij zich, tenzij door dat huwelijk het kind gewettigd zou worden, tot den raad van justitie met verzoek, om in de voogdij bevestigd te worden. De raad van justitie beslist na verhoor of behoorlijke oproeping van den anderen der ouders, zoo deze het kind erkend heeft mitsgaders van den toezienenden voogd. Ten aanzien van het verhoor der genoemde personen is het bepaalde bij het vierde lid van art. 206 van overeenkomstige toepassing.

Degene, die in gebreke blijft aan het in de eerste zinsnede van het eerste lid bedoelde voorschrift te voldoen, verliest van regtswege de voogdij; de echtgenooten zijn hoofdelijk voor het geheel aansprakelijk wegens alle gevolgen der voogdij, welke onbevoegdelyk wordt uitgeoefend.

Het verlies der voogdij in voege voorschreven, belet niet dat hij, die krachtens de bepaling van het voorgaande lid de voogdij verloren heeft, zoo daartoe gronden zijn, door den raad van justitie vals voogd kan worden aangesteld, met inachtneming van de voorschriften der vijfde afdeling van dezen titel (Bw. 280v., 284; BS. 42).

#### Artikel 354a

(Ing. S. 27-31 jis. 390, 421) Indien de voogdij aan een ander is opgedragen in een der gevallen, bedoeld in het eerste lid van art. 353, kan de niet van de voogdij uitgesloten, noch ontheven of ontzette meerderjarige vader of

ditewatpkan di bawah pengampuan, atau dalam hal tersebut dalam Pasal 354 tidak dipertahankan sebagai wali atau tidak diangkat sekali lagi sebagai wali, maka orang tua yang satu lagi demi hukum menjadi wali, kecuali jika ia telah dikecualikan atau dipecah dari perwalian atau telah kawin. Bila bapak atau ibu yang menurut ketentuan yang lalu memangku perwalian tidak hadir, maka Pengadilan Negeri harus mengangkat seorang wali.

Bila bapak atau ibu yang tidak dikecualikan atau dibebaskan dari perwalian dan telah kawin dan oleh karena itu menurut alinea yang lalu demi hukum tidak memangku perwalian, mengajukan permohonan kepada Pengadilan Negeri supaya diangkat menjadi wali, maka Pengadilan Negeri harus mengabulkannya, kecuali jika kepentingan anak tidak mengizinkannya; Pengadilan Negeri mengambil ketetapan setelah mendengar atau memanggil dengan sah suami atau istri si pemohon dan, jika orang tua yang lain masih hidup, juga dia dan wali pengawas. Terhadap pemeriksaan orang-orang ini berlaku ketentuan alinea keempat Pasal 206. Terhadap wali ibu atas di luar kawin yang diakui dan terhadap suaminya berlaku Pasal 351, kecuali bila karena perkawinan tersebut anak menjadi sah.

#### Pasal 354

Bila orang yang melakukan perwalian terhadap anak di luar kawin yang telah diakuinya, hendak kawin, maka kecuali jika dengan perkawinan itu anaknya akan menjadi sah, ia harus mengajukan permohonan kepada Pengadilan Negeri. supaya dapat meneruskan perwalian. Pengadilan Negeri mengambil ketetapan setelah mendengar atau memanggil dengan sah orang tua yang lain, sekiranya ia telah mengakui anak itu, dan juga wali pengawas. Terhadap pemeriksaan orang-orang tersebut berlaku alinea keempat Pasal 206. Orang yang lalai memenuhi ketentuan termuat dalam kalimat pertama alinea pertama, demi hukum kehilangan haknya untuk menjadi wali; kedua suami istri bertanggung jawab secara tanggung-menanggung sepenuhnya atas segala akibat perwalian, yang dilakukannya tanpa hak.

Kehilangan hak untuk menjadi wali seperti yang ditentukan di atas, tidak menghalangi orang yang berdasarkan alinea yang lalu kehilangan perwalian, sekiranya ada alasan-alasan, untuk diangkat oleh Pengadilan Negeri menjadi wali dengan memperhatikan ketentuan-ketentuan dalam Bagian 5 bab ini.

#### Pasal 354a

Bila perwalian diserahkan kepada orang lain dalam salah satu hal yang dimaksud dalam alinea pertama Pasal 353, maka bapak yang telah dewasa atau ibu yang telah dewasa dari anak tidak sah yang diakuinya, sejauh mereka

guardian, then the other parent is, unless they are excluded from the guardianship or dismissed or are married, be the guardian by law. In the absence of the father or the mother exercising guardianship pursuant to the previous provisions, a guardian is appointed by the court of justice. The father or mother who has not been excluded or dismissed from guardianship but who is married and as a result of which pursuant to the previous paragraph does not become guardian by law, is apply to the court of justice requesting to be appointed as guardian; the court is grant this unless it is not in the child's interest; the court of justice is decide after having heard or appropriately summoned the spouse of the applicant and the other parent if he or she is still alive and the supervising guardian. With regard to the hearing of the individuals in question, the provisions of the fourth paragraph of article 206 is also apply. With regard to guardianship by the mother of the natural child who has been acknowledged, and her husband, the stipulations in article 351 is apply, unless the child is legitimized by the marriage. (Bw.280, 299v., 306, 363)

#### Article 354

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) If the individual, who exercises guardianship over his natural child who has been acknowledged, intends to enter into matrimony, he is apply to the court of justice requesting to be appointed as the guardian, unless the marriage will result in the legitimization of the child. The court of justice is decide after hearing or properly summoning the \*115 other parent in the event that he or she has also acknowledged the child, and the supervising guardian. With regard to the hearing of the individuals mentioned, the stipulations of the fourth paragraph of article 206 is applicable. The individual, who fails to comply with the requirement mentioned in the first sentence of the first paragraph, is lose the guardianship by law; the spouses is jointly liable for all consequences of their actions in connection with the guardianship, which were carried out without any authority. The loss of the guardianship, as described above, is not prevent the individual, who, pursuant to the stipulation in the previous paragraph, has lost the guardianship, in the event that there are grounds therefor, from being re-appointed by the court of justice having regard to the requirements of the fifth section of this title. (Bw.280v, 284; BS.42)

#### Article 354a

(Supplemented by S.27-31 see also 390, 421) If the guardianship has been assigned to another party in one of the circumstances mentioned in the first paragraph of article 353, the adult mother or father, of an illegitimate child who

meerderjarige moeder van een onwettig kind, die het heeft erkend, aan den raad van justitie verzoeken om in de plaats van dien ander als voogd te worden aangesteld.

De raad van justitie beslist op het verzoek na verhoor of behoorlijke oproeping van den verzoeker, van den voogd, van den toezienden voogd, van den echtgenoot des verzoekers, indien deze gehuwd is, en wannier de andere der ouders mede het kind erkend heeft en in leven is, van dezen, alsmede van den voogdijraad. Hij staat het verzoek toe, tenzij er gegronde vrees bestaat, dat het kind door den vader of de moeder zal worden verwaarloosd.

Het bepaalde in den laatsten zin van art. 353 in ten deze toepasselijk.

Ten aanzien van het verhoor van de hier genoemde personen is het bepaalde in het vierde lid van art. 206 van overeenkomstige toepassing.

#### VIERDE AFDEELING

##### Van de voogdij, door den vader of de moeder opgedragen

###### Artikel 355

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) Ieder der ouders, die de ouderlijke magt of de voogdij over een of mer zijner kinderen uitoefent, heeft het regt een voogd over die kinderen te benoemen voor het geval dat na zijn overlijden de voogdij niet van regtswege of door de in het laatste lid van art. 353 bedoelde regterlijke beschikking aan den anderen der ouders behoort.

Regtspersonen mogen niet tot voogd worden benoemd.

De benoeming geschiedt bij uitersten wil of bij uitsluitend daartoe opgemaakte notarieele akte.

Daarbij kunnen ook meer personen benoemd worden, van wie, naar de orde, waarin dit is geschied, de later genoemde als voogd optreedt, wanneer de voorgaande ontbreekt (Ov. 67; Bw. 140, 331, 358, 368; Civ. 397).

###### Artikel 356

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) De benoeming van een voogd heeft geen gevolg, indien degene der ouders, die de benoeming gedaan heeft, op het tijdstip van zijn overlijden de voogdij over zijne kinderen niet bezit of de ouderlijke magt niet uitoefent (Bw. 411, 931, 1898; Civ. 398).

###### Artikel 357

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) Art. 319g en 382d blijven, ook indien een voogd, door een der ouders benoemd, is opgetreden, van kracht.

Indien gedurende de curatele van een der ouders, die op geene andere wijze de ouderlijke magt of de voogdij verloren had, de ander een voogd had benoemd en overleden

tidak dikecualikan, dibebaskan atau dipecat dari perwalian, boleh mengajukan permohonan kepada Pengadilan Negeri supaya diangkat menjadi wali sebagai pengganti wali yang lain itu.

Pengadilan Negeri mengambil ketetapan atas permohonan itu setelah mendengar atau memanggil dengan sah si pemohon, wali, wali pengawas, suami atau isteri pemohon bila pemohon ini telah kawin lagi, dan orang tua yang lain bila ia ikut mengakui anak dan masih hidup, serta dewan perwalian. Pengadilan Negeri mengabulkan permohonan mi, kecuali jika ada kekhawatiran yang mendasar, bahwa bapak dan ibu akan melalaikan si anak.

Ketentuan dalam kalimat terakhir Pasal 253 berlaku dalam hal ini. Terhadap pemeriksaan orang-orang tersebut di atas berlaku ketentuan alinea keempat Pasal 206 dengan penyesuaian sekedarnya.

#### BAGIAN 4

##### Perwalian yang Diperintahkan oleh Bapak atau Ibu

###### Pasal 355

Masing-masing orang tua yang menjalankan kekuasaan orang tua atau perwalian atas seorang atau beberapa orang anaknya, berhak mengangkat seorang wali bagi anak-anaknya itu, jika sesudah ia meninggal dunia, demi hukum atau karena penetapan Hakim yang dimaksud dalam alinea terakhir Pasal 353, perwalian tidak dilakukan pihak lain dari orang tua.

Badan hukum tidak boleh diangkat beberapa orang dengan urutan pengangkatan, sehingga yang diangkat belakang bertindak sebagai wali, bila yang lebih dulu tidak ada.

###### Pasal 356

Pengangkatan seorang wali tidak mempunyai akibat apa pun bila orang tua yang melakukan pengangkatan itu pada saat meninggal dunia tidak melakukan perwalian atas anak-anaknya atau tidak menjalankan kekuasaan orang tua.

###### Pasal 357

Pasal 319g dan Pasal 382d tetap berlaku, juga bila yang berlaku, juga bila yang bertindak sebagai wali adalah orang yang diangkat oleh salah seorang dan kedua orang tua.

Bila selama pengampunan salah seorang dari kedua orang tua yang karena sebab lain belum pernah kehilangan kekuasaan orang tua atau

has been acknowledged, who has not been excluded, nor relieved of, nor dismissed from the guardianship, may apply to the court of justice to be appointed as guardian instead of the other party. The court of justice is decide whether or not to grant the request after having heard or properly summoned the applicant, the guardian, the supervising guardian, the spouse of the applicant if he or she is married, and the other parent if he or she has also acknowledged the child and is still alive, as well as the guardian council. The court is grant the request, unless there are legitimate concerns that the child may be neglected by the father or the mother. The stipulation in the last sentence of article 353 is apply hereto. The stipulation in the fourth paragraph of article 206 is apply to the hearing of individuals referred to herein.

#### Section 4

##### Concerning guardianship, assigned by the father or the mother

###### Article 355

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) Each of the parents, who exercises parental authority or guardianship over one or more children, is entitled to appoint a guardian for those children in the event that after his or her death the guardianship is not assigned to the other parent by law or pursuant to the legal decree mentioned in the final paragraph of article 353. Legal entities is not be appointed as guardians. The appointment is effected by indicating such in the parent's will or in a notarial deed drafted for that specific purpose. Additional persons may also be appointed pursuant to this procedure, in which, according to the sequence in which it takes place, the mentioned is act as guardian, should the one mentioned earlier be absent. (Ov.67; Bw.140, 331, 358, 368; Civ.397)

###### Article 356

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) The appointment of a guardian is not take effect, if the parent, who has made the nomination, was not guardian over his children or was not exercising his parental authority at the time of his death. (Bw.411, 931, 1898; Civ.398)

###### Article 357

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) Article 319g and 382d, is remain valid in the event that a guardian appointed by one of the parents has started to exercise his authority. If, during the guardianship by one of the parents who have not lost either their parental authority or guardianship, the other parent appoints a guardian and subsequently passes away, then



is, eindigt, zodra de curatele is opgeheven, de voogdij van den benoemden voogd van regtswege (Bw. 331b; Civ. 399).

#### Artikel 358

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) De benoeming van een voogd over een natuurlijk wettelijk erkend kind door den vader of de moeder, die in de voogdij is bevestigd of opnieuw benoemd, is niet van waarde, tenzij die door den raad van justitie is bekrachtigd (Bw. 333v., 355; Civ. 400).

### VIJFDE AFDEELING

#### Van de voogdij, door den raad van justitie opgedragen

#### Artikel 359

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) Over alle minderjarigen, die niet staan onder de ouderlijke magt en in wier voogdij niet reeds op wettige wijze is voorzien, wordt een voogd benoemd door den raad van justitie na verhoor of behoorlijke oproeping der bloedverwanten of aangehuwden (Bw. 333v.).

Is voorziening noodig wegens tijdelijks onmogelijkheid om de ouderlijke magt of de voogdij uit te oefenen, dan wordt eveneens door den raad van justitie een voogd benoemd voor zolang die onmogelijkheid bestaat. Deze voogd wordt op verzoek van dengene, dien hij vervangt, zodra de redenen die tot zijne benoeming aanleiding gaven, hebben opgehouden te bestaan, weder door den raad van justitie ontslagen.

Is voorziening noodig op grond dat het bestaan of het verblijf van den vader of de moeder onbekend is, dan wordt mede door den raad van justitie een voogd benoemd. Deze voogd kan op verzoek van dengene, dien hij vervangt, zodra de redenen die tot zijne benoeming aanleiding gaven, hebben opgehouden te bestaan, weder door den raad van justitie worden ontslagen.

De raad van justitie beslist op dit verzoek na verhoor of behoorlijke oproeping van den verzoeker, van den voogd, van den toezienden voogd, van de bloedverwanten of aangehuwden van den minderjarige alsmede van den voogdijraad; betreft het verzoek de voogdij over een natuurlijk kind, dan beslist de raad van justitie na verhoor of behoorlijke oproeping als in art. 354a is bepaald. Hij staat het verzoek toe, tenzij er gegronde vrees bestaat dat het kind door den vader of de moeder zal worden verwaarloosd. Ten aanzien van het verhoor der genoemde personen is het bepaalde bij het vierde lid van art. 206 van overeenkomstige toepassing.

Gedurende de voogdij, in het tweede en derde lid bedoeld, is de uitoefening van de ouderlijke magt geschorst.

In alle gevallen, waarin benoeming van een

perwalian, orang tua yang lain telah mengangkat seorang wali dan meninggal dunia, maka perwalian dari wali yang diangkat itu berakhir demi hukum, dengan berakhirnya pengampunan.

#### Pasal 358

Pengangkatan seorang wali bagi anak di luar kawin yang dengan sah diakui oleh ayah atau ibunya yang telah dipertahankani sebagai wali atau telah diangkat menjadi wali lagi, tidak mempunyai kekuatan, kecuali bila disahkan oleh Pengadilan Negeri.

### BAGIAN 5

#### Perwalian yang Diperintahkan oleh Pengadilan Negeri

#### Pasal 359

Bila anak belum dewasa yang tidak berada di bawah kekuasaan orang tua dan yang perwaliannya sebelumnya tidak diatur dengan cara yang sah, Pengadilan Negeri harus mengangkat seorang wali, setelah mendengar atau memanggil dengan sah para keluarga sedarah dan semenda.

Bila pengangkatan itu diperlukan karena ketidakmampuan untuk sementara waktu melakukan kekuasaan orang tua atau perwalian, maka oleh Pengadilan Negeri diangkat juga seorang wali untuk waktu selama ketidakmampuan itu ada. Wali ini diberhentikan lagi oleh Pengadilan Negeri atas permohonan orang yang digantinya bila alasan-alasan yang menyebabkan ia diangkat. Bila pengangkatan itu diperlukan karena bapak atau ibu tidak diketahui ada tidaknya, tempat tinggal atau tempat kediaman mereka, maka oleh Pengadilan Negeri diangkat juga seorang wali.

Atas permohonan orang yang digantinya, wali ini diberhentikan oleh Pengadilan Negeri, bila alasan yang menyebabkan pengangkatan tidak ada lagi.

Atas permohonan ini Pengadilan Negeri mengambil ketetapan setelah mendengar atau memanggil dengan sah pemohon, wali, wali pengawas, para keluarga sedarah atau semenda anak belum dewasa, dan dewan perwalian bila permohonan ini menyangkut perwalian anak di luar kawin, maka Pengadilan Negeri mengambil ketetapan setelah mendengar atau memanggil secara sah, sebagaimana diatur dalam Pasal 354a. Permohonan dikabulkan kecuali jika ada kekhawatiran yang berdasar kalau-kalau bapak atau ibu melantarkan anak. Terhadap pemeriksaan orang-orang ini, ketentuan dalam alinea keempat Pasal 206 berlaku dengan sekedar penyesuaian. Selama perwalian termaksud dalam alinea kedua dan ketiga berjalan, penunaian kekuasaan orang tua ditanggihkan.

Dalam hal diperlukan pengangkatan seorang wali, maka bila perlu oleh Balai Harta

the guardianship by law up the appointed guardian is terminated by law, upon cessation of the parental authority. (Bw.331b; Civ.399)

#### Article 358

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) The appointment of a guardian, with regard to a child who has been legally acknowledged by the natural father or the mother, who has been appointed or re-appointed as a guardian, is invalid, unless it has been legalized by the court of justice. (Bw.333v., 355; Civ.400)

### Section 5

#### Concerning guardianship ordered by the court of justice

#### Article 359

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) In respect of all minors who are not under parental authority and whose guardianship has not already been provided for by law, a guardian is appointed by the court of justice after having heard or properly summoned the blood relatives or relatives by marriage. (Bw.333v.) In the event that it is required to make provisions due to temporary inability to exercise parental authority or guardianship, the court of justice is appointed a guardian for such period of inability. This guardian is, at the request of the individual for whom he is substitute upon the reasons for his appointment becoming invalid, be discharged by the court of justice. Should a provision be necessary on the grounds that the existence or the residence of the father or the mother are unknown, a guardian is then also appointed by the court of justice. This guardian can, at the request of the person whom he replaces, as soon as the reasons that have led to his appointment have ceased to exist, again be dismissed by the court of justice. The court of justice is decide whether or not to grant this request after a hearing or proper summons of the applicant, the guardian, the supervising guardian, the blood relatives or relatives by marriage of the minor, and the guardian council; if the request concerns the guardianship over a natural child, then the court of justice is decide after a hearing or proper summons in the manner stipulated in article 354a. The court is grant the request, unless there are legitimate concerns that the child may be neglected by the father or the mother. The stipulation in the fourth paragraph of article 206 is apply to the hearing of the above individuals. The exercise of parental authority is suspended during the guardianship referred to in the second and third paragraphs. In all circumstances, in which the appointment of a guardian takes place, the Orphans' Chamber is, if so required, make provisions prior to as well as after the appointment, for the management of the child's personal affairs and assets, during the period up to the commencement of the guardianship. ( Bw. 260, 332, 345, \*119 348v., 355, 357v., 361, 364, 369, 379v., 453; Wsk.55; Civ. 405v.; Bb.1816; S.28-179\*)

voogd moet plaats hebben, wordt, indien noodig, door de weeskamer zoowel voor als na die benoeming in het beheer van den persoon en de goederen van den minderjarige voorzien, totdat de voogdij is begonnen (Bw. 260, 332, 345, 348v., 355, 357v., 361, 364, 369, 379v., 453; Wsk. 55; Civ. 405v.; Bb. 1816; S. 28-179\*).

#### Artikel 360

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) De benoeming van eenen voogd geschiedt op het verzoek van de bloedverwanten van den minderjarige, van zijne schuldeischers of andere belanghebbende partijen, van de weeskamer, op vordering van het openbaar ministerie, of zelfs ambtshalve, door den raad van justitie, binnen welks regtsgebied de minderjarige woonachtig is (Bw. 364).

Indien de minderjarige geen woonplaats heeft binnen Indonesie of indien zijne woonplaats niet bekend is, geschiedt de benoeming door den raad van justitie van zijn laatste woonplaats aldaar, en indien ook deze ontbreekt, door den raad van justitie te Djakarta (Bw. 17, 21).

De ambtenaar van den burgerlijken stand zal verplicht zijn om aan de weeskamer kennis te geven van alle sterfgevallen, welke in de registers moeten worden ingeschreven, met opgave tevens of de overledenen minderjarigen nalaten, en van de voltrekking van alle in de registers in te schrijven huwelijken van ouders, die minderjarige kinderen hebben (Ov. 41; Bw. 21, 362, 381; BS. 83; BS. Chin. 91; Civ. 406; Wsk. 55; Bb. 2322; 3501, 4483).

#### Artikel 361

Indien de minderjarige, binnen Indonesie gevestigd zijnde, goederen in het Koninkrijk der Nederlanden of in eene of meerdere van deszelfs overzeesche bezittingen, buiten Indonesie, bezit, zal het beheer over die goederen, aan eenen bewindvoerder in het Koninkrijk en in iedere dier Kolonien (1), op verzoek van den voogd, kunnen worden toevertrouwd (Bw. 1803).

In dat geval, is de voogd wegens de verrigtingen van dien bewindvoerder niet verantwoordelijk.

De bewindvoerder wordt op dezelfde wijze als de voogd gekozen (Bw. 331, 359v., 388; Civ. 417).

#### Artikel 362

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) De voogd is verplicht onverwijld na het begin der voogdij in handen van de weeskamer den eed af te leggen, dat hij de aan hem (toe)vertrouwde voogdij naar behooren en getrouwelijk zal waarnemen.

Indien ter woonplaats van den voogd of binnen vijftien palen afstands van dezelve geen weeskamer noch een agentschap der zoodanige gevestigd is, zal de eed kunnen

Peninggalan, baik sebelum maupun setelah pengangkatan itu, diadakan tindakan-tindakan seperlunya guna mengurus diri dan harta kekayaan anak belum dewasa, sampai perwalian itu mulai berlaku.

#### Pasal 360

Pengangkatan seorang wali atas permintaan keluarga sedarah anak yang belum dewasa, atas permintaan para kreditur atau pihak lain yang berkepentingan, atas permintaan Balai Harta Peninggalan, atas tuntutan jawatan Kejaksaan, ataupun karena jabatan, oleh Pengadilan Negeri yang di daerah hukumnya anak belum dewasa itu bertempat tinggal.

Bila anak belum dewasa tidak mempunyai tempat tinggal di Indonesia atau bila tempat tinggalnya tidak diketahui, maka pengangkatan itu dilakukan oleh Pengadilan Negeri di tempat tinggalnya yang terakhir di Indonesia, sedangkan bila ini juga tidak ada, oleh Pengadilan Negeri di Jakarta.

Pegawai Catatan Sipil wajib memberitahukan kepada Balai Harta Peninggalan semua peristiwa kematian yang harus dibukukan dalam daftar dengan keterangan apakah orang-orang yang meninggal itu meninggalkan anak belum dewasa, dan memberitahukan segala perlangsungan perkawinan yang akan dibukukan mengenai orang-orang tua yang mempunyai anak yang belum dewasa.

#### Pasal 361

Bila seorang anak belum dewasa yang berdiam di Indonesia mempunyai harta kekayaan di Negeri Belanda atau di daerah jajahannya di luar Indonesia, maka atas permintaan seorang pengurus di Negeri Belanda dan di daerah jajahan tersebut. Dalam hal itu wali tidak bertanggung jawab atas tindakan-tindakan pengurusan itu. Pengurus dipilih dengan cara yang sama seperti wali.

#### Pasal 362

Wali, segera setelah perwaliannya mulai berlaku, di hadapan Balai Harta Peninggalan wajib mengangkat sumpah, bahwa ia akan menunaikan perwalian yang dipercayakan kepadanya dengan baik dan tulus hati. Bila di tempat kediaman wali itu atau dalam jarak lima betas pal dari tempat itu tidak ada Balai Harta Peninggalan atau tidak ada perwakilannya maka sumpah boleh diangkat di hadapan Pengadilan Negeri atau kepala pemerintahan daerah tempat kediaman wali.

#### Article 360

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) The appointment of a guardian is take place at the request of the blood relatives of the minor, his creditors or other interested parties, or even in the course of duty by the court of justice, within whose jurisdiction the minor is established. (Bw. 364) If the minor does not have a place of domicile within Indonesia or if his address is unknown, the appointment is carried out by the court of justice in his last place of residence, and in the absence of this, by the court of justice in Jakarta. (Bw. 17, 21) The official of the civil registry is obligated to inform the Orphans' Chamber of all deaths, which are required to be recorded in the registers, and to indicate also whether the deceased left any minor children, and to inform of the execution of marriages recorded in the registers of parents who have minor children. (Ov.41; Bw.21, 362, 381; BS.83; BS.Chin.91; Civ.406; Wsk.55; Bb.2322, 3501, 4483)

#### Article 361

If the minor, established within Indonesia, owns assets in the Royal Kingdom of the Netherlands or in one or more of the overseas colonies of the Netherlands outside Indonesia, the management of the assets is entrusted to a trustee in the Kingdom and in each of the Colonies, at the request of the guardian. (Bw. 1803) In this regard, the guardian is not be responsible for the actions of the trustee. The trustee is elected in the same manner as the guardian. (Bw.331, 350v., 388; Civ.417)

#### Article 362

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) The guardian is required to, without delay, after the commencement of the guardianship, pledge under oath to the Orphans' Chamber that he is carry out duties as the entrusted guardian properly and faithfully. If at the guardian's residence or within a distance of fifteen poles from such residence there is no Orphans' Chamber nor an agency established, then the oath is taken before the district judge as well as the head of the government at the

worden afgelegd voor den residentieregter dan wel het hoofd van het bestuur der woonplaats van den voogd.

Van de eedsaflegging wodt een proces-verbaal opgemaakt (Ov. 21; Bw. 365, 369, 378; Civ. 418; Wsk. 49, 55; Bb. 379).

#### Artikel 363

(Gew. S. 27-31 jis. 390, 421) Behoudens het bepaalde in het tweede lid van art. 354a en in het vierde lid van art. 359, wordt in de voogdij over natuurlijke kinderen door den raad van justitie, zonder eenig voorafgaand verhoor, voorzien (Bw. 280, 353, 369).

#### Artikel 364

(Gew. S. 27-31 jis. 390, 421) De beslissingen van den raad van justitie omtrent de voorziening in voogdijen zijn, wanneer het tegendeel niet is bepaald, niet aan hooger beroep onderworpen (Bw. 353v., 358v.).

### ZESDE AFDEELING

#### Van de voogdij van vereenigingen, stichtingen of instellingen van weldadigheid

#### Artikel 365

(Gew. S. 27-31 jis. 390, 421) In alle gevallen, waarin de regter een voogd te benoemen heeft, kan de voogdij worden opgedragen aan eene in indonesie gevestigde, regtspersoonlijkheid bezittende vereeniging of aan eene aldaar gevestigde stichting of instelling van weldadigheid, wier statuten, stichtingsbrieven of reglementen duurzame verzorging van minderjarigen voorschrijven.

Art. 362 blijft buiten toepassing.

De vereeniging, stichting of instelling van weldadigheid heeft ten aanzien van de haar opgedragen voogdij dezelfde bevoegdheden en verplichtingen, die aan den voogd zijn toegekend of opgedragen, tenzij de wet anders bepaalt.

De leden van het bestuur zijn persoonlijk en hoofdelijk aansprakelijk voor de uitoefening der voogdij, voor zooverre deze door het bestuur geschiedt en voor zooverre de leden van het bestuur niet ten genoegen des regters aantoonen, het hunne gedaan te hebben tot behoorlijke uitoefening der voogdij, of wel buiten staat te zijn geweest daarvoor te waken.

Het bestuur kan een of meer zijner leden schriftelijk magtigen tot de uitoefening der voogdij over in die magtigting genoemde minderjarigen.

Het bestuur is ook bevoegd desverkiezende het beheer over het vermogen van bepaald aangeduide minderjarigen, mits schriftelijk, over te dragen aan de weeskamer, die alsdan verplicht is dat beheer op zich te nemen en het overeenkomstig de voor haar geldende

Tentang pengambilan sumpah itu harus dibuat berita acara.

#### Pasal 363

Tanpa mengurangi ketentuan alinea kedua Pasal 354a dan alinea keempat Pasal 359, perwalian anak di luar kawin diatur oleh Pengadilan Negeri tanpa lebih dulu mendengar siapa pun.

#### Pasal 364

Ketetapan-ketetapan Pengadilan Negeri tentang perwalian tidak bisa dimintakan banding, kecuali jika ada ketentuan sebaliknya.

### BAGIAN 6

#### Perwalian oleh Perkumpulan, Yayasan dan Lembaga Sosial

#### Pasal 365

Dalam segala hal, bila Hakim harus mengangkat seorang wali, maka perwalian itu boleh diperintahkan kepada perkumpulan berbadan hukum yang berkedudukan di Indonesia, kepada suatu yayasan atau kepada lembaga sosial yang berkedudukan di Indonesia yang menurut anggaran dasarnya, akta pendiriannya atau reglemennya mengatur pemeliharaan anak belum dewasa untuk waktu yang lama.

Pasal 362 tidak berlaku.

Perkumpulan, yayasan atau lembaga sosial itu, sehubungan dengan perwalian yang ditugaskan kepadanya, mempunyai hak-hak dan kewajiban-kewajiban yang sama dengan yang diberikan atau yang diperintahkan kepada wali, kecuali jika undang-undang menentukan lain.

Para anggota pengurus masing-masing bertanggung jawab secara pribadi dan tanggung-menanggung atas pelaksanaan perwalian itu, selama perwalian itu dilakukan oleh pengurus dan selama anggota-anggota pengurus ini tidak menunjukkan pada Hakim, bahwa mereka telah mencurahkan segala usaha guna melaksanakan perwalian sebagaimana mestinya atau mereka dalam keadaan tidak mampu menjaganya.

Pengurus boleh memberi kuasa secara tertulis kepada seorang anggotanya atau lebih untuk melakukan perwalian terhadap anak-anak yang belum dewasa tersebut dalam surat kuasa itu.

Pengurus berhak pula atas kehendaknya

residence of the guardian. An official report is made of the oath being taken. (Ov.21; Bw.365, 369, 378; Civ. 418; Wsk.49, 55; Bb.379)

#### Article 363

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) Without prejudice to the provisions of the second paragraph of article 354a and of the fourth paragraph of article 359, the court of justice is, without any prior hearing, make provisions for the guardianship of the natural children. (Bw.280, 353, 369)

#### Article 364

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) The decisions of the court of justice regarding the provisions for guardianships, is not be subject to higher appeal unless otherwise stipulated. (Bw.353v., 358v.).

### Section 6

#### Concerning guardianship by charitable associations, foundations or institutions

#### Article 365

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) In all instances, in which the judge appoints a guardian, the guardianship may be assigned to a legal entity being a charitable association, foundation or institution established in Indonesia, the statutes, establishment documents or regulations of which stipulate care for minors for the duration. Article 362 is not be applicable. The charitable association, foundation or institution is, with respect to the designated guardianship, have the same authorizations and obligations as those which are granted or assigned to the guardian, unless the law stipulates otherwise. The members of the management is personally and jointly liable for the implementation of the guardianship, to the extent that this is carried out by the management and to the extent that that the members of the management have not acted against the satisfaction of the judges, whether they have properly implemented the guardianship, or whether they have been proven incapable of protecting such. The management may authorize in writing one or more of its members to implement the guardianship over the minors mentioned in the authorization.

The management is also authorized in writing if they so desire, to assign the management of the property of specific minors to the Orphans' Chamber which is then be obligated to take over that management and to implement the provisions applicable to it. This transfer is irrevocable. (Bw. 330v., 335, 366, 379; Wsk.57; S.28-179\*)

voorschriften te voeren. Deze overdracht is onherroepelijk (Bw. 330v., 335, 366, 379; Wsk. 57; S. 28-179\*).

menyerahkan pengurusan harta kekayaan anak-anak belum dewasa yang dengan tegas ditunjukkannya, asalkan secara tertulis, kepada Balai Harta Peninggalan, yang dengan demikian wajib menerima pengurusan itu dan menyelenggarakannya menurut ketentuan-ketentuan yang berlaku terhadapnya. Penyerahan ini tidak dapat dicabut.

#### Artikel 365a

(Ing. S. 27-31 jis. 390, 421) De griffier van het rechtcollege, dat de voogdijk heeft opgedragen, doet van de opdracht schriftelijk mededeeling aan den voogdijraad en den officier van justitie, bij den raad van justitie, binnen wiens gebied de vereeniging, stichting of instelling van weldadigheid is gevestigd.

Het bestuur der vereeniging, stichting of instelling van weldadigheid doet schriftelijk mededeeling van de opneming van minderjarigen in woningen of gestichten aan den voogdijraad en den officier van justitie, bij den raad van justitie, binnen wiens gebied die woningen of gestichten zijn gelegen. De hier bedoelde woningen en gestichten worden ter beoordeeling van den toestand der daarin geplaatste minderjarigen door den officier van justitie of een door hem aan te wijzen ambtenaar en door den voogdijraad bezocht telkens wanneer deze zulks noodig of geraden oordeelen.

De toezienende voogd wordt desverlangd in de gelegenheid gesteld de minderjarigen, over wie hij de toezienende voogdij uitoefent, eenmaal 's weeks te bezoeken (Bw. 3802, 3).

### ZEVENDE AFDEELING

#### Van de toezienende voogdij

##### Artikel 366

(Gew. S. 27-31 jis. 390, 421) In elke voogdij, in Indonesie opgedragen, is de weeskamer met de toezienende voogdij belast (Ab. 16; Bw. 351v., 365, 367, 379, 415v., 418; Civ. 420).

##### Artikel 367

(Gew. S. 28-546) De bepaling van het voorgaande art. is niet toepasselijk op - en brengt geene verandering te weeg in de toezienende voogdijen, in Nederland opgedragen over minderjarigen, die zich later in Indonesie mogten bevinden.

(Gew. 27-31 jis. 390, 421) Wanneer de in Nederland benoemde toezienende voogd zich niet in Indonesie bevindt, en hij daar geenen bijzonderen gevolmachtigde heeft aangesteld om hem, bij de handelingen, die zijne tegenwoordigheid of bemoeijng vereischen, te vertegenwoordigen, zal hij geacht worden de waarneming zijner functien, voor de gevallen waarin die in Indonesie vereischt worden, te hebben opgedragen aan de weeskamer van de verblijfplaats des minderjarigen, welke weeskamer verplicht zal zijn om zich daarmede te belasten (Bw. 452).

#### Pasal 365a

Panitera Pengadilan Negeri yang memerintahkan perwalian memberitahukan perintah itu kepada dewan perwalian dan Kejaksaan Negeri yang dalam daerah hukumnya perkumpulan, yayasan, atau lembaga sosial itu berkedudukan.

Pengurus perkumpulan, yayasan atau lembaga sosial melaporkan secara tertulis penempatan anak belum dewasa di suatu rumah atau lembaga kepada dewan perwalian dan Kejaksaan yang dalam daerah hukumnya terletak rumah atau lembaga tersebut. Rumah atau lembaga yang dimaksudkan ini, dikunjungi oleh pejabat Kejaksaan atau oleh seorang petugas yang ditunjuknya dan oleh dewan perwalian tiap kali dipandang perlu dan patut guna meneliti keadaan anak belum dewasa yang ditempatkan di dalamnya.

Bila dikehendakinya, wali pengawas diberi kesempatan tiap-tiap minggu mengunjungi anak belum dewasa yang ada dalam pengawasannya.

### BAGIAN 7

#### Perwalian Pengawas

##### Pasal 366

Dalam setiap perwalian yang diperintahkan di dalamnya, Balai Harta Peninggalan ditugaskan sebagai wali pengawas.

##### Pasal 367

Ketentuan dalam pasal yang lalu tidak berlaku dan tidak membawa perubahan dalam perwalian pengawas yang diperintahkan di Negeri Belanda untuk anak belum dewasa yang kemudian berdiam di Indonesia.

Bila wali pengawas yang diangkat di Negeri Belanda tidak berada di Indonesia dan tidak menunjuk seorang kuasa khusus guna mewakili dirinya dalam segala kejadian yang memerlukan kehadiran dan keikutsertaannya, maka dianggaplah bahwa terhadap tugas yang harus dilakukannya di Indonesia, ia telah memerintahkan perwakilannya kepada Balai Harta Peninggalan di tempat tinggal anak belum dewasa, yang oleh karenanya harus diterima oleh Balai Harta Peninggalan tersebut.

#### Article 365a

(Supplemented by S.27-31 see also 390, 421) The court clerk of the legal board, which assigned the guardianship, is provide written notification of the assignment to the guardian council and the officer of justice at the court of justice, within whose jurisdiction the charitable association, foundation or institution is established. The management of the charitable association, foundation or institution is provide written notification of the \*121 admission of the minors to houses or institutions to the guardian council and the officer of justice at the court of justice within whose jurisdiction those houses or institutions are located. The houses and institutions herein mentioned is visited by an officer of justice or an official appointed by him or by the guardian council to check the condition of the minors placed therein, at any time they deem it necessary or advisable. The supervising guardian is if so desired be provided with the opportunity to visit the minors, who are under his guardianship. (Bw.380)

### Section 7

#### Concerning supervisory guardianship

##### Article 366

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) In respect of each guardianship assigned in Indonesia, supervisory guardianship is assigned to the Orphans' Chamber. (Ab.16; Bw.351v., 365, 367, 379, 415v., 418; Civ. 420)

##### Article 367

(Amended by S.28-546) The provisions of the previous article is not be applicable to and is not result in any changes to the supervising guardians assigned to minors in the Netherlands who could be subsequently located in Indonesia. (Amended by S.27-31 see also 390, 421) If the supervising guardian, appointed in the Netherlands, is not located in Indonesia and he has not authorized a specific individual to represent him in all acts which require his presence or intervention, he is deemed to have assigned his functions, in the instances where he is required to be in Indonesia, to the Orphans' Chamber located in the area where the minors reside, which chamber must effect the assignment. (Bw. 452)

**Artikel 368**

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) De voogden, welke in de derde afdeeling van dezen titel zijn aangeduid, zijn verplicht om, onverwijld na het begin der voogdij, aan de weeskamer kennis te geven van het ontstaan der voogdij. Bij gebreke van dien, kunnen zij van dezelve worden ontzet, onverminderd vergoeding van kosten, schaden en interessen (Bw. 345, 355, 359, 366, 380v.; Civ. 421; S. 27-31, overg. bep. art. 4, bl. 394).

**Artikel 369**

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) In alle gevallen, waarin de voogdij door den regter wordt opgedragen, zal de griffier van het betrokken regtscollege onverwijld schriftelijk aan de weeskamer kennis geven van de gedane benoeming met vermelding tevens, of deze in tegenwoordigheid van den voogd heeft plaats gehad, dan wel, indien de voogdij aan eene vereeniging, stichting of instelling van weldadigheid is opgedragen met vermelding of dit op eigen verzoek of bereidverklaring heeft plaats gehad.

De griffier is tot gelijke kennisgeving verplicht van de verklaringen ingevolge het bepaalde in art. 332a ter griffie afgelegd of aan den griffier toegezonden alsmede van de bekrachtiging bedoeld in art. 358 (Bw. 332, 359, 362v., 452; Civ. 422).

**Artikel 370**

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) De verplichtingen van den toezienenden voogd bestaan in het waarnemen der belangen van den minderjarige, wanneer deze met die van den voogd in tweestrijd zijn, onverminderd de bijzondere verplichtingen aan de weeskamers, indien zij met de toezienende voogdij zijn belast, bij hare instructie opgedragen.

De toezienende voogd is, op straffe van vergoeding van kosten, schaden en interessen, gehouden om den voogd te noodzaken tot het maken van inventaris of boedelbeschrijving in al de nalatenschappen, welke aan den minderjarige zijn opgekomen (Bw. 127, 381, 386, 390, 395, 399v., 408, 452; Civ. 420).

**Artikel 371**

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) De weeskamer is, op straffe van vergoeding van kosten, schaden en interessen, verplicht de bij de wet voorgeschreven maatregelen te nemen, ten einde door den voogd, ook zonder dat zulks door den regter gelast zij, de vereischte zekerheid worde gesteld of, bij gebreke daarvan, in het beheer worde voorzien op de wijze, bij de wet bepaald (Bw. 335, 351, 386, 401, 452, 1023, 1171, 1179v., 1365v.; Civ. 451, 2137).

**Artikel 372**

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) De toezienende voogd zal van den voogd (behalve vader en moeder)

**Pasal 368**

Para wali tersebut dalam Bagian 3 bab ini, segera setelah perwalian mulai berjalan, wajib memberitahukan terjadinya perwalian kepada Balai Harta Peninggalan. Bila para wali tersebut lalai, mereka boleh diberhentikan, tanpa mengurangi penggantian biaya, kerugian dan bunga.

**Pasal 369**

Dalam segala hal, bila perwalian diperintahkan oleh Hakim, Panitera Pengadilan Negeri yang bersangkutan harus segera memberitahukan secara tertulis adanya pengangkatan itu kepada Balai Harta Peninggalan, dengan keterangan, apakah pengangkatan itu terjadi dengan dihadiri oleh wali itu, atau jika perwalian itu diperintahkan kepada perkumpulan, yayasan atau lembaga sosial, dengan keterangan, apakah hal itu terjadi atas permintaan atau kesanggupan sendiri.

Panitera juga wajib dengan cara yang sama memberitahukan pernyataan-pernyataan yang menurut Pasal 332a diucapkan di kepaniteraan atau yang dikirimkan kepadanya; demikian pula pengesahan dimaksudkan dalam Pasal 358.

**Pasal 370**

Kewajiban wali pengawas adalah mewakili kepentingan anak belum dewasa, bila kepentingan ini bertentangan dengan kepentingan wali tanpa mengurangi kewajiban-kewajiban khusus, yang dibebankan kepada Balai Harta Peninggalan dalam surat instruksinya pada waktu Balai Harta Peninggalan itu diperintahkan memangku perwalian pengawas.

Dengan ancaman hukuman mengganti biaya, kerugian dan bunga, wali pengawas wajib memaksa wali untuk membuat daftar atau perincian barang-barang harta peninggalan dalam segala warisan yang jatuh ke tangan anak belum dewasa.

**Pasal 371**

Dengan ancaman mengganti biaya, kerugian, dan bunga, Balai Harta Peninggalan wajib melakukan segala tindakan yang ditentukan dalam undang-undang agar setiap wali, sekalipun tidak diperintahkan oleh Hakim, memberikan jaminan secukupnya, atau setidak-tidaknya menyelenggarakan pengurusan dengan cara yang ditentukan oleh undang-undang.

**Pasal 372**

Setiap tahun wali pengawas harus minta kepada wali (kecuali bapak dan ibu) supaya

**Article 368**

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) The guardians, who are referred to in the third section of this title, are obligated, without undue delay, to inform the Orphans' Chamber of the establishment of the guardianship. Failure to do so, is result in dismissal, without prejudice to rights to reimbursement of costs, damages and interest. (Bw.345, 355, 359, 366, 380v.; Civ.421; S.27-31)

**Article 369**

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) In all circumstances in which the guardianship is assigned by the judge, the court clerk of the relevant legal board is immediately notify the Orphans' Chamber in writing of the appointment stating also that this occurred in the presence of the guardian, and, if the guardianship has been assigned to a charitable association, foundation or institution, whether this occurred at their own request or voluntarily. The court clerk is also required to give notification of the statements, pursuant to the stipulations in article 332a, submitted to the court clerk or filed \*123 with the court clerk including the legalization referred to in article 358. (Bw.332, 359, 362v., 452; Civ.422)

**Article 370**

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) In the event that the interests of the guardian conflict with those of the minor, the supervising guardian is responsible for the interests of the minor, without prejudice to the special obligations of the Orphans' Chambers in the event that supervisory guardianship is assigned to them pursuant to the instruction letter. The supervising guardian, upon whom the penalty of compensation in the form of costs, damages and interest has been imposed, is obligated to ensure that the guardian draws up an inventory of the estate in all inheritances, which have devolved upon the minor. (Bw.127, 381, 386, 390, 395, 399v., 408, 452; Civ.420)

**Article 371**

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) The Orphans' Chamber, upon whom the penalty of compensation in the form of compensation of costs, damages and interest has been imposed, is obligated to implement the measures stipulated by law, for the purpose of compelling the guardian, even without being so instructed by the judge, to provide the required security, or in the absence thereof, provisions is made for the management in the manner stipulated by law. (Bw.335, 351, 386, 401, 452, 1023, 1171, 1179v., 1365v.; Civ.451, 2137)

**Article 372**

(Amended by s.27-31 see also 390, 421) The supervising guardian is claim annually from

jaarlijks eene summierere rekening en verantwoording vorderen, en zich doen vertoonen de effecten en bescheiden aan den minderjarige toebehoorende.

De summierere rekening zal worden opgemaakt op ongezegeld papier en overgegeven zonder eenige kosten, noch geregteelijken vorm (Ov. 19; Bw. 373, 409, 452; Civ. 470; Wsk. 58).

#### Artikel 373

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) Wanneer de voogd weigerachtig is om aan het voorschrift van het vorige art. te voldoen, of wanneer de toezieende voogd in die summierere rekening sporen van ontrouw of grove nalatigheid ontdekt, zal hij de afzetting van den voogd moeten vorderen.

Hij zal die afzetting insgelijks moeten verzoeken in alle andere gevallen bij de wet bepaald (Ov. 20; Bw. 380v., 452; Civ. 446).

#### Artikel 374

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) Wanneer de voogdij opengevallen of door de afwezigheid van den voogd verlaten is, of de voogd tijdelijk buiten de mogelijkheid is om de voogdij verlaten is, of de voogd tijdelijk buiten de mogelijkheid is om de voogdij uit te oefenen, zal de toezieende voogd, op straffe van vergoeding van kosten, schade(n) en interessen, de benoeming hetzij van een nieuwen, hetzij van een tijdelijken voogd door den raad van justitie moeten doen bewerkstelligen (Ov. 20; Bw. 359v., 452, 463, 1364v.; Civ. 424).

#### Artikel 375

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) De toezieende voogdij begint en eindigt op hetzelfde tijdstip als de voogdij (Bw. 330, 331a, 331b, 410, 419, 452; Civ. 425).

### ACHTSTE AFDEELING

#### Van de redenen die van de voogdij verschoonen

##### Artikel 376

Vervallen: S. 27-31 jjs. 390, 421).

##### Artikel 377

Van de voogdij kunnen zich verschoonen:

1o. zij die zich in dienst van den lande buiten Indonesie bevinden;

2o. krijgsliden in werkelijken land- of zeedienst;

3o. zij, die buiten hunne residentie met openbare ambten bekleed zijn, of ook wel de zulken, die ter oorzake van die ambten verplicht zijn zich op bepaalde tijdstippen

memberikan suatu perhitungan ringkas dan pertanggungjawaban dan memperlihatkan kepadanya surat-surat andil dan surat-surat berharga milik anak belum dewasa. Perhitungan ringkas itu harus dibuat di atas kertas tak bermeterai dan diserahkan tanpa suatu biaya dan tanpa suatu bentuk hukum apa pun.

#### Pasal 373

Bila seorang wali enggan melaksanakan ketentuan pasal yang lalu atau bila wali pengawas dalam perhitungan ringkas menemukan tanda-tanda kecurangan atau kealpaan besar, maka wali pengawas harus menuntut pemecatan wali itu. Demikian pula ia harus menuntut pemecatan dalam hal-hal lain yang ditentukan undang-undang.

#### Pasal 374

Bila perwalian kosong atau ditinggalkan karena ketidakhadiran wali, atau bila untuk sementara waktu wali tidak mampu menjalankan tugasnya, maka wali pengawas, dengan ancaman hukuman mengganti biaya, kerugian dan bunga, harus mengajukan permohonan kepada Pengadilan Negeri untuk mengangkat wali baru atau wali sementara.

#### Pasal 375

Perwalian pengawas mulai dan berakhir pada saat yang sama dengan mulainya dan berakhirnya perwalian.

### BAGIAN 8

#### Alasan-alasan yang Dapat Melepaskan Diri dari Perwalian

##### Pasal 376

Dihapus dengan S. 1927-31 jjs. 390,421.

##### Pasal 377

Yang boleh melepaskan diri dari perwalian ialah:

1. mereka yang melakukan tugas negara di luar Indonesia;

2. para anggota angkatan darat dan laut;

3. mereka yang melakukan tugas negara di luar keresidenan atau mereka yang karena tugas negara pada saat-saat tertentu ada di luar keresidenan; Orang-orang tersebut dalam tiga nomor di atas ini boleh meminta agar dibebaskan dan perwalian, bila alasan-alasan

the guardian (with the exception of the father and mother) a summarized account, and is request to be shown the stocks and negotiable instruments belonging to the minor. The summarized account is presented on paper which has not been stamped and its submission is not be subject to any costs or the need to comply with any legal format. (Ov.19; Bw.373, 409, 452; Civ.470; Wsk.58)

#### Article 373

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) If the guardian refuses to comply with the requirement in the previous article, or if the supervising guardian detects fraud or gross negligence in the summarized account, then he is demand the dismissal of the guardian. He is also request the dismissal in all other instances where so required by law. (Ov.20; Bw.380v.; 452; Civ.446)

#### Article 374

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) If the position of guardian becomes vacant, or is abandoned by virtue of the guardian's absence, or if the guardian is temporarily unable to fulfill his duties as guardian due to incapacitation, the supervising guardian is arrange for the nomination of a temporary or new guardian by the court of justice and failure to do so is render him liable for costs damages and interest. (Ov.20; Bw.359v., 452, 463, 1365v.; civ.424)

#### Article 375

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) The supervisory guardianship is commence and terminate simultaneously with the commencement and termination of the guardianship. (Bw.330, 331a, 331b, 410, 419, 452; Civ. \*124 425)

### Section 8

#### Concerning the reasons by virtue of which a person may be excused from guardianship

##### Article 376

Revoked; S.27-31 see also 390, 421.

##### Article 377

The following may be excused from guardianship:

1. individuals, who are located outside Indonesia for the purpose of serving their country;

2. members of the army or navy;

3. individuals, who, outside their residence, occupy public positions, including individuals, who, due to those positions are required to leave their place of residence at certain times; the individuals, mentioned in the three

buiten de residentie te begeven;

de personen, bij de drie vorige nummers vermeld, kunnen zich van de voogdij doen ontslaan, indien de daarbij vermelde redenen van verschooning na hunne benoeming zijn ontstaan;

4o. zij, die den voller ouderdom van zestig jaren hebben bereikt; wanneer zij vroeger benoemd zijn, kunnen zij zich op hun vijf en zestigste jaar van de voogdij doen ontslaan;

5o. zij, die door een zware en behoorlijk bewezen ziekelijkheid of ongemak gekweld zijn;

6o. zij, die kinderloos zijnde, met twee voogdijen belast zijn;

7o. zij, die, een of meer kinderen hebbende, met eene voogdij zijn belast;

8o. zij, die op den dag hunner benoeming vijf wettige kinderen hebben, daaronder begrepen die, welke 's lands krijgsdienst gestorven zijn.

9o. (Toeg. S. 27-31 jis. 390, 421) vrouwen.

De vrouw, die in ongehuwden staat eene voogdij heeft op zich genomen, kan zich, nadat zij in het huwelijk is getreden, van de voogdij doen ontslaan

10o. (Toeg. S. 27-31 jis. 390, 421) zij, die den minderjarige niet als bloedverwant of aangehuwde bestaen, wanneer zich binnen het regtsgebied van den raad van justitie, alwaar de voogdij is opgedragen, bloedverwanten of aangehuwden bevinden, die in staat zijn de voogdij uit te oefenen.

De vader en de moeder kunnen, om geene der redenen hierboven, vermeld, zich van de voogdij over hunne eigene kinderen doen ontslaan (Bw. 378, 452, 459; Civ. 427-436).

#### Artikel 378

(Gew. S. 27-31 jis. 390, 421) Hij, die zich van een voogdij wil verschoonen, vraagt ontslag van den regter, die de voogdij heeft opgedragen, of, indien geen regterlijke benoeming is voorafgegaan, van den raad van justitie zijner woonplaats.

Met uitzondering van de in art. 377 onder nummers 1 tot en met 5 genoemde personen, is de verzoeker verpligt, op straffe van het verlies zijner bevoegdheid daartoe, zijn verzoek te doen binnen dertig dagen na den dag waarop de voogdij aanvangt, indien hij zich in Indonesie, en binnen negentig dagen, indien hij zich buiten Indonesie bevindt.

De verzoeker is niet ontvankelijk, indien de voogdij is aangevangen tengevolge van zijne verklaring dat hij de voogdij op zich neemt.

De regter beslist zonder vorm van proces en

dimaksud terjadi setelah mereka diangkat menjadi wali;

4. mereka yang telah genap enam puluh tahun; bila mereka diangkat sebelumnya, mereka boleh minta dibebaskan dari perwalian pada waktu berumur 65 tahun;

5. mereka yang terganggu oleh suatu penyakit atau penderitaan berat yang dapat dibuktikan; Mereka ini boleh minta dibebaskan dari perwalian, bila penyakit atau penderitaan itu timbul setelah mereka diangkat menjadi wali;

6. mereka yang tidak mempunyai anak sendiri, tetapi dibebani tugas memangku dua perwalian;

7. mereka yang ditugaskan memangku satu perwalian, sedangkan mereka sendiri mempunyai seorang anak atau lebih;

8. mereka yang pada waktu diangkat sebagai wali mempunyai lima orang anak sah, termasuk di antaranya anak yang telah meninggal dalam dinas ketenteraan;

9. wanita-wanita; Wanita yang dalam keadaan tidak bersuami telah menerima suatu perwalian boleh minta dibebaskan, bila ia kawin;

10. mereka yang tidak berhubungan keluarga sedarah atau semenda dengan anak belum dewasa, bila dalam daerah hukum Pengadilan Negeri tempat perwalian itu diperintahkan ada keluarga sedarah atau semenda yang cakap memangkunya. Bapak dan ibu tidak diperbolehkan minta dibebaskan dari perwalian anak-anak mereka sendiri, karena salah satu alasan tersebut di atas.

#### Pasal 378

Barang siapa hendak melepaskan diri dari perwalian, harus memohon pembebasan dari Hakim yang memerintahkan perwalian atau, bila sebelumnya tidak ada pengangkatan oleh Hakim, dari Pengadilan Negeri tempat tinggalnya.

Kecuali orang-orang yang disebutkan dalam Pasal 377 nomor 5 pemohon diwajibkan, dengan ancaman kehilangan hak, untuk mengajukan permohonan dalam tenggang waktu tiga puluh hari sejak hari mulai berlakunya perwalian itu bila pemohon berdiam di Indonesia, dan dalam tenggang waktu sembilan puluh hari bila ia berdiam di luar Indonesia.

Permohonan tidak dapat diterima, bila perwalian itu dibebankan padanya karena pernyataannya sendiri, bahwa ia sanggup

previous numbers, may excuse themselves from guardianship, if the reasons for excusing themselves from guardianship arose after their nomination;

4. individuals, who have reached the age of sixty years; if they are nominated prior to that, they may release themselves from guardianship when they reach the age of sixty five years;

5. individuals, who suffer from a severe and properly proven illness or infirmity; these individuals may request their release, if the illness or the infirmity, arose after their appointment as guardian;

6. individuals, who are childless and to whom two guardianships have been assigned;

7. individuals, who have one or more children and to whom one guardianship has been assigned;

8. individuals, who on the date of their appointment have five legal children, including those who died during their service in the army.

9. (Supplemented by S.27-31 see also 390, 421) women. A woman, who has assumed the role of guardian while \*126 unmarried, may, following her marriage, release herself from the guardianship.

10. (Supplemented by S.27-31 see also 390, 421) Individuals, who are not related to the minor, whether by blood or marriage, if there are blood relatives or relatives by marriage, who can effect the guardianship within the legal jurisdiction of the court of justice, where the guardianship is designated. The father and the mother is not be permitted to release themselves from guardianship for any of the above reasons. (Bw.378, 452, 459; Civ.427-436)

#### Article 378

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) An individual, who wishes to be excused from guardianship, is request a dismissal from the judge who assigned the guardianship or if it was not preceded by a legal appointment, from the court of justice at his place of residence. With the exception of the individuals referred to in article 377 under numbers 1 through 5, the applicant is required, subject to the penalty of the loss of his authority thereof, to file his request within thirty days after the date on which the guardianship commences if he is in Indonesia and within ninety days if he is outside Indonesia. The applicant's request is not be granted, if the guardianship commenced pursuant to a statement by him that he is assume guardianship. The judge is decide without any form of procedure and such decision is not be subject to appeal. Notwithstanding the presentation of the reasons for release, the guardian is required to continue to occupy his position as guardian

zonder beroep.

menerima perwalian itu.

pending a final decision being reached.  
(Bw.362, 452; Civ.438-440)

Niettegenstaande het aanvoeren van redenen tot versoening, is de voogd verplicht bij voorraad de voogdij waar te nemen, totdat deswege definitievelijk zal zijn beslist (Bw. 362, 452; Civ. 438-440).

Hakim mengambil ketetapan tanpa bentuk acara dan tanpa banding. Meskipun wali telah mengemukakan alasan-alasan untuk melepaskan diri, ia masih wajib memangku perwalian itu sampai diambil keputusan terakhir tentang alasan-alasan itu.

## NEGENDE AFDEELING

## BAGIAN 9

## Section 9

### Van de uitsluiting, de ontheffing en de ontzetting van de voogdij

### Pengecualian. Pembebasan dan Pemecatan dari Perwalian

### Concerning the exclusion, the release and the dismissal of the guardian

#### Artikel 379

#### Pasal 379

#### Article 379

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) Behalve de bij art. 9 van het reglement op de regterlijke organisatie en het beleid der justitie vastgestelde uitsluiting van de voogdij ten aanzien van Europeesche regterlijke ambtenaren, zijn van de voogdij uitgesloten:

Selain pegawai-pegawai Kehakiman bangsa Eropa yang dikecualikan dari perwalian menurut ketentuan dalam Pasal 9 Reglemen Susunan Kehakiman dan Kebijaksanaan Mengadili di Indonesia, mereka yang dikecualikan dari perwakilan adalah:

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) In addition to the exclusion in respect of the guardianship as referred to in Article 9 of the regulation of the legal organization and the policy of justice with respect to European legal officials, the following is excluded from guardianship:

1o. krankzinnigen;

1. orang yang sakit ingatan;

2o. minderjarigen;

2. orang belum dewasa;

3o. onder curatele gestelden;

3. orang yang ada di bawah pengampuan;

4o. zij, die hetzij van de ouderlijke magt, hetzij van de voogdij zijn ontzet; dezulken echter alleen ten opzichte van de minderjarigen, over wie bij zoodanige regterlijke beschikking de ouderlijke magt of voogdij voor hen is verloren gegaan en behoudens het bepaalde in de art. 319g en 382d;

4. mereka yang telah dipecat, baik dari kekuasaan orang tua, maupun dari perwalian; akan tetapi yang demikian itu hanya terdapat anak belum dewasa, yang dengan ketetapan Hakim kehilangan kekuasaan orang tua atau perwalian tanpa mengurangi ketentuan-ketentuan dalam Pasal 319g dan pasal 382d.

1. individuals of unsound mind; 2. minors; 3. individuals placed under conservatorship; 4. individuals, who have been dismissed either from parental authority or guardianship; in this regard only with respect to minors, who, by court decision have lost the parental authority or guardianship without prejudice to the stipulations in articles 319g and 382d; 5. the presidents, vice-presidents, members, secretaries, vice-secretaries, cashiers, bookkeepers and agents of the Orphans' Chamber, with the exception of their children or stepchildren. (Bw. 330, 359, 433, 452, 1330; Ov.69; Weesk.9; Civ.442; Bb.1608)

5o. de presidenten, vice-presidenten, leden, secretarissen, adjunct-secretarissen, kassiers, boekhouders en agenten van de weeskamers, behalve over hunne kinderen of stiefkinderen (Bw. 330, 359, 433, 452, 1330; Ov. 69; Weesk. 9; Civ. 442; Bb. 1608).

5. ketua, wakil ketua, anggota, panitera, panitera pengganti, bendahara, pemegang buku, dan agen Balai Harta Peninggalan, kecuali terhadap anak-anak atau anak-anak tiri mereka sendiri.

#### Artikel 380

#### Pasal 380

#### Article 380

(Gew. S. 17-497; 27-31 jjs. 390, 421) Indien de regter het in het belang der minderjarigen noodzakelijk oordeelt, kunnen van de voogdij voor alle of over een of meer der tot eenzelfde voogdij behoorende minderjarigen worden ontzet: (Bw. 352, 359, 368, 373, 381v., 382a, 452).

Bila Hakim berpendapat bahwa kepentingan anak-anak belum dewasa secara mutlak menghendakinya, maka dapatlah dipecat dan perwalian, baik terhadap semua anak belum dewasa, maupun terhadap seorang anak atau lebih yang bernaung di bawah satu perwalian:

(Amended by S.17-497; 27-31 see also 390, 421) If the judge, in the interest of the minor deems it necessary, the following may be dismissed from guardianship of all or one or more minors under one guardianship: (Bw. 352, 359, 368, 373, 381v., 382a, 452)

1o. zij, die een slecht levensgedrag leiden;

1. mereka yang berkelakuan buruk;

1. individuals whose conduct is bad;

2o. zij, die in de waarneming der voogdij onbekwaamheid aan den dag leggen, van hunne bevoegdheid misbruik maken, of hunne verplichtingen verwaarloozen;

2. mereka yang dalam menunaikan perwalian menunjukkan ketidakcakapan mereka, menyalahgunakan kekuasaan atau mengabaikan kewajiban mereka;

2. individuals who, in assuming the role of guardian, have displayed their incompetence, abused their authority, or neglected their duties;

3o. zij, die ontzet zijn van eene andere voogdij krachtens Nos. 1 en 2 van dit art. of van de ouderlijke magt krachtens art. 319a, tweede lid Nos. 1 of 2;

3. mereka yang telah dipecat dari perwalian lain menurut nomor 10 dan nomor 2ipasal ini atau telah dipecat dari kekuasaan orang tua menurut pasal 319 alinea kedua nomor 1i dan nomor 2i;

3. individuals who have been released from guardianship pursuant to numbers 1 and 2 of this article or from parental authority pursuant to articles 319a, second paragraph numbers 1 or 2;

4o. zij, die in staat van faillissement verkeerden (F. 1, 22; Civ. 443v);

4. mereka yang berada dalam keadaan pailit;

4. individuals who are bankrupt; (F.1, 22; Civ.443v.)

5o. zij, die in persoon of wier vader, moeder, echtgenoot of kinderen tegen den minderjarige

5. mereka yang untuk diri sendiri atau yang bapaknya, ibunya, isteri/ suaminya atau anak-

5. individuals who have personally or whose



een regtsgeding voeren, waarin de staat van den minderjarige, zijn fortuin of een aanmerkelijk gedeelte zijner goederen betrokken is;

6o. zij, die onherroepelijk zijn veroordeeld wegens het opzettelijk deelnemen aan een misdrijf met een aan hun gezag onderworpen minderjarige;

7o. zij, die onherroepelijk zijn veroordeeld wegens een misdrijf, omschreven in de titels XIII, XIV, XV, XVIII, XIX en XX van het tweede boek van het Wetboek van Strafrecht, gepleegd tegen een aan hun gezag onderworpen minderjarige;

8o. zij, die onherroepelijk zijn veroordeeld tot een vrijheidsstraf van twee jaren of langer (Sw. 10, 35, 37v).

De vader en de moeder kunnen noch in de gevallen, genoemd onder 4O'en 5o, noch op grond van onbekwaamheid worden ontzet.

Een vereniging, stichting of instelling van weldadigheid, kan, indien de regter oordeelt, dat het in het belang der minderjarigen noodzakelijk is, van de voogdij worden ontzet in de gevallen genoemd onder 2o, 3o, 4o'en 5o.

Zij kan mede worden ontzet, indien zij de schriftelijke mededeeling, bedoeld in art. 365a, 2de lid, verzuimt, of indien de bezoeken, aldaar voorgeschreven, worden verhinderd.

Onder misdrijf worden in dit art. ook begrepen medepligtigheid aan en poging tot misdrijf (Sw. 53, 56; Civ. 443v).

#### Artikel 381

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) De ontzetting van een voogd geschiedt door den raad van justitie zijner woonplaats of bij gebreke daarvan zijner laatste woonplaats op verzoek van den toezienden voogd, van een der bloedverwanten of aangehuwden van den minderjarige tot den vierden graad ingesloten, van den voogdijraad of op vordering van het openbaar ministerie.

De ontzetting van den na echtscheiding tot voogd benoemden vader of moeder geschiedt door den raad van justitie, die van den eisch tot echtscheiding heeft kennis genomen.

Het verzoek of de vordering bevat de feiten en omstandigheden, waarop het is gegrond, en houdt tevens in eene opgave van de namen der ouders, van den voogd en van den toezienden voogd en van hunne woonplaatsen en hunne verblijfplaatsen, voor zoover die bekend zijn, van de namen en woonplaatsen der bloedverwanten of der aangehuwden, die overeenkomstig art. 333 moeten worden opgeroepen, zoo mede van de getuigen, die de feiten, in het verzoek of de vordering gesteld, zouden kunnen staven. Tenzij het verzoek tot

anaknya berperkara di muka hakim melawan anak belum dewasa dalam hal yang melibatkan kedudukan, harta kekayaan atau sebagian besar harta kekayaan anak belum dewasa;

6. mereka yang dihukum dengan keputusan pengadilan yang telah mempunyai kekuatan hukum yang pasti, karena dengan sengaja telah ikut serta dalam suatu kejahatan terhadap anak belum dewasa yang ada dalam kekuasaan mereka;

7. mereka yang mendapat hukuman yang telah mempunyai kekuatan tetap, karena melakukan suatu kejahatan yang tercantum dalam Bab XIII, XIV, XV, XVI, XIX dan XX Buku Kedua Kitab Undang-undang Hukum Pidana, yang dilakukan terhadap anak belum dewasa yang ada dalam kekuasaan mereka;

8. mereka yang mendapat hukuman badan yang tidak dapat diubah lagi selama dua tahun atau lebih. Bapak dan ibu tidak boleh dipecat, baik karena hal-hal tersebut pada nomor 4i dan nomor 5i, maupun karena tidak cakap.

Suatu perkumpulan, yayasan atau lembaga sosial boleh dipecat dari perwaliannya dalam hal-hal tersebut di bawah nomor-nomor 2i, 3i, 4i, dan 5i, bila hakim berpendapat bahwa kepentingan anak belum dewasa secara mutlak menghendakinya.

Badan-badan itu juga boleh dipecat, bila pemberitahuan tertulis tersebut dalam Pasal 365a alinea kedua dilalaikannya atau bila kunjungan-kunjungan yang diatur di dalamnya dihalang-halangnya. Dalam pengertian kejahatan dalam pasal ini termasuk juga usaha membantu dan mencoba untuk melakukannya.

#### Pasal 381

Pemecatan seorang wali dilakukan oleh Pengadilan Negeri tempat tinggalnya atau, bila tempat tinggalnya tidak ada, oleh Pengadilan Negeri tempat tinggal terakhir, atas permohonan wali pengawas, atas permohonan salah satu keluarga sedarah atau keluarga semenda anak belum dewasa sampai dengan derajat keempat, atas permohonan dewan perwalian, atau atas tuntutan Kejaksaan.

Pemecatan bapak atau ibu yang diangkat menjadi wali setelah adanya perceraian, dilakukan oleh Pengadilan Negeri yang mengadili gugatan perceraian.

Permintaan atau tuntutan itu harus memuat peristiwa-peristiwa dan keadaan-keadaan yang merupakan dasarnya pula harus memuat daftar nama orang tua wali dan wali pengawas serta tempat kediaman dan tempat tinggal mereka, sejauh ini diketahui, nama dan tempat tinggal keluarga sedarah atau keluarga semenda yang menurut Pasal 333 harus dipanggil, demikian pula nama dan tempat tinggal saksi-saksi yang kiranya dapat menguatkan peristiwa yang dikemukakan dalam permohonan atau tuntutan itu. Kecuali

father, mother, \*128 spouse or children have filed a lawsuit against the minor, in which the issues relating to the status of the minor, his property or a significant part of his assets are involved;

6. individuals who have been convicted of deliberate participation in any misdemeanor with a minor under their authority;

7. individuals who have been convicted of any misdemeanor, described in the titles XIII, XIV, XV, XVIII, XIX and XX of the second book of the Penal Code, committed against a minor under their authority;

8. individuals who have been sentenced to imprisonment of two years or more (Sw.10, 35, 37v.) The father and the mother cannot either in the circumstances mentioned under 4 and 5, or upon grounds of incompetence be released. A charitable association, foundation or institution, may, if the judge deems it necessary in the interest of the minors, be dismissed from guardianship in the circumstances as mentioned under 2, 3, 4 and 5. They can also be dismissed, if they fail to provide the written notification referred to in article 365a, second paragraph, or if the visits, described therein, are obstructed. A person who commits a misdemeanor in this article is interpreted as a person who is an accessory to and who attempts to commit a misdemeanor. (Sw.53, 56; Civ.443v.)

#### Article 381

(Amended S.27-31 see also 390, 421) The dismissal of a guardian is effected by the court of justice at his place of residence or in the absence thereof at his last place of residence, at the request of the supervising guardian, one of the blood relatives or relatives by marriage of the minor up to and including the fourth degree, of the guardian council or at the request of the prosecution counsel. The dismissal of the father or mother nominated as guardian after the divorce is effected by the court of justice, who has acknowledged the demand for divorce. The request or the claim is contain the facts and circumstances upon which it is based, and is also include the names of the parents, the guardian and the supervising guardian and their residences and abodes, to the extent that they are known, the names and abodes of the blood relatives or relatives by marriage, who in accordance with article 333 is summoned and of the witnesses who is able to support the facts mentioned in the request or the claim. Unless the request for dismissal has been filed by the guardian council, the request or the claim, filed with the supporting documents, is notified as soon as possible in writing by the clerk to such council. The date on which it was filed is indicated by

ontzetting van den voogdijraad is uitgegaan, wordt het verzoek of de vordering, met de tot staving daarvan ingezonden bescheiden door den griffier ten spoedigste in afschrift medegeedeeld aan dien raad. Op het verzoek of de vordering wordt door den griffier de dag van indiening aangeteekend (Bw. 319b, 370, 373, 409, 417, 452; Civ. 446v).

#### Artikel 381a

(Ing. S. 27-31 jjs. 390, 421) De raad van justitie doet uitspraak na verhoor of behoorlijke oproeping van de ouders, van den voogd en den toezienden voogd, van de bloedverwanten of aangehuwden der kinderen en van den voogdijraad. De raad van justitie kan bevelen dat de door hem aan te wijzen getuigen, al of niet uit de bloedverwanten of aangehuwden gekozen, zullen worden opgeroepen ten einde onder eede te worden gehoord.

Indien de te hooren ouders, voogd, toeziende voogd of getuigen woonachtig zijn of verblijf houden buiten de afdeling, waarin de raad van justitie is gevestigd, kan het verhoor door dien raad worden gedelegeerd op dezelfde wijze als ten aanzien van de bloedverwanten en aangehuwden in art. 333 is bepaald. De laatste zinsnede van het vierde lid van art. 206 is ten aanzien van de ouders, den voogd en den toezienden voogd toepasselijk.

Alle oproepingen geschieden op de wijze in art. 333 ten aanzien van bloedverwanten en aangehuwden bepaald; indien echter oproeping moet plaats hebben van een persoon, wiens verblijfplaats niet bekend is, dan wordt zij onverwijld geplaatst in een of meer door den raad van justitie aan te wijzen nieuwsbladen. De oproeping van hem, wiens ontzetting wordt verzocht of gevorderd, gaat, tenzij zijn verblijfplaats niet bekend is, vergezeld van eene beknopte opgave van den inhoud van het verzoek of de vordering.

Indien de raad van justitie het noodig oordeelt, kan hij buiten de reeds aangewezenen ook andere personen, die op den bepaalden dag mogten zijn verzheden, als getuigen onder eede hooren, zoomede nader verhoor van getuigen bevelen; deze laatste getuigen worden in de nadere beschikking aangewezen en op gelijke wijze opgeroepen (Bw. 1895v).

#### Artikel 381b

(Ing. S. 27-31 jjs. 390, 421) Gedurende het onderzoek kan ieder tot de uitoefening der voogdij bevoegde ingezetene van Indonesie en het bestuur van elke der in art. 365 genoemde vereenigingen, stichtingen en instellingen van weldadigheid zich tot den raad van justitie wenden met een verzoekschrift om met de voogdij te worden belast. De raad van justitie kan hunne oproeping bevelen om over hun verzoekschrift te worden gehoord.

Het vierde lid van art. 206 is ten aanzien van het verhoor de hier bedoelde personen van overeenkomstige toepassing (Bw. 319e).

jika permohonan atau tuntutan itu beserta surat-surat yang dilampirkan untuk menguatkannya, harus segera dikirim oleh panitera kepada dewan tersebut. Pada surat permohonan atau tuntutan itu, oleh panitera Pengadilan Negeri dicatat hari masuknya.

#### Pasal 381a

Pengadilan Negeri mengambil ketetapan setelah mendengar atau memanggil dengan sah kedua orang tua, wali dan wali pengawas, keluarga sedarah dan keluarga semenda anak belum dewasa dan dewan perwalian. Pengadilan Negeri dapat memerintahkan pemanggilan saksi-saksinya guna diperiksa di bawah sumpah, yakni yang ditunjuk dan dipilihnya, baik dari keluarga sedarah dan semenda maupun dari luar keluarga.

Bila mereka yang akan diperiksa itu, yakni kedua orang tua, wali, wali pengawas atau saksi, bertempat tinggal atau berkediaman di luar daerah hukum Pengadilan Negeri, maka pemeriksaan oleh Pengadilan Negeri boleh dilimpahkan dengan cara yang sama, seperti yang ditentukan dalam Pasal 333 terhadap keluarga sedarah atau semenda Anak kalimat terakhir dalam alinea keempat Pasal 206 berlaku terhadap orang tua, wali dan wali pengawas.

Segala panggilan dilakukan menurut cara yang ditentukan dalam Pasal 333 terhadap keluarga sedarah dan semenda bila ada panggilan terhadap seorang yang tempat kediamannya tidak diketahui, maka panggilan itu harus segera dimuatkan dalam satu surat kabar atau lebih yang ditunjuk oleh Pengadilan Negeri. Panggilan terhadap seseorang yang dimohonkan atau dituntut pemecatannya harus disertai dengan pemberian secara ringkas tentang isi permintaan atau tuntutan, kecuali jika tempat kediaman orang itu tidak diketahui.

Bila dipandang perlu, Pengadilan Negeri boleh mendengar orang-orang selain yang telah ditentukan di atas menghadap pada hari yang telah ditentukan, dan boleh juga memerintahkan pemeriksaan saksi-saksi ini harus disebutkan dalam penetapan lebih lanjut dan harus dipanggil dengan cara yang sama.

#### Pasal 381b

Selama pemeriksaan, tiap-tiap penduduk di Indonesia yang berhak melakukan perwalian dan pengurus tiap-tiap perkumpulan, yayasan, dan lembaga sosial tersebut dalam Pasal 365 boleh mengajukan diri kepada Pengadilan Negeri dengan surat permohonan supaya diperkenankan memangku perwalian itu. Pengadilan Negeri boleh memerintahkan pemanggilan mereka untuk didengar tentang permohonan itu. Alinea keempat Pasal 206 berlaku terhadap pemeriksaan orang-orang tersebut dengan penyesuaian seperlunya. Bila permintaan atau tuntutan itu dikabulkan, Pengadilan Negeri menetapkan pengangkatan wali. Dalam keputusan tentang pemecatan

the court clerk on the request or the claim. (Bw.319b., 370, 373, 409, 417, 452; Civ.446v.)

#### Article 381a

(Supplemented by S.27-31 see also 390, 421) The court of justice is pass the decision after having heard or properly summoned the parents, the guardian and the \*129 supervising guardian, the blood relatives or relatives by marriage of the children and the guardian council. The court of justice may instruct that the witnesses to be designated by them, whether or not selected from the blood relatives or relatives by marriage, is summoned to be heard under oath. If the parents, guardian, supervising guardian or witnesses to be heard, are residing or have their abode outside the area in which the court of justice is established, the hearing may be delegated by this court in the same manner as is stipulated in article 333 with respect to the blood relatives and relatives by marriage. The last clause in the fourth paragraph of article 206 is apply to the parents, guardian and supervising guardian. All summons is take place in the manner stipulated in article 333 with regard to blood relatives and in laws; if however, a summons is directed to an individual whose address is unknown, this summons is immediately be published in one or more newspapers designated by the court of justice. The summons of an individual, whose release or dismissal has been requested or demanded, is, unless his address is unknown, be accompanied by a summarized version of the contents of the request or demand. If the court of justice deems it necessary, it may summon other individuals in addition to the designated individuals who have already appeared on that specific date to be heard under oath as witnesses, and may also instruct further hearing of the witnesses to take place; the latter mentioned witnesses is appointed by a further decree and be summoned in the same manner. (Bw.1895v.)

#### Article 381b

(Supplemented by S.27-31 see also 390, 421) During the investigation, any Indonesian resident, who is competent to carry out the functions of a guardian and the management of each of the charitable associations, foundations and institutions mentioned in article 365, may appeal by letter of request to the court of justice to be appointed as guardian. The court of justice may order that he be summoned to be questioned regarding their letter of request. The fourth paragraph of article 206 is apply to the hearing of the individuals mentioned herein. (Bw. 319e.) In the event that the request or the claim is admitted the court of justice is make provisions

Ingeval het verzoek of de vordering wordt toegewezen voorziet de raad van justitie in de voogdij.

In het vonnis, waarbij de voogd wordt afgezet, zal hij tevens worden veroordeeld om rekening en verantwoording van zijn beheer aan zijnen opvolger te doen (Bw. 359v., 409v).

#### Artikel 382

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) De behandeling der zaak geschiedt ter terechtzitting met gesloten deuren. (G. 168).

De met redenen omkleede beschikking wordt binnen den kortst mogelijken tijd na het laatste verhoor in het openbaar uitgesproken; zij kan uitvoerbaar verklaard worden bij voorraad niettegenstaande verzet of beroep met of zonder borgtogt en zulks op de minuut (Rv. 55).

Het staat aan den raad van justitie vrij gedurende het onderzoek de uitoefening van de voogdij geheel of gedeeltelijk te schorsen en aan een door hem aan te wijzen persoon of aan den voogdijraad zoodanige bevoegdheid ten aanzien van den persoon en de goederen der minderjarigen toe te kennen als hij zal oirbaar achten.

Tegen de in het voorgaande lid bedoelde beschikkingen is geenerlei voorziening toegelaten. Zij behouden hare kracht totdat de uitspraak betreffende de ontzetting kracht van gewijsde heeft verkregen.

De bepalingen van het zevende en het achtste lid van art. 319f zijn ten deze toepasselijk.

#### Artikel 382a

(Toeg. S. 17-497; gew. 27-31 jjs. 391, 421) De officier van justitie is bevoegd minderjarigen, zoowel op grond van de feiten, die tot ontzetting aanleiding kunnen geven, als op grond dat zij verlaten of zonder toezigt zijn, voorloopig aan de zorg van den voogdijraad toe te vertrouwen, totdat door den regter in de voogdij over hen zal zijn voorzien of door den regter zal zijn beslist dat geene voorziening noodig is en deze beschikking kracht van gewijsde zal hebben verkregen. De bepalingen van het zevende en het achtste lid van art. 319f zijn ten deze toepasselijk.

Bijaldien de officier van justitie van de bovenbedoelde bevoegdheid gebruik maakt voor een verzoek of vordering tot ontzetting van of tot voorziening in de voogdij is ingediend, is hij verplicht zonder verwijl het noodige te verrigten, opdat door den raad van justitie in de voogdij worde voorzien.

Indien de afgifte der minderjarigen aan den voogdijraad wordt geweigerd, kan de officier van justitie hunne overbrenging doen geschieden door den deurwaarder of dienaar der openbare magt, door hem belast met de tenuitvoerlegging van zijn bevelschrift. De bepalingen van het derde, vierde en vijfde lid

wali, wali yang dipecat harus dihukum mengadakan pertanggungjawaban tentang pengurusannya kepada penggantinya.

#### Pasal 382

Pemeriksaan perkara berlangsung dalam sidang dengan pintu tertutup. Penetapan disertai dengan alasan-alasannya diucapkan dalam sidang terbuka dalam waktu yang sesingkat-singkatnya setelah berlangsung pemeriksaan terakhir; penetapan ini boleh dinyatakan segera dapat dilaksanakan sekalipun ada perlawanan atau banding dengan atau tanpa jaminan, semua itu atas naskah aslinya.

Selama pemeriksaan berjalan, Pengadilan Negeri leluasa untuk menghentikan penunaian perwalian itu seluruhnya atau sebagian dan memberi kekuasaan atas diri anak belum dewasa dan harta kekayaannya menurut pertimbangan Pengadilan Negeri, kepada seorang yang ditunjuknya atau kepada dewan perwalian.

Terhadap penetapan termaksud dalam alinea yang lalu tidak boleh dimintakan peradilan yang lebih tinggi. Penetapan itu tetap berlaku sampai keputusan tentang pemecatan memperoleh kekuatan tetap. Ketentuan dalam alinea ketujuh dan kedelapan Pasal 319 f berlaku dalam hal ini.

#### Pasal 382a

Baik berdasarkan atas peristiwa yang dapat menyebabkan pemecatan, maupun karena anak belum dewasa ditinggalkan atau tanpa suatu pengawasan, Jaksa berwenang mempercayakan anak belum dewasa itu untuk sementara waktu kepada dewan perwalian, sampai Pengadilan Negeri mengangkat seorang wali atau dinyatakan, bahwa pengangkatan itu tidak perlu dan penetapan itu mempunyai kekuatan hukum yang pasti. Ketentuan dalam alinea ketujuh dan kedelapan Pasal 318f berlaku dalam hal ini.

Bila Jaksa menggunakan wewenang tersebut di atas sebelum mengajukan permintaan atau tuntutan akan pemecatan atau pengangkatan seorang wali, ia wajib segera melakukan segala sesuatu agar pengadilan mengangkat seorang wali.

Bila penyerahan anak belum dewasa kepada dewan perwalian ditolak Jaksa boleh menyuruh membawa anak itu kepada juru sita atau kepada Polisi yang diberi tugas untuk melaksanakan surat perintahnya. Ketentuan-ketentuan dalam alinea-alinea ketiga, keempat dan kelima Pasal 319h berlaku dalam hal ini. Perintah penyerahan anak belum dewasa kepada dewan perwalian menurut alinea

regarding the guardianship. The judgment ordering the dismissal of the guardian, is also order him to submit an account of his management to his successor. (Bw.350v., 400v.)

#### Article 382

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) The case is heard in a closed session. (G.168) The decree setting out the reasons is made public as soon as possible after the last hearing; it can be stipulated that it is implemented immediately notwithstanding opposition or appeal with or without security. (Rv.55) The court of justice is entitled to suspend the performance of the functions of the guardianship in their entirety or partly, during the investigation and to give such authority to a designated individual or the guardian council \*130 with respect to the minor personally and to his assets as they is deem appropriate. With regard to the stipulations mentioned in the previous paragraph, no higher appeals is admitted. The stipulations is valid until the judgment regarding the dismissal has obtained legal validity. The stipulations in the seventh and eighth paragraph of article 319f are applicable hereto.

#### Article 382a

(Supplemented by S.17-497; amended by 27-31 see also 390, 421) The officer of justice is authorized to temporarily entrust the minors, in the event that the guardian acts in a manner that could result in his dismissal or in the event that the minors have been abandoned or unsupervised, to the court of justice, until the judge provides for their guardianship or he decides that no provisions are required to be made and the decision is have obtained legal validity. The stipulations of the seventh and eighth paragraph of article 319f is applicable hereto. If the officer of justice exercises the authority mentioned above prior to a request or demand for dismissal being filed or prior to provisions being made for the guardianship, he is required to immediately carry out whatever functions are necessary for the court of justice to make provisions for the guardianship. In the event of refusal to deliver the minors to the guardian council, the officer of justice is instruct the process server or public servant by letter to implement their transfer. The stipulations of the third, fourth and fifth paragraph of article 319h is applicable hereto. The entrustment of the care of the minor in accordance with the first paragraph of this article is result in the suspension of the guardianship, to the extent that it concerns the minor personally.

van art. 319h zijn van overeenkomstige toepassing.

De opdracht van de zorg voor den minderjarige overeenkomstig het eerste lid van dit art. schorst de uitoefening der voogdij, voor zoover zij den persoon van den minderjarige betreft.

#### Artikel 382b

(Toeg. S. 27-31 jjs. 390, 421) Wanneer hij, wiens ontzetting is verzocht of gevorderd, op de oproeping niet is verschenen, kan hij tegen zijne ontzetting in verzet komen binnen dertig dagen nadat de beschikking of eenige uit kracht daarvan opgemaakte of ter uitvoering daarvan strekkende akte aan hem in persoon is betekend of na het plegen door hem van eenige daad waaruit noodzakelijk voortvloeit, dat de beschikking of de aangevangen tenuitvoerlegging hem bekend is.

Hij, wiens verzoek, of het openbaar ministerie, welks vordering tot ontzetting is afgewezen en hij, die, ondanks zijn tegenspraak, van de voogdij is ontzet, gelijk mede hij, wiens verzet is afgewezen, kan binnen dertig dagen na de uitspraak van de beslissing van den raad van justitie in hooger beroep komen (Rv. 83, 341).

#### Artikel 382c

(Toeg. S. 27-31 jjs. 390, 421) De vader-voogd en de moeder-voogdes kunnen, hetzij ten aanzien van alle hetzij ten aanzien van een of meer hunner kinderen, op verzoek van den voogdijraad of op vordering van het openbaar ministerie, door den raad van justitie hunner woonplaats of bij gebreke daarvan hunner laatste woonplaats van de voogdij worden ontheven op grond dat zij ongeschikt of onmagtig zijn hun pligt tot verzorging en opvoeding te vervullen en het belang der kinderen zich niet uit anderen hoofde tegen die ontheffing verzet. De ontheffing van den na echtscheiding tot voogd benoemden vader of moeder geschiedt door den raad van justitie, die van den eisch tot echtscheiding heeft kennis genomen. Bij het verzoek of de vordering tot ontheffing wordt zooveel mogelijk tevens vermeld, op welke wijze in de voogdij is te voorzien. Deze ontheffing wordt niet uitgesproken, indien hij, wiens ontheffing wordt verzocht of gevorderd, zich daartegen verzet (Bw. 319a).

Andere voogden kunnen op eigen schriftelijk verzoek door den raad van justitie hunner woonplaats ten aanzien van alle, van een of van meer der onder hun gezag gestelde minderjarigen van de voogdij worden ontheven, indien een tot de uitoefening der voogdij bevoegde ingezetene van Indonesie of het bestuur van eene der in art. 365 genoemde vereenigingen, stichtingen of instellingen van weldadigheid zich schriftelijk bereid verklaart haar over te nemen en de raad van justitie die overneming in het belang der minderjarigen acht.

pertama pasal ini menghentikan perwalian anak itu, sekedar mengenai diri si anak.

#### Pasal 382b

Bila orang yang diminta atau dituntut pemecatannya tidak datang menghadap atas panggilan, ia boleh mengajukan perlawanan dalam waktu 30 hari, setelah penetapan atau akta yang dibuat berdasarkan penetapan itu atau pelaksanaannya diberitahukan kepadanya atau setelah ia melakukan suatu perbuatan yang secara mutlak memberi kesimpulan, bahwa penetapan itu atau permulaan pelaksanaannya sudah diketahui olehnya.

Orang yang permohonannya akan pemecatan ditolak, atau jawatan Kejaksaan yang tuntutan ditolak pula, dan orang yang dipecat dan perwaliannya meskipun ia menyangkal, seperti orang yang perlawanannya ditolak boleh mengajukan permohonan banding terhadap keputusan Pengadilan Negeri dalam waktu 30 hari setelah keputusan diucapkan.

#### Pasal 382c

Bila wali bapak dan wali ibu tidak cakap atau tidak mampu menunaikan kewajiban memelihara dan mendidik anak-anak mereka dan kepentingan anak-anak dari segi lain tidak bertentangan dengan pembebasan mereka dari perwalian maka atas permintaan dewan perwalian atau tuntutan Jaksa, mereka berdua boleh dibebaskan dari perwalian terhadap seorang anak atau lebih oleh Pengadilan Negeri tempat tinggal mereka atau jika tidak ada, oleh Pengadilan Negeri tempat tinggal mereka yang terakhir. Pembebasan bapak atau ibu yang diangkat menjadi wali setelah bercerai, dilakukan oleh Pengadilan Negeri yang telah mengadili tuntutan akan perceraian itu. Dalam surat permohonan atau tuntutan atau pembebasan sedapat-dapatnya harus dikemukakan pula bagaimana pergantian wali itu kiranya dapat diselenggarakan. Pembebasan ini tidak boleh diperintahkan, bila pihak yang diminta atau yang dituntut pembebasannya, menentang hal ini.

Berdasarkan surat permintaan sendiri, wali-wali lainnya boleh dibebaskan oleh Pengadilan Negeri tempat tinggal mereka dari perwalian, baik terhadap semua, maupun terhadap seorang atau beberapa dan anak-anak belum dewasa, yang ada di bawah kekuasaan mereka, bila seorang penduduk Indonesia yang berhak menjalankan perwalian, atau pengurus salah satu perkumpulan, yayasan dan lembaga sosial tersebut dalam Pasal 365, menyatakan sanggup surat untuk mengganti mereka, dan Pengadilan Negeri menimbang pergantian tersebut baik untuk kepentingan anak-anak.

#### Article 382b

(Supplemented by S.27-31 see also 390, 421) If the individual, whose release or dismissal has been requested or demanded, fails to appear upon the summons, he may oppose his dismissal within thirty days after the decree or any documents made pursuant to or for its implementation have been notified to him personally or after committing any act which would indicate that he was aware of the decree or its implementation. An individual, whose request, or the prosecution counsel, whose demand for dismissal has been denied and an individual who, despite his opposition, has been released from guardianship, including an individual, whose opposition has been denied, may, within thirty days after the passing of the decision of the court of justice, appeal to a higher court. (Rv.83, 341) No higher appeal is permitted against the decisions mentioned in the second paragraph.

#### Article 382c

(Supplemented by S.27-31 see also 390, 421) The father acting as guardian and mother acting as guardian may, whether with regard to all or one or more of their children, at the request of the guardian council or upon demand of the prosecution counsel, be released from their guardianship by the court of justice at their place of \*131 residence or in the absence thereof at their last residence, based upon their unsuitability or incompetence to fulfill their obligation with regard to the care and education, provided that the children's interest for any other reasons does not conflict with such release. The release, of the father or mother appointed as guardians after the divorce, is be carried out by the court of justice which has acknowledged the demand for divorce. The manner in which the guardianship is be conducted is be set out as much as possible at the request or demand for release. This release is not be ordered, if the individual, whose release has been requested or demanded, opposes it. (Bw. 319a.) Other guardians may, upon their own written request, be released from their guardianship in respect of all or one or more minors under their authority, by the court of justice at their place of residence, if an Indonesian resident who is competent to perform the functions of a guardian or to manage one of the charitable associations, foundations or institutions mentioned in article 365 has declared in writing his or her willingness to assume the role of guardian and the court of justice deems the transfer to be for the benefit of the minor. The court of justice is decide after having heard or properly summoned the parents, the guardian and the supervising guardian, the blood relatives or relatives by marriage of the

De raad van justitie beslist na verhoor of behoorlijke oproeping der ouders, van den voogd en van den toezienenden voogd, van de bloedverwanten of aangehuwden der minderjarigen en van den voogdijraad en voorziet, indien het verzoek of de vordering wordt toegestaan, tegelijkertijd in de voogdij. Het bepaald in het derde lid van art. 381 en in het tweede, derde en vierde lid van art. 381a is ten deze toepasselijk.

De behandeling der zaak geschiedt ter terechtzitting met gesloten deuren. De met redenen omkleede beschikking wordt binnen den kortst mogelijken tijd na het laatste verhoor in het openbaar uitgesproken en kan uitvoerbaar verklaard worden bij voorraad niettegenstaande verzet of beroep, met of zonder borgtocht en zulks op de minuut. (G. 168; Rv. 55).

Wanneer hij, wiens ontheffing krachtens het eerste lid is verzocht of gevorderd, op de oproeping niet is verschenen, kan hij tegen zijne ontheffing in verzet komen binnen dertig dagen, nadat de beschikking aan hem in persoon is beteeekend of na het plegen door hem van eenige daad, waaruit noodzakelijk voortvloeit, dat de beschikking of de aangevangen tenuitvoerlegging hem bekend is. Hij, wiens verzoek, of het openbaar ministerie, welks vordering tot ontheffing is afgewezen, en hij, die op de oproeping verschenen, van de voogdij is ontheven, gelijk mede hij, wiens verzet is afgewezen, kan binnen dertig dagen na de uitspraak van de beslissing van den raad van justitie in hooger beroep komen (Rv. 83, 341).

Tegen de beslissingen, bedoeld in het tweede lid, is geen hooger beroep toegelaten.

#### Artikel 382d

(Toeg. S. 27-31 jjs. 390, 421) De vader of de moeder, die van de voogdij over eigen kinderen is ontheven of ontzet, kan zoowel op eigen verzoek als op verzoek van hen, die bevoegd zijn ontheffing of ontzetting te verzoeken, zoomede op vordering van het openbaar ministerie, in de voogdij worden hersteld, indien blijkt dat de feiten, die tot ontheffing of ontzetting hebben geleid, zich niet langer daartegen verzetten. Het verzoek of de vordering wordt ingediend bij den raad van justitie, die van het verzoek of de vordering tot ontheffing of ontzetting heeft kennis genomen, tenzij het huwelijk van der onthevene of ontzette is ontbonden door echtscheiding, in welk geval het verzoek of de vordering wordt ingediend bij den raad van justitie, die van den eisch tot echtscheiding heeft kennis genomen (Bw. 331; Rv. 207, 211, 221).

De raad van justitie doet uitspraak, is verhoor of behoorlijke oproeping zoo mogelijk van beide ouders, alsmede van den voogd of het

Pengadilan Negeri mengambil keputusan setelah mendengar atau memanggil dengan sah kedua orang tua, wali dan wali pengawas, para keluarga atau semenda anak-anak belum dewasa dan dewan perwalian, serta mengangkat wali, bila permintaan atau tuntutan dikabulkan. Ketentuan dalam alinea ketiga Pasal 381 dan alinea-alinea kedua, ketiga dan keempat Pasal 381a berlaku dalam hal ini.

Pemeriksaan perkara berlangsung dalam sidang tertutup. Dalam waktu yang selekas-lekasnya setelah pemeriksaan terakhir, penetapan dengan alasan-alasannya diucapkan dalam sidang terbuka dan boleh dinyatakan segera dapat dilaksanakan, sekalipun ada perlawanan atau banding dengan atau tanpa jaminan, semuanya itu atas naskah asli.

Bila seseorang yang dimintakan atau dituntut pembebasannya berdasarkan alinea pertama, tidak datang menghadap, maka terhadap pembebasan ini ia boleh mengajukan perlawanan dalam waktu 30 hari sejak penetapan itu, atau akta yang dibuat berdasarkan penetapan itu atau untuk melaksanakannya, diberitahukan kepadanya secara pribadi atau setelah ia melakukan suatu perbuatan yang secara mutlak memberi kesimpulan, bahwa penetapan itu atau permulaan pelaksanaan telah diketahui olehnya. Orang yang permintaan akan pembebasannya ditolak, atau jawatan Kejaksanaan yanguntutannya akan hal yang sama ditolak, dan orang yang dibebaskan dari perwalian kendati datang menghadap atas panggilan, seperti juga orang yang perlawanannya ditolak, semuanya dapat mengajukan permohonan banding dalam waktu 30 hari setelah putusan Pengadilan Negeri diucapkan.

Terhadap penetapan-penetapan termaksud dalam alinea kedua tidak boleh dimintakan banding.

#### Pasal 382d

Seorang bapak atau Ibu yang dibebaskan atau dipecat dari perwalian terhadap anak-anaknya sendiri, baik atas permintaannya sendiri maupun atas permintaan mereka yang berhak meminta pembebasan, ataupun pemecatannya, ataupun atas tuntutan jawatan Kejaksanaan boleh dipulihkan kembali dalam perwalian, bila ternyata bahwa peristiwa-peristiwa yang mengakibatkan pembebasan atau pemecatannya tidak lagi berlawanan dengan pemilihan itu. Permintaan atau tuntutan untuk itu harus diajukan kepada Pengadilan Negeri yang telah mengadili permintaan atau tuntutan akan pembebasan atau pemecatannya, kecuali jika perkawinan orang yang dibebaskan atau dipecat itu telah dibubarkan karena perceraian dalam hal mana permintaan atau tuntutan itu harus diajukan kepada Pengadilan Negeri yang telah mengadili tuntutan akan perceraian itu.

Pengadilan Negeri mengambil keputusan setelah mendengar atau memanggil dengan

minor and the guardian council and is make provisions at the same time for the guardianship if the request or the demand is admitted. The stipulations in the third paragraph of article 381 and in the second, third and fourth paragraphs of article 381a are applicable hereto. The case shall be heard in a closed session. The decree indicating the reasons shall be made public as soon as possible after the last public hearing and shall be declared capable of implementation notwithstanding opposition or appeal, with or without security and such with immediate effect. (G.168; Rv.55). In the event that the individual, whose release pursuant to the first paragraph has been requested or demanded, fails to appear upon the summons, he may oppose his release within thirty days after the decree has been notified to him in person or within thirty days after committing an act which indicates that he is aware of the decree or the implementation thereof. An individual, whose request, or the prosecution counsel whose demand for release has been denied, and the individual, who, having appeared upon the summons, has been released from the guardianship, and the individual, whose opposition has been denied, may within thirty days after the passing of the decision of the court of justice file a higher appeal.

#### Article 382d

(Supplemented by S.27-31 see also 390, 421) The father or the mother, who has been released or dismissed from the guardianship of their own children, may at their own request as well as at the request of those who are authorized to request their release or dismissal, and upon the demand of the prosecution counsel, be re-instated as guardian, if it appears that the facts, which formed grounds for the release or dismissal, no longer support such release or dismissal. The request or demand shall be filed with the court of justice which has acknowledged the request or \*132 demand for release or dismissal, unless the marriage of the individual released or dismissed has been dissolved by divorce, in which case the request or the demand shall be filed with the court of justice which has acknowledged the petition for divorce. (Bw.331; Rv.207, 211, 221) The court of justice is pass the judgment, following the hearing or proper summons if possible of both parents, including the guardian or the management of

bestuur der vereeniging, stichting of instelling van weldadigheid, waaraan de voogdij is opgedragen, van den toeziende voogd, de bloedverwanten of aangehuwden der kinderen en van den voogdijraad. Indien de raad van justitie het noodig oordeelt, kan hij bevelen, dat getuigen, al of niet uit de bloedverwanten of aangehuwden gekozen, onder eede zullen worden gehoord.

Het derde, vierde, vijfde, zesde en zevende lid van art. 319g zijn ten deze toepasselijk.

sah, bila mungkin kedua orang tua, demikian pula wali atau pengurus perkumpulan, yayasan dan lembaga sosial yang mengaku perwalian itu, wali pengawas, para anggota keluarga sedarah atau semenda dari anak-anak dan dewan perwalian.

Bila dipandang perlu, Pengadilan Negeri boleh memerintahkan supaya didengar di bawah sumpah saksi-saksi yang dipilihnya dan keluarga sedarah atau semenda atau dari luar mereka.

Alinea-alinea ketiga, keempat, kelima, keenam dan ketujuh Pasal 319 berlaku dalam hal ini.

the charitable association, foundation or institution, to which the guardianship has been assigned, of the supervising guardian, the blood relatives or relatives by marriage of the children and the guardian council. If the court of justice deems it necessary, it may instruct that the witnesses, whether or not selected from the blood relatives or relatives by marriage, shall be heard under oath. The third, fourth, fifth, sixth and seventh paragraphs of article 319g are applicable hereto.

#### Artikel 382e

(Toeg. S. 27-31 jis. 390, 421) Indien de minderjarigen zich niet reeds bevinden in de feitelijke magt van den persoon of van het bestuur der vereeniging, stichting of instelling van weldadigheid, aan welke ingevolge eenige regterlijke beschikking, in deze afdeeling bedoeld, de voogdij toekomt, of van den persoon of van den voogdijraad, aan welken de kinderen mogten zijn toevertrouwd krachtens de beschikking, bedoeld in art. 382, derde lid, wordt in dezelfde regterlijke beschikking tevens de afgifte der kinderen aan dengene, wien het gezag over de minderjarigen tengevolge van zulke beschikking toekomt, bevolen. De bepalingen van het tweede, derde, vierde en vijfde lid van art. 319h zijn ten deze toepasselijk.

#### Artikel 382f

(Toeg. S. 27-31 jis. 390, 421; gew. 38-622) Het bepaalde in art. 319j geldt mede bij ontheffing of ontzetting van den vader of de moeder van de voogdij over eigen kinderen.

#### Artikel 382g

(Toeg. S. 27-31 jis. 390, 421) Alle verzoekschriften, vorderingen, beschikkingen, exploiten en alle andere stukken opgemaakt ter voldoening aan de bepalingen van deze afdeeling, zijn vrij van zegel. (Zeg. 31, II, 61o).

Alle verzoeken, in deze afdeeling bedoeld, welke uitgaan van de voogdijraden, worden kosteloos behandeld en de door die raden in het belang van de hun opgedragen taak gevraagde grossen, afschriften en uittreksels worden hun door de griffiers vrij van alle kosten uitgereikt (Rv. 888v).

### TIENDE AFDEELING

#### Van het toezicht van den voogd over den persoon des minderjarigen

##### Artikel 383

(Gew. S. 27-31 jis. 390, 421) De voogd zal voor het onderhoud en de opvoeding van den minderjarige, overeenkomstig diens vermogen zorg dragen en denzelve in alle burgerlijke handelingen vertegenwoordigen. (LN. 53-86,

#### Pasal 382e

Jika anak-anak belum dewasa itu tidak nyata-nyata telah berada dalam kekuasaan orang atau kekuasaan pengurus himpunan, yayasan atau lembaga amal, yang menurut suatu putusan Hakim termaksud dalam bagian ini diwajibkan melakukan perwalian, atau pun tidak telah berada dalam kekuasaan orang atau kekuasaan Dewan Perwalian, kepada siapa kiranya anak-anak itu menurut penetapan termaksud dalam pasal 382 ayat ketiga dipercayakannya, maka penetapan yang sama diperintahkan juga, penyerahan anak-anak itu kepada pihak yang menurut penetapan mendapat kekuasaan atas anak-anak itu. Ketentuan dalam ayat kedua, ketiga keempat dan kelima pasal 319h berlaku dalam hal ini.

#### Pasal 382f

Ketentuan Pasal 319f berlaku terhadap pembebasan atau pemecatan seorang bapak atau ibu dari perwalian terhadap anak-anak sendiri.

#### Pasal 382g

Semua surat permohonan, tuntutan penetapan, pemberitahuan semua surat lain yang dibuat guna memenuhi ketentuan-ketentuan dalam bagian ini adalah bebas dari meterai.

Segala permintaan termaksud dalam bagian ini, yang berasal dari dewan perwalian, harus dilayani dengan cuma-cuma, demikian pula segala salinan pertama, salinan dan petikan yang diminta oleh dewan perwalian guna kepentingan tugas yang diperintahkan kepadanya, oleh panitera diberikan kepadanya dengan cuma-cuma.

### BAGIAN 10

#### Pengawasan Wali atas Pribadi Anak Belum Dewasa

##### Pasal 383

Wali harus menyelenggarakan pemeliharaan dan pendidikan bagi anak belum dewasa menurut kemampuan harta kekayaannya dan harus mewakili anak belum dewasa itu dalam segala tindakan perdata. Anak belum dewasa harus menghormati walinya.

#### Article 382e

(Supplemented by S.27-31 see also 390, 421) If the minors are not already under the actual authority of an individual or the management of the charitable association, foundation or institution, to which pursuant to a legal decree, referred to in this section, the guardianship has been assigned, or of the individual or the guardian council, to which the children might have been entrusted pursuant to the decree, mentioned in article 382, third paragraph; such decree is also order the delivery of the children to the individual to whom authority over the minors is given pursuant to the legal decree. The stipulations of the second, third, fourth and fifth paragraph of article 319h are applicable hereto.

#### Article 382f

(Supplemented by s.27-31 see also 390, 421; amended by 38-622) The stipulations in article 319f is also apply to the release or dismissal of the father or the mother from the guardianship of their own children.

#### Article 382g

(Supplemented by S.27-31 see also 390, 421) All letters of request, claims, writs and all other documents drawn up in compliance with the stipulations of this section, is not be liable to stamp duty. (Zeg.31, II, 61). All requests, referred to in this section, which originate from the guardian council, shall be handled free of charge and the engrossed documents, copies and summaries requested by the council in the interest of their assignment shall be furnished to them by the court clerk free of charge. (Rv. 888v.)

### Section 10

#### Concerning the supervision by the guardian with regard to the minor

##### Article 383

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) The guardian shall be responsible for the support and the education of the minor, in accordance with his wealth and is represent him in all civil acts. (LN.53-86, art.7) 1 The minor is respect his guardian. (Bw.78, 151, 282, 298, 361, 288, 399, 421, 452, 904, 1330, 1447v., 1798; Civ. 450)

art. 7).

De minderjarige is aan zijnen voogd eerbied verschuldigd (Bw. 78, 151, 282, 298, 361, 388, 399, 421, 452, 904, 1330, 1447v., 1798; Civ. 450).

#### Artikel 384

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) Wanneer de voogd gewigtige redenen van misnoegen heeft over het gedrag van den minderjarige, kan de raad van justitie, op zijn verzoek of op dat van den voogdijraad, mits deze daartoe door hem is aangezocht, te zijnen behoeve gedaan, den minderjarige voor een bepaalden tijd doen opnemen in eene door den directeur van justitie aan te wijzen lands-of particuliere inrichting. De opneming geschiedt ten koste van den minderjarige en bij diens onvermogen, ten koste van den voogd; zij zal voor niet langer mogen worden gelast dan gedurende ten hoogste zes achtereenvolgende maanden, waanneer de minderjarige tijdens de beschikking den leeftijd van veertien jaren nog niet heeft bereikt, of, waanneer de minderjarige op dat tijdstip dien leeftijd bereikt heeft, gedurende ten hoogste een jaar en nimmer langer dan tot deszelfs meerderjarigheid (Bw. 320v., 452; Civ. 468).

De raad van justitie kan de opneming niet gelasten dan na verhoor of behoorlijke oproeping van den toezienden voogd en de bloedverwanten of aangehuwden van den minderjarige, mitsgaders na verhoor van den voogdijraad en, behoudens het bepaalde in het volgende lid, ook van den minderjarige.

Bij niet-verschijning van den minderjarige op den dag, voor het verhoor bepaald, schorst de raad van justitie het onderzoek tot een alsdan te bepalen dag en gelast hij, dat de minderjarige tegen dien dag door een deurwaarder of dienaar der openbare magt voor hem worde gebracht; deze beschikking wordt tenuitvoergelegd op bevel van het openbaar ministerie; blijkt de minderjarige ook op dien naderen dag niet te zijn verschenen, dan kan de raad van justitie zonder hem te hebben gehoord de opneming bevelen of weigeren.

Er zal te dezen opzigte geen verdere geregtelijke formaliteit worden in acht genomen, behalve het bevel tot opneming, waarin echter de redenen niet zullen worden uitgedrukt.

Indien de raad van justitie bij het geven van zijne beschikking beslist, dat de minderjarige en de voogd niet in staat zijn de kosten, aan de opneming verbonden, te betalen komen deze ten laste van den lande.

De beschikking, waarbij de opneming wordt bevelen, wordt ten uitvoer gelegd op bevel van den officier van justitie na een tot deze gerigt verzoek van den voogd.

#### Artikel 384a

(Ing. S. 27-31 jjs. 390, 421) Bij besluit van den

#### Pasal 384

Bila wali, berdasarkan alasan-alasan yang penting, merasa tidak puas terhadap kelakuan anak belum dewasa, maka atas permintaan wali sendiri atau atas permintaan dewan perwalian, asal saja dewan diminta oleh wali untuk itu, Pengadilan Negeri boleh memerintahkan penempatan anak itu untuk waktu tertentu dalam sebuah lembaga negara atau swasta yang akan ditunjuk oleh Menteri Kehakiman. Penempatan itu dilakukan atas biaya anak belum dewasa, dan bila ia tidak mampu, atas biaya wali; penempatan semacam itu hanya boleh dilakukan selama-lamanya enam bulan berturut-turut, bila pada hari penetapan Hakim anak belum dewasa belum mencapai umur empat belas tahun, atau selama-lamanya satu tahun bila pada hari penetapan ia telah mencapai umur tersebut, dan sekali-kali tidak boleh melewati saat anak belum dewasa menjadi dewasa.

Pengadilan Negeri tidak boleh memerintahkan penempatan itu sebelum mendengar atau memanggil secara sah wali, pengawas, para keluarga sedarah dan semenda dari anak belum dewasa, dewan perwalian dan, tanpa mengurangi ketentuan dalam alinea berikut, juga anak belum dewasa sendiri.

Bila anak belum dewasa tidak datang menghadap pada hari yang ditentukan untuk mendengarnya, maka Pengadilan Negeri menunda pemeriksaan sampai pada hari yang ditentukan, dan memerintahkan agar anak belum dewasa itu pada hari tersebut, di bawa ke depannya oleh juru sita atau polisi; penetapan ini dilaksanakan atas perintah jawatan Kejaksaan, bila ternyata anak belum dewasa pada hari itu pun tidak datang menghadap, maka Pengadilan Negeri, tanpa mendengarnya, memerintahkan atau menolak penempatannya.

Dalam hal ini tidak perlu diperhatikan bentuk acara lebih lanjut, melainkan perintah penempatan itulah yang harus diberikan, tetapi itu pun tidak perlu dimuat alasan-alasannya.

Bila Pengadilan Negeri dalam penetapannya memutuskan, bahwa anak belum dewasa dan wali tidak mampu membiayai penempatan itu, maka semua biaya menjadi beban negara. Penetapan yang memerintahkan suatu penempatan, dilaksanakan atas perintah, setelah ada permintaan dan pihak wali.

#### Pasal 384a

Dengan penetapan Menteri Kehakiman, anak

#### Article 384

(Amended by S. 27-31 see also 390, 421) If the guardian has significant reasons for being displeased with the behavior of the minor, the court of justice may, at his request or at the request of the guardian council provided that it has been requested to do so on his behalf, place the minor for a specific period of time in a state or private institution designated by the director of justice. The placement shall be at the expense of the minor and in the event of his insolvency, at the expense of the guardian; instruction that the placement shall be no longer than for six consecutive months shall be given, if the minor, at the time of the issue of the decree, has not reached the age of fourteen years, or if the minor has reached such age at that time, for a period of one year at the most and in any event the placement is not continue after the age of majority is reached by the minor. (Bw.320v., 452; Civ.468) The court of justice cannot order the placement before a hearing or proper summons of the supervising guardian and the blood relatives or relatives by marriage of the minor together with a hearing of the guardian council, and without prejudice to the stipulations in the next paragraph, also of the minor. Failure of the minor to appear on the date set down for the hearing is cause the court of justice to suspend the investigation until a date to be further stipulated and is instruct that the minor shall be brought to him on that date by a process server or an official of public authorities; this decree shall be implemented upon order of the prosecution counsel; in the event that the minor fails to appear on that date, the court of justice is order or deny the placement without having heard the minor. In this regard, no further legal formalities shall be taken into consideration, with the exception of the order for the \*134 placement, in which, the reasons therefor is not be stipulated. If the court of justice in issuing the decree, decides, that the minor and the guardian are incapable of paying for the expenses incurred in connection with the placement, then these shall be charged to the state. The decree, in which the placement is ordered, shall be implemented upon the order of the officer of justice following a request filed with him by the guardian.

#### Article 384a

(Supplemented by S.27-31 see also 390, 421)

directeur van justitie kan de minderjarige te allen tijde uit de in het vorige art. bedoelde inrichting worden ontslagen, wanneer de oorzaak zijner plaatsing blijkt te zijn opgeheven of zijn lichamelijke of geestelijke toestand geen verder verblijf aldaar blijkt te gedoogen.

De voogd blijft altijd meester om den in het bevel tot opneming bepaalden tijd te verkorten. Om verlenging van den duur der opneming te verkrijgen, zal opnieuw het bepaalde in het vorige art. moeten worden in acht genomen.

De raad van justitie zal die verlenging telkens voor niet langer dan voor ten hoogste zes achtereenvolgende maanden mogen gelasten; het bevel wordt niet gegeven, dan nadat het hoofd der inrichting, waar het kind tijdens het verzoek om verlenging verblijf houdt, of degene, die hem vervangt, op het verzoek is gehoord.

belum dewasa sewaktu-waktu boleh dikeluarkan dari lembaga termaksud dalam pasal yang lalu, bila alasan-alasan yang mengakibatkan penempatan itu telah tiada atau bila keadaan jasmani dan rohani anak belum dewasa itu tidak mengizinkan penempatan lebih lama.

Wali selalu leluasa untuk mempersingkat waktu penempatan yang telah ditentukan dalam perintah. Untuk memperpanjang waktu penempatan, perlu diperhatikan lagi ketentuan dalam pasal yang lalu.

Pengadilan Negeri hanya boleh memerintahkan perpanjangan waktu itu, tiap-tiap kali tidak lebih dari enam bulan berturut-turut; perintah itu tidak boleh diberikan sebelum mendengar permintaan itu dari kepala lembaga tempat anak belum dewasa itu tinggal pada waktu permintaan perpanjangan diajukan atau dari seorang penggantinya.

Upon decision being made by the director of justice the minor may, at any time, be released from the institution referred to in the previous article, in the event that the reasons for his placement appear to be no longer valid or his physical or mental condition do not necessitate any further stay. Any reduction in the period of the placement stipulated in the instruction for placement is always be decided upon by the guardian. In order to obtain an extension of the period of the placement, the provisions in the previous article is have to be taken into consideration again. No extension ordered by the court of justice shall be for more than six consecutive months; the order is not be issued, until after the head or the substitute head of the institution, where the child has been staying during the period of the request for extension, has been heard.

1 (1) The Postspaarbank-ord., S.34-653, has been revoked and replaced by L.N. 53-86, of which article 7, translated reads as follows: 7.(1) Minors may, without intervention of their parents or guardian, take savings books, enter money therein, and personally receive the balance of savings, which has been recorded in their names in the books at the Savings Bank (Postspaarbank). (2) However, the refund cannot take place if their parents or guardians oppose this. (3) Without prejudice to the stipulation in the fourth paragraph of article 5 of this code, the refund of the funds which has been deposited in the name of the minor, may also be claimed by the one, who exercises the parental authority over the minor, or by his guardian; however, if the minor has reached the age of sixteen, then the refund may only take place after authorization from the Central Court has been obtained. This authorization is not be granted, if the money is not applied to a strictly necessary expense. If the court deems it necessary, the blood relatives of the minor shall be summoned for their opinion to be heard, however, failure to appear is not require a repeat summons provided their summons was done properly. (4) The father and the mother of the minor saver do not have any right to withdraw the interest of the savings which has been recorded in the books of the Postspaarbank in the minor's name

## ELFDE AFDEELING

### Van het bestuur van den voogd

#### Artikel 385

De voogd moet de goederen van den minderjarige als een goed huisvader besturen, en is verantwoordelijk voor de kosten, schaden en interessen, die uit zijn slecht beheer zouden kunnen voortvloeijen.

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) Indien aan den minderjarige, hetzij bij acte onder de levenden, hetzij bij eene uiterste wilsbeschikking, goederen zijn geschonken of gemaakt en het bewind daarover aan een of meerdere daartoe aangestelde bewindvoerders is opgedragen, zijn de bepalingen omtrent hem, die de ouderlijke magt uitoefent, in art. 307 voorkomende, op den voogd toepasselijk (Bw. 391, 400, 452; Civ. 450).

## BAGIAN 11

### Tugas Pengurusan Wali

#### Pasal 385

Wali harus mengurus harta kekayaan anak belum dewasa laksana seorang bapak rumah tangga yang baik dan bertanggung jawab atas biaya, kerugian dan bunga yang diperkirakan timbul karena pengurusan yang buruk. Bila kepada anak yang belum dewasa, baik dengan suatu akta antara orang-orang yang masih hidup, maupun dengan sebuah wasiat, telah dihibahkan atau dihibah wasiatkan sejumlah harta benda dan pengurusannya itu dipercayakan kepada seorang pengurus atau lebih yang telah ditunjuk, maka ketentuan-ketentuan Pasal 307, yang berlaku bagi pemangku kekuasaan orang tua, berlaku juga bagi wali.

## Section 11

### Concerning the management by the guardian

#### Article 385

The guardian is manage the assets of the minor in the manner of a good head of the household and shall be liable for any costs, damages and interest, which result from his bad management. (Amended by S.27-31 see also 390, 421) In the event that assets have been granted by will or inter vivos gift to the minor and the administration thereof has been assigned to one or more administrators, the stipulations applicable to those individuals who exercise parental authority, set forth in article 307, shall be applicable to the guardian. (Bw.391, 400, 452; Civ.450)



**Artikel 386**

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) De voogd zal, binnen tien dagen na het begin der voogdij, de ontzegeling vorderen, indien de verzegeling heeft plaats gehad, en dadelijk, in tegenwoordigheid van den toezienenden voogd overgaan of doen overgaan tot het inventariseren der goederen van den minderjarige (Ov. 100v).

De inventaris of boedelbeschrijving zal ook onderhands kunnen worden opgemaakt; in alle gevallen, zal de deugdelijkheid daarvan door den voogd onder eede, ten overstaan van de weeskamer, moeten bevestigd worden; wanneer de inventaris onderhands is opgemaakt, zal dezelve bij de weeskamer moeten worden overgebracht (Bw. 370v., 417, 452; Rv. 663v, 672v.; Civ. 451; Wsk. 50).

**Artikel 387**

Indien de minderjarige iets aan den voogd verschuldigd is, zal deze zulks bij den inventaris moeten opgeven; bij gebreke van die opgave, kan de voogd hetgeen aan hem mogt verschuldigd zijn niet vorderen, voor dat de minderjarige meerderjarig geworden zal zijn; hij zal bovendien verliezen de achterstallige renten en interessen der hoofdsom, vervallen sedert het opmaken van den inventaris tot op het tijdstip dat de minderjarige zal zijn meerderjarig geworden; behoudens echter dat gedurende dat tusschenvak de verjaring tegen den voogd niet zal loopen (Bw. 452, 1986; Civ. 451).

**Artikel 388**

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) Na het begin van elke voogdij, met uitzondering van die, welke door den vader of de moeder gevoerd wordt, zal de weeskamer, na verhoor van den toezienenden voogd, indien zij niet met de toezienende voogdij is belast, en na oproeping der bloedverwanten of aangehuwden aan (lees: van) den minderjarige bij raming en naar gelang der goederen, die bestuurd moeten worden, het beloop der som bepalen, welke de minderjarige jaarlijks zal kunnen verteren, gelijk mede de kosten, welke op het beheer der goederen kunnen vallen; alles behoudens het beroep aan den raad van justitie, indien de weeskamer zich niet met de meening van het meerendeel der verschenen nabestaanden vereenigd heeft.

Bij dezelfde acte zal ook worden bepaald, of de voogd gemachtigd is om zich in zijn beheer te bedienen van eenen of meer bijzondere loontrekkende bewindvoerders, onder zijne verantwoordelijkheid de zaken waarnemende (Bw. 333v., 345, 361, 372, 452; Civ. 454).

**Artikel 389**

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) De voogd is verplicht alle de meubelen of huisraad, die den minderjarige bij de opening der voogdij, of gedurende derzelve loop, te beurt vallen, mitsgaders de roerende goederen welke geene vruchten, inkomsten of voordeelen opleveren,

**Pasal 386**

Dalam waktu sepuluh hari setelah perwalian mulai berlaku, wali harus menuntut pengangkatan penyegelan, bila penyegelan ini telah dilakukan, dan dengan dihadiri oleh wali pengawas, segera membuat atau menyuruh membuat daftar barang-barang kekayaan anak belum dewasa.

Daftar barang-barang atau inventaris itu boleh dibuat di bawah tangan, tetapi dalam segala hal keberesannya harus dikuatkan di bawah sumpah oleh wali sendiri di hadapan Balai Harta Peninggalan; bila inventaris itu dibuat di bawah tangan, inventaris itu harus diserahkan kepada Balai Harta Peninggalan.

**Pasal 387**

Bila anak belum dewasa berutang kepada wali, maka hal itu harus dijelaskan dalam inventaris; dalam hal tidak ada penjelasan dalam inventaris yang demikian itu, wali tidak akan diperbolehkan menagih sesuatu yang dipiutangkannya, sebelum anak belum dewasa itu menjadi dewasa, tambahan lagi, ia akan kehilangan segala bunga dan angsuran atas jumlah pokok yang sedianya dapat ditagih semenjak pembuatan inventaris sampai saat anak belum dewasa menjadi dewasa; tetapi selama masa itu, bagi wali, lewat waktu tidak berlaku.

**Pasal 388**

Pada permulaan setiap perwalian, kecuali yang dilakukan oleh bapak atau ibu, Balai Harta Peninggalan, setelah mendengar wali pengawas, dan setelah memanggil keluarga sedarah atau semenda anak belum dewasa, menurut perkiraan dan dalam keseimbangan dengan harta kekayaan yang harus diurus, harus menentukan jumlah uang yang diperlukan untuk biaya hidup anak belum dewasa itu beserta biaya yang diperlukan guna mengurus harta kekayaan; semuanya itu tidak mengurangi kemungkinan campur tangan Pengadilan Negeri, bila Balai Harta Peninggalan tidak menyetujui pendapat sebagian besar keluarga anak belum dewasa yang hadir.

Dalam akta yang sama harus ditentukan pula apakah wali dalam menjalankan pengurusan, diperkenankan pula dengan upah menggunakan seorang pengurus khusus atau lebih, yang akan mewakili wali dan di bawah tanggung jawab wali.

**Pasal 389**

Wali wajib mengusahakan supaya dijual segala meja, kursi atau perkakas rumah tangga yang pada permulaan atau selama perwalian jatuh ke dalam kekayaan anak belum dewasa, demikian juga barang-barang yang menurut alamnya dapat disimpan, asal saja dengan

**Article 386**

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) The guardian is, within ten days after the commencement of the guardianship, demand that the sealing be released, if a sealing has taken place, and immediately, in the presence of the supervising guardian is make or organize an inventory to be made of the minor's assets. (Ov.100v.) The inventory or estate description may also be drawn up privately; in any event, the validity thereof shall be certified by the guardian under oath, before the Orphans' Chamber; if the inventory is drawn up privately, it shall be submitted to the Orphans' Chamber. (Bw. 370v., 417, 452; Rv.663v., 672v.; Civ.451; Wsk.50)

**Article 387**

If the minor is indebted to the guardian, the latter mentioned is include this in the inventory; if he fails to include this information, the guardian cannot claim that which was owing to him, prior to the minor reaching the age of majority; he is in addition not be entitled to interest which expired on the principal sum since the inventory was drawn up until the minor reaches the age of majority; provided however that during that period, that which is owed to the guardian is not be canceled due to such expiration during that period. (Bw. 452, 1986; Civ.451)

**Article 388**

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) Following the commencement of the guardianship, with the exception of guardianships carried out by the father or the mother, the Orphans' Chamber is, after having heard the supervising guardian in the event that the supervisory guardianship has not been assigned to them, and after \*136 summoning the blood relatives or relatives by marriage of the minor in accordance with the estimate and in proportion to the assets which require management, determine the amount of the capital which the minor uses annually, including the costs incurred in managing the assets; the aforementioned shall be subject to the appeal to the court of justice, in the event that the Orphans' Chamber does not agree with the views of the majority of the relatives who appear. This same deed is also stipulate whether the guardian shall be authorized to use in the course of his management one or more specific paid administrators, to administer the affairs for which he is responsible. (Bw. 333v., 345, 361, 372, 452; Civ.454)

**Article 389**

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) The guardian is required to sell all furniture or household items, which the minor has acquired at the commencement of or during the course of the guardianship, including movable assets, which do not produce any

te doen verkoopen, met uitzondering van de zoodanige welke, met bewilliging van de weeskamer, en na verhoor of behoorlijke oproeping van den toezienden voogd, indien de toeziende voogdij niet door de weeskamer wordt uitgeoefend, en van de bloedverwanten of aangehuwden van den minderjarige, in natura mogen bewaard blijven.

Die verkoop moet geschieden in het openbaar en door eenen bevoegden ambtenaar, met inachtneming der plaatselijke gebruiken, ten ware de raad van justitie, na verhoor of oproeping als voren, mogt bevelen dat deze of gene bepaaldelijk aan te wijzen voorwerpen, in het belang van den minderjarige, onder de hand worden verkocht, voor of boven den prijs, waarop dezelve door daartoe te benoemen deskundigen mogten geschat zijn (Bw. 417).

De raad van justitie kan ook, na hetzelfde verhoor, den openbaren of onderhandschen verkoop toestaan van roerende goederen, welke, naar aanleiding van het eerste lid van dit art., in natura bewaard zijn, indien het belang van den minderjarige zulks vordert.

Koopmanschappen kunnen door den voogd onder de hand, door middel van makelaars, commissionairs, of daarmede gelijkstaande personen, tegen den koers, en vruchten van landgoederen, ter markte of anderzins, tegen den marktprijs, worden verkocht (Bw. 333v., 390, 511v., 515, 1012; K. 62, 76; Rv. 678v.; Civ. 452).

#### Artikel 390

(Gew. S. 27-31 jis. 390, 421) De vader en de moeder, voor zoo verre zij het wettelijk vruchtgenot hebben van de goederen aan den minderjarige toebehoorende, zijn vrijgesteld van de verplichting om de meubelen of andere roerende goederen te verkoopen, zoo zij verkiezen dezelve te bewaren, ten einde die naderhand in natura terug te geven.

In dat geval, zullen zij, te hunnen koste, die goederen naar derzelve opregter waarde doen schatten door eenen deskundige, die door den toezienden voogd zal worden benoemd, en bij het hoofd van het plaatselijk bestuur den eed zal afleggen. Zij zullen de begroote waarde van zoodanige goederen moeten opleggen, welke zij niet in natura mogten kunnen opleveren (Bw. 311, 370, 389, 1078; Civ. 453; Wsk. 38; Bb. 379).

#### Artikel 391

De voogden zijn verplicht hetgeen van de inkomsten, na aftrek der vertering overschiet, te beleggen, zoodra het batig slot het vierde gedeelte der gewone inkomsten van den minderjarige te boven gaat. (S. 97-231\*).

Zij mogen de penningen van den minderjarige op geene andere wijze beleggen, dan door den aankoop van inschrijvingen op het grootboek der werkelijke schuld van het Koninkrijk der Nederlanden, van schuldbrieven ten laste van Indonesia, op naam van den minderjarige

persetujuan Balai Harta Peninggalan dan setelah mendengar atau memanggil dengan sah wali pengawas, bila yang menjadi wali pengawas bukan Balai Harta Peninggalan sendiri, serta keluarga sedarah atau semenda.

Penjualan harus dilakukan di muka umum oleh petugas yang berhak dengan memperhatikan kebiasaan-kebiasaan setempat, kecuali jika Pengadilan, setelah mendengar dan memanggil seperti di atas, kiranya memerintahkan, bahwa barang-barang tertentu yang ditunjuk, untuk kepentingan anak belum dewasa, harus dijual di bawah tangan dengan harga atau di atas harga yang sudah ditaksir oleh ahli-ahli yang diangkat untuk itu.

Pengadilan Negeri boleh juga, setelah mendengar seperti di atas, mengizinkan penjualan di muka umum atau di bawah tangan akan barang-barang bergerak yang sehubungan dengan ketentuan alinea pertama pasal ini telah disimpan dalam wujud asli, bila kepentingan anak belum dewasa menghendakinya.

Barang-barang dagangan boleh dijual di bawah tangan oleh wali dengan perantaraan makelar, komisioner atau orang lain yang sejajar, dengan harga kurs yang berlaku, sedangkan hasil-hasil tanah hendaknya dijual di pasar atau di mana saja dengan harga pasar.

#### Pasal 390

Bapak atau ibu, sejauh menurut undang-undang mempunyai hak menikmati hasil atas kekayaan anak belum dewasa, bebas dari kewajiban menjual perabot rumah tangga atau barang-barang bergerak Iainnya, bila mereka lebih suka menyimpannya dengan maksud mengembalikannya dalam keadaan aslinya kelak kepada anak belum dewasa.

Dalam hal itu mereka, atas biaya sendiri, harus menyuruh seorang ahli, yang akan diangkat oleh wali pengawas dan mengangkat sumpah di depan kepala pemerintahan daerah, untuk menaksir harga sebenarnya barang-barang tersebut. Barang-barang yang tidak dapat diserahkan kembali dalam wujud aslinya harus ditanggung dengan sejumlah uang taksiran.

#### Pasal 391

Wali diwajibkan membungakan sisa penghasilan setelah pendapatan dikurangi dengan pengeluaran, bila saldo untung melebihi seperempat daripada pendapatan biasa anak belum dewasa.

Mereka tidak boleh membungakan uang tunai anak belum dewasa, selain dengan cara membeli surat-surat pendaftaran dalam buku utang besar Kerajaan Belanda, membeli surat-surat piutang atas beban Indonesia, dan memindahkannya atas nama anak belum

profit, income or gains, with the exception of those, which, upon approval of the Orphans' Chamber, and after a hearing or proper summons of the supervising guardian if the supervisory guardianship is not being implemented by the Orphans' Chamber, and of the blood relatives or relatives by marriage of the minor, may be retained in their original condition. The sale is take place in public and shall be conducted by an authorized official, having regard to the local customs, unless the court of justice, after a hearing or summons as mentioned above, is order that some specific objects, in the interest of the minor, shall be disposed of in a private sale, at or exceeding the price that they have been estimated at by the experts appointed for the purpose thereof. (Bw.417) The court of justice is also, after the same hearing, approve the public or private sale of movable assets, which, pursuant to the first paragraph of this article, have been retained in their original condition, if such is required in the interest of the minor. Businesses may be sold by the guardian privately, through brokers or similar such individuals, at the prevailing market rate, and produce of the land shall be sold at the market or otherwise at the market price. (Bw.333v., 390, 511v., 515, 1012; K.62, 76; Rv.678v.; Civ.452)

#### Article 390

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) The father and the mother, to the extent that they have the legal use of the assets belonging to the minor, is not be obliged to sell the furniture or other movable assets, should they elect to keep these for the purpose of returning these later in their original state. In this regard, they is, at their expense, have the actual value of the assets appraised by an expert, appointed by the supervising guardian, who is take an oath before the head of the local government. The experts is put an estimated value on the assets which cannot be delivered in their original state. (Bw.311, 370, 389, 1078; Civ. 453; Wsk.38; Bb.379)

#### Article 391

The guardians are obligated to invest that which remains of the income after the minor's expenses have \*137 been deducted, if the profit balance exceeds one fourth of the regular income of the minor. (S.97-231) They is not be permitted to invest the minor's money in any manner other than by purchasing the registration certificates in the main ledger of actual debts of the Royal Kingdom of the Netherlands, by purchasing debentures chargeable to Indonesia, registered in the name of the minor, by investing in immovable assets,

ingeschreven, van onroerende goederen, of in rentegevende schuldbrieven, gehypothekeerd op vaste goederen, welke onbezwaarde waarde ten minste een derde boven de te beleggen som bedraagt.

Wanneer de voogden gedurende den tijd van een jaar zijn in gebreke gebleven om eenige geldsommen, overeenkomstig het voorschrift van dit art., te beleggen zijn zij daarvan de wettelijke interessen verschuldigd (Bw. 370, 372, 385, 393, 452, 1250, 1767; Civ. 455v.; S. 1848-22).

#### Artikel 392

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) Indien zich onder de goederen van den minderjarige bevinden certificaten van de nationale schuld, zijn de voogden verplicht de overschrijving daarvan op het grootboek, ten name van den minderjarige, te doen bewerkstelligen.

De schuldbrieven ten laste van Indonesia moeten mede door den voogd ten name van den minderjarige worden gesteld. De toeziende voogd zal voor de uitvoering van dezen maatregel zorg dragen, op straffe van vergoeding van kosten, schaden en interessen.

De wijze, waarop, in de gevallen, dat de weeskamer krachtens dit art. en de artt. 371 en 374 optreedt, de daaruit ontstaande verplichting tot schadevergoeding ten aanzien van al de leden van dat college tezamen of van elk lid in het bijzonder zal werken, wordt door den Gouverneur-generaal bij de instructie voor de weeskamers geregeld (Bw. 370, 372, 391, 416, 452, 1365v.; S. 91-21, cf. Wsk. 24).

#### Artikel 393

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) De voogd zal ten behoeve van den minderjarige geen geld mogen opnemen, noch diens onroerende goederen vervreemden of verpanden, noch deszelfs effecten, schuldvorderingen en actien verkopen of overdragen, zonder daartoe door den raad van justitie te zijn gemagtigd. De raad van justitie zal deze magt niet verleen, dan uit hoofde eener volstrekte noodzakelijkheid of van een klaarblijkelijk voordeel, en na verhoor of na behoorlijke oproeping van de bloedverwanten of aangehuwden van den minderjarige, en van den toezienden voogd (Bw. 309, 333v., 372, 397v., 412, 425, 452, 1076, 1170, 1216, 1330v., 1448, 1852; Rv. 684v.; Civ. 457; LN. 53-86 art. 7\* cf. noot Bw. 383).

#### Artikel 394

In geval van verkoop van onroerende goederen, zal de voogd bij zijn verzoekschrift moeten overleggen eenen staat van alle de goederen van den minderjarige, met opgave van de zoodanige welke hij zoude wenschen te vervreemden.

De raad van justitie is bevoegd om den verkoop toe te staan, het zij van de aangewezen goederen, het zij van zoodanige andere, wier vervreemding aan hem min

dewasa, membeli barang-barang tetap atau membeli surat-surat piutang berbunga, dan dengan memberi jaminan hipotek atas barang-barang tak bergerak, yang harganya dibebaskan dari segala beban sekurangnya sepertiga lebih dari jumlah uang yang diperbungakan.

Bila wali lalai dalam satu tahun untuk membungakan sejumlah uang dengan cara seperti diperintahkan dalam pasal ini, mereka harus membayar bunga uang itu menurut undang-undang.

#### Pasal 392

Bila dalam harta kekayaan anak belum dewasa terdapat sertifikat-sertifikat utang nasional, wali wajib memindahkannya ke dalam buku besar atas nama anak belum dewasa.

Surat piutang atas beban Indonesia pun harus dipindahkannya atas nama anak belum dewasa. Dengan ancaman hukuman membayar biaya, kerugian dan bunga, wali pengawas harus berusaha agar peraturan ini dilaksanakan.

Bagaimana Balai Harta Peninggalan menurut pasal ini dan pasal-pasal 371 dan 374 harus melaksanakan kewajiban untuk membayar ganti kerugian bagi semua anggota majelis bersama-sama atau bagi setiap anggota khususnya, diatur oleh pemerintah dalam sebuah instruksi bagi semua Balai Harta Peninggalan.

#### Pasal 393

Wali tidak boleh meminjam uang untuk kepentingan anak belum dewasa, juga tidak boleh mengasingkan atau menggadaikan barang-barang tak bergerak, pula tidak boleh menjual atau memindahtangankan surat-surat utang negara, piutang-piutang dan andil-andil, tanpa memperoleh kuasa untuk itu dari Pengadilan Negeri Pengadilan Negeri tidak akan memberikan kuasa ini, kecuali atas dasar keperluan yang mutlak atau bila jelas bermanfaat dan setelah mendengar atau memanggil dengan sah keluarga semenda atau sedarah anak belum dewasa dan wali pengawas.

#### Pasal 394

Bila wali hendak menjual barang-barang tak bergerak, maka surat permohonan yang diajukan oleh wali harus dilampiri sebuah daftar segala harta kekayaan anak belum dewasa dan dalam daftar itu harus disebutkan barang-barang yang hendak dijual. Pengadilan Negeri berwenang untuk mengizinkan penjualan barang-barang itu, baik barang-barang yang ditunjuk maupun barang-barang lain, yang menurut pertimbangan Pengadilan Negeri penjualan barang-barang itu tidak menimbulkan begitu banyak kerugian bagi

or in interest bearing debentures, mortgaged on fixed assets, the unencumbered value of which exceeds at least one third of the sum invested. If the guardians during a period of one year fail to invest specific sums of money, in accordance with the requirements of this article, then they shall be liable for payment of the interest by law. (Bw.370, 372, 385, 393, 452, 1250, 1767; Civ. 455v.; S.1848-22)

#### Article 392

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) If the assets of the minor include certificates of national debt, the guardians shall be required to effect the recording thereof in the main ledger on behalf of the minor.

The debentures chargeable to Indonesia must also be transferred by the guardian on behalf of the minor.

The supervising guardian shall be responsible for this transfer, and failure to do so is render him liable for compensation of costs, damages and interest. The manner in which, in the event that the Orphans' Chamber pursuant to this article and articles 371 and 374 is act, and the liabilities as a result thereof for compensation in respect of all the members of that board together or individually, shall be regulated by the Governor General in the letter of instruction to the Orphans' Chamber. (Bw.370, 372, 391, 416, 452, 1365v.; S.191-21, cv\ f.Wsk.24)

#### Article 393

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) The guardian is not be permitted, on behalf of the minor to:- borrow any money, or dispose of or mortgage his fixed assets, or dispose of or transfer his stocks, debt claims and shares, without having been authorized to do so by the court of justice. The court of justice is not render this authority, unless it is absolutely necessary or it appears that it will yield profit, and after having heard or properly summoned the blood relatives or relatives by marriage of the minor, and the supervising guardian. (Bw.309, 333v., 372, 397v., 412, 425, 452, 1076, 1170, 1216, 1330v., 1448, 1852; Rv.684v.; Civ.457; LN.53-86 article 7 note Bw.383)

#### Article 394

In the event of a sale of fixed assets, the guardian is include a list of all assets of the minor in his letter of request, and is indicate those which he might wish to dispose of. The court of justice shall be authorized to permit the sale, either of the designated assets, or of other specific items, the disposal of which may appear to be less burdensome upon the minor (Bw.425, 452; Civ.457v.)

bezwaard in het belang des minderjarigen  
mogt toeschijnen (Bw. 425, 452; Civ. 457v).

#### Artikel 395

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) De verkoop moet geschieden in het openbaar, ten overstaan van den toezienden voogd, door middel van eenen bevoegden ambtenaar, en volgens de plaatselijke gebruiken (AB. 15, Bw. 370, 396, 452; Rv. 684; Civ. 459).

#### Artikel 396

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) De raad van justitie is bevoegd om, in buitengewone gevallen, en wanneer het belang van eenen minderjarige zulks vordert, verlof te verleenen tot den onderhandschen verkoop van een onroerend goed.

Dat verlof zal echter niet worden toegestaan, dan op een met redenen bekleed verzoek van den voogd, en met eenparig goedvinden van den toezienden voogd en van de bloedverwanten of aangehuwden van den minderjarige.

Indien de opgeroepen bloedverwanten of aangehuwden niet allen verschijnen, zal het eenparig goedvinden van degenen die opkomen volgoende zijn.

Het onroerend goed zal voor geen en lageren prijs mogen worden verkocht, dan waarop hetzelve, voor het verleend verlof, zal zijn geschat geworden door drie deskundigen, door den raad van justitie te benoemen (Bw. 333v., 397v., 452; Rv. 685).

#### Artikel 397

De formaliteiten, bij art. 393 voorgeschreven, zijn niet toepasselijk, wanneer bij een vonnis, op verzoek van een der mede-eigenaars van een onverdeeld stuk goed, der verkoop bevolen mogt zijn, behoudens echter dat die verkoop steeds in het openbaar zal moeten geschieden (Bw. 452; Rv. 684v.; Civ. 460).

#### Artikel 398

Indien de regter, naar aanleiding van art. 393, verlof verleent tot den verkoop van effecten, aan den minderjarige toebehoorende, kan hij tevens bepalen dat die verkoop onder de hand geschiede, mits de effecten van dien aard zijn, dat derzelve waarde, op den dag des verkoops, door gewone prijscouranten, of soortgelijke in Indonesie gebruikelijke opgaven, kan worden aangetoond (Bw. 396, 452; K. 62).

#### Artikel 399

De voogd vermag geen onroerend goed van den minderjarige op eene andere wijze dan in openbare veiling te koopen.

In dat geval, zal de koop echter niet van kracht zijn, dan ten gevolge der goedkeuring van den raad van justitie, verleend overeenkomstig de voorschriften en onder de bepalingen van het

anak belum dewasa.

#### Pasal 395

Penjualan harus dilakukan di muka umum, di hadapan wali pengawas, oleh pegawai yang berhak dan menurut kebiasaan setempat.

#### Pasal 396

Pengadilan Negeri boleh mengizinkan penjualan di bawah tangan suatu barang tak bergerak dalam hal-hal yang luar biasa dan bila kepentingan anak belum dewasa menghendakinya. Izin itu tidak akan diberikan, kecuali atas permintaan wali yang harus disertai alasan-alasannya dan dengan persetujuan bersama dari wali pengawas dan keluarga sedarah atau semenda. Bila keluarga sedarah atau semenda tidak semua datang menghadap atas panggilan, maka cukup persetujuan bersama dari mereka yang datang. Barang tidak bergerak itu tidak boleh dijual dengan harga yang lebih rendah dari harga yang sebelum pemberian izin telah ditaksir oleh tiga orang ahli yang diangkat oleh Pengadilan Negeri.

#### Pasal 397

Segala bentuk acara yang ditentukan dalam Pasal 393 tidak berlaku, bila dalam suatu putusan pengadilan, atas permintaan salah seorang di antara beberapa orang pemilik barang yang belum dibagi, diperintahkan menjualnya, kecuali bahwa penjualan itu selalu harus dilakukan di muka umum.

#### Pasal 398

Bila Hakim sehubungan dengan Pasal 393, mengizinkan penjualan surat-surat berharga milik anak belum dewasa, maka boleh ditetapkan bahwa penjualan itu hendaknya dilakukan di bawah tangan, asalkan surat-surat tersebut adalah sedemikian rupa, sehingga harga atau pemberitahuan sejenis itu, sebagaimana lazimnya dikeluarkan di Indonesia.

#### Pasal 399

Wali tidak boleh menjual barang: tak bergerak anak belum dewasa selain dengan lelang umum. Dalam hal itu pembelian tidak akan mempunyai kekuatan, sebelum disahkan oleh Pengadilan Negeri menurut syarat-syaratnya dan ketentuan dalam alinea-alinea kedua, ketiga dan keempat pasal 396.

#### Article 395

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) The sale is take place in public, in the presence of the supervising guardian, conducted by an authorized official, and in accordance with local customs. (Ab.15, Bw.370, 396, 452; Rv.684.; Civ.459)

#### Article 396

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) The court of justice shall be authorized to, in extraordinary circumstances, and if necessary in the interest of a minor, grant approval for the private sale of immovable assets. Such approval is not be permitted, in circumstances other than if it is pursuant to a request from the guardian detailing the reasons therefor, and by mutual approval of the supervising guardian and the blood relatives or relatives by marriage of the minor. If all of the blood relatives or relatives by marriage summoned do not appear upon the summons, then the mutual consent of those who do appear shall be sufficient. The immovable assets is not be sold for a price which is lower than the price estimated by three experts, to be nominated by the court of justice, prior to the approval being granted. (Bw. 333v., 397v., 452; Rv.685)

#### Article 397

The formalities, described in article 393, is not be applicable, if, in the judgment, at the request of one of the co-owners of an undivided asset, the sale may have been ordered, provided that the sale is always be held in public. (Bw.452; Rv.684v.; Civ.460)

#### Article 398

If the judge, pursuant to article 393, grants his approval to the sale of stocks and bonds belonging to the minor, he may also determine that such sale shall be held in private, provided that the stocks and bonds are of the same value on the date of the sale as displayed in the usual price lists printed in the newspapers or similar information customary in Indonesia. (Bw.396, 452; K.62)

#### Article 399

The guardian is not allow the immovable assets of the minor to be purchased in any manner other than by public auction. In this regard the purchase shall be invalid unless it is approved by the court of justice which approval shall be granted pursuant to the requirements and subject to the stipulations of the second, third and fourth paragraphs of article 396. (Bw.452, 1470; civ.450, 1596 No.1)

tweede, derde en vierde lid van art. 396 (Bw. 452, 1470; Civ. 450, 1596 No. 1).

#### Artikel 400

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) De voogd vermag de goederen van den minderjarige niet voor zich zelven te huren of in pacht te nemen, ten zij de voorwaarden door den raad van justitie, na verhoor of behoorlijke oproeping van bloedverwanten of aangehuwden van den minderjarige, mitsgaders van den toezienden voogd, zullen zijn goedgekeurd; in welk geval laatstgemelde bevoegd is om de overeenkomst met den voogd te sluiten (Bw. 417, 452).

Hij vermag, zonder dezelfde goedkeuring, geene opdracht aan te nemen van regten of schuldvorderingen jegens den onder zijne voogdij staanden persoon (Bw. 333v., 370, 385, 452, 613, 1533, 1548; Civ. 450).

#### Artikel 401

De voogd vermag eene erfenis, aan den minderjarige opgekomen, niet anders te aanvaarden dan onder het voorregt van boedelbeschrijving (Bw. 1046).

Hij vermag geene erfenis te verwerpen, zonder daartoe, op de wijze bij art. 393 vermeld, verlof bekomen te hebben (Bw. 371, 386, 430, 452, 1023, 1057, 1448; Civ. 461).

#### Artikel 402

Hetzelfde verlof wordt vereischt tot het aannemen eener gift aan eenen minderjarige gedaan; zij zal ten opzichte van den minderjarige dezelfde gevolgen hebben als ten opzichte van een meerderjarig persoon (Bw. 452, 1448, 1677, 1685, 1687; Civ. 463).

#### Artikel 403

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) Alvorens eene regtsvordering voor den minderjarige in te stellen, of zich op eene regtsvordering, tegen denzelven ingesteld, te verdedigen, kan de voogd, te zijner verantwoording, zich daartoe doen magtigen door de weeskamer, die daarop het gevoelen der bloedverwanten of aangehuwden van den minderjarige en van den toezienden voogd, indien de toeziende voogdij niet door de weeskamer wordt uitgeoefend, inneemt.

De voogd die, niet voorzien van dit verlof, eene regtsvordering heeft ingesteld, of zich daartegen verdedigt, kan door den regter tot de betaling der proces-kosten uit eigene beurs worden verwezen, indien wordt bevonden dat hij zonder redelijken grond het regtsgeding aangevangen of volgehouden heeft; onverminderd zijne gehoudenheid tot verdere vergoeding van kosten, schaden en interessen, zoo daartoe gronden zijn.

Hetzelfde kan plaats hebben, indien mogt blijken dat de voogd door valsche voorgevens, of verberging der waarheid zoodanig verlof mogt hebben verkregen (Bw. 333v., 404v., 452, 1448; Wsk. 13; Rv. 58v.; Civ. 464).

#### Pasal 400

Wali tidak boleh menyewa atau mengambil sebagai hak usaha untuk diri sendiri barang-barang anak belum dewasa, kecuali Pengadilan Negeri telah mengizinkan syarat-syaratnya setelah mendengar atau memanggil dengan sah keluarga sedarah atau semenda anak belum dewasa dan wali pengawas; dalam hal demikian, wali-pengawaslah yang berhak mengadakan perjanjian dengan wali. Tanpa izin yang sama, wali tidak boleh menerima penyerahan hak atau piutang terhadap mereka yang ada di bawah perwaliannya.

#### Pasal 401

Wali tidak boleh menerima warisan yang diperuntukkan bagi anak belum dewasa, selain dengan hak istimewa akan pendaftaran harta peninggalan. Wali tidak boleh menolak warisan tanpa izin untuk itu yang diperoleh dengan cara yang ditentukan dalam Pasal 393.

#### Pasal 402

Izin yang sama diperlukan juga untuk menerima sebuah hibah yang diperuntukkan bagi anak belum dewasa akibat hibah yang demikian adalah sama seperti akibat hibah yang diberikan kepada seorang yang telah dewasa.

#### Pasal 403

Sebelum mengajukan gugatan di muka Hakim untuk anak belum dewasa, atau sebelum membelanya terhadap suatu gugatan, atas tanggung jawab sendiri wali boleh meminta kepada Balai Harta Peninggalan supaya dikuasakan untuk itu; balai itu, atas permintaan tersebut, harus menanyakan terlebih dahulu pendapat para keluarga sedarah atau semenda anak belum dewasa, demikian pula pendapat wali pengawas, sekiranya perwalian pengawas tidak dilakukan oleh Balai Harta Peninggalan sendiri.

Wali yang tanpa izin tersebut mengajukan gugatan di muka Hakim atau mengadakan pembelaan atas suatu gugatan dan dapat dihukum oleh Hakim untuk membayar biaya perkara dengan uangnya sendiri, bila dipandang bahwa tidak dengan alasan yang layak perkara itu dimulainya atau dipertahankannya; hal ini tidak mengurangi kewajiban wali untuk membayar biaya, kerugian dan bunga, kiranya ada alasannya untuk itu.

Hukuman yang sama dapat juga diberikan bila ternyata bahwa izin tersebut didapatnya

#### Article 400

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) The guardian is not be permitted to personally lease or use the assets of the minor, unless in accordance with the requirements of the court of justice which, after having heard or properly summoned the blood relatives or relatives by marriage of the minor, including the supervising guardian, have been approved, in which case the latter mentioned shall be authorized to conclude an agreement with the guardian. (Bw. 417, 452) He is not, without the same approval, accept an assignment of rights or debts in respect of which claims have been filed against the individual under his guardianship. (Bw. 33v., 370, 385, 452, 613, 1533, 1548; Civ.450)

#### Article 401

The guardian, is not accept that which is acquired by the minor by inheritance unless it is under the privilege of the estate description. (Bw.1046) He is not refuse to accept that which is acquired by inheritance without having obtained approval therefor in the \*139 manner as mentioned in article 393. (Bw.371, 386, 430, 452, 1023, 1057, 1448; Civ.461)

#### Article 402

The same approval shall be required for the acceptance of a gift granted to the minor; this is have the same consequences with regard to the minor as with regard to an adult. (Bw.452, 1448, 1677, 1685, 1687; Civ.463)

#### Article 403

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) Prior to filing a legal claim on behalf of the minor, or to defending oneself against a legal claim filed against him, the guardian may, at his risk, obtain authority therefor from the Orphans' Chamber, which is consult the blood relatives or relatives by marriage of the minor and of the supervising guardian, if the supervisory guardianship is not carried out by the Orphans' Chamber. The guardian, to whom this consent has not been granted, and who files a legal claim, or defends oneself against a legal claim, may be charged with the payment of the costs of the proceedings, if it is revealed that he has commenced or maintained proceedings in respect of the legal claim without reasonable grounds, without prejudice to his liability for further compensation in the form of costs, damages and interest, in the event that there are grounds therefor. The same is apply, if it is revealed that the guardian obtained the approval by providing false information or by concealing the truth. (Bw. 333v., 404v., 452, 1448; Wsk.13; Rv.58v.; civ.464)

karena penuturan yang bohong atau penyembunyian keadaan yang sebenarnya.

**Artikel 404**

Het staat aan den voogd niet vrij in eene regtsvordering, tegen den minderjarige ingesteld, te berusten zonder daartoe gemachtigd te zijn door de weeskamer, op de wijze als in den aanvang van het vorige art. is vermeld (Bw. 403, 452; Wsk. 13; Civ. 464).

**Pasal 404**

Dalam suatu perkara yang diajukan terhadap anak belum dewasa, wali tidak leluasa menyatakan menerima putusan tanpa kuasa untuk itu dari Balai Harta Peninggalan dengan cara yang disebutkan dalam permulaan pasal yang lalu.

**Article 404**

The guardian is not be permitted to admit a legal claim filed against the minor, without having been authorized to do so by the Orphans' Chamber, in the manner mentioned at the beginning of the previous article. (Bw.403, 452; Wsk.13; Civ.464)

**Artikel 405**

Hetzelfde verlof wordt vereischt, wanneer de voogd eene scheiding of verdeling wil vragen; doch kan hij, zonder dat verlof, antwoorden op eenen eisch tot scheiding of verdeling tegen den minderjarige gedaen (Bw. 403, 452, 1066; Civ. 465).

**Pasal 405**

Wali diharuskan mendapat izin yang sama, bila ia hendak meminta pemisahan atau pembagian tetapi tanpa izin ia boleh menjawab tuntutan akan pemisahan atau pembagian yang diajukan terhadap anak belum dewasa.

**Article 405**

The same approval shall be required, in the event that the guardian requests a separation or division; he may however, without such approval, respond to a claim for separation or division filed against the minor. (Bw. 403, 452, 1066; Civ.465)

**Artikel 406**

De regelen, welke ten opzichte der scheiding en verdeling van goederen, waarbij minderjarigen belang hebben, zullen moeten worden in acht genomen, zijn bepaald bij den zeventienden titel van het tweede boek, handelende van boedelscheiding (Bw. 401, 452, 1066v., 1072v., 1448; Civ. 466).

**Pasal 406**

Ketentuan-ketentuan yang harus diperhatikan dalam hal pemisahan dan pembagian harta yang menyangkut kepentingan anak belum dewasa, ditetapkan dalam Bab XVII Buku Kedua yang berjudul Pemisahan Harta Peninggalan.

**Article 406**

The rules, which, with regard to the separation and division of the assets, are in the minor's interest and must be taken into account, are stipulated in the seventeenth chapter of the second book, regarding division of the estate (Bw. 401, 452, 1066v., 1072v., 1448; Civ.466)

**Artikel 406a**

(Ing. S. 27-31 jjs. 390, 421) Indien minderjarigen, die onder voogdij staan van verschillende voogden, goederen gemeen hebben, kan de raad van justitie een van hen of een ander persoon aanwijzen, om, onder de noodige door den raad van justitie te stellen waarborgen het bewind over die goederen waar te nemen totdat de scheiding en deeling heeft plaats gehad (Bw. 319e6).

**Pasal 406a**

Bila anak-anak belum dewasa yang berada di bawah beberapa orang wali mempunyai harta kekayaan yang sama, Pengadilan Negeri boleh menunjuk salah seorang dari mereka atau orang lain untuk menyelenggarakan pengurusan harta kekayaan itu sampai pemisahan dan pembagian selesai, atas jaminan yang ditentukan Pengadilan Negeri.

**Article 406a**

(Supplemented by S.27-31 see also 390, 421) If minors, who are under guardianship of different guardians, have property in common, then the court of justice may appoint one of them or another individual, to administer the assets until the separation and division have taken place, upon the necessary security being provided by the court of justice. (Bw. 319e)

**Artikel 407**

De voogd kan, zonder het verlof waarvan bij art. 393 wordt gesproken, in den naam van den minderjarige geene dading aangaan, noch de beslissing van eene zaak aan scheidsmannen opdragen (Bw. 452, 1448, 1851; Rv. 615v.; Civ. 467).

**Pasal 407**

Tanpa izin yang dibicarakan dalam Pasal 393, wali tidak boleh mengadakan perdamaian atas nama anak belum dewasa, pula tidak diperbolehkan menyerahkan penyelesaian suatu perkara kepada wasit.

**Article 407**

The guardian is not, without the approval set forth in article 393, commit an act on behalf of the minor, or assign the decision of a case to arbitrators. (Bw.452, 1448, 1851; Rv.615v.; Civ.467)

**Artikel 408**

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) Indien de vader of de moeder met den vooroverleden echtgenoot in algeheele of in beperkte gemeenschap is getrouwd geweest, kan dezelve, na verhoor of behoorlijke oproeping van de bloedverwanten of aangehuwden, mitsgaders van den toezienenden voogd, door den raad van justitie worden gemachtigd om de goederen, de nering, het bedrijf, den handel, de fabriek of dergelijke, gedurende eenen bepaalden tijd, en zelfs tot de meerderjarigheid, in gemeenschap met de minderjarige, te mogen aanhouden.

**Pasal 408**

Jika bapak atau ibu dan isterinya atau suaminya yang telah lebih dulu meninggal dunia, dulunya kawin dengan harta bersama secara penuh atau terbatas, maka Pengadilan Negeri, setelah mendengar atau memanggil dengan sah para keluarga sedarah atau semenda beserta wali-pengawas, boleh memberi kuasa kepadanya agar selama waktu yang ditentukan, bahkan sampai anak yang belum dewasa menjadi dewasa, terus menguasai harta kekayaan itu, pendapatan perusahaan, perdagangan, pabrik atau yang sejenis itu. Izin ini tidak dapat diberikan, kecuali jika setelah Pengadilan Negeri melihat daftar kekayaan, ternyata bahwa kepentingan anak belum dewasa adalah sangat besar dan ada jaminan yang diberikan oleh wali atau wali-pengawas.

**Article 408**

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) If the father or the mother has been married to the late spouse on the basis that all or part of their property would be community property, then the surviving spouse may, after the blood relatives or relatives by marriage, as well as the supervising guardian, have been heard or properly summoned be authorized by the court of justice to maintain the assets - the gains, the enterprise, the trade, the factory or such similar business activity, for a specific duration, in common with the minor, and also until the minor reaches the age of majority. This approval is not be granted, unless the court of justice, after review of the estate description, is satisfied that it is in the significant interest of the minor and of the security, which the male or female guardian has provided. The same approval may, at the request of the guardian, or the supervising guardian, after a hearing as aforementioned, be

Dit verlof kan niet worden toegestaan, ten zij aan den raad van justitie, na inzage van de boedelbeschrijving, zij gebleken van het aanmerkelijk belang der minderjarigen, en van den waarborg, dien de voogd of de voogdesse oplevert. Hetzelve zal, op verzoek van den voogd, of van den toezienenden voogd, na

Izin tersebut atas permohonan wali atau

verhoor als voren, kunnen worden ingetrokken.

Het openbaar ministerie kan zelfs ambtshalve de intrekking vorderen (Bw. 119, 127, 153, 155, 333v., 370, 452).

## TWAALFDE AFDEELING

### Van de rekening en verantwoording der voogdij

#### Artikel 409

Elke voogd is, bij het eindigen van zijn beheer, verplicht tot het doen van eene slotrekening en verantwoording (Bw. 342, 372, 378, 381b, 452; Rv. 580-80; IR. 233; Civ. 469).

#### Artikel 410

(Gew. S. 17-497; 27-31 jis. 390, 421) Die rekening en verantwoording zal ten koste van den minderjarige gedaan worden aan hem zoodra hij zijne meerderjarigheid heeft bereikt, of aan zijne erfgenamen zoodra de minderjarige is overleden, of aan den opvolger in het beheer.

De voogd zal de kosten daartoe voorschieten.

Men zal daarin aan den voogd goeddoen alle noodzakelijke, betamelijke en behoorlijk geregtvaardigde uitgaven (Bw. 330, 370, 419, 452; Rv. 99, 764v.; Civ. 471).

#### Artikel 411

(Gew. S. 28-546) De voogden, met uitzondering van den vader, de moeder en den mede-voogd, mogen als belooning in rekening brengen drie ten honderd van de inkomsten, twee ten honderd van de uitgaven, en een en een half ten honderd van de kapitalen welke door hen worden ontvangen; ten ware zij verkiezen het loon te genieten, hetwelk hun bij uiterste wilsbeschikking, of bij de in art. 355 vermelde authentieke acte, mogt zijn toegelegd; in welk geval zij geen verder loon mogen in rekening brengen (Ov. 22, 80; Bw. 388, 452, 1794; S. 24-523\*; T. XIII-404).

Bij S. 27-31 is een tweede alinea toegevoegd, die bij S. 27-456 in ingetr.

#### Artikel 412

Elke overeenkomst, rakende de voogdij of de voogdij-rekening, welke tusschen den voogd en den minderjarige, meerderjarig geworden zijnde, mogt plaats hebben, is nietig en van onwaarde, wanneer dezelve niet is voorafgegaan van eene behoorlijke rekening en verantwoording, met overlegging der noodige bewijsstukken; van welk alles zal moeten blijken door eene schriftelijke erkentenis van dengene aan wien de rekening gedaan is, ten minste tien dagen voor de overeenkomst afgegeven (AB. 23; Bw. 452, 904, 1451, 1852; Civ. 472).

#### Artikel 413

walipengawas, boleh dicabut setelah mendengar seperti di atas. Bahkan Kejaksaan, karena jabatan, boleh menuntut pencabutan izin itu.

### Perhitungan Pertanggungjawaban Perwalian

#### Pasal 409

Setiap wali, wajib mengadakan perhitungan penutup dan pertanggungjawaban.

#### Pasal 410

Perhitungan dan pertanggungjawaban itu harus dilakukan atas biaya dan kepada anak belum dewasa bila ia telah menjadi dewasa, atau kepada ahli warisnya bila ia telah meninggal, atau kepada pengganti pengurus. Wali harus membayar lebih dulu biaya-biaya untuk itu. Dalam perhitungan itu, untuk semua pengeluaran yang perlu, yang pantas dan yang cukup beralasan, wali harus mendapat penggantian.

#### Pasal 411

Semua wali, kecuali bapak, ibu dan wali-peserta, boleh memperhitungkan upah sebesar tiga persen dari segala pendapatan, dua persen dari segala pengeluaran, dan satu setengah persen dari modal yang mereka terima, kecuali jika mereka lebih suka menerima upah yang ditentukan dengan surat wasiat atau dengan akta otentik tersebut dalam Pasal 355; dalam hal yang demikian mereka tidak boleh memperhitungkan upah yang lebih besar.

#### Pasal 412

Setiap persetujuan mengenai perwalian dan perhitungan perwalian, yang telah diadakan antara wali dan anak belum dewasa yang sementara itu menjadi dewasa, adalah batal dan tidak berharga, bila persetujuan itu tidak didahului perhitungan yang baik dan pertanggungjawaban dengan alat-alat bukti yang diperlukan; semuanya itu harus dinyatakan dengan pengakuan tertulis dari pihak yang kepadanya harus dilakukan perhitungan itu, yang diberikan sekurang-kurangnya sepuluh hari sebelum persetujuan.

#### Pasal 413

revoked. The prosecution counsel may in the course of duty order the revocation. (Bw.119, 127, 153, 155, 333v., 370, 452)

## Section 12

### Concerning the rendering of account of the guardianship

#### Article 409

Each guardian shall be, upon termination of his management, obliged to submit a final financial and management account (Bw.342, 372, 378, 381b, 452; Rv.580-8; IR.233; Civ.469)

#### Article 410

(Amended by S.17-497; 27-31 see also 390, 421) The account shall be rendered at the expense of the minor when he or she reaches the age of majority, or to his or her heir if the minor passes away, or to the successor in the management. The guardian is advance the costs in respect thereof. In the final account the guardian shall be compensated for all the necessary, appropriate and justifiable expenses. (Bw.330, 370, 419, 452; Rv.99, 764v.; civ.471)

#### Article 411

(Amended by S.28-546) The guardians, with the exception of the father, the mother and the co-guardian, is in respect of their remuneration include in the account 3% of the income, 2% of the expenses, and 1.5% of the capital received by them; unless they prefer to obtain compensation, which shall be granted to them in a last will or in the authentic deed mentioned in article 355, in which case they is not be permitted to include any other compensation in the account.(Ov.22, 80; Bw.388, 452, 1794; S.24-523; T.XIII-404) In S.27-31 a second paragraph is supplemented, which has been revoked in S.27-456.

#### Article 412

Each agreement, relevant to the guardianship or the guardianship account, entered into between a guardian and a minor having reached the age of majority, shall be void and invalid if it has not been preceded by a proper account having been rendered by submitting the necessary evidence which shall be properly documented by the individual to whom the account shall be rendered, and of which written acknowledgment shall be submitted at least ten days prior to the agreement. (AB.23; Bw.452, 904, 1451, 1852; Civ.472)

#### Article 413

Het slot van rekening, door den voogd verschuldigd, zal, zonder dat zulks geeischt worde, renten dragen van den dag af dat de rekening gesloten is.

De renten van hetgeen de minderjarige aan den voogd schuldig blijft zullen niet loopen, dan van den dag der aanmaning tot betaling, na het sluiten van de rekening en verantwoording gedaan (Bw. 335v., 452, 1149-7o, 1250, 1767; Rv. 580-8o, 704-3o, 774; Civ. 474; Wsk. 33; S. 1848-22, \* noot Bw. 391).

#### Artikel 414

Alle regtsvordering van den minderjarige tegen zijnen voogd, betrekkelijk de verrigtingen der voogdij, verjaart met tien jaren, te rekenen van den dag der meerderjarigheid (Bw. 452, 1946; Civ. 475).

### DE RTIENDE AFDEELING

#### Van de weeskamers en de voogdijraden

#### Artikel 415

(Gew. S. 21-489; 33-564) In het rechtsgebied van elken raad van justitie is eene weeskamer gevestigd, welker ressort en plaats van vestiging dezelfde zijn als die van den raad van justitie. (RO. 117v.; RBg. 73v).

De Gouverneur-Generaal kan bepalen, dat de aan eene weeskamer toekomende bevoegdheden en aan haar opgedragen bemoeienissen zullen worden uitgeoefend en verricht door of namens eene der andere weeskamers. In dat geval zal laatstbedoelde weeskamer op de plaats van vestiging van eerstbedoeld college worden vertegenwoordigd door een aldaar kantoor houdend gedelegeerd lid. Behalve in de bij de instructie voor de weeskamers aan te wijzen gevallen is het gedelegeerd lid steeds bevoegd voor de weeskamer op te treden. (Wsk. 13; S. 34-28 jo. 48-35).

Wanneer de Gouverneur-Generaal heeft gebruik gemaakt van de hem bij het vorig lid toegekende bevoegdheid, wordt de weeskamer aan welke de functien van een ander college zijn opgedragen, in alle zaken, welke laatstgemeld college betreffen, geacht haar woonplaats uitsluitend ten kantore van het gedelegeerd lid te hebben.

(Gew. S. 02-222) Voor elke weeskamer worden op de plaatsen, waar dit nodig blijkt, agenten aangesteld. (Wsk. 40).

(Toeg. S. 16-325) De aanwijzing van den vertegenwoordiger der weeskamers in Nederland geschiedt door den Minister van Overzeese Rijksdelen, die tevens de instructie van dien vertegenwoordiger vaststelt.

#### Artikel 416

De instructie voor de weeskamers wordt, na raadpleging van het hoog gerechtshof, door den Gouverneur-generaal vastgesteld. Deze regelt

Perhitungan penutup yang harus diadakan oleh wali, tanpa ditagih pun harus memberikan bunga sejak hari perhitungan ditutup. Segala bunga dari apa yang masih menjadi utang anak belum dewasa terhadap walinya tidak akan berjalan, kecuali sejak hari teguran pelaksanaan pembayaran, setelah perhitungan dan pertanggungjawaban ditutup.

#### Pasal 414

Segala tuntutan anak belum dewasa terhadap walinya berkenaan dengan tindakan-tindakan perwalian, gugur karena lewat waktu setelah lewat sepuluh tahun, terhitung sejak anak menjadi dewasa.

### BAGIAN 13

#### Balai Harta Peninggalan dan Dewan Perwalian

#### Pasal 415

Dalam daerah hukum setiap Pengadilan Negeri ada Balai Harta Peninggalan, yang daerah dan tempat kedudukannya sama dengan daerah dan tempat kedudukan Pengadilan Negeri.

Pemerintah boleh menentukan, bahwa segala kekuasaan yang diberikan kepada suatu Balai Harta Peninggalan beserta usaha-usahanya, dipangku dan dijalankan oleh atau atas nama salah satu Balai Harta Peninggalan yang lain. Dalam hal demikian, Balai Harta Peninggalan tersebut terakhir harus diwakili oleh seorang anggota perwakilan yang berkantor di tempat Balai Harta Peninggalan tersebut pertama. Kecuali dalam hal yang ditunjukkan dalam instruksi untuk semua Balai Harta Peninggalan, anggota perwakilan itu selamanya berkuasa untuk bertindak atas nama Balai Harta Peninggalan.

Bila pemerintah telah mempergunakan kekuasaan yang diberikan kepadanya dalam alinea yang lalu, maka Balai Harta Peninggalan yang diperintahkan bertugas untuk Balai Harta Peninggalan lain, dalam segala urusan yang mengenai majelis tersebut terakhir, dianggap mempunyai tempat tinggal semata-mata di kantor anggota perwakilan tersebut.

Untuk setiap Balai Harta Peninggalan harus diangkat agen-agen di tempat-tempat yang benar membutuhkannya. Penunjukkan wakil semua Balai Harta Peninggalan di Negeri Belanda dilakukan oleh Menteri Urusan Daerah Seberang Lautan, yang harus membuat instruksi bagi perwakilan tersebut.

#### Pasal 416

Instruksi untuk semua Balai Harta Peninggalan ditentukan oleh pemerintah. setelah mendengar Mahkamah Agung.

The final account due from the guardian, is, without being demanded, bear interest from the date that the account is closed. The interest that the minor owes to the guardian is not \*142 commence earlier than from the date of the reminder to pay, following the closing of the account rendered. (Bw.335v., 452, 1149-7, 1250, 1767; Rv.580-8, 704-3, 774; Civ.474; Wsk.33; S.1848-22, note Bw. 391)

#### Article 414

All legal claims filed by the minor against his guardian in connection with his acts, is expire ten years after the date of majority . (Bw.452, 1946; Civ. 475)

### Section 13

#### Concerning the orphans' chamber and guardian council

#### Article 415

(Amended by s.21-489; 33-564) An Orphans' Chamber shall be established in the legal jurisdiction of each court of justice, which area and place of establishment shall be identical to that of the court of justice. (RO. 117v.; RBg.73v) The Governor General may stipulate that the authority granted to an Orphans' Chamber and the tasks assigned to it shall be implemented and carried out by or on behalf of one of the other Orphans' Chambers. In this regard, the latter mentioned Orphans' Chamber shall be represented at the place of establishment of the earlier mentioned board by a member delegated by an office established there. In addition to the matters stipulated in the instruction to the Orphans' Chambers, the delegated member is at all times be authorized to represent the Orphans' Chamber. (Wsk.13; S.34-28 see also 48-35) In the event that the Governor General exercises the authority granted to him in the previous paragraph, the Orphans' Chamber to which the functions of another chamber have been assigned, shall be considered to have its place of residence exclusively at the office of the delegated member regarding all matters pertaining to that other chamber. (Amended by S.02-222) In respect of each Orphans' Chamber, agents shall be nominated at the places as required. (Wsk.40) (Supplemented by S.16-325) The appointment of the representative of the Orphans' Chambers in the Netherlands shall be done by the Minister of Overseas Royal Locations, who is also determine the instruction of such representative.

#### Article 416

The instruction to the Orphans' Chambers is, after consultation with the supreme court, be stipulated by the Governor General. He is



de zamenstelling en inrigting van ieder derzelve, in overeenstemming met de voorschriften der nieuwe wetgeving (Ov. 70; Bw. 366, 452; Rv. 787; S. 72-166\*).

#### Artikel 416a

(Ing. S. 27-31 jis. 390, 421; gew. 33-564) In het rechtsgebied van elken raad van justitie is een voogdijraad gevestigd, aan wien, behalve de in dit wetboek of in andere algemeene verordeningen uitdrukkelijk genoemde bemoeienissen, is opgedragen de zorg voor de minderjarigen, die bij regterlijke uitspraak ingevolge de artt. 214, 319f, vijfde lid, of 382, derde lid aan zijn zorg worden toevertrouwd, alsmede voor die, welke door den officier van justitie bij den raad van justitie krachtens art. 319i of 382a te zijner beschikking worden gesteld. (S. 27-382\*).

(Ing. S. 33-564) Het ressort en de plaats van vestiging van den voogdijraad zijn dezelfde als die van den raad van justitie.

De door den voogdijraad gemaakte kosten komen ten laste van den Lande.

(Toeg. S. 38-622) Wanneer de voogdijraad zich in verband met de bepalingen van dezen titel of de titels X, XI, XIV en XIV A van dit boek tot eenig rechterlijk college wendt, wordt de medewerking van een procureur of advocaat niet vereischt.

(Toeg. S. 38-622) De voogdijraad draagt zorg, dat de gelden, aan hem betaald door personen, die krachtens dit boek tot eene uitkeering tot onderhoud en opvoeding hunner minderjarige kinderen verplicht zijn, overeenkomstig hunne bestemming worden besteed.

#### Artikel 416b

(Ing. S. 27-31 jis. 390, 421; gew. 33-564) Behoudens het bepaalde in het volgende lid, bestaat de voogdijraad uit de ter plaatse gevestigde Weeskamer, aangevuld met een door den Gouverneur-Generaal te bepalen aantal leden. (S. 27-382\*).

Wanneer de Gouverneur-Generaal heeft gebruik gemaakt van de hem bij het tweede lid van art. 415 toegekende bevoegdheid, bestaat de voogdijraad uit het ter plaatse kantoor houdend gedelegeerd lid eener elders gevestigde Weeskamer en een door den Gouverneur-Generaal te bepalen aantal leden. (S. 34-28\*).

Het personeel van de weeskamer vervult bij den voogdijraad dezelfde ambtsverrichtingen als bij de weeskamer.

De wijze, waarop de voogdijraad zijn werkring vervult, wordt door den Gouverneur-Generaal geregeld. (S. 27-382\*).

Voor elken voogdijraad worden op de plaatsen, waar dit noodig blijkt, agenten aangesteld.

Instruksi ini mengatur susunan dan peraturan dalam tiap-tiap Balai Harta Peninggalan sesuai dengan ketentuan-ketentuan dalam perundang-undangan baru.

#### Pasal 416a

Dalam daerah hukum setiap Pengadilan Negeri, ada sebuah dewan perwalian, yang ditugaskan melakukan segala usaha pemeliharaan, kecuali campur tangan yang dengan tegas disebutkan dalam kitab undang-undang ini dan peraturan-peraturan pemerintah lainnya, bagi anak belum dewasa yang dipercayakan kepadanya dengan putusan Hakim menurut Pasal 214, Pasal 319f alinea kelima, atau Pasal 382 alinea ketiga seperti juga bagi anak-anak diserahkan kepadanya oleh Kejaksaan menurut Pasal 319i atau Pasal 382a.

Daerah dan tempat kedudukan dewan perwalian sama dengan daerah dan tempat kedudukan Pengadilan Negeri Biaya yang dikeluarkan dewan perwalian dibebankan kepada negara. Bila dewan perwalian, menurut bab ini atau Bab X, XI, XIV dan XIVA buku ini, maju ke pengadilan, maka bantuan seorang pengacara atau advokat tidak diharuskan. Dewan perwalian harus berusaha, agar segala uang yang dibayar oleh orang-orang yang menurut buku ini wajib memberikan tunjangan untuk nafkah dan pendidikan anak belum dewasa, digunakan sesuai dengan maksudnya.

#### Pasal 416b

Tanpa mengurangi ketentuan alinea berikut, dewan perwalian terdiri dari Balai Harta Peninggalan setempat, dengan jumlah anggota yang ditentukan oleh pemerintah.

Bila pemerintah mempergunakan kekuasaan yang diberikan kepadanya oleh alinea kedua Pasal 415 maka dewan perwalian terdiri dari anggota perwakilan Balai Harta Peninggalan yang berkedudukan di lain daerah, yaitu anggota yang berkantor di daerah setempat, dan sejumlah anggota yang ditentukan oleh presiden.

Pegawai Balai Harta Peninggalan melakukan tugas pada dewan perwalian sama seperti pada Balai Harta Peninggalan. Cara dewan perwalian menunaikan tugasnya, diatur oleh pemerintah. Untuk tiap dewan perwalian, di tempat-tempat yang membutuhkannya diangkat agen-agen.

regulate the composition and structure of each one, in accordance with the requirements of the new laws. (Ov.70; Bw.366, 452; Rv.787; S.72-166)

#### Article 416a

(Supplemented by S.27-31 see also 390, 421; amended by 33-564) In the legal jurisdiction of each court \*144 of justice, a guardian council shall be established which, with the exception of the tasks specifically referred to in this Civil Code or in other general ordinances, has been delegated responsibility for the care of those minors, who, pursuant to the court judgment based upon articles 214, 319f, fifth paragraph of 382, third paragraph, have been entrusted to his care, including those, who through the officer of justice at the court of justice pursuant to article 319i or 382a shall be put at his disposal. (S.27-382) (Supplemented by S.33-564) The area and place of establishment of the guardian council shall be the same as that of the court of justice. The costs incurred by the guardian council shall be at the State's expense. (Supplemented by S.38-622) If the guardian council in connection with the stipulations of this chapter or titles X,XI, XIV and XIV A of this book appeals to a legal board, the cooperation of a solicitor or barrister is not be required. (Supplemented by S.38-622) The guardian council is ensure that the funds paid to him by individuals, who pursuant to this code are obliged to pay for the support and education of their children, shall be spent in accordance with their instructions.

#### Article 416b

(Supplemented by S.27-31 see also 390, 421; amended by 33-564) Without prejudice to the stipulation in the following paragraph, the guardian council is consist of the locally established Orphans' Chamber, together with a number of members to be stipulated by the Governor General. (S.27-382) In the event that the Governor General exercises the authority granted to him pursuant to the second paragraph of article 415, the guardian council is consist of an appointed member of the local office of an Orphans' Chamber established elsewhere and a number of members to be stipulated by the Governor General. (S.34-28) The personnel of the Orphans' Chamber is perform the same duties at the guardian council as at the Orphans' Chamber. The manner, in which the guardian council is perform its function shall be regulated by the Governor General. (S.27-382) With respect to each guardian council, agents shall be appointed at places, as required.

**Artikel 417**

(Gew. S. 25-113 jo. 181; 27-31 jjs. 390, 421) De weeskamers en voogdijraden kunnen zich door een of meer harer leden of andere ambtenaren, of wel door een harer agenten, doen vervangen of vertegenwoordigen, in de gevallen, waarin zij, als collegie, buiten het gebouw voor hare vergaderingen bestemd, moeten werkzaam zijn (Bw. 127, 386, 395, 452, 1071v., 1075; F. 67v).

In de gevallen waarin de weeskamers en voogdijraden moeten worden geraadpleegd, zullen zij steeds haar gevoelen, met redenen omkleed, in geschrifte uitbrengen (Bw. 38, 41, 381, 384, 389, 393, 400, 408, 418, 422, 455, 1075, 1127; Wsk. 36).

**Artikel 418**

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) De weeskamers en voogdijraden kunnen niet worden uitgesloten van de bemoeienissen, welke haar bij de wettelijke bepalingen zijn opgedragen (Bw. 366, 449, 451v., 1127).

Alle hiermede strijdige handelingen en bedingen zijn nietig en van onwaarde (AB. 23).

**Artikel 418a**

(Toeg. S. 27-31 jjs. 390, 421) De hoofden van plaatselijk bestuur (ass.-res) en de ambtenaren van den burgerlijken stand zijn verplicht, zooveel in hun vermogen is, aan de weeskamers en voogdijraden kosteloos alle inlichtingen te verschaffen en zijn voorts gehouden kosteloos alle afschriften en uittreksels uit hunne registers te verstrekken, welke die colleges in het belang van de hun opgedragen taak van hen vragen; de te verstrekken afschriften en uittreksels zijn vrij van zegel. (Zeg. 31, 11, 61o).

**ZESTIENDE TITEL****Van handligting****Artikel 419**

Door handligting kan de minderjarige meerderjarig worden verklaard, of kunnen aan hem bepaalde regten van meerderjarigheid worden toegekend (Bw. 307, 330, 399, 420v., 426v.; Civ. 476v).

**Artikel 420**

De handligting, door welke de minderjarige meerderjarig wordt, wordt verkregen door *venia aetatis* of brieven van meerderjarigverklaring, door den Gouverneur-generaal, na raadpleging van het hoog gerechtshof, te verleen (Bw. 274; Bb. 1941).

**Artikel 421**

Het verzoek om brieven va meerderjarigverklaring kan aan den Gouverneur-generaal worden gedaan door den

**Pasal 417**

Setiap Balai Harta Peninggalan dan dewan perwalian boleh mewakilkan atau menguasakan dirinya kepada salah seorang anggota atau pegawainya, atau kepada seorang agennya dalam hal bila mereka selaku majelis harus menunaikan tugas di luar gedung rapat mereka.

Dalam hal-hal, bila Balai Harta Peninggalan dan dewan perwalian minta pertimbangan, mereka harus menyatakan pendapatnya secara tertulis dengan alasan-alasannya.

**Pasal 418**

Balai Harta Peninggalan dan dewan perwalian tidak bisa dikesampingkan dari segala campur tangan, yang diperintahkan kepada mereka menurut ketentuan undang-undang. Segala perbuatan dan perjanjian yang bertentangan dengan ketentuan di atas adalah batal dan tidak berhaga.

**Pasal 418a**

Kepala Daerah dan Pegawai Catatan Sipil wajib sedapat mungkin memberikan keterangan-keterangan dengan cuma-cuma kepada Balai Harta Peninggalan dan dewan perwalian, dan dengan cuma-cuma pula memberikan semua salinan dan petikan dari daftar-daftar yang diminta oleh majelis tersebut untuk kepentingan tugas yang harus mereka lakukan; salinan dan petikan yang diberikan itu bebas dari meterai.

**BAB XVI****PENDEWASAAN****Pasal 419**

Dengan pendewasaan, seorang anak yang di bawah umur boleh dinyatakan dewasa, atau kepadanya boleh diberikan hak-hak tertentu orang dewasa.

**Pasal 420**

Pendewasaan yang menjadikan orang yang masih di bawah umur menjadi dewasa, diperoleh dengan *venia aetatis* atau surat-surat pernyataan dewasa yang diberikan oleh pemerintah setelah mempertimbangkan nasihat Mahkamah Agung.

**Pasal 421**

Permohonan akan surat pernyataan dewasa boleh diajukan kepada pemerintah oleh anak yang di bawah umur, bila ia telah mencapai

**Article 417**

(Amended by S.25-113 see also 181; 27-31 see also 390, 421) The Orphans' Chambers and guardian councils may be substituted or represented by one or more of their members or other officials, as well as by one of their agents, in circumstances where they perform their duties as a board outside the building designated for their meetings. (Bw.127, 386, 395, 452, 1071v., 1075; F.67v.) In the event that the Orphans' Chambers and guardian councils are consulted, they is at all times express their opinions and supporting facts in writing. (Bw.38, 41, 381, 384, 389, 393, 400, 408, 418, 422, 455, 1075, 1127; Wsk.36)

**Article 418**

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) The Orphans' Chambers and guardian councils is not be excluded from the tasks which were assigned to them by legal stipulations. (Bw.366, 449, 451v., 1127) All acts and suits in violation thereof shall be deemed void and invalid. (AB.23)

**Article 418a**

(Supplemented by s.27-31 see also 390, 421) The heads of the local government (assistant resident) and the officials of the civil registry are required, to the extent that they are capable, to provide information free of charge to the Orphans' Chambers and guardian councils and are furthermore obligated to provide all copies and summaries from their registers free of charge, which the board and the council have requested in the interest of their assignment; the copies and summaries is not be subject to stamp duty. (Zeg.31, II, 61)

**Chapter XVI****Concerning emancipation****Article 419**

The minor may be deemed to have reached the age of majority through emancipation, or he may be granted certain rights attaching to adulthood. (Bw.307, 330, 399, 420v.,426v.; Civ.476v.)

**Article 420**

The emancipation, by virtue of which the minor becomes an adult, shall be obtained through *venia aetatis* (a privilege granted by a sovereign prince by virtue of which a person is entitled to act *sui juris* as though he were of full age) or letters of declaration of full age rendered by the Governor General, after consultation with the supreme court. (Bw.274; Bb.1941)

**Article 421**

The request for the letters of declaration of full age may be made by the minor to the Governor General, if he has reached the full age of

minderjarige, wanneer deze den vollen ouderdom van twintig jaren heeft bereikt.

Bij het verzoekschrift moet eene acte van geboorte, of wanneer die niet geleverd kan worden, een ander deugdelijk blijk van den vereischten ouderdom worden overgelegd (Bw. 72, 330, 383; BS. 40; Bb. 3369).

#### Artikel 422

(Gew. S. 27-31 jis. 390, 421) Het hooggerechtshof geeft geen bericht dan na verhoor of behoorlijke oproeping van beide ouders van den minderjarige of van den langstlevende hunner en, indien de minderjarige onder voogdij staat, van zijn voogd, zijn toezienden voogd en zijn bloedverwanten of aangehuwden (Bw. 300, 306, 333v).

#### Artikel 423

(Gew. S. 25-497; 27-31 jis. 390, 421) Het vierde lid van art. 206 is ten aanzien van het in het voorgaande artikel bedoelde verhoor van de ouders, den voogd en den toezienden voogd, die woonachtig zijn of verblijf houden buiten de afdeeling, in welke (het ressort v. d. ass-res., waarin) het hooggerechtshof is gevestigd, toepasselijk. De ambtenaar met het verhoor belast, zal bij de toezending van het proces-verbaal van het verhoor alle inlichtingen geven, die hij noodig oordeelt. Het proces-verbaal van het verhoor zal met die inlichtingen gevoegd worden bij het advys, door het hoog-gerechtshof aan den Gouverneur-Generaal uit te brengen (Bb. 379).

#### Artikel 424

De meerderjarigverklaarde staat in alles met den meerderjarige gelijk.

(Gew. S. 01-194 jo. 05-552; 27-31 jis. 390, 421) Ten opzichte van het aangaan van een huwelijk blijft hij echter in de verplichting om, volgens de bepalingen van de artt. 35 en 37, de toestemming zijner ouders of grootouders of het verlof van den raad van justitie te verkrijgen, totdat hij den vollen ouderdom van een en twintig jaren zal hebben bereikt, terwijl ten aanzien van natuurlijke erkende kinderen art. 39, 1e lid, blijft gelden tot dat zij den vollen ouderdom van een en twintig jaren zullen hebben bereikt (Bw. 299, 330, 1006; Civ. 481v).

#### Artikel 425

(Gew. S. 01-194 jo. 05-552; 27-31 jis. 390, 421) Het staat aan den Gouverneur-Generaal vrij om, in het belang des minderjarigen, in de brieven van meerderjarigverklaring de bepaling te voegen, dat hij, aan wien dezelve verleend worden, desniettegenstaande, totdat hij den vollen ouderdom van een en twintig jaren hebbe bereikt, zijne onroerende goederen niet anders zal mogen vervreemden of bezwaren, dan met toestemming van den raad van justitie zijner woonplaats, na verhoor of behoorlijke oproeping van beide ouders, of van den langstlevende hunner, of, deze beide ontbrekende, van de bloedverwanten of

umur dua puluh tahun penuh. Pada surat permohonan itu harus dilampirkan akta kelahiran, atau bila itu tidak dapat diberikan, tanda bukti lain yang sah tentang umur yang diisyaratkan itu.

#### Pasal 422

Mahkamah Agung tidak memberi nasihat sebelum mendengar atau memanggil secukupnya kedua orang tua anak yang di bawah umur itu atau orang tuanya yang masih hidup, dan bila anak yang di bawah umur itu ada dalam perwalian, walinya, wali pengawasnya dan keluarga-keluarga sedarah atau semenda.

#### Pasal 423

Alinea keempat Pasal 206 berlaku terhadap pemeriksaan termaksud dalam pasal yang lampau mengenai para orang tua, wali dan wali pengawas yang bertempat tinggal atau berdiam di luar kabupaten tempat Mahkamah Agung berkedudukan, Pegawai yang ditugaskan melakukan pemeriksaan itu, harus memberikan penjelasan apa saja yang dianggapnya perlu pada waktu mengirinkan berita acaranya. Berita acara itu dengan penjelasannya harus dilampirkan pada nasihat yang harus disampaikan oleh Mahkamah Agung kepada pemerintah.

#### Pasal 424

Anak yang telah dinyatakan dewasa, dalam segala hal sama dengan orang dewasa. Akan tetapi mengenai pelaksanaan perkawinan, dia tetap wajib dari para orang tuanya atau dari kakek neneknya. atau dari Pengadilan Negeri menurut ketentuan-ketentuan Pasal 35 dan 37, sampai ia mencapai umur dua puluh satu tahun penuh, sedangkan terhadap anak-anak luar kawin yang telah diakui, Pasal 39 alinea pertama tetap berlaku sampai mereka mencapai umur dua puluh satu tahun penuh.

#### Pasal 425

Untuk kepentingan anak yang masih di bawah umur itu, pemerintah bebas untuk menambahkan pada surat pernyataan dewasa, dia tidak diperbolehkan, sampai dia mencapai umur dua puluh satu tahun penuh, untuk memindahtangankan atau membebani harta tak bergeraknya selain dengan persetujuan Pengadilan Negeri di tempat tinggalnya yang diberikan setelah mendengar atau memanggil secukupnya kedua orang tuanya, atau salah Seorang yang masih hidup dari mereka, atau bila keduanya sudah tidak ada, keluarga-keluarga sedarah atau semenda.

Dalam hal penjualan, Pengadilan Negeri boleh

twenty years. A birth certificate shall be enclosed with the letter of request, or in the absence of this, other reliable evidence of the required age. (Bw.72, 330, 383; BS.40; Bb.3369)

#### Article 422

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) The supreme court is not provide any information until after a hearing or proper summons of both parents of the minor or of the surviving parent, and if the minor is under guardianship, of his guardian, his supervising guardian and his blood relatives or relatives by marriage. (Bw. 300, 306, 333v.)

#### Article 423

(Amended by S.25-497; 27-31 see also 390, 421) The fourth paragraph of article 206 is apply with respect to the hearing mentioned in the previous article with regard to the parents, the guardian and the supervising guardian, who reside or have their domicile outside the area, in which the supreme court is established. The official to whom the hearing has been assigned, is enclose all information with the minutes when forwarding same, as he deems necessary. The minutes of the hearing is, together with such information, be enclosed with the advice issued by the supreme court to the Governor General. (Bb.379)

#### Article 424

The individual declared to be of full age is deemed to be identical to an adult in all respects. (Amended by S.01-194 see also 05-552; 27-31 see also 390, 421) With respect to the concluding of a marriage, he is, however, still be obliged, in accordance with the stipulations of articles 35 and 37, to obtain the approval \*148 of his parents or grandparents or the court of justice, until he has reached the full age of twenty one years, and in respect of natural children who have been legally acknowledged, article 39 first paragraph is remain applicable until they have reached the full age of twenty one years. (Bw.299, 330, 1006; Civ. 481v.)

#### Article 425

(Amended by S.01-194 see also 05-552; 27-31 see also 390, 421) The Governor General shall be entitled, to include a provision in the letter of declaration of full age, that in the interest of the minor to whom this is granted, until he has reached the full age of twenty one years, he is not be permitted to dispose of or encumber his fixed assets without the consent of the court of justice in his place of residence, after a hearing or proper summons of both parents, or of the surviving parent, or in the absence of both of these of the blood relatives or relatives by marriage. In the event of a sale, the court of justice may consent to the sale being conducted in private. (Bw.393, 396; Rv.685) The fourth

aangehuwden.

In geval van verkoop, mag de raad van justitie ook toestaan dat dezelve ondershands geschiede (Bw. 393, 396; Rv. 685).

Het vierde lid van art. 206 is ten aanzien van het verhoor der ouders toepasselijk.

#### Artikel 426

(Gew. S. 75-257; 27-31 jjs. 390, 421) Handlichting, waarbij aan eenen minderjarige bepaalde rechten van meerderjarigheid worden toegekend, kan, wanneer de minderjarige den vollen ouderdom van achttien jaren heeft bereikt, op zijn verzoek door den raad van justitie worden verleend. Tegen den wil van dengene der ouders, die de ouderlijke magt of de voogdij uitoefent, wordt zij niet verleend (Bw. 140, 299v., 307v., 430v.; Civ. 477).

#### Artikel 427

(Gew. S. 75-257; 27-31 jjs. 390, 421) De raad van justitie neemt geene beslissing dan na verhoor of behoorlijke oproeping van beide ouders, indien de minderjarige onder de ouderlijke magt staat, of, indien deze onder voogdij staat, van zijn voogd, zijn toezienenden voogd, zijne bloedverwanten of aangehuwden alsmede van beide ouders of van den langstlevende hunner, wanneer een ander dan een der ouders de voogdij over den minderjarige uitoefent.

Het vierde lid van art. 206 is ten aanzien van het verhoor van de ouders, den voogd en den toezienenden voogd toepasselijk.

De raad van justitie kan, alvorens te beslissen, de persoonlijke verschijning van den minderjarige gelasten.

Voor het sluiten van het verhoor, bepaalt de raad van justitie den dag, waarop hij zijne beschikking geven zal.

De beslissing van den raad van justitie is aan geen hooger beroep onderworpen (Bw. 299v., 330, 349, 350, 352, 380v., 428; R. 327v.; Civ. 478v).

#### Artikel 428

(Gew. S. 75-257) Bij het verleenen der handlichting, bepaalt de raad van justitie uitdrukkelijk, welke regten van meerderjarigheid aan den minderjarige worden toegekend (Bw. 430; Civ. 481v).

#### Artikel 429

De minderjarige, die dusdanige handlichting heeft bekomen, wordt als meerderjarige beschouwd, alleen opzigtelijk de daden en verrigtingen, uitdrukkelijk, in voege voormeld, aan hem opgedragen, en kan daartegen, op grond van minderjarigheid, niet in zijn geheel worden hersteld. Voor het overige, blijft hij in den volstrekten toestand van minderjarigheid (Bw. 428, 1446v).

juga menyetujui hal itu dilakukan di bawah tangan. Terhadap pemeriksaan kedua orang tua, alinea keempat Pasal 206 berlaku.

#### Pasal 426

Pendewasaan, yang memberikan hak-hak tertentu sebagai orang dewasa kepada anak yang di bawah umur, boleh diberikan oleh Pengadilan Negeri kepada anak yang di bawah umur atas permohonannya, bila ia telah mencapai umur delapan belas tahun penuh. Hal itu tidak diberikan bila bertentangan dengan kemauan salah seorang orang tuanya yang melakukan kekuasaan orang tua atau perwalian.

#### Pasal 427

Pengadilan Negeri tidak mengambil keputusan sebelum mendengar atau memanggil dengan sah kedua orang tuanya. bila anak yang di bawah umur itu ada dalam kekuasaan orang tuanya, atau bila ia ada dalam perwalian, mendengar atau memanggil dengan sah walinya, wali pengawasnya, keluarga sedarah atau semenda, serta kedua orang tuanya atau orang tua yang masih hidup bila yang melakukan perwalian atas orang yang di bawah umur itu bukan orang tuanya.

Alinea keempat Pasal 206 berlaku dalam hal mendengar para orang tua, wali dan wali-pengawas. Sebelum mengambil keputusan, Pengadilan Negeri boleh memerintahkan anak yang di bawah umur itu untuk menghadap sendiri. Sebelum menutup pemeriksaan. Pengadilan Negeri harus menentukan hari pengambilan keputusan. Terhadap keputusan Pengadilan Negeri, tidak dapat dimintakan banding.

#### Pasal 428

Pada waktu memberikan pendewasaan, Pengadilan Negeri harus menentukan dengan tegas, hak-hak kedewasaan manakah yang diberikan kepada anak yang di bawah umur itu.

#### Pasal 429

Anak yang di bawah umur yang telah mendapat pendewasaan demikian itu, dianggap sebagai orang dewasa hanya dalam hal perbuatan-perbuatan dan tindakan-tindakan yang dengan tegas diperintahkan kepadanya, dan ia tidak boleh mengingkari keabsahannya atas dasar kebelumdewasaan. Untuk hal-hal lainnya dia tetap dalam kedudukan belum dewasa.

paragraph of article 206 shall be applicable with regard to the hearing of the parents.

#### Article 426

(Amended by S.75-257; 27-31 see also 390, 421) Emancipation, pursuant to which a minor is granted specific rights of an adult, may, if the minor has reached the full age of eighteen years, at his request, be granted by the court of justice. It is not to be granted against the will of one of the parents, who exercises parental authority or guardianship. (Bw.140, 299v., 307v., 430v.; civ.477)

#### Article 427

(Amended by S.75-257; 27-31 see also 390, 421) The court of justice is not make any decision until after the hearing or proper summons of both parents, if the minor is under parental authority, or if he is under guardianship his supervising guardian, his blood relatives or relatives by marriage including both parents or the surviving parent, if somebody other than one of the parents exercises guardianship over the minor. The fourth paragraph of article 206 is apply to the hearing of the parents, the guardian and the supervising guardian. The court of justice, may, prior to making its decision, order the personal appearance of the minor. Prior to the closing of the hearing, the court of justice is appoint the date on which they is pass their decision. The decision of the court of justice is not be subject to higher appeal. (Bw.299v., 330, 349, 350, 352, 380v., 428; Rv.327v.; Civ. 478v.)

#### Article 428

(Amended by S.75-257) Upon granting emancipation, the court of justice is stipulate, which rights of adulthood shall be awarded to the minor. (Bw.430; Civ.481v.)

#### Article 429

The minor, who has been granted such emancipation shall be regarded as an adult only in relation \*149 to the deeds and acts specifically stipulated to be assigned to him, but cannot rely on his minority in order to deny the validity of any of his deeds or acts. With regard to other matters, he shall be deemed to have minority status. (Bw. 428, 1446v.)

**Artikel 430**

De bevoegdheid en de regten, uit kracht der artt. 426, 427 en 428, aan den minderjarige toe te kennen, mogen zich niet verder uitstrekken dan tot de gedeeltelijke of de geheele ontvangst, de uitgave van, en de beschikking over zijne inkomsten, het sluiten van verhuringen, het bebouwen zijner landerijen, en het uitoefenen van zoodanige bedrijven als daartoe noodzakelijk zijn, het uitoefenen van eenig handwerk, het oprigten van, of deelnemen in eenige fabriek, en eindelijk tot het drijven van nering en handel.

(Gew. S. 75-257) In de beide laatste gevallen is de minderjarige bevoegd, om, even als een meerderjarige, alle verbindtenissen te sluiten, tot die fabriek, nering en handel betrekkelijk, met uitzondering van de vervreemding en de bezwaring zijner vaste goederen en van de vervreemding of verpanding zijner rentegevende effecten, inschrijvingen in grootboeken van openbare schuld, hypotheaire schuldvorderingen en aandelen in naamlooze of andere vennootschappen.

(Toegew. S. 75-257) Hij kan ter zake der handelingen, waartoe hij krachtens de verkregen handligting bevoegd was, hetzij eischende of verwerende in regten optreden. Art. 21 geldt voor die handelingen niet (Bw. 299, 307, 383, 385, 506v., 613, 814, 1385, 1446, 1448, 1548v., 1677; K. 19v., 40v.; Civ. 481v., 487).

**Artikel 431**

(Gew. S. 75-257; 27-31 jjs. 390, 421) De handligting bij de vijf vorige artt. omschreven, kan door den Raad van Justitie worden ingetrokken, indien de minderjarige daarvan misbruik maakt of er gegronde vrees bestaat dat hij dit zal doen.

De intrekking geschiedt, wanneer beide de ouders in leven zijn, op verzoek van den vader, of zoo de ouderlijke magt door de moeder wordt uitgeoefend, op verzoek van deze; wanneer de minderjarige onder voogdij staat, op verzoek van den voogd of van den toezienenden voogd.

Op het verzoek wordt niet beslist dan na verhoor of behoorlijke oproeping van den minderjarige en van den voogd, indien het verzoek door den toezienenden voogd, of van dezen, indien het verzoek door den voogd gedaan is.

De Raad van Justitie kan gelasten, dat ook de bloedverwanten of de aangehuwden, en de vader of de moeder zoo een van beiden in leven mogt zijn, zonder met de voogdij belast te wezen, zullen worden opgeroepen om gehoord te worden.

Hij beslist zonder hooger beroep (Bw. 299v., 330, 333v., 370, 427; Civ. 485v.).

(Toeg. S. 27-31 jjs. 390, 421) Het vierde lid van art. 206 is ten aanzien van het verhoor van de

**Pasal 430**

Wewenang dan hak-hak yang diberikan kepada anak yang belum dewasa menurut Pasal 426,427 dan 428, tidak boleh lebih daripada wewenang dan hak untuk menerima seluruh atau sebagian pendapatannya, mengeluarkan dan menggunakan pendapatannya itu, mengadakan persewaan, menggarap tanah-tanahnya, dan melakukan usaha-usaha yang perlu untuk itu, melakukan suatu pekerjaan tangan, mendirikan suatu pabrik atau ikut berusaha dalam itu, dan akhirnya menjalankan mata pencaharian dan perdagangan.

Dalam kedua hal tersebut terakhir, anak yang di bawah umur itu berwenang seperti orang dewasa untuk mengangkat segala perjanjian yang berhubungan dengan pabrik itu, mata pencarian dan perdagangan itu, kecuali pemindahtanganan dan pembebanan harta-harta tetapnya dan pemindahtanganan efektifnya yang memberi bunga, surat-surat pendaftaran dalam buku besar utang-utang negara, tagihan-tagihan utang hipotek dan saham-saham dalam perseroan terbatas atau perseroan lain. Dalam hal perbuatan-perbuatan yang boleh dia lakukan berdasarkan pendewasaan yang telah diperolehnya, dia boleh bertindak di Pengadilan, baik sebagai penggugat maupun sebagai tergugat. Pasal 21 tidak berlaku terhadap perbuatan-perbuatan itu.

**Pasal 431**

Pendewasaan tersebut dalam lima pasal yang lampau, oleh Pengadilan Negeri boleh ditarik kembali, bila anak yang di bawah umur itu menyalahgunakannya atau bila ada cukup kekhawatiran, bahwa dia akan menyalahgunakannya. Penarikan kembali dilakukan atas permohonan bapaknya, bila kedua orang tuanya masih hidup, atau atas permohonan ibunya, bila kekuasaan orang tua dilakukan olehnya, atau atas permohonan wali atau wali pengawas, bila orang yang di bawah umur itu berada dalam perwalian.

Terhadap permohonan itu tidak diambil keputusan sebelum mendengar atau memanggil dengan sah anak yang di bawah umur itu dan walinya, bila permohonan itu diajukan oleh wali pengawasnya, atau mendengar atau memanggil dengan sah wali pengawas, bila permohonannya diajukan oleh wali.

Pengadilan Negeri boleh memerintahkan supaya keluarga sedarah atau semenda, dan bapaknya atau ibunya, sekiranya salah seorang dari antara mereka masih hidup tanpa dibebani tugas perwalian, dipanggil atau didengar. Pengadilan mengambil keputusan tanpa banding. Alinea keempat Pasal 206 tidak berlaku terhadap pemeriksaan para orang tua, wali dan wali pengawas.

**Article 430**

The authority and the rights, pursuant to articles 426, 427 and 428, awarded to the minor, is not extend beyond the partial or entire income, the expenditure and disposal of his income, the conclusion of leases, the cultivation of his land, and the operation of such enterprises as deemed necessary, handicraft, the construction of or participation in a factory, and lastly the undertaking of trade and businesses. (Amended by S.75-257) In the two latter mentioned instances the minor shall be authorized, in the capacity of an adult, to conclude all agreements related to such factory, trade and business, with the exception of the transfer and encumbrance of his fixed assets and the transfer or pledging of his interest bearing stocks, registrations in the main ledger of the public debt, mortgage debt collection and shares in limited liability companies or other companies. (Supplemented by S.75-257) He may, in regard to the acts, which he is authorized to commit pursuant to the emancipation granted, act as a plaintiff or defendant in court. Article 21 is not be applicable to these acts. (Bw.299,307, 383, 385, 506v., 613, 814, 1385, 1446, 1448, 1548v., 1677; K.19v., 40v.; Civ.481v., 487)

**Article 431**

(Amended by S.75-257; 27-31 see also 390, 421) The emancipation as described in the five previous articles, may be revoked by the court of justice, if the minor abuses this emancipation or if there are reasonable grounds for fearing that he may do so. Revocation is take place if both parents are still alive, at the request of the father, or if parental authority is exercised by the mother, at her request; if the minor is under guardianship, at the request of the guardian or the supervising guardian. The decision as to whether or not to grant the request is not be made until after the hearing or proper summons of the minor and the guardian, if the request is made by the supervising guardian, or of the latter mentioned if the request has been made by the guardian. The court of justice may also order that the blood relatives or the relatives by marriage, and the father or the mother, if one of them is still alive, to whom the guardianship has not been assigned, shall be summoned to a hearing. The decision of the court of justice is not be subject to higher appeal. (Bw.299v., 330, 333v., 370, 427, Civ.485v.) (Supplemented by S.27-31 see also 390, 421) The fourth paragraph of article 206 is apply to the hearing of the parents, the guardian and the supervising guardian.

ouders, den voogd en den toezienenden voogd toepasselijk.

**Artikel 432**

Alle handligting in dezen titel vermeld, gelijk ook de intrekking volgens het voorgaande art., moet openbaar bekend worden gemaakt, bij behoorlijke afkondigingen plaatsing in het officiële nieuwsblad (Ov. 105).

In de afkondiging der handligting moet nauwkeurig worden vermeld hoedanig, en tot welk einde, dezelve is verleend. Voor deze afkondiging, werkt zoo min de handligting als de intrekking van dezelve tegen derden (Bw. 430v.; S. 1851-51).

**ZEVENTIENDE TITEL**

**Van curatele**

**Artikel 433**

De meerderjarige, die zich in eenen gedurigen staat van onnoozelheid, krankzinnigheid of razernij bevindt, moet onder curatele worden gesteld, al is het dat hij bij tusschenpoozing het gebruik zijner verstandelijke vermogens bezit.

Een meerderjarig persoon kan ook uit hoofde van verkwisting onder curatele gesteld worden (Bw. 456v., 460, 462, 895, 1006, 1330; Civ. 489, 513).

**Artikel 434**

Elk bloedverwant is bevoegd om, uit hoofde van onnoozelheid, krankzinnigheid of razernij van zijnen bloedverwant, diens curatele te verzoeken.

Ter oorzaak van verkwisting, kan de curatele alleen worden verzocht door de bloedverwanten in de rechte linie, en door die in de zijdlinie tot den vierden graad ingesloten.

In het eene en andere geval, kan de eene echtgenoot verzoeken dat de andere onder curatele worde gesteld.

Hij die gevoelt door zwakheid van vermogens niet in staat te zijn om zijne eigene belangen behoorlijk waar te nemen, kan zelf vragen om onder curatele te worden gesteld (Bw. 114, 290v., 445; IR. 229v.; Civ. 490, 514).

**Artikel 435**

Indien, in geval van razernij, de curatele niet is verzocht door de personen, in het vorige artikel omschreven, is het openbaar ministerie daartoe verplicht.

In geval van onnoozelheid of krankzinnigheid, kan de curatele insgelijks door het openbaar ministerie worden gevorderd tegen iemand, die noch echtgenoot, noch bekende bloedverwanten binnen Indonesie heeft (Civ. 491).

**Artikel 436**

**Pasal 432**

Semua pendewasaan tersebut dalam bab ini, demikian pula pencabutannya menurut pasal-pasal yang Lampau, harus diumumkan dengan cara membuat maklumat dan memasangnya dalam berita negara.

Dalam maklumat pendewasaan itu, harus dicantumkan dengan teliti, bagaimana dan untuk apa itu diberikan. Sebelum diadakan maklumat ini, baik pendewasaan itu maupun pencabutannya, tidak berlaku terhadap pihak ketiga.

**BAB XVII**

**PENGAMPUAN**

**Pasal 433**

Setiap orang dewasa, yang selalu berada dalam keadaan dungu, gila atau mata gelap, harus ditempatkan di bawah pengampuan, sekalipun ia kadang-kadang cakap menggunakan pikirannya. Seorang dewasa boleh juga ditempatkan di bawah pengampuan karena keborosan.

**Pasal 434**

Setiap keluarga sedarah berhak minta pengampuan keluarga sedarahnya berdasarkan keadaan dungu, gila atau mata gelap. Disebabkan karena pemborosan, pengampuan hanya dapat diminta oleh para keluarga sedarah dalam garis lurus, dan oleh mereka dalam garis samping sampai derajat keempat. Barang siapa karena lemah akal pikirannya, merasa tidak cakap mengurus kepentingan sendiri dengan baik, dapat minta pengampuan bagi dirinya sendiri.

**Pasal 435**

Bila seseorang yang dalam keadaan mata gelap tidak dimintakan pengampuan oleh orang-orang tersebut dalam pasal yang lalu, maka jawatan Kejaksaan wajib memintanya.

Dalam hal dungu atau gila, pengampuan dapat diminta oleh jawatan Kejaksaan bagi seseorang yang tidak mempunyai suami atau isteri, juga yang tidak mempunyai keluarga sedarah yang dikenal di Indonesia.

**Pasal 436**

**Article 432**

All matters regarding emancipation mentioned in this title, including the revocation pursuant to the previous article shall be made public, by proper \*150 announcement and publication in the official newspaper. (Ov.105) The announcement regarding the emancipation is accurately state how and to what extent this emancipation has been granted. Prior to this announcement, neither the emancipation nor the revocation thereof is apply towards third parties. (Bw.430v.; S.1851-51)

**Chapter XVII**

**Concerning conservatorship**

**Article 433**

An adult, who is in a continuous state of simple-mindedness, insanity or rage, shall be placed under conservatorship, notwithstanding that he might have mental capacity from time to time. An adult individual may be placed under conservatorship as a result of improvidence. (Bw.456v., 460, 462, 895, 1006, 1330; Civ.489, 513)

**Article 434**

Each blood relative shall be authorized to request conservatorship on behalf of one of his relatives, due to his simple-mindedness, insanity or rage. Conservatorship in respect of a person who is improvident may only be requested by the blood relatives in direct line, and by those in a collateral line up to and including the fourth degree. Due to one or more reasons, one spouse may request to put the other under conservatorship. An individual, who feels unable to take proper care of his affairs, due to limited mental capacity, may himself request to be placed under conservatorship. (Bw. 114, 290v., 445; IR.229v.; Civ.490, 514)

**Article 435**

If, in the case of rage, conservatorship is not be requested by the individuals described in the previous article, the prosecution counsel shall be obligated to do so. In the case of simple-mindedness or insanity, conservatorship may also be ordered by the prosecution counsel in respect of an individual who does not have a spouse or known blood relatives within Indonesia. (Civ.491)

**Article 436**

Alle verzoeken tot curatele moeten worden ingediend bij den raad van justitie, binnen wiens rechtsgebied degene gevestigd is, tegen wien het verzoek gerigt is (Bw. 17v.; Civ. 492).

#### Artikel 437

De daadzaken, waaruit van de onnoozelheid, krankzinnigheid, razernij of verkwisting kan blijken, moeten bij het verzoekschrift bepaaldelijk worden opgegeven, en daarbij worden gevoegd, zoo wel de bewijsstukken als eene opgave der getuigen (Bw. 440, 456v., 1909, 1914; Civ. 493).

#### Artikel 438

Indien de raad van justitie van oordeel is dat die daadzaken genoegzaam gewichtig zijn om tot curatele te kunnen aanleiding geven, zal hij de bloedverwanten of aangehuwden moeten hooren (Bw. 290, 335v., 453; IR. 230; Civ. 494).

#### Artikel 439

De raad van justitie zal, na verhoor of behoorlijke oproeping van de personen, bij het vorige art. aangeduid, dengene, wiens curatele verzocht is, moeten ondervragen; wanneer deze buiten staat mogt zijn om zich te kunnen verplaatsen, zal de ondervraging in zijne woning moeten geschieden, door een of meer daartoe benoemde regters, door den griffier vergezeld, en, in alle gevallen, in tegenwoordigheid van het openbaar ministerie (Bw. 445).

Indien de woning van den persoon, tegen wien curatele is verzocht, zich op meer dan tien palen afstands van den zetel van den raad van justitie bevindt, zal de ondervraging worden opgedragen aan het hoofd van het plaatselijk bestuur. Van deze ondervraging, waarbij het openbaar ministerie niet behoeft tegenwoordig te zijn, moet een verbaal worden opgemaakt, waarvan een authentiek afschrift aan den raad van justitie zal worden ingezonden (Bw. 445, 1023).

De ondervraging zal niet vroeger plaats kunnen hebben, dan nadat zoo wel het verzoekschrift als het verslag, bevattende de door de bloedverwanten geuite gevoelens, aan dengene wiens curatele verzocht is, zullen zijn betekend geworden (Bw. 441, 443, 455; Civ. 496; Bb. 379).

#### Artikel 440

Indien de raad van justitie, na verhoor of behoorlijke oproeping van de bloedverwanten of aangehuwden, en na verhoor van dengene wiens curatele verzocht is, oordeelt genoegzaam te zijn ingelicht, zal hij, zonder eenige verdere formaliteiten, op het verzoekschrift kunnen beschikken; in het tegenovergestelde geval, zal hij het hooren van getuigen bevelen, ten einde de aangevoerde daadzaken tot klaarheid te brengen (Bw. 437; 445; Pr. 893).

#### Artikel 441

Semua permintaan untuk pengampuan harus diajukan kepada Pengadilan Negeri yang dalam daerah hukumnya tempat berdiam orang yang dimintakan pengampuan.

#### Pasal 437

Peristiwa-peristiwa yang menunjukkan keadaan dungu, gila, mata gelap atau keborosan, harus dengan jelas disebutkan dalam surat permintaan dengan bukti-bukti dan penyebutan saksi-saksinya.

#### Pasal 438

Bila Pengadilan Negeri berpendapat, bahwa peristiwa-peristiwa itu cukup penting guna mendasarkan suatu pengampuan, maka perlu didengar para keluarga sedarah atau semenda.

#### Pasal 439

Pengadilan Negeri setelah mendengar atau memanggil dengan sah orang-orang tersebut dalam pasal yang lalu, harus mendengar pula orang yang dimintakan pengampuan, bila orang itu tidak mampu untuk datang, maka pemeriksaan harus dilangsungkan di rumahnya oleh seorang atau beberapa orang Hakim yang diangkat untuk itu, disertai oleh panitera, dan dalam segala hal dihadiri oleh jawatan Kejaksaan.

Bila rumah orang yang dimintakan pengampuan itu terletak dalam jarak sepuluh pal dari Pengadilan Negeri, maka pemeriksaan dapat dilimpahkan kepada kepala pemerintahan setempat. Dan pemeriksaan ini, yang tidak perlu dihadiri jawatan Kejaksaan, harus dibuat berita acara yang salinan otentiknya dikirimkan kepada Pengadilan Negeri.

Pemeriksaan tidak akan berlangsung sebelum kepada yang dimintakan pengampuan itu diberitahukan isi surat permintaan dan laporan yang memuat pendapat dari anggota-anggota keluarga sedarah.

#### Pasal 440

Bila Pengadilan Negeri, setelah mendengar atau memanggil dengan sah keluarga sedarah atau semenda, dan setelah mendengar pula orang yang dimintakan pengampuan, berpendapat bahwa telah cukup keterangan yang diperoleh, maka Pengadilan dapat memberi keputusan tentang surat permintaan itu tanpa tata cara lebih lanjut, dalam hal yang sebaliknya, Pengadilan Negeri harus memerintahkan pemeriksaan saksi-saksi agar peristiwa-peristiwa yang dikemukakannya menjadi jelas.

#### Pasal 441

All requests for conservatorship shall be filed with the court of justice within whose legal jurisdiction the individual in respect of whom such conservatorship is requested is domiciled. (Bw. 17v.; Civ.492)

#### Article 437

The events, which demonstrate simple-mindedness, insanity, rage or improvidence, shall be specifically described in the letter of request, and the evidential documents as well as a submission of one of the witnesses must also be enclosed. (Bw.440, 456v.,1909, 1914; Civ.493)

#### Article 438

If the court of justice is of the opinion that the events are sufficiently significant to lead to a conservatorship, then the court is conduct a hearing of the blood relatives or relatives by marriage. (Bw.290,333v., 453; IR.230; Civ.494)

#### Article 439

The court of justice is, after a hearing or proper summons of the individuals as referred to in the previous article, question the individual whose conservatorship has been requested; in the event that he is immobile, the questioning is take place in his residence by one or more judges designated thereto, accompanied by the court clerk, and in all matters, in the presence of the prosecution counsel. (Bw. 445) If the residence of the individual whose conservatorship has been requested, is located more than ten poles from the seat of establishment of the court of justice, the questioning shall be assigned to the head of the local government. The prosecution counsel is not required to be present at this questioning; minutes shall be drawn up of the questioning of which an authentic copy shall be submitted to the court of justice. (Bw. 445, 1023) The questioning is not take place before the letter of request as well as the report containing the views of the blood relatives, have been notified to the individual whose conservatorship is requested. (Bw.441, 443, 455; Civ.496; Bb.379)

#### Article 440

In the event that the court of justice, after the hearing or proper summons of the blood relatives or relatives by marriage, or after having heard the individual whose conservatorship is requested, decides that it has been adequately informed, the court is, without any further formalities, deliberate upon the letter of request; in the event that it decides otherwise, the court is instruct the hearing of the witnesses for the purpose of clarifying the matters presented. (Bw.437; 445; Pr.893)

#### Article 441

Na de ondervraging in artikel 439 vermeld, zal de raad van justitie, zoo daartoe gronden zijn, eenen provisionelen bewindvoerder benoemen, om voor den persoon en de goederen van dengene, wiens curatele verzocht is, zorg te dragen (Bw. 445v., 449; IR. 231; Civ. 497).

#### Artikel 442

Het vonnis op een verzoek om curatele zal niet anders dan in eene openbare terechtzitting kunnen worden uitgesproken, na verhoor of behoorlijke oproeping der partijen, en op de conclusien van het openbaar ministerie (Bw. 445; Civ. 498, 515).

#### Artikel 443

In geval van beroep, kan de hogere regter, zoo daartoe gronden zijn, dengene wiens curatele is verzocht, op nieuw ondervragen of doen ondervragen (Bw. 439; IR. 236; Civ. 500).

#### Artikel 444

Alle vonnissen of arresten, waarbij curatele verleend wordt, zullen van wege de verzoekers, binnen den tijd bij het vonnis of arrest te bepalen, aan de wederpartij moeten beteekend, en openbaar gemaakt worden door derzelver plaatsing in het officieel nieuwsblad; alles op straffe van vergoeding van kosten, schaden en interessen, zoo daartoe gronden zijn (Ov. 105; Bw. 445v., 461; Civ. 501).

#### Artikel 445

Wanneer de curatele gevraagd wordt, naar aanleiding van het vierde lid van art. 434, hoort de raad van justitie de bloedverwanten of aangehuwden, en, in persoon of bij delegatie, den echtgenoot des verzoekers, zoo deze zich in Indonesie bevindt; en zullen gevolgd worden de bepalingen, in de artt. 439, 1ste en 2de lid, 440, 441 en 442 vervat. Het openbaar ministerie zorgt, in dat geval, voor de bekendmaking van de uitspraak, op de wijze in art. 444 voorgescreven (Bb. 379).

#### Artikel 446

De curatele zal aanvangen te werken, te rekenen van den dag dat het vonnis of arrest zal zijn uitgesproken.

Alle handelingen, die daarna door den onder curatele gestelde zijn verrigt, zijn van regtswege nietig.

Nogtans behoudt degene, die uit hoofde van verkwisting is onder curatele gesteld, het vermogen om uiterste wilsbeschikkingen te maken (Bw. 88, 441, 444, 449, 895, 1330, 1446, 1813; Rv. 248-2o; Civ. 502).

#### Artikel 447

Alle handelingen, welke mogten hebben plaats gehad voor het verleenen der curatele, op

Setelah mengadakan pemeriksaan tersebut dalam Pasal 439, bila ada alasan, Pengadilan Negeri dapat mengangkat seorang pengurus sementara untuk mengurus pribadi dan barang-barang orang yang dimintakan pengampunannya.

#### Pasal 442

Putusan atas suatu permintaan akan pengampunan harus diucapkan dalam sidang terbuka, setelah mendengar atau memanggil dengan sah semua pihak dan berdasarkan kesimpulan Jaksa.

#### Pasal 443

Bila dimohonkan banding, maka Hakim banding sekiranya ada alasan, dapat mendengar lagi atau menyuruh mendengar lagi orang yang dimintakan pengampunan.

#### Pasal 444

Semua penetapan dan putusan yang memerintahkan pengampunan, dalam waktu yang ditetapkan dalam penetapan atau keputusan ini, harus diberitahukan oleh pihak yang memintakan pengampunan kepada pihak lawannya dan diumumkan dengan menempatkan dalam Berita Negara; semuanya atas ancaman hukuman membayar segala biaya, kerugian dan bunga sekiranya ada alasan untuk itu.

#### Pasal 445

Bila pengampunan diminta sehubungan dengan alinea keempat Pasal 434, Pengadilan Negeri mendengar para keluarga sedarah atau semenda dan, sendiri atau dengan wakilnya, suami atau isterinya yang meminta, sekiranya ini berada di Indonesia; juga harus dilakukan ketentuan-ketentuan dalam Pasal 439 alinea kesatu dan kedua, 440, 441 dan 442. Dalam hal demikian jawatan Kejaksaan harus menyelenggarakan pengumuman mengenai keputusan dengan cara yang dicantumkan dalam Pasal 444.

#### Pasal 446

Pengampunan mulai berjalan, terhitung sejak putusan atau penetapan diucapkan. Semua tindak perdata yang setelah itu dilakukan oleh orang yang ditempatkan di bawah pengampunan, adalah batal demi hukum. Namun demikian, seseorang yang ditempatkan di bawah pengampunan karena keborosan, tetap berhak membuat surat-surat wasiat.

#### Pasal 447

Semua tindak perdata yang terjadi sebelum perintah pengampunan diucapkan berdasarkan

Following the questioning mentioned in article 439, the court of justice is, in the event that there are grounds therefor, nominate a provisional administrator, to take care of the personal matters and assets of the individual, whose in conservatorship has been requested. (Bw.445v., 449; IR.231; Civ.497)

#### Article 442

The judgment upon a request for conservatorship shall be passed in a public court session, after a hearing or proper summons of the parties, and pursuant to the conclusions of the prosecution counsel. (Bw. 445; Civ.498, 515)

#### Article 443

In the event of appeal the judge of the higher court may, in the event that there are grounds therefor, question or order that the individual in respect of whom conservatorship has been requested, be questioned again. (Bw. 439; IR. 236; Civ.500)

#### Article 444

All judgments or decisions granting conservatorship, is, for the benefit of the applicants, be notified to the opposing party within a period of time to be stipulated in the judgment or decision and shall be made public by publication in the official newspaper; failure to do so is result in liability for costs, \*154 damages and interest, in the event that there are grounds therefor. (Ov.105; Bw.445v., 461; Civ.501)

#### Article 445

If the conservatorship is requested pursuant to the fourth paragraph of article 434, then the court of justice is conduct a hearing of the blood relatives or relatives by marriage and the spouse of the applicant in person or his or her representative, if they are located in Indonesia; and is comply with stipulations contained in articles 439, first and second paragraph, 440, 441 and 442. The prosecution counsel is ensure that the judgment in relation to this, is published, in the manner described in article 444. (Bb.379)

#### Article 446

The conservatorship shall be effective as of the date that the judgment or decision is passed. All acts committed thereafter by the individual placed in conservatorship shall be invalid by law. However, an individual who has been placed in conservatorship due to improvidence is have capacity to make wills. (Bw.88, 441, 444, 449, 895, 1330, 1446, 1813; Rv.248-2; C9v. 502)

#### Article 447

All acts committed as a result of simple-mindedness, insanity or rage, prior to the



grond van onnoozelheid, krankzinnigheid, of razernij uitgesproken, zullen kunnen worden vernietigd, indien de oorzaak der curatele blijkbare bestond, op het tijdstip waarop die handelingen verrigt zijn (Bw. 61-3o, 88, 1330-2o; Civ. 503).

#### Artikel 448

Na iemands dood, kunnen de door hem verrigte handelingen, de uiterste wilsbeschikkingen alleen uitgezonderd, op grond van onnoozelheid, krankzinnigheid of razernij, niet worden bestreden, dan in geval de curatele voor zijn overlijden mogt zijn verleend of verzocht geworden, ten ware het bewijs der kwaal uit de bestredene handeling zelve voortvloeide (Bw. 446, 895, 1320-1o; Civ. 504).

#### Artikel 449

Zodra de uitspraak tot curatele kracht van gewijsde bekomen heeft, zal door den raad van justitie een curator benoemd worden.

Die benoeming wordt door den raad terstond ter kennis gebracht van de weeskamer.

De toeziende curatele wordt aan de laatstgemelde opgedragen (Bw. 418).

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) In dat geval houden de bemoeienissen van den provisionelen bewindvoerder op, en is deze verplicht aan den curator rekening en verantwoording van zijn beheer af te leggen; wanneer hij zelf tot curator benoemd wordt, zal de aflegging dier rekening aan den toezienden curator geschieden (Bw. 359v., 377, 379v., 441, 446; Rv. 580-8o; Civ. 505; Wsk. 60).

#### Artikel 450

Vervallen: S. 27-31 jjs. 390, 421.

#### Artikel 451

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) Tenzij gewigtige redenen er toe leiden een ander tot curator te benoemen, wordt de eene echtgenoot tot curator over den anderen echtgenoot benoemd, zonder dat de vrouw, voor het op zich nemen der curatele over haren man, eenigen naderen bijstand of magtiging behoeft (Bw. 103, 300, 349, 359, 377v., 379-3o, 380, 418; Civ. 507).

#### Artikel 452

De onder curatele gestelde staat gelijk met eenen minderjarige.

Wanneer hij, die uit hoofde van verkwisting onder curatele gesteld is, zich ten huwelijk wil begeven, zijn daarop toepasselijk de bepalingen der artt. 38 en 151.

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) De wetsbepalingen omtrent de voogdij over minderjarigen, bij art. 331 tot en met 344, bij art. 362, 367, 369 tot en met 388, 391 en volgende van de elfde, twaalfde en dertiende afdeelingen van den

keadaan dungu, gila dan mata gelap, boleh dibatalkan, bila dasar pengampuan ini telah ada pada saat tindakan-tindakan itu dilakukan.

#### Pasal 448

Setelah seseorang meninggal dunia, maka segala tindak perdata yang telah dilakukannya, kecuali pembuatan surat-surat wasiat berdasarkan keadaan dungu, gila dan mata gelap, tidak dapat disanggah, selain bila pengampuan atas dirinya telah diperintahkan atau dimintakan sebelum ia meninggal dunia, kecuali bila bukti-bukti tentang penyakit itu tersimpul dari perbuatan yang disanggah itu.

#### Pasal 449

Bila keputusan tentang pengampuan telah mendapatkan kekuatan hukum yang pasti, maka oleh Pengadilan Negeri diangkat seorang pengampu. Pengangkatan itu segera diberitahukan kepada Balai Harta Peninggalan. Pengampuan pengawas diperintahkan kepada Balai Harta Peninggalan. Dalam hal yang demikian, berakhirlah segala campur tangan pengurus sementara, yang wajib mengadakan perhitungan dan pertanggungjawaban atas pengurusannya kepada pengampu, bila ia sendiri yang diangkat menjadi pengampu, maka perhitungan dan pertanggungjawaban itu harus dilakukan kepada pengampu pengawas.

#### Pasal 450

Dihapus dengan S. 1927- 31 jjs. 390,421.

#### Pasal 451

Kecuali jika ada alasan-alasan penting menghendaki pengangkatan orang lain menjadi pengampu, suami atau isteri harus diangkat menjadi pengampu bagi isteri atau suaminya, tanpa mewajibkan isteri mendapatkan persetujuan atau kuasa apa pun juga untuk menerima pengangkatan itu.

#### Pasal 452

Orang yang ditempatkan di bawah pengampuan berkedudukan sama dengan anak yang belum dewasa. Bila seseorang yang karena keborosan ditempatkan di bawah pengampuan hendak melangsungkan perkawinan, maka ketentuan-ketentuan Pasal 38 dan 151 berlaku terhadapnya. Ketentuan undang-undang tentang perwalian atas anak belum dewasa, yang tercantum dalam pasal 331 sampai dengan 344, Pasal-pasal 362, 367, 369 sampai dengan 388, 391 dan berikutnya dalam Bagian 11, 12 dan 13 Bab XV, berlaku juga terhadap pengampuan.

judgment granting conservatorship, may be invalidated if the grounds for seeking guardianship appeared to have existed at the time that the acts were committed . (Bw. 61-3, 88, 1330-2; Civ.503)

#### Article 448

Following an individual's death, the acts committed by him, with the exception of making last wills, cannot be disputed on grounds of simple-mindedness, insanity or rage, unless the conservatorship was granted or requested prior to his death, or if his mental handicap was evident at the time of committing the disputed acts. (Bw. 446, 895, 1320-1; Civ.504)

#### Article 449

Upon the judgment in respect of conservatorship obtaining legal validity, the court of justice is appoint a conservator. The appointment shall be immediately notified by the court to the Orphans' Chamber. The supervising conservatorship shall be assigned to the Orphans' Chamber (Bw. 418) (Amended by S.27-31 see also 390, 421) In this regard, the provisional administrator's involvement is cease, and he shall be required to submit an account of his administration; in the event that he is appointed as conservator, the account shall be submitted to the supervising conservator. (Bw. 359v., 377, 379v., 441, 446; Rv.580-8; Civ.505; Wsk.60)

#### Article 450

Revoked: S.27-31 see also 390, 421.

#### Article 451

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) Unless there are significant reasons to nominate another conservator, one spouse shall be appointed as conservator over the other spouse, provided that a wife is not \*155 require further assistance or authorization in order to be granted conservatorship over her husband. (Bw.103, 300, 349, 359, 377v., 379-3, 380, 418; Civ.507)

#### Article 452

An individual placed in conservatorship shall be deemed to be of equal status to a minor. The stipulations in articles 38 and 151 is apply in the event that the individual, who has been placed in conservatorship due to improvidence, intends to enter into matrimony. (Amended by S.27-31 see also 390, 421) The legal regulations regarding guardianship pertaining to minors, stipulated in articles 331 through 344, articles 362, 367, 369 through 388, 391 and the subsequent articles in the eleventh, twelfth and thirteenth section of the fifteenth title, also applies to the conservatorship of individuals. (Ov.23; Bw.63,

vijftienden titel voorkomende, gelden, insgelijks bij de curatele (Ov. 23; Bw. 63, 330, 458, 539, 1006, 1046, 1149-7o, 1330v., 1446, 1454, 1813; Rv. 336; Civ. 509; Sw. 35, 37, 524).

330, 458, 539, 1006, 1046, 1149-7, 1330v., 1446, 1454, 1813; Rv.336; Civ.509; Sw.35, 37, 524)

#### Artikel 453

(Gew. S. 27-31 jis. 390, 421) Indien de onder curatele gestelde persoon minderjarige kinderen heeft, over wie hij de ouderlijke magt uitoefent, en de andere echtgenoot van de ouderlijke magt is ontheven, of ontzet, krachtens art. 246 niet met de uitoefening van de ouderlijke magt is belast, of buiten de mogelijkheid is die magt uit te oefenen, gelijk mede indien de onder curatele gestelde persoon voogd is over zijne echte kinderen, is de curator van regtswege voogd over die minderjarigen totdat de curatele is opgeheven of de andere der ouders, ingevolge de beschikking, bedoeld in art. 206 en art. 230, de voogdij mogt hebben verkregen of zich ingevolge art. 246a de uitoefening van de ouderlijke magt mogt zien toegekend, of in de ouderlijke magt of de voogdij mogt zijn hersteld (Bw. 300, 345, 353, 458).

#### Pasal 453

Bila seseorang ditempatkan di bawah pengampuan mempunyai anak-anak belum dewasa serta menjalankan kekuasaan orang tua, sedangkan isteri atau suaminya telah dibebaskan atau diberhentikan dari kekuasaan orang tua, atau berdasarkan Pasal 246 tidak diperintahkan menjalankan kekuasaan orang tua, atau tidak memungkinkan untuk menjalankan kekuasaan orang tua, seperti juga jika orang yang di bawah pengampuan itu menjadi wali atas anak-anaknya yang sah, maka demi hukum pengampu adalah wali atas anak-anak belum dewasa itu sampai pengampuannya dihentikan, atau sampai isteri atau suaminya memperoleh perwalian itu karena penetapan Hakim yang dimaksudkan dalam Pasal 206 dan 230, atau mendapatkan kekuasaan orang tua berdasarkan Pasal 246a, atau dipulihkan dalam kekuasaan orang tua atau perwalian.

#### Article 453

(Amended by S.27-31 see also 390, 421) In the event that the individual placed under conservatorship has minor children in respect of whom he exercises parental authority, and the other parent has been released from parental authority or dismissed, and pursuant to article 246 has not been granted parental authority, or is incapable of exercising such authority, also if the individual placed under conservatorship is the guardian of his legitimate children, then the conservator is by law be guardian of the minor until the conservatorship of the individual is revoked or until the other parent, pursuant to the decree referred to in article 206 and article 330, has been appointed guardian or has been granted parental authority pursuant to article 246a or has been re-instated in parental authority or as guardian. (Bw.300, 345, 353, 458)

#### Artikel 454

De inkomsten van dengene die, uit hoofde van onnoozelheid, krankzinnigheid of razernij, onder curatele is gesteld, moeten bijzonderlijk besteed worden om diens lot te verzachten en zijne genezing te bevorderen (Bw. 388, 391, 451; Civ. 510).

#### Pasal 454

Penghasilan orang yang ditempat di bawah pengampuan karena keadaan dungu, gila atau mata gelap, harus digunakan khusus untuk memperbaiki nasibnya dan memperlancar penyembuhan.

#### Article 454

The income of the individual who, due to simple-mindedness, insanity or rage, has been placed under conservatorship, shall be spent for the sole purpose of minimizing his suffering and to expedite his recovery. (Bw. 388, 391, 451; Civ.510)

#### Artikel 455

Vervallen: S. 97-53.

#### Pasal 455

Dicabut dengan S. 1897-53.

#### Article 455

Revoked; S.97-53

#### Artikel 456

(Gew. S. 97-53) Omtrent de personen, die wegens een doorgaand slecht en buitensporig gedrag, ongeschikt zijn om aan zich zelve te blijven overgelaten, of voor de veiligheid van anderen gevaarlijk zijn, zal worden gehandeld in voege als bij het reglement op de regterlijke organisatie en het beleid der justitie is voorgeschreven. (RO. 134; Bw. 455, 457; IR. 234).

#### Pasal 456

Terhadap orang-orang yang tidak dapat dibiarkan mengurus diri sendiri atau membahayakan keamanan orang lain karena kelakuannya terlanjur buruk dan terus menerus buruk, harus dilakukan tindakan seperti diatur dalam Reglemen Susunan Kehakiman dan Kebijakan Mengadili di Indonesia.

#### Article 456

(Amended by S.97-53) Individuals, who due to continuous misconduct, are unfit to be left alone, or endanger the safety of others, shall be treated in the manner stipulated in the regulation concerning the legal organization and the policy of justice. (RO.134; Bw.455, 457; IR.234)

#### Artikel 457

In geval van dringende noodzakelijkheid, zijn de hoofden van het plaatselijk bestuur bevoegd om de in het vorig artikel bedoelde personen voorloopig, onder nadere goedkeuring van den raad van justitie, in verzeerde bewaring te doen nemen.

#### Pasal 457

Dalam hal adanya kepentingan yang mendesak para kepala daerah setempat, menjelang pengesahan Pengadilan Negeri, berkuasa memerintahkan penahanan sementara orang-orang yang dimaksud dalam Pasal-pasal yang lalu. Mereka wajib untuk bertindak secara cermat; dan selambat-lambatnya dalam empat hari atau, dalam hal tempat kedudukan Pengadilan Negeri yang bersangkutan ada di pulau lain, dengan kapal yang pertama, mereka harus mengirimkan surat-surat tentang penahanan kepada Kejaksaan yang berwenang & yang harus menyampaikannya lagi surat-surat itu dengan tuntutannya kepada Pengadilan Negeri segera setelah menerima surat-surat itu.

#### Article 457

In the event of an emergency, the heads of the local government shall be authorized to take the individuals mentioned in the previous article into secured custody, subject to further approval of the court of justice. They are required to act with the utmost caution and is within four days, or in the event that the seat of the relevant court of justice is established on another \*156 island, at the first shipping opportunity, by submission of the documents, notify the authorized officer of justice of the temporary detention, who is, immediately after the receipt of the documents, submit these with his address to the court. If the court of justice does not find any reasons for validating the detention, the judgment is contain the order for the release. This judgment, shall be implemented by the relevant head of the local government, immediately after receipt of same, and shall be notified to the officer of justice, in

Zij zijn verplicht om hierin met de meeste omzigtigheid te werk te gaan, en uiterlijk binnen vier dagen of, in geval de zetel van den betrokken raad van justitie op een ander eiland gevestigd is, bij de eerste scheepsgelegenheid, met opzending der stukken, van de voorloopige aanhouding kennis te geven aan den bevoegden officier van justitie, die, dadelijk na de ontvangst der stukken, dezelve met zijn requisitoir aan den raad moet indienen.

Bila Pengadilan Negeri tidak menemukan alasan-alasan guna menguatkan penahanan,

Wanneer de raad van justitie geene termen vindt om de aanhouding te bekrachtigen, zal de invrijheidstelling bij het vonnis worden gelast.

Dit vonnis zal door het betrokken hoofd van het plaatselijk bestuur, terstond na de ontvangst, worden ten uitvoer gelegd, waarvan kennis moet worden gegeven aan den officier van justitie, in voege als in het tweede lid van dit artikel is voorgeschreven (Bw. 462; Bb. 379).

#### Artikel 458

Een minderjarig kind van eenen onder curatele gestelden persoon kan geen huwelijk aangaan, noch bedingen deswege maken, dan met inachtneming der voorschriften van de artt. 38 en 151. (Bw. 453; Civ. 151).

#### Artikel 459

Niemand, uitgezonderd echtgenooten en bloedverwanten in de opgaande of nederdalende linie, is verplicht eene curatele langer dan acht jaren te behouden; na verloop van dien tijd, kan de curator zijn ontslag vorderen, en moet hem dit worden verleend (Bw. 290v., 376v.; Civ. 508).

#### Artikel 460

De curatele eindigt, wanneer de oorzaken ophouden die daartoe hebben aanleiding gegeven; nochtans zal de opheffing van dezelve niet worden verleend dan met inachtneming der formaliteiten, bij de wet voorgeschreven om curatele te bekomen, en zal degene, die onder curatele gesteld is, de uitoefening zijner regten niet kunnen hervatten, voor dat het vonnis tot opheffing der curatele kracht van gewijsde zal hebben verkregen (Bw. 88, 433v.; IR. 232; Civ. 512).

#### Artikel 461

De opheffing van curatele moet worden bekend gemaakt, op de wijze bij art. 444 voorgeschreven.

### SLOTBEPALING.

#### Artikel 462

De minderjarige die zich in staat van onnoozelheid, krankzinnigheid of razernij bevindt, wordt niet onder curatele gesteld, maar blijft onder het toezigt van deszelfs vader, moeder of voogd (Bw. 299, 330, 383, 433) Lid 2 en 3 vervallen krachtens S. 97-53.

### ACHTTIENDE TITEL

#### Van afwezigheid

### EERSTE AFDEELING

#### Van voorloopige voorzieningen

#### Artikel 463

Indien iemand zijne woonplaats verlaten heeft,

maka dengan putusan harus diperintahkan supaya orang yang ditahan itu segera dikeluarkan dari tahanan. Putusan ini harus segera dilaksanakan oleh kepala daerah yang bersangkutan segera setelah diterimanya, dan hal itu harus diberitahukan kepada Kejaksaan dengan cara seperti yang ditentukan dalam alinea kedua pasal ini.

#### Pasal 458

Seorang anak belum dewasa yang ada di bawah pengampuan tidak dapat melakukan perkawinan, pula tidak dapat mengadakan perjanjian-perjanjian selain dengan memperhatikan ketentuan-ketentuan pada Pasal 38 dan 151.

#### Pasal 459

Tiada seorang pun, kecuali suami isteri dan keluarga sedarah dalam garis ke atas atau ke bawah, wajib menjalankan suatu pengampuan lebih dari delapan tahun lamanya setelah waktu itu lewat, pengampu boleh minta dibebaskan dan permintaan ini harus dikabulkan.

#### Pasal 460

Pengampuan berakhir bila sebab-sebab yang mengakibatkannya telah hilang; tetapi pembebasan dari pengampuan itu tidak akan diberikan, selain dengan memperhatikan tata cara yang ditentukan oleh undang-undang guna memperoleh pengampuan, dan karena itu orang yang ditempatkan di bawah pengampuan tidak boleh menikmati kembali hak-haknya sebelum keputusan tentang pembebasan pengampuan itu memperoleh kekuatan hukum yang pasti.

#### Pasal 461

Pembebasan diri pengampuan harus diumumkan dengan cara yang diatur dalam Pasal 444.

### KETENTUAN PENUTUP

#### Pasal 462

Seorang anak belum dewasa yang berada dalam keadaan dungu, gila atau gelap mata, tidak boleh ditempatkan di bawah pengampuan, tetapi tetap berada di bawah pengawasan bapaknya, ibunya atau walinya.

### BAB XVIII

#### KETIDAKHADIRAN

### BAGIAN 1

#### Hal-hal yang Diperlukan

#### Pasal 463

Bila seseorang meninggalkan tempat

the manner described in the second paragraph of this article. (Bw. 462; Bb.379)

#### Article 458

A minor child of an individual who is placed under conservatorship is not enter into matrimony, or make any provisions therefor, unless they have complied with the requirements set forth in articles 38 and 151. (Bw.453; Civ. 511)

#### Article 459

No one, with the exception of spouses and blood relatives in the ascending or descending line, is required to remain as conservator for more than eight years; after the expiration of this time period, the conservator may demand his release, and it shall be granted to him. (Bw. 290v., 376v.; Civ.508)

#### Article 460

The conservatorship shall be terminated, if the reasons for which it arose no longer exist notwithstanding this, the release of the conservator is not be granted unless the formalities stipulated by law in order to become conservator are complied with, and the individual placed under conservatorship, is not be able to resume the exercise of his rights, until the judgment for release of conservatorship has become legally valid. (Bw.88, 433v.; IR.232; Civ.512)

#### Article 461

The release of the conservator shall be made known, in the manner described in article 444.

### Closing provision

#### Article 462

A minor, who is in a state of simple-mindedness, insanity or rage, is not be placed under conservatorship, but is remain under the supervision of his father, mother or guardian.(Bw.299, 330, 383, 433) Paragraphs 2 and 3 are revoked pursuant to S.97-53.

### Chapter XVIII

#### Concerning absence

### Section 1

#### Concerning provisional provisions

#### Article 463

In the event that an individual has left his

zonder volmagt tot het waarnemen zijner zaken en belangen, of orde op het beheer derzelve gesteld te hebben, of wel indien de door hem gegeven volmagt is vervallen, en indien er noodzakelijkheid is om in dat beheer, geheel of gedeeltelijk te voorzien, of hem te doen vertegenwoordigen, zal, op verzoek van belanghebbenden, of ook op vordering van het openbaar ministerie, door den raad van justitie van de woonplaats des afwezigen, aan de weeskamer worden opgedragen om zijne goederen en belangen, geheel of gedeeltelijk, te beheren en waar te nemen, voor zijne regten op te komen, en hem daarbij te vertegenwoordigen (IR. 235; RBg. 271).

Alles onverminderd de bijzondere wetsbepalingen, voor het geval van faillissement of van kennelijk onvermogen (Bw. 17, 374, 470, 1079, 1813; F. 1v.; Civ. 112).

(Toeg. S. 25-113 jo. 181) De raad van justitie is ook bevoegd, hetzij bij beschikking als in het eerste lid bedoeld, hetzij alsnog later bij nadere beschikking, op verzoek of vordering als voren dan wel met afwijking van het gedaan verzoek of de gedane vordering ambtshalve, het beheer der goederen en de waarneming der belangen van den afwezige uit hoofde van de geringheid ervan over te laten aan een of meer door dien raad vaan te wijzen bloed- of aanverwanten des afwezigen of aan diens echtgenoot, met de enkele verplichting om die goederen of hunne waarde onder aftrek der inmiddels betaalde schulden aan den afwezige wanneer deze terugkomt, terug te geven zonder eenige vruchten of inkomsten.

De voorschriften van de volgende artt. dezer afdeling gelden voor deze beheerders niet.

#### Artikel 464

De weeskamer is verplicht om, des noods na verzegeling, te maken behoorlijke beschrijving van de goederen, waarover haar het beheer is toevertrouwd. Zij zal zich verder regelen naar de voorschriften omtrent het beheer van goederen aan minderjarigen toebehoorende, voor zoo verre die op haar bewind van toepassing kunnen worden gemaakt, ten ware omtrent dit een en ander door den raad van justitie anders mogt zijn bepaald (Ov. 100v.; Bw. 385v., 391, 465v.; Rv. 672; Civ. 113).

#### Artikel 465

De weeskamer is verplicht jaarlijks aan het openbaar ministerie bij den raad van justitie die haar benoemd heeft, te doen summier rekening en verantwoording, en te vertoonen de effecten en bescheiden tot dit beheer betrekkelijk. Deze rekening zal worden opgemaakt op ongezegeld papier, en overgegeven zonder eenigen geregeltijken vorm. Het openbaar ministerie kan daarop zoodanige voordragt aan den raad doen, als hetzelve in het belang van den afwezige zal

tinggalnya tanpa memberi kuasa untuk mewakilinya dalam urusan-urusan dan kepentingan-kepentingannya, atau untuk mengatur pengelolaannya mengenai hal itu, ataupun bila kuasa yang diberikannya tidak berlaku lagi, sedangkan keadaan sangat memerlukan mengatur pengelolaan itu seluruhnya atau sebagian, atau untuk mengusahakan wakil baginya, maka atas permohonan pihak-pihak yang berkepentingan. atau atas tuntutan Kejaksaan, Pengadilan Negeri di tempat tinggal orang yang dalam keadaan tidak hadir itu harus memerintahkan Balai Harta Peninggalan untuk mengelola barang-barang dan kepentingan-kepentingan orang itu seluruhnya atau sebagian, membela hak-haknya, dan bertindak sebagai wakilnya.

Semuanya itu tidak mengurangi ketentuan-ketentuan khusus menurut undang-undang dalam hal kepailitan atau ketidakmampuan yang nyata.

Sekiranya harta kekayaan dan kepentingan orang yang tidak hadir itu sedikit, maka atas permintaan atau tuntutan seperti di atas, ataupun dengan menyimpang dari permintaan atau tuntutan itu karena jabatan, Pengadilan Negeri, baik karena dengan penetapan termaksud dalam alinea pertama, maupun dengan penetapan lebih lanjut yang masih akan diambilnya, juga berkuasa untuk memerintahkan pengelolaan harta kekayaan dan pengurusan kepentingan itu kepada seorang atau lebih yang ditunjuk oleh Pengadilan Negeri dari keluarga sedarah atau semenda orang yang tidak hadir itu, atau kepada isteri atau suaminya; dalam hal ini, satu-satunya kewajiban ialah bila orang yang tak hadir itu kembali, maka keluarga, isteri atau suaminya itu, wajib mengembalikan harta kekayaan itu atau harganya, setelah dikurangi segala utang yang sementara itu telah dilunasinya, tanpa hasil dan pendapatannya.

#### Pasal 464

Balai Harta Peninggalan berkewajiban, jika perlu setelah penyegelan, untuk membuat daftar lengkap harta kekayaan yang pengelolaannya dipercayakan kepadanya. Untuk selanjutnya Balai Harta Peninggalan harus mengindahkan peraturan-peraturan mengenai pengelolaan harta kekayaan anak-anak yang masih di bawah umur, sejauh peraturan-peraturan itu dapat diterapkan pada pengelolaannya, kecuali bila Pengadilan Negeri menentukan lain mengenai hal-hal tersebut.

#### Pasal 465

Balai Harta Peninggalan berkewajiban untuk memberikan perhitungan dan pertanggungjawaban secara singkat dan memperlihatkan efek-efek dan surat-surat yang berhubungan dengan pengelolaan itu kepada jawatan Kejaksaan pada Pengadilan Negeri yang telah mengangkatnya. Perhitungan ini dapat dibuat di atas kertas yang tidak bermeterai dan disampaikan tanpa tata cara peradilan. Terhadap perhitungan dan pertanggungjawaban ini jawatan Kejaksaan

residence without granting any authorization for the administration of his affairs and interests, or without leaving the management thereof in order, or if the authorization granted by him has expired, and if continued full or partial management, or representation of him is necessary, then at the request of the interested parties or upon the demand of the prosecution counsel, the court of justice, at the place of domicile of the absent party, is assign the full or partial management and administration of his assets and interests, to defend his rights, and to represent him therein to the Orphans' Chamber. (IR.235; RBg.271) The above shall be without prejudice to the specific legal regulations, with regard to bankruptcy or evident insolvency. (Bw.17, 374, 470, 1079, 1813; F.1v; civ.112) (Supplemented by S.25-113 see also 181) The court of justice shall be further authorized, either by decree as mentioned in the first paragraph, or pursuant to a subsequent decree, at the request or claim as referred to above as well as by deviating from the request submitted or the claim filed in the course of duty, to leave the management of the assets and the administration of the interests of the absent party due to the size being so small, to one or more blood relatives or relatives by marriage to be nominated by the court or to the spouse, subject only to the requirement to return the assets or the value thereof, after deducting the debts owed, without any gain or income. The requirements set forth in the following articles of this section is not apply to managers.

#### Article 464

The Orphans' Chamber is obligated, if so required, after the sealing, to prepare a proper description of the assets entrusted to their care. They is further comply with the requirements regarding the management of the assets belonging to the minor, to the extent that they apply to their management, unless the court of justice has stipulated otherwise . (Ov. 100v.; Bw.385v., 391, 465v.; Rv.672; Civ.113)

#### Article 465

The Orphans' Chamber is obligated to submit annually to the prosecution counsel at the court of justice by which they were nominated, a summarized balance sheet, and is present the effects and documents relevant to this management. This account shall be drawn up on paper which has not been stamped, and shall be submitted without any legal format. The prosecution counsel \*159 is submit such proposals as it deems necessary in the interest of the absent party. The approval of this

noodig oordeelen.

De goedkeuring dezer rekening brengt geen nadeel toe aan het regt, hetwelk de afwezige, of andere belanghebbenden, tegen dezelve mogten kunnen doen gelden (Bw. 464, 472, 483, 791, 803; Rv. 764v.; Civ. 114).

#### Artikel 466

Ingetrokken: S. 28-210; verleende bevoegdheid voor beheer in Bw. 463v. bepaald loon te berekenen.

### TWEEDE AFDEELING

#### Van de verklaring van vermoedelijk overlijden

#### Artikel 467

Indien iemand zijne woonplaats heeft verlaten, zonder volmagt tot het waarnemen van zijne zaken gegeven, of orde op het beheer van dezelve gesteld te hebben, en wanneer vijf jaren zijn verlopen na zijn vertrek, of na de laatste tijding, waaruit kon blijken dat hij in leven was, zonder dat in die vijf jaren bewijs is ingekomen van zijn aanwezigheid of van zijn overlijden, om het even of er voorloopige voorzieningen zijn bevolen dan niet, zal zoodanige afwezige, ten verzoeken van belanghebbenden, op daartoe bekomen verloop van den raad van justitie zijner verlatene woonplaats, voor dienzelfden raad kunnen worden opgeroepen, bij eene openbare dagvaarding, loopende op eenen termijn van drie maanden, of zoo veel langer als door den raad mogt worden bevolen.

Wanneer op die dagvaarding noch de afwezige, noch iemand voor hem, opkomt, die van zijn aanwezigheid moet blijken, zal verloop tot eene tweede dergelijke dagvaarding, en op deze tweede, in het geval als voren, verloop tot eene derde dergelijke dagvaarding worden verleend.

Deze dagvaardingen moeten telkens worden geplaatst in zoodanige nieuwspapieren als de raad van justitie, bij het verlenen van het eerste verloop, uitdrukkelijk zal aanwijzen, en ook telkens worden aangeplakt aan de voornamen der vergaderplaats van den raad van justitie, en aan den ingang van het kantoorgebouw der residentie, binnen welke de afwezige zijne woonplaats had (Bw. 463, 469v., 472, 475v., 493, 1792; Rv. 6-7o; Civ. 115; Bb. 3372).

#### Artikel 468

Indien op de derde dagvaarding, noch de afwezige, noch iemand voor hem is opgekomen, die behoorlijk van zijn aanwezigheid moet blijken, kan door den raad van justitie, op daartoe gedane eisch, na verloop van het openbaar ministerie, worden verklaard, dat er rechtsvermoeden van overlijden bestaat, sedert den dag nadat de afwezige kan worden gerekend zijne woonplaats te hebben verlaten,

boleh mengajukan usul-usul kepada Pengadilan Negeri, sejauh hal itu dianggapnya perlu untuk kepentingan orang yang dalam keadaan tidak hadir itu.

Pengesahan perhitungan dan pertanggungjawaban ini tidak mengurangi hak orang yang tidak hadir itu atau pihak-pihak lain yang berkepentingan untuk mengajukan keberatan-keberatan terhadap perhitungan itu.

#### Pasal 466

Dihapus dengan S. 1928-210.

### BAGIAN 2

#### Pernyataan Mengenai Orang yang Diperkirakan Telah Meninggal Dunia

#### Pasal 467

Bila orang meninggalkan tempat tinggalnya tanpa memberi kuasa untuk mewakili urusan-urusan dan kepentingan-kepentingannya atau mengatur pengelolannya atas hal itu, dan bila telah lampau lima tahun sejak kepergiannya. atau lima tahun setelah diperoleh berita terakhir yang membuktikan bahwa ia masih hidup pada waktu itu, sedangkan dalam lima tahun itu tak pernah ada tanda-tanda tentang hidupnya atau matinya. maka tak peduli apakah pengaturan-pengaturan sementara telah diperintahkan atau belum, orang yang dalam keadaan tak hadir itu, atas permohonan pihak-pihak yang berkepentingan dan dengan izin Pengadilan Negeri di tempat tinggal yang ditinggalkannya, boleh dipanggil untuk menghadap pengadilan itu dengan panggilan umum yang berlaku selama jangka waktu tiga bulan, atau lebih lama lagi sebagaimana diperintahkan oleh Pengadilan.

Bila atas panggilan itu tidak menghadap, baik orang yang dalam keadaan tidak hadir itu maupun orang lain untuknya, untuk memberi petunjuk bahwa ia masih hidup, maka harus diberikan izin untuk panggilan demikian yang kedua, dan setelah pemanggilan demikian yang ketiga harus diberikan.

Panggilan ini tiap-tiap kali harus dipasang dalam surat-surat kabar yang dengan tegas akan ditunjuk oleh Pengadilan Negeri pada waktu memberikan izin yang pertama. dan tiap-tiap kali juga harus ditempelkan pada pintu utama ruang sidang Pengadilan Negeri dan pada pintu masuk kantor keresidenan tempat tinggal terakhir orang yang tidak hadir itu.

#### Pasal 468

Bila atas panggilan tidak datang menghadap, baik orang yang dalam keadaan tak hadir maupun orang lain yang cukup menjadi petunjuk tentang adanya orang itu, maka Pengadilan Negeri atas tuntutan jawatan Kejaksaan dan setelah mendengar jawatan itu, boleh menyatakan adanya dugaan hukum bahwa orang itu telah meninggal, terhitung sejak hari ia meninggalkan tempat tinggalnya.

account is not interfere with the right which the absent party or other interested parties may have pursuant to any objection they may have made to such account. (Bw.464, 472, 483, 791, 803; Rv.764; Civ.114)

#### Article 466

Revoked: S.28-210; authority granted for management in Bw.463v. specific wage to be stipulated.

### Section 2

#### Concerning the declaration of presumed demise

#### Article 467

In the event that an individual leaves his residence without granting any authorization in respect of the administration of his affairs and interests or leaving the management thereof in order, and if five years have elapsed since his departure, or since the most recent communication which could have revealed that he was still alive during that period, provided that there has been no evidence within those five years of his existence or his demise, regardless of whether or not temporary provisions have been ordered, then that absent party is, at the request of interested parties, after having obtained approval of the court of justice at the place of his abandoned domicile, be summoned to appear before the same court pursuant to a public subpoena valid for three months or longer as may be instructed by the court. If neither the absent party, nor a representative who may prove his existence appears upon the subpoena, permission shall be granted for a second such subpoena, and if no appearance as referred to above is made upon the second subpoena, permission for a third such subpoena shall be granted.

This subpoena will each time be placed in such newspapers as the court of justice, at the time of granting of the first permission is granted, is specifically indicate, and must also be affixed to the main door of the session room of the court of justice, and on the entrance of the office building of the residency within which the absent party resided. (Bw.463, 469v., 472, 475v., 493, 1792; Rv.6-7; Civ.115; Bb.3372)

#### Article 468

If neither the absent party nor a representative who proves his existence appears upon the third subpoena, the court of justice may declare, pursuant to the claim filed, after having heard the prosecution counsel, that there are legal presumptions of demise effective as of the date that the absent party may be presumed to have left his residence, or after the most recent communication of his

of na de laatste tijd van zijn leven, en welke dag bepaaldelijk in het vonnis moet worden uitgedrukt (Bw. 463, 467, 469, 471, 482, 1916; Civ. 119; Bb. 3372).

#### Artikel 469

De raad van justitie zal, alvorens op den eisch uitspraak te doen, des noods na een daartoe bevolen getuigen-verhoor, te houden in tegenwoordigheid van het openbaar ministerie, letten op de beweegredenen der afwezigheid, op de oorzaken die het ontvangen van tijdingen van den afwezige hebben kunnen verhinderen, en op alle andere omstandigheden, tot het vermoeden van overlijden betrekkelijk.

De raad van justitie kan, naar aanleiding van dit alles, het doen van uitspraak uitstellen tot nog uiterlijk vijf jaren boven den tijd, in art. 467 vermeld, en zoodanige nadere oproepingen en plaatsing daarvan in de nieuwspapieren bevelen, als de raad in het belang des afwezigen mogt noodig oordeelen (Bw. 494; Rv. 171v.; Civ. 116v., 119).

#### Artikel 470

Indien iemand bij het verlaten zijner woonplaats eene volmagt tot het waarnemen van zijnen zaken gegeven, of orde op het beheer derzelve heeft gesteld, en er tien jaren zijn verlopen na zijn vertrek, of na de laatste tijd van zijn leven, zonder dat in die tien jaren bewijs van zijn aanwezig of van zijn overlijden zal zijn ingekomen, kan zoodanige afwezige, ten verzoeken van belanghebbende, worden opgeroepen, en kan worden verklaard, dat er regtsvermoeden van overlijden bestaat, op de wijze en volgens de voorschriften in de drie voorgaande artt. vermeld. Dit verloop van tien jaren wordt gevorderd, al ware het ook dat de gegeven volmagt of gestelde orde van den afwezige vroeger mogten zijn geëindigd.

In het laatste geval echter, zal in het beheer worden voorzien op de wijze als in de eerste afdeling van dezen titel is vermeld (Bw. 463, 467, 1795, 1813; Civ. 121v.; cf. noot Bw. 467).

#### Artikel 471

De verklaring van vermoedelijk overlijden moet algemeen worden bekend gemaakt door middel van dezelfde nieuwspapieren, in welke de openbare oproepingen zijn geplaatst (Bw. 468; Civ. 118).

### DERDE AFDEELING

**Van de regten en verplichtingen van vermoedelijke erfgenamen en andere belanghebbende, na de verklaring van vermoedelijk overlijden**

#### Artikel 472

atau sejak hari berita terakhir mengenai hidupnya, yang harinya secara pasti harus dinyatakan dalam keputusan itu.

#### Pasal 469

Sebelum mengambil keputusan atas tuntutan itu, jika perlu setelah mengadakan pemeriksaan saksi-saksi yang diperintahkan untuk itu, dengan kehadiran jawatan Kejaksaan, Pengadilan Negeri harus memperhatikan sebab-sebab terjadinya ketidakhadiran itu, sebab-sebab yang mungkin telah menghalangi penerimaan kabar dari orang yang dalam keadaan tak hadir itu, dan hal-hal lain yang berhubungan dengan dugaan tentang kematian.

Pengadilan Negeri, berkenaan dengan ini semua, boleh menunda pengambilan putusan sampai lima tahun lebih lama daripada jangka waktu tersebut dalam Pasal 467, dan boleh memerintahkan pemanggilan-pemanggilan lebih lanjut dan penempatannya dalam surat kabar, sekiranya hal itu dianggap perlu oleh pengadilan untuk kepentingan orang yang dalam keadaan tak hadir itu.

#### Pasal 470

Bila seseorang pada waktu meninggalkan tempat tinggalnya telah memberikan kuasa untuk mewakilinya dalam urusan-urusannya, atau telah mengatur pengelolaannya, dan bila telah lampau sepuluh tahun sesudah keberangkatannya atau setelah berita terakhir bahwa ia masih hidup, sedangkan dalam sepuluh tahun itu tidak ada tanda-tanda apakah ia masih hidup atau telah mati, maka atas permohonan orang-orang yang kepentingan, orang yang dalam keadaan tidak hadir itu boleh dipanggil, dan boleh dinyatakan bahwa ada dugaan hukum tentang kematiannya, dengan cara dan menurut peraturan-peraturan yang tercantum dalam tiga pasal yang lalu. Berlalu waktu sepuluh tahun ini diharuskan, pun sekiranya kuasa yang diberikan atau pengaturan yang diadakan oleh orang dalam keadaan tidak hadir itu telah berakhir lebih dahulu.

Akan tetapi dalam hal yang terakhir ini pengelolaan harus diselenggarakan dengan cara seperti yang tercantum dalam Bagian I bab ini.

#### Pasal 471

Pernyataan mengenai dugaan tentang kematian harus diumumkan dengan menggunakan surat kabar yang telah digunakan dalam pemanggilan-pemanggilan.

### BAGIAN 3

**Hak-hak dan Kewajiban-kewajiban Orang yang Diduga Sebagai Ahli Waris dan Orang-orang Lain yang Berkepentingan, Setelah Pernyataan Mengenai Dugaan Tentang Kematian**

#### Pasal 472

existence, which date shall be stipulated in the judgment. (Bw.463, 467, 469, 471, 482, 1916; Civ.119; Bb.3372)

#### Article 469

The court of justice is, if necessary, prior to issuing a decision upon the claim, after a hearing of the witnesses summoned thereto which must be held in the presence of the prosecution counsel, consider the causes of the absence, matters which could have prevented \*161 the receipt of information from the absent party, and all other circumstances relevant to the presumed demise. The court of justice may, on these grounds, delay the issuance of the decision for not more than five years beyond the time period mentioned in article 467, and order such other summons and publication thereof in the newspapers, as the court may deem necessary in the interest of the absent party. (Bw.494; Rv.171v.; Civ. 116v., 119)

#### Article 470

If an individual, upon departing his residence, granted an authorization for the administration of his affairs or left the management thereof in order, and ten years have elapsed since his departure or since the most recent communication of his existence, and provided that during those ten years there has been no evidence of his existence or demise, such absent party, at the request of the interested parties, shall be summoned and it shall be declared that there are legal presumptions of demise in the manner and pursuant to the requirements as mentioned in the three previous articles. This period of ten years shall be applicable notwithstanding that the authority granted by or orderly management on behalf of the absent party may have terminated earlier. In the latter mentioned instance, the management shall be provided for in the manner referred to in the first section of this title. (Bw.463, 467, 1795, 1813; Civ. 121v.; cf. note Bw.467)

#### Article 471

The declaration of presumed demise shall be published in the same newspapers, in which the public subpoenas have been published. (Bw. 468; Civ.118)

### Section 3

**Concerning the rights and obligations of presumed heirs and other interested parties, consequent upon the declaration of presumed demise**

#### Article 472

De vermoedelijke erfgenamen van den afwezige, welke, het zij volgens versterregt, het zij volgens uiterste wilsbeschikking, tot zijne nalatenschap geregtigd zouden zijn geweest op den dag, in het vonnis uitgedrukt, zijn bevoegd om van de weeskamer, indien deze met het beheer der goederen van den afwezige belast is, rekening, verantwoording en afgifte te vorderen, en om de goederen van den afwezige in bezit te nemen; alles tegen het stellen van persoonlijke of zakelijke, geregtegoedkeurde zekerheid dat die goederen zullen worden gebruikt, zonder dezelve te verslimmen of te verwaarlozen, mitsgaders voor de teruggave der goederen of van derzelve waarde, indien de aard der goederen dit mogt medebrengen, en zulks ten behoeve van den afwezige, wanneer hij terug mogt komen, of van andere erfgenamen, van wier beter regt daarna mogt blijken.

De vermoedelijke erfgenamen, mitsgaders alle belanghebbenden zijn dienvolgens bevoegd om de opening der uiterste wilsbeschikkingen, zoo die bestaan, te vorderen (Bw. 463, 465, 468, 473v., 483, 784, 832v., 943, 1051, 1162, 1820; Rv. 611v., 764; Civ. 120, 123).

#### Artikel 473

Bij gebreke van het stellen der zekerheid in het voorgaande artikel vermeld, zullen de goederen onder het beheer van eenen derde worden gesteld, en kan ten opzichte van roerende goederen, verkoop worden bevolen, met inachtneming der voorschriften, in art. 786 en 787 van dit Wetboek voorkomende (Bw. 789, 792, 803, 1730; Civ. 126).

#### Artikel 474

De vermoedelijke erfgenamen hebben, ten opzichte van het genot van de goederen van den afwezige, dezelfde regten, en zijn aan dezelfde verplichtingen onderworpen, welke ten aanzien van vruchtgebruiken zijn voorgeschreven, voor zoo verre de bepalingen, op dat onderwerp gemaakt toepasselijk zijn, en daaromtrent hierna niet anders is voorzien (Bw. 482, 761, 782).

#### Artikel 475

Op denzelfden voet als dit in de drie voorgaande artt. omtrent de vermoedelijke erfgenamen des afwezigen is bepaald, kunnen de legatarissen, en alle anderen die op de goederen van den afwezige, na zijn overlijden, eenig regt zouden gehad hebben, hetzelve bij voorraad uitoefenen (Bw. 472, 807-1o, 880v., 959; Civ. 123).

#### Artikel 476

Zij die eenige goederen van den afwezige onder hun bezit of beheer hebben verkregen, zijn, ieder voor zoo veel hem aangaat, daarvan aan den afwezige, wanneer hij terug mogt komen, of aan andere erfgenamen, of

Orang-orang yang diduga menjadi ahli waris dari orang yang dalam keadaan tak hadir, yakni mereka yang dinyatakan dalam putusan Hakim itu berhak atas harta peninggalan orang yang dalam keadaan tidak hadir itu, baik menurut hak waris karena kematian, maupun menurut surat wasiat, berwenang untuk menuntut perhitungan, pertanggungjawaban dan penyerahan barang-barang itu dari Balai Harta Peninggalan, bila balai itu diserahi tugas pengelolaan barang-barang orang yang dalam keadaan tak hadir itu, segala sesuatunya itu dilaksanakannya dengan mengadakan jaminan pribadi atau kebendaan, yang disahkan oleh Pengadilan guna menjamin bahwa barang-barang itu akan digunakan tanpa menjadi berantakan atau terlantar, dan bahwa barang-barang itu atau, bila sifat barang-barang itu mengharuskan, harganya akan dikembalikan, semuanya untuk kepentingan orang yang dalam keadaan tak hadir itu sekiranya dia pulang kembali, atau untuk kepentingan para ahli waris lainnya sekiranya hak mereka kemudian ternyata lebih kuat.

Dengan demikian, mereka yang diduga menjadi ahli waris beserta orang-orang yang berkepentingan, berwenang untuk menuntut supaya dibuka surat-surat wasiatnya, sekiranya ada.

#### Pasal 473

Bila tidak diberikan jaminan tersebut dalam pasal yang lalu, barang-barang itu harus ditaruh di bawah pengelolaan pihak ketiga, dan mengenai barang-barang bergerak harus diperintahkan penjualannya, dengan mengindahkan peraturan-peraturan yang terdapat dalam Pasal 786 dan 787 Kitab Undang-undang ini.

#### Pasal 474

Para ahli waris dugaan, berkenaan dengan hal menikmati harta peninggalan orang yang dalam keadaan tak hadir, mempunyai hak-hak dan kewajiban-kewajiban yang sama, seperti yang diatur untuk para pemegang hak pakai hasil, sejauh ketentuan-ketentuan yang ditetapkan untuk hal itu berlaku, dan tentang hal itu tidak ada peraturan lain.

#### Pasal 475

Atas dasar yang sama seperti yang ditentukan dalam tiga pasal yang lalu tentang para ahli waris dugaan dari orang yang dalam keadaan tak hadir, orang-orang yang mendapat hibah wasiat, dan orang-orang lain yang sedianya mempunyai suatu hak atas harta peninggalan orang yang dalam keadaan tak hadir itu bila dia meninggal, boleh segera melakukan hak mereka.

#### Pasal 476

Mereka yang menguasai atau mengelola barang-barang dari orang yang dalam keadaan tak hadir, masing-masing sejauh mengenai dirinya, berkewajiban untuk memberi perhitungan dan pertanggungjawaban dan

The presumed heirs of the absent party who, either pursuant to right of succession or by will, should be entitled to the inheritance on the date specified in the judgment, shall be authorized to demand an account and submission by the Orphans' Chamber in the event that the management of the assets of the absent party has been assigned to them, and to take possession of the assets of the absent party; subject to them providing an approved personal or business guarantee that the assets shall be used in such a way that does not result in them being damaged, impaired or neglected and that they is have the same value when returned, if the nature of the goods so permits, and such for the benefit of the absent party in the event that he returns or of other heirs who subsequently appear to have a superior right to their. In the event that a will exists, the presumed heirs, together with all interested parties, is hereafter be authorized to demand that the will shall be opened. (Bw. 463, 465, 468, 473v., 483, 784, 832v., 943, 1051, 1162, 1820; Rv.611v., 764; Civ. 120, 123).

#### Article 473

Failure to provide the security mentioned in the previous articles is result in the assets being placed under the management of a third party, and with regard to movable assets a sale may be instructed, having regard to the requirements set forth in articles 786 and 787 of this Civil Code. (Bw.789, 792, 803, 1730; Civ.126)

#### Article 474

The presumed heirs, is have the same rights with regard to enjoyment of the assets of the absent party, and shall be subject to the same obligations which have been imposed on the users of the proceeds, to the extent that the stipulations in respect of such matters are applicable, and there are no other provisions regarding such matter. (Bw.482, 761, 782)

#### Article 475

Pursuant to the provisions set forth in the three previous articles regarding the presumed heirs of the absent party, the legatees, and all others who would have had any rights in respect of the assets of the absent party, following his death, is immediately exercise their rights. (Bw. 472, 807-1o, 880v., 959; Civ.123)

#### Article 476

Individuals who have gained possession or \*163 management of some assets are, to the extent applicable to them, required to submit a balance sheet and account for their actions to the absent party, should he return, or to other

regthebbenden, welke mogten opkomen, en van hun beter regt doen blijken, rekening, verantwoording en afgifte schuldig (Bw. 472v., 475; Civ. 125).

#### Artikel 477

De vermoedelijke erfgenamen zijn dadelijk bij het inbezitnemen verplicht tot eene behoorlijke beschrijving van alle de goederen door den afwezige achtergelaten. Aan hen wordt het voorregt van boedelbeschrijving toegekend. Bij gebreke van zoodanige boedelbeschrijving, en in de gevallen bij art. 1031 voorzien, verliezen zij het hierboven toegekend voorregt, onverminderd de verplichtingen in het vorige artikel omschreven (Bw. 783, 1023v.; Civ. 126).

#### Artikel 478

Behoudens de voorgaande bepalingen en voor zoo verre dien ten gevolge niet anders is bevolen, kunnen de vermoedelijke erfgenamen de goederen van den afwezige, in welke bezit zij zijn getreden, bij voorraad onder elkander verdeelen, met inachtneming der voorschriften, omtrent boedelscheiding gemaakt.

De vaste goederen mogen nogtans, om tot de verdeling te geraken, niet worden verkocht, maar zullen, in het geval dat zij niet kunnen worden verdeeld, of in eene of andere kaveling begrepen, onder sequestratie worden gesteld, en de inkomsten daarvan uitgekeerd, zoo als bij de verdeling zal worden overeengekomen.

Van alles moet eene acte worden opgemaakt en geteekend, waaruit tevens blijkt wat aan legatarissen of andere geregtigden is uitgekeerd (Bw. 479v., 484, 1066v., 1169, 1730; Civ. 130).

#### Artikel 479

De beschrijving en de acte, in het voorgaande artikel vermeld, mitsgaders de acte waarbij zekerheid is gesteld, moeten worden gebragt en bewaard ter griffie van den raad van justitie, die het vonnis van vermoedelijk overlijden heeft gewezen (Bw. 467, 472, 480; Rv. 612v).

#### Artikel 480

Zij die, ten gevolge van de voorgaande bepalingen, vaste goederen in hun aandeel hebben gekregen, of met het beheer daarvan zijn belast, kunnen tot hunne zekerheid vorderen, dat die goederen worden opgenomen door deskundigen, daartoe te benoemen door den raad van justitie, binnen welks regtsgebied zij gelegen zijn, en zal van derzelve gesteldheid beschrijving worden gemaakt. Nadat de deskundigen verslag aan den raad gedaan, en deze hetzelve zal hebben goedgekeurd, het openbaar ministerie daarop gehoord zijnde, moet de beschrijving met het verslag op de griffie worden bewaard (Bw.

untuk menyerahkan barang-barang itu kepada orang yang dalam keadaan tak hadir bila ia pulang, atau kepada para ahli waris atau para pemegang hak lainnya, sekiranya mereka datang, dan menunjukkan hak mereka yang lebih kuat.

#### Pasal 477

Semua ahli waris dugaan itu, segera setelah mengambil barang-barang ke dalam penguasaannya, berkewajiban untuk membuat daftar lengkap barang-barang yang ditinggalkan orang yang dalam keadaan tak hadir itu. Kepada mereka diberikan hak istimewa akan pendaftaran harta peninggalan. Bila tidak diadakan pendaftaran harta peninggalan demikian, seperti juga dalam hal-hal yang diatur dalam Pasal 1031, mereka kehilangan hak istimewa tersebut di atas, tanpa mengurangi kewajiban-kewajiban tersebut dalam pasal yang lalu.

#### Pasal 478

Tanpa mengurangi ketentuan-ketentuan yang lalu, dan sejauh karena itu tidak ada ketentuan lain, para ahli waris dugaan boleh membagi di antara mereka segala harta peninggalan orang yang dalam keadaan tak hadir yang telah mereka kuasai, dengan mengindahkan peraturan-peraturan tentang pemisahan harta peninggalan. Namun barang-barang tetapnya tidak boleh dijual untuk dapat mengadakan pemisahan itu, melainkan harus ditaruh dalam suatu penitipan, bila tidak dapat dibagi atau dimasukkan dalam suatu kapling, dan hasilnya dapat dibagi menurut kesepakatan mereka. Tentang semuanya itu harus dibuatkan dan ditandatangani sebuah akta, yang juga menunjukkan, barang-barang apakah yang diberikan kepada penerima hibah wasiat dan orang-orang lain yang berhak.

#### Pasal 479

Daftar dan akta tersebut dalam pasal yang lalu, demikian pula akta tentang jaminan, harus dibawa ke kepaniteraan Pengadilan Negeri yang telah mengeluarkan keputusan tentang kematian dugaan, dan disimpan di sana.

#### Pasal 480

Mereka yang karena ketentuan-ketentuan yang lalu telah mendapat bagian dari barang-barang tetap, atau ditugaskan untuk mengelolanya, demi kepastian mereka boleh menuntut agar barang-barang itu diperiksa oleh ahli-ahli, yang diangkat untuk itu oleh Pengadilan Negeri yang di daerah hukumnya barang-barang itu terletak, dan agar dibuatkan uraian tentang keadaannya. Setelah ahli-ahli itu memberikan perslah kepada Pengadilan, dan Pengadilan mengesahkannya, kemudian mendengar jawatan Kejaksaan, maka uraian dan perslah itu harus disimpan di kepaniteraan.

heirs or rightful individuals who might appear and prove their superior rights. (Bw.472v., 475; Civ.125)

#### Article 477

The presumed heirs are, immediately upon taking possession, required to accurately record all the assets left by the absent party. They shall be granted the benefit of the estate description. In the absence of such estate registration, and in the circumstances described in article 1031, they is lose the privilege granted above, without prejudice to the obligations described in the previous article. (Bw. 783, 1023v.; Civ.126)

#### Article 478

Without prejudice to the aforementioned provisions and insofar as it is not otherwise instructed, the presumed heirs may immediately distribute among one other the assets of the absent party, of which they have taken possession, having regard to the requirements, drawn up regarding estate distribution. The sale of the fixed assets is not be permitted for the purpose of distribution, but is, in the event that they cannot be divided or can not be part of a plot of land, be sequestered, and the income there from shall be paid out, as agreed in the allotment. A deed shall be drawn up and executed regarding the above matter, further setting out that which has been paid out to legatees or other entitled individuals. (Bw.479v., 484, 1066v., 1169, 1730; Civ.130)

#### Article 479

The estate description and the deed, referred to in the previous article, together with the deed of security, shall be submitted and kept with the court clerk at the court of justice which has passed the judgment of presumed demise. (Bw.467, 472, 480; Rv.612v.)

#### Article 480

The individuals, who pursuant to the previous stipulations, have received their share of fixed assets, or to whom the management thereof has been assigned, may demand as their security, that those assets shall be assessed by experts who shall be nominated by the court of justice within whose legal jurisdiction they are established, and a description of their condition shall be drawn up. Following the report of the experts to the court, and after obtaining the approval of the court upon hearing the prosecution counsel, the description and the report shall be kept with the court clerk. (Bw.487, 783; Civ.126)



487, 783; Civ. 126).

**Artikel 481**

De vaste goederen van den afwezige, die aan iemand der vermoedelijke erfgenamen zijn toebedeeld of onder deszelfs beheer zijn gesteld, mogen vervolgens niet worden vervreemd, noch bezwaard, voor dat de tijd, hierna in art. 484 bepaald, zal zijn verlopen, ten zij om gewigtige redenen, en met verlof van den raad van justitie (Bw. 1168, 1170; Civ. 128).

**Artikel 482**

Indien de afwezige, na de verklaring van vermoedelijk overlijden, terugkeert, of er bewijs inkomt dat hij nog in leven is, zijn zij, welke vruchten en inkomsten van zijne goederen hebben getrokken, verplicht dezelve terug te geven, te weten, den helft wanneer terugkomst plaats heeft, of het bewijs van leven inkomt, binnen vijftien jaren na den dag van het vermoedelijk overlijden, in het vonnis uitgedrukt; of wel een vierde, wanneer zulks later, doch voor het verloop van dertig jaren na dat tijdstip, plaats heeft.

Alles echter met die bepaling, dat de raad van justitie die het vonnis van vermoedelijk overlijden heeft uitgesproken, uit aanmerking van de geringheid der achtergelatene goederen, de teruggave va vruchten en inkomsten anders mag regelen, of wel daarvan geheele ontheffing kan verleenen.(Bw. 468, 474, 486, 492; Civ. 127, 131).

**Artikel 483**

Indien de afwezige in gemeenschap van goederen, of slechts van winst en verlies, of van vruchten en inkomsten, is getrouwd, en zijn echtgenoot verkiest de bestaande gemeenschap te laten voortduren, kan dezelve de provisionele inbezitneming der vermoedelijke erfgenamen, en de uitoefening der regten, die eerst door den dood van den afwezige zouden worden geboren, tegenhouden, en, onder de verplichting der beschrijving in art. 477 vermeld, het beheer der goederen, voor alle anderen, op zich nemen of behouden.

Doch kan de opschorting dier inbezitneming en de verdere gevolgen daarvan niet langer plaats grijpen, dan gedurende tien volle jaren, te rekenen van den dag bij het vonnis uitgedrukt, waarbij het vermoedelijk overlijden is verklaard.

Indien echter de echtgenoot zich niet tegen de inbezitneming der vermoedelijke erfgenamen verzet, zal hij zijn aandeel in de gemeenschap, of eigene goederen, en al hetgeen waartoe hij overigens mogt gerechtigd zijn, naar zich nemen, mits zekerheid stellende voor zoodanige goederen die voor teruggave

**Pasal 481**

Barang-barang tetap kepunyaan orang yang dalam keadaan tak hadir, yang dibagikan kepada ahli waris dugaan, atau diserahkan kepadanya untuk dikelola, selanjutnya tidak boleh dipindahtangankan atau dibebani, sebelum lewat waktu yang ditentukan dalam Pasal 484, kecuali kalau ada alasan penting, dan dengan izin Pengadilan Negeri.

**Pasal 482**

Bila orang yang dalam keadaan tak hadir itu pulang kembali setelah ada keterangan kematian dugaan, atau diperoleh tanda-tanda bahwa dia masih dalam keadaan hidup, maka mereka yang telah menikmati hasil-hasil dan pendapatan-pendapatan dari barang-barangnya, wajib untuk mengembalikan hasil-hasilnya dan pendapatan-pendapatan itu dan sebagai berikut; setengahnya bila ia pulang kembali, atau bila tanda-tanda bahwa ia masih hidup diperoleh dalam waktu lima belas tahun setelah hari kematian dugaan yang dinyatakan dalam putusan Hakim; atau seperempatnya, bila tanda-tanda itu diperoleh kemudian, tetapi sebelum lampau waktu tiga puluh tahun setelah pernyataan itu.

Akan tetapi semua itu dengan ketentuan, bahwa Pengadilan Negeri yang telah memberi keputusan tentang kematian dugaan itu, mengingat sedikitnya barang-barang yang ditinggalkan, boleh memerintahkan yang berlainan tentang pengembalian hasil-hasil dan pendapatan itu, atau dapat juga memberi pembebasan sama sekali.

**Pasal 483**

Bila orang yang dalam keadaan tidak hadir itu kawin dengan gabungan harta bersama, atau gabungan keuntungan dan kerugian saja, atau gabungan hasil-hasil dan pendapatan, sedangkan isteri atau suaminya memilih membiarkan gabungan itu terus berjalan, maka dia boleh mencegah pengambilan barang-barang dalam penguasaan sementara oleh orang-orang yang diduga sebagai ahli waris, dan mencegah pelaksanaan hak-hak yang mestinya baru akan timbul setelah kematian orang yang dalam keadaan tak hadir itu, dan mengambil atau mempertahankan barang-barang itu dalam pengelolaannya, dengan mendahului yang lain-lain, dengan menunaikan kewajiban akan pendaftaran tersebut dalam Pasal 477.

Akan tetapi penghentian pengambilan barang-barang dalam penguasaan dengan segala akibat-akibatnya, tidak boleh berlangsung lebih lama daripada sepuluh tahun penuh, terhitung dan hari tersebut dalam putusan Hakim yang menyatakan kematian dugaan itu.

Namun bila isteri atau suami tidak menentang pengambilan barang-barang dalam penguasaan itu oleh para ahli waris, maka ia boleh mengambil bagiannya dalam harta bersama itu, atau barang-barang miliknya

**Article 481**

Those fixed assets of the absent party, which have been distributed to one of the presumed heirs or have been placed in his management, is thereafter not be transferred or encumbered prior to the expiration of the time period hereafter stipulated in article 484, unless there are significant reasons and by approval of the court of justice. (Bw. 1168, 1170; Civ.128)

**Article 482**

If the absent party returns after the declaration of presumed demise, or if there is evidence \*164 that he is still alive, the individuals who have profited from the gains and income from his assets must return such, as follows:- one half at the time of the return or at the time of receipt of evidence that he is alive, within fifteen years after the date of the presumed demise stipulated in the judgment; or otherwise one fourth, if such takes place later, or prior to the lapse of thirty years following such time. This is subject to the court of justice which has passed the judgment of presumed demise, due to the minimal number of assets remaining, stipulating otherwise with regard to the return of gains and income or totally discharging the individuals from the obligation to return gains and income. (Bw.468, 474, 486, 492; Civ.127, 131)

**Article 483**

If the absent party has entered into a marriage on the basis that there would be community of property, or based upon profit and loss only, or upon gains and income, and his or her spouse chooses to retain community of property, he or she may delay the provisional possession by the presumed heirs and the exercise of the rights, which would arise only upon the death of the absent party, and pursuant to the requirement for description mentioned in article 477, assume or maintain the management of the assets prior to all others. Not with standing this, the delay of possession and the consequences thereof is continue to exist for more than ten full years, effective as of the date stipulated in the judgment in which the presumed demise is declared. If, however, the spouse does not object to possession by the presumed heirs, he or she is take his or her share in the community property, or several assets, and anything that he or she might be entitled to, provided that he or she provides security in respect of several assets which may need to be returned. A wife who chooses to continue community of property is reserve the right to dissolve such community of property in the passage of time. (Bw.114, 119, 124v., 132, 136, 155, 164, 465, 468, 472, 484, 493; Civ.124)

vatbaar zijn.

De vrouw, de voortdurend der gemeenschap verkiezende, behoudt het regt om, bij vervolg van tijd, van die gemeenschap afstand te doen (Bw. 114, 119, 124v., 132, 136, 155, 164, 465, 468, 472, 484, 493; Civ. 124).

#### Artikel 484

Wanneer dertig jaren zijn verlopen na den dag van het vermoedelijk overlijden, in het vonnis uitgedrukt, of ook wanneer vroeger honderd volle jaren zijn verstreken sedert de geboorte van den afwezige, zijn de borgen ontslagen, onblijft de verdeling der achtergelaten goederen, voor zooverre dezelve bereids heeft plaats gehad, stand houden, of kan anders door de vermoedelijke erfgenamen tot eene definitieve verdeling worden overgegaan, en kunnen alle andere regten op die nalatenschap definitief worden uitgeoefend. Het voorrecht van boedelbeschrijving houdt alsdan op, en kunnen de vermoedelijke erfgenamen tot aanvaarding of tot verwerping worden verplicht, volgens de voorschriften op dat onderwerp bestaande (Bw. 472, 478, 486v., 1029, 1066v.; BS. 40; Civ. 129).

#### Artikel 485

Indien voet den tijd, in het voorgaande art. uitgedrukt, tijding inkomt van het overlijden van den afwezige kunnen zij, die op het tijdstip van dat overlijden, uit kracht der wet, of uit beschikkingen van den afwezige, regten op zijne nalatenschap hebben verkregen, of in die regten zijn opgevolgd, rekening, verantwoording en afgifte vorderen, op den voet van art. 476 en 482 (Bw. 126; Civ. 130).

#### Artikel 486

Indien de afwezige mogt terugkomen, of van zijn leven doen blijken, nadat dertig jaren zijn verlopen, sedert den dag van zijn vermoedelijk overlijden, bij het vonnis uitgedrukt, heft hij alleen regt om zijne goederen terug te vorderen, in den staat waarin zij zich alsdan bevinden, mitsgaders den prijs van die goederen, welke vervreemd goederen zijn aangekocht, alles echter zonder eenige vruchten of inkomsten (Bw. 468, 482, 484, 830; Civ. 132).

#### Artikel 487

Eveneens zullen de kinderen en verdere afkomelingen van den afwezige zijne goederen terugontvangen, voor zoo verre zij mogten opkomen binnen dertig jaren na het tijdsverloop bij art. 484 vastgesteld (Civ. 133).

#### Artikel 488

Wanneer bij vonnis regtsvermoeden van overlijden is verklaard, moeten alle regtsvorderingen ten laste van den afwezige

sendiri yang merupakan haknya, asal saja ia memberikan jaminan untuk barang-barang yang mungkin harus dikembalikan.

Isteri yang memilih dilanjutkan gabungan harta bersama, tetap mempunyai hak untuk melepaskan diri dari gabungan harta bersama itu di kemudian hari.

#### Pasal 484

Bila telah lampau tiga puluh tahun setelah hari kematian dugaan seperti yang dinyatakan dalam keputusan Hakim, atau bila sebelumnya telah berlalu seratus tahun penuh setelah kelahiran orang yang dalam keadaan tak hadir, maka penjamin-penjamin dibebaskan dan pembagian barang-barang yang ditinggalkan tetap berlaku sejauh pembagian itu telah terjadi, atau bila belum terjadi, para ahli waris dugaan boleh mengadakan pembagian tetap, dan boleh menikmati semua hak atas harta peninggalan itu secara pasti. Maka berhentilah hak istimewa akan pendaftaran harta, dan dapatlah para ahli waris dugaan diwajibkan untuk menerima atau menolak warisan, menurut peraturan-peraturan yang ada tentang hal itu.

#### Pasal 485

Bila sebelum waktu tersebut dalam pasal yang lalu, diterima berita tentang kematian orang yang ada dalam keadaan tak hadir, maka mereka yang atas dasar undang-undang atau atas dasar penetapan-penetapan orang yang dalam keadaan tak hadir itu telah mendapat hak-hak atas harta peninggalannya, pertanggungjawaban dan penyerahan atas dasar Pasal 476 dan 482.

#### Pasal 486

Sekiranya orang yang dalam keadaan tak hadir itu pulang kembali, atau menunjukkan bahwa ia masih hidup, setelah lampau tiga puluh tahun sejak dari kematian dugaan seperti yang dinyatakan dalam keputusan Hakim, maka dia hanya berhak untuk menuntut kembali barang-barangnya dalam keadaan seperti adanya pada waktu itu, beserta harga barang-barang yang telah dipindahtangankan, atau barang-barang yang telah dibeli dengan hasil pemindahtanganan barang-barang kepunyaannya, namun semuanya tanpa suatu hasil atau pendapatan.

#### Pasal 487

Demikian pula anak-anak dan keturunan-keturunan lebih lanjut orang dalam keadaan tidak hadir, boleh menerima kembali barang-barangnya sejauh hak mereka timbul dalam waktu tiga puluh tahun sejak lampauya waktu yang ditetapkan dalam Pasal 484.

#### Pasal 488

Bila dengan putusan Hakim dinyatakan dugaan hukum tentang kematian, semua tuntutan hukum terhadap orang yang dalam

#### Article 484

In the event that thirty years have elapsed since the date of the presumed demise stipulated in the judgment, or if less than one hundred full years have elapsed since the birth of the absent party, the guarantors shall be dismissed, and the distribution of the assets that has already taken place is remain valid, or else the presumed heirs is pass on to a definite distribution, and all other rights to the inheritance shall be implemented definitely. The privilege of estate description is then cease, and the presumed heirs is required to accept or refuse, pursuant to the stipulations regarding such matter. (Bw.472, 478, 486v., 1029, 1066v.; BS.40; Civ.129)

#### Article 485

If, prior to the time period stipulated in the previous article, information is received regarding the demise of the absent party, the individuals who, at the time of death, pursuant to the law or based upon stipulations of the absent party, obtained rights to his estate or pursued those rights, is demand the \*165 submission of a balance sheet and account, pursuant to articles 476 and 482. (Bw.126; Civ.130)

#### Article 486

In the event that the absent party returns or indicates that he is still alive after thirty years have elapsed since the date of his presumed death, stipulated in the judgment, then he is only be entitled to claim for the return of his assets in the condition that they are in at that time, together with the price of the assets which have been disposed of, as well as those which have been purchased from the proceeds of his sold assets, provided that he is not be entitled to any gain or income in respect thereof. (Bw.468, 482, 484, 830; Civ.132)

#### Article 487

In this regard the children and other descendants of the absent party are entitled to claim the return of his assets, in the event that they appear within thirty years after the period of time stipulated in article 484. (Civ.133)

#### Article 488

If the judgment indicates a legal presumption of demise, then all legal claims on behalf of the absent party filed against the presumed heirs

worden ingesteld tegen de vermoedelijke erfgenamen, welke zijne goederen hebben in bezit genomen; behoudens het vermogen van deze laatsten om het voorregt van boedelbeschrijving te doen gelden (Bw. 463, 468, 483, 781, 1032; Civ. 134).

#### VIERDE AFDEELING

##### Van de regten, opgekomen aan eenen afwezige, wiens bestaan onzeker is

###### Artikel 489

Hij die aanspraak maakt op een regt, hetwelk van eenen afwezige op hem overgegaan zoude zijn, doch hetwelk eerst aan den afwezige is opgekomen nadat zijn bestaan onzeker is geworden, is verplicht te bewijzen dat de afwezige heft geleefd op het tijdstip dat het regt aan dezen is opgekomen; zoo lang hij zulks niet bewijst, zal hij verklaard worden in zijnen eisch niet ontvankelijk te zijn (Bw. 468, 836, 847, 899, 1865; Civ. 135).

###### Artikel 490

Indien aan eenen afwezige, wiens bestaan onzeker is, eene nalatenschap of een legaat opkomt, waartoe, indien hij niet in leven ware, anderen zouden gerechtigd zijn, of waarin anderen met hem zouden moeten deelen, kan zoodanige nalatenschap of legaat, of het gedeelte daarvan, door die anderen in bezit worden genomen, even als of zoodanig iemand overleden ware, zonder dat zij verplicht zijn deszelfs overlijden te bewijzen; zij moeten echter daartoe vooraf vergunning verkrijgen van den raad van justitie waar het sterfhuis gevallen is, welke openbare oproepingen moet bevelen, en ten behoeve der belanghebbenden de noodige behoedmiddelen voorschrijven (Bw. 467, 472v., 477, 836, 847, 852v., 880, 899; Civ. 136).

###### Artikel 491

De bepalingen van de twee voorgaande artt. sluiten de bevoegdheid niet uit tot het opvorderen van erfenissen en alle andere regten, die aan den afwezige of aan zijn regthebbenden nader mogten blijken toe te komen. Die bevoegdheid en die regten gaan alleen te niet door het tijdsverloop, tot verjaring vereischt (Bw. 1055, 1987v.; Civ. 137).

###### Artikel 492

Indien daarna de afwezige terugkomt, of zijn regt op zijnen naam wordt vervolgd, kan de teruggave van vruchten en inkomsten worden gevorderd, te rekenen van den dag dat aan den afwezige het regt is opgekomen, op den voet en onder de bepalingen van art. 482 (Civ. 131, 138).

#### VIJFDE AFDEELING

##### Van de gevolgen der afwezigheid met betrekking tot het huwelijk

###### Artikel 493

Indien, buiten het geval van kwaadwillige

keadaan tak hadir itu, harus diajukan terhadap para ahli waris dugaan yang telah mengambil barang-barangnya dalam penguasaan mereka, tanpa mengurangi hak mereka untuk memberlakukan hak istimewa mereka akan pendaftaran harta peninggalan.

#### BAGIAN 4

##### Hak-hak yang Jatuh ke Tangan Orang Tak Hadir yang Tak Pasti Hidup atau Mati

###### Pasal 489

Orang yang menuntut suatu hak, yang katanya telah beralih dari orang yang tak hadir kepadanya, tetapi hak itu baru jatuh pada orang yang tak hadir setelah keadaan hidup atau matinya menjadi tak pasti, wajib untuk membuktikan, bahwa orang yang tak hadir itu masih hidup pada saat hak itu jatuh padanya selama ia tidak membuktikan hal itu, maka tuntutanannya harus dinyatakan tidak dapat diterima.

###### Pasal 490

Bila pada orang tak hadir, keadaan hidup atau matinya tidak pasti, jatuh suatu warisan atau hibah wasiat, yang sedianya menjadi hak orang-orang lain andaikata orang yang tak hadir itu hidup, atau yang sedianya harus dibagi dengan orang-orang lain, maka warisan atau hibah wasiat itu, seakan-akan orang itu telah meninggal, tanpa kewajiban untuk membuktikan kematian orang itu, namun untuk itu mereka harus mendapat izin lebih dahulu dari Pengadilan Negeri yang dalam daerah hukumnya terletak rumah kematian orang itu, dan pengadilan itu harus memerintahkan pemanggilan-pemanggilan umum dan mengeluarkan peraturan pengamanan yang perlu untuk pihak-pihak yang berkepentingan.

###### Pasal 491

Ketentuan-ketentuan dari kedua pasal yang lalu tidak mengesampingkan hak untuk menuntut warisan-warisan dan hak-hak lain yang ternyata kemudian telah jatuh pada orang yang dalam keadaan tak hadir itu atau orang-orang yang telah mendapat hak-hak itu daripadanya. Hak-hak itu hanya hapus oleh lampainya waktu yang diisyaratkan untuk lewat waktu.

###### Pasal 492

Bila kemudian orang yang dalam keadaan tak hadir itu pulang kembali atau haknya dituntut atas namanya, pengembalian penghasilan dan pendapatannya boleh dituntut, terhitung dari hari ketika hak itu jatuh pada orang yang tak hadir itu, atas dasar dan menurut ketentuan-ketentuan Pasal 482.

#### BAGIAN 5

##### Akibat-akibat Keadaan Tidak Hadir Berkenaan dengan Perkawinan

###### Pasal 493

Bila salah seorang dari suami isteri, selain

who have taken possession of his assets; without prejudice to the entitlement of the latter mentioned to invoke the privilege of estate description. (Bw, 463, 468, 483, 781, 1032; Civ.134).

#### Section 4

##### Concerning the rights awarded to an absent party, whose existence is uncertain

###### Article 489

The individual, who has a claim to a right which would have passed on to him from an absent party, but which was granted previously to the absent party after his existence had become uncertain, required to prove that the absent party was alive at the time that this right was granted to him; if he cannot prove this, he declared ineligible to file a claim. (Bw. 468, 836, 847, 899, 1865; Civ.135)

###### Article 490

If the absent party whose existence is uncertain has become entitled to an inheritance or legacy, which, if he was not alive, other individuals would be entitled to, or which other individuals would share with him, then those other individuals is take possession of such inheritance or legacy or part thereof as if the absent party has passed away and they is not be required to prove his death; they is, however, obtain prior consent from the court of justice in whose jurisdiction the morgue is located, which is order a public summons, and for the benefit of the interested parties is stipulate the necessary protective measures. (Bw.467, 472v., 477, 836, 847, 852v.,880, 899; Civ.136)

###### Article 491

The provisions of the two previous articles is not preclude any authority to claim in respect of the inheritances and all other rights which are thereafter awarded to the absent party or individual entitled thereto. The authority and rights come void due to the lapse of time under the statute of limitations. (Bw.1055, 1987v.; Civ.137)

###### Article 492

In the event that the absent party returns thereafter or the right to his name is prosecuted, then the return of gain and income may be claimed, effective as of the date on which the right is awarded to the absent party, pursuant to and subject to the stipulations of article 482. (Civ.131, 138)

#### Section 5

##### Concerning the consequences of absence with regard to marriage

###### Article 493

In the event that, with the exception of willful

verlating, een der echtgenooten gedurende tien volle jaren, van zijne woonplaats afwezig is, zonder dat eenige tijding van deszelfs leven of dood is ingekomen, is de achtergebleven echtgenoot bevoegd, op daartoe bekomen verlof van den raad van justitie der gemeene woonplaats, zoodanigen afwezige bij drie opeenvolgende openbare dagvaardingen op te roepen, op de wijze in art. 467 en 468 omschreven (Ov. 65; Bw. 27, 86, 114, 126-2o, 199-2o, 209-2o, 211; Civ. 139, 227; Bb. 3372; cf. noot Bw. 467).

#### Artikel 494

Indien, op de derde dagvaarding, noch de afwezige, noch iemand voor hem is opgekomen, die behoorlijk van zijn aanwezen doet blijken, kan de raad van justitie aan den achtergebleven echtgenoot vergunnen een ander huwelijk aan te gaan. De bepalingen van art. 469 zijn te dezen toepasselijk (Ov. 65).

#### Artikel 495

Indien, na de verleende vergunning, doch voor het aangaan van een ander huwelijk, de afwezige mogt opkomen, of iemand het behoorlijk bewijs van deszelfs leven inbragt, vervalt de verleende vergunning van regtswege.

Na het aangaan van een ander huwelijk, heeft de afwezige regt om ook van zijne zijde een ander huwelijk aan te gaan (Ov. 65; Bw. 199-2o).

#### Artikel 496

Vervallen: S. 27-31 jjs. 390, 421).

#### Artikel 497

Vervallen: S. 27-31 jjs. 390, 421).

#### Artikel 498

Vervallen: S. 27-31 jjs. 390, 421).

### TWEDE BOEK VAN ZAKEN

#### EERSTE TITEL

#### Van de zaken en derzelve onderscheiding

#### EERSTE AFDEELING

#### Van zaken in het algemeen

#### Artikel 499

De wet verstaat door zaken alle goederen en regten welke het voorwerp van eigendom kunnen zijn (Bw. 503, 519, 833, 955, 1131).

#### Artikel 500

Al hetgeen door regt van natrekking tot eene zaak behoort, daaronder begrepen de

meninggalkan tempat tinggal dengan kemauan buruk, selama sepuluh tahun penuh tak hadir di tempat tinggalnya tanpa berita tentang hidup matinya orang itu, maka suami isteri yang ditinggalkan berwenang untuk memanggil orang yang tak hadir itu tiga kali berturut-turut dengan panggilan, menurut cara yang ditentukan dalam Pasal 467 dan 468, dengan izin dari Pengadilan Negeri di tempat mereka bersama.

#### Pasal 494

Bila atas panggilan ketiga dari Pengadilan, baik orang yang tak hadir itu maupun orang lain untuknya, tidak ada yang muncul memberi cukup petunjuk tentang hidupnya orang itu, maka Pengadilan Negeri boleh memberi izin kepada suami atau isteri yang ditinggalkan untuk kawin dengan orang lain. Ketentuan-ketentuan Pasal 469 berlaku dalam hal ini.

#### Pasal 495

Bila setelah pemberian izin, tetapi sebelum perkawinan dengan yang lain itu dilakukan, orang yang tak hadir itu muncul, atau seseorang membawa berita cukup tentang masih hidupnya orang itu, maka izin yang telah diberikan tidak berlaku lagi demi hukum.

Bila orang yang ditinggalkan itu telah melakukan perkawinan lain, orang yang tak hadir juga mempunyai hak untuk melakukan perkawinan lain.

#### Pasal 496

Dihapus dengan S. 1927-31 jjs. 390, 421.

#### Pasal 497

Dihapus dengan S. 1927-31 jjs. 390, 421.

#### Pasal 498

Dihapus dengan S. 1927-31 jjs. 390, 421.

### BUKU KEDUA - BARANG

#### BAB I

#### BARANG DAN PEMBAGIANNYA

#### BAGIAN 1

#### Barang pada Umumnya

#### Pasal 499

Menurut Undang-undang, barang adalah tiap benda dan tiap hak yang dapat menjadi obyek dari hak milik.

#### Pasal 500

Segala sesuatu yang termasuk dalam suatu barang karena hukum perlekatan, begitu pula

abandonment, one of the spouses has been absent from his or her residence for a duration of ten full years, without submitting any information as to whether or not he or she is still alive, the abandoned spouse authorized, upon approval obtained from the court of justice at their communal residence, to summon the absent party by three successive public subpoenas, in the manner described in articles 467 and 468. (Ov.65; Bw.27, 86, 114, 126-2, 199-2, 209-2, 211; Civ.139, 227; Bb.3372; cf. note Bw.467)

#### Article 494

If, upon the third subpoena, neither the absent party nor his or her representative who is provide proper proof of his existence appears, the court of justice may permit the abandoned spouse to enter into another marriage. The stipulations of article 469 are applicable hereto. (Ov.65)

#### Article 495

If, following such permission, but prior to the conclusion of another marriage, the absent party reappears, or if an individual submits proper evidence of the absent party's existence, then the permission granted deemed void by law. Following the conclusion of another marriage, the absent party, for his part, will have the right to enter into another marriage. (Ov.65; Bw.199-2)

#### Article 496

Revoked: S.27-31 see also 390, 421.

#### Article 497

Revoked: S.27-31 see also 390, 421.

#### Article 498

Revoked: S.27-31 see also 390, 421.

### BOOK TWO - PROPERTY

#### Chapter I

#### Concerning Properties and the distinctions between them

#### Section 1

#### Concerning property in general

#### Article 499

The law interprets as property all goods and rights which can be the subject of property. (Bw.503, 519, 833, 955, 1131)

#### Article 500

Anything that, due to a property right, comprises part of a property, including

vruchten, zoo wel natuurlijke als die door nijverheid worden verkregen, zoo lang dezelve tak- of wortelvast, of aan den grond gehecht zijn, maakt een gedeelte der zaak uit (Bw. 502, 588v.; Cred. verb. 4; Civ. 547).

#### Artikel 501

De burgerlijke vruchten worden alleen geacht een gedeelte der zaak uit te maken, zoo lang dezelve niet opeischbaar zijn; behoudens de bijzondere wetsbepalingen en overeenkomsten (Bw. 761v., 960, 1251v., 1397; Cred. verb. 4; Civ. 547).

#### Artikel 502

Natuurlijke vruchten zijn:

1o. degene welke de aarde uit haar zelve voortbrengt;

2o. al hetgeen de beesten opleveren of uit de beesten geboren wordt.

Vruchten van nijverheid, die uit den grond getrokken worden, zijn al hetgeen door bebouwing verkregen wordt.

Burgerlijke vruchten zijn huur- en pachtpenningen, interessen van geldsommen en verschuldigde renten (Bw. 762; Civ. 583v).

### TWEEDE AFDEELING

#### Van de onderscheiding der zaken

#### Artikel 503

Zaken zijn lichamelijk of onlichamelijk (Bw. 547, 559, 612; Civ. 1607, 2075).

#### Artikel 504

Zaken zijn roerend of onroerend, volgens de bepalingen der twee volgende afdeelingen (AB. 17; Bw. 519; 545v., 550, 555, 1150, 1162, 1963, 1977; Rv. 443, 493, 714, 720, 763a, enz.; Civ. 516).

#### Artikel 505

Roerende zaken zijn verbruikbaar of onverbruikbaar; verbruikbaar zijn de zoodanige die door gebruik verloren gaan (Bw. 757, 822, 1384, 1427, 1742, 1754; Civ. 587, 589).

### DERDE AFDEELING

#### Van onroerende zaken

#### Artikel 506

Onroerende zaken zijn:

1o. gronderven en hetgeen daarop gebouwd is (Bb. 1330);

2o. molens, met uitzondering van zoodanige waarvan in art. 510 wordt gehandeld;

segala hasilnya, baik hasil alam, maupun hasil usaha kerajinan, selama melekat pada dahan atau akarnya, atau terpaut pada tanah, adalah bagian dan barang itu.

#### Pasal 501

Buah-buah perdata harus dipandang sebagai bagian dari suatu barang selama buah-buah perdata itu belum dapat ditagih, tanpa mengurangi ketentuan-ketentuan khusus dalam perundang-undangan dan perjanjian-perjanjian.

#### Pasal 502

Hasil alami adalah:

1. segala sesuatu yang dihasilkan oleh tanah sendiri;

2. segala sesuatu yang dihasilkan atau dilahirkan oleh binatang-binatang.

Hasil kerajinan yang diambil dari tanah adalah segala sesuatu yang diperoleh dari pengolahan tanah. Buah-buah perdata adalah uang sewa dan uang iuran usaha (pacht penningen), bunga dari sejumlah uang dan bunga-bunga yang harus dibayar.

### BAGIAN 2

#### Pembagian Barang

#### Pasal 503

Ada barang yang bertubuh, dan ada barang yang tak bertubuh.

#### Pasal 504

Ada barang yang bergerak dan ada barang yang tak bergerak, menurut ketentuan-ketentuan yang diatur dalam kedua bagian berikut ini.

#### Pasal 505

Ada barang bergerak yang dapat dihabiskan, dan ada yang tidak dapat dihabiskan; yang dapat dihabiskan adalah barang-barang yang habis karena dipakai.

### BAGIAN 3

#### Barang Tak Bergerak

#### Pasal 506

Barang tak bergerak adalah:

1. tanah pekarangan dan apa yang didirikan di atasnya;

2. penggilingan, kecuali yang dibicarakan dalam Pasal 510;

products, either produced naturally or through labor, to the extent that these are attached to the branch or roots, or attached to the soil, deemed to comprise part of the property. (Bw.502, 588v.; Cred.verb.4; Civ.547)

#### Article 501

The civil proceeds considered to be part of the property, to the extent that they are not claimable, without prejudice to special legal regulations and agreements. (Bw.761v., 960, 1251v.,1397; Cred.verb.4; Civ.547)

#### Article 502

Natural products are as follows: 1. those which have been produced by the land; 2. anything that has been produced by livestock or has been bred by livestock. Products which as a result of labor have been extracted from the soil, are those which have been produced by cultivating the soil. Civil proceeds are proceeds from the lease and use of the land, interest from monetary sums and outstanding rent. (Bw.762; Civ.583v.)

### Section 2

#### Concerning the distinction between properties

#### Article 503

Properties are tangible and non-tangible. (Bw.547, 559, 612; Civ.1607, 2075)

#### Article 504

Properties are movable or immovable, in accordance with the provisions of the following two sections. (AB.17; Bw.519, 545v., 550, 555, 1150, 1162, 1963, 1977; Rv.443, 493, 714, 720, 763a, etc.; Civ. 516)

#### Article 505

Movable properties are consumable or non-consumable; consumable properties are those which disappear through use. (Bw.757, 822, 1384, 1427, 1742, 1754; Civ.587, 589)

### Section 3

#### Concerning immovable properties

#### Article 506

Immovable properties are as follows: 1. plots of land and anything constructed thereon; (Bb.1330) 2. mills, with the exception of those that are described in article 510; 3. trees and field crops, which have their roots attached to the soil, unpicked fruit from trees, as well as minerals, such as: coal, peat and similar products, to the extent that these objects have not been separated and dug from the soil;

3o. boomen en veldgewassen, die met hunne wortels in den grond vast zijn, onafgeplukte boomvruchten, mitsgaders delfstoffen, als: steenkolen, veen en dergelijke, zoo lang deze voorwerpen nog niet van den grond gescheiden en uitgedolven zijn (Bb. 500, 1140; Rv. 509).

4o. schaarhout van kapbosschen en hout van hoogstammige boomen, zoolang hetzelve niet gekapt is;

5o. buizen of goten, die tot waterleiding in een huis of op een erf dienen;

en, in het algemeen, alles wat aan een erf of aan een gebouw aard- of nagelvast is (Cred. verb. 4; Civ. 517-521, 523).

#### Artikel 507

Door bestemming worden onder onroerende zaken begrepen:

1o. bij fabrieken, trafijken, molens, smederijen en dergelijke onroerende zaken, de persen, disteleerketels, ovens, kuipen, vaten en verdere gereedschappen, bepaaldelijk tot derzelve wezen behoorende, al waren die voorwerpen niet aard- of nagelvast;

2o. bij woonhuizen, de spiegels, schilderijen en andere sieraden, wanneer het hout of muurwerk waarop dezelve zijn vastgemaakt, een gedeelte is van het beschot, den muur of het pleisterwerk, van het vertrek; al waren die voorwerpen overigens niet nagelvast;

3o. bij landelijke eigendommen, de mesthoop of mestvaalt tot bemesting der landen bestemd;

de duiven tot eene duivenvlugt behoorende;

de eetbare vogelnestjes, zoolang dezelve niet ingezameld zijn;

de visschen die zich in de vijvers bevinden;

4o. de bouwstoffen, welke van de afbraak van een gebouw voortkomen, indien zij bestemd zijn om het gebouw weder op te trekken;

en, in het algemeen, alle zoodanige voorwerpen, welke de eigenaar tot een blijvend gebruik aan zijne onroerende zaak verbonden heeft.

De eigenaar wordt geacht zoodanige voorwerpen tot een blijvend gebruik aan zijne onroerende zaak verbonden te hebben, wanneer dezelve daaraan zijn vastgehecht door aard-, timmer- of metselwerk, of wanneer zij daarvan niet kunnen worden losgemaakt, zonder dezelve te breken of te beschadigen, of zonder het gedeelte van het onroerend voorwerp, waaraan zij zijn vastgehecht, te breken of te beschadigen (Bw. 506, 517, 586, 780, 1164, 1567, 1921; Rv. 451-1o; Cred. verb. 4; Civ. 524, 525, 532).

3. pohon dan tanaman ladang yang dengan akarnya menancap dalam tanah, buah pohon yang belum dipetik, demikian pula barang-barang tambang seperti batu bara, sampah bara dan sebagainya, selama barang-barang itu belum dipisahkan dan digali dari tanah;

4. kayu belukar dari hutan tebangan dan kayu dari pohon yang tinggi, selama belum ditebang;

5. pipa dan salurin yang digunakan untuk mengalirkan air dari rumah atau pekarangan; dan pada umumnya segala sesuatu yang tertancap dalam pekarangan atau terpaku pada bangunan.

#### Pasal 507

Yang termasuk barang tak bergerak karena tujuan adalah:

1. pada pabrik; barang hasil pabrik, penggilangan, penempaan besi dan barang tak bergerak semacam itu, apitan besi, ketel kukusan, tempat api, jambangan, tong dan perkakas-perkakas sebagainya yang termasuk bagian pabrik, sekalipun barang itu tidak terpaku;

2. pada perumahan: cermin, lukisan dan perhiasan lainnya bila dilekatkan pada papan atau pasangan batu yang merupakan bagian dinding, pagar atau plesteran suatu ruangan, sekalipun barang itu tidak terpaku;

3. dalam pertanahan: lungkang atau tumbuhan pupuk yang dipergunakan untuk merabuk tanah; kawanan burung merpati; sarang burung yang biasa dimakan, selama belum dikumpulkan; ikan yang ada di dalam kolam;

4. runtunan bahan bangunan yang dirombak, bila dipergunakan untuk pembangunan kembali;

5. dan pada umumnya semua barang yang oleh pemiliknya dihubungkan dengan barang tak bergerak guna dipakai selamanya.

Pemilik dianggap telah menghubungkan barang-barang itu dengan barang tak bergerak guna dipakai untuk selamanya, bila barang-barang itu dilekatkan padanya dengan penggalan, pekerjaan perkayuan dan pemasangan batu semen, atau bila barang-barang itu tidak dapat dilepaskan tanpa membongkar atau merusak barang itu atau bagian dari barang tak bergerak di mana barang-barang itu dilekatkan.

(Bw.500, 1140; Rv.509) 4. shrubs from felled forests and wood from trees with tall trunks, to the extent that these have not been felled; 5. pipes or drains, which serve to transmit water in a house or below the surface of a plot of land; and, in general, anything which is attached to the soil or permanently fixed on a plot of land or to a building. (Cred.verb.4; Civ.517-521, 523)

#### Article 507

Immovable properties due to their purpose interpreted as follows: 1. in factories; trafijken, mills, smithies and such immovable properties, presses, distillery kettles, ovens, vats and other equipment, specifically of the same kind, even though such objects are not attached or permanently fixed to the ground; 2. in residences; the mirrors, paintings and other accessories, if the wood or wall to which they are attached is part of the wainscoting, the wall or plaster work, of the room; notwithstanding that the objects have not been nailed; 3. on land; the dunghill designated for the fertilization of the land; the pigeons belonging to a flock of pigeons; the edible birds nests, to the extent that they have not been collected; the fish in the rivers; 4. building materials resulting from the demolition of the building, if they are designated to be used to re-build the building; and, in general, all such objects, which the owner has attached to his immovable asset for permanent use. The owner considered to have attached such objects to his immovable asset for permanent use in the event that such objects are attached thereto by pottery, carpentry or plaster work, or if they cannot be removed therefrom without breaking or damaging the objects themselves, or without breaking or damaging part of the immovable asset to which they are attached. (Bw.506, 517, 586, 780, 1164, 1567, 1921; Rv.451-1; Cred.verb.4; \*173 Civ.524, 525, 532)

<b>Artikel 508</b>	<b>Pasal 508</b>	<b>Article 508</b>
Zijn almede onroerende zaken de navolgende regten: (Bb. 2936).	Yang juga merupakan barang tak bergerak adalah hak-hak sebagai berikut;	The following rights also qualify as immovable properties; (Bb.2936) 1. the use of the proceeds from and use of the immovable properties; (Bw.756v., 811v.) 2. servitude; (Bw.674v.) 3. the right to have buildings, structures or plants on another person's property (opstal); (Bw.711v.; S.1834-41 see also 1838-46) 4. the hereditary right of a tenant to occupy a piece of land; (Bw.727v.; S.15-422, article 6) 5. ground rent, either due in the form of money or in kind; (Bw.737v.) 6. the one tenth right; (Bw.740v.) 7. the bazaars or markets, acknowledged by the government, and the privileges relevant thereto; (S.1829-111; 1854-1; 1854-63; 1855-72; 69-66; 78-320; RPL. 46) 8. the lawsuits, filed to reclaim immovable properties or deliver them. (Bw.1162v.; Civ.526; Mijnw.18)
1o. het vruchtgebruik en gebruik van onroerende zaken (Bw. 756v., 811v);	1. hak pakai hasil dan hak pakai barang tak bergerak;	
2o. de erfdienstbaarheden (Bw. 674v).	2. hak pengabdian tanah;	
3o. het regt van opstal (Bw. 711v.; S. 1834-41 jo. 1838-46*);	3. hak numpang karang;	
4o. het erfpachtsregt (Bw. 727v.; S. 15-422, art. 6);	4. hak guna usaha;	
5o. grondrenten, het zij in geld of in natura verschuldigd (Bw. 737v);	5. bunga tanah, baik dalam bentuk uang maupun dalam bentuk barang;	
6o. het tiendregt (Bw. 740v);	6. hak sepersepuhan;	
7o. de bazaars of markten, door de regering erkend, en de daaraan verknochte privilegien (S. 1829-111; 1854-1; 1854-63; 1855-72; 69-66; 78-320; RPL. 46);	7. bazar atau pasar yang diakui oleh pemerintah dan hak istimewa yang berhubungan dengan itu;	
8o. de regtsvorderingen, dienende om onroerende zaken terug te eischen of te doen leveren (Bw. 1162v.; Civ. 526; Mijnw. 18).	8. gugatan guna menuntut pengembalian atau penyerahan barang tak bergerak.	

**VIERDE AFDEELING****BAGIAN 4****Section 4****Van roerende zaken****Barang Bergerak****Concerning movable properties****Artikel 509****Pasal 509****Article 509**

Roerende zaken uit haren aard zijn de zoodanige die zich zelve kunnen verplaatsen, of die verplaatst kunnen worden (Bw. 513; Civ. 528).

Barang bergerak karena sifatnya adalah barang yang dapat berpindah sendiri atau dipindahkan.

Movable properties by virtue of their nature are those which are movable or can be moved. (Bw.513; Civ.528)

**Artikel 510****Pasal 510****Article 510**

Schepen, schuiten, ponten, op vaartuigen geplaatste of andere losse molens en baden, en dergelijke voorwerpen, zijn roerende zaken (Bw. 506-2o; K. 309; Civ. 531).

Kapal, perahu, sampan tambang, kincir dan tempat penimbunan kayu yang dipasang di perahu atau yang terlepas dan barang semacam itu adalah barang bergerak.

Ships, barges, ferries, mills and wood storage facilities placed on vessels or independently, and other such objects, are movable properties. (Bw.506-2; K.309; Civ.531)

**Artikel 511****Pasal 511****Article 511**

Als roerende zaken door wetsbepaling worden beschouwd:

Yang dianggap sebagai barang bergerak karena ditentukan undang-undang adalah:

Pursuant to legal regulations, the following considered as movable properties: 1. the use of the proceeds from and the use of movable properties; (Bw.756, 818v.) 2. fixed interests, either permanent or life interest; (Bw.1770v.) 3. agreements and claims, the object of which is claimable monetary sums or movable properties; 4. evidence of shares or shares in enterprises pertaining to monetary trade, commerce or industry; notwithstanding that immovable properties, relevant to such undertakings, belong to those enterprises. Evidence of the shares or shares considered to be movable properties, however, this is apply to the respective shareholders only to the extent of the duration of the association; (K.40) 5. shares in the State's indebtedness, and those imposed on Indonesia, whether they are registered in the main ledger, or in the form of certificates, acknowledgments of debts, bonds or other stocks, with the relevant coupons or proof of interest; 6. shares or bonds coupons in

1o. het vruchtgebruik en gebruik van roerende zaken (Bw. 756, 818v);

1. hak pakai hasil dan hak pakai barang-barang bergerak;

2o. gevestigde renten, het zij altijddurende of lijfrenten (Bw. 1770v);

2. hak atas bunga yang dijanjikan, baik bunga yang terus-menerus, maupun bunga cagak hidup;

3o. verbindtenissen en vorderingen, die opeischbare geldsommen of roerende goederen tot onderwerp hebben;

3. perikatan dan tuntutan mengenai jumlah uang yang dapat ditagih atau mengenai barang bergerak;

4o. actien of aandeelen in maatschappijen van geldhandel, koophandel of nijverheid; zelfs wanneer onroerende goederen, tot die ondernemingen betrekkelijk, aan die maatschappijen toebehooren. Deze actien of aandeelen worden geacht roerende zaken te zijn, doch ten opzichte van ieder der

4. bukti saham atau saham dalam persekutuan perdagangan uang, persekutuan perdagangan atau persekutuan perusahaan, sekalipun barang-barang bergerak yang bersangkutan dan perusahaan itu merupakan milik persekutuan. Bukti saham atau saham ini

deelgenooten alleenlijk zoo lang de gemeenschap duurt (K. 40);

5o. aandeelen in 's rijks schuld, en in die ten laste van Indonesie, het zij dezelve bestaan in inschrijvingen op het grootboek, het zij in certificaten, schuldbekentenissen, obligatien of andere effecten, met de daartoe behoorende coupons of rente-bewijzen;

6o. actien in of coupons van obligatien van alle andere geldleeningen, daaronder begrepen die, welke door vreemde mogendheden zijn aangegaan (Bw. 508, 513v.; Civ. 529).

dipandang sebagai barang bergerak, tetapi hanya terhadap masing-masing peserta saja, selama persekutuan berjalan;

5. Saham dalam utang negara Indonesia, baik yang terdaftar dalam buku besar, maupun sertifikat, surat pengakuan utang, obligasi atau surat berharga lainnya, beserta kupon atau surat-surat bukti bunga yang berhubungan dengan itu;

6. sero-sero atau kupon obligasi dari pinjaman lainnya, termasuk juga pinjaman yang dilakukan negara-negara asing.

respect of all other monetary loans, including those which were concluded by foreign entities. (Bw.508, 513v.; Civ.529)

#### Artikel 512

Indien bij de wet, of in eenige burgerlijke handeling, de uitdrukking wordt gebezigd van roerende goederen, inboedel, meubelen of huisraad, stoffering, of een huis met al hetgeen zich daarin bevindt, zonder eenige bijvoeging, uitbreiding of beperking, worden de voorzeide uitdrukkingen geacht de voorwerpen te bevatten, welke bij de volgende artikelen zijn aangeduid.

#### Artikel 513

De uitdrukking roerende goederen bevat, zonder uitzondering, alles wat, volgens de hierboven vastgestelde regelen, voor roerend wordt gehouden (Bw. 509v.; Civ. 533v).

#### Artikel 514

(Gew. S. 33-47 jo. 38-2) De uitdrukking inboedel bevat alles wat in voege voorschreven voor roerend wordt gehouden, met uitzondering van het gereed geld, van actien, schuldvorderingen en andere regten, bij art. 511 vermeld, van koopmanschappen en grondstoffen, van werktuigen tot fabrieken, trafijken, of den landbouw behoorende, van bouwstoffen tot het opbouwen bestemd of van afbraak afkomstig, mitsgaders van scheppen en scheepsaandeelen (Civ. 533).

#### Artikel 515

De uitdrukking meubelen of huisraad bevat al hetgeen wat, volgens het vorige art., tot den inboedel behoort, met uitzondering van paarden en levende have, van rijtuigen met hun toebehooren, van edelgesteenten, boeken en handschriften, teekeningen, prenten, schilderijen, beelden, gedenkpenningen, natuurkundige en wetenschappelijke werktuigen, en andere kostbaarheden en zeldzaamheden, van lijflijnnen, wapens, granen, wijnen en andere levensmiddelen (Bw. 511; Civ. 533).

#### Artikel 516

De uitdrukking een huis met al hetgeen zich daarin bevindt bevat alles wat, volgens art. 513, voor roerende goederen wordt gehouden, en in het huis gevonden, met uitzondering van het gereed geld en van de inschulden en andere regten, waarvan de bescheiden zich in het huis mogten bevinden (Bw. 511; Civ. 536).

#### Pasal 512

Bila dalam undang-undang atau dalam suatu perbuatan perdata digunakan istilah 'barang bergerak', 'perkakas rumah', 'mebel', atau 'perabotan rumah tangga', 'perhiasan rumah' atau 'rumah dengan segala sesuatu yang ada di dalamnya', semuanya tanpa kata-kata tambahan, perluasan atau pembatasan, maka istilah-istilah itu harus dianggap meliputi barang-barang yang ditunjuk dalam pasal-pasal berikut.

#### Pasal 513

Istilah 'barang bergerak', tanpa ada pengecualian, meliputi segala sesuatu yang menurut ketentuan-ketentuan di atas, dianggap bersifat bergerak.

#### Pasal 514

Istilah 'perkakas rumah' meliputi segala sesuatu yang menurut ketentuan-ketentuan di atas dianggap bersifat bergerak, kecuali uang tunai, sero, piutang dan hak-hak lain tersebut dalam Pasal 511, barang perdagangan dan bahan pokok, alat-alat yang bersangkutan dengan pabrik, barang hasil pabrik atau hasil pertanian, bahan bangunan atau bahan yang berasal dan pembongkaran bangunan, begitu pula kapal dan sahamnya.

#### Pasal 515

Istilah 'mebel' atau 'perabotan rumah tangga' meliputi segala sesuatu yang menurut pasal yang lalu termasuk dalam istilah 'perkakas rumah', kecuali kuda dan ternak lain, kereta dan perlengkapannya, batu permata, buku dan tulisan, gambar, pigura, lukisan, patung, pening peringatan, perkakas ilmu alam dan ilmu pengetahuan, barang berharga dan barang peli lainnya, pakaian pribadi, senjata, gandum, anggur, dan barang keperluan hidup lainnya.

#### Pasal 516

Istilah 'rumah dan segala sesuatu yang ada di dalamnya' meliputi semua yang menurut Pasal 513 bersifat bergerak dan ditemukan di dalam rumah itu, kecuali uang tunai, piutang dan hak-hak lain yang surat-suratnya diketemukan dalam rumah itu.

#### Article 512

In the event that the law or any other civil deed is use the term movable properties, household furnishings, furniture or household goods, furnishing, or a house fully furnished, without any addition, expansion or limitation, the aforementioned terms deemed to include the objects, which are indicated in the following articles.

#### Article 513

The term movable properties includes, without exception, any objects that, according to the regulations stipulated above, are regarded as movable properties. (Bw. 509v.; Civ. 533v.)

#### Article 514

(Amended by S.33-47 see also 38-2) The term household furnishings includes anything that is regarded as movable pursuant to the above description, with the exception of ready cash, shares, debts and other \*175 rights, mentioned in article 511, regarding trade and basic material, implements for factories, trafijken, or agricultural products, building material designated for construction or resulting from demolition, as well as ships and ship's shares. (Civ.533)

#### Article 515

The term furniture or household goods includes everything, which pursuant to the previous article is included in household furnishings, with the exception of horses and livestock, carriages and their equipment, precious stones, books and writings, drawings, prints, paintings, statues, commemorative medals scientific equipment, and other valuables and curiosities, personal clothing, weapons, grains, wine and other means of livelihood. (Bw. 511; Civ.533)

#### Article 516

The expression a house with all its furnishings includes everything, which, pursuant to article 513, qualifies as movable properties, and is located in the house, with the exception of ready cash and document in respect of indebtedness and other rights which might be found in the house. (Bw.511; Civ.536)



**Artikel 517**

De uitdrukking stoffering bevat alleen die meubelen, welke tot gebruik en versiering der vertrekken dienen, als: behangsels en tapijten, bedden, stoelen, spiegels pendules, tafels, porseleinen, en andere voorwerpen van dien aard.

Schilderijen en beelden, welke een gedeelte van de meubelen eens vertreks uitmaken, zijn daaronder insgelijks begrepen, doch geenszins de verzamelingen van schilderijen, prenten en beelden, die op galerijen en bijzondere vertrekken geplaatst zijn.

Hetzelfde geldt omtrent porseleinen; alle de zoodanige die een gedeelte uitmaken van de sieraden eens vertreks, zijn onder de uitdrukking van stoffering begrepen (Bw. 515; Civ. 534).

**Artikel 518**

De uitdrukking een gemeubeleerd huis of een huis met zijne meubelen, bevat alleen de stoffering (Bw. 517; Civ. 535).

**VIJFDE AFDEELING****Van zaken, met betrekking tot derzelver bezitters****Artikel 519**

Er zijn zaken die aan niemand toebehooren; de overige zijn het eigendom of van den lande, of van gemeenschappen, of van bijzondere personen (Bw. 520v., 523v., 526v., 570, 585; Civ. 537, 542, 713v).

**Artikel 520**

Gronderven en andere onroerende zaken, die onbeheerd zijn en geenen eigenaar hebben, gelijk mede de zaken van dengene die zonder erfgenaam overleden is, of wiens erfenis is verlaten, behooren aan den lande (Bw. 585, 621, 832, 873, 1126, 1129; Rv. 800v.; Civ. 539; S. 1850-3, cf. noot Bw. 1129; 70-118 art. 1\*; 75-119a\*).

**Artikel 521**

Insgelijks behooren aan den lande de wegen en straten, welke te zijnen laste zijn, de stranden der zee, de bevaarbare en vlotbare stroomen en rivieren met hunne oevers, de groote en kleinde eilanden en de platen welke in die wateren opkomen, gelijk ook de havens en reeden; onverminderd de door titel of bezit verkregen regten van bijzondere personen of gemeenschappen (Bw. 519, 522, 524, 537, 554, 591, 597, 629, 1953; Civ. 538, 560; S. 1854-95 jo. Inv. Sw. 6-14o; 70-119 jo. Inv. Sw. 6-33o).

**Artikel 522**

Door oevers worden, in het vorige art., verstaan de boorden van rivieren, meeren of stroomen, welke bij gewone tijden, als het water op het hoogste is, door dat water overdekt worden, en niet hetgeen door

**Pasal 517**

Istilah 'perhiasan rumah' meliputi segala mebel yang dipakai dan dipergunakan untuk perhiasan ruangan, seperti tirai dan permadani, tempat tidur, kursi, cermin, lonceng, meja, porselen, dan barang lain semacam itu.

Lukisan dan patung, yang merupakan bagian dan mebel dalam suatu ruangan, termasuk juga di dalamnya, tetapi tidak termasuk didalamnya koleksi lukisan, gambar patung yang dipasang diserambi atau ruangan khusus. Demikian pula barang dan porselen; semua barang yang merupakan bagian dari perhiasan suatu ruangan, termasuk dalam pengertian 'perhiasan rumah'.

**Pasal 518**

Istilah 'rumah yang bermebel' atau irumah beserta mebelnya' hanya meliputi perhiasan rumah.

**BAGIAN 5****Barang dalam Hubungan dengan Pemegang Besit****Pasal 519**

Ada barang yang bukan milik siapa pun; barang lainnya adalah milik negara, milik persekutuan atau milik perorangan.

**Pasal 520**

Pekarangan dan barang tak bergerak lainnya yang tidak dipelihara dan tidak ada pemilikinya, seperi halnya barang seseorang yang meninggal dunia tanpa ahli waris atau yang pewarisannya ditinggalkan, adalah milik negara.

**Pasal 521**

Demikian pula milik negaralah jalan dan lorong yang menjadi beban pemeliharaannya, pantai bengawan dan sungai yang dapat dilalui dengan perahu tambang beserta tepinya, pulau besar dan pulau kecil, beting yang muncul di atas bengawan dan sungai itu demikian juga pelabuhan dan tempat mendarat, tanpa mengurangi hak seseorang atau persekutuan yang diperoleh berdasarkan suatu tindak perdata atau besit.

**Pasal 522**

Yang dimaksud dengan 'tepi' dalam pasal yang lalu ialah sisi bengawan, telaga atau sungai yang pada waktu biasa, bila air sedang pasang setinggi-tingginya, terendam di bawah air, dan bukan bagian yang terkena banjir

**Article 517**

The expression furnishing only includes furniture, which is used and which decorates the rooms, such as: wallpaper and carpets, beds, chairs, mirrors, clocks, tables, porcelain and other objects of that nature. Paintings and statues, which form part of the furniture of a room, are also included in the term furnishing, but the collection of paintings, prints and statues which are displayed in galleries and special rooms is excluded. This is also applicable to porcelain; those which comprise part of the decorations of a room, are included in the term furnishing. (Bw.515; Civ. 534)

**Article 518**

The term a furnished house or a house with furniture is only cover the furnishings. (Bw.517; Civ.535)

**Section 5****Concerning the relationship between owners and their properties****Article 519**

There exist properties which do not belong to anybody; all other properties are the property of the State, or of communities, or of specific individuals. (Bw.520v., 523v., 526v.,570, 585; Civ.537, 542, 713v.)

**Article 520**

Plots of land and other immovable properties, which are unmanaged and do not have an owner, including the properties of an individual who dies without leaving any heir, or whose inheritance has been abandoned, belong to the State. (Bw. 585, 621, 832, 873, 1126, 1129; Rv.800v.; Civ.539; S.1850-3. cf. note Bw.1129; 70-118 art.1; 75-119a.)

**Article 521**

The following also belong to the State:- roads and the streets, which have been assigned thereto, the beaches, the streams and rivers including their banks which are navigable and floatable, the big and small islands and reefs which come up in the waters, also the harbors and mooring places; without prejudice to the rights acquired by title or ownership by specific individuals or communities. (Bw.519, 522, 524, 537, 554, 591, 597, 629, 1953; Civ.538, 560; S.1854-95 see also Inv.Sw.6-14; 70-119 see also Inv.Sw.6-33)

**Article 522**

Banks in the previous article is include the borders of the rivers, lakes or streams, which in normal circumstances, when the tide is in, are covered by such water within its normal confines. (Bw.672)

watervloeden overstroomd is (Bw. 672).

dengan meluapnya air.

#### Artikel 523

Als eigendom van den lande worden insgelijks aangemerkt alle gronden en getimmerten welke tot 's lands vestingwerken behooren, en gevolgelijk alle gronden waarop eenige werken van verdediging zijn aangelegd geworden, als: wallen, borstweringen, grachten, bedekte wegen, glacien of vooruitspringende werken, pleinen waarop krijgsgebouwen gesticht zijn, linien posten; verschansingen, redouten, dijken, sluizen, kanalen en hunne boorden; insgelijks onverminderd de door titel of bezit verkregen regten van bijzondere personen of gemeenschappen (Bw. 521, 524v.; Civ. 540).

#### Artikel 524

In alle vestingen van den lande, wordt als militaire landsgrond aangemerkt de geheele oppervlakte, begrepen:

1o. in vestingen van bedekte wegen en glacis, voorzien, tusschen den voet van de glooijing van den hoofdwel en den teen van den bedekten weg, en zoo deze van eene voorgracht is voorzien, tot en met den buitenboord van deze gracht. De walgang der bolwerken is hieronder begrepen, volgens eene getrokken lijn door de keelen van de eene gordijn tot de andere;

2o. in vestingen zonder bedekte wegen of glacis, van den binnenteen des hofdwals tot en met den overboord der grachten van de enveloppen of buitenwerken;

3o. in vestingen zonder eenige buitenwerken, van den binnenvoet des walgangs tot aan en met den everboord der daarom gelegene grachten;

4o. eindelijk, indien er zich achter den binnenvoet der walgangen scheislooten, bermen, enz. mogten bevinden, zullen ook deze strooken gronds, met hunne boomgewassen en andere opstellen, gerekend worden tot de militaire landsgronden te behooren.

#### Artikel 525

Alle onbewoonde forten, mitsgaders redouten, vooruitspringende posten, verschansingen, linien en batterijen, zijn geheel militaire landsgronden, met alle de zoo achterwaarts als voorwaarts en ter zijde gelegene gronden, bij derzelve aanleg door het gouvernement aangekocht.

Op alle de bewoonde forten zijn de bepalingen toepasselijk, in het voorgaande art. vermeld (Bw. 523v).

#### Artikel 526

Zaken aan eene gemeenschap toebehoorende zijn de zoodanige die het gezamenlijk eigendom zijn van een zedelijk lichaam (Bw. 517, 1653v.; Civ. 542).

#### Pasal 523

Harus dianggap pula sebagai milik negara; semua tanah dan perkayuan yang termasuk dalam bangunan benteng negara, demikian pula semua tanah yang di atasnya didirikan bangunan untuk pertahanan seperti tembok, apilan, parit, jalan tersembunyi, glacien atau tanggul, dan akhirnya tanah lapang yang di atasnya didirikan bangunan pertahanan, garis lini, pos penjagaan, kubu pertahanan/ perlindungan, benteng kecil, tanggul, pintu air, kanal dan pinggirnya; semuanya ini tidak mengurangi hak seseorang atau persekutuan berdasarkan alas hak atau besit.

#### Pasal 524

Dalam benteng negara, seluruh tanah yang letaknya seperti di bawah ini, dianggap sebagai tanah militer:

1. dalam benteng yang dilengkapi dengan jalan tersembunyi, dan tanggul terdepan, antara kaki jalan tersembunyi, dan bila ini diperlengkapi dengan parit depan, sampai dengan tepi bagian luar;

Jalan kubu dari benteng itu termasuk di dalamnya, menurut garis lurus yang ditarik dari lekum tirai yang satu ke tirai yang lain;

2. dalam benteng tanpa jalan tersembunyi atau tanggul terdepan, mulai dan bagian bawah tanggul terdapat, sampai ke seberang parit pertahanan luar;

3. dalam benteng tanpa bangunan luar, mulai dari pangkal sebelah dalam dari jalan koro kubu sampai ke seberang parit yang melingkar;

4. dan akhirnya bila di belakang pangkal sebelah dalam dari jalan kubu ada parit pembatas, tanggul dan sebagainya, maka jalur tanah itu pun serta tanaman-tanaman dan bangunan di atasnya termasuk tanah militer.

#### Pasal 525

Semua benteng yang tidak ditempati, seperti kubu-kubu, pos yang menonjol, tanggul, garis dan meriam, semuanya termasuk tanah militer negara dengan tanah di sekitarnya, yang telah dibeli oleh negara sewaktu benteng itu dibuat.

Terhadap semua benteng yang ditempati, berlaku ketentuan pasal yang lalu.

#### Pasal 526

Barang milik suatu persekutuan adalah barang milik bersama dari suatu perkumpulan.

#### Article 523

The State's property is also deemed to include all grounds and carpentry work which comprise the State's fortifications, and pursuant to which all grounds on which any structure of defense has been erected, such as: banks, parapets, canals, covered roads, dikes or embankments, squares on which forts are constructed, lines, posts, barricades, small fortress, dikes, flood gate, canals and their borders; also without prejudice to the rights acquired by title or ownership of specific individuals or communities (Bw.521, 524v.; Civ.540)

#### Article 524

The total area of State fortresses regarded as military grounds determined as follows: 1. in respect of fortresses equipped with hidden roads and glacis, sloping from the foot of the primary wall to the foot of the covered road, and to the extent that this is preceded by a moat, to the outside border of this moat. The rampart of the bastions is included herein, in accordance with a line drawn through the gorges of the \*177 bastion from one curtain wall to the other; 2. in respect of fortresses without covered roads or glacis, from the inner foot of the primary wall to the outside borders of the moats or outer structures; 3. in respect of fortresses without any outer structures, from the inner foot of the bank up to and including the outer borders of the surrounding moats; 4. finally, if there are boundary ditches, elevated banks etc. these plots of land including their vegetation and other buildings from behind the inner foot of the banks are considered as belonging to the military grounds.

#### Article 525

All uninhabited forts, together with fortification, jutting posts, barricades, lines and canons, are considered to be military grounds including the surrounding grounds, purchased by the government at the time the fort was constructed. The provisions of the previous article are applicable to all inhabited forts. (Bw.523v.)

#### Article 526

Properties belonging to a community are those which are the common property of an association. (Bw.517, 1653v.; Civ.542)

<p style="text-align: center;"><b>Artikel 527</b></p> <p>Zaken aan bijzondere personen toebehoorende zijn de zoodanige die het afzonderlijk eigendom zijn van een of meer enkele personen (Bw. 519, 580; Civ. 537).</p>	<p style="text-align: center;"><b>Pasal 527</b></p> <p>Barang milik perorangan adalah barang milik seseorang atau beberapa orang secara perseorangan.</p>	<p style="text-align: center;"><b>Article 527</b></p> <p>Properties belonging to specific individuals are those which comprise the separate property of one or more individuals. (Bw.519, 570; Civ. 537)</p>
<p style="text-align: center;"><b>Artikel 528</b></p> <p>Men kan op zaken hebben, het zij een regt van bezit, het zij een regt van eigendom, het zij een regt van erfgenaamschap, het zij een vruchtgenot, het zij een regt van erfdiensbaarheid, het zij een regt van pand of hypotheek (Bw. 529v., 570v., 674v., 711v., 720v., 737v., 756v., 818v., 874v., 1150v., 1162; Civ. 543; Oogstv. 1; Mijnw. 18; Mijnnord; Cred. verb. 1; RPL. 6; zie noot Bw. 508).</p>	<p style="text-align: center;"><b>Pasal 528</b></p> <p>Atas suatu barang, orang dapat mempunyai hak besit atau hak milik atau hak waris atau hak menikmati hasil atau hak pengabdian tanah, atau hak gadai atau hak hipotek.</p>	<p style="text-align: center;"><b>Article 528</b></p> <p>An individual can have right of ownership or right of property, right due to inheritance, right to use of proceeds, right of servitude or right of collateral or mortgage on properties. (Bw.529v.,570v., 674v., 711v., 720v., 737v., 756v., 756v., 818v., 874v., 1150v., 1162; Civ.543; Oogstv.1.; Mijnw.18; Mijnnord.; Cred.verb.I; RPL.6; see note Bw.508)</p>
<p><b>TWEEDE TITEL</b></p> <p><b>Van bezit en de regten die daaruit voortvloeijen</b></p> <p><b>EERSTE AFDEELING</b></p> <p><b>Van den aard van het bezit, en de voorwerpen die daarvoor vatbaar zijn</b></p>	<p><b>BAB II</b></p> <p><b>BESIT DAN HAK-HAK YANG TIMBUL KARENANYA</b></p> <p><b>BAGIAN 1</b></p> <p><b>Sifat Besit dan Barang-barang yang Dapat Menjadi Obyek Besit</b></p>	<p><b>Chapter II</b></p> <p><b>Concerning possession and the rights resulting therefrom</b></p> <p><b>Section 1</b></p> <p><b>Concerning the nature of possession, and the objects subject thereto</b></p>
<p style="text-align: center;"><b>Artikel 529</b></p> <p>Door bezit wordt verstaan he houden of genieten eener zaak, welke iemand, of in persoon, of door een ander, in zijne magt heeft, alsof zij hem toebehoorde (Bw. 499, 538, 540, 543, 547, 1955; Civ. 2228).</p>	<p style="text-align: center;"><b>Pasal 529</b></p> <p>Yang dimaksud dengan besit adalah kedudukan menguasai atau menikmati suatu barang yang ada dalam kekuasaan seseorang secara pribadi atau dengan perantaraan orang lain, seakan-akan barang itu miliknya sendiri.</p>	<p style="text-align: center;"><b>Article 529</b></p> <p>Possession is interpreted as the holding or enjoyment of properties, which an individual, either in person or through another person, has within his power, as if he has actual title thereto. (Bw. 499, 538, 540, 543, 547, 1955; Civ. 2228)</p>
<p style="text-align: center;"><b>Artikel 530</b></p> <p>Bezit is of te goeder trouw, of te kwader trouw (Bw. 531v).</p>	<p style="text-align: center;"><b>Pasal 530</b></p> <p>Besit ada yang dalam itikad baik dan ada yang dalam itikad buruk.</p>	<p style="text-align: center;"><b>Article 530</b></p> <p>Possession may be either in good faith or in bad faith. (Bw.531v.)</p>
<p style="text-align: center;"><b>Artikel 531</b></p> <p>Het bezit is te goeder trrouw, wanneer de bezitter de zaak bezit uit kracht eener wijze van eigendomsverkrijging, waarvan de gebreken aan hem onbekend zijn (Bw. 533, 575v., 581, 584, 1360, 1363, 1963v., 1966; Civ. 550).</p>	<p style="text-align: center;"><b>Pasal 531</b></p> <p>Besit dalam itikad baik terjadi bila pemegang besit memperoleh barang itu dengan mendapatkan hak milik tanpa mengetahui adanya cacat cela di dalamnya.</p>	<p style="text-align: center;"><b>Article 531</b></p> <p>Possession is in good faith, if at the time the owner acquired the properties he was unaware of the defects therein. (Bw. 533, 575v., 581, 584, 1360, 1363, 1963v., 1966; Civ.550)</p>
<p style="text-align: center;"><b>Artikel 532</b></p> <p>Het bezit is te kwader trouw, wanneer de bezitter kennis draagt dat de zaak, welke hij bezit, aan hem niet in eigendom toebehoort.</p> <p>De bezitter wordt geacht te kwader trouw te zijn van het oogenblik dat eene regtsvordering tegen hem te dier zake is ingesteld, indien het geding te zijnen nadeele beslist wordt (Bw. 531, 535, 579, 581, 584, 1360, 1362; Civ. 550).</p>	<p style="text-align: center;"><b>Pasal 532</b></p> <p>Besit dalam itikad buruk terjadi bila pemegarignya mengetahui, bahwa barang yang dipegangnya bukanlah hak miliknya. Bila pemegang besit digugat di muka Hakim dan dalam hal ini dikalahkan, maka ia dianggap beritikad buruk sejak perkara diajukan.</p>	<p style="text-align: center;"><b>Article 532</b></p> <p>Possession is in bad faith, if the owner is aware that the properties in his possession are not his property. The owner considered to possess in bad faith from the time that a lawsuit is filed against him, in the event that the judgment pursuant to the lawsuit is against him. (Bw.531, 535, 579, 581, 584, 1360, 1362; Civ.550)</p>
<p style="text-align: center;"><b>Artikel 533</b></p> <p>De goede trouw van den bezitter wordt steeds voorondersteld; hij die kwade trouw beweert, moet dezelve bewijzen (Bw. 531, 1865, 1916, 1965v.; Civ. 2268).</p>	<p style="text-align: center;"><b>Pasal 533</b></p> <p>Pemegang besit harus selalu dianggap beritikad baik barangsiapa menuduhnya beritikad buruk, harus membuktikannya.</p>	<p style="text-align: center;"><b>Article 533</b></p> <p>The good faith of the owner is always be presumed; the onus of proof of bad faith on the individual who alleges bad faith. (Bw.531, 1865, 1916, 1965v.; Civ.2268)</p>
<p style="text-align: center;"><b>Artikel 534</b></p> <p>Men wordt steeds geacht voor zich zelven te</p>	<p style="text-align: center;"><b>Pasal 534</b></p> <p>Pemegang besit harus selalu dianggap</p>	<p style="text-align: center;"><b>Article 534</b></p> <p>An individual is at all times be deemed to hold</p>

bezitten, zoolang het niet bewezen is dat men heeft aangevangen voor een ander te bezitten (Bw. 1916, 1921, 1957; Civ. 2230).

#### Artikel 535

Wanneer men heeft aangevangen voor een ander te bezitten, wordt men altijd voorondersteld het bezit onder denzelfden titel voort te zetten, zoo niet het tegendeel bewezen is (Bw. 536, 540, 1916, 1921, 1959; Civ. 2231).

#### Artikel 536

Men kan noch uit eigen wille, noch door enkel tijdsverloop, voor zich zelven de oorzaak en het beginsel van zijn bezit veranderen (Bw. 540, 1960; Civ. 2240).

#### Artikel 537

Zaken welke niet in den handel zijn, kunnen geen voorwerp van bezit opleveren.

Hetzelfde geldt zoo wel ten opzichte van niet voortdurende als van niet zichtbare erfdiensbaarheden, behoudens de bepaling van artikel 553 (Bw. 521, 677v., 699, 1332, 1953; Civ. 691).

### TWEEDE AFDEELING

#### Van de wijze waarop het bezit wordt verkregen, wordt behouden, en verloren gaat

#### Artikel 538

Bezit wordt verkregen door de daad van eene zaak onder zijne magt te brengen, met het oogmerk om dezelve voor zich te behouden (Bw. 529, 540).

#### Artikel 539

Zinneloozen kunnen door zich zelve geen bezit verkrijgen.

Minderjarigen en gehuwde vrouwen kunnen, door de daad, het bezit eener zaak verkrijgen (Bw. 108, 383, 446v., 452).

#### Artikel 540

Men kan het bezit eener zaak verkrijgen, of door zich zelven, of door een ander, die in onzen naam heeft aangevangen te bezitten.

In het laatste geval verkrijgt men het bezit, zelfs alvorens men van het in bezit nemen der zaak kennis heeft bekomen (Bw. 383, 452, 535, 538v., 1354v., 1655, 1972v.; Civ. 2224).

#### Artikel 541

Het bezit van alles wat een overledene heeft bezeten gaat, van het oogenblik van zijn overlijden, over tot zijne erfgenamen, met alle hoedanigheden en gebreken van hetzelve (Bw. 833, 955, 1958; Civ. 724, 1004, 1006).

#### Artikel 542

memegangnya untuk diri sendiri, selama tidak terbukti, bahwa ia memegangnya untuk orang lain.

#### Pasal 535

Pemegang besit yang mulai memegangnya untuk orang lain, selama tidak terbukti sebaliknya, harus selalu dianggap melanjutkan besit itu berdasarkan hak yang sama.

#### Pasal 536

Baik atas kehendak sendiri maupun karena lewatnya waktu, pemegang besit tidak dapat mengubah alasan dan dasarnya untuk diri sendiri.

#### Pasal 537

Barang yang tidak ada dalam peredaran perdagangan, tidak dapat menjadi obyek besit. Hal ini berlaku juga terhadap hak pengabdian tanah, baik yang tidak abadi maupun yang tidak tampak, kecuali yang ditentukan dalam Pasal 553.

### BAGIAN 2

#### Cara Mendapatkan Besit, Mempertahankannya, dan Berakhirnya

#### Pasal 538

Besit atas suatu barang diperoleh dengan menarik suatu barang ke dalam kekuasaannya dengan maksud mempertahankannya untuk diri sendiri.

#### Pasal 539

Orang gila tidak dapat memperoleh besit untuk diri sendiri. Anak belum dewasa dan wanita bersuami dengan melakukan perbuatan tersebut di atas, dapat memperoleh besit atas suatu barang.

#### Pasal 540

Orang dapat memperoleh suatu besit atau suatu barang, baik dengan diri sendiri, maupun dengan perantaraan orang lain yang bertindak atas namanya. Dalam hal yang terakhir ini, orang malah dapat memperoleh besit, sebelum mengetahui besit atas barang tersebut diperolehnya.

#### Pasal 541

Besit orang yang meninggal atas segala sesuatu yang dikuasainya semasa hidupnya, sejak saat meninggalnya beralih kepada ahli warisnya dengan segala sifat dan cacat celanya.

#### Pasal 542

possession on his own behalf insofar as it is not proven that the individual holds possession on another individual's behalf. (Bw.1916, 1921, 1957; Civ.2230)

#### Article 535

If an individual commences possession on behalf of another person, the individual is always be presumed to retain the possession under the same title, unless it has been proven otherwise. (Bw.536, 540, 1916, 1921, 1959; Civ.2231)

#### Article 536

An individual cannot, due to his intent, or due to the passage of time, change the origin and the basis of his personal possession. (Bw.540, 1960; Civ.2240)

#### Article 537

Properties which cannot be traded commercially, cannot be an object of possession. The same applies with respect to temporary and invisible servitudes, without prejudice to the provision of article 553. (Bw.521, 677v.,699, 1332, 1953; Civ.691)

### Section 2

#### Concerning the manner in which possession is acquired, maintained and lost

#### Article 538

An individual acquires possession by placing properties in his power with the intention of retaining these for himself. (Bw.529, 540)

#### Article 539

Individuals who are insane cannot acquire possession for themselves. Minors and married women, may acquire possession of properties in the manner set out above. (Bw. 108, 383, 446v., 452)

#### Article 540

An individual can acquire possessory status over a property, either personally or through another person who has commenced possession on his behalf. In the latter mentioned instance, the individual is deemed to acquire the possession before he is aware that possession of the property has been taken. (Bw.383, 452, 535, 538v., 1354v., 1655, 1972v.; Civ.2224)

#### Article 541

The possessory status of a deceased individual is, from the time of his death, pass to his heirs, together with all characteristics thereof and defects therein. (Bw.833, 955, 1958; Civ.724, 1004, 1006)

#### Article 542

Men behoudt het bezit, zoolang hetzelve niet aan een ander is overgegaan, of kennelijk is verlaten geworden (Bw. 543v).

#### Artikel 543

Men verliest het bezit vrijwillig, zoodra men hetzelve aan een ander overdraagt (Bw. 529, 538, 542).

#### Artikel 544

Men verliest het bezit, zelfs zonder den wil om de zaak aan een ander over te dragen, wanneer men die kennelijk verlaat (Bw. 529, 538, 542).

#### Artikel 545

Men verliest, tegen zijnen wil, het bezit van een stuk lands, erf of gebouw:

1o. wanneer een ander zich daarvan, tegen wil en dank van den bezitter, in het bezit stelt, en gerustelijk het genot, gedurende den tijd van een jaar, behoudt;

2o. wanneer een erf door een buitengewoon toeval verdrongen is (Bw. 594).

Het bezit gaat door eene tijdelijke overstroming niet verloren (Bw. 593).

Men verliest het bezit van eene algemeenheid van roerende zaken, op de wijze bij het eerste lid van dit artikel omschreven (Bw. 538, 550, 562v.; Civ. 2243).

#### Artikel 546

Het bezit eener roerende zaak wordt tegen den wil van den bezitter verloren:

1o. wanneer de zaak is weggenomen of gestolen;

2o. wanneer dezelve is verloren, en men niet weet op welke plaats zij zich bevindt (Bw. 550, 555, 582, 1977; Civ. 2279v).

#### Artikel 547

Men verliest het bezit van onligehamelijke zaken, wanneer, gedurende een jaar, een ander daarvan het rustig genot heeft gehad (Bw. 503, 545, 555, 695, 699, 707; Civ. 2243).

### DERDE AFDEELING

#### Van de regten die uit het bezit voortloeijen

#### Artikel 548

Het bezit te goeder trouw geeft, ten opzichte der zaak, aan den bezitter het regt: (Bw. 531).

1o. dat hij bij voorraad, en tot het tijdstip der geregtelijke terugvordering, als eigenaar wordt

Orang dianggap telah memegang besit atas segala suatu barang selama barang itu tidak beralih kepada pihak lain atau belum ditinggalkan secara nyata.

#### Pasal 543

Orang kehilangan besit, atas kehendak sendiri, bila barang itu diserahkan kepada orang lain.

#### Pasal 544

Orang kehilangan besit, sekalipun tanpa kehendak untuk menyerahkannya kepada orang lain, bila barang yang dikuasainya ditinggalkannya secara nyata.

#### Pasal 545

Orang kehilangan besit atas sebidang tanah pekarangan atau bangunan tanpa kehendak sendiri;

1. bila pihak lain, tanpa memperdulikan kehendak pemegang besit, menarik besit itu kepada dirinya dan menikmatinya selama satu tahun tanpa gangguan apa pun;

2. bila sebidang pekarangan, karena suatu peristiwa yang luar biasa, tenggelam, banjir, karena suatu banjir yang bersifat sementara.

Besit atas barang bergerak berakhir bagi pemegangnya dengan cara seperti yang diatur dalam alinea pertama pasal ini.

#### Pasal 546

Besit atas suatu barang bergerak berakhir tanpa dikehendaki pemegangnya:

1. bila barang itu diambil atau dicuri orang lain;

2. bila barang itu hilang dan tidak diketahui di mana barang itu berada.

#### Pasal 547

Besit atas barang tak bertubuh berakhir bagi pemegangnya, bila orang lain selama satu tahun menikmatinya tanpa gangguan apa pun.

### BAGIAN 3

#### Hak-hak yang Timbul karena Kedudukan Berkuasa

#### Pasal 548

Kedudukan berkuasa dengan itikad baik memberi hak-hak atas benda yang dikuasainya kepada pemegangnya:

1. untuk dianggap sebagai pemilik barang

An individual retains possessory status, to the extent that it is not passed on to another individual, or has clearly been abandoned. (Bw.543v.)

#### Article 543

An individual loses his possessory status voluntarily where he transfers the property onto another individual. (Bw.529, 538, 542)

#### Article 544

An individual loses his possessory status, notwithstanding the absence of the intent to assign the properties to another person, if the individual clearly abandons such property. ( Bw.529, 538, 542)

#### Article 545

An individual loses the possessory status over a plot of land, yard or building:

1. If another individual, against the wishes of the owner, takes possession thereof, and enjoys it for the duration of one year;

2. if a plot of land due to extraordinary circumstances is flooded. (Bw.594) The possessory status is not lost in the event of a temporary flood. (Bw.593)

The possessory status over movable properties is lost in the manner described in the first paragraph of this article. (Bw.538, 550, 562v.; Civ.2243)

#### Article 546

Possessory status over movable properties is lost in the following circumstances:

1. if the property is removed or stolen;

2. if the property are lost, and the individual does not know where they are located. (Bw.550, 555, 582, 1977; Civ.2279v.)

#### Article 547

An individual loses the possessory status over intangible properties, if another person has had the peaceful enjoyment thereof for the duration of one year. (Bw.503, 545, 555, 695, 699, 707; Civ. 2243).

### Section 3

#### Concerning the rights arising from possession

#### Article 548

Possessory status in good faith,, confer to the possessor the following rights over the property: (Bw.531)

1. he will be deemed the owner of the property

aangemerkt (Bw. 549-1o, 1865);

2o. dat hij den eigendom der zaak, door middel van verjaring, verkrijgt (Bw. 1963);

3o. dat hij tot op de geregtelijke terugvordering de vruchten geniet, welke de zaak oplevert (Bw. 492, 549-2o, 575v);

4o. dat hij in het bezit der zaak moet worden gehandhaafd, wanneer hij daarin gestoord wordt, of in het bezit moet worden hersteld, wanneer hij hetzelfde verloren heeft (Bw. 550, 557, 562v., 567, 580, 1363v.; Civ. 549, 2229, 2233).

#### Artikel 549

Het bezit te kwader trouw geeft aan den bezitter, ten opzichte der zaak, het regt: (Bw. 532).

1o. om bij voorraad, en tot op het tijdstip der geregtelijke terugvordering, als eigenaar te worden aangemerkt (Bw. 548-1o, 1865);

2o. om de vruchten der zaak te genieten, doch onder gehoudenis om die aan den regthebbende terug te geven (Bw. 579);

3o. om in het bezit te worden gehandhaafd of hersteld, zoo als in het vierde lid van het vorige art. gezegd is (Bw. 550, 557, 562v., 567, 1362, 1364; Civ. 2233).

#### Artikel 550

De regtsvordering tot handhaving in het bezit heeft plaats, indien iemand is gestoord in het bezit van een stuk lands of erf, van een huis of gebouw, van een zakelijk regt of van eene algemeenheid van roerende zaken (Bw. 529, 555, 557, 561, 567; Rv. 55-9o, 103v., 115-4o, 191, 244-3o, 403).

#### Artikel 551

Deze regtsvordering wordt ook toegelaten, al ware het bezit bekomen van iemand die onbekwaam was om te kunnen vervreemden (Bw. 108, 539, 1330).

#### Artikel 552

Zij heeft geen plaats tegen dengene die het regt tot eene erfdiensbaarheid betwist, ten zij het geschil eene voortdurende en zichtbare erfdiensbaarheid mogt gelden (Bw. 637, 677v).

#### Artikel 553

Indien er geschil ontstaat over de geldigheid van den regtstitel tot eene niet voortdurend, of tot eene niet zichtbare erfdiensbaarheid, kan de regter bevelen dat de partij, die bij het ontstaan van het geschil het genot daarvan heeft, dat genot gedurende het geding behoude (Bw. 537, 561, 677v., 699).

#### Artikel 554

untuk sementara, sampai saat barang itu dituntut kembali di muka Hakim;

2. untuk dapat memperoleh hak milik atas barang itu karena lewat waktu;

3. untuk menikmati segala hasilnya sampai saat barang itu dituntut kembali di muka hakim;

4. untuk mempertahankan besitnya bila ia digangu dalam memegangnya, atau dipulihkan kembali besitnya bila ia kehilangan besitnya itu.

#### Pasal 549

Kedudukan berkuasa dengan itikad buruk memberi hak-hak atas benda yang dikuasainya kepada pemegangnya sebagai berikut:

1. untuk dianggap sebagai pemilik barang itu untuk sementara, sampai saat barang itu dituntut kembali di muka Hakim;

2. untuk menikmati segala hasil dari barang itu, tetapi berkewajiban untuk mengembalikannya kepada yang berhak;

3. untuk dipertahankan dan dipulihkan kedudukannya seperti disebutkan dalam nomor 4i pasal yang lalu.

#### Pasal 550

Tuntutan untuk mempertahankan besit boleh diajukan di muka Hakim, bila seseorang terganggu dalam memegang besitnya atas sebidang tanah atau pekarangan, sebuah rumah atau gedung, suatu hak kebendaan atau barang bergerak pada umumnya.

#### Pasal 551

Tuntutan seperti itu juga boleh diajukan sekalipun besit itu diperoleh dari seseorang yang tidak cakap menurut hukum untuk memindahtangankan barang tersebut.

#### Pasal 552

Tuntutan tidak boleh diajukan terhadap orang yang membantah suatu hak pengabdian tanah, kecuali jika sengketa itu mengenai hak pengabdian tanah yang terus bertangung atau yang nyata tampak.

#### Pasal 553

Bila timbul suatu perselisihan tentang berlaku tidaknya dasar hukum suatu hak pengabdian tanah yang tidak terus berlangsung atau yang tidak tampak, maka Hakim boleh memerintahkan kepada pihak yang pada waktu terjadinya sengketa menikmatinya, supaya selama sengketa berlangsung, terus menikmatinya.

#### Pasal 554

until a claim over the property is made before the Judge; (Bw.549-1, 1865)

2. he may obtain title to the property by lapse of time (Bw.1963)

3. he enjoys the gains from the properties until it is reclaimed; (Bw.492, 549-2, 575v.)

4. his possessory status must be maintained against interferences and reinstated should he lose it (Bw.550, 557, 562v., 567, 580, 1363v.; Civ.549, 2229, 2233)

#### Article 549

Possessory status in bad faith,, confer to the possessor the following rights over the property: (Bw.532)

1. he will be deemed the owner of the property until a claim over the property is made before the Judge; (Bw.548-1, 1865)

2. he enjoys the proceeds of the properties, provided however that he is return these to the rightful owner; (Bw.579)

3. his possessory status must be maintained and reinstated as stipulated in the fourth paragraph of the previous article. (Bw.550, 557, 562v., 567, 1362, 1364; Civ. 2233)

#### Article 550

The legal claim for maintaining the possession of the property is proceed, if an individual's possession of a plot of land or yard, of a house or building, of a property right or generalities in movable properties is interrupted. (Bw.529, 555, 557, 561, 567; Rv.55-9, 103v.,115-4, 191,244-3, 403)

#### Article 551

This legal claim may also be admitted, notwithstanding that the possession was obtained from an individual who was not authorized to dispose of it. (Bw.108, 539, 1330)

#### Article 552

This legal claim is not be filed against an individual who disputes the right to servitude, unless the dispute relates to a continuous and visible servitude. (Bw.637, 677v.)

#### Article 553

In the event of a dispute concerning the validity of the right of title to a non-continuous or invisible servitude, the judge may instruct that the party, who had the benefit thereof at the time the dispute arose, is retain such benefit during the lawsuit. (Bw.537, 561, 677v., 699)

#### Article 554

Er kan geene regtsvordering tot handhaving in het bezit plaats hebben, opzigtelijk voorwerpen welke de bezitter niet wettiglijk kan bezitten (Bw. 521v., 537).

**Artikel 555**

Roerende ligchamelijk zaken kunnen geen onderwerp uitmaken van eene regtsvordering tot handhaving in derzelve bezit, behoudens de slotbepaling van art. 550 (Bw. 537, 546, 1977; Civ. 2279).

**Artikel 556**

Huurders, pachters en anderen die houders van eene zaak voor een ander zijn, kunnen geene regtsvordering tot handhaving in het bezit aanvangen (Bw. 535, 540, 781, 1558, 1959; Pr. 23).

**Artikel 557**

De regtsvordering om in het bezit te worden gehandhaafd kan worden aangevangen, tegen elk en een iegelijk die den bezitter in zijn bezit stoort, zelfs tegen den eigenaar, behoudens de regtsvordering van dezen ten petitoire.

Indien niettemin dat bezit ter bede, heimelijk of door geweld verkregen is, kan de bezitter de regtsvordering om in het bezit te worden gehandhaafd niet aanvangen tegen dengene, van wien het bezit in dier voege is verkregen, of aan wien hetzelfde is ontnomen (Bw. 538, 548v., 556, 580, 1956; Rv. 105).

**Artikel 558**

De regtsvordering tot handhaving in het bezit moet worden aangevangen binnen het jaar, te rekenen van den dag waarop de bezitter in zijn bezit gestoord is geworden (Bw. 568; Pr. 23).

**Artikel 559**

Deze regtsvordering strekt om de stoornis te doen ophouden en den bezitter in zijn bezit te handhaven, met vergoeding van kosten, schaden en interessen.

**Artikel 560**

Het bezit wordt gerekend steeds bij hem geweest te zijn die, het regt van bezit niet verloren hebbende, daarin door den regter is gehandhaafd geworden, behoudens hetgeen nader omtrent de vruchten shall bepaald (Bw. 562, 566, 1955).

**Artikel 561**

Indien ter gelegenheid eener regtsvordering tot handhaving in een bezit, hetgeen van wederzijde gevorderd wordt, de regter vermeent dat hetzelfde niet behoorlijk bewezen is, zal hij, zonder over het bezitregt uitspraak te doen, kunnen bevelen, of dat het voorwerp onder geregelijke bewaring worde gesteld, of dat de partijen ten petitoire zullen procederen, of hij zal aan eene der partijen het bezit bij voorraad toestaan.

Tuntutan supaya tetap dipertahankan memegang besit tidak bisa diajukan terhadap barang-barang yang menurut undang-undang si pemegang besit tidak dapat memegang besit atasnya.

**Pasal 555**

Barang bergerak yang bertubuh tidak dapat dijadikan obyek suatu tuntutan di muka Hakim, untuk mempertahankan besit atas barang itu, tanpa mengurangi ketentuan penutup Pasal 550.

**Pasal 556**

Penyewa, pemegang hak usaha dan mereka yang menguasai suatu barang untuk orang lain, tidak dapat mengajukan gugatan supaya dipertahankan dalam memegang besit.

**Pasal 557**

Tuntutan untuk mempertahankan besit dapat diajukan terhadap orang-orang yang mengganggu pemegang besit dalam memegang besit itu, bahkan terhadap pemilik barang itu, tetapi tanpa mengurangi hak pemilik itu untuk mengajukan tuntutan berdasarkan hak miliknya. Bila besit itu diperoleh dari pinjam pakai, dengan pencurian atau kekerasan, maka pemegang besit tidak bisa mengajukan tuntutan untuk dipertahankan dalam besitnya terhadap orang dari siapa besit itu diperolehnya atau dari orang dari siapa besit itu diambil.

**Pasal 558**

Tuntutan untuk mempertahankan besit harus diajukan dalam jangka waktu satu tahun, terhitung mulai hari pemegang besit diganggu dalam memegang besit.

**Pasal 559**

Tuntutan ini bertujuan supaya gangguan dihentikan dan pemegang besit dipertahankan dalam kedudukannya dengan penggantian biaya, kerugian dan bunga.

**Pasal 560**

Besit harus dianggap selalu ada pada orang yang tidak pernah kehilangan haknya atas besit, yang kemudian oleh Hakim dipertahankan kedudukannya tanpa mengurangi apa yang lebih lanjut diatur tentang buah hasilnya.

**Pasal 561**

Bila dalam suatu perkara kedua pihak saling menuntut supaya dipertahankan kedudukannya dalam memegang besit, dan Hakim berpendapat bahwa kedudukan itu tidak terbukti sebagaimana patutnya, maka tanpa memberi keputusan tentang hak besit, Hakim berkuasa memerintahkan agar kedua belah pihak beperkara tentang pemilikan barang, atau salah satu pihak diakui sementara sebagai pemegangnya. Pemegang besit ini hanya diberikan hak menikmati barang itu

No legal claim filed for the retainment of possession of the property or visible objects which the owner may not possess according to the law.

**Article 555**

Movable tangible objects is not be the subject of a legal claim for retaining possession of an individual's property, without prejudice to the closing provision of article 550. (Bw.537, 546, 1977; Civ. 2279)

**Article 556**

Lessees, holders of any right of use of land and those who hold properties on behalf of others, is not file a legal claim for retaining possession of an individual's property. (Bw.535, 540, 781, 1558, 1959; Pr.23)

**Article 557**

A legal claim for retaining possession of an individual's property may be filed, against any individual who interrupts the owner's possession of the property, even against the owner, without prejudice to his claim to file a claim based upon his title. However, if such possession is obtained by request, secretly or by force, the owner may not file a legal claim to retain his possession against an individual who has obtained such possession in the aforementioned manner, or who has been deprived of his title. (Bw.538, 548v., 556, 580, 1956; Rv.105)

**Article 558**

A legal claim to retain possession of the property is filed within the year, from the date on which the owner's possession of his property has been interrupted. (Bw.568; Pr.23)

**Article 559**

This legal claim is have the effect of ceasing the interruption and retaining the owner's possession of the property, resulting in compensation of costs, damages and interest.

**Article 560**

The individual whose possession of a property has been validated by a judge shall be deemed to have been at all times in possession thereof, without prejudice to that which has been further regulated regarding the proceeds. (Bw.562, 566, 1955)

**Article 561**

In the event that a legal claim to retain possession of a property filed by both sides, is determined by the judge to be inadequately proven, he is, without passing judgment with regard to the right of possession, order that the object shall be placed in legal custody or that the parties is file a petitory action, or, he is grant possession to one of the parties on a temporary basis. Such possession is only confer the right to enjoy the disputed asset during the lawsuit regarding the property,

Dat bezit geeft alleen het regt om het genot der betwiste zaak te hebben gedurende het geding over den eigendom, en onder gehoudenis om van de genotere vruchten rekening te doen (Bw. 529, 548-1o' en 3o, 549-1o' en 2o, 579, 1738; Rv. 53).

#### Artikel 562

Indien de bezitter van een erf of van een gebouw daarvan het bezit zonder geweld verloren heeft, kan hij tegen den houder eene regtsvordering aanvangen, strekkende om in het bezit hersteld en gehandhaafd te worden (Bw. 545, 548v., 564v., 568; Rv. 55-9o, 103v., 244-3o, 403).

#### Artikel 563

In geval van gewelddadige ontzetting, heeft de regtsvordering tot herstelling in het bezit plaats, zoo wel tegen degenen, die de gewelddadigheid hebben gepleegd, als die dezelve hebben bevolen.

Zij zijn allen hoofdelijk voor het geheel verantwoordelijk.

Om in die regtsvordering ontvankelijk te zijn, behoeft de aanlegger slechts de daad der gewelddadige ontzetting te bewijzen (Bw. 564, 568, 1278v.; Rv. 55-9o, 103v., 244-3o, 403, 580-2o).

#### Artikel 564

Diezelfde regtsvordering kan worden aangevangen tegen alle degenen die zich te kwader trouw van het bezit hebben ontdaan (Bw. 543, 834).

#### Artikel 565

De regtsvordering tot herstelling en handhaving, waarvan in artikel 562 gesproken wordt, moet worden aangevangen binnen het jaar, te rekenen van den dag waarop het bezit is gestoord geworden; en in geval van gewelddadige ontzetting, moet de regtsvordering tot herstelling in het bezit worden aangevangen binnen denzelfden termijn, te rekenen van den dag waarop het geweld heeft opgehouden.

Men is in die regtsvordering niet meer ontvankelijk, zoodra men een geding ten petitoire heeft aangevangen (Bw. 545, 547, 563, 568; Pr. 23).

#### Artikel 566

De regtsvordering tot teruggave en herstelling in het bezit strekt altijd om den vorigen bezitter in zijn bezit te handhaven of te herstellen, en hem te doen beschouwen even als of hij het bezit nimmer verloren had (Bw. 560, 562v., 1955).

#### Artikel 567

Bij deze regtsvorderingen zullen ten aanzien der bezitters, zoo te goeder als te kwader trouw, omtrent hunne regten aangaande het

selama perkara tentang hak milik berjalan, dengan kewajiban memberi perhitungan atas hasil-hasil yang telah dinikmatinya.

#### Pasal 562

Bila pemegang besit atas pekarangan atau bangunan kehilangan besitnya tanpa kekerasan, maka ia dapat mengajukan tuntutan terhadap pemegangnya supaya dipulihkan atau dipertahankan besitnya.

#### Pasal 563

Dalam hal terjadi suatu perampasan dengan kekerasan, gugatan untuk memulihkan besit harus diajukan, baik terhadap mereka yang melakukan kekerasan, maupun terhadap mereka yang memerintahkannya. Masing-masing mereka bertanggung jawab tanggung menanggung atas seluruhnya. Agar gugatan dapat diterima, penggugat hanya diwajibkan membuktikan perbuatan merampas dengan kekerasan.

#### Pasal 564

Gugatan yang sama dapat diajukan terhadap semua orang yang dengan itikad buruk melepaskan besit.

#### Pasal 565

Gugatan supaya besit dipulihkan dan dipertahankan, yang dibicarakan dalam Pasal 562, harus diajukan dalam tenggang waktu satu tahun, terhitung dari hari penggugat mulai kehilangan seluruh kedudukannya; dan dalam hal perampasan dengan kekerasan, gugatan supaya dipulihkan besit itu harus diajukan dalam tenggang waktu yang sama, terhitung mulai hari berakhirnya kekerasan. Gugatan ini tidak dapat diterima, bila telah diajukan gugatan tentang hak milik.

#### Pasal 566

Gugatan untuk penyerahan kembali dan pemulihan besit selalu bermaksud supaya pemegang besit yang semula dipertahankan atau dipulihkan dalam kedudukannya dan agar ia dianggap seakan-akan tidak pernah kehilangan kedudukannya.

#### Pasal 567

Dalam hubungan dengan gugatan-gugatan ini, bagi pemegang besit, baik yang beritikad baik maupun beritikad buruk, tenggang hak

\*185 and is oblige the party to account for the proceeds enjoyed. (Bw.529, 548-1 and 3, 549-1 and 2, 579, 1738; Rv.53)

#### Article 562

If the possessor of a plot of land or a building has lost possession thereof without being forced thereto, he may file a legal claim against the holder, for the purpose of being re-instated and retaining possession of the property. (Bw.545, 548v., 564v.,568; Rv.55-9, 103v., 244-3, 403)

#### Article 563

In the event of forced vacation, the legal claim for restoration of possession of the property is proceed, with a claim against those who have committed and those who ordered the committal of an act of force. All parties shall be personally liable for all the consequences thereof. To succeed in the legal claim, the defendant is only be required to prove the act of forced vacation. (Bw.564, 568, 1278v.; Rv.55-9, 103v., 244-3, 403, 580-2)

#### Article 564

The same legal claim may be filed against all those who have disposed of the property in bad faith. (Bw.543, 834)

#### Article 565

The legal claim for restoration and retainment, as described in article 562, shall be filed within a year, effective as of the date on which possession of the property is interrupted; and in the event of forced vacation, the legal claim for restoration of possession of the property shall be filed within the same period, effective as of the date on which the force ceased. An individual is not be permitted to file a legal claim after a petitory action has been filed. (Bw.545, 547, 563, 568; Pr.23)

#### Article 566

The legal claim for retainment to and restoration of the possession of property, when admitted, is at all times result in the previous possessor being reinstated in or retaining his possession of the property and being regarded as if he had not lost possession of the property. (Bw.560, 562v., 1955)

#### Article 567

The rules regarding claims against possession set forth in the Third Chapter is apply to these legal claims by the owners, either in good faith



genot der vruchten en de gemaakte kosten gedurende het bezit, de regelen gelden, welke hierna in den derden titel op dat stuk voor de opvolging van eigendom zijn voorgeschreven (Bw. 548v., 575-581, 1364).

#### Artikel 568

Ook na verloop van het jaar, hetwelk de wet toekent om de regtsvordering tot herstelling in het bezit aan te vangen, heeft degene die op eene gewelddadige wijze van zijn bezit is beroofd, het regt om, bij wege eener gewone regtsvordering, dengene die het geweld heeft gepleegd, te doen veroordeelen tot de teruggave van alles wat hem ontnomen is, en tot de vergoeding der kosten, schaden en interessen, door die feitelijkheden veroorzaakt (Bw. 558, 562v., 1365; Sv. 163).

#### Artikel 569

Ingetrokken: S. 73-229.

### DERDE TITEL

#### Van eigendom

#### EERSTE AFDEELING

#### Algemeene bepalingen

#### Artikel 570

Eigendom is het regt om van eene zaak het vrij genot te hebben, en daarover op de volstrektste wijze te beschikken, mits men er geen gebruik van make, strijdende tegen de wetten of de openbare verordeningen, daargesteld door zoodanige magt, die daartoe de bevoegdheid heeft, en mits men aan de regten van anderen geen hinder toebrengt; alles behoudens de onteigening ten algemeenen nutte tegen behoorlijke schadeloosstelling, ingevolge de wettelijke bepalingen (ISR. 133; Bw. 527v., 584, 594, 625v.; Civ. 537, 544v.; Onteig.\*; Hinderord.\*).

#### Artikel 571

De eigendom van den grond bevat in zich den eigendom van hetgeen op en in den grond is (Bw. 591).

De eigenaar kan op den grond alle beplantingen doen en gebouwen stellen, welke hij goedvindt; behoudens de uitzonderingen in den vierden en zesden titel van dit boek gemaakt.

Onder den grond mag hij naar goedvinden bouwen en graven, en uit dat graven alle vruchten trekken, welke hetzelfde kan opleveren: behoudens de wijzigingen, uit de wetten en verordeningen van politie op het stuk der mijnen, uitveening en andere dergelijke voorwerpen voortvloeiende (Bw. 587v., 595, 600, 625v., 1165, 1481v.; Civ. 546, 552; Mijnw.\*; Mijjord.\*).

#### Artikel 572

Ieder eigendom wordt vermoed vrij te zijn

menikmati hasil dan tentang biaya yang dikeluarkan selama memegang besit, berlaku ketentuan-ketentuan yang diatur dalam Bab III tentang hal yang sama untuk penuntutan kembali hak milik.

#### Pasal 568

Juga setelah lewat waktu satu tahun yang ditentukan dalam undang-undang untuk mengajukan gugatan akan pemulihan besit, seseorang yang besitnya dirampas dengan kekerasan, berhak menuntut dengan gugatan biasa, agar yang melakukan kekerasan dihukum untuk menyerahkan kembali apa yang dirampas dan mengganti segala Biaya, kerugian dan bunga, akibat dari perbuatan itu.

#### Pasal 569

Dicabut dengan S. 1873 - 229.

### BAB III

#### HAK MILIK

#### BAGIAN 1

#### Ketentuan-ketentuan Umum

#### Pasal 570

Hak milik adalah hak untuk menikmati suatu barang secara lebih leluasa dan untuk berbuat terhadap barang itu secara bebas sepenuhnya, asalkan tidak bertentangan dengan undang-undang atau peraturan umum yang ditetapkan oleh kuasa yang berwenang dan asal tidak mengganggu hak-hak orang lain; kesemuanya itu tidak mengurangi kemungkinan pencabutan hak demi kepentingan umum dan penggantian kerugian yang pantas, berdasarkan ketentuan-ketentuan perundang-undangan.

#### Pasal 571

Hak milik atas sebidang tanah meliputi hak milik atas segala sesuatu yang ada di atasnya dan di dalam tanah itu. Di atas sebidang tanah, pemilik boleh mengusahakan segala tanaman dan mendirikan bangunan yang dikehendaknya, hal ini tidak mengurangi pengecualian-pengecualian tersebut dalam Bab IV dan VI buku ini. Di bawah tanah itu ia boleh membangun dan menggali sesuka hatinya dan mengambil semua hasil yang diperoleh dari galian itu; hal ini tidak mengurangi perubahan-perubahan dalam perundang-undangan dan peraturan pemerintah tentang pertambangan, pengambilan bara, dan barang-barang semacam itu.

#### Pasal 572

Setiap hak milik harus dianggap bebas.

or in bad faith, in respect of their rights in relation to the enjoyment of the proceeds and the costs incurred during the possession. (Bw.548v., 575-581, 1364)

#### Article 568

Even after the expiration of the year, which the law has granted for filing the legal claim for restoration of possession, the individual who has been forcefully dispossessed shall be entitled to, by way of ordinary legal claim, demand that the individual who has committed the act of force be ordered to return that which has been removed from him and to provide compensation of costs, damages and interest, resulting from those events. (Bw.558, 562v., 1365; Sv.163)

#### Article 569

Revoked: S.73-229.

### Chapter III

#### Concerning ownership

#### Section 1

#### General provisions

#### Article 570

Ownership is the right to have free enjoyment of property and to dispose thereof absolutely, provided that an individual does not violate the laws of the public ordinances stipulated by those who have been granted authority to do so, in the course of using such properties, and provided that an individual does not interfere with other individuals rights; the aforementioned shall be without prejudice to expropriation in the public interest subject to the individual's right to appropriate compensation, pursuant to the legal regulations. (ISR.133; Bw.527v., 584, 594, 625v.; Civ.537, 544v.; Onteig, Hinderord)

#### Article 571

Ownership of land includes ownership of anything that is on and in the land. (Bw.591) The owner may plant and construct buildings on the land, as required; without prejudice to the exceptions stipulated in the fourth and sixth chapter of this book. He may build and dig below the land as required, and may remove all products of the digging, which could have been produced; without prejudice to the amendments, pursuant to the laws and policy ordinances regarding mining, and other exploitation which produces natural resources. (Bw.587v., 595, 600, 625v., 1165, 1481v.; Civ.546, 552; Mijnw.; Mijjord.)

#### Article 572

Each property shall be presumed to be free of

(Bw. 624).

Hij die beweert eenig regt op eens anders zaak te hebben, moet dat regt bewijzen (Bw. 1865, 1916).

**Artikel 573**

De verdeling van eene zaak, welke aan meer dan een persoon toebehoort, geschiedt overeenkomstig de regelen, ten opzichte van de scheiding en verdeling der nalatenschappen voorgeschreven (Bw. 1066v.; Civ. 1872).

**Artikel 574**

De eigenaar heeft het regt om de aan hem toebehoorende zaak van iederen houder terug te vorderen, in den staat waarin zij zich bevindt (Bw. 567, 582, 602, 834, 1977; Rv. 714).

**Artikel 575**

De bezitter te goeder trouw heeft het regt om alle de vruchten, welke hij van de teruggevorderde zaak tot op den dag de regtsoverdracht genoten heeft, voor zich te behouden. Hij is verplicht tot teruggave van alle de vruchten sedert den aanvang dier regtsoverdracht genoten, onder aftrek van de kosten, tot de verkrijging dier vruchten, voor het bebouwen, bezaaijen en bewerken van den grond, besteed.

Hij heeft wijders regt tot terugvordering der noodzakelijke uitgaven, tot het behoud en ten nutte der zaak aangewend, gelijk ook om de opgeëischte zaak onder zich te houden, zoo lang de kosten en uitgaven, in dit artikel opgenoemd, niet aan hem zijn vergoed (Bw. 531v., 548-3o, 561, 567, 576v., 1139-4o, 1364; Civ. 548v).

**Artikel 576**

Met hetzelfde regt, en op dezelfde wijze, kan de bezitter te goeder trouw, bij de teruggave van den opgeëischte zaak, terug vorderen de door hem in voege als voren bestede kosten tot het verkrijgen dier vruchten welke, op het oogenblik der teruggave, nog niet van den grond zijn gescheiden (Bw. 500, 575; Civ. 548).

**Artikel 577**

Hij heeft daarentegen geene aanspraak op de teruggave van zoodanige kosten, als door hem gemaakt zijn ter verkrijgen van de vruchten die hij ten gevolge van zijn bezit behoudt (Bw. 575v).

**Artikel 578**

Hij heeft evenmin regt om, bij de teruggave der zaak, de kosten en uitgaven in rekening te brengen, door hem gemaakt tot onderhoud der zaak, als welke onder de uitgaven tot behoud en ten nutte der zaak hierboven in art. 575 vermeld, niet worden verstaan.

Wanneer er geschil ontstaat over hetgeen als

Barangsiapa menyatakan mempunyai hak atas barang orang lain, harus membuktikan hak itu.

**Pasal 573**

Pembagian suatu barang yang dimiliki lebih dari seorang, harus dilakukan menurut ketentuan-ketentuan yang ditetapkan tentang pemisahan dan pembagian harta peninggalan.

**Pasal 574**

Pemilik barang berhak menuntut siapa pun juga yang menguasai barang itu, supaya mengembalikannya dalam keadaan sebagaimana adanya.

**Pasal 575**

Pemegang besit dengan itikad baik berhak menguasai segala hasil yang telah dinikmatinya dari barang yang dituntut kembali, sampai pada hari ia digugat di muka Hakim. Ia wajib mengembalikan kepada pemilik barang itu segala hasil yang dinikmatinya sejak ia digugat, setelah dikurangi segala biaya untuk memperolehnya, yaitu untuk penanaman, pembenihan dan pengolahan tanah. Selanjutnya ia berhak menuntut kembali segala biaya yang telah harus dikeluarkan guna menyelamatkan dan demi kepentingan barang tersebut, demikian pula ia berhak menguasai barang yang diminta kembali itu selama ia belum mendapat penggantian biaya dan pengeluaran tersebut dalam pasal ini.

**Pasal 576**

Dengan hak dan cara yang sama, pemegang besit dengan itikad baik, dalam menyerahkan kembali barang yang diminta, boleh menuntut kembali segala biaya untuk memperoleh hasil seperti diterangkan di atas, sekedar hasil itu belum terpisah dari tanah pada saat penyerahan kembali barang yang bersangkutan.

**Pasal 577**

Sebaliknya ia tidak berhak menggugat kembali biaya yang dikeluarkan untuk memperoleh hasil yang dinikmati karena kedudukannya sebagai pemegang besit.

**Pasal 578**

Demikian pula ia tidak berhak, dalam menyerahkan kembali barang itu, untuk memperhitungkan segala biaya dan pengeluaran yang telah dikeluarkan olehnya guna memelihara barang itu, yang dalam hal ini tidak termasuk biaya guna menyelamatkan dan memperbaiki keadaan barang itu sebagaimana disebut dalam Pasal 575. Bila

any claim. (Bw.624) An individual who claims any right to another individual's properties, shall be obliged to prove that right. (Bw.1865, 1916)

**Article 573**

The distribution of properties, which belong to more than one person, is take place in accordance with the rules which have been described with regard to the division and distribution of inheritances. (Bw. 1066v.; Civ.1872)

**Article 574**

The owner is have the right to reclaim the properties within his ownership from each holder, in the condition that they were in at the time that the holder acquired them. (Bw.567, 582, 602, 834, 1977; Rv.714)

**Article 575**

An individual who has possession in good faith shall be entitled to keep all the proceeds from the reclaimed properties which he has enjoyed until the date on which the legal claim is filed. He is required to return the proceeds, enjoyed as of the date on which the legal claim is filed, after deduction of the expenses incurred in acquiring the product, in cultivating, seeding and ploughing the land. In addition, he is have the right to reclaim the expenditures necessary for the maintenance and benefit of the properties, and is also entitled to retain the reclaimed properties, as long as the costs and expenses mentioned in this article have not been reimbursed to him. (Bw.531v.,548-3, 561, 567, 576v., 1139-4, 1364; Civ. 548v.)

**Article 576**

Based upon the same right and in the same manner, the owner may, in good faith, upon the return of the reclaimed properties, claim the costs incurred in the aforementioned manner in acquiring the products which at the time of the return have not been separated from the land. (Bw.500, 575; Civ.548)

**Article 577**

He is not, however be entitled to the return of such costs incurred by him in acquiring the products which he has retained on the basis of his possession. (Bw.575v.)

**Article 578**

In addition he is not be entitled, upon the return of the properties, to claim the costs and expenditures incurred by him in maintaining the properties, which do not qualify as expenses for the maintenance and interest of the properties as mentioned above in article 575. In the event that there is a dispute regarding what constitutes expenses for

kosten tot onderhoud moet worden beschouwd, zullen de voorschriften omtrent het vruchtgebruik te dien aanzien gevolgd worden (Bw. 793).

#### Artikel 579

De bezitter te kwader trouw is verplicht:

1o. om alle de vruchten der opgeëschte zaak met dezelve terug te geven, zelfs de zoodanige die niet genoten zijn, indien de eigenaar die had kunnen genieten; hij kan echter, zoo als dit in art. 575 is bepaald, de kosten aftrekken of terug vorderen, welke door hem gedurende zijn bezit tot behoud der zaak zijn gemaakt, en ook de zoodanige die, tot de verkrijging der vruchten, voor het bebouwen, bezaaijen en bewerken van den grond, zijn besteed;

2o. om alle kosten, schaden en interessen te vooegoden;

3o. om, in geval hij het goed niet mogt kunnen teruggeven, daarvan de waarde te voldoen, zelfs wanneer dat goed buiten zijne schuld, of bij toeval, is verloren gegaan, tenzij hij mogt kunnen bewijzen, dat de zaak evenzeer zoude vergaan zijn, indien de eigenaar die had bezeten (Bw. 532, 549, 561, 567, 1139-4o, 1362, 1364; Civ. 549).

#### Artikel 580

Hij, die zich op eene gewelddadige wijze heeft in het bezit gesteld, kan de door hem gedane uitgaven niet terug vorderen, al waren dezelve ook tot behoud van het goed noodzakelijk geweest (Bw. 548, 557, 563, 568).

#### Artikel 581

De uitgaven tot nut en verfraaijing blijven ten laste van dengene, die te goeder of te kwader trouw bezeten heeft, doch hij heeft het regt om de door hem aangebragte voorwerpen van nut en verfraaijing tot zich te nemen, indien zulks kan geschieden zonder het goed te beschadigen (Bw. 779v).

#### Artikel 582

(Gew. S. 17-497) Hij, die de teruggave van eene ontvreemde of verlorene zaak vordert, is niet verplicht aan den houder den door dezen besteden koopprijs terug te geven, ten ware de houder de zaak op eene jaar- of eene andere markt, op eene openbare veiling, of van eenen koopman gekocht heeft, die bekend staat in dergelijke voorwerpen gewoonlijk handel te drijven (Bw. 546, 1720, 1977; Civ. 2279v).

#### Artikel 583

In zee geworpene en door de zee opgeworpene goederen kunnen door den eigenaar worden terug gevorderd, met inachtneming der wettelijke voorschriften op dat stuk bestaande (K. 556; Civ. 717).

### TWEDE AFDEELING

timbul perselisihan tentang apa yang harus dianggap sebagai biaya pemeliharaan, haruslah diikuti peraturan tentang hak pakai hasil perihal itu.

#### Pasal 579

Pemegang besit beritikad buruk berkewajiban:

1. mengembalikan segala hasil suatu barang beserta barang itu sendiri, bahkan juga hasil yang kendati tidak dinikmatinya, sedianya dapat dinikmati oleh pemilik; tetapi sebagaimana ditetapkan dalam Pasal 575, boleh ia mengurangkan atau menuntut kembali biaya yang dikeluarkan guna menyelamatkan barang itu selama dalam kekuasaannya dan juga biaya demikian yang dikeluarkan guna memperoleh hasil itu, yakni untuk penanaman, pembenihan dan pengolahan tanah;

2. mengganti segala biaya, kerugian dan bunga;

3. membayar harga barang bila ia tidak dapat mengembalikan barang itu, juga manakala barang itu hilang di luar kesalahannya atau karena kebetulan, kecuali jika ia dapat membuktikan bahwa barang itu akan lenyap juga, sekalipun besit atas barang itu dipegang oleh pemiliknya.

#### Pasal 580

Barangsiapa memperoleh besit dengan kekerasan, tidak boleh minta kembali biaya yang telah dikeluarkan, sekalipun pengeluaran itu mutlak perlu untuk menyelamatkan barang itu.

#### Pasal 581

Pengeluaran untuk memanfaatkan dan untuk memindahkan barang, menjadi tanggungan pemegang besit dengan itikad baik atau buruk tetapi ia berhak mengambil benda yang dilekatkan pada barang itu dalam memanfaatkan dan membuat indah, asal pengambilan itu tidak merusak barang tersebut.

#### Pasal 582

Barangsiapa menuntut kembali barang yang telah dicuri atau telah hilang, tidak diwajibkan memberi penggantian uang yang telah dikeluarkan untuk pembelian kepada yang memegangnya, kecuali jika barang itu dibelinya dipekan tahunan atau pekan lain, di pelelangan umum atau dari seorang pedagang yang terkenal sebagai orang yang biasanya memperdagangkan barang sejenis itu.

#### Pasal 583

Barang yang telah dibuang ke dalam laut dan timbul kembali dari laut dapat diminta kembali oleh pemiliknya dengan memperhatikan peraturan perundang-undangan mengenai hal itu.

### BAGIAN 2

maintenance, the requirements with regard to the use of proceeds shall be complied with. (Bw.793).

#### Article 579

An individual who has possession in bad faith is obligated to do the following: 1. to return all the proceeds of the returned properties together with the properties, including those which have not been enjoyed in the event that the owner is able to do so; he may, however, as stipulated in article 575, deduct the costs or reclaim those costs which were incurred by him during his possession, in respect of the maintenance of the properties, and he may also reclaim those costs which were incurred for the cultivation, seeding and ploughing of the land; 2. to compensate for all costs, damages and interests; 3. to pay the value of the properties in the event that it is impossible to return the properties, notwithstanding that those properties may have been lost accidentally or through no fault of his, unless he can prove that those properties could also have been extinguished while in the possession of the owner. (Bw.532, 549, 561, 567, 1139-4, 1362, 1364; Civ.549)

#### Article 580

An individual who has obtained possession by violent means is not reclaim the expenses made, notwithstanding that these were necessary for the maintenance of the properties. (Bw.548, 557, 563, 568)

#### Article 581

Expenses in respect of utility and improvement in appearance shall be charged to the individual who has possessed the properties either in good or bad faith; he is however, be entitled to keep the objects for the \*190 use and improvement of the properties, provided that the properties is not be damaged as a result thereof. (Bw.779v.)

#### Article 582

(Amended by S.17-497) A person, who claims the return of transferred or lost properties, is not required to return the sale price paid to the current holder of the properties, unless the holder has purchased the properties at an annual or other market, public auction, or from a seller who is known to usually trade in such objects. (Bw.546, 1720, 1977; Civ.2297v.)

#### Article 583

Properties thrown in the sea and objects tossed by the sea may be reclaimed by the owner, by having regard to the legal requirements in connection with such matter. (K.556; Civ.717)

### Section 2

Van de wijze waarop eigendom verkregen wordt	Cara Memperoleh Hak Milik	Concerning the manner in which ownership is acquired
<b>Artikel 584</b>	<b>Pasal 584</b>	<b>Article 584</b>
Eigendom van zaken kan op geene andere wijze worden verkregen, dan door toeigening, door natrekking, door verjaring, door wettelijke of testamentaire erfopvolging, en door opdracht of levering ten gevolge van eenen regttitel van eigendoms-overgang, afkomstig van dengene die geregtigd was over den eigendom te beschikken (Bw. 119, 570, 585v., 588v., 592, 610v., 830v., 874v., 1946, 1963v.; Oteig.; Octr. 38; Aut. 2; Civ. 711v).	Hak milik atas suatu barang tidak dapat diperoleh selain dengan pengambilan untuk dimiliki, dengan perlekatan, dengan lewat waktu, dengan pewarisan, baik menurut undang-undang maupun menurut surat wasiat, dan dengan penunjukan atau penyerahan berdasarkan suatu peristiwa perdata untuk pemindahan hak milik, yang dilakukan oleh orang yang berhak untuk berbuat terhadap barang itu.	Ownership of properties cannot be acquired in any manner other than by appropriation, attachment, prescription, legal or testamentary succession, and by assignment or delivery pursuant to a transfer of legal title, originating from the individual who was entitled to dispose of the property. (Bw.119, 570, 585v., 588v., 592, 610v., 830v., 874v., 1946, 1963v.; Oteig.; Octr.38; Aut.2; Civ.711v.)
<b>Artikel 585</b>	<b>Pasal 585</b>	<b>Article 585</b>
Roerende zaken, welke aan niemand toebehooren, worden het eigendom van dengene die zich dezelve het eerst toeigent (Bw. 509v., 519v.; Civ. 713; S. 18-125*; Bb. 1470).	Barang bergerak yang bukan milik siapa pun, menjadi hak milik orang yang pertama-tama mengambil barang itu untuk dimilikinya.	Movable properties, which are not within any individual's ownership, shall become the property of the individual who shall be the first to appropriate them. (Bw.509v.,519v.; Civ.713; S.18-125; Bb.1470)
<b>Artikel 586</b>	<b>Pasal 586</b>	<b>Article 586</b>
Het regt om zich het wild of de visschen toe te eigenen behoort, bij uitsluiting, aan den eigenaar van den grond waarop zich het wild, of van het water waarin zich de visschen bevinden (Bw. 507-3o, 521, 721, 774; Civ. 715).	Hak untuk mengambil binatang liar atau ikan semata-mata ada pada pemilik tanah tempat binatang itu atau air tempat ikan tersebut.	The right to appropriate wild animals or fish belongs exclusively to the owner of the land on which the wild animals or the water containing the fish are located. (Bw.507-3, 521, 721, 774; Civ.715)
<b>Artikel 587</b>	<b>Pasal 587</b>	<b>Article 587</b>
De eigendom van eenen schat behoort aan dengene, die denzelven op zijn eigen grond gevonden heeft. Indien de schat op den grond van een ander gevonden wordt, behoort de eene helft aan den vinder, en de wederhelft aan den grondeigenaar (Bb. 2831).	Hak milik atas harta karun ada pada orang yang menemukannya di tanah miliknya sendiri. Bila harta itu ditemukan di tanah milik orang lain, maka separuhnya adalah milik yang menemukan dan separuh lainnya adalah milik si pemilik tanah. Yang dimaksud dengan harta karun adalah segala barang tersembunyi atau terpendam, yang tidak seorang pun dapat membuktikan hak milik terhadapnya dan yang didapat karena kebetulan semata-mata.	Ownership of a treasure lies with the individual, who has found such on his own land. If the treasure is found on another individual's land, one half shall long to the finder and the other half to the landowner. (Bb.2831) A Treasure shall be interpreted as hidden or buried objects, of which no one can prove right of ownership, and which have been discovered by accident. (Bw. 777; Civ.716; Mijnw.I; Bb.1470)
Men verstaat door eenen schat alzoodanige verborgene of begravene zaak, waarop niemand zijn regt van eigendom kan bewijzen, en die door een louter toeval ontdekt is (Bw. 777; Civ. 716; Mijnw. 1; Bb. 1470).		
<b>Artikel 588</b>	<b>Pasal 588</b>	<b>Article 588</b>
Al hetgeen met een zaak vereenigd is, of met dezelve een ligchaam uitmaakt, behoort aan den eigenaar, volgens de regelen bij de volgende artt. vastgesteld (Bw. 500v., 571, 1482; Civ. 551).	Segala apa yang melekat pada sesuatu barang, atau yang merupakan sebuah tubuh dengan barang itu, adalah milik orang yang menurut ketentuan-ketentuan tercantum dalam pasal-pasal berikut, dianggap sebagai pemiliknya.	Anything attached to or which forms part of properties, shall belong to the owner, in accordance with the rules stipulated in the following articles. (Bw.500v., 571, 1482; Civ.551)
<b>Artikel 589</b>	<b>Pasal 589</b>	<b>Article 589</b>
Groote en kleine eilanden, en door aanslijking droog gewordenen platen, die zich in onbevaarbare en onvlotbare rivieren nederzetten, behooren aan de eigenaars der oevers aan de zijde waar zij zich gevormd hebben. Indien het eiland zich niet aan eenen kant heeft opgeworpen, behoort hetzelve aan de eigenaars der beide oevers, te rekenen van de lijn die men vooronderstelt in het midden van de rivier getrokken te zijn (Bw. 521, 591; Civ. 555, 661).	Pulau besar dan pulau kecil, yang terdapat di sungai yang tidak dapat dilayari atau dshalleberangi dengan rakit, begitu pula beting yang timbul dari endapan lumpur di sungai seperti itu, menjadi milik si pemilik tanah di tepi sungai tempat tanah timbul itu terjadi. Bila tidak berada pada salah satu dari kedua belah sungai, maka pulau itu menjadi milik semua pemilik tanah di kedua tepi sungai dengan garis yang menurut perkiraan ada di tengah-tengah sungai sebagai batas.	Large and small islands, and shoals dried out by mud, which are in rivers which are not sailable and not floatable, shall belong to the owners of the banks at the side where they are formed. If the island is not elevated on one side, then it shall belong to the owners of both banks, from the line that is presumed to have been drawn along the center of the river. (Bw.521, 591; Civ.555, 661)
<b>Artikel 590</b>	<b>Pasal 590</b>	<b>Article 590</b>
Indien een stroom of eene rivier, door eenen nieuwen arm te maken, het aan den oever liggend land van eenen eigenaar doorsnijdt en	Bila sebuah bengawan atau sungai dengan mengambil jalan aliran baru memotong tanah di tepinya sehingga terjadi sebuah pulau,	If a stream of a river, by making a new branch, cuts across land located at a bank and makes it into an island, the owner shall maintain

tot een eiland maakt, behoudt de eigenaar den eigendom van zijn land, zelfs wanneer dat eiland zich in eenen stroom of in eene bevaarbare en vlotbare rivier gevormd had (Bw. 521; Civ. 562).

**Artikel 591**

De eigendom van stroomen en rivieren brengt mede den eigendom van den grond, waarover het water loopt (Bw. 519, 521, 571, 589, 629).

**Artikel 592**

Indien een stroom of eene rivier eenen nieuwen loop aanneemt en zijne oude beddingen verlaat, nemen de eigenaars van de gronden, welke zij hierdoor verloren hebben, bezit van de verlatene beddingen om zich schadeloos te stellen, een iegelijk naar evenredigheid van den grond dien hij verloren heeft (Bw. 704v.; Civ. 563).

**Artikel 593**

De tijdelijke overstrooming van eenen stroom of eene rivier doet den eigendom noch verkrijgen noch verloren gaan (Bw. 545, 594, 598).

**Artikel 594**

Verdronken landen blijven aan den eigenaar toebehooren (Bw. 545).

Niettemin, indien derzelve bepoddering of droogmaking, door den Gouverneur-generaal, voor het algemeen belang, of tot beveiliging van nabij gelegen eigendommen, noodzakelijk wordt geacht, en door deskundigen bewezen wordt dat die verdronken landen voor bepoddering of droogmaking vatbaar zijn, zullen derzelve eigenaars aangemaand worden om dezelve te bewerkstelligen of daaraan deel te nemen, en, bij weigering of ontstentenis daarvan, van hunnen eigendom ten behoeve van den lande kunnen worden onteigend, tegen gelijktijdige voldoening van de waarde, waarop die gronden, als verdronken land, zullen worden geschat (ISR. 133; Bw. 570, 811; Onteig).

**Artikel 595**

De eigenaar van een zeeduin is van regtswege eigenaar van den grond, waarop het zeeduin rust.

Indien een aan het zeeduin aangrenzend stuk lands door den wind met zand zoodanig wordt overstoven, dat het land met het zeeduin vereenigd wordt, en daarvan niet kan worden onderscheiden, wordt het land de eigendom van dengene aan wien het zeeduin toebehoort, ten ware hetzelve, binnen vijf jaren na de overstuiving, door eene afheining of grenspalen zij afgescheiden (Bw. 571).

**Artikel 596**

De aanslijkingen en aanwassen, welke natuurlijk, langzamerhand en ongemerkt, aan de landen, bij een loopend water gelegen,

maka hak milik atas pulau itu tetap pada pemilik tanah semula, sekalipun pulau itu terjadi dalam sebuah bengawan atau sungai yang dapat dilayari atau diseberangi dengan rakit.

**Pasal 591**

Hak milik atas bengawan atau sungai mencakup juga hak milik atas tanah bengawan atau sungai itu mengalir.

**Pasal 592**

Bila sebuah bengawan atau sungai mengambil jalan aliran baru dengan meninggalkan jalan yang lama, maka para pemilik tanah yang kehilangan tanah menjadi pemegang besit atas tanah aliran yang ditinggalkan sebagai ganti ruginya, masing-masing seluas tanah yang hilang.

**Pasal 593**

Sebuah bengawan atau sungai yang banjir sementara, tidak menimbulkan diperolehnya atau hilangnya hak milik.

**Pasal 594**

Hak milik atas tanah yang tenggelam karena kebanjiran. tetap berada pada pemiliknya. Meskipun demikian, bila oleh pemerintah dipandang perlu untuk kepentingan umum atau keamanan tanah milik di sekitarnya, dan oleh ahli-ahli yang bersangkutan. maka semua pemilik yang bersangkutan harus diberi peringatan untuk mengerjakannya atau ikut serta mengerjakannya dengan ketentuan, bahwa bila mereka menolaknya atau tidak lagi berkediaman di tempat itu, maka untuk kepentingan negara, hak milik dapat dicabut dengan membayar ganti rugi seharga tanah yang menurut taksiran tenggelam.

**Pasal 595**

Pemilik sebuah bukit pasir di pantai laut adalah, demi hukum, pemilik tanah tempat bukit itu berdiri. Bila tanah di sekitar bukit pasir itu ditimbuni pasir oleh sebab angin, sehingga tanah itu menjadi satu dengan bukit itu, sampai-sampai tidak dapat dipisahkan, maka tanah tersebut menjadi milik si pemilik bukit pasir tersebut, kecuali bila dalam waktu lima tahun setelah penimbunan itu tanah tersebut dipisahkan dengan pagar atau tiang-tiang pembatas.

**Pasal 596**

Pengendapan lumpur yang terjadi secara alami, lambat laun dan tidak kelihatan pada tanah yang terletak di tepi air yang mengalir, disebut pertambahan. Pertambahan menjadi

property of his land, even if such island forms into a stream or navigable and floatable river. (Bw.521; Civ.562)

**Article 591**

Ownership of streams and rivers shall include the land over which the water flows. (Bw.519, 521, 571, 589, 629)

**Article 592**

If a stream or river takes a new course and leaves its old bed, the owners of the land over which the new course is taken, shall take possession of the abandoned beds in order to indemnify themselves, each in proportion to his ownership of the land over which the new course is taken. (Bw.704v.; Civ.563)

**Article 593**

The temporary flooding of a stream or river shall not result in acquisition or loss of property. (Bw.545, 594, 598)

**Article 594**

Submerged lands shall remain as the property of the owner. (Bw.545) Notwithstanding this, in the event that the poldering or drying, by the Governor General, in the general interest, or for the safety of the property located in the vicinity is considered necessary, and the experts have proven that those submerged lands are suitable for poldering or drying, then those same owners shall be required to have this implemented or participate therein, and in case of refusal or failure to do so, their property can be expropriated for the benefit of the land, and the owner shall be entitled to compensation in a sum equal to the market value of the submerged lands. (ISR.133; Bw.570, 811; Onteig.)

**Article 595**

The owner of a sand dune is by law the owner of the land on which the sand dune is located. If the land adjacent to the sand dune has been covered by sand as a result of the wind in such manner that the land and the sand dune have become one, and one cannot be distinguished from the other, the land shall become the property of the individual who owns the sand dune, unless the dune shall become separated by a fence of poles within five years of the covering. (Bw.571)

**Article 596**

Accretion of land resulting from the gradual and imperceptible accumulation of land on land located at running waters are termed alluvion. Accretion shall benefit the owners of

aangroeijen, worden aanspoelingen genaamd.

De aanspoeling komt ten voordeele van de eigenaars van den oever, zonder onderscheid of in den titel van eigendom al of niet melding worde gemaakt van de hoegrootheid der landen; behoudens de wetten en verordeningen opzigtelijk voet- en jaagpaden (Bw. 597v., 774, 1165; Civ. 556).

#### Artikel 597

De bij het tweede lid van het vorige art. gemaakte bepaling is ook toepasselijk op aanspoelingen, welke aan de oevers van bevaarbare meeren plaats hebben.

Dezelfde bepaling is eindelijk ook toepasselijk op aanwassen, gorsingen en schorren, door de zee aan de stranden en aan de oevers der rivieren, alwaar ebbe en vloed gaat, aangespoeld, het zij de oever aan den lande, of wel aan bijzondere personen of gemeenschappen, toebehoort (Bw. 521; Civ. 557).

#### Artikel 598

Aanspoeling heeft geen plaats ten aanzien van vijvers.

De eigenaars derzelve behouden steeds den grond die door het water bedekt wordt, wanneer het tot die hoogte gekomen is dat de vijver zich daarvan ontlast, ofschoon ook de hoeveelheid van het water naderhand weder afneme.

Zoo ook, omgekeerd, verkrijgt de eigenaar van den vijver geen regt op de landen aan den oever gelegen, die door het water van zijnen vijver, bij buitengewone hoogte van hetzelfde, overdekt worden (Bw. 596; Civ. 588).

#### Artikel 599

Het wordt als geene aanspoeling aangemerkt, indien een stuk lands, door het geweld van den stroom, in eens van het eene land afgescheurd en aan he andere aangeworpen wordt, mits de eigenaar zijn regt binnen drie jaren na die gebeurtenis doe gelden. Na dit tijdsverloop, wordt ook dat afgescheurde en niet gevorderde stuk gronds de eigendom van dengene, aan wiens land hetzelfde aangeworpen is (Bw. 596; Civ. 559).

#### Artikel 600

Al hetgeen op een erf geplant of gezaaid is, behoort aan den eigenaar des gronds (Bw. 571, 603v., 711; Civ. 553).

#### Artikel 601

Al hetgeen op een erf gebouwd is, behoort aan de grondeigenaars, mits het gebouwde met den grond vereenigd zij; behoudens de wijzigingen in artikel 603 en 604 voorkomende (Bw. 571, 711; Civ. 553; Bb. 1330).

keuntungan pemilik tanah di tepi bawangan atau sungai, tanpa membedakan, apakah dalam akta tanah disebutkan luas tanah itu atau tidak; tetapi hal ini tidak mengurangi ketentuan-ketentuan dalam undang-undang atau peraturan umum mengenai jalan bagi pejalan kaki atau jalan bagi pemburu.

#### Pasal 597

Ketentuan dalam alinea kedua pasal yang lalu berlaku juga bagi pertambahan yang terjadi pada tanah di tepi telaga yang dapat dilayari dengan perahu. Ketentuan yang sama dalam alinea kedua pasal yang lalu berlaku juga bagi pertambahan tanah akibat damparan dari laut di pantai dan ditepi sungai yang mengalami pasang naik dan pasang surut, baik tanah tepian itu milik negara, maupun milik perorangan atau persekutuan.

#### Pasal 598

Pertambahan tanah tidak dapat terjadi pada balong/kolam ikan. Tanah yang selalu terendam air di sekitar balong jika air mencapai ketinggian sampai dapat mengalir ke luar, sekalipun air itu kemudian surut kembali, adalah kepunyaan si pemilik balong. Sebaliknya, pemilik balong tidak dapat hak atas tanah di tepi balong bila tanah itu hanya digenangi air pada waktu air mencapai ketinggian yang luar biasa.

#### Pasal 599

Bila sebidang tanah, karena derasnya air, sekonyong-konyong terbelah dari tanah yang satu dan terlempar ke tanah yang lain, maka kejadian itu tidak dapat dianggap sebagai pertambahan tanah, asal saja pemiliknya, dalam waktu tiga tahun setelah kejadian itu berlangsung menuntut haknya. Bila tenggang waktu itu dilewatkan oleh yang berkepentingan tanpa mengajukan tuntutan, maka tanah yang terdampar itu menjadi milik si pemilik tanah yang bersangkutan.

#### Pasal 600

Segala sesuatu yang ditanam atau disemaikan di atas sebidang pekarangan adalah milik si pemilik tanah itu.

#### Pasal 601

Segala sesuatu yang dibangun di atas pekarangan adalah milik si pemilik tanah, asalkan bangunan itu melekat pada tanah; hal itu tidak mengurangi kemungkinan perubahan termaktub dalam Pasal 603 dan Pasal 604.

the bank, regardless of whether or not the area of the land is mentioned in the property title; the aforementioned shall be without prejudice to the laws and ordinances regarding footpaths and hunting paths. (Bw.597v., 774, 1165; Civ.556)

#### Article 597

The stipulation in the second paragraph of the previous article also applies to accretion, which takes place at the banks of navigable lakes. The said stipulation shall also apply to alluvion, which has been washed ashore by the sea to the beaches and the river banks or the land shores which belong to specific individuals or communities, by the ebb and flow of the tide. (Bw.521; Civ.557)

#### Article 598

Accretion shall not take place in relation to ponds. \*193 The owners shall continue to maintain possession of land which is covered by water, in the event that it reaches a level at which the pond is disembogued, regardless of whether the volume of water decreases again subsequently. However, the owner of the pond is not obtain title to the land located at the banks, which is covered due to the unusual level of the water in his pond, . (Bw.596; Civ.588)

#### Article 599

The separation of the soil from one area of land and its deposit on another as a result of the force of a stream is not be deemed to be accretion, provided that the owner is enforce his right, within three years after the above-mentioned events occur. After the lapse of time, the separated and unclaimed land also becomes the property of the individual, on whose land it was deposited. (Bw.596; Civ.559)

#### Article 600

Anything planted or sown, is belong to the owner of the land. (Bw.571, 603v., 711; Civ.553)

#### Article 601

Anything constructed on land, shall belong to the owner of the land, provided the construction is attached to the land; without prejudice to the amendments stipulated in article 603 and 604. (Bw.571, 711; civ.553; Bb.1330)

**Artikel 602**

De eigenaar van den grond, die met bouwstoffen, welke aan hem niet toebehoorden, gebouwd heeft, moet daarvan de waarde voldoen; hij kan tot vergoeding van kosten, schaden en interessen worden veroordeeld, indien daartoe gronden zijn, doch heeft de eigenaar der bouwstoffen geen regt om dezelve weg te nemen (Bw. 574, 605, 1365; Civ. 554).

**Artikel 603**

Indien iemand met zijne eigene bouwstoffen op den grond van een ander werken heft aangelegd, kan de grondeigenaar het gebouwde voor zich behouden, of den anderen noodzaken om hetzelfde weg te nemen.

Indien de grondeigenaar vordert dat het gebouwde worde weggenomen, zal het afbreken moeten geschieden ten koste van dengene die de werken gemaakt heft, en deze laatste kan zelfs tot vergoeding van kosten, schaden en interessen worden veroordeeld.

Indien daarentegen de grondeigenaar het gebouwde wil aan zich behouden, moet hij de waarde van de bouwstoffen, mitsgaders het werkloon, betalen, zonder dat echter de meerdere waarde van het erf daarbij in aanschouw zal kunnen worden genomen (Bw. 532, 549, 579, 601, 604v., 715, 725v., 779, 1567; Civ. 555).

**Artikel 604**

Indien het bouwen door eenen bezitter te goeder trouw is verrigt, kan de eigenaar niet vorderen dat het gebouwde worde weggenomen; maar hij heeft de keus om, of de waarde der bouwstoffen en het werkloon te voldoen, of eene geldsom te betalen, evenredig aan de meerdere waarde van het erf (Bw. 531, 548, 575, 601, 603, 605; Civ. 555).

**Artikel 605**

De drie bovenstaande artt. zijn ook toepasselijk op de beplantingen en bezaaijngen (Bw. 600, 602v.; Civ. 555).

**Artikel 606**

Hij, die van eene niet aan hem toebehoorende stof een voorwerp van eene nieuwe soort maakt, wordt eigenaar van dat voorwerp, mits hij den prijs der stof betale, en, zoo daartoe gronden zijn, de kosten, schaden en interessen vergoede (Bw. 1365; Civ. 566-577).

**Artikel 607**

Wanneer het nieuwe voorwerp zonder toedoen van den mensch en door de toevallige vereeniging van onderscheidene stoffen, aan verschillende eigenaars toebehoorende, is voortgebracht, alsdan wordt het nieuwe voorwerp eene tusschen alle de eigenaars gemeene zaak, naar evenredigheid van de

**Pasal 602**

Pemilik tanah yang membangun di atas tanah sendiri dengan bahan-bahan bangunan yang bukan miliknya, wajib membayar harga bahan-bahan itu kepada pemilik bahan; ia boleh dihukum mengganti biaya, kerugian dan bunga, bila ada alasan untuk itu, tetapi pemilik bahan-bahan bangunan tidak berhak mengambil kembali bahan-bahan itu.

**Pasal 603**

Bila seseorang dengan bahan-bahan bangunan sendiri, mendirikan bangunan di atas tanah milik orang lain, maka pemilik tanah boleh memiliki bangunan itu atau menuntut agar bangunan itu diambilnya. Bila pemilik tanah menuntut supaya bangunan diambil, maka pembongkaran bangunan berlangsung dengan biaya pemilik bahan, malahan pemilik bahan ini boleh dihukum membayar segala biaya, kerugian dan bunga. Bila sebaliknya, pemilik tanah hendak memiliki bangunan tersebut, maka ia harus membayar harga bangunan beserta upaya kerja tanpa memperhitungkan kenaikan harga tanah.

**Pasal 604**

Bila bangunan itu didirikan oleh pemegang besit yang beritikad baik, maka pemilik tidak boleh menuntut pembongkaran bangunan itu, tetapi ia boleh memilih membayar harga bahan-bahan beserta upah kerja atau membayar sejumlah uang, seimbang dengan kenaikan harga tanah.

**Pasal 605**

Tiga pasal yang lalu, berlaku juga terhadap penanaman dan penyemaian.

**Pasal 606**

Barangsiapa dengan bahan milik orang lain membuat barang dalam jenis baru, menjadi pemilik barang itu, asal harga bahan dibayarnya, dan segala biaya, kerugian dan bunga digantinya bila ada alasan untuk itu.

**Pasal 607**

Bila barang baru itu terbentuk bukan karena perbuatan manusia, melainkan karena pengumpulan pelbagai bahan milik beberapa orang secara kebetulan, maka barang baru itu merupakan milik bersama dari orang-orang itu menurut keseimbangan harga bahanbahan tersebut yang semula dimiliki mereka masing-

**Article 602**

The owner of the land, who has constructed a building using building materials which do not belong to him, shall be obliged to reimburse the value thereof; he may be charged with compensation in the form of costs, damages and interest, in the event that there are grounds therefor, however, the owner of the building materials shall not be entitled to remove the building materials. (Bw.574, 605, 1365; Civ.554)

**Article 603**

In the event that an individual has erected a construction using his own building materials on land owned by another individual, the landowner may retain the construction on his own behalf or demand the removal thereof by the other party. In the event that the landowner demands that the construction be removed, the demolition shall take place at the expense of the individual who has erected such construction, which individual may be found liable to pay compensation in the form of costs, damages and interest. In the event that the landowner wishes to retain the construction, he shall compensate for the cost of the building materials and shall pay for the wages owed, without, taking into account the increasing value of the plot of land. (Bw.532, 549, 579, 601, 604v., 715, 725v., 779, 1567; Civ.555)

**Article 604**

If the building has been constructed by an owner in good faith, the owner cannot demand the removal of the construction, but he shall have the option, either, to reimburse the value of the building materials and the wages owed, or pay a monetary sum, equivalent to the increased value of the plot of land. (Bw.531, 548, 575, 601, 603, 605; Civ.555)

**Article 605**

The above three articles will also apply to planting and sowing. (Bw.600, 602v.; civ.555)

**Article 606**

An individual, who creates a new object from material which does not belong to him, shall become the owner of such object, provided that he pays for the material employed, and provided that in the event that there are grounds therefor, he shall compensate for the costs, damages and interest. (Bw.1365; Civ.566-577)

**Article 607**

If, without any intervention of a human being and due to the incidental contact between various materials, belonging to several owners, a new object shall produced, the new object shall become the joint property of the owners, in proportion to the value of the material, which originally belonged to each of them.

waarde der stoffen, welke oorspronkelijk aan ieder hunner hebben toebehoord (Civ. 566-577).

#### Artikel 608

Indien het nieuwe voorwerp is voortgebracht door de vereeniging van onderscheidene stoffen, aan verschillende eigenaars toebehoorende, en door de raad van een dier eigenaars, zoo bekomt laatstgemelde daarvan den eigendom, onder gehoudenis om aan de andere de waarde der stoffen te voldoen, met vergoeding van kosten, schaden en interessen, indien daartoe gronden zijn (Civ. 566-577).

#### Artikel 609

Wanneer, in de gevallen bij de twee bovenstaande artt. voorzien, de stoffen gevoegelijk kunnen worden gescheiden, zal een ieder kunnen terug vorderen hetgeen hem toebehoort (Civ. 566-577).

#### Artikel 610

Eigendom wordt verkregen door verjaring, nadat men eene zaak heeft bezeten gedurende den tijd welken de wet bepaalt, en overeenkomstig de voorwaarden en onderscheidingen, welke bij den zevenden titel van het vierde boek van dit wetboek zijn vastgesteld (Bw. 5952, 946v., 1973; Civ. 2219).

#### Artikel 611

De wijze waarop eigendom door middel van wettelijke erfopvolging of testamentaire erfstelling verkregen wordt, is bij den twaalfden en dertienden titel van dit boek behandeld (Bw. 830, 874).

#### Artikel 612

De levering van roerende zaken, onligchamelijke uitgezonderd, geschiedt door de enkele overgave, welke door den eigenaar of in zijnen naam is verrigt, of door de sleutels van het gebouw, waarin zich die zaken bevinden, over te geven.

De levering wordt niet vereischt, indien de verkrijger de zaak reeds uit kracht van eenen anderen titel, in zijne magt heeft (Bw. 503, 509v., 760, 1235v., 1459, 1475; 1686; K. 314; Tbs. 3v., 21v.; Civ. 1606).

#### Artikel 613

(Gew. S. 38-276) De levering van schuldvorderingen op naam en andere onligchamelijke zaken, geschiedt door middel van eene authentieke of onderhandsche acte, waarbij de regten op die voorwerpen aan een ander worden overgedragen.

Die overdragt heeft ten aanzien van den schuldenaar geen gevolg dan van het oogenblik dat dezelve aan hem is betekend geworden, of dat hij de overdragt schriftelijk heeft aangenomen of erkend.

(Gew. S. 38-276) De levering van

masing.

#### Pasal 608

Bila barang yang baru itu terbentuk dari pelbagai bahan milik beberapa orang karena perbuatan salah seorang dari pemilik-pemilik itu, maka yang tersebut terakhir ini menjadi pemilik, dengan kewajiban membayar harga bahan-bahan kepunyaan orang-orang lain, ditambah dengan penggantian biaya, kerugian dan bunga, bila ada alasan untuk itu.

#### Pasal 609

Dalam hal-hal tersebut dalam kedua pasal yang lalu, bila bahan-bahan itu dapat dipisahkan dengan mudah, maka masing-masing pemilik boleh meminta kembali bahan kepunyaannya.

#### Pasal 610

Hak milik atas suatu barang didapatkan seseorang karena lewat waktu, bila ia telah memegang besit atau barang itu selama waktu yang ditentukan undang-undang dan sesuai dengan persyaratan dan perbedaan seperti termaksud dalam Bab VII Buku Keempat kitab undang-undang ini.

#### Pasal 611

Cara memperoleh hak milik karena pewarisan menurut perundang-undangan atau menurut surat wasiat, diatur dalam Bab XII dan Bab XIII buku ini.

#### Pasal 612

Penyerahan barang-barang bergerak, kecuali yang tidak bertubuh dilakukan dengan penyerahan yang nyata oleh atau atas nama pemilik, atau dengan penyerahan kunci-kunci bangunan tempat barang-barang itu berada. Penyerahan tidak diharuskan, bila barang-barang yang harus diserahkan, dengan alasan hak lain, telah dikuasai oleh orang yang hendak menerimanya.

#### Pasal 613

Penyerahan piutang-piutang atas nama dan barang-barang lain yang tidak bertubuh, dilakukan dengan jalan membuat akta otentik atau di bawah tangan yang melimpahkan hak-hak atas barang-barang itu kepada orang lain. Penyerahan ini tidak ada akibatnya bagi yang berutang sebelum penyerahan itu diberitahukan kepadanya atau disetujuinya secara tertulis atau diakuinya. Penyerahan surat-surat utang atas tunjuk dilakukan dengan memberikannya; penyerahan surat utang atas perintah dilakukan dengan memberikannya bersama endosemen surat itu.

(Civ.566-577)

#### Article 608

In the event that the new object is produced as a result of contact between various materials, which belong to several owners, but as a result of the actions of one of the owners, the latter mentioned shall become the owner thereof, provided that the value of the material shall be reimbursed to the other parties, and that compensation in the form of costs, damages and interests shall be provided, if there are grounds therefor. (Civ.566-577)

#### Article 609

In the event that the materials referred to in the two preceding articles can be properly separated, each individual may claim that which belongs to him.(Civ.566-577)

#### Article 610

Ownership shall be acquired by prescription, if an individual possesses properties for a period stipulated by the law, and in accordance with the conditions and distinctions which are stipulated in the seventh chapter of the fourth book of this Civil Code. (Bw.595, 946v., 1973; Civ.2219)

#### Article 611

The manner in which ownership is acquired by virtue of legal succession or testamentary succession is dealt with in the twelfth and thirteenth chapter of this book. (Bw.830, 874)

#### Article 612

The delivery of movable properties, with the exception of intangibles, shall take place by a single handover which is carried out by the owner or on his behalf, or by the delivery of the keys of the building in which the properties are located. Delivery shall not be required in the event that the individual entitled to the properties already has such in his possession by virtue of another title. (Bw.503, 509v.,760, 1235v., 1459, 1475; 1686; K.314; Tbs.3v., 21v.; Civ.1606)

#### Article 613

(Amended by S.38-276) The transfer of registered debts and other intangible properties, shall be effected by using an authentic or private deed, in which the rights to such objects shall be transferred to another \*195 individual. Such transfer shall have no consequences with respect to the debtor, until he has been notified thereof, or if he has accepted the transfer in writing or has acknowledged it. (Amended by S.38-276) The delivery of bearer claims for indebtedness shall take place by handover, the bearer claims for indebtedness by submission and endorsement of the paper. (Bw. 612, 1152, 1385, 1459, 1540,



schuldvorderingen aan toonder geschiedt door de overgave, die van schuldvorderingen aan order door de overgave en het endossement van het papier (Bw. 612, 1152, 1385, 1459, 1540, 1686; K. 110v., 176, 191v., 457, 508, 531v.; Civ. 1607, 1689v).

1686; K.110v., 176, 191v., 457, 508, 531v.; Civ.1607, 1689v.)

#### Artikel 614

ervallen: S. 38-276.

#### Pasal 614

Dicabut dengan S. 1938 - 276.

#### Article 614

Revoked; S.38-276.

#### Artikel 615

ervallen: S. 38-276.

#### Pasal 615

Dicabut dengan S. 1938 - 276.

#### Article 615

Revoked; S.38-276.

#### Artikel 616

De levering of opdracht van onroerende zaken geschiedt door het openbaar maken van de acte, op de wijze, in art. 620 bepaald (Ov. 50; Bw. 506v., 696, 713, 720, 737, 760, 818, 1179, 1459, 1475, 1686, 1690; K. 314; Tbs. 3v., 21v.; Rv. 526; Civ. 1583, 1605).

#### Pasal 616

Penyerahan atau penunjukan barang tak bergerak dilakukan dengan pengumuman akta yang bersangkutan dengan cara seperti yang ditentukan dalam Pasal 620.

#### Article 616

The delivery or order of immovable properties shall be effected by publication of the deed, in the manner stipulated in article 620. (Ov.50; Bw.506v.,696, 713, 720, 737, 760, 818, 1179, 1459, 1475, 1686, 1690; K.314; Tbs.3v., 21v.; Rv.526; Civ.1583, 1605)

#### Artikel 617

(a) Alle acten, waarbij onroerende zaken worden vervreemd, toegescheiden, verdeeld, bezwaard, of overgedragen, moeten, op straffe van nietigheid, in authentieke vorm worden opgemaakt (Bw. 1868, 1870).

Als zoodanig worden mede beschouwd de in gebruikelijken vorm afgegevene uittreksels uit de rollen of registers van het vendu-departement, strekkende tot bewijs van den verkoop van goederen, door tusschenkomst van genoemd departement bewerkstelligd, in gevolge de daaromtrent bestaande of later vast te stellen verordeningen (Ov. 50; Bw. 620; Rv. 526; Venduregl. 42).

#### Pasal 617

Semua akta penjualan, penghibahan, pembagian, pembebanan dan atau pemindahtanganan barang tak bergerak harus dibuat dalam bentuk otentik, atau ancaman kebatalan. Tiap petikan dalam bentuk biasa dari rol atau daftar kantor lelang, guna pembuktian penjualan barang yang diselenggarakan dengan perantaraan kantor tersebut menurut peraturan yang telah ada atau yang akan diadakan harus dianggap sebagai akta otentik.

#### Article 617

All deeds, by virtue of which immovable properties are disposed of, bequeathed, distributed, encumbered, or transferred, shall be rendered invalid unless drawn up in an authentic form. (Bw.1868, 1870) Evidence of the sale of the properties shall be in the form of excerpts from the roll or registers of the auction department in the customary format effected with the assistance of the aforementioned department, pursuant to the prevailing or future ordinances (Ov.50; Bw.620; Rv.526; Venduregl.42)

#### Artikel 618

(a) De acte van boedelscheiding, voor zoo verre die over onroerende goederen loopen, moeten mede worden openbaar gemaakt op de wijze, bij art. 620 voorgeschreven (Ov. 50; Bw. 619v., 1069, 1074).

#### Pasal 618

Semua akta pemisahan harta kekayaan, sepanjang itu mengenai barang tak bergerak, harus diumumkan juga dengan cara sebagaimana diatur dalam Pasal 620.

#### Article 618

The deeds regarding estate division, to the extent that it concerns immovable properties, shall be made public in the manner, stipulated in article 620. (Ov.50; Bw.619v., 1069, 1074)

#### Artikel 619

(a) Aan den verkrijger zal geen afschrift der acte van vervreemding of boedelscheiding worden afgegeven, zonder daartoe door den vervreemder of den deelgenoot uitdrukkelijk verleende magtiging, het zij bij de acte zelve, hetzij bij eene latere authentieke acte, alsdan gelijktijdig en op dezelfde wijze als de acte van vervreemding of scheidings openbaar te maken. Bij gebreke van zoodanige magtiging, zal de bewaarder der hypotheek weigeren de acte ter openbaarmaking aan te nemen. Alle openbaarmaking, in strijd met deze bepaling, is nietig, onverminderd de verantwoordelijkheid, zoo wel van den ambtenaar die, zonder de vereischte magtiging, het afschrift heeft uitgegeven, als van den bewaarder die, zonder dat van die magtiging is gebleken, de openbaarmaking heeft gedaan (Ov. 50; Bw. 618, 620).

#### Pasal 619

Kepada yang memperoleh barang tidak boleh diberikan akta pemindahtanganan atau akta pemisahan tanpa kuasa khusus dari pihak yang memindahtangankan barang atau pihak yang ikut berhak, baik dalam akta sendiri, maupun dalam akta otentik lain yang kemudian dibuat dan yang harus diumumkan, juga pada waktu dan dengan cara seperti yang diatur dalam pengumuman akta pemindahtanganan atau pemisahan tersebut. Tanpa kuasa demikian, penyimpan hipotek harus menolak pengumuman tersebut. Semua pengumuman yang bertentangan dengan ketentuan ini adalah batal, tanpa mengurangi tanggung jawab pegawai yang telah memberikan salinan akta tersebut tanpa kuasa yang diperlukan, dan tanggung jawab penyimpan hipotek yang melakukan pengumuman tanpa kuasa.

#### Article 619

The individual to whom the properties are being transferred shall not obtain a deed of transfer of estate division, without an express authorization from the party transferring the properties or a participant, either pursuant to the deed itself, or by a further authentic deed, or simultaneously and in the same manner as the deed of transfer or division shall be made public. In the absence of such authorization, the registrar of mortgages shall refuse to accept the deed for public notice. All public notices in contravention of this stipulation, shall be invalid, without prejudice to the responsibility of the official who has issued the copy without the required authorization, or to the keeper who has announced the public notice without having proven the authorization. (Ov.50; Bw.618, 620)

#### Artikel 620

#### Pasal 620

#### Article 620

Met inachtneming der voorschriften, vervat in de drie voorgaande artikelen, geschiedt de openbaarmaking door het overbrengen ten kantore van den bewaarder der hypotheek, binnen welks kring de te leveren of op te dragen onroerende zaken zijn gelegen, van een authentiek en volledig afschrift der authentieke acte of van het vonnis, en door het te boek stellen van dit afschrift in het daartoe bestemd register.

De belanghebbende zal te gelijker tijd een tweede authentiek afschrift of een authentiek uittreksel van de acte of het vonnis aanbieden, ten einde daarop door den bewaarder te doen aanteekenen den dag der overbrenging, mitsgaders het deel en het nummer van het register (Ov. 50; Bw. 616, 618, 622, 696, 713, 720, 737, 760, 818, 986, 1179, 1182).

#### Artikel 621

Ieder zal zijn eigendomsrecht op onroerende zaken, waarvan hij bezitter is, mogen doen uitwijzen door den raad van justitie, binnen welks regtsgebied die zaken gelegen zijn.

De wettelijke bepalingen op de burgerlijke regtsvordering regelen de wijze, waarop deze regtsvordering zal worden ingesteld (Rv. 800v.; Bb. 509).

#### Artikel 622

Nadat het vonnis van toewijzing in kracht van gewijsde is overgegaan, zal hetzelfde, door of van wege den verzoeker, ten kantore van den bewaarder der hypotheek, worden openbaar gemaakt, door overlegging van een afschrift en te boekstelling van hetzelfde in het daartoe bestemd register, alles in voege als bij art. 620 is voorgescreven (Ov. 27; Bw. 623; Rv. 808; Bb. 509).

#### Artikel 623

Wanneer deze overlegging en te boekstelling heeft plaats gehad, wordt de bezitter, in alle met derden over zoodanige goederen plaats gehad hebbende handelingen, als eigenaar beschouwd (Ov. 27).

#### Artikel 624

Er wordt geene verandering gebragt in de regten der opgezetenen van de door de regeering aan bijzondere personen afgestane landgoederen of gronden; blijvende die regten, bepaaldelijk ten aanzien van bezit en eigendom, zoodanig als zij thans, het zijn volgens de oude herkomsten en gewoonten, het zij volgens bijzondere verordeningen bestaan, zonder dat door de voorschriften van dit wetboek op die regten, of in het algemeen op de onderlinge verhouding tusschen die opgezetenen en landeigenaars, eenige inbreuk wordt gemaakt. (S. 80-150\*, enz.; RPL.; S. 18-287\*).

### VIERDE TITEL

Van de regten en verplichtingen tusschen eigenaars van naburige erven

Dengan mengindahkan ketentuan-ketentuan yang tercantum dalam tiga pasal yang lalu, pengumuman termaksud di atas dilakukan dengan memindahkan salinan otentik yang lengkap dari akta tersebut atau surat keputusan Hakim ke kantor penyimpanan hipotek di lingkungan tempat barang tak bergerak yang harus diserahkan itu berada, dan dengan mendaftarkan salinan ini dalam daftar yang telah ditentukan. Bersama dengan itu, orang yang bersangkutan harus menyampaikan juga salinan otentik yang kedua atau petikan dari akta atau keputusan Hakim, agar penyimpanan hipotek mencatat di dalamnya hari pemindahan beserta bagian dan nomor daftar yang bersangkutan.

#### Pasal 621

Setiap pemegang besit suatu barang tak bergerak, dapat minta kepada Pengadilan Negeri tempat barang itu terletak, untuk dinyatakan sebagai miliknya. Ketentuan-ketentuan perundang-undangan tentang hukum acara perdata mengatur cara mengajukan permintaan demikian.

#### Pasal 622

Bila keputusan yang mengabulkan permintaan demikian telah mempunyai kekuatan pasti, maka keputusan itu harus diumumkan oleh atau atas nama pemohon di kantor penyimpanan hipotek dengan menyampaikan salinannya dan membukukannya seperti diatur dalam Pasal 620.

#### Pasal 623

Bila penyampaian dan pembukuan telah berlangsung maka pemegang besit, dalam segala perbuatan yang telah dilakukannya terhadap barang tersebut dengan pihak ketiga, dianggap sebagai pemilik.

#### Pasal 624

Hak-hak yang diberikan pemerintah kepada orang-orang khusus atas barang-barang atau tanah negara tidak diubah; hak-hak itu, terutama mengenai besit dan hak milik tetap sedemikian rupa, sebagaimana diatur menurut adat istiadat lama dan kebiasaan menurut ketentuan-ketentuan khusus, sedangkan ketentuan-ketentuan dalam kitab undang-undang ini tidak mengurangi hak-hak itu pada khususnya atau hubungan antara orang yang menduduki tanah dan pemilik tanah pada umumnya.

### BAB IV

HAK DAN KEWAJIBAN ANTARA PARA PEMILIK PEKARANGAN YANG BERTETANGGA

Having regard to the requirements contained in the three preceding articles, the public notification is take place:- by submitting to the office of the registrar of the mortgages within whose area the immovable properties to be delivered or ordered are located, an authentic and complete copy of the authentic deed or of the judgment, and by the recording of the copy in the register designated thereto. The interested party is at the same time offer a second \*196 certified copy or a certified excerpt of the deed or judgment for the purpose of notification by the registrar of the date of submission, together with the section and number of the register. (Ov.50; Bw.616, 618, 622, 696, 713, 720, 737, 760, 818, 986, 1179, 1182)

#### Article 621

Any individual may have his property title to immovable properties, which he owns, acknowledged by the court of justice, within whose legal jurisdiction the properties are located. The legal regulations regarding civil legal claims is regulate the manner in which this legal claim shall be filed. (Rv.800v.; Bb.509)

#### Article 622

After the judgment of acknowledgment has obtained legal validity, the same shall, be made public by or at the direction of the applicant, at the office of the registrar of mortgages, by submitting a copy and by recording such in the register designated thereto, in the manner described in article 620. (Ov.27; Bw.623; Rv.808; Bb.509)

#### Article 623

Following submission and recording the individual who has possession shall be regarded as the owner, with regard to all acts towards third parties concerning such properties. (Ov.27)

#### Article 624

No changes shall be made to the rights of the occupants of the land or grounds transferred by the government to specific individuals, in the event that the rights, stipulated in relation to ownership and title, shall remain as they are, either according to old origins and customs or according to special ordinances, without the stipulations of this civil code causing any infringement upon those rights, or in general to the relationship between the land occupants and owners. (S.80-150, etc.; RPL; S.18-287)

### Chapter IV

Concerning the rights and obligations among owners of neighboring plots of land

**Artikel 625**

Er bestaan tusschen de eigenaars van naburige erven regten en verpligtingen, welke voortvloeijen, het zij uit de natuurlijke ligging der erven, het zij uit de bepalingen der wet (Civ. 639).

**Artikel 626**

Erven die lager liggen zijn, ten behoeve van degene die hooger gelegen zijn, verpligt het water te ontvangen, hetwelk daarvan natuurlijk afloopt, zonder dat zulks door menschen toedoen bevorderd worde.

De eigenaar van het erf dat lager ligt mag geen dijk of dam opwerpen, waardoor deze uitwatering belet wordt; daarentegen mag de eigenaar van het hooger gelegen erf niets in het werk stellen, waardoor de toestand van het erf dat lager ligt verzwaaard wordt (Bw. 629v., 652, 677, 688, 697v., 1365, 1367; Civ. 640).

**Artikel 627**

Die eene waterbron op zijn erf heeft mag daarvan, naar goeddunken, gebruik maken, behoudens het regt hetwelk de eigenaars van lagergelegene erven, het zij door eenigen titel, het zij door verjaring, overeenkomstig artikel 698 mogten verkregen hebben (Bw. 570, 628, 677, 688, 695; Civ. 641).

**Artikel 628**

De eigenaar van de waterbron mag den loop der bron niet veranderen, indien dezelve aan de inwoners van eene stad, een dorp of gehucht het voor hen noodzakelijke water verschaft.

In dat geval, heeft de eigenaar, aanspraak op eene door deskundigen te regelen schadeloosstelling, ten ware het gebruik des waters wettig verkregen of verjaard mogt zijn (Bw. 688, 695, 697v.; Civ. 643).

**Artikel 629**

Hij wiens eigendom gelegen is aan den oever van een stroomend water, hetwelk niet tot het openbaar domein behoort, mag van dat voorbijlopend water tot bespoeling van zijn erf gebruik maken (Bw. 519).

Degene wiens erf door dat water doorsneden wordt, mag daarvan zelfs in de tusschenruimte, welke het water doorloopt, gebruik maken, mits hij, ter plaatse waar zijn erf eindigt, aan het water deszelfs natuurlijke lopp wedergeve (Bw. 521, 690; Civ. 644).

**Artikel 630**

Wanneer er tusschen eigenaars, aan welke die wateren eenig nut kunnen verschaffen, geschil ontstaat, moet de rechter, bij de beslissing daarvan, het belang van den landbouw met de onschendbaarheid van het regt van eigendom trachten overeen te brengen, en zich, in allen gevallen, gedragen naar de bijzondere en plaatselijke verordeningen en gebruiken

**Pasal 625**

Para pemilik pekarangan yang bertetangga mempunyai hak dan kewajiban satu sama lain baik yang timbul karena letak pekarangan menurut alam, maupun karena ketentuan perundang-undangan.

**Pasal 626**

Pemilik pekarangan yang lebih rendah letaknya, demi kepentingan pemilik pekarangan yang lebih tinggi, berkewajiban menerima air yang mengalir ke pekarangannya karena alam, lepas dan campur tangan manusia.

Pemilik pekarangan yang lebih rendah tidak boleh membuat tanggul atau bendungan yang menghalang-halangi aliran air tersebut; sebaliknya, pemilik pekarangan yang lebih tinggi tidak boleh berbuat sesuatu yang memburukkan keadaan air bagi pekarangan yang lebih rendah.

**Pasal 627**

Barangsiapa mempunyai sebuah mata air di pekarangannya, berhak menggunakan mata air itu sesuka hatinya, tanpa mengurangi hak yang diperoleh orang yang mempunyai pekarangan yang lebih rendah, baik karena suatu perjanjian maupun karena lewat waktu, sesuai dengan Pasal 698.

**Pasal 628**

Pemilik mata air tidak boleh mengubah jalan aliran air, bila air itu merupakan kebutuhan mutlak bagi para penduduk sebuah kota, desa atau dusun.

Dalam hal demikian, pemilik berhak minta ganti rugi yang ditentukan oleh tenaga-tenaga ahli, kecuali jika penduduk tersebut telah memperoleh hak memakai air itu berdasarkan undang-undang atau karena lewat waktu.

**Pasal 629**

Barangsiapa mempunyai pekarangan di tepi aliran air yang bukan milik umum, boleh menggunakan air tersebut guna menyiram pekarangannya. Barangsiapa pekarangannya dilalui oleh aliran air, boleh menggunakan air itu pada jalur tanah yang dilalui air itu untuk keperluan sesuatu, asal saja pada akhir jalur itu air dapat mengalir menurut alam.

**Pasal 630**

Bila antara pemilik-pemilik beberapa pekarangan yang berkepentingan atas kegunaan air timbul perselisihan, maka dalam memberi keputusan, Hakim harus berusaha menyesuaikan kepentingan pertanian umum dengan kebebasan hak milik, dan dalam semua hal ia harus bertindak sesuai dengan peraturan dan kebiasaan khusus setempat

**Article 625**

There exist rights and obligations among owners of neighboring plots of land, which arise from natural location of the plots of land or legal regulations. (Civ.639)

**Article 626**

Plots of land, which are located at a lower level, are, for the benefit of those individuals who are located at a higher level, required to receive that water, which flows naturally, without human intervention. The owner of the plots of land located at a lower level shall not erect a dam or dike, which would obstruct the flow of such waters; nor shall the owner of the yards located at a higher level do anything that might impair the condition of the plots of land located at a lower level. (Bw. 629v., 652, 677, 688, 697v., 1365, 1367; Civ.640)

**Article 627**

An individual, who has a spring on his plot of land, may use it as he desires, without prejudice to any right which the owners of plots of plots of land at a lower level, might have acquired either by title, or prescription, pursuant to article 698. (Bw.576, 628, 677, 688, 695; Civ.641)

**Article 628**

The owner of the spring shall not alter the flow of the spring, if it provides water required by the inhabitants of a city, a village or hamlet. In this regard, the owner shall be entitled to demand compensation which shall be regulated by experts, unless the right to use the water has been acquired legally or by prescription. (Bw.688, 695, 697v.; Civ.643)

**Article 629**

An individual, whose property is located at the bank of flowing waters, which do not belong to the public, may use this water for the watering of his plots of land. (Bw.519) The individual, whose plots of land are crossed by such water, may use the water at the locations where the water runs, provided that, at the boundary of his lands, he shall redirect the water to its natural flow. (Bw. 521, 690; Civ.644)

**Article 630**

In the event of a dispute among owners who might be benefited by the water, the judge shall, in the course of making his decision, compare the interest of agriculture with the inviolability of the property right, and shall, with regard to all matters, take into consideration the special and local ordinances and customs with respect to the flow, level and

opzigtelijk den loop, de hoogte en het gebruik der wateren (ISR. 133; Bw. 570; Civ. 645).

#### Artikel 630a

(Ingew. S. 81-95) Ieder eigenaar kan zijnen nabuur noodzaken hunne elkander grenzende eigendommen af te scheiden.

De afscheiding moet ten gemeenen koste gedaan worden (Bw. 570, 635, 642, 663, 721, 781; Rv. 102; Civ. 646).

#### Artikel 631

Ieder eigenaar mag zijn erf afsluiten, behoudens de uitzondering bij art. 667 gemaakt (Bw. 570, 635, 642, 664, 721, 781; Civ. 647).

#### Artikel 632

De eigenaar, die zijn erf heeft afgesloten, verliest het regt van klaauwengsang en stoppelweide, naar evenredigheid van den grond, welken hij door de afsluiting aan de gemeene weiding onttrekt (Civ. 648).

#### Artikel 633

Alle muren dienende tot afscheiding tusschen gebouwen, landerijen, hoven en tuinen, worden gerekend gemeene muren te zijn, ten ware er een titel of teeken, het tegendeel aanduidende, mogt bestaan.

Indien de gebouwen niet even hoog zijn, wordt de scheidsmuur slechts voorondersteld gemeen te zijn, tot de hoogste van het minst verhevene gebouw (Bw. 634v., 637v., 640, 643v., 658, 662, 1916; Civ. 653).

#### Artikel 634

Het teeken dat een scheidsmuur niet gemeen is bestaat onder anderen daarin:

1o. dat het bovende van den muur aan den eenen kant opstaande en loodregt met deszelfs voetstuk is, een aan den anderen kant schuins afloopt;

2o. dat de muur een gebouw of een terras steunt of schraagt, zonder dat er van den anderen kant een gebouw of ander werk aanwezig zij;

3o. dat bij het bouwen van den muur slechts aan de eene zijde, het zij een kap, het zij steenen lijsten en vooruitstekende steenen zijn geplaatst geworden.

In die gevallen, wordt de muur gerekend bij uitsluiting toe te behooren aan den eigenaar, aan wiens kant het gebouw, de terras, de lijsten en vooruitstekende steenen, of de goot van zoodanige kappen, gevonden worden (Bw. 645, 659, 664, 1916; Civ. 654).

#### Artikel 635

mengenai jalannya arus air, tingginya dan pemakaiannya.

#### Pasal 630a

Tiap pemilik pekarangan dapat mengharuskan masing-masing pemilik pekarangan yang bertetangga untuk membuat tanda perbatasan antara pekarangan mereka. Pembuatan batas itu harus dilakukan atas biaya bersama.

#### Pasal 631

Setiap pemilik boleh menutup pekarangannya, tanpa mengurangi pengecualian yang dibuat dalam Pasal 667.

#### Pasal 632

Pemilik yang menutup pekarangannya, kehilangan hak untuk menggembalakan ternaknya di tempat penggembalaan bersama, sebanding dengan luas pekarangan yang terlepas dari tanah penggembalaan bersama akibat penutupan pekarangan itu.

#### Pasal 633

Semua tembok yang dipergunakan sebagai tembok batas antara bangunan-bangunan, tanah-tanah, taman-taman dan kebun-kebun, dianggap sebagai tembok batas milik bersama, kecuali jika ada sesuatu alas hak atau tanda yang menunjukkan sebaliknya. Bila bangunan-bangunan itu tidak sama tinggi, maka tembok batas itu harus dianggap sebagai milik bersama setinggi bangunan yang terendah.

#### Pasal 634

Tanda yang menunjukkan tembok batas itu bukan milik bersama, antara lain adalah:

1. bahwa bagian atas tembok itu, pada belahan yang satu menjulang ke atas dan berdiri tegak lurus di atas bagian bawah, dan pada belahan lain miring ke bawah;

2. bahwa tembok itu, pada belahan yang satu menyangga atau menopang sebuah bangunan atau tingkat, sedangkan pada belahan lain tidak ada bangunan yang dipotong atau disangga secara demikian;

3. bahwa pada waktu membuat tembok hanya di sebelah saja ditempatkan hubungan, birai batu atau batu yang menonjol. Dalam hal yang demikian, tembok dianggap semata-mata milik pemilik pekarangan pada belah mana bangunan tingkat birai batu, batu yang menonjol atau talang hubungan sejenis terdapat.

#### Pasal 635

use of the waters. (ISR.133; Bw.570; Civ.645)

#### Article 630a

(Supplemented by S.81-95) Each owner may demand that his neighbor shall erect boundaries between their properties. The boundaries shall be erected at the expense of both parties. (Bw. 570, 635, 642, 663, 721, 781; Rv.102; Civ. 646)

#### Article 631

Each owner may enclose his plot of land, without prejudice to the exception made in article 667. (Bw.570, 635, 642, 664, 721, 781; Civ.647)

#### Article 632

The owner who has enclosed his plot of land, shall lose the right to put his herd to graze on that part of the communal grazing grounds that has the same area as plot of land yard which he has closed off from the community. (Civ.648)

#### Article 633

All walls serving as boundaries between the buildings, grounds, gardens shall be regarded as communal walls, unless there is a title or sign, indicating otherwise. In the event that the buildings are not of equal height, the boundary wall is only considered communal, up to the height of the least elevated building. (Bw.634v., 637v., 640, 643v., 658, 662, 1916; Civ. 653)

#### Article 634

The following are indications that a boundary wall is not communal:

1. if the top of the wall on one side is perpendicular to its base, and slopes off on the other side;

2. if the wall supports a building or a terrace on one side with no building or other construction present on the other side;

3. that at time the wall was built, the coping, stone frames and jutting stones were only placed on one side. In such circumstances, the wall is considered to belong exclusively to the owner, on whose side the building, the terrace, the frames and jutting stones, or the gutters of such coping are found. (Bw.645, 659, 664, 1916; Civ.654)

#### Article 635

De reparaties en wederopbouw van den gemeenen scheidsmuur komen ten laste van alle degenen die op den muur regt hebben, en zulks naar evenredigheid van ieders regt.

Niettemin kan elke mede-eigenaar zich bevrijden om tot de kosten van reparatie en wederopbouw bij de dragen, door zijn regt van mede-eigendom op den weder op te bouwen of te herstellen muur te laten varen, mits de scheidsmuur geen aan hem toebehoorend gebouw schrage of steune, of in de steden en aangebouwde voorsteden en dorpen niet tot afscheiding verstrekkende van aan elkander grenzende huizen, opene plaatsen en tuinen (Bw. 630a, 637, 634v., 654, 679, 689; Civ. 655v).

#### Artikel 636

Elke mede-eigenaar mag tegen den gemeenen muur aanbouwen, en in denzelven, tot op de helft der dikte, balken, ribben, ankers of andere ijzer- of houtwerken doen plaatsen, mits de muur zelf daardoor geene schade lijde (Bw. 641, 655, 684; Civ. 657).

#### Artikel 637

Ieder mede-eigenaar mag den gemeenen scheidsmuur hooger doen optrekken, maar hij moet alleen de kosten van verhooging dragen, mitsgaders de reparaties tot onderhoud van hetgeen zich boven de hoogte der gemeene scheiding bevindt, en bovendien de vergoeding der schade, die door de zwaarte veroorzaakt wordt, naar evenredigheid van den last, en volgens de waarde.

Indien de gemeene scheidsmuur niet in staat is om de verhooging te dragen, moet degene die den muur wil optrekken denzelven voor zijne kosten geheel op nieuw doen opbouwen, en de meerdere dikte moet van den grond aan zijnen kant afgenomen worden (Bw. 633, 635, 639, 641. 681; Civ. 658v).

#### Artikel 638

Ieder mede-eigenaar van eenen gemeenen scheidsmuur mag op het gedeelte hetwelk hem toebehoort eene goot leggen, en het water doen uitloopen, het zij op zijn erf, het zij op den openbaren weg, indien zulks niet bij de wette of verordeningen verboden is (Bw. 652, 682).

#### Artikel 639

De mede-eigenaar des muurs, welke niet tot de verhooging heeft bijgedragen, kan den mede-eigendom dier verhooging verkrijgen, mits betalende de helft van de gemaakte onkosten, mitsgaders de helft der waarde van den grond, indien daarvan tot verbredening is gebruik gemaakt (Bw. 635, 637; Civ. 660).

#### Artikel 640

Geen muur kan zonder den wil van deszelfs eigenaar worden gemeen gemaakt (Bw. 633v.; Civ. 661).

Perbaikan atau pemugaran tembok batas bersama menjadi beban mereka yang mempunyai hak atas tembok tersebut menurut perbandingan hak masing-masing. Namun demikian tiap-tiap pemilik peserta diperbolehkan membebaskan diri dari biaya perbaikan dan pemugaran dengan jalan melepaskan haknya atas tembok yang diperbaiki atau dibangun kembali, asal tembok itu bukan penopang atau penyangga suatu bangunan miliknya sendiri, dan bukan batas antara rumah-rumah, lapangan-lapangan dan kebun-kebun yang berdekatan di kota, kota satelit dan desa.

#### Pasal 636

Setiap pemilik peserta boleh mendirikan bangunan dengan menyandarkannya pada tembok milik bersama, dengan menancapkan balok, kambi, jangkar, alat-alat besi atau alat-alat kayu lainnya pada tembok itu sampai setengah tebalnya, asal saja tembok itu tidak rusak.

#### Pasal 637

Setiap pemilik peserta boleh mempertinggi tembok batas milik bersama, tetapi selain harus membiayai sendiri pekerjaan yang demikian, ia harus membiayai sendiri tiap perbaikan guna memelihara bagian baru yang menumpang di atas bagian yang lama dan pula harus mengganti kerugian akibat pertambahan berat bagian atas yang menindih bagian bawah, dihitung seimbang dengan berat beban dan menurut harganya.

Bila tembok batas milik bersama itu tidak kuat untuk menyangga bagian atas yang dipertinggi itu, maka pemilik yang menghendaki peninggian itu harus memperbaiki tembok batas seluruhnya dengan biaya sendiri, dan penambahan tebal tembok harus dilakukan dengan mengurangi luas pekarangannya sendiri.

#### Pasal 638

Tiap pemilik peserta tembok batas milik bersama boleh memasang talang pada bagian kepunyaannya dan mengalirkan air, baik di pekarangannya sendiri, maupun di jalan umum, asal hal itu tidak dilarang oleh undang-undang atau peraturan pemerintah.

#### Pasal 639

Pemilik peserta yang tidak memberikan sumbangan guna mempertinggi tembok batas milik bersama, boleh memperoleh pemilikan bersama atas bagian yang dipertinggi itu, asal membayar separuh biaya yang telah dikeluarkan dan separuh harga tanah bila dipergunakan untuk memperlebar tembok.

#### Pasal 640

Tiada sebuah tembok pun boleh dijadikan milik bersama, tanpa kehendak pemiliknya.

The repairs and restructuring of the communal boundary wall shall be carried out at the expense of all those who have an interest in the wall which expense shall be proportionate to their interest. Each owner may release himself from the obligation to contribute to the costs for repairs and restructuring, by relinquishing his right of co-ownership of the wall due to be restructured or repaired, provided that the boundary wall does not support a building belonging to him, or does not serve as a boundary between bordering houses in the cities, suburbs, villages, open spaces and gardens. (Bw. 630a, 637, 634v., 654, 679, 689; Civ. 655v.)

#### Article 636

Each co-owner may build against the communal wall, and place as far as the midpoint of the width of the wall, beams, paneling, anchors or other iron or woodwork, provided the wall itself does not suffer any damage as a result thereof. (Bw.641, 655, 684; Civ.657)

#### Article 637

Each co-owner may raise the height of the communal boundary wall, at his own expense; in addition, he shall be liable for repairs for the maintenance of anything that is beyond the height of the communal boundary, and compensation for the damage caused by the weight, in proportion to the burden and according to the value thereof. If the communal boundary wall cannot support the elevation, the individual who wishes to raise the height of the wall shall at his own expense rebuild the entire wall, and the additional area of the wall shall be built on his grounds. (Bw.633, 635, 639, 641, 681; Civ.658v.)

#### Article 638

Each co-owner of a communal boundary wall may install a gutter on the side belonging to him, and allow the water to flow, either on his plot of land, or on the public road, if such shall not be prohibited by law or ordinances. (Bw.652, 682)

#### Article 639

The co-owner of the wall, who has not contributed to the elevation of the wall, may become a co-owner of such elevation, provided that he pays one half of the costs incurred, together with one half of the value of the land, if used for the widening. (Bw.635, 637; Civ.660).

#### Article 640

No wall may become communal unless such is agreed to by its owner. (Bw.633v.; civ.661)

**Artikel 641**

Geen der mede-eigenaars mag, zonder toestemming van den anderen, in den gemeenen muur eenige diepte of holte maken, noch tegen denzelfden eenig werk aanbrengen of doen steunen.

In de gevallen, bij art. 636 en 637 voorzien, kan de mede-eigenaar vorderen, dat vooraf door deskundigen de noodige middelen worden beraamd, ten einde het nieuwe werk aan zijne regten geen nadeel toebrengt.

Indien het nieuwe werk aan den eigendom van den nabuur nadeel veroorzaakt heeft, moet hij daarvoor schadeloos worden gesteld, zullende echter de schade, toegebracht aan hetgeen tot verfraaijing van den scheidsmuur heeft verstrekt, bij het opmaken der schadeloosstelling niet in aanmerking komen (Bw. 644; Civ. 662).

**Artikel 642**

Een ieder kan in de steden en aaneengebouwde voorsteden en dorpen zijnen nabuur noodzaken om bij te dragen tot het maken en herstellen van afsluiting, dienende tot afscheiding van hunne huizen, opene plaatsen en tuinen.

De wijze en de hoogte der afsluiting zullen geregeld worden volgens de bijzondere verordeningen en plaatselijke gebruiken (AB. 15; Bw. 630a, 631, 635; Rv. 102; Civ. 663).

**Artikel 643**

Elk der naburen mag te zijnen koste in de plaats van eene gemeene heining eenen gemeenen muur zetten, maar geenszins eene heining in plaats van eenen muur (Bw. 635, 650).

**Artikel 644**

Geen der naburen mag, zonder de toestemming van den anderen, in den gemeenen scheidsmuur eenig venster of andere opening maken, op welke wijze het ook zijn moge. Hij mag dit echter doen in dat gedeelte van den muur, hetwelk hij te zijnen koste optrekt, mits zulks dadelijk bij de optrekking geschiedt, op de wijze bij de twee volgende artikelen omschreven (Bw. 636v., 639, 741; Civ. 675).

**Artikel 645**

De eigenaar van eenen muur die niet gemeen is, en waartegen het erf van eenen anderen onmiddellijk aanligt, mag in dien muur lichten of vensters maken van digte ijzeren tralien voorzien, en met vaststaande ramen.

De tralien zullen, ten hoogste, een palm tusschenruimte de eene van de andere mogen hebben (Bw. 634, 647v., 680; Civ. 676).

**Artikel 646**

Deze vensters of openingen mogen niet lager

**Pasal 641**

Seorang pemilik peserta, tanpa izin dan yang lainnya, tidak boleh membuat liang atau galian pada tembok bersama atau membuat suatu bangunan yang menyandar pada tembok itu.

Dalam hal, sebagaimana diatur dalam Pasal 636 dan Pasal 637, pemilik peserta dapat menuntut supaya oleh ahli-ahli diadakan perencanaan sebelumnya agar pekerjaan baru itu tidak sampai merugikan haknya. Bila hasil pekerjaan yang baru itu ternyata merugikan hak milik tetangga, ia harus memberi ganti rugi, tetapi kerugian sehubungan dengan keindahan tembok tidak boleh diperhitungkan.

**Pasal 642**

Di kota, kota satelit, dan di desa, setiap orang berhak menuntut tetangganya untuk menyumbang guna membuat atau memperbaiki alat penutup yang dipergunakan untuk memisahkan rumah, pekarangan dan kebun mereka satu sama lain. Cara membuat dan tinggi penutup itu diatur menurut peraturan-peraturan khusus dan kebiasaan setempat.

**Pasal 643**

Setiap tetangga, atas biaya sendiri, boleh mendirikan tembok bersama sebagai penggantian pagar bersama, tetapi tidak boleh suatu pagar sebagai pengganti tembok.

**Pasal 644**

Tidak seorang pun dari tetangga, tanpa izin dari pihak lainnya, diperbolehkan membuat jendela atau lubang pada tembok batas bersama dengan cara bagaimanapun juga. Akan tetapi ia boleh membuatnya pada bagian tembok yang ditinggikan atas biaya sendiri, asal ini langsung dikerjakan pada waktu mempertinggi tembok itu, menurut cara yang diatur dalam kedua pasal berikut.

**Pasal 645**

Pemilik suatu tembok batas bukan milik bersama yang langsung berbatasan dengan pekarangan orang lain, diperbolehkan pada tembok itu membuat penerangan atau jendela-jendela dengan terali besi yang rapat dan jendela-jendela yang dimatikan. Terali-terali besi itu harus dipasang dalam jarak selebar-lebarnya setelahap antara satu dengan lainnya.

**Pasal 646**

Jendela atau lubang ini tidak boleh dibuat

**Article 641**

No co-owner may, without the consent of the other co-owners, make any holes in the communal wall, or build anything against it or use it to support anything. In the instances described in article 636 and 637, the co-owner may request experts to make necessary arrangements to ensure that his rights are not prejudiced by the new construction. If the new construction causes damage to the neighbor's property, he shall be compensated therefor; however, the damage caused during the course of improving the boundary wall, shall not be taken into account in assessing the compensation. (Bw.644; Civ.662)

**Article 642**

Each individual may require that his neighbor in the cities and suburbs and villages contributes to the construction and repair of boundaries, which serve as partitions between their houses, open spaces and gardens. The manner and the height of the boundary shall be regulated in accordance with the special ordinances and local customs. (AB.15; Bw.630a, 631, 635; Rv.102; Civ.663)

**Article 643**

Each of the neighbors may at his expense erect a communal wall instead of a communal fence, but may not erect a fence instead of a wall. (Bw.635, 650)

**Article 644**

No neighbor, may, without the consent of the other neighbors put a window or any other opening in the communal boundary wall, regardless of the manner in which it was done. He may however, do so with regard to a part of the wall which he has erected at his own expense, \*201 provided that this is done immediately upon the erection, in the manner described in the two subsequent articles. (Bw.636v., 639, 741; civ.675)

**Article 645**

The owner of a wall which is not communal, and which borders the plot of land belonging to other individuals, may install in the wall, lights or windows equipped with close iron bars, and with windows that are securely shut permanently. The bars shall have not more than one palm space between them. (Bw.634, 647v., 680; Civ.676)

**Article 646**

These windows or openings may not be lower

gemaakt worden dan vijf en twintig palmen boven den vloer of grond der kamer, welke men verlichten wil, indien dezelve met de straat gelijkvloers is, en niet lager dan twintig palmen boven den vloer, voor hoogere verdiepingen (Bw. 645, 680; Civ. 677).

**Artikel 647**

Men mag over het afgesloten of onafgesloten erf van zijne naburen geene regstreeksche uitzigten hebben, noch vensters, waardoor men op eens anders erf ziet, noch balkons of andere dergelijke vooruitspringende werken, ten zij er een afstand van twintig palmen worde gelaten, tusschen den muur waarin men zoodanige werken maakt, en het erf (Bw. 645, 649, 680; Civ. 678).

**Artikel 648**

Ter zijde of in de schuimte mag men op het erf van zijnen nabuur geene uitzigten hebben, ten zij op eenen afstand van vijf palmen (Bw. 645, 647, 649, 680; Civ. 679).

**Artikel 649**

De afstand, waarvan in de twee voorgaande artt. gesproken is, wordt gerekend van den buitenkant van den muur in welken de opening gemaakt wordt, en indien er balkons of soortgelijke uitstekende werken zijn, van derzelve buitensten rand tot aan de scheidslinie der beide erven (Bw. 647v.; Civ. 680).

**Artikel 650**

De bepalingen in artikel 633 tot en met art. 649 vervat, zijn toepasselijk op iedere afsluiting van hout, dienende tot scheidend tusschen gebouwen, opene plaatsen en tuinen (Civ. 653).

**Artikel 651**

Wanneer het tot reparatie van eenig gebouw noodzakelijk is om op den grond van den nabuur eenig steigerwerk te plaatsen, of daarover te gaan, om bouwstoffen aan te brengen is de eigenaar van dien grond verplicht zulks te dulden, behoudens schadeloosstelling, indien daartoe gronden zijn (Bw. 1246v).

**Artikel 652**

Elk eigenaar is verplicht zijne daken zoodanig in te rigten, dat het regenwater op zijn erf of op den openbaren weg afloope, indien dit laatste niet bij de wetten of bij verordeningen is verboden; hij mag het water niet op den grond van zijnen nabuur doen uitloopen (Bw. 626, 638, 677, 682, 1365; Civ. 681).

**Artikel 653**

Niemand vermag water of vuilnis door de goten van eens anders erf te laten loopen, ten ware hij daartoe het regt mogt hebben verkregen (Bw. 677, 683, 1365).

lebih rendah dari dua puluh lima telapak di atas lantai kamar yang akan diterangi, bila lantai kamar itu sama tinggi dengan jalan raya dan tidak boleh lebih rendah dari dua puluh telapak di atas lantai kamar pada tingkat yang lebih tinggi.

**Pasal 647**

Orang tidak diperbolehkan mempunyai pemandangan langsung ke pekarangan tetangga yang tertutup atau terbuka maka tak bolehlah ia memperlengkapi rumahnya dengan jendela, balkon atau perlengkapan lain yang memberikan pemandangan ke pekarangan tetangga itu, kecuali bila tembok yang diperlengkapinya dengan hal-hal itu jaraknya lebih dari dua puluh telapak dari pekarangan tetangga tersebut.

**Pasal 648**

Dan jurusan penyamping atau dari jurusan menyerong orang tidak boleh mempunyai pandangan atas pekarangan tetangga, kecuali dalam jarak lima telapak.

**Pasal 649**

Jarak yang dibicarakan dalam dua pasal tersebut di atas, dihitung dari sisi luar tembok yang diberi lubang dan bila ada balkon atau semacam itu yang menonjol, dan sisi terluar balkon itu sampai garis batas kedua pekarangan.

**Pasal 650**

Ketentuan dalam Pasal 633 sampai dengan Pasal 649 berlaku juga terhadap pagar kayu, guna membatasi bangunan, halaman terbuka, dan kebun.

**Pasal 651**

Bila dalam memperbaiki suatu bangunan perlu dipasang suatu perancah di atas pekarangan tetangga atau perlu diinjak pekarangan itu untuk mengangkat bahan-bahan yang akan dipakai, maka pemilik pekarangan itu harus mengizinkannya, tanpa mengurangi haknya untuk minta ganti rugi, bila ada alasan untuk itu.

**Pasal 652**

Setiap pemilik pekarangan wajib mengatur atap rumah sedemikian rupa agar air hujan mengalir ke halamannya atau ke jalan umum bila yang terakhir ini tidak dilarang oleh undang-undang atau peraturan pemerintah ia tidak boleh mengalirkan air ke pekarangan tetangganya.

**Pasal 653**

Tiada seorang pun diperbolehkan mengalirkan air atau kotoran melalui saluran pekarangan orang lain, kecuali jika ia memperoleh hak untuk itu.

than twenty five palm lengths above the floor or bottom of the room which it is intended to light, if this is at the same level as the street, and not lower than twenty palm lengths above the floor, for higher floors. (Bw.645, 680; Civ.677)

**Article 647**

An individual shall not have direct views of his neighbor's enclosed or open plot of land, nor shall he have windows, that overlook another person's plot of land, or balconies or other construction projecting outwards, unless there is a distance of twenty palm lengths between the wall to which such construction is added and the plot of land. (Bw.645, 649, 680; Civ.678).

**Article 648**

An individual shall not be entitled to any views from the side or over his neighbor's plot of land unless such shall be from a distance of five palm lengths. (Bw. 645, 647, 649, 680; Civ. 679)

**Article 649**

The distance referred to in the two previous articles shall be calculated from the outer side of the wall where the opening is made, and in the event that there are balconies or other such similar constructions projecting outwards, from their outermost rim to the partitioning line of both plots of land. (Bw.647v.; Civ.680)

**Article 650**

The stipulations contained in article 633 through article 649 shall apply to every wooden partition, which serves as a barrier between buildings, open spaces and gardens. (Civ.653)

**Article 651**

In the event that, due to repairs made to a building, it is deemed necessary to erect scaffolding on a neighbor's land or to carry building materials across such land, the owner of the grounds must tolerate such, without prejudice to his right to compensation if there are grounds there for. (Bw.1246v.)

**Article 652**

Each owner shall be required to construct his roof in such manner, that the rainwater on his plot of land shall flow onto a public road, if the latter mentioned is not prohibited by law or ordinances; he shall not allow the water to flow onto his neighbor's grounds. (Bw.626, 638, 677, 682, 1365; Civ.681)

**Article 653**

An individual may not allow water or dirt to \*202 flow through the gutters of another individual's plot of land, unless he has been granted the right to do so. (Bw.677, 683, 1365)

**Artikel 654**

Alle gebouwen, schoorsteen, muren, heiningen of andere scheidings, welke, het zij door ouderdom, hetzij uit anderen hoofde, dreigen in te storten, en die het naburig erf in gevaar brengen, of over hetzelfde heen hangen, moeten afgebroken, opgebouwd of hersteld worden, op de eerste aanmaning van den eigenaar des naburigen erfs (Bw. 635, 1241, 1369; Civ. 1386).

**Artikel 655**

Hij, die, in de nabijheid van eenen gemeenen of niet gemeenen muur, eenen put, een riool, of een sekreet laat graven; die aldaar eenen schoorsteen of eene stookplaats, een oven of fornuis wil metselen; er eenen stal of mestbak tegen aan wil bouwen, of tegen dien muur een magazijn of pakhuis van zout, of eene verzamelplaats van bijtende stoffen, wil aanleggen, of daartegen ander schadelijke of gevaarlijke werken wil maken, is verplicht de tusschenruimte te laten of te maken, welke bij de bijzondere verordeningen of gebruiken te dien opzichte is voorgeschreven, of alzoedanige werken aan te leggen als die reglementen en gebruiken voorschrijven, ten einde alle schaden voor de naburige erven te voorkomen (AB. 15; Bw. 636, 641; Civ. 674).

**Artikel 656**

Regenbakken, putten, sekreten, riolen, goten en dergelijke, tusschen naburige erven gemeen, moeten ten koste der eigenaars onderhouden, geruimd of gereinigd worden (Bw. 657, 720v., 756v., 1584).

**Artikel 657**

De ruiming van gemeene sekreten moet beurtelings, dan over het eene, en dan over het andere erf geschieden.

**Artikel 658**

Alle grachten of slooten tusschen twee erven worden voorondersteld gemeen te zijn, indien er geen titel of teeken van het tegendeel aanwezig is (Bw. 633, 662, 1916; Civ. 666).

**Artikel 659**

Het wordt, onder anderen, als een teeken dat de gracht of sloot niet gemeen is, beschouwd, wanneer de kade of opgeworpene aarde alleenlijk aan de eene zijde van de gracht of sloot gevonden wordt.

In dat geval, wordt de gracht of sloot gerekend voor het geheel aan dengene toe te behooren, aan wiens kant de opgeworpene aarde zich bevindt (Bw. 634, 664, 1916; Civ. 667v).

**Artikel 660**

De gemeene grachten of slooten moeten op gezamenlijke kosten worden onderhouden (Civ. 669).

**Pasal 654**

Semua bangunan, pipa asap, tembok, pagar atau tanda perbatasan lainnya, yang karena tuanya atau karena sebab lain dikhawatirkan akan runtuh dan membahayakan pekarangan tetangga atau condong ke arah pekarangan itu, harus dibongkar, dibangun kembali atau diperbaiki atas teguran pertama pemilik pekarangan tetangga itu.

**Pasal 655**

Barangsiapa menyuruh menggali sebuah sumur, selokan atau kakus di tempat yang berdekatan dengan tembok batas milik bersama atau bukan milik bersama, atau hendak mendirikan pipa asap, tempat perapian, dapur atau tempat masak di tempat yang demikian, atau membuat kandang, tempat rabuk, gudang, gudang garam, tempat penyimpanan bahan keras atau bangunan yang merugikan dan membahayakan, maka ia wajib membuat jarak antara tembok dengan bangunan tersebut, sebagaimana ditetapkan dalam peraturan khusus atau menurut kebiasaan tentang hal itu, ataupun ia wajib mengusahakan bangunan itu sedemikian rupa menurut peraturan dan kebiasaan yang ditentukan untuk itu agar tidak menimbulkan kerugian bagi pekarangan-pekarangan yang berdekatan.

**Pasal 656**

Tempat air hujan, sumur, kakus, selokan dan sebagainya, yang merupakan milik bersama antara mereka yang bertetangga, harus dipelihara dan dibersihkan atas biaya semua pemilik.

**Pasal 657**

Pembersihan kakus milik bersama harus dilakukan secara bergiliran pekarangan demi pekarangan.

**Pasal 658**

Semua parit atau selokan antara dua pekarangan harus dianggap sebagai milik bersama, bila tidak ada tanda yang menyatakan sebaliknya.

**Pasal 659**

Sebagai tanda bahwa parit atau selokan itu bukan milik bersama, antara lain adalah bahwa tanggul atau tanah timbunannya hanya terdapat pada satu sisi dan parit atau selokan itu. Dalam hal yang demikian, parit atau selokan itu dianggap seluruhnya milik si pemilik pekarangan, pada sisi mana terdapat timbunan tanah.

**Pasal 660**

Parit atau selokan milik bersama harus dipelihara dengan biaya bersama.

**Article 654**

All buildings, chimneys, walls, fences or other partitions, which, either due to age or other reasons, are likely to collapse, and which endanger the neighboring plot of land, or are suspended over it, shall be demolished, restructured or repaired, upon first being notified to do so by the owner of the neighboring plot of land. (Bw.635, 1241, 1369; Civ.1386)

**Article 655**

An individual, who, within the area surrounding a communal or non-communal wall, has had a well, sewer, or outhouse dug, intends to install a chimney, a fireplace, an oven or furnace, intends to build a stable or fertilizer container, or build a salt storehouse or warehouse, or install a storage place of corrosive material, or intends to build other harmful or dangerous constructions, shall be required to leave or create space in the manner described in the special ordinances or customs in that regard, or to carry out constructions as required by the regulations and customs, in order to prevent any damage which may be caused to the neighboring plots of land. (AB.15; Bw.636, 641; Civ.674)

**Article 656**

Objects such as rain containers, wells, outhouses, sewers, gutters, which are communal property between the neighboring plots of land, shall be maintained and cleaned at the expense of the owners. (Bw.657, 720v., 756v., 1584)

**Article 657**

The cleaning of the outhouses shall take place alternately between plots of land.

**Article 658**

All trenches or ditches between two plots of land shall be regarded as communal property, unless otherwise indicated by another title or sign. (Bw.633, 662, 1916; Civ.666)

**Article 659**

One indication that the trenches or ditches are not regarded as communal property shall be, if the embankment or the accumulation of soil is found on one side of the ditch only. In such circumstances, the entire trench or ditch shall be considered to be the property of the individual on whose side the accumulation of soil is found. (Bw.634, 664, 1916; Civ.667v.)

**Article 660**

Communal trenches or ditches shall be maintained at the expense of all parties. (Civ.669)



**Artikel 661**

Ieder der aangrenzende eigenaars mag in de gemeene gracht of sloot visschen, varen, zijne beesten drenken, en daaruit tot zijn gebruik water scheppen (Bw. 685).

**Artikel 662**

Iedere hegge, welke twee erven van elkander scheidt, wordt voorondersteld gemeen te zijn, ten ware er titel, bezit of teeken van het tengeheel mogt bestaan.

De boomen die zich in de gemeene hegge bevinden zijn gemeen, gelijk de hegge zelve, en ieder der eigenaars heeft het regt om te vorderen dat de boomen omgehakt worden (Bw. 633, 658, 664, 1916; Civ. 670, 673).

**Artikel 663**

De eene nabuur kan den anderen noodzaken tot het plaatsen van nieuwe heggen, ten gemeenen koste, indien de vorige, gemeen zijnde geweest, tot aanwijzing der scheidslinie tusschen de beide erven hebben verstrekt (Bw. 630a, 642; Civ. 663).

**Artikel 664**

Het wordt, onder anderen, als een teeken dat de hegge niet gemeen is, aangemerkt, wanneer slechts een der erven afgesloten is (Bw. 634, 659, 1916; Civ. 670).

**Artikel 665**

Het is niet geoorloofd hoog opschietende boomen of heggen te planten, dan op den afstand welke bij de tegenwoordig bestaande bijzondere reglementen, of ten gevolge van vaste en erkende gebruiken, bepaald is, en bij ontstentenis van reglementen of gebruiken, op den afstand van twintig palmen van de scheidslinie der beide erven, voor zoo verre de hoog opschietende boomen betreft, en op den afstand van vijf palmen, ten aanzien der heggen (AB. 15; Bw. 662v., 1365v.; Civ. 671).

**Artikel 666**

De nabuur heeft het regt om te vorderen dat de boomen en heggen, op eenen korteren afstand gepland, worden uitgerooid.

Hij op wiens erf de takken der boomen van zijnen nabuur overhangen, kan den laatstgenoemde noodzaken die takken af te snijden.

Indien de wortels der boomen op zijn erf doorschieten, heeft hij het regt om die aldaar zelf weg te hakken; ook de takken mag hij zelf afsnijden, indien de nabuur op zijne eerste aanmaning geweigerd heeft zulks te doen, en mits hij niet op den eigendom van den nabuur trede (Bw. 571, 1240; Civ. 672).

**Artikel 667**

De eigenaar van een stuk lands of erf, hetwelk

**Pasal 661**

Tiap pemilik pekarangan yang berbatasan dengan parit atau selokan milik bersama boleh mencari ikan, berlayar, memberi minum kepada ternaknya di parit atau selokan itu dan mengambil air untuk keperluan sendiri dari situ.

**Pasal 662**

Tiap pagar tanaman yang menjadi batas antara dua pekarangan harus dianggap sebagai milik bersama, kecuali bila memang ada suatu bukti pemilikan, besit atau tanda yang menyatakan sebaliknya. Pohon-pohon yang tumbuh di sepanjang pagar itu adalah milik bersama, sebagaimana pagar itu sendiri, dan masing-masing pemilik berhak menuntut supaya pohon-pohon itu ditebang.

**Pasal 663**

Tetangga yang satu boleh menuntut tetangga yang lain supaya membuat pagar yang baru dengan biaya bersama, jika pagar lama, yang merupakan milik bersama, diperuntukkan guna menunjuk batas pekarangan mereka.

**Pasal 664**

Sebagai tanda bahwa pagar itu bukan milik bersama, antara lain adalah bahwa pagar itu hanya menutup salah satu dari kedua pekarangan itu.

**Pasal 665**

Menanam pohon atau pagar hidup yang tinggi tumbuhnya dilarang, kecuali jika pohon atau pagar itu ditanam dengan mengambil jarak menurut peraturan khusus atau kebiasaan yang berlaku dalam hal itu, dan bila tidak ada peraturan dan kebiasaan, dengan mengambil jarak dua puluh telapak, dari garis batas kedua pekarangan, sepanjang mengenai pohon-pohon yang tinggi dan lima telapak sepanjang mengenai pagar hidup.

**Pasal 666**

Tetangga mempunyai hak untuk menuntut agar pohon dan pagar hidup yang ditanam dalam jarak yang lebih dekat daripada jarak tersebut di atas dimusnahkan. Orang yang di atas pekarangannya menjulur dalam pohon tetangganya, maka ia menuntut agar tetangganya menolaknya setelah ada teguran pertama dan asalkan ia sendiri tidak menginjak pekarangan si tetangga.

**Pasal 667**

Pemilik sebidang tanah atau pekarangan yang

**Article 661**

Each of the bordering owners may fish in, sail on, have his animals drink and take water for his own use from the communal trench or ditch. (Bw.685)

**Article 662**

Each fence, which divides one plot of land from another, shall be considered to be communal, unless stipulated otherwise by title, ownership or indication. Each of the owners of trees which are located in the \*203 communal hedge which communal hedge is also communal, shall be entitled to demand that the trees be felled. (Bw.633, 658, 664, 1916; Civ.670, 673)

**Article 663**

One neighbor can demand that the other shall plant new hedges, at communal expense, if the previous hedge was communal and served as a partition between both plots of land. (Bw.630a, 642; Civ.663)

**Article 664**

The hedge shall not be regarded as communal, if only one of the plots of land is enclosed. (Bw.634, 659, 1916; Civ.670)

**Article 665**

It shall not be permitted to plant trees or hedges which grow very tall, other than at the distance which is stipulated in the currently prevailing special regulations, or pursuant to permanent and acknowledged customs, and in the absence of regulations or customs, at a distance of twenty palm lengths from the boundary line of both plots of land, to the extent that it concerns trees which grow tall, and at a distance of five palm lengths, from the hedges. (Ab.15; Bw.662v., 1365v.; Civ.671)

**Article 666**

A neighbor shall be entitled to demand that the trees and hedge, which are planted at a shorter distance, shall be uprooted. An individual whose plot of land is overhung by branches from trees belonging to his neighbor may demand that his neighbor cut off the branches. If the roots of the trees grow out onto his plot of land, he shall be entitled to chop these off; he shall also be entitled to cut off the branches, in the event that his neighbor, upon receiving his first warning, refuses to do so, provided that he does not trespass on his neighbor's property. (Bw.571, 1240; Civ.672)

**Article 667**

The owner of a piece of land or yard, which is

tusschen andere landen zoodanig ligt ingesloten dat hetzelfde geen toegang heeft tot den gemeenen weg of de gemeene vaart, is bevoegd om van de eigenaars der naastgelegen landen te vorderen, dat zij hem eenen uitweg, ten dienste van zijn land of erf, aanwijzen, onder verpligting eener vergoeding, geevenredigd aan de schade daardoor te veroorzaken (Bw. 631, 660v., 690; Civ. 682).

#### Artikel 668

Deze uitweg moet gemeenlijk genomen worden aan de zijde waar de toegang van dit stuk lands of erf tot den gemeenen weg of de gemeene vaart de kortste is, zoo echter dat altijd bij voorkeur die rigting genomen worde, welke de minste schade veroorzaakt aan het land, waarover die uitweg is verleend (Bw. 686, 691v.; Civ. 683v).

#### Artikel 669

Indien het regt tot schadevergoeding, aan het slot van art. 667 vermeld, door verjaring is te niet gegaan, blijft niettemin de uitweg voortduren (Bw. 1997; Civ. 685).

#### Artikel 670

De verleende uitweg houdt op, van het oogenblik dat dezelve door het ophouden der omstandigheden, bij art. 667 vermeld, niet meer noodzakelijk is, en men kan zich op geene verjaring beroepen, hoe-lang de uitweg ook moge hebben bestaan (Bw. 537, 690, 692).

#### Artikel 671

Voetpaden, dreven of wegen aan verscheiden geburen gemeen, en welke hun tot eenen uitweg dienen, kunnen niet dan met gemeene toestemming worden verlegd, vernietigd of tot een ander gebruik gebezigd, dan waartoe dezelve zijn bestemd geweest (Bw. 686, 692).

#### Artikel 672

De regten en verpligtingen ten openbaren of gemeentelijken nutte daargesteld, ten onderwerp hebbende de voet- en jaagpaden langs bevaarbare of vlotbare rivieren, het maken of het herstellen van wegen, dijken en andere openbare of gemeentelijke werken, zijn bij bijzondere wetten en verordeningen geregeld (Bw. 521; Civ. 650).

### VIJFDE TITEL

#### Van heerendiensten

#### Artikel 673

De op hoog gezag erkende heerendkosten worden in stand gehouden; de bepalingen van dit wetboek brengen daarin geene veranderingen te weeg.

De Gouverneur-generaal is bevoegd om, ten aanzien der heerendiensten, zoodanige nadere bepalingen vast te stellen, als hij geraden zal

terletak di antara tanah-tanah orang lain sedemikian rupa sehingga ia tidak mempunyai jalan keluar sampai ke jalan umum atau perairan umum, berhak menuntut kepada pemilik-pemilik pekarangan tetangganya, supaya diberi jalan keluar untuknya guna kepentingan tanah atau pekarangannya dengan kewajiban untuk membayar ganti rugi, seimbang dengan kerugian yang diakibatkannya.

#### Pasal 668

Jalan keluar ini harus dibuat pada sisi tanah atau pekarangan yang terdekat ke jalan atau perairan umum, tetapi sebaliknya diambil arah yang mengakibatkan kerugian yang sekecil-kecilnya terhadap tanah yang diizinkan untuk dilalui itu.

#### Pasal 669

Bila hak atas ganti rugi tersebut pada akhir Pasal 667 telah hapus karena lewat waktu, maka jalan keluar itu tetap terus berlangsung.

#### Pasal 670

Jalan keluar yang diberikan itu berakhir pada saat tidak diperlukan lagi dengan berakhirnya keadaan termaksud dalam Pasal 667 dan siapa pun tidak bisa menuntut lewat waktu, betapa lama pun jalan keluar ini ada.

#### Pasal 671

Hak setapak, lorong atau jalan besar milik bersama dan beberapa tetangga, yang digunakan untuk jalan keluar bersama, tidak boleh dipindahkan, dirusak atau dipakai untuk keperluan lain dari tujuan yang telah ditetapkan, kecuali dengan izin semua yang berkepentingan.

#### Pasal 672

Hak-hak dan kewajiban-kewajiban yang diadakan demi kepentingan umum atau persekutuan mengenai jalan yang dilalui dengan kaki dan jalan untuk berburu sepanjang sungai yang dapat dilalui dengan perahu atau rakit mengenai pembuatan atau perbaikan jalan, tanggul dan pekerjaan umum atau persekutuan lain, diatur dengan undang-undang dan peraturan-peraturan khusus.

### BAB V

#### KERJA RODI

#### Pasal 673

Kerja rodi yang telah diakui oleh pemegang kekuasaan tinggi tetap ada; ketentuan-ketentuan dalam kitab ini tidak membawa perubahan tentang ini. Pemerintah berhak mengadakan ketentuan-ketentuan lebih lanjut mengenai kerja rodi, bila hal itu dipandang perlu.

enclosed by other property, as a result of which his access to the public road or waters is blocked, shall be authorized to demand that the owners of the neighboring lands shall grant him an exit for the use of his property or lands, provided that he shall compensate for the damage caused thereby. (Bw.631, 669v., 690; Civ.682)

#### Article 668

This exit shall be placed at the site where the access from this plot of land or yard is closest to the public road or waters, provided, if possible, that the location selected is that which causes the least damage to the land over which the exit has been granted. (Bw.686, 691v.; civ.683v.)

#### Article 669

The exit shall remain in existence notwithstanding that the right to compensation, mentioned in article 667, may expire due to prescription. (Bw.1997; Civ.685)

#### Article 670

The exit granted shall cease, from the time that the circumstances, mentioned in article 667, no longer exist, and no one may invoke prescription, regardless of how long the exit might have existed. (Bw.537, \*204 690, 692)

#### Article 671

Footpaths, lanes or roads which are the communal property of several neighbors, and which serve as their exit, shall not be diverted, destroyed or used for some purpose other than which they were designated for, unless upon mutual consent. (Bw.686,692)

#### Article 672

The rights and obligations stipulated for the benefit of the public interest or communal interest, in relation to footpaths and hunting paths along navigable or sailable rivers, the making or repairing of roads, dikes and other public or communal works are regulated in specific laws and ordinances. (Bw.521; Civ. 650)

### Chapter V

#### Concerning compulsory labor

#### Article 673

Compulsory labor as acknowledged by the high authorities shall be maintained; the stipulations of this civil code shall not alter this in any way. The Governor General shall be authorized to stipulate such further provisions with regard to compulsory labor as he deems necessary. (ISR.46, see note with respect thereto)

oordeelen (ISR. 46, zie noot aldaar).

<b>ZESDE TITEL</b>	<b>BAB VI</b>	<b>Chapter VI</b>
<b>Van erfdienstbaarheden</b>	<b>PENGABDIAN PEKARANGAN</b>	<b>Concerning servitude</b>
<b>EERSTE AFDEELING</b>	<b>BAGIAN I</b>	<b>Section 1</b>
<b>Van den aard en de onderscheidene soorten van erfdienstbaarheden</b>	<b>Sifat dan Jenis Pengabdian Pekarangan</b>	<b>Concerning the nature and kinds of servitude</b>
<b>Artikel 674</b>	<b>Pasal 674</b>	<b>Article 674</b>
Erfdienstbaarheid is een last waarmede een erf bezwaard is, tot gebruik en ten nutte van een erf, hetwelk aan eenen anderen eigenaar toebehoort.	Pengabdian pekarangan adalah suatu beban yang diletakkan atas sebidang pekarangan seseorang untuk digunakan dan demi manfaat pekarangan milik orang lain. Baik mengenai bebannya maupun mengenai manfaatnya, pengabdian itu boleh dihubungkan dengan pribadi seseorang.	A servitude is a charge encumbering lands for the benefit and advantage of lands which belong to another individual. The charge shall not be imposed on or be for the benefit of an individual. (Bw.508-2, 528, 572, 706, 1206; Civ.637, 686)
Dezelve mag, noch ten laste, noch ten behoeve van eenen persoon, daargesteld worden (Bw. 508-2o, 528, 572, 706, 1206; Civ. 637, 686).		
<b>Artikel 675</b>	<b>Pasal 675</b>	<b>Article 675</b>
Alle erfdienstbaarheden bestaan in de verplichting om iets te dulden of iets niet te doen (Bw. 689).	Setiap pengabdian pekarangan terdiri dari kewajiban untuk membiarkan sesuatu atau tidak berbuat sesuatu.	All servitudes shall consist of an obligation to permit something or refrain from doing something. (Bw.689)
<b>Artikel 676</b>	<b>Pasal 676</b>	<b>Article 676</b>
Erfdienstbaarheid geeft geen voorrang aan het eene erf boven het andere (Civ. 638).	Pengabdian pekarangan tidak memandang pekarangan yang satu lebih penting dari yang lain.	A servitude shall not grant any priority to any plot of land. (Civ.638)
<b>Artikel 677</b>	<b>Pasal 677</b>	<b>Article 677</b>
De erfdienstbaarheden zijn voortdurende of niet voortdurende.	Pengabdian pekarangan itu berlangsung terus atau tidak berlangsung terus. Pengabdian pekarangan yang berlangsung terus adalah yang penggunaannya berlangsung terus atau dapat berlangsung terus, tanpa memerlukan perbuatan manusia, seperti hak mengalirkan air, hak atas selokan, hak atas pemandangan ke luar, dan sebagainya. Pengabdian pekarangan yang tidak berlangsung terus adalah yang pelaksanaannya memerlukan perbuatan manusia, seperti hak melintasi pekarangan, hak mengambil air, hak mengembalakan ternak, dan sebagainya.	Servitudes may be either continuous or not. Continuing servitudes are those of which the use continues or may continue, without the necessity for human involvement; servitude's of this nature are the leading of water, gutter rights, views and other such similar matters. Non-continuing servitudes are those which require human involvement, such as: the right to cross over, to take water, to graze animals and other matters that require human involvement. (Bw.537, 552v., 687, 697, 699; Civ.689)
Voortdurende erfdienstbaarheden zijn de zoodanige welke gebruik voortduurt of kan voortduren, zonder dat daartoe des menschen toedoen noodig zij; van dien aard zijn de waterloopen, het gootregt, het uitzigt en andere dergelijke.		
Niet voortdurende erfdienstbaarheden zijn dezulke welke tot derzelve uitoefening 's menschen toedoen noodig hebben, als daar zijn: het regt van overgang, van water te halen, beesten te weiden en andere soortgelijke (Bw. 537, 552v., 626v., 652v., 680v., 687, 697, 699; Civ. 688).		
<b>Artikel 678</b>	<b>Pasal 678</b>	<b>Article 678</b>
De erfdienstbaarheden zijn zichtbaar of onzichtbaar.	Pengabdian pekarangan tampak atau tidak tampak. Pengabdian pekarangan tampak adalah yang ada tanda-tanda lahiriahnya, seperti pintu, jendela, pipa air dan lain-lain semacam itu. Pengabdian pekarangan tidak tampak adalah yang tidak ada tanda-tanda lahiriah mengenai adanya, seperti larangan membangun di atas pekarangan, larangan membangun lebih tinggi dari ketinggian tertentu, hak mengembalakan ternak dan lain-lainnya yang memerlukan suatu perbuatan manusia.	Servitudes may be visible or invisible. Visible servitudes are those that are physically apparent such as a door, a window, a water pipe and other such similar objects. Invisible servitudes are those whose existence is imperceptible, such as the prohibition against building on a plot of land, or against building above a certain height, the right to graze cattle and other matters that require human involvement. (Bw.537, 552v.,687, 697, 699; Civ.689)
Zigtbare erfdienstbaarheden zijn de zoodanige waarvan door uitwendige werken blijkt, gelijk eene deur, een venster, eene waterleiding en soortgelijke.		
Onzichtbare zijn dezulke welke geen uitwendig teeken van haar bestaan hebben, gelijk het verbod om op een erf te bouwen, of om niet dan tot op eene bepaalde hoogte te mogen bouwen, het regt om beesten te weiden en andere waartoe 's menschen toedoen noodig is (Bw. 537, 552v., 687, 697, 699; Civ. 689).		
<b>Artikel 679</b>	<b>Pasal 679</b>	<b>Article 679</b>

Wanneer men eenen muur of een gebouw op nieuw optrekt, blijven de heerschende en lijdende dienstbaarheden ten opzichte van den nieuwen muur of van het nieuwe gebouw voortduren, zonder dat dezelve evenwel kunnen verzwaaard worden, en mits de wederopbouwing geschiede voor dat de verjaring der dienstbaarheden plaats hebbe gehad (Bw. 681, 648, 691v., 703, 705, 707; Civ. 665, 704).

#### Artikel 680

Hij die het regt van erfdiensbaarheid van uitzigt of van licht heeft, mag zoo vele vensters of lichten maken als hij goedvindt; maar hij mag, na te hebben gebouwd of van zijn regt gebruik gemaakt, derzelve getal in het vervolg niet vermeerderen.

Door licht wordt alleen het noodige licht, zonder uitzigt, verstaan (Bw. 645, 647v., 677v., 691).

#### Artikel 681

Een ieder is bevoegd om zoo hoog te bouwen als hem goeddunkt, mits de verhooging van een gebouw niet ten behoeve van een ander erf verboden zij. In dat geval, heeft de eigenaar van het heerschende erf het regt om alle timmering of verhooging, bij den titel verboden, te beletten of te doen wegnemen (Bw. 571, 637, 678v).

#### Artikel 682

Onder de erfdiensbaarheid van waterloop en drop verstaat men slechts het regt om schoon water, maar niet om vuilnis te doen uitloopen (Bw. 652, 677).

#### Artikel 683

De dienstbaarheid van gootregt is het regt om water en vuilnis te kunnen doen uitloopen (Bw. 653, 677).

#### Artikel 684

De eigenaar van een erf, die het regt heeft van inbalking of inankering in eens anders muur, is bevoegd om nieuwe balken en ankers in de plaats der vergane te leggen, maar hij mag derzelve getal niet vermeerderen, noch de plaatsing veranderen (Bw. 636, 679).

#### Artikel 685

Hij, die het regt heeft om op het water van een naburig erf te varen, moet bijdragen tot de onkosten welke noodzakelijk zijn om het water steeds vaarbaar te houden, ten ware hij mogt verkiezen van zijn regt af te zien (Bw. 661).

#### Artikel 686

De erfdiensbaarheid van voetpad is het regt om te voet over eens anders land te mogen gaan:

Bila seseorang membangun kembali sebuah tembok atau gedung, maka bagi pemberi dan penerima beban pengabdian, pengabdian terhadap tembok atau gedung yang baru tetap berjalan tanpa menjadi lebih berat karenanya, asal pembangunan kembali itu dilaksanakan sebelum pengabdian pekarangan itu lewat waktu.

#### Pasal 680

Barangsiapa mempunyai hak pengabdian pekarangan atas pemandangan atau penerangan, diperbolehkan membuat jendela atau penerangan sebanyak yang disukainya, tetapi setelah ia membuatnya atau menggunakan haknya, ia tidak boleh menambah jumlahnya. Yang dimaksudkan dengan penerangan hanya yang diperlukan, tanpa pemandangan.

#### Pasal 681

Setiap orang berhak mendirikan gedung atau bangunan lain setinggi yang disukainya, asal ketinggian gedung atau bangunan itu tidak melanggar larangan demi kepentingan pekarangan lain. Dalam hal yang demikian, pemilik pekarangan memberi beban pengabdian berhak mencegah peninggian atau menyuruh mengambil semua yang dilarang menurut dasar haknya.

#### Pasal 682

Yang dimaksud dengan hak pengabdian pekarangan mengalirkan air dan meneteskan air adalah semata-mata hak mengalirkan air bersih, bukan air kotoran.

#### Pasal 683

Hak pengabdian selokan adalah untuk mengalirkan air dan kotoran.

#### Pasal 684

Pemilik pekarangan yang mempunyai hak memasang balok atau jangkar dalam tembok orang lain, berwenang mengganti balok atau jangkar yang telah rapuh, tetapi ia tidak boleh menambah jumlahnya atau memindahkan tempatnya.

#### Pasal 685

Barangsiapa mempunyai hak untuk berlayar di perairan pekarangan tetangga, harus ikut membayar biaya yang diperlukan untuk memelihara agar perairan itu tetap dapat dilayari, kecuali jika ia lebih suka melepaskan haknya tersebut.

#### Pasal 686

Hak pengabdian pekarangan mengenai jalan untuk kaki adalah hak untuk melintasi pekarangan orang lain dengan jalan kaki.

If an individual re-builds a wall or a building, the grantor and beneficiary of the servitude shall maintain the servitude with regard to the new wall or new building, provided that they are not further encumbered, and provided that the reconstruction shall take place prior to the acquisition of the servitude by prescription. (Bw.681, 648, 691v., 703, 705, 707; Civ.665, 704)

#### Article 680

An individual who is entitled to the benefit of a servitude with regard to views or light, shall be permitted to install as many windows or lights as he wishes; he shall not be permitted to increase that number in the future, after having built or exercised his right. Light shall be interpreted as the light which is \*209 necessary, without any views. (Bw.645, 647v., 677v., 691)

#### Article 681

An individual shall be authorized to build to that height which he deems fit, provided that the elevation of the building shall not be prohibited in the interest of another plot of land. In this regard, the owner of the dominant plot of land shall have the right to prevent or remove all carpentry or elevation, prohibited in the title. (Bw.571, 637, 678v.)

#### Article 682

The servitude of leading water and dripping water shall be interpreted as the right to transmission of clean water and not water containing waste. (Bw.652, 677)

#### Article 683

The servitude of gutter right shall the right to run water and water containing waste. (Bw.653, 677)

#### Article 684

The owner of a plot of land, who has the right to install beams or anchors in somebody else's wall, shall be authorized to replace those which become damaged by use with new beams and anchors, provided that he shall not increase their number or change their location. (Bw.636, 679)

#### Article 685

Individuals who have the right to sail on neighboring waters, shall contribute to the costs incurred in maintaining the water as navigable, unless he chooses to relinquish this right. (Bw.661)

#### Article 686

The servitude: - of a footpath is the right to go on foot over another person's land; - of riding path or lanes is the right to ride horses or to herd animals over another person's land; - of a

die van rijpad of dreef is het regt om daarover te paard te rijden, of beesten te drijven;

die van weg is het regt om er met een wagen, een rijtuig, enz. over te rijden.

Indien de breedte van het voetpad, van de dreef, of van den weg, niet bij den titel is bepaald, wordt die breedte geregeld overeenkomstig de bijzondere verordeningen of plaatselijke gebruiken.

Onder de erfdiensbaarheid van rijpad of dreef is die van voetpad; onder de erfdiensbaarheid van weg, die van rijpad, dreef en voetpad stilzwijgend begrepen (AB. 15; Bw. 671, 677).

#### Artikel 687

De erfdiensbaarheid van waterleiding is het regt om water uit of over eenig naburig erf naar het zijne heen te leiden (Bw. 626v., 678).

#### Artikel 688

Hij, aan wien eene erfdiensbaarheid verschuldigd is, heeft het regt om al zoodanige werken te maken welke tot het gebruik en behoud dier erfdiensbaarheid noodzakelijk zijn.

Die werken komen te zijnen koste, en niet ten koste van den eigenaar van het dienstbaar erf (Bw. 626, 675, 680, 693; Civ. 697v).

#### Artikel 689

In geval de eigenaar van het dienstbaar erf bij den titel belast is om te zijnen koste de tot gebruik en behoud der erfdiensbaarheid noodzakelijke werken te maken, kan hij zich te allen tijde van dien last bevrijden, door aan den eigenaar van het goed, aan hetwelk de erfdiensbaarheid verschuldigd is, zoodanig gedeelte van het dienstbaar erf af te staan, als tot het genot der erfdiensbaarheid noodzakelijk is (Bw. 635, 695, 706; Civ. 699).

#### Artikel 690

Indien het heerschende erf mogt worden verdeeld, blijft de erfdiensbaarheid voor ieder gedeelte verschuldigd, zonder dat evenwel de toestand van het dienstbaar erf moge verzwaaard worden.

Indien het alzoo een regt van overgang geldt, zijn alle de mede-eigenaars van het verdeelde erf verplicht dat regt langs denzelfden weg als voor de verdeeling uit te oefenen (Bw. 667v., 691, 694, 701; Civ. 700).

#### Artikel 691

Hij, die een regt van erfdiensbaarheid heeft, mag daarvan slechts gebruik maken volgens zijnen titel, en, bij gebreke van titel, volgens de

Hak mengenai jalan kuda atau jalan ternak adalah hak untuk naik kuda atau menggiring ternak melalui jalan itu.

Hak mengenai jalan kendaraan adalah hak untuk melintas dengan kendaraan. Bila lebar jalan untuk jalan kaki, jalan ternak atau jalan kendaraan tidak ditentukan berdasarkan hak pengabdian, maka lebarnya ditentukan sesuai dengan peraturan khusus atau kebiasaan setempat.

Hak pengabdian pekarangan mengenai jalan kuda atau jalan ternak mencakup juga hak pengabdian atas jalan untuk jalan kaki; hak pengabdian mengenai jalan kendaraan, mencakup juga hak pengabdian mengenai jalan kuda atau jalan ternak dan jalan untuk jalan kaki.

#### Pasal 687

Hak pengabdian pekarangan mengenai air ledeng ialah hak untuk mengalirkan air dari atau melalui pekarangan tetangga ke pekarangannya.

#### Pasal 688

Barangsiapa mempunyai hak pengabdian pekarangan, berhak membuat segala perlengkapan yang diperlukan untuk penggunaan dan pemeliharaan hak pengabdian pekarangan itu.

Biaya untuk perlengkapan itu harus ditanggung sendiri dan tidak menjadi tanggungan pemilik pekarangan penerima beban.

#### Pasal 689

Dalam hal pemilik pekarangan penerima beban menurut dasar hak pengabdian diharuskan membiayai perlengkapan yang diperlukan untuk penggunaan dan pemeliharaan hak pengabdian pekarangan; maka ia sewaktu-waktu berhak membebaskan diri dari kewajiban itu dengan jalan menyerahkan kepada pemilik pekarangan pemberi beban itu bagian dari pekarangannya yang benar-benar diperlukan guna memungkinkan penggunaan hak tersebut.

#### Pasal 690

Bila pekarangan pemberi beban dibagi, maka hak pengabdian pekarangan tetap melekat pada tiap-tiap bagian tanpa memperberat beban pekarangan penerima beban.

Bila pengabdian itu merupakan hak melintasi pekarangan, misalnya, maka masing-masing pemilik peserta pekarangan pemberi beban harus menggunakan hak itu menurut cara yang sama seperti sebelum pembagian.

#### Pasal 691

Barangsiapa mempunyai hak pengabdian pekarangan, hanya boleh menggunakannya sesuai dengan dasar hak yang ada padanya

road is the right to drive across with a car, carriage, etc. If the width of a footpath, lane, or road, is not stipulated in the title, then the width shall be regulated in accordance with the special ordinances or local customs. The servitude of riding path or lane shall include a footpath; the riding path, lane and footpath shall, by implication be included in the servitude of a road. (AB.15; Bw.671, 677)

#### Article 687

The servitude of a water pipe is the right to transmit water from a neighboring plot of land to one's own. (Bw.626v., 678)

#### Article 688

An individual, whose land has the benefit of a servitude, has the right to install any kind of construction which is necessary for the use and maintenance of such servitude. The construction shall be at his expense, and shall not be charged to the owner of the plot of land charged with the servitude. (Bw.626, 675, 680, 693; Civ.697v.)

#### Article 689

In the event that the owner of the estate burdened by the servitude is made liable, pursuant to the title, for the expenses incurred in the construction of any structure for the use and maintenance of the servitude, he may, at any time release himself from such liability, by transferring the part of the estate charged with servitude to the owner of the estate who imposed such servitude, as deemed necessary for the enjoyment of the servitude. (Bw.635, 695, 706; Civ.699)

#### Article 690

In the event that it is intended to divide the dominant plot of land, the servitude in respect of each division shall remain in effect, provided that it shall not burden the condition of the plot of land charged with the servitude. In the event that it also concerns a right of crossing over, all the co-owners of the divided plot of land shall be required to exercise that right along the same road that existed prior to the division. (Bw.667v., 691, 694, 701; Civ.700)

#### Article 691

An individual, whose land has the benefit of a servitude, shall only make use thereof pursuant to his title, and in the absence of

verordeningen of plaatselijke gebruiken, en in allen gevalle op de minst bezwarende wijze.

Hij mag, noch op het dienstbare, noch op het heerschende erf, eenige verandering maken, waardoor de toestand van het eerstgemelde zoude verzwaaard worden (AB. 15; Bw. 668, 695; Civ. 702).

#### Artikel 692

De eigenaar van het dienstbare erf mag niets verrigten hetgeen strekken mogt om het gebruik der erfdienstbaarheid te verminderen, of hetzelfde ongemakkelijker te maken.

Hij mag noch de gesteldheid der plaats veranderen, noch de uitoefening der erfdienstbaarheid verleggen naar eene plaats, verschillende van die waarop de erfdienstbaarheid oorspronkelijk gevestigd is, ten ware de verandering mogt kunnen geschieden zonder den eigenaar van de heerschende erfdienstbaarheid te benadeelen (Bw. 691; Civ. 701).

#### Artikel 693

Die een regt van erfdienstbaarheid heeft wordt geacht al datgene te hebben hetgeen noodzakelijk is om daarvan, op de minst bezwarende wijze voor den eigenaar van het dienstbare erf, gebruik te maken. Alzoo omvat het regt om uit eens anders bron water te halen noodzakelijk het regt van toegang tot te bron over het dienstbare erf (Bw. 688; Civ. 696).

#### Artikel 694

Indien het dienstbare erf verdeeld wordt, blijft ieder gedeelte met de erfdienstbaarheid bezwaard, voor zoo veel tot derzelver uitoefening noodzakelijk is (Bw. 690, 701; Civ. 700).

### TWEDE AFDEELING

#### Op hoedanige wijze erfdienstbaarheden worden daargesteld

#### Artikel 695

Erfdienstbaarheden worden daargesteld of door eenen titel, of door verjaring (Bw. 696v., 700, 712, 724, 1955v., 1963; Civ. 960).

#### Artikel 696

De titel van aankomst van eene erfdienstbaarheid moet worden openbaar gemaakt, op de wijze bij art. 620 bepaald (Ov. 26; Bw. 616).

#### Artikel 697

De voortdurende en zichtbare erfdienstbaarheden kunnen, zoo wel door verjaring, als door titel, verkregen worden (Bw. 547, 552, 677v., 699v., 707, 1955, 1963; Civ. 690).

#### Artikel 698

dalam hal tidak ada dasar hak, menurut peraturan dan kebiasaan setempat, dan dalam semua hal, hak itu harus digunakan dengan cara yang memberi beban ringan-ringannya. Ia tidak boleh, baik dalam pekarangan penerima beban maupun dalam pekarangan pemberi beban, mengadakan suatu perubahan yang dapat memperberat beban pekarangan yang disebut pertama.

#### Pasal 692

Pemilik pekarangan penerima beban tidak boleh berbuat sesuatu yang mengurangi atau merintangi penggunaan pengabdian pekarangan. Ia tidak boleh mengubah keadaan tempat atau memindahkan tempat pengabdian pekarangan ke tempat lain dari tempat semula, kecuali jika perubahan atau pemindahan itu dilakukan tanpa merugikan pemilik pekarangan pemberi beban.

#### Pasal 693

Barangsiapa mempunyai hak pengabdian pekarangan dianggap mempunyai segala sesuatu yang diperlukan untuk menggunakannya dengan cara memberikan beban yang ringan-ringannya bagi pemilik pekarangan penerima beban. Demikian pula hak mengambil air dari sumber milik orang lain meliputi hak untuk memasuki tempat tersebut dalam pekarangan penerima beban.

#### Pasal 694

Bila pekarangan penerima beban dibagi, maka tetaplah pengabdian pekarangan membebani tiap-tiap bagian, sekedar diperlukan untuk penggunaannya.

### BAGIAN 2

#### Lahirnya Pengabdian Pekarangan

#### Pasal 695

Pengabdian pekarangan lahir karena suatu dasar hak atau karena lewat waktu.

#### Pasal 696

Dasar hak yang melahirkan suatu pengabdian pekarangan harus diumumkan menurut cara yang ditentukan dalam Pasal 620.

#### Pasal 697

Pengabdian pekarangan yang berlangsung terus dan tampak dapat diperoleh karena lewat waktu atau karena suatu dasar hak.

#### Pasal 698

such, pursuant to the ordinances or local customs, provided always that he shall make use thereof in the manner which is least burdensome. He shall not carry out alterations on the estate charged with the servitude, nor on the dominant estate which might further burden the condition of the aforementioned plot of land. (AB.15; Bw.668, 695; Civ.702)

#### Article 692

The owner of the plot of land charged with the servitude shall not commit any acts which could restrict the use of the servitude or make it more inconvenient. He shall not alter the condition of the location, or move the location at which the right to the servitude can be exercised to a location that differs from the one where the servitude was originally established, unless the change can take place without disadvantaging the owner benefited by the servitude. (Bw.691; Civ.701)

#### Article 693

An individual whose land has the benefit of a servitude shall be deemed to have all that is necessary to make use thereof in the least encumbering manner for the owner of the plot of land charged with the servitude. The right to take water from somebody else's spring is include the right of access to the spring on the plot of land charged with the servitude. (Bw.688; Civ.696)

#### Article 694

If it is intended to divide the plot of land charged with the servitude, the servitude shall remain effective over each division to the extent that it is required for the enjoyment of the servitude. (Bw.690, 701; Civ.700)

### Section 2

#### The origin of servitude

#### Article 695

A servitude may be established by either title or prescription. (Bw.696v., 700, 712, 724, 1955v., 1963; Civ.960)

#### Article 696

Chapter to servitude's shall be made public, in the manner stipulated in article 620. (Ov.26; Bw.616)

#### Article 697

A continuous and visible servitude can be obtained either by prescription or by title. (Bw.547, 552, 677v., 699v.,707, 1955, 1963; Civ.690)

#### Article 698

Voor den eigenaar van een lager gelegen erf, die van de bron van een hooger liggend erf gebruik maakt, begint de verjaring niet te loopen, dan van het oogenblik waarop hij zoodanige uiterlijke werken heeft gemaakt en voleind, welke tot bevordering van den val, of van den loop des waters op zijn eigendom, bestemd zijn (Bw. 627; Civ. 642).

#### Artikel 699

De voortdurende en te gelijker tijd onzichtbare erfdiensbaarheden, zoo als ook de niet voortdurende, het zij dezelve zichtbaar of onzichtbaar zijn, kunnen slechts bij eenen titel worden daargesteld. Het genot, zelfs sedert onheugelijke jaren, is niet voldoende om dezelve te verkrijgen (Bw. 537, 553, 677v., 1955v.; Civ. 691).

#### Artikel 700

Wanneer het bewezen is dat tegenwoordig van elkander gescheiden erven voorheen aan denzelfden eigenaar hebben toebehoord, en dat deze dezelve in zoodanig eenen toestand gesteld heeft, waaruit eene voortdurende en zichtbare erfdiensbaarheid zoude zijn ontstaan, geldt deze bestemming in plaats van eenen titel van erfdiensbaarheid (Bw. 677v., 695, 697, 706; Civ. 692v).

#### Artikel 701

Indien de eigenaar van twee erven tusschen welke, voor de verkrijging daarvan, een zichtbaar teeken van erfdiensbaarheid bestond, over een dezer erven beschikt, zonder dat de overeenkomst eenige bepaling omtrent deze erfdiensbaarheid behelze, zal dezelve, het zij heerschende, het zij lijdende, ten behoeve of ten laste van het vervreemde erf blijven bestaan (Bw. 690, 694, 700, 706, 1206; Civ. 694).

#### Artikel 702

Een der mede-eigenaars van een erf kan, door zijn toedoen alleen, buiten weten der andere, het regt van erfdiensbaarheid voor hunne gezamenlijke bezittingen verkrijgen (Bw. 710; Civ. 709).

### DERDE AFDEELING

#### Op hoedanige wijze erfdiensbaarheden te niet gaan

#### Artikel 703

Erfdiensbaarheden gaan te niet, wanneer de zaken zich in zoodanigen staat bevinden dat men van dezelve geen gebruik meer kan maken (Bw. 705, 718, 736, 754, 807; Civ. 703).

#### Artikel 704

Indien het dienstbare of het heerschende erf niet geheel en al te niet gegaan of vernield is, blijft de erfdiensbaarheid voortduren, naar mate de gesteldheid der erven zulks toelaat (Bw. 703, 705).

Bagi seseorang yang pekarangannya lebih rendah letaknya dan menggunakan air sumber dari pekarangan lain yang lebih tinggi tempatnya, tenggang lewat waktu baru mulai pada saat bangunan yang diperuntukkan guna melancarkan terjun dan mengalirnya air ke pekarangannya selesai dibuat.

#### Pasal 699

Pengabdian pekarangan yang berlangsung terus dan sekaligus tidak tampak, demikian pula tidak berlangsung terus, baik yang tampak maupun yang tidak tampak, hanya dapat diperoleh karena suatu alasan hak. Penikmatan pengabdian pekarangan seperti itu, meskipun telah berjalan bertahun-tahun lamanya, tidaklah cukup guna memperoleh hak tersebut.

#### Pasal 700

Bila terbukti bahwa beberapa bidang pekarangan yang sekarang terpisah dahulunya adalah milik satu orang dan pemilik ini telah menciptakan keadaan yang sedemikian rupa dalam pekarangannya, sehingga seakan-akan tercipta pengabdian yang berlangsung terus dan tampak, maka penciptaan ini dapat dianggap sebagai dasar hak atas pengabdian pekarangan.

#### Pasal 701

Bila seorang pemilik dua bidang pekarangan yang sewaktu diperolehnya memperlihatkan tanda, bahwa di antara kedua pekarangan itu dahulu ada pengabdian pekarangan, kemudian memindahtangankan satu pekarangan tersebut, dan perjanjian penyerahan tidak memuat ketentuan tentang pengabdian pekarangan, maka pengabdian ini tetap berlaku untuk pekarangan yang dipindahtangankan, hak pekarangan pemberi beban maupun penerima beban.

#### Pasal 702

Salah seorang pemilik peserta sebidang pekarangan dapat memperoleh hak pengabdian seluruh pekarangan milik bersama dengan perbuatannya sendiri tanpa setahu pemilik peserta lainnya.

### BAGIAN 3

#### Berakhirnya Pengabdian Pekarangan

#### Pasal 703

Pengabdian pekarangan berakhir bila pekarangan tersebut berada dalam keadaan sedemikian rupa sehingga tidak lagi dapat digunakan.

#### Pasal 704

Bila pekarangan penerima beban atau pekarangan pemberi beban belum sama sekali musnah atau rusak, pengabdian pekarangan tetap berjalan sepanjang keadaan pekarangan mengizinkan.

With respect to an individual who uses a spring on a plot of land which is located at a higher altitude than his own plot of land, acquisition by prescription shall not take place before he has constructed and finalized those physical structures designated for the improvement of the fall and the flow of the water on his property. (Bw.627; Civ.642)

#### Article 699

Servitudes which are simultaneously continuous and invisible, such as the non-continuous, whether they are visible or invisible, shall only be established by title. The enjoyment, notwithstanding that it has lasted for numerous years is not sufficient to acquire this servitude. (Bw.537, 553, 677v., 1955v.; Civ.691)

#### Article 700

In the event that it is proven that plots of land which are currently divided previously belonged to the same owner, and that he has been responsible for the condition of the plots of land which could have resulted in a continuous and visible servitude, then this designation shall apply instead of a servitude by title. (Bw.677v.,695, 697, 706; Civ.692v.)

#### Article 701

If the owner of two plots of land, of which one displayed visible signs of servitude prior to the acquisition thereof, makes use of one of these estates, without any provisions relating to servitude existing in the agreement, then this servitude is apply with respect to the owner of the plot of land benefited by the servitude or the owner of the plot of land charged with the servitude. (Bw.690, 694, 700, 706, 1206; Civ.694)

#### Article 702

One of the co-owners of a plot of land, may, of his own volition and without the knowledge of the others, obtain the benefit of a servitude for their joint property. (Bw.710; Civ.709)

### Section 3

#### Nullification of a servitude

#### Article 703

A servitude shall be null and void, if the property to which the servitude is attached is in such condition that an individual cannot use it. (Bw.705, 718, 736, 754, 807; Civ.703)

#### Article 704

If the plot of land charged with servitude or the dominant plot of land has been partially demolished or destroyed, the servitude shall continue, to the extent that the condition of the estate so permits. (Bw.703, 705)

**Artikel 705**

Erfdienstbaarheden, welke te niet zijn gegaan, uit hoofde der oorzaak in art. 703 vermeld, herleven, indien de zaken in zoodanigen staat hersteld zijn, dat men daarvan gebruik kan maken, ten ware er een volgoede tijd verlopen zij, waardoor, volgens art. 707, de verjaring zoude plaats hebben (Bw. 679, 708; Civ. 704).

**Artikel 706**

Alle erfdiensbaarheden gaan te niet, wanneer het heerschende en het dienstbare erf in dezelfde hand vereenigd zijn; behoudens de bepaling van art. 701 (Bw. 674, 700v., 718, 736, 754, 807, 1206, 1436v.; Civ. 705).

**Artikel 707**

Erfdienstbaarheid gaat ook te niet, wanneer daarvan in dertig achtereenvolgende jaren geen gebruik is gemaakt.

Deze dertig jaren beginnen niet te loopen dan van den dag waarop men eene blijkbare en met de erfdiensbaarheid strijdige daad heeft verrigt (Bw. 547, 679, 700, 705, 710, 718, 736, 754, 807; Civ. 706v).

**Artikel 708**

Indien niettemin het heerschende erf in zoodanig eenen toestand is gesteld geweest, waardoor de uitoefening der erfdiensbaarheid onmogelijk is geworden, heeft de verjaring plaats door het enkele verloop van dertig jaren, te rekenen van het oogenblik waarop het erf in dier voege heeft kunnen hersteld zijn, dat de uitoefening der erfdiensbaarheid daardoor wederom zoude mogelijk zijn geworden (Bw. 700, 703, 705, 1986v).

**Artikel 709**

De wijze waarop men van eene erfdiensbaarheid kan gebruik maken, verjaart even als de erfdiensbaarheid zelve, en op gelijke manier (Bw. 707v., 710; Civ. 708).

**Artikel 710**

Indien het heerschende erf aan verscheiden eigenaars onverdeeld toebehoort, belet het genot van een dier eigenaars de verjaring ten opzichte van alle de overige (Bw. 702. 1985; Civ. 709v).

**ZEVENDE TITEL****Van het regt van opstal****Artikel 711**

Het regt van opstal is een zakelijk regt om gebouwen, werken of beplantingen op eens anders grond te hebben (Bw. 508-3o, 528v., 600v., 616, 717).

**Artikel 712**

Hij, die het regt van opstal heeft kan hetzelfde

**Pasal 705**

Pengabdian pekarangan yang berakhir karena sebab yang disebutkan dalam Pasal 703, akan hidup kembali jika keadaan benda telah kembali sedemikian rupa sehingga dapat digunakan lagi, kecuali jika keadaan tadi telah berlangsung begitu lama, sehingga karena lewat waktu menurut Pasal 707, pengabdian gugur.

**Pasal 706**

Semua pengabdian pekarangan berakhir, bila pekarangan pemberi beban dan pekarangan penerima beban bergabung menjadi milik satu orang, tanpa mengurangi ketentuan Pasal 701.

**Pasal 707**

Pengabdian pekarangan juga berakhir bila selama tiga puluh tahun berturut-turut tidak pernah digunakan. Tenggang lewat waktu tiga puluh tahun ini mulai berjalan pada hari dilakukan suatu perbuatan yang nyata-nyata bertentangan dengan pengabdian.

**Pasal 708**

Bila pekarangan pemberi beban dalam keadaan sedemikian rupa, sehingga tidak mungkin digunakan pengabdian pekarangan itu, maka tenggang waktu lewat waktu itu adalah tiga puluh tahun terhitung mulai saat pekarangan itu seharusnya dapat diperbaiki, sehingga memungkinkan lagi penggunaan pengabdian itu.

**Pasal 709**

Cara menggunakan pengabdian pekarangan, berlewat waktu juga dengan cara yang sama seperti pengabdian pekarangan itu sendiri.

**Pasal 710**

Bila pekarangan pemberi beban dimiliki oleh beberapa orang secara tak terbagi, penikmatan oleh salah seorang pemilik cukup untuk mencegah terjadinya lewat waktu terhadap pemilik-pemilik lain.

**BAB VII****HAK NUMPANG KARANG****Pasal 711**

Hak numpang karang adalah hak kebendaan untuk mempunyai gedung bangunan atau tanaman di atas tanah orang lain.

**Pasal 712**

Barangsiapa mempunyai hak numpang karang

**Article 705**

Servitude's, which are nullified, for the reason mentioned in article 703, shall be restored, if the property is restored to such a condition, that an individual can make use thereof, unless the period of time which has elapsed, is sufficient for prescription in accordance with article 707. (Bw.679, 708; Civ.704)

**Article 706**

All servitude's shall be nullified, if the dominant plot of land and the servient plot of land become the property of the same individual, without prejudice to the provisions of article 701. (Bw.674, 700v., 718, 736, 754, 807, 1206, 1436v.; Civ.705)

**Article 707**

A servitude shall also become void if it has not been used during thirty consecutive years. The said period of thirty years shall only commence on the date upon which one has committed an apparent and conflicting act against the servitude. (Bw.547, 679, 700, 705, 710, 718, 736, 754, 807; Civ.706v.)

**Article 708**

If, the dominant plot of land is in such condition, that prevents the exercise of the servitude, then prescription shall take place following the lapse of thirty years, effective as of the time that the plot of land should have been restored to its previous condition, thereby rendering it possible to exercise the servitude again. (Bw.700, 703, 705, 1986v.)

**Article 709**

The manner in which an individual can make use of a servitude, shall expire in the same manner as the expiration of the servitude itself. (Bw. 707v., 710; Civ.708)

**Article 710**

If the dominant plot of land indivisibly belongs to several owners, then the enjoyment by one of the owners shall preclude the expiration of the servitude with respect to the other owners. (Bw.702, 1985; Civ.709v.)

**Chapter VII****Concerning prenuptial agreements****Article 711**

The right of building is a property right to have buildings, structures or plantings on another person's land. (Bw. 508-3, 528v.. 600v., 616, 717)

**Article 712**

An individual, who has a right of building may



vervreemden en met hypotheek belasten.

Hij kan de goederen, aan het regt van opstal onderworpen, met erfdiensbaarheden bezwaren, doch alleen voor het tijdvak gedurende hetwelk hij het genot van dat regt bezit (Bw. 695, 1164-3o; Rv. 493-3o; S. 72-124\*).

#### Artikel 713

De titel van aankomst van het regt van opstal moet worden openbaar gemaakt, op de wijze bij art. 620 bepaald (Ov. 26; Bw. 616, 696, 1963).

#### Artikel 714

Zoo lang het regt van opstal duurt, kan de grondeigenaar dengene diët dat regt heeft niet beletten de gebouwen en andere werken te sloopen, of de beplantingen te rooijen, en een en ander weg te nemen, mits laatstmelde den prijs daarvan, tijdens het verkrijgen van het regt van opstal, hebbe voldaan, of wel de gebouwen, werken en beplantingen door hem zelve gesteld of gemaakt zijn, en voorbehoudens dat de grond zal moeten worden hersteld in den staat waarin dezelve zich voor het opbouwen of beplanten bevond (Bw. 600v., 1562, 1567).

#### Artikel 715

Bij het eindigen van het regt van opstal treedt de grondeigenaar in den eigendom van de gebouwen, werken en beplantingen, onder gehouden is om de waarde daarvan op dien tijd te betalen aan dengene die het regt van opstal had, welke laatste regt van terughouding zal hebben, totdat die betaling zal voldaan zijn (Bw. 600v., 714, 716, 726, 779; Civ. 555; S. 72-124\*).

#### Artikel 716

Indien het regt van opstal gevestigd is op eenen grond waarop zich reeds gebouwen, werken en beplantingen bevonden, welke waarde door den verkrijger van dat regt niet voldaan is, zal de grondeigenaar, bij het eindigen van het regt van opstal, alle die voorwerpen terug nemen, zonder daarvoor tot eenige schadeloosstelling gehouden te zijn (Bw. 600v., 714v).

#### Artikel 717

De verordeningen van dezen titel zullen alleen van kracht zijn, voor zoo verre daarvan door de overeenkomsten der partijen niet is afgeweken (Bw. 735, 1338).

#### Artikel 718

Het regt van opstal gaat, onder anderen, verloren:

1o. door vermenging;

2o. door het te niet gaan van den grond;

atas sebidang pekarangan, boleh mengalihkannya kepada orang lain atau memberikannya dengan hipotek. Ia juga boleh membebani pekarangan tadi dengan pengabdian pekarangan tetapi hanya untuk jangka waktu selama ia boleh menikmati haknya.

#### Pasal 713

Alas hak yang melahirkan hak numpang karang harus diumumkan dengan cara yang sama seperti yang ditentukan dalam Pasal 620.

#### Pasal 714

Selama hak numpang karang berjalan, pemilik tanah tidak boleh mencegah orang yang mempunyai hak itu untuk membongkar gedung atau bangunan atau menebang segala tanaman dan mengambil salah satu di antaranya, bila pemegang hak itu telah melunasi harga gedung, bangunan dan tanaman itu pada waktu memperoleh hak tersebut, atau bila gedung, bangunan dan tanaman itu didirikan, dibangun dan di tanam oleh pemegang hak itu sendiri, tanpa mengurangi kewajiban pemegang hak untuk mengembalikan pekarangan tersebut dalam keadaan semula seperti sebelum hal-hal tersebut didirikan, dibangun atau ditanam.

#### Pasal 715

Dengan berakhirnya hak numpang karang, pemilik pekarangan menjadi pemilik gedung, bangunan dan tanaman di atas pekarangan, dengan kewajiban membayar harganya pada saat itu juga kepada yang mempunyai hak numpang karang yang dalam hal ini berhak menahan sesuatu sampai pembayaran itu dilunasi.

#### Pasal 716

Bila hak numpang karang diperoleh atas sebidang tanah yang di atasnya telah terdapat gedung-gedung, bangunan-bangunan dan tanaman-tanaman yang harganya tidak dilunasi oleh penerima hak numpang karang itu, maka pemilik tanah, pada waktu berakhirnya hak tersebut, dapat menguasai kembali semua benda itu tanpa wajib mengganti kerugian.

#### Pasal 717

Ketentuan-ketentuan dalam bab ini hanya berlaku sejauh tidak diadakan penyimpangan dalam suatu perjanjian.

#### Pasal 718

Hak numpang karang berakhir antara lain:

1. karena percampuran;

2. karena musnahnya pekarangan;

3. karena lewat waktu dengan tenggang waktu

dispose of such and encumber it by mortgage. He may encumber the property, subject to right of building, by establishing a servitude, but only for the period during which he has the enjoyment of such right. (Bw.695, 1164-3; Rv.493-3; S.72-124)

#### Article 713

The basis upon which the right of building was established shall be made public, in the manner stipulated in article 620. (Ov.26; Bw.616, 696, 1963)

#### Article 714

For the duration of the existence of the right of building, the owner of the land cannot prevent the holder of the right of building from demolishing the buildings and other structures, or pulling out the plants, and from removing several items, provided that the latter mentioned paid the price thereof during the acquisition of the right of building, or if the buildings, structures and plants erected or constructed by himself, and reserving the right that the land shall be restored to the condition that it was in prior to the building and planting. (Bw. 600v., 1562, 1567)

#### Article 715

Upon the termination of the right of building, the landowner shall gain possession of the buildings, structures and plantings, provided that the current value thereof shall be paid to the individual who had the right of building and who shall be entitled to retain the right, until full payment has been made. (Bw.600v., 714, 716, 726, 779; Civ.555; S.72-124)

#### Article 716

If the right of building is established on land on which buildings, works and plantings already exist and of which the value has not been paid by the individual who has acquired the right, then the landowner, upon termination of the right of building, shall retrieve all such objects, and shall not be liable for any compensation in respect thereof. (Bw.600v., 714c.)

#### Article 717

The ordinances of this title shall only be valid to the extent that there is no deviation therefrom in agreements between the parties. (Bw.735, 1338)

#### Article 718

The right of building, shall, become void as a result of inter alia the following: 1. by merger; \*215 2. by destruction of the land; 3. by prescription through continuous use of thirty years; 4. following the lapse of the period, which was agreed upon or stipulated at the time of establishment of the right. (Bw.703v., 719, 736, 754, 807, 1436, 1444, 1946).

3o. door de verjaring van dertig jaren;

tiga puluh tahun lamanya

4o. na verloop van den tijd, welke bij de vestiging van het regt bedongen of bepaald is (Bw. 703v., 719, 736, 754, 807, 1436, 1444, 1946, 1967v).

4. karena lewat waktu yang diperjanjikan atau ditentukan sewaktu hak numpang karang dilahirkan.

#### Artikel 719

Indien geene bijzondere bedingen of bepalingen omtrent het eindigen van het regt van opstal gemaakt zijn, zal de eigenaar van den grond hetzelfde kunnen doen ophouden, doch niet vroeger dan na verloop van dertig jaren; mits ten minste een jaar te voren aan dengene die het regt van opstal heeft, bij behoorlijk exploit aanzegging doende (Bw. 718, 736).

#### Pasal 719

Bia tidak diadakan suatu perjanjian atau ketentuanketentuan khusus tentang berakhirnya hak numpang karang, maka pemilik pekarangan berhak mengakhirinya sendiri, tetapi setelah hak itu berjalan selama tiga puluh tahun, dan sedikit-dikitnya satu tahun sebelumnya diberitahukan dengan surat oleh juru sita kepada yang mempunyai hak numpang karang.

#### Article 719

In the event that no specific conditions or stipulations are made regarding the termination of the right of building, the landowner may terminate such right, but not until thirty years have elapsed, provided that he has notified, by proper writ, the individual who holds the right of building, at least one year in advance. (Bw.718, 736)

### ACHTSTE TITEL

#### Van het Erfpachtsregt

##### Artikel 720

Erfpachtsregt is een zakelijk regt om het vol genot te hebben van een aan een ander toebehoorend onroerend goed, onder gehoudenis om aan laatstgemelden, als eene erkentenis van deszelfs eigendom, eene jaarlijksche pacht te voldoen, het zij in geld, het zij in voortbrengselen of vruchten.

De titel van aankomst van het erfpachtsregt moet worden openbaar gemaakt, op de wijze bij art. 620 bepaald (Ov. 26; Bw. 508-4o, 528, 616, 696, 712, 1548v., 1963).

### BAB VIII

#### HAK GUNA

##### Pasal 720

Hak guna usaha adalah hak kebendaan untuk menikmati sepenuhnya barang tak bergerak milik orang lain, dengan kewajiban membayar upeti tahunan kepada pemilik tanah, sebagai pengakuan tentang pemilikannya, baik berupa uang maupun berupa hasil atau pendapatan. Alas hak lahirnya hak guna usaha harus diumumkan dengan cara seperti yang ditentukan dalam Pasal 620.

### Chapter VIII

#### Concerning right of tenure by long lease

##### Article 720

Right of tenure by long lease is a property right to have full enjoyment of property which belongs to another individual, subject to the obligation to pay an annual rent in the form of money or products of the land to the owner in consideration for the use of his property. The basis upon which the right of tenure was acquired shall be made public in the manner stipulated in article 620. (Ov.26; Bw.508-4, 528, 616, 696, 712, 1548v., 1963)

##### Artikel 721

De erfpachter oefent alle de regten uit, welke aan den eigendom van het erf verknocht zijn, doch hij vermag niets te verrigten, waardoor de waarde van den grond zoude worden verminderd.

(Gew. S. 04-233) Hij mag alzoo, onder anderen, geene af- of uitgravingen doen van steen, turf, klei of andere soortgelijke tot het erf behoorende grondspecien, ten ware de ontginning reeds mogt zijn aangevangen, toen zijn regt is geboren (Bw. 587v., 594, 596, 727, 774, 776v.; Civ. 598).

##### Pasal 721

Pemegang hak guna usaha menikmati segala hak yang terkandung dalam hak milik atas tanah yang ada dalam usahanya, tetapi ia tidak boleh berbuat sesuatu yang kiranya dapat menurunkan harga tanah itu. Dengan demikian ia tidak boleh antara lain melakukan penggalian batu, batu bara terpendam, tanah liat atau bagian tanah lain sejenis itu, kecuali bila penggalian itu memang sudah dimulai ketika hak itu diperolehnya.

##### Article 721

The tenant is exercise all rights which are attached to having possession of the land, provided that he is not commit any act that might devalue the property. (Amended by S.04-233) He also is not dig stones, peat, clay or other similar species of the earth belonging to the land, unless his right was established after the commencement of the development of the land. (Bw.587v.,594, 596, 727, 774, 776v.; civ.598)

##### Artikel 722

De boomen welke gedurende het erfpachtsregt sterven, of door een toeval worden omgeworpen, komen ten voordeele van den erfpachter, mits hij andere in derzelve plaats stelle.

Hij heeft insgelijks de vrije beschikking over alle beplantingen, door hem zelven aangelegd (Bw. 600v., 714v., 766v.; Civ. 594).

##### Pasal 722

Pohon-pohon yang mati atau roboh secara kebetulan selama hak guna usaha berjalan, menjadi bagian pemegang hak guna usaha, asal diganti dengan pohon lain. Demikian pula ia mempunyai kebebasan terhadap tanam-tanaman yang diselenggarakannya sendiri.

##### Article 722

The trees which die during the term of the lease or have been felled by accident, shall be the responsibility of the tenant who must replace them with other trees. He shall also be entitled to fully dispose of all plants, placed in the ground by him. (Bw.600v., 714v., 766v.; Civ.594)

##### Artikel 723

De grondeigenaar is tot geenerlei reparatie gehouden.

Daarentegen is de erfpachter verplicht het in erfpacht uitgegeven goed te onderhouden, en

##### Pasal 723

Pemilik tanah tidak wajib mengadakan suatu perbaikan. Sebaliknya pemegang hak guna usahalah yang berkewajiban memelihara barang yang ada dalam hak guna usaha tersebut dan melakukan perbaikan terhadap

##### Article 723

The owner shall not be liable for any repairs. The tenant shall be required to maintain and carry out regular repairs to the property which he holds under the lease. He may improve the land by erecting buildings, or by developing or

daaraan de gewone reparaties te doen.

Hij mag door het stellen van gebouwen, of door het ontginnen of beplanten van gronden, het erf verbeteren (Bw. 731, 733v., 793v., 828, 1583).

#### Artikel 724

Hij is bevoegd om zijn regt te vervreemden, met hypotheek te belasten, en den grond, in erfpacht uitgegeven, met erfdiensbaarheden te bezwaren, voor het tijdvak van zijn genot (Bw. 695, 730v., 1164-3o; Rv. 493-3o).

#### Artikel 725

Bij het eindigen van zijn regt, kan hij wegnemen alle zoodanige door hem gestelde gebouwen of gemaakte beplantingen, waartoe hij, uit kracht der overeenkomst, niet gehouden was; doch hij is verplicht de schade te vergoeden welke door dat wegnemen aan den grond mogt veroorzaakt zijn.

Niettemin heeft de grondeigenaar regt van terughouding op die voorwerpen, tot dat de erfpachter hem het verschuldigde volledig voldaan heeft (Bw. 600v., 714v., 722v., 1567).

#### Artikel 726

De erfpachter is onbevoegd om van den grondeigenaar te vorderen dat hij de waarde betale van de gebouwen, werken, betimmeringen en beplantingen, hoegenaamd, welke eerstgemelde heeft gemaakt, en die zich bij het eindigen der erfpacht op den grond bevinden (Bw. 600v., 714v., 722).

#### Artikel 727

Hij draagt alle belastingen, welke op het erf zijn gelegd, het zij gewone, het zij buitengewone, het zij jaarlijksche, het zij dezulke die slechts eenmaal moeten worden betaald (Bw. 721, 796v., 828; Civ. 608).

#### Artikel 728

De verplichting om de erfpacht te voldoen is onsplitsbaar, blijvende ieder gedeelte van den in erfpacht uitgegeven grond voor de geheele pacht aansprakelijk (Bw. 730, 1296v).

#### Artikel 729

De erfpachter, kan geenerlei vrijstelling van betaling der pacht vorderen, noch uit hoofde van vermindering, noch van het geheel ophouden des genots.

Zoo niettemin de erfpachter gedurende vijf achtereenvolgende jaren van het geheel genot is beroofd geweest, zal hem kwijtscheldin verschuldigd zijn voor den tijd van zijn gemis (Bw. 1592).

#### Artikel 730

Ter zake van elken overgang van het erfpachtsregt of van verdeling eener gemeenschap, is geene buitengewone

kerusakan-kerusakan yang biasa. Ia boleh memperbaiki tanah itu, dengan mendirikan gedung-gedung di atasnya, dengan membukanya atau menanaminya.

#### Pasal 724

Ia berhak mengalihkan haknya kepada orang lain, membebaninya dengan hipotek dan membebani tanah yang dibebani hak guna usaha itu dengan pengabdian pekarangan selama jangka waktu hak guna usahanya.

#### Pasal 725

Pada waktu berakhirnya hak guna usaha, ia boleh mengambil gedung yang didirikan dan tanaman yang diusahakan, yang menurut perjanjian tidak semestinya didirikan atau ditanam; tetapi bila tanah itu menjadi rusak karena pengambilan barang-barang itu, ia wajib mengganti kerugian. Namun demikian pemilik tanah berhak menahan barang-barang itu sampai pemegang hak guna usaha menunaikan segala kewajibannya.

#### Pasal 726

Pemegang hak guna usaha tidak berhak menuntut pemilik tanah membayar harga gedung, bangunan, tanaman dan apa saja yang dibuat oleh yang tersebut pertama dan masih ada di atas tanah itu pada saat berakhirnya hak guna usaha.

#### Pasal 727

Pemegang hak guna usaha harus membayar semua pajak yang dikenakan terhadap tanah itu, baik pajak biasa maupun pajak luar biasa, baik pajak tahunan maupun pajak yang harus dibayar hanya satu kali saja.

#### Pasal 728

Kewajiban untuk membayar upeti tidak dapat dipecahpecah, dan harus ditanggung seluruhnya oleh pemegang hak guna usaha, walaupun tanah yang bersangkutan telah dibagi-bagi untuk beraneka usaha.

#### Pasal 729

Pemegang hak guna usaha tidak dapat menuntut dibebaskan dari pembayaran upeti, baik karena hasilnya berkurang maupun karena hasilnya tidak ada lagi. Meskipun demikian, bila selama lima tahun berturut-turut pemegang hak guna usaha tidak memperoleh kenikmatan apa pun dari tanah itu, ia harus dibebaskan dari pembayaran upeti selama ia tidak memperoleh hasil.

#### Pasal 730

Untuk setiap pengalihan hak guna usaha atau pembagian oleh suatu persekutuan, tidak diwajibkan membayar iuran istimewa.

planting the land. (Bw. 731, 733v., 793v., 828, 1583)

#### Article 724

He shall be entitled to dispose of his interest, encumber it with a mortgage, and impose a servitude on the land given to him under the lease, for the period of his enjoyment. (Bw.695, 730v., 1164-3; Rv.493-3)

#### Article 725

He may remove all buildings constructed or plants placed in the ground, which construction or planting he was not obligated to do pursuant to his agreement, upon the termination of his right; he shall however, be required to compensate for any damage to the land caused by such removal. The owner is entitled to retain those objects on his land, until the tenant has satisfied the entire debt. (Bw.600v., \*218 714v., 722v., 1567)

#### Article 726

The tenant shall not be entitled to demand that the landowner shall pay the value of the buildings, structures, carpentry and plants, which the tenant has erected, and which upon the termination of the lease are situated on the land. (Bw.600v., 714v., 722)

#### Article 727

He shall be liable for all special or regular taxes, which are imposed on the lands, whether paid annually or once only. (Bw.721, 796v., 828; Civ.608)

#### Article 728

Obligations under the lease are not divisible and shall apply to every piece of land included in the lease. (Bw. 730, 1296v.)

#### Article 729

The tenant shall not claim any exemption of payment of rent, resulting from either his enjoyment being diminished or discontinued. If, however, the tenant has been deprived of full enjoyment during five successive years, then he shall be compensated for that time lost. (Bw.1592)

#### Article 730

No extraordinary payment shall be required with respect to each transfer of the right of tenure by long lease or division of community

uitkeering daarvoor verschuldigd (Bw. 724, 735).

property. (Bw.724, 735)

#### Artikel 731

Bij het eindigen van het erfpachtsregt, heeft de eigenaar tegen den erfpachter eene personele regtsvordering tot vergoeding der kosten, schaden en interessen, veroorzaakt door nalatigheid en gebrek van onderhoud van het erf, en voor de regten die de erfpachter door zijne schuld mogt hebben laten verjaren (Bw. 723, 733; Civ. 614; Rv. 102).

#### Pasal 731

Dengan berakhirnya hak guna usaha, pemilik tanah mempunyai tuntutan perseorangan terhadap pemegang hak usaha untuk mengganti biaya, kerugian dan bunga yang disebabkan pemegang hak guna usaha lalai dan kurang memelihara pekarangan dan untuk hak-hak yang akibat kesalahan pemegang hak guna usaha telah gugur karena lewat waktu.

#### Article 731

Upon terminating the right of tenure by long lease, the owner shall file a personal legal claim against the tenant for compensation in the form of costs, damages and interest, arising from negligence and failure to maintain the lands, and as a result of the expiration of the rights due to the fault of the tenant . (Bw.723, 733; Civ.614; Rv.102).

#### Artikel 732

Wanneer het erfpachtsregt door het verloop des tijds is geeindigd, wordt hetzelfde niet stilzwijgend vernieuwd doch kan hetzelfde bij voortdoring blijven bestaan tot wederopzegging toe (Bw. 718-4o, 736, 1573).

#### Pasal 732

Bila hak guna usaha berakhir karena lewatnya waktu maka hak itu boleh berjalan terus sampai dihentikan.

#### Article 732

If the lease is terminated due to the lapse of time, the lease cannot be renewed by implication but may continue in effect until its termination. (Bw.718-4, 736, 1573)

#### Artikel 733

De erfpachter kan van zijn regt worden vervallen verklaard, ter zake van merkelijke aan het goed toegebrachte schade, of van het grovelijk misbruiken daarvan; onverminderd de regtsvordering tot vergoeding van kosten, schaden en interessen.

#### Pasal 733

Hak guna usaha dapat dicabut bila tanah rusak sama sekali atau sangat disalahgunakan, tanpa mengurangi tuntutan untuk mengganti biaya, kerugian dan bunga. Pencabutan dapat juga diucapkan karena kelalaian membayar uang upeti selama lima tahun berturut-turut dan setelah sia-sia ditegur oleh juru sita secara sah, sekurang-kurangnya enam minggu sebelum tuntutan diajukan.

#### Article 733

The tenant's interest may be declared invalid, as a result of visible damage being caused to the property, or due to the severe misuse thereof, without prejudice to the legal claim for compensation in the form of costs, damages and interests. The invalidity may also be declared in the event of failure to pay rent during five successive years, and after the tenant has been reminded without success of the payment by proper writ, at least six weeks prior to the filing of the legal claim. (Bw.723, 729, 731, 734, 1365)

De vervallen verklaring kan ook worden uitgesproken ter zake van wanbetaling der erfpacht, gedurende vijf op elkander volgende jaren, en nadat de erfpachter vruchteloos tot de betaling bij behoorlijk exploit zal zijn aangemaand, ten minste zes weken voor het aanvangen der regtsvordeing (Bw. 723, 729, 731, 734, 1365).

#### Artikel 734

De erfpachter zal de vervallen verklaring uit hofde van aan het goed toegebrachte schade of misbruik van genot, kunnen verhinderen, wanneer hij de zaken in haren vorigen staat herstelt, en voor het vervolg voldoende zekerheid geeft (Bw. 816).

#### Pasal 734

Pemegang hak guna usaha dapat menghindarkan penghapusan hak guna usaha karena kerusakan yang diperbuat pada tanah atau karena penyalahgunaan hak, bila ia memperbaiki barang-barang itu sehingga kembali dalam keadaan seperti semula dan memberikan jaminan yang cukup untuk selanjutnya.

#### Article 734

The tenant may impede the declaration of invalidity in the event of damage being caused to the property or misuse of enjoyment of the property, if he restores the property to its previous condition, and provides sufficient security for the future. (Bw.816)

#### Artikel 735

Alle de bij dezen titel vastgestelde verordeningen zullen alleen plaats grijpen, voor zoo verre daarvan door de overeenkomsten der partijen niet is afgeweken (Bw. 717, 1338).

#### Pasal 735

Semua ketentuan dalam bab ini hanya berlaku selama dalam perjanjian kedua belah pihak tidak diadakan penyimpangan.

#### Article 735

All ordinances stipulated in this chapter shall only apply, to the extent there has not been any \*219 deviations therefrom in agreements between the parties. (Bw. 717, 1338)

#### Artikel 736

Erfpachtsregt gaat op dezelfde wijze te niet, als bij art. 718 en 719 opzigtelijk het regt van opstal is bepaald.

#### Pasal 736

Hak guna usaha berakhir menurut cara berakhirnya hak numpang karang sebagaimana ditentukan dalam Pasal 718 dan 719.

#### Article 736

The lease shall also be deemed to be void in the manner stipulated in article 718 and 719 with regard to the right of building.

### NEGENDE TITEL

#### Van grondrenten en tienden

#### Artikel 737

Door grondrenten wordt verstaan eene

### BAB IX

#### BUNGA TANAH DAN SEPERSAPULUH

#### Pasal 737

Bunga tanah adalah beban utang yang harus

### Chapter IX

#### Concerning ground rents and one tenth

#### Article 737

Ground rent shall be interpreted as an

schuldpligtigheid, het zij in geld, het zij in voortbrengselen of vruchten, welke de eigenaar van een stuk onroerend goed daarop vestigt, of bij de vervreemding of vermaking van hetzelfde, te zijnen voordeele, of ten voordeele van eenen derde, voorbehoudt.

De titel van aankomst zal worden openbaar gemaakt, op de wijze bij art. 620 bepaald (Ov. 26; Bw. 508-5o, 528, 616, 696, 713, 720, 739, 750v., 1164-4o, 1963; Rv. 493-4o; Civ. 530).

#### Artikel 738

Indien eenen grondrente op een stuk goed is gevestigd, heeft de vorige eigenaar, aan wien de rente verschuldigd is, geen regt om dat goed, uit hoofde van wanbetaling der rente, terug te vorderen (Bw. 750, 1266).

#### Artikel 739

De schuldpligtigheid der grondrente rust bij uitsluiting op het goed zelf, en blijft, in geval van deeling, ieder deel voor de geheele rente verbonden, zonder dat, in eenig geval, de persoon van den bezitter in zijne overige goederen daarvoor aansprakelijk zij.

De bovenstaande bepaling is niet toepasselijk op de schuldpligtigheid van een zeker evenredig aandeel der vruchten, waarvan in de volgende artt. gehandeld wordt (Bw. 728, 737, 740v., 750, 1770).

#### Artikel 740

De schuldpligtigheid van tienden, of van eenige andere evenrendige hoeveelheid van vruchten, moet over elke inzameling van vruchten, aan de schuldpligtigheid onderworpen, voldaan worden (Bw. 508-6o, 528, 737, 742, 744, 750v., 1164-5o, 1963; Rv. 493-5o).

#### Artikel 741

Indien bij de vestiging, of bij het voorbehoud van tienden, geen uitdrukkelijk beding wordt gemaakt, het zij ten aanzien der soorten van vruchten daaraan onderworpen, het zij ten aanzien van derzelve evenredige hoeveelheid, wordt daardoor verstaan een tiende gedeelte van zoodanige vruchten, welke, volgens het gebruik der plaats, aan tiendpligtigheid onderworpen zijn; of zoodanige uitkeering in geld als, volgens dat gebruik, wegens sommige vruchten, in plaats van tienden in natura, voldaan wordt (AB. 15; Bw. 749, 1875).

#### Artikel 742

Er is niets verschuldigd indien het land braak of onbebouwd is blijven liggen, of gebezigd is tot het kweeken van vruchten welke niet aan de schuldpligtigheid onderworpen zin.

#### Artikel 743

Insgelijks is niets verschuldigd van de graanvruchten die onrijp zijn afgesneden.

#### Artikel 744

dibayar, baik dengan uang maupun dengan hasil bumi yaitu beban yang diikatkan pada tanah oleh pemiliknya, atau diperjanjikan untuk kepentingan diri sendiri atau pihak ketiga ketika benda itu dijual kepada orang lain atau dihibahkan. Alas hak yang melahirkannya harus diumumkan

#### Pasal 738

Bila bunga tanah dikenakan pada sebidang tanah tertentu, maka pemilik semula, kepada siap bunga harus dibayar, tidak lagi berhak menuntut pengembalian tanah, bila pembayaran bunga dilalaikan.

#### Pasal 739

Beban utang bunga tanah melekat khusus pada tanah itu sendiri, dan dalam hal itu dibagi, seluruh beban melekat pada tiap bagian, dan bagaimanapun juga beban itu tidak akan membebani barang-barang lain milik orang yang menguasai tanah. Ketentuan yang lalu tidak berlaku terhadap beban utang yang harus dibayar dengan sebagian dari hasil tanah dalam perbandingan tertentu dengan hasil seluruhnya yang akan dibicarakan dalam pasal-pasal berikut.

#### Pasal 740

Beban utang sepersepuluh atau suatu bagian dan hasil dalam perbandingan lain dengan jumlah seluruhnya, harus dilunasi dengan sekian bagian dari hasil seluruhnya, yang akan dibicarakan dalam pasal-pasal berikut.

#### Pasal 741

Bila pada waktu mengikatkan atau memperjanjikan sepersepuluh tidak tegas-tegas ditentukan hasil jenis apakah dan seberapa bagiankah yang dikenakan beban, maka itu harus diartikan sepersepuluh dari hasil tersebut, yang menurut kebiasaan setempat tunduk pada hukum sepersepuluh; atau harus diartikan sebagai pembayaran dalam bentuk uang sebagai pengganti dari pembayaran sepersepuluh dalam bentuk hasilnya, menurut kebiasaan setempat.

#### Pasal 742

Tidak ada sesuatu pun yang harus dibayar, bila tanahnya selalu tandus, tidak ditanami atau digunakan untuk menanam sesuatu yang hasilnya tidak tunduk pada beban utang.

#### Pasal 743

Demikian pula tidak ada yang harus diserahkan, bila tanaman gandum dipotong sebelum waktunya.

#### Pasal 744

obligation to pay a debt, either in monetary form, or in the form of products, which obligation is attached by the owner to immovable property, and which he reserves for his benefit or the benefit of a third party upon the disposal or devolution of the property. The basis on which the interest was established shall be made public, in the manner stipulated in article 620. (Ov.26; Bw.508-5, 528, 616, 696, 713, 720, 739, 750v., 1164-4, 1963; Rv.493-4; Civ.530)

#### Article 738

A previous owner of a property in respect of which ground rent is payable and in respect of which he is owed rent shall not be entitled to reclaim that property on the basis of failure to pay rent. (Bw.750, 1266)

#### Article 739

The obligation to pay ground rent shall be attached exclusively to the property itself, and in the event of division, the entire rent shall be due in respect of each part, and it is not affect other property belonging to the owner. The above stipulation is not apply to the obligation to pay rent in respect of a certain proportionate share of the fruit, which shall be dealt within the following articles. (Bw. 728, 737, 740v., 750, 1770)

#### Article 740

The obligation to pay rent in respect of one tenth, or of any other portion of fruit, shall be settled with regard to each collection of fruit subject to the requirement to settle debts. (Bw.508-6, 528, 737, 742, 744, 750v., 1164-5, 1963; Rv.493-5)

#### Article 741

If at the time of establishment or proviso of one tenth, no express stipulations are made, either with respect to the kinds of fruit subject thereto, or with regard to the proportionate amount thereof, the rent shall be interpreted as one tenth of such fruit, which according to local customs, are subject to the one tenth requirement, or such monetary payment, in substitution for one tenth of fruit, which, according to such custom, with regard to some fruit, shall be settled in kind. (AB.15; Bw.749, 1875)

#### Article 742

Nothing shall be due if the land lies fallow or remains uncultivated, or is used for the cultivation of fruit which are not subject to the obligation to pay rent.

#### Article 743

Nothing shall be due in respect of grain which has been cut prematurely.

#### Article 744

De schuldpligtigen van welke in art. 740 en volgende gesproken wordt, zijn gehouden om, ten tijde van het inzamelen der vruchten, dezelve aan hoopen of schoven van dezelfde grootte, in rijen te stellen.

De hoopen of schoven moeten onuitgezocht worden geplaatst, naarmate de vruchten worden ingezameld (Bw. 747v).

#### Artikel 745

Zij zijn verplicht de hoopen of schoven gedurende vier en twintig uren op hunne akkers te laten staan, na vooraf den tiendheffer, volgens plaatselijk gebruik, te hebben doen verwittigen (AB. 15).

#### Artikel 746

Gedurende dien tijd, kan degene, aan wien de uitkeering verschuldigd is, de hoopen of schoven aanwijzen, welke hem toekomen; hij zal de telling mogen beginnen waar hij verkiest, maar wijders moeten volgen de orde waarin de hoopen of schoven gesteld zijn (Bw. 747, 749).

#### Artikel 747

Indien degene, aan wien de uitkeering verschuldigd is, ingebreke blijft die aanwijzing te doen, zal de schuldpligtige het vermogen hebben om aan denzelfden zijn aandeel aan te wijzen, en de hoopen of schoven ter beschikking van den daartoe gerechtigde moeten laten.

#### Artikel 748

De schuldpligtige die de vruchten heeft weggevoerd zonder aan zijne verplichting te hebben voldaan, zal de dubbele waarde moeten betalen van de uitkeering waartoe hij verplicht was (Bw. 739, 741v).

#### Artikel 749

Indien de schuldpligtigheid op jongen van beesten of op bijen-zwermen gevestigd is, zal de schuldpligtige aan den gerechtigde zijn aandeel kunnen uitleveren, of hem de waarde daarvan in geld voldoen, berekend naar den hoogsten prijs, gedurende den tijd van zes weken nadat de uitkeering kan worden gevorderd.

De schuldpligtigheid waarover dit art. handelt, wordt nimmer onder de algemeene benaming van tienden begrepen, maar moet uitdrukkelijk zijn gevestigd of voorbehouden.

Die tienden worden gekwetten zoo als die uit de hand vallen, zonder dat de tiendheffer de beste kiezen, of de tiendpligtige de slechtste geven mag (Bw. 737, 741, 746, 969).

#### Artikel 750

De verschenen en niet voldane schuldpligtigheden, waarover bij art. 740 en volgende gesproken wordt, verjaren door het tijdsverloop van een jaar, te rekenen van den

Mereka yang memikul beban utang menurut Pasal 740 dan berikutnya, pada waktu menuai hasil tanah, wajib mengaturnya secara berjajar dalam tumpukan atau kumpulan yang sama besarnya. Tumpukan-tumpukan atau kumpulan-kumpulan itu dibuat tanpa dipilih-pilih lebih dulu dan seiring dengan waktu pengambilannya.

#### Pasal 745

Mereka wajib membiarkan tumpukan-tumpukan dan kumpulan-kumpulan itu di ladangnya selama dua puluh empat jam setelah diberitahukannya kepada yang berhak menerima sepersepuluhannya menurut kebiasaan setempat.

#### Pasal 746

Selama itu, mereka yang berhak atas sepersepuluhannya boleh menunjuk tumpukan dan kumpulan yang dikehendaknya dan ia boleh menghitungnya mulai dari yang disukainya tetapi selanjutnya harus mengindahkan urutan tumpukan dan kumpulan tersebut.

#### Pasal 747

Bila yang berhak menerima itu lalai menunjuk maka yang mempunyai beban utang berhak menunjuk sendiri bagiannya dan menyediakan tumpukan dan kumpulan bagi yang berhak menerimanya.

#### Pasal 748

Yang mempunyai beban utang yang menyangkut hasil tanpa memenuhi kewajiban tersebut di atas, harus membayar dua kali lipat dari utangnya.

#### Pasal 749

Bila beban utang diikatkan pada anak-anak hewan atau sarang-sarang lebah, maka yang berutang boleh menyerahkan bagiannya kepada yang berhak atau membayar harganya dengan uang, dihitung menurut harga tertinggi selama enam minggu sejak pembayaran utang tersebut bisa dituntut.

Beban utang yang dibicarakan dalam pasal ini, tidak termasuk dalam sepersepuluhannya, tetapi harus tegas-tegas diikatkan atau diperjanjikan. Sepersepuluhannya harus dilunasi dengan hasil nyata tanah yang telah menghasilkannya, sehingga yang berpiutang sepersepuluhannya tak boleh memilih yang terbaik diantaranya, sebagaimana yang berutang tidak boleh memberikan bagian yang terburuk.

#### Pasal 750

Beban utang yang telah dapat ditagih tetapi belum dilunasi, yang diatur dari Pasal 740 dan berikutnya, lewat waktu setelah lewat satu tahun, terhitung mulai hari pembayaran itu

Individuals who are obliged to pay rent as \*222 described in article 740 and thereafter, shall be required, at the time of collecting the fruit, to place them in rows, in heaps or sheaves of the same size. The heaps or sheaves shall be placed without prior selection, after the fruit are collected. (Bw.747v.)

#### Article 745

They must leave the heaps or sheaves on their field for twenty four hours, after notifying in advance the recipient of the one tenth share, according to local customs. (AB.15)

#### Article 746

During that period, the individual to whom payment is due, may indicate the heaps or sheaves which are due to him; he may choose firstly, but is thereafter, accept the order in which the heaps or sheaves have been placed. (Bw.747, 749)

#### Article 747

If the individual, to whom the payment is due, fails to indicate his share, the individual obliged to pay rent shall be entitled to indicate his share, and to leave the heaps or sheaves at the disposal of the party entitled.

#### Article 748

The individual obliged to pay rent who has removed the fruit without fulfilling his obligation, must pay twice the value of the payment that he was required to make. (Bw.739, 741v.)

#### Article 749

If the obligation to pay rent is related to the young of animals or swarms of bees, the individual obliged to pay rent is deliver his share to the rightful party, or furnish the value thereof in the form of money, calculated at the highest price, during the period of six weeks following the claim for the payment. The obligation to pay rent described in this article, is never be included in the general denomination of one tenth, but must be established or provided for. The one tenth share shall be settled at random, without the recipient of the one tenth share being able to select the best, or the provider of the one tenth share being entitled to submit the worst. (Bw.737, 741, 746, 969)

#### Article 750

The past and un-fulfilled obligations to pay rent, which are described in article 740 and thereafter, is expire after one year, effective as of the date on which the payments could have

dag waarop de uitkeering kon gevorderd worden.

Die van de overige grondrenten verjaren door een tijdsverloop van vijf jaren (Bw. 737, 1968, 1972, 1974v).

#### Artikel 751

De grondrenten, mitsgaders de tienden en andere schuldpligtigheden in eene zekere evenredige hoeveelheid van vruchten bestaande, kunnen altijd worden afgekocht, al ware het tegendeel uitdrukkelijk bedongen (Bw. 7552).

Het is echter geoorloofd de voorwaarden van den afkoop te bepalen, en zelfs te bedingen dat de rente niet kan worden afgekocht dan na een bepaald tijdsverloop, mits den tijd van dertig jaren niet te boven gaande (AB. 23; Bw. 752, 754, 7552; Civ. 530).

#### Artikel 752

Indien de afkoopprijs van grondrenten, tienden of andere evenredige schuldpligtigheden niet bepaald is bij de vestiging, noch daaromtrent bij den afkoop tusschen partijen wordt overeengekomen, zal dezelve geregeld worden op de navolgende wijze:

Bij eene grondrente in geld, kan de schuldpligtige volstaan met de oplegging van het twintigvoudig bedrag derzelve.

Indien de schuldpligtigheid niet in geld, maar in andere voorwerpen, verschuldigd is, bestaat de afkoopprijs evenzeer uit het twintigvoud van de jaarlijksche opbrengst, en wordt de waarde daarvan geregeld volgens de landelijke marktprijzen der laatstverloopen tien jaren, door elkander gerekend, en bij gebreke van dezelve, bepaald bij deskundigen, door partijen of door den regter te benoemen.

Bij tienden en andere evenredige en jaarlijksche uitkeeringen strekt de zuivere opbrengst der vijftien laatste jaren, door elkander, tot maatstaf der hoeveelheid van de jaarlijksche opbrengst, na voorafgaanden aftrek der twee voordeeligste en der twee nadeeligste jaren. De verpachtingen der vijftien laatste jaren, onder aftrek als hierboven, leveren het bewijs op van die opbrengst, en alleen bij gebreke van zoodanige verpachtingen worden de gewone en hierboven gemelde regelen bij de waardering gevelgd (Bw. 472, 754-2o).

#### Artikel 753

Indien het goed, gedurende de laatste vijftien jaren, geene zoodanige vruchten heeft opgebracht die aan tienden en andere evenredige en jaarlijksche uitkeeringen onderworpen zijn, zal het beloop van den afkoop, door den regter, na verhoor van deskundigen, worden geregeld (Bw. 742v.,

sedianya dapat dituntut. Beban utang bunga tanah lainnya lewat waktu setelah lewat lima tahun.

#### Pasal 751

Bunga tanah, demikian pula sepersepuluh dan beban utang lainnya yang terdiri dari sebagian hasil dalam perbandingan tertentu, senantiasa boleh ditebus, sekalipun tegas-tegas diperjanjikan sebaliknya. Akan tetapi pihak-pihak yang bersangkutan boleh menentukan syarat-syarat tentang penebusan itu, bahkan boleh memperjanjikan bahwa bunga baru dapat ditebus setelah lewat waktu tertentu, asal tidak lebih dari tiga puluh tahun.

#### Pasal 752

Bila jumlah uang tebusan untuk bunga tanah, sepersepuluh atau beban utang dalam perbandingan lain tidak ditentukan sewaktu pemebebanan, dan juga tidak diadakan persetujuan tentang penebusan, maka jumlah uang tebusan harus diatur dengan cara berikut:

Dalam hal bunga tanah harus berbentuk uang, maka sudah cukup beban utang itu ditebus dengan dua puluh kali lipat dari jumlah bunga tanah itu.

Bila beban utang yang harus dibayar tidak boleh dilunasi dengan uang, melainkan harus dengan hasil tanah, maka tebusan harus dua puluh kali harga hasil tahunan, dihitung menurut harga rata-rata di pasar setempat selama sepuluh tahun terakhir, dan bila cara demikian tidak bisa dilaksanakan, tebusan harus ditentukan oleh ahli-ahli yang ditunjuk oleh pihak-pihak yang bersangkutan atau diangkat oleh Hakim.

Dalam hal sepersepuluh dan bayaran tahunan dalam perbandingan lain, yang harus dibayarkan, ukuran jumlah hasil tahunan ialah hasil bersih dalam waktu lima belas tahun, pukul rata setelah dikurangi dengan hasil selama dua tahun yang teramat menguntungkan dan dikurangi dengan hasil selama dua tahun yang teramat merugikan. Hasil lima belas tahun tersebut, dengan pengurangan seperti di atas, membuktikan hasil setahun, dan bila tidak ada pembayaran semacam itu, harus diikuti peraturan biasa tentang penilaian seperti telah diuraikan di atas.

#### Pasal 753

Jika selama lima belas tahun terakhir tanah yang bersangkutan tidak menghasilkan sesuatu, yang tunduk pada sepersepuluh dan bayaran tahunan dalam perbandingan lain, maka jumlah uang tebusan harus ditentukan oleh Hakim setelah mendengar para ahli.

been claimed. The other ground rents is expire after a period of five years. (Bw.737, 1968, 1972, 1974v.)

#### Article 751

The ground rents including the one tenth and other debt liabilities consisting of a certain proportionate amount of fruit, is always be redeemable, even if expressly stipulated otherwise. (Bw.755) The parties shall be, permitted to stipulate the conditions of the redemption, and to negotiate that the rent cannot be redeemed before a specific period of time, provided that it does not exceed a period of thirty years. (AB.23; Bw.752, 754, 755; Civ.530)

#### Article 752

If the redemption price of the ground rents, one tenth and other proportionate debt liabilities \*223 are not stipulated in the agreement, but are agreed between the parties at the time of redemption this shall be regulated in the following manner; With regard to ground rents paid in cash, the debtor is comply by imposing a charge of twenty times the amount. If the debt is not due in cash but in the form of other objects, the redemption value is also twenty times the yearly proceeds, and the value thereof shall be regulated according to the local market prices of the last ten years, which shall be calculated by them, and failing this, it shall be stipulated by experts appointed by the parties or the judge. The actual proceeds of the last fifteen years shall be regarded as an average of the amount of the annual proceeds with regard to one tenth and other proportionate and annual payments, after deducting the two most profitable and the two most unsuccessful years. The lease in respect of the last fifteen years, after deduction as mentioned above, is provide proof of such proceeds, and only in the absence of such lease is they follow the customary and above-mentioned rules. (Bw.472, 754-2)

#### Article 753

If the property, during the last fifteen years, has not produced any fruit which are subject to the one tenth and other proportionate and annual payments, the amount of the redemption shall be regulated by the judge, following the hearing of experts. (Bw.742v., 752)

752).

**Artikel 754**

Het regt van grondrenten en van alle andere schuldpligtigheden, waarvan in dezen titel wordt gehandeld, gaat verloren:

1o. door vermenging, wanneer de renten of schuldpligtigheid en de eigendom van den grond in dezelfde hand komen;

2o. door onderlinge overeenkomst;

3o. door afkoop, op de wijze hierboven omschreven;

4o. door verjaring, wanneer hij, aan wien de grondrente of schuldpligtigheid verschuldigd was, dertig jaren heeft laten verlopen, zonder van zijn regt gebruik te maken;

5o. door het te niet gaan van den grond. Echter gaat door overstrooming, vergraving of uitveening het regt niet verloren, wanneer de grond daarna door de natuur of door den arbeid weder droog wordt (Bw. 594, 703v., 718v., 736, 751v., 807, 1436, 1444, 1967).

**Artikel 755**

De bepalingen, in dezen titel voorkomende, zijn alleen toepasselijk op grondrenten, tienden en andere schuldpligtigheden, welke na de invoering van dit Wetboek zullen worden gevestigd of voorbehouden. Zij strekken dus geenszins om zoodanige tienden, of andere schuldpligtigheden, als bij vorige wetten en gebruiken zijn afgeschaff, te doen herleven, noch ook om de bestaande te regelen, te wijzigen of te vernietigen (Ov. 54).

Grondrenten en tienden, aan den lande op te brengen, zijn, zonder uitdrukkelijke bewilliging der regeering, niet afkoopbaar.

**TIENDE TITEL****Van het vruchtgebruik****EERSTE AFDEELING****Van den aard van vruchtgebruik en de wijze om hetzelve te verkrijgen****Artikel 756**

Vruchtgebruik is een zakelijk regt om van eens anders goed de vruchten te trekken, als of men zelf eigenaar daarvan was, mits zorgende dat de zaak zelve in stand blijve (Bw. 508-1o, 511-1o, 528, 757, 760, 765, 772, 779, 784, 806; Rv. 493-2o; Civ. 587).

**Artikel 757**

Indien echter onder het vruchtgebruik verbruikbare zaken zijn begrepen, kan de vruchtgebruiker volstaan met, bij het eindigen van het vruchtgebruik, eene gelijke

**Pasal 754**

Hak bunga tanah dan beban utang lainnya yang diatur dalam bab ini hilang:

1. karena percampuran, bila bunga tanah atau beban utang dan hak milik atas tanah jatuh ke tangan satu orang;

2. karena persetujuan pihak-pihak bersangkutan;

3. karena penebusan dengan cara seperti diuraikan di atas;

4. karena lewat waktu, bila yang berhak menerima bunga tanah atau beban utang telah melewatkan tiga puluh tahun tanpa menggunakan hak tersebut;

5. karena musnahnya tanah. Akan tetapi, hak itu tidak hilang karena banjir, pengedukan atau pemindahan tanah, bila tanah itu kemudian menjadi kering karena alam atau pekerjaan orang.

**Pasal 755**

Ketentuan-ketentuan dalam bab ini hanya berlaku terhadap bunga tanah, sepersepuluh dan beban utang lainnya, yang diikatkan atau diperjanjikan setelah berlakunya kitab undang-undang ini. Karena itu ketentuan-ketentuan ini tidak dimaksudkan untuk menghidupkan kembali sepersepuluh atau beban utang lainnya yang telah dihapuskan oleh undang-undang dan kebiasaan sebelumnya, juga tidak dimaksudkan untuk mengatur, mengubah atau menghapuskan yang masih ada.

Bunga tanah dan sepersepuluh yang harus dibayar kepada negara tidak boleh ditebus tanpa izin tegas dari pemerintah.

**BAB X****HAK PAKAI HASIL****BAGIAN 1****Sifat Hak Pakai Hasil dan Cara Memperolehnya****Pasal 756**

Hak pakai hasil adalah hak kebendaan untuk mengambil hasil dan barang milik orang lain, seakan-akan ia sendiri pemiliknya, dengan kewajiban memelihara barang tersebut sebaik-baiknya.

**Pasal 757**

Bila hak pakai hasil mencakup juga barang yang dapat dihabiskan, maka pada waktu habisnya hak pakai hasil, cukuplah memakai hasil memberikan kembali kepada pemiliknya

**Article 754**

The rights related to ground rents and all other debt liabilities, which are described in this chapter shall be lost as a result of the following:

1. due to merger, if the rents or debt liabilities and title of the land shall become the property of one and the same person;

2. by mutual agreement;

3. by redemption, in the manner as described above;

4. by prescription, if thirty years have lapsed during which the individual, to whom, the ground rents or debt liabilities were due, has not exercised his right;

5. by destruction of the land. Floods, digging or the removal of the soil is not result in the loss of right, if the land is dry out again due to natural causes or labor. (Bw.594, 703v., 718v., 736, 751v., 807, 1436, 1444, 1967)

**Article 755**

The stipulations in this chapter is apply only to ground rents, one tenth and other debt liabilities, which shall be established or provided for after the implementation of this Civil Code. The stipulations is not re-instate the one tenth or other debt liabilities which were revoked in previous laws and customs, nor is they regulate amend or invalidate the prevailing stipulations.(Ov.54) Ground rents and one tenth, which are to be paid to the State, is not be redeemable without the express consent of the government.

**Chapter X****Concerning use of proceeds****Section 1****Concerning the nature of the use of proceeds and the manner of acquisition****Article 756**

Use of proceeds is an individual's property right to the proceeds from the property of another, as if the individual is the owner thereof, provided that the property itself is maintained in good condition. (Bw. 508-1, 511-1,528, 757, 760, 765, 772, 779, 784, 806; Rv.493-2; Civ. 587)

**Article 757**

If, however, the use of proceeds is understood to include use of consumable products, then it is suffice if the user of the proceeds, upon termination of the period of use of proceeds,



hoeveelheid, hoedanigheid en waarde terug te geven, of den prijs te betalen op welken de zaken bij den aanvang des vruchtgebruiks mogten geschat zijn, of volgens de waarde van dat tijdstip mogten geschat worden (Bw. 756, 761, 782, 784, 786, 804v., 822, 1273, 1755; Civ. 587).

#### Artikel 758

Vruchtgebruik kan gevestigd worden ten behoeve van een of meerdere bepaalde personen, ten einde daarvan het genot te hebben, hetzij gezamenlijk, het zij bij opvolging.

In geval van genot bij opvolging, zal het vruchtgebruik allen genoten worden door de personen welke in leven zijn op het oogenblik dat het regt van den eersten vruchtgebruiker zijnen aanvang neemt (Bw. 2, 808, 899, 1679).

#### Artikel 759

Vruchtgebruik wordt verkregen door de wet, of door den wil des eigenaars (Bw. 311v., 474, 883, 918, 957, 970; Civ. 579).

#### Artikel 760

De titel van vruchtgebruik van een onroerend goed moet worden openbaar gemaakt, op de wijze bij art. 620 bepaald.

Wanneer het een roerend goed gelt, wordt door de levering het zakelijk regt geboren (Ov. 26; Bw. 612, 616, 696, 713, 720, 737).

### TWEDE AFDEELING

#### Van de regten van den vruchtgebruiker

#### Artikel 761

De vruchtgebruiker heeft het regt om alle soorten van vruchten te genieten, die van het goed, waarvan hij het vruchtgebruik heeft, kunnen voortkomen, om het even of de voortbrengselen bestaan in natuurlijke vruchten, in vruchten van nijverheid, of in burgerlijke vruchten (Bw. 500-502, 766, 777, 786; Civ. 582).

#### Artikel 762

De natuurlijke vruchten en de vruchten van nijverheid, die bij den aanvang van het vruchtgebruik nog aan boomen of wortels vast zijn, behooren aan den vruchtgebruiker.

Degene die zich in denzelfden staat bevinden op het oogenblik dat het vruchtgebruik eindigt, behooren aan den eigenaar, zonder vergoeding, van de eene of andere zijde, der kosten van bearbeiding en bezaaijing, maar onverminderd dat gedeelte der vruchten, hetwelk aan eenen deelhebbenden pachter het zij bij het begin, het zij bij het eindigen des vruchtgebruiks, mogt toekomen (Bw. 500, 502, 571, 1594; Civ. 585).

#### Artikel 763

barang sejenis yang sama jumlahnya, sifatnya dan harganya, atau membayar harga barang seperti yang telah ditaksir sewaktu hak pakai hasil itu mulai berjalan atau harga yang ditaksir menurut harga pada waktu itu.

#### Pasal 758

Hak pakai hasil dapat dibenkan kepada seseorang atau beberapa orang tertentu, agar menikmatinya, baik secara bersama-sama maupun secara bergiliran. Dalam hal menikmatinya secara bergiliran, hak pakai hanya dapat dinikmati oleh orang-orang yang hidup pada waktu hak pemakai hasil yang pertama mulai benjalan.

#### Pasal 759

Hak pakai hasil diperoleh karena undang-undang atau karena kehendak pemilik.

#### Pasal 760

Alas hak yang melahirkan hak pakai basil atas barang tak bergerak harus diumumkan dengan cara seperti yang ditentukan dalam Pasal 620.

Bila hak itu mengenai barang bergerak, maka hak kebendaan lahir dengan penyerahan.

### BAGIAN 2

#### Hak-hak Pemakai Hasil

#### Pasal 761

Pemakai hasil berhak menikmati segala macam hasil dan barang yang bersangkutan, yang timbul karenanya, tidak dibedakan apakah hasil itu hasil alam, hasil kerajinan, atau hasil perdata.

#### Pasal 762

Hasil alam dan hasil kerajinan yang pada permulaan berlakunya hak pakai hasil masih melekat pada pohon atau akar, termasuk milik pemakai hasil. Hasil tersebut di atas yang masih dalam keadaan seperti di atas pada waktu hak pakai basil berakhir, adalah hak pemilik tanah, sedangkan pihak yang satu atau pihak yang lain yang tidak diwajibkan membayar ongkos pengolahan dan pembenihan tanah, tetapi tidak boleh mengurangi bagian dan hasil yang merupakan hak pihak ketiga yang ikut serta sebagai pengusaha, baik pada permulaan, maupun pada akhir hak pakai hasil itu.

#### Pasal 763

returns the same amount, kind and value of products, or pays the price at which the products were appraised at the commencement of the use of proceeds, or pays the value appraised at that particular time. (Bw.756,761,782,784,786,804v.,822,1273,1755;Civ.587)

#### Article 758

Use of proceeds may be established for the benefit of one or more specific individuals, for the purpose of having the enjoyment thereof, whether together or in succession. In the event of enjoyment in succession, the use of proceeds is only be enjoyed by the individuals who are alive at the time that the right of the first user of proceeds commences. (Bw.2, 808, 899, 1679)

#### Article 759

The use of proceeds shall be acquired by law, or at the will of the owners. (Bw.311v.,474,883,918,957,970; Civ.579)

#### Article 760

The right of the use of proceeds of an immovable asset shall be made public, in the manner stipulated in article 620. If the right relates to a movable asset, title to the goods arises upon delivery. (Ov.26; Bw.612,616,696,713,720,737)

### Section 2

#### Concerning the rights of the user of proceeds (usufructuary)

#### Article 761

The user of proceeds shall be entitled to enjoy proceeds of all varieties from properties of which he has the use, regardless of whether the proceeds are from natural fruit, whether they are proceeds of industry or civil proceeds. (Bw.500-502,766,777,786; Civ.582)

#### Article 762

The natural fruit and the proceeds of industry, which at the commencement of the use of proceeds are still attached to trees or roots, belong to the user of the proceeds. Those which are in the same condition at the time that the use of proceeds is terminated, shall belong to the owner, without payment of any compensation, from one party or the other for the costs incurred in the work on and sowing of the land, excluding that part of the fruit, which was due to a participating tenant farmer either at the commencement or the termination of the use of proceeds. (Bw.500,502,571,1594; Civ.585)

#### Article 763

De burgerlijke vruchten worden gerekend van dag tot dag verkregen te worden, en behooren aan den vruchtgebruiker, naar mate zijn vruchtgebruik duurt, welk ook het tijdstip moge wezen waarop dezelve betaalbaar zijn gesteld (Bw. 501v., 764; Civ. 586).

#### Artikel 764

Het vruchtgebruik van eene lijfrente geeft ook aan den vruchtgebruiker, gedurende het vruchtgebruik, het regt om de loopende renten te ontvangen.

Indien de voldoening der lijfrente bij vooruitbetaling moet plaats hebben, is de vruchtgebruiker gerechtigd tot den geheelen termijn, welke gedurende het vruchtgebruik heeft moeten voldaan worden.

Die het vruchtgebruik eener lijfrente heeft zal nimmer tot eenige teruggave verplicht zijn (Bw. 501, 761, 763, 1775v., 1785; Civ. 588).

#### Artikel 765

Indien het vruchtgebruik zaken bevat die, zonder dadelijk te niet te gaan, echter langzamerhand door het gebruik verminderen, zoo als kleederen, linnen, huisraad en andere soortgelijke, heeft de vruchtgebruiker het regt om zich daarvan te bedienen tot het gebruik, waartoe die zaken bestemd zijn, zonder evenwel verplicht te zijn om, bij het eindigen des vruchtgebruiks, die zaken in eenen anderen staat terug te geven, dan in dien waarin zij zich alsdan bevinden, voor zoo verre zij niet door de kwade trouw of schuld van den vruchtgebruiker mogten zijn slechtergeworden (Bw. 757, 761, 782, 787, 806; Civ. 589).

#### Artikel 766

Indien het vruchtgebruik kaphout bevat, zal de vruchtgebruiker daarvan het genot hebben, mits in acht nemende de orde en hoeveelheid van het kappen, overeenkomstig het doorgaand gebruik der eigenaars, zonder dat de vruchtgebruiker of zijne erfgenamen eenige schadeloosstelling kunnen vorderen, ter zake dat de gewoontelijke kapping, het zij van kaphout, rijshout, of hoogstammige boomen, gedurende het vruchtgebruik, door hem mogt nagelaten zijn (AB. 15; Bw. 761; Civ. 590).

#### Artikel 767

De vruchtgebruiker, mits in acht nemende de vaste tijdstippen, en de gewoonten der vorige eigenaars, heeft ook het genot van die partijen hout van opgaande boomen, welke regelmatig gehakt worden, het zij dit hakken geschiede op gezette tijden over eene zekere uitgestrektheid lands, het zij hetzelve besta in eene zekere hoeveelheid boomen, zonder onderscheid over de geheele uitgestrektheid van het land genomen (AB. 15; Bw. 769; Civ. 591).

#### Artikel 768

In alle andere gevallen, vermag de vruchtgebruiker zich geene opgaande boomen

Hasil perdata dihitung hari demi hari dan menjadi kepunyaan pemakai hasil selama hak pakai hasil berjalan, pada saat apa pun hasil tersebut dapat dibayar.

#### Pasal 764

Hak pakai hasil suatu cagak hidup memberikan juga hak untuk menerima semua bunga yang berjalan kepada pemakai hasil, selama hak itu berjalan.

Bila pelunasan cagak hidup harus dilakukan dengan membayar di muka, pemakai hasil berhak atas seluruh iuran, yang seharusnya dilunasi selama hak pakai hasil berjalan.

Orang yang mempunyai hak pakai hasil atas suatu cagak hidup tidak berkewajiban untuk mengembalikan sesuatu.

#### Pasal 765

Bila hak pakai hasil berkenaan dengan barang yang tidak lepas musnah, tetapi lama-lama menjadi susut karena pemakaian, seperti pakaian, seperai, perabot rumah tangga dan lain-lain sejenis itu; maka pemakai hasil berhak mempergunakan barang-barang sesuai dengan tujuannya, tanpa berkewajiban untuk mengembalikannya pada akhir hak pakai hasil dalam keadaan lain dan keadaan pada waktu itu, sepanjang barang-barang itu tidak menjadi buruk karena itikad buruk atau kesalahan dan pemakai hasil.

#### Pasal 766

Bila hak pakai hasil meliputi kayu tebangan, pemakai hasil berhak menikmatinya, asal memperhatikan tata tertib waktu dan jumlah penebangan, sesuai dengan kebiasaan yang selalu dilakukan pemilik, tetapi pemakai hasil atau ahli warisnya tidak berhak minta ganti rugi, sehubungan dengan penebangan biasa terhadap pohon-pohon tebang, ranting-ranting dan pohon-pohon yang tinggi batangnya, yang kiranya dilalaikannya selama hak pakai hasil berjalan.

#### Pasal 767

Pemakai hasil, asal memperhatikan tata tertib waktu dan kebiasaan pemilik tanah yang dahulu, boleh pula menebang pohon-pohon yang biasa ditebang, baik penebangan itu harus dilakukan pada waktu-waktu tertentu dan dibagian-bagian tertentu maupun mengenai pohon-pohon tertentu di seluruh tanah.

#### Pasal 768

Dalam semua hal lainnya, pemakai hasil tidak

Civil proceeds shall be deemed to accrue from day to day, and belongs to the user of the proceeds for the duration of his use of proceeds, which can also be the exact time at which these are payable. (Bw.501v.,764; Civ.586)

#### Article 764

The use of proceeds from a life annuity is also entitle the user of the proceeds, for the duration of the use of proceeds, to receive the continuing interest. If the payment of the life annuity is take place in advance, the user of the proceeds shall be entitled to all the payments, which would otherwise have been made during the period of his right to use the proceeds. An individual, who has the use of proceeds from a life annuity is never be obligated to any return. (Bw.501,761,763,1775v.,1785;Civ.588)

#### Article 765

If the proceeds used are from properties, which do not perish immediately but which are depleted by use, such as clothes, linen, house hold furnishings and the like, the user of proceeds shall be entitled to use the properties for purpose for which they were designated, provided that at the termination of the use of proceeds, he is not be obligated to return the properties in a condition which is different to that which they were in at the commencement of the use of proceeds provided that they is not have deteriorated due to the fault or bad faith of the user of the proceeds. (Bw. 757,761,782,787,806; Civ.589)

#### Article 766

If the proceeds used come from chopped wood, \*228 the user of the proceeds is have the enjoyment thereof, provided that he observes the order and amount of the chopping, in accordance with the customs of the owners, and the user of the proceeds or his heirs is not be entitled to claim redress in the event that the customary chopping of wood, branches or tall trees, is neglected by the owner during the period of the use of proceeds. (AB.15; Bw.761; Civ.590).

#### Article 767

The user of the proceeds is, provided that he has regard to the fixed time periods, and the customs of the previous owners, also be entitled to enjoyment of that which the previous owners have enjoyed, such as the wood from the trees which are regularly felled, whether this felling takes place at fixed periods over a certain area of land, or whether it consists of a certain number of trees, taken, randomly, from the entire area of land. (AB.15; Bw.769; Civ.591)

#### Article 768

In all other cases, the user of the proceeds is not be entitled to appropriate timber trees

toe te eigenen.

Niettemin kan hij de door toeval uit den grond gerukte of afgebrokene boomen gebruiken tot het doen der reparatien, tot welke hij gehouden is.

Hij kan zelfs, te dien einde, indien het noodig is, boomen doen omhakken, mits hij van de noodzakelijkheid der reparatien, ten overstaan van den eigenaar, doe blijken (Bw. 793; Civ. 592).

#### Artikel 769

De vruchtgebruiker kan uit de bosschen staken nemen voor de wijngaarden, en hetgeen noodig is om de vruchtboomen te stutten en de tuinen te onderhouden en te betelen.

Hij heeft geen regt om boomen tot brandhout te kappen, maar hij heeft het genot van hetgeen jaarlijks, of op andere gezette tijden, van de boomen afkomt; alles echter met inachtneming van het gebruik der plaats, of van de gewoonte des eigenaars (AB. 15; Bw. 767v.; Civ. 593).

#### Artikel 770

De boomen, welke uit eene kweekerij, zonder die te beschadigen, kunnen getrokken worden, behooren insgelijks tot het vruchtgebruik, mits de vruchtgebruiker zich omtrent de wederaanvulling gedrage naar het plaatselijk gebruik en de gewoonte des eigenaars (AB. 15; Bw. 761; Civ. 590).

#### Artikel 771

Doode vruchtboomen, gelijk ook die bij toeval zijn uit den grond gerukt of afgebroken, behooren aan den vruchtgebruiker, mits hij andere in derzelve plaats stelle (Bw. 772; Civ. 594).

#### Artikel 772

De vruchtgebruiker kan in persoon het regt van zijn vruchtgebruik uitoefenen, of het goed verhuren, of verpachten, of zelfs het vruchtgenot verkoopen, bezwaren, of om niet afstaan. Hij moet zich echter, hetzij bij eigen genot, hetzij in geval van verhuring, verpachting of afstand, ten aanzien van dat genot, gedragen naar het plaatselijk gebruik en de gewoonte der eigenaars, zonder de bestemming van het goed ten nadeele des eigenaars te veranderen.

Ten aanzien van den tijd der verhuring of verpachting, moet hij zich, volgens den verschillenden aard en de bestemming der zaken, mede gedragen naar de plaatselijke gebruiken en de gewoonte der eigenaars.

Bij gebreke van zoodanige gebruiken of gewoonte, mogen huizen voor geen langeren tijd dan voor vier, en landerijen dan voor zeven jaren worden verhuurd (AB. 15; Bw. 756, 817, 823, 1164-2o, 1169, 1457v., 1547v.; Civ. 595).

boleh memiliki pohon yang menjulang tinggi.

Namun demikian ia boleh menggunakan pohon yang karena kebetulan tumbang atau tercabut dan tanah guna melakukan perbaikan yang diharuskan.

Malahan untuk itu, bila perlu, ia boleh menebang pohon-pohon untuk perbaikan yang diharuskan, asal keharusan memperbaiki itu ditunjukkan kepada pemilik.

#### Pasal 769

Pemakai hasil dapat mengambil pancang dan hutan untuk kebun anggur dan bila perlu guna menyangga pohon buah-buahan dan memelihara serta menanami kebun.

Ia tidak berhak menebang pohon untuk kayu bakar, tetapi setiap tahun atau dalam waktu tertentu ia boleh menikmati apa yang dihasilkan oleh pohon itu, semuanya itu dengan memperhatikan adat setempat dan kebiasaan pemilik.

#### Pasal 770

Tanaman yang berasal dan pembibitan yang dapat dicabut, tanpa merusaknya, termasuk juga dalam hak pakai hasil, asal pemakai hasil menggantinya menurut adat setempat dan kebiasaan pemilik.

#### Pasal 771

Pohon buah yang mati, demikian pula yang karena kebetulan tumbang atau tercabut dan tanah, menjadi milik pemakai hasil, asal digantinya dengan yang lain.

#### Pasal 772

Pemakai hasil boleh menikmati sendiri hak pakai hasilnya, menyewakan atau menggadaikannya, bahan boleh menjualnya, membenahinya atau menghidangkannya. Akan tetapi, baik dalam menikmatinya sendiri maupun dalam menyewakannya, menggadaikan atau menghibahkannya, ia harus berbuat menurut adat setempat dan kebiasaan para pemilik, tanpa mengubah tujuan barang itu dengan merugikan pemilik.

Tentang waktu penyewaan dan penggadaian, ia harus memperhatikan sifat dan tujuan barang-barang yang bersangkutan, serta bertindak menurut adat setempat dan kebiasaan para pemilik.

Dalam hal tidak ada adat dan kebiasaan tersebut, rumah tidak boleh disewakan lebih lama dan empat tahun, sedang tanah tidak boleh lebih lama dan tujuh tahun.

which grow tall. He may, however, utilize wood from trees which have been uprooted accidentally or damaged, to carry out repairs for which he is responsible. He may also, if deemed necessary, for the purpose of repairs, have the trees felled, provided that he is prove the necessity of the repairs to the owner. (Bw.793; Civ.592)

#### Article 769

The user of the proceeds may remove stakes from the woods for use in the vineyards, and if deemed necessary to support the fruit trees and to maintain and plant the gardens. He is not be entitled to fell trees for firewood, but shall be entitled to the enjoyment, which, on an annual basis or at fixed times is derived from the trees; provided that he is have regard to the customs of the local community, or the owners. (AB.15; Bw.767v.; Civ.593)

#### Article 770

Proceeds from trees, which can be removed from a nursery without causing any damage, can also be used, provided the user of the proceeds has regard to the local custom and the customs of the owners with respect to the replacement of the trees. (AB.15; Bw.761; Civ.590)

#### Article 771

Dead fruit trees, including those which have been accidentally uprooted or damaged, belong to the user of proceeds, provided that he replaces them with other trees. (Bw.772; Civ. 594)

#### Article 772

The user of the proceeds may personally exercise his right to the use of the proceeds or is hire out the property or grant a long term lease thereof, or sell or encumber the use of the proceeds, or dispose of it without charge. He is, however, whether in the course of his own enjoyment, or hiring, or long term lease, or disposal, observe the local custom and the custom of the owners, and is not change the use of the property to one which shall be detrimental to the owners. During the term of the hire or long term lease, he is \*229 also, having regard to the different nature and the purpose of the properties, observe the local customs and the customs of the owners. In the absence of such customs or habits, houses may not be leased for longer than four years, and land may not be leased for longer than seven years. (AB.15; Bw.756, 817, 823, 1164-2, 1169, 1457v., 1547v.; Civ.595)

**Artikel 773**

Alle verhuringen of verpachtingen van in vruchtgebruik bezeten onroerende goederen, aangegaan meer dan twee jaren voor het ingaan van de huur of de pacht, zullen ten verzoeke van den eigenaar kunnen worden vernietigd, indien het regt van den vruchtgebruiker binnen dien tijd ophoudt (Bw. 772, 817; Civ. 1430).

**Artikel 774**

De vruchtgebruiker heeft het genot van de vermeerdering, welke aan het goed, waarvan hij het vruchtgebruik heeft, door aanspoeling is aangekomen.

Hij heeft, even als of hij zelf eigenaar was, het genot van de erfdiensbaarheden, en, in het algemeen, van alle andere regten, waarvan de eigenaar het genot kan hebben. Hij heeft alzoo het genot der jagt en visscherij (Bw. 586, 596, 674v., 721, 776, 781; Civ. 596v).

**Artikel 775**

(Gew. S. 04-233) Hij heeft, op dezelfde wijze als de eigenaar, ook het genot van de steengroeven en veenderijen, die bij den aanvang van het vruchtgebruik reeds ontgonnen waren (Bw. 571, 761; Civ. 598).

**Artikel 776**

(Gew. S. 04-233) De vruchtgebruiker heeft geen regt, hoe ook genaamd, op steengroeven en veenderijen, die nog niet ontgonnen zijn; en vermag derhalve geen turf of andere delfstoffen uit te graven, wanneer de ontginning of verveening nog niet begonnen is, ten zij het tegendeel uit zijnen titel blijke (Bw. 721, 761, 775; Civ. 598).

**Artikel 776a**

(Ing. S. 04-233) Bij vruchtgebruik van eene mijnconcessie heeft de vruchtgebruiker op dezelfde wijze als de concessionaris het genot van die concessie.

**Artikel 777**

De vruchtgebruiker heeft geen regt op den schat, die, gedurende het vruchtgebruik, op het erf waarvan hij het genot heeft, door een ander mogt gevonden worden.

Indien hij zelf den schat vindt, vermag hij zijn deel daarvan te vorderen, overeenkomstig art. 587 (Bw. 500, 502, 761; Civ. 598).

**Artikel 778**

De eigenaar is gehouden den vruchtgebruiker het vruchtgebruik te laten genieten, zonder hem daarin eenige belemmering toe te brengen (Bw. 728; Civ. 599).

**Artikel 779**

De vruchtgebruiker kan bij het eindigen van

**Pasal 773**

Semua sewa atau gadai barang tak bergerak yang ada dalam hak pakai hasil yang dilakukan untuk waktu lebih dan dua tahun, atas permintaan pemilik, dapat dibatalkan, sebelum sewa atau gadai mulai jalan, bila dalam waktu itu hak pihak pemakai hasil berakhir.

**Pasal 774**

Pemakai hasil berhak menikmati hasil tanah tambahan yang ada dalam haknya karena perdampanan.

Ia berhak menikmati hak pengabdian tanah, seolah-olah ia sendiri pemiliknya dan pada umumnya ia berhak menikmati semua hak-hak lainnya yang sedianya dapat dinikmati oleh pemiliknya. Demikian pula ia berhak berburu dan menangkap ikan.

**Pasal 775**

Dengan cara yang sama dengan pemilik, ia berhak menikmati segala hasil penggalian batu dan bara tanah yang sejak permulaan hak pakai hasil telah diusahakan.

**Pasal 776**

Pemakai hasil tidak berhak menggali batu dan bara tanah yang belum dimulai penggaliannya, dengan sebutan apa pun juga, dengan demikian tidak boleh ia menggali bahan galian lainnya bila penggalian belum dimulai, kecuali jika diperjanjikan sebaliknya.

**Pasal 776a**

Dalam hal hak pakai hasil mengenai suatu konsesi tambang, pemakai hasil berhak memperoleh nikmat yang sama seperti yang dinikmati pemegang konsesi.

**Pasal 777**

Selama haknya berjalan, pemakai hasil tidak berhak atas harta yang ditemukan orang lain dalam tanah yang ada dalam haknya.

Bila ia sendiri menemukan harta, ia berhak menuntut bagiannya sesuai dengan Pasal 587.

**Pasal 778**

Pemilik tanah wajib membiarkan pemakai hasil menikmati hak pakai hasil tanpa rintangan apa pun.

**Pasal 779**

Pemakai hasil, pada akhir hak pakai hasilnya,

**Article 773**

All hires or long term leases of immovable property in respect of which there is a use of proceeds, which were entered into for more than two years prior to the commencement of the hire or the long term lease, may, at the request of the owner, be terminated, if the right of the user of the proceeds ceases within that period of time. (Bw.772,817; Civ.1430)

**Article 774**

The user of the proceeds is have the enjoyment of addition to the properties, of which he has the use, which have resulted from alluvial deposit. He is have, in the same manner as the owner, the enjoyment of servitudes, and of all other rights which the owner is entitled to exercise. He is also entitled to exercise hunting and fishing rights. (Bw.586,596, 674v., 721, 776, 781; Civ. 596v.)

**Article 775**

(Amended by S.04-233) He is also, in the same manner as the owner, be entitled to the enjoyment of quarries and peat bogs, which were in the course of development at the time of commencement of the use of proceeds. (Bw.571, 761; Civ.598)

**Article 776**

(Amended by S.04-233) The user of the proceeds is not have any rights whatsoever in respect of quarries and peat bogs which are not in the course of development, and is, therefore, not exploit any turf or other minerals prior to the commencement of the development or exploration, unless otherwise stipulated. (Bw.721, 761, 775; Civ.598)

**Article 776a**

(Supplemented by S.04-233) Pursuant to the use of proceeds of a mining concession, the user of the proceeds shall be entitled to enjoyment in the same manner as the holder of the concession.

**Article 777**

The user of the proceeds is not be entitled to treasure, which, during the period of use of the proceeds, is found by another individual on the lands of which he is entitled to enjoyment. In the event that he personally finds treasure, he shall be entitled to demand his portion thereof, in accordance with article 587. (Bw.500, 502, 761; Civ.598)

**Article 778**

The owner must permit the user of the proceeds to enjoy the use thereof, without obstructing his enjoyment. (Bw.728; Civ.599)

**Article 779**

The user of the proceeds cannot demand any

het vruchtgebruik geene schadeloosstelling vorderen, wegens verbeteringen die hij mogt beweren gemaakt te hebben, al ware het dat de waarde van het goed daardoor mogt zijn vermeerderd.

Desniettenstaande kunnen die verbeteringen in aanmerking worden genomen, bij de waardering der schaden welke aan het goed mogten zijn aangebragt (Bw. 575v., 603v., 756, 782, 807; 1630; Civ. 599).

#### Artikel 780

De spiegels, schilderijen en andere sieraden, welke de vruchtgebruiker heeft aangebragt, kunnen door hem of zijne erfgenamen worden terug genomen, mits de plaatsen in haren vorigen staat worden hersteld (Bw. 507-2o, 581v).

#### Artikel 781

De vruchtgebruiker mag alle zakelijke regtsvorderingen uitoefenen, welke de wet aan den eigenaar toekent (Bw. 556, 574, 774; Rv. 102).

### DERDE AFDEELING

#### Van de verpligtingen van den vruchtgebruiker

#### Artikel 782

De vruchtgebruiker neemt de zaken over in den staat waarin zij zich bij den aanvang des vruchtgebruiks bevinden.

Hij moet dezelve bij het einde des vruchtgebruiks terug geven in den staat waarin zij zich op dat tijdstip bevinden, behoudens de bepalingen van art. 779 en 780, en de schadeloosstellingen, welke aan den eigenaar wegens aangebragte schade, verschuldigd zijn (Bw. 312, 757, 762, 765; Civ. 600, 614).

#### Artikel 783

De vruchtgebruiker moet te zijnen koste, en in tegenwoordigheid van den eigenaar, of deze ten minste behoorlijk opgeroepen zijnde, eene beschrijving der roerende en eenen staat der onroerende goederen, welke aan het vruchtgebruik onderworpen zijn, laten opmaken.

Niemand kan van deze verpligting, bij de acte waarbij het vruchtgebruik wordt daargesteld, worden ontheven.

De beschrijving en staat kunnen onderhands worden opgemaakt, indien de eigenaar tegenwoordig is (Bw. 312, 315, 757, 819, 1563; Rv. 675; Civ. 600).

#### Artikel 784

De vruchtgebruiker moet persoonlijke of zakelijke, geregteijk goedgekeurde, zekerheid stellen, dat hij van de zaak, waarvan hij het vruchtgebruik heeft, als een goed huisvader

tidak berhak menuntut ganti rugi karena perbaikan yang katanya telah dilakukan, sekalipun perbaikan itu menambah harga barang tersebut.

Meskipun demikian, segala perbaikan itu boleh diperhatikan dalam menaksir harga kerugian karena kerusakan barang yang bersangkutan.

#### Pasal 780

Cermin, pigura dan alat perhiasan lainnya yang dibawa oleh pemakai hasil, boleh diambil kembali oleh atau oleh ahli warisnya, asal tempat-tempat tersebut dipulihkan ke keadaan seperti semula.

#### Pasal 781

Pemakaian hasil boleh melakukan segala tuntutan kebendaan, yang menurut undang-undang boleh dilakukan pemiliknya.

### BAGIAN 3

#### Kewajiban Pemakai Hasil

#### Pasal 782

Pemakai hasil harus menerima barang yang bersangkutan dalam keadaan yang sama seperti pada waktu haknya mulai berlaku.

Pada waktu hak pakai hasil berakhir, pemakai hasil wajib mengembalikan barang itu dalam keadaan pada waktu itu, tanpa mengurangi ketentuan-ketentuan dalam Pasal 779 dan 780, dan kewajiban memberi ganti rugi karena kerusakan yang terjadi.

#### Pasal 783

Atas biaya pemakai hasil sendiri dan di hadapan pemilik atau setidak-tidaknya setelah pemilik ini dipanggil dengan sah, pemakai hasil harus membuat catatan tentang barang bergerak dan daftar barang tidak bergerak yang termasuk hak pakai hasil.

Tiada seorang pun yang terbebas dan kewajiban tersebut di atas pada waktu membuat perjanjian tentang hak pakai hasil.

Catatan dan daftar itu boleh dibuat di bawah tangan, bila dihadiri oleh pemilik.

#### Pasal 784

Pemakai hasil harus menunjuk penanggung atau barang jaminan yang disahkan oleh Hakim, guna menjamin bahwa barang yang ada padanya akan digunakan olehnya sebagai

compensation at the termination of the use of the proceeds, for improvements which he claims to have made, notwithstanding that the value of the property has increased as a result thereof. \*230 However, such improvements may be taken into account when assessing the damages resulting from damage to the property. (Bw.575v., 603v., 756, 782, 807, 1630; Civ.599)

#### Article 780

Mirrors, paintings and other accessories which have been brought in by the user of the proceeds, may be taken back by him or his heirs, provided that the locations of those items shall be restored to their previous condition. (Bw.507-2, 581v.)

#### Article 781

The user of the proceeds may execute all civil lawsuits which the owner is entitled to execute pursuant to law. (Bw.556, 574, 774; Rv.102).

### Section 3

#### Concerning the obligations of the user of proceeds (usufructuary)

#### Article 782

The user of proceeds is take over the property in the condition that it was in at the commencement of the use of the proceeds. He is return the property at the termination of the use of proceeds in the condition that it is in at such time, without prejudice to the stipulations of articles 779 and 780 and the compensation which is due to the owner, as a result of damage caused. (Bw.312, 757, 762, 765; Civ.600, 614)

#### Article 783

The user of the proceeds is, at his expense, and in the presence of the owner, or if not, having properly summoned him, arrange for a description of the movable and inventory of the immovable properties to be drafted, which properties are subject to the use of proceeds. No individual can be released from this obligation, which shall be stipulated in the deed setting forth the use of the proceeds. The description and the inventory may be drafted in private, if the owner is present. (Bw.312, 315, 757, 819, 1563; Rv.675; Civ.600)

#### Article 784

The user of the proceeds is furnish a lawful personal or business guarantee, that he, in the manner of a good head of the household, is use the properties, the proceeds from which he has

zal gebruik maken, zonder dezelve te verslimmeren of te verwaarloozen, mitsgaders dat de goederen zullen worden teruggegeven, of derzelve waarde, indien het goederen geldt waarvan hij art. 757 wordt gehandeld (Bw. 472v., 785, 787v., 819, 982, 1162v., 1273, 1820v., 1827, 1830; Rv. 611v.; Civ. 601).

#### Artikel 785

De vruchtgebruiker kan, bij de acte waarbij het vruchtgebruik wordt daargesteld, van de verplichting om zekerheid te stellen worden ontheven.

Ouders die het wettelijk vruchtgenot hebben van de goederen hunner kinderen, zoo als ook diegenen, welke hun goed onder voorbehoud van vruchtgebruik hebben verkocht of ten geschenke gegeven, zijn daartoe niet gehouden.

Hetzelfde geldt ook omtrent den vruchtgebruiker van zaken, die onder het beheer van andere personen gesteld zijn, behoudens, voor zooveel deze aangaat, de bepaling van art. 789 (Bw. 311v., 473v., 819, 1669, 1730v.; Civ. 601).

#### Artikel 786

Zoo lang de vruchtgebruiker geene zekerheid stelt, heeft de eigenaar het regt om het aan vruchtgebruik onderworpen goed zelf te besturen, mits van zijne zijde zekerheid stellende. Bij gebreke van dit laatste, zullen de onroerende goederen verhuurd, verpacht, of onder het beheer van eenen derde gesteld worden; de geldsommen, onder het vruchtgebruik begrepen, zullen worden belegd, en de eetwaren en andere zaken, waarvan men geen gebruik kan maken, zonder die te verteren, worden verkocht, ten einde de prijs, welken zij opbrengen, insgelijks belegd worde.

De renten dezer geldsommen, mitsgaders de huur en pachtpenningen, behooren aan den vruchtgebruiker (Bw. 473, 757, 761, 784, 787, 790, 1730v.; Civ. 602).

#### Artikel 787

Indien het vruchtgebruik, voor het geheel of gedeeltelijk, in roerende goederen bestaat, welke door het gebruik verminderen, verliest de vruchtgebruiker, bij gebreke van het stellen van zekerheid, het genot dier goederen niet, mits hij onder eede verklare dat hij geene zekerheid heeft kunnen vinden, en belove dat hij de goederen bij het einde des vruchtgebruiks, zal terug leveren.

Niettemin mag de eigenaar vorderen dat aan den vruchtgebruiker slechts dat gedeelte der roerende goederen worde overgelaten, hetwelk voor deszelfs gebruik noodzakelijk is, en dat het overschot worde verkocht en de prijs daarvan belegd, gelijk in het voorgaande art. gezegd is (Bw. 473, 765, 784; Civ. 603).

#### Artikel 788

seorang bapak rumah tangga yang baik, tidak akan disia-siakan atau diabadikan, dan juga akan dikembalikan atau dibayar harganya bila hak itu mengenai barang termasuk dalam Pasal 757.

#### Pasal 785

Pada waktu mengadakan perjanjian tentang hak pakai hasil, pemakai hasil boleh dibebaskan dan kewajiban memberi jaminan.

Orangtua yang menurut undang-undang mempunyai hak nikmat hasil atas harta benda anak-anaknya, demikian pula yang menjual atau menghibahkan barangnya dengan memperjanjikan hak pakai hasil, tidak diwajibkan mengadakan jaminan seperti di atas.

Hal itu berlaku juga terhadap pemakai hasil atas barang yang kekuasaannya diserahkan kepada orang lain, tanpa mengurangi ketentuan Pasal 789.

#### Pasal 786

Selama pemakai hasil tidak memberikan jaminan, pemilik berhak mengurus sendiri barang yang termasuk hak pakai hasil, asal saja dan pihaknya diadakan jaminan. Dalam hal tidak diadakan jaminan ini, barang-barang tidak bergerak harus disewakan, digadaikan atau ditempatkan di bawah pengurusan pihak ketiga; uang yang termasuk dalam hak pakai hasil harus dibungakan, bahan makanan dan bahan lain yang tidak dapat dipakai tanpa dihabiskan harus dijual, dan uang pendapatannya harus juga dibungakan.

Bunga uang ini, demikian pula uang sewa dan uang gadai, menjadi milik pemakai hasil.

#### Pasal 787

Jika hak pakai hasil seluruhnya atau sebagian terdiri dan barang-barang bergerak, yang karena pemakaian berkurang, maka pemakai hasil tidak kehilangan hak menikmati barang-barang tersebut, sekalipun tidak diadakan jaminan, asal ia menyatakan di bawah sumpah bahwa jaminan tidak dapat diperolehnya, dan berjanji akan mengembalikan barang-barang tersebut bila haknya berakhir. Meskipun demikian, pemilik boleh menuntut agar kepada pemakai hasil hanya diserahkan barang-barang yang perlu dipakainya, sedangkan barang-barang selebihnya harus dijual dan uang pendapatannya dibungakan sama dengan yang dikatakan dalam pasal yang lalu.

#### Pasal 788

use, without causing them to depreciate or neglecting them, provided that the properties shall be returned, or the value thereof shall be returned if the properties in question are those mentioned in article 757. (Bw.472v., 785, 787v., 819, 982, 1162v., 1273, 1820v., 1827, 1830; Rv.611v.; Civ.601).

#### Article 785

The user of the proceeds may be released from the obligation to furnish a guarantee by provision in the deed stipulating the use of proceeds. Parents, who are legally entitled to enjoyment of the proceeds from their children's properties, such as those who have disposed of their properties by sale or gift subject to maintenance by them of the use of proceeds, is not be bound by such obligation. The same is also apply to the user of proceeds of properties which are managed by other individuals, without prejudice to the stipulation in article 789. (Bw.311v., 473v., 819, 1669, 1730v.; Civ. 601)

#### Article 786

In the event that the user of the proceeds does not furnish any security, the owner shall be entitled to personally manage the properties which are subject to the use of proceeds, provided that he furnishes security. In the absence of this, the immovable properties shall be hired out, \*232 leased under long term lease, or placed under the management of a third party; the amounts of money, constituting the proceeds to be used, shall be invested, and the food and other matters which can only be used by consumption, shall be sold, in order that the proceeds therefrom may also be invested. The interest which may accrue on these amounts of money, including the rent belongs to the user of the proceeds. (Bw.473,757,761,784,787,790,1730v.; Civ.602)

#### Article 787

If all or part of the proceeds being used, consist of movable properties, which are depleted by the use thereof, the user of the proceeds is, in the absence of the provision of security, not lose his entitlement to the enjoyment thereof, provided that he swears under oath that he cannot provide any security, and provided that he promises to redeliver the goods upon termination of the use of proceeds. The owner may demand that the user of the proceeds shall be left only that part of the movable properties, which is necessary for his use, and that the remainder shall be sold and the proceeds thereof invested, as mentioned in the previous article. (Bw.473, 765,784; Civ.603)

#### Article 788

Door de vertraging in het stellen van zekerheid wordt de vruchtgebruiker niet verstoken van de vruchten waarop hij aanspraak kan maken, als welke hem verschuldigd zijn van het oogenblik waarop het vruchtgebruik zijnen aanvang heeft genomen (Bw. 760, 784, 959; Civ. 604).

#### Artikel 789

Zij, die benoemd zijn om de aan vruchtgebruik onderworpen goederen te besturen, zijn gehouden, alvorens hun bewind te aanvaarden, persoonlijke of zakelijke, geregeld goedgekeurde, zekerheid te stellen (Bw. 472v., 784v., 792, 803, 816, 1019).

#### Artikel 790

De bewindvoerders zijn verplicht ieder jaar aan den vruchtgebruiker rekening en verantwoording te doen, mitsgaders het slot van rekening uit te keeren.

Bij het eindigen van hun beheer moeten zij zoo wel aan den eigenaar, als aan den vruchtgebruiker, rekening en verantwoording afleggen.

De eigenaar die, naar aanleiding van het eerste lid van art. 786, het bestuur der goederen heeft, is gehouden, op dezelfde wijze, aan den vruchtgebruiker rekening en verantwoording af te leggen (Bw. 465v., 791; Rv. 764).

#### Artikel 791

De bewindvoerders kunnen worden afgezet om dezelfde redenen als de voogden; mitsgaders uit hoofde van nalatigheid in de voldoening der verplichting, aan hen bij het eerste lid van het vorige art. opgelegd (Bw. 373, 379v., 790, 1022).

#### Artikel 792

Indien, om welke redenen ook, het bewind ophoudt, treedt de vruchtgebruiker in alle zijne regten terug (Bw. 307, 786, 791, 816, 979, 1020).

#### Artikel 793

De vruchtgebruiker is alleen verplicht de reparaties tot onderhoud te doen.

De grove reparaties blijven ten laste van den eigenaar, ten ware dezelve veroorzaakt mogten zijn door verzuim van gewoon onderhoud, sedert den aanvang van het vruchtgebruik; in welk geval de vruchtgebruiker ook daartoe gehouden is (Bw. 578, 723, 768, 782, 794v., 815, 828, 984; Civ. 605).

#### Artikel 794

Als grove reparaties worden aangemerkt:  
die van zware muren en gewelven;

Keterlambatan dalam memberikan jaminan tidak mengakibatkan pemakai hasil kehilangan hasil yang boleh dinikmatinya dan hasil lain yang harus diserahkan kepadanya sejak haknya mulai berjalan.

#### Pasal 789

Mereka yang diangkat untuk mengurus barang yang termasuk hak pakai hasil, sebelum menunaikan tugasnya, wajib menunjuk penanggung atau barang jaminan yang harus disahkan oleh Hakim.

#### Pasal 790

Semua pengurus wajib tiap tahun memberikan perhitungan dan pertanggungjawaban, demikian pula penutup perhitungan, kepada pemakai hasil. Pada akhir pengurus, mereka harus memberikan perhitungan dan pertanggungjawaban, baik kepada pemilik maupun kepada pemakai hasil. Pemilik yang sehubungan dengan alinea kesatu Pasal 786 mengurus barang, wajib dengan cara yang sama memberikan perhitungan dan pertanggungjawaban kepada pemakai hasil.

#### Pasal 791

Setiap pengurus dapat dipecat dan tugasnya karena alasan yang sama seperti terhadap wali, demikian pula karena kelalaian dalam menunaikan kewajiban tersebut dalam alinea pertama pasal yang lalu.

#### Pasal 792

Bila tugas pengurusan berhenti karena alasan apa pun juga, pemakai hasil memperoleh kembali semua haknya.

#### Pasal 793

Pemakai hasil hanya wajib menyelenggarakan perbaikan untuk pemeliharaan.

Pembetulan kerusakan yang besar-besar adalah kewajiban pemilik, kecuali jika kerusakan itu diakibatkan oleh kelalaian melakukan pemeliharaan biasa sejak hak pakai mulai berjalan; dalam hal ini pemakai harus juga memperbaikinya.

#### Pasal 794

Yang harus dianggap sebagai perbaikan besar adalah:

Perbaikan akan kerusakan berat pada tembok dan langit-langit;

The user of proceeds, to which he was entitled from the time of commencement of the use of proceeds, is not be deprived of the proceeds because of a delay in providing security. (Bw.760, 784, 959; Civ.604)

#### Article 789

Those individuals, appointed to manage the properties subject to the use of proceeds, are required to provide a legally valid personal or business guarantee, prior to acceptance of their management. (Bw.472v., 784v., 792, 803, 816, 1019)

#### Article 790

Each year, managers must account for their actions, to the user of the proceeds, which is include the submission of the balance of their accounts. Upon termination of their management, they is account for their actions to the owner as well as the user of the proceeds. The owner, who, pursuant to the first paragraph in article 786, manages the properties, must in the same manner, account for his actions to the user of the proceeds. (Bw.465v., 791; Rv.764)

#### Article 791

Managers may be discharged for the same reasons as conservators; such as negligence in the fulfillment of the obligation imposed on them as mentioned in the first paragraph of article 790. (Bw.373, 379v., 790, 1022)

#### Article 792

If, for any reason, the management ceases, the user of the proceeds is regain all former rights. (Bw.307, 786, 791, 816, 979, 1020)

#### Article 793

The user of the proceeds shall be obligated only to carry out repairs for the purpose of maintenance. Major repairs is remain the responsibility of the owner, unless these have resulted from negligence in regular \*233 maintenance since the commencement of the use of proceeds; in which case the user of the proceeds is also responsible therefor. (Bw.578, 723, 768, 782, 794v., 815, 828, 984; Civ.605)

#### Article 794

Major repairs include the following: repairs to big walls and arched roofs; repairs to beams and entire roofs; the total repair of dikes, wharf's, plastered waterworks, including supporting and boundary walls. All other repairs shall be regarded as regular maintenance. (Bw.1583; Civ.606)

de herstelling van balken en geheele daken;	Perbaiki balok-balok dan atap seluruhnya;
de geheele herstelling van dijken, van kaden, gemetselde waterwerken, mitsgaders die van steun- en scheidsmuren.	Seluruh perbaikan tanggul besar, tanggul kecil bangunan perairan, demikian pula tembok penyangga dan tembok batas.
Alle andere reparaties worden als gewoon onderhoud gerekend (Bw. 1583; Civ. 606).	Segala perbaikan lainnya harus dianggap sebagai perbaikan biasa.

**Artikel 795**

Noch de eigenaar, noch de vruchtgebruiker, is gehouden te doen opbouwen hetgeen door ouderdom ingestort, of door toeval vernield is (Bw. 607).

**Pasal 795**

Baik pemilik maupun pemakai hasil, tidak wajib membangun kembali apa yang roboh karena sudah tua atau rusak karena suatu kebetulan.

**Article 795**

Neither the owner, nor the user of the proceeds, shall be required to rebuild that which has been damaged due to the passage of time or accident. (Civ.607)

**Artikel 796**

De vruchtgebruiker is gehouden, gedurende zijn genot, voor zijne rekening te nemen alle jaarlijksche en gewone lasten van het erf, gelijk grondrenten, belastingen en andere, die gewoonlijk als lasten der vruchten worden beschouwd (Bw. 727; Civ. 608).

**Pasal 796**

Pemakai hasil, selama menikmatinya wajib membayar segala beban tahunan dan beban biasa bagi tanah yang bersangkutan, seperti bunga tanah, pajak dan lain-lainnya, yang biasanya dianggap sebagai beban dan hasil tersebut.

**Article 796**

The user of the proceeds, shall be required, during the period of his enjoyment, to be responsible for all annual and regular charges imposed on the property, such as ground rent, taxes and other such charges, which are usually regarded as charges incurred in the process of enjoying the proceeds. (Bw.727; Civ.608)

**Artikel 797**

Wat de buitengewone lasten betreft, waarmede het goed, gedurende het vruchtgebruik, mogt worden bezwaard, is de eigenaar verplicht dezelve te betalen, doch de vruchtgebruiker is gehouden hem de interessen daarvan gedurende het vruchtgebruik, te vergoeden.

**Pasal 797**

Mengenai beban luar biasa yang diikatkan pada tanah, selama hak pakai hasil perjalanan, pemilik diwajibkan membayarnya, tetapi pemakai hasil harus mengganti bunganya. Bila pemakai hasil membayar lebih dahulu beban tersebut, maka pada waktu hak pakai hasil terakhir ia boleh menagih kembali dan si pemilik, tetapi tanpa bunga.

**Article 797**

The owner shall be personally liable for special charges, which might be imposed on the property, during the use of the proceeds, although the user of the proceeds is required to compensate him for the interest charged during the use of the proceeds. In the event that the user of the proceeds has paid the charges in advance, he may, upon termination of the use of the proceeds, demand to be reimbursed for the charges but excluding any interest that might have accrued during the use of the proceeds. (Bw.727; Civ. 609)

Indien de vruchtgebruiker die lasten voorgeschoten heeft, vermag hij dezelve, bij het eindigen van het vruchtgebruik, terug te eischen, doch zonder eenige interessen (Bw. 727; Civ. 609).

**Artikel 798**

Die een algemeen vruchtgebruik of een vruchtgebruik onder algemeenen titel heeft, moet met en benevens den eigenaar de schulden betalen op de wijze als volgt:

**Pasal 798**

Barangsiapa mempunyai suatu hak pakai hasil secara umum atau suatu hak pakai hasil dengan alas hak umum, harus membayar segala utang bersama dengan dan di samping memiliki dengan cara berikut:

**Article 798**

An individual who has a general use of proceeds or a use of proceeds based on a general title, is with and in addition to the owner settle the debts in the following manner: The value of the property, which is subject to the use of proceeds shall be estimated; the amount of debts to be settled is then be determined, based on the value of the property. In the event that the user of the proceeds wishes to advance a loan to the value of the property, then the principal sum shall be returned to him at the termination of the use of proceeds, exclusive of interest. If the user of the proceeds is unwilling to advance such a loan, then the owner may either pay this amount himself, in which case the user of the proceeds is owe him the interest charged during the use of the proceeds, or, may encumber or sell part of the properties subject to the use of proceeds, for a sum up to the amount required to settle the debts. (Bw. 799v., 876, 954, 957, 1100; Civ.612)

Men begroot de waarde van het goed, hetwelk aan het vruchtgebruik is onderworpen; men bepaalt vervolgens, naar evenredigheid van die waarde, hetgeen tot de betaling der schulden door het goed moet worden opgebracht.

Nilai dari barang yang termasuk dalam hak pakai hasil ditaksir terlebih dahulu, kemudian ditetapkan menurut perbandingan dengan harga tersebut, berapa yang harus dibayar dan utang-utang tersebut.

Indien de vruchtgebruiker de som welke van het goed moet worden opgebracht, wil voorschieten, moet de hoofdsom, bij het eindigen des vruchtgebruiks, zonder eenige renten, aan hem worden teruggegeven.

Jika pemakai hasil hendak melunasi lebih dahulu utang-utang itu, maka jumlah pokok, pada saat berakhirnya hak pakai hasil, harus dikembalikan kepadanya tanpa bunga.

Zoo de vruchtgebruiker dit voorschot niet wil doen, heeft de eigenaar de keus, of om deze som te betalen, in welk geval, de vruchtgebruiker de interessen daarvan, gedurende het vruchtgebruik, aan hem schuldig wordt; of om een gedeelte der goederen, aan het vruchtgebruik onderworpen, tot het beloop der som die opgebracht moet worden, te doen bezwaren of verkoopen (Bw. 799v., 876, 954, 957, 100; Civ.

Bila pemakai hasil tidak mau membayar persekot itu, maka pemilik boleh memilih, atau membayar jumlah itu, dalam hal mana pemakai hasil harus membayar bunga selama berlangsungnya hak pakai hasil, atau membebani atau menjual sebagian dan barang-barang yang tunduk pada hak pakai hasil, sampai jumlah yang diperlukan.



612).

**Artikel 799**

Hij, die onder eenen bijzonderen titel een vruchtgebruik heeft, is niet gehouden de schulden te voldoen, waarvoor het aan vruchtgebruik onderworpen erf verhypothekend is.

Indien hij dezelve betaalt om de gedwongene onteigening van het erf te voorkomen, heeft hij zijn verhaal op den eigenaar (Bw. 957, 965, 1100, 1105; Civ. 611).

**Artikel 800**

Eene lijfrente, of jaarwedde tot onderhoud, welke door eenen erflater is gemaakt, moet door dengene aan wien het geheele vruchtgebruik is gemaakt, voor het geheel worden voldaan, en door hem, aan wien slechts een gedeelte van het vruchtgebruik is nagelaten, naar evenredigheid van zijn genot, zonder dat door een van beide eenige terugvordering mag worden gedaan (Bw. 764, 798, 960-2o, 1775v.; Civ. 610).

**Artikel 801**

De vruchtgebruiker is alleen gehouden tot de kosten van regtsgedingen welke zijn vruchtgebruik betreffen, en tot alle overige veroordeelingen, waartoe die gedingen kunnen aanleiding geven.

Indien het geschil te gelijker tijd den eigenaar en den vruchtgebruiker aangaat, en zij beide in het geding betrokken zijn, zullen zij tot de kosten bijdragen, in evenredigheid hunner wederzijdsche belangen, door den regter te bepalen (Bw. 803; Rv. 58; Civ. 613).

**Artikel 802**

Indien, gedurende het vruchtgebruik, een derde persoon zich eenige onwettige aanmatiging op het erf veroorlooft, of anderszins de regten van den eigenaar tracht te verkorten, is de vruchtgebruiker gehouden daarvan aan den eigenaar kennis te geven; bij gebreke hiervan, is hij verantwoordelijk voor alle schaden, welke daardoor voor den laatstgenoemden zouden mogen ontstaan, op dezelfde wijze als hij zoude moeten vergoeden het nadeel, door hem of door degenen, voor wie hij moet instaan, tegebragt (Bw. 1366v., 1591; Civ. 614).

**Artikel 803**

Indien de goederen onder beheer van derden gebragt zijn, zijn de bewindvoerders, op straffe van vergoeding van kosten, schaden en interessen, gehouden voor de regten des eigenaars en voor die van den vruchtgebruiker te waken.

Zij kunnen, voor den eigenaar of voor den vruchtgebruiker, noch eischende, noch verwerende, in regten optreden, zonder daartoe door dengene dien de zaak aangaat gemagtigd te zijn (Bw. 786, 789, 801, 1792v).

**Pasal 799**

Barangsiapa mempunyai hak pakai hasil atas alas hak khusus tidak wajib membayar untuk tanah yang dikenakan hak pakai yang dihipotekkan.

Bila ia membayar guna menghindarkan tanah tersebut dan pencabutan hak maka ia berhak menuntut kembali kepada pemilik.

**Pasal 800**

Suatu cagak hidup atau tunjangan tahunan untuk nafkah harus dilunasi seluruhnya oleh orang yang menerima seluruh hak pakai hasil dan oleh orang yang hanya menerima sebagian hak pakai hasil, menurut perimbangan dan penikmatan, tanpa boleh mengajukan suatu tuntutan kembali.

**Pasal 801**

Pemakai hasil hanya diwajibkan untuk membayar biaya perkara yang menyangkut hak pakai hasilnya dan untuk semua hukuman lain sehubungan dengan perkara itu.

Bila perkara itu menyangkut pemilik dan pemakai hasil bersama-sama, mereka harus membayar biaya itu, masing-masing seimbang dengan kepentingan mereka menurut penetapan Hakim.

**Pasal 802**

Bila semua hak pakai hasil berjalan pihak ketiga melakukan suatu perbuatan yang tidak sah terhadap tanah yang bersangkutan atau dengan cara lain berusaha mengurangi hak pemakai, maka pemakai hasil wajib memberitahukan hal itu kepada pemilik bila ia dilalaikan maka ia harus bertanggungjawab atas segala kerugian yang timbul karenanya bagi pemilik, seakan-akan perbuatan yang merugikan itu dilakukan oleh pemakai sendiri atau oleh orang-orang yang harus ditanggungnya.

**Pasal 803**

Bila barang-barang itu ditempatkan dalam pengurusan pihak ketiga, maka pengurus inilah yang wajib menjaga hak-hak pemilik dan pemakai hasil, atau ancaman mengganti biaya kerugian dan bunga.

Pengurus itu, tanpa kuasa dan pihak yang berperkara baik sebagai penggugat maupun sebagai tergugat, tidak dapat mengajukan diri dalam perkara untuk pemilik atau untuk pemakai hasil.

**Article 799**

An individual, who has the use of proceeds based on a special title, is not be required to settle the debts, in respect of which the property subject to the use of proceeds, has been secured. In the event that he settles this debt in order to prevent \*234 eviction from the property, he may claim reimbursement therefor from the owner. (Bw.957, 965, 1100, 1105; Civ.611)

**Article 800**

A life-annuity, or annual allowance for support, which has been provided by a testator, is devolve in its entirety upon the individual to whom the entire use of proceeds has been bequeathed, and in proportion to the enjoyment of the individual who has been bequeathed part only of the use of proceeds, subject to neither individual being permitted to file a claim. (Bw.764, 798, 960-2, 1775v.; Civ.610)

**Article 801**

The user of the proceeds shall be liable only for the payment of the costs incurred in lawsuits concerning his use of proceeds, and the payment of all other penalties arising from such lawsuits. If the dispute concerns the owner and the user of the proceeds simultaneously, and they are both parties in the suit, they is contribute to the costs, in proportion to their mutual interests, to be determined by the judge. (Bw.803; Rv.58; Civ.613)

**Article 802**

If, during the use of the proceeds, a third party commits an unlawful act on the property, or attempts to curtail the rights of the owner, the user of the proceeds shall be required to notify the owner thereof; failure to do so is render him liable for any damage resulting from the unlawful act, in the same manner as he is required to compensate for damage caused by him or those for whom he is responsible. (Bw.1366v., 1591; Civ. 614)

**Article 803**

If the properties are managed by a third party, the managers must protect the rights of the owner and the user of the proceeds; failure to do so is render them liable for costs, damages and interest. They may not act on behalf of the owner or the user of the proceeds in court, whether plaintiff or defendant, without having been authorized to do so by the party involved in the case. (Bw.786, 789, 801, 1792v.)

**Artikel 804**

Indien eene kudde beesten, waarvan het vruchtgebruik is gegeven door toeval of door ziekte, en buiten de schuld des vruchtgebruikers, geheel verloren gaat, is deze alleenlijk verplicht aan den eigenaar verantwoording te doen van de huiden, of van derzelve waarde.

Indien de kudde niet geheel is verloren gegaan, is de vruchtgebruiker gehouden het getal der gestorven beesten uit de jongen aan te vullen (Bw. 761, 807-60, 811, 824; Civ. 616).

**Artikel 805**

Indien het vruchtgebruik niet op eene geheele kudde, maar op een of meer beesten is gelegd, en een of meer derzelve, buiten de schuld des vruchtgebruikers, zijn komen te sterven, is deze niet verplicht dezelve aan te vullen, of de waarde daarvan uit te keeren, maar hij moet alleen de huiden of de waarde daarvan terug geven (Bw. 761, 807-60, 824; Civ. 615).

**Artikel 806**

De vruchtgebruiker van een schip is verplicht om hetzelfde, in geval eener buitenlandsche reis, te laten verzekeren. Bij gebreke hiervan, is hij verantwoordelijk voor alle schade, welke daardoor voor den eigenaar zoude mogen ontstaan (Bw. 813; K. 592v., 784).

**VIERDE AFDEELING****Hoe het vruchtgebruik eindigt****Artikel 807**

Vruchtgebruik eindigt:

- 1o. door den dood van den vruchtgebruiker (Bw. 772, 808, 1318);
- 2o. wanneer de tijd tot welken, of de voorwaarden waaronder hetzelfde is toegestaan, verlopen of vervuld zijn (Bw. 809v.);
- 3o. door vermenging, wanneer de bloote eigendom en het vruchtgebruik zijn gekomen in dezelfde hand (Bw. 756, 1436v.);
- 4o. door afstand van den vruchtgebruiker, ten behoeve van den eigenaar (Bw. 772, 1341);
- 5o. door verjaring, wanneer de vruchtgebruiker gedurende dertig jaren van zijn regt geen gebruik heeft gemaakt (Bw. 1946v.);
- 6o. door den geheelen ondergang der zaak, waarop het vruchtgebruik is gevestigd (Bw. 314, 703v., 718v., 736, 754, 811, 815, 1169, 1444v.; Civ. 617).

**Artikel 808**

Vruchtgebruik ten voordeele van verscheiden personen gezamenlijk gegeven, houdt eerst op

**Pasal 804**

Bila sekawanan binatang hak pakai yang hasilnya diberikan, karena kebetulan atau penyakit dan di luar kesalahan pemakai hasil, semuanya musnah, maka pemakai hasil hanya wajib bertanggung jawab atas kulitnya atau harga kulit kepada pemilik.

Bila tidak seluruhnya musnah, pemakai hasil wajib mengganti yang mati dengan anak-anaknya yang baru.

**Pasal 805**

Bila hak pakai hasil tidak meliputi semua kawanan binatang, melainkan hanya seekor atau beberapa ekor saja, dan seekor atau lebih di antaranya mati di luar kesalahan pemakai hasil maka pemakai hasil itu tidak wajib menggantinya atau membayar harganya, ia hanya diharuskan mengembalikan kulitnya atau harga kulit.

**Pasal 806**

Pemakai hasil atas sebuah kapal, sebelum berlayar ke luar negeri, wajib mengambil asuransi untuk kapal itu, dan jika dilalaikannya kewajiban ini maka ia bertanggung jawab untuk semua kerugian yang timbul karenanya bagi pemilik.

**BAGIAN 4****Berakhirnya Hak Pakai Hasil****Pasal 807**

Hak pakai hasil berakhir:

1. karena meninggalnya pemakai hasil;
2. bila tenggang waktu hak pakai hasil itu telah lewat, atau syarat-syarat diberikannya hak itu telah dipenuhi;
3. karena percampuran, yaitu bila hak milik dan hak pakai hasil jatuh ke tangan satu orang;
4. karena pemakai hasil melepaskan haknya untuk pemilik;
5. karena lewat waktu, yaitu bila pemakai hasil selama tiga puluh tahun tidak menggunakan haknya
6. karena semua barang yang berhubungan dengan hak pakai hasil itu musnah.

**Pasal 808**

Hak pakai hasil yang diberikan kepada beberapa orang bersama-sama, berakhir

**Article 804**

In the event that the use of proceeds from a herd of animals is granted, which herd of animals is totally destroyed by accident or illness due to no fault of the user of the proceeds, he is only be required to account to the owner for the skins or the value thereof. If the herd is only partially destroyed, the user of the proceeds shall be required to replace the dead animals with the young. (Bw. 761, 807-6, 811, 824; Civ.616)

**Article 805**

If the use of the proceeds only relates to one or more animals and not to the whole herd and those animals die due to no fault of the user of proceeds, he is not be required to replace those animals or reimburse the value thereof but is only required to return the skins or the value thereof. (Bw.761, 807-6, 824; Civ.615)

**Article 806**

The user of the proceeds of a ship must insure it in the event of overseas travel. Failure to do so is render him liable to the owner for any damage caused. \*235 (Bw.813; K.592v.,784)

**Section 4****Termination of the use of proceeds****Article 807**

The use of proceeds is terminate as follows: 1. due to the demise of the user of the proceeds; (Bw.772, 808, 1318) 2. if the time period or the requirements in respect of use of proceeds has expired or has been complied with; (Bw.809v.) 3. by merger, resulting in the property and the use of proceeds being held by one individual; (Bw.756, 1436v.) 4. by relinquishment of the use of proceeds by the user for the benefit of the owner; (Bw.772, 1341) 5. by prescription, if the user of the proceeds has not made use of his rights for a period of thirty years; (Bw.1946v.) 6. by the destruction of the property subject to the use of proceeds. (Bw.314, 703v., 718v., 736, 754, 811, 815, 1169, 1444v.; Civ.617)

**Article 808**

The use of proceeds granted in the interest of several individuals jointly, is terminate upon

door den dood van den laatsten.

Vruchtgebruik ten voordeele van een zedelijk ligchaam houdt op door ontbinding van hetzelfde (Bw. 810, 1002, 1653).

#### Artikel 809

Het vruchtgebruik, hetwelk gegeven is tot dat een derde persoon eenen zekeren ouderdom zal bereikt hebben, blijft tot dat tijdstip voortduren, al ware het dat deze persoon voor den vastgestelden ouderdom mogt overleden zijn; behoudens hetgeen, bij den veertienden titel van het eerste boek van dit Wetboek, aangaande het wettelijk genot van de ouders bepaald is (Bw. 311, 314; Civ. 620).

#### Artikel 810

Geen vruchtgebruik kan aan een zedelijk ligchaam langer dan voor dertig jaren worden toegestaan (Bw. 808, 1653; Civ. 619).

#### Artikel 811

Indien slechts een gedeelte der aan vruchtgebruik onderworpen zaak is te niet gegaan, blijft het vruchtgebruik voor hetgeen overig is bestaan.

Overstroming van den grond doet het vruchtgebruik geenszins te niet gaan, voor zoo verre de vruchtgebruiker, naar den aard der zaak, in staat is zijn regt uit te oefenen.

Het vruchtgebruik herleeft in zijn geheel, nadat de grond door de natuur of door den arbeid weder zal zijn droog geworden; behoudens de bepaling van artikel 594 (Bw. 545, 593, 598, 804; Civ. 623).

#### Artikel 812

Indien het vruchtgebruik alleen op een gebouw gevestigd is, en dit gebouw door brand of een ander toeval vernield, of door ouderdom is ingestort, heeft de vruchtgebruiker geen regt van genot, noch op den grond, noch op de bouwstoffen.

Indien het vruchtgebruik gevestigd is op een stuk goed, waarvan het gebouw een gedeelte uitmaakt, blijft de vruchtgebruiker in het genot van den grond, en mag zich van de bouwstoffen bedienen, het zij om hetgeen vernield is weder op te bouwen, het zij om andere gebouwen te herstellen, welke een gedeelte van het goed uitmaken (Bw. 807-60; Civ. 624).

#### Artikel 813

Het vruchtgebruik van een vaartuig gaat te niet, wanneer dit zich buiten staat bevindt om hersteld te worden.

De vruchtgebruiker heeft geen regt op het wrak of de overblijfselen (Bw. 761, 806, 807-60).

#### Artikel 814

dengan meninggalnya pemakai yang terakhir.

#### Pasal 809

Tanpa mengurangi ketentuan dalam Bab 14 Buku Pertama kitab undang-undang ini tentang hak nikmat yang diberikan undang-undang bagi orangtua, hak pakai hasil yang diberikan kepada orang ketiga hingga ia mencapai batas usia tertentu, tetap berlaku sampai batas usia tersebut, sekalipun orang ini sebelum batas usia tersebut telah meninggal dunia.

#### Pasal 810

Tidak ada hak pakai hasil yang dapat diberikan kepada suatu perhimpunan untuk suatu jangka waktu lebih dan tiga puluh tahun.

#### Pasal 811

Bila barang yang dikenakan hak pakai hasil hanya sebagian saja yang musnah, maka hak itu tetap berlaku atas bagian yang masih ada.

Bencana banjir yang menimpa tanah sama sekali tidak mengakibatkan berakhirnya hak pakai hasil atas tanah itu, sejauh pemakai hasil, menurut sifat barangnya, masih dapat menjalankan haknya.

Hak pakai hasil pulih kembali seluruhnya, setelah tanah tersebut karena alam atau karena pekerjaan orang, menjadi kering kembali tanpa mengurangi ketentuan pasal 594.

#### Pasal 812

Bila hak pakai hasil hanya dikenakan atas gedung, dan gedung hancur karena kebakaran atau rusak tanpa disengaja atau runtuh karena tuanya, maka pemakai hasil tidak berhak menikmati hasil tanahnya, atau memakai bahan-bahan reruntuhan dan gedung tersebut.

Bila hak pakai hasil diberikan atas suatu barang, yang sebagian berupa gedung, pemakai hasil tetap berhak menikmati tanah dan menggunakan bahan-bahan reruntuhan gedung itu, baik untuk membangun gedung baru, maupun untuk memperbaiki gedung yang juga merupakan bagian dan barang itu.

#### Pasal 813

Hak pakai hasil atas sebuah perahu berakhir, bila perahu itu sedemikian rusak, sehingga tidak dapat diperbaiki lagi.

Pemakai hasil tidak berhak atas sebuah bahan-bahan reruntuhan ataupun sisa-sisa perahu tersebut.

#### Pasal 814

the demise of the last surviving individual. The use of proceeds granted in the interest of an entity is terminate as a result of the liquidation of such entity. (Bw.810, 1002, 1653)

#### Article 809

The use of proceeds which has been granted until a third individual has reached a certain age, is continue until that time, notwithstanding that the person may pass away before reaching the stipulated age without prejudice to the stipulations in the fourteenth chapter of the first book of this Civil Code regarding the legal enjoyment of the parents. (Bw.311, 314; Civ.620)

#### Article 810

The use of proceeds may not be granted to an entity for longer than thirty years. (Bw.808, 1653; Civ.619)

#### Article 811

If part only of the property subject to the use of proceeds has been destroyed, the use of proceeds is continue to be valid in respect of the remainder thereof. Floods is not result in termination of the use of proceeds, to the extent that the user of the proceeds is able to exercise his right in accordance with the nature of the circumstances. The use of the proceeds shall be fully reinstated, after the property has dried up either as a result of nature or manual labor; without prejudice to the stipulation in article 594. (Bw.545, 593, 598, 804; Civ.623).

#### Article 812

In the event that the use of proceeds relates only to a building, which is destroyed by fire or some other accident or due to old age, the user of the proceeds is not have any right of enjoyment with regard to the property \*237 or to the building materials. If the use of proceeds covers a plot of land, of which the building is part, the user of the proceeds is have the enjoyment of the land, and may use the building materials, either to re-build that which was destroyed, or to repair other buildings which comprise part of the property. (Bw. 807-6; Civ.624)

#### Article 813

The use of proceeds of a vessel shall be deemed void, in the event that the vehicle is irreparable. The user of the proceeds is not be entitled to the wreck or remains thereof. (Bw.761, 806, 807-6)

#### Article 814

Het vruchtgebruik van eene rente, inschuld of verbindtenis, houdt niet op door de aflossing der hoofdsom.

De vruchtgebruiker heeft het regt om de wederbelegging daarvan te zijnen voordeele te vorderen (Bw. 764).

#### Artikel 815

Het vruchtgebruik kan ook eindigen door het misbruik hetwelk de vruchtgebruiker van zijn genot maakt, het zij door het goed te beschadigen, het zij door hetzelfde, bij gebreke van genoegzame herstelling en onderhoud, te laten vervallen (Bw. 782, 793, 802; Civ. 618).

#### Artikel 816

De regter kan, in die gevallen, en naar gelang der omstandigheden, het zij de geheele vernietiging van het vruchtgebruik uitspreken, het zij de goederen onder het beheer van eenen derde stellen, of wel dezelve aan den eigenaar doen overgeven, met last om jaarlijks aan den vruchtgebruiker eene bepaalde som te betalen, tot op het oogenblik toe, waarop het vruchtgebruik zoude hebben moeten ophouden.

Indien evenwel de vruchtgebruiker of deszelfs schuldeischers aanbieden om het gepleegde misbruik dadelijk te herstellen, en voor het vervolg voldoende zekerheid te geven, zal de regter den vruchtgebruiker in het genot van zijne regten kunnen handhaven (Bw. 734, 789v., 802, 1131v.; Civ. 618).

#### Artikel 817

Het te niet gaan van het vruchtgebruik doet de huuroontracten, volgens art. 772 aangeaan, niet ophouden (Bw. 773; Civ. 595).

### ELFDE TITEL

#### Van het gebruik en de bewoning

#### Artikel 818

Het regt van gebruik en dat van bewoning zijn zakelijke regten, welke verkregen worden en te niet gaan op dezelfde wijze als het vruchtgebruik (Bw. 759, 807; Civ. 625).

#### Artikel 819

De verplichting aan den vruchtgebruiker opgelegd om zekerheid te stellen, staat en beschrijving te maken, als een goed huisvader te genieten en de zaak terug te geven, is ook op hem die het regt van gebruik of bewoning heeft toepasselijk (Bw. 782v.; Civ. 626v).

#### Artikel 820

Het regt van gebruik en dat van bewoning worden geregeld naar den titel, waarbij dezelve zijn daargesteld; indien bij den titel geene bepalingen omtrent de uitgestrektheid dier regten gemaakt zijn, worden dezelve overeenkomstig de volgende artt. geregeld

Hak pakai hasil atas bunga, uang, piutang atau ikatan tidak berakhir karena dilunasinya uang pokok.

Pemakai hasil berhak menuntut supaya uang tersebut dibungakan lagi untuknya.

#### Pasal 815

Hak pakai hasil dapat juga berakhir karena pemakai hasil menyalahgunakan haknya, baik karena merusak barang itu maupun karena membiarkannya menjadi rusak, dengan cara tak memperbaiki dan tak memeliharanya.

#### Pasal 816

Dalam hal tersebut dan tergantung pada keadaan, Hakim boleh menyatakan batal seluruh hak pakai hasil, atau menyerahkan barang dalam pengurusan pihak ketiga. atau niyerahkannya kembali kepada pemilik dengan perintah agar setiap tahun ia membayar sejumlah uang tertentu kepada pemakai hasil sampai waktu hak pakai hasil itu berakhir.

Tetapi bila pemakai hasil atau yang berpiutang kepadanya menawarkan diri untuk memperbaiki penyalahgunaan itu dan untuk selanjutnya memberikan jaminan yang cukup, maka Hakim boleh mempertahankan pemakai hasil dalam menikmati hak-haknya.

#### Pasal 817

Dengan berakhirnya hak pakai hasil, tidaklah berakhir segala perjanjian sewa yang diadakan menurut Pasal 772.

### BAB XI

#### HAK PAKAI DAN HAK MENDIAMI

#### Pasal 818

Hak pakai dan hak mendiami, diperoleh dan berakhir dengan cara yang sama seperti hak pakai hasil.

#### Pasal 819

Kewajiban yang dibebankan pada pemakai hasil untuk memberi jaminan, untuk membuat catatan dan pendaftaran, untuk menikmatinya sebagai seorang bapak rumah tangga yang baik, dan untuk mengembalikan barang yang bersangkutan, berlaku juga bagi orang yang mempunyai hak pakai atau hak mendiami.

#### Pasal 820

Hak pakai dan hak mendiami diatur menurut alas hak yang melahirkan hak-hak itu bila dalam alas hak itu tidak diatur seluasnya hak-hak itu, maka hal itu diatur sesuai dengan pasal-pasal berikut.

The use of proceeds of any interest, loan or agreement is not cease as a result of the settlement of the principal sum. The user of the proceeds shall be entitled to demand the re-investment thereof for his benefit. (Bw. 764)

#### Article 815

The use of proceeds may also terminate as a result of abuse by the user of the proceeds of enjoyment, whether by damaging the properties, or by allowing such properties to deteriorate by failing to carry out appropriate repair and maintenance thereof. (Bw.782, 793, 802; Civ.618)

#### Article 816

The judge may, in those circumstance, either order total destruction of those properties in respect of which the use of proceeds has been granted, or place the properties under the management of a third party, or return the properties to the owner, with the provision that he must pay a certain sum to the user of the proceeds on an annual basis, until such time that the use of proceeds would have terminated. If, however, the user of the proceeds or his creditors offer to repair the damage caused by the abuse committed, and to provide sufficient security thereafter, the judge is re-instate the user of the proceeds in the position of enjoyment of his rights. (Bw.734, 789v., 802, 1131v.; Civ.618)

#### Article 817

The nullification of the use of proceeds is not terminate the lease agreements concluded pursuant to article 772. (Bw.773; Civ.595)

### Chapter XI

#### Concerning use and occupation

#### Article 818

The right of use and that of occupation are property rights which are obtained and revoked in the same manner as the use of proceeds. (Bw.759, 807; Civ.625)

#### Article 819

The obligations imposed on the user of the proceeds to provide security, to draft an inventory and description of the property, to enjoy the property as a proper head of the household and to return the property, is also apply to the individual who has the right of use and occupation. (Bw.782v.; Civ.626v.)

#### Article 820

The right of use and occupation shall be regulated in accordance with the chapter which deals with these; in the event that no provisions regarding the extent of those rights have been made, these rights shall be regulated in accordance with the following articles.

(Bw. 717, 735, 826; Civ. 628v).

**Artikel 821**

Hij, die het regt van gebruik op een erf heeft, vermag daarvan slechts zoo vele vruchten te trekken, als hij voor zich en zijn huisgezin noodig heeft (Bw. 825; Civ. 630).

**Artikel 822**

Zaken welke door het gebruik verloren gaan, kunnen geen onderwerp uitmaken van het regt van gebruik, doch indien dat regt op soortgelijke zaken is toegestaan, wordt hetzelfde als vruchtgebruik beschouwd (Bw. 757).

**Artikel 823**

De gebruik mag zijn regt aan geen ander afstaan of verhuren (Bw. 772, 821; Civ. 631).

**Artikel 824**

Ten aanzien van beesten, heeft de gebruiker het regt om daarmede zijn werk te doen, en de melk, voor zoo verre de behoefte van hem en zijn huisgezin vordert, alsmede den mest, te gebruiken, doch hij heeft geenszins het genot van de wol of de jongen der beesten (Bw. 804v).

**Artikel 825**

Het regt van gebruik, op een erf gevestigd, bevat noch de jagt, noch de visscherij, maar de gebruiker heeft het genot der erfdienstbaarheden (Bw. 821).

**Artikel 826**

Ten opzichte van een huis, bestaat er geen onderscheid tusschen het regt van gebruik en dat van bewoning.

Hij die het regt van bewoning in een huis heeft, mag daarin met zijn huisgezin wonen, zelfs indien hij op het tijdstip, waarop hem dat regt werd toegestaan, mogt zijn ongehuwd geweest.

Dat regt bepaalt zich tot hetgeen noodzakelijk is ter bewoning van den gebruiker en van deszelfs huisgezin (Bw. 827v.; Civ. 632v).

**Artikel 827**

Het regt van bewoning mag niet worden afgestaan, noch verhuurd (Bw. 772, 823; Civ. 634).

**Artikel 828**

Indien de gebruiker alle de vruchten van het erf geniet, of het geheele huis bewoont, is hij even als een vruchtgebruiker verplicht de kosten van bebouwing en de herstellingen tot onderhoud, mitsgaders de belastingen en andere lasten, te dragen.

Indien hij slechts een gedeelte der vruchten geniet, of een deel van het huis bewoont, moet

(Bw.717, 735, 826; Civ. 628v.)

**Pasal 821**

Barangsiapa mempunyai hak pakai atas sebidang tanah pekarangan, hanya boleh mengambil hasil-hasilnya, sebanyak yang diperlukan untuk din sendiri dan seisi rumahnya.

**Pasal 822**

Barang-barang yang dapat habis karena pemakaian, tidak dapat dijadikan obyek dan hak pakai, tetapi bila hak dibenkan atas barang-barang seperti itu, maka hak itu dianggap sebagai hak pakai.

**Pasal 823**

Pemakai tidak boleh menyerahkan atau menyewakan haknya kepada orang lain.

**Pasal 824**

Dalam hal binatang-binatang, pemakai berhak mempekerjakannya dan menggunakan susunya, sekedar diperlukan untuk diri sendiri dan seisi rumahnya, demikian pula memakai sabuknya. tetapi sama sekali tidak boleh menikmati bulunya atau anak-anaknya.

**Pasal 825**

Hak pakai atas sebidang pekarangan tidak meliputi hak untuk berburu dan mencari ikan, tetapi pemakai berhak menikmati segala hak pengabdian tanah.

**Pasal 826**

Dalam hal sebuah rumah, tidak ada perbedaan antara hak pakai dan hak mendiami. Barangsiapa mempunyai hak mendiami sebuah rumah boleh bertempat tinggal di situ bersama keluarga serumahnya, sekalipun pada saat memperoleh hak itu sebelum ia kawin. Hak itu terbatas pada hal yang sangat diperlukan untuk kediaman pemakai dan keluarga serumahnya.

**Pasal 827**

Hak mendiami tidak boleh diserahkan ataupun disewakan.

**Pasal 828**

Bila pemakai menikmati semua hasil dan pekarangan, atau mendiami seluruh rumah, maka ia, seperti halnya pemakai hasil, wajib menanggung biaya-biaya untuk penanaman dan perbaikan untuk pemeliharaan. demikian pula pajak dan beban lain. Bila ia hanya menikmati sebagian dari hasil-hasil atau mendiami sebagian dan rumah, maka ia harus membayar biaya dan beban itu menurut luas

**Article 821**

An individual, who has the right to use a plot of land, is only take such proceeds as are necessary for himself and his family. (Bw.825; Civ.630)

**Article 822**

Properties which are consumable, cannot be the subject matter of the right of use; in the event that such right is permitted in respect of similar properties, it shall be regarded as use of proceeds. (Bw.757)

**Article 823**

The user cannot relinquish or assign his right to another person . (Bw.772, 821; Civ.631)

**Article 824**

The user may use animals for work purposes, and may take their milk to meet his and his family's requirements; he may also make use of the manure, but he is not have the enjoyment of the wool or the animal's young. (Bw.804v.)

**Article 825**

The right of use in respect of a plot of land, is not include the right to hunt or fish, however, the user shall be entitled to enjoy the benefits of servitude's. (Bw.821)

**Article 826**

There shall be no distinction between the right of use and that of occupation, of a house. An individual, who has the right of occupation in respect of a house, may occupy such with his family, even if he was unmarried at the time that the right was granted to him. Such right is stipulate whatever is required for the occupation by the user and his family. (Bw.827v.; Civ.632v.)

**Article 827**

The right of occupation is not be \*240 relinquished or assigned. (Bw. 772, 823; Civ.634)

**Article 828**

If the user enjoys all the proceeds of the plot of land, or occupies the entire house, he is, in the same manner as the user of the proceeds, be responsible for the costs incurred for the rebuilding and the maintenance repairs, including taxes and other charges involved. If he only enjoys part of the proceeds, or occupies only part of the house, he is contribute to the costs and charges in proportion to his

hij tot die kosten en lasten bijdragen, naar evenredigheid van zijn genot (Bw. 793v., 796v.; Civ. 635).

#### Artikel 829

Het gebruik van bosschen en beplantingen, aan eenen bijzonderen persoon toegestaan, geeft aan den gebruiker alleen het regt om zich van het doode hout te bedienen, en om van het hakout te nemen hetgeen voor hem en zijn huisgezin noodig is (Bw. 766v.; Civ. 636).

### TWAALFDE TITEL..

#### Van erfopvolging bij versterf

#### EERSTE AFDEELING

#### Algemeene bepalingen

#### Artikel 830

Erfopvolging heeft alleen door den dood plaats (Bw. 3, 472; Civ. 718v).

#### Artikel 831

Indien verscheiden personen, van welke de een tot des anderen erfenis geroepen is, door een en hetzelfde ongeval, of op denzelfden dag, omkomen, zonder dat men weten kunne wie het eerst overleden zij, worden zij vermoed op hetzelfde oogenblik gestorven te zijn, en er heeft geen overgang van erfenis van den eenen ten behoeve van den anderen plaats (Bw. 836, 894, 1916; Civ. 720v).

#### Artikel 832

(Gew. S. 35-486) Tot de erfenis worden door de wet geroepen de wettige en de natuurlijke bloedverwanten en de langstlevende echtgenoot, volgens de hierna vastgestelde regelen.

Bij gebreke van bloedverwanten en van eenen overblijvendenden echtgenoot, vervallen de goederen aan den lande, onder den last om de schulden te voldoen, voor zoo ver de waarde dier goederen, toereikende is (Bw. 141, 520, 852v., 862v., 873, 1059, 1126v.; S. 1850-3; cf. noot Bw. 1128; Civ. 723).

#### Artikel 833

De erfgenamen treden van regtswege in het bezit der goederen, regten en regtsvorderingen van den overledene.

Indien er geschil ontstaat wie erfgenaam, en alzoo tot dat bezit bevoegd is, kan de regter bevelen dat de goederen onder geregelijke bewaring zullen worden gesteld.

Het land moet zich door den regter doen in het bezit stellen, en is, op straffe van vergoeding van kosten, schade en interessen, gehouden de nalatenschap te laten verzegelen, en eene boedelbeschrijving te doen opmaken, in den vorm voor de aanvaarding van nalatenschappen onder het vorregt van boedelbeschrijving vastgesteld (Bw. 257v., 270v., 528, 541, 584, 852v., 866, 874v., 955v.,

haknya.

#### Pasal 829

Hak pakai atas hutan-hutan dan penanaman-penanaman yang diberikan kepada seseorang, hanya memberi hak untuk menggunakan kayu-kayu yang mati dan mengambil kayu tebang yang diperlukan untuk diri sendiri, dan keluarga serumahnya.

### BAB XII

#### PEWARISAN KARENA KEMATIAN

#### BAGIAN 1

#### Ketentuan-ketentuan Umum

#### Pasal 830

Pewarisan hanya terjadi karena kematian.

#### Pasal 831

Bila beberapa orang, yang antara seorang dengan yang lainnya ada hubungan pewarisan, meninggal karena suatu kecelakaan yang sama, atau meninggal pada hari yang sama, tanpa diketahui siapa yang meninggal lebih dahulu, maka mereka dianggap meninggal pada saat yang sama, dan terjadi peralihan warisan dan yang seorang kepada yang lainnya.

#### Pasal 832

Menurut undang-undang, yang berhak menjadi ahli waris ialah keluarga sedarah, baik yang sah menurut undang-undang maupun yang di luar perkawinan, dan suami atau isteri yang hidup terlama, menurut peraturan-peraturan berikut ini.

Bila keluarga sedarah dan suami atau isteri yang hidup terlama tidak ada, maka semua harta peninggalan menjadi milik negara, yang wajib melunasi utang-utang orang yang meninggal tersebut, sejauh harga harta peninggalan mencukupi untuk itu.

#### Pasal 833

Para ahli waris, dengan sendirinya karena hukum, mendapat hak miik atas semua barang, semua hak dan semua piutang orang yang meninggal.

Bila ada perselisihan tentang siapa yang berhak menjadi ahli waris, dan dengan demikian berhak memperoleh hak milik seperti tersebut di atas, maka Hakim dapat memerintahkan agar semua harta peninggalan itu ditaruh lebih dahulu dalam penyimpanan Pengadilan.

Negara harus berusaha agar dirinya ditempatkan pada kedudukan besit oleh Hakim, dan berkewajiban untuk memerintahkan penyegelan harta peninggalan itu, dan memerintahkan pembuatan perincian

enjoyment. (Bw. 793v., 796v.; Civ.635)

#### Article 829

The use of forest and plants, granted to a specific person, is entitle the user only to make use of the dead wood and to take fire wood to the extent required for him and his family. (Bw.766v.; Civ.636)

### Chapter XII

#### Concerning succession by demise

#### Section 1

#### General provisions

#### Article 830

Succession is only result from demise. (Bw.3, 472; Civ. 718v.)

#### Article 831

In the event that several persons, who are related to one another by inheritance, should all die in the same accident, or on the same day, and if there is no evidence of the priority of their time of death, they shall be presumed to have died at the same instant, and no transfer of inheritance is take place from one to the other. (Bw.836, 894, 1916; Civ.720v.)

#### Article 832

(Amended by S.35-486) The lawful heirs to the property comprising the inheritance shall be the lawful and blood relatives and the surviving spouse, in accordance with the following regulations. In the absence of blood relatives and a surviving spouse, the properties is devolve upon the State, with the provision that the debts of the estate shall be settled, to the extent that the value of the properties is sufficient. (Bw.141, 520, 852v., 862v., 873, 1059, 1126v.; S.1850-3; Bw.1128; Civ.723)

#### Article 833

The heirs is by law assume possession of the properties, rights and lawsuits of the deceased. In the event of a dispute over who shall be heir, and who shall be authorized to hold title to the property, the judge may order that the properties shall be held in the court's safekeeping. The judge is order that the State is hold the property, and shall be obligated to seal the estate, and have an estate description drafted, in the form of an acceptance of inheritances stipulated pursuant to the privilege of estate description; failure to do so is render the State liable for compensation of costs, damages and interest. (Bw.257v., 270v., 528, 541, 584, 852v., 866, 874v., 955v., 1023v., 1044v., 1051, 1126v., 1299, 1318, 1528, 1717, 1730v., 1743, 1819, 1826; Rv.7, 248v.; Civ.724)

1023v., 1044v., 1051, 1126v., 1299, 1318, 1528, 1717, 1730v., 1743, 1819, 1826; Rv. 7, 248v.; Civ. 724).

#### Artikel 834

De erfgenaam heeft eene regtsvordering tot verkrijging der erfenis tegen alle degenen die, hetzij onder dien titel of zonder titel, in het bezit zijn van de geheele nalatenschap, of van een gedeelte daarvan, mitsgaders tegen degenen, die met arglust hebben opgehouden te bezitten (Bw. 564).

Hij kan deze regtsvordering instellen voor het geheel, indien hij alleen erfgenaam is, en voor zijn aandeel zoo er meerdere erfgenamen zijn.

Die regtsvordering strekt tot afgifte van al hetgeen zich, onder welken titel ook, in de nalatenschap bevindt, met de vruchten, inkomsten en schadeloosstelling, volgens de regelen welke in den derden titel van dit boek ten aanzien van de opvordering van eigendom zijn voorgeschreven (Bw. 574v., 955, 1334, 1537; Rv. 102).

#### Artikel 835

Die regtsvordering verjaart door een tijdsverloop van dertig jaren, te rekenen van den dag waarop de erfenis is opgevallen (Bw. 269v., 955, 1967).

#### Artikel 836

Ten einde als erfgenamen te kunnen optreden, moet men bestaan op het oogenblik dat de erfenis is opgevallen, met inachtneming van den regel, bij art. 2 van dit Wetboek vastgesteld (Bw. 489v., 831, 899; Civ. 725).

#### Artikel 837

Bij S. 72-11 jjs. 15-299, 642 (iwg. 1 Jan. 1916) in art. 837 afgeschaft en bepaald:

Indien eene nalatenschap, waartoe zoowel goederen in Indonesie als daarbuiten behooren, gedeeld wordt tusschen vreemdelingen, niet ingezetenen en Nederlandsche onderdanen, nemen de laatstgenoemden eene waarde vooruit, evenredig naar de mate van hun erfdeel, met de waarde der goederen, van welke eigendomsverrijking zij door buitenlandsche wetten of gewoonten zouden zijn uitgesloten. (Ned. ond. 1).

De waarde wordt vooruit genomen op de goederen der nalatenschap, ten aanzien waarvan de uitsluiting niet bestaat (AB. 5; Civ. 726).

#### Artikel 838

(Gew. S. 17-497) Als onwaardig om erfgenaam te zijn, worden beschouwd en als zoodanig van de erfenis uitgesloten:

1o. hij, die veroordeeld is ter zake dat hij den overledene heeft omgebracht of getracht heeft

harta itu, dalam bentuk yang ditetapkan untuk penerimaan warisan dengan hak istimewa akan pemerincian harta, dengan ancaman untuk mengganti biaya, kerugian dan bunga.

#### Pasal 834

Ahli waris berhak mengajukan gugatan untuk memperoleh warisannya terhadap semua orang yang memegang besit atas seluruh atau sebagian warisan itu dengan alas hak ataupun tanpa alas hak, demikian pula terhadap mereka yang dengan licik telah menghentikan besitnya.

Dia boleh mengajukan gugatan itu untuk seluruh warisan bila ia adalah satu-satunya ahli waris, atau hanya untuk sebagian bila ada ahli waris lain. Gugatan itu bertujuan untuk menuntun supaya diserahkan apa saja yang dengan alas hak apa pun ada dalam warisan itu, beserta segala penghasilan, pendapatan dan ganti rugi, menurut peraturan-peraturan yang termaktub dalam Bab III buku ini mengenai penuntutan kembali hak milik.

#### Pasal 835

Tuntutan itu menjadi lewat waktu dengan lewatnya waktu tiga puluh tahun, terhitung dan hari terbukanya warisan itu.

#### Pasal 836

Agar dapat bertindak sebagai ahli waris, seseorang harus sudah ada pada saat warisan itu dibuka, dengan mengindahkan ketentuan dalam Pasal 2 kitab undang-undang ini.

#### Pasal 837

Bila suatu warisan yang terdiri atas barang-barang, yang sebagian ada di Indonesia, dan sebagian ada di luar negeri, harus dibagi antara orang-orang asing yang bukan penduduk maupun warga negara Indonesia di satu pihak dan beberapa warga negara Indonesia di pihak lain, maka yang tersebut terakhir mengambil lebih dahulu suatu jumlah yang sebanding menurut ukuran hak warisan mereka, dengan harga barang-barang yang karena undang-undang dan kebiasaan di luar negeri, mereka tak dapat memperoleh hak milik atasnya.

Jumlah harga itu diambil terlebih dahulu dan barang harta peninggalan yang tidak mendapat halangan seperti yang dimaksud di atas.

#### Pasal 838

Orang yang dianggap tidak pantas untuk menjadi ahli waris, dan dengan demikian tidak mungkin mendapat warisan, ialah:

1. dia yang telah dijatuhi hukuman karena membunuh atau mencoba membunuh orang

#### Article 834

The heir is legally entitled to claim the inheritance against all those, who, either under such title or having no title, are in the possession of the whole or part of the inheritance, including those, who due to deceit, have lost their entitlement to the inheritance. (Bw.564) He may file this legal claim in respect of the entire inheritance, if he is the sole heir, or in respect of his share, if there are other heirs. Such legal claim is extend to anything included in the inheritance under any title, including the proceeds, income and compensation, which are stipulated in relation to \*243 claiming possession, in the rules in the third title. (Bw.574v., 955, 1334, 1537; Rv.102)

#### Article 835

The legal claim is expire after a period of thirty years has elapsed, which period is commence as of the day that the inheritance becomes available. (Bw.269v., 955, 1967)

#### Article 836

An individual may become an heir if he exists at the time that the inheritance becomes available, subject to the rule stipulated in article 2 of this Civil Code. (Bw.489v., 831, 899; Civ.725)

#### Article 837

Pursuant to S.72-11 see also 15-299, 642 (effective January 1, 1916) article 837 has been revoked and replaced by the following: In the event that an inheritance, which includes properties inside and outside Indonesia, is divided among foreigners, non-residents and Dutch citizens, the latter-mentioned is take an advance, in proportion to their share in the inheritance and the value of the properties, which they would otherwise have been precluded from pursuant to foreign laws or customs. The value advanced shall be taken from the properties in the inheritance which are not subject to this exclusion. (AB.5; Civ.726)

#### Article 838

(Amended by S.17-497) The following individuals is be regarded as unqualified to be an heir and as such is be excluded from an inheritance: 1. individuals who have been convicted of killing or attempting to kill the deceased; (Sw.53, 338, 340) 2. individuals who

om te brengen (Sw. 53, 338, 340);

2o. hij, die bij regterlijke uitspraak overtuigd is tegen den erflater lasterlijk te hebben ingebracht eene beschuldiging van een misdrijf waartegen eene gevangenisstraf van vijf jaren of eene zwaardere straf is bedreigd (Bw. 1372v.; Sv. 7v.; IR. 44; Sw. 311, 317);

3o. hij, die den overledene door geweld of feitelijkheid belet heeft zijnen uitersten wil te maken of te herroepen (Bw. 875, 992v);

4o. hij, die den uitersten wil van den overledene heeft verduisterd, vernietigd of vervalscht (Bw. 833, 839, 912; Civ. 727).

#### Artikel 839

De erfgenaam, die uit hoofde van onwaardigheid van de erfenis is uitgesloten, is gehouden tot de teruggave van alle vruchten en inkomsten, waarvan hij sedert het openvallen der erfenis genot heeft gehad (Bw. 579; Civ. 729).

#### Artikel 840

Kinderen van eenen onwaardig verklaarden persoon, uit eigen hoofde tot de erfenis komende, zijn niet uitgesloten door de schuld van hunne ouders; doch deze zijn in geen geval bevoegd om van de goederen dier nalatenschap het vruchtgenot te vorderen, hetwelk de wet aan ouders op de goederen van hunne kinderen toekent (Bw. 308, 311, 847, 852, 1060; Civ. 730).

#### Artikel 841

Plaatsvervulling geeft aan den vertegenwoordigenden persoon het regt om te treden in de plaats, in den graad en in de regten van dengene die vertegenwoordigd wordt (Bw. 866, 914, 1060, 1089; Civ. 739).

#### Artikel 842

Plaatsvervulling heeft in de regte nedergaande wettige linie in het oneindige plaats.

Dezelve wordt in alle gevallen toegelaten, het zij de kinderen van den overledene te zamen tot de erfenis komen met de nakomelingen van een vooroverleden kind, het zij, alle de kinderen van den overledene voor hem gestorven zijnde, de nakomelingen dier vooroverledene kinderen zich onderling in gelijke of ongelijke graden bestaan (Bw. 280, 860, 872; Civ. 740).

#### Artikel 843

Er bestaat geene plaatsvervulling ten opzichte van naastbestaanden in de opgaande linie. De naaste in ieder der beide linien sluit ten alle tijde dengene uit, die in eenen verderen graad is (Bw. 853; Civ. 741).

#### Artikel 844

yang meninggal itu;

2. dia yang dengan putusan Hakim pernah dipersalahkan karena dengan fitnah telah mengajukan tuduhan terhadap pewaris, bahwa pewaris pernah melakukan suatu kejahatan yang diancam dengan hukuman penjara lima tahun atau hukuman yang lebih berat lagi;

3. dia yang telah menghalangi orang yang telah meninggal itu dengan kekerasan atau perbuatan nyata untuk membuat atau menarik kembali wasiatnya;

4. dia yang telah menggelapkan, memusnahkan atau memalsukan wasiat orang yang meninggal itu.

#### Pasal 839

Ahli waris yang tidak mungkin untuk mendapat warisan karena tidak pantas, wajib mengembalikan segala hasil dan pendapatan yang telah dinikmatinya sejak terbukanya warisan itu.

#### Pasal 840

Bila anak-anak dan orang telah dinyatakan tidak pantas menjadi ahli waris merasa dirinya menjadi ahli waris, maka mereka tidak dikecualikan dan pewarisan karena kesalahan orangtua mereka; tetapi orangtua ini sekali-kali tidak berhak menuntut hak pakai hasil atas harta peninggalan yang menurut undang-undang hak nikmat hasilnya diberikan kepada orangtua.

#### Pasal 841

Penggantian memberikan hak kepada orang yang mengganti untuk bertindak sebagai pengganti dalam derajat dan dalam segala hak orang yang digantikannya.

#### Pasal 842

Penggantian yang terjadi dalam garis lurus ke bawah yang sah, berlangsung terus tanpa akhir. Penggantian itu diizinkan dalam segala hal, baik bila anak-anak dan orang yang meninggal menjadi ahli waris bersama-sama dengan keturunan-keturunan dan anak yang meninggal lebih dahulu, maupun bila semua keturunan mereka mewaris bersama-sama, seorang dengan yang lain dalam pertalian keluarga yang berbeda-beda derajatnya.

#### Pasal 843

Tidak ada penggantian terhadap keluarga sedarah dalam garis lurus ke atas. Keluarga sedarah terdekat dalam kedua garis itu setiap waktu menyampingkan semua keluarga yang ada dalam derajat yang lebih jauh.

#### Pasal 844

by legal judgment have been found guilty of slandering the testator by accusing him of committing a crime punishable by a prison term of five years or more; (Bw.1372v.; Sv.7v.; IR.44; Sw.311, 317) 3. individuals who under duress or physically have prevented the deceased from drafting or revoking his last will; (Bw.875, 992v.) 4. individuals who have obscured, destroyed or forged the last will of the deceased. (Bw.833, 839, 912; Civ.727)

#### Article 839

An heir who is regarded as being unqualified and as such is excluded from the inheritance, must return all proceeds and income, which he has enjoyed since the inheritance became available. (Bw.579; Civ.729)

#### Article 840

Children of an unqualified individual, who have become heirs, is not be excluded due to the fault of their parents; the parents, however, is under no circumstances be authorized to claim the use of proceeds of the properties of inheritance, which the law grants to the parents in respect of those properties received by their children by inheritance. (Bw.308, 311, 847, 852, 1060; Civ.730)

#### Article 841

Representation grants a person the right to take the place, be at the level and assume the rights of the individual represented. (Bw.866, 914, 1060, 1089; Civ.739)

#### Article 842

Representation in the legal descending line \*244 shall be perpetual. Such representation shall be admitted in circumstances where all children of the deceased claim the inheritance together with the descendants of a previously deceased child, or where all children of the deceased have predeceased him, and their descendants in varying degrees and levels of descent. (Bw.280, 860, 872; Civ.740)

#### Article 843

There shall be no representation of relatives in the ascending line. The closest relationship in each of the lines is at all times exclude those who are a further level apart. (Bw.853; Civ.741)

#### Article 844



In de zijlinie wordt de plaatsvervulling toegelaten ten voordeele van kinderen en nakomelingen van des overledenen broeders en zusters, het zij die gezamenlijk met hunne ooms of moeijen tot de nalatenschap komen, het zij dat, na het vooroverlijden der broeders en zusters van den overledene, de erfenis overga tot derzelver nakomelingen, aan elkander in gelijke of in ongelijke graden bestaande (Bw. 845, 855v.; Civ. 742).

#### Artikel 845

(Gew. S. 35-486) Plaatsvervulling wordt ook toegelaten in de erfopvolging van zijdmagen, wanneer nevens dengenen, die den erflater het naast in den bloede bestaat, er nog kinderen of afkomelingen aanwezig zijn van vooroverleden broeders of zusters van eerstgemelden (Bw. 844, 858).

#### Artikel 846

In alle de gevallen, waarin plaatsvervulling wordt toegelaten, heeft de verdeeling bij staken plaats; indien dezelfde staak verscheidene takken heeft voortgebracht, geschiedt de onderverdeeling in iederen tak wederom bij staken, en onder de personen in denzelfden tak geschiedt de verdeeling bij hoofden (Bw. 852; Civ. 743).

#### Artikel 847

Niemand kan voor eenen levenden persoon bij plaatsvervulling optreden (Bw. 489v., 840, 1060; Civ. 744).

#### Artikel 848

Een kind ontleent niet van zijne ouders het regt om hen te vertegenwoordigen, en men kan zelfs dengene vertegenwoordigen wiens boedel men niet heeft willen aanvaarden (Bw. 1060, 1089; Civ. 744).

#### Artikel 849

De wet slaat geen acht, noch op den aard, noch op den oorsprong der goederen, om de erfopvolging in dezelve te regelen (Bw. 852; Civ. 732).

#### Artikel 850

Alle erfenissen welke, het zij geheel, het zij voor een gedeelte, aan bloedverwanten in de opgaande of zijlinie te beurt vallen, worden in twee gelijke deelen gekloofd, waarvan het eene aan de nabestaanden in de vaderlijke, en het andere aan die in de moederlijke linie, te beurt valt, behoudens de bepalingen in art. 854, 855 en 859 voorkomende.

De erfenis kan nimmer uit de eene linie tot de andere overgaan, dan wanneer er in eene der beide linien, noch bloedverwant in de opgaande linie, noch zijdماغ gevonden wordt (Bw. 853, 856v., 861; Civ. 733).

#### Artikel 851

Dalam garis ke samping, penggantian diperkenankan demi keuntungan semua anak dan keturunan saudara laki-laki dan perempuan orang yang meninggal, baik jika mereka menjadi ahli waris bersama-sama dengan paman-paman atau bibi-bibi mereka, maupun jika warisan itu, setelah meninggalnya semua saudara yang meninggal, harus dibagi di antara semua keturunan mereka, yang satu sama lainnya bertalian keluarga dalam derajat yang tidak sama.

#### Pasal 845

Penggantian juga diperkenankan dalam pewarisan dalam garis ke samping, bila di samping orang yang terdekat dalam hubungan darah dengan orang yang meninggal, masih ada anak atau keturunan saudara laki-laki atau perempuan dan mereka yang tersebut pertama.

#### Pasal 846

Dalam segala hal, bila penggantian diperkenankan, pembagian dilakukan pancang demi pancang; bila suatu pancang mempunyai beberapa cabang, maka pembagian lebih lanjut dalam tiap-tiap cabang dilakukan pancang demi pancang pula, sedangkan antara orang-orang dalam cabang yang sama, pembagian dilakukan kepala demi kepala.

#### Pasal 847

Tak seorang pun boleh menggantikan orang yang masih hidup.

#### Pasal 848

Anak tidak memperoleh hak dan orangtuanya untuk mewakili mereka, tetapi seseorang dapat mewakili orang yang tak mau menerima harta peninggalannya.

#### Pasal 849

Undang-undang tidak memperhatikan sifat atau asal usul barang-barang harta peninggalan, untuk mengadakan peraturan tentang pewarisannya.

#### Pasal 850

Semua warisan, baik yang seluruhnya maupun sebagian jatuh pada giliran pembagian untuk keluarga dalam garis ke atas atau garis ke samping, harus dibelah menjadi dua bagian yang sama; belahan yang satu dibagikan kepada keluarga sedarah dan garis ayah yang masih ada, dan belahan yang lain kepada garis ibu yang masih ada, tanpa mengurangi ketentuan-ketentuan yang berlaku dalam Pasal 854 dan 859.

Warisan itu tidak boleh beralih dan garis yang satu ke garis yang lain, kecuali bila dalam salah satu dan kedua garis itu tidak ada seorang pun keluarga sedarah, baik dalam garis ke atas maupun dalam garis ke samping.

#### Pasal 851

Representation of those related by collateral line is be permitted for the benefit of the children and descendants of the deceased brothers and sisters, whether they claim the inheritance together with their uncles or aunts, or whether, following the death of the brothers and sisters of the deceased, the inheritance is pass to the descendants of the brothers and sisters, related to one another in varying degrees. (Bw.845, 855v.; Civ.742)

#### Article 845

(Amended by S.35-486) Representation is also permitted in the case of the succession of nieces and nephews, if in addition to the testator's next of kin, there are also children or descendants of previously deceased brothers and sisters of the testator. (Bw.844, 858)

#### Article 846

In all circumstances, in which representation shall be permitted, the distribution is take place at branches of the main stock; if the same branch has produced several branches, then the sub-division at each branch is again take place at branches of the main stock, and the division among the individuals in the same branch shall be per capita. (Bw.852; Civ.743)

#### Article 847

No individual can represent a living person. (Bw.489v., 840, 1060; Civ.744)

#### Article 848

A child is not be granted the right by his parents to represent them, but an individual may represent someone whose estate he has refused to accept. (Bw.1060, 1089; Civ.744)

#### Article 849

The law is not consider the nature nor the origin of the properties, in order to regulate succession. (Bw.852; Civ.732)

#### Article 850

Any inheritance, which is, in part or in full, devolve upon blood relatives in the ascending or collateral lines, shall be divided into equal parts, one to be transmitted to the descendants on the father's side, and the other to the descendants on the mother's side, without prejudice to the stipulations in article 854, 855 and 859. An inheritance can never be transmitted from one side to the other, unless no kin can be found in the ascending or collateral line on either side. (Bw.853, 856v., 861; Civ.733)

#### Article 851

Deze eerste verdeling tusschen de vaderlijke en de moederlijke linien daargesteld zijnde, heeft er geene verdere klosing tusschen de onderscheidene takken plaats; maar de helft, aan iedere linie te beurt gevallen, behoort aan den erfgenaam, of de erfgenamen, welke den overledene het naast in graad bestaan, behoudens het geval van plaatsvervulling (Bw. 841, 846; Civ. 734).

## TWEDE AFDEELING

### Van de erfopvolging van wettige bloedverwanten en van den langstlevenden echtgenoot

#### Artikel 852

De kinderen of hunne afstammelingen erven van hunne ouders, grootouders, of verdere bloedverwanten in de opgaande linie, zonder onderscheid van kunne of eerstgeboorte, en zelfs wanneer zij uit verschillende huwelijken verwekt zijn.

Zij erven voor gelijke deelen bij hoofden, wanneer zij allen in den eersten graad zijn en uit eigen hoofde geroepen worden; zij erven bij staken, wanneer zij allen, of een gedeelte hunner, bij plaatsvervulling opkomen (Bw. 141, 277v., 840v., 846, 864, 1060; Civ. 745).

#### Artikel 852a

(Ing. S. 35-486) Voor zooveel betreft de nalatenschap van den vooroverleden echtgenoot wordt de langstlevende echtgenoot voor de toepassing der bepalingen van dezen titel met een wettig kind des overledenen gelijkgesteld, met dien verstande, dat bij tweede of verder huwelijk, indien er kinderen of afkomelingen uit het vroeger huwelijk aanwezig zijn, de nieuwe echtgenoot niet meer mag erven, dan het minste gedeelte hetwelk een dier kinderen, of bij vooroverlijden deszelfs afkomelingen, bij plaatsvervulling, genieten, en zonder dat in eenig geval, het erfdeel het vierde deel van de goederen des erflater mag te boven gaan (Bw. 841v).

Is ten voordeele van den echtgenoot uit een tweede of volgend huwelijk reeds bij uitersten wil beschikt, dan wordt, indien het gezamenlijk bedrag van hetgeen bij versterf en bij uitersten wil wordt verkregen, overschrijdt de grenzen van het bedrag, bedoeld in het eerste lid, het versterfdeel zoodanig ingekort, dat het gezamenlijk bedrag blijft binnen die grenzen. Wanneer de beschikking bij uitersten wil gedaan, voor het geheel of een gedeelte bestaat in een vruchtgebruik, zal de waarde van het vruchtgebruik worden geschat en het gezamenlijk bedrag, bedoeld in het voorgaande lid, worden berekend naar de geschatte waarde (Bw. 918).

Hetgeen de latere echtgenoot geniet ingevolge dit aart., wordt in mindering gebracht bij de berekening van hetgeen aan dien echtgenoot mag opkomen of worden besproken ingevolge

Setelah pembagian pertama dalam garis bapak dan garis ibu dilaksanakan, maka tidak usah diadakan pembagian lebih lanjut dalam berbagai cabangnya, tetapi tanpa mengurangi hal-hal bila harus berlangsung suatu penggantian, bagian yang jatuh pada masing-masing garis, menjadi bagian ahli waris atau para ahli waris yang terdekat derajatnya dengan orang yang meninggal.

## BAGIAN 2

### Pewarisan Para Keluarga Sedarah yang Sah dan Suami atau Isteri yang Hidup Terlama

#### Pasal 852

Anak-anak atau keturunan-keturunan, sekalipun dilahirkan dan berbagai perkawinan, mewarisi harta peninggalan para orangtua mereka, kakek dan nenek mereka, atau keluarga-keluarga sedarah mereka selanjutnya dalam garis lurus ke atas, tanpa membedakan jenis kelamin atau kelahiran yang lebih dulu.

Mereka mewarisi bagian-bagian yang sama besarnya kepala demi kepala, bila dengan yang meninggal mereka semua bertalian keluarga dalam derajat pertama dan masing-masing berhak karena dirinya sendiri; mereka mewarisi pancang demi pancang, bila mereka semua atas sebagian mewarisi sebagai pengganti.

#### Pasal 852a

Dalam hal warisan dan seorang suami atau isteri yang telah meninggal lebih dahulu, suami atau isteri yang ditinggal mati, dalam menerapkan ketentuan-ketentuan bab ini, disamakan dengan seorang anak sah dan orang yang meninggal, dengan pengertian bahwa bila perkawinan suami isteri itu adalah perkawinan kedua atau selanjutnya, dan dari perkawinan yang dulu ada anak-anak atau keturunan-keturunan anak-anak itu, suami atau isteri yang baru tidak boleh mewarisi lebih dan bagian terkecil yang diterima oleh salah seorang dan anak-anak itu, atau oleh semua keturunan penggantinya bila ia meninggal lebih dahulu, dan bagaimanapun juga bagian warisan isteri atau suami itu tidak boleh melebihi seperempat dan harta peninggalan si pewaris.

Bila untuk kebahagiaan suami atau isteri dan perkawinan kedua atau perkawinan yang berikutnya telah dikeluarkan wasiat, maka bila jumlah bagian yang diperoleh dan pewarisan pada kematian dan bagian yang diperoleh dan wasiat melampaui batas-batas dan jumlah termaktub dalam alinea pertama, bagian dan pewarisan pada kematian harus dikurangi sedemikian, sehingga jumlah bersama itu tetap berada dalam batas-batas itu. Bila penetapan wasiat itu, seluruhnya atau sebagian, terdiri dan hak pakai hasil, maka harga dan hak pakai hasil itu harus ditaksir, dan jumlah bersama termaksud dalam alinea yang lalu harus dihitung berdasarkan harga yang ditaksir itu.

Apa yang dinikmati suami atau isteri yang

Apart from the first division between those persons who are descended from the father and the mother, \*245 there shall be no further divisions among the various branches; provided that, one half, passed to either side, is belong to the heir or heirs, who are most closely related to the deceased, without prejudice to the provisions in respect of representation. (Bw.841, 846; Civ.734)

## Section 2

### Concerning the succession of legal blood relatives and of the surviving spouse

#### Article 852

The children or their descendants is inherit from their parents, grandparents, or further blood relatives in the ascending line, without distinction between those of different sex or age, not with standing that they may have been conceived from several marriages. They is each inherit equal shares, if they all are from the same level and are summoned on their own behalf; they is inherit by branches of the main stock, if all or part of them present themselves by substitution. (Bw.141, 277v.,840v.,846, 1060; Civ.745)

#### Article 852a

(Supplemented by S.35-486) In relation to the inheritance of the deceased spouse, the surviving spouse shall be regarded as the same as the legal child of the deceased spouse for the purposes of the application of the provisions of this title, provided that in the event that in a second or further marriage, there are children or descendants from a previous marriage, the new spouse is not inherit more than the minimum share which one of the children, or upon his or her death, his or her descendants, is enjoy pursuant to succession, and further provided that in all circumstances, the inheritance is not exceed one quarter of the properties of the testators. (Bw.841v.) In the event that a stipulation by last will has been set forth to the benefit of a spouse of a second or further marriage, and if the total sum obtained upon demise and last will exceeds the limits of the amount stipulated in the first paragraph, the total amount of the inheritance shall be reduced to an amount which is remain within those limits. If the arrangements provided for in the last will, consist entirely or partly of the use of proceeds, then the value of the use of proceeds shall be appraised and the total amount, mentioned in the previous paragraph, shall be computed in accordance with the estimated value. (Bw.918) That which the next spouse enjoys in accordance with this article, shall be reduced in the computation of that which is due or agreed to in accordance with the eighth chapter of the first book. (Bw.852,902)

den achtsten titel van het eerste boek (Bw. 852, 902).

#### Artikel 852b

(Ing. S. 35-486) Wanneer de langstlevende echtgenoot tezamen met anderen dan kinderen of verdere afkomelingen uit een vroeger huwelijk erft, is hij bevoegd den inboedel geheel of gedeeltelijk tot zich te nemen (Bw. 512, 514, 1079, 1121).

Voor zoover deze in boedel behoort tot de nalatenschap van den erflater, komt de waarde daarvan alsdan in mindering van het erfdeel van dien echtgenoot (Bw. 1077).

Overtreft die waarde die van het erfdeel, dan moet het verschil aan de mede-erfgenamen vooraf worden vergoed.

#### Artikel 853

(Gew. S. 35-486) Indien de overledene noch nakomelingen, noch echtgenoot, noch broeders of zusters achtergelaten heeft, wordt de nalatenschap in twee gelijke deelen tusschen de bloedverwanten in de vaderlijke, en die in de moederlijke opgaande linie verdeeld, behoudens de bepaling van art. 859.

De naaste in graad in de opgaande linie bekomt de helft aan zijne linie behoorende, met uitsluiting van alle anderen.

Bloedverwaten in de opgaande linie, van denzelfden graad, erven bij hoofden (Bw. 141, 843, 850, 870; Civ. 746).

#### Artikel 854

(Gew. S. 35-486) Wanneer de vader en de moeder van eenen persoon, welke overleden is zonder nakomelingen en zonder echtgenoot na te laten, hem overleven, bekomt ieder hunner een derde gedeelte der nalatenschap, indien de verstorvene slechts eenen broeder, of eene zuster heeft achtergelaten, welke het overige derde gedeelte bekomt.

De vader en de moeder erven ieder voor een vierde gedeelte, indien de overledene meerdere broeders of zusters heeft achtergelaten, en in dat geval, vallen aan deze laatstgemelde de twee overige vierde gedeelten te beurt (Bw. 850; Civ. 748).

#### Artikel 855

(Gew. S. 35-486) Wanneer de vader of de moeder van iemand, overleden zonder nakomelingen en zonder echtgenoot na te laten, voor hem gestorven is, zal de langstlevende de helft der nalatenschap bekomen, indien de overledene slechts eenen broeder of eene zuster achterlaat; een derde, indien hij er twee achtergelaten heeft; en een vierde gedeelte, indien er meerdere broeders of zusters achtergebleven zijn. De overige deelen vallen aan de broeders en zusters te beurt (Bw. 850; Civ. 749, 751).

berikut menurut pasal ini harus dikurangkan dalam menghitung apa yang boleh diperoleh suami atau isteri itu atau diperjanjikan menurut Bab VIII Buku Pertama.

#### Pasal 852b

Bila suami atau isteri yang hidup terlama membagi warisan dengan orang-orang lain yang bukan anak-anak atau keturunan-keturunan lebih lanjut dan perkawinan yang dahulu, maka ia berwenang untuk mengambil bagi dirinya sebagian atau seluruhnya perabot rumah tangga.

Sejauh perabot rumah ini termasuk harta peninggalan pewaris, maka harganya harus dikurangkan dan bagian warisan suami atau isteri itu. Bila harganya melebihi harga bagian warisannya, maka selisihnya harus dibayar lebih dahulu kepada para sesama ahli waris.

#### Pasal 853

Bila yang meninggal itu tidak meninggalkan keturunan, suami atau isteri, saudara laki-laki atau perempuan, maka harta peninggalannya harus dibagi dua sama besar, satu bagian untuk keluarga sedarah dalam garis lurus ayah ke atas, dan satu bagian lagi untuk keluarga garis lurus ibu ke atas, tanpa mengurangi ketentuan Pasal 859. Keluarga yang terdekat derajatnya dalam garis lurus ke atas, mendapat separuh dari bagian yang diperuntukkan bagi garisnya, dengan mengesampingkan semua hali waris lainnya. Keluarga sedarah dalam garis ke atas dan derajat yang sama, memperoleh wanisan kepala demi kepala.

#### Pasal 854

Bila seseorang meninggal dunia tanpa meninggalkan keturunan dan suami atau isteri, maka bapaknya atau ibunya yang masih hidup masing-masing mendapat sepertiga bagian dan harta peninggalannya, bila yang mati itu hanya meninggalkan satu orang saudara laki-laki atau perempuan yang mendapat sisa yang sepertiga bagian. Bapak dan ibunya masing-masing mewarisi seperempat bagian, bila yang mati meninggalkan lebih banyak saudara laki-laki atau perempuan, dan dalam hal itu mereka yang tersebut terakhir mendapat sisanya yang dua perempat bagian.

#### Pasal 855

Bila seseorang meninggal tanpa meninggalkan keturunan dan suami atau isteri, dan bapak atau ibunya telah meninggal lebih dahulu daripada dia, maka bapaknya atau ibunya yang hidup terlama mendapat separuh dan harta peninggalannya, bila yang mati itu meninggalkan saudara laki-laki atau perempuan hanya satu orang saja; sepertiga, bila saudara laki-laki atau perempuan yang ditinggalkan dua orang; seperempat bagian, bila saudara laki-laki atau perempuan yang ditinggalkan lebih dari dua. Sisanya menjadi

#### Article 852b

(Supplemented by S.35-486) If the surviving spouse receives an inheritance together with individuals other than children or further descendants of a previous marriage, he shall be authorized to take the entire or part of the estate. (Bw.512, 514, 1079, 1121) In the event that this estate forms part of the estate of a testator, the value thereof shall be deducted from the inheritance of his or her spouse. (Bw.1077) \*247 If the value thereof exceeds the share in the inheritance, the co-heirs shall be compensated for the difference.

#### Article 853

(Amended by S.35-486) If the deceased has not left any descendants, spouse or siblings, the inheritance shall be divided in two equal shares between the blood relatives of the father's side and the blood relatives of the mother in the ascending line, without prejudice to the stipulation in article 859. The closest in degree in the ascending line shall be due half of the property due to his line to the exclusion of all others. Blood relatives in the ascending line, of the same degree, is inherit per capita. (Bw.141, 843, 850, 870; Civ.746)

#### Article 854

(Amended by S.35-486) If the father and mother of an individual, who dies without having left any descendants or spouse, survive him, they is each be entitled to one third of the inheritance, if the deceased is succeeded by one brother or one sister, who is entitled to the other one third. The father and the mother is each inherit one quarter, in the event that the deceased has left several brothers or sisters, and the latter mentioned is inherit the two other quarters of the inheritance. (Bw.850; Civ.748)

#### Article 855

(Amended by S.35-486) If the father or the mother of an individual who dies without leaving any descendants or spouse, predeceases him or her, the survivor shall be entitled to:- one half of the inheritance, if the deceased only leaves one brother or one sister; one third, if he leaves two; and one quarter, if there are more brothers and sisters. The remaining share shall be granted to the brothers and sisters. (Bw.850; Civ.749, 751)

bagian saudara laki-laki dan perempuan tersebut.

#### Artikel 856

(Gew. S. 35-486) Indien vader en moeder van eenen persoon, welke gestorven is zonder nakomelingen en zonder echtgenoot na te laten, vooroverleden zijn, worden den broeders en zusters tot de geheele erfenis geopend (Bw. 871; Civ. 750).

#### Pasal 856

Bila seseorang meninggal tanpa meninggalkan seorang keturunan ataupun suami dan isteri, sedangkan bapak dan ibunya telah meninggal lebih dahulu, maka saudara laki-laki dan perempuan mewarisi seluruh warisannya.

#### Article 856

(Amended by S.35-486) If the father and mother of an individual, who has died without leaving any descendants or spouse, have predeceased him, the brothers and sisters inherit the entire estate. (Bw.871; Civ.750)

#### Artikel 857

De verdeeling van al hetgeen, volgens de bepalingen der hierbovenstaande artt., aan de broeders en de zusters toekomt, geschiedt onder hen in gelijke deelen, indien zij allen van hetzelfde bed zijn; doch indien zij uit verschillende huwelijken zijn voortgesproten, wordt hetgeen zij erven in twee gelijke deelen tusschen de vaderlijke en de moederlijke linien des overledenen verdeeld; de volle broeders en zusters bekomen hun deel in beide de linien, en die van halven bedde slechts in de linie tot welke zij behooren. Indien er niet dan halve broeders of zusters, van eenen kant slechts, zijn achtergebleven, bekomen zij de geheele nalatenschap, met uitsluiting van alle andere bloedverwanten in de andere linie (Bw. 850; Civ. 733, 752).

#### Pasal 857

Pembagian dan apa yang menurut pasal-pasal tersebut di atas menjadi bagian saudara perempuan dan laki-laki, dilakukan antara mereka menurut bagian-bagian yang sama, bila mereka berasal dan perkawinan yang sama; bila mereka dilahirkan dan berbagai perkawinan, maka apa yang mereka warisi harus dibagi menjadi dua bagian yang sama, antara garis bapak dengan garis ibu dan orang dan orang yang meninggal itu; saudara-saudara seapak seibu memperoleh bagian mereka dan kedua garis, dan yang seapak saja atau yang seibu saja hanya dan garis di mana mereka termasuk. Bila hanya ada saudara tiri laki-laki atau perempuan dan salah satu garis saja, mereka mendapat seluruh harta peninggalan, dengan mengesampingkan semua keluarga sedarah lainnya dan garis yang lain.

#### Article 857

The division of that which the brothers and sisters are entitled to in accordance with the above articles, shall be in equal parts, if they are all children of the same marriage; however, if they are from different marriages, that which they inherit shall be divided in two equal parts between the relatives of the father of the deceased and the relatives of the mother of the deceased; the full brothers and sisters receive their shares from both lines, and half-siblings receive their shares only from the line that they belong to. If there are only half brothers or half sisters remaining on one side, they shall be entitled to the entire inheritance, to the exclusion of all other blood relatives in the other line. (Bw.850; civ.733, 752)

#### Artikel 858

Bij gebreke van broeders en zusters, en tevens van nabestaanden in eene der beide opgaande linien, komt de nalatenschap voor de eene helft aan de in leven zijnde bloedverwanten in de opgaande linie, en voor de wederhelft aan de zijdmagen in de andere linie, met uitzondering van het geval bij het volgende art. vermeld.

#### Pasal 858

Bila tidak ada saudara laki-laki dan perempuan dan juga tidak ada keluarga sedarah yang masih hidup dalam salah satu garis ke atas, maka separuh harta peninggalan itu menjadi bagian dan keluarga sedarah dalam garis ke atas yang masih hidup, sedangkan yang separuh lagi menjadi bagian keluarga sedarah dalam garis ke samping dan garis ke atas lainnya, kecuali dalam hal yang tercantum dalam pasal berikut.

#### Article 858

In the absence of brothers and sisters, and other surviving kin in one of the ascending lines, one half of the estate shall be inherited by the surviving blood relatives in the ascending line, and the other half shall be inherited by relatives in the collateral line, with the \*248 exception of the circumstances mentioned in the following article. In the absence of brothers and sisters and of any surviving kin in both ascending lines, the closest blood relatives in each of the collateral lines shall be summoned in respect of one half of the inheritance. In the event that in the same collateral line there are blood relatives of the same degree, then the inheritance shall be divided per capita, without prejudice to the stipulations in article 845. (Bw.850; Civ.753)

Bij gebreke van broeders en zusters en van nabestaanden in de beide opgaande linien, worden in iedere zijdlinie de naaste bloedverwanten, ieder voor de helft, tot de erfenis geopend.

Indien er in dezelfde zijdlinie bloedverwanten van denzelfden graad gevonden worden, deelen zij onder elkander bij hoofden, behoudens de bepaling van art. 845 (Bw. 850; Civ. 753).

Bila tidak ada saudara laki-laki dan perempuan dan keluarga sedarah yang masih hidup dalam kedua garis ke atas, maka keluarga sedarah terdekat dalam tiap-tiap garis ke samping masing-masing mendapat warisan separuhnya.

Bila dalam satu garis ke samping terdapat beberapa keluarga sedarah dalam derajat yang sama, maka mereka berbagi antara mereka kepala demi kepala tanpa mengurangi ketentuan dalam Pasal 845.

#### Artikel 859

(Gew. S. 35-486) De langstlevende vader of moeder erft alleen de geheele nalatenschap van zijn kind, hetwelk zonder nakomelingen, echtgenoot, broeders of zusters na te laten, overleden is (Bw. 850, 853, 870; Civ. 753v).

#### Pasal 859

Bapak atau ibu yang hidup terlama mewarisi seluruh harta peninggalan anaknya yang meninggal tanpa meninggalkan keturunan, suami atau isteri, saudara laki-laki atau perempuan.

#### Article 859

(Amended by S.35-486) The surviving father or mother is only inherit the entire inheritance of the child in the event that he has died having left no descendants, spouse, brothers or sisters. (Bw.850, 853, 870; civ.753v.)

#### Artikel 860

Onder de benaming van broeders en zusters, in deze afdeeling voorkomende, worden steeds de wettige afstammelingen van ieder hunner begrepen (Bw. 844, 853, 914).

#### Pasal 860

Sebutan saudara laki-laki dan saudara perempuan yang terdapat dalam bagian ini, selalu mencakup juga keturunan sah mereka masing-masing.

#### Article 860

The definition of brothers and sisters in this section, is include their respective legal descendants. (Bw.844, 853, 914)

**Artikel 861**

(Gew. S. 35-486) Bloedverwanten, welke den overledene verder dan in den zesden graad in zijndlinie bestaan, erven niet. Indien in de eene linie geene bloedverwanten van den graad, waarin men erven kan, gevonden worden, bekomen de bloedverwanten in de andere linie de geheele erfenis (Bw. 290v., 833, 850; Civ. 755).

**DERDE AFDEELING****Van erfopvolging wanneer er natuurlijke kinderen aanwezig zijn****Artikel 862**

Indien de overledene wettelijk erkende natuurlijke kinderen heeft achtergelaten, wordt de nalatenschap gebeurd op de wijze als bij de drie (less: vier) volgende artt. bepaald is (Bw. 280v., 832; Civ. 756v).

**Artikel 863**

(Gew. S. 35-486) Indien de overledene wettige afstammelingen of een echtgenoot achterlaat, erven de natuurlijke kinderen een derde van het aandeel, hetwelk zij zouden gehad hebben, indien zij wettig waren geweest; zij erven de helft der nalatenschap, indien de overledene geene afstammelingen, noch een echtgenoot, maar wel bloedverwanten in de opgaande linie, of broeders en zusters of derzelver afstammelingen heeft achtergelaten; en drie vierden, indien er slechts nabestaanden in eenen verderen graad zijn overgebleven.

Indien de wettige erfgenamen den overledene in ongelijke graden bestaan, bepaalt de naaste in de eene linie, zelfs ten aanzien dergenen welke zich in de andere linie bevinden, de hoegrootheid van het aandeel, hetwelk aan het natuurlijk kind verschuldigd is (Bw. 908, 916; Civ. 757).

**Artikel 864**

(Gew. S. 35-486) In alle de gevallen, bij het vorige artikel voorzien, wordt het overschot der nalatenschap, op de wijze als bij de tweede afdeeling van dezen titel bepaald is, onder de wettige erfgenamen verdeeld (Bw. 832, 852v).

**Artikel 865**

(Gew. S. 35-486) Indien de overledene geene wettige erfgenamen achtergelaten heeft, bekomen de natuurlijke kinderen de geheele nalatenschap (Bw. 832, 838, 861, 1057v.; Civ. 758).

**Artikel 866**

In geval een natuurlijk kind vooroverleden is, zijn deszelfs wettige kinderen en afstammelingen bevoegd de bij art. 863 en 865 aan hen toegekende voordeelen te vorderen

**Pasal 861**

Keluarga-keluarga sedarah yang hubungannya dengan yang meninggal dunia itu lebih jauh dan derajat keenam dalam garis ke samping, tidak mendapat warisan. Bila dalam garis yang satu tidak ada keluarga sedarah dalam derajat yang mengizinkan untuk mendapat warisan, maka keluarga-keluarga sedarah dalam garis yang lain memperoleh seluruh warisan.

**BAGIAN 3****Pewarisan Bila Ada Anak-anak di Luar Kawin****Pasal 862**

Bila yang meninggal dunia meninggalkan anak-anak di luar kawin yang telah diakui secara sah menurut undang-undang, maka harta peninggalannya dibagi dengan cara yang ditentukan dalam pasal-pasal berikut.

**Pasal 863**

Bila yang meninggal itu meninggalkan keturunan sah menurut undang-undang atau suami atau isteri, maka anak-anak di luar kawin itu mewarisi sepertiga dan bagian yang sedianya mereka terima, seandainya mereka adalah anak-anak sah menurut undang-undang; mereka mewarisi separuh dan harta peninggalan, bila yang meninggal itu tidak meninggalkan keturunan, suami atau istri, tetapi meninggalkan keluarga sedarah dalam garis ke atas, atau saudara laki-laki dan perempuan atau keturunan-keturunan mereka, dan tiga perempat bila hanya tinggal keluarga sedarah yang masih hidup dalam derajat yang lebih jauh lagi.

Bila para ahli waris yang sah menurut undang-undang bertalian dengan yang meninggal dalam derajat-derajat yang tidak sama, maka yang terdekat derajatnya dalam garis yang satu, menentukan besarnya bagian yang harus diberikan kepada anak di luar kawin itu, bahkan terhadap mereka yang ada dalam garis yang lain.

**Pasal 864**

Dalam segala hal yang termaksud dalam pasal yang lalu, sisa harta peninggalan itu harus dibagi di antara para ahli waris yang sah menurut undang-undang dengan cara yang ditentukan dalam Bagian 2 bab ini.

**Pasal 865**

Bila yang meninggal itu tidak meninggalkan ahli waris yang sah menurut undang-undang, maka anak-anak di luar kawin itu mewarisi harta peninggalan itu seluruhnya.

**Pasal 866**

Bila anak di luar kawin itu meninggal lebih dahulu, maka anak-anaknya dan keturunan yang sah menurut undang-undang berhak menuntut keuntungan-keuntungan yang

**Article 861**

(Amended by S.35-486) Blood relatives, who are related to the deceased in the sixth degree in the collateral line, is not receive any inheritance. If no blood relatives of the degree who can inherit, are found in one line, the blood relatives in the other line shall be entitled to the entire inheritance. (Bw.290v., 833, 850; Civ.755)

**Section 3****Concerning succession of natural children****Article 862**

In the event that the deceased has left legally acknowledged natural children, the inheritance shall be implemented in the manner as in the following three (read: four) articles is stipulated. (Bw.280v., 832; Civ.756v.)

**Article 863**

(Amended by S.35-486) If the deceased has left any legal descendants or a spouse, the natural children is inherit one third of the share, which they would be entitled to if they were legal; they is inherit one half of the estate, if the deceased does not have any descendants, or spouse, but has blood relatives in the ascending line, or brothers and sisters or their descendants; and three quarters if the only remaining family is related in a more distant degree. If the legal heirs of the deceased are related in unequal degrees, the closest relative in one line is stipulate the amount of the share to which the natural child shall be entitled, even with respect to those who are in the other line. (Bw.908, 916; Civ.757)

**Article 864**

(Amended by S.35-486) In all the circumstances mentioned in the previous article, the remainder of the inheritance shall be divided among the legal heirs in the manner stipulated in the second section of this title. (Bw.832,852v.)

**Article 865**

(Amended by S.35-486) If the deceased has not left any legal heirs, then the natural children shall be entitled to the entire inheritance. (Bw. 832, 838, 861, 1057v.; Civ.758)

**Article 866**

In the event that a natural child predeceases the testator, his legal children and descendants shall be authorized to claim the privileges granted to them by article 863 and 865.

(Bw. 841; Civ. 759).

**Artikel 867**

De hierbovenstaande bepalingen zijn niet op in overspel of in bloedschande verwekte kinderen toepasselijk.

De wet verleent hun alleenlijk het noodige levenonderhoud (Bw. 272v., 283, 329; Civ. 762).

**Artikel 868**

Dat onderhoud wordt geregeld overeenkomstig de goeheid des vaders of der moeder, en naar het getal en den hoedanigheid der wettelijke erfgenamen (Bw. 324; Civ. 763).

**Artikel 869**

Indien de vader of de moeder, bij hun leven, aan een in overspel of bloedschande verwekt kind het noodige levensonderhoud heeft verzekerd, kan dat kind geene verdere aanspraak hoegenaamd op de nalaten schap van deszelfs vader of moeder maken (Civ. 764).

**Artikel 870**

(Gew. S. 35-468) De nalatenschap van een natuurlijk kind, overleden zonder nakomelingschap en zonder echtgenoot na te laten, vervalt aan den vader of aan de moeder, die hetzelfde erkend heeft, of aan ieder hunner voor de helft, indien het door beide is erkend geweest (Bw. 853v., 859, 863; Civ. 765).

**Artikel 871**

(Gew. S. 35-486) In geval van vooroverlijden der ouders van een natuurlijk kind, hetwelk noch nakomelingen, noch een echtgenoot heeft nagelaten, keeren de goederen, welke hetzelfde uit de nalatenschap der ouders verkregen heeft, indien die goederen nog in natura in den boedel aanwezig zijn, tot de wettige afstammelingen van zijnen vader of zijne moeder terug; hetzelfde geldt ten aanzien van actien tot terugvordering, indien er zoodanige bestaan, en van den koopprijs der goederen, zoo dezelve vervreemd zijn, en die koopprijs nog verschuldigd is.

Alle de overige goederen gaan over tot de natuurlijke broeders of zusters, of tot hunne wettige nakomelingen (Bw. 856; Civ. 766).

**Artikel 872**

De wet kent aan een natuurlijk kind geen regt hoegenaamd toe op de goederen der bloedverwanten van zijne ouders, behalve in het geval bij het volgende art. vermeld (Bw. 280, 290; Civ. 756).

**Artikel 873**

Indien een dier bloedverwanten kwam te overlijden, zonder nabestaanden in den erfelijken graad, noch langstlevenden

diberikan kepada mereka menurut Pasal 863 dan 865.

**Pasal 867**

Ketentuan-ketentuan tersebut di atas mi tidak berlaku bagi anak-anak yang lahir dan perzinahan atau penodaan darah. Undang-undang hanya memberikan nafkah seperlunya kepada mereka.

**Pasal 868**

Nafkah itu diatur sesuai dengan kemampuan bapak atau ibu atau menurut jumlah dan keadaan para ahli waris yang sah menurut undang-undang.

**Pasal 869**

Bila bapaknya atau ibunya sewaktu hidup telah memberikan jaminan nafkah seperlunya untuk anak yang lahir dan perzinahan atau penodaan darah, maka anak itu tidak mempunyai hak lebih lanjut untuk menuntut warisan dan bapak atau ibunya.

**Pasal 870**

Warisan anak di luar kawin yang meninggal tanpa meninggalkan keturunan dan suami atau isteri, jatuh ke tangan bapaknya atau ibunya yang telah memberi pengakuan kepadanya, atau kepada mereka berdua, masing-masing separuh, bila dia telah diakui oleh kedua-duanya.

**Pasal 871**

Dalam hal anak luar kawin meninggal dunia tanpa meninggalkan keturunan dan suami atau isteri, sedangkan kedua orangtuanya telah meninggal lebih dahulu, maka barang-barang yang telah diperolehnya dan harta peninggalan orangtuanya bila masih berwujud harta peninggalan, jatuh kembali ke tangan keturunan sah bapaknya atau ibunya; hal mi berlaku juga terhadap hak-hak yang meninggal untuk menuntut kembali sesuatu seandainya sesuatu itu telah dijual dan harga pembeliannya masih terutang.

Semua barang selebihnya diwarisi oleh saudara laki-laki atau perempuan anak di luar kawin itu, atau oleh keturunan mereka yang sah menurut undang-undang.

**Pasal 872**

Undang-undang tidak memberikan hak apa pun kepada anak di luar kawin atas barang-barang dan keluarga sedarah kedua orangtuanya, kecuali dalam hal tercantum dalam pasal berikut.

**Pasal 873**

Bila salah seorang dan keluarga sedarah tersebut meninggal dunia tanpa meninggalkan keluarga sedarah dalam derajat yang

(Bw.841; Civ.759)

**Article 867**

The aforementioned stipulations are not applicable to children conceived through adultery or incest. The law is only grant those children the required living support. (Bw.272v., 283, 329; Civ. 762)

**Article 868**

Such support shall be regulated in accordance with the capacity of the father or the mother, and according to the number and the status of the legal heirs. (Bw.324; Civ.763)

**Article 869**

If the father or the mother, while alive, has guaranteed a certain living allowance to a child conceived \*250 through adultery or incest, that same child is have no further claim to the inheritance of such father or mother. (Civ.764)

**Article 870**

(Amended by S.35-468) The inheritance of a natural child, who has died without leaving any descendants or spouse, shall be the entitlement of the father or the mother, who has acknowledged such child, or shall be divided equally between them if they both have acknowledged the child. (Bw.853v., 859, 863; Civ.765)

**Article 871**

(Amended by S.35-486) In the event that the natural child, who has left neither descendants nor spouse, dies after the death of both parents, the properties inherited from the parents, if they still exist in the estate in their original condition, shall be returned to the legal descendants of his or her father or mother; the same is apply with respect to acts of redress, if such exist, and the consideration for the properties, if they have been disposed of and the consideration remains outstanding. All other remaining properties is devolve upon the natural brothers or sisters, or upon their legal descendants. (Bw.856; Civ.766)

**Article 872**

The law is not grant any rights to a natural child in respect of the properties of the blood relatives of his or her parents, with the exception of that which is stipulated in the following article. (Bw.280,290; Civ.756)

**Article 873**

In the event that one of the blood relatives dies, without leaving any relatives who qualify as heirs, or a surviving spouse, the acknowledged

echtgenoot achter te laten, is het natuurlijk erkend kind gerechtigd om de nalatenschap te vorderen, met uitsluiting van den lande.

(Gew. S. 35-486. ) En indien het netuurlijk kind sterft, zonder afstammeligen, noch langstlevenden echtgenoot, noch ouders, noch natuurlijke broeders of zusters of nakomelingen van deze achter te laten, behoort deszelfs nalatenschap insgelijks, en met uitsluiting van den lande, aan de naaste bloedverwanten van zijnen vader of van zijne moeder, welke hem erkend heeft; en indien hij door beide erkend is, behoort de eene helft zijner nalatenschap aan de naaste bloedverwanten van vaders kant, en de wederhelft aan die van moeders zijde.

De verdeeling in beide linien geschiedt volgens de regelen, omtrent gewone erfopvolging voorgeschreven (Bw. 280v., 290, 832, 858, 861, 877).

## DERTIENDE TITEL

### Van uiterste willen

#### EERSTE AFDEELING

##### Algemeene bepalingen

###### Artikel 874

De goederen welke iemand bij zijn overlijden nalaat, behooren aan zijne wettelijke erfgenamen, voor zoo verre hij daarover niet bij uitersten wil wettiglijk mogt hebben beschikt (Ov. 42, 57; Bw. 173, 178, 832v).

###### Artikel 875

Een testament of uiterste wil is eene acte, houdende de verklaring van hetgeen iemand wil dat na zijnen dood zal geschieden, en welke acte door hem kan worden herroepen (Bw. 992v.; Civ. 895).

###### Artikel 876

Uiterste wilsbeschikkingen ten aanzien van goederen zijn, of algemeen, of onder eenen algemeenen titel, of onder eenen bijzonderen titel.

Elke dezer beschikkingen, het zij dezelve gedaan zij onder de benaming van erfstelling, het zij onder de benaming van legaat, of onder elke andere benaming, zal kracht hebben, volgens de regelen bij dezen titel voorgeschreven (Bw. 954v., 957; Civ. 967, 1002).

###### Artikel 877

Eene uiterste wilsbeschikking ten voordeele van de naaste bloedverwanten, of het naaste bloed van den erflater, zonder verdere aanduiding, wordt geacht te zijn gemaakt ten voordeele van zijne door de wet geroepen erfgenamen (Bw. 290v., 832, 873).

###### Artikel 878

De uiterste wilsbeschikking ten voordeele van

diperkenankan mendapat warisan dan tanpa meninggalkan suami atau isteri, maka anak di luar kawin yang diakui berhak menuntut seluruh warisan untuk diri sendiri dengan mengesampingkan negara.

Bila anak di luar kawin itu meninggal juga tanpa meninggalkan keturunan, suami atau isteri yang hidup terlama, orangtua, saudara laki-laki atau perempuan di luar kawin atau keturunan mereka ini, maka harta peninggalan anak di luar kawin itu menjadi hak keluarga sedarah terdekat dan bapak atau ibu yang telah memberikan pengakuan kepadanya, dengan mengesampingkan negara bila keduanya telah mengakuinya maka separuh dan harta peninggalannya itu menjadi hak keluarga sedarah bapaknya, dan yang separuh lagi menjadi hak keluarga sedarah ibunya.

Pembagian dalam kedua garis dilakukan menurut peraturan mengenai pewarisan biasa.

## BAB XIII

### SURAT WASIAT

#### BAGIAN 1

##### Ketentuan-ketentuan Umum

###### Pasal 874

Segala harta peninggalan seseorang yang meninggal dunia, adalah kepunyaan para ahli warisnya menurut undang-undang, sejauh mengenai hal itu dia belum mengadakan ketetapan yang sah.

###### Pasal 875

Surat wasiat atau testamen adalah sebuah акта berisi pernyataan seseorang tentang apa yang dikehendakinya terjadi setelah ia meninggal, yang dapat dicabut kembali olehnya.

###### Pasal 876

Ketetapan-ketetapan dengan surat wasiat tentang harta benda dapat juga dibuat secara umum, dapat juga dengan alas hak umum, dan dapat juga dengan alas hak khusus.

Tiap-tiap ketetapan demikian, baik yang dibuat dengan nama pengangkatan ahli waris, maupun yang dengan nama hibah wasiat, ataupun yang dengan nama lain, mempunyai kekuatan menurut peraturan-peraturan yang ditetapkan dalam bab ini.

###### Pasal 877

Suatu ketetapan dengan surat wasiat untuk keuntungan keluarga-keluarga sedarah yang terdekat, atau darah terdekat dan pewaris, tanpa penjelasan lebih lanjut, dianggap telah dibuat untuk keuntungan para ahli warisnya menurut undang-undang.

###### Pasal 878

Ketetapan dengan surat wasiat untuk

natural child shall be entitled to claim the inheritance upon the State's rights being waived. (Amended by S.35-486) In addition, if the natural child dies without leaving any descendants, surviving spouse, parents, or natural brothers or sisters of his descendants, upon waiver of the State's rights, the entire inheritance is devolve upon the closest blood relatives of the father or mother who has acknowledged him; and in the event that he has been acknowledged by both, half of his inheritance is devolve upon the relatives on his father's side and the other half is devolve upon the relatives on his mother's side. The division in both lines is take place in accordance with the rules, as stipulated with regard to normal succession. (Bw.280v., 290, 832, 858, 861, 877).

## Chapter XIII

### Concerning last wills

#### Section 1

##### General provisions

###### Article 874

The properties which an individual leaves upon his demise, belong to his legal heirs, to the extent that he has not legally disposed of same by will. (Ov.42,57; Bw.173, 178, 832v.)

###### Article 875

A testament or last will is a deed, containing a statement of an individual's wishes and intents to take effect following his death, and which deed can be revoked. (Bw.992v.; Civ.895)

###### Article 876

Provisions of properties by last wills regarding property are in general, dealt with under general title, or by special title. Each one of these wills, whether drawn up under the title of testamentary disposition or legacy, or under any other title, shall be valid, in accordance with the rules stipulated in this title. (Bw. 954v., 957; Civ.967, 1002)

###### Article 877

Any provision in a last will for the benefit of the next of kin, or the next of kin of the testator, without any further indication, shall be regarded as having been made for the benefit of the heirs summoned by law. (Bw. 290v., 832, 873)

###### Article 878

A last will made for the benefit of the poor,

de armen, zonder nadere aanduiding, wordt geacht gemaakt te zijn ten behoeve van alle de noodlijdenden, zonder onderscheid van godsdienst, welke in de plaats, alwaar de erfenis is opengevalen, door armen-inringtonen bedeed worden.

**Artikel 879**

De erfstellingen over de hand of fidei-commissaire substitutien zijn verboden. (S. 1838-45; 1852-74).

Dienvolgens is, zelfs ten aanzien van den benoemden erfgenaam of legataris, nietig en van onwaarde elke beschikking, waarbij dezelve belast wordt de erfenis of het legaat te bewaren, en aan eenen derde, voor het geheel, of voor een gedeelte, uit te keeren (Ov. 76; Bw. 881v., 1675; Civ. 896).

**Artikel 880**

Van de bij het vorige art. verboden erfstellingen over de hand zijn uitgezonderd die welke bij de zevende en achtste afdelingen van dezen titel zijn toegelaten (Bw. 881, 973v., 989v., 1675; Civ. 897).

**Artikel 881**

De bepaling waarbij een derde, of, bij diens vooroverlijden, alle deszelfs wettige kinderen, reeds geboren of die nog zullen worden geboren, zijn geroepen tot het geheel of tot een gedeelte van hetgeen de erfgenaam of legataris, bij zijn overlijden, van de erfenis of van het legaat onvervreemd of onverteerd zal overlaten, is geene verbodene erfstelling over de hand.

Door zoodanige erfstelling of legaat mag de erfflater zijne erfgenamen, aan welke een wettelijk erfddeel toekomt, niet benadeelen (Bw. 899v., 913, 977, 989v., 1675; Civ. 896).

**Artikel 882**

De beschikking, waardoor een derde tot eene erfenis of een legaat geroepen wordt, in het geval dat de geroepen erfgenaam of legataris dezelve niet geniet, is van waarde (Bw. 899, 912, 1001, 1057v., 1675; Civ. 898).

**Artikel 883**

Hetzelfde heeft plaats omtrent eene uiterste wilsbeschikking, waarbij het vruchtgebruik aan den eenen, en de bloote eigendom aan den anderen gegeven wordt (Bw. 756, 758, 899, 970, 1669; Civ. 899).

**Artikel 884**

De bepaling waarbij de nalatenschap of het legaat, of wel een gedeelte van dezelve, onvervreemdbaar is verklaard, wordt voor niet geschreven gehouden (AB. 23; Bw. 879, 989, 1066, 1675).

**Artikel 885**

kepentingan orang-orang miskin, tanpa penjelasan lebih lanjut, dianggap telah dibuat untuk kepentingan semua orang yang menyandang sengsara tanpa membedakan agama yang dianut, dalam lembaga fakir-miskin di tempat warisan itu terbuka.

**Pasal 879**

Pengangkatan ahli waris yang bersifat melompat atau substitusi fideicommissaire adalah dilarang.

Dengan demikian, bahkan terhadap ahli waris yang diangkat atau yang menerima hibah wasiat adalah batal dan tidaklah berharga setiap penetapan yang memerintahkannya untuk menyimpan warisan atau hibah wasiat dan untuk menyerahkan seluruhnya atau sebagian kepada pihak ketiga.

**Pasal 880**

Dan larangan terhadap pengangkatan ahli waris dengan wasiat tersebut dalam pasal yang lalu, dikecualikan hal-hal yang diperbolehkan dalam Bagian 7 dan 8 bab ini.

**Pasal 881**

Ketentuan, bahwa seorang pihak ketiga atau, dalam hal orang itu telah meninggal, semua anaknya yang sah menurut hukum, baik yang telah lahir maupun yang akan dilahirkan, memperoleh seluruh atau sebagian dan apa yang masih tersisa dan suatu warisan atau hibah wasiat karena belum terjual atau terhabiskan oleh seorang ahli waris atau penerima hibah wasiat, bukanlah suatu pengangkatan ahli waris dengan wasiat yang terlarang.

Dengan pengangkatan ahli waris itu atau pemberian hibah wasiat secara demikian, pewaris tidak boleh merugikan para ahli waris, yang berhak atas suatu bagian menurut undang-undang.

**Pasal 882**

Ketetapan yang menentukan, bahwa seorang pihak ketiga mendapat hak warisan atau hibah wasiat dalam hal ahli waris atau penerima hibah wasiat tidak menikmatinya, berlaku sah.

**Pasal 883**

Juga berlaku sah suatu penetapan wasiat di mana hak pakai hasil diberikan kepada seseorang dan hak milik semata-mata diberikan kepada orang lain.

**Pasal 884**

Ketentuan di mana diterangkan bahwa harta peninggalan atau hibah wasiat seluruhnya atau sebagian, tidak boleh dipindahtangankan, dianggap sebagai tidak tertulis.

**Pasal 885**

without any further specification, shall be considered to have been made to benefit all the underprivileged, without distinguishing between religions professed by the charitable institutions in the location where the inheritance becomes available.

**Article 879**

The testamentary disposition through hands or substitution of fidei-commissarius is prohibited. (S.1838-45; 1852-74) Subsequently, with regard to the nominated heir or legatee, each provision to the effect that the inheritance or the legacy shall be kept, and that the entire or part of the inheritance shall be transferred to a third party shall be void. (Ov.76; Bw.881v., 1675; Civ.896)

**Article 880**

Matters granted in the seventh and eighth section of this chapter are excluded from the prohibited testamentary dispositions through hands mentioned in the previous article. (Bw. 881, 973v., 989v., 1675; Civ.897)

**Article 881**

A stipulation that a third party, or upon his death, his legal children already born or to be born at a future date, shall be entitled to the entire or part of the \*253 estate which remains the property of the devisee or legatee at their deaths, is not be regarded as a prohibited testamentary disposition through hands. The testator is not harm his heirs who are entitled to part of the inheritance, through such testamentary disposition or legacy (Bw.899v.,913,977,989v.,1675; civ.896)

**Article 882**

The provision, in which a third party is entitled to an inheritance or a legacy, shall be valid, in the event that the summoned heir or legatee does not have the enjoyment of such. (Bw. 899, 912, 1001, 1057v., 1675; Civ. 898)

**Article 883**

The same is apply to a stipulation in a last will in which the use of proceeds is granted to one party and the property is granted to another. (Bw.756,758,899,970,1669;Civ.899)

**Article 884**

The stipulation in which the inheritance or the legacy, or part of such, has been declared untransferable, shall be regarded as void. (AB.23; Bw.879,989,1066,1675)

**Article 885**



Indien de bewoordingen eener uiterste wilsbeschikking duidelijk zijn, mag men daarvan door uitlegging niet afwijken (Bw. 1342; S. 26-253\* onder Bw. 956).

#### Artikel 886

Indien daarentegen de bewoordingen eener uiterste wilsbeschikking voor onderscheidene opvattingen vatbaar zijn, moet men veeleer nagaan welke de bedoeling des erflaters geweest zij, dan zich, tegen die bedoeling, aan den letterlijken zin der worden houden (Bw. 1343; Civ. 1156).

#### Artikel 887

In zoodanig geval, moeten ook de bewoordingen worden opgevat in den zin die met den aard der beschikking en derzelver onderwerp het meest overeenkomt, en bij voorkeur in dier voege dat de beschikking eenige uitwerking of gevolg hebbe (Bw. 1344; Civ. 1157v).

#### Artikel 888

In alle uiterste wilsbeschikkingen worden de voorwaarden, die onverstaanbaar of onmogelijk zijn, of die met de wetten en goede zeden strijden, voor niet geschreven gehouden (AB. 23; Bw. 1254; Civ. 900).

#### Artikel 889

De voorwaarde wordt gehouden voor vervuld, wanneer hij, die bij de niet-vervulling daarvan belang mogt hebben, de vervulling heeft belet (Bw. 1260; Civ. 1178).

#### Artikel 890

De vermelding van eene valsche beweegreden wordt voor niet geschreven gehouden, ten zij uit den uitersten wil blijken mogt dat de erflater de beschikking niet zoude hebben gemaakt, indien hij van de valscheid der beweegreden kennis had gedragen (Bw. 1335).

#### Artikel 891

De vermelding van eene, het zij ware, het zij valsche, beweegreden, die echter met de wetten of de goede zeden strijdt, maakt de erfstelling of het legaat nietig (AB. 23; Bw. 1335v).

#### Artikel 892

Indien een ondeelbare last aan verscheidene erfgenamen of legatarissen is opgelegd geworden, en een of meerder hunner van de erfenis of het legaat afzien, of wel onbekwaam zijn om het gemaakte te beuren, zal hij die zich voor het geheel van den last wil kwijten, het hem nagelaten gedeelte kunnen vorderen, en zijn verhaal hebben op de nalatenschap, voor hetgeen hij voor de andere mogt hebben betaald (Bw. 955, 958, 1296v).

#### Artikel 893

Uiterste willen, gemaakt ten gevolge van dwang, bedrog of arglist, zijn nietig (Bw. 1321v.; Civ. 1109).

Bila kata-kata sebuah surat wasiat telah jelas, maka surat itu tidak boleh ditafsirkan dengan menyimpang dan kata-kata itu.

#### Pasal 886

Namun sebaliknya, bila kata-kata dalam surat itu dapat ditafsirkan secara berbeda-beda menurut berbagai pendapat, maka lebih baik diselidiki lebih dahulu apa kiranya maksud si pewaris, daripada berpegang daripada arti harfiah kata-kata itu secara berlawanan dengan maksud tersebut.

#### Pasal 887

Dalam hal demikian, kata-kata itu juga harus ditafsirkan dalam arti yang paling sesuai dengan sifat penetapan itu dan pokok persoalannya, dan dengan cara yang sedemikian rupa sehingga penetapan itu dapat mencapai suatu pengaruh atau akibat.

#### Pasal 888

Dalam semua surat wasiat, persyaratan yang tidak dapat dimengerti atau tidak mungkin dijalankan, atau bertentangan dengan undang-undang dan kesusilaan, dianggap tidak tertulis.

#### Pasal 889

Persyaratan itu dianggap telah terpenuhi bila orang yang kiranya mempunyai kepentingan dalam hal tidak dipenuhinya persyaratan itu, telah menghalangi pemenuhan itu.

#### Pasal 890

Penyebutan suatu alasan yang palsu harus dianggap tidak ditulis, kecuali bila dan wasiat itu ternyata bahwa pewaris itu tidak akan membuat wasiat itu, seandainya dia telah mengetahui kepalsuan alasan itu.

#### Pasal 891

Penyebutan suatu alasan, baik yang benar maupun yang palsu, namun berlawanan dengan undang-undang atau kesusilaan, menjadikan pengangkatan ahli waris atau pemberian hibah wasiat yang batal.

#### Pasal 892

Bila suatu beban yang tidak dapat dibagi-bagi dipikulkan kepada beberapa ahli waris atau penerima hibah wasiat, dan satu atau lebih dan mereka melepaskan warisan atau hibah wasiat itu, atau tidak cakap untuk memperolehnya, maka orang yang mau melaksanakan seluruh beban itu boleh menuntut bagian warisan yang untuk dirinya, dan menagih apa yang telah dibayarkan untuk yang lain.

#### Pasal 893

Surat-surat wasiat yang dibuat akibat paksaan, penipuan atau akal licik adalah batal.

In the event that the terms of a last will are clear, clarification cannot deviate therefrom. (Bw.1342; SA.26-253 under Bw.956)

#### Article 886

If the terms of a last will can be interpreted in several ways, the intent of the testator must be determined rather than interpreting the text literally. (Bw.1343; Civ.1156)

#### Article 887

In such circumstances, the terms is also interpreted in the sense which corresponds most with the nature and subject matter of the stipulation, and preferably in a manner that by virtue of which the stipulation shall be effective or conclusive. (Bw.1344; Civ.1157v.)

#### Article 888

In all last wills, conditions which are unintelligible or impossible, or which violate the laws and good morals, shall be regarded as void. (AB.23; Bw.1254; Civ.900)

#### Article 889

A condition shall be deemed to be fulfilled, if the individual who would benefit from non-fulfillment, has prevented fulfillment. (Bw.1260; Civ.1178)

#### Article 890

A false statement shall be regarded as void, unless it is apparent from the last will that the testator at the time of making the statement, was not aware that it was false. (Bw.1335)

#### Article 891

The statement of a reason, either true or false, which, however, violates the laws or good morals, is invalidate the testamentary disposition or the legacy. (Ab.23; Bw.1335v.)

#### Article 892

In the event that an indivisible charge is imposed on several heirs or legatees, and one or more forfeit the inheritance or legacy, or are incompetent to receive such, the individual who wishes to forfeit the entire charge, \*254 may claim his share of the inheritance, and may claim compensation for the amount which he has paid for the others. (Bw.955, 958, 1296v.)

#### Article 893

Last wills which are made as a result of duress, deceit or cunning shall be invalid. (Bw.1321v.; Civ.1109)

**Artikel 894**

Indien door een en het zelfde ongeval, of op denzelfden dag, mogten omkomen de erflater en de erfgenaam of de legataris, of degene, die bij eene geoorloofde onder-erfstelling in plaats van dezen laatste zoude zijn opgetreden, zonder dat men weten kunne, wie van de alzo omgekomenen het eerst overleden zij, worden zij vermoed op hetzelfde oogenblik gestorven te zijn, en er heeft geen overgang van regten ten gevolge van den uitersten wil plaats (Bw. 831, 836, 1675, 1916).

**TWEEDE AFDEELING****Van de bekwaamheid om bij uitersten wil te beschikken of daarvan voordeel te genieten****Artikel 895**

Tot het maken of herroepen van eenen uitersten wil moet men zijne verstandelijke vermogens bezitten (Bw. 433, 446, 448, 875, 898, 992; Civ. 901).

**Artikel 896**

Alle personen kunnen bij uitersten wil beschikken, en daaruit voordeel genieten, uitgezonderd de zoodanige die daartoe, volgens de bepalingen van deze afdeeling, zijn onbekwaam verklaard (Bw. 2, 118, 173, 433, 446, 448, 836, 897, 1676; Civ. 902).

**Artikel 897**

Minderjarigen, die den vollen onderdom van achttien jaren niet hebben bereikt, mogen geen uitersten wil maken (Bw. 151, 169, 330, 904v., 1677; Civ. 903v).

**Artikel 898**

De bekwaamheid van den erflater wordt beoordeeld naar den staat waarin hij zich bevond op het oogenblik dat de uiterste wil gemaakt is (Bw. 895, 904v).

**Artikel 899**

Om uit kracht van eenen uitersten wil iets te kunnen genieten, moet men bestaan op het oogenblik van den dood des erfslaters, met in achtneming van den regel bij art. 2 van dit Wetboek vastgesteld.

Deze bepaling is niet toepasselijk op personen, die geroepen zijn om uit stichtingen genot te trekken (Bw. 472, 489v., 836, 881, 894, 973v., 976, 1001v.; Civ. 906).

**Artikel 900**

(Gew S. 37-572) Makingen bij uiterste wilsbeschikking ten behoeve van openbare instellingen, godsdienstige gestichten, kerken of armeninrigtingen, hebben geen gevolg, dan voor zoo ver de Gouverneur-Generaal of de door den Gouverneur-Generaal aangewezen gezaghebbende aan de bewindvoerders dier gestichten de magt zal hebben verleend om die aan te nemen (Bw. 1046, 1680; Civ. 910; Bb.

**Pasal 894**

Bila oleh satu kecelakaan, atau pada hari yang sama, pewaris dan ahli waris atau penerima hibah wasiat atau orang yang sedianya mengganti mereka itu meninggal tanpa diketahui siapa dan mereka yang meninggal lebih dulu, maka mereka dianggap telah meninggal pada saat yang sama, dan tidak terjadi peralihan hak-hak wasiat itu.

**BAGIAN 2****Kecakapan untuk Membuat Surat Wasiat atau Untuk Memperoleh Keuntungan Dan Surat Itu****Pasal 895**

Untuk dapat membuat atau menarik kembali suatu wasiat, orang harus mempunyai kemampuan bernalar.

**Pasal 896**

Setiap orang dapat membuat surat wasiat, dan dapat mengambil keuntungan dan surat wasiat, kecuali mereka yang menurut ketentuan-ketentuan bagian ini dinyatakan tidak cakap untuk itu.

**Pasal 897**

Anak-anak di bawah umur yang belum mencapai umur delapan belas tahun penuh, tidak diperkenankan membuat surat wasiat.

**Pasal 898**

Kecakapan pewaris dinilai menurut keadaan pada saat surat wasiat dibuat.

**Pasal 899**

Untuk dapat menikmati sesuatu berdasarkan surat wasiat, seseorang harus sudah ada pada saat pewaris meninggal, dengan mengindahkan peraturan yang ditetapkan dalam Pasal 2 undang-undang ini.

Ketentuan ini tidak berlaku bagi orang-orang yang diberi hak untuk mendapat keuntungan dari yayasan-yayasan.

**Pasal 900**

Setiap pemberian hibah dengan surat wasiat untuk kepentingan lembaga kemasyarakatan, badan keagamaan, gereja atau rumah fakir miskin tidak mempunyai akibat sebelum pemerintah atau penguasa yang ditunjuk oleh pemerintah memberi kuasa kepada para pengelola lembaga-lembaga itu untuk menerimanya.

**Article 894**

If as a result of the same accident, or on the same day, the testator and the heir or the legatee, or an individual, who, by permitted testamentary disposition could have been the substitute for the latter mentioned, die, and it is not known who died first, they shall be presumed to have died simultaneously, and no transfer of rights is take place as a result of the last will. (Bw. 831, 836, 1675, 1916)

**Section 2****Concerning competency to make provisions in a last will or benefit therefrom****Article 895**

In order to make or revoke a last will, an individual is have mental capacity. (Bw.433, 446, 448, 875, 898, 992; Civ.901)

**Article 896**

Any individual may make a last will and benefit therefrom, with the exception of those who, pursuant to the stipulations of this section, have been declared incompetent. (Bw.2, 118, 173, 433, 446, 448, 836, 897, 1676; Civ.902)

**Article 897**

Minors, who have not reached the full age of eighteen years, are not allowed to make wills. (Bw.151, 169, 330, 904v.,1677; Civ.903v.)

**Article 898**

The competence of the testator shall be judged based on the condition that he was in at the time that the last will was made. (Bw.895, 904v.)

**Article 899**

In order to benefit from something disposed of in a last will, an individual must have existed at the time of the demise of the testator, having regard to the rule stipulated in article 2 of this Civil Code. This stipulation is not applicable to individuals, who are entitled to benefits from institutions. (Bw.472, 489v.,836,881,894,973v.,976,1001v.;Civ.906)

**Article 900**

(Amended by S.37-572) Bequests made in last wills for the benefit of public foundations, religious institutions, churches or charitable institutions, is have no effect, if the Governor General or the authorities designated by the Governor General, do not grant the right to the managers of the institutions to accept such bequests. (Bw.1046, 1680; Civ.910; Bb.406)

406).

**Artikel 901**

Een echtgenoot kan geen voordeel genieten door de uiterste wilbeschikkingen van zijnen mede-echtgenoot, indien het huwelijk zonder behoorlijke toestemming mogt zijn aangegaan, en de erflater gestorven is op een tijdstip, waarop de wettigheid van dit huwelijk te dier oorzake nog in regten kon worden betwist (Bw. 28, 35v., 87, 91, 911).

**Artikel 902**

(Gew. S. 35-486) De man of de vrouw, die kinderen of afkomelingen uit een vroeger huwelijk hebbende, een tweede of volgend huwelijk aangaat, zal bij uitersten wil aan zijnen lateren echtgenoot niet meer in eigendom mogen geven dan hetgeen aan laatstgenoemde bij den twaalfden titel van dit boek is toegekend.

Indien hij bij uitersten wil aan zijnen lateren echtgenoot geen eigendom uit zijne nalatenschap, doch slechts vruchtgebruik vermaakt, mag dit het vruchtgebruik zijn van de helft zijner goederen of zooveel meer als kan worden vermaakt, zonder dat de geschatte waarde de grenzen van het vorig lid van dit art. overschrijdt, een en ander onverminderd hetgeen is bepaald bij art. 918.

Indien bij uitersten wil eigendom en vruchtgebruik beide zijn afgestaan, zal de waarde van het vruchtgebruik worden berekend; en indien de gezamenlijke waarde van hetgeen in eigendom is gegeven en van het vruchtgebruik overschrijdt de grenzen van het bedrag, bedoeld in het eerste lid, wordt ter keuze van den lateren echtgenoot, of wel de erfstelling of het vruchtgebruik zoodanig ingekort, dat de gezamenlijk waarde blijft binnen die grenzen. Mocht in dit geval door het vruchtgebruik het wettelijk erfdeel worden benadeeld, dan is ook hier het bij art. 918 bepaalde van kracht.

Hetgeen de latere echtgenoot geniet ingevolge dit art. wordt in mindering gebracht bij de berekening van hetgeen aan dien echtgenoot mag opkomen of worden besproken ingevolge den achtsten titel van het eerste boek (Bw. 181v., 852a, 911).

**Artikel 902a**

(Ing. S. 23-31) Voor de toepassing van het vorig art. komen ten aanzien van echtgenooten die met elkander zijn hertrouwd, kinderen of afkomelingen uit hun vroeger huwelijk met elkander niet in aanmerking.

**Artikel 903**

Echtgenooten kunnen, ten opzichte van de goederen welke in gemeenschap zijn, niet verder beschikken dan over het aandeel dat ieder hunner in de gemeenschap heeft. Indien echter eenig goed uit de gemeenschap is geraakt, kan de legataris hetzelfde niet in

**Pasal 901**

Seorang suami atau isteri tidak dapat memperoleh keuntungan dan wasiat-wasiat isteri atau suaminya, bila perkawinannya dilaksanakan tanpa izin yang sah, dan si pewaris telah meninggal pada waktu keabsahan perkawinan itu masih dapat dipertengkarkan di Pengadilan karena persoalan tersebut.

**Pasal 902**

Suami atau isteri yang mempunyai anak dari perkawinan yang terdahulu, dan melakukan perkawinan kedua atau berikutnya, tidak boleh memberikan dengan wasiat kepada suami atau isteri yang kemudian hak milik atas sejumlah barang yang lebih daripada apa yang menurut Bab 12 buku ini diberikan kepada orang yang tersebut terakhir.

Bila yang dihibahwasiatkan kepada isteri atau suami yang kemudian itu bukan suatu hak milik atas harta peninggalannya, melainkan hanya hak pakai hasil saja, maka bolehlah hak pakai hasil ini meliputi separuh dan hartanya atau lebih besar dan itu, asal harga taksirannya tidak melampaui batas-batas termaksud dalam alinea yang lalu, dan segala sesuatunya tidak mengurangi apa yang ditentukan dalam Pasal 918.

Bila dengan surat wasiat itu hak milik dan hak pakai hasil kedua-duanya diberikan, maka harga hak pakai hasil itu harus ditaksir dulu; bila harga bersama dan apa, yang diberikan dalam bentuk hak milik dan hak pakai hasil berjumlah melebihi batas-batas yang dimaksudkan dalam alinea pertama, terserah pilihan suami atau isteri yang kemudian itu, ia boleh memilih apakah pemberian warisannya atau pemberian hak pakai hasil yang dikurangi sedemikian, sehingga harga bersama tetap ada dalam batas-batas itu. Bila dalam hal ini, karena hak pakai hasil itu, bagian warisan menurut undang-undang dirugikan, maka juga di sini berlaku ketentuan Pasal 918.

Apa yang diperoleh suami atau isteri yang kemudian karena pasal ini, harus dikurangkan pada waktu menghitung apa yang boleh menjadi hak suami atau isteri itu atau diperjanjikan berdasarkan Bab 13 Buku Pertama.

**Pasal 902a**

Pasal yang lalu tidak berlaku dalam hal suami dan isteri mengadakan kawin rujuk, dan dari perkawinan yang dahulu mereka mempunyai anak-anak atau keturunan.

**Pasal 903**

Suami atau isteri hanya boleh menghibahwasiatkan barang-barang dan harta bersama, sekedar barang-barang itu termasuk bagian mereka masing-masing dalam harta bersama itu. Akan tetapi bila suatu barang dan harta bersama itu dihibahwasiatkan, penerima

**Article 901**

A spouse cannot benefit from the last will of the other spouse, if the marriage was entered into without proper consent, and if the testator died at a time that the validity of the marriage was being disputed in court. (Bw.28,35v.,87,91,911)

**Article 902**

(Amended by S.35-486) A husband or wife who enters into a second marriage and who has children or descendants from a previous marriage, is not grant more property to the current spouse than that which the children or descendants from the previous marriage are entitled to pursuant to the twelfth chapter of this book. If, he or she only bequeaths the use of proceeds to the current spouse in the last will, and does not leave any \*256 property, this use of proceeds can be in respect of one half of the property or even more, without the estimated value exceeding the limits stipulated in the previous paragraph of this article, without prejudice to the stipulations in article 918. If, in the last will, the testator disposes of both property and use of proceeds, the value of the use of proceeds shall be calculated; and in the event that the total value of the property and the use of proceeds disposed of, exceeds the limits of the amount stipulated in the first paragraph, the current spouse may choose whether to reduce the inheritance or the use of proceeds so that the total value shall be within those limits. If, in this regard, the legal share shall be jeopardized, the stipulation in article 918 is also applicable in this instance. That which the current spouse enjoys pursuant to this article shall be reduced by the sum of that which he or she is entitled to pursuant to the eighth chapter of the first book. (Bw.181v., 852a,911)

**Article 902a**

(Amended by S.23-31) The previous article is not apply to spouses who have remarried one another, or to children or descendants from their previous marriage to one another.

**Article 903**

Spouses, with respect to the community property, is not dispose of more than their respective share in the community property. If, however, any property from the community property has been disposed of by will, the beneficiary cannot claim his share of the

natura vorderen, indien dat goed niet aan de erfgenamen van den erflater is aanbedeeld. In dat geval, wordt de legataris schadeloos gesteld uit het aandeel in de gemeenschap, aan de erfgenamen van den erflater aangekomen, en, bij ongenoegzaamheid, uit de goederen aan die erfgenamen persoonlijk toebehoorende (Bw. 128v., 134v., 138, 966, 1032, 1067; Civ. 1423).

#### Artikel 904

Een minderjarige, ofschoon den ouderdom van achttien jaren bereikt hebbende, kan bij uitersten wil ten voordeele van zijnen voogd geene beschikking maken.

Meerderjarig geworden zijnde, kan hij zijnen gewezen voogd niet bij uitersten wil bevoordeelen, da na het afleggen en sluiten der voogdijrekening.

Van de twee hierboven gemelde gevallen zijn uitgezonderd bloedverwanten van den minderjarige in de opgaande linie, die zijne voogden zijn, of geweest zijn (Bw. 330, 410, 412, 897v., 905, 911, 1681; Civ. 907).

#### Artikel 905

Minderjarigen kunnen niet bij uitersten wil beschikken ten voordeele van hunne leermeesters, gouverneurs of gouvernanten, welke met hen te zamen wonen, noch ten voordeele van hunne onderwijzers, of onderwijzeressen, bij welke de minderjarigen in de kost besteed zijn.

Hiervan zijn uitgezonderd de beschikkingen tot vergelding van gedane diensten, bij wijze van legaat gemaakt, met inachtneming echter zoo wel van de gegoedheid van den maker, als van de diensten die aan denzelfden zijn bewezen (Bw. 879v., 904, 911).

#### Artikel 906

De geneesheeren, heelmeeesters, apothekers en andere personen de geneeskunde uitoefenende, welke iemand gedurende de ziekte, waaraan hij overleden is, bediend hebben, alsmede de bedienaars van den godsdienst, welke hem gedurende die ziekte hebben bijgestaan, kunnen geen voordeel trekken uit de uiterste wilsbeschikkingen, welke zoodanig persoon, gedurende den loop dier ziekte, te hunnen behoeve mogt hebben gemaakt.

Hiervan zijn uitgezonderd:

1o. de beschikkingen tot vergelding van gedane diensten, bij wijze van legaat gemaakt, even als bij het vorige art. is vastgesteld;

2o. de beschikkingen ten voordeele van den echtgenoot van den erflater;

3o. de beschikkingen, zelfs algemeene, gemaakt ten voordeele van bloedverwanten tot den vierden graad ingesloten, indien de overledene geene erfgenamen in de rechte linie

hibah wasiat tidak dapat menuntut barang itu dalam wujudnya, bila barang itu tidak diserahkan oleh pewaris kepada ahli waris sebagai bagian mereka. Dalam hal itu, penerima hibah wasiat harus diberi ganti rugi, yang diambil dan bagian harta bersama yang dibagikan kepada para ahli waris si pewaris, dan bila tidak mencukupi, diambil dan barang-barang pribadi para ahli waris.

#### Pasal 904

Seorang anak di bawah umur, meskipun telah mencapai umur delapan belas tahun penuh, tidak boleh menghibahwasiatkan sesuatu untuk keuntungan walinya.

Setelah menjadi dewasa, ia tidak boleh menghibah wasiatkan sesuatu kepada bekas walinya, kecuali setelah bekas walinya itu mengadakan dan menutup perhitungan perwaliannya.

Dari dua ketentuan di atas dikecualikan keluarga sedarah dan anak di bawah umur itu dalam garis lurus ke atas yang masih menjadi walinya atau yang dulu menjadi walinya.

#### Pasal 905

Anak di bawah umur tidak boleh menghibahwasiatkan sesuatu untuk keuntungan pengajarnya, pengasuhnya laki-laki atau perempuan yang tinggal bersamanya, atau gurunya laki-laki atau perempuan di tempat pemondokan anak di bawah umur itu.

Dalam hal ini dikecualikan penetapan-penetapan yang dibuat sebagai hibah wasiat untuk membalas jasa-jasa yang telah diperoleh, namun dengan mengingat, baik kekayaan si pembuat wasiat maupun jasa-jasa yang telah dibaktikan kepadanya.

#### Pasal 906

Dokter, ahli penyembuhan, ahli obat-obatan dan orang-orang lain yang menjalankan ilmu penyembuhan, yang merawat seseorang selama ia menderita penyakit yang akhirnya menyebabkan ia meninggal, demikian pula pengabdikan agama yang telah membantunya selama sakit, tidak boleh mengambil keuntungan dan wasiat-wasiat yang dibuat oleh orang itu selama ia sakit untuk kepentingan mereka.

Dari ketentuan ini harus dikecualikan:

1. penetapan-penetapan berbentuk hibah wasiat untuk membalas jasa-jasa yang telah diberikan, seperti yang ditetapkan dalam pasal yang lalu;

2. penetapan-penetapan untuk keuntungan suami atau isteri pewaris;

3. penetapan-penetapan bahkan yang secara umum dibuat untuk keuntungan para keluarga sedarah sampai derajat keempat, bila yang meninggal tidak meninggalkan ahli waris

property in its original condition, if the heirs of the testator are not entitled to that property. In such circumstances, the beneficiary shall be compensated from the share in the community property to which the heirs of the testator are entitled, and if this is insufficient, from the personal property belonging to the heirs. (Bw.128v.,134v.,138,966,1032,1067; Civ.1423)

#### Article 904

A minor, notwithstanding that he has reached the age of eighteen years, cannot make any provisions to benefit his guardian in the last will. An adult cannot name his former guardian as a beneficiary under his last will, until after the guardianship account has been finalized and closed. The two aforementioned provisions is not apply to blood relatives of the minor in the ascending line, who are or have been his guardians. (Bw.330,410,412,897v.,905,911,1681;Civ.907)

#### Article 905

Minors cannot make provision in their last will to benefit their educators, governors or governesses, who live with them, nor their teachers (male or female), with whom the minors have lodged. This provision is not apply to provisions for compensation for services rendered, in the form of a legacy, provided that regard shall be had to the benevolence of the testator and to the services rendered to him. (Bw.879v., 904, 911)

#### Article 906

Doctors, healers, pharmacists and other \*257 individuals in the medical profession, who have served an individual during the illness which caused his demise, as well as the clergy who have supported him during such illness, cannot benefit under the last will made by such individual in the course of his illness. This is not apply to the following:

1. provision for compensation for services rendered in the form of a legacy as mentioned in the previous article;

2. provisions in favor of the spouse of the testator;

3. provisions, including those that are general, made for the benefit of blood relatives up to and including the fourth degree, if the deceased has not left any heirs in a direct line; unless the individual, for whose benefit the provisions are made, is also one of heirs. (Bw.911,1681; Civ.909)

mogt hebben nagelaten; ten ware degene, te wiens voordeele de beschikking gemaakt is, zelf onder het getal dier erfgenamen mogt behooren (Bw. 911, 1681; Civ. 909).

#### Artikel 907

De notaris, die eenen uitersten wil bij openbare acte heeft verleden, en de getuigen die daarbij zij tegenwoordig geweest, kunnen niets genieten van hetgeen aan hen bij dien uitersten wil mogt zijn gemaakt (Bw. 911, 938v., 944, 953, 1681; Not. 21).

#### Artikel 908

Indien ouders wettige en ook natuurlijke, doch wettiglijk erkende, kinderen nalaten, zullen deze laatste uit de uiterste wilsbeschikkingen hunner ouders niet meer mogen genieten, dan hetgeen aan hen bij den twaalfden titel van dit boek is toegekend (Bw. 280v., 862v., 911, 916, 1681; Civ. 608).

#### Artikel 909

Overspelers of overspeelsters en hunne medepligtigen kunnen uit elkanders uitersten wil geen voordeel genieten, mits van het overspel, voor het overlijden van den erflater, door een regterlijk gewijsde gebleken zij (Bw. 911, 1681; Rv. 83, 334, 402).

#### Artikel 910

Ingetr. S. 72-11 jjs. 15-299, 642 (cf. Bw. 837).

#### Artikel 911

Eene uiterste wilsbeschikking, gemaakt ten voordeele van iemand die onbekwaam is om te erven, is nietig, zelfs wanneer de beschikking mogt zijn gemaakt op den naam van eenen tusschenbeide komenden persoon.

Voor tusschenbeide komende personen worden gehouden, de vader en de moeder, de kinderen en afstammelingen, en de echtgenoot van dengene die onbekwaam is om te erven (Bw. 183v., 1681, 1921; F. 44; Civ. 911).

#### Artikel 912

Hij, die veroordeeld is omdat hij den erflater heeft omgebracht; hij, die den uitersten wil des erflaters heeft verdonkerd, vernietigd of vervalscht; of die den erflater door geweld of dadelijkheden heeft belet zijnen uitersten wil te herroepen of te veranderen, zal, evenmin als zijn mede-echtgenoot en zijne kinderen, uit den uitersten wil eenig voordeel kunnen genieten (Bw. 838, 1688-20).

### DERDE AFDEELING

**Van de legitime portie of het wettelijk erfdeel, en van de inkorting der giften welke die portie zouden verminderen**

dalam garis lurus; kecuali bila orang yang untuk keuntungannya di buat penetapan itu termasuk bilangan para ahli waris itu.

#### Pasal 907

Notaris yang telah membuat wasiat dengan akta umum, dan para saksi yang hadir pada waktu itu, tidak boleh memperoleh kenikmatan apa pun dari apa yang kiranya ditetapkan dalam wasiat itu.

#### Pasal 908

Bila bapak atau ibu, sewaktu meninggal, meninggalkan anak-anak sah dan anak-anak di luar kawin tetapi telah diakui menurut undang-undang, maka mereka yang terakhir in tak akan boleh menikmati warisan lebih dan apa yang diberikan kepada mereka menurut Bab 12 buku ini.

#### Pasal 909

Pelaku perzinaan, baik laki-laki maupun perempuan, tidak boleh menikmati keuntungan apa pun dari wasiat kawan berzinanya, dan kawan berzina ini tidak boleh menikmati keuntungan apa pun dan wasiat pelaku, asal perzinaan itu sebelum meninggalnya pewaris, terbukti dan putusan Hakim yang telah mempunyai kekuatan hukum yang pasti.

#### Pasal 910

Dihapus dengan S. 1872 - 11 jjs. 1915 - 299,642.

#### Pasal 911

Suatu ketetapan wasiat yang dibuat untuk keuntungan orang yang tidak cakap untuk mendapat warisan, adalah batal, sekalipun ketetapan itu dibuat dengan nama seorang perantara.

Yang dianggap sebagai orang-orang perantara ialah bapak dan ibunya, anak-anaknya dan keturunan mereka suami atau isteri.

#### Pasal 912

Orang yang dijatuhi hukuman karena telah membunuh pewaris, orang yang telah menggelapkan, memusnahkan atau memalsukan surat wasiat pewaris, atau orang yang dengan paksaan atau kekerasan telah menghalangi pewaris untuk mencabut atau mengubah surat wasiatnya, serta isteri atau suaminya dan anak-anaknya, tidak boleh menikmati suatu keuntungan pun dari wasiat itu.

### BAGIAN 3

**Legitime Portie atau Bagian Warisan Menurut Undang-undang dan Pemoangan Hibah-hibah yang Mengurangi Legitime Portie**

#### Article 907

The notary, who has drawn up the last will as a public deed, and the witnesses who were present, cannot enjoy a disposition made in their favor made in the last will. (Bw.911,938v.,944,953,1681; Not.21)

#### Article 908

If parents leave legal and natural and legitimized children, the latter mentioned cannot benefit from the last will of their parents more than the extent to which they are entitled to pursuant to the twelfth chapter of this book. (Bw.280v., 862v.,911,916,1681; Civ.608)

#### Article 909

Male and female adulterers and their accomplices cannot benefit from each party's last will, unless the adultery, prior to the demise of the testator has been proven by a court's judgment. (Bw.911,1681;Rv.83,334,402)

#### Article 910

Revoked by S.72-11 see also 15-299,642 (cf.Bw.837)

#### Article 911

A last will, made in favor of an individual who is incompetent to inherit, shall be void, even in circumstances where the arrangement is made in the name of a middle person. Middle persons is include, the father and the mother, the children and descendants, and the spouses of those who are incompetent to inherit. (Bw.183v., 1681,1921;F.44;Civ.911)

#### Article 912

An individual who has been convicted of killing the testator; an individual who has stolen, destroyed or forged the last will of the testator, or who has prevented the testator by force or physical deed from revoking or amending his last will, is, together with his spouse and children not benefit from the last will. (Bw.838,1688-2)

### Section 3

**Concerning the legitimate portion or the legal share of the inheritance and the curtailment of gifts which would reduce the portion**

**Artikel 913**

De legitime portie of het wettelijk erfdeel is een gedeelte der goederen, hetwelk aan de bij de wet geroepene erfgenamen in de regte linie wordt toegekend, en waarover de overledene, noch bij gifte onder de levenden, noch bij uitersten wil, heeft mogen beschikken (Bw. 168, 176, 181, 307, 385, 842v., 875, 881, 902, 1019, 1686v).

**Artikel 914**

In de nederdalende linie, indien de erflater slechts een wettig kind nalaat, bestaat dat wettelijk erfdeel in de helft van de goederen, welke het kind bij versterf zoude hebben geerfd.

Indien er twee kinderen overblijven, is het wettelijk erfdeel voor ieder kind twee derde gedeelten van hetgeen hetzelfde bij versterf zoude erven.

In geval de overledene drie of meer kinderen nalaat, zal het wettelijk erfdeel drie vierde gedeelten bedragen van hetgeen elk kind bij versterf zoude gehad hebben.

Onder den naam van kinderen worden begrepen de afstammelingen, in welken graad zij ook zijn; echter worden deze alleen gerekend in plaats van het kind, hetwelk zij in de nalatenschap van den erflater vertegenwoordigen (Bw. 842, 852v., 902v., 920; Civ. 913v).

**Artikel 915**

In de opgaande linie bedraagt het wettelijk erfdeel altijd de helft van hetgeen, volgens de wet, aan elken bloedverwant in die linie bij versterf toekomt (Bw. 853v.; Civ. 915).

**Artikel 916**

Het wettelijk erfdeel van een natuurlijk, doch wettelijk erkend kind, bestaat uit de helft van dat gedeelte, hetwelk de wet aan hetzelfde in de nalatenschap bij versterf toekent (Bw. 280, 285, 862v., 908; Civ. 761, 908).

**Artikel 916a**

(Ing. S. 35-486) In de gevallen, waarin voor het berekenen der legitime portie rekening moet worden gehouden met erfgenamen, die wel zijn erfgenamen bij versterf, doch niet zijn legitimarissen, zullen, wanneer aan anderen dan bedoelde erfgenamen, hetzij bij akte onder de levenden, hetzij bij uitersten wil, meer is geschonken dan het aandeel bedraagt, waarover men zou moeten beschikken, indien zoodanige erfgenamen niet aanwezig waren, bedoelde giften of schenkingen kunnen worden verminderd tot genoemd bedrag, zulks op de vordering en ten bate van de legitimarissen en van derzelver erfgenamen of rechthebbenden (Bw. 832).

**Pasal 913**

Legitieme portie atau bagian warisan menurut undang-undang ialah bagian dan harta benda yang harus diberikan kepada para ahli waris dalam garis lurus menurut undang-undang, yang terhadapnya orang yang meninggal dunia tidak boleh menetapkan sesuatu, baik sebagai hibah antara orang-orang yang masih hidup, maupun sebagai wasiat.

**Pasal 914**

Bila pewaris hanya meninggalkan satu orang anak sah dalam garis ke bawah, maka legitime portie itu terdiri dari seperdua dari harta peninggalan yang sedianya akan diterima anak itu pada pewarisan karena kematian.

Bila yang meninggal meninggalkan dua orang anak, maka legitime portie untuk tiap-tiap anak adalah dua pertiga bagian dari apa yang sedianya akan diterima tiap anak pada pewarisan karena kematian.

Dalam hal orang yang meninggal dunia meninggalkan tiga orang anak atau lebih, maka legitime portie itu tiga perempat bagian dari apa yang sedianya akan diterima tiap anak pada pewarisan karena kematian.

Dengan sebutan anak-anak dimaksudkan juga keturunan-keturunan mereka dalam derajat seberapa pun tetapi mereka ini hanya dihitung sebagai pengganti anak yang mereka wakili dalam mewarisi warisan pewaris.

**Pasal 915**

Dalam garis ke atas legitime portie itu selalu sebesar separuh dari apa yang menurut undang-undang menjadi bagian tiap-tiap keluarga sedarah dalam garis itu pada pewarisan karena kematian.

**Pasal 916**

Legitieme portie dan anak yang lahir di luar perkawinan tetapi telah diakui dengan sah, ialah seperdua dari bagian yang oleh undang-undang sedianya diberikan kepada anak di luar kawin itu pada pewarisan karena kematian.

**Pasal 916a**

Dalam hal untuk menghitung legitime portie harus diperhatikan para ahli waris yang menjadi ahli waris karena kematian tetapi bukan legitimaris (ahli waris menurut undang-undang), maka bila kepada orang-orang lain daripada ahli waris termasuk itu dihibahkan, baik dengan akta semasa hidup maupun dengan surat wasiat, jumlah yang lebih besar daripada bagian yang dapat dikenakan penetapan bila para ahli waris demikian tidak ada, hibah-hibah yang dimaksud itu harus dipotong sampai sama dengan jumlah yang diperbolehkan tersebut dan tuntutan untuk itu harus dilancarkan oleh dan untuk kepentingan para legitimaris dan para ahli waris mereka atau pengganti mereka.

**Article 913**

The legitimate portion or the legal share of the inheritance is that portion of the estate which the lawful heirs in a direct line are entitled to and which the testator is not entitled to dispose of as a gift during his lifetime or by last will. (Bw.168,176,181,307,385,842v.,875,881,902,1019, 1686v.)

**Article 914**

In relation to the descending line, if the testator leaves only one legal child, the legal share of the inheritance is consist of half of the property which the child would be entitled to inherit upon death. In the event that there are two children, the legal share of the inheritance for each child shall be two thirds of whatever they would be entitled to inherit upon death. In the event that the deceased has left three or more children, then the legal share of the inheritance shall be three fourths of whatever each child should have inherited upon death. Children is include the descendants, in any kind of degree; they is, however only be regarded as substitutes for the child whom they represent in the inheritance of the testator. (Bw.842,852v.902v.,920;Civ.913v.)

**Article 915**

In the ascending line, the legal share of inheritance is always consist of one half of that which is by law due, upon death, to each blood relative in that line. (Bw.280, 285,862v.,908;Civ.761,908)

**Article 916**

The legitimate portion of a natural but legally acknowledged children is one half of what that child would have inherited under the law in cases of inheritance by intestacy.

**Article 916a**

(Supplemented by S.35-486) For the purpose of calculating the legal share, regard shall be had to those individuals who upon the death of an individual have become heirs to his estate but who have not been named as legatees under his will, and in the event that individuals other than the aforementioned heirs have been granted a share in excess of their legal share by deed during the lifetime of the deceased or by last will, provided that the aforementioned heirs were not present, the devises and gifts may be reduced upon a claim and in favor of the legatees and heirs or those entitled.(Bw.832) Articles 920-929 shall be applicable in this regard.

De artt. 920-929 vinden overeenkomstige toepassing.

#### Artikel 917

Bij gebreke van bloedverwanten in de opgaande en de nederdalende linie, en van natuurlijke, wettiglijk erkende kinderen, mogen de giften, bij acte onder de levenden of bij uitersten wil gedaan, het geheele beloop der goederen van de nalatenschap bevatten (Bw. 861; Civ. 916).

#### Artikel 918

Wanneer de beschikking, bij acte onder de levenden of bij uitersten wil gedaan, bestaat in een vruchtgebruik of in eene lijfrente, waarvan het beloop het wettelijk erfdeel benadeelt, hebben der erfgenamen, aan welke dat erfdeel is toegekend, de keus of om deze beschikking uit te voeren, of wel om aan de begiftigden of legatarissen den eigendom van het beschikbaar gedeelte af te staan (Bw. 959; Civ. 917).

#### Artikel 919

Het aandeel, waarover men beschikken mag, kan, het zij in het geheel of gedeeltelijk, bij acte onder de levenden of bij uitersten wil, aan vreemden, of wel aan kinderen of andere personen die tot eene erfenis gerechtigd zijn, worden weggeschonken, behoudens de gevallen waarin deze laatste, naar aanleiding van den zeventienden titel van dit boek, tot inbreng gehouden zijn (Bw. 168, 176, 917, 954, 957, 1086v., 1666v.; Civ. 919).

#### Artikel 920

De giften of schenkingen, het zij onder de levenden, het zij bij uitersten wil gemaakt, welke aan het wettelijk erfdeel mogten te kort doen, zullen bij het openvallen der nalatenschap kunnen worden verminderd, doch alleen op de vordering van de legitimarissen en van derzelve erfgenamen of regthebbenden.

Desniettenstaande zullen de legitimarissen van die vermindering niets kunnen genieten ten nadeele van de schuldeischers van den overledene (Bw. 168, 181, 913v., 954, 957, 1666v.; Civ. 920v).

#### Artikel 921

Om de hoegrootheid van het wettelijk erfdeel te bepalen, maakt men eene opsomming van alle de goederen, die op het tijdstip van het overlijden van den geveer of erflater aanwezig waren; men voegt daarbij het beloop der goederen, waarover bij giften onder de levenden beschikt is, berekend naar den staat, waarin zijn zich op het tijdstip der gift bevonden hebben, en hunne waarde op het oogenblik van het overlijden van den geveer; men berekent over alle die goederen, na de schulden daarvan te hebben afgetrokken, hoeveel, naar mate van de betrekking der legitimarissen, het erfdeel is hetwelk zij kunnen vorderen, en men trekt daarvan af

#### Pasal 917

Bila keluarga sedarah dalam garis ke atas dan garis ke bawah dan anak-anak di luar kawin yang diakui menurut undang-undang tidak ada, maka hibah-hibah dengan akta yang diadakan antara mereka yang masih hidup atau dengan surat wasiat, dapat mencakup seluruh harta peninggalan.

#### Pasal 918

Bila penetapan dengan akta antara mereka yang masih hidup atau dengan surat wasiat itu berupa hak pakai hasil atau berupa bunga cagak hidup, yang jumlahnya merugikan legitieme portie, maka para ahli waris yang berhak memperoleh bagian warisan itu boleh memilih untuk melaksanakan penetapan itu untuk melepaskan hak milik atas bagian yang dapat dikenakan penetapan kepada mereka yang memperoleh hibah atau legataris.

#### Pasal 919

Bagian yang boleh digunakan secara bebas, boleh dihibahkan, baik seluruhnya maupun sebagian, baik dengan akta antara yang masih hidup maupun dengan surat wasiat, baik kepada orang-orang bukan ahli waris maupun anak-anaknya atau kepada orang lain yang mempunyai hak atas warisan itu, tetapi tanpa mengurangi keadaan-keadaan di mana orang-orang tersebut terakhir inil sehubungan dengan Bab XVII buku ini berkewajiban untuk memperhitungkan kembali.

#### Pasal 920

Pemberian-pemberian atau hibah-hibah, baik antara yang masih hidup maupun dengan surat wasiat, yang merugikan bagian legitieme portie, boleh dikurangi pada waktu terbukanya warisan itu, tetapi hanya atas tuntutan para legitimaris dan para ahli waris mereka atau pengganti mereka.

Namun demikian, para legitimaris tidak boleh menikmati apa pun dan pengurangan itu atas kerugian mereka yang berpiutang kepada pewaris.

#### Pasal 921

Untuk menentukan besarnya legitieme portie, pertama-tama hendaknya dijumlahkan semua harta yang ada pada waktu si pemberi atau pewanis meninggal dunia; kemudian ditambahkan jumlah barang-barang yang telah dihibahkan semasa ia masih hidup, dinilai menurut keadaan pada waktu meninggalnya si penghibah akhirnya; setelah dikurangkan utang-utang dan seluruh harta peninggalan itu, dihitunglah dan seluruh harta itu berapa bagian warisan yang dapat mereka tuntutan, sebanding dengan derajat para legitimaris, dan dari bagian-bagian itu dipotong apa yang telah mereka terima dan yang meninggal, pun sekiranya mereka dibebaskan dan perhitungan

#### Article 917

In the absence of blood relatives in the ascending and descending line, and of natural, legally acknowledged children, gifts by inter vivos deed or by last will, shall be deemed to be of the entire estate. (Bw.861; Civ.916)

#### Article 918

If the provision, by inter vivos deed or by last will, consists of a use of proceeds or a life annuity, which jeopardizes the inheritance, the heirs to whom that gift has been granted, have the option to either put such provision into effect or to surrender the property of the allotted portion to the donees or legatees. (Bw.959; Civ.917)

#### Article 919

The portion, which one may dispose of, is either in full or in part, by inter vivos deed or by last will, be granted to strangers, and children or other individuals who are entitled to the inheritance, without prejudice to the circumstances in which the latter mentioned pursuant to the seventeenth chapter of this book shall be required to contribute. (Bw.168,176,917,954,957,1086v.,1666v.;Civ.919)

#### Article 920

Gifts or donations, whether inter vivos, or pursuant to a last will, which could reduce the legal inheritance share, may be reduced at the time the inheritance becomes available, however, only upon the claim of the donees and heirs or those entitled. The donees, however, cannot benefit from the reduction if it disadvantages the creditors of the deceased. (Bw.168,181,913v.,954,957,1666v.;Civ.920v.)

#### Article 921

To determine the value of the legal share of the inheritance, one is list all the properties, which were present at the time of the death of the donor or testator; one is also include the number of properties disposed of as inter vivos gifts in the condition that they were in at the time that the gift was made, and their value at the time of the donor's death; one is calculate the value of all the properties, after deduction of debts, one is also calculate the amount that an individual is entitled to claim, in relation to the donees, and one is deduct from that, by waiving the contribution, that one has received from the deceased. (Bw.1086v.,1093,1095v.; Civ.922)

hetgeen deze, zelfs met vrijstelling van inbreng, van den overledene hebben ontvangen (Bw. 1086v., 1093, 1095v.; Civ. 922).

#### Artikel 922

Alle vervreemding van eenig goed, het zij onder den last eener lijfrente, het zij met voorbehoud van vruchtgebruik aan een der erfgenamen in de rechte linie gedaan, wordt beschouwd als eene gift (Bw. 1086, 1669, 1775v., 1921; Civ. 918).

#### Artikel 923

Indien de gegevene zaak voor het overlijden van den schenker, buiten schuld van den begiftigde, is verloren gegaan, zal zij niet worden begrepen onder de massa der goederen over welke het wettelijk erfdeel moet worden berekend.

De gegevene zaak zal onder de massa worden begrepen, indien zij ter oorzaak van het onvermogen van den begiftigde niet kan worden terug verkregen (Bw. 1099; Civ. 855, 867).

#### Artikel 924

De giften onder de levenden zullen nimmer mogen worden verminderd, dan nadat alle de goederen, welke bij uitersten wil zijn weg gemaakt, zullen bevonden worden nie genoegzaam te zijn om het wettelijk aandeel te verzekeren. Wanneer alsdan eene vermindering van de giften onder de levenden moet plaats hebben, zal men dezelve aanvangen met de gift welke het laatst gedaan is, en alzoo verder van deze tot de vroegere opklimmen (Bw. 922; Civ. 923).

#### Artikel 925

De teruggave van de onroerende goederen, welke naar aanleiding van het voorgaande artikel moet plaats hebben, geschiedt in natura, niettegenstaande alle tegenstrijdige bepalingen.

Indien echter de vermindering moet worden toegepast op een erf, hetwelk niet gevoegelijk kan worden verdeeld, zal de begiftigde, zelfs wanneer het een vreemde is, de bevoegdheid hebben om in gereed geld op te leggen, hetgeen den legitimarist toekomt (Bw. 929, 1093; Civ. 859, 866).

#### Artikel 926

De vermindering der bij uitersten wil gedane makingen zal geschieden zonder onderscheid te maken tusschen de erfstellingen en legaten, ten zij de erflater uitdrukkelijk mogt hebben bevolen dat deze of gene erfstelling of legaat bij voorkeur moest worden voldaan; in welk geval, zoodanige erfstelling of legaat niet zal worden verminderd, dan in geval de waarde van de andere makingen niet mogt toereikend zijn om het wettelijk erfdeel op te leveren (Bw. 876, 913v., 954, 957; Civ. 926v).

#### Artikel 927

kembali.

#### Pasal 922

Pemindahtanganan suatu barang, baik dengan beban bunga cagak hidup maupun dengan beban memperjanjikan hak pakai hasil, kepada salah seorang ahli waris dalam garis lurus, harus dianggap sebagai hibah.

#### Pasal 923

Bila barang yang dihibahkan telah hilang di luar kesalahan penerima sebelum meninggalnya penghibah, maka hal itu akan dimasukkan dalam penjumlahan harta untuk menentukan besarnya legitime portie.

Barang yang dihibahkan itu harus dimasukkan dalam penjumlahan itu, bila barang itu tidak dapat diperoleh kembali karena ketidakmampuan si penerima hibah.

#### Pasal 924

Hibah-hibah semasa hidup sekali-kali tidak boleh dikurangi, kecuali bila ternyata bahwa semua harta benda yang telah diwasiatkan tidak cukup untuk menjamin legitime portie. Bila hibah-hibah semasa hidup pewaris harus dikurangi, maka pengurangan harus dimulai dan hibah yang diberikan paling akhir, ke hibah-hibah yang dulu-dulu.

#### Pasal 925

Pengembalian barang-barang yang tetap, yang harus dilakukan berkenaan dengan pasal yang lalu, harus terjadi dalam wujudnya, sekalipun ada ketentuan yang bertentangan.

Namun bila pengurangan itu harus diterapkan pada sebidang pekarangan yang tidak dapat dibagi-bagi sebagaimana dikehendaki, maka penerima hibah, pun seandainya dia itu bukan ahli waris, berhak memberikan penggantian berupa uang tunai untuk barang yang sedianya harus diserahkan kepada legitimarist itu.

#### Pasal 926

Pengurangan terhadap apa yang diwasiatkan, harus dilakukan tanpa membedakan antara pengangkatan ahli waris dan pemberian hibah wasiat, kecuali bila pewaris telah menetapkan dengan tegas bahwa harus diutamakan pelaksanaan pengangkatan ahli waris yang ini atau pemberian hibah wasiat yang itu; dalam hal itu, wasiat yang demikian tidak boleh dikurangi, kecuali bila wasiat-wasiat lainnya tidak cukup untuk memenuhi legitime portie.

#### Pasal 927

#### Article 922

Any disposal of property, either under charge of life annuity interest, or by condition of use of proceeds granted to one of the heirs in a direct line, shall be regarded as a gift. (Bw.1086,1669,1775v.,1921; Civ.918)

#### Article 923

In the event that the property granted prior to the demise of the donor is lost due to no fault of the donee, it is not be included in the total properties that comprise the legal inheritance. The gift shall be included in the total properties, if it cannot be regained as a result of the insolvency of the donee. (Bw.1099; Civ.855,867)

#### Article 924

Reduction of inter vivos gifts is never be permitted, unless all the properties, which by last will were disposed of, shall be regarded as insufficient to constitute the legal share. If, however, a reduction of inter vivos gifts is take place, the most recent gift shall be first reduced and thereafter reduction is follow in that order. (Bw.922;Civ.923)

#### Article 925

Immovable properties to be returned pursuant to the \*260 previous article, shall be returned in their original state notwithstanding any provisions to the contrary. If, however, reduction is to be made to a plot of land, which cannot be properly divided, then the donee is, notwithstanding that he may be a stranger, have the authority to pay in cash that which is due to the recipient of the legitimate portion. (Bw.929,1093;Civ.859,866)

#### Article 926

The reduction of the portions disposed of by last will is take place without making any distinctions between the testamentary dispositions and legacies, unless the testator expressly instructs that this testamentary disposition or that legacy is have priority; in which case, such testamentary disposition or legacy is not be reduced, unless the value of the other portions would be insufficient for the legal share of the inheritance. (Bw.876,913v.,954,957;Civ.926v.)

#### Article 927



De begiftigde zal de vruchten van hetgeen de gift meer bedraagt dan het gedeelte waarover beschikt kan worden terug geven, te rekenen van den dag dat de gever overleden is, indien de eisch tot vermindering is gedaan binnen het jaar, en anderszins van den dag dat die eisch gedaan zal zijn (Bw. 548-3o, 575, 959, 1098, 1169; Civ. 928).

#### Artikel 928

De onroerende goederen, die uit kracht van vermindering in den boedel moeten terug keeren, worden daardoor vrij van de schulden of hypotheeken, door den begiftigde daarop gelegd (Bw. 1004, 1093, 1169; Civ. 929).

#### Artikel 929

De regtsvordering tot vermindering of teruggave kan door de erfgenamen vervolgd worden tegen derde bezitters van de onroerende goederen, welke een gedeelte van het gegevene uitmaken en door de begiftigden vervreemd zijn, op dezelfde wijze en in dezelfde rangschikking als tegen de begiftigden zelve.

Deze regtsvordering moet aangelegd worden volgens de orde van de dagteekeningen dier vervreemdingen, te beginnen met die vervreemding welke het laatst gedaan is.

Desniettemin zal de regtsvordering tot vermindering of teruggave tegen derde verkrijgers geen plaats hebben, dan voor zoo verre de begiftigde geene andere goederen mogt hebben overgehouden, welke in de gift begrepen waren, en deze niet genoegzaam zijn om het wettelijkerdeel in zijn geheel te voldoen, of indien de waarde der vervreemde goederen niet op zijne persoonlijke goederen mogt kunnen worden verhaald.

Die regtsvordering zal, in allen gevalle, verloren gaan door het tijdsverloop van drie jaren, te rekenen van den dag waarop de legitiemaris de erfenis heeft aanvaard (Bw. 920, 924; Civ. 930).

### VIERDE AFDEELING

#### Van den vorm der uiterste willen

#### Artikel 930

Geen uiterste wil kan bij dezelfde acte door twee of meer personen gemaakt worden, het zij ten voordeele van eenen derde, het zij onder den titel van eene wederkeerige of onderlinge beschikking (Ov. 73; Bw. 953; Civ. 968).

#### Artikel 931

Een uiterste wil kan alleen worden gemaakt, of bij eene olographische of eigenhandig geschreven acte, of bij eene openbare acte, of bij eene geheime of gesloten beschikking (Bw. 932v., 938v., 940v., 945v., 951; Civ. 969), niet anders bij uitersten wil beschikken dan bij openbare akte, verleden volgens de

Penerima hibah yang menerima barang-barang lebih daripada yang semestinya. harus mengembalikan hasil dari kelebihan itu, terhitung dari hari meninggalnya pemberi hibah bila tuntutan akan pengurangan itu diajukan dalam waktu satu tahun sejak hari kematian itu, dan dalam hal-hal lain terhitung dari hari pengajuan tuntutan itu.

#### Pasal 928

Barang-barang tetap yang atas dasar pengurangan harus kembali dalam harta peninggalan, karena pengembalian itu, menjadi bebas dan utang-utang atas hipotek-hipotek yang telah dibebankan kepada barang-barang itu oleh penerima hibah.

#### Pasal 929

Tuntutan hukum untuk pengurangan atau pengembalian dapat diajukan oleh para ahli waris terhadap pihak ketiga yang memegang besit atas barang-barang tetap yang merupakan bagian dari yang dihibahkan dan telah dipindahtangankan oleh penerima hibah itu; tuntutan itu harus diajukan dengan cara dan menurut urutan yang sama seperti terhadap penerima hibah sendiri.

Tuntutan ini harus diajukan menurut urutan hari pemindahtangannya, mulai dari pemindahtangan yang paling akhir.

Namun demikian tuntutan hukum untuk pengurangan atau pengembalian terhadap pihak ketiga tidak boleh diajukan, sejauh penerima hibah tidak lagi mempunyai sisa barang-barang yang termasuk barang-barang yang dihibahkan, dan barang-barang itu tidak cukup untuk memenuhi legitime portie, atau bila harga dan barang-barang yang telah dipindahtangankan tidak dapat ditagih dan barang-barang kepunyaan pihak ketiga sendiri

Tuntutan hukum itu, dalam hal apa pun, hapus dengan lampaunya waktu tiga tahun, terhitung dari hari legitimaris menerima warisan itu.

### BAGIAN 4

#### Bentuk Surat Wasiat

#### Pasal 930

Tidaklah diperkenankan dua orang atau lebih membuat wasiat dalam satu akta yang sama, baik untuk keuntungan pihak ketiga maupun berdasarkan penetapan timbal balik atau bersama.

#### Pasal 931

Surat wasiat hanya boleh dibuat, dengan akta olografis atau ditulis tangan sendiri, dengan akta umum atau dengan akta rahasia atau akta tertutup.

The donee is return the proceeds of the gift which exceed the part that can be disposed of, effective from the day that the donor dies, if the claim for reduction is filed within one year of that date, and otherwise from the date upon which such claim shall be filed. (Bw.548-3,575,959,1098,1169;Civ.928)

#### Article 928

The immovable properties, which shall be returned to the estate as a result of the reduction, is thereupon be free of debts or encumbrances, imposed thereon by the donee. (Bw.1004,1093,1169;Civ.929)

#### Article 929

A lawsuit for reduction or return may be taken by the heirs against third owners of the immovable properties, which are part of the gift and which have been transferred by the donee, in the same manner and in the same order of rank as the donees. This lawsuit shall be filed in accordance with the order of the dates of the transfers, commencing with the most recent transfer. The lawsuit for reduction or return against third owners is not take place, to the extent that no other properties have remained with the donee, which were included in the gift, and these are insufficient to fulfill the legal share of the inheritance in its entirety, or if the value of the transferred properties cannot be compensated with his personal properties. This lawsuit is expire after three years from the date on which the legatee accepted the inheritance. (Bw.920,924; Civ.930)

### Section 4

#### Concerning the format of last wills

#### Article 930

A last will cannot be made by two or more individuals in one deed, whether it is in favor of a third party, mutual or reciprocal arrangement. (Ov.73; Bw.953;Civ.968)

#### Article 931

A last will can only be made either by holographic or personally written deed, or by official deed, or by confidential or closed arrangements. (Bw.932v.,938v.,940v.,945v.,951;Civ.969)

voorschriften vervat in de artt. 938 en 939 Bw.

De herroeping kan alleen geschieden bij eene in denzelfden vorm verleden openbare akte).

#### Artikel 932

Een olographische uiterste wil moet met de hand des erflaters geheel geschreven en geteekend zijn.

Dezelve moet door den erflater bij eenen notaris in bewaring worden gesteld.

De notaris, bijgestaan door twee getuigen, zal daarvan onmiddellijk eene door hem met den erflater en de getuigen geteekende acte van bewaargeving opmaken, het zij aan den voet van den uitersten wil, indien dezelve open aan hem is ter hand gesteld, het zij afzonderlijk, indien het stuk verzegeld aan hem mogt zijn aangeboden; in welk laatste geval, de erflater, in tegenwoordigheid van den notaris en de getuigen, op den omslag moet aanteekenen en door zijne onderteekening bekrachtigen, dat hetzelfde zijnen uitersten wil bevat.

In geval de erflater door eenige verhindering, die na de onderteekening van den uitersten wil of van den omslag is opgekomen, den omslag of de acte van bewaargeving, of wel beide, niet kan teekenen, moet de notaris daarvan, evenals van de oorzaak des beletsels, melding maken (Ov. 75; Bw. 633, 937, 943v., 953; Rv. 656v.; Civ. 970).

#### Artikel 933

Zoodanige olographische uiterste wil, overeenkomstig het voorgaande artikel, door den notaris zijnde in bewaring genomen, heeft dezelfde kracht als een bij openbare acte gemaakte uiterste wil, en wordt gerekend gemaakt te zijn op den dag der acte van bewaargeving, zonder aanzien der dagteekening welke zich in den uitersten wil zelve moet bevinden (Bw. 231, 932, 938).

(Toeg. S. 93-232, met terugw) De als olographische uiterste wil door een notaris in bewaring genomen acte wordt, tot het bewijs van het tegendeel, vermoed met de hand van den erflater geheel geschreven en geteekend te zijn.

#### Artikel 934

De erflater kan te allen tijde zijn olographisch testament terug vorderen, mits hij, ter verantwoording van den notaris, van de teruggave bij eene authentieke acte doe blijken.

Door de teruggave wordt het olographisch testament als herroepen beschouwd (Bw. 992).

#### Artikel 935

Bij een enkel onderhandsch, door den erflater geheel geschreven, gedagteekend en onderteekend stuk, kunnen, zonder verdere formaliteiten, beschikkingen na doode worden

#### Pasal 932

Wasiat olografis harus seluruhnya ditulis tangan dan ditandatangani oleh pewaris.

Wasiat ini harus dititipkan oleh pewaris kepada Notaris untuk disimpan.

Dibantu oleh dua orang saksi, Notaris itu wajib langsung membuat akta penitipan, yang harus ditandatangani olehnya, oleh pewaris dan oleh para saksi, dan akta itu harus ditulis dibagian bawah wasiat itu bila wasiat itu diserahkan secara terbuka, atau di kertas tersendiri bila itu disampaikan kepadanya dengan disegel; dalam hal terakhir ini, di hadapan Notaris dan para saksi, pewaris harus membubuhkan di atas sampul itu sebuah catatan dengan tanda tangan yang menyatakan bahwa sampul itu berisi surat wasiatnya.

Dalam hal pewaris tidak dapat menandatangani sampul wasiat itu atau akta penitipannya, atau kedua-duanya, karena suatu halangan yang timbul setelah penandatanganan wasiat atau sampulnya, notaris harus membubuhkan keterangan tentang hal itu dan sebab halangan itu pada sampul atau akta tersebut.

#### Pasal 933

Wasiat olografis demikian, setelah disimpan Notaris sesuai dengan pasal yang lalu, mempunyai kekuatan yang sama dengan surat wasiat yang dibuat dengan akta umur dan dianggap telah dibuat pada hari pembuatan akta penitipan, tanpa memperhatikan hari penandatanganan yang terdapat dalam surat wasiat itu sendiri.

Wasiat olografis yang diterima oleh Notaris untuk disimpan harus dianggap seluruhnya telah ditulis dan ditandatangani dengan tangan pewaris tersebut sendiri, sampai ada bukti yang menunjukkan sebaliknya.

#### Pasal 934

Pewaris boleh meminta kembali wasiat olografisnya sewaktu-waktu asal untuk pertanggungjawaban Notaris dia mengusahakan, agar pengembalian itu dapat dibuktikan dengan akta otentik.

Dengan pengembalian itu, wasiat olografis harus dianggap telah dicabut.

#### Pasal 935

Dengan sepucuk surat di bawah tangan yang seluruhnya ditulis, diberi tanggal dan ditandatangani oleh pewaris, dapat ditetapkan wasiat, tanpa formalitas-formalitas lebih lanjut

#### Article 932

A holographic last will shall be entirely written by hand of the testator and shall be signed by him. The testator is leave the will with the notary. The notary, in the presence of two witnesses, is immediately draw up a deed of safekeeping, signed by the testator and the witnesses, either at the bottom of the last will, if that has been made available to him, or separately, if the document was offered to him sealed; in the latter-mentioned case, the testator, in the presence of the notary and the witnesses, is note on the cover and confirm with his signature that such sealed envelope contains his last will. In the event that the testator, due to an impediment, which has arisen following the execution of the last will or the cover, cannot sign the cover or the deed of safekeeping, or both of them, the notary, is make note thereof as well as of the cause of the impediment.

(Ov.75;Bw.633,937,943v.,953;Rv.656v.; Civ.970)

#### Article 933

Such holographic last will, pursuant to the previous article, kept by the notary, is have the same validity as a last will made by official deed, and shall be deemed to have been made on the same date as that of the deed of safekeeping, without having regard to the noted date on the last will. (Bw.231,932,938) (Supplemented by S.93-232) The holographic last will kept by the notary as a deed, is, unless otherwise stipulated, be presumed to be entirely written and signed by the testator's hand.

#### Article 934

The testator may, at all times, reclaim his holographic testament, provided that he accounts for the reclaim to the notary in an authentic deed. The reclaim of the holographic testament shall be regarded as revocation. (Bw.992)

#### Article 935

By virtue of a single private fully written document, dated and signed by the testator, arrangements may, without any further formalities, be made following his \*262 demise,

gemaakt, doch alleen en bij uitsluiting, ter aanstelling van executeuren, ter bestelling van begrafenis, tot het maken van legaten van kleederen, van lijfstoebehooren, van bepaalde lijfsieraden en van bijzondere meubelen.

De herroeping van zoodanig stuk kan op dezelfde wijze onder de hand geschieden (Ov. 75; Bw. 515, 936, 945, 951v., 992, 1005; Rv. 656; Civ. 970).

#### Artikel 936

Indien zoodanig stuk, als waarvan in het vorige artikel is gesproken, na het overlijden van den erflater gevonden wordt, moet hetzelfde worden aangeboden aan de weeskamer binnen wier ressort de erfenis is opengevallen; deze zal, indien het stuk verzegeld is, hetzelfde openen, en, in allen gevalle, een proces-verbaal van de aanbieding, als mede van den staat waarin hetzelfde zich bevindt, opmaken; zij zal eindelijk dat stuk aan eenen notaris ter hand stellen, ten einde hetzelfde onder zijne minuten te bewaren (Ov. 41; Bw. 23, 937, 942; Rv. 656; Civ. 1007).

#### Artikel 937

Een olographische uiterste wil, welke gesloten aan den notaris is ter hand gesteld, zal, na den dood des erfaters, aan de weeskamer worden aangeboden, welke zal handelen zoo als bij art. 942, ten aanzien van beslotene uiterste willen, is voorgeschreven (Ov. 41; Bw. 936, 943; Rv. 657; Civ. 1007; Not. 37; Weesk. 62).

#### Artikel 938

Een uiterste wil bij openbare acte moet ten overstaan van eenen notaris, en in tegenwoordigheid van twee getuigen, worden verleden (Bw. 943v., 953; Civ. 971; Not. 22).

#### Artikel 939

De notaris moet den wil des erfaters, zoo als die zakelijk aan hem door den erflater is opgegeven, in duidelijke bewoordingen schrijven of doen schrijven.

Indien de opgave buiten de tegenwoordigheid der getuigen is gedaan, en het opstel door den notaris is gereed gemaakt, moet de erflater, alvorens de voorlezing daarvan geschiede, zijnen wil nader zakelijk, in tegenwoordigheid der getuigen, opgeven.

Daarna zal, in tegenwoordigheid der getuigen, de uiterste wil door den notaris worden voorgelezen, en na die voorlezing door hem aan den erflater worden afgevraagd of het voorgelezene zijnen uitersten wil bevat.

Indien de uiterste wil in tegenwoordigheid der getuigen is opgegeven, en terstond is in geschrift gebracht, zal gelijke voorlezing en afvraging in tegenwoordigheid der getuigen geschieden.

De acte moet vervolgens door den erflater, den

tetapi semata-mata hanya untuk pengangkatan para pelaksana untuk penguburan, untuk hibah-hibah wasiat tentang pakaian-pakaian, perhiasan-perhiasan badan tertentu, dan perkakas-perkakas khusus rumah.

Pencabutan surat demikian boleh dilakukan di bawah tangan.

#### Pasal 936

Bila surat seperti yang dibicarakan dalam pasal yang lalu diketemukan setelah pewaris meninggal, maka surat itu harus disampaikan kepada Balai Harta Peninggalan yang di daerah hukumnya warisan itu terbuka; bila surat itu disegel, maka balai itu harus membukanya, dan dalam hal apa pun harus membuat berita acara tentang penyampaian surat itu serta tentang keadaan surat itu; akhirnya balai itu harus menyerahkan surat itu ke tangan Notaris untuk disimpan.

#### Pasal 937

Surat wasiat olografis yang tertutup yang disampaikan ke tangan Notaris setelah meninggalnya pewaris harus disampaikan kepada Balai Harta Peninggalan, yang akan bertindak menurut Pasal 942 terhadap surat-surat wasiat tertutup.

#### Pasal 938

Wasiat dengan akta umum harus dibuat di hadapan Notaris dan dua orang saksi.

#### Pasal 939

Notaris harus menulis atau menyuruh menulis kehendak pewaris dalam kata-kata yang jelas menurut apa adanya yang disampaikan oleh pewaris kepadanya.

Bila penyampaian persoalan dilakukan tanpa kehadiran para saksi, dan naskahnya telah disiapkan oleh Notaris, maka pewaris harus mengemukakan lagi kehendaknya seperti apa adanya di hadapan para saksi, sebelum naskah itu dibacakan dihadapan pewaris.

Sesudah itu wasiat harus dibacakan oleh Notaris dalam kehadiran para saksi, dan sesudah pembacaan itu, oleh Notaris harus ditanyakan kepada pewaris apakah yang dibacakan itu telah memuat kehendaknya.

Bila kehendak pewaris dikemukakan dalam kehadiran para saksi itu dan langsung dituangkan dalam tulisan, maka pembacaan dan pertanyaan seperti di atas harus dilakukan juga dalam kehadiran para saksi.

Selanjutnya akta itu harus ditandatangani oleh

provided that they shall be only and exclusively for the appointment of executors, with respect to ordering funeral arrangements, legacies of clothing, personal belongings, personal ornaments and specific furniture. The revocation of such document can take place privately in the same manner . (Ov.75;Bw.515,936,945,951v.,992,1005;Rv.656;Civ.970)

#### Article 936

If such document, as mentioned in the previous article, is found after the demise of the testator, then this document shall be submitted to the orphans' chamber in the jurisdiction in which the inheritance is available; the orphans' chamber, is open the document if it is sealed, and is in all circumstances, prepare minutes of the submission of the document which is include details of the condition that this is in; finally, the board is submit the document to a notary, to be kept with the minutes. (Ov.41;Bw.23,937,942;Rv.656;Civ.1007)

#### Article 937

A holographic will, which has been submitted to the notary in a sealed envelope, is, following the death of the testator, be submitted to the orphans' chamber, which is then act in accordance with the provisions of article 942 in relation to sealed last wills. (Ov.41;Bw.936,943;Rv.657;Civ.1007;Not.37;Weesk.62)

#### Article 938

A last will by official deed shall be executed in front of a notary and in the presence of two witnesses. (Bw.943v.,953,Civ.971;Not.22)

#### Article 939

The notary, is write or is arrange to have the will of the testator written in clear terms as conveyed by the testator. If the witnesses were not present at the time that the information was provided and the draft has been prepared by the notary, the testator, is, prior to the reading of the will, submit the information again in the presence of witnesses. Thereafter, the notary is, in the presence of witnesses, read the will, and ask the testator whether the document that has been read by him, contains his last will. If the instructions as to the terms of the last will have been submitted in the presence of the witnesses, and if the last will is immediately put into writing, then the reading of the will and question to the testator is take place simultaneously in the presence of witnesses. The deed, is, following this, be signed by the testator, the notary and the witnesses. If the testator declares that he is unable to sign, or that he is impeded, then the statement and the cause of the impediment shall be mentioned in the deed. The compliance with all these formalities shall be expressly stated in the deed of the last will. (Bw.944,953;Civ.972v.)

notaris en de getuigen worden ondertekend.

pewaris, Notaris dan saksi-saksi.

Indien de erflater verklaart dat hij niet kan ondertekenen, of indien hij daarin verhinderd wordt, moet ook die verklaring en de oorzaak der verhindering in de acte worden vermeld.

Bila pewaris menyatakan tidak dapat melakukan penandatanganan, atau bila dia terhalang dalam hal itu maka juga pernyataan itu dan sebab halangan harus dicantumkan dalam akta wasiat itu.

Van de nakoming van alle deze formaliteiten moet uitdrukkelijk worden melding gemaakt in de acte van uitersten wil (Bw. 944, 953; Civ. 972v).

Setelah dipenuhi segala formalitas itu, hal itu harus dengan tegas dicantumkan dalam surat wasiat itu.

#### Artikel 940

Wanneer de erflater een besloten of geheim testament wil maken zal hij verplicht zijn zijne beschikkingen te onderteekenen, het zij hij die zelf geschreven hebbe, het zij hij die door eenen anderen hebbe laten schrijven; het papier hetwelk zijne beschikkingen bevat, of het papier hetwelk tot een omslag dient, indien er een omslag gebruikt wordt, zal gesloten en verzegeld worden.

#### Pasal 940

Bila pewaris hendak membuat surat wasiat tertutup atau rahasia, dia harus menandatangani penetapan-penetapannya, baik jika dia sendiri yang menulisnya ataupun jika ia menyuruh orang lain menulisnya; kertas yang memuat penetapan-penetapannya, atau kertas yang dipakai untuk sampul, bila digunakan sampul, harus tertutup dan disegel.

#### Article 940

If the testator intends to make a private or confidential testament, he is required to put his signature beside each of his stipulations, either those that he has personally written, or those that were written by somebody else; the paper containing his stipulations, or the paper which serves as a cover, if a cover is used, shall be closed and sealed. The testator is also submit such document closed and sealed to the notary, in the presence of four witnesses, or he is, in their presence have the document closed and sealed, and is declare that the aforementioned document contains his last will, and that such last will, was either personally written and signed by him or written by somebody else but signed by him. The notary is draw up a deed of clarification in respect thereof, which shall be written on that paper, or on the paper which serves as a cover; this deed shall be signed by the testator, the notary, and the witnesses, and in the event that the testator, due to some impediment which arose following the signing of the last will, is unable to execute the deed of clarification, then a note shall be made of the cause of the impediment. All formalities that have been carried out in the presence of the notary and the witnesses must be complied with, without executing another deed in the interim. The private or confidential last will shall be kept with the minutes of the notary, who has received such document. (Bw.942v., 953;Rv.657;Civ.976)

De erflater zal hetzelve alzo gesloten en verzegeld aan den notaris, in tegenwoordigheid van vier getuigen, aanbieden, of hij zal het in hunne tegenwoordigheid moeten doen sluiten en verzegelen, en moeten verklaren dat in het gemelde papier zijn uiterste wil begrepen is, en dat die uiterste wil, het zij door hem zelven geschreven en door hem geteekend is of door een ander geschreven en door hem geteekend is. De notaris zal daarvan eene acte van superscriptie opmaken, die op dat papier, of op het papier tot omslag dienende, zal geschreven worden; deze acte zal zoo wel door den erflater, als door den notaris, benevens de getuigen, ondertekend worden, en in geval de erflater door eenige verhindering, die na de onderteekening van den uitersten wil is opgekomen, de acte van superscriptie niet kan onderteekenen, zal van de oorzaak van het beletsel melding gemaakt worden.

Pewaris juga harus menyampaikannya dalam keadaan tertutup dan disegel kepada Notaris, di hadapan empat orang saksi, atau dia harus menerangkan bahwa dalam kertas tersebut tercantum wasiatnya, dan bahwa wasiat itu ditulis dan ditandatangani sendiri, atau ditulis oleh orang lain dan ditandatangani olehnya. Notaris harus membuat akta penjelasan mengenai hal itu, yang ditulis di atas kertas atau sampulnya, akta ini harus ditandatangani baik oleh pewaris maupun oleh Notaris serta para saksi, dan bila pewaris tidak dapat menandatangani akta penjelasan itu karena halangan yang timbul setelah penandatanganan wasiatnya, maka harus disebutkan sebab halangan itu.

Semua formalitas tersebut di atas harus dipenuhi, tanpa beralih kepada akta lain.

Wasiat tertutup atau rahasia itu harus tetap disimpan di antara surat-surat asli yang ada pada notaris yang telah menerima surat itu.

Alle de in tegenwoordigheid van den notaris en de getuigen in acht te nemen formaliteiten moeten worden vervuld, zonder intusschen tot eenige andere acte over te gaan.

De besloten of geheime uiterste wil moet onder de minuten van den notaris blijven berusten, die dat stuk ontvangen heeft (Bw. 942v., 953; Rv. 657; Civ. 976).

#### Artikel 941

Ingeval de erflater niet kan spreken, maar wel schrijven, zal hij een besloten uitersten wil kunnen maken, mits dezelve met zijne hand geheel geschreven, gedagteekend en ondertekend worde; hij denzelven aan den notaris e de getuigen aanbiede, en boven de acte van superscriptie in hunne tegenwoordigheid schrijve en onderteekene dat het papier hetwelk hij hun aanbiedt zijn uiterste wil is; waarna de notaris de acte van superscriptie zal schrijven en daarin melding maken dat de erflater die verklaring, in tegenwoordigheid va den notaris en de getuigen, geschreven heeft; en zal bovendien worden in acht genomen al hetgeen bij het

#### Pasal 941

Dalam hal pewaris tidak dapat bicara tetapi dapat menulis, dia boleh membuat surat wasiat tertutup, asalkan ha! itu ditulis, diberi tanggal dan ditandatangani, seluruhnya dengan tangannya; dia harus menyampaikannya kepada Notaris di hadapan para saksi dan harus menulis dan menandatangani di atas akta itu penjelasannya, bahwa kertas yang disampaikan kepada mereka adalah surat wasiatnya; dan setelah itu Notaris harus menulis akta penjelasannya dan menyatakan di dalamnya bahwa pewaris telah menulis keterangan itu dalam kehadiran Notaris dan pat-a saksi, di samping itu, hat-us diindahkan

#### Article 941

In the event that the testator is unable to speak, but is capable of writing, then he may draft a last will, provided that this document is written, dated and signed by his own hand, submitted to the notary and the witnesses, and that at the top of this document he is write and sign in their presence, as a deed of superscription, that the document submitted to them is his last will; following which, the notary is draft the deed of superscription stating therein that the testator has written such statement in the presence of the notary and the witnesses; that which has been stipulated in the aforementioned article is also taken into consideration. (Bw.953;Civ.979)

voorgaande artikel is bepaald (Bw. 953; Civ. 979).

(Toeg. S. 93-232, met terugw) De uiterste willen, in het voorgaande en dit art. bedoeld aangeboden, worden, tot het bewijs van het tegendeel, vermoed door den erflater onderteekend, laatstgemelde uiterste willen daarenboven met zijne hand geheel geschreven en gedagteekend te zijn.

#### Artikel 942

Na den dood van den erflater, moet de besloten of geheime uiterste wil worden aangeboden aan de weeskamer binnen wier ressort de erfenis is opgevalven; deze kamer zal dien uitersten wil openen en proces-verbaal opmaken van de aanbieding en de opening van den uitersten wil, alsmede van den staat waarin zich dezelve bevindt, en dit stuk daarna aan den notaris, die de aanbieding heeft gedaan, terug geven (Ov. 42; Bw. 23, 936v., 940; Rv. 658; Civ. 1007; Not. 37; Weesk. 62).

#### Artikel 943

De notaris, die onder zijne minuten eenen uitersten wil, van welken aard ook, heeft, moet daarvan, na den dood van den erflater, aan de belanghebbende personen kennis geven (Ov. 41; Bw. 472, 932, 938, 940, 992; S. 20-305\*).

#### Artikel 944

(Gew. S. 32-42) De getuigen, die bij het maken van uiterste willen tegenwoordig zijn, moeten zijn meerderjarig, en ingezetenen van Indonesia. Zij moeten de taal verstaan waarin de uiterste wil is opgesteld, of die waarin de acte van superscriptie of van bewaargeving is geschreven.

(Gew. S. 17-497) Tot getuigen van eenen uitersten wil, bij openbare acte op te maken, kunnen niet genomen worden de erfgenamen of de legatarissen, noch derzelver bloedverwanten of aangehuwden tot in den vierden graad ingesloten, noch de kinderen of kleinkinderen, of bloedverwanten in denzelfden graad, noch de huisbedienden der notarissen voor welke de uiterste wil verleden wordt (Bw. 290v., 330, 452, 907, 932, 938, 940, 953, 1909v., 1913; BS. 13; Civ. 975, 980).

#### Artikel 945

(Gew. S. 1915-299, 642) Een nederlandsch onderdaan, die zich in een vreemd land bevindt, zal geenen anderen uitersten wil kunnen maken, dan bij authentieke acte en met inachtneming van de formaliteiten welke in het land, alwaar de acte verleden wordt, gebruikelijk zijn.

Hij is echter bevoegd om bij een onderhandsch stuk te beschikken op den voet en de wijze als hierboven bij artikel 935 is omschreven (AB. 16, 18; Bw. 936, 938, 953; S. 10-296\* bl. 183; Civ. 999v).

#### Artikel 946

apa yang telah ditentukan dalam pasal yang lalu.

Surat-surat wasiat termaksud dalam pasal yang lalu dan pasal ini harus dianggap telah ditandatangani oleh pewaris sampai dibuktikan sebaliknya, dan selain itu wasiat-wasiat tersebut terakhir harus dianggap pula telah ditulis seluruhnya dan diberi tanggal olehnya.

#### Pasal 942

Setelah pewaris meninggal dunia, Notaris harus menyampaikan wasiat rahasia atau tertutup itu kepada Balai Harta Peninggalan yang dalam daerahnya warisan itu terbuka; balai ini harus membuka wasiat itu dan membuat berita acara tentang penyampaian dan pembukaan wasiat itu serta tentang keadaannya, dan kemudian menyampaikan kembali kepada Notaris yang telah memberikannya.

#### Pasal 943

Notaris yang menyimpan surat-surat wasiat diantara surat-surat aslinya, dalam bentuk apa pun juga, setelah meninggalnya pewaris, harus memberitahukannya kepada orang-orang yang berkepentingan.

#### Pasal 944

Saksi-saksi yang hadir pada waktu pembukaan wasiat, harus sudah dewasa dan penduduk Indonesia. Mereka harus mengerti bahasa yang dipergunakan dalam menyusun wasiat itu atau dalam menulis akta penjelasan atau akta penitipan.

Untuk saksi-saksi pada pembuatan wasiat dengan akta terbuka, tidak boleh diambil ahli waris atau penerima hibah wasiat, keluarga sedarah atau semenda sampai derajat keempat, anak atau cucu, keluarga sedarah dalam derajat yang sama, dan pembantu rumah tangga Notaris yang menangani pembuatan wasiat itu.

#### Pasal 945

Warga negara Indonesia yang berada di negeri asing tidak boleh membuat wasiat selain dengan akta otentik dan dengan mengindahkan formalitas-formalitas yang berlaku di negeri tempat akta itu dibuat.

Namun ia berwenang untuk membuat penetapan dengan surat di bawah tangan atas dasar dan dengan cara seperti yang diuraikan dalam Pasal 935.

#### Pasal 946

(Supplemented by S.93-232, with retrospective effect) The last wills, referred to in the previous article and in this article, is unless otherwise stipulated, be presumed to be signed by the testator; the said last wills should, however, be entirely written and dated by the testator's own hand.

#### Article 942

Following the demise of the testator, the private or confidential last will shall be submitted to the orphans' chamber, within whose jurisdiction the inheritance is available; this board is open the last will and draft minutes of the submission and the opening of the last will, and is include details therein of the condition that it is in; it is, thereafter be returned to the notary who has filed such document.

(Ov.42;Bw.23,936v.,940;Rv.658;Civ.1007;Not.37; Weesk.62)

#### Article 943

The notary, who has kept a last will of any description with his minutes, is, following the demise of the testator, notify the relevant parties thereof.

(Ov.41;Bw.472,932,938,940,992;S.20-305)

#### Article 944

(Amended by S.32-42) Witnesses present at the time that last wills are made, shall be of age, and shall be resident in Indonesia. They is understand the language in \*264 which the last will was drafted, or the language of the deed of superscription or deed of safekeeping. (Amended by S.17-497) No heirs, legatees, nor their blood relatives or relatives by marriage up to and including the fourth degree, nor their children or grandchildren, nor blood relatives in the same degree, nor the servants of the notary before whom the last will was drawn up shall be permitted to be witnesses of a last will, made in the form of an official deed. (Bw.290v.,330,452,907,932,938,940,953,1909v.,1913;BS.13;Civ.975,980)

#### Article 945

(Amended by S.1915-299,642) A Dutch citizen, who is in a foreign country, cannot make a last will in any manner other than by authentic deed and by having regard to the customary formalities in the country in which the deed is drawn up. He is, however, be authorized to avail himself of a private document pursuant to and in the manner stipulated in article 935. (AB.16,18;Bw.936,938,953;S.10-296 pg.183; Civ.999v.)

#### Article 946

In den tijd van oorlog, kunnen de krijgslieden en andere personen tot de legers behorende, en zich in het veld of wel in eene belegerde plaats bevindende, hunnen uitersten wil maken ten overstaan van eenen officier, welke ten minste den graad van luitenant heeft, of, zoo er geen officier aanwezig is, van den persoon, die op de plaats het hoogste militair gezag uitoefent, mitsgaders in tegenwoordigheid van twee getuigen (Bw. 938, 944, 949v., 953; Civ. 981).

#### Artikel 947

De uiterste wil van personen die zich gedurende den loop eener reis op zee bevinden, kan verleden worden ten overstaan van den kapitein of den stuurman van het vaartuig, of bij gebreke van dezelve, voor dengene die hunne plaats vervult, in tegenwoordigheid van twee getuigen (BS. 46, 76; Bw. 938, 944, 949v., 953; K. 341, 341d; Civ. 988).

#### Artikel 948

(Gew. S. 99-312) Zij, die zich bevinden in plaatsen, met welke alle gemeenschap uit hoofde van de pest of andere besmettelijke ziekte, verboden is, kunnen hunne uiterste willen maken voor elk Europeesch openbaar ambtenaar, in tegenwoordigheid van twee getuigen (Bw. 938, 944, 949v., 953; Civ. 985v).

(Toeg. S. 99-312) Gelijke bevoegdheid wordt toegekend aan hen, die bij plotselinge ziekte of ongeval, bij opstand, bij aardbeving of andere geweldige natuursverschijnselen, met ernstig levensgevaar worden bedreigd, indien binnen zes palen in den omtrek der plaats, waar zij zich bevinden, geen tot de uitoefening van het notariaat bevoegde persoon is gevestigd, dan wel het ministerie der daartoe bevoegde, binnen den genoemden afstand gevestigd personen wegens onderbreking van het verkeer niet is kunnen worden ingeroepen of wegens hunne afwezigheid, hun belet of hunne ontstentenis te vergeefs blijkt te zijn ingeroepen. Van de omstandigheden, die tot het opmaken van den uitersten wil aanleiding geven, moet in de acte worden melding gemaakt.

#### Artikel 949

De uiterste willen, in de drie voorgaande artt. vermeld, zullen door de erflaters, alsmede door degenen voor wie zij verleden zijn, en ten minste door een der getuigen, onderteekend moeten worden.

Indien de erflater of een der getuigen verklaart dat hij niet schrijven kan of belet wordt te teekenen, zal van die verklaring, alsmede van den oorzaak van het beletsel, in de acte uitdrukkelijk worden melding gemaakt (Bw. 944, 953; Civ. 998).

#### Artikel 950

(Gew. S. 99-312) De uiterste willen, bedoeld bij de artt. 946, 947 en 948, eerste lid, zullen krachteloos zijn, indien de erflater komt te sterven zes maanden nadat de oorzaak,

Dalam keadaan perang, para tentara anggota angkatan bersenjata lain, yang berada di medan perang ataupun di tempat yang diduduki musuh boleh membuat surat wasiat mereka di hadapan seorang perwira yang serendah-rendahnya berpangkat letnan, atau bila tidak ada perwira, dihadapan orang yang di tempat itu menduduki jabatan militer tertinggi, di samping dua orang saksi.

#### Pasal 947

Surat wasiat orang-orang yang sedang berlayar di laut, boleh dibuat dihadapan nakhoda atau mualim kapal itu, atau bila mereka tidak ada, dihadapan orang yang menggantikan jabatan mereka dengan dihadiri dua orang saksi.

#### Pasal 948

Mereka yang berada di tempat-tempat yang dilarang berhubungan dengan dunia luar karena berjangkitnya penyakit pes atau penyakit menular lain, boleh membuat wasiat mereka di hadapan setiap pegawai negeri dan dua orang saksi.

Wewenang yang sama juga diberikan kepada mereka yang jiwanya terancam akibat sakit mendadak atau mendapat kecelakaan, pemberontakan, gempa bumi atau bencana-bencana alam lainnya, bila dalam jarak enam pal dan tempat itu tidak ada Notaris atau bila orang-orang yang berwenang untuk itu tidak dapat diminta jasa-jasanya, baik karena sedang tidak ada di tempat, maupun karena terhalang akibat terputusnya perhubungan. Tentang keadaan-keadaan yang menyebabkan untuk membuat surat wasiat itu harus disebutkan dalam akta tersebut.

#### Pasal 949

Surat-surat wasiat tersebut dalam tiga pasal yang lalu harus ditandatangani oleh pewaris, oleh orang yang dihadapannya wasiat itu dibuat, dan oleh sekurang-kurangnya salah seorang saksi.

Bila pewaris atau salah seorang saksi menyatakan tidak dapat menulis, atau berhalangan untuk menandatangani, maka pernyataan itu serta sebab halangan itu harus dengan tegas disebutkan dalam akta itu.

#### Pasal 950

Surat-surat wasiat termaksud dalam pasal-pasal 946,947,948 alinea pertama, kehilangan kekuatan bila pewaris meninggal enam bulan setelah berhentinya sebab yang telah

In time of war, the soldiers and other individuals serving in the army, who are in the field and in a besieged area, can make their last wills before an officer, who holds at least the rank of a lieutenant, or in the absence of an officer, before an individual, who in that location exercises the highest military authority, in the presence of two witnesses. (Bw.938,944,949v.,953;Civ.981)

#### Article 947

The last will of individuals who during the course of travel are at sea, may be executed before the captain or the navigator of the vessel, or in the absence of those, before their substitutes, in the presence of two witnesses. (BS.46,76;Bw.938,944,949v.,953;K.341,341d;Civ. 988)

#### Article 948

(Amended by S.99-312) Individuals, who are in places, with which all relations have been prohibited due to plagues or other contagious diseases, can make their last wills in front of any public European official, in the presence of two witnesses. (Bw.938,944,949v.,953; Civ.985v.) (Supplemented by s.99-312) Equal authority shall be extended to those, whose lives, due to sudden illness or accident, riot, earthquake or other forces of nature, may be in danger, if, within six poles of their location, there is no individual who is able to carry out notarial services, and if the ministry authorized thereto cannot summon the individuals due to traffic problems or due to their absence. All the circumstances, which have resulted in the last will being made shall be stated in the deed.

#### Article 949

The last wills mentioned in the three previous articles, shall be signed by the testators, the individual before whom the will was executed and at least one of the witnesses. If the testator or one of the witnesses declares that he is unable to write or has been prevented from signing, then such declaration including the cause of the impediment shall be expressly referred to in the deed. (Bw.944,953;Civ.998)

#### Article 950

(Amended by S.99-312) The last wills, referred \*265 to in articles 946, 947 and 948, first paragraph, shall be invalid, if the testator dies six months after the circumstances which

waarom dezelve in dien vorm zijn gemaakt, heeft opgehouden (Civ. 984, 987, 996).

De uiterste wil, bedoeld bij art. 948, tweede lid, zal krachteloos zijn, indien de erflater komt te sterven zes maanden na de dagteekening der acte.

#### Artikel 951

(Gew. S. 99-312) In de gevallen bij de artt. 946, 947 en 948, eerste lid, voorzien, kunnen de daarbij vermelde personen beschikken bij een onderhandsch stuk, mits hetzelfde geheel door de hand des erflaters zij geschreven, gedagteekend en onderteekend (Bw. 932, 935, 952; Civ. 999; zie noot 2 vorige blz).

#### Artikel 952

Zoodanige uiterste wil zal krachteloos zijn, indien de erflater is overleden drie maanden nadat de oorzaak, in voorzeide drie artt. vermeld, heeft opgehouden, ten ware dat stuk bij eenen notaris mogt zijn in bewaring gegeven, op de wijze als bij art. 932 is voorgeschreven (Bw. 950; Vis. 996).

#### Artikel 953

De formaliteiten, waaraan de onderscheidene uiterste willen, volgens de bepalingen van deze afdeling, onderworpen zijn, moeten worden in acht genomen, op straffe van nietigheid (Bw. 933; Civ. 1001).

### VIJFDE AFDEELING

**Van de erfstellingen (Cf. S. 26-253 onder Bw. 956).**

#### Artikel 954

Efstelling is eene uiterste wilsbeschikking, waarbij de erflater aan een of meer personen de goederen geeft, welker hij bij zijn overlijden zal nalaten, het zij in het geheel, het zij voor een gedeelte, zoo als de helft, een derde (Bw. 876, 957; Civ. 100, 1003).

#### Artikel 955

Bij het overlijden van den erflater, treden van regtswege in het bezit van de nagelatene goederen, zoo wel de bij uitersten wil benoemde erfgenamen, als degene aan wie det wet een gedeelte in de nalatenschap toekent.

De artt. 834 en 835 zijn op hen toepasselijk (Bw. 913v., 959, 1007, 1528; Civ 104v., 1011v).

#### Artikel 956

Indien er geschil ontstaat wie erfgenaam, en alzoo tot het bezit bevoegd is, kan de regter bevelen dat de goederen onder geregtelijke bewaring zullen worden gesteld (Bw. 833, 1730v).

In S. 26-253 is afgekondigd het K. B. v. 23 April 1926 No. 17, tot herziening in het algemeen belang van bij erfstelling of legaat gemaakte bedingen op den voet der wet v. 1 Mei 1925

menyebabkan wasiat itu dibuat dalam bentuk seperti itu.

Surat wasiat termaksud dalam Pasal 948 alinea kedua kehilangan kekuatannya, bila pewaris meninggal enam bulan setelah hari penandatanganan akta itu.

#### Pasal 951

Dalam hal-hal yang diatur dalam pasal-pasal 946,947,948 alinea pertama, orang-orang yang disebut di dalamnya boleh membuat wasiat dengan surat di bawah tangan, asalkan surat itu seluruhnya ditulis, diberi tanggal dan ditandatangani oleh pewaris.

#### Pasal 952

Surat wasiat demikian akan kehilangan kekuatannya, bila pewaris meninggal tiga bulan setelah sebab tersebut dalam tiga pasal yang lalu berakhir, kecuali bila surat itu telah disampaikan kepada Notaris untuk disimpan dengan cara seperti yang diatur dalam Pasal 932.

#### Pasal 953

Formalitas-formalitas yang telah ditetapkan untuk berbagai-bagai surat wasiat itu menurut ketentuan-ketentuan dalam bagian ini, harus diindahkan, dengan ancaman kebatalan.

### BAGIAN 5

**Wasiat Pengangkatan Ahli Waris**

#### Pasal 954

Wasiat pengangkatan ahli waris ialah suatu wasiat, di mana pewaris memberikan kepada satu orang atau lebih harta benda yang ditinggalkannya pada waktu dia meninggal dunia, baik seluruhnya maupun sebagian, seperti seperdua atau sepertiga.

#### Pasal 955

Pada waktu pewaris meninggal dunia, baik para ahli waris yang diangkat dengan wasiat, maupun mereka yang oleh undang-undang diberi sebagian harta peninggalan itu, demi hukum memperoleh besit atas harta benda yang ditinggalkan.

Pasal 834 dan 835 berlaku terhadap mereka.

#### Pasal 956

Bila timbul perselisihan tentang siapa yang menjadi ahli waris, dan dengan demikian siapa yang berhak memegang besit, maka Hakim dapat memerintahkan agar harta benda itu disimpan di Pengadilan.

resulted in the wills being drawn up in such a format no longer exist. (Civ.984,987,996) The last will, mentioned in article 948, second paragraph, shall be invalid, in the event that the testator dies six months after the date of the deed.

#### Article 951

(Amended by S.99-312) In the instances described in articles 946, 947 and 948, first paragraph, the individuals mentioned therein may make arrangements by private document, provided it is written in its entirety by the hand of the testator and is also dated and signed by him. (Bw.932,935,952; Civ.999; see note 2 previous page)

#### Article 952

Such last will shall be invalid, if the testator dies three months after the circumstances, stipulated in aforementioned three paragraphs, no longer exist, unless such document has been submitted to a notary for safekeeping, in the manner as stipulated in article 932. (Bw.950;Civ.996)

#### Article 953

The formalities, to which several last wills, according to the stipulations of this section are subject, shall be observed; failure to do so is render them invalid. (Bw.933; Civ.1001)

### Section 5

**Concerning testamentary dispositions (CF.S.26-253 under BW.956)**

#### Article 954

A testamentary disposition is a last will, by which the testator leaves his estate in the event of his death to one or more individuals, either in its entirety or partially, such as one half or one third. (Bw.876,957;Civ.1000,1003)

#### Article 955

Upon the death of the testator, legal title to the properties shall devolve upon the beneficiaries named in the last will as well as the individuals to whom the law grants part of the inheritance. Articles 834 and 835 is apply to such persons (Bw.913v.,959,1007,1528;Civ.1004v.,1011v.)

#### Article 956

In the event of a dispute with respect to an heir who is also authorized to hold title, the judge may instruct that the properties shall be kept in the custody of the court. (Bw.833,1730v.)

S.26-253 announces the Royal Decision of April 23, 1926 No.17 for review in the general interest of stipulations made in the testamentary dispositions or legacy pursuant

(Ned. S. No. 174).

Art. 1. Wanneer veertig jaren zijn verlopen na het overlijden van den erflater of na den 'ag, sedert welken rechtsvermoeden van diens overlijden bestaat, kan een bij erfstelling of legaat gemaakt beding op verzoek van dengene, die het beding behoort na te leven, door het Hooggerechtshof van Indonesie in het algemeen belang, zulks zooveel mogelijk in aansluiting aan de bedoeling van den erflater, worden herzien of vervallen verklaard, indien en voor zoover het betreft:

de plaats, waar en de wijze, waarop voortbrengselen van kunst of voorwerpen van geschiedkundigen of wetenschappelijken aard, geschriften hieronder begrepen, in eene voor het publiek toegankelijke verzameling moeten worden bewaard;

de mate, waarin en de voorwaarden, waaronder aan het publiek gelegenheid moet worden verschaft om voortbrengselen en voorwerpen, als hievoor bedoeld, te bezichtigen en te gebruiken;

de bestemming, welke in het belang van de kunst of de wetenschap aan gelden moet worden gegeven.

2. Het verzoek wordt aan het Hooggerechtshof gedaan bij met redenen omkleed verzoekschrift.

Indien het strekt tot herziening van een beding, wordt in het verzoekschrift medegeedeeld, hoedanige herziening wordt gewenscht.

Op het verzoek worden de wettige nakomelingen en de echtgenoot van den erflater gehoord, althans op door het Hooggerechtshof te bepalen wijze daartoe opgeroepen.

Het Hooggerechtshof hoort, indien het dit noodig acht, getuigen en deskundigen.

Alle verhooren hebben in het openbaar plaats.

De verzoeker wordt in de gelegenheid gesteld, opmerkingen te maken naar aanleiding van den door de gehoorde personen afgelegde verklaringen en het verzoek mondeling toe te lichten.

Het Hooggerechtshof is ambtshalve bevoegd een beding, waarvan de vervallenverklaring is verzocht, is herzien, als mede een beding op andere wijze te herzien dan is verzocht.

3. De beschikking van het Hooggerechtshof, waarbij een beding is voorzien (less: herzien) of vervallen verklaard, wordt niet van kracht dan nadat deze door den Gouverneur-Generaal zal zijn goedgekeurd.

4. Het bepaalde in de voorgaande drie artikelen is van toepassing op een herzien

to the law of May 1, 1925 (Dutch S.No.174)

Art.1. Following the lapse of forty years after the demise of the testator or following the day on which there is legal presumption of his death, a stipulation with regard to a testamentary disposition or legacy, may, at the request of the person who should comply with such stipulation, be reviewed or revoked by the Indonesian Supreme Court, in the general interest, insofar as possible according to the intent of the testator, if it concerns the following: the location where and the manner in which objects of art or objects of a historical or scientific nature, including documentation thereof, shall be kept in a collection which is accessible to the public; the extent to which and the requirements subject to which the public shall be granted the opportunity to view and use the objects as intended; the objective of the funds which should be awarded in the interest of the arts or sciences.

Art.2. The petition shall be submitted to the Supreme Court with the letter of request containing the reasons attached thereto. If it seeks a review of a stipulation, the letter of request is state this wish. With regard to the request, the legal descendants and the spouse of the testator shall be heard, having been summoned \*267 by the Supreme Court in the stipulated manner. The Supreme Court is hear, if deemed necessary, witnesses and experts. All hearings is take place in public. The petitioner shall be given the opportunity, to comment upon the statements put forward by the individuals heard, and to verbally clarify the petition. The Supreme Court is authorized, by virtue of its official function, to review a stipulation of which revocation which has been requested, and also to review a stipulation in a manner other than that which is requested.

Art.3. The decree of the Supreme Court, in which a stipulation is regulated (read: reviewed) or revoked, is not be valid until after approval of the Governor General has been obtained.

Art.4. The provisions in the previous three articles is apply to a reviewed stipulation, provided a period of ten years has passed, after the decree of the Supreme Court, in which the stipulation is reviewed, has become valid.

Art.5. The revocation of a testamentary disposition or a legacy may be requested based upon the fact that a revised stipulation, which has replaced a previous stipulation, pursuant to which the testamentary disposition or the legacy is drawn up, has not been complied with. The provisions of the second and third paragraphs of article 1004 of the Civil Code shall be applicable in this regard.

Art.6. This decision becomes effective as of the thirtieth day following the promulgation in the Indonesian State Gazette (promulgated July 9, 1926)



beding, mits tien jaar zijn verlopen, nadat de beschikking van het Hooggerechtshof, waarbij het beding is herzien, van kracht is geworden.

5. De vervallenverklaring van eene erfstelling of een legaat kan worden gevraagd terzake dat een herzien beding, hetwelk in de plaats is getreden van een beding, waaronder de erfstelling of het legaat is gemaakt, niet is nageleefd.

Het bepaalde in het tweede en het derde lid van art. 1004 van het Burgerlijk Wetboek is in dat geval van toepassing.

6. Dit besluit treedt in werking met ingang van den dertigsten dag na dien zijner afkondiging in het Stbl. van Indonesie. (Afgek. 9 Juli '26).

## ZESDE AFDEELING

### Van legaten

#### Artikel 957

Een legaat is eene bijzondere beschikking, waarbij de erflater aan een of meer personen zekere bepaalde goederen geeft, of wel alle zijne goederen van eene zekere soort; als, bij voorbeeld, alle zijne roerende of onroerende goederen, of het vruchtgebruik van alle of van een gedeelte zijner goederen (Bw. 876, 954, 1002, 1105; Civ. 1010).

#### Artikel 958

Alle zuivere en onvoorwaardelijke legaten geven, van den dag van het overlijden van den erflater af, aan den legataris het regt om de gelegateerde zaak te vorderen, welk regt op zijne erfgenamen of regtverkrijgenden overgaat (Bw. 963, 996, 999, 1039, 1253v., 1268v.; Civ. 1014).

#### Artikel 959

De legataris zal de afgifte van de gelegateerde zaak aan de erfgenamen of legatarissen, die daarmede belast zijn, moeten vragen.

Hij heeft regt op de vruchten of interessen, van den dag af van het overlijden van den erflater, indien de eisch tot afgifte binnen het jaar is gedaan, of indien die afgifte binnen hetzelfde tijdvak vrijwillig heeft plaats gehad. Indien die eisch later geschiedt, heeft hij slechts regt op de vruchten en de interessen, te rekenen van den dag dat de eisch gedaan is (Bw. 927, 955, 960, 963, 1011, 1250; Rv. 99; Civ. 1004v., 1011, 1014).

#### Artikel 960

De interessen of vruchten van de gelegateerde zaak loopen ten voordeele van den legataris, van den dag van het overlijden, welk ook het tijdstip zij waarop hij de afgifte heeft geëischt:

1o. wanneer de erflater zijne begeerte daaromtrent in den uitersten wil heeft

## BAGIAN 6

### Hibah Wasiat

#### Pasal 957

Hibah wasiat ialah suatu penetapan khusus, di mana pewaris memberikan kepada satu atau beberapa orang barang-barang tertentu, atau semua barang-barang dan macam tertentu; misalnya, semua barang-barang bergerak atau barang-barang tetap, atau hak pakai hasil atas sebagian atau semua barangnya.

#### Pasal 958

Semua hibah wasiat yang murni dan tidak bersyarat, sejak hari meninggalnya pewaris, memberikan hak kepada penerima hibah wasiat (legitaris); untuk menuntut barang yang dihibahkan, dan hak ini beralih kepada sekalian ahli waris atau penggantinya.

#### Pasal 959

Penerima hibah wasiat harus meminta barang yang dihibahkan kepada para ahli waris atau penerima wasiat yang diwajibkan untuk menyerahkan barang yang dihibahkan itu.

Ia berhak atas hasil dan bunganya sejak hari kematian pewaris, bila tuntutan untuk penyerahan dilakukan dalam waktu satu tahun sejak hari tersebut, atau bila penyerahan itu dilakukan secara sukarela dalam jangka waktu yang sama. Bila tuntutan itu diajukan setelah itu, ia hanya berhak atas hasil dan bunganya saja, terhitung dari hari pengajuan tuntutan itu.

#### Pasal 960

Bunga dan hasil barang-barang yang dihibahwasiatkan adalah untuk keuntungan penerima hibah sejak hari kematian, kapan pun ia menuntut penyerahannya;

1. bila pewaris menyatakan keinginannya untuk itu dalam surat wasiat itu;

## Section 6

### Concerning Testamentary Gifting

#### Article 957

Testamentary gifting is a special testament, under which the testator bestows onto one or more persons his properties of a certain kind, for example, all of his properties, movable or immovable, or the usufruct rights over the entire or part of his estate.

#### Article 958

Every plan and unconditional testamentary gifting, confers onto the testatee, commencing from the day the testator passes, the right to claim the gifted properties, which will pass onto his heirs and successors.

#### Article 959

Each recipient of the testamentary gift must claim the transfer of the gifted properties against the successor or the testament recipient, who must transfer such properties.

He is entitled to all gains and interests arising out of such properties, starting from the day the testator passes, if such claim for transfer is made within one year of the passing, or if the transfer is done voluntarily within the said period.

If such claim is only made on a later date, he is entitled to the gains and interests, counting from the day the claim is made.

#### Article 960

All gains and interests from the gifted properties, irrespective of the manner in which the claim against the property is made, from the day the testator passes, are for the benefits of the recipient:

1. Where the testator states such intention in

verklaard;

2o. wanneer eene lijfrente of een jaar-, maand- of weekgeld, onder den titel van levensonderhoud, is gelegateerd (Bw. 321v., 800, 867v., 1775; Rv. 749; Civ. 1015).

**Artikel 961**

De belastingen welke, onder welke benaming ook, op legaten, ten behoeve van den lande gelegd zijn, komen ten laste van den legataris, ten zij de erflater het tegendeel hebbe bevolen (Civ. 1016).

**Artikel 962**

Indien de erflater aan onderscheidene legatarissen de voldoening van eenen last heeft opgelegd, zijn zij daartoe gehouden, elk in evenredigheid va de hoegrootheid van zijn legaat, ten zij de erflater daaromtrent anders mogt hebben beschikt (Bw. 961; Civ. 1017).

**Artikel 963**

De gelegateerde zaak zal worden uitgekeerd met al hetgeen daartoe behoort, en in den staat waarin zij zich op den dag van het overlijden van den erflater bevindt (Bw. 500, 588, 958v., 964, 1237, 1391; Civ. 1018).

**Artikel 964**

Hetgeen echter erflater, na het legateren van eenig onroerend goed, tot vergrooting van hetzelfde aangekocht of verkregen heeft, is, al ware het ook daaraan grenzende, niet in het legaat begrepen, ten zij deerflater anders hadde bevolen.

De verbeteringen, verfraaijingen of nieuwe opbouwingen, op den gelegateerden grond door den erflater gemaakt, of de vergrooting van den omtrek van eenen ingesloten grond, zullen zonder nieuwe beschikking gerekend worden een gedeelte van het legaat uit te maken (Bw. 601v.; Civ. 1019).

**Artikel 965**

Indien voor of na het maken van den uitersten wil de gelegateerde zaak voor eene schuld van de nalatenschap, of ook voor de schuld van eenen derde, bij hypotheek verbonden of met een vruchtgebruik belast is, is degene die het elgaat moet uitkeeren niet gehouden om het goed van dat verband te ontheffen, ten ware hij bij eene uitdrukkelijke beschikking van den erflater belast zij zulks te doen.

Indien echter de legataris de gehypothekeerd schuld mogt hebben voldan, zal hij deswege een verhaal hebben op de erfgenamen, overeenkomstig art. 1106 (Bw. 756v., 963, 1162v.; Civ. 874, 1020).

**Artikel 966**

Wanneer de erflater eenig bepaald goed van een ander gelegateerd heeft, zal dit legaat nietig zijn, het zij de erflater al dan niet

2. bila yang dihibahwasiatkan adalah suatu bunga cagak hidup atau suatu uang tunjangan tahunan, bulanan atau mingguan sebagai pemberian untuk nafkah.

**Pasal 961**

Pajak dengan nama apapun, yang dipungut untuk negara, dibebankan kepada penerima hibah, kecuali bila pewaris menentukan lain.

**Pasal 962**

Bila pewaris mewajibkan suatu beban kepada beberapa penerima hibah, maka mereka wajib memenuhinya, masing-masing sebanding dengan besarnya hibah wasiat, kecuali bila pewaris telah menetapkan lain.

**Pasal 963**

Barang yang dihibahwasiatkan harus diserahkan dengan semua perlengkapannya, dan dalam keadaan seperti pada hari rninggalnya pewaris.

**Pasal 964**

Akan tetapi, setelah pewaris menghibahwasiatkan suatu barang tetap, maka apa yang telah dibeli atau diperoleh untuk memperbesar barang itu tidaklah termasuk dalam hibah wasiat itu; meskipun berbatasan dengan barang yang telah dihibahkan itu, kecuali bila pewaris menetapkan lain.

Segala sesuatu yang dilakukan oleh pewaris di atas tanah yang dihibahwasiatkan untuk memperbaiki, memperindah atau membangun kembali tanah itu atau untuk memperluas sebidang tanah yang terjepit, maka jika tidak ada penetapan lain, semuanya harus dianggap termasuk suatu bagian dan hibah wasiat itu.

**Pasal 965**

Bila sebelum atau sesudah dibuat surat wasiat, barang yang dihibahwasiatkan terikat dengan hipotek atau dengan hak pakai hasil untuk suatu utang dan harta peninggalan itu, atau untuk suatu utang pihak ketiga, maka orang yang harus menyerahkan hibah wasiat itu tidak wajib melepaskan barang dari ikatan itu, kecuali bila ia diperintahkan dengan tegas oleh pewaris untuk melakukannya.

Namun bila penerima hibah telah melunasi utang berhipotek itu, maka ia mempunyai hak untuk menuntut para ahli waris sesuai dengan pasal 1106.

**Pasal 966**

Bila pewaris menghibahwasiatkan barang tertentu milik orang lain, hibah wasiat ini adalah batal, entah pewaris itu tahu atau tidak

his testament;

2. Where the testamentary gift comprises of a weekly, monthly or yearly allowance

**Article 961**

All taxes, under whatever name, payable to the state for each gift, is borne by the recipient unless otherwise stated in the testament

**Article 962**

Settlement of obligation or division of cashable receivables

**Article 963**

The bequeathed property shall be transferred with its appurtenance/ attachments/ and in the condition at the day the testator passes.

**Article 964**

If on the other hand the testator who bequeaths the an immovable property, for the purpose of enlarging such property, adds onto the property an object that he later purchases or obtains, such additional objects, notwithstanding that the objects are adjacent to the bestowed property, are not part of the bestowment, unless a stipulation to this effect is provided in the testament.

**Article 965**

If before or after the testament is made, the bequeathed property is encumbered with hypothec or usufruct rights against testamentary debt or a debt to a third party, the person obligated to deliver it is not also obligated to disencumber the property, unless, based on an express stipulation of the testator, the obligation is conferred onto him.

If nevertheless the receiver has satisfied the hypothecated debt, such satisfaction entitles him to claim against all successors collectively as provided for under Article 1106.

**Article 966**

If the testator bestows an object that belongs to another person, such testamentary gifting will be null and void, whether or not he realizes

geweten hebbe dat dit goed hem niet toebehoorde (Bw. 903, 967, 996; Civ. 1021).

#### Artikel 967

De bepaling van het vorige artikel belet echter niet dat aan den erfgenaam of legataris, als voorwaarde, de verplichting kan worden opgelegd om aan derden zekere uitkeeringen uit zijne eigene goederen te doen, of schulden kwijt te schelden (Bw. 892).

#### Artikel 968

Legaten van onbepaalde zaken, doch van een zeker geslacht, zijn bestaanbaar, het zij de erflater zoodanige zaken hebbe nagelaten of niet (Bw. 1333, 1392; Civ. 1022).

#### Artikel 969

Wanneer het legaat in eene onbepaalde zaak bestaat, is de erfgenaam niet verplicht de beste soort te geven, maar hij kan ook met het afgeven der slechtste niet volstaan (Bw. 1273, 1392; Civ. 1022).

#### Artikel 970

Indien blootelijk vruchten of inkomsten zijn gelegateerd, zonder dat de erflater het woord vruchtgebruik of gebruik heeft gebezigd, blijft het goed onder het beheer van den erfgenaam, die verplicht is de vruchten en inkomsten aan den legataris uit te keeren (Bw. 756v., 818v).

#### Artikel 971

Een legaat aan eenen schuldeischer gemaakt, wordt niet gerekend tot afdoening der schuld te zijn nagelaten, zoo min als een legaat, aan dienstboden gemaakt, kan geacht worden tot betaling van verdiend loon gegeven te zijn (Bw. 1382v., 1425v.; Civ. 1023).

#### Artikel 972

Wanneer de nalatenschap niet voor het geheel of een gedeelte is aanvaard, of wanneer dezelve is aanvaard onder het voorregt van boedelbeschrijving, en de nagelatene goederen niet voldoende zijn om de legaten in hun geheel te voldoen, zullen alle de legaten, in evenredigheid van hunne hoegrootheid, worden verminderd, ten ware de erflater daaromtrent anders mogt hebben beschikt (Bw. 925, 1023v., 1050, 1057v.; Civ. 926v).

### ZEVENDE AFDEELING

**Van de geoorloofde erfstellingen over de hand, ten behoeve van kleinkinderen en afstammelingen van broeders en zusters. (cf. noot. Bw. 879)**

#### Artikel 973

De goederen waarover ouders het regt van beschikking hebben, kunnen door hen, bij uitersten wil, geheel of gedeeltelijk, worden gegeven aan een of meer hunne kinderen, met

tahu bahwa barang itu bukan kepunyaannya.

#### Pasal 967

Akan tetapi ketentuan pasal yang lalu tidak menjadi halangan untuk membebaskan persyaratan tertentu kepada ahli waris atau penerima hibah wasiat, yaitu kewajiban untuk melakukan pembayaran-pembayaran tertentu kepada pihak ketiga dengan barang-barangnya sendiri, atau untuk membebaskan utang-utangnya.

#### Pasal 968

Hibah-hibah wasiat mengenai barang-barang tak tentu tetapi dari jenis tertentu, adalah sah entah pewaris meninggalkan barang yang demikian itu atau tidak.

#### Pasal 969

Bila hibah wasiatnya terdiri dari barang-barang tak tentu, ahli waris tidak wajib memberikan jenis yang terbaik, namun ia juga tidak boleh memberikan jenis yang terjelek,

#### Pasal 970

Bila yang dihibahwasiatkan hanya hasil-hasil dan pendapatan-pendapatan tanpa digunakan kata-kata hak pakai hasil atau hak pakai oleh pewaris, maka barang yang bersangkutan haruslah tetap berada dalam pengelolaan ahli warisnya, yang sementara itu wajib membayarkan hasil-hasil dan pendapatannya kepada penerima hibah itu.

#### Pasal 971

Hibah wasiat kepada seorang kreditur tidak boleh dihitung sebagai pelunasan piutangnya seperti halnya hibah wasiat kepada pembantu rumah tangga tidak boleh dianggap sebagai pembayaran upah kerjanya.

#### Pasal 972

Bila warisan tidak seluruhnya atau hanya sebagian diterima, atau bila warisan itu ditentama dengan hak khusus atas perincian harta peninggalan, dan harta yang ditinggalkan im tidak mencukupi untuk memenuhi hibah-hibah wasiat seluruhnya, maka hibah-hibah wasiat itu harus dikurangi, sebanding dengan besarnya masing-masing, kecuali bila pewaris telah menetapkan lain mengenai hal itu.

### BAGIAN 7

**Penunjukan Ahli Waris dengan Wasiat untuk Kepentingan Cucu-cucu dan Keturunan Saudara Laki-laki dan Perempuan**

#### Pasal 973

Barang-barang yang dikuasai sepenuhnya oleh orangtua, boleh mereka hibah wasiatkan, seluruhnya atau sebagian, kepada seorang anak mereka atau lebih, dengan perintah

such mistake.

#### Article 967

Rules in the foregoing article is a covenant to obligate the successor or receiver to make allowances to third parties out of his own estate, or to relieve such third parties from their debts.

#### Article 968

Testamentary gifting of an (uncertain/indefinite) object is permitted whether or not the testator (provides/leaves) such object

#### Article 969

If the testamentary bestowment concerns an (uncertain/indefinite) object but belonging to a certain kind, the successor is not obligated to deliver objects of the best quality of the kind but he may also not deliver the worst.

#### Article 970

If a testament only mentions gains or incomes without further elaboration: usufruct or use, such properties must remain under the management of the successor, who is obligated to deliver all gains and incomes to the receiver.

#### Article 971

A gift to a creditor is not necessarily deemed as fulfilment of debts owing to him, as gifts to servants is not necessarily deemed as payments for their service.

#### Article 972

If the inheritance is not received in part or in whole or if the inheritance is received with securities, and these are insufficient to satisfy all testament, such gifting must be reduced proportionately, unless the testator expressly provides otherwise in the testament.

### Section 7

**Concerning the permitted testamentary dispositions through hands for the benefit of the grandchildren and descendants of brothers and sisters (CF. note BW.879)**

#### Article 973

The properties, over which parents have the right of disposal, may be given entirely or partly in a last will to one or more of their children, with the provision that the properties

last om die goederen uit te keeren, zoo wel aan derzelve kinderen die reeds geboren zijn, als aan die welke nog geboren zullen worden.

In geval van vooroverlijden van een kind, zal dezelfde beschikking kunnen worden gemaakt ten voordeele van een of meer kleinkinderen, met last om de goederen aan hunne kinderen, welke reeds geboren zijn, en nog geboren zullen worden, uit te keeren (Bw. 880, 899, 913v., 975v., 1019, 1675; Civ. 1048).

#### Artikel 974

Insgelijke zal de uiterste wilsbeschikking bestaanbaar zijn ten voordeele van een of meer broeders of zusters van den erflater, voor het geheel of een gedeelte der goederen die bij de wet niet buiten beschikking gehouden zijn, onder den last om de goederen uit te keeren, zoowel aan de kinderen van zijne voorzeide broeders en zusters, welke reeds geboren zijn, als aan die welke nog geboren zullen worden.

Dezelfde beschikking kan worden gemaakt ten voordeele van een of meer kinderen van voorverleden broeders of zusters, onder den last om de goederen uit te keeren, zoo wel aan derzelve kinderen die reeds geboren zijn, als aan die welke nog geboren zullen worden (Bw. 880, 899, 913v., 976, 1019, 1675; Civ. 1049).

#### Artikel 975

Indien de bezwaarde erfgenaam sterft, met achterlating van kinderen in den eersten graad, en afkomelingen van een vooroverleden kind, zullen deze laatste, bij plaatsvervulling, het aandeel van het vooroverleden kind genieten.

Hetzelfde zal plaats hebben, indien, alle de kinderen in den eersten graad voorverleden zijnde, degene die met de overgave belast is niet dan kleinkinderen nalaat (Bw. 841v., 858; Civ. 1051).

#### Artikel 976

De beschikkingen, bij art. 973 en 974 toegelaten, zullen niet anders gelden dan voor zooverre de erfstelling over de hand slechts zal zijn gemaakt voor eenen graad, en te voordeele van alle de kinderen van den bezwaarden persoon die reeds geboren zijn, en nog geboren zullen worden, zonder uitzondering, of voorrang van ouderdom of kunne (Civ. 1050).

#### Artikel 977

De regten van de bij erfstelling over de hand geroepene erfgenamen nemen aanvang op het tijdstip dat het genot van den bezwaarde ophoudt.

De vrijwillige afstand van het genot, ten voordeele van de verwachters gedaan, zal geen

untuk menyerahkan barang-barang itu kepada anak-anak mereka masing-masing, baik yang telah lahir maupun yang belum lahir. Bila seorang anak telah meninggal lebih dahulu, maka penetapan wasiat yang sama boleh dibuat untuk keuntungan satu orang cucu mereka atau lebili, dengan perintah menyerahkan barang-barang itu kepada anak-anak mereka masing-masing, baik yang telah lahir maupun yang belum lahir.

#### Pasal 974

Demikian juga, boleh dibuat penetapan wasiat untuk keuntungan satu atau beberapa saudara laki-laki atau perempuan dan pewaris, atas seluruh atau sebagian barang-barang yang oleh undang-undang tidak dikecualikan dan penetapan wasiat, dengan perintah untuk menyerahkan barang-barang itu kepada anak-anak mereka yang telah lahir maupun yang belum lahir.

Penetapan wasiat yang demikian boleh juga diberikan untuk satu atau beberapa anak dan saudara laki-laki atau perempuan yang telah meninggal, dengan perintah untuk menyerahkan barang-barang yang bersangkutan kepada anak-anak mereka masing-masing, baik yang telah lahir maupun yang belum lahir.

#### Pasal 975

Bila ahli waris yang dibebani itu meninggal dengan meninggalkan anak-anak dalam derajat pertama dan keturunan seorang anak yang meninggal lebih dahulu, maka sekalian keturunan ini berhak menikmati bagian dan anak yang meninggal lebih dahulu itu sebagai penggantinya.

Ketentuan yang sama berlaku juga dalam hal semua anak dalam derajat pertama telah meninggal lebih dahulu, dan ahli waris yang diperintahkan untuk satu derajat saja dan untuk keuntungan semua anak-anak si pemikul beban, baik yang telah lahir maupun yang belum lahir, tanpa kekecualian atau hak membedakan umur atau jenis kelamin.

#### Pasal 976

Segala ketetapan wasiat yang diizinkan oleh pasal 973 dan 974, hanya berlaku sekadar pengangkatan waris dengan menunjukkan yang terkandung padanya hanya melampaui satu derajat, dan untuk mengkaruniakan seluruh anak si pemikul beban, baik yang sudah maupun yang akan dilahirkan, dengan tiada kecuali dan tiada memandang pada umur atau jenis kelamin.

#### Pasal 977

Hak-hak ahli yang diangkat dengan penunjukkan ahli waris dengan wasiat, mulai berlaku pada saat berhentinya hak nikmat atas barang bagi si pemikul beban. Pelepasan diri dari hak nikmat atas barang untuk keuntungan para ahli waris, diharapkan, tidak boleh merugikan kreditur yang telah berpiutang kepada pemikul beban sebelum pelepasan ini,

is also given to their other children who are already born or who shall be born. In the event that a child predeceases its parents, the same arrangement may be made for the benefit of one or more grandchildren, with the provision that such properties shall be given to their children who are already born or who shall be born.

(Bw.880,899,913v.,975v.,1019,1675;Civ.1048)

#### Article 974

This arrangement in the last will may also be made for the benefit of one or more brothers or sisters of the testator, with regard to the entire or part of the properties which, are not excluded by law from the arrangement, with the instruction to give the properties to the children of his aforementioned brothers and sisters, who are already born or those who shall be born. The same arrangement may be made for the benefit of one or more children of deceased brothers and sisters, with the instruction to give those properties, to their children who are already born as well as those who are not yet born.

(Bw.880,899,913v.,976,1019,1675;Civ.1049)

#### Article 975

If the encumbered heir should pass away, leaving children in the first degree, and descendants of a child who has previously died, then the latter mentioned is, by substitution be entitled to the share of the deceased child. The same is take place, in the event that all children in the first degree are deceased, and the individual who is charged with the delivery of the properties only leaves grandchildren. (Bw.841v.,858;Civ.1051)

#### Article 976

The arrangements, permitted in articles 973 and 974, is only apply to the extent that the testamentary disposition through hands has only been made in one degree, and for the benefit of all children of the debtor who are already born, and shall be born, without any exception, and without priority of age or sex. (Civ.1050)

#### Article 977

The rights of the nominated heirs under testamentary dispositions through hands is commence at the time that the enjoyment of the charged asset ceases. The voluntary relinquishment of enjoyment, for the benefit of the expectant heirs, is not jeopardize the creditors \*272 of the debtor whose debt claims pre-date the relinquishment, neither is it

nadeel kunnen toebrengen aan de schuldeischers van den bezwaarden persoon, wier schuldvorderingen ouder dan deze afstand zijn, noch aan de kinderen die na dien afstand mogten geboren worden (Bw. 833, 1131, 1341; Civ. 1053).

#### Artikel 978

Hij die de, volgens de voorgaande artt., geoorloofde beschikkingen maakt, mag bij uitersten wil, of bij eene latere notariële acte, het goed zelf, gedurende den tijd van het bezwaar, onder het beheer stellen van een of meer bewindvoerders.

In dat geval, zijn de bepalingen van art. 789, van het eerste en tweede lid van art. 790 en van art. 791 op de bewindvoerders toepasselijk. Zij mogen loon voor hunne moeite in rekening brengen, in de gevallen en op de wijze als ten aanzien der uitvoerders van uiterste willlen bij den volgenden titel is bepaald (Bw. 979, 982, 988, 1017, 1021; Civ. 1055).

#### Artikel 979

Bij overlijden, of bij gebreke van den gestelden bewindvoerder, benomet de regter, op verzoek van de bezwaarden of van andere belanghebbende, of ook op vordering van het openbaar ministerie, eenen anderen in de plaats van den ontbrekkenden (Bw. 982, 1016; Civ. 1056v).

#### Artikel 980

Binnen eene maand na het overlijden van dengene die, onder den last van uitkeering, over de goederen beschikt heeft, zal, op verzoek van den gestelden bewindvoerder, van en belanghebbende, of van het openbaar ministerie, eene boedelbeschrijving worden gemaakt van alle de goederen die de nalatenschap uitmaken.

Indien het gemaakte slechts in een legaat bestaat, zal er eene bijzondere lijst worden gemaakt van alle daaronder begrepen voorwerpen.

Deze boedelbeschrijving of lijst zal de begroting der goederen bevatten (Bw. 981; Rv. 672v.; Civ. 1058).

#### Artikel 981

De boedelbeschrijving of lijst zal gemaakt worden in tegenwoordigheid van den benoemden bewindvoerder en andere belanghebbenden, o deze behoorlijk zijnde opgeroepen.

Indien deze bij de boedelbeschrijving, tegenwoordig zijn, kan dezelve onder de hand geschieden; in welk geval, dat stuk, binnen den tijd van veertien dagen na het voleindigen vande boedelbeschrijving, ter griffie van den raad van justitie moet worden overgebracht of ter overbrenging zijn opgezondern.

De kosten, daarop vallende, komen ten laste der goederen, in de beschikking over de hand

pun tidak boleh merugikan anak-anak yang lahir setelah pelepasan itu.

#### Pasal 978

Barangsiapa membuat ketetapan-ketetapan tersebut dalam pasal yang lalu, dengan suatu wasiat atau dengan suatu akta Notaris yang dibuat kemudian, boleh menempatkan barang-barang di bawah kekuasaan satu atau beberapa pengelola selama dalani masa beban.

Dalam hal itu, ketentuan-ketentuan Pasal 789 alinea pertama dan kedua dan Pasal 790, dan 791, berlaku bagi para pengelola. Mereka boleh memperhitungkan upah jerih payah mereka dalam hal-hal dan dengan cara-cara seperti yang ditentukan dalam bab berikut mengenai para pelaksana surat-surat wasiat.

#### Pasal 979

Bila pengelola itu meninggal atau tidak ada, atas permohonan si pemikul beban atau orang-orang yang berkepentingan, atau atas tuntutan jawatan Kejaksaan, Hakim berkuasa mengangkat orang lain untuk mengganti pengurus itu.

#### Pasal 980

Dalam waktu sebulan setelah meninggalnya orang yang membuat penetapan wasiat seperti di atas, maka atas permohonan pengelola yang telah di angkat, atas permintaan orang-orang yang berkepentingan atau atas tuntutan jawatan Kejaksaan, harus dibuat perincian barang-barang yang merupakan harta peninggalan itu.

Bila yang diwasiatkan hanya terdiri dan hibah wasiat saja, maka harus dibuat suatu daftar khusus semua barang-barang yang menjadi bagian harta peninggalan itu.

Perincian harta ini atau daftar ini harus memuat anggaran biayanya.

#### Pasal 981

Perincian harta atau daftar ini harus dibuat di hadapan pengelola yang telah diangkat, dan di hadapan orang-orang yang berkepentingan atau setelah mereka dipanggil dengan sah.

Bila mereka hadir pada pembuatan perincian harta itu, maka perincian itu dapat dibuat di bawah tangan; dalam hal itu, daftar itu, dalam waktu empat belas han setelah pemerincian harta selesai, harus disimpan di kepaniteraan Pengadilan Negeri.

Biaya-biaya untuk itu dibebankan pada barang-barang yang termasuk yang dihibahwasiatkan dengan cara penunjukan ahli waris dengan wasiat itu.

disadvantage the children who shall be born after the relinquishment. (Bw.833,1131,1341;Civ.1053)

#### Article 978

The individual, who, pursuant to the previous articles, makes arrangements which are permitted, may by last will, or by a later notarial deed, place the asset itself, under the management of one or more managers while subject to the charge. In this regard, the stipulations of article 789, first and second paragraph of article 790 and article 791 is apply to the managers. They may request a fee for their services in the instances and in the manner stipulated in the subsequent chapter with respect to executors of last wills. (Bw.979,982,988,1017,1021;Civ.1055)

#### Article 979

Upon death, or in the absence of the designated manager, the judge is, at the request of the debtor or other interested parties, or also upon claim of the prosecution counsel, appoint another individual in place of the absent manager. (Bw.982,1016;Civ.1056v.)

#### Article 980

Within a month after the death of the individual who pursuant to the settlement, has had access to the properties, a description of the estate shall be made containing all the properties which constitute the inheritance at the request of the designated manager, interested parties, or prosecution counsel. If the inheritance constitutes a legacy only, then a specific list shall be made of all the objects included therein. This estate description or list is contain the estimated value of the properties. (Bw.981;Rv.672v.;Civ.1058)

#### Article 981

The estate description or list shall be drawn up in the presence of the designated manager and other interested parties, on the assumption that they have been properly summoned. If the aforementioned parties are present at the estate description, this may be effected by private deed, in which case the document should be submitted or forwarded to the court clerk at the court of justice for safekeeping, within a period of fourteen days following the completion of the estate description. The charges incurred in this regard shall be paid out of the properties covered in the will. (Bw.783;Rv.672v.;Civ.1059v.)

begrepen (Bw. 783; Rv. 672v.; Civ. 1059v).

#### Artikel 982

Indien de erflater geen bewindvoerder heeft benoemd, worden de goederen door den bezwaarden erfgenaam beheerd, en is deze verplicht zekerheid te stellen voor de bewaring, het behoorlijk gebruik en de wederoplevering der goederen, ten ware de erflater hem uitdrukkelijk van alle verpligting tot het stellen van zekerheid hadde vrijgesteld (Bw. 335, 978, 984v., 988).

#### Artikel 983

De bezwaarde erfgenaam, die, in het geval van het vorige artikel, geene zekerheid kan stellen, moet gedooogen dat de goederen op verzoek van belanghebbenden, of op de vordering van het openbaar ministerie, worden gesteld onder het beheer van eenen bewindvoerder, door den raad van justitie te benoemen, te wiens aanzien zullen gelden alle de regten en verpligtingen, ten opzichte van voogden over minderjarigen vastgesteld. De slotbepaling van art. 978 hierboven is ook op deze bewindvoerders toepasselijk (Bw. 385v., 786; Civ. 1056).

#### Artikel 984

De bezwaarde erfgenaam, die zelf het beheer heeft, moet het bezwaarde goed als een goed huisvader gebruiken, en staat daaromtrent, alsmede ten aanzien van het dragen van kosten en lasten, en het doen van reparaties, gelijk met eenen vruchtgebruiker (Bw. 784, 793v., 982).

#### Artikel 985

De onroerende goederen, alsmede de renten en schuldvorderingen, mogen niet worden vervreemd of bezwaard dan op verloop van den raad van justitie, na verloop van den verwachteren van het openbaar ministerie.

Dat verloop kan alleen verleend worden, in geval den volstrekte noodzakelijkheid, of van blijkbaar voordeel, zoowel van den verwachter als van de bezwaarde erfgenamen, en, in geval van vervreemding, tegen de zekerheid van wederbelegging onder het fideicommissair verband, indien de bezwaarde het goed zelf beheert.

Indien de goederen onder bewind zijn gesteld, zijn de bewindvoerders verplicht de opbrengst te beleggen op den voet als ten aanzien van voogden is voorgescreven (Bw. 391v., 1168v).

#### Artikel 986

De erfstellingen over de hand, welke bij deze afdeeling zijn geoorloofd, kunnen zelfs door geene minderjarigen, aan derden worden tegengeworpen, indien zij niet zijn openbaar gemaakt, te weten: wat de onroerende goederen betreft, door openbaarmaking op de wijze bij art. 620 bepaald, en voor zooveel gehypothekeerde schuldvorderingen aangaat, door eene inschrijving op de goederen welke

#### Pasal 982

Bila pewaris tidak mengangkat pengelola, maka barang-barangnya dikelola oleh ahli waris yang dibebani, dan ia wajib menjamin penyimpanannya, penggunaan secara layak dan penyerahan lebih lanjut barang-barang itu, kecuali bila pewaris dengan tegas telah membebaskannya dan segala kewajiban untuk mengadakan jaminan.

#### Pasal 983

Ahli waris memikul beban, yang dalam hal tersebut dalam pasal yang lalu tidak memberikan jaminan, harus merelakan barang-barang itu, atas permohonan orang-orang yang berkepentingan, atau atas tuntutan jawatan Kejaksaan, untuk diserahkan kepada pengelola seorang yang diangkat oleh Pengadilan Negeri, yang terhadapnya berlaku segala hak dan kewajiban yang ditetapkan terhadap wali atas anak-anak di bawah umur. Ketentuan-ketentuan penutup Pasal 978 tersebut di atas berlaku juga terhadap para pengelola itu.

#### Pasal 984

Ahli waris pemikul beban, yang menjalankan sendiri pengelolaannya, harus mengelola barang-barang itu sebagaimana layaknya seorang kepala rumah tangga yang baik, dan dalam hal itu dan dalam hal memikul biaya dan beban, serta dalam hal melakukan perbaikan-perbaikan, ia sama dengan pemegang hak pakai hasil.

#### Pasal 985

Segala harta benda tetap, demikian pula bunga dan piutang, tidak boleh dipindahtangankan atau dibebani, kecuali dengan izin Pengadilan Negeri, setelah mendengar ahli waris berharapan dan jawatan Kejaksaan.

Izin itu hanya boleh diberikan jika ada keperluan mutlak, atau jika ada harapan wajar akan memperoleh keuntungan, baik bagi ahli waris berharapan maupun bagi ahli waris pemikul beban; dalam hal pemindahtanganan, izin itu hanya boleh diberikan dengan beban untuk membungakan uang penjualan dengan cara fidel commis, bila barang itu dikelola oleh si pemikul beban sendiri.

Bila barang-barang itu ada dalam pengelolaan, para pengelola wajib membungakan hasilnya dengan cara seperti yang diatur bagi para wali.

#### Pasal 986

Pengangkatan ahli waris dengan wasiat yang pada bagian ini diperkenankan, tidak boleh dipertahankan terhadap pihak ketiga, bahkan oleh anak yang di bawah umur sekalipun, bila hal itu tidak diumumkan, dengan cara berikut: mengenai barang-barang tetap, dengan cara yang ditentukan dalam Pasal 620; dan mengenai piutang-piutang berhipotek, dengan mendaftarkan barang-barang yang terikat

#### Article 982

If the testator has not nominated a manager, the properties shall be managed by the encumbered heir, and he shall be required to guarantee the storage, the proper usage and the re-delivery of the properties, unless the testator has expressly released him from any obligation to do so. (Bw.335,978,984v.,988)

#### Article 983

The encumbered heir, who, in the circumstances of the previous article, cannot put up any security, is permitted the properties at the request of interested parties, or upon the claim of the prosecution counsel, to be placed under the management of a manager to be nominated by the court of justice, who shall be subject to all rights and \*273 obligations stipulated in relation to guardians and minors. The final stipulation of article 978 is also apply to the managers. (Bw.385v.,786;Civ.1056)

#### Article 984

The encumbered heir, who has been appointed manager, is use the charged properties in the manner of a good head of the household, and is, therefore, also be regarded as a user of the proceeds in respect of liability for costs and charges and carrying out repairs. (Bw.784,793v.,982)

#### Article 985

The immovable properties, including the interests and debt claims, is not be transferred or charged unless so permitted by the court of justice, after having heard the future heir and the prosecution counsel. Such permission is only be granted, in case of absolute necessity, or of apparent benefit, either with regard to the future heir as well as the encumbered heirs, and in the event of alienation, such permission shall be granted against the security or re-investment under "fidei commissum", if the encumbered party himself manages the properties. If the properties are placed under management, then the managers are required to invest the proceeds pursuant to the provisions regarding guardians. (Bw.391v., 1168v.)

#### Article 986

The testamentary dispositions through hands, which are permitted in this section, cannot be effective against third parties even by minors, if they have not been made public as follows: with regard to the immovable properties, by publication in the manner as stipulated in article 620, and to the extent that it concerns claims in respect of mortgaged debts, by registering the properties which are related to

voor die schuldvorderingen verbonden zijn, of door eene te doene vermelding ter zijde der reeds bestaande inschrijvingen (Ov. 28; Bw. 988; Civ. 1069).

#### Artikel 987

De wettelijke of bij uitersten wil geroepen erfgenamen van dengene die de erfstelling over de hand heeft gemaakt, zullen, in gee geval, aan de verwachters het gebrek van openbaarmaking, inschrijving of vermelding, bij het vorige art. bevolen, kunnen tegenwerpen (Ov. 98; Bw. 986; Civ. 1070, 1072).

#### Artikel 988

De bewindvoerders zijn verplicht voor de openbaarmaking, inschrijving of vermelding, bij art. 986 bevolen, te waken, op straffe van vergoeding van kosten, schade en interessen.

Alle belanghebbenden hebben het regt te vorderen dat aande gezegde voorschriften worde voldaan (Ov. 28; Bw. 385, 1365; Civ. 1073).

### ACHTSTE AFDEELING

**Van de erfstellingen over de hand in hetgeen de erfgenaam of legataris onvervreemd en onverteerd zal nalaten (Cf. noot. Bw. 879).**

#### Artikel 989

Ingeval van erfstelling, of van legaat, op den voet als bij artikel 881 is vermeld, is de bezwaarde erfgenaam of legataris bevoegd om het aan hem gemaakte te vervreemden en te verteren, en zelfs bij schenking onder de levenden daarover te beschikken, ten zij dit laatste door den erfflater, voor het geheel of ten deele, mogt zijn verboden (Bw. 880, 978, 1675).

#### Artikel 990

De verplichting tot het maken eener boedelbeschrijving of lijst, na het overlijden van den erfflater, en tot het overbrengen van de stukken ter griffie van den raad van justitie, bij art. 980 en 981 voorgeschreven, is ook toepasselijk op den bezwaarden erfgenaam of legataris, van welken bij deze afdeeling wordt gehandeld, doch hij is niet gehouden, om eenige zekerheid te stellen (Bw. 978, 982; Rv. 672v).

#### Artikel 991

Na het overlijden van den bezwaarden erfgeaam of legataris, heeft de verwachter het regt om de dadelijke afgifte te vorderen van hetgeen van de erenis of van het legaat in natura mogt zijn overgebleven.

Ten aanzien van den gereede penningen of van de opbrengst der vervreemde voorwerpen, kan uit aanteekeningen van den bezwaarden erfgenaam of legataris, uit huiselijke papieren, of door alle andere bewijsmiddelen, worden

untuk piutang-piutang itu atau dengan membubuhkan keterangan di sebelah daftar yang telah ada.

#### Pasal 987

Ahli waris karena undang-undang atau ahli waris karena surat wasiat dan orang yang mengangkat ahli waris dengan wasiat, dalam hal apa pun tidak boleh mengajukan bantahan kepada ahli waris berharapan berdasarkan tidak adanya pengumuman, pendaftaran atau pembubuhan keterangan seperti yang diperintahkan dalam pasal yang lalu.

#### Pasal 988

Para pengelola wajib menyelenggarakan pengumuman, pendaftaran dan pembubuhan keterangan seperti yang diperintahkan dalam Pasal 986, yang pelanggaran diancam dengan hukuman penggantian biaya kerugian dan bunga.

Semua orang yang berkepentingan berhak menuntut agar peraturan-peraturan tersebut di atas dipenuhi.

### BAGIAN 8

**Penunjukan Ahli Waris dengan Wasiat dari Apa yang oleh Ahli Waris atau Penerima Hibah Wasiat Tidak Dipindahtangankan atau Dihabiskan Sebagai Harta Peninggalan**

#### Pasal 989

Dalam hal ada pengangkatan ahli waris atau pemberian hibah wasiat atas dasar yang dicantumkan dalam Pasal 881, ahli waris atau penerima hibah memindahkan atau menghabiskan, dan bahkan berhak menghibahkan barang-barang warisan itu kepada sesama yang masih hidup, kecuali bila hal terakhir ini dilarang oleh pewaris untuk seluruhnya atau untuk sebagian.

#### Pasal 990

Kewajiban untuk membuat perincian harta peninggalan atau daftar setelah pewaris meninggal, dan kewajiban untuk menyerahkan surat-surat itu kepada kepaniteraan Pengadilan Negeri sebagaimana diatur dalam Pasal 980 dan 981, juga berlaku bagi ahli waris atau penerima hibah yang memikul beban sebagaimana diatur dalam bagian ini, tetapi ia tidak wajib memberikan suatu jaminan.

#### Pasal 991

Setelah meninggalnya ahli waris atau penerima hibah yang dibebani, ahli waris berharapan berhak menuntut, supaya segala sesuatu yang masih tersisa dari warisan atau hibah wasiat itu segera diserahkan kepadanya dalam wujudnya.

Memang uang tunai atau mengenai hasil barang-barang yang telah dipindahtangankan, dari catatan-catatan ahli waris atau penerima hibah yang dibebani, dan surat-surat rumah

the debts, or by making notes next to the existing registrations. (Ov.28;Bw.988;Civ.1069)

#### Article 987

The heirs, whether legal or summoned pursuant to the last will of those who have drawn up the testamentary dispositions through hands, is, under no circumstances, file an objection to the prospective heirs in respect of the absence of publication, registration or notification, stipulated in the previous article. (Ov.98;Bw.986;Civ.1070,1072)

#### Article 988

The managers shall be responsible for the publication, registration or notification, stipulated in article 986, and failure to comply with this is render them liable for compensation in the form of costs, damage and interest. All interested parties shall be entitled to demand that the aforementioned requirements shall be complied with.

### Section 8

**Concerning the testamentary dispositions through hands in which the heir or legatee is leave the inheritance untransferred and unused (CF. Note BW.879)**

#### Article 989

In the event of a testamentary disposition, or of a legacy, pursuant to the provisions of article 881, the encumbered heir or legatee shall be authorized to transfer or use the property disposed of by will to him, and even dispose of it as an inter vivos gift, unless the latter mentioned is either fully or partly prohibited, by the testator. (Bw.880,978,1675)

#### Article 990

The requirement for the preparation of an estate description or list, following the death of the testator, and before the filing of the documents with the court clerk at the court of justice, stipulated in article 980 and 981, which is dealt with in this section is also apply to the encumbered heir or legatee, however, he is not be obliged to provide any security. (Bw. 978, 982;Rv.672v.)

#### Article 991

Following the death of the encumbered heir or legatee, the future heir shall be entitled to demand immediate delivery of that which remains of the inheritance or the legacy in its original state. The cash or the proceeds of the objects sold shall be evident from notes of the encumbered heir or legatee, from household documents or other pieces of evidence, or from the extent to which there is anything remaining of the inheritance or legacy. (Bw.389,978,1881)

opgemaakt, of, en in hoeverre, er iets van de erfenis of van het legaat is overgebleven (Bw. 389, 978, 1881).

## NEGENDE AFDEELING

### Van het herroepen van uiterste wilsbeschikkingen en het vervallen van dezelve

#### Artikel 992

Een uiterste wil kan, noch in zijn geheel, noch ten deele, herroepen worden dan bij eene latere uiterste wilsbeschikking, of bij eene bijzondere notariële acte, waarbij de erflater de geheele of gedeeltelijke intrekking van zijn vroegeren uitersten wil te kennen geeft, onverminderd de bepalingen van art. 934 (Bw. 875, 935, 955; Civ. 1035).

#### Artikel 993

Indien een latere uiterste wil, welke de uitdrukkelijke herroeping van den vorigen bevat, niet is voorzien van de formaliteiten welke tot de deugdelijkheid van eenen uitersten wil worden vereischt, maar wel van die welke gevorderd worden tot de deugdelijkheid van eene notariële acte, zullen de vroeger beschikkingen, welke in de latere acte mogten zijn herhaald, niet als herroepen worden beschouwd (Bw. 953, 994).

#### Artikel 994

Een latere uiterste wil, waarbij de voorgaande niet op eene uitdrukkelijke wijze herroepen wordt, vernietigt alleen de beschikkingen, in dien vroegeren uitersten wil vervat, welke met de nieuwe beschikkingen niet zin overeen te brengen, of daarmede strijden.

De bepaling van dit artikel is niet toepasselijk, wanneer de latere uiterste wil nietig is, uit hoofde van gebrek in den vorm, al ware dezelve ook geldig als notariële acte (Bw. 953, 992v.; Civ. 1036).

#### Artikel 995

De herroeping, het zij uitdrukkelijk, het zij stilzwijgende, bij eenen lateren uitersten wil gedaan, zal volkomen van kracht zijn, ofschoon die nieuwe acte buiten gevolg blijve, door de onbevoegdheid van den gestelden erfgenaam of legataris, of door hunne weigering om de erfenis te aanvaarden (Bw. 893, 895v., 1057v.; Civ. 1037).

#### Artikel 996

Alle vervreemding, zelfs bij verkoop, met vermogen van wederinkoop, of bij verrulling, welke de erflater van het gelegateerde goed, geheel of gedeeltelijk, doet, zal de herroeping van het legaat, ten aanzien van al wat vervreemd of verruild is, met zich brengen; ten ware het vervreemde goed in des eflaters boedel mogt zijn terug gekeerd (Bw. 958, 963, 1519v., 1541; Civ. 1038).

#### Artikel 997

tangga atau dan lain-lain bukti, dapat disimpulkan apakah masih ada dan berapakah yang tersisa dari warisan atau hibah wasiat itu.

## BAGIAN 9

### Pencabutan dan Gugurnya Wasiat

#### Pasal 992

Suatu wasiat, baik seluruhnya maupun sebagian, tidak boleh dicabut, kecuali dengan wasiat yang lebih kemudian, atau dengan suatu akta Notaris yang khusus, yang mengandung pernyataan pewaris tentang pencabutan seluruhnya atau sebagian wasiat yang dulu, tanpa mengurangi ketentuan Pasal 934.

#### Pasal 993

Bila surat wasiat kemudian itu, yang memuat pencabutan secara tegas wasiat yang terdahulu, tidak dilengkapi dengan formalitas-formalitas yang disyaratkan untuk sahnya surat wasiat, tetapi memenuhi yang disyaratkan untuk sahnya akta Notaris, maka penetapan-penetapan yang dahulu, sekiranya diulangi dalam penetapan yang kemudian, harus dianggap tidak dicabut.

#### Pasal 994

Surat wasiat kemudian, yang tidak mencabut wasiat terdahulu secara tegas, hanya membatalkan penetapan-penetapan surat wasiat yang terdahulu itu sejauh tidak dapat disesuaikan dengan penetapan-penetapan yang baru, atau bertentangan dengan itu.

Ketentuan pasal ini tidak berlaku, bila surat wasiat yang kemudian itu batal karena cacat bentuknya, meskipun surat wasiat itu sebagai akta Notaris berlaku juga.

#### Pasal 995

Pencabutan yang dilakukan dengan surat wasiat yang kemudian baik secara tersurat maupun tersirat, berlaku sepenuhnya, pun sekiranya akta yang baru itu tak berlaku karena tidak cakupannya ahli waris atau penerima hibah yang ditetapkan, atau karena penolakan mereka untuk menerima warisan itu.

#### Pasal 996

Semua pemindahtanganan, bahkan penjualan dengan hak untuk membeli kembali, atau tukar menukar, yang dilakukan oleh pewaris atas barang yang dihibahwasiatkan, seluruhnya atau sebagian, selalu mengakibatkan tercabutnya hibah wasiat yang dipindahtangankan mungkin telah kembali ke dalam harta peninggalan pewaris.

#### Pasal 997

## Section 9

### Concerning the revocation and expiration of last wills

#### Article 992

A last will cannot, either in its entirety or partly, be revoked in any manner other than by a subsequent last will, or by a specific notarial deed, in which the testator declares the full or partial revocation of his earlier last will, without prejudice to the stipulation in article 934. (Bw.875,935,955;Civ.1035)

#### Article 993

If a subsequent last will which contains the express revocation of the previous will, does not comply with the formalities which are required for a valid last will, but complies with the formalities necessary for a valid notarial deed, then the provisions of the previous last will, which might have been repeated in the later deed, is not be considered to be revoked. (Bw.953,994)

#### Article 994

A subsequent last will, in which the previous last will is not expressly revoked, is invalidate only those provisions in the previous last will, which are not consistent with or which contradict the provisions of the subsequent last will. The provisions of this article is not apply, if the subsequent last will is void, due to defective format, notwithstanding that such document is valid as a notarial deed. (Bw.953,992v.;Civ.1036)

#### Article 995

The revocation, either express, or implied, in a subsequent last will, shall be fully enforceable, notwithstanding that the subsequent deed is rendered invalid due to the incompetence of the nominated heir or legatee, or by their refusal to accept the inheritance. (Bw.893,895v.,1057v.;Civ.1037)

#### Article 996

All transfers, whether by sale, with the option of re-purchase, or by exchange, which the testator disposing of the properties, in full or in part, has made, is result in the revocation of the legacy, to the extent of that which was transferred or exchanged; unless the transferred properties have been returned to the ownership of the testator. (Bw.958,963,1519v.,1541;Civ.1038)

#### Article 997



Alle beschikking bij uitersten wil gedaan, onder geene voorwaarde, van eene onzekere gebeurtenis afhangende, en van zoodanigen aard dat de erflater gerekend moet worden aan het al of niet voorvallen dier gebeurtenis de uitvoering zijner beschikking verbonden te hebben, zal vervallen, indien de gestelde erfgenaam of legataris voor de regt hebben, zal vervallen, indien de gestelde erfgenaam of legataris voor vervulling der voorwaarde komt te overlijden (Bw. 899, 958, 1261; Civ. 1040).

#### Artikel 998

Wanneer de voorwaarde, volgens de bedoeling van den erflater, alleen de uitvoering der beschikking opschoort, belet zulks niet dat de gestelde erfgenaam of legataris een verkregen regt hebbe, hetwelk hij aan zijne erfgenamen overdraagt (Bw. 882, 886, 1263, 1268; Civ. 1041).

#### Artikel 999

Een legaat vervalt, wanneer het gelegateerde goed, bij het leven van den erflater, geheel is te niet gegaan.

Hetzelfde heeft ook plaats, indien het goed, na zijnen dood, zonder toedoen of schuld van den erfgenaam of van andere personen, door welke het legaat verschuldigd is, te niet is gegaan, ofschoon deze mogten hebben verzuimd dat goed op zijn tijd uit te keeren, wanneer het, in handen van den legataris geweest zijnde, eveneens zoude zijn te niet gegaan (Bw. 958, 1237, 1444v.; Civ. 1042).

#### Artikel 1000

Een legaat van eene rente, inschuld of andere schuldvordering op eenen derde, vervalt ten aanzien van hetgeen gedurende het leven van den erflater daarop mogt zijn betaald (Bw. 999).

#### Artikel 1001

Eene beschikking, bij uitersten wil gedaan, vervalt, wanneer de gestelde erfgenaam of legataris de erfenis of het legaat verwerpt, of onbekwaam bevonden wordt om dezelve te geniten.

Indien bij de beschikking, voordeelen aan derden waren gemaakt, zullen dezelve, in dat geval, niet vervallen, maar zal degene aan wien de erfenis of het legaat opkomt daarmede belast blijven, behoudens echter de bevoegdheid van dezen, om van de erfenis of van het legaat gaaf en onvoorwaardelijk afstand te doen, ten behoeve van dengene aan wien de voordeelen waren besproken (Bw. 895v., 967, 1057v.; Civ. 1043).

#### Artikel 1002

Er zal aanwas plaats hebben ten voordeele van de gestelde erfgenamen of legatarissen, in geval de erfstelling of het legaat aan verscheidene personen gezamenlijk gemaakt is, en de beschikking ten opzichte van eenige der mede-erfgenamen of mede-legatarissen geen gevolg

Semua penetapan dengan surat wasiat yang dibuat dengan persyaratan yang bergantung pada peristiwa yang tidak tentu terjadinya dan sifatnya, sehingga pewaris harus dianggap telah menggantungkan pelaksanaan penetapannya dengan terjadi tidaknya peristiwa itu, adalah gugur, bila ahli waris atau penerima hibah yang ditetapkan itu meninggal sebelum terpenuhi persyaratan itu.

#### Pasal 998

Bila dengan persyaratan itu pewaris hanya bermaksud menangguhkan pelaksanaan penetapannya, maka hal yang demikian itu tidak menghalangi ahli waris atau penerima hibah yang ditetapkan itu untuk mempunyai hak yang diperoleh itu, dan untuk mengalihkannya kepada ahli warisnya.

#### Pasal 999

Suatu hibah wasiat gugur, bila barang yang dihibahwasiatkan musnah sama sekali semasa pewaris masih hidup.

Hal yang sama juga terjadi, bila setelah ia meninggal, barang itu musnah tanpa perbuatan atau kesalahan ahli waris atau orang lain yang berkewajiban menyerahkan hibah wasiat itu; sekiranya orang-orang itu telah lalai untuk menyerahkan barang itu pada waktunya, hibah wasiat itu juga gugur bila barang itu, seandainya di tangan penerima hibah pun, juga akan musnah.

#### Pasal 1000

Suatu hibah wasiat berupa bunga, piutang atau tagihan utang lain kepada pihak ketiga, gugur sekedar mengenai apa yang pada waktu pewaris masih hidup kiranya telah dibayar.

#### Pasal 1001

Suatu penetapan yang dibuat dengan wasiat, gugur bila ahli waris atau penerima hibah yang ditetapkan itu menolak warisan atau hibah wasiat itu, atau ternyata tidak cakap untuk memanfaatkan hal itu.

Bila pada penetapan itu diberikan keuntungan kepada pihak ketiga, maka pemberian keuntungan itu tidak gugur orang yang berhak atas warisan atau hibah wasiat itu, tanpa mengurangi wewenangnya untuk melepaskan din secara utuh dan tak bersyarat dan wansan atau hibah wasiat itu, tetap wajib memberi keuntungan kepada pihak ketiga itu.

#### Pasal 1002

Warisan atau hibah wasiat bagi para ahli waris atau penerima hibah menjadi bertambah, dalam hal pengangkatan ahli waris atau pemberian hibah wasiat ditetapkan untuk beberapa orang bersama-sama, bila hal itu dibuat dengan satu penetapan yang sama, dan kepada masing-masing ahli waris atau

All legacies in a last will which are conditional upon an uncertain event, and which is take effect according to the occurrence or non-occurrence of an uncertain event, shall be revoked if the nominated heir or legatee dies prior to the fulfillment of such condition. (Bw.899,958,1261;Civ.1040)

#### Article 998

If the testator intended that the condition \*276 would merely delay the legacy taking effect, this is not prevent the heir or legatee from receiving the acquired right which he may further pass on to his heirs. (Bw.882,886,1263,1268;Civ.1041)

#### Article 999

A legacy is lapse, if the bequeathed property, has totally deteriorated during the life of the testator. A legacy is also lapse, if, after the death of the testator and due to no fault of the heir or other individuals required to deliver the legacy, the property is totally destroyed, notwithstanding that they failed to deliver the property on time, the legacy is also lapse if it is destroyed while in the possession of the legatee. (Bw.958,1237,1444v.;Civ.1042)

#### Article 1000

Payments made towards interest owed, loans and other debts and loans during the lifetime of the testator shall be set off against legacies of those loans other debts and interest owing. (Bw.999)

#### Article 1001

A provision in a last will, is lapse, if the nominated heir or legatee rejects the inheritance or legacy, or has been declared incompetent to enjoy such. If, it is provided that benefits to third parties shall be extended, they is not lapse in this regard, and the individual to whom the inheritance or the legacy is given is continue to be in control, without prejudice to his entitlement to absolutely and unconditionally relinquish the inheritance or the legacy, for the benefit of those for whom the benefits were intended. (Bw.895v.,967,1057v.;Civ.1043)

#### Article 1002

The share of the designated heir or legatee shall be increased, in the event that the inheritance nomination or the legacy is given to several individuals jointly, and the legacy to one of the co-heirs or co-legatees cannot take effect. The inheritance nomination or the legacy shall be considered to be joint, if it

kan hebben.

De erfstelling of het legaat zal geacht worden gezamenlijk gemaakt te zijn, wanneer het gemaakt is bij ene en dezelfde beschikking, en de erflater niet aan elk der mede-erfgenamen of mede-legatarissen zijn bepaald aandeel in het goed heeft aangewezen, zooals de helft, een derde deel, enz.

De uitdrukking voor gelijke aandeelen of gedeelten wordt niet geacht eene aanwijzing te zijn van een zoodanig bepaald aandeel, als waarvan in dit artikel gesproken wordt (Bw. 135, 808, 1052, 1059; Civ. 1044).

#### Artikel 1003

Voorts zal de erflater mede geacht worden gezamenlijk gelegateerd te hebben, wanneer eene zaak, die zonder schade te lijden, niet voor verdeeling vatbaar is, bij dezelfde acte aan onderscheidene personen, al ware het ook afzonderlijk, is gemaakt geworden (Bw. 1296; Civ. 1045).

#### Artikel 1004

De vervallen-verklaring van uiterste wilsbeschikkingen kan, na den dood des erfslaters, worden gevraagd, ter zake van het niet ten uitvoer brengen der voorwaarden.

In dit geval, zullen zij te wier behoefte de vervallenverklaring zal zijn gedaan, de goederen terug nemen, vrij van alle lasten en phyptheken, welke de vervallen verklaarde erfgenaam of legataris daarop mogt hebben gelegd.

Zij zullen zelfd tegen derde houders der onroerende goederen delzelfde regten als tegen den benoemden erfgenaam of legataris kunnen uitoefenen (Bw. 928v., 1257, 1265; Civ. 1046; S. 26-253\* onder Bw. 956).

### VEERTIENDE TITEL

#### Van uitvoerders van uiterste wilsbeschikkingen en van bewindvoerders

#### Artikel 1005

Een erflater mag, het zij bij uitersten wil, het zij bij zoodanige onderhandsche acte als bij art. 935 vermeld is, het zij bij eene bijzondere notariele acte, een of meer uitvoerders van zijne uiterste wilsbeschikkingen aanstellen.

Hij kan ook verscheiden personen benoemen, ten einde bij ontstentenis elkander als uitvoerders op te volgen (Bw. 959, 1015v., 1021, 1127; Rv. 99; Civ. 1025).

#### Artikel 1006

Getrouwde vrouwen, minderjarigen, zelfs wanneer deze handligting hebben bekomen, onder curatele gestelde personen, en alle degenen die onbevoegd zijn om verbindtenissen aan te gaan, mogen geene uitvoerders van uiterste wilsbeschikkingen zijn (Bw. 108, 330, 426v., 433, 1329v., 1798; Civ.

penerima hibah itu pewaris itu tidak menunjukkan bagian tertentu dan barangnya, seperti seperdua, sepertiga, dan seterusnya. Perkataan "untuk bagian-bagian sama besar" tidak dianggap sebagai petunjuk "bagian tertentu" seperti yang diatur dalam pasal ini.

#### Pasal 1003

Selanjutnya pewaris juga harus dianggap telah memberikan hibah wasiat kepada beberapa orang bersama-sama, bila suatu barang yang tidak dapat dibagi-bagi tanpa menjadi rusak, diwasiatkan dalam satu akta yang sama kepada beberapa orang, meskipun diwasiatkan secara sendiri-sendiri.

#### Pasal 1004

Pernyataan gugurnya surat-surat wasiat dapat diminta setelah meninggalnya pewaris, karena tidak dilaksanakan persyaratan-persyaratannya.

Dalam hal ini, mereka yang kepentingannya telah dipenuhi dengan pernyataan gugur itu, akan mengambil kembali barang-barang itu, bebas dan segala beban dan hipotek, yang sekiranya telah ditempatkan atas barang-barang itu oleh para ahli waris atau penerima hibah yang telah dinyatakan gugur.

Mereka bahkan boleh melaksanakan hak-hak itu terhadap pihak ketiga yang menguasai barang-barang tetap itu, seperti terhadap ahli waris atau penerima hibah yang diangkat itu.

### BAB XIV

#### PELAKSANA SURAT WASIAT DAN PENGELOLA HARTA PENINGGALAN

#### Pasal 1005

Seorang pewaris boleh mengangkat seorang atau lebih pelaksana surat wasiatnya, baik dengan surat wasiat maupun dengan akta di bawah tangan seperti yang tercantum pada Pasal 935, ataupun dengan akta Notaris khusus. Ia dapat juga mengangkat beberapa orang, agar pada waktu yang satu berhalangan, yang lain dapat menggantikannya.

#### Pasal 1006

Wanita yang telah kawin, anak di bawah umur, sekalipun ia telah memperoleh pendewasaan, orang yang ada di bawah pengampuan, dan siapa saja yang tidak cakap untuk mengadakan ikatan, tidak boleh menjadi pelaksana wasiat.

accrues under the same provision, and if the testator has not given a specific share for example, one half, one third, in the property to each of the co-heirs or co-legatees. The expression in equal shares or parts is not be considered to be a reference with regard to a specific share, as mentioned in this article. (Bw.135,808,1052,1059;Civ.1044)

#### Article 1003

The testator shall be further deemed to have disposed of property simultaneously to several individuals by the same deed in the event that the property he has bequeathed to them cannot be divided without causing damage thereto, notwithstanding that this is done on a separate basis. (Bw.1296;Civ.1045)

#### Article 1004

The declaration of expiration of last wills, may be requested, after the death of the testators, in the event of non-fulfillment of the requirements. In this regard, the individuals, for whose benefit the declaration of expiration has been made, may retrieve the properties, free of all encumbrances and mortgages which the \*277 former nominated heir or legatee may have imposed on them. They may further exercise the same rights in respect of third holders of immovable properties, as against the nominated heir or legatee. (Bw.928v.,1257,1265;Civ.1046;S.26-253 under Bw.956)

### Chapter XIV

#### Concerning executors of last wills and managers

#### Article 1005

A testator, may, by last will, or by private deed as referred to in article 935, or by specific notarial deed appoint one or more executors of his last will. He may also nominate several individuals, to succeed one another in the event of unavailability. (Bw. 959,1015v., 1021,1127;Rv.99;Civ.1025)

#### Article 1006

Married women, minors notwithstanding that they have reached the age of consent, individuals under conservatorship, and any individual who is incompetent to conclude agreements, is not be executors of last wills. (Bw.108,330,426v.,433,1329v.,1798;Civ.1028v.)

1028v).

**Artikel 1007**

Aan de uitvoerders van uiterste wilsbeschikkingen kan door den erflater de bezitneming van alle de goederen der nalatenschap, of van een bepaald gedeelte daarvan, worden gegeven.

In het eerste geval strekt zich die bezitneming uit zoo wel tot de onroerende als tot de roerende zaken.

Het bezit zal van regtswege niet langer duren dan een jaar, te rekenen van den dag waarop de uitvoerders zich in het bezit hebben kunnen stellen (Ov. 43; Bw. 833, 955, 1013; Civ. 1026).

**Pasal 1007**

Kepada para pelaksana wasiat, pewaris dapat memberikan penguasaan atas semua barang dari harta peninggalan, atau bagian tertentu daripadanya.

Dalam hal pertama, penguasaan itu meliputi baik barang-barang tetap maupun barang-barang bergerak. Penguasaan itu menurut hukum tidak akan berlangsung lebih lama daripada setahun, terhitung dari hari ketika para pelaksana dapat menguasai barang-barang itu.

**Article 1007**

The testator may grant the executors of last wills possession of all or part of the properties in the inheritance. In the first instance, possession is extend to the immovable as well as movable properties. The possession is not by law continue for a period of more than one year, effective as of the date on which the executors took possession of the properties. (Ov.43;Bw.833,955,1013;Civ.1026)

**Artikel 1008**

Indien alle de erfgenamen het daaromtrent eens zijn, kunnen zij het bezit doen ophouden, mits zij de uitvoerders der uiterste wilsbeschikking in staat stellen tot de betaling of afgifte der zuivere en onvoorwaardelijke legaten, of doen blijken dat die legaten reeds zijn voldaan (Bw. 1012; Civ. 1027).

**Pasal 1008**

Bila semua ahli waris sepakat, mereka dapat menghentikan penguasaan itu, asalkan mereka memungkinkan para pelaksana untuk membayar atau menyerahkan hibah-hibah wasiat yang murni dan tak bersyarat, atau menunjukkan bahwa penyerahan hibah-hibah itu telah dilaksanakan.

**Article 1008**

If all the heirs are in agreement, they may cease possession, provided that they allow the executors of the last wills to settle payment or deliver the absolute and unconditional legacies, or that they seek evidence from them that the legacies have already been fulfilled. (Bw.1012;Civ.1027)

**Artikel 1009**

De uitvoerders eener wilsbeschikking moeten de nalatenschap doen verzegelen, indien er minderjarige of onder curatele gestelde erfgenamen zijn, welke op overlijden van den erflater van geene voogden of curators zijn voorzien, of zoodanige erfgenamen welke noch in persoon, noch bij gemachtigden, tegenwoordig zijn (Ov. 42, 100v.; Bw. 463v., 1073v.; Rv. 652v.; Civ. 1031).

**Pasal 1009**

Pelaksana surat wasiat harus mengusahakan penyegelan harta peninggalannya, bila ada ahli waris yang masih di bawah umur atau ditaruh di bawah pengampuan. yang pada waktu pewaris meninggal tidak mempunyai wali atau pengampu, atau jika ada ahli waris yang tidak hadir, baik sendiri maupun dengan perantaraan.

**Article 1009**

The executors of a last will is seal the inheritance, in the event that the heirs are minors under conservatorship, who, at the death of the testator have not been provided with guardians or conservators, or in the event that such heirs are not represented or are not present in person. (Ov.42,100v.;Bw.463v., 1073v.;Rv.652v.;Civ.1031)

**Artikel 1010**

Zij moeten eene boedelbeschrijving doen opmaken van de goederen der nalatenschap, in tegenwoordigheid, of na bij behoorlijk exploit gedane oproeping der erfgenamen welke zich binnen Indonesie bevinden (Bw. 1018; Rv. 672v.; Civ. 1031).

**Pasal 1010**

Pelaksana wajib mengusahakan pembuatan perincian harta peninggalan itu dihadapan para ahli waris yang ada di Indonesia atau setelah memanggil mereka dengan sah.

**Article 1010**

They is prepare an estate description of the properties in the inheritance, in the presence of the heirs following the proper summons of those who reside within Indonesia. (Bw.1018;Rv.672v.;Civ.1031)

**Artikel 1011**

Zij dragen zorg dat des overledenen uiterste wil worde ten uitvoer gelegd, en zij kunnen, in geval van geschil, in regten optreden, om de geldigheid van den uitersten wil staande te houden (Bw. 959, 1013; Civ. 1031).

**Pasal 1011**

Pelaksana harus mengusahakan agar kehendak terakhir pewaris dilaksanakan, dan dalam hal terjadi perselisihan mengajukan tuntutan ke pengadilan untuk mempertahankan berlakunya surat wasiatnya.

**Article 1011**

They is ensure that the last will of the deceased shall be implemented, and in the event of dispute, they can appear in court to maintain the validity of the last will. (Bw.959,1013;Civ.1031)

**Artikel 1012**

Indien de vereischte penningen niet voorhanden zijn tot het uitkeeren der legaten, hebben de uitvoerders de bevoegdheid om de roerende goederen des boedels, en, des noods, ook een of meer der vaste goederen, doch de laatstgemelde niet anders dan met toestemming der erfgenamen, of, bij gebreke daarvan, met verlof van den regter, in het openbaar, en volgens de gebruiken der plaats, te doen verkopen; alles ten ware de erfgenamen mogten goedvinden om het noodige voorschot van penningen te doen.

**Pasal 1012**

Bila uang tunai yang diperlukan untuk membayar hibah-hibah wasiat tidak tersedia, maka pelaksana mempunyai wewenang untuk mengusahakan penjualan di muka umum dan menurut kebiasaan setempat. atas barang-barang bergerak dari harta peninggalan itu, dan bila perlu, juga satu atau beberapa dari harta tetap, tetapi yang tersebut terakhir haruslah dengan persetujuan para ahli waris, atau bila mereka tidak ada dengan izin Hakim, kecuali bila para ahli waris berkenan untuk membayar lebih dahulu uang yang diperlukan.

**Article 1012**

In the event that the required funds are not available for the vesting of the legacies, the executors shall be authorized to dispose of the movable properties of the \*280 estate, and if necessary, in addition, one or more of the immovable properties, subject to the fact that the latter mentioned requires the approval of the heirs, or in the absence of this, the approval of the judge, given in public and in accordance with the local customs; provided that the heirs agree to this course of action in order to vest the pecuniary legacy. The sale may also be conducted privately, if all the heirs agree to such, without prejudice to the provisions

Die verkoop zal ook onder de hand kunnen

geschieden, indien alle de erfgenamen het daaromtrent zijn eens geworden, behoudens de bepalingen ten opzichte van minderjarigen en onder curatele gestelde personen (Ov. 44; Bw. 389, 393v., 452, 1008, 1014, 1034; Civ. 1031).

#### Artikel 1013

De uitvoerders die het bezit van de nalatenschap hebben zijn bevoegd om, zelfs in regten, de schulden in te vorderen welke, gedurende dat bezit, vervallen en opeischbaar zijn (Bw. 1007, 1011).

#### Artikel 1014

Zij hebben geene bevoegdheid om de goederen der nalatenschap te verkoopen, ten einde dezelve in staat van scheiding en deeling te brengen, maar zijn verplicht om, bij het eindigen van hun beheer, aan de belanghebbenden rekening en verantwoording te doen, met uitkeering van alle de goederen en effecten des boedels, benevens het slot der rekening, ten einde tusschen de erfgenamen gescheiden en gedeeld te worden. In het maken der scheiding moeten zij de erfgenamen behulpzaam zijn, indien deze zulks vorderen (Bw. 1012, 1018; Rv. 99; Civ. 1031).

#### Artikel 1015

De magt van den uitvoerder eens uitersten wils gaat niet tot zijne erfgenamen over (Bw. 1005, 1819; Civ. 1032).

#### Artikel 1016

Indien er verscheidene uitvoerders van eene uiterste wilsbeschikking zijn, die dezen last aangenomen hebben, kan een hunner, bij gebreke van de andere, alleen werkzaam zijn, en zij zijn ieder voor het geheel ter zake van hun beheer aansprakelijk, ten ware de erflater hunne werkzaamheden mogt verdeeld hebben, en dat ieder hunner zich binnen den kring der hem opgedragene bemoeijenissen hebbe gehouden (Bw. 1005, 1019, 1021, 1280, 1806; Civ. 1033).

#### Artikel 1017

De onkosten, door den uitvoerder eener uiterste wilsbeschikking gemaakt, voor de verzegeling, de boedelbeschrijving, de rekening en verantwoording, en de overige tot zijne werkzaamheden betrekkelijke zaken, komen ten laste der nalatenschap (Bw. 410, 1011, 1013, 1041; Civ. 1034; Succ. 39; Bb. 1458).

#### Artikel 1018

Elke bepaling, waarbij de erflater bevolen heeft dat de uitvoerder zijns uitersten wils van het opmaken eener boedelbeschrijving, of van het afleggen van rekening en verantwoording, zal zijn ontheven, is van regtswege nietig (AB. 23; Bw. 1010, 1014).

#### Artikel 1019

Onverminderd het reeds bepaalde voor het geval van vruchtgebruik, van erfstellingen over de hand, en van minderjarigen en onder curatele gestelden, mag de erflater bij uitersten

Pengjualan itu dapat juga dilaksanakan di bawah tangan, bila semua ahli waris menyetujuinya, tanpa mengurangi ketentuan mengenai anak-anak di bawah umur dan orang-orang yang berada dalam pengampunan.

#### Pasal 1013

Para pelaksana yang menguasai harta peninggalan bahkan di muka Hakim pun, berwenang untuk menagih piutang-piutang yang tiba waktunya dan dapat ditagih selama penguasaan.

#### Pasal 1014

Mereka tidak berwenang untuk menjual barang-barang harta peninggalan dengan maksud untuk melakukan pembagian; pada akhir pengelolaan, mereka wajib memberikan perhitungan dan pertanggungjawaban kepada orang-orang yang berkepentingan, dengan menyerahkan semua barang dan efek yang termasuk harta peninggalan, beserta penutup perhitungannya, agar dapat diadakan pembagian antara para ahli waris. Dalam hal melakukan pembagian, mereka harus membantu para ahli waris, bila para ahli waris ini menghendakinya.

#### Pasal 1015

Kekuasaan pelaksana suatu wasiat tidak beralih kepada ahli warisnya.

#### Pasal 1016

Bila ada beberapa pelaksana satu surat wasiat yang telah menerima tugas itu, maka masing-masing dapat bekerja sendiri bila yang tidak ada dan mereka masing-masing dalam hal ini bertanggung jawab atas pengelolaan itu, kecuali bila pewaris telah membagi pekerjaan mereka, dan masing-masing harus membatasi diri dalam lingkungan urusan yang diserahkan kepadanya.

#### Pasal 1017

Biaya yang dikeluarkan oleh pelaksana surat wasiat untuk penyegelan, pemerincian harta, perhitungan dan pertanggungjawaban dan urusan lain yang berhubungan dengan pekerjaan mereka, dibebankan pada harta peninggalan itu.

#### Pasal 1018

Tiap-tiap ketentuan pewaris yang berisi bahwa pelaksana surat wasiatnya dibebaskan dari pembuatan pemerincian harta peninggalan, atau dari pemberian perhitungan dan pertanggungjawaban, batal menurut hukum.

#### Pasal 1019

Tanpa mengurangi apa yang telah ditentukan mengenai hak pakai hasil, mengenai penunjukan ahli waris dengan wasiat, dan mengenai anak-anak di bawah umur dan

regarding minors and individuals under conservatorship. (Ov.44;Bw.389,393v.,452,1008,1014,1034;Civ.1031)

#### Article 1013

The executors who have possession of the estate shall be authorized to, notwithstanding that it may be in court, claim the debts, which during their possession have matured and are collectible. (Bw.1007,1011)

#### Article 1014

They is not be authorized to sell the properties comprising the inheritance, to divide or distribute them, but they must, upon termination of their management, account for their actions to the interested parties, and deliver all properties and stocks which form part of the estate and a final account, to be divided and distributed among the heirs. They is assist the heirs in relation to the division, if the heirs so require. (Bw.1012,1018;Rv.99;Civ.1031)

#### Article 1015

The power of the executor of a last will is not devolve upon to his heirs. (Bw.1005,1819;Civ.1032)

#### Article 1016

If there are several executors of a last will, who have accepted this role, each executor can act in the absence of the others, and they are separately liable for the entire management, unless the testator has divided their functions in which case each executor shall be responsible for the task assigned to him. (Bw.1005,1019,1021,1280,1806;Civ.1033)

#### Article 1017

The expenses incurred by the executor of a last will for the sealing, estate description, balance sheet, and all other matters related to his role, shall be charged to the estate. (Bw.410,1011,1013,1041;Civ.1034;Succ.39;Bb.1458)

#### Article 1018

Any stipulation by the testator that releases the executor of the last will from the requirement to draft an estate description, or the preparation of a balance sheet, shall be void by law. (AB.23;Bw.1010,1014)

#### Article 1019

Without prejudice to previous stipulations regarding use of proceeds, testamentary dispositions through hands, and minors and individuals under conservatorship, the

wil, of bij eene bijzondere notariële acte, een of meer bewindvoerders aanstellen, ten einde de goederen, aan zijne erfgenamen of legatarissen nagelaten, gedurende derzelve leven, of gedurende eenen bepaalden tijd, te beheeren, mits hierdoor geene inbreuk worde gemaakt op de vrije uitkeering van het wettelijk aandeel der erfgenamen.

De bepalingen van art. 1016 zijn op dit geval toepasselijk (Bw. 307, 385v., 441v., 464v., 785v., 913, 978, 1020).

#### Artikel 1020

Indien de erflater geene personen heeft aangewezen welke in de plaats van de ontbrekende bewindvoerders zullen optreden, wordt daarin door den raad van justitie, op verhoor van het openbaar ministerie, voorzien (Bw. 307, 792, 979).

#### Artikel 1021

Niemand is gehouden den last van uitvoerder eener uiterste wilsbeschikking, of van bewindvoerder eener erfenis of eens legaat, aan te nemen, doch hij die zoodanigen last heeft aanvaard is verplicht denzelven te voleindigen.

(Gew. S. 28-210) Indien de erflater aan den uitvoerder voor de waarneming zijner werkzaamheden geene bepaalde belooning heeft toegekend, of geen bijzonder legaat daarvoor aan denzelven gemaakt heeft, is laatstgemelde voor zich, of, meer dan een uitvoerder benoemd zijnde, zijn zij bevoegd voor hen te zamen het loon in rekening te brengen, hetwelk bij art. 411 aan voogden is toegekend (Ov. 80; Bw. 1005, 1800).

#### Artikel 1022

De uitvoerders van uiterste wilsbeschikkingen, mitsgaders de bewindvoerders, bij art. 1019 vermeld, kunnen om dezelfde redenen als de voogden worden afgezet (Bw. 373, 380v.).

### VIJFTIENDE TITEL

#### Van het regt van beraad en het voorregt van boedelbeschrijving

#### Artikel 1023

Alle personen, aan welke eene erfenis is opgekomen, en die verkiesen mogten om de gesteldheid der nalatenschap te onderzoeken, ten einde te kunnen beoordeelen of het van hun belang is dezelve, hetzij zuiver, hetzij onder het voorregt van boedelbeschrijving, te aanvaarden, of wel te verwerpen, zullen het regt hebben om zich te beraden, en daarvan eene verklaring moeten afleggen ter griffie van den raad van justitie, binnen welks rechtsgebied de erfenis is opengevalen; zullen die verklaring in het daartoe bestemde register worden ingeschreven. (S. 46-135 art. 5\*).

(Gew. S. 25-497) Op plaatsen die door de zee

orang-orang yang dalam pengampuan, pewaris boleh mengangkat seorang pengelola atau lebih, dengan surat wasiat atau dengan akta Notaris khusus, untuk mengelola barang-barang yang ditinggalkan kepada para ahli waris dan para penerima hibah wasiat selama hidup mereka ini atau selama waktu tertentu, asalkan dengan itu tidak dilanggar penyerahan secara bebas bagian para ahli waris menurut undang-undang. Ketentuan Pasal 1016 berlaku terhadap hal ini.

#### Pasal 1020

Bila pewaris tidak menunjuk orang-orang yang akan bertindak sebagai pengganti pengelola yang berhalangan, maka hal ini akan ditetapkan oleh Pengadilan Negeri setelah mendengar jawatan Kejaksaan.

#### Pasal 1021

Tiada seorang pun diwajibkan untuk menerima tugas pelaksana suatu wasiat atau tugas pengelola warisan atau hibah wasiat, tetapi orang yang telah menerima hal itu wajib menyelesaikannya. Bila pewaris tidak memberikan upah kepada pelaksana untuk melakukan pekerjaannya, atau tidak memberikan hibah wasiat untuk itu kepadanya, maka pelaksana itu atau para pelaksana bila diangkat lebih dari satu pelaksana, untuk diri sendiri atau untuk mereka bersama-sama, berhak memperhitungkan upah, sebagaimana ditetapkan pada Pasal 411 untuk para wali.

#### Pasal 1022

Pelaksana surat wasiat, demikian pula pengelola tersebut pada Pasal 1019, dapat dipecat karena alasan yang sama seperti yang berlaku bagi wali.

### BAB XV

#### HAK BERPIKIR DAN HAK ISTIMEWA UNTUK MERINCI HARTA PENINGGALAN

#### Pasal 1023

Barangsiapa memperoleh hak atas suatu warisan dan sekiranya ingin menyelidiki keadaan harta peninggalan itu, agar dapat mempertimbangkan yang terbaik bagi kepentingan mereka, apakah menerima secara murni, ataukah menerima dengan hak istimewa untuk merinci harta peninggalan itu, ataukah menolaknya, mempunyai hak untuk berpikir, dan harus memberikan pernyataan mengenai hal itu pada kepaniteraan Pengadilan Negeri yang dalam daerah hukumnya warisan itu terbuka; pernyataan itu harus didaftarkan dalam daftar yang disediakan untuk itu.

testator, may, by last will or by specific notarial deed, appoint one or more managers to manage the properties left to his heirs or legatees, during their lives or for a specific period of time, provided that it is not interfere with the unobstructed vesting of the legal share of the heirs. The stipulations of article 1016 are applicable in this regard. (Bw.307,385v.,441v.,464v.,785v.,913,978,1020).

#### Article 1020

In the event that the testator has not appointed any individuals to replace absent managers, the court of justice, having heard the prosecution counsel, shall be responsible for same. (Bw.307,792,979)

#### Article 1021

No one shall be obligated to accept the position of executor of a last will or of manager of an inheritance or legacy; however, once he has accepted such task he must complete it. (Amended by S.28-210) If the testator has not provided for specific compensation for the executor's tasks, or has not given a specific legacy to him, then the executor shall be authorized on his own behalf or, if there is more than one executor, they shall be authorized on behalf of all of them to claim the same amount of compensation as that which is extended to guardians in accordance with article 411. (Ov.80;Bw.1005,1800)

#### Article 1022

The executors of last wills, including the managers, referred to in article 1019, may be discharged for the same reasons applicable to discharge of guardians. (Bw.373,380v.)

### Chapter XV

#### Concerning the right of deliberation and the privilege of estate description

#### Article 1023

All individuals, to whom an inheritance has been left, and who choose to inspect the condition of the inheritance in order to determine whether it is of benefit to them to accept such inheritance whether absolutely or due to the privilege of estate description, or to reject such inheritance, shall be entitled to deliberate thereon, and is submit a statement thereof to the court clerk at the court of justice, within whose jurisdiction the inheritance has become available; the statement shall be recorded in the register designated thereto. (S.46-135 art.5) (Amended by S.25-497) In locations which have been separated by the sea from direct contact with the seat of the court of

zijn afgesneden van de dadelijke gemeenschap met den zetel van den raad van justitie, kan deze verklaring worden afgelegd bij den residentierechter, of bij afwezigheid, belet of ontstentenis van dezen, het hoofd van het plaatselijk bestuur, welke ambtenaar daarvan aanteekening zal houden en berigt inzenden aan den raad van justitie, die alsdan de inschrijving zal doen bewerkstelligen (Ov. 14, 45v.; Bw. 23, 132v., 138, 153, 401, 452, 477, 833, 1028, 1043, 1044, 1046, 1051; Rv. 694; Civ. 793v.; Bb. 379; T. XIII-335).

#### Artikel 1024

Aan den erfgenaam wordt, te rekenen van den dag der afgelegde verklaring, een tijdvak van vier maanden vergund, ten einde den boedel te doen beschrijven en zich te beraden.

Niettemin is de raad van justitie bevoegd om, wanneer de erfgenaam in regten vervolgd wordt, uit hoofde van dringende redenen, den hierboven bepaalden termijn te verlengen (Bw. 134, 1029, 1030, 1042, 1048; Rv. 672v., 694v.; Civ. 795, 798).

#### Artikel 1025

Gedurende den voorschreven termijn, kan de erfgenaam, die zich beraadt, niet worden genoodzaakt de hoedanigheid van erfgenaam aan te nemen. Geene regterlijke veroordeeling kan tegen hem worden verkregen, en de uitvoering van de vonnissen, die ten laste van den overledene zijn uitgesproken, blijft opgeschort.

Hij is verplicht, even als een goed huisvader, voor het behoud der goederen van de nalatenschap zorg te dragen (Bw. 833, 1235, 1992; Rv. 135; 648; Civ. 797).

#### Artikel 1026

De erfgenaam die zich beraadt is bevoegd om aan den regter verlot te vragen, ten einde alzoodanige voorwerpen te verkoopen welke niet behoeven of niet kunnen worden bewaard, mitsgaders om alzulke daden te verrigten die geen uitstel dulden.

De wijze van verkoop zal bij het regterlijk verlot worden bepaald (Bw. 1028, 1034, 1049; Rv. 694v.; Civ. 796).

#### Artikel 1027

De regter kan, op verzoek der belanghebbende partijen, alzoodanige maatregelen voorschrijven welke hij mogt noodig achten, zoowel tot behoud van de goederen der nalatenschap, als van de belangen van derden (Bw. 1023).

#### Artikel 1028

Op de plaatsen, bedoeld in het slot van art. 1023, heeft het hoofd van het plaatselijk bestuur dezelfde bevoegdheid, welke bij het voorgaand art. aan den regter is toegekend, en kan aan dien ambtenaar het verlot worden gevraagd, waarover in art. 1026 is gehandeld (Bb. 379).

Di tempat-tempat yang terpisah oleh laut dari hubungan langsung dengan tempat kedudukan Pengadilan Negeri, pernyataan itu dapat diberikan kepada Kepala Pemerintahan Daerah setempat, yang kemudian membuat catatan mengenai hal itu dan mengirimkannya kepada Pengadilan Negeri yang selanjutnya memerintahkan pembukuannya.

#### Pasal 1024

Kepada ahli waris tersebut diberikan juga jangka waktu empat bulan, terhitung dari hari pemberian pernyataan, untuk menyuruh pengadaaan perincian harta itu dan untuk berpikir.

Pengadilan Negeri berwenang untuk memperpanjang jangka waktu tersebut di atas, berdasarkan keadaan-keadaan yang mendesak, bila ahli waris itu dituntut di hadapan Hakim.

#### Pasal 1025

Selama jangka waktu yang ditetapkan itu, ahli waris yang sedang berpikir itu tidak boleh diharuskan bertindak sebagai ahli waris. Terhadapnya tidak dapat dijatuhkan hukuman oleh Pengadilan, dan pelaksanaan putusan-putusan Hakim terhadap pewaris tetap ditangguhkan. Ia berkewajiban untuk bertindak sebagai seorang kepala rumah tangga yang baik dalam menjaga harta peninggalan itu.

#### Pasal 1026

Ahli waris yang sedang berpikir itu berwenang minta izin kepada Hakim untuk menjual semua benda yang tidak perlu atau tidak dapat disimpan, serta untuk melakukan segala macam tindakan yang tidak dapat ditunda.

Cara penjualan akan ditentukan dengan izin Hakim.

#### Pasal 1027

Atas kepentingan orang-orang yang berkepentingan, Hakim dapat memerintahkan tindakan-tindakan yang dianggapnya perlu diambil, baik untuk keselamatan barang-barang harta peninggalan maupun untuk kepentingan pihak ketiga.

#### Pasal 1028

Di tempat-tempat seperti yang dimaksud dalam penutup Pasal 1023 Kepala Pemerintahan Daerah setempat mempunyai wewenang yang dalam pasal lalu diberikan kepada Hakim, dan kepada pejabat tersebut dapat dimintakan izin termaksud dalam Pasal 1026.

justice, this statement may be submitted to the residential judge, or in the absence or unavailability of such person, the head of the local government, which official is then record this and forward such information to the court of justice, who is then carry out the registration. (Ov.14,45v.; Bw.23, 132v., 138, 153, 401, 452, 477, 833,1028,1043,1044,1046,1051;Rv.694;Civ.793v.; Bb.379;T.XIII-335)

#### Article 1024

The heir shall be granted a period of four months, effective from the date the statement was made, within which to have the estate described and to deliberate. The court of justice shall be authorized to extend the above stipulated term, if the heir is being prosecuted due to urgent reasons. (Bw.134,1029,1030,1042,1048;Rv.672v.,694v.;Civ.795.798)

#### Article 1025

During the period stipulated for deliberation, the heir is not be obliged to accept the status of heir. They cannot be convicted by a court, and the enforcement of judgments, which were passed in respect of the deceased, shall be postponed. He shall be obliged, as a proper head of the household, to be responsible for the properties of the inheritance. (Bw.833,1235,1992; Rv.135,648;Civ.797)

#### Article 1026

During the course of his deliberation, the heir shall be authorized to request permission from the judge, to sell several objects which are not required or which cannot be kept, also to commit acts which cannot be postponed. The manner of sale shall be determined by court approval. (Bw.1028,1034,1049;Rv.694v.;Civ.796)

#### Article 1027

The judge may, at the request of the \*284 interested parties, stipulate such measures which he deems necessary for the maintenance of the properties comprising the inheritance as well as the interests of third parties. (Bw. 1023)

#### Article 1028

The head of the local government is have the same authority in the locations referred to at the end of article 1023, as that which has been granted to the judge in the previous article, and the approval referred to in article 1026 may be requested from that official. (Bb.379)

**Artikel 1029**

Na verloop van den termijn bij art. 1024 bepaald, kan de erfgenaam worden genoodzaakt de nalatenschap te verwerpen, of dezelve te aanvaarden, het zij zuiver, het zij onder het voorrecht van boedelbeschrijving. In het laatste geval, moet daarvan eene verklaring worden afgelegd, op dezelfde wijze als bij art. 1023 is vastgesteld (Bw. 484, 1030, 1042, 1044; Civ. 793v., 798).

**Artikel 1030**

Zelfs na verloop van den termijn, behoudt de erfgenaam het vermogen om den boedel te doen beschrijven, en denzelven onder het voorrecht van boedelschrijving te aanvaarden, ten zijn hij zich als zuiver erfgenaam hebbe gedragen (Bw. 1046, 1048v., 1055; Civ. 800).

**Artikel 1031**

De erfgenaam verliest het voorrecht van boedelbeschrijving, en wordt als zuiver erfgenaam beschouwd:

1o. indien hij willens en wetens, en te kwader trouw, eenige goederen, tot de nalatenschap behorende, niet op de boedelbeschrijving heeft gebracht;

2o. indien hij zich aan verduistering van goederen, tot de erfenis behorende, heeft schuldig gemaakt (Bw. 137, 1042, 1064; Civ. 801).

**Artikel 1032**

Het voorrecht van boedelbeschrijving heeft ten gevolge:

1o. dat de erfgenaam niet verder tot de betaling der schulden en lasten der nalatenschap gehouden is, dan ten beloope der waarde van de goederen welke dezelve bevat, en zelfs dat hij zich van die betaling kan ontslaan, door alle de goederen, tot de nalatenschap behorende, aan de beschikking der schuldeischers en legatarissen over te laten;

2o. dat de eigen goederen van den erfgenaam niet met die der nalatenschap worden vermengd, en dat hij het recht behoudt om zijne eigene inschulden tegen de nalatenschap te doen gelden (Bw. 1086, 1100v., 1402, 1436, 1991; Rv. 697; Civ. 802).

**Artikel 1033**

De erfgenaam, die de nalatenschap onder het voorrecht van boedelbeschrijving heeft aanvaard, is verplicht de daartoe behorende goederen als een goed huisvader te besturen, en de nalatenschap, zoodra mogelijk, tot effenheid te brengen; hij is aan de schuldeischers en legatarissen verantwoording verschuldigd (Bw. 1034, 1048, 1235; Rv. 764; Civ. 804).

**Artikel 1034****Pasal 1029**

Setelah lampau jangka waktu yang ditentukan dalam Pasal 1024, ahli waris dapat dipaksa untuk menolak warisan itu, atau menerimanya, baik secara murni maupun dengan hak istimewa untuk merinci harta peninggalan itu. Dalam hal yang terakhir ini, harus diberikan pernyataan dengan cara yang sama seperti yang ditetapkan dalam Pasal 1023.

**Pasal 1030**

Setelah habisnya jangka waktu itu pun, ahli waris masih berhak menyuruh mengadakan perincian harta peninggalan itu, dan untuk menerimanya, dengan hak istimewa untuk membuat perincian, kecuali bila dia bertindak sebagai ahli waris murni.

**Pasal 1031**

Ahli waris kehilangan hak istimewa pemerincian, dan dianggap sebagai ahli waris murni:

1. bila ia dengan sadar dan sengaja, serta dengan itikad buruk, tidak memasukkan barang-barang yang termasuk harta peninggalan ke dalam pemerincian harta itu;

2. bila ia berbuat salah dengan menggelapkan barang-barang yang termasuk warisan itu.

**Pasal 1032**

Hak istimewa untuk mengadakan pemerincian mempunyai akibat:

1. bahwa ahli waris itu tidak wajib membayar utang-utang dan beban-beban harta peninggalan itu lebih daripada jumlah harga barang-barang yang termasuk warisan itu, dan bahkan bahwa ia dapat membebaskan diri dari pembayaran itu, dengan menyerahkan semua barang-barang yang termasuk harta peninggalan itu kepada penguasaan para kreditur dan penerima hibah wasiat;

2. bahwa barang-barang para ahli waris sendiri tidak dicampur dengan barang-barang harta peninggalan itu, dan bahwa dia tetap berhak menagih piutang-piutangnya sendiri dari harta peninggalan itu.

**Pasal 1033**

Ahli waris yang telah menerima warisan dengan hak istimewa untuk mengadakan pemerincian, wajib mengurus barang-barang yang termasuk warisan itu sebagai seorang kepala rumah tangga yang baik, dan secepatnya menyelesaikan urusan warisan itu; ia wajib memberi pertanggungjawaban kepada para kreditur dan penerima hibah wasiat.

**Pasal 1034****Article 1029**

After the expiration of the term stipulated in article 1024, the heir may be forced to reject the inheritance, or accept it, either absolutely or based on the privilege of estate description. In the latter mentioned instance, a statement shall be made in respect thereof in the same manner as stipulated in article 1023. (Bw.484,1030,1042,1044;Civ.793v.,798)

**Article 1030**

Even after the expiration of the term, the heir is have the option to have the estate described, and to accept such based on the privilege of estate description, unless he has acted as an absolute heir. (Bw.1046,1048v.,1055;Civ.800)

**Article 1031**

The heir is lose the privilege of estate description, and shall be regarded as an absolute heir as follows: 1. if he, to his knowledge and in bad faith, has not included several properties belonging to the inheritance, in the estate description; 2. if he has been guilty of embezzling properties belonging to the inheritance. (Bw.137,1042.1064;Civ.801)

**Article 1032**

The privilege of estate description is have the following consequences:

1. the heir is no longer be obliged to settle the debts and encumbrances of the inheritance, other than to the extent of the value of the properties covered by the inheritance, and he may in addition be released from the obligation to make any payments, by leaving all properties, belonging to the inheritance, at the disposal of the creditors and legatees;

2. that the personal properties of the heir is not be mixed with the inheritance, and that he is reserve the right to set off his personal loans against the inheritance. (Bw.1086,1100v.,1402,1436,1991;Rv.697;Civ.802 )

**Article 1033**

The heir who has accepted the inheritance under the privilege of estate description, shall be obliged to manage the properties belonging thereto as a proper head of the household, and to administer the estate if possible; he shall be responsible to the creditors and legatees. (Bw.1034v.,1048,1235;Rv.764;civ.804)

**Article 1034**

Hij vermag de roerende en onroerende goederen der nalatenschap op geene andere wijze te verkoopen dan in het openbaar, en volgens de gebruiken der plaats of door makelaars of commissionairs, indien er koopmansgoederen in den boedel aanwezig zijn.

Hij is gehouden om, in geval van verkoop van onroerende goederen welke met hypotheek belast zijn, de opgekomen hypotheecaire schuldeischers te voldoen, door middel van een overwijzing op den kooper van het onroerende goed, ten bedrage van hetgeen die schuldeischers te vorderen hebben (AB. 15; Bw. 389, 393, 1026, 1037, 1210v., 1417; Rv. 695; Civ. 805v).

#### Artikel 1035

Hij is verplicht, indien de schuldeischers of andere belanghebbenden zulks vorderen, voldoende zekerheid te stellen voor de waarde der roerende goederen in de boedelbeschrijving begrepen, en voor dat gedeelte van de waarde der onroerende goederen, hetwelk niet aan de hypotheecaire schuldeischers is overgewezen.

Indien hij in gebreke blijft deze zekerheid te stellen, zullen de roerende goederen worden te gelde gemaakt, op zoowel de opbrengst daarvan, als het niet overgewezen gedeelte der onroerende goederen, in handen van eenen daartoe door den regter te benoemen persoon worden gesteld, om daaruit de schulden en lasten der nalatenschap te voldoen, voor zoo verre het bedrag der nalatenschap toereikend zal zijn (Bw. 509v., 1034, 1162v., 1736v., 1827; Rv. 696; Civ. 807).

#### Artikel 1036

Binnen den tijd van drie maanden, te rekenen van het verloop des termijns bij art. 1024 bepaald, zal de erfgenaam verplicht zijn om, door middel van eene aankondiging in het officieel nieuwsblad, de onbekende schuldeischers op te roepen, ten einde zoo wel aan deze als aan degene die bekend zijn, en aan de legatarissen, dadelijk rekening en verantwoording van zijn beheer af te leggen, en hunne schuldvorderingen en legaten te voldoen, voor zoo verre het bedrag der nalatenschap toereikende zal zijn (Bw. 1030, 1033v., 1039 1130; Rv. 177v.; Weesk. 67).

#### Artikel 1037

Na het aanzuiveren der rekening en verantwoording, zal de erfgenaam aan de schuldeischers, welke op dat tijdstip mogten bekend zijn, hunne vorderingen, het zij in het geheel, het zij in evenredigheid van het beloop der nalatenschap, moeten voldoen.

De schuldeischers, die na de uitdeeling opkomen, zullen, naar mate dat zij zich aanmelden, alleen uitdeeling onverkochte goederen en het overschot worden betaald (Bw. 1034, 1039v., 1130; Civ. 803).

#### Artikel 1038

Ja tidak diperkenankan menjual barang-barang harta peninggalan itu, baik yang bergerak maupun yang tidak bergerak, selain di depan umum dan menurut kebiasaan setempat atau lewat perantara atau komisioner, bila dalam harta peninggalan itu ada barang-barang dagangan.

Ia berkewajiban, dalam hal penjualan barang-barang tetap yang dibebani hipotek, untuk melunasi utang hipotek kepada para kreditur yang datang menagih, dengan jalan memberi hak untuk menagih kepada si pembeli barang tetap itu, sebanding dengan jumlah yang dapat ditagih oleh para kreditur itu.

#### Pasal 1035

Bila para kreditur dan orang-orang lain yang berkepentingan menghendaki, ia wajib memberikan jaminan secukupnya untuk harga barang-barang bergerak yang termasuk dalam perincian harta peninggalan itu, dan untuk bagian dari harga barang-barang tetap yang tidak diserahkan kepada para kreditur hipotek.

Bila ia lalai memberi jaminan, maka barang-barang bergerak harus diuangkan, dan hasilnya serta bagian dari barang tetap yang belum diserahkan, harus diserahkan kepada orang yang diangkat oleh Hakim untuk itu, agar dengan barang-barang itu dilunasi utang-utang dan beban-beban harta peninggalan itu, sekedar jumlah harta peninggalan itu mencukupi.

#### Pasal 1036

Dalam waktu tiga bulan, terhitung dari lampainya jangka waktu yang ditentukan dalam Pasal 1024, ahli waris itu wajib memanggil para kreditur yang tidak diketahui dengan pengumuman dalam berita negara, agar kepada mereka, kepada kreditur yang telah diketahui, serta kepada para penerima hibah wasiat, dapat diberikan segera perhitungan dan pertanggungjawaban tentang pengelolannya, dan agar dapat dilunasi piutang-piutang dan hibah-hibah mereka sekedar jumlah harta peninggalan mencukupi.

#### Pasal 1037

Setelah menyelesaikan perhitungan dan pertanggungjawaban, ahli waris harus melunasi piutang para kreditur yang sudah diketahui pada waktu itu, seluruhnya atau dalam perbandingan dengan jumlah harta peninggalan itu.

Para kreditur yang datang menagih setelah pembagian, hanya akan dibayar dengan barang-barang yang tidak terjual dan sisanya, sesuai dengan waktu kedatangan mereka untuk melapor.

#### Pasal 1038

He is not dispose of the movable and the immovable properties of the inheritance in any manner other \*285 than in public, and in accordance with the local customs or through brokers or agents in the event that there are any commercial goods in the estate. He shall be obliged to settle with the creditors in respect of any mortgaged properties in the event of sale of immovable properties which are encumbered, by means of authorizing the creditors to collect the amount owed from the buyer.

(AB.15;Bw.389,393,1026,1037,1210v.,1417;Rv.695;Civ.805v.)

#### Article 1035

He shall be obligated, if the creditors or other interested parties so claim, to provide sufficient security to the value of the movable properties included in the estate description, and to the value of that part of the immovable properties which has not been granted to the creditors. In the event that he fails to put up the security, the movable properties shall be sold, and the proceeds therefrom as well as the part of the immovable properties that has not been assigned shall be placed with a party to be nominated by the judge, to settle the debts and encumbrances of the inheritance to the extent that they do not exceed the value of the estate.

(Bw.509v.,1034,1162v.,1736v.,1827;Rv.696;Civ.807)

#### Article 1036

Within a period of three months, effective as of the expiration of the term stipulated in article 1024, the heir shall be required, by means of a publication in an official newspaper, to summon the unknown creditors, for the purpose of immediately submitting an account of his management to those creditors which are known and unknown, and to legatees, and to settle their debts and legacies, to the extent that they do not exceed the value of the estate.

(Bw.1030,1033v.,1039,1130;Rv.177v.;Weesk.67)

#### Article 1037

Following the settlement of the account, the heirs is settle the claims of the creditors, which are known at that time, either in full, or in proportion to the value of the inheritance. The creditors who appear after the settlement, is, pursuant to their appearance, only be paid from the unsold properties and the residue.

(Bw.1034.1039v.,1130;Civ.803)

#### Article 1038



Indien er eenig verzet plaats heeft, kunnen de schuldeischers niet worden voldaan, dan tengevolge eener rangschikking, door den regter te regelen (Bw. 1130; Rv. 483v., 547v.; Civ. 808).

#### Artikel 1039

De legatarissen kunnen de voldoening van hunne legaten niet eischen, dan na verloop van den bij art. 1036 bepaalden termijn, en na de uitbetaling, waarvan bij art. 1037 gesproken wordt.

De schuldeischers, die na de voldoening der legaten opkomen, hebben alleen hun verhaal tegen de legatarissen.

Dat verhaal verjaart door een verloop van drie jaren, na den dag op welken de uitbetaling aan den legataris heeft plaats gehad (Bw. 959, 1138; Civ. 809).

#### Artikel 1040

De erfgenaam, die de nalatenschap onder het voorrecht van boedelbeschrijving heeft aanvaard, kan niet vroeger in zijne eigen goederen worden aangesproken, dan nadat hij, tot het afleggen zijner rekening zijnde aangemaand, mogt zijn in gebreke gebleven aan die verpligting te voldoen.

Na het aanzuiveren der rekening, zijn zijne eigen goederen alleen aansprakelijk voor de voldoening der geldsommen, welke van de nalatenschap afkomstig, in zijne handen zijn gekomen (Bw. 1031v., 1036, 1100v.; Civ. 803).

#### Artikel 1041

De kosten van verzegeling, van boedelbeschrijving, van het opmaken der rekening, mitsgaders alle andere die op eene wettige wijze gemaakt zijn, komen te laste der nalatenschap (Ov. 100v.; Bw. 1017, 1024, 1130; Rv. 652v.; Civ. 810).

#### Artikel 1042

De bepalingen van art. 1024, 1031 en volgende zijn insgelijks toepasselijk op erfgenamen, die, zonder zich van het regt van beraad bediend te hebben, eene erfenis onder het voorrecht van boedelbeschrijving aanvaard hebben, door de verklaring af te leggen, bij het slot van art. 1029 vermeld (Bw. 1036; Civ. 793).

#### Artikel 1043

Eene bepaling, waarbij de erflater zou hebben verboden om van dit regt van beraad en van het voorrecht van boedelbeschrijving, gebruik te maken, is nietig en van onwaarde (AB. 23).

### ZESTIENDE TITEL

#### Van het aanvaarden en verwerpen van erfenissen

Bila terjadi perlawanan, piutang para kreditur tidak dapat dilunasi, kecuali berdasarkan tata tertib urutan yang ditetapkan oleh Hakim.

#### Pasal 1039

Para penerima hibah wasiat tidak dapat menuntut bagian hibah wasiat mereka, bila belum lewat jangka waktu yang telah ditentukan dalam Pasal 1036, dan belum dilakukan pembayaran yang ditentukan dalam Pasal 1037.

Para kreditur yang datang menagih setelah hibah-hibah wasiat dipenuhi, hanya dapat menuntut hak mereka kepada para penerima hibah wasiat.

Tuntutan itu lewat waktu dengan lampaunya tiga tahun setelah hari dilakukan pembayaran kepada para penerima hibah wasiat.

#### Pasal 1040

Ahli waris yang telah menerima warisan dengan hak istimewa untuk mengadakan pendaftaran harta, tidak dapat diminta untuk menanggung utang-utang pewaris terlebih dahulu dengan hartanya sendiri, kecuali jika setelah diperingatkan untuk memberikan perhitungan, ia masih tetap lalai untuk memenuhi kewajibannya itu.

Setelah penyelesaian perhitungan itu, harta benda kepunyaan ahli waris sendiri hanya dapat disita untuk melunasi utang-utang si mati, sejauh barang-barang itu berasal dari harta peninggalan itu dan telah jatuh ke tangannya.

#### Pasal 1041

Biaya penyegelan, pemerincian harta peninggalan, pembuatan perhitungan, beserta semua biaya lainnya yang telah dikeluarkan secara sah, dibebankan kepada harta peninggalan itu.

#### Pasal 1042

Ketentuan-ketentuan dari Pasal 1024, Pasal 1031 dan berikutnya juga berlaku bagi ahli waris yang menggunakan hak untuk berpikir, telah menerima warisan dengan hak istimewa untuk mengadakan pemerincian harta peninggalan, dengan memberikan pernyataan seperti yang tersebut dalam penutup pasal 1029.

#### Pasal 1043

Suatu ketentuan pewaris melarang untuk menggunakan hak berpikir dan hak istimewa untuk mengadakan pemerincian harta peninggalan, adalah batal dan tidak berlaku.

### BAB XVI

#### HAL MENERIMA DAN MENOLAK WARISAN

In the event that there is any objection, the creditors cannot be paid, in any manner other than in order of priority, regulated by the judge. (Bw.1130;Rv.483v.,547v.;Civ.808)

#### Article 1039

The legatees cannot demand the settlement of their legacies, until after the expiration of the term stipulated in article 1036, and after the total settlement which is mentioned in article 1037. The creditors who appear after the settlement of the legacies, may only claim compensation from the legatees. Such claim for compensation is expire after a period of three years, following the date on which payment has been made to the legatee. (Bw.959,1138;Civ.809)

#### Article 1040

An heir, who has accepted the inheritance \*286 under the privilege of estate description, cannot be personally liable for the testator's debts, unless, having been reminded to submit an account, he has failed to do so. Following the settlement of the account, his personal properties shall be used only to settle the accounts, which derived from the inheritance, and came into his hands. (Bw.1031v.,1036,1100v.;Civ.803)

#### Article 1041

The expenses incurred in the sealing, estate description, and the drawing up of the account, including all other valid expenses shall be charged to the inheritance. (Ov.100v.;Bw.1017,1024,1130;Rv.652v.;Civ.810)

#### Article 1042

The stipulations of article 1024, 1031 and thereafter are also applicable to heirs who, without having exercised the right to deliberate, have accepted an inheritance under the privilege of estate description by submitting a statement, as stipulated at the end of article 1029. (Bw.1036; Civ.793)

#### Article 1043

Any stipulation by the testator prohibiting the exercise of the right to deliberate and the privilege of estate description, shall be null and void.

### Chapter XVI

#### Concerning the acceptance and rejection of inheritances

## EERSTE AFDEELING

## BAGIAN 1

## Section 1

## Van het aanvaarden van erfenissen

## Hal Menerima Warisan

## Concerning the acceptance of inheritances

## Artikel 1044

## Pasal 1044

## Article 1044

Eene erfenis kan of zuiver, of onder het voorregt van boedelbeschrijving, worden aanvaard (Bw. 1023, 1029; Civ. 774).

Warisan dapat diterima secara murni atau dengan hak istimewa untuk mengadakan pemerincian harta peninggalan.

An inheritance may be accepted either absolutely or under the privilege of estate description. (Bw.1023,1029;Civ.774)

## Artikel 1045

## Pasal 1045

## Article 1045

Niemand is gehouden eene hem opgekome erfenis te aanvaarden (Bw. 1050, 1334; Civ. 775).

Tiada seorang pun diwajibkan untuk menerima warisan yang jatuh ke tangannya.

No individual shall be bound to accept an inheritance granted to him. (Bw.1050,1334;Civ.775)

## Artikel 1046

## Pasal 1046

## Article 1046

Erfenissen, aan getrouwde vrouwen, minderjarigen en onder curatele gestelde personen opgekomen, kunnen niet wettiglijk worden aanvaard, dan met inachtneming der wetsbepalingen welke die personen betreffen.

Warisan yang jatuh ke tangan wanita yang telah kawin, anak di bawah umur dan orang yang berada dalam pengampuan tidak dapat diterima secara sah, kecuali dengan mengindahkan ketentuan undang-undang mengenai orang-orang itu. Pengangkatan ahli waris yang disebut dalam pasal 900 dan disetujui oleh Presiden. hanya dapat diterima dengan hak istimewa, untuk mengadakan pemerincian harta peninggalan.

Inheritances granted to married women, minors and individuals under conservatorship, may not be accepted legally, without having regard to the legal regulations relevant to those individuals. Testamentary dispositions, referred to in article 900, and approved by the Governor General, is only be accepted under the privilege of estate description. (Bw.108,115v.,120,124,194,330,401,429,452,1069; F.40;Rv.694v.;Civ.776)

Erfstellingen, bij art. 900 vermeld, en door den Gouverneur-generaal goedgekeurd, kunnen alleen worden aangenomen onder het voorregt van boedelbeschrijving (Bw. 108, 115v., 120, 124, 194, 330, 401, 429, 452, 1069; F. 40; Rv. 694v.; Civ. 776).

## Artikel 1047

## Pasal 1047

## Article 1047

Het aanvaarden eener erfenis heeft eene terugwerkende kracht tot op den dag waarop dezelve is opengevallen (Bw. 541, 833, 955, 1058; Civ. 777).

Penerima suatu warisan berlaku surut sampai pada hari warisan itu terbuka.

The acceptance of an inheritance shall be effective retroactively until the date on which it becomes available. (Bw.541,833,955,1058;Civ.777)

## Artikel 1048

## Pasal 1048

## Article 1048

De aanvaarding eener erfenis geschiedt uitdrukkelijke of stilzwijgend; dezelve geschiedt uitdrukkelijk, wanneer men in een authentiek of onderhandsch geschrift den titel of de hoedanigheid van erfgenaam aanneemt; de aanvaarding geschiedt stilzwijgend, wanneer de erfgenaam eene daad verrigt, welke zijne meening om de erfenis te aanvaarden noodzakelijk aan den dag legt, en waartoe hij slechts in zijne hoedanigheid als erfgenaam zoude zijn bevoegd geweest (Bw. 136v., 959, 1030, 1064, 1382, 1537; Civ. 778, 780).

Penerimaan suatu warisan dilakukan dengan tegas atau secara diam-diam; hal itu dilakukan dengan tegas, bila seseorang, dalam surat otentik atau di bawah tangan, menamakan dirinya ahli waris atau mengambil kedudukan ahli waris; kesediaan menerima itu dilakukan secara diam-diam, bila ahli waris itu melakukan suatu perbuatan yang menunjukkan maksudnya untuk menerima warisan itu, dan dia kiranya hanya berwenang untuk itu dalam kedudukannya sebagai ahli waris.

The acceptance of an inheritance is take place expressly or by implication; it is accepted expressly if an individual, in an authentic or private document, accepts the title or status of an heir; the acceptance is take place by implication, if the heir commits an act which indicates his intention to accept, and which he would only be authorized to commit in his capacity as heir. (Bw.136v.,959,1030,1064,1382,1537;Civ.778,780)

## Artikel 1049

## Pasal 1049

## Article 1049

Al hetgeen tot de begrafenis betrekking heeft, de daden dienende alleen tot bewaren, als ook die welke strekken om op de nalatenschap toezigt te hebben, of dezelve bij voorraad te beheeren, worden niet gerekend daden te zijn, welke de stilzwijgende aanvaarding eener erfenis kenschetsen (Bw. 136, 1026, 1979v.; Civ. 779).

Segala sesuatu yang berhubungan dengan pemakaman, tindakan-tindakan yang hanya untuk penyimpanan saja, demikian pula yang hanya bertujuan untuk mengawasi harta peninggalan itu atau untuk mengelolanya sementara, tidak dianggap sebagai tindakan-tindakan yang menunjukkan kesediaan untuk menerima warisan secara diam-diam.

Anything related to the funeral, or acts for the purpose of maintenance only or supervision or temporary management of the inheritance, is not be regarded as acts which indicate the implied acceptance of an inheritance. (Bw.136,1026,1979v.;Civ.779)

## Artikel 1050

## Pasal 1050

## Article 1050

Indien erfgenamen verschillen omtrent het al of niet aanvaarden eener erfenis, kan de een dezelve aanvaarden, en de andere die verwerpen.

Bila para ahli waris berselisih pendapat tentang menerima warisan atau tidak, maka yang satu dapat menerima, sedangkan yang lain dapat menolak. Bila para ahli waris itu berselisih pendapat tentang cara menerima warisan, maka warisan itu diterima dengan hak istimewa untuk mengadakan pemerincian.

If the heirs disagree as to whether or not to accept an inheritance, one can accept and the other can reject. If heirs disagree regarding the manner of acceptance of an inheritance, then this shall be accepted under the privilege of estate description. (Bw.135,1029,1045;F.40;Civ.782)

dezelve onder voorregt van boedelbeschrijving aanvaard (Bw. 135, 1029, 1045; F. 40; Civ. 782).

#### Artikel 1051

Wanneer iemand aan wien eene erfenis is opgekomen overleden is, zonder die verworpen of aanvaard te hebben, zijn deszelfs erfgenamen bevoegd de erfenis in zijne plaats te aanvaarden of te verwerpen, en de bepaling van het voorgaande art. is op hen toepasselijk (Bw. 134, 833, 1056; Civ. 781v).

#### Artikel 1052

Hij, die voor zijn erfdeel eene erfenis heeft aanvaard, vermag het aandeel niet te verwerpen, hetwelk hem door regt van aanwas is opgekomen, behalve in het geval bij art. 1054 voorzien (Bw. 1002, 1059).

#### Artikel 1053

Een meerderjarige kan tegen eene door hem gedane aanvaarding eener erfenis niet in zijn geheel worden hersteld, dan alleen in het geval dat die aanvaarding mogt geschied zijn ten gevolge van dwang of van een te zijnen opzichte gepleegd bedrog.

Hij kan niet tegen zijne aanvaarding opkomen, onder voorgeven van daardoor benadeeld te zijn, dan allee in geval de erfenis meer dan de helft is verminderd, ten gevolge der ontdekking van eene op het oogenblik der aanvaarding onbekende uiterste wilsbeschikking (Bw. 1065, 1112, 1321, 1323, 1328, 1449v.; Civ. 783).

#### Artikel 1054

Het aandeel eens erfgenaams, die tegen zijne aanvaarding is in zijn geheel hersteld, behoort niet door aanwas aan zijne mede-erfgenamen, dan voor zoo verre zij hetzelfde aanvaarden (Bw. 1002, 1052v., 1059).

#### Artikel 1055

De bevoegdheid om eene erfenis te aanvaarden verjaart door het verloop van dertig jaren, te rekenen van den dag waarop dezelve is opengevallen, mits voor of na het verloop van dat tijdvak de nalatenschap aanvaard zij door een van degenen die door de wet, of door eenen uitersten wil, daartoe geroepen zijn; onverminderd echter de regten van derden op de nalatenschap, door eenigen wettigen titel verkregen (Bw. 832, 874, 1056, 1062, 1976; Civ. 789).

#### Artikel 1056

De erfgenaam, die de erfenis verworpen heeft, kan dezelve nog aanvaarden, zoo lang zij nog niet door degenen welke door de wet of door eenen uitersten wil geroepen worden aanvaard is, behoudens de regten van derden, zoo als bij het voorgaande art. gezegd is (Bw. 832, 874, 1055; Civ. 790).

### TWEDE AFDEELING

#### Pasal 1051

Bila seseorang yang ke tangannya telah jatuh suatu warisan, meninggal tanpa menolak atau menerima, maka para ahli warisnya berwenang sebagai penggantinya untuk menerima atau menolak, dan ketentuan-ketentuan pasal yang lalu berlaku terhadap mereka.

#### Pasal 1052

Barangsiapa telah bersedia menerima bagiannya dari suatu warisan, tidak diperkenankan menolak baginya yang telah jatuh ke tangannya karena hak pertambahan, kecuali dalam hal yang diatur dalam pasal 1054.

#### Pasal 1053

Kesediaan orang dewasa menerima suatu warisan, tidak dapat dibatalkan seluruhnya, kecuali jika kesediaannya itu terjadi akibat paksaan atau penipuan yang dilakukan terhadapnya. Ia tidak dapat mengingkari penerimaan itu dengan alasan bahwa ia telah dirugikan karenanya, kecuali jika warisannya telah dikurangi separuh lebih karena telah ditemukan suatu wasiat yang tidak diketahui pada waktu diterimanya warisan itu.

#### Pasal 1054

Bagian seorang ahli waris yang seluruhnya telah dipulangkan kembali terhadap kesediaan penerimanya, tidak menjadi hak para sesama ahli waris karena hak mendapat tambahan, kecuali jika mereka ini bersedia menerimanya.

#### Pasal 1055

Hak untuk menerima warisan lewat waktu dengan lampaunya 30 tahun, terhitung dari hari warisan itu terbuka, asalkan sebelum atau sesudah lampaunya waktu itu warisan itu telah diterima oleh orang yang karena undang-undang atau karena surat wasiat mendapat hak untuk itu; tetapi hal ini tidak mengurangi hak-hak pihak ketiga atas harta peninggalan itu, yang diperoleh berdasarkan suatu alas hak yang sah.

#### Pasal 1056

Para ahli waris yang telah menolak warisan itu, masih dapat menyatakan bersedia menerima, selama warisan itu belum diterima oleh orang yang mendapat hak untuk itu dari undang-undang atau dari surat wasiat, tanpa mengurangi hak-hak pihak ketiga, seperti yang ditentukan dalam pasal yang lalu.

### BAGIAN 2

#### Article 1051

In the event that the party to whom the inheritance was granted, dies, without having rejected or accepted such, his heirs shall be authorized to accept or reject the inheritance in his place, and the stipulation of the previous article is apply to them. (Bw.134,833,1056;civ.781v.)

#### Article 1052

An individual, who has accepted his share in an inheritance, is not reject the share, which is due to him by virtue of an increase, except in the circumstances referred to in article 1054. (Bw.1002,1059)

#### Article 1053

Willingness by an adult to accept an inheritance cannot be totally renounced unless such willingness was caused by duress or fraud committed against him. He cannot deny his acceptance, because of being jeopardized by it, unless the inheritance has been reduced by more than one half as a result of the discovery of a provision in the last will that was unknown at the time of acceptance. (Bw.1065,1112,1321,1323,1328,1449v.;civ.783)

#### Article 1054

The share of an heir, which has been reinstated in its entirety in respect of his acceptance, is not belong to his co-heirs due to increase, but rather due to their willingness to accept. (Bw.1002,1052v.,1059)

#### Article 1055

The right to accept an inheritance is expire after a period of thirty years, effective as of the date on which the inheritance becomes available, provided that, prior to or after such period the inheritance has been accepted by one of those who, by law or pursuant to the last will, are entitled thereto; however, without prejudice to the legal rights of third parties to the inheritance. (Bw.832,874,1056,1062,1976;Civ.789).

#### Article 1056

An heir, who has rejected the inheritance, may subsequently accept such, provided that the inheritance has not been accepted by those who by law or last will are entitled thereto, without prejudice to the rights of third parties as regulated in the previous article. (Bw.832,874,1055;Civ.790)

### Section 2

## Van het verwerpen van erfenissen

## Hal Menolak Warisan

## Concerning the rejection of inheritances

## Artikel 1057

## Pasal 1057

## Article 1057

Het verwerpen eener erfenis moet uitdrukkelijk geschieden, en moet plaats hebben door middel eener verklaring, afgelegd ter griffie v. d raad van justitie, onder welks regtsgebied de erfenis opengevallen is (Bw. 23, 133, 141, 401, 452, 1046, 1062; F. 40; Civ. 784; S. 46--135 art. 5\*).

Penolakan suatu warisan harus dilakukan dengan tegas, dan harus terjadi dengan cara memberikan pernyataan di kepaniteraan Pengadilan Negeri yang dalam daerah hukumnya warisan itu terbuka.

The rejection of an inheritance is take place expressly, in the form of a statement submitted to the court clerk at the court of justice, in whose jurisdiction the inheritance has become available.  
(Bw.23,133,141,401,452,1046,1062;F.40;Civ.784;S.46-135 art.5) The end of article 1023 is also apply to this statement.

Het slot van art. 1023 is ook op deze verklaring van toepassing.

## Artikel 1058

## Pasal 1058

## Article 1058

(Gew. S. 35-486) De erfgenaam, die de erfenis verwerpt, wordt geacht nooit erfgenaam geweest te zijn (Bw. 833, 955, 1047, 1056; Civ. 785).

Ahli waris yang menolak warisan, dianggap tidak pernah menjadi ahli waris.

(Amended by s.35-486) An heir who rejects an inheritance, shall be regarded as if he had never been an heir.  
(Bw.833,955,1047,1056;Civ.785)

## Artikel 1059

## Pasal 1059

## Article 1059

(Gew. S. 35-486) Het erfdeel van dengenen, die de erfenis verwerpt, vervalt aan degenen, die tot hetzelfde zouden zijn geroepen, indien degene, die verwerpt bij het overlijden des erflaters niet in leven ware geweest (Bw. 135, 832, 861, 914, 1002, 1052, 1054, 1060v., 1126; Civ. 786).

Bagian warisan dari orang yang menolak warisan jatuh ke tangan orang yang sedianya berhak atas bagian itu, andaikata orang yang menolak itu tidak ada pada waktu pewaris meninggal.

(Amended S.35-486) The share of an individual who has rejected an inheritance, is devolve upon those, who would have been entitled, in the event that the individual who has rejected the inheritance was not alive at the time of the death of the testator.  
(Bw.135,832,861,914,1002,1052,1054,1060v.,1126 ;Civ.786)

## Artikel 1060

## Pasal 1060

## Article 1060

Hij die eene erfenis verworpen heeft, kan nimmer bij plaatsvervulling vertegenwoordigd worden; indien hij de eenige erfgenaam in zijnen graad is, of indien alle de erfgenamen de erfenis verwerpen, komen de kinderen uit eigen hoofde en erven bij gelijke deelen (Bw. 840, 847, 1059; Civ. 787).

Orang yang telah menolak warisan sekali-kali tidak dapat diwakili dengan penggantian ahli waris bila ia itu satu-satunya ahli waris dalam derajatnya, atau bila semua ahli waris menolak warisannya, maka anak-anak mereka menjadi ahli waris karena diri mereka sendiri dan mewarisi bagian yang sama.

An individual, who has rejected an inheritance, may never be represented by proxy; if he is the only heir in that degree, or if all heirs reject the inheritance, then their children, is inherit equal shares on their behalf.  
(Bw.840,847,1059;Civ.787)

## Artikel 1061

## Pasal 1061

## Article 1061

De schuldeischers van dengene die ten nadeele hunner regten eene erfenis heeft verworpen, kunnen zich door den regter doen magtigen om de nalatenschap in naam van hunnen schuldenaar, in zijne plaats en voor hem, te aanvaarden.

Para kreditur yang dirugikan oleh debitur yang menolak warisannya, dapat mengajukan permohonan kepada Hakim, supaya diberi kuasa untuk menerima warisan itu atas nama dan sebagai pengganti debitur itu. Dalam hal itu, penolakan warisan itu hanya boleh dibatalkan demi kepentingan para kreditur dan sampai sebesar piutang mereka, penolakan itu sekali-kali tidak batal untuk keuntungan ahli waris yang telah menolak warisan itu.

The creditors of an individual who are disadvantaged by his rejection of the inheritance, may be authorized by a judge to accept the inheritance on the individual's behalf. In this regard, the rejection of the inheritance may only be canceled to the extent that it benefits the creditors and to the extent that it amounts to their debt claims; such rejection is not be canceled for the benefit of the heir who has rejected the inheritance.  
(Bw.135,977,1059,1131,1341;F.41;Civ.788)

## Artikel 1062

## Pasal 1062

## Article 1062

De bevoegdheid om eene erfenis te verwerpen kan door geene verjaring verloren gaan (Bw. 1055v., 1967; Civ. 789).

Wewenang untuk menolak warisan tidak dapat hilang karena lewat waktu.

The right to reject an inheritance is not expire.  
(Bw.1055v.,1967;Civ.789)

## Artikel 1063

## Pasal 1063

## Article 1063

Men kan, zelfs bij huwelijksche voorwaarden, geen afstand doen van de erfenis van iemand, die nog in leven is, noch de regten vervreemden, welke men, bij vervolg van tijd, op zoodanige erfenis mogt kunnen verkrijgen (AB. 23; Bw. 141, 1254, 1334, 1537; Civ. 791).

Sekalipun dengan perjanjian perkawinan, seseorang tidak dapat melepaskan diri dari warisan seseorang yang masih hidup, atau pun mengalih-tangankan hak-hak yang akan diperolehnya atas warisan demikian itu dikemudian hari.

An individual may not, even by provision in a prenuptial agreement, surrender the inheritance from an individual who is still living, neither may an individual transfer the rights to such inheritance which he is due to acquire after a certain period.

**Artikel 1064**

Erfgenamen welke goederen, tot eene nalatenschap behoorende, hebben te zoek gemaakt, of verborgen gehouden, verliezen de bevoegdheid om de erfenis te verwerpen; zij blijven zuivere erfgenamen, niettegenstaande hunne verwerping, zonder dat zij eenig deel in het te zoek gemaakte of verborgene mogen vorderen (Bw. 137, 1031, 1048; Civ. 792).

**Pasal 1064**

Ahli waris yang menghilangkan atau menyembunyikan barang-barang yang termasuk harta peninggalan, kehilangan wewenang untuk menolak warisannya; ia tetap sebagai ahli waris murni, meskipun ia menolak, dan tidak boleh menuntut suatu bagian pun dari barang yang dihilangkan atau disembunyikannya.

**Article 1064**

Heirs, who have lost or hidden the properties, belonging to an inheritance, is lose the right to reject the inheritance; they is remain absolute heirs, notwithstanding their rejection, and they is not be \*291 entitled to claim any part of the lost or hidden properties. (Bw.137,1031,1048;Civ.792)

**Artikel 1065**

Niemand kan tegen de verwerping eener nalatenschap worden in zijn geheel hersteld, dan in geval die verwerping heeft plaats gehad ten gevolge van bedrog of dwang (Bw. 1053, 1321, 1323, 1328, 1449).

**Pasal 1065**

Tiada seorang pun dapat seluruhnya dipulihkan kembali dari penolakan suatu warisan, kecuali bila penolakan itu terjadi karena penipuan atau paksaan.

**Article 1065**

No individual may be reinstated in the position they were in prior to rejection of an inheritance, other than in the event that such rejection resulted from deceit or duress force. (Bw.1053,1321,1323,1328,1449)

**ZEVENTIENDE TITEL****BAB XVII****Chapter XVII****Van boedelscheiding****PEMISAHAN HARTA PENINGGALAN****Concerning conservatorship****EERSTE AFDEELING****BAGIAN 1****Section 1****Van boedelscheiding en hare gevolgen****Pemisahan Harta Peninggalan dan Akibat-akibatnya****Concerning estate division and the consequences thereof****Artikel 1066****Pasal 1066****Article 1066**

Niemand is genoodzaakt om in eenen onverdeelden boedel te blijven.

Tiada seorang pun diharuskan menerima berlangsungnya harta peninggalan dalam keadaan tidak terbagi.

An undivided estate is not have to remain undivided. Division of the estate may, notwithstanding any conflicting prohibition, be demanded at any time. It may however, be agreed not to carry out the estate division during a specific period of time. Such agreement shall be binding for five years only, but may be extended upon expiration of each term.

De boedelscheiding kan, niettegenstaande eenig daarmede strijdig verbod, te allen tijde worden gevorderd.

Pemisahan harta peninggalan itu dapat sewaktu-waktu dituntut, meskipun ada ketentuan yang bertentangan dengan itu.

(Ab.23;Bw.127,405,408,573,888,1621;Rv.99,102,689;Civ.815)

Er mag echter overeengekomen worden om de boedelscheiding gedurende eenen bepaalden tijd niet te doen plaats grijpen.

Akan tetapi dapat diadakan persetujuan untuk tidak melaksanakan pemisahan harta peninggalan itu selama waktu tertentu.

Zoodanige overeenkomst is slechts voor vijf jaren verbindend, maar kan telkens, na afloop van den termijn, vernieuwd worden (AB. 23; Bw. 127, 405, 408, 573, 888, 1621; Rv. 99, 102, 689; Civ. 815).

Perjanjian demikian hanya mengikat untuk lima tahun, tetapi tiap kali lewat jangka waktu itu perjanjian itu dapat diperbarui.

**Artikel 1067****Pasal 1067****Article 1067**

De schuldeischers van den erflater, mitsgaders de legatarissen, zijn bevoegd om zich tegen de boedelscheiding te verzetten.

Orang-orang yang berpiutang terhadap pewaris, demikian pula para penerima hibah wasiat, berhak untuk menentang pemisahan harta peninggalan. Akta pemisahan harta peninggalan yang dibuat setelah diajukan perlawanan demikian dan sebelum dilunasi apa yang selama perlawanan itu tiba waktunya dan dapat ditagih oleh orang yang berpiutang dan penerima hibah wasiat adalah batal.

The creditors of the testator, including the legatees shall be entitled to oppose the estate division. The deed of the estate division, drawn up after such opposition and prior to compliance with that which was due and collectable during the opposition, for the benefit of the creditor or legatee, shall be void with regard to such creditor or legatee. (Bw.1341;Civ.882)

De acte van boedelscheiding, verleden na zoodanig verzet, en voordat voldaan is hetgeen, tijdens het verzet, ten behoeve van den schuldeischer of legataris verschenen en opvorderbaar was, is nietig ten opzichte van zoodanigen schuldeischer of legataris (Bw. 1341; Civ. 882).

**Artikel 1068****Pasal 1068****Article 1068**

Tegen de regtsvordering tot boedelscheiding kan de verjaring alleen worden ingeroepen door den erfgenaam of den mede-erfgenaam, die afzonderlijk, gedurende den tijd tot de verjaring gevorderd, het bezit heeft gehad van goederen, tot den boedel behoorende, doch niet verder dan ten aanzien van die goederen (Bw. 835, 1963, 1967; Civ. 816).

Melawan tuntutan hukum untuk mengadakan pemisahan harta peninggalan, dengan alasan lewat waktu hanya dapat dikemukakan oleh ahli waris atau sesama ahli waris, yang selama waktu yang diperlukan untuk lewat waktu itu, masing-masing telah menguasai barang-barang yang termasuk harta peninggalan itu, tetapi tidak melebihi barang-barang itu.

With regard to a lawsuit filed against the estate division, expiration may only be invoked by the heir or co-heir, who, separately, during the time claimed for the expiration, has had possession of the properties, belonging to the estate, but not exceeding the value of such properties. (Bw.835,1963,1967;Civ.816)

**Artikel 1069**

Indien de erfgenamen het vrije beheer over hunne goederen hebben en tegenwoordig zijn, kan de boedelscheiding plaats hebben op zoodanige wijze en door middel van zoodanige acte als zij goedvinden (Bw. 490; Civ. 819).

**Artikel 1070**

Namens hen, die het vrije beheer over hunne goederen niet bezitten, kan de boedelscheiding niet gevorderd worden, dan met inachtneming der omtrent zoodanige personen bij de wettelijke bepalingen gestelde voorschriften.

De man kan, zonder medewerking zijner vrouw, de boedelscheiding vorderen of mede tot stand brengen van al de goederen welke in de gemeenschap vallen.

Ten aanzien van goederen welke aan de vrouw zijn opgekomen en niet tot de gemeenschap behooren, gelijk mede indien er tusschen de echtgenooten scheiding van goederen plaats heeft, is de vrouw bevoegd om de boedelscheiding te vorderen of mede tot stand te brengen, mits zij daartoe door den man bijgestaan of gemagtigd, of door den regter gemagtigd zij (Bw. 105, 108, 110, 112, 114, 119, 124v., 140, 155, 164, 186, 307, 309, 383, 401, 405, 452, 463v., 1019; Civ. 817v., 1449).

**Artikel 1071**

Indien een of meer der belanghebbenden weigeren of nalatig blijven tot de boedelscheiding mede te werken, nadat die bij regterlijk vonnis bevolen is geworden, wordt door den raad van justitie (indien zulks niet reeds bij het vonnis heeft plaats gehad), op het verzoekschrift der meest gereede belanghebbenden, aan de weeskamer opgedragen zoodanige weigerachtige of nalatige erfgenamen bij de boedelscheiding te vertegenwoordigen, en hetgeen zij ontvangen te beheeren; alles op den voet van de eerste afdeling van den achttienden titel van het eerste boek van dit Wetboek.

In dat geval, gelijk mede indien zich onder de erfgenamen personen bevinden welke het vrije beheer over hunne goederen niet bezitten, kan de boedelscheiding geen plaats hebben, dan met inachtneming der bepalingen, vervat in de volgende artt., en zulks op straffe van nietigheid, ingeval van overtreding van eenige der voorschriften, vervat in de artt. 1072 en 1074 (Bw. 309, 406, 452, 463v., 490, 1070; Rv. 99; Civ. 819, 823, 838).

**Artikel 1072**

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) Bij de boedelscheiding moeten tegenwoordig zijn de weeskamer, in voege als bij het eerste lid van art. 417 van dit wetboek is voorgeschreven, alsmede de toeziende voogd en de toeziende curator, wanneer de weeskamer niet met de toeziende voogdij of de toeziende curatele is belast (Bw. 310, 370, 452; Bb. 2314).

**Pasal 1069**

Bila semua ahli waris dapat bertindak bebas terhadap harta benda mereka dan mereka hadir, maka pemisahan harta peninggalan dapat dilaksanakan dengan cara dan dengan akta yang mereka anggap baik.

**Pasal 1070**

Pemisahan harta peninggalan tidak dapat diminta atas nama orang-orang yang tidak dapat bertindak bebas terhadap harta benda mereka, kecuali dengan mengindahkan ketentuan undang-undang mengenai orang-orang demikian.

Suami, tanpa bantuan isteri, dapat menuntut pemisahan harta peninggalan atau membantu penyegelan pemisahan itu dalam hal barang-barang yang termasuk harta bersama.

Mengenai barang-barang yang menjadi hak isteri sendiri dan tidak termasuk harta bersama, juga bila antara suami isteri terjadi pemisahan harta, isteri berwenang untuk menuntut atau membantu melaksanakan pemisahan harta peninggalan, asalkan untuk itu ia dibantu atau dikuasakan oleh suami atau oleh Hakim.

**Pasal 1071**

Jika satu atau beberapa orang yang berkepentingan menolak atau lalai untuk membantu melaksanakan pemisahan harta benda setelah diperintahkan oleh Hakim, maka atas permohonan orang yang paling berkepentingan, dapat diperintahkan oleh Pengadilan Negeri (jika hal itu belum dicantumkan dalam putusan Hakim), agar Balai Harta Peninggalan mewakili mereka yang enggan atau lalai itu dan mengelola apa yang mereka terima semuanya berdasarkan Bagian 1 dan Bab 13 Buku Pertama.

Dalam hal itu, seperti juga dalam hal diantara para ahli waris ada yang tidak menguasai barang-barangnya, pemisahan harta peninggalan tidak dapat dilakukan, kecuali dengan memperhatikan ketentuan pasal-pasal berikut, dengan ancaman kebatalan jika melanggar peraturan-peraturan yang tercantum dalam Pasal 1072.

**Pasal 1072**

Pada pelaksanaan pemisahan harta peninggalan harus hadir Balai Harta Peninggalan, sebagaimana diatur dalam pasal 417 alinea pertama kitab hukum ini, beserta wali pengawas dan pengampu pengawas, bila Balai Harta Peninggalan tidak disertai tugas perwalian dan pengampu pengawas.

**Article 1069**

In the event that the heirs have free use of their properties and are in attendance, the estate division is take place in such manner and pursuant to such deed as they is deem appropriate. (Bw.490;Civ.819)

**Article 1070**

The estate division cannot be demanded on behalf of those who do not have free use of their properties, other than by taking into consideration the requirements stipulated in the legal regulations with regard to such individuals. A husband may, without the cooperation of his wife, demand estate division or arrange such with regard to all the properties which constitute community property. With regard to the properties to which a wife is entitled and which do not form part of the community property, and in the event of a division of property between the spouses, the wife shall be entitled to demand estate division or assist in the implementation thereof, provided that she is assisted therein or authorized thereto by her husband, or by a judge.

(Bw.105,108,110,112,114,119,124v.,140,155,164,186,307,309,383,401,405,452,463v.,1019;Civ.817v.,1449)

**Article 1071**

In the event that one or more of the interested parties refuse or fail to facilitate the \*294 implementation of the estate division, after being instructed thereto by legal judgment, the court of justice (if such has not already taken place upon the judgment) is order that the orphans' chamber, upon letter of request of the parties with the most interest therein, is represent the heirs who are guilty of refusal or failure in relation to the estate division, and is manage their income; this is pursuant to the first section of the eighteenth chapter of the first book of this Civil Code. In this regard, as in the event that there are heirs who do not have free use of their properties, estate division cannot take place, other than in accordance with the stipulations in the following articles and failing such compliance, the estate division shall be rendered invalid, in the event of violation of any of the requirements, set out in articles 1072 and 1074. (Bw.309,406,452,463v.,490,1070;Rv.99;Civ.819,823,838)

**Article 1072**

(Amended by S.27-31 see also 390,421) The orphans' chamber shall be present at the estate division, pursuant to that which is stipulated in the first paragraph of article 417 of this civil code, together with the supervising guardian and the supervising conservator, in the event that the supervising guardianship or conservatorship has not been assigned to the orphans' chamber. (Bw.310,370,452;Bb.2314)

**Artikel 1073**

Indien er nog geene boedelschrijving bestaat, zal die, het zij vooraf, bij eene afzonderlijke, het zij te gelijk met de boedelscheiding, en bij eene en dezelfde acte, worden opgemaakt, overeenkomstig de wettelijke voorschriften.

Indien echter al de erfgenamen, tijdens het overlijden van den erflater tegenwoordig zijnde, en het vrije beheer over hunne goederen hebbende, geene boedelbeschrijving hebben opgemaakt, en later voorgevallen veranderingen in den staat des boedels de naleving der wettelijke bepalingen omtrent de boedelbeschrijving onmogelijk maken, vangt de boedelscheiding aan met eene zoo nauwkeurig mogelijke opgave van den boedel, zoodanig als die door den erflater is nagelaten, van de daarin sedert voorgevallen veranderingen, en van deszelfs tegenwoordigen staat. De deugdelijkheid van die opgave wordt daarbij in handen van den notaris beeedigd door dengene of door diegenen, die in het bezit der onverdeelde nalatenschap is of zijn gebleven.

Bij weigering van het afleggen van dien eed, zal hiervan, zooveel mogelijk met opgave der redenen van weigering, door den notaris in de acte worden melding gemaakt (Bw. 653v., 672v.; Civ. 821).

**Artikel 1074**

De boedelscheiding wordt verleden bij acte, ten overstaan van eenen notaris door partijen verkozen, of, in geval van verschil, benoemd door den raad van justitie op het verzoekschrift van de meest gereede belanghebbenden (Bw. 686, 690; Civ. 834; Bb. 2314).

**Artikel 1075**

Indien de weeskamer hare goedkeuring aan de ontworpen boedelscheiding weigert, en de gezamenlijke erfgenamen en hunne vertegenwoordigers (voor zoo ver die vertegenwoordiging niet aan de weeskamer is opgedragen) mogten vermeenen dat die weigering niet gegrond is, geeft de weeskamer de redenen harer weigering op, en worden dezelve opgenomen in een door den notaris op te maken proces-verbaal.

De ontworpen boedelscheiding, door de weeskamer en den notaris gewaarmerkt, wordt, met een afschrift van dit proces-verbaal, door den notaris ter griffie van den raad van justitie gebracht, of in besloten omslag aldaar bezorgd, in geval die ambtenaar woont op meer dan twintig palen afstands van den zetel van den raad van justitie.

Het proces-verbaal van den notaris en de ontworpen boedelscheiding zijn vrij van zegel.

De erfgenamen, of de meest gereede hunner, kunnen hunne bezwaren, bij een met redenen

**Pasal 1073**

Bila belum ada perincian harta peninggalan, maka hal itu harus diadakan sebelumnya dalam akta tersendiri, atau sekaligus dengan pemisahan harta itu dalam akta itu juga, sesuai dengan peraturan undang-undang.

Akan tetapi bila pada waktu pewaris meninggal dunia, para ahli waris hadir dan dapat bertindak bebas atas harta benda mereka, tetapi belum membuat pemerincian harta peninggalan, dan kemudian perubahan-perubahan yang terjadi dalam keadaan harta peninggalan itu membuat peraturan undang-undang mengenai pemerincian harta peninggalan, maka pemisahan harta peninggalan itu harus dimulai dengan membuat laporan yang secermat-cermatnya mengenai harta peninggalan itu seperti yang ditinggalkan oleh pewaris, mengenai perubahan-perubahan yang terjadi dalam hal itu sejak waktu itu, dan mengenai keadaan pada waktu ini. Untuk menguatkan kebenaran laporan itu, dihadapan Notaris harus diangkat sumpah oleh orang atau orang-orang yang tetap menguasai harta peninggalan yang tak terbagi itu.

Jika orang atau orang-orang tersebut menolak mengangkat sumpah, maka hal itu harus disebutkan oleh Notaris dalam aktanya, sedapat-dapatnya dengan sebabsebabnya penolakan itu.

**Pasal 1074**

Pemisahan harta itu harus dibuat dalam satu akta dihadapan Notaris yang dipilih oleh pihak yang berkepentingan, atau bila ada perselisihan, diangkat oleh Pengadilan Negeri atas permohonan pihak-pihak yang berkepentingan yang paling siap.

**Pasal 1075**

Bila Balai Harta Peninggalan menolak memberikan persetujuannya pada pemisahan harta peninggalan yang telah dirancang, sedangkan para ahli waris dan wakil-wakil mereka (sejauh perwakilan itu tidak diserahkan kepada Balai Harta Peninggalan) berpendapat, bahwa penolakan itu tidak mempunyai dasar, maka Balai Harta Peninggalan harus memberitahukan alasan-alasannya, dan hal itu dicantumkan dalam berita acara yang harus dibuat oleh Notaris.

Pemisahan harta peninggalan yang telah dirancang, dan ditandai oleh Balai Harta Peninggalan dan Notaris; oleh Notaris itu harus dibawa dengan salinan berita acaranya kepada panitera Pengadilan Negeri, atau disampaikan kepadanya dalam sampul tertutup bila pegawai itu bertempat tinggal dalam jarak yang lebih dari dua puluh pal dan tempat kedudukan Pengadilan Negeri itu.

Berita acara itu dan rancangan pemisahan harta peninggalan itu bebas dari meterai.

**Article 1073**

In the event that no estate description yet exists, it shall be drawn up in advance in a separate deed, or together with the estate division in one and the same deed, in accordance with the legal requirements. If, however, all the heirs, were present at the time of death of the testator, and have had free use of their properties, but have not drawn up an estate description, and subsequent changes in the condition of the estate have rendered it impossible to comply with the legal regulations regarding estate description, then the estate division shall be preceded by an accurate description of the estate as left by the testator, the changes which have occurred, and the present condition. The validity of the information shall be declared under oath before a notary by those who are and is continue to be in possession of the undivided property. Refusal to take the oath and the reason therefor, shall be mentioned by the notary in his deed. (Bw.653v.,672v.;Civ.821)

**Article 1074**

The estate division shall be drawn up in a deed, before a notary selected by the parties, or in the event of a dispute, by a notary appointed by the court of justice at the request of the parties with the greatest interest. (Rv.686,690;Civ.834;Bb.2314)

**Article 1075**

In the event that the orphans' chamber refuses to approve the draft of the deed of estate division, and the heirs and their representatives (to the extent that such representation has not been assigned to the orphans' chamber) are of the opinion that there are no grounds for such refusal, the orphans' chamber is submit the reasons for their refusal, and this shall be noted by the notary in his \*295 official report. The draft deed of estate division, certified by the orphans' chamber and the notary, shall be submitted, together with a copy of the official report, by the notary to the court clerk at the court of justice, or shall be forwarded in a sealed envelope, in the event that such official resides further than twenty poles from the seat of the court of justice. The official report of the notary and the drafted deed of estate division is not be liable to stamp duty. The heirs, or those having the most interest, may submit their objections in a letter of request, to be filed with the court of justice. The court is then, after having heard the interested parties and the orphans' chamber, and the prosecution counsel, pass judgment at the highest instance. (Bw.417;Rv.318) In the

bekleed verzoekschrift, inbrengen bij den raad van justitie. Deze doet daarop des noods na verhoor van de belanghebbenden en van de weeskamer, en in allen gevalle van het openbaar ministerie, uitspraak in het hoogste ressort (Bw. 417; Rv. 318).

In geval van goedkeuring, wordt daarna de boedelscheiding ten overstaan van den notaris verleden, overeenkomstig het ontwerp, hetwelk, na door den president en griffier gewaarmerkt te zijn, aan den notaris wordt teruggegeven en door dezen aan de minuut vastgehecht (Rv. 691).

#### Artikel 1076

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) Indien de erfgenamen, of een of meer hunner, van oordeel zijn dat de onroerende goederen des boedels, of sommige daarvan, hetzij in het belang van den boedel, tot betaling van schulden als anderzins, hetzij om eene behoorlijke verdeeling te kunnen tot stand brengen, behooren verkocht te worden, kan de raad van justitie, na verhoor der andere belanghebbenden, of deze behoorlijk opgeroepen zijnde, den verkoop bevelen, overeenkomstig de wettelijke bepalingen op de Burgerlijke Regtsvordering, des echter dat, indien de verkoop in het openbaar geschiedt, de tegenwoordigheid, immers de behoorlijke oproeping van toeziende voogden en toeziende curators gevorderd wordt.

Indien een der erfgenamen een stuk onroerend goed koopt, heeft zulks ten zijnen opzichte hetzelfde gevolg alsof hij het bij scheiding verkregen had (Bw. 393, 1070, 1083; Rv. 683v.; Civ. 827).

#### Artikel 1077

De waardering der op het tijdstip der boedelscheiding in den boedel aanwezige goederen geschiedt als volgt:

effecten, schuldvorderingen en aandelen in maatschappijen, welke vermeld zijn in prijscouranten, op openbaar gezag opgemaakt en uitgegeven, worden volgens die prijscouranten gewaardeerd;

andere roerende goederen, tegen de waarde waarop zij bij de boedelschrijving geschat zijn, ten ware een of meer erfgenamen eene nadere schatting door eenen deskundige mogten verlangen;

onroerende goederen, tegen den prijs door drie deskundige te bepalen (Rv. 675-3o; Civ. 824v).

#### Artikel 1078

De deskundige worden benoemd door de belanghebbenden, of, in geval van verschil, op het verzoekschrift van de meest gereede dier

Para ahli waris, atau seorang di antara mereka yang paling siap, dapat mengajukan keberatan-keberatan serta alasan-alasannya dengan surat permohonan kepada Pengadilan Negeri. Pengadilan ini mengambil keputusan dalam tingkat tertinggi atas hal itu, jika perlu setelah mendengar pihak-pihak yang berkepentingan, Balai Harta Peninggalan dan, dalam hal apa pun, jawatan Kejaksaan.

Dalam hal ada persetujuan, maka pemisahan harta peninggalan itu akan dilakukan di hadapan Notaris, sesuai dengan rancangan, yang setelah ditandai oleh ketua Pengadilan Negeri dan panitera disampaikan kembali kepada Notaris yang harus melampirkannya pada akta aslinya (minut).

#### Pasal 1076

Bila para ahli waris, atau seorang atau beberapa orang dan mereka, berpendapat bahwa barang-barang tetap dan harta peninggalan itu atau beberapa di antaranya harus dijual, baik untuk kepentingan harta peninggalan itu, untuk membayar utang-utang dan sebagainya, maupun untuk dapat menyelenggarakan pembagian yang baik, maka Pengadilan Negeri setelah mendengar pihak-pihak lain yang berkepentingan atau setelah memanggil mereka secukupnya, dapat memerintahkan penjualan itu sesuai dengan ketentuan-ketentuan Reglemen Acara Perdata; namun bila dilakukan di muka umum, penjualan itu harus dihadiri oleh para wali pengawas dan pengampu pengawas, atau setidak-tidaknya setelah mereka dipanggil secukupnya.

Bila salah seorang dan para ahli waris membeli suatu barang tetap, maka hal itu mempunyai akibat yang sama terhadapnya seperti jika dia memperolehnya pada waktu pemisahan harta itu.

#### Pasal 1077

Penilaian barang-barang yang dalam harta peninggalan itu pada waktu dilaksanakan pemisahan harta peninggalan, diadakan sebagai berikut:

Efek-efek, surat-surat piutang dan saham-saham dalam perusahaan-perusahaan, yang dicantumkan dalam berita-berita harga yang dibuat dan diumumkan secara resmi, dinilai menurut berita-berita harga itu.

Barang-barang bergerak lainnya dinilai menurut harga taksiran pada waktu mengadakan pemerincian harta peninggalan itu, kecuali bila seorang ahli waris seorang atau lebih menghendaki diadakan penaksiran lebih lanjut oleh seorang ahli;

Barang-barang tetap dinilai menurut harga yang harus ditentukan oleh tiga orang ahli.

#### Pasal 1078

Ahh-ahli tersebut diangkat oleh mereka yang berkepentingan, atau bila ada perselisihan, atas surat permohonan si berkepentingan yang

event of approval, the estate division is thereupon be implemented before a notary, in accordance with the draft, which after having been certified by the president and the court clerk, shall be returned to the notary and shall be attached to the official report prepared by him. (Rv.691)

#### Article 1076

(Amended by S.27-31 see also 390,421) If the heirs, or one or more of them are of the opinion that several or all of the immovable properties of the estate, whether to be used for settlement of debts or to implement proper division in the interest of the estate, must be sold, the court of justice, may, after hearing the other interested parties or after having properly summoned them, order the sale, in accordance with the legal stipulations in the Regulations regarding civil procedures, on condition that, in the event that the sale takes place in public, supervising guardians and conservators must be present or must have been properly summoned. If one of the heirs purchases part of an immovable asset, it is have the same effect with regard to him, as if he had acquired it through the division. (Bw.393,1070,1083;Rv.683v.;Civ.827)

#### Article 1077

The appraisal of the properties forming part of the estate at the time of the estate division is take place as follows: stocks, debts and shares in companies, which are mentioned in the price publications, drawn up and issued upon public authority, shall be appraised according to the price publications; the value of other movable properties, shall be that at which they were appraised in the estate description, unless one or more heirs seeks a further appraisal by an expert; the value of immovable properties shall be that which is agreed by three experts. (Rv.675-3;Civ.824v.)

#### Article 1078

The experts shall be nominated by the interested parties, or in the event of dispute, at the request of the party having the largest



belanghebbenden, door den raad van justitie binnen wiens regtsgebied de erfenis is opengevallen, en voor zo veel betreft de waardering van onroerende goederen, door den raad van justitie binnen wiens regtsgebied die goederen gelegen zijn.

Makelaars doen de waardering, op den eed bij den aanvang hunner bediening afgelegd.

Andere deskundige worden, voor de waardering, beeedigd door het hoofd van het bestuur der plaats waar de erfenis is opengevallen, of, voor zoo veel de waardering van onroerende goederen betreft, door het hoofd van het bestuur (a) der plaats waar die goederen gelegen zijn (Bb. 379).

Indien partijen, ten aanzien van onroerende goederen buiten Indonesie gelegen, omtrent de benoeming van deskundige niet kunnen overeenkomen, regelt de raad van justitie de wijze waarop de waardering kan worden bewerkstelligd (Bw. 390; K. 62; Rv. 216v).

#### Artikel 1079

Na de regeling van den inbreng en van hetgeen door den boedel aan een of meer der erfgenamen, uit welken hoofde ook, verschuldigd is, wordt het overschot van den boedel en het aandeel van iederen erfgenaam of staak bepaald.

Vervolgens wordt met onderling goedvinden der belanghebbenden, bij toebedeeling aangewezen, welke goederen in ieders aandeel vallen, en, zoo daartoe gronden zijn, welke geldsom, wegens een of meer aandeelen, ter gelijkmaking moet uitbetaald worden. Zoo de belanghebbenden zich wegens zoodanige toebedeeling niet kunnen verstaan, worden er zoo vele kavelingen gemaakt als er erfgenamen of staken zijn, en bepaalt het lot de toedeeling der kavelingen.

De onderverdeeling van de aan eenen staak toebedeelde goederen geschiedt op gelijke wijze.

Alle verschil over het maken dier kavelingen en onderverdeeling ontstaan wordt, op verzoekschrift der meest gereede belanghebbenden, door den raad van justitie beslist, in voege als bij het vierde lid van art. 1075 is voorgeschreven (Bw. 1086v., 1102; Rv. 691; Civ. 828v).

#### Artikel 1080

Na de loting zijn de erfgenamen bevoegd tot ruiling van de hun bij het lot toebedeelde kavelingen, mits die geschiede voor het sluiten der acte van scheiding en daarin worde vermeld.

Deze ruiling heeft hetzelfde gevolg als of de over en weder geruilde goederen waren toegescheiden.

Eene dergelijke ruiling kan, op dezelfde wijze en met hetzelfde gevolg, ook omtrent een

paling siap, oleh Pengadilan Negeri yang dalam daerah hukumnya warisan itu terbuka, dan sejauh mengenai penilaian barang-barang tetap, oleh Pengadilan Negeri yang dalam daerah hukumnya barang itu terletak.

Makelar-makelar melakukan penilaian atas sumpah yang mereka angkat pada permulaan jabatan mereka.

Ahli-ahli lain, sebelum melakukan penilaian disumpah oleh kepala Pemerintah Daerah di tempat warisan itu terbuka, atau oleh kepala daerah di tempat barang-barang itu terletak, sejauh mengenai penilaian barang-barang tetap.

Mengenai barang-barang tetap yang berada di luar Indonesia, jika pihak-pihak yang berkepentingan tidak memperoleh persesuaian kehendak tentang pengangkatan para ahli tersebut, maka Pengadilan Negeri akan mengatur cara menyelenggarakan penilaian itu.

#### Pasal 1079

Setelah diatur pemasukan dan utang harta peninggalan yang harus dibayar kepada seorang ahli waris atau lebih atas dasar apa pun juga, maka sisa harta peninggalan itu dan bagian dan tiap-tiap ahli waris atau pancang ditentukan.

Selanjutnya dengan persetujuan bersama antara orang-orang yang berkepentingan, ditetapkan dengan pembagian, barang-barang mana jatuh pada bagian masing-masing dan bila ada alasan, berapa besar jumlah uang yang harus dibayar untuk membuat sama rata semua bagian. Bila orang-orang yang berkepentingan tidak menyetujui pembagian yang demikian itu, maka diadakan kapling-kapling sebanyak ahli waris atau pancang, dan penunjukan bagian masing-masing dilakukan dengan undian.

Pembagian lebih lanjut barang-barang yang dibagikan kepada satu pancang, dilakukan dengan cara yang sama.

Segala perselisihan tentang pembuatan kapling-kapling dan bagian-bagian lebih lanjut, atas permohonan orang-orang berkepentingan yang paling siap, diputuskan oleh Pengadilan Negeri menurut peraturan pada Pasal 1075 alinea keempat.

#### Pasal 1080

Setelah undian, para ahli waris berhak untuk bertukar kapling yang dengan undian menjadi bagian mereka, asalkan hal itu terjadi sebelum penutupan akta pemisahan harta peninggalan itu dan pertukaran itu dicantumkan di dalam akta itu.

Pertukaran ini mempunyai akibat yang sama seperti jika barang-barang yang dipertukarkan itu diperoleh dari pembagian.

Pertukaran demikian dapat juga dilakukan

interest, by the court of justice within whose legal jurisdiction the inheritance becomes available, and to the extent of the valuation of the immovable properties, by the court of justice within whose legal jurisdiction the properties are located. \*296 Agents is carry out the valuation, upon oath sworn at the commencement of their service. Other experts is, prior to the valuation, be sworn in by the head of the government at the location where the inheritance is available, or to the extent that it concerns the valuation of the immovable properties, by the head of the government at the place where the properties are located. (Bb.379) If the parties, in relation to the immovable properties which are located outside Indonesia, cannot reach an agreement regarding the nomination of the experts, the court of justice is regulate the manner in which the valuation shall be carried out. (Bw.390;K.62;Rv.216v.)

#### Article 1079

Following the arrangements regarding collation and that which is owed by the estate to one or more heirs for any reason, the remainder of the estate and the share of each heir or branch of the main stock shall be stipulated. Thereafter, upon the mutual approval of the interested parties, each individual's share in the properties shall be allocated by division and in the event that there are grounds therefor, payment shall be made of a sum equal to the share due. If the interested parties do not approve such allocations, the land shall be divided into the number of parcels which equals the number of heirs or branches of the main stock, and the allocation of the parcels shall be decided by lottery. The sub-division of properties belonging to a branch of a main stock is take place in the same manner. Any dispute regarding the allotment of parcels and sub-divisions is, upon request of the parties having the largest interests, be decided by the court of justice, in the manner stipulated in the fourth paragraph of article 1075. (Bw.1086v.,1102;Rv.691;Civ.828v.)

#### Article 1080

Following the distribution by lot, the heirs shall be authorized to exchange the parcels allocated to them, provided that this is take place prior to the execution of the deed of division and shall be mentioned therein. This exchange is have the same consequences as if the exchanged properties had been acquired upon the division. Such an exchange can, in the same manner and with the same consequences, also apply to that part of the properties allocated between heirs who have free use of their properties.

gedeelte der toegescheiden goederen plaats hebben, tusschen erfgenamen welke het vrije beheer over hunne goederen bezitten (Bw. 1069, 1071v., 1074v.; Civ. 834).

#### Artikel 1081

De papieren en bewijzen van eigendom, tot de toebedeelde goederen behoorende, worden overgegeven aan hem aan wien de goederen zijn toebedeeld.

Indien die stukken betrekking hebben op een aan meer dan een erfgenaam toebedeeld goed, verblijven zij bij dengene, aan wien het voornaamste gedeelte van zoodanig goed is toegescheiden, die verplicht is om daarvan aan de mede-erfgenamen inzage, en, zoo iemand hunner zulks begeert, afschriften of uittreksels te diens koste, te geven (Bw. 1082; Civ. 842).

#### Artikel 1082

De algemeene boedelpapieren blijven in bewaring van hem wien de meerderheid der erfgenamen, of in geval van verschil, de raad van justitie, op verzoekschrift van de meest gereede belanghebbenden, daartoe benoemd heeft, die verplicht is om daarvan inzage en uittreksels of afschriften te geven, in voege als bij het vorige art. is bepaald (Bw. 1885; K. 35; Civ. 842).

#### Artikel 1083

Ieder erfgenaam wordt geacht onmiddellijk te zijn opgevolgd in de hem toebedeelde of in de bij aankoop, krachtens art. 1076, door hem verkregene goederen.

Geen der erfgenamen wordt alzoog gerekend immer den eigendom van de andere goederen der nalatenschap gehad te hebben (Bw. 568, 832v., 874, 955, 1079, 1166, 1183; Civ. 883).

#### Artikel 1084

De mede-erfgenamen zijn verplicht om, ieder in evenredigheid van zijn aandeel, elkander over en weder te vrijwaren tegen alle stoornis en uitwinnig, voortkomende uit eene oorzaak voor de verdeeling ontstaan, mitsgaders voor de gegoedheid van schuldenaren van renten of andere schuldvorderingen.

De vrijwaring heeft geen plaats, wanneer die bepaaldelijk, bij een bijzonder en uitdrukkelijk beding, in de acte van boedelscheiding is uitgesloten. Zij houdt op, wanneer de mede-erfgenaam door zijne schuld de uitwinning ondergaat.

De vrijwaring voor de gegoedheid van schuldenaren van eene rente of andere schuldvordering des boedels is alleen dan verschuldigd, wanneer de schuldvordering aan een der erfgenamen voor het volle bedrag is toebedeeld, en indien door zoodanigen

mengenai suatu bagian dan barang-barang yang telah dibagikan, dengan cara dan dengan akibat yang sama antara para ahli wanis yang dapat bertindak bebas atas harta benda mereka.

#### Pasal 1081

Surat-surat dan bukti-bukti milik barang-barang yang dibagikan, harus diserahkan kepada orang yang mendapat barang itu sebagai bagiannya.

Bila surat-surat itu menyangkut barang yang dibagikan kepada lebih daripada satu orang ahli waris, maka surat-surat itu harus tetap dipegang oleh orang yang mendapat bagian terbesar dalam barang itu, tetapi ia wajib memberi kesempatan kepada sesama ahli waris itu untuk melihat surat-surat tersebut, dan bila di antara mereka ada yang menginginkan, memberikan salinan-salinan atau petikan-petikan atas biaya orang itu.

#### Pasal 1082

Surat-surat umum mengenai harta peninggalan harus tetap disimpan oleh orang yang ditunjuk dengan suara terbanyak para ahli waris, atau bila ada perselisihan, oleh orang yang diangkat Pengadilan Negeri atas permohonan mereka yang berkepentingan yang paling siap, tetapi orang itu wajib memberi kesempatan melihat surat-surat itu, dan memberikan petikan-petikan atau salinan-salinan menurut ketentuan pasal yang lalu.

#### Pasal 1083

Tiap-tiap ahli waris dianggap langsung menggantikan pewaris dalam hal memiliki barang-barang yang diperolehnya dengan pembagian atau barang-barang yang dibelinya berdasarkan pasal 1076.

Dengan demikian tiada seorang pun di antara para ahli waris dianggap pernah mempunyai hak milik atas barang-barang lain dan harta peninggalan itu.

#### Pasal 1084

Para ahli waris berkewajiban, masing-masing menurut besarnya bagiannya, untuk saling menjamin terhadap segala gangguan dan tuntutan mengenai pemilikan atau penguasaan, yang bersumber pada suatu sebab yang timbul sebelum pembagian, beserta mengenai kemampuan para pengutang bunga atau tagihan lainnya. Penjaminan itu tidak terjadi, bila hal itu dinyatakan tidak mungkin dengan persyaratan khusus yang tegas dalam akta pemisahan harta.

Penjaminan itu berhenti bila kepada sesama ahli waris itu diajukan tuntutan mengenai pemilikan atau penguasaan karena kesalahannya sendiri.

Penjaminan mengenai kemampuan orang-orang yang berutang bunga atau tagihan-tagihan lain dan harta peninggalan, hanya diwajibkan bila seluruh tagihan itu dibagikan

(bw.1069,1071v.,1074v.;Civ.834)

#### Article 1081

The papers and evidence of title, of the assigned properties, shall be submitted to the individual to whom the properties have been assigned. If the documents relate to properties assigned to one or more heirs, they shall be kept by the individual, to whom the most significant portion of the properties has been assigned, who is then be obligated to make them available for inspection by the co-heirs, and if any one of them so requires, to issue copies or summaries, at their own cost. (Bw.1082;Civ.842)

#### Article 1082

All of the estate documents shall be kept by the individual nominated by the majority of heirs, or in the \*297 event of a dispute, by the court of justice, at the request of the parties having the largest interests, who shall be required to display the document and to issue copies and summaries, pursuant to the stipulations in the previous article. (Bw.1885;K.35;Civ.842)

#### Article 1083

Each heir shall be deemed to immediately succeed the testator in title to the properties resulting from allocation or purchase pursuant to article 1076. None of the heirs shall be considered to have held title at any stage to the other properties of the inheritance. (Bw.568,832v.874,955,1079,1166,1183;Civ.883)

#### Article 1084

The co-heirs shall be required, in proportion to their share, to indemnify one another against all disturbances and claims, arising from causes which existed prior to the division, including indemnification in respect of the solvency of individuals who owe interest or other debts. The indemnification is not take place, if it has been specifically excluded, by a special and express stipulation in the deed of estate division. It is cease, if a charge has been filed against a co-heir due to his own fault. The indemnity in respect of the solvency of individuals who owe interest or other debts on the estate shall be due only if the debt claim against one of the heirs has been filed for the full amount, and if it has been proven by such heir, that the debtor was insolvent at the time of preparation of the deed of estate division. The claim for an indemnity, mentioned in the previous paragraph, cannot be filed after the expiration of three years from the estate division.

erfgenaam wordt bewezen, dat de schuldenaar reeds tijdens het verlijden der acte van boedelscheiding onvermogen was.

De vordering tot vrijwaring, in het voorgaande lid bedoeld, kan niet worden ingesteld na verloop van drie jaren sedert de boedelscheiding (Bw. 1183, 1492v., 1537, 1967; Rv. 70v.; Civ. 884, 886).

#### Artikel 1085

Indien een of meer der erfgenamen zich buiten staat bevinden om hun aandeel in de, ter zake van eenige vrijwaring van hunnen mede-erfgenaam, verschuldigde schadeloosstelling te voldoen, wordt het door hem of hen verschuldigde aandeel, naar evenredigheid van ieders erfdeel, omgeslagen over den gewaarborgde en de mede-erfgenamen die in staat zijn om te betalen (Bw. 1101, 1104, 1183, 1293; Civ. 885).

### TWEDE AFDEELING

#### Van inbreng

#### Artikel 1086

Onverminderd de verplichting van alle erfgenamen tot voldoening aan, of verrekening met hunne mede-erfgenamen, van alles wat zij aan de nalatenschap schuldig zijn, moeten alle schenkingen onde de levenden, welke zij van den erflater hebben genoten, worden ingebracht:

1o. door de erfgenamen in de nederdalende linie, wettige of natuurlijke, het zij dezelve de nalatenschap zuiver, of onder het voorregt van boedelbeschrijving, hebben aanvaard; en het zij dezelve slechts tot het wettelijk erfdeel, of tot meerder zijn geroepen; ten ware de giften met uitdrukkelijke vrijstelling van inbreng zijn gedaan, of de begiftigden bij eene authentieke acte, of bij uitersten wil, van de verplichting tot inbreng zijn ontheven;

2o. door alle andere erfgenamen, het zij bij versterf, het zij bij uitersten wil, doch alleen in het geval dat de erflater of schenker den inbreng uitdrukkelijk heeft bevolen of bedongen (Bw. 914, 922, 1087v., 1096v., 1099, 1666v., 1682; Civ. 843v.).

#### Artikel 1087

De erfgenaam die de erfenis verwerpt is niet gehouden in te brengen hetgeen aan hem geschonken is, dan ter aanvulling van zoodanig gedeelte als waardoor het wettelijk erfdeel zijner mede-erfgenamen mogt verkort zijn (Bw. 914v., 1057, 1088; Civ. 845).

#### Artikel 1088

Indien de inbreng meer bedraagt dan het erfdeel, behoeft dat meerdere niet te worden ingebracht, onverminderd het bepaalde bij het vorige art (Civ. 845).

#### Artikel 1089

kepada seorang ahli waris, dan bila oleh ahli waris itu dibuktikan, bahwa orang yang berutang itu sudah tidak mampu pada waktu pembuatan akta pemisahan harta itu.

Tuntutan untuk penjaminan termaksud dalam alinea yang lalu, tidak dapat diajukan setelah lampau tiga tahun sejak pemisahan harta peninggalan.

#### Pasal 1085

Bila seorang ahli waris atau lebih berada dalam keadaan tak mampu untuk membayar bagiannya dalam penggantian kerugian yang harus dibayar berhubung dengan kewajiban menjamin seorang sesama ahli waris, maka bagian yang harus dibayar itu dipikul bersama-sama menurut perbandingan bagian warisan masing-masing, oleh yang dijamin dan para sesama ahli waris yang mampu untuk membayar.

### BAGIAN 2

#### Pemasukan

#### Pasal 1086

Tanpa mengurangi kewajiban semua ahli waris untuk membayar kepada sesama ahli waris atau memperhitungkan dengan mereka segala utang mereka kepada harta peninggalan, semua hibah yang telah mereka terima dari pewaris semasa hidupnya harus dimasukkan:

1i. oleh para ahli waris dalam garis ke bawah, baik yang sah maupun yang di luar kawin, baik yang menerima warisan secara murni maupun yang menerima dengan hak utama untuk mengadakan pemerincian, baik yang mendapat hak atas bagian menurut undang-undang maupun yang mendapat lebih dari itu, kecuali jika hibah-hibah itu diberikan dengan pembebasan secara tegas dan pemasukan, atau jika penerima hibah itu dengan akta otentik atau surat wasiat dibebaskan dan kewajiban pemasukan.

2i. oleh para ahli waris lain, baik yang karena kematian maupun yang dengan surat wasiat, tetapi hanya dalam hal pewaris atau penghibah dengan tegas memerintahkan atau mensyaratkan pemasukan itu.

#### Pasal 1087

Ahli waris yang menolak warisan tidak wajib memasukkan apa yang dihibahkan kepadanya, kecuali bila perlu untuk menutup kekurangan-kekurangan legitieme portie (bagian warisan menurut undang-undang) para ahli waris lainnya.

#### Pasal 1088

Bila pemasukan itu berjumlah lebih besar daripada bagian warisannya, kelebihanannya tidak perlu dimasukkan tanpa mengurangi ketentuan pasal yang lalu.

#### Pasal 1089

(Bw.1183,1492v.,1537,1967;Rv.70v.;Civ.884,886)

#### Article 1085

In the event that one or more heirs are incapable of providing their share due in respect of compensation, pursuant to the indemnity given to their co-heirs, then their liability in respect of the share due, shall be transferred in proportion to their share in the inheritance to those who are secured and the co-heirs who are capable of paying. (Bw.1101,1104,1183,1293;Civ.885)

### Section 2

#### Concerning collation

#### Article 1086

Without prejudice to the obligation of all heirs in respect of payment to or settlement with their co-heirs of any amount that they owe to the estate, any inter vivos gifts, which they have received from the testator, shall be returned by the following: 1. by the heirs in the descending line, legal or natural, whether they have accepted the inheritance absolutely or under to the privilege of estate description; whether they have been summoned for the legal inheritance share or more than that; unless the gifts have been made with an express guarantee of collation, or the beneficiary by an authentic deed, or by last will, has been released from the obligation of collation; 2. by all other heirs, either upon death, or by last will, but only in the event that the testator or donor has expressly instructed or stipulated the collation. (Bw.914,922,1087v.,1096v.,1099,1666v.,1682;Civ.843v.)

#### Article 1087

An heir, who rejects an inheritance is not be obliged to return that which was granted to him, other than for the purpose of supplementing such portion which would reduce the legal inheritance share of his co-heir. (Bw.914v.,1057,1088;Civ.845)

#### Article 1088

If the collation exceeds the inheritance share, the excess is not be required to be returned, without prejudice to the stipulation in the previous article (Civ.845)

#### Article 1089

De ouders behoeven de giften niet in te brengen die aan hun kind door deszelfs grootouders gedaan zijn.

Op gelijke wijze behoeft een kind, dat uit eigen hoofde de erfenis zijner grootouders beurt, niet in te brengen de door deze aan zijne ouders gedane gift.

Daarentegen moet het kind, dat slechts bij plaatsvervulling die erfenis beurt, de giften inbrengen, welke aan zijne ouders gedaan zijn, zelfs indien het kind de nalatenschap zijner ouder mogt hebben verworpen.

Het kind is echter, in geval van zoodanige verwerping, niet jegens zijne mede-erfgenamen in de grootouderlijke nalatenschap aansprakelijk voor de schulden zijner ouders (Bw. 840v., 1058, 1060, 1086, 1100, 1132 jo. 912; Civ. 847v).

#### Artikel 1090

Giften, welke aan den eenen echtgenoot door een der ouders van den anderen echtgenoot gedaan zijn, zijn zelfs voor de helft niet aan inbreng onderworpen, al ware het ook dat de geschonken voorwerpen in de gemeenschap vielen.

Indien de giften gezamenlijk aan de beide echtgenooten door den vader of de moeder van een hunner gedaan zijn, moet de inbreng voor de helft plaats hebben.

Wanneer de giften aan den echtgenoot door zijnen eigen vader of zijne eigene moeder gedaan zijn, moet hij dezelve voor het geheel inbrengen (Bw. 120, 176v., 1086; Civ. 849).

#### Artikel 1091

De inbreng geschiedt alleen de nalatenschap des schenkers; dezelve is slechts door den eenen erfgenaam ten behoeve van den anderen verschuldigd.

Ten behoeve van legatarissen, of van schuldeischers van den boedel, heeft geen inbreng plaats (Bw. 920; Civ. 850, 857).

#### Artikel 1092

Inbreng geschiedt, het zij door het genoetene in natura in den bodel terug te brengen, het zij door zoo veel minder dan de andere deelgenooten te ontvangen (Bw. 1093-1095; Civ. 858).

#### Artikel 1093

De inbreng van onroerende goederen kan geschieden ter keuze des inbrengers, het zij door dezelve in natura terug te geven zoo als zij zich op het oogenblik van den inbreng bevonden, het zij door het inbrengen der waarde, welke zij in tijde der gifte hadden.

In het eerste geval, is de inbrenger verantwoordelijk voor de vermindering, welke de goederen door zijne schuld hebben

Orangtua tidak perlu memasukkan hibah-hibah yang telah diberikan kepada anak mereka oleh kakek nenek anak itu.

Demikian pula seorang anak yang karena dirinya sendiri menerima warisan dan kakek neneknya, tidak perlu memasukkan apa yang telah dihibahkan oleh kakek neneknya itu kepada orangtuanya.

Sebaliknya, anak yang mendapat warisan tersebut karena penggantian tempat, harus memasukkan hibah-hibah yang telah diberikan kepada orangtuanya, sekalipun anak itu telah menolak warisan dan orangtuanya.

Namun dalam hal penolakan demikian, terhadap sesama ahli waris dalam warisan kakek nenek anak itu, tidak bertanggung jawab atas utang-utangnya.

#### Pasal 1090

Hibah-hibah yang diberikan kepada seorang suami atau isteri oleh mertuanya, setengah pun tidak harus dimasukkan, sekalipun barang-barang yang dihibahkan itu menjadi harta bersama.

Bila hibah-hibah itu diberikan kepada kedua suami isteri bersama-sama oleh bapak atau ibu salah seorang dari mereka, maka harus dimasukkan seperduanya.

Bila hibah-hibah itu diberikan kepada suami atau isteri oleh bapak atau ibunya sendiri, dia harus memasukkan seluruhnya.

#### Pasal 1091

Pemasukan hanya dilakukan ke dalam harta peninggalan si pemberi hibah, pemasukan itu hanya diwajibkan kepada seorang ahli waris untuk kepentingan ahli waris yang lain.

Tiada pemasukan yang dilakukan untuk kepentingan para penerima hibah wasiat, atau para kreditur terhadap harta peninggalan.

#### Pasal 1092

Pemasukan dilakukan dengan mengembalikan apa yang telah diterima dalam wujudnya ke dalam harta peninggalan, atau dengan cara menerima bagian yang kurang dan para ahli waris yang lain.

#### Pasal 1093

Pemasukan barang-barang tak bergerak dapat dilakukan menurut pilihan orang yang melakukan pemasukan dengan mengembalikan barang dalam wujudnya menurut keadaannya pada waktu pemasukan, atau dengan memasukkan harga pada barang itu pada waktu penghibahan.

Dalam hal yang pertama orang yang memasukkan bertanggung jawab atas

Parents is not be obliged to return the inter vivos gifts granted to their child by the grandparents. Also, a child who inherits directly from his grandparents is not be obliged to return the gift which has been granted to his parents by his grandparents. However, a child, who receives such inheritance by substitution, is return the gifts which have been granted to his parents, even if the child has rejected the inheritance from his parents. In the event of such rejection, the child is, not be liable for his parents' debts with respect to his co-heirs in the inheritance from his grandparents. (Bw.840v.,1058,1060,1086,1100,1132 see also 912;Civ.847v.)

#### Article 1090

Gifts granted to a spouse by one of the parents of the other spouse, is not be subject to even half of the collation, even though the objects form part of the community property. If the gifts were granted to both spouses by the father or the mother of one of them, then one half of the gift shall be included in the collation. \*299 If the gift to the spouse has been given by his own father or mother, the entire gift shall be included in the collation. (Bw.120,176v.,1086;Civ.849)

#### Article 1091

The collation is only take place in the inheritance of the donors; this collation is only owed by one heir for the benefit of the other. No collation shall be required for the benefit of legatees, or creditors of the estate. (Bw.920;Civ.850,857)

#### Article 1092

Collation is take place, either by returning that which was enjoyed to the estate in its original condition, or by receiving that amount less than the other heirs. (Bw.1093-1095;Civ.858)

#### Article 1093

The collation of immovable properties may take place at the option of the persons effecting collation, either by returning these in the original condition that they were in at the time of the collation, or by contributing the value thereof, as at the time the gift was granted. At the first instance the person effecting collation shall be responsible for the depreciation of the properties which occurred due to his fault, and shall be obligated to release them from the

ondergaan, en verplicht om dezelve te zuiveren van de lasten en de hypotheeken, daarop door hem gelegd.

Alle noodzakelijke uitgaven, tot behoud van het goed gedaan, en de kosten van onderhoud, moeten, in hetzelfde geval, aan den inbrenger worden vergoed, met inachtneming der regelen bij den titel van vruchtgebruik voorgescreven (Bw. 575v., 793v., 925, 928, 1210v.; Civ. 859-865).

#### Artikel 1094

De inbreng van gereed geld geschiedt ter keuze des inbrengers door de betaling van deszelfs bedrag, of door zich dat bedrag in mindering van zijn erfdeel de doen aanbedeelen (Bw. 1092; Civ. 869).

#### Artikel 1095

De inbreng van roerende goederen geschiedt ter keuze des inbrengers door de teruggave der waarde zooals die ten tijde der schenking geweest is, of door de goederen in natura terug te geven (Bw. 1093; Civ. 868).

#### Artikel 1096

Behalve de schenkingen in art. 1086 aan inbreng onderworpen, moet ok worden ingebracht al hetgeen is verstrekt om aan den erfgenaam eenen stand, een beroep of bedrijf te verschaffen, of ter betaling van deszelfs schulden, en al hetgeen ten huwelijk is gegeven (Bw. 124, 320, 1451; Civ. 851).

#### Artikel 1097

Aan inbreng zijn niet onderworpen:

de kosten van onderhoud en opvoeding;

de uitkeeringen tot noodzakelijk levensonderhoud;

de uitgaven tot het aanleeren van eenigen tak van koophandel, kunst, handwerk of bedrijf;

de kosten van studie;

de kosten tot plaatsvervangende of nummervervisseling in 's lands gewapende dienst;

de bruiloftskosten, kleederen en kleinooden tot huwelijks-uitzet gegeven (Bw. 104, 129, 193, 230, 298, 312, 320v., 1086, 1096; Civ. 852).

#### Artikel 1098

De interessen en vruchten van hetgeen aan inbreng is onderworpen, worden eerst verschuldigd van den dag dat eene erfenis is opengevallen (Bw. 927, 1250; Civ. 856).

#### Artikel 1099

berkurangnya barang itu karena kesalahannya, dan wajib untuk membebaskannya dari beban-beban dan hipotek-hipotek yang telah dibebankan olehnya atas barang itu.

Dalam hal yang sama segala biaya yang dikeluarkan untuk penyelamatan barang itu dan untuk pemeliharaannya. harus diganti untuk kepentingan orang yang memasukkan, dengan mengindahkan peraturan-peraturan yang ditetapkan dalam bab mengenai hak pakai hasil.

#### Pasal 1094

Pemasukan uang tunai dilakukan atas pilihan orang yang melakukan pemasukan, dengan membayar sejumlah uang itu, atau dengan mengurangkan sejumlah itu dan bagian warisan yang diperolehnya.

#### Pasal 1095

Pemasukan barang bergerak dilakukan atas pilihan orang yang melakukan pemasukan, dengan memberikan kembali harganya pada waktu penghibahan, atau dengan mengembalikan barang-barang itu dalam wujudnya.

#### Pasal 1096

Selain hibah-hibah yang menurut Pasal 1086 harus dimasukkan, juga harus dimasukkan apa saja yang telah diberikan untuk menyediakan kedudukan, pekerjaan atau perusahaan kepada ahli waris, atau untuk membayar utang-utangnya, dan apa saja yang diberikan kepadanya sebagai pesangon untuk perkawinan.

#### Pasal 1097

Yang tidak perlu dimasukkan ialah: biaya-biaya pemeliharaan dan pendidikan; tunjangan untuk pemeliharaan yang sangat diperlukan;

pengeluaran-pengeluaran untuk memperoleh keahlian dalam bidang perdagangan, kesenian, pekerjaan tangan atau perusahaan;

biaya sekolah;

biaya untuk penggantian tempat atau penukaran nomor dalam dinas angkatan bersenjata negara;

biaya pernikahan, pakaian dan perhiasan untuk perlengkapan perkawinan.

#### Pasal 1098

Bunga dan hasil dan apa yang harus dimasukkan, baru terutang sejak hari terbukanya suatu warisan.

#### Pasal 1099

encumbrances and the mortgages imposed by him. All necessary expenses incurred for the maintenance of the property, and the maintenance charges is, equally be reimbursed to the person effecting collation, in accordance with the rules in the chapter relating to use of proceeds.

(Bw.575v.,793v.,925,928,1210v.;Civ.859-865)

#### Article 1094

The collation of cash is occur at the option of the person effecting collation by payment of such amount, or by deducting such amount from the inheritance share to which he is entitled. (Bw.1092;Civ.869)

#### Article 1095

The collation of movable properties is take place, at the option of the persons effecting collation, by returning an amount to the value thereof at the time of the gift, or by returning the properties in their original state. (Bw.1093;Civ.868)

#### Article 1096

In addition to the gifts in article 1086 which are subject to collation, that which has been granted to the heir for the purpose of providing him with status, a profession or business, or for settlement of his debts, and that which has been given into the marriage shall be returned. (Bw.124,320,1451;Civ.851)

#### Article 1097

The following is not be subject to collation: expenses incurred in maintenance and education; allowances for necessary cost of living; expenses incurred for the studying of an area of commerce, art, handicraft or business; expenses incurred in studying; expenses incurred in substitution or exchange of numbers in the State's armed forces; expenses incurred in relation to the wedding, clothes and jewelry bestowed as part of a wedding trousseau.

(Bw.104,129,193,230,298,312,320v.,1086,1096;Civ.852)

#### Article 1098

The interest and proceeds of anything subject to collation shall be due from the date that the inheritance becomes available. (Bw.927,1250;Civ.856)

#### Article 1099

Al hetgeen door toeval en znder schuld van den begiftigde is verloren gegaan, behoeft niet te worden ingebracht (Bw. 923, 1093, 1275v., 1444; Civ. 855).

Apa yang hilang karena kebetulan saja tanpa kesalahan si penerima hibah, tidak perlu dimasukkan.

Anything that is lost by accident and due to no fault of the beneficiary, is not be required to be returned. (Bw.923,1093,1275v.,1444;Civ.855)

### DERDE AFDEELING

### BAGIAN 3

### Section 3

#### Van de betaling der schulden

#### Pembayaran Utang

#### Concerning the settlement of debts

##### Artikel 1100

De erfgenamen, die eene erfenis hebben aanvaard, moeten in de betaling der schulden, legaten en andere lasten, zoo veel dragen als in evenredigheid staat met hetgeen ieder uit de nalatenschap ontvangt (Bw. 798, 800, 959, 1032, 1040, 1089, 1104, 1299v., 1310v.; Rv. 99; Civ. 870).

##### Pasal 1100

Para ahli waris yang telah bersedia menerima warisan, harus ikut memikul pembayaran utang, hibah wasiat dan beban-beban lain, seimbang dengan apa yang diterima masing-masing dari warisan itu.

##### Article 1100

The heirs, who have accepted an inheritance, is in the settlement of debts, legacies and other encumbrances, be responsible therefor proportionately to that which they have received from the inheritance. (Bw.798,800,959,1032,1040,1089,1104,1299v.,1310v.;Rv.99;Civ.870)

##### Artikel 1101

Zij zijn tot die betaling persoonlijk, en ieder naar mate van de hoegrootheid van zijn erfdeel, gehouden, onverminderd de regten der schuldeischers op de geheele nalatenschap, zolang die nog is onverdeeld, mitsgaders die der hypotheaire schuldeischers (Bw. 1067, 1084, 1100, 1105, 1107, 1163, 1198, 1300; F. 198v.; Rv. 7; Civ. 873).

##### Pasal 1101

Kewajiban membayar tersebut dipikul secara perseorangan, masing-masing menurut besarnya bagian warisannya, tanpa mengurangi hak-hak pihak kreditur terhadap seluruh harta peninggalan, selama warisan itu belum dibagi, dan tanpa mengurangi hak-hak para kreditur hipotek.

##### Article 1101

They shall be personally responsible for such payment, each in proportion to the amount of his share in the inheritance, without prejudice to the rights of the creditors to the entire inheritance, to the extent that this is still undivided, including the rights of the mortgage creditors. (Bw.1067,1084,1100,1105,1107,1163,1198,1300;F.198v.;Rv.7;Civ.873)

##### Artikel 1102

Indien onroerende en tot de nalatenschap behoorende goederen met hypotheeken bezwaard zijn, heeft ieder der mede-erfgenamen het regt om te vorderen dat die lasten uit den boedel worden gekwetten, en de goederen van het verband bevrijd, alvorens er tot het vormen der kavelingen worde overgegeaan.

##### Pasal 1102

Bila barang-barang tetap yang termasuk harta peninggalan dibebani dengan hipotek-hipotek, tiap-tiap sesama ahli waris berhak menuntut agar beban-beban itu dilunasi dengan harta peninggalan itu, dan agar barang-barang itu menjadi bebas dan ikatan itu sebelum pemisahan dimulai.

##### Article 1102

If the immovable properties belonging to the estate are encumbered by mortgages, each of the co-heirs is have the right to claim that such encumbrances shall be settled from the estate, and that the properties shall be released from such encumbrance, prior to their division into parcels. If the heirs divide the inheritance in its present condition, the encumbered immovable properties shall be estimated in the same manner as the other immovable properties; thereafter, the principal sum in respect of the encumbrance shall be deducted from the total value of the properties, and the heir, to whom the immovable asset is due, is then be singly charged with the settlement of the debts and is indemnify the other heirs against any lawsuit in respect of such debts. If the encumbrance is imposed on the immovable asset only and does not relate to any person, none of the co-heirs may claim that the encumbrance shall be settled, as a result of which the immovable asset shall be included in the division, after deducting the principal sum in respect of such encumbrance.

Wanneer de erfgenamen de nalatenschap verdeelen in den staat waarin zij zich bevindt, moet het bezwaarde onroerende goed worden geschat op denzelfden voet als de overige onroerende goederen; alsdan wordt de hoofdsom der lasten van den geheelen prijs des goeds afgetrokken, en de erfgenaam, aan wien het onroerend goed te beurt is gevallen, blijft alsdan alleen tenaanzien zijner mede-erfgenamen met de voldoening der schuld belast, en moet hen daarvoor vrijwaren.

Bila para ahli waris membagi warisan itu dalam keadaan seperti waktu ditinggalkan, barang tetap yang dibebani harus ditaksir atas dasar yang sama seperti barang-barang tetap lainnya; jumlah pokok beban-beban itu harus dikurangkan dan seluruh harga barang, dan ahli waris yang menerima barang tetap tersebut sebagai bagiannya, hanya dialah yang wajib melunasi utang itu untuk para sesama ahli waris dan ia harus menjamin mereka terhadap penagihan utang itu.

(Bw.737v.,1162,1297,1300,1302;Civ.872)

Indien de lasten alleen op het onroerend goed gevestigd zijn, zonder dat daarbij een personeel verband bestaat, kan geen der mede-erfgenamen vorderen dat de last worde afbetaald, en alsdan wordt het onroerende goed onder de verdeeling begrepen, onder aftrek van de hoofdsom dier lasten (Bw. 737v., 1162, 1297, 1300, 1302; Civ. 872).

Bila beban-beban itu hanya melekat pada barang-barang tetap tanpa ikatan perseorangan, tiada sesama ahli waris yang dapat menuntut agar beban itu dilunasi, dan dalam keadaan demikian barang tetap itu dimasukkan dalam pembagian setelah dikurangi dengan jumlah pokok beban-beban itu.

##### Artikel 1103

Een erfgenaam, die ten gevolge van eene hypotheek, meer dan zijn aandeel in de gemeene schuld betaald heeft, kan van zijne mede-erfgenamen terug vorderen hetgeen ieder hunner persoonlijk in de schuld had moeten bijdragen (Bw. 1100, 1300, 1402-30; Civ. 873, 875).

##### Pasal 1103

Seorang ahli waris yang karena suatu hipotek, telah membayar lebih daripada bagian utang bersama itu, dapat menuntut kembali dan para sesama ahli waris apa yang sedianya harus dibayar oleh mereka masing-masing.

##### Article 1103

An heir, who pursuant to a mortgage, has paid more than that which he is liable for in respect of a joint debt, may claim back from each of his co-heirs that which each of them should have personally contributed to the debt. (Bw.1100,1300,1402-3;Civ.873,875)

##### Artikel 1104

##### Pasal 1104

##### Article 1104

Indien een der mede-erfgenamen in verval van zaken geraakt, wordt zijn aandeel in de hypotheaire schuld over de overige omgeslagen, naar evenredigheid van eens ieders erfdeel (Bw. 1085, 1100, 1293; Civ. 876).

#### Artikel 1105

Een legataris is niet voor schulden en lasten der nalatenschap verbonden, onverminderd het verhaal van den hypotheairen schuldeischer op het gelegateerde onroerend goed (Bw. 965, 1039, 1101, 1163, 1198; Civ. 871, 1024).

#### Artikel 1106

Indien de legataris de schuld heft gekweten, waarmede het gelegateerde onroerend goed bezwaard was, treedt hij daardoor van regtswege in de regten van den schuldeischers, ten laste der erfgenamen (Bw. 965, 1101, 1202, 1208, 1402; Civ. 874).

#### Artikel 1107

De schuldeischers en de legatarissen van den overledene mogen van de schulderischers van den erfgenaam vorderen, dat de boedel van den overledene worde afgescheiden van dien des erfgenaams (Bw. 1032, 1100v., 1131v.; F. 199; Rv. 653-2o; Civ. 878).

#### Artikel 1108

Indien de schuldeischers of legatarissen hunne regtsvordering tot afscheiding hebben aangevangen binnen den tijd van zes maanden nadat de nalatenschap is opengevallen, hebben zij de bevoegdheid om hunnen eisch in de daartoe bestemde openbare registers, ter zijde van ieder stuk onroerend goed, tot de nalatenschap behoorende, te doen inschrijven, met dat gevolg, dat de erfgenaam, na die inschrijving, het goed niet mag vervreemden of bezwaren, ten nadeele van de regten dier eischers ten laste der nalatenschap (Ov. 29; Bw. 1188; Civ. 2111).

#### Artikel 1109

Dat regt kan echter niet meer worden uitgeoefend, zoodra er schuldvernieuwing in de schuldvordering tegen den overledene plaats heeft, door den erfgenaam als schuldenaar aan te nemen (Bw. 1413v.; Civ. 879).

#### Artikel 1110

Hetzelve regt verjaart door het tijdsverloop van drie jaren (Bw. 1084, 1116, 1124; Civ. 880).

#### Artikel 1111

De schuldeischers van den erfgenaam hebben geene bevoegdheid om die afscheiding des boedels tegen de schuldeischers der nalatenschap te vorderen (Bw. 1107, 1341; Civ. 880).

### VIERDE AFDEELING

#### Van de vernietiging van aangegane boedelscheiding

Bila salah seorang dan sesama ahli waris jatuh dalam keadaan miskin, maka bagiannya dalam utang hipotek dibebankan kepada para ahli waris lainnya, menurut perbandingan besarnya bagian masing-masing.

#### Pasal 1105

Seorang penerima hibah wasiat tidak wajib membayar utang-utang dan beban-beban dan harta peninggalan, tanpa mengurangi hak kreditur hipotek untuk mengalami pelunasan utang hipotek itu dan barang tetap yang dihibahwasiatkan.

#### Pasal 1106

Bila penerima hibah wasiat telah melunasi utang yang telah membebani barang tetap yang dihibahwasiatkan, menurut hukum dia menggantikan kedudukan kreditur dalam hak-haknya terhadap para ahli waris.

#### Pasal 1107

Para kreditur kepada orang yang meninggal dan para penerima hibah wasiat boleh menuntut dan para kreditur kepada ahli waris, agar harta peninggalan dipisahkan dan harta ahli waris itu.

#### Pasal 1108

Bila para kreditur dan penerima hibah wasiat telah mengajukan tuntutan hukum mereka untuk pemisahan dalam waktu enam bulan setelah terbukanya warisan itu, maka mereka berhak menyuruh agar tuntutan mereka dicatat dalam daftar-daftar umum untuk itu di sebelah tiap-tiap barang tetap yang termasuk warisan itu, dengan akibat, bahwa setelah pencatatan itu ahli waris tidak boleh memindahtangankan atau membebani barang itu dengan merugikan para kreditur atas warisan itu.

#### Pasal 1109

Namun hak itu tidak dapat dilaksanakan, bila telah diadakan pembaruan utang dalam piutang terhadap orang yang meninggal, dan hal itu telah diterima oleh ahli waris sebagai debitur.

#### Pasal 1110

Hak itu lewat waktu dengan lampaunya jangka waktu tiga tahun.

#### Pasal 1111

Para kreditur terhadap ahli waris tidak berhak menuntut pemisahan harta peninggalan kepada para kreditur terhadap warisan.

### BAGIAN 4

#### Pembatalan Pemisahan Harta Peninggalan yang Telah Diselenggarakan

In the event that one of the co-heirs becomes insolvent, his liability under the mortgage debt shall be imposed on the others, in proportion of the respective inheritance shares. (Bw.1085,1100,1293;Civ.876)

#### Article 1105

A legatee is not be subject to debts and encumbrances of the inheritance, regardless of the right of \*302 the mortgage creditor to claim the devised immovable asset. (Bw.965,1039,1101,1163,1198;Civ.871,1024)

#### Article 1106

In the event that the legatee settles the debt which was secured by the devised immovable asset, he is by law assume the rights of the creditor, in relation to the heirs. (Bw.965,1101,1202,1208,1402;Civ.874)

#### Article 1107

The creditors and the legatees of the deceased may claim from the creditors of the heir that the estate of the deceased shall be separated from that of the heir. (Bw.1032,1100v.,1131v.;F.199;Rv.653-2;Civ.878)

#### Article 1108

If the creditors or legatees have filed their legal claim for separation within a time period of six months after the inheritance becomes available, they shall be entitled to record their claim in the public registers designated thereto, beside each piece of immovable asset, belonging to the inheritance, with the result that, following registration, the heir shall be prohibited from transferring or encumbering such asset, thereby jeopardizing the rights of the creditors of the inheritance. (Ov.29;Bw.1188;Civ.2111)

#### Article 1109

Such right, however, cannot be exercised, in the event of a renewal of an outstanding debt claim against the deceased in which the heir shall be regarded as the debtor. (Bw.1413v.; Civ.879)

#### Article 1110

The same right is expire after a period of three years has elapsed. (Bw.1084,1116,1124;Civ.880)

#### Article 1111

The creditors of the heir is not be entitled to claim separation of the estate against the creditors of the inheritance. (Bw.1107,1341;Civ.880)

### Section 4

#### Concerning the nullification of estate division

<b>Artikel 1112</b>	<b>Pasal 1112</b>	<b>Article 1112</b>
Boedelscheidingen kunnen worden te niet gedaan:	Pemisahan harta peninggalan dapat dibatalkan;	Estate divisions may be nullified as follows: 1. due to force; 2. due to deceit, by one or more participants; 3. due to damage to more than one quarter of the inheritance. The omission from division of one or more objects, belonging to the estate, is result in the grant of the right to claim a further division. (Bw.1053,1076,1085,1115,1120,1122,1168v.,1321 v.,1325,1328,1449;Rv.99;Civ.887)
1o. ter zake van dwang;	1. dalam hal ada paksaan;	
2o. ter zake van bedrog, door een of meer deelgenooten gepleegd;	2. dalam hal ada penipuan yang dilakukan oleh seorang peserta atau lebih;	
3o. ter zake van benadeeling, meer dan een vierde gedeelte bedragende.	3. dalam hal ada tindakan yang dirugikan lebih dan seperempat bagiannya. Bila terlewat suatu barang atau lebih yang termasuk harta peninggalan, maka hal itu hanya memberi hak untuk menuntut pemisahan lebih lanjut tentang barang itu.	
Het enkel overslaan van een of meer voorwerpen, tot den boedel behorende, geeft alleen regt om deswege eene nadere scheiding te vorderen (Bw. 1053, 1076, 1085, 1115, 1120, 1122, 1168v., 1321v., 1325, 1328, 1449; Rv. 99; Civ. 887).		
<b>Artikel 1113</b>	<b>Pasal 1113</b>	<b>Article 1113</b>
Om te beoordeelen of er van benadeeling plaats heeft, moeten de goederen naar derzelve waarde op het tijdstip der scheiding worden geschat (Civ. 890).	Untuk menilai terjadi tidaknya hal yang merugikan, barang-barang yang bersangkutan harus ditaksir menurut harganya pada saat pemisahan harta peninggalan itu.	To determine whether damage has occurred, the properties shall be evaluated at their value at the time of the division. (Civ.890)
<b>Artikel 1114</b>	<b>Pasal 1114</b>	<b>Article 1114</b>
Degene tegen wien, tger zake van benadeeling, eisch tot vernietiging gedaan is, kan de herscheiding beletten, door aan den eischer, het zij in gereed geld, het zij in natura, op te leggen hetgeen aan diens erfdeel ontbreekt (Bw. 1112-3o, 1117; Civ. 891).	Orang yang terhadapnya diajukan tuntutan pembatalan pemisahan karena terjadi hal yang merugikan, dapat mencegah dilakukannya pemisahan ulang, dengan membenikan kepada penuntut, dalam bentuk uang tunai, atau dalam bentuk barang, apa yang kurang pada bagian warisannya.	The individual against whom a claim for nullification has been filed on the grounds of damage having occurred, may prevent re-division by providing the claimant with either cash, or the property in it's original state to the value of that which is missing from the claimant's share.. (Bw.1112-3,1117;Civ.891)
<b>Artikel 1115</b>	<b>Pasal 1115</b>	<b>Article 1115</b>
De mede-erfgenaam, die het aan hem toebedeelde geheel of gedeeltelijk heeft vervreemd, kan geene vernietiging der boedelscheiding, ter zake van dwang of bedrog, vragen, indien de vervreemding heft plaats gehad na het ophouden van den dwang of het ontdekken des bedrogs (Bw. 1112-2o, 1327; Civ. 892).	Seorang sesama ahli waris yang telah memindahtangankan sebagian atau seluruh bagian warisannya, tidak dapat minta pembatalan atas dasar adanya paksaan atau penipuan, bila pemindahtanganan itu terjadi setelah berhentinya paksaan itu atau setelah diketahuinya penipuan itu.	The co-heir, who has disposed of the entire allotment or part thereof, is not request nullification of the estate division, pursuant to force or deceit, if the disposal took place after the force ceased to have effect or after the discovery of the deceit. (Bw.1112-2,1327;Civ.892)
<b>Artikel 1116</b>	<b>Pasal 1116</b>	<b>Article 1116</b>
De regtsvordering tot vernietiging verjaart door het tijdsverloop van drie jaren, te rekenen van den dag der boedelscheiding (Bw. 1064, 1110, 1124).	Tuntutan hukum untuk pembatalan itu lewat waktu dengan lampaunya waktu tiga tahun, terhitung dari hari pemisahan harta peninggalan.	The legal claim for nullification is expire after a period of three years has lapsed, effective as of the date of the estate division. (Bw.1084, 1110, 1124)
<b>Artikel 1117</b>	<b>Pasal 1117</b>	<b>Article 1117</b>
De regtsvordering tot vernietiging heeft plaats opzigtelijk elke acte welke ten oogmerk heeft om den onverdeelden staat tusschen de mede-erfgenamen te doen ophouden, om het even of de acte onder den naam van koop en verkoop, ruiling, dading, of aanderzins, mogt verleden zijn.	Tuntutan hukum untuk pembatalan pemisahan meliputi setiap akta yang bertujuan untuk menghentikan keadaan tidak terbaginya harta peninggalan antara para sesama ahli waris, tidak peduli apakah akta itu dibuat dengan nama jual beli, tukar menukar, perdamaian, dan sebagainya.	The legal claim for nullification shall be made with respect to each deed the purpose of which is to divide the estate among the co-heirs, regardless of whether the deed is drafted as a deed of sale, purchase, exchange, or agreement and similar such deeds. However, if the estate division, or a similar deed, has been concluded, no nullification may be requested of an agreement which is made to eliminate the objections mentioned in the first deed. (Bw.1457,1541,1851,1858;Civ.888)
Doch wanneer de boedelscheiding, of eene daarmede gelijkstaande acte, is voltrokken, kan er geene vernietiging worden gevraagd van eene dading, welke mogt gemaakt zijn om de wezenlijke zwarigheden, in de eerste acte voorkomende, uit den weg te ruimen (Bw. 1457, 1541, 1851, 1858; Civ. 888).	Namun bila akta pemisahan harta peninggalan itu atau suatu akta yang sama dengan itu telah dilaksanakan, maka tidak dapat dimintakan pembatalan suatu perdamaian yang telah dibuat untuk menghilangkan keberatan-keberatan yang ada dalam akta yang pertama.	



**Artikel 1118**

De regtsvordering tot vernietiging der boedelscheiding wordt niet toegelaten tegen den verkoop van erfregt, zonder bedrog aan een of meerder mede-erfgenamen te hunnen bate of schade door de mede-erfgenamen of door een hunner gedaan (Bw. 1321, 1327, 1449, 1537; Civ. 889).

**Artikel 1119**

Geene herscheiding, na de vernietiging der boedelscheiding gedaan, kan nadeel toebrengen aan de regten bevorens wettiglijk door derden verkregen.

**Artikel 1120**

Alle afstand van het regt om vernietiging eener scheiding te vragen is van onwaarde (AB. 23).

**VIJFDE AFDEELING**

**Van boedelverdeeling, door bloedverwanten in de opgaande linie tusschen hunne afkomelingen onderling of tusschen dezen en hun langstlevenden echtgenoot gemaakt**

**Artikel 1121**

(Gew. S. 35-486) De bloedverwanten in de opgaande linie mogen bij uiterste wilsbeschikking, of bij notarieele akte, tusschen hunne afkomelingen onderling of tusschen dezen en hun langstlevenden echtgenoot de verdeeling en scheiding hunner goederen maken (Bw. 852, 852a, 875v., 893; Civ. 1075v).

**Artikel 1122**

Indien alle de goederen, welke de bloedverwant in de opgaande linie op den dag van zijn overlijden nalaat, niet in de verdeeling begrepen zijn geweest, zullen die niet verdeelde goederen volgens de wet worden verdeeld (Bw. 1066v., 1112; Civ. 1077).

**Artikel 1123**

Indien de verdeeling niet gemaakt is tusschen alle de kinderen, die ten tijde van het overlijden in leven zijn, en de afkomelingen der vooroverledene, zal de verdeeling geheel en al nietig zijn. Er kan eene nieuwe verdeeling in den wettelijken vorm worden gevorderd, het zij door de kinderen of afkomelingen die daarbij geen aandeel gekregen hebben, het zij zelfs door degenen tusschen welke de verdeeling gemaakt is (Bw. 1066; Civ. 1078).

**Artikel 1124**

(Gew. S. 35-486) De verdeeling overeenkomstig art. 1121 gemaakt, kan worden betwist uit hoofde van benadeeling, meer dan een vierde bedragende. Zij kan almede worden betwist, indien de verdeeling, en hetgeen met vrijstelling van inbreng is vooruit gemaakt, het wettelijk erfdeel van den een of ander der

**Pasal 1118**

Tuntutan hukum untuk pembatalan permisahan harta peninggalan tidak diperkenankan terhadap penjualan hak waris, tanpa adanya penipuan terhadap seorang sesama ahli waris atau lebih untuk keuntungan atau kerugian mereka oleh seseorang.

**Pasal 1119**

Pemisahan ulang harta peninggalan yang dilakukan setelah pembatalan pemisahan harta peninggalan, tidak dapat mendatangkan kerugian terhadap hak-hak yang telah diperoleh pihak ketiga secara sah sebelumnya.

**Pasal 1120**

Segala pelepasan hak untuk minta pembatalan suatu pemisahan tidaklah berlaku.

**BAGIAN 5**

**Pembagian Harta Peninggalan oleh Keluarga Sedarah dalam Garis ke Atas Antara Keturunan Mereka Atau di Antara Mereka ini dan Suami Atau Isteri Mereka yang Hidup Terlama**

**Pasal 1121**

Para keluarga sedarah dalam garis ke atas boleh melakukan pembagian dan pemisahan harta benda mereka, dengan surat wasiat atau dengan akta Notaris, di antara keturunan mereka atau di antara keturunan mereka ini dan suami atau isteri mereka yang hidup terlama.

**Pasal 1122**

Bila tidak semua barang yang ditinggalkan oleh keluarga dalam garis ke atas itu termasuk dalam pembagian itu, pada waktu dia meninggal, barang-barang yang tidak dibagi itu, harus dibagi menurut undang-undang.

**Pasal 1123**

Bila pembagian itu dilakukan bukan di antara semua anak-anak yang masih hidup pada waktu kematian itu dan para keturunan orang yang meninggal lebih dahulu, maka pembagian itu sama sekali batal, dan dapat dituntut pembagian baru dalam bentuk yang sah, baik oleh anak-anak atau keturunan yang tidak mendapat bagian, maupun oleh mereka yang telah mendapat bagian.

**Pasal 1124**

Pembagian yang telah dibuat sesuai dengan Pasal 1121, dapat dibantah berdasarkan timbulnya kerugian yang besamya melebihi seperempat bagian. Hal itu dapat juga dibantah, bila pembagian itu dan apa yang telah diberikan lebih dahulu dengan dibebaskan dan pemasukan, telah mengurangi legitieme portie untuk seorang keturunan atau

**Article 1118**

The legal claim for nullification of estate division is not be admitted in respect of the sale of a succession right, without any deceit to one or more of the co-heirs for their benefit or to their disadvantage by the co-heir or done by one of them. (Bw.1321,1327,1449,1537;Civ.889)

**Article 1119**

No re-division, implemented after the \*304 nullification of the estate division, may jeopardize rights previously legally acquired by third parties.

**Article 1120**

Any renunciation of the right to request nullification of a division shall be invalid. (AB.23)

**Section 5**

**Concerning estate division implemented by blood relatives in the ascending line among their descendants or between these and the surviving spouse**

**Article 1121**

(Amended by S.35-486) The blood relatives in the ascending line is by last will, or by notarial deed, among their descendants or between their descendants and the surviving spouse, determine the division and separation of their properties. (Bw.852,852a,875v.,893;Civ.1075v.)

**Article 1122**

If all the properties left upon the death of the blood relative in the ascending line, are not included in the division, then the undivided properties shall be distributed in accordance with the law. (Bw.1066v.,1112;Civ.1077)

**Article 1123**

If the division is not among all the children who were alive at the time of the testator's death, and his descendants, the division shall be deemed to be invalid. A new division in a legal format may be claimed, either by the children or descendants who did not receive their shares, and by the individuals among whom the division was made. (Bw.1066;Civ.1078)

**Article 1124**

(Amended by S.35-486) A division made in accordance with article 1121 may be disputed if the losses amount to more than one quarter. It may also be disputed, if the division, and any advance made with exemption from collation, is reduce the legal inheritance share of one or more descendants. The legal claim in accordance with this article, is expire after three years, effective from the date on which

afkomelingen mogt hebben verkort.

De regtsvordering, bij dit art. toegelaten, verjaart door een tijdsverloop van drie jaren, te rekenen van den dag waarop de erflater is overleden (Bw. 913v., 920v., 1084, 1086v., 1110, 1112, 1114v.; Civ. 1079).

#### Artikel 1125

(Gew. S. 35-486) De erfgenamen welke, om eene der redenen in het voorgaande art. uitgedrukt, de verdeeling betwisten, zullen de kosten, tot de schatting der goederen vereischt, moeten vooruitschieten, en die kosten zullen te hunnen laste blijven, indien hunne vordering ongegrond bevonden wordt (Rv. 58; Civ. 1080).

### ACHTTIENDE TITEL

#### Van onbeheerde nalatenschappen

#### Artikel 1126

Wanneer , bij het openvallen eener nalatenschap, zich niemand opdoet die daarop aanspraak maakt, of wanneer de bekende erfgenamen dezelve verwerpen, wordt de nalatenschap als onbeheerd beschouwd (Bw. 520, 832v., 1059, 1128, 1991; Civ. 811).

#### Artikel 1127

De weeskamer is van regtswege belast met het beheer over elke onbeheerde nalatenschap, in haar ressort opengevallen, onverschillig of die nalatenschap solvent of insolvent is. Zij is verplicht om, bij de aanvaarding van zoodanig beheer daarvan schriftelijk kennis te geven aan het openbaar ministerie bij den raad van justitie. (S. 72-208 art. 6).

In geval van verschil over het al of niet onbeheerd zijn eener nalatenschap, zal die raad hetzelve op verzoek van belanghebbenden of op voordragt van het openbaar ministerie, na dat de weeskamer zal zijn geraadpleegd, buiten vorm van geding beslissen (Bw. 417v., 1052v., 1130; Civ. 812; Wsk. 64, 73).

#### Artikel 1128

De weeskamer is verplicht om, na voorafgegane verzegeling, wanneer zij die mogt noodig achten, eene boedelbeschrijving op te maken, en de nalatenschap te beheeren en tot effenheid te brengen. (Wsk. 40, 64; Rv. 654).

Zij is verplicht om door oproepingen in openbare nieuwspapieren, of andere doelmatige middelen, de erfgenamen op te sporen. (Wsk. 67; S. 1856-73 art. 11).

Zij moet in regten optreden ten aanzien der regtsvorderingen die tegen de nalatenschap zijn aangevangen, en alle regten die den overledene toebehoorden uitoefenen en voortzetten, en doet rekening van haar beheer aan wien zulks behoort (Bw. 1010, 1130; Rv. 652v., 672, 675, 678v., 684, 698, 777; Wsk. 66, 68, 73; Civ. 813).

lebih.

Tuntutan hukum yang diperbolehkan dalam Pasal ini lewat waktu dengan lampainya jangka waktu tiga tahun, terhitung dari hari meninggalnya pewaris.

#### Pasal 1125

Para ahli waris yang karena salah satu alasan tersebut dalam pasal yang lalu membantah pembagian itu, harus membayar terlebih dahulu biaya yang diperlukan untuk penaksiran barang-barang itu, dan biaya itu tetap akan menjadi beban mereka, bila ternyata tuntutan mereka tidak beralasan.

### BAB XVIII

#### HARTA PENINGGALAN YANG TAK TERURUS

#### Pasal 1126

Bila pada waktu terbukanya suatu warisan tidak ada orang yang muncul menuntut haknya atas warisan itu, atau bila ahli waris yang dikenal menolak warisan itu, maka harta peninggalan itu dianggap tidak terurus.

#### Pasal 1127

Balai Harta Peninggalan, menurut hukum wajib mengurus setiap harta peninggalan tak terurus yang terbuka dalam daerahnya, tanpa memperhatikan apakah harta itu cukup atau tidak untuk melunasi utang pewarisnya. Balai itu, pada waktu mulai melaksanakan pengurusan, wajib memberitahukan hal itu kepada jawatan Kejaksaan pada Pengadilan Negeri. Dalam hal ada perselisihan tentang terurus tidaknya suatu harta peninggalan. Pengadilan itu atas permohonan orang yang berkepentingan atau atas saran jawatan Kejaksaan, setelah minta nasihat, Balai Harta Peninggalan akan mengambil keputusan tanpa persidangan.

#### Pasal 1128

Balai Harta Peninggalan setelah mengadakan penyegelan yang dianggap perlu, wajib untuk mengadakan pemerincian harta peninggalan itu, dan mengurusnya serta membereskannya.

Balai itu wajib untuk melacak para ahli waris, dengan cara memasang panggilan melalui surat kabar resmi, atau dengan cara lain yang lebih tepat. Balai itu harus bertindak dalam Pengadilan mengenai tuntutan-tuntutan hukum yang telah diajukan terhadap harta peninggalan itu, dan menjalankan serta melanjutkan hak-hak dari orang yang telah meninggal itu, dan memberikan perhitungan mengenai pengurusannya kepada orang yang seharusnya melakukan perhitungan itu.

the testator dies.  
(Bw.913v.,920v.,1084,1086v.,1110,1112,1114v.;Civ.1079)

#### Article 1125

(Amended by S.35-486) The heirs, who, for one of the reasons expressed in the previous article, dispute the division, is provide the costs required for the appraisal of the properties, and those costs shall be charged to them if their claim should prove to be unfounded. (Rv.58;Civ.1080)

### Chapter XVIII

#### Concerning un governed inheritances

#### Article 1126

In the event that an inheritance becomes available, and no one claims it, or if the known heirs reject it, the inheritance shall be regarded as un governed.  
(Bw.520,832v.,1059,1128,1991;Civ.811)

#### Article 1127

The orphans' chamber is by law be responsible for the government of each un governed inheritance, which has become available in their jurisdiction, regardless of whether the estate is solvent or insolvent. They shall be obligated to inform the prosecution counsel or the court of justice in writing of the acceptance of such government. (S.72-208 art.6) In the event of a dispute regarding whether the inheritance is un governed, the court is, at the request of the interested parties or upon the recommendation of the prosecution counsel, decide thereupon in the absence of a lawsuit, after having consulted the orphans' chamber. (Bw.417v.,1052v.,1130;Civ.812;Wsk.64,73)

#### Article 1128

The orphans' chamber shall be obligated to prepare an estate description, following the sealing, if it is deemed necessary, and to govern the estate and administer it. (Wsk.40,64;Rv.654) They shall be obligated to locate the heirs by summoning them in public newspapers or by other appropriate means. (Wsk.67;s.1856-73 art.11) They is appear in court in relation to the legal claims which have been filed against the inheritance, and they is exercise and continue all rights belonging to the \*308 deceased, and is give an account of their government to the rightful party. (Bw.1010,1130;Rv.652v.,672,675,678v.,684,698,777;Wsk.66,68,73; Civ.813)

<p style="text-align: center;"><b>Artikel 1129</b></p> <p>Indien zich, na verloop van drie jaren, te rekenen van het openvallen der nalatenschap, geen erfgenaam opdoet, zal de slotrekening moeten worden gedaan aan den lande, hetwelk bevoegd zal zijn om zich bij voorraad in het bezit der nagelaten goederen te doen stellen (Bw. 520, 832v., 835, 1059, 1967; Wsk. 73v.; Civ. 770v).</p>	<p style="text-align: center;"><b>Pasal 1129</b></p> <p>Bila setelah lampainya waktu tiga tahun terhitung dari saat terbukanya warisan itu, tidak ada ahli waris yang muncul, maka perhitungan penutupnya harus dibuat untuk negara, yang berwenang untuk menguasai barang-barang peninggalan itu untuk sementara.</p>	<p style="text-align: center;"><b>Article 1129</b></p> <p>In the event that no heir appears, within a period of three years following the date on which the inheritance became available, the final account shall be presented to the State, which shall be authorized to initially take possession of the inherited properties. (Bw.520,832v.,835,1059,1967;Wsk.73v.;Civ.770v.)</p>
<p style="text-align: center;"><b>Artikel 1130</b></p> <p>(Gew. S. 28-210) De bepalingen, voorkomende in de artt.1036, 1037, 1038, 1039 en 1041, zijn toepasselijk op het bewind over onbeheerde nalatenschappen (Bw. 1128; Civ. 814; Wsk. 67; Bb. 1540).</p>	<p style="text-align: center;"><b>Pasal 1130</b></p> <p>Ketentuan-ketentuan yang terdapat dalam Pasal-pasal 1036, 1037, 1038 dan 1041 berlaku terhadap pengurusan harta peninggalan yang tidak terurus.</p>	<p style="text-align: center;"><b>Article 1130</b></p> <p>(Amended by S.28-210) The stipulations mentioned in article 1036, 1037, 1038, 1039 and 1041 is apply to the government of ungoverned inheritances. (Bw.1128;Civ.814;Wsk.67;Bb.1540)</p>
<p><b>NEGENTIENDE TITEL</b></p> <p><b>Van bevoorregte schulden</b></p>	<p><b>BAB XIX</b></p> <p><b>PIUTANG DENGAN HAK MENDAHULUKAN</b></p>	<p><b>Chapter XIX</b></p> <p><b>Concerning Senior Debt</b></p>
<p><b>EERSTE AFDEELING</b></p> <p><b>Van bevoorrechte schulden in het algemeen</b></p>	<p><b>BAGIAN 1</b></p> <p><b>Piutang dengan Hak Didahulukan pada Umumnya</b></p>	<p><b>Section 1</b></p> <p><b>Concerning Senior Debts in General</b></p>
<p style="text-align: center;"><b>Artikel 1131</b></p> <p>Alle de roerende en onroerende goederen van den schuldenaar, zoo wel tegenwoordige als toekomstige, zijn voor deszelfs persoonlijke verbindtenissen aansprakelijk (Rv. 435v., 451v., 580v., 749v.; F. 19v.; Civ. 2092).</p>	<p style="text-align: center;"><b>Pasal 1131</b></p> <p>Segala barang-barang bergerak dan tak bergerak milik debitur, baik yang sudah ada maupun yang akan ada, menjadi jaminan untuk perikatan-perikatan perorangan debitur itu.</p>	<p style="text-align: center;"><b>Article 1131</b></p> <p>All movable and immovable properties of the debtor, either present or future, serve as securities for the personal obligations of the debtor.(Rv.435v.,451v.,580v.,749v.;F.19v.;Civ.2092)</p>
<p style="text-align: center;"><b>Artikel 1132</b></p> <p>Die goederen strekken tot gemeenschappelijken waarborg voor zijne schuldeischers; derzelve opbrengst wordt onder hen, pondspodsgelijk, naar evenredigheid van eens ieders inschuld, verdeeld, ten ware ter tusschen de schuldeischers wettige redenen van voorrang mogten bestaan (Bw. 1133; Rv. 482v., 547v.; Civ. 2093).</p>	<p style="text-align: center;"><b>Pasal 1132</b></p> <p>Barang-barang itu menjadi jaminan bersama bagi semua kreditur terhadapnya hasil penjualan barang-barang itu dibagi menurut perbandingan piutang masing-masing kecuali bila di antara para kreditur itu ada alasan-alasan sah untuk didahulukan.</p>	<p style="text-align: center;"><b>Article 1132</b></p> <p>The properties serve as joint guarantees for his creditors; the proceeds thereof is to be divided among the creditor in proportion to their loan, unless there exists a legal order of priority among the creditors. (Bw.1133;Rv.482v.,547v.;Civ.2093)</p>
<p style="text-align: center;"><b>Artikel 1133</b></p> <p>De voorrang tusschen schuldeischers spruit voort uit privilegie, uit pand, en uit onderzetting of hypotheek. (Oogstv).</p> <p>Van pand en onderzetting wort bij den twintigsten en een-en-twintigsten titel van dit boek gehandeld (Bw. 1134v., 1150v., 1162v.; K. 314, 316, 317, 318, 683; Civ. 2094).</p>	<p style="text-align: center;"><b>Pasal 1133</b></p> <p>Hak untuk didahulukan di antara para kreditur bersumber pada hak istimewa, pada gadai dan pada hipotek. Tentang gadai dan hipotek dibicarakan dalam Bab 20 dan 21 buku ini.</p>	<p style="text-align: center;"><b>Article 1133</b></p> <p>The seniority among creditors shall be based upon privilege, pledge and mortgage. (Oogtsv.)</p> <p>Pledge and mortgage shall be regulated in the twentieth and twenty first chapter of this book. (Bw. 1134v.,1150v.,1162v.;K.314,316,317,318,683;Civ. 2094)</p>
<p style="text-align: center;"><b>Artikel 1134</b></p> <p>Privilegie is een regt door de wet toegekend aan den eenen schuldeischer boven de anderen, alleen uit hoofde van den aard der schuld.</p> <p>Pand en hypotheek gaan boven privilegie, behalve in de gevallen waarin de wet uitdrukkelijk het tegendeel bepaalt (Bw. 1132, 1139, 1149v.; Civ. 2095).</p>	<p style="text-align: center;"><b>Pasal 1134</b></p> <p>Hak istimewa adalah suatu hak yang diberikan oleh undang-undang kepada seorang kreditur yang menyebabkan ia berkedudukan lebih tinggi daripada yang lainnya, semata-mata berdasarkan sifat piutang itu. Gadai dan hipotek lebih tinggi daripada hak istimewa, kecuali dalam hal undang-undang dengan tegas menentukan kebalikannya.</p>	<p style="text-align: center;"><b>Article 1134</b></p> <p>Privilege is a right acknowledged by the law applicable to one creditor over the other, based upon the nature of the debt. Pledge and mortgage are superior to privilege, with the exception of the circumstances in which the law expressly stipulates otherwise. (Bw.1132,1139,1149v.;Civ.2095)</p>
<p style="text-align: center;"><b>Artikel 1135</b></p>	<p style="text-align: center;"><b>Pasal 1135</b></p>	<p style="text-align: center;"><b>Article 1135</b></p>

Tusschen bevoorregte schuldeischers wordt de rang geregeld naar den verschillenden aard der voorrechten (Bw. 1138, 1147, 1149, 1181; K. 3162, 3172, 318; Civ. 2096).

#### Artikel 1136

Bevoorregte schuldeischers, die in denzelfden rang zijn, worden ponspondsgelijk betaald (Bw. 1149-2o'en 3o; Civ. 2097).

#### Artikel 1137

De voorrang van 'slands kas, van de vendukantoren en andere op hoog gezag daargestelde openbare instellingen, de orde waarin dezelve wordt uitgeoefend, en de tijd van deszelfs duur, worden geregeld door de bijzondere wettelijke verordeningen daartoe betrekkelijk.

Die van gemeenschappen of zederlijke lichamen, welke tot het heffen van lasten mogten geregtigd zijn of nader geregtigd worden, wordt geregeld door de op dat stuk reeds bestaende of nader vast te stellen verordeningen (Civ. 2098).

#### Artikel 1138

De privilegien hebben tot onderwerp, of zekere bepaalde goederen, of alle de roerende en onroerende goederen in het algemeen. De eerste hebben den voorrang boven laatstgemelde (Bw. 1139v., 1149v.; Civ. 2099v., 2103v).

### TWEEDE AFDEELING

#### Van de voorrechten gevestigd op zekere bepaalde goederen

#### Artikel 1139

De bevoorregte schulden op zekere bepaalde goederen zijn: (Bw. 1134, 1138; K. 80v., 3162, 3172, 318, 683; F. 230; Overg.bel. art. 19; Venn. 39; Verp. 33; Verm. 49; Loonb. 25; S. 33-516 art. 18).

1o. de geregtskosten uitsluitend veroorzaakt door de uitwinning van eene roerende of onroerende zaak. Deze worden uit de opbrengst van het uitgewonnen goed boven alle andere bevoorregte schulden, en zelfs boven pand en hypotheek, gekweten (Bw. 1134, 1149-1o; K. 80; S. 04-175; Rv. 524);

2o. de huur-penningen van onroerende goederen, de kosten van reparatie waartoe de huurder verplicht is, mitsgaders alles wat tot de nakoming van de huur-overeenkomst betrekking heeft (Bw. 1140v., 1583; Oogstv. 15\*);

3o. de nog onbetaalde koopprijs van roerende goederen (Bw. 1141, 1144, 1146, 1478);

4o. de kosten tot behoud eener zaak gemaakt (Bw. 575v., 1147v., 1150, 1157, 1364, 1728, 1752;

Antara pihak-pihak kreditur yang mempunyai hak didahulukan, tingkatannya diatur menurut sifat hak didahulukan mereka.

#### Pasal 1136

Para kreditur dengan hak didahulukan yang mempunyai tingkatan sama, dibayar secara berimbang.

#### Pasal 1137

Hak didahulukan milik negara, kantor lelang dan badan umum lain yang diadakan oleh penguasa, tata tertib pelaksanaannya, dan lama jangka waktunya, diatur dalam berbagai undang-undang khusus yang berhubungan dengan hal-hal itu. Hak didahulukan milik persekutuan atau badan kemasyarakatan yang berhak atau yang kemudian mendapat hak untuk memungut bea-bea, diatur dalam undang-undang yang telah ada mengenai hal itu atau yang akan diadakan.

#### Pasal 1138

Hak-hak istimewa itu dapat mengenai barang-barang tertentu, atau dapat juga mengenai semua barang-barang bergerak dan tak bergerak, pada umumnya. Yang pertama didahulukan daripada yang kedua.

### BAGIAN 2

#### Hak Didahulukan yang Dilekatkan pada Barang Tertentu

#### Pasal 1139

Piutang-piutang yang didahulukan atas barang-barang tertentu, ialah:

1. biaya perkara yang semata-mata timbul dari penjualan barang bergerak atau barang tak bergerak sebagai pelaksanaan putusan atas tuntutan mengenai pemilikan atau penguasaan. Biaya ini dibayar dengan hasil penjualan barang tersebut, lebih dahulu daripada segala utang lain yang mempunyai hak didahulukan, bahkan lebih dahulu daripada gadai hipotek;

2. uang sewa barang tetap, biaya perbaikan yang menjadi kewajiban penyewa serta segala sesuatu yang berhubungan dengan pemenuhan perjanjian sewa penyewa itu;

3. dibayar;

4. biaya untuk menyelamatkan suatu barang;

5. biaya pengerjaan suatu barang yang masih harus dibayar kepada pekerjanya; 6. apa yang diserahkan kepada seorang tamu rumah penginapan oleh pengusaha rumah penginapan sebagai pengusaha rumah

The order of priority between creditors is regulated in accordance with the different nature of the priorities. (Bw.1138,1147,1149,1181;K.316,317,318;Civ.2096)

#### Article 1136

Creditors having the same priority, shall be paid equally. (Bw.1149-2 and 3; Civ.2097)

#### Article 1137

The priority of the State's treasury, the auction offices and other public institutions stipulated by high authority, the order in which they are to be implemented, and the time of the duration, are regulated by the relevant special legal ordinances.

Associations or entities, which would have been authorized to or are further authorized to impose charges, are regulated by the ordinances already existing or to be further regulated. (Civ.2098)

#### Article 1138

The subject of the priorities may be specific assets or all movable and immovable assets in general. The specific assets have priority over the latter mentioned. (Bw.1139v.,1149v.; Civ.2099v.,2103v.)

### Section 2

#### Concerning priorities attached to certain specific assets

#### Article 1139

The priority of debts in respect of certain specific assets are as follows: (Bw.1134,1138;K.80v.,316,317,318,683;F.230;Overg.bel.art.19;Venn.39;Verp.33;Verm.49;Loonb.25;S.33-516 art.18)

1. court charges which specifically result from the disposal of a movable or immovable asset. These shall be paid from the proceeds of the sale of the assets over all other priority debts, and even over a pledge or mortgage; (Bw.1134,1149-1;K.80;S.04-175;Rv.524)

2. the rent from immovable assets, the costs incurred in the repairs for which the lessee is responsible, including anything related to the compliance with the provisions of the lease agreement; (Bw.1140v.,1583;Oogstv.15)

3. unpaid consideration for the sale of movable assets; (Bw.1141,1144,1146,1478)

4. the costs incurred in the maintenance of the property; (Bw.575v.,1147v.,1150,1157,1364,1728,1752;K.371)

K. 371);

5o. de kosten tot bearbeiding eener zaak aan den werkman verschuldigd (Bw. 575v., 1147, 1601v., 1608, 1616, 1752, 1812, 1968);

6o. hetgeen door eenen herbergier, als zoodanig, aan enen reiziger is geleverd (Bw. 1147, 1709, 1968);

7o. de vrachtlouen en bijkomende onkosten (Bw. 1147; K. 91v., 491, 493);

8o. hetgeen aan metselaars, timmerlieden en andere werkbazen is verschuldigd wegens den opbouw, aanbouw en de reparatien van onroerende goederen, mits de schuldvordering niet ouder zij dan drie jaren, en de eigendom van het perceel aan de schuldenaar zij verbleven (Bw. 1147, 1608, 1614v., 1971);

9o. de vergoedingen en betalingen waartoe openbare ambtenaren, uit hoofde van verzuim, misslagen, overtredingen en misdrijven, in de uitoefening hunner bediening gepleegd, gehouden zijn (Bw. 1147, 1225; Civ. 2102v).

#### Artikel 1140

De verhuurder kan zijn voorregt doen gelden op de vruchten welke door takken aan de boomen, of door wortels aan de grond, nog zijn vastgehecht; voorts op de ingeogste en nog niet ingeogste vruchten die zich op den bodem bevinden, en op al hetgeen op den bodem is, zoo tot stoffering van het gehuurde huis of der landhoeve, als tot bebouwing of gebruik van het land, zoo als het vee, de bouwgereedschappen en dergelijke; onverschillig of de hierboven gemelde voorwerpen al dan niet aan den huurder toebehooren. (Oogstv. 15\*).

Indien de huurder een gedeelte van het verhuurde goed aan deen ander wettig in huur heeft afgestaan, kan de verhuurder zijn voorregt op de voorwerpen, die zich in of op dat gedeelte bevinden, niet verder doen gelden, da alleen in evenredigheid van het door den tweeden huurder overgenomen gedeelte, en voor zoo verre de laatstgemelde niet mogt kunnen aantoonen zijne hurpenningen volgens de overeenkomst te hebben voldaan (Bw. 500, 506v., 512, 517, 1139-2o, 1559, 1581v., 1589v.; Rv. 752; Civ. 1753, 2102-1o).

#### Artikel 1141

Niettemin worden de nog verschuldigde koopprijs van gekochte zaden en de nog verschuldigde kosten van den oogst van het loopende jaar, bij voorrang bove den verhuurder, betaald uit de opbrengst van den oogst, en de nog niet betaalde koopprijs van gereedschappen uit de opbrengst van die gereedschappen (Bw. 1144v.; Civ. 2102-1o).

#### Artikel 1142

De verhuurder kan de roerende goederen waarop hem bij artikel 1140 voorregt is

penginapan;

6. upah pengangkutan dan biaya tambahan lain;

7. apa yang masih harus dibayar kepada seorang tukang batu, tukang kayu dan tukang lain karena pembangunan, penambahan dan perbaikan barang-barang tak bergerak, asalkan piutang itu tidak lebih lama dari tiga tahun, dan hak milik atas persil yang bersangkutan masih tetap ada pada si debitur;

8. penggantian dan pembayaran yang dipikul oleh pegawai yang memangku jabatan umum karena kelalaian, kesalahan, pelanggaran dan kejahatan yang dilakukan dalam melaksanakan tugasnya.

5. the wages owing to laborers for the work carried out to the property; (Bw.575v.,1147,1601v.,1608,1616,1752,1812,1968 )

6. anything delivered to a traveler by an innkeeper; (Bw.1147,1709,1968)

7. freight costs and additional charges; (Bw.1147;K.91v.,491,493)

8. any amount due to bricklayers, carpenters and other workmen as a result of the renovation, addition to and repairs of immovable assets, including a debt which is in existence for not more than three years, and the title to a plot which has been held by the debtor; (Bw.1147,1608,1614v.,1971)

9. the compensation and payment for which public officials are responsible, due to negligence, error, violations and misdemeanor, which were committed during the course of their service. (Bw.1147,1225;civ.2102v.)

#### Pasal 1140

Orang yang menyewakan dapat melaksanakan hak didahulukan atas buah-buah yang masih bergantung pada cabang-cabang di pohon, atau yang masih terikat erat oleh akar-akar pada tanah; dan juga atas buah-buah baik yang sesudah dipanen maupun yang belum dipanen dan masih berada di atas tanah, pula atas sesuatu yang ada di atas tanah, baik untuk menghias rumah atau kebun yang disewa, maupun untuk menggarap atau menggunakan tanah itu, seperti: ternak, perkakas-perkakas pembangunan dan sebagainya tak peduli apakah barang-barang yang disebutkan di atas milik penyewa atau bukan.

Bila penyewa melepaskan sebagian dari barang yang disewanya untuk disewakan kembali secara sah kepada orang lain, maka orang yang menyewakan tidak dapat melaksanakan hak didahulukan atas barang-barang yang ada di atas dan di dalam bagian itu lebih daripada menurut perbandingan bagian yang disewa oleh penyewa kedua itu, sekedar si penyewa kedua tidak dapat menunjukkan bahwa dia telah melunasi uang sewanya menurut perjanjian.

#### Pasal 1141

Namun demikian, harga pembelian bibit yang masih terutang dan biaya panenan yang sedang berjalan yang belum dibayar, harus dibayar dari hasil panenan itu dengan mendahulukannya dari piutang orang yang menyewakan, sedangkan harga pembelian perkakas yang belum dibayar harus dari hasil penjualan perkakas itu.

#### Pasal 1142

Pihak yang menyewakan dapat menyita barang-barang bergerak, yang atasnya ia

#### Article 1140

A lessor may apply his privilege to the fruit which are still attached to the branches of the trees, or by roots to the ground; furthermore, he is also have priority in respect of the harvested fruit and fruit due to be harvested which are still on the ground, and anything on the ground, either to furnish the leased house or the orchard, for the planting or use of the land, such as cattle, the farming equipment and the like; regardless of whether or not the objects mentioned above belong to the lessee. (Oogstv.15) If the lessee has legally sub-leased part of the leased property to another individual, the lessor can no longer apply his privilege to objects which are found in or on such part only which comprises the part which has been sub-leased, and only insofar as the sub-lessee can prove compliance with the rent obligations in accordance with the lease agreement. (Bw.500,506v.,512,517,1139-2, 1559, 1581v., 1589v.; Rv.752;Civ.1753,2102-1)

#### Article 1141

The sale price still due in respect of purchased seeds and the costs incurred in respect of the harvest of the current year, shall be paid from the proceeds of the harvest, and the unpaid purchase price for equipment from the proceeds of such equipment and payment of such is have priority over the outstanding rent to the lessor. (Bw.1144v.;Civ.2102-1)

#### Article 1142

The lessor may seize the movable assets to which he is privileged in article 1140, if such

toegestaan, in beslag nemen, indien dezelve buiten zijne toestemming vervoerd zijn; en hij behoudt daarop zijn voorregt, al ware dezelve ook aan eenen derde, door in pandgeving, of op eene andere wijze, verbonden, mits hij die voorwerpen geregteijk hebbe opgeëischt binnen den tijd van veertig dagen na het vervoeren der roerende goederen tot eene landhoeve behoorende, en binnen den tijd van veertien dagen, indien het zaken betreft welke tot stoffering van een huis hebben verstrekt (Bw. 1134, 1150; Rv. 751v.; Oogstv. 15\*; Civ. 2102-1o).

#### Artikel 1143

Het voorregt van den verhuurder strekt zich uit tot de vervallen huur- en pachtpenningen, gedurende de laatste drie jaren en het loopende jaar (Civ. 2102-1o).

#### Artikel 1144

De verkoper nvan roerende en nog onbetaalde goederen kan zijn voorregt doen gelden op den koopprijs van die goederen, indien zij zich nog in handen van den schuldenaar bevinden, zonder onderscheid of hij die goederen op tijd of zonder tijdsbepaling verkocht heeft (Bw. 509v., 513, 1141, 1146, 1478v., 1517; Civ. 2102-4o).

#### Artikel 1145

(Gew. S. 38-276) Indien de verkoop zonder tijdsbepaling gedaan is, heeft de verkoper zelfs de bevoegdheid om de goederen terug te eischen, zoo lang deze zich in handen van den kooper bevinden, en het weder-verkopen daarvan te beletten, mits de terugëisching geschiede binnen dertig dagen na de aflevering (Bw. 574; K. 244; F. 230; Civ. 2102-1o).

(Toeg. S. 38-276) De artt. 231, 233, 234, 236 en 237 van het Wetboek van Koophandel vinden overeenkomstige toepassing.

#### Artikel 1146

De verkoper kan evenwel zijn regt niet uitoefenen dan na den verhuurder van het huis of van de landhoeve, ten ware bewezen zij dat de verhuurder kennis droeg dat de meubelen en verdere goederen, voor het huis of de landhoeve dienende, door den huurder niet waren betaald (Bw. 1141, 1144; Civ. 2102-4o).

#### Artikel 1146a

(Ing. S. 38-276) Het recht van den verkoper vervalt, indien de goederen, na zich in het bezit van den oorspronkelijken kooper of van iemand van zijnentwege te hebben bevonden, door eenen derde te goeder trouw zijn gekocht en aan denzelfden afgeleverd.

Ingeval echter de koopprijs nog niet door dien derde betaald is, kan de oorspronkelijke verkoper de gelden tot aan het beloop zijner rekening voor zich vorderen, mits de vordering geschiede binnen den tijd van zestig dagen na de oorspronkelijke aflevering (Bw. 1144v., 1341; K. 230v).

mempunyai hak didahulukan menurut Pasal 1140, bila barang itu diangkut tanpa izinnnya, dan ia tetap mempunyai hak didahulukan atasnya, sekalipun barang itu terikat pada pihak ketiga, karena digadaikan, atau karena soal lain, asalkan ia menuntutnya lewat pengadilan dalam waktu empat puluh hari setelah barang bergerak yang diperuntukkan bagi perkebunan diangkut, atau dalam waktu empat belas hari sejak saat diangkutnya barang perhiasan sebuah rumah.

#### Pasal 1143

Hak didahulukan pihak yang menyewakan meliputi segala uang sewa yang sudah dapat ditagih selama tiga tahun terakhir dari tahun yang berjalan.

#### Pasal 1144

Penjual barang bergerak yang belum mendapat pelunasan dapat melaksanakan hak didahulukan atas uang pembelian barang itu, bila barang-barang itu masih berada di tangan debitur, tanpa memperhatikan apakah ia telah menjual barang-barang itu dengan tunai atau tanpa penentuan waktu.

#### Pasal 1145

Bila penjualan barang itu dilakukan dengan tunai, maka penjualan mempunyai wewenang untuk menuntut kembali barang-barangnya, selama barang-barang itu masih berada ditangan pembeli, dan menghalangi dijualnya barang itu lebih lanjut, asalkan penuntutan kembalinya barang itu dilakukan dalam waktu tiga puluh hari setelah penyerahannya.

#### Pasal 1146

Namun penjual itu tidak dapat melaksanakan haknya lebih dahulu daripada orang yang menyewakan rumah atau perkebunan itu, kecuali bila dapat dibuktikan bahwa yang menyewakan itu tahu, bahwa perabot-perabot rumah itu dan barang lainnya yang diperuntukkan bagi rumah atau kebun itu, tidak dibayar oleh si penyewa itu.

#### Pasal 1146a

Hak penjual hapus, bila barang-barang itu, setelah berada dalam penguasaan pembeli semula atau kekuasaannya, dibeli dengan itikad baik oleh pihak ketiga dan telah diserahkan kepadanya. Akan tetapi bila uang pembelian itu belum dibayar oleh pihak ketiga itu, penjual semula dapat menuntut uang itu sampai memenuhi jumlah tagihannya, asalkan tagihan itu dilakukan dalam waktu enam puluh hari setelah penyerahan semula.

have been moved without his consent; and he is retain this privilege, notwithstanding that these assets may be tied to a third party, by pledge or in any other manner, provided that he has legally claimed the objects within a period of forty days following the moving of the movable assets belonging to the orchard, and within fourteen days if the assets were used for the furnishing of the house. (Bw.1134,1150;Rv.751v.;Oogstv.15;Civ.2102-1)

#### Article 1143

The privilege of the lessor is extend to the amount of rent due under a lease, for the duration of the last three years inclusive of the current one. (Civ.2102-1)

#### Article 1144

The seller of the movable and unpaid assets may apply his priority to the sale price of the assets, if they are still in the possession of the debtor, without distinguishing between whether he has sold the assets in time or without any time limits. (Bw.509v.,513,1141,1146,1478v.,1517;Civ.2102-4)

#### Article 1145

(Amended by S.38-276) If the sale was not subject to any time limits, the seller is have the authority to re-claim the assets, to the extent they are still in the possession of the buyer, and to prevent the re-sale thereof, provided the reclamation occurs within thirty days after the delivery. (Bw.574; K.244; F.230; Civ.2102-1) (Supplemented by S.38-276) Articles 231, 233, 234, 236 and 237 of the Commercial Code is also apply in this regard.

#### Article 1146

The seller, however, can only exercise his right after the right of the lessor of the house or the farm, unless it is proven that the lessor was aware that the furniture and other assets, to be used for the house or the orchard, have not been paid for by the lessee. (Bw.1141,1144;Civ.2102-4)

#### Article 1146a

(Supplemented by S.38-276) The right of the buyer is lapse, if the assets, after having been in the possession of the original buyer or his representative, are purchased by a third party in good faith and delivered to him. If, however, the consideration for the sale has not been paid by such third party, then the original seller may claim the money in the amount of his sale price, provided that the claim is take place within a period of sixty days \*313 following the original delivery. (Bw.1144v., 1341; K. 230v.)

**Artikel 1147**

De voorregten vermeld bij art. 1139, No. 4, 5, 6, 7, 8 en 9, worden uitgeoefend als volgt:

die van No. 4, op de zaak tot welker behoud de kosten zijn gemaakt;

die van No. 5, op de zaak die bearbeid is;

die van No. 6, op de goederen die door den reiziger in de herberg zijn gebragt;

die van No. 7, op het vervoerde goed;

die van No. 8, op de opbrengst van het opgebouwde, aangebouwde of herstellde perceel;

die van No. 9, op het bedrag van de door de ambtenare gestelde zekerheid, en de daarop verschuldigde rente (Bw. 1148, 1830; Civ. 2102-3o-7o; Bb. 316).

**Pasal 1147**

Hak-hak didahulukan yang tercantum dalam Pasal 1139 nomor 4, 5, 6, 7, 8 dan 9 dilaksanakan sebagai berikut:

yang tersebut pada nomor 4, atas barang yang untuk penyelamatan telah dikeluarkan biaya;

yang tersebut pada nomor 5, atas barang yang telah digarap;

yang tersebut pada nomor 6, atas barang-barang yang telah dibawa ke rumah penginapan oleh tamu rumah penginapan;

yang tersebut pada nomor 7, atas barang-barang yang diangkut;

yang tersebut pada nomor 8, atas hasil dan penjualan persil yang telah dibangun, ditambah atau diperbaiki;

yang tersebut pada nomor 9, atas jumlah yang dijamin oleh pegawai termaksud, dan bunga yang belum dibayar untuk itu.

**Article 1147**

The priorities mentioned in articles 1139, No.4, 5, 6, 7, 8 and 9 shall be implemented as follows: No.4, in relation to the asset for which maintenance costs are incurred; No.5, in relation to the asset on which works have been carried out; No.6, in relation to the assets which have been carried to the inn by the traveler; No.7, in relation to the transported asset; No.8, in relation to the proceeds of the renovated, extended or repaired parcel plot of land; No.9, in relation to the amount of the security put up by the officials, and the interest accrued thereon. (Bw.1148,1830;Civ,2102-3-7;Bb.316)

**Artikel 1148**

Indien onderscheiden bevoorregte schuldeischers, van welke in deze afdeeling wordt melding gemaakt, mogten te zamen loopen, hebben de onkosten, die gemaakt zijn tot behoud van het goed, den voorrang, indien dezelve gemaakt zijn na het tijdstip waarop de overige bevoorregte schulden zijn geboren (Bw. 1139-4o, 1728).

**Pasal 1148**

Jika beberapa kreditur dengan hak didahulukan seperti yang tercantum dalam bagian ini muncul bersama, maka biaya-biaya yang telah dikeluarkan untuk penyelamatan barang itu mendapat hak didahulukan, bila biaya itu dikeluarkan setelah timbul utang-utang lain yang mempunyai hak didahulukan.

**Article 1148**

If several priority creditors, mentioned in this section, appear together at the same time, then the costs incurred in the maintenance of the assets, is have priority, in the event that they have been incurred after the time at which the other priority debts came into existence.

**DERDE AFDEELING****Van de voorregten op alle de roerende en onroerende goederen in het algemeen****Artikel 1149**

De bevoorregte inschulden op alle de roerende en onroerende goederen in het algemeen zijn de hierna vermelde, en worde in de volgende order verhaald: (Bw. 1138v).

1o. de geregtskosten, uitsluitend veroorzaakt door uitwinning en boedelredding; deze hebben voorrang boven pand en hypotheek (Bw. 1139-1o; F. 175; Rv. 524, 913; S. 08-13 art. 39; Venn. 39; Verp. 33; Venduregl. 24\*; Overg.bel. art. 19; Verm. 49; Loonb. 25; S. 33-516 art. 18);

2o. de begrafeniskosten, behoudens bevoegdheid des regters om dezelve te verminderen, indien zij bovenmatig zijn (Bw. 1136);

3o. alle kosten van de laatste ziekte (Bw. 906, 1136, 1969);

4o. (Gew. S. 26-335 jjs. 458, 565, 27-108; 27-31 jjs. 390, 421; 32-496; 38-380, 622; 39-256, 292, 545; 40-447 jo. 556) het loon van arbeiders over het verschenen jaar, en hetgeen over het loopende jaar verschuldigd is, benevens het

**BAGIAN 3****Hak Didahulukan atas Segala Barang Bergerak dan Barang Tetap pada Umumnya****Pasal 1149**

Piutang-piutang atas segala barang bergerak dan barang tak bergerak pada umumnya adalah yang disebut di bawah ini, dan ditagih menurut urutan berikut ini:

1. biaya perkara yang semata-mata timbul dari penjualan barang sebagai pelaksanaan putusan atas tuntutan mengenai pemilikan atau penguasaan, dan penyelamatan harta benda; ini didahulukan daripada gadai dan hipotek;

2. biaya penguburan, tanpa mengurangi wewenang Hakim untuk mengurangnya, bila biaya itu berlebihan;

3. segala biaya pengobatan terakhir;

4. upah para buruh dari tahun yang lampau dan apa yang masih harus dibayar untuk tahun berjalan, serta jumlah kenaikan upah menurut Pasal 160 q; jumlah pengeluaran buruh yang dikeluarkan/dilakukan untuk majikan; jumlah yang masih harus dibayar oleh majikan kepada buruh berdasarkan Pasal 1602 v alinea keempat Kitab Undang-undang Hukum Perdata ini atau Pasal 7 ayat (3)

**Section 3****Concerning the priorities in respect of all movable and immovable assets in general****Article 1149**

The priority loans in regard to the movable and immovable assets in general is be as follows and is be claimed in the following order: (Bw.1138v.) 1. the legal charges, exclusively caused by sale and saving of the estate; these is have priority over pledges and mortgages; (Bw.1139-1;F.175;Rv.524,913;S.08-13 art.39;Venn.39;Verp.33;Vendu-regl.24;Overg.bel.art.19;Verm.49;Loonb.25;S.33-516 art.18) 2. the funeral charges, if they are excessive, without prejudice to the authority of the judges; (Bw.1136) 3. all costs incurred in relation to the last illness; (Bw.906,1136,1969) 4. (Amended by S.26-335 see also 458,565,27-108;27-31 see also 390,421;32-496;38-380,622;39-256,292,545;40-447 see also 556) laborers' wages during the last year and that which is due for the current year, including the amount of any raise of such wage pursuant to article 1602q; the amount of expenses incurred by a laborers for the employer; the amount owed by the employer to a laborer pursuant to article 1602v., par.4 of this Civil Code as well as article 7, paragraph 3 of the "Supplementary Planters Regulation", the amount owed by the employer to a laborer at the termination of his service pursuant to article 16038 or 16038 bis;

bedrag der verhooping van dat loon ingevolge art. 1602q; het bedrag der uitgaven door den arbeider voor den werkgever gedaan; het bedrag door den werkgever krachtens art. 1602v, lid 4 van dit Wetboek dan wel art. 7 lid 3 der 'Aancullende Plantersregeling' aan den arbeider verschuldigd; het bedrag door den werkgever bij het einde der dienstbetrekking krachtens art. 1603s of 1603s bis aan den arbeider verschuldigd; het bedrag door den werkgever bij overlijden van den arbeider krachtens art. 13, lid 4 der 'Aancullende Plantersregeling' aan diens gezin verschuldigd; hetgeen de werkgever ingevolge de 'Ongevallenregeling 1939' of de Schepelingen-Ongevallenregeling 1940 aan den arbeider of schepeling of hun nagelaten betrekkingen verschuldigd is mitsgaders de schuldvordering krachtens de Terugzendingsregeling arbeiders 1939 (Bw. 1969);

5o. de schuldvordering wegens levering van levensmiddelen, gedaan aan den schuldenaar en deszelfs huisgezin, gedurende de laatste zes maanden (Bw. 821, 1971);

6o. de schuldvorderingen van kostschoolhouders voor het laatste jaar (Bw. 1969);

7o. (Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421; 38-622) de schuldvordering van minderjarigen of onde curatele gestelden ten laste van hunne voogden en curators, ter zake van derzelve beheer, voor zooverre dezelve niet kunnen worden verhaald uit de hypotheeken of andere zekerheid, welke naar aanleiding van den vijftienden titel van het eerste boek van dit wetboek verschuldigde uitkeeringen tot onderhoud en povoeiding hunner minderjarige wettige kinderen (Bw. 335, 413, 452; F. 230; Civ. 2101, 2104).

Bij ord. v. 12 Oct. 1871, S. 71-150 is bepaald:

Art. 1. De schuldvorderingen van den Staat voortspruitende uit voor schotten, gegeven op grond van art. 49 (thans: 42) der Wet van 23 April 1864 (I.S. 106) (Ind. Comptabiliteitswet) zijn bevoorregte inschulden op al de roerende en onroerende goederen in het algemeen.

Zij volgen onmiddellijk in orde op de bevoorregte inschulden vermeld in art. 1149 van het Burgerlijk Wetb.

Art. 1. Met voorschotten worden gelijk gesteld de materiele verstrekkingen uit 's Lands pakhuizen en magazijnen.

Art. 3. De bepaling van art. 1 oefent goen invloed uit op den voorrang, door de bijzondere wettelijke veroreningen aan den Staat toegekend op het bedrag van den borgtocht van komptabele ambtenaren.

Bij S. 32-496 art. II is bepaald: Het Land heeft voor zijn vorderingen tegen den werkgever krachtens art. 23 lid (6) der Koelie-ord. 1931 (S. No. 94) dan wel krachtens art. 3 lid (3) van het

"Peraturan Perburuhan Di Perusahaan Perkebunan"; jumlah yang masih harus dibayar oleh majikan pada akhir hubungan kerja berdasarkan Pasal 1603 s bis kepada buruh; jumlah yang masih harus dibayar majikan kepada keluarga seorang buruh karena kematian buruh tersebut berdasarkan Pasal 13 ayat (4) "Peraturan Perburuhan Di Perusahaan Perkebunan"; apa yang berdasarkan "Peraturan Kecelakaan 1939" atau "Peraturan Kecelakaan Anak Buah Kapal 1940" masih harus dibayar kepada buruh atau anak buah kapal itu atau ahli waris mereka beserta tagihan utang berdasarkan "Peraturan tentang Pemulangan Buruh yang diterima atau dikerahkan di Luar Negeri";

5. piutang karena penyerahan bahan-bahan makanan, yang dilakukan kepada debitur dan keluarganya selama enam bulan terakhir;

6. piutang para pengusaha sekolah berasrama untuk tahun terakhir;

7. piutang anak-anak yang masih di bawah umur atau dalam pengampuan wali atau pengampuan mereka berkenaan dengan pengurusan mereka, sejauh hal itu tidak dapat ditagih dari hipotek-hipotek atau jaminan lain yang harus diadakan menurut Bab 15 Buku Pertama Kitab Undang-undang Hukum Perdata ini, demikian pula tunjangan untuk pemeliharaan dan pendidikan yang masih harus dibayar oleh para orangtua untuk anak-anak sah mereka yang masih di bawah umur.

the amount due by the employer to a laborer's family upon the worker's death, pursuant to article 13 paragraph 4 of the "Supplementary Planters Regulation"; whatever the employer, pursuant to the "1939 Accident Regulation" or the Ship Crew Accident Regulation 1949 is due to a laborer or ship crew or surviving relations including the debt claim pursuant to the 1939 Returned Laborers Regulations; (Bw.1969) 5. the debt claim against delivery of food to the debtor and his family, during the last six months; (Bw.821,1971) 6. the debt claims of boarding schools for the most recent year; (Bw.1969) 7. (Amended by S.27-31 see also 390,421;38-622) the debt claims of minors or individuals under conservatorship filed against their guardians and conservators, in respect of their management, to the extent that this cannot be compensated for by the mortgages or other security, which were put up pursuant to the fifteenth chapter of the first book of this civil code, including the payments due by the parents pursuant to the first book for the support and education of their minor legally acknowledged children. (Bw.335,413,452;F.230;Civ,2101,2104)

The following is stipulated pursuant to the ordinance of October 12, 1871, S.71-150:

\*315 Art.1. The debt claims of the State, resulting from advances made pursuant to article 49 (now:42) of the Law of April 23, 1864 (I.S.106) (Ind.Cometabiliteitswet law) is be priority loans with regard to all movable and immovable assets in general. They is immediately follow in order the priority loans mentioned in article 1149 of the Civil Code. Art.2. The supply of material from the State's storage facilities and warehouses is be regarded as an advance. Art.3. The stipulation in article 1 is not affect the priority extended to the State by the special legal ordinances in respect of the amount of security provided by officials. Pursuant to S.32-496 article II the following is stipulated: The State is, in respect of all its claims against the employer pursuant to article 23 paragraph (6) of the Koelie-ord.1931 (S.No.94) as well as pursuant to article 3 paragraph 3 of the stipulation in "The Second" of the ordinance of October 3,1911 (S.No.540), have priority over all movable and immovable assets of the employer, taking rank after the priority debts mentioned in article 1149 of the Civil Code.



bepaalde onder 'Ten tweede' der ord. v. 3 Oct. 1911 (S. No. 540) voorrecht op alle roerende en onroerende goederen van dien werkgever, rangnemende na de in art. 1149 v. h. B. W. genoemde bevoorrechte schulden.

## TWINTIGSTE TITEL

### Van pand

#### Artikel 1150

Pand is een regt hetwelk de schuldeischer verkrijgt op eene roerende zaak, die hem door den schuldenaar, of door een ander in deszelfd naam, tot zekerheid der schuld, is ter hand gesteld, en dat aan den schuldeischers de bevoegdheid geeft om zich bij voorkeur boven de andere schulderischers uit die zaak te doen betalen; met uitzondering van den kosten van uitwinning en van de onkosten die, na de in pandgeving, tot behoud van de zaak gemaakt zijn, en welke den voorrang zullen hebben (Bw. 528, 1133v., 1139-1o' en 4o, 1147, 1149-1o, 1157, 1830; K. 314, 365, 371; F. 56v., 230-1o; Sw. 509; Civ. 2071, 2073; S. 03-402 jo. 28-64, 82; 21-28, 148, 420; 08-13; Verp. 33; Octr. 40; Venn. 39; Overg.bel. art. 19; Verm. 49; Loonb. 25; S. 33-516 art. 18).

Bij S. 75-258 zijn de artt. 1151-1156 vervangen door de volgende bepalingen:

#### Artikel 1151

Pandovereenkomst wordt bewezen door alle middelen, die voor het bewijs der hoofdverbindtenis zijn toegelaten (Bw. 1866v.; Civ. 2074).

#### Artikel 1152

Pandregt op lichamelijke roerende zaken en op inschulden aan toonder wordt gevestigd door het brengen van het pand onder de magt van den schuldeischer of van een derde, omtrent wien partijen zijn overeengekomen.

Het is niet bestaanbaar op zaken, die in de magt van den schuldenaar of den pandgever worden gelaten of met den wil van den schuldeischer terugkeeren.

(Gew. S. 17-497) Het gaat te niet, wanneer het pand uit de magt van de pandhouder geraakt is het echter door dezen verloren of aan hem ontvreemd, dan heeft hij het regt van terugvordering bij art. 1977, tweede lid, bedoeld, en wordt bij terugbekoming van het pand, het pandregt geacht nooit verloren te zijn geweest.

De onbevoegdheid van den pandgever om over de zaak te beschikken, kan aan een schuldeischer, die haar in pand heeft genomen, niet worden tegengeworpen, onverminderd het regt tot terugvordering van hem, die de zaak verloren heeft of van wien zij is ontvreemd (Bw. 582, 613, 1441, 1474; Civ. 2076).

#### Artikel 1152 bis

## BAB XX

### GADAI

#### Pasal 1150

Gadai adalah suatu hak yang diperoleh kreditur atas suatu barang bergerak, yang diserahkan kepadanya oleh kreditur, atau oleh kuasanya, sebagai jaminan atas utangnya, dan yang memberi wewenang kepada kreditur untuk mengambil pelunasan piutangnya dan barang itu dengan mendahului kreditur-kreditur lain; dengan pengecualian biaya penjualan sebagai pelaksanaan putusan atas tuntutan mengenai pemilikan atau penguasaan, dan biaya penyelamatan barang itu, yang dikeluarkan setelah barang itu sebagai gadai dan yang harus didahulukan.

#### Pasal 1151

Perjanjian gadai harus dibuktikan dengan alat yang diperkenankan untuk membuktikan perjanjian pokoknya.

#### Pasal 1152

Hak gadai atas barang bergerak yang berwujud dan atas piutang bawa timbul dengan cara menyerahkan gadai itu kepada kekuasaan kreditur atau orang yang memberikan gadai atau yang dikembalikan atas kehendak kreditur. Hak gadai hapus bila gadai itu lepas dari kekuasaan pemegang gadai. Namun bila barang itu hilang, atau diambil dari kekuasaannya, maka ia berhak untuk menuntutnya kembali menurut Pasal 1977 alinea kedua, dan bila gadai itu telah kembali, maka hak gadai itu dianggap tidak pernah hilang.

Hal tidak adanya wewenang pemberi gadai untuk bertindak bebas atas barang itu, tidak dapat dipertanggungjawabkan kepada kreditur, tanpa mengurangi hak orang yang telah kehilangan atau kecurigaan barang itu untuk menuntutnya kembali.

#### Pasal 1152 bis

## Chapter XX

### Concerning pledges

#### Article 1150

A pledge is a right which is obtained by a creditor in a movable asset, which has been provided to him by the debtor or his representative, to secure a debt, and which entitles the creditor priority over the other creditors with regard to the settlement of the debt; with the exception of the costs incurred in the sale of the asset and the costs incurred after the pledge, for the maintenance of the asset, which is have priority. (Bw.528,1133v.,1139-1 and 4,1147,1149-1,1157,1830;K.314,365,371;F.56v.,230-1;Sw.509;Civ.2071,2073;S.03-402 see also 28-64,82;21-28,148,420;08-13; Verp.33; Octr.40; Venn.39; Overg.bel.art.19;Verm.49; Loonb.25; S.33-516 art.18) Pursuant to S.75-258, articles 1151-1156 are replaced by the following stipulations:

#### Article 1151

A pledge agreement is proven by the same means as those used for proving a principal agreement. (Bw.1866v.; Civ.2074)

#### Article 1152

A pledge right in respect of tangible movable assets and debts payable to bearer shall be established by placing the pledge in the power of the creditor or a third party, who has been mutually agreed upon by the parties. It is not apply to assets, which are left in the power of the debtor or the pledgor, or which shall be returned if the creditor so desires. (Amended by S.17-497) It becomes void, if the pledge is no longer controlled by the pledgee. In the event that this occurs as a result of loss or transfer, he is have the right to reclaim pursuant to article 1977, paragraph 2, and upon the return of the assets pledged, the pledge right shall be considered to have never been lost. The absence of authority of the pledgee to dispose of the assets cannot be denied by the creditor who has taken such assets in pledge, without prejudice to the right to reclaim by the individual who has lost the asset or from whom it was taken. (Bw.852, 613,1441,1474; Civ.2076)

#### Article 1152 bis

Tot vertiging van pandregt op papier aan order, wordt, behalve het endorsement, de overgaaf van het papier gevorderd (K. 110v., 176, 191v., 457, 508, 531v.).

#### Artikel 1153

Pandregt op onligxhamelijke roerende zaken, met uitzondering van papier aan order of aan toonder, wordt gevestigd door kennisgeving der verpanding aan hem, tegen wien het in pand gegeven regt moet worden uitgeoefend. Door dezen kan vn die kennisgeving en van de toestemming des pandgevers een schriftelijk bewijs worden gevorderd (Bw. 613; Civ. 2075; Octr. 40; Octr. Regl. 18, 20f, h; enz).

#### Artikel 1154

De schuldeischer mag, in geval de schuldenaar of de pandgever niet aan zijne verplichtingen voldoet, zich het pand niet toeigenen.

Alle hiermede strijdige bedingen zijn nietig (AB. 23; Bw. 1155v., 1178; Civ. 2078).

#### Artikel 1155

Wanneer door partijen niet anders is overeengekomen, is de schuldeischer, ingeval de schuldenaar of de pandgever niet aan zijne verplichtingen voldoet, geregtigd, om na het verstrijken van den bepaalden termijn of indien geen vaste termijn is bepaald, na eene sommatie tot voldoening, het pand in het openbaar naar plaatselijke gewoonten en op de gebruikelijke voorwaarden te doen verkoopen, ten einde uit de opbrengst het beloop der schuld met de renten en de kosten te verhalen. (Octr. 42).

Bestaat het pand uit ter markt of ter beurze verhandelbare koopmansgoederen of effecten, dan kan de verkoop ook aldaar geschieden, mits door tusschenkomst van twee makelaars in het vak (Bw. 1156, 1178; K. 62v).

#### Artikel 1156

In allen gevalle kan, wanneer de schuldenaar of de pandgever in gebreke is aan zijne verplichtingen te voldoen, de schuldeischer in regten vorderen, dat het pand tot verhaal ders chuld met de renten en kosten zal worden verkocht op de wijze door den regter te bepalen of wel de regter op des schuldeischers vordering toestaan, dat het pand aan dezen, voor een bedrag bij het vonnis te bepalen tot het beloop der schuld met de renten en kosten in betaling zal verblijven.

Van de vervreemding van het pand in de gevallen, bij dit en het vorig art. bedoeld, is de schuldeischer verplicht den pandgever uiterlijk den volgende dag zao er gadelijksche postverbinding dan wel gemeenschap per telegraaf bestaat, of anders per eerst vertrekkende post, kennis te gevon. Berigt bij telegraf of bij aangeteekenden brief voor behoorlijke kennisgeving (Bw. 1150, 1153, 1238; Octr. 42; Civ. 2078).

Untuk melahirkan hak gadai atas surat tunjuk, selain penyerahan endorsementnya, juga dipersyaratkan penyerahan suratnya.

#### Pasal 1153

Hak gadai atas barang bergerak yang tak berwujud, kecuali surat tunjuk dan surat bawa lahir dengan pemberitahuan mengenai penggadaian itu kepada orang yang kepadanya hak gadai itu harus dilaksanakan. Orang ini dapat menuntut bukti tertulis mengenai pemberitahuan itu, dan mengenai izin dan pemberian gadainya.

#### Pasal 1154

Dalam hal debitur atau pemberi gadai tidak memenuhi kewajiban-kewajiban, kreditur tidak diperkenankan mengalihkan barang yang digadaikan itu menjadi miliknya. Segala persyaratan perjanjian yang bertentangan dengan ketentuan ini adalah batal.

#### Pasal 1155

Bila oleh pihak-pihak yang berjanji tidak disepakati lain, maka jika debitur atau pemberi gadai tidak memenuhi kewajibannya, setelah lampainya jangka waktu yang ditentukan, atau setelah dilakukan peringatan untuk pemenuhan perjanjian dalam hal tidak ada ketentuan tentang jangka waktu yang pasti, kreditur berhak untuk menjual barang gadainya dihadapan umum menurut kebiasaan-kebiasaan setempat dan dengan persyaratan yang lazim berlaku, dengan tujuan agar jumlah utang itu dengan bunga dan biaya dapat dilunasi dengan hasil penjualan itu. Bila gadai itu terdiri dan barang dagangan atau dan efek-efek yang dapat diperdagangkan dalam bursa, maka penjualannya dapat dilakukan di tempat itu juga, asalkan dengan perantaraan dua orang makelar yang ahli dalam bidang itu.

#### Pasal 1156

Dalam segala hal, bila debitur atau pemberi gadai lalai untuk melakukan kewajibannya, maka debitur dapat menuntut lewat pengadilan agar barang gadai itu dijual untuk melunasi utangnya beserta bunga dan biayanya, menurut cara yang akan ditentukan oleh Hakim, atau agar hakim mengizinkan barang gadai itu tetap berada pada kreditur untuk menutup suatu jumlah yang akan ditentukan oleh hakim dalam suatu keputusan, sampai sebesar utang beserta bunga dan biayanya.

Tentang pemindahtanganan barang gadai yang dimaksud dalam pasal ini dan pasal yang lampau, kreditur wajib untuk memberitahukannya kepada pemberi gadai, selambat-lambatnya pada hari berikutnya bila setiap hari ada hubungan pos atau telegraf, atau jika tidak begitu halnya, dengan pos yang berangkat pertama. Berita dengan telegraf atau dengan surat tercatat dianggap sebagai berita yang pantas.

In addition to the endorsement, the delivery of the paper is also required to establish the pledge right on bearer paper. (K.110v.,176,191v.,457,508,531v.)

#### Article 1153

Pledge right to intangible movable assets, with the exception of those evidenced on bearer paper, shall be established by notification of the pledge to the individual, against whom the pledged right shall be exercised. He may claim written proof of the notification and the consent of the pledgees. (Bw.613; Civ.2075; Octr.Regl.18,20f, \*318 h; etc.)

#### Article 1154

The creditor is not appropriate the pledge, if the debtor or the pledgor has not complied with his obligations. Any stipulations otherwise regulated shall be deemed to be invalid. (AB.23; Bw.1155v.,1178; Civ.2078)

#### Article 1155

Unless the parties otherwise stipulate, in the event that the debtor or the pledgor does not comply with his obligations, the creditor shall be authorized, following the lapse of a specific term or in the event that no specific term was stipulated, after a summons in respect of compliance, to sell the pledge in public pursuant to local customs and in accordance with the usual requirements, to settle the debt which is include the interest and costs incurred from the proceeds of the sale. (Octr.42) In the event that the pledge is of commercial items sold at the market or securities traded on the stock market, then the sale can also take place in such locations, provided that two agents involved in such business is act as intermediaries. (Bw.1156,1178; K.62v.)

#### Article 1156

In the event that the debtor or the pledgor fails to fulfill his obligations, the creditor may demand in court that the pledge shall be sold to satisfy the debt including the interest and costs, in the manner to be determined by the judge, or the judge is admit the creditor's request that the pledge shall be retained by him, until an amount has been determined in the judgment to pay off the debt and the interest and costs. With regard to the transfer of the pledge in the events mentioned herein and in the previous article, the creditor is required to notify the pledgor by not later than the following day if there is a daily postal service or telegram communication, or else by the first departing mail. Notification by telegram or registered letter shall be regarded as proper notification. (Bw.1150,1153,1155,1238; Octr.42;Civ.2078)

**Artikel 1157**

De schuldeischer is verantwoordelijk voor het verlies of de vermindering van het pand, voor zoo verre zulks door zijne nalatigheid mogt hebben plaats gehad.

De schuldenaar is van zijne zijde verplicht aan den schuldeischer te vergoederen de nuttige en noodzakelijke onkosten, die de laatstgemelde tot het behoud van het pand gemaakt heeft (Bw. 1139-4o, 1147, 1150, 1159, 1235v., 1243v., 1391, 1441, 1444v.; Civ. 2080).

**Artikel 1158**

Indien eene inschuld in pand gegeven is, en deze inschuld interessen opbrengt, verrekent de schuldeischer die interessen, met degene welke hem mogten verschuldigd zijn.

Indien de schuld, tot welker zekerheid eene inschuld in pand gegeven is, geene interessen opbrengt, worden de interessen, die de pandhouder ontvangt, op de hoofdsom gekort (Bw. 1152v., 1155v., 1718, 1767; Civ. 2081).

**Artikel 1159**

Zoo lang de houder het in pand gegeven goed niet misbruikt, is de schuldenaar onbevoegd om daarvan de teruggave te vorderen, voor dat hij ten volle betaald hebbe, zoo wel de hoofdsom, als de interessen en onkosten der schuld, voor welker zekerheid het pand gegeven is, alsmede de onkosten die tot behoud van het pand gedaan zijn.

Indien er tusschen denzelfden schuldenaar en denzelfden schuldeischer eene tweede schuld mogt bestaan, tusschen hen zelve aangegaan na het tijdstip der pandgeving, en opeischbaar voor de betaling, of op den dag zelven van de betaling, der eerste schuld, is de schuldeischer niet gehouden zich van het pand te ontdoen, voor dat hem beide schulden ten volle zijn voldaan, al mogt er zelfs geen beding gemaakt zijn om het pand voor de betaling de tweede schuld te verbinden (Bw. 1150, 1396, 1967; F. 57; Civ. 2082).

**Artikel 1160**

Het pand is ondeelbaar, niettegenstaande de schuld onder de erfgenamen van den schuldenaar of onder die van den schuldeischer mogt deelbaar zijn.

De erfgenaam van den schuldenaar die zijn gedeelte betaald heeft, kan de teruggave van zijn aandeel in het pand niet vorderen, zoo lang de schuld niet ten volle is gekwetent.

Wederkeerig mag de erfgenaam van den schuldeischer die zijn aandeel in de schuld ontvange heeft, het pand niet terug geven ten nadeele van diegenen zijner mede-erfgenamen die niet betaald (Bw. 1286v., 1402-3o; Civ. 273).

**Artikel 1161**

Vervallen: S. 38-276.

**Pasal 1157**

Kreditur bertanggung jawab atas kerugian atau susutnya barang gadai itu, sejauh hal itu terjadi akibat kelalaiannya. Di pihak lain debitur wajib mengganti kepada kreditur itu biaya yang berguna dan perlu dikeluarkan oleh kreditur itu untuk penyelamatan barang gadai itu.

**Pasal 1158**

Bila suatu piutang digadaikan, dan piutang ini menghasilkan bunga, maka kreditur boleh memperhitungkan bunga itu dengan bunga yang terutang kepadanya.

Bila utang yang dijamin dengan piutang yang digadaikan itu tidak menghasilkan bunga, maka bunga yang diterima pemegang gadai itu dikurangkan dari jumlah pokok utang.

**Pasal 1159**

Selama pemegang gadai itu tidak menyalahgunakan barang yang diberikan kepadanya sebagai gadai, debitur tidak berwenang untuk menuntut kembali barang itu sebelum ia membayar penuh, baik jumlah utang pokok maupun bunga dan biaya utang yang dijamin dengan gadai itu, beserta biaya yang dikeluarkan untuk penyelamatan barang gadai itu.

Bila antara kreditur dan debitur terjadi utang kedua, yang diadakan antara mereka berdua setelah saat pemberian gadai dan dapat ditagih sebelum pembayaran utang yang pertama atau pada hari pembayaran itu sendiri, maka kreditur tidak wajib untuk melepaskan barang gadai itu sebelum ia menerima pembayaran penuh kedua utang itu, walaupun tidak diadakan perjanjian untuk mengikatkan barang gadai itu bagi pembayaran utang yang kedua.

**Pasal 1160**

Gadai itu tidak dapat dibagi-bagi, meskipun utang itu dapat dibagi antara para ahli waris debitur atau para ahli waris kreditur. Ahli waris debitur yang telah membayar bagiannya tidak dapat menuntut kembali bagiannya dalam barang gadai itu, sebelum utang itu dilunasi sepenuhnya. Di lain pihak, ahli waris kreditur yang telah menerima bagiannya dan piutang itu, tidak boleh mengembalikan barang gadai itu atas kerugian sesama ahli warisnya yang belum menerima pembayaran.

**Pasal 1161**

Dihapus dengan S. 1938- 276.

**Article 1157**

The creditor shall be responsible for the loss or the depreciation of the property pledged, to the extent that this is caused by his negligence. However, the debtor shall be required to compensate the creditor for the necessary expenses, which the latter-mentioned has incurred in the maintenance of the land. (Bw.1139-4,1147,1150,1159,1235v.,1243v.,1391,1441,1444v.;Civ.2080)

**Article 1158**

If a loan is pledged, and interest accrues on this loan, the creditor is set off the interest against the amount which is due to him. If no interest accrues on the debt secured by the pledged loan, then the interest received by the pledgee shall be deducted from the principal sum. (Bw.1152v.,1155v.,1718,1767; Civ.2081)

**Article 1159**

The debtor is not authorized to claim the return of the pledged assets unless the pledgee misuses these, prior to settling the full amount which is \*319 comprise the principal sum as well as the interest and charges incurred upon the debt which has been secured by the pledge, including the charges incurred in respect of the maintenance of the pledge. In the event that a second debt arises between the same debtor and the same creditor, following the pledge, and collectible prior to the payment, or on the date of the payment of the first debt, the creditor is not be obliged to dispose of the property pledged, prior to full settlement of both debts, even though no stipulations have been made to secure the pledge for payment of the second debt. (Bw.1150,1396,1967; F.57; Civ.2082)

**Article 1160**

The pledge cannot be divided, notwithstanding that the debt among the heirs of the debtor or of the creditor can be divided. The heir of the debtor who has paid his share of the debt, cannot claim the return of his share in the pledge until the debt has been fully settled. At the same time the heir of a creditor who has received his share in the debt, cannot return the pledge thereby jeopardizing the co-heirs who have not been paid yet. (Bw.1286v.,1402-3; Civ.273)

**Article 1161**

Revoked: S.38-276.

EEN-EN TWINTIGSTE TITEL	BAB XXI	Chapter XXI
Van onderzetting of hypotheek	HIPOTEK	Concerning mortgages
EERSTE AFDEELING	BAGIAN 1	Section 1
Algemeene bepalingen	Ketentuan-ketentuan Umum	General provisions
<b>Artikel 1162</b>	<b>Pasal 1162</b>	<b>Article 1162</b>
Onderzetting of hypotheek is een zakelijk recht op onroerende goederen, strekkende om daaraan de voldoening eener verbintenis te verhalen (Bw. 528, 1133v., 1139-1o, 1149-1o, 1163v., 1167, 1198, 1209-1o; Oogstv. 16*; Civ. 2114).	Hipotek adalah suatu hak kebendaan atas barang tak bergerak yang dijadikan jaminan dalam pelunasan suatu perikatan.	A mortgage is a property right over immovable assets, created for the purpose of providing security for the compliance with an agreement. (Bw.528,1133v.,1139-1,1149-1,1163v.,1167,1198,1209-1; Oogstv.16; Civ.2114)
<b>Artikel 1163</b>	<b>Pasal 1163</b>	<b>Article 1163</b>
Dat recht is uit deszelfs aard ondeelbaar en gevestigd op alle de verbondene onroerende goederen in hun geheel, op elk van die goederen, en op ieder gedeelte van dezelve.	Hak itu pada hakikatnya tidak dapat dibagi-bagi, dan diadakan atas semua barang tak bergerak yang terikat secara keseluruhan, atas masing-masing dari barang-barang itu, dan atas tiap bagian dari barang-barang itu. Barang-barang tersebut tetap memikul beban itu meskipun barang-barang tersebut berpindah tangan kepada siapa pun juga.	That right is by its nature indivisible and is attached to all secured immovable assets in their entirety, to each of the assets and to each part thereof. These assets is remain encumbered, regardless of whom they are transferred to. (Bw.965,1101v.,1105v.,1198,1201,1296v.; K.297v.; F.230;Civ.2114)
<b>Artikel 1164</b>	<b>Pasal 1164</b>	<b>Article 1164</b>
<p>Voor hypotheek zijn alleen vatbaar: (K. 314).</p> <p>1o. onroerende goederen welke in den handel zijn, met derzelver toebehooren, voor zooverre dat laatste als onroerend goed beschouwd wordt (Bw. 506v);</p> <p>2o. het vruchtgebruik derzelve goederen en hun toebehooren (Bw. 756v., 772);</p> <p>3o. de regten van opstal en erfpacht (Bw. 711v., 720v., 724);</p> <p>4o. de grondrenten, het zij in geld, het zij in natura, verschuldigd (Bw. 737v., 1174);</p> <p>5o. het tiendregt (Bw. 737v., 1174);</p> <p>6o. de bazaars of markten, doo de regering erkend, met de daaraan verknochte privilegien (Rv. 493; Civ. 2118).</p>	<p>Yang dapat dibebani dengan hipotek hanyalah:</p> <p>1. barang-barang tak bergerak yang dapat diperdagangkan, beserta semua yang termasuk bagiannya, sejauh hal yang tersebut terakhir ini dianggap sebagai barang tak bergerak.</p> <p>2. hak pakai hasil barang-barang itu dengan segala sesuatu yang termasuk bagiannya:</p> <p>3. hak numpang karang dan hak usaha;</p> <p>4. bunga tanah yang terutang, baik dalam bentuk uang maupun dalam bentuk hasil tanah;</p> <p>5. hak sepersepuhan;</p> <p>6. bazar atau pekan raya, yang diakui oleh pementtah, beserta hak istimewa yang melekat.</p>	<p>Assets which can be mortgaged are as follows: (K.314) 1. immovable assets which can be traded, including all parts thereof, to the extent that the latter mentioned can be regarded as immovable assets; (Bw.506v.) 2. the use of proceeds of those assets and parts thereof; (Bw.756v.,772) 3. building and planting rights and the right to tenure by long lease ; (Bw.711v.,720v.,724) 4. ground rents due whether in cash or in its original state (Bw.737v.,1174) 5. the one tenth right; (Bw.737v.,1174) 6. the bazaars or markets, acknowledged by the government, together with the privileges attached thereto. (Rv.493; Civ.2118)</p>
<b>Artikel 1165</b>	<b>Pasal 1165</b>	<b>Article 1165</b>
De hypotheek strekken zich uit tot alle de latere verbeteringen van het bezwaarde goed, ook tot hetgeen, door aanwas of opbouw, met hetzelfde vereenigd is (Bw. 161, 571, 588, 596v., 601; Civ. 2138).	Setiap hipotek mencakup juga segala perbaikan yang dilakukan kemudian atas barang yang dibebani, dan juga mencakup semua yang menyatu dengan barang itu karena pertambahan atau pembangunan.	Mortgages is extend to all further renovations of the encumbered asset, including anything which has become part thereof due to planting or additional development. (Bw.161,571,588,596v.,601; Civ.2133)
<b>Artikel 1166</b>	<b>Pasal 1166</b>	<b>Article 1166</b>
Het onverdeeld aandeel in een gemeen onroerend goed kan met hypotheek worden bezwaard. Na de verdeling van hetzelfde, blijft de hypotheek alleen gevestigd op het deel dat aan den schuldenaar, die de onderzetting heeft verleend, is toebedeeld, behoudens de bepaling van art. 1341 (Bw. 1083, 1102; Rv.	Bagian yang tidak terbagi dan barang tak bergerak milik bersama, dapat dibebani dengan hipotek. Setelah barang itu dibagi, hipotek tersebut hanya tetap membebani bagian yang diberikan kepada debitur yang telah memberikan hipoteknya, tanpa mengurangi ketentuan Pasal 1341.	The undivided share in a joint immovable asset may be encumbered by a mortgage. Following the division of such, the mortgage is only be attached to the portion that belongs to the debtor who has granted the mortgage, without prejudice to the stipulation in article 1341. (Bw.1083,1102;Rv.494)

494).

<p style="text-align: center;"><b>Artikel 1167</b></p> <p>Roerende goederen zijn voor geene hypotheek vatbaar (Ov. 30; Bw. 509v., 1162, 1164, 1977; Civ. 2119). (2).</p>	<p style="text-align: center;"><b>Pasal 1167</b></p> <p>Barang bergerak tidak dapat dibebani hipotek.</p>	<p style="text-align: center;"><b>Article 1167</b></p> <p>Movable assets cannot be mortgaged. (Ov.30; Bw.509v.,1162,1164,1977; Civ.2119)</p>
<p style="text-align: center;"><b>Artikel 1168</b></p> <p>Hypotheek kan niet worden gevestigd dan door hem die de bevoegdheid heeft het bezwaarde goed te vervreemden (Bw. 105, 108, 124, 140, 393, 430, 481, 985, 1170, 1180; Civ. 2124).</p>	<p style="text-align: center;"><b>Pasal 1168</b></p> <p>Hipotek tidak dapat diadakan selain oleh orang yang mempunyai wewenang untuk memindahtangankan barang yang dibebani itu.</p>	<p style="text-align: center;"><b>Article 1168</b></p> <p>A mortgage cannot be imposed by any individual other than by the individual who has the authority to dispose of the encumbered asset. (Bw.105,108,124,140,393,430,481,985,1170,1180; Civ.2124)</p>
<p style="text-align: center;"><b>Artikel 1169</b></p> <p>Zij die op een onroerend goed slechts een zoodanig regt hebben, hetwelk door eene voorwaarde is opgeschort, of in zekere gevallen kan worden ontbonden of te niet gedaan, kunnen geene hypotheek toestaan, dan die aan dezelfde voorwaaden, ontbinding of te niet doening onderworpen is (Bw. 928, 985, 1093, 1263v., 1265v., 1268, 1532, 1673, 1689; Civ. 2125).</p>	<p style="text-align: center;"><b>Pasal 1169</b></p> <p>Mereka yang atas barang tak bergerak hanya mempunyai hak yang ditangguhkan oleh suatu syarat, atau yang dalam hal tertentu dapat dihapuskan atau dibatalkan, tidak dapat memberikan hipotek selama yang tunduk pada syarat penangguhan, penghapusan atau pembatalan.</p>	<p style="text-align: center;"><b>Article 1169</b></p> <p>Individuals, who have such right to an *322 immovable asset which has been suspended by a condition, or which can be canceled or invalidated in certain cases, cannot permit any mortgages, other than those which are subject to the same requirements, cancellation or invalidation. (Bw.928,985,1093,1263v.,1265v.,1268,1532,1673, 1689; Civ.2125)</p>
<p style="text-align: center;"><b>Artikel 1170</b></p> <p>Goederen van minderjarigen, van degenen die onder curatele staan, en van afwezigen, zoo lang derzelver bezit slechts bij voorraad verleend is, kunnen niet anders met hypotheek worden bezwaard, dan om de redenen, en overeenkomstig de formaliteiten, welke bij de wet zijn vastgesteld (Bw. 309, 393, 452, 481; Rv. 507; Civ. 2126).</p>	<p style="text-align: center;"><b>Pasal 1170</b></p> <p>Semua barang milik anak yang masih berada di bawah umur, orang yang ada dalam pengampunan dan orang yang dalam keadaan tak hadir, yang penguasaan atasnya hanya diberikan untuk sementara waktu saja, tidak dapat dibebani dengan hipotek selain dengan alasan yang sesuai dengan persyaratan formal yang ditetapkan oleh undang-undang.</p>	<p style="text-align: center;"><b>Article 1170</b></p> <p>Assets belonging to minors, individuals under conservatorship, and absentees, to the extent such property is only given temporarily, can only be encumbered by mortgage, for reasons, and in accordance with the formalities, which are stipulated by law. (Bw.309,393,452,481; Rv.507; Civ.2126)</p>
<p style="text-align: center;"><b>Artikel 1171</b></p> <p>hypotheek kan alleen bij authentieke acte worden verleend, uitgezonderd in de gevallen bij de wet uitdrukkelijk aangewezen (Ov. 31).</p> <p>Ook de volmat tot het verleenen van hypotheek moet bij authentieke acte worden verleden.</p> <p>Ieder die, uit kracht der wet of eener overeenkomst, verplicht is hypotheek te geven, kan daartoe bij vonnis worden genoodzaakt, hetwelk dezelfde kracht zal hebben alsof hij in de hypotheek hadde toegestemd, en bepaaldelijk zal aanduiden de goederen op welke de inschrijving zal geschieden (Ov. 36).</p> <p>De getrouwde vrouw, welke bij huwelijkshe voorwaaren hypotheek heeft bedongen, kan, zonder den bijstand van haren man, of de magtiging van den regter, de hypothecaire inschrijving bewerkstelligen, en de vereischte regtsvorderingen daartoe aanleggen (Bw. 108, 110, 139v., 335, 371, 452, 1175, 1796; Civ. 2127).</p>	<p style="text-align: center;"><b>Pasal 1171</b></p> <p>Hipotek hanya dapat diberikan dengan akta otentik, kecuali dalam hal yang dengan tegas ditunjuk oleh undangundang. Juga pemberian kuasa untuk memberikan hipotek harus dibuat dengan akta otentik. Orang yang menurut undang-undang atau perjanjian wajib untuk memberikan hipotek, dapat dipaksa untuk itu dengan putusan Hakim, yang mempunyai kekuatan yang sama seperti bila ia telah memberi persetujuan terhadap hipotek itu, dan menunjukkan secara pasti barang-barang yang harus didaftar, Seorang wanita bersuami yang dalam perjanjian kawin kepadanya telah diperjanjikan hipotek, tanpa bantuan suaminya atau kuasa dan Hakim, dapat mengusahakan pendaftaran hipoteknya, dan melancarkan tuntutan hukum yang dipenlukan untuk itu.</p>	<p style="text-align: center;"><b>Article 1171</b></p> <p>A mortgage is only be granted by authentic deed, with the exception of those circumstances expressly stipulated by law. (Ov.31) The power of attorney for the grant of a mortgage shall be concluded by authentic deed. Any individual, who pursuant to law or an agreement, is obligated to grant a mortgage, may be required to do so by judgment, which is have the same effect as if he has consented to the mortgage, and is specifically indicate the assets which shall be registered. (Ov.36) A married woman, who has obtained a mortgage by virtue of the prenuptial agreement, may, without the assistance of her husband, or the authorization of the judge, implement the mortgage registrations and file the required legal claims thereto. (Bw.108,110,139v.,335,371,452,1175,1796; Civ.2127)</p>
<p style="text-align: center;"><b>Artikel 1172</b></p> <p>De verkoop, cessie en toedeeling eener hypothecaire schuld kunnen alleen bij authentieke acte geschieden (Ov. 31) (1).</p>	<p style="text-align: center;"><b>Pasal 1172</b></p> <p>Penjualan, penyerahan dan pemberian bagian dan utang hipotek, hanya dapat dilakukan dengan suatu akta otentik.</p>	<p style="text-align: center;"><b>Article 1172</b></p> <p>The sale, delivery and allocation of a mortgage debt can only take place by authentic deed. (Ov.31)</p>
<p style="text-align: center;"><b>Artikel 1173</b></p>	<p style="text-align: center;"><b>Pasal 1173</b></p>	<p style="text-align: center;"><b>Article 1173</b></p>

Uit kracht van eene overeenkomst in een vreemd land verleden, kan geene hypotheek worden ingeschreven op goederen binnen Indonesie gelegen, ten ware het tegendeel bij tractaten mogt zijn bepaald (AB. 18; Rv. 436, 440; Civ. 2128).

#### Artikel 1174

De acrite waarbij hypotheek wordt gevestigd moet bevatten een bijzondere opgave van het bezwaarde goed, en van deszelfs aard en ligging, zoo veel mogelijk naar aanleiding der opmetingen, op gezag van de regeering gedaan.

Ten aanzien van tienden en grondrenten, waaromtrent niet bepaaldelijk kan worden opgegeven welke bijzondere percelen daarmede belast zijn, zal men met de juiste omschrijving en aanwijzing der schuldpligtige streek in de acte kunnen volstaan (Bw. 1186, 1190; Civ. 2129).

#### Artikel 1175

Hypotheek kan alleen op tegenwoordige goederen worden gevestigd. Eene hypotheek op toekomstige goederen is nietig. (Oogstv. 3).

Indien echter de vrouw bij huwelijksche voorwaarden het vestigen van hypotheek heeft bedongen, of, in het algemeen, een schuldenaar zich heeft verplicht aan den schuldeischer hypotheek te geven, kan de man of de schuldenaar worden genoodzaakt aan zijne verpligting te voldoen, door aanwijzing ook van goederen welke hij, na het ontstaan der verbintenis, mogt hebben verkregen (Bw. 1171, 1186, 1667; Civ. 2129v).

#### Artikel 1176

Eene hypotheek is slechts van warde, in zoo verre de som, waarvoor dezelve is toegestaan, zeker en bij de acte bepaald is.

Indien de schuld voorwaardelijk of derzelveer hoegrootheid onbepaald is, zal de vestiging der hypotheek steeds kracht hebben tot het beloop der geschatte waarde, welke partijen gehouden zijn in de acte op te geven (Bw. 335, 452, 1184, 1186; Civ. 2132).

#### Artikel 1177

De schuldeischer kan, in geen geval, eene vermeerdering van hypotheek vorderen, ten ware het tegendeel bedongen of bij de wet bepaald zij (Bw. 1184; Civ. 2131).

#### Artikel 1178

Alle bedingen, bij welke de schuldeischer gemagtigd zoude worden om zich het gehypothekeerde goed toe te eigenen, zijn nietig.

Het staat echter den eersten hypothecairen schuldeischer vrij om, bij het vestigen der hypotheek, uitdrukkelijk te bedingen dat, bij gebreke van behoorlijke voldoening der hoofdsom, of van de betaling der

Atas dasar perjanjian yang dibuat di luar negeri, tidak dapat diadakan pendaftaran hipotek atas barang-barang yang terletak di Indonesia, kecuali bila dalam suatu traktat ditentukan sebaliknya.

#### Pasal 1174

Akta untuk mengadakan hipotek harus memuat suatu penjelasan khusus mengenai barang yang dibebani dan mengenai sifat serta letak barang itu; penjelasan itu sedapat-dapatnya didasarkan pada pengukuran-pengukuran yang dilakukan atas perintah pemerintah. Mengenai sepersepuluh dari bunga tanah, bila tidak dapat ditunjukkan secara tegas persil mana yang dibebani dengan itu, maka cukuplah dengan akta diuraikan dan ditunjukkan secara tepat daerah yang memikul beban itu.

#### Pasal 1175

Hipotek hanya dapat diadakan atas barang yang sudah ada. Hipotek atas barang yang belum ada adalah batal. Namun bila kepada seorang isteri dalam perjanjian kawin telah diperjanjikan pemberian hipotek, atau pada umumnya bila seorang debitur telah mewajibkan diri untuk memberikan hipotek kepada kreditur, maka suami atau debitur itu dapat dipaksa untuk memenuhi kewajibannya dengan menunjukkan barang-barang yang telah diperolehnya setelah terjadinya perkaitan itu.

#### Pasal 1176

Suatu hipotek hanya berlaku, bila jumlah uang yang diberikan untuk hipotek itu pasti dan ditentukan dalam akta. Bila utang itu bersyarat dan besarnya tidak tentu, maka pemberian hipotek itu boleh dilakukan sampai sebesar jumlah harga taksiran, yang oleh pihak-pihak yang bersangkutan harus dicantumkan dalam akta itu.

#### Pasal 1177

Kreditur sekali-kali tidak dapat menuntut penambahan hipotek kecuali bila diperjanjikan atau ditentukan sebaliknya dalam undang-undang.

#### Pasal 1178

Segala perjanjian yang menentukan bahwa kreditur diberi kuasa untuk menjadikan barang-barang yang dihipotekkan itu sebagai miliknya adalah batal. Namun kreditur hipotek pertama, pada waktu penyerahan hipotek boleh mensyaratkan dengan tegas, bahwa jika utang pokok tidak dilunasi sebagaimana mestinya, atau bila bunga yang terutang tidak dibayar, maka ia akan diberi kuasa secara mutlak untuk menjual persil yang terikat itu di muka umum, agar dari hasilnya

No mortgage may be registered on assets located within Indonesia pursuant to an agreement concluded in a foreign country, unless it is otherwise stipulated by treaties. (AB.18; Rv.436,440; Civ.2128)

#### Article 1174

The deed that contains the mortgage is contain a description of the mortgaged asset, including the nature and location, insofar as is possible pursuant to the measurements done upon the government's authority. With respect to the one tenth and ground rents, which cannot specifically indicate which parcels they relate to, it shall be sufficient to provide an accurate description and indication in the deed of the area subject to the mortgage. (Bw.1186,1190; civ.2129)

#### Article 1175

A mortgage may only be imposed on current assets. A mortgage on future assets shall be void. (Oogstv.3) If, however, the wife has agreed to the mortgage, in the prenuptial agreement, or if, in general, a debtor has bound himself to grant a mortgage to the creditor, then the husband or the debtor may be required to fulfill their obligations, by also indicating the assets which he may have acquired after the conclusion of the agreement. (Bw.1171,1186,1667; Civ.2129v.)

#### Article 1176

A mortgage shall be valid only to the extent that the amount thereof is certain and stipulated in the deed. \*323 If the debt is conditional or the amount thereof is not specified, then the mortgage shall be valid for the estimated value, which the parties are obliged to indicate in the deed. (Bw.335,452,1184,1186; Civ.2132)

#### Article 1177

The creditor may not, under any circumstances, claim an increase in the mortgage, unless it is otherwise stipulated by the law. (Bw.1184; Civ.2131)

#### Article 1178

All stipulations, which authorize the creditor to appropriate the mortgaged assets, are deemed void. The first mortgage creditor is, at the time that the mortgage is being created, be entitled to expressly stipulate that in the event that the principal sum is not fully settled, or that interest due is not fully paid, he shall be irrevocably authorized to sell the mortgaged property in public, for the purpose of repaying the principal sum including the interest and the charges incurred. Such stipulation shall be

verschuldigde renten, hij onherroepelijk zal zijn gemagtigd het verbonden perceel in het openbaar te doen verkoopen, ten einde uit de opbrengst te verhalen zoo wel de hoofdsom als de renten en de kosten. Dat beding zal in de openbare registers moeten worden ingeschreven, en zal de veiling moeten plaats hebben op de wijze als bij art. 1211 is voorgeschreven (Ov. 32; Bw. 1139-1o, 1154v., 1186-5o; F. 56; Rv. 510v.; Oogstv. 16; Civ. 2088).

## TWEDE AFDEELING

### Van de inschrijving der hypotheek en van den vorm der inschrijving

#### Artikel 1179

De inschrijving der hypotheecaire verbanden moet geschieden in de daartoe bestemde openbare registers.

Bij gebreke van die inschrijving, heeft de hypotheek geene kracht hoegenaamd, zelfs niet ten opzichte van schuldeischers, die gee hypotheecair verband hebben (Bw. 371, 1203, 1227; Civ. 2134, 2146; Overschr.; Tbs. 24).

#### Artikel 1180

De inschrijving van een hypotheek is van onwaarde, indien dezelve gedaan is op eenen tijd, waarop de eigendom van het goed aan eenen derde zijnde overgegaan, de schuldenaar daarop zijn eigendomsregt reeds verloren had (Bw. 1168, 1171, 1179, 1182v.; Civ. 2146; Pr. 838v).

#### Artikel 1181

De rang der hypotheecaire schuldeischers wordt bepaald naar de dagtekening hunner inschrijving, behoudens de uitzonderingen bij de twee volgende artikels vermeld.

Zij die op denzelfden dag zijn ingeschreven, hebben gezamenlijk eene hypotheek van dezelfde dagtekening, zonder onderscheid op welk uur de inschrijving gedaan is, al ware het ook dat het uur door den bewaarder mogt zijn aangeteekend (Bw. 1133, 1135, 1187, 1225; F. 34; Civ. 2134, 2147).

#### Artikel 1182

Indien bij de koop-acte, tot waarborg van onbetaalde koop-penningen, hypotheek op het verkochte goed is bedongen, en de inschrijving is geschied binnen acht vrije dagen na de openbaarmaking dier koop-acte op de wijze bij art. 620 bepaald, zal deze hypotheek den voorrang hebben boven de hypotheek welke de kooper, binnen dat tijdsverloop, op het goed mogt hebben toegestaan (Bw. 1180; Civ. 2103-1o, 2108).

#### Artikel 1183

Dezelfde bepaling is toepasselijk, indien bij acte van scheiding hypotheek is bedongen tot waarborg van hetgeen de eene deelgenoot aan den anderen, ten gevolge eener scheiding, schuldig blijft, of tot vrijwaring van het aanbedeelde goed. Ook in dat geval geven de

dilunasi, baik jumlah uang pokoknya maupun bunga dan biayanya. Perjanjian itu harus didaftarkan dalam daftar-daftar umum, dan pelelangan tersebut harus diselenggarakan dengan cara yang diperintahkan dalam Pasal 1211.

## BAGIAN 2

### Pendaftaran Hipotek dan Bentuk Pendaftaran

#### Pasal 1179

Pendaftaran ikatan hipotek harus dilakukan dalam daftar-daftar umum yang disediakan untuk itu. Dalam hal tidak ada pendaftaran, hipotek itu tidak mempunyai kekuatan apa pun, bahkan juga terhadap kreditur yang tidak mempunyai ikatan hipotek.

#### Pasal 1180

Pendaftaran suatu hipotek tidak berlaku, bila hal itu dilakukan pada waktu hak milik atas barang itu telah beralih kembali kepada pihak ketiga, karena debitur telah kehilangan hak miliknya atas barang itu.

#### Pasal 1181

Urutan tingkat para kreditur hipotek ditentukan menurut tanggal pendaftaran ikatan hipotek mereka, tanpa mengurangi kekecualian-kekecualian yang tercantum dalam dua pasal berikut. Mereka yang mendaftar pada hari yang sama, bersama-sama mempunyai hipotek yang bertanggal sama, tanpa membedakan jam berapa pendaftaran itu dilakukan, juga kalau jamnya telah dicatat oleh penyimpannya.

#### Pasal 1182

Bila dalam akta jualbeli, sebagai jaminan atas uang penjualan yang belum dibayar, diperjanjikan hipotek atas barang yang dijual itu, dan pendaftarannya telah dilakukan dalam delapan hari setelah pengumuman akta jual beli dengan cara yang ditentukan dalam Pasal 620, maka hipotek itu akan mempunyai hak didahulukan terhadap hipotek-hipotek lain yang telah diberikan oleh pembeli dalam jangka waktu itu.

#### Pasal 1183

Ketentuan yang sama juga berlaku bila dalam akta pemisahan harta dipersyaratkan hipotek sebagai jaminan untuk apa yang tetap terutang oleh salah seorang yang berhak terhadap sesamanya yang lain akibat suatu pemisahan harta, atau sebagai jaminan terhadap

recorded in the public registers, and the auction is take place in the manner set forth in article 1211. (Ov.32; Bw.1139-1, 1154v.,1186-5; F.56; Rv.510v.; Oogstv.16; Civ.2088)

## Section 2

### Concerning the registration of mortgages and the format of the registration

#### Article 1179

The registration of mortgages is take place in the registers designated for that purpose. In the absence of the registration, the mortgage is not have any effect, even with regard to creditors, who do not have any connection with mortgages. (Bw.371,1203,1227; Civ.2134,2146; Overscr.; Tbs.24)

#### Article 1180

The registration of a mortgage shall be invalid, if it takes place at a time when the title of the asset has been transferred to a third party as a result of which the debtor already has lost his title thereto. (Bw.1168, 1171, 1179, 1182v.; Civ.2146; Pr.838v.)

#### Article 1181

The priority of the mortgage creditors shall be determined according to the date of their registration, without prejudice to the exceptions mentioned in the following two articles. Mortgages which are registered on the same date, bear the same date, without any distinction being made between the times at which the registrations took place, notwithstanding that the time may have been noted by the registrar. (Bw.1133, 1135, 1187, 1225; F.34; civ.2134, 2147)

#### Article 1182

In the event that, in the sale purchase deed, a mortgage is created over the sold assets, to secure the payments due, and the registration takes place within eight days following the publication of the sale purchase deed in the manner stipulated in article 620, then this mortgage is have priority over the mortgages which the buyer, within that time period, is have permitted on the asset. (Bw.1180; Civ.2103-1, 2108)

#### Article 1183

The same provision is apply, if in the deed regarding separation of assets a mortgage is created to secure that which is due by one partner to the other, pursuant to a separation, or for protection of the designated assets. Even in this instance, a registration, carried out

inschrijvingen, binnen acht vrije dagen na de openbaarmaking der acte van scheiding, voor zoo veel dit beding betreft, door den deelgenoot bewerkstelligd, den voorrang boven de hypotheek welke de verkrijger, binnen dat tijdsverloop, op het goed mogt hebben toegestaan (Bw. 1084; Civ. 2103-3o, 2109).

#### Artikel 1184

De schuldeischer die ingeschreven is voor eene hoofdsom welke interessen of renten voortbrengt is gerechtigd om, uiterlijk voor twee jaren en voor het loopende jaar, wegens interessen of renten in denzelfden rang van hypotheek geplaatst te worden als voor zijne hoofdsom; onverminderd zijn regt om, ten aanzien van andere renten dan bij de eerste inschrijving verzekerd waren, bijzondere inschrijvingen te nemen, welke sedert derzelver dagteekening hypotheek zullen te weeg brengen (Bw. 1176, 1204; F. 124; Civ. 2151).

#### Artikel 1185

Indien de acte, waarbij de hypotheek is gevestigd, een uitdrukkelijk beding bevat, waarbij de schuldenaar in zijne bevoegdheid is beperkt, het zij om het bezwaarde goed buiten toestemming des schuldeischers te mogen verhuren, het zij ten aanzien van de wijze waarop, of van den tijd gedurende welken hetzelfde zal kunnen worden verhuurd, het zij ten aanzien van de vooruitbetaling der huurpenningen, zal zoodanig beding niet alleen verbindende zijn tusschen de partijen, maar ook tegen den huurder kunnen worden ingeroepen door den schuldeischer die zoodanig beding in de openbare registers zal hebben doen inschrijven. (Oogstv. 21\*).

Alles onverminderd de bepalingen van art. 1341, welke, zoo daartoe gronden zijn, door alle de schuldeischers zullen kunnen worden ingeroepen, om het even of er al dan niet eenig beperkend beding op het stuk der verhuring of vooruitbetaling gemaakt zij (Bw. 1225, 1548, 1576; Rv. 507).

#### Artikel 1186

Om de inschrijving te bewerkstelligen, stelt de schuldeischer, het zij in persoon, het zij door eenen derde, aan den bewaarder der hypotheek, van den kring waarin de goederen gelegen zijn, ter hand een authentiek afschrift der acte waarbij de hypotheek is gevestigd, benevens twee, door den schuldeischer of den derde onderteekende borderellen, waarvan het eene op het uitgegeven afschrift van den titel zal gesteld worden (Ov. 34).

De borderellen bevatten:

1o. eene bepaalde aanduiding van den schuldeischer en van den schuldenaar, en de opgave der woonplaats, door eerstgemelden gekozen binnen den kring van het kantoor des

gangguan karena tuntutan pemilikan atau penguasaan atas barang-barang yang diberikan sebagai bagian. Juga dalam hal itu, pendaftaran yang dilakukan dalam delapan hari setelah pengumuman akta pemisahan harta itu, sekedar mengenai persyaratan perjanjian ini, didahulukan daripada hipotek-hipotek yang telah diberikan dalam jangka waktu itu oleh orang yang telah mendapat hak atas barang itu.

#### Pasal 1184

Kreditur yang terdaftar untuk sejumlah uang pokok yang menghasilkan bunga, berhak karena bunga itu untuk ditempatkan dalam urutan tingkat yang sama seperti yang untuk jumlah uang pokoknya, selama-lamanya untuk dua tahun dari tahun yang berjalan; hal ini tidak mengurangi haknya untuk mengambil pendaftaran-pendaftaran khusus mengenai bunga-bunga yang lain dari yang dijamin pada pendaftaran pertama, yang sejak hari tanggalnya akan menimbulkan hipotek.

#### Pasal 1185

Bila akta hipotek mengandung persyaratan perjanjian tegas, yang membatasi wewenang debitur, baik untuk menyewakan barang yang dibebani di luar izin kreditur maupun mengenai cara atau waktu untuk menyewakan barang itu, ataupun mengenai uang sewa, maka persyaratan perjanjian demikian tidak hanya akan mengikat para pihak itu, melainkan juga dapat dinyatakan berlaku terhadap debitur oleh kreditur yang sudah menyuruh mendaftarkan persyaratan perjanjian demikian itu dalam daftar-daftar umum.

Segala sesuatunya tidak mengurangi ketentuan Pasal 1341, yang bila ada dasarnya, dapat dinyatakan berlaku oleh semua kreditur, tak peduli apakah dibuat atau tidak suatu persyaratan perjanjian yang membatasi penyewa atau pembayaran uang muka.

#### Pasal 1186

Untuk menyelenggarakan pendaftaran, kreditur sendiri atau orang ketiga, harus menyerahkan kepada juru simpan hipotek di wilayah tempat barang-barang itu suatu salinan otentik dari akta hipotek itu, beserta dua akta ikhtisar yang ditandatangani oleh kreditur atau orang ketiga tersebut, yang satu ditulis di atas salinan dari alas hak yang telah dikeluarkan. Akta-akta ikhtisar itu harus memuat:

1. petunjuk yang jelas mengenai kreditur dan debitur dan keterangan tentang tempat tinggal yang dipilih oleh pihak yang disebut pertama dalam lingkungan kantor juru simpan. Pendaftaran barang-barang seseorang yang telah meninggal dapat dilakukan atas namanya;

within eight days after the publication of the separation deed by the partner is, to the extent that it concerns this provision, have priority over the mortgages which the recipient, within that time period might have permitted on the asset. (Bw.1084; civ.2103-3,2109)

#### Article 1184

A creditor who is registered in respect of a principal sum upon which interest accrues shall be entitled to, for not more than two years and including the current year, be placed in the same rank of mortgage as his principal sum; without prejudice to his right, with regard to interest other than that which is secured by the first \*325 registration, to effect specific registrations, which shall be effective as of the same date and which is create a mortgage. (Bw.1176,1204; F.124; Civ.2151)

#### Article 1185

If the deed, covering the mortgage, contains a specific stipulation which limits the debtor's authority, either to lease out the encumbered asset without the creditor's consent, or with regard to the manner in which, or regarding the time period during which such may be leased, or in relation to the advance payment of the rent, such a stipulation is not only be binding between the parties, but may also be enforced upon the lessee by the creditor who has registered such stipulation in the public registers. (Oogstv.21)

This is not prejudice the provisions of article 1341, which, in the event that there are grounds therefor, may be invoked by all creditors, regardless of whether or not there are any limitations stipulated in the lease agreement or advance payment. (Bw.1225,1548,1576; Rv.507)

#### Article 1186

To implement the registration, the creditor, is, either personally or through a third party, submit to the registrar of mortgages, in the location of the assets, an authentic copy of the mortgage deed, including two dockets, signed by the creditor or a third party, on which a copy of the title issued shall be noted. (Ov.34) The dockets is consist of the following: 1. a specific description of the creditor and the debtor, and information regarding the domicile, selected by the aforementioned within the scope of the office of the registrar. (Ov.37; Bw.24,1189,1194,1211) The registration of the assets of the deceased may be carried out on his behalf; 2. the date and the nature of the legal title, indicating the official by whom or before whom the deed is drawn up, or the judge who has indicated the encumbered assets, pursuant to the penultimate paragraph



bewaarders (Ov. 37; Bw. 24, 1189, 1194, 1211).

De inschrijving op de goederen van eenen overledene kan gedaan worden ten name van den overledene;

2o. de dagtekening en den aard van den regstittel, met opgave van den ambtenaar door of ten overstaan van welken de acte is verleden, of van den regter die de te bezwaren goederen, naar aanleiding van het voorlaatste lid van art. 1171, heeft aangeduid;

3o. het beloop der inschuld, of de begroting der voorwaardelijke en onbepaalde regten welke verzekerd moeten worden, mitsgaders den tijd waarop de schuld opeischbaar is (Bw. 1176, 1171);

4o. de aanduiding van den aard en de ligging der goederen waarop de hypotheek is gevestigd, zooveel mogelijk naar aanleiding der opmetingen op gezag van de regering gedaan, onverminderd het bepaalde bij het tweede lid van art. 1174, ten aanzien van tienden en grondrenten;

5o. de bedingen welke, naar aanleiding van het vorige artikel, mitsgaders van het tweede lid van art. 1178 en van het tweede lid van art. 1210 tusschen den schuldeischer en den schuldenaar mogen gemaakt zijn (Bw. 1187, 1190, 1194, 1203, 1225, 1227; K. 297; Civ. 2148v).

#### Artikel 1187

(1) De bewaarder behoudt het borderel, gesteld op het authentiek afschrift van den titel, krachtens welken de inschrijving wordt verlangd, ten einde hetzelve in te schrijven onder de dagtekening van de overgave. Hij geeft, ten zelfden dage, aan dengene die de inschrijving heeft verzocht, terug het andere of tweede borderel, aan den voet van hetwelk hij den dag der overgave vermeldt. Hij is verplicht om, indien zulks gevorderd wordt, uiterlijk binnen vier en twintig uren na deze nadere aanvraag, op het andere of tweede borderel bij te voegen het nummer van het daartoe bestemd register, waaronder de inschrijving heeft plaats gehad. Beide deze verklaringen moeten door hem worden ondertekend (Ov. 34; Bw. 1225; Civ. 2150).

De bewaarder zal de bij hem overgebragte afschriften der acten van vervreemding, vestiging van zakelijke regten of erfdiensbaarheden, en van scheiding, zoo mede de borderellen van inschrijving, zorgvuldig bewaren, na dezelve in de respectieve registers, daartoe bestemd, te hebben geboekt of ingeschreven.

Hij verzamelt de overgebragte stukken bijeen, in de orde, waarin dezelve in het register van inlevering van stukken of dagregister zijn geboekt; de borderellen van inschrijving afzonderlijk.

De ter openbaarmaking ingeleverde stukken moeten in eenen bundel, die, ter inschrijving ingediend, in eenen tweeden bundel, en de

2. tanggal dan sifat alas haknya, dengan menyebabkan pegawai yang olehnya atau dihadapannya akta itu telah dibuat, atau Hakim yang telah menunjuk barang-barang yang harus dibebani berkenaan dengan Pasal 1171 alinea ketiga.

3. jumlah piutang atau perkiraan hak-hak yang bersyarat dan tak tentu yang harus dijamin, beserta jatuh temponya untuk menagih utang itu;

4. petunjuk tentang sifat dan letak barang-barang yang dibebani hipotek, sedapat-dapatnya sesuai dengan yang telah dilakukan atas perintah pemerintah; tanpa mengurangi ketentuan dalam Pasal 1174 alinea kedua mengenai persetujuan dan bunga tanah;

5. persyaratan yang sekiranya diadakan antara kreditur dan debitur, berkenaan dengan pasal yang lampau beserta Pasal 1178 alinea kedua dan Pasal 1210 alinea kedua.

#### Pasal 1187

Juru simpan harus menahan akta ikhtisar yang dibuat di atas salinan otentik dari alas hak yang menjadi dasar untuk minta pendaftaran itu, dengan tujuan agar pendaftaran itu dilakukan pada tanggal penyerahan itu. Pada hari itu juga ia harus mengembalikan kepada orang yang telah minta pendaftaran itu akta ikhtisar yang lainnya atau yang kedua, yang di bagian bawahnya harus dicantumkan olehnya hari penyerahannya. Bila diminta, dalam waktu selambat-lambatnya dua puluh empat jam setelah permohonan ini ia wajib menambahkan pada akta ikhtisar yang lain atau yang kedua itu nomor daftar untuk ikhtisar itu, yang dipakai untuk pendaftaran tersebut. Kedua keterangan ini harus ditandatangani olehnya.

Juru simpan harus menyimpan secara rapi salinan-salinan akta pemindahtanganan, pengadaan hak-hak kebendaan atau hak-hak guna jasa pekarangan, dan akta pemisahan harta, serta akta-akta ikhtisar pendaftarannya, setelah membukukannya atau mendaftarnya dalam daftar-daftar yang diperuntukkan bagi masing-masing.

Ia harus mengumpulkan surat-surat yang diserahkan kepadanya menjadi satu menurut urutan seperti dalam daftar penyerahan surat-surat itu atau dalam daftar harian; akta-akta ikhtisar didaftarkan tersendiri;

Surat-surat yang diserahkan diumumkan harus dijilid dalam satu berkas, surat-surat yang diserahkan untuk didaftar dalam berkas

of article 1171; 3. the amount of the loan, or the estimate or the temporary and unspecified interests which are required to be secured, including the time at which the debt shall be collectable; (Bw.1176, 1171) 4. the description of the nature and the location of the assets over which the mortgage is created, insofar as is possible pursuant to the measurements done upon the government's authority, without prejudice to the stipulation in the second paragraph of article 1174, with respect to one tenth and ground rents; 5. the stipulations, which, pursuant to the previous article, the second paragraph of article 1178 and the second paragraph of article 1210 could have been agreed between the creditor and the debtor. (Bw.1187,1190,1194,1203,1225,1227; K.297; Civ.2148v.)

#### Article 1187

The registrar is keep the docket, noted on the authentic copy of the title, pursuant to which registration is required, for the purpose of registering such on the date of the filing. On the same day, he is return, to the individual who has requested the registration, the other or second docket, at the bottom of which he is have noted the date of the filing. If such is demanded, he is, \*326 not later than within twenty four hours after this further inquiry, include in the other or second docket the number of the register where the registration took place. Both of these statements shall be signed by him. (Ov.34; Bw.1225; Civ.2150) The registrar is carefully keep the copies of the transfer deeds, establishment of property rights or rights of servitude, and of separation, including the dockets regarding registration, after having recorded or registered such in the respective registers designated thereto. He is collect the above documents, in the order in which they have been registered in the register for filing documents or daily register; the dockets shall be separately registered. The documents filed for publication shall be bound and kept carefully in one volume, the documents for registration in a second volume, and the deeds for deletion and cancellation in a third volume. These volumes is furthermore be formatted into separate book volumes, and on their spines the number of the volume and the time period that it covers shall be recorded, as well as the first and last number of the documents contained therein. The Governor General is regulate the time periods, pursuant to which the documents, as aforementioned, shall be made into volumes. The date of filing,

acten, strekkende tot doorhaling en opheffing, in eenen derden bundel worden ingenaaid en zorgvuldig bewaard. Deze bundels zullen voorts tot afzonderlijke boekdeelen gevormd worden, op den rug van welke zal worden geschreven het nummer van het deel, over welk tijdvak hetzelfde zich uitstrekt, mitsgaders het eerste en het laatste nummer der daarin vervatte stukken. De Gouverneur-generaal regelt de tijdperken, over welke de stukken, in voege voorschreven, tot boekdeelen zullen worden gevormd.

Op elk ingeleverd stuk wordt de dag der overgave, het deel en het nummer van het register van inlevering aangeteekend.

#### Artikel 1188

Bij het vorderen der inschrijving, waarvan in artikel 1108 gesproken wordt, zijn de schuldeischers of de legatarissen verplicht aan den bewaarder der hypotheeken ter hand te stellen: (Ov. 29).

1o. een authentiek afschrift van den eisch tot afscheiding der goederen;

2o. de dood-acte van den overledene, of een ander deugdelijk bewijs dat de regtsvordering is aangevangen binnen de zes maanden na het openvallen der nalatenschap;

3o. twee borderellen houdende, naar het voorschrift van art. 1186, no. 4, de aanduiding van den aard en de ligging der goederen, ter zijde van welke de inschrijving wordt gevorderd; en zijn de bepalingen van art. 1187 op deze borderellen toepasselijk (Bw. 1107v., 1190, 1225; Civ. 2111).

#### Artikel 1189

Het is aan dengene, die eene inschrijving heeft laten doen, alsmede aan zijne vertegenwoordigers, of die uit kracht eener authentieke acte deszelfs regt verkregen hebben, geoorloofd om in het register der hypotheeken de door hem gekozen woonplaats te veranderen, mits hij eene andere in denzelfden kring kieze en aanwijze, bij eene aanteekening te stellen ter zijde der inschrijving (Ov. 37; Bw. 25, 613, 1186, 1194, 1211, 1400v.; Civ. 2152).

#### Artikel 1190

De inschrijving kan, ter zake van verzuim der hierboven voorgeschreven formaliteiten, niet worden vernietigd, dan alleenlijk in geval zij den schuldeischer, den schuldenaar, de schuld, of het bezwaarde goed, niet op eene voldoende wijze kenbaar maken (Bw. 1174, 1186).

#### Artikel 1191

De overlegging en te boekstelling van eene acte van eigendomsovergang en de inschrijving op of betrekkelijk goederen, buiten den kring van den bewaarder der hypotheeken gelegen, zijn nietig.

Alle te boekstellingen, welke op eenen zondag

kedua, dan akta-akta untuk pencoretan dan penghapusan dalam berkas ketiga, semuanya disimpan dengan rapi. Berkas-berkas ini selanjutnya harus dibentuk menjadi jilid-jilid buku tersendiri, sedangkan di belakang masing-masing jilid harus diberi nomor jilidnya, jangka waktu, serta nomor pertama dan terakhir surat-surat yang terkandung di dalamnya. Pemerintah mengatur jangka waktu untuk penyusunan surat-surat tersebut sebelum dijilid menjadi buku.

Pada tiap-tiap surat yang diserahkan harus dicatat hari penyerahan, jilid dan nomor daftar penyerahannya.

#### Pasal 1188

Pada waktu meminta pendaftaran seperti yang diatur dalam Pasal 1108, para kreditur atau para penerima hibah wasiat berkewajiban untuk menyampaikan kepada juru simpan hipotek.

1. suatu salinan otentik tuntutan untuk pemisahan barang-barangnya;

2. akta kematian orang yang meninggal, atau suatu bukti lain yang dianggap sah, bahwa tuntutan hukum itu telah dimulai dalam enam bulan setelah terbukanya warisan itu;

3. dua ikhtisar, yang sesuai dengan peraturan Pasal 1186 nomor 4 memuat petunjuk tentang sifat dan letak barang-barang yang bersangkutan di sebelah barang-barang yang diminta pendaftarannya dan ketentuan-ketentuan Pasal 1187 berlaku terhadap ikhtisar-ikhtisar ini.

#### Pasal 1189

Orang yang telah menyuruh melakukan pendaftaran, demikian pula wakil-wakilnya, atau siapa saja yang berdasarkan suatu akta otentik telah mendapat hak orang itu, diperkenankan untuk mengubah tempat tinggal yang telah dipilihnya, asalkan ia memilih dan menunjuk suatu tempat tinggal yang lain yang terletak di wilayah yang sama, dan hal itu dicatat di sebelah pendaftaran yang bersangkutan.

#### Pasal 1190

Dalam hal tidak dipenuhi salah satu formalitas tersebut di atas, pendaftaran itu tidak dapat dibatalkan, kecuali bila hal itu menjadikan tidak cukup jelas diketahui perihal kreditur, debitur, utang atau barang yang dibebani.

#### Pasal 1191

Penyerahan dan pembukuan suatu akta peralihan hak milik dan pendaftaran atas barang-barang atau pendaftaran mengenai barang-barang yang terletak di luar wilayah juru simpan hipoteknya, adalah batal. Segala pembukuan yang dilakukan pada hari Minggu, harus dianggap telah dilakukan pada

the volume and number of the register of filing shall be noted on each document filed.

#### Article 1188

At the registration of a claim, as mentioned in article 1108, the creditors or the legatees must provide the registrar of the mortgages with the following: (Ov.29) 1. an authentic copy of the claim for separation of assets; 2. the death certificate of the deceased, or another valid proof that the lawsuit has been filed within six months after the inheritance became available; 3. two dockets containing, pursuant to the requirement in article 1186 no.4, the description of the nature and the location of the assets, beside the assets in respect of which registration is required; and the provisions in article 1187 is apply to these dockets. (Bw.1107v.,1190,1225; Civ.2111)

#### Article 1189

The individual, who has instructed that the registration be effected, and his representatives, or those, who pursuant to an authentic deed have acquired the same right, are permitted to change the selected address in the mortgage register, provided that they choose and indicate another one in the same area, by noting it in the margin of the registration. (Ov.37; Bw.25,613,1186,1194,1211,1400v.; Civ.2152)

#### Article 1190

The registration is not be canceled for non-compliance with the above formalities, but shall be canceled in the event that the register does not contain proper descriptions of the creditor, the debtor, the debt, or the encumbered assets. (Bw.1174,1186)

#### Article 1191

The filing and the recording of a deed of transfer of property and the registration of or related assets located outside the jurisdiction of the registrar of the mortgages, shall be void. \*327 All recordings, which take place on a Sunday, shall be regarded as having taken place the following day.

mogten hebben plaats gehad, zullen gerekend worden den volgenden dag te zijn geschied. hari berikutnya.

#### Artikel 1192

In geval bij eene inschrijving is verzuimd woonplaats te kiezen binnen den kring van bewaring der hypotheek, zal die van regtswege geacht worden bij den bewaarder te zijn gekozen (Ov. 37).

#### Artikel 1193

De kosten der inschrijving zijn voor rekening van den schuldenaar, indien het tegendeel niet bedongen is (Bw. 343, 1195; Civ. 2155).

#### Artikel 1194

De regtsvorderingen tegen de schuldeischers, waartoe de inschrijvingen aanleiding kunnen geven, moeten aangelegd worden voor den bevoegden register, door middel van dagvaardingen, gedaan aan hunnen persoon, of aan de laatste woonplaats, die blijkens het register gekozen is; en zulks niettegenstaande het overlijden, het zij van de schuldeischers, het zij van degenen bij wie zij domicilie hebben gekozen (Ov. 37, 78; Bw. 24, 1186, 1189, 1197, 1211; Rv. 99; Civ. 2156).

### DERDE AFDEELING

#### Van de doorhaling der inschrijvingen

#### Artikel 1195

(2) De inschrijvingen gaan te niet door derzelver doorhaling in de registers.

De doorhaling geschiedt ten koste van den schuldenaar, met toestemming der daartoe bevoegde belanghebbende partijen, of ten gevolge van een vonnis, het zij in het hoogste ressort gewezen, het zij in kracht van gewijsde gegaan (Bw. 1168, 1186, 1197, 1203, 1209, 1218v., 1224, 1227, 1330v.; Rv. 403, 557; Ov. 24; Overschr. 32; Civ. 2157).

#### Artikel 1196

(2) In beide gevallen, leggen degenen die de doorhaling verzoeken ten kantore van den bewaarder over eene authentieke acte, waarbij tot de doorhaling wordt gemagtigd, of een authentiek afschrift van zoodanige acte of van het vonnis, daartoe strekkende (Bw. 1171, 1225-30; Rv. 557; Civ. 2158).

Authentieke acten, welke ten gevolge eener onderhandsche acte van toestemming zijn opgemaakt, zullen, met opzigt tot de gevraagde doorhaling, van geene kracht zijn.

In geval van geschil over de bevoegdheid van hen, die in de doorhaling hebben toegestemd, of over de geldigheid der aangeboden bewijsstukken, zal de raad van justitie, onder wiens regtsgebied de inschrijving is genomen, daarover uitspraak doen, op een eenvoudige, onder overlegging dier stukken, aan hem ingediend verzoekschrift (Rv. 763 al. 2-1o).

#### Pasal 1192

Bila dalam suatu pendaftaran dilalaikan kewajiban memilih tempat tinggal dalam wilayah penyimpanan hipotek, maka menurut hukum dianggap telah dipilih tempat tinggal juru simpannya.

#### Pasal 1193

Biaya pendaftaran ditanggung oleh debitur, bila tidak diperjanjikan kebalikannya.

#### Pasal 1194

Tuntutan hukum terhadap kreditur, yang disebabkan oleh pendaftaran, harus diajukan kepada Hakim yang berwenang, dengan surat gugatan, yang disampaikan kepada kreditur sendiri atau diterimakan di tempat tinggal terakhir yang dipilihnya menurut daftar, demikianlah, meskipun kreditur atau orang yang dipilih domisilinya telah meninggal.

### BAGIAN 3

#### Pencoretan Pendaftaran

#### Pasal 1195

Pendaftaran hapus karena pencoretannya dari dalam daftar. Pencoretan itu dilakukan atas biaya debitur, dengan izin pihak yang berkepentingan dan berwenang, atau dengan putusan Hakim, baik yang dijatuhkan dalam tingkat tertinggi, maupun yang telah diperoleh kekuatan hukum yang pasti.

#### Pasal 1196

Dalam kedua hal tersebut orang yang memohon pencoretan pada kantor juru simpan, harus menyerahkan akta otentik yang memberi kuasa untuk mengadakan pencoretan, atau suatu salinan otentik dan akta atau putusan Hakim yang bertujuan demikian. Akta otentik yang dibuat berdasarkan suatu akta di bawah tangan mengenai izin yang berkenaan dengan pencoretan yang diminta, tidak akan mempunyai kekuatan. Dalam hal ada perselisihan tentang berwenang tidaknya mereka yang telah memberikan izin pencoretan, atau tentang salah tidaknya tanda bukti yang diajukan, Pengadilan Negeri yang dalam daerah hukumnya dilakukan pendaftaran, akan mengambil keputusan mengenai hal itu, atas surat permohonan sederhana yang disampaikan kepadanya dengan melampirkan surat-surat yang bersangkutan.

#### Article 1192

In the event that upon registration a domicile is not selected within the jurisdiction of the registrar of mortgages, it shall be considered, by law, that the registrar's domicile has been selected. (Ov.37)

#### Article 1193

The charges incurred in respect of the registration shall be the liability of the debtor, unless otherwise stipulated. (Bw.343,1195; Civ.2155)

#### Article 1194

Lawsuits against the creditors, resulting from the registration, shall be filed with the authorized judge, by means of subpoena, submitted to the creditor personally, at the most recent address, which has been selected in the register; and this is apply notwithstanding the death, either of the creditors or of those with whom they are domiciled. (Ov.37,78; Bw.24,1186,1189,1197,1211; Rv.99; Civ.2156)

### Section 3

#### Concerning the crossing out (deletion) of registrations

#### Article 1195

Registrations shall be canceled by crossing them out (deletion) in the registers. The deletion is take place at the expense of the debtor, upon approval of the authorized relevant parties, or pursuant to a judgment, whether passed at the highest instance, or which has acquired legal effect. (Bw.1168, 1186,1197,1203,1209,1218v.,1224,1227,1330v.; Rv.403,557; Ov.24; Overschr.32; Civ.2157)

#### Article 1196

In both cases, the individual who has requested the deletion is submit an authentic deed, which authorizes the deletion, or an authentic copy of such deed or of the judgment ordering such deletion. (Bw.1171,1225-3; Rv.557; Civ.2158) Authentic deeds, which have been drawn up pursuant to a private deed of consent is not be valid with regard to the deletion In the event of a dispute concerning the authority of those, who have approved the deletion, or concerning the validity of the evidence submitted, the court of justice, within whose legal jurisdiction the registration was recorded, is pass judgment, upon a simple letter of request filed together with the relevant documents. (Rv.763 al.2-1)

**Artikel 1197**

Indien in eene doorhaling niet wordt toegestemd, moet dezelve gevraagd worden bij den regter, onder wiens regtsgebied de inschrijving gedaan is, ten ware die vordering ondergeschikt zij aan een geschil, hangende voor een anderen regter; in welk geval, de eisch tot doorhaling zal verwezen worden naar den regter, voor wien het hoofdgeschil aanhangig is.

Echter zal de overeenkomst, tuschen den schuldeischer en den schuldenaar aangegaan, om, in geval van geschil, de vordering voor een door hen bepaalden regter te brengen, tuschen henlieden moeten nagekomen worden (Bw. 1194, 1338, 1340; Rv. 134; Civ. 2159; zie noot Bw. 1195).

**VIERDE AFDEELING****Van de gevolgen der hypotheeken tegen derde bezitters****Artikel 1198**

De schuldeischer die eene ingeschrevene hypotheek heeft, vervolgt zijn regt op het verbonden onroerend goed, in welke handen zich dat ook bevindt, om gerangschikt en betaald te worden volgens de orde van inschrijving (Bw. 1163; Rv. 495, 547v.; Oogstv. 5, 11, 16; Civ. 2166v).

**Artikel 1199**

De schuldeischer heeft het regt om, na gedaan bevel aan den schuldenaar, het verbonden onroerende goed onder den derden bezitter in beslag te nemen en te doen verkoopen. Hierbij, en bij de rangschikking op de opbrengst daarvan, tuschen de onderscheidene schuldeischers, moeten de formaliteiten worden in achtgenomen ten opzichte van geregtelijke uitwinningen en ranschikking, in de wettelijke bepalingen op de Burgerlijke Regtsvordering voorgeschreven (Bw. 1163, 1178; Rv. 495v., 504v., 547v.; Civ. 2169).

**Artikel 1200**

De derde bezitter kan zich tegen den verkoop verzetten, indien hij kan aanwijzen dat zich alsnog in het bezit van den oorspronkelijken schuldenaar bevinden een of meer onroerende goederen, mede hypotheecair voor dezelfde schuld verbonden, en klaarblijkelijk voldoende om daaraan die schuld te verhalen. In zoodanig geval kan hij, met schorsing der uitwinning van zijn eigendom, de voorafgaande uitwinning van het medeverbonden goed onder den oorspronkelijken schuldenaar vorderen (Bw. 1833; Civ. 2170v).

**Artikel 1201**

In geval eene hypotheek is gevestigd op een onroerend goed, en een of meerder gedeelten daarvan tot derde bezitters mogten zijn overgegaan, behoudt de schuldeischer de

**Pasal 1197**

Bila suatu pencoretan tidak memperoleh persetujuan, maka hal itu harus diminta pada Hakim yang di daerah hukumnya dilakukan pendaftaran, kecuali bila tuntutan itu merupakan kelanjutan dari suatu perselisihan yang masih ditangani Hakim lain, dalam hal itu tuntutan pencoretan ditujukan kepada Hakim yang sedang menangani perkara tersebut. Namun perjanjian yang telah diadakan antara kreditor dan debitur untuk membawa tuntutan itu kepada Hakim yang mereka tentukan harus mereka taati.

**BAGIAN 4****Akibat Hipotek Terhadap Pihak Ketiga yang Menguasai Barang yang Dibebani****Pasal 1198**

Kreditor yang memegang hipotek yang telah terdaftar, dapat menuntut haknya atas barang tak bergerak yang terkait itu, biar di tangan siapa pun barang itu berada, untuk diberi urutan tingkat dan untuk dibayar menurut urutan pendaftarannya.

**Pasal 1199**

Kreditor, setelah memperingatkan debitur, berhak menyita barang tetap yang terikat dari tangan pihak ketiga yang menguasai barang tetap itu, dan mengusahakan penjualannya. Dalam melakukan hal ini, dan dalam mengatur urutan tingkat antara berbagai kreditor, harus ditaati formalitas tentang penjualan barang sebagai pelaksanaan putusan Hakim atas tuntutan mengenai pemilikan atau penguasaan dan formalitas tentang pengurutan tingkat yang dipenintahkan dalam ketentuanketentuan Hukum Acara Perdata.

**Pasal 1200**

Pihak ketiga yang menguasai barang yang bersangkutan dapat mengadakan perlawanan terhadap penjualan barang itu, bila ia dapat menunjukkan, bahwa debitur semula masih menguasai satu atau beberapa barang tetap yang ikut terikat hipotek untuk utang yang sama, dan ternyata penjualan barang itu cukup untuk melunasi utang itu. Dalam hal demikian, dengan menanggukhan penjualan sebagai pelaksanaan keputusan Hakim atas tuntutan mengenai pemilikan atau penguasaan terhadap hak miliknya, ia dapat menuntut supaya dilakukan lebih dahulu penjualan barang yang ikut terikat tetapi masih berada pada debitur semula itu.

**Pasal 1201**

Jika suatu hipotek diletakkan atas satu barang tak bergerak dan satu atau beberapa bagian dari barang itu telah beralih kepada pihak ketiga yang menguasai barang itu, maka

**Article 1197**

If a deletion is not approved, inquiries shall be addressed to the judge, in whose legal jurisdiction the registration took place; in the event that the claim is subject to a dispute, which is before another judge, the demand for deletion shall be referred to the judge with whom the principal dispute is pending. However, any agreement, concluded between the creditor and debtor to file a claim with a judge stipulated by one of them in the event of a dispute, shall be complied with by them. (Bw.1194, 1338, 1340; Rv.134; Civ.2159; see note Bw.1195)

**Section 4****Concerning the consequences of mortgages with regard to third owners****Article 1198**

A creditor who has a registered mortgage, is retain his right to the encumbered immovable asset, regardless of who the holder of the title thereto is, and shall be ranked and paid pursuant to the order of registration. (Bw.1163; Rv.495, 547v.; Oogstv.5,11,16; Civ.2166v.)

**Article 1199**

The creditor shall be entitled to seize and sell the encumbered immovable asset held by the third owner, upon the instruction of the debtor. The formalities with respect to legal sale and rank, contained in the legal regulations regarding civil procedures, shall be taken into account in respect of the above and the rank of the proceeds thereof, among the various creditors. (Bw.1163,1178; Rv.495v.,504v.,547v.; Civ.2169)

**Article 1200**

The third owner may oppose the sale, if he can indicate that the original debtor still holds title to one or more immovable assets, also mortgaged to secure the same debt, which are obviously of sufficient value to cover the debt. In this regard, he may, by postponing the sale of his property, demand the prior sale of the assets held by the original debtor which are also mortgaged. (Bw.1833; Civ.2170v.)

**Article 1201**

In the event that a mortgage is created over an immovable asset and one or more parts thereof have been transferred to third owners, the creditor is have the authority to apply his right

bevoegdheid om zijn regt op het verbonden goed, of op zoodanig gedeelte daarvan, als hij raadzaam of voldoende acht, voor het geheel te doen gelden, even als of het verbondene zich nog onverdeeld in het bezit van den schuldenaar bevond (Bw. 1163).

#### Artikel 1202

De derde bezitter die, het zij bij uitwinning, het zij vrijwillig, de schuld heeft gekweten, is bevoegd, als daardoor, uit kracht der wet, in de regten des schuldeischers zijnde getreden, om, na aftrek van zijn aandeel in evenredigheid tot de gezamenlijke waarde van de verbondene goederen, de verdere hypotheaire regten voor deze inschuld op de medeverbondene goederen, of gedeelten van dezelve, te doen gelden (Bw. 965, 1106, 1208, 1402; Civ. 2178).

#### Artikel 1203

In de gevallen bij de twee vorige artt. vermeld, zal de inschrijving van de hypotheek alleen op dat goed of gedeelte van hetzelfde worden doorgehaald, waarop de schuldvordering is verhaald, of waarvan de derde bezitter de schuld heeft gekweten, en op het verder verbondene niet eer dan nadat de betaald hebbende of uitgewonnen derde bezitter zijn regt, volgens het laatstvoorgaande artikel, zal hebben doen gelden, of in de doorhaling zal hebben toegestemd. Tot verzekering van zijn regt, is de gesubrogeerde schuldeischer verplicht daarvan inschrijving te vorderen op de openbare registers, onder vertoon van eene authentieke acte waaruit de subrogatie blijkt (Ov. 39; Bw. 1179, 1186, 1195v., 1225).

#### Artikel 1204

De derde bezitter heeft altijd het regt, tot op het tijdstip der toewijzing toe, om de uitwinning van het bij hem bezeten verbonden goed te doen ophouden, door de kwijting van dan ingeschrevene schuld, met de renten overeenkomstig art. 1184, mitsgaders de kosten (Bw. 1202, 1402; Civ. 2173).

#### Artikel 1205

Hetgeen het verbonden goed bij uitwinning meer opbrengt dan de hypotheaire lasten en kosten bedragen, wordt uitgekeerd aan den derden bezitter (K. 863).

#### Artikel 1206

De erfdiensbaarheden en andere zakelijke regten, zoo wel ten laste als ten bate van het uitgewonnen goed, die door den overgang aan den derden bezitter waren te niet gegaan, herleven, nadat hetzelfde aan een ander is toegewezen (Bw. 674, 701, 706, 718-1o, 736, 754-1o, 807-3o, 818; Civ. 2177).

#### Artikel 1207

De verminderingen welke, door schuld of onachtzaamheid van den derden bezitter, ten

kreditor tetap mempunyai wewenang untuk menerapkan haknya atas seluruh barang yang terikat itu, atau atas suatu bagian dari barang itu yang dianggapnya perlu atau cukup, seolah-olah barang yang terikat itu masih belum terbagi dalam penguasaan debitur.

#### Pasal 1202

Pihak ketiga yang menguasai barang itu telah melunasi utangnya baik secara paksa maupun secara sukarela, dan dengan demikian berdasarkan undang-undang ia menggantikan tempat kedudukan hukum kreditor, maka setelah bagiannya dikurangkan sebanding dengan jumlah harga barang-barang yang terikat, ia mempunyai wewenang untuk menerapkan hak hipotek selanjutnya untuk piutang ini atas barang-barang yang sama-sama terikat, atau atas bagian dan barang-barang itu.

#### Pasal 1203

Dalam hal yang tersebut dalam kedua pasal yang lalu, pencoretan pendaftaran hipotek hanya akan dilakukan atas barang itu sendiri atau atas bagian yang telah dipergunakannya untuk melunasi piutang itu, atau penguasa ketiganya telah melunasi utangnya sedangkan atas barang-barang lainnya yang terikat, tidak akan dilakukan pencoretan sebelum orang yang telah membayar atau yang barangnya telah dijual akibat putusan Hakim atas pasal yang lalu atau sebelum ia mengizinkan pencoretan itu. Untuk menjamin haknya, kreditor yang menggantikan kreditor lama wajib menuntut supaya haknya itu didaftar dalam daftar-daftar umum, dengan menunjukkan akta otentik yang menjadi bukti adanya penggantian hak.

#### Pasal 1204

Pihak ketiga yang menguasai barang sampai saat penunjukkan, berhak untuk menghentikan penjualan barang yang dikuasainya dan terikat hipotek itu dengan cara melunasi utang yang didaftar bunganya menurut Pasal 1184, dan biayanya.

#### Pasal 1205

Bila pendaftaran dan penjualan barang yang terikat itu lebih dari beban dan biaya hipotek, maka kelebihan itu harus dibayarkan kepada pihak ketiga yang menguasai barang.

#### Pasal 1206

Segala hak pengabdian pekarangan dan hak kebendaan lain, baik yang membebani maupun yang menguntungkan barang yang dijual karena putusan Hakim atas penuntutan pemilikan atau penguasaan, sekedar telah hapus karena beralih kepada pihak ketiga yang menguasai barang itu, hidup kembali setelah barang itu ditunjukkan kepada pihak lain.

#### Pasal 1207

Bila terjadi pengurangan pada barang tersebut karena kesalahan atau kelengahan pihak ketiga

in its entirety to the encumbered asset, or to part thereof, as he deems advisable or sufficient, in the manner as if the encumbered asset is still in the possession of the debtor in its undivided state. (Bw.1163)

#### Article 1202

The third owner, who, either by forced sale, or voluntarily, has settled the debt, is authorized, pursuant to the law, to take over the rights of the creditor, and after deducting his share in proportion to the collective value of the encumbered assets, to apply the subsequent mortgage rights for this loan to other encumbered assets, or parts thereof. (Bw.965,1106,1208,1402; Civ.2178)

#### Article 1203

In the instances mentioned in the two previous articles, the registration of the mortgage is only be deleted in respect of the asset or part thereof which has been used to settle the debt, or which the third owner has used to settle the debt, and the mortgage on the other assets is not be deleted until the third party has settled the debt or the assets have been sold, and according to article \*330 1201, has exercised his rights or has approved the deletion. To secure his right, the subrogated creditor is required to demand registration thereof in the public registers, by displaying an authentic deed evidencing the subrogation. (Ov.39; Bw.1179,1186,1195v.,1225)

#### Article 1204

The third owner is always be entitled, until the time of allotment, to prevent the sale of the encumbered assets in his possession, by settling the registered debt, together with interest in accordance with article 1184, and the costs incurred. (Bw.1202, 1402; Civ.2173)

#### Article 1205

The proceeds of the encumbered assets from forced sale which are in excess of the mortgage and costs incurred, shall be given to the third owner. (K.863)

#### Article 1206

The rights of servitude and other property rights, whether to the disadvantage of or for the benefit of assets due to the forced sale, which have been canceled by the transfer to a third party, shall be re-instated after the property has been allocated to another party. (Bw.674,701,706,718-1,736,754-1,807-3,818; Civ.2177)

#### Article 1207

The depreciation to the assets which is due to the fault or negligence of the third owner, and

nadeele der hypotheaire schuldeischers, aan het goed zijn veroorzaakt, leveren tegen denzelfden eene regtsvordering tot schadeloosstelling op; hij kan de door hem gemaakte onkosten en verbeteringen niet terug vorderen, dan ten beloope van het geen het goed, door de verbeteringen, in waarde vermeerderd is (Bw. 1165, 1264, 1365v., 1497v.; Civ. 2175).

#### Artikel 1208

De derde bezitter die de hypotheaire schuld betaald, of de geregtelijke uitwinning daarvoor heeft ondergaan, heeft zijn verhaal tot vrijwaring tegen den schuldenaar (Bw. 965, 1106, 1202, 1402; Civ. 2178).

### VIJFDE AFDEELING

#### Van het te niet gaan der hypotheken

##### Artikel 1209

De hypotheken gaan te niet:

- 1o. door het te niet gaan der hoofdverbindtenis (Bw. 928, 1318v., 1673, 1689);
- 2o. door des schuldeischers afstand van de hypotheek (Bw. 1195v);
- 3o. door geregtelijke rangschikking (Bw. 1212v.; K. 279; Rv. 547v.; Civ. 2180).

##### Artikel 1210

Degene die het bezwaarde goed heeft gekocht, het zij bij geregtelijke uitwinning, het zij ten gevolge eener willige verkooping voor eenen in geld bepaalden prijs, kan vorderen dat het gekochte perceel worde ontlast van alle hypotheaire lasten, die den koopprijs te boven gaan, met in achtneming der voorschriften bij de volgende artt. gegeven.

De zuitvering zal echter bij willige verkooping geene plaats hebben, indien de partijen bij het vestigen der hypotheek zulks uitdrukkelijk zijn overeengekomen, en dat beding op de openbare registers is ingeschreven.

Zoodanig beding kan slechts door den eersten hypotheairen schuldeischer gemaakt worden (Ov. 32; Bw. 1211v., 1216; Rv. 493v).

##### Artikel 1211

In geval van willige verkooping, zal de vordering tot ontlasting niet kunnen worden gedaan, ten zij de verkooping hebbe plaats gehad in het openbaar, volgens plaatselijke gebruiken, en te overstaan van eenen openbaren ambtenaar; voorts dat de ingeschreven schuldeischers daarvan zijn verwittigd geworden, ten minste dertig dagen voor de toewijzing, bij een exploit, hetwelk zal moeten worden beteekend aande woonsteden, die de schuldeischers bij de inschrijving hebben gekozen (Ov. 78; Bw. 1178; F. 183; Rv. 510v.; Civ. 2181v).

yang menguasai barang sehingga menimbulkan kerugian bagi kreditur hipotek, maka hal tersebut menimbulkan tuntutan hukum kepadanya untuk mengganti kerugian; dan ia tidak dapat menuntut kembali biaya dan perbaikan yang telah dilakukannya, kecuali sebesar pertambahan harga barang itu, yang disebabkan oleh perbaikan tersebut.

#### Pasal 1208

Pihak ketiga yang menguasai barang, sekedar telah membayar utang hipotek itu atau menderita penjualan harta bendanya akibat putusan Hakim atas penuntutan pemilikan atau penguasaan, berhak menuntut jaminan terhadap gangguan dan tuntutan dari debitur.

### BAGIAN 5

#### Hapusnya Hipotek

##### Pasal 1209

Hipotek hapus:

1. karena hapusnya perikatan pokoknya
2. karena pelepasan hipotek itu oleh kreditur;
3. karena pengaturan urutan tingkat oleh Pengadilan, dan seterusnya.

##### Pasal 1210

Orang yang telah membeli barang yang berbeban, baik pada penjualan sebagai pelaksanaan putusan Hakim atas tuntutan mengenai pemilikan atau penguasaan, maupun pada penjualan sukarela untuk harga yang ditentukan dalam bentuk uang, dapat menuntut agar persil yang dibelinya dibebaskan dari segala beban hipotek yang melampaui harga pembeliannya, dengan menaati segala peraturan yang diberikan dalam pasal-pasal berikut. Namun pemurnian itu tidak akan terjadi pada penjualan sukarela, bila pihak-pihak yang berjanji pada waktu mengadakan hipotek telah menyepakati hal itu dan persyaratan perjanjian itu telah didaftarkan dalam daftar umum. Persyaratan perjanjian demikian hanya dapat dibuat oleh kreditur hipotek pertama.

##### Pasal 1211

Dalam hal penjualan sukarela, tuntutan untuk pembebasan tidak dapat diajukan, kecuali bila penjualan itu telah terjadi di depan umum menurut kebiasaan setempat, dan dihadapan pegawai umum, selanjutnya, para kreditur yang terdaftar perlu diberitahukan tentang hal itu, selambat-lambatnya tiga puluh hari sebelum barang yang bersangkutan ditunjuk pembeli, dengan surat juru sita yang harus disampaikan di tempat-tempat tinggal yang telah dipilih oleh para kreditur itu pada waktu pendaftaran.

which disadvantages the mortgage creditors, is render to the mortgage creditors a legal claim for compensation; they cannot reclaim the charges incurred and repairs made, other than the assets' increase in value as a result of the repairs. (Bw.1165,1264,1365v.,1497v.; Civ.2175)

#### Article 1208

A third owner who has settled the mortgage debt, or whose assets have been subject to a legal forced sale, shall be compensated by the debtor for safeguarding the assets. (Bw.965,1106,1202,1402; Civ.2178)

### Section 5

#### Concerning the cancellation of mortgages

##### Article 1209

Mortgages shall be canceled due to the following: 1. by cancellation of the principal agreement; (Bw.928,1381v.,1673,1689) 2. by the creditors' relinquishment of the mortgage; (Bw.1195v.) 3. by legal priority. (Bw.1212v.; K.279; Rv.547v.; Civ.2180)

##### Article 1210

The individual who has purchased the encumbered assets, either by legal forced sale, or as a result of a voluntary sale at a stipulated price in cash, may demand that the purchased property shall be released from all mortgages, which exceed the sale price, by taking into consideration the requirements stipulated in the following articles. Such release is however, not take place by voluntary sale, if the parties at the time of creation of the mortgage expressly agreed to such, and if such stipulation has been registered in the public registers. Such stipulation can only be made by the first mortgage creditor. (Ov.32; Bw.1211v.,1216; Rv.493v.)

##### Article 1211

In the event of voluntary sale, the claim for release is not be made, unless the sale has taken place in public, in accordance with local customs, and before a public official; in addition, the registered creditors must be notified thereof, at least thirty days prior to the allotment, by writ, which shall be forwarded to the cities, which were selected by the creditors at the registration. (Ov.78; Bw.1178; F.183; Rv.510v.; Civ. 2181v.)

**Artikel 1212**

De koper die het genot wil hebben van het voorregt, bij art. 1210 vermeld, is gehouden om, binnen eene maand na de toewijzing, eene geregelijke rangschikking tot verdeling van den koopprijs te doen openen, overeenkomstig de regelen bij de wettelijke bepalingen op de Burgerlijke Regtsvordering voorgeschreven (Rv. 547-558; Civ. 2181v).

**Artikel 1213**

Bij de rangschikking zal de doorhaling worden bevolen van de inschrijvingen die niet batig zijn gerangschikt.

Zoodanige inschrijvingen die slechts voor een gedeelte batig in aanmerking komen, zulken slechts voor dat gedeelte in stand blijven, tot op de betaling toe, welke de schuldeischer dadelijk zal kunnen vorderen, zonder aanzien of de inschulden opeischbaar of niet opeischbaar zijn.

Ten opzichte van inschulden welke geheel bedrag batig is gerangschikt, zullen de inschrijvingen gehandhaafd blijven, en de koper tot dezelfde verplichtingen zijn verbonden, en dezelfde tijdsbepalingen en uitstellen genieten, als de oorspronkelijke schuldenaar (Bw. 1268v).

**Artikel 1214**

Bij het opmaken der hoegrootheid van hypotheaire inschrijvingen, zal de altyddurende rente worden berekend tegen de hoofdsom, in de acte vermeld, en, bij gebreke daarvan, tegen het twintigvoud der rente; en zullen lijfrenten of levenslange pensioenen worden berekend, en tot hoofdsom gebragt, naar gelang van den ouderdom des genietters, of van dengene op wiens lijf de lijfrente is gevestigd, of naar den tijd gedurende welken het genot moet duren; alles overeenkomstig de gewone waarde der lijfrenten, naar begrooting van deskundigen (Bw. 1770v., 1775v.; F. 127).

**Artikel 1215**

Inschrijvingen op goederen van voogden, curators en mans, ten behoeve van minderjarigen, onder curatele gestelden, of getrouwde vrouwen, en, in het algemeen, alle inschrijvingen voor schulden, voortspruitende uit verbindtenissen die voorwaardelijk zijn, of welke hoegrootheid onbepaald is, blijven, in zoo verre zij voor het geheel, of voor een gedeelte, batig zijn gerangschikt, ten laste van het verkochte perceel gehandhaafd, tot op het tijdstip waarop, na het vervallen der voogdij of der curatele, de ontbinding des huwelijks, of de uitkomst van de voorwaardelijke of onbepaalde verbintenis, zal blijken of, en tot welk beloop, de hypotheaire schuldeischers op de kooppenningen gerechtigd zijn; alles onverminderd, voor zoo veel de voogdij en curatele betreft, het bepaalde bij art. 337 (Bw. 335, 452, 1171, 1213, 1216v).

**Pasal 1212**

Pembeli yang ingin memanfaatkan hak istimewa tersebut dalam Pasal 1210, dalam waktu satu bulan setelah penunjukkan barang yang bersangkutan kepadanya, wajib berusaha agar diadakan pengaturan urutan tingkat oleh Hakim, untuk pembagian harga pembelian, sesuai dengan peraturan-peraturan dalam ketentuan-ketentuan Reglemen Acara Perdata.

**Pasal 1213**

Pada waktu mengadakan pengaturan urutan tingkat, akan diperintahkan pencoretan pendaftaran-pendaftaran yang tidak mendapat urutan tingkat yang menguntungkan. Pendaftaran demikian yang hanya sebagian dapat diikutsertakan secara menguntungkan, hanya dapat dipertahankan untuk bagian itu saja sampai pada saat pembayaran, yang langsung dapat ditagih oleh kreditur, tanpa mengingat apakah piutang itu sudah dapat ditagih atau belum. Tentang piutang-piutang yang jumlah seluruhnya mendapat urutan tingkat yang menguntungkan, pendaftarannya akan dipertahankan, dan pembelinya tetap terikat pada kewajiban-kewajiban yang sama mendapat ketentuan-ketentuan mendapatkan waktu dan penundaan-penundaan yang sama, seperti pembelian yang semula.

**Pasal 1214**

Pada waktu menentukan besarnya pendaftaran-pendaftaran hipotek, bunga-bunga abadinya akan dihitung menurut jumlah uang pokoknya yang disebut dalam akta bila hal itu tidak disebutkan, menurut jumlah dua puluh kali bunganya; sedangkan bunga-bunga cagak hidupnya atau pensiun-pensiun selama hidup dihitung dan ditetapkan sebagai jumlah uang pokok, menurut usia orang yang menikmatinya, atau menurut usia orang yang diberi cagak hidup, atau menurut lamanya waktu kenikmatan itu harus berlangsung segala sesuatunya sesuai dengan nilai biasa bunga-bunga cagak hidup menurut taksiran para ahli.

**Pasal 1215**

Pendaftaran barang-barang wali, pengampu dari seorang suami, untuk kepentingan anak di bawah umur, orang yang berada dalam pengampuan, atau wanita yang sudah kawin, dan pada umumnya semua pendaftaran utang-utang yang timbul dan perikatan-perikatan yang bersyarat, atau perikatan yang besarnya tak tentu, sejauh pendaftaran itu sebagian atau seluruhnya mendapat urutan tingkat yang menguntungkan, tetap dipertahankan atas beban persil yang dijual, sampai ternyata setelah hapusnya perwalian itu, setelah bubarnya perkawinan itu, atau setelah perhitungan perikatan bersyarat itu atau perikatan yang tidak tentu itu, apakah para kreditur hipotek berhak atas harga pembelian itu dan sampai jumlah berapa hak mereka semuanya tidak mengurangi ketentuan dalam Pasal 337, sejauh mengenai perwalian atau pengampuan.

**Article 1212**

The buyer who wishes to have the enjoyment of the privilege referred to in article 1210, shall be obliged to, within one month following the transfer, arrange that the legal rank for division of the purchase price be followed, in accordance with the rules stipulated in the legal regulations of Civil procedures. (Rv.547-558; civ.2181v.)

**Article 1213**

The deletion of the registrations arranged which are not beneficial shall be ordered in order of rank. Such registrations which are only partly beneficial, can be maintained only for that part, until the payment, at which time the creditor may collect immediately regardless of whether the debts are collectable or not. With respect to incoming debts the total amount of which has been arranged beneficially, the registrations shall be maintained, and the buyer shall be subject to the same obligations, and is enjoy the same time limits and delays as the original debtor. (Bw.1268v.)

**Article 1214**

At the assessment of the amount of the mortgage, a life interest shall be calculated according to the principal sum, mentioned in the deed, and in the absence thereof, it shall be twenty times the interest payable thereon; and interest from annuities or lifelong pensions shall be computed and regarded as the principal sum, in accordance with the age of the beneficiary or of the annuitant, or in accordance with the period during which payments are made thereon; all in accordance with the average value of the annuity interest, estimated by experts. (Bw.1770v.,1775v.; F.127)

**Article 1215**

Registrations of assets of guardians, conservators and husbands for the benefit of minors, persons under conservatorship, or married women, and in general, all registrations of debts resulting from conditional agreements, or of which the value is unspecified, is continue to be charged to the sold property, to the extent that they are entirely or partly beneficially arranged, until the time at which the guardianship or the conservatorship, or the dissolution of the marriage, or the outcome of the conditional or unspecified agreement, shall be apparent or, to the extent of the purchase moneys to which the mortgage creditors are entitled; the above shall be without prejudice to the stipulation in article 337 to the extent that it relates to the guardianship and conservatorship. (Bw.335, 452,1171,1213,1216v.)

**Artikel 1216**

De koper houdt de kooppenningen onder zich tot het beloop der som waarmede het perceel, naar aanleiding van het vorige art., belast blijft; indien daaromtrent bij de veilconditien niet anders is bepaald, is hij verplicht aan den verkooper of andere geregtigden de wettelijke rente dier som uit te keeren tot op het tijdstip der eindelijkke uitbetaling van den koopschat (Bw. 1217).

**Artikel 1217**

Indien echter de koper, of zijne opvolgers, het perceel zoodanig verslimmeren of verwaarloozen, dat daardoor de zekerheid der geregtigden zoude kunnen verminderen of verloren gaan, hebben deze de bevoegdheid om in regten te eischen dat de onbetaalde kooppenningen dadelijk zullen worden afgelost en belegd, het zij in hypothecaire inschrijvingen op andere onroerende goederen, het zij in inschrijvingen op het grootboek der nationale werkelijke schuld, het zij in op naam staande schuldbrieven ten laste van Indonesie; een en ander, onder hetzelfde verband, en onder dezelfde bepalingen, als of de kooppenningen onder den koper, of diens opvolgers, waren verbleven; alles onverminderd de vergoeding van kosten, schaden en interessen, zoo daartoe gronden zijn.

In geval de eisch tot dadelijke aflossing, bij het vorige lid bedoeld, wordt toegewezen, zal de regter tevens eenen bekwamen persoon benoemen, die met de ontvangst der kooppenningen en de belegging zal belast zijn.(Bw. 1271).

**Artikel 1218**

Indien, in het geval van art. 1215, bij uitkomst blijkt dat degene te wiens behoeve de inschrijving is geschied niets te vorderen heeft, of minder dan de oorspronkelijk ingeschreven som, wordt het verband opgeheven, en worden de onvoldane kooppenningen uitgekeerd, het zij ten behoeve van de hypothecaire schuldeischers, wier inschrijvingen geheel of gedeeltelijk niet batig waren gerangschikt, en zulks met inachtneming van den rang waarin zij waren geplaatst, het zij ten behoeve van den oorspronkelijken eigenaar des perceels, of andere regthebbenden (Bw. 409v).

**Artikel 1219**

Indien ter zake van inschrijvingen, bij hetzelfde artikel 1215 vermeld, latere geheel of gedeeltelijk niet batig zijn gerangschikt, en alzoo moeten worden doorgehaald, zal de regter bij het vonnis van rangschikking bevelen dat door den hypotheekbewaarder, ambtshalve, nevens de doorhaling, op de registers worde aangeeteekend dat de schuldeischers hun reet behouden op hetgeen bij uitkomst van de onbetaalde kooppenningen mogt overschieten (Bw. 1186v., 1225).

**Pasal 1216**

Pembeli tetap memegang uang pembeliannya sampai jumlah yang tetap membebani persil itu menurut pasal yang lalu, bila hal itu tidak ditentukan lain dalam persyaratan lelang, maka ia wajib membayar bunga dan jumlah uang tersebut di atas kepada penjual atau orang-orang lain yang berhak menurut undang-undang sampai pada saat pembayaran terakhir harga pembelian itu.

**Pasal 1217**

Namun bila pembeli atau pengganti-penggantinya membiarkan atau menelantarkan persil itu sedemikian rupa, sehingga karena itu jaminan bagi orang-orang yang berhak menjadi berkurang atau hilang, maka orang-orang ini berhak menuntut di Pengadilan, agar uang pembelian segera dilunasi dan disimpan, baik dalam pendaftaran-pendaftaran pada buku besar pinjaman nasional, ataupun pada surat-surat utang atas beban Indonesia segala sesuatu dalam hubungan yang sama dan ketentuan-ketentuan yang sama, seakan-akan uang pembelian itu tetap berada di tangan pembeli atau pengganti-penggantinya; semuanya tidak mengurangi penggantian biaya, kerugian dan bunga, bila ada alasan untuk itu. Bila tuntutan untuk pelunasan segera seperti yang disebut dalam alinea yang lalu dikabulkan, maka Hakim akan mengangkat juga seorang yang cakap, yang akan ditugaskan untuk menerima dan menyimpan uang pembelian itu.

**Pasal 1218**

Bila dalam hal tersebut dalam Pasal 1215, dan hasil perhitungan ternyata, bahwa orang yang untuk kepentingannya telah dilakukan pendaftaran tidak mempunyai tagihan apa pun, atau tagihannya kurang daripada jumlah semula yang didaftarkan, maka perikatan dibatalkan, dan uang pembelian yang belum dilunasi harus dibayar, baik untuk kepentingan para kreditor hipotek yang pendaftarannya seluruhnya atau sebagian tidak mendapat urutan tingkat yang menguntungkan, dengan memperhatikan tingkat penempatannya, atau untuk kepentingan pemilik semula persil itu, atau untuk kepentingan orang-orang lain yang berhak.

**Pasal 1219**

Bila dalam pendaftaran-pendaftaran tersebut pada Pasal 1215 ada pembukuan yang menyusul, yang seluruhnya atau sebagian tidak mendapat urutan tingkat yang menguntungkan, dan dengan demikian harus dicoret, maka pada putusan pengaturan urutan tingkat, Hakim harus memerintahkan supaya justru simpan hipotek karena jabatan, disamping pencoretan, mencatat dalam daftar-bahwa para kreditor tetap mempunyai hak mereka atas apa yang masih tersisa pada hasil perhitungan uang pembelian yang belum

**Article 1216**

The sale value of the property shall be maintained by the buyer at the sale value of the parcel for which it has been secured pursuant to the previous article; unless otherwise stipulated in the conditions of the auction, he must pay the legal interest on such amount to the seller or other rightful party until the time of the final payment of the purchase price. (Bw.1217)

**Article 1217**

If, however, the buyer, or his successors, abuse or neglect the parcel in such manner that could result in the reduction or loss of the security of the rightful parties, then they shall be entitled to demand in court that the unpaid purchase price is immediately be settled and invested, whether in mortgage registrations regarding other immovable assets, or registrations in the main ledger of the national actual debt, or debentures charged to Indonesia, one and another, in the same relation and under the same stipulations, as if the purchase price has been retained by the buyer or his successors; the above shall be without prejudice to any compensation of costs, damages and interest, in the event that there are grounds therefor. In the event that the request for immediate settlement mentioned in the previous paragraph, shall be admitted, the judge is also nominate a competent individual, who shall be responsible for the receipt of the purchase price and the investment. (Bw.1271)

**Article 1218**

If, in the case of article 1215, it appears that the individual for whose benefit the registration took place, does not have anything to claim, or his claim is less than the original registered sum, then the agreement is \*333 be canceled, and the unpaid purchase price shall be paid out, either for the benefit of the mortgage creditors, whose registrations either in their entirety or partly were not beneficially arranged, or other rightful parties. (Bw.409v.)

**Article 1219**

In the event that further registrations either in their entirety or partly are not beneficially arranged, and is also deleted, then the judge is order in his judgment regarding order of priority that the mortgage registrar, in his official capacity, in addition to the deletion, is note in the registers that the creditors may retain their right to the remainder of the unpaid purchase price after the final computation. (Bw.1186v.,1225)



dibayar.

#### Artikel 1220

In geval, bij regterlijke uitwinning, een perceel, bevattende onderscheidene onroerende goederen, waarvan een of mer onbelast, en andere met hypotheek bezwaard zijn, in zijn geheel voor eenen prijs is verkocht, zal de prijs van elk onroerend goed, naar evenredigheid van den geheelen koopprijs, ten behoeve van de op elk stuk goed ingeschreven schuldeischers, door den regter, na verhoor van deskundigen, worden bepaald (Rv. 499; Civ. 2192).

#### Pasal 1220

Dalam hal penjualan barang sebagai pelaksanaan putusan Hakim atas tuntutan mengenai pemilikan atau penguasaan, jika sebidang persil, di mana terdapat banyak barang tak bergerak, yang di antaranya satu buah atau lebih tidak dibebani, sedangkan yang lainnya dibebani dengan hipotek, seluruhnya dijual untuk satu harga, maka harga dari masing-masing barang tak bergerak itu akan ditentukan Hakim setelah mendengar para ahli, demi kepentingan para kreditur yang terdaftar atas masing-masing barang tak bergerak, menurut perbandingan terhadap harga pembelian seluruhnya.

#### Article 1220

In the event of the legal sale of one parcel containing several immovable assets of which one or more are not subject to any encumbrance and others are mortgaged, sold in its entirety for one price, the price of each immovable asset is, in proportion to the total purchase price, for the benefit of the creditors registered in respect of each asset, be stipulated by the judge after having heard the testimony of experts. (Rv.499; Civ.2192)

### ZESDE AFDEELING

**Van de ambtenaren belast met de bewaring der hypotheeken, van hunne verantwoordelijkheid, en van de openbare bekendheid der registers**

#### Artikel 1221

De ambtenaren belast met de bewaring der hypotheeken zijn:

a. voor zoo verre de goederen gelegen zijn in de residentien binnen welke de zetels der raden van justitie zijn gevestigd, de griffiers bij die raden;

b. voor zoo verre de goederen elders gelegen zijn, de secretarissen der residentien, of zoodanige andere ambtenaren, als de Gouverneur-generaal daartoe zal aanwijzen. (Overschr. 1, 1a; S. 36-153\*).

In elke residentie is eene bewaring, welke omtrek bepaald wordt door dien der residentie, en genaamd wordt kring van bewaring.

De Gouverneur-generaal is evenwel bevoegd om daar, waar de plaatselijke gesteldheid zulks veroorlooft, meer dan eene residentie, het zij geheel of gedeeltelijk, onder denzelfden kring van bewaring te brengen. (S. 25-497, 6433\*).

#### Artikel 1222

Onverminderd de verplichtingen bij dezen titel opgedragen aan de bewaarders der hypotheeken, zijn deze tevens verplicht tot het houden der registers en aantekeningen, bij de wettelijke bepalingen voorgeschreven, omtrent de openbaarmaking van acten van eigendomsovergang, van vestiging van zakelijke regten, en van boedelscheiding (Ov. 24v.; Bw. 1231; zie Overschr.).

#### Artikel 1223

De bewaarders der hypotheeken mogen hunne werkzaamheden op geene andere plaats verrigten dan die welke hun tot dat einde door den Gouverneur-generaal zal worden

### BAGIAN 6

**Pegawal-pegawal yang Ditugaskan Menyimpan Hipotek. Tanggung Jawab Mereka, dan Hal Diketahuinya Daftar-daftar oleh Masyarakat**

#### Pasal 1221

Pegawai-pegawai yang ditugaskan menyimpan hipotek adalah:

a. sejauh barang-barang itu terletak dalam keresidenan tempat kedudukan satu Pengadilan Negeri, panitera Pengadilan Negeri itu;

b. sejauh barang-barang itu terletak di tempat lain, sekretaris-sekretaris keresidenan, atau pegawai-pegawai lain yang ditunjuk oleh pemerintah.

Dalam tiap-tiap keresidenan ada penyimpanan, yang batas-batasnya ditentukan oleh batas-batas keresidenan itu, dan dinamakan lingkungan penyimpanan. Namun jika keadaan setempat mengizinkan pemerintah berwenang untuk menempatkan lebih dari satu keresidenan, baik seluruhnya maupun sebagian, di dalam satu lingkungan penyimpanan.

#### Pasal 1222

Tanpa mengurangi kewajiban-kewajiban yang diperintahkan dalam bab ini kepada para juru simpan hipotek, mereka ini juga wajib memelihara daftar-daftar dan catatan-catatan yang diperintahkan dengan ketentuan-ketentuan undang-undang, mengenai pengumuman akta-akta peralihan hak milik, akta-akta peletakan hak-hak kebendaan, dan hak-hak pemisahan harta benda.

#### Pasal 1223

Para juru simpan hipotek tidak diperkenankan melakukan pekerjaan-pekerjaan mereka selain di tempat yang ditunjuk oleh pemerintah bagi mereka untuk tujuan itu. Daftar-daftar dan surat-surat lain kepunyaan kantor

### Section 6

**Concerning the officials charged with the custody of mortgage deeds, their responsibilities, and public information concerning the registers**

#### Article 1221

The officials charged with the keeping of the mortgages shall be the following: a. to the extent that the assets are located in the residencies within which the seat of the courts of justice is established, the court clerks within such court; b. to the extent that the assets are located elsewhere, the secretaries of the residencies, or other such officials, as shall be appointed by the Governor General (Overschr.1, 1a; S.36-153) Each residency has a place of safekeeping, the boundaries of which shall be stipulated by those of the residency and which shall be named "circle of safe keeping". The Governor General is, however, be authorized, where local customs permit, to bring in more than one residency, either in its entirety or partly, to the same circle of safekeeping. (S.25-497,643)

#### Article 1222

Without prejudice to the obligations imposed by this title upon the registrars of mortgages, they must also keep the registers and the notations, as stipulated in the legal regulations regarding the publication of deeds of transfer of property, of establishment of property rights and of estate separation. (Ov.24v.; Bw.1231; see Overschr.)

#### Article 1223

The registrars of the mortgages is not be permitted to execute their duties other than in place designated by government for such purpose. Registers and other documents belonging to such office of safekeeping may

aangewezen.

De registers en andere tot het kantoor van bewaring behorende stukken mogen niet zonder regterlijk bevel worden verplaatst.

#### Artikel 1224

De bewaarders der hypotheek zijn gehouden om aan alle degenen die zulks verlangen inzage te geven van hunne registers, mitsgaders van de acten ter openbaarmaking geboekt, en een afschrift van die acten uit te leveren, gelijk mede van de bestaande inschrijvingen en aantekeningen, of wel een getuigschrift dat er geene bestaan (Ov. 38; Bw. 1210v., 1219, 1225, 1227; Civ. 2196).

#### Artikel 1225

Zij zijn verantwoordelijk voor de nadeelen spruitende:

1o. uit hunne nalatigheid in het bewaren der overgelegde stukken en in het doen van tijdige en naauwkeurige teboekstellingen en inschrijvingen, welke van hen gevorderd zijn (Bw. 1230);

2o. uit het verzuim om in hunne getuigschriften melding te maken van eene of meer bestaande inschrijvingen, ten ware, in het laatste geval, de misslag voortkwam uit onvoldoende opgave, die hun niet zoude kunnen worden te laste gelegd (Bw. 1230);

3o. uit doorhalingen, gedaan zonder dat de stukken, bij art. 1196 vermeld, aan hen zijn overgelegd (Bw. 1108, 1181, 1188, 1203, 1219, 1228; Civ. 2197).

#### Artikel 1226

Het onroerende goed, te welks aanzien de bewaarder, in zijn getuigschrift, een of meerdere ingeschreven lasten mogt verzuimd hebben op te geven, is van die lasten niet ontheven; behoudens de verantwoordelijkheid van den bewaarder jegens dengene die het getuigschrift, waarin de misslag heeft plaats gehad, verlangd heeft, en onverminderd het verhaal van den bewaarder op de schuldeischers die onverschuldigd betaling hebben genoten (Bw. 1360, 1365v.; Civ. 2198).

#### Artikel 1227

Behoudens het bepaalde bij art. 619 mogen de bewaarders der hypotheek in geen geval weigeren of vertragen om acten, waarbij de eigendom wordt overgedragen, ter openbaarmaking te boeken, hypothecaire regten in te schrijven, inzage van de bij hen overgebragte stukken en van hunne registers te geven, of verzochte getuigschriften af te geven, op straffe van vergoeding van kosten, schaden en interessen jegens de partijen; te welken einde, op verzoek van hen die zulks begeeren, door eenen notaris of deurwaarder, met twee getuigen, een verslag van des bewaarders weigering of vertraging zal worden opgemaakt (Ov. 38; Bw. 616, 1179, 1224; Civ. 2199).

penyimpanan itu tidak boleh dipindahkan tanpa perintah Hakim.

#### Pasal 1224

Para juru simpan hipotek wajib memberi kesempatan kepada siapa pun yang berkehendak melihat daftar-daftar mereka serta akta-akta yang didaftar untuk pengumuman, dan wajib menyerahkan salinan akta itu, demikian pula pendaftaran-pendaftaran dan catatan-catatan yang ada, atau surat pernyataan tentang tiadanya akta, pembuktian atau catatan itu.

#### Pasal 1225

Mereka bertanggung jawab atas kerugian-kerugian yang timbul:

1. karena kelalaian mereka dalam menyimpan surat-surat yang disampaikan kepada mereka dan dalam melakukan pembukuan dan pendaftaran pada waktunya dan secara cermat sebagaimana dituntut dari mereka;

2. karena kelalaian untuk menyebutkan satu pendaftaran atau lebih yang ada dalam surat-surat pernyataan mereka, kecuali bila dalam hal yang terakhir ini kesalahan itu timbul dan keterangan yang kurang sempurna, yang tidak dapat dianggap sebagai kesalahan mereka;

3. dan pencoretan-pencoretan yang dilakukan tanpa penyerahan surat-surat tersebut dalam Pasal 1196 kepada mereka.

#### Pasal 1226

Jika juru simpan lalai menyebutkan dalam surat pernyataan satu beban atau lebih yang didaftar atas suatu barang tak bergerak, maka barang ini tidak dibebaskan dari beban-beban itu, hal ini tidak mengurangi tanggung jawab juru simpan itu terhadap orang yang menghendaki surat pernyataan yang memuat kesalahan itu, dan tidak mengurangi hak juru simpan untuk menuntut para kreditur yang telah menerima pembayaran yang tidak diwajibkan.

#### Pasal 1227

Tanpa mengurangi apa yang telah ditentukan dalam Pasal 619, para juru simpan hipotek sekali-kali tidak boleh menolak atau memperlambat pendaftaran akta penagihan hak milik, pendaftaran hak-hak hipotek, pemberian kesempatan untuk melihat surat-surat pernyataan yang diminta, dengan ancaman mengganti biaya, kerugian dan bunga kepada pihak-pihak bersangkutan; untuk tujuan itu, atas permohonan mereka yang menghendaki oleh Notaris atau juru sita dengan dua orang saksi akan dibuat laporan tentang penolakan atau kelambatan juru simpan.

not be removed unless upon the order of a judge.

#### Article 1224

The registrars of the mortgages must make the registers available for inspection by any individual who wishes to view them, together with the deeds recorded for publication, and must deliver copies of such deeds, including the registrations and notations, as well as a statement in the event that there are none. (Ov.38; B.1210v.,1219,1225,1227; Civ.2196)

#### Article 1225

They shall be responsible for loss resulting from the following: 1. their negligence connected with keeping the documents submitted and the required timely and accurate recordings and registrations; (Bw.1230) 2. their failure to mention in their statement more than one registration, unless in this last instance, the mishap occurred due to incomplete information, for which they cannot be held responsible; (Bw.1230) \*335 3. deletions, carried out without submission to him of the documents mentioned in article 1196. (Bw.1108,1181,1188,1203,1219,1228v.; Civ.2197)

#### Article 1226

The immovable asset, in respect of which the registrar in his statement, has failed to mention one or more registered encumbrances, is not be released from such encumbrances; without prejudice to the responsibility of the registrar towards the individual who requested the statement in which the mistake occurred, and without prejudice to the claim filed by the registrar against the creditors, who have enjoyed payment which was not owed. (Bw.1360,1365v.; Civ.2198)

#### Article 1227

Without prejudice to the stipulation in article 619, the registrars of the mortgages is under no circumstances; refuse to register or delay the registration of the deeds regarding the transfer of property, for publication, the mortgage rights, display the documents filed with them and their registers for public inspection, or refuse to issue statements as requested, and non-compliance with the above is render him liable for compensation in the form of costs, damages and interest towards the parties; for such purpose, at the request of the individual who so desires, a report may be drawn up of the registrar's refusal or delay by a notary or process server, with two witnesses. (Ov.38; Bw.616, 1179, 1224; Civ.2199)

**Artikel 1228**

De bewaarders der hypotheeken zijn jegens het publiek verantwoordelijk voor de handelingen, betrekkelijk de bewaring van degenen die hen in hunne gewone ambtsbedieningen vervangen, behoudens hun verhaal op deze laatste (Bw. 1225, 1366).

**Artikel 1229**

De bewaarders zullen, te hunnen koste, tot meerdere zekerheid van het publiek, eenen borgtocht stellen, welks hoegrootheid, en de wijze waarop dezelve zal worden gesteld, aangevuld en opgeheven, worden geregeld door den Gouverneur-generaal. (S. 07-510\*).

**Artikel 1230**

De duur der verantwoordelijkheid, aan de bewaarders der hypotheeken bij art. 1225 opgelegd, wordt bepaald op tien jaren, te rekenen, vor de verzuimen bedoeld bij de nummers 1 en 3 van dat art., van den dag waarop de wettelijke formaliteiten door de belanghebbenden zijn aangevraagd, en voor die, bedoeld bij nummer 2 van hetzelfde art., van den dag der afgifte van de getuigschriften.

**Artikel 1231**

De vorm der registers, de wijze van boekhouding, de regten door den lande te heffen, de salarissen van de bewaarders, de disciplinaire straffen, de verdere verplichtingen welke op genoemde ambtenaren rusten, en, in het algemeen, al wat ter volledige uitvoering van het stelsel van openbaarmaking der eigendoms-overgangen en van hypotheeken, bij de wettelijke bepalingen vastgesteld, vereischt wordt, zal door den Gouverneur-generaal, na raadpleging van het hoog gerechtshof, worden geregeld. (Overschr).

**Artikel 1232**

Het toezigt over de bewaarders der hypotheeken wordt opgedragen aan de raden van justitie, onder oppertoezigt van het hoog gerechtshof. De wijze op welke dit toezigt moet worden gehouden wordt mede, na raadpleging van het hoog gerechtshof, door den Gouverneur-generaal geregeld. (Overschr. 42).

**DERDE BOEK VAN VERBINDTENISSEN****EERSTE TITEL****Van verbindtenissen in het algemeen****EERSTE AFDEELING****Algemeene bepalingen****Artikel 1233**

Alle verbindtenissen ontstaan of uit overeenkomst, of uit de wet (Bw. 1313v., 1352;

**Pasal 1228**

Para juru simpan bertanggung jawab terhadap masyarakat umum atas perbuatan-perbuatan yang berkaitan dengan penyimpanan itu, yang dilakukan oleh mereka yang mewakili para juru simpan dalam pelaksanaan tugas jabatan, tanpa mengurangi hak mereka untuk menuntut penggantian dan pegawai-pegawai yang mewakili mereka itu.

**Pasal 1229**

Para juru simpan atas biaya mereka, harus mengadakan jaminan untuk menambah kepastian bagi umum, memberikan suatu penanggungan utang, yang besarnya dan cara mengadakannya diatur oleh pemerintah.

**Pasal 1230**

Lamanya waktu pertanggungjawaban yang dibebankan kepada para juru simpan hipotek dalam Pasal 1225, ditentukan sepuluh tahun untuk kelalaian-kelalaian termaksud pada nomor 1i dan 3i pasal itu, terhitung dari hari diajukannya permohonan formalitas-formalitas menurut undang-undang oleh mereka yang berkepentingan, dan untuk kelalaian-kelalaian termaksud pada nomor 2i pasal itu juga, terhitung dari hari diberikannya surat pernyataan yang bersangkutan.

**Pasal 1231**

Bentuk daftar-daftar, cara pembukuan, pajak-pajak yang akan dipungut oleh negara, gaji para juru simpan, hukum-hukuman disiplin, kewajiban-kewajiban lain yang dibebankan kepada pegawai-pegawai tersebut, dan apa saja yang disyaratkan untuk lengkapnya pelaksanaan peraturan tentang pengumuman peralihan hak milik dan hipotek, yang ditetapkan dengan ketentuan-ketentuan undang-undang, harus diatur oleh pemerintah, setelah meminta nasihat Mahkamah Agung.

**Pasal 1232**

Pengawasan atas para juru simpan hipotek ditugaskan kepada Pengadilan Negeri, di bawah pengawasan tertinggi Mahkamah Agung. Cara melaksanakan pengawasan ini juga harus diatur pemerintah setelah mendengar nasihat Mahkamah Agung.

**BUKU KETIGA - PERIKATAN****BAB I****PERIKATAN PADA UMUMNYA****BAGIAN 1****Ketentuan-ketentuan Umum****Pasal 1233**

Perikatan, lahir karena suatu persetujuan atau karena undang-undang.

**Article 1228**

The registrars of mortgages shall be responsible to the public for their acts in connection with the safekeeping, for the acts of those who substitute them in their normal official services, without prejudice to claim for compensation of their replacements. (Bw.1225, 1366)

**Article 1229**

The registrars, may at their expense, furnish a guarantee for the public's additional security, the amount of which and the manner in which this shall be established, supplemented and canceled, shall be regulated by the Governor General. (S.07-510)

**Article 1230**

The period of the responsibility imposed upon the registrars of the mortgages mentioned in article 1225, shall be for ten years, effective as of the occurrence of the failures mentioned in numbers 1 and 3 of the said article, from the date on which the legal formalities have been filed for by the relevant parties, and for those individuals referred to in number 2 of the same article, from the date of the issuance of the statements.

**Article 1231**

The format of the registers, the manner of bookkeeping, the taxes collected by the State, the salaries of the registrars, the disciplinary punishments, the further obligations which the aforementioned officials are subject to, and in general, anything that is required for the full implementation of the rules of publication of the transfer of property and of mortgages, stipulated by legal regulations, shall be regulated by the Governor General after having consulted the supreme court. (Overschr).

**Article 1232**

Supervision of the registrars of the mortgages \*336 shall be assigned to the court of justice, subject to the higher supervision of the supreme court. The manner in which this supervision shall be carried out is also, after consultation with the supreme court, be regulated by the Governor General. (Overschr.42)

**BOOK THREE - OBLIGATIONS****Chapter I****Concerning obligations in general****Section 1****General provisions****Article 1233**

All obligations arise either from agreements or law. (Bw. 1313v., 1352; Rv. 102)

Rv. 102).

**Artikel 1234**

Zij strekken om iets te geven, te doen, of niet te doen (Bw. 1235v., 1239v., 1314; Civ. 1101, 1126).

**TWEEDE AFDEELING****Van verbindtenissen om iets te geven****Artikel 1235**

In de verbindtenissen om iet te geven is begrepen de verpligting om de zaak te leveren, en voor derzelve behoud, tot op het tijdstip der levering, als een goed huisvader te zorgen.

Deze laatste verpligting is meer of minder uitgestrekt ten aanzien van zekere overeenkomsten, waarvan de gevolgens te dezen opzigte in de titels daartoe betrekkelijk aangewezen worden (Bw. 105, 385, 612v., 784, 1033, 1157, 1356, 1444v., 1474v., 1482, 1550-1o, 1560-1o, 1706v., 1715, 1744, 1801; Civ. 1136v).

**Artikel 1236**

De schuldenaar is jegens den schuldeischer tot vergoeding van kosten, schaden en interessen gehouden, indien hij zich in de onmogelijkheid heeft gesteld om de zaak te leveren, of voor dezelve behoud niet behoorlijk heeft gewaakt (Bw. 1235, 1243v., 1264, 1275, 1391, 1444, 1480).

**Artikel 1237**

Bij eene verbindtenis om eene bepaalde zaak te geven, is deze voor rekening van den schuldeischer, van het oogenblik der verbindtenis. Bij nalatigheid van den schuldenaar om de zaak te leveren, is dezelve, van het oogenblik dier nalatigheid, voor zijne rekening (Bw. 1264, 1275, 1391, 1444, 1460, 1481v., 1545, 1553, 1605, 1648, 1708, 1745v.; Civ. 1138).

**Artikel 1238**

De schuldenaar wordt in gebreke gesteld, het zij door een bevel of andere soortgelijke acte, het zij uit kracht der verbindtenis zelve, wanneer deze medebrengt dat de schuldenaar in gebreke zal zijn, door het enkel verloop van den bepaalden termijn (Bw. 391, 413, 579, 1243, 1362, 1626, 1805, 1919; Rv. 1v.; Civ. 1139).

**DERDE AFDEELING****Van verbindtenissen om iets te doen, of niet te doen****Artikel 1239**

Alle verbindtenissen om iets te doen, of niet te doen, worden opgelost in vergoeding van kosten, schaden en interessen, in geval de schuldenaar niet aan zijne verpligting voldoet (Bw. 1241, 1243v., 1277, 1365v., 1383; Rv. 590v., 606a v., 765; IR. 222; Civ. 1142).

**Pasal 1234**

Perikatan ditujukan untuk memberikan sesuatu, untuk berbuat sesuatu, atau untuk tidak berbuat sesuatu.

**BAGIAN 2****Perikatan untuk Memberikan Sesuatu****Pasal 1235**

Dalam perikatan untuk memberikan sesuatu, termasuk kewajiban untuk menyerahkan barang yang bersangkutan dan untuk merawatnya sebagai seorang kepala rumah tangga yang baik, sampai saat penyerahan. Luas tidaknya kewajiban yang terakhir ini tergantung pada persetujuan tertentu; akibatnya akan ditunjuk dalam bab-bab yang bersangkutan.

**Pasal 1236**

Debitur wajib memberi ganti biaya, kerugian dan bunga kepada kreditur bila ia menjadikan dirinya tidak mampu untuk menyerahkan barang itu atau tidak merawatnya dengan sebaik-baiknya untuk menyelamatkannya. Bw.1235, 1243v., 1264, 1275, 1391, 1444, 1480)

**Pasal 1237**

Pada suatu perikatan untuk memberikan barang tertentu, barang itu menjadi tanggungan kreditur sejak perikatan lahir. Jika debitur lalai untuk menyerahkan barang yang bersangkutan, maka barang itu semenjak perikatan dilakukan, menjadi tanggungannya. (Bw.1264, 1275, 1391, 14444, 1460, 1481v., 1545, 1553, 1605, 1648, 1708, 1745v.; Civ. 1138)

**Pasal 1238**

Debitur dinyatakan lalai dengan surat perintah, atau dengan akta sejenis itu, atau berdasarkan kekuatan dari perikatan sendiri, yaitu bila perikatan ini mengakibatkan debitur harus dianggap lalai dengan lewatnya waktu yang ditentukan. (Bw. 391, 413, 579, 1243, 1362, 1626, 1805, 1919; Rv. 1v.; Civ. 1139).

**BAGIAN TIGA****Perikatan Untuk Berbuat Sesuatu atau Untuk Tidak Berbuat Sesuatu****Pasal 1239**

Tiap perikatan untuk berbuat sesuatu, atau untuk tidak berbuat sesuatu, diselesaikan dengan memberikan penggantian biaya, kerugian dan bunga, bila debitur tidak memenuhi kewajibannya. (Bw. 1241, 1243v., 1277, 1365v., 1383; Rv. 590v., 606a v., 765; IR. 222; Civ. 1142).

**Article 1234**

Their purpose is to provide something, to do something or not to do something. (Bw. 1235v., 1239v., 1314; Civ. 1101, 1126)

**Section 2****Concerning Obligations to Provide Something****Article 1235**

Obligations to provide something include the obligation to deliver the goods and to maintain such, until the time of the delivery, as they would be maintained if in the care of a good head of the household. The extent of the latter-mentioned obligation more or less depends on specific agreements; the consequences of which shall be referred to in the relevant titles. (Bw.105, 385, 612v., 784, 1033, 1157, 1356, 1444v., 1550-1, 1706v. 1715, 1744, 1801; Civ. 1136v.)

**Article 1236**

The debtor is required to compensate the creditor for costs, damages and interests, in the event that he is unable to deliver the goods, or in the event that he has not properly maintained them. (Bw.1235, 1243v., 1264, 1275, 1391, 1444, 1480)

**Article 1237**

With regard to an agreement to provide something, effective as of the conclusion of the agreement, the object becomes the creditor's liability. Liability of the debtor for failure by him to deliver the goods arises from the time of the default. (Bw.1264, 1275, 1391, 14444, 1460, 1481v., 1545, 1553, 1605, 1648, 1708, 1745v.; Civ. 1138)

**Article 1238**

The debtor shall be deemed in default, either by an order or other similar deed, or pursuant to the obligation itself, where such obligation stipulates that the debtor shall be in default, upon failure to deliver within the stipulated time period. (Bw. 391, 413, 579, 1243, 1362, 1626, 1805, 1979; Rv. 1v.; Civ. 1139)

**SECTION THREE****Concerning Obligations to Do Something or Not to Do Something****Article 1239**

Every obligation to do something, or not to do something, if the debtor fails to meet his obligations, is settled by way of compensation of costs, damages and interests. (Bw. 1241, 1243v., 1277, 1365v., 1383; Rv. 590v., 606a v., 765; IR. 222; Civ. 1142).

**Artikel 1240**

Niettemin heeft de schuldeischer het regt om de vernietiging te vorderen van hetgeen strijdig met de verbindtenis verrigt is, en hij kan zich door den regter doen magtigen, om, ten koste van den schuldenaar, het gedane te doen vernietigen; onverminderd de vergoeding van kosten, schaden en interessen, indien daartoe gronden bestaan (Bw. 1239, 1241, 1243, 1365; Civ. 1143).

**Artikel 1241**

De schuldeischer kan ook, in geval de verbindtenis niet ten uitvoer wordt gebracht, gematigd worden om zelf die verbindtenis te doen uitvoeren ten koste van den schuldenaar (Bw. 1239v.; Civ. 1144).

**Artikel 1242**

Indien de verbindtenis bestaat in iets niet te doen, is degene die daartegen handelt, uit hoofde van die overtreding alleen, gehouden tot vergoeding van kosten, schaden en interessen (Bw. 641, 1243, 1245; Civ. 1145).

**VIERDE AFDEELING****Van de vergoeding van kosten, schaden en interessen, voortpruitende uit het niet nakomen eener verbindtenis****Artikel 1243**

Vergoeding van kosten, schaden en interessen, voortspruitende uit het niet nakomen eener verbindtenis, is dan eerst verschuldigd, wanneer de schuldenaar, na in gebreke te zijn gesteld, nalatig blijft om die verbindtenis te vervullen, of indien hetgeen de schuldenaar verplicht was te geven of te doen, slechts kon gegeven of gedaan worden binnen zekeren tijd, welken hij heeft laten voorbij gaan (Bw. 1236, 1238, 1239v., 1246v., 1249v., 1304, 1307, 1365v., 1480; Rv. 607v.; Civ. 1146; Bb. 2521).

**Artikel 1244**

De schuldenaar moet, indien daartoe gronden bestaan, veroordeeld worden tot vergoeding van kosten, schaden en interessen, zoo dikwijls hij niet bewijzen kan dat het niet uitvoeren of het niet tijdig uitvoeren der verbindtenis voortkomt uit eene vreemde oorzaak, die hem niet kan worden toegerekend, al heeft er ook geene kwade trouw van zijne zijde plaats gehad (Bw. 1444, 1865; Civ. 1147; Bb. 2521).

**Artikel 1245**

Geene vergoeding van kosten, schaden en interessen heeft plaats, indien de schuldenaar door overmagt of door toeval verhinderd is geworden om iets te geven of te doen, waartoe hij verplicht was, of iets gedaan heeft hetwelk hem verboden was (Bw. 1099, 1444v., 1746; K. 91v.; Civ. 1148; Bb. 2521, 2715).

**Artikel 1246**

De vergoeding van kosten, schaden en interessen, welke de schuldeischer regt heeft te

**Pasal 1240**

Dalam pada itu, si kreditor berhak menuntut penghapusan segala sesuatu yang dilakukan secara bertentangan dengan perikatan dan ia berhak minta kuasa dari Hakim untuk menyuruh menghapuskan segala sesuatu yang telah dibuat itu atas tanggungan debitur; hal ini tidak mengurangi hak untuk menuntut penggantian biaya, kerugian dan bunga, jika ada alasan untuk itu. (Bw. 1239, 1241, 1243, 1365; Civ. 1143).

**Pasal 1241**

Bila perikatan itu tidak dilaksanakan, kreditor juga boleh dikuasakan untuk melaksanakan sendiri perikatan itu atas biaya debitur.

**Pasal 1242**

Jika perikatan itu bertujuan untuk tidak berbuat sesuatu, maka pihak mana pun yang berbuat bertentangan dengan perikatan itu, karena pelanggaran itu saja, diwajibkan untuk mengganti biaya, kerugian dan bunga.

**BAGIAN 4****Penggantian Biaya, Kerugian dan Bunga Karena Tidak Dipenuhinya Suatu Perikatan****Pasal 1243**

Penggantian biaya, kerugian dan bunga karena tak dipenuhinya suatu perikatan mulai diwajibkan, bila debitur, walaupun telah dinyatakan lalai, tetap lalai untuk memenuhi perikatan itu, atau jika sesuatu yang harus diberikan atau dilakukannya hanya dapat diberikan atau dilakukannya dalam waktu yang melampaui waktu yang telah ditentukan.

**Pasal 1244**

Debitur harus dihukum untuk mengganti biaya, kerugian dan bunga, bila ia tak dapat membuktikan bahwa tidak dilaksanakannya perikatan itu atau tidak tepatnya waktu dalam melaksanakan perikatan itu disebabkan oleh sesuatu hal yang tak terduga, yang tak dapat dipertanggungjawabkan kepadanya, walaupun tidak ada itikad buruk kepadanya.

**Pasal 1245**

Tidak ada penggantian biaya, kerugian dan bunga, bila karena keadaan memaksa atau karena hal yang terjadi secara kebetulan, debitur terhalang untuk memberikan atau berbuat sesuatu yang diwajibkan, atau melakukan suatu perbuatan yang terlarang baginya.

**Pasal 1246**

Biaya, ganti rugi dan bunga, yang boleh dituntut kreditor, terdiri atas kerugian yang

**Article 1240**

In such case, the creditor is entitled to claim the abolition of everything that was conducted in contravention to the obligations, and he is entitled to request the judge to authorize him abolish all such contraventions at the expense of the debtor; without prejudice to his right to claim for compensation of costs, damages and interests should there be grounds for them. (Bw. 1239, 1241, 1243, 1365; Civ. 1143).

**Article 1241**

If such obligation is not performed, the creditor may be authorized to implement the obligations at the expense of the debtor.

**Article 1242**

In case of obligation not to do something, then if either party acts in breach to the obligation, due to such breach and solely because of that breach, he must compensate for costs, damages and interests

**Section 4****Concerning Compensation for Costs, Damages and Interests for Breach of Obligations****Article 1243**

Compensation for costs, damages and interests for the breach of an obligation only becomes obligatory, if the debtor, after having been declared to be in default, remains in default, or in case of obligations where he must give or produce something, is only given after the lapse of a period of time.

**Article 1244**

If there is any reason for such, the debtor is compensate for costs, damages and interests if he cannot prove, that the non-performance or the late performance of such obligation, is caused by an unforeseen event, for which he is not responsible and he was not acting in bad faith.

**Article 1245**

The debtor needs not compensate for costs, damages or interests, if an act of God or an accident prevented him from giving or doing an obligation, or because of such reasons he committed a prohibited act.

**Article 1246**

Compensation of costs, damages and interests that the creditor may claim comprises of losses

vorderen, bestaat, in het algemeen, in het verlies hetwelk hij heeft geleden, en in de winst welke hij heeft moeten derven, behoudens de hierna vermelde uitzonderingen en wijzigingen (Bw. 58. 1603; Civ. 1149).

#### Artikel 1247

De schuldenaar is slechts gehouden tot vergoeding der kosten schaden en interessen, welke men voorzien heeft of heeft kunnen voorzien, ten tijde van het aangaan der verbindtenis, ten ware het aan zijne arglist te wijten zij dat de verbindtenis niet is nagekomen (Bw. 1328; Civ. 1150).

#### Artikel 1248

Zelfs indien het niet nakomen der verbindtenis te wijten is aan de arglist van den schuldenaar, moet de vergoeding van kosten, schaden en interessen, ten opzichte van de door den schuldeischer geleden schade en de winstderving, alleenlijk datgene bevatten, hetwelk een onmiddelijk en dadelijk gevolg is van het niet nakomen der verbindtenis (Civ. 1151).

#### Artikel 1249

Indien bij de verbindtenis bepaald is dat degene die in gebreke blijft om dezelve na te komen, bij wege van schadevergoeding, eene zekere som zal betaken, kan aan de andere partij geene meerdere noch mindere som worden toegewezen (Bw. 1307v.; Civ. 1152).

#### Artikel 1250

(Gew. S. 38-276) In verbindtenissen die alleen betrekkelijk zijn tot de betaling van eene zekere geldsom, bestaat de vergoeding van kosten, schaden en interessen, uit vertraging in de uitvoering voortkomende, alleenlijk in de bij de wet bepaalde interessen, behoudens bijzondere wettelijke voorschriften.

Die vergoeding van kosten, schaden en interessen is verchuldigd, zonder dat de schuldeischer eenig verlies behoeve te bewijzen.

Zij alleenlijk verschuldigd van den dag dat dezelve in regten gevorderd is, uitgezonderd de gevallen waarin de wet die van regtswege doet loopen (Bw. 391, 413, 797v., 1098, 1216, 1286, 1362, 1515, 1626, 1805, 1810, 1839; K. 147, 680, 721; Civ. 1153; S. 1848-22 jo. 1849-63).

#### Artikel 1251

Vervallene interessen van hoofdsommen kunnen wederom interessen opbrengen, het zij ten gevolge eener geregtelijke aanvraag, het zij krachtens eene bijzondere overeenkomst, mits de aanvraag of de overeenkomst loope over interessen ten minste voor een geheel jaar verschuldigd (Bw. 1252; Civ. 1154).

#### Artikel 1252

Niettemin brengen vervallen inkomsten als pacht- en huurpenningen, altijddurende of lijfrenten, interessen voort, van den dag dat de

telah dideritanya dan keuntungan yang sedianya dapat diperolehnya, tanpa mengurangi pengecualian dan perubahan yang disebut di bawah ini (Bw. 58. 1603; Civ. 1149).

#### Pasal 1247

Debitur hanya diwajibkan mengganti biaya, kerugian dan bunga, yang diharap atau sedianya dapat diduga pada waktu perikatan diadakan, kecuali jika tidak dipenuhinya perikatan itu disebabkan oleh tipu daya yang dilakukannya.

#### Pasal 1248

Bahkan jika tidak dipenuhinya perikatan itu disebabkan oleh tipu daya debitur, maka penggantian biaya, kerugian dan bunga, yang menyebabkan kreditur menderita kerugian dan kehilangan keuntungan, hanya mencakup hal-hal yang menjadi akibat langsung dari tidak dilaksanakannya perikatan itu.

#### Pasal 1249

Jika dalam suatu perikatan ditentukan bahwa pihak yang lalai memenuhinya harus membayar suatu jumlah uang tertentu sebagai ganti kerugian, maka kepada pihak lain-lain tak boleh diberikan suatu jumlah yang lebih ataupun yang kurang dari jumlah itu.

#### Pasal 1250

Dalam perikatan yang hanya berhubungan dengan pembayaran sejumlah uang, penggantian biaya, kerugian dan bunga yang timbul karena keterlambatan pelaksanaannya, hanya terdiri atas bunga yang ditentukan oleh undang-undang tanpa mengurangi berlakunya peraturan undang-undang khusus. Penggantian biaya, kerugian dan bunga itu wajib dibayar, tanpa perlu dibuktikan adanya suatu kerugian oleh kreditur. Penggantian biaya, kerugian dan bunga itu baru wajib dibayar sejak diminta di muka Pengadilan, kecuali bila undang-undang menetapkan bahwa hal itu berlaku demi hukum.

#### Pasal 1251

Bunga uang pokok yang dapat ditagih dapat pula menghasilkan bunga, baik karena suatu permohonan di muka Pengadilan, maupun karena suatu persetujuan yang khusus, asal saja permintaan atau persetujuan tersebut adalah mengenai bunga yang harus dibayar untuk satu tahun.

#### Pasal 1252

Walaupun demikian, penghasilan yang dapat ditagih, seperti uang upah tanah dan uang sewa lain, bunga abadi atau bunga sepanjang

he had suffered and profits he would have enjoyed, subject to the limitations or modifications stipulated hereunder (Bw. 58. 1603; Civ. 1149).

#### Article 1247

The creditor is only obligated to compensate for costs, damages and interests that have already materialized or is reasonably foreseeable at the time the obligation was concluded, unless the non-fulfillment of such obligations was caused by deceit on his part.

#### Article 1248

Even if the non-fulfilment of such obligations was caused by the debtor's deceit, the compensation of costs, damages and interests to extent of profits lost and losses suffered by the creditor, only comprise of the direct consequence of the non-fulfilment of the obligations

#### Article 1249

If in an obligation it is stipulated that the defaulting debtor must, as compensation, pay a certain sum of money, then other parties must not be given a sum more or less than that sum.

#### Article 1250

In obligations concerning the payment of a sum of money, compensation for costs, damages and interests due to late performance comprises only of interests that are stipulated by law, without prejudice to special provisions of the law.

The compensation for costs, damages and interests is obligatory, and needs not be proven by losses suffered by the creditor.

The compensation for costs, damages and interests is payable only from the day the compensation is requested to the Court, except in cases where the law stipulates that the compensation applies by law.

#### Article 1251

Interests arising from a principal sum can also bear interests, be it by request to a Court or pursuant to a special agreement, provided such request or agreement concerns interests due for one year.

#### Article 1252

Notwithstanding the foregoing, claimable gains, for example the proceeds of a pledge, rent, perpetual interest or life interest, bears

eisch gedaan, of de overeenkomst gesloten is.

Dezelfde regel is toepasselijk op teruggaven van vruchten en op interessen, die door eenen derde aan den schuldeischer tot ontlasting van den schuldenaar betaald zijn (Bw. 502, 1770v., 1775; Civ. 1155).

## VIJDE AFDEELING

### Van voorwaardelijke verbindtenissen

#### Artikel 1253

Eene verbindtenis is voorwaardelijk, wanneer men dezelve doet afhangen van eene toekomstige en onzekere gebeurtenis, het zij door de verbindtenis op te schorten, tot zoodanige gebeurtenis plaats hebbe, het zij door de verbindtenis te doen vervallen, naar mate de gebeurtenis al niet vorvalt (Bw. 154, 997, 1169, 1263, 1265v., 1268v., 1463v., 1990; Civ. 1168).

#### Artikel 1254

Alle voorwaarden om iets te doen dat onmogelijk, met de goede zeden strijdig, of bij de wet verboden is, zijn nietig, en maken de overeenkomst, die men daarvan heeft doen afhangen, van onwaarde, (AB. 23; Bw. 139, 888, 1334, 1337, 1653; Civ. 1172).

#### Artikel 1255

De voorwaarde om iets niet te doen hetwelk onmogelijk is, maakt de verbindtenis, onder die voorwaarde aangegaan, niet van onwaarde (Bw. 1254; Civ. 1713).

#### Artikel 1256

Alle verbindtenissen zijn nietig, indien derzelve vervulling alleenlijk afhangt van den wil van dengene die verbonden is. Indien echter der verbindtenis afhangt van eene daad, waarvan de vervulling in zijne magt staat, en die daad heeft plaats gehad, is de verbindtenis van kracht (Bw. 171, 179, 1668, 1761; Civ. 1174).

#### Artikel 1257

Alle voorwaarden moeten vervuld worden op zoodanige wijze als partijen waarschijnlijk gewild en verstaan hebben (Bw. 1343; Civ. 1175).

#### Artikel 1258

Indien eene verbindtenis afhangt van de voorwaarde dat zekere gebeurtenis binnen eenen bepaalden tijd zal plaats hebben, wordt de voorwaarde gehouden te ontbreken, indien de tijd verlopen is, zonder dat de gebeurtenis hebbe plaats gehad.

Bijaldien de tijd niet bepaald is, kan de voorwaarde altijd vervuld worden, en wordt dezelve niet gehouden te ontbreken, voordat het zeker is dat de gebeurtenis geen plaats zal hebben (Bw. 997, 1263v., 1521; Civ. 1176).

hidup seseorang, menghasilkan bunga mulai hari dilakukan penuntutan atau dibuat persetujuan.

Peraturan yang sama berlaku terhadap pengembalian hasil-hasil sewa dan bunga yang dibayar oleh seorang pihak ketiga kepada kreditur untuk pembebasan debitur.

## BAGIAN 5

### Perikatan Bersyarat

#### Pasal 1253

Suatu perikatan adalah bersyarat jika digantungkan pada suatu peristiwa yang mungkin terjadi dan memang belum terjadi, baik dengan cara menangguhkan berlakunya perikatan itu sampai terjadinya peristiwa itu, maupun dengan cara membatalkan perikatan itu, tergantung pada terjadi tidaknya peristiwa itu.

#### Pasal 1254

Semua syarat yang bertujuan melakukan sesuatu yang tak mungkin terlaksana, sesuatu yang bertentangan dengan kesusilaan yang baik, atau sesuatu yang dilarang oleh undang-undang adalah batal dan mengakibatkan persetujuan yang digantungkan padanya tak berlaku.

#### Pasal 1255

Syarat yang bertujuan tidak melakukan sesuatu yang tak mungkin dilakukan, tidak membuat perikatan yang digantungkan padanya tak berlaku.

#### Pasal 1256

Semua perikatan adalah batal, jika pelaksanaannya semata-mata tergantung pada kemauan orang yang terikat.

Tetapi jika perikatan tergantung pada suatu perbuatan yang pelaksanaannya berada dalam kekuasaan orang tersebut, dan perbuatan itu telah terjadi maka perikatan itu adalah sah.

#### Pasal 1257

Semua syarat harus dipenuhi dengan cara yang dikehendaki dan dimaksudkan oleh pihak-pihak yang bersangkutan.

#### Pasal 1258

Jika suatu perikatan tergantung pada suatu syarat bahwa suatu peristiwa akan terjadi dalam waktu tertentu, maka syarat tersebut dianggap tidak ada, bila waktu tersebut telah lampau sedangkan peristiwa tersebut setiap waktu dapat dipenuhi, dan syarat itu tidak dianggap tidak ada sebelum ada kepastian bahwa peristiwa itu tidak akan terjadi.

interests from date of the claim or the conclusion of the agreement.

The same rule applies to the return of gains and interests paid by a third party to the creditor to relieve the debtor.

## Section 5

### Concerning Conditional Obligations

#### Article 1253

An obligation is conditional if it is contingent on an event that may occur and is yet to occur, which either defers the obligation's entry into force or annuls the obligation depending on whether such event occurs or not.

#### Article 1254

All conditions that are intended to do something that cannot be done, something that is contrary to morality, or something that is prohibited by the law is void and render agreements conditioned upon them inapplicable.

#### Article 1255

Conditions that are intended to not do something that cannot be done do not cause the obligations that are conditioned upon them to be inapplicable

#### Article 1256

All obligations are void, if their implementations solely depend on the willingness of the person bound.

However if an obligation depends on an act whose execution is within the power of that person, and such act has already occurred then such obligation is valid.

#### Article 1257

All conditions must be fulfilled in the manner intended and meant by the parties concerned.

#### Article 1258

If an obligation is contingent on the condition that event that will occur within a certain time, such condition is deemed not to have existed, if such time has passed while such condition may be fulfilled at any time, and such condition is not deemed not to have existed before it is certain that the event will not occur.

**Artikel 1259**

Indien eene verbindtenis afhangt van de voorwaarde dat zekere zaak binnen eenen bepaalden tijd niet zal gebeuren, is die voorwaarde vervuld, indien de tijd verlopen is, zonder dat de bedoelde zaak gebeurd zij. De voorwaarde is insgelijks vervuld, indien het, voor het verloop van dien tijd, zeker is dat de gebeurtenis geen plaats zal hebben; doch wanneer er geen tijd is bepaald, is de voorwaarde niet vervuld voor dat het zeker is dat de bedoelde zaak niet zal gebeuren (Civ. 1177).

**Artikel 1260**

De voorwaarde wordt gehouden voor vervuld, indien de schuldenaar, die zich onder dezelve verbonden heeft, de vervulling der voorwaarde heeft verhinderd (Bw. 889; Civ. 1178).

**Artikel 1261**

Indien de voorwaarde vervuld is, werkt zij achteruit, tot den tijd waarop de verbindtenis is geboren.

Bij overlijden van den schuldeischer voor de vervulling van de voorwaarde, gaan mistdien deszelfd regten over op zijne erfgenamen (Bw. 958, 998, 1264, 1990; Civ. 1179).

**Artikel 1262**

De schuldeischer kan, voor de vervulling der voorwaarde, alle middelen in het werk stellen welke tot bewaring van zijn recht noodzakelijk zijn (Bw. 1215; F. 125v.; Rv. 714v.; Civ. 1180).

**Artikel 1263**

Eene verbindtenis onder eene opschortende voorwaarde is de zoodanige welke afhangt, of van eene toekomstige en onzekere gebeurtenis, of van eene reeds gebeurde, doch aan partijen nog onbekende zaak.

In het eerste geval, kan de verbindtenis niet worden ten uitvoer gebracht, dan na dat de gebeurtenis heeft plaats gehad; in het tweede geval, is de verbindtenis van kracht van den dag af dat dezelve is ontstaan (Bw. 998, 1169, 1176, 1253, 1258v., 1264, 1463, 1990; Civ. 1181).

**Artikel 1264**

Indien de verbindtenis van eene opschortende voorwaarde afhangt, blijft de zaak die het onderwerp der verbindtenis uitmaakt voor rekening van den schuldenaar, die slechts verbonden is om dezelve te leveren, wanneer de voorwaarde vervuld is.

Indien de zaak geheel en al is verloren gegaan buiten toedoen van den schuldenaar, blijft er noch van de eene, noch van de andere zijde, eenige verbindtenis bestaan.

Indiende zaak buiten toedoen van den schuldenaar in waarde is verminderd, heeft de schuldeischer de keus om of de verbindtenis

**Pasal 1259**

Jika suatu perikatan tergantung pada syarat bahwa suatu peristiwa tidak akan terjadi dalam waktu tertentu, maka syarat tersebut telah terpenuhi bila waktu tersebut lampau tanpa terjadinya peristiwa itu. Begitu pula bila syarat itu telah terpenuhi, jika sebelum waktu tersebut lewat telah ada kepastian bahwa peristiwa itu tidak akan terjadinya, tetapi jika tidak ditetapkan suatu waktu, maka syarat itu tidak terpenuhi sebelum ada kepastian bahwa peristiwa tersebut tidak akan terjadi.

**Pasal 1260**

Syarat yang bersangkutan dianggap telah terpenuhi, jika debitur yang terikat oleh syarat itu menghalangi terpenuhinya syarat itu.

**Pasal 1261**

Bila syarat telah terpenuhi, maka syarat itu berlaku surut hingga saat terjadinya perikatan.

Jika kreditur meninggal sebelum terpenuhinya syarat, maka hak-haknya berpindah kepada para ahli warisnya.

**Pasal 1262**

Kreditur sebelum syarat terpenuhi boleh melakukan segala usaha yang perlu untuk menjaga supaya haknya jangan sampai hilang.

**Pasal 1263**

Suatu perikatan dengan syarat tunda adalah suatu perikatan yang tergantung pada suatu peristiwa yang masih akan datang dan belum tentu akan terjadi, atau yang tergantung pada suatu hal yang sudah terjadi tetapi hal itu tidak diketahui oleh kedua belah pihak.

Dalam hal pertama, perikatan tidak dapat dilaksanakan sebelum peristiwanya terjadi; dalam hal kedua, perikatan mulai berlaku sejak terjadi.

**Pasal 1264**

Jika suatu perikatan tergantung pada suatu syarat yang ditunda, maka barang yang menjadi pokok perikatan tetap menjadi tanggungan debitur, yang hanya wajib menyerahkan barang itu bila syarat dipenuhi. Jika barang tersebut musnah seluruhnya di luar kesalahan debitur, maka baik bagi pihak yang satu maupun pihak yang lain, tidak ada lagi perikatan. Jika barang tersebut merosot harganya di luar kesalahan debitur, maka kreditur dapat memilih: memutuskan perikatan atau menuntut penyerahan barang itu dalam keadaan seperti apa adanya, tanpa pengurangan harga yang telah dijanjikan. Jika harga barang itu merosot karena kesalahan debitur, maka kreditur berhak memutuskan

**Article 1259**

If an obligation is contingent on the condition that an event will not take place within a certain time, such condition is fulfilled where such time elapses and the event has not taken place. Similarly, such condition is met if before such time elapses it becomes certain that the event will not take place; but if the time is not fixed, then such condition is not met before there is certainty that such event will not take place.

**Article 1260**

Such conditions are deemed fulfilled if the debtor prevents the their fulfillment.

**Article 1261**

If the conditions are met, then such conditions apply retroactively to such time the obligation arises.

If the creditor passes before the conditions is fulfilled, then the rights pass to his successors.

**Article 1262**

A creditor may take all necessary efforts to prevent losing his rights before such conditions are fulfilled.

**Article 1263**

An obligation with conditions of deferment is an obligation that is contingent on a future event that is not certain to occur, or on an event that has already occurred but is not known to the parties.

In the first case, the obligation is not executable until such time the event occurs; in the second case, the obligation arises when such event occurs.

**Article 1264**

If an obligation is contingent on deferred conditions, then the objects of the obligation remains within the responsibility of the debtor, who is only obliged to deliver the goods when the conditions are met. If such goods perish beyond the debtor's fault, then the obligation no longer exists between the parties. If the object depreciates beyond the debtor's faults then the creditor may choose: terminate the obligation or demand delivery of the object in its current state without price reduction.

If the object depreciates due to the fault of the debtor, then the creditor may terminate the obligation or demand the delivery of the object



te verbreken, of de zaak te eischen in den staat waarin dezelve zich bevindt, zonder eenige vermindering van den uitgeloofden prijs.

Indien de zaak door toedoen van den schuldenaar in waarde is verminderd, is de schuldeischer gerechtigd om of de verbindtenis te verbreken, of de zaak te eischen in den staat waarin dezelve zich bevindt, met vergoeding van kosten, schaden en interessen (Bw. 1237, 1243v., 1261, 1444; Civ. 1182).

#### Artikel 1265

Eene ontbindende voorwaarde is de zoodanige welke na hare vervulling, de verbindtenis doet ophouden, en de zaken weder tot den vorigen stand doet terug keeren, even als of er geene verbindtenis bestaan had.

Deze voorwaarde schort de nakoming der verbindtenis niet op; alleenlijk verplicht zij den schuldeischer om hetgeen hij ontvangen heeft terug te geven, in geval de bij de voorwaarde bedoelde gebeurtenis stand grijpt (Bw. 997, 1169, 1258v., 1266v., 1381, 1519v.; Civ. 1183).

#### Artikel 1266

De ontbindende voorwaarde wordt altijd voorondersteld in wederkerige overeenkomsten plaats te grijpen, in geval eene der partijen aan hare verplichting niet voldoet.

In dat geval, is de overeenkomst niet van regtswege ontbonden, maar moet de ontbinding in regten gevraagd worden.

Deze aanvraag moet ook plaats hebben, zels indien de ontbindende voorwaarde wegens het niet nakomen der veepligting in de overeenkomst mogt zijn uitgedrukt.

Indien de ontbindende voorwaarde niet in de overeenkomst is uitgedrukt, staaat het den regter vrij om, naar gelang der omstandigheden, aan den verweerder, op deszelfs verzoek, eenen termijn te gunnen om alsnog aan zijne verplichting te voldoen, welke termijn echter den tijd van eene maand niet mag te boven gaan (Bw. 1480, 1517, 1589, 1781v.; Civ. 1184; Bb. 1484).

#### Artikel 1267

Degene te wiens opzigte de verbindtenis niet is nagekomen, heeft de keus om of de andere partij, indien zulks mogelijk is, tot de nakoming der overeenkomst te noodzaken, of derzelver ontbinding te vorderen, met vergoeding van kosten, schaden en interessen (Bw. 1243v., 1480, 1517; Civ. 1184).

### ZESDE AFDEELING

#### Van verbindtenissen met tijdsbepaling

#### Artikel 1268

Eene tijdsbepaling schort de verbindtenis niet op, maar slechts hare uitvoering (Bw. 1253, 1266, 1308, 1750, 1759, 1763, 1990; Civ. 1185).

perikatan atau menuntut penyerahan barang itu dalam keadaan seperti adanya dengan penggantian kerugian.

Syatu syarat batal adalah syarat yang bila dipenuhi akan menghapuskan perikatan dan membawa segala sesuatu kembali pada keadaan semula, seolah-olah tidak pernah ada suatu perikatan.

Syarat ini tidak menunda pemenuhan perikatan; ia hanya mewajibkan kreditur mengembalikan apa yang telah diterimanya, bila peristiwa yang dimaksudkan terjadi.

#### Pasal 1265

#### Pasal 1266

Syarat batal dianggap selalu dicantumkan dalam persetujuan-persetujuan yang timbal balik, andaikata salah satu pihak tidak memenuhi kewajibannya.

Dalam hal demikian persetujuan tidak batal demi hukum, tetapi pembatalan harus dimintakan kepada Pengadilan.

Permintaan ini juga harus dilakukan, meskipun syarat batal mengenai tidak dipenuhinya kewajiban dinyatakan di dalam persetujuan.

Jika syarat batal tidak dinyatakan dalam persetujuan, maka Hakim dengan melihat keadaan, atas permintaan tergugat, leluasa memberikan suatu jangka waktu untuk memenuhi kewajiban, tetapi jangka waktu itu tidak boleh lebih dan satu bulan.

#### Pasal 1267

Pihak yang terhadapnya perikatan tidak dipenuhi, dapat memilih; memaksa pihak yang lain untuk memenuhi persetujuan, jika hal itu masih dapat dilakukan, atau menuntut pembatalan persetujuan, dengan penggantian biaya, kerugian dan bunga.

### BAGIAN 6

#### Perikatan-perikatan dengan Waktu yang Ditetapkan

#### Pasal 1268

Waktu yang ditetapkan tidaklah menunda perikatan, melainkan hanya pelaksanaannya.

with compensation.

A void condition is a condition, which if met would cause the obligation to become void and restitute the parties as though the obligation has never existed

This condition does not delay the fulfilment of the obligation; it only obliges the creditor to return what he receives, if such event occurs.

#### Article 1265

#### Article 1266

A void condition is deemed to have been included in reciprocal agreements, in case a party does not fulfill his obligation.

In such case, the agreement is not void by law, but voidance must be requested to the Court.

The request must also be made, even though the conditions of voidance concerning the non-fulfillment of an obligation is included in the agreement.

If the conditions of voidance is not included in the agreement, then the judge, considering the situation, upon the defendant's request, has the discretion to fix a timeframe to fulfill such obligations, but such timeframe may not exceed one month.

#### Article 1267

The party against whom the obligation is not fulfilled may opt to compel the counterparty to fulfill the agreement where such fulfillment is still possible, or demand the termination of such agreement, with compensation of costs, damages and interests.

### Section 6

#### Concerning Obligations with Timing Determinant

#### Article 1268

A time determinant does not defer the obligation but only its implementation.

<p style="text-align: center;"><b>Artikel 1269</b></p> <p>Hetgeen slechts op tijd verschuldigd is, kan niet geëischt worden, voor dat de vervaltijd verschenen is; maar hetgeen vooraf betaald is kan niet worden terug gevorderd (Bw. 1338, 1359, 1427v., 1759; K. 139, 176; Civ. 1186).</p>	<p style="text-align: center;"><b>Pasal 1269</b></p> <p>Apa yang harus dibayar pada waktu yang ditentukan itu, tidak dapat ditagih sebelum waktu itu tiba; tetapi apa yang telah dibayar sebelum waktu itu, tak dapat diminta kembali.</p>	<p style="text-align: center;"><b>Article 1269</b></p> <p>Payment payable on the date of the time determinant is not payable until such date; however what has been paid is not reclaimable.</p>
<p style="text-align: center;"><b>Artikel 1270</b></p> <p>Een tijdsbepling wordt altijd voorondersteld bepaald te zijn ten voordeele van den schuldenaar, ten ware uit den aard van den verbindtenis zelve, of uit de omstandigheden, mogt blijken, dat de tijdsbepaling ten voordeele van den schuldeischer is geschied (Bw. 1405, 1428, 1771; K. 139, 176; Civ. 1187).</p>	<p style="text-align: center;"><b>Pasal 1270</b></p> <p>Waktu yang ditetapkan selalu ditentukan untuk kepentingan debitur, kecuali jika dari sifat perikatan sendiri atau keadaan ternyata bahwa waktu itu ditentukan untuk kepentingan kreditor.</p>	<p style="text-align: center;"><b>Article 1270</b></p> <p>A time determinant is always presumed to be made for the benefit of the debtor, unless based on the nature of the obligation itself, or based on the circumstances, the time determinant was made for the benefit of the creditor.</p>
<p style="text-align: center;"><b>Artikel 1271</b></p> <p>De schuldenaar kan het voorregt eener bijgevoegde tijdsbepaling niet meer invoeren, wanneer hij in staat van faillissement of van kennelijk onvermogen verklaard is, of door zijn toedoen dedoor hem ten behoeve van den schuldeischers gestelde zekerheid is verminderd (Bw. 1217, 1772, 1781, 1843; F. 130; Civ. 1188).</p>	<p style="text-align: center;"><b>Pasal 1271</b></p> <p>Debitur tidak dapat lagi menarik manfaat dan suatu ketetapan waktu, jika ia telah dinyatakan pailit, atau jika jaminan yang diberikannya kepada kreditor telah merosot karena kesalahannya sendiri.</p>	<p style="text-align: center;"><b>Article 1271</b></p> <p>The debtor can no longer enjoy the benefits of the time determinant, if he is declared bankrupt, or due to his mistake the value of the security given to the creditor decreases.</p>
<p><b>ZEVENDE AFDEELING</b></p> <p style="text-align: center;"><b>Van alternatieve verbindtenissen, of van verbindtenissen die ter keuze van eene der partijen staan</b></p>	<p><b>BAGIAN 7</b></p> <p style="text-align: center;"><b>Perikatan dengan Pilihan atau Perikatan yang Boleh Dipilih oleh Salah Satu Pihak</b></p>	<p><b>Section 7</b></p> <p style="text-align: center;"><b>Concerning Alternative Obligations or Obligations at the Option of One of the Parties</b></p>
<p style="text-align: center;"><b>Artikel 1272</b></p> <p>In alternatieve verbindtenissen, wordt de schuldenaar bevrijd door de levering van eene der beide zaken, welke in de verbindtenis vervat zijn, maar hij kan den schuldeischer niet noodzaken om ee gedeelte van de eene, en een gedeelte van de andere te ontvangen (Bw. 1389; Civ. 1189, 1191).</p>	<p style="text-align: center;"><b>Pasal 1272</b></p> <p>Dalam perikatan dengan pilihan, debitur dibebaskan jika ia menyerahkan salah satu dari dua barang yang disebut dalam perikatan, tetapi ia tidak dapat memaksa kreditor untuk menerima sebagian dari barang yang satu dan sebagian dari barang yang lain.</p>	<p style="text-align: center;"><b>Article 1272</b></p> <p>Under an alternative obligation the debtor is discharged from his obligation if he delivers one of the two objects stipulated in the obligation, but he cannot require the creditor to accept a part of one object and a part of another object.</p>
<p style="text-align: center;"><b>Artikel 1273</b></p> <p>De keus behoort aan den schuldenaar, indien dezelve niet uitdrukkelijk aan den schuldeischer is toegestaan (Bw. 757, 969, 1277, 1349, 1392, 1473; Civ. 1190).</p>	<p style="text-align: center;"><b>Pasal 1273</b></p> <p>Hak memilih ada pada debitur, jika hal ini tidak secara tegas diberikan kepada kreditor.</p>	<p style="text-align: center;"><b>Article 1273</b></p> <p>The right to opt is vested with the debtor where such right is not expressly vested with the creditor.</p>
<p style="text-align: center;"><b>Artikel 1274</b></p> <p>Eene verbindtenis is zuiver en eenvoudig, schoon dezelve keuze of op eene alternatieve wijze is aangeaan, indien eene der beide beloofde zaken geen onderwerp der verbindtenis kon uitmaken (Bw. 1277, 1332; Civ. 1192).</p>	<p style="text-align: center;"><b>Pasal 1274</b></p> <p>Suatu perikatan adalah murni dan sederhana, walaupun perikatan itu disusun secara boleh pilih atau secara mana suka, jika salah satu dari kedua barang yang dijanjikan tidak dapat menjadi pokok perikatan.</p>	<p style="text-align: center;"><b>Article 1274</b></p> <p>An obligation is pure and simple, even if such obligation is structured as alternatives or at the option of one of the parties, if one of the two objects of the obligations cannot serve as the object of the obligation.</p>
<p style="text-align: center;"><b>Artikel 1275</b></p> <p>Eene alternatieve verbindtenis is zuiver en eenvoudig, indien eene der beloofde zaken verloren gaat, of zelfs door toedoen van den schuldenaar niet meer kan geleverd worden. De aarde dier zaak kan niet in derzelve plaats worden aangeboden. Indien beide zaken zijn verloren gegaan, en de schuldenaar oorzaak is van het vergaan van eene van beide, moet hij de waarde betalen van die zaak, welke het laatst is te niet gegaan (Bw. 1236, 1273, 1444; Civ. 1193).</p>	<p style="text-align: center;"><b>Pasal 1275</b></p> <p>Suatu perikatan dengan pilihan adalah murni dan sederhana, jika salah satu dari barang yang dijanjikan hilang, atau karena kesalahan debitur tidak dapat diserahkan lagi. Harga dari barang itu tidak dapat ditawarkan sebagai ganti salah satu barang, dia harus membayar harga barang yang paling akhir hilang.</p>	<p style="text-align: center;"><b>Article 1275</b></p> <p>An alternative obligation is a pure and simple obligation, if one of the promised objects is lost, or due to the fault of the debtor can no longer be delivered. The price of such object may not be offered as substitute. If both objects are lost, and the debtor is at fault for the loss of one of them, he must pay for the price of the object that was lost last.</p>

**Artikel 1276**

Indien in de gevallen, bij het voorgaande artikel vermeld, de keus aanden schuldeischer is gelaten, en eene der zaken slechts verloren is gegaan, moet de schuleischer, indien zulks buiten toedoen van den schuldenaar geschied is, de zaak hebben die overgebleven is; indien het door toedoen van den schuldenaar geschied is, kan de schuldeischer of de overgebleven zaak vorderen, of de waarde van die welke verloren is gegaan.

**Artikel 1277**

Dezelfde beginselen gelden zoo wel in het geval dat meer dan twee zaken in de verbindtenis zijn begrepen, als dat de verbindtenis bestaat in iets doen of niet te doen (Bw. 1239v.; Civ. 1196).

**ACHTSTE AFDEELING****Van solidaire of hoofdelijke verbindtenissen****Artikel 1278**

Eene hoofdelijke of solidaire verbindtenis heeft tusschen verscheidene schuldeischers plaats, wanneer de titel uitdrukkelijk aan ieder van hen het regt geeft om de voldoening der geheele schuld te eischen, in dier voege dat de betaling, aan een hunner gedaan, den schuldenaar bevrijdt, ofschoon ook de verbindtenis uit haren aard tusschen de onderscheidene schuldeischers splitsbaar en deelbaar mogt zijn (Bw. 1292, 1296v., 1310, 1303; Civ. 1197).

**Artikel 1279**

Het staat aan de keus van den schuldenaar om den eenen of anderen der schuldeischers te voldoen, zoo lang hij niet door een van hen in regten is aangesproken.

Niettemin bevrijft de kwijtschelding, door een der hoofdelijk schuldeischers gedaan, den schuldenaar niet verder dan voor het aandeel van dien schuldeischer (Bw. 1439, 1857, 1917, 1938, 1985; Civ. 1198).

**Artikel 1280**

Er heeft hoofdelijke verbindtenis van de zijde der schuldeinaren plaats, wanneer zij allen verplicht zijn tot eene en dezelfde zaak, zoo dat elk hunner voor het geheel kan worden aangesproken, en de voldoening, door en van hem geschied, de overige schuldenars ten aanzien van den schuldeischer bevrijdt (Bw. 1288, 1424, 1430, 1439v., 1938v., 1983; Civ. 1200).

**Artikel 1281**

Eene verbindtenis kan hoofdelijk zijn, alhoewel

**Pasal 1276**

Jika dalam hal-hal yang disebutkan dalam pasal lalu pilihan diserahkan kepada kreditur dan hanya salah satu barang saja yang hilang, maka jika hal itu terjadi di luar kesalahan debitur, kreditur harus memperoleh barang yang masih ada; jika hilangnya salah satu barang tadi terjadi karena salahnya debitur, maka kreditur dapat menuntut penyerahan barang yang masih ada atau harga barang yang telah hilang. Jika kedua barang lenyap, maka bila hilangnya barang itu, salah satu saja pun, terjadi karena kesalahan debitur, kreditur boleh menuntut pembayaran harga salah satu barang itu menurut pilihannya.

**Pasal 1277**

Prinsip yang sama juga berlaku, baik jika ada lebih dari dua barang termaktub dalam perikatan maupun jika perikatan itu adalah mengenai berbuat sesuatu ataupun tidak berbuat sesuatu.

**BAGIAN 8****Perikatan Tanggung Renteng atau Perikatan Tanggung-Menanggung****Pasal 1278**

Suatu perikatan tanggung-menanggung atau perikatan tanggung renteng terjadi antara beberapa kreditur, jika dalam bukti persetujuan secara tegas kepada masing-masing diberikan hak untuk menuntut pemenuhan seluruh utang, sedangkan pembayaran yang dilakukan kepada salah seorang di antara mereka, membebaskan debitur, meskipun perikatan itu menurut sifatnya dapat dipecah dan dibagi antara para kreditur tadi.

**Pasal 1279**

Selama belum digugat oleh salah satu kreditur, debitur bebas memilih, apakah ia akan membayar utang kepada yang satu atau kepada yang lain di antara para kreditur. Meskipun demikian, pembebasan yang diberikan oleh salah seorang kreditur dalam suatu perikatan tanggung menanggung, tak dapat membebaskan debitur lebih dari bagian kreditur tersebut.

**Pasal 1280**

Di pihak para debitur terjadi suatu perikatan tanggung-menanggung, manakala mereka semua wajib melaksanakan satu hal yang sama, sedemikian rupa sehingga salah satu dapat dituntut untuk seluruhnya, dan pelunasan oleh salah satu dapat membebaskan debitur lainnya terhadap kreditur.

**Pasal 1281**

Suatu perikatan dapat bersifat tanggung-

**Article 1276**

If matters stipulated in the previous article is left to the discretion of the creditor to choose, and only one of the objects is lost, then if the loss of such object is not due to the fault of the debtor, the creditor must receive the remaining object.

If the loss of one of objects was due to the fault of the debtor, then the creditor may claim for the delivery of the remaining object or the price of the loss object.

If both objects are lost, the creditor may, if the loss of both objects, even if only the loss of one was due to the fault of the debtor, claim for the price of one of them at his discretion.

**Article 1277**

The same principle applies, in the event of payment for the price of one of the objects in cases where there are more than two objects stipulated in the obligation as well as in obligations to do something.

**Section 8****Concerning Joint or Solidary Obligations****Article 1278**

A solidary or joint obligation occurs among several creditors if in an agreement it is expressly stipulated that each creditor is given the right to claim the satisfaction of the entire liability and the payment to one of the creditors frees the debtor from the liability even if the obligation by its nature is separable and divisible amongst the said creditors.

**Article 1279**

It is at the discretion of the debtor to choose whether he will make payment to one of the creditors insofar as he has not been demanded by one of them.

Notwithstanding the foregoing, relief by one of the creditors in a joint obligation does not relieve the debtor beyond the share owed to the said creditor.

**Article 1280**

A solidary obligation occurs on the part of the debtors, where they are collectively obligated to make a similar performance, such that each may be individually demanded to perform the entire obligation, and the satisfaction by one of the debtors relieves the other debtors vis-a-vis the creditor.

**Article 1281**

An obligation may have solidary nature, even

een der schuldenaren op eene andere wijze, dan de overige, tot voldoening derzelfde zaak mogt verplicht zijn, bij voorbeeld, indien de eene slechts voorwaardelijk verbonden is, terwijl de verbindtenis van den anderen zuiver en eenen voudig is, of indien de eene eene tijdsbepaling heeft bedongen, welke aan den anderen niet is toegestaan (Bw. 1253v., 1268v., 1287; Civ. 1201).

#### Artikel 1282

Geene verbindtenis wordt vooronderstel hoofdelijk te zijn, ten zij zulks uitdrukkelijk bepaald zij.

Deze regel lijdt alleenlij uitzondering in de gevallen, waarin eene verbindtenis uit kracht eener wetsbepaling voor hoofdelijk gehouden wordt (Bw. 130, 350v., 563, 1016, 1019, 1301, 1749, 1811, 1836; K. 18, 21, 146, 176, 221; Sv. 354; IR. 333; Coop. 31-33; Civ. 1202).

#### Artikel 1283

De schuldeischer eener hoofdelijke verbindtenis kan diengene der schuldenaren aanspreken, welken hij verkiest, zonder dat deze hem het voorregt van schuldspligtsing kunne tegenwerpen (Bw. 1279, 1832-2o, 1836v.; K. 146, 176, 221; F. 132; Rv. 70; Civ. 1203).

#### Artikel 1284

De vervolgingen, tegen eenen der schuldenaren gerigt, beletten den schuldeischer niet om ook tegen de overige zijn regt te doen gelden (Bw. 1280; Civ. 1204).

#### Artikel 1285

Indien de verschuldigde zaak mogt vergaan door toedoen van een of meer der hoofdelijke schuldenaren, of nadat deze in gebreke waren gesteld, zijn de overige mede-schuldenaren niet ontheven van de verplichting om de waarde der zaak te betalen, doch zijn dezelve niet gehouden tot vergoeding van kosten, schaden en interessen.

De schuldeischer kan alleenlij de vergoeding van kosten, schaden en interessen verhalen, zoo wel op schuldenaren, door wier toedoen de zaak is verloren gegaan, als op degenen die inde voldoening nalatig zijn geweest (Bw. 1243, 1246, 1310, 1444; Civ. 1205).

#### Artikel 1286

De eisch tot betaling van interessen, tegen een der hoofdelijke schuldenaren gedaan, maakt dat de interessen ook loopen ten aanzien van alle de overige (Bw. 1250, 1983; Civ. 1207).

#### Artikel 1287

Een hoofdelijke mede-schuldenaar, in regten door den schuldeischer aangesproken zijnde, kan zich bedienen van alle exceptien die uit den aard der verbindtenis voortloeijen, en van alle die hem persoonlijk eigen zijn, mitsgaders van alle de zoodanige welke aan alle de mede-

menanggung, meskipun salah satu debitur itu diwajibkan memenuhi hal yang sama dengan cara berlainan dengan teman-temannya sepenanggungan, misalnya yang satu terikat dengan bersyarat, sedangkan yang lain terikat secara murni dan sederhana, atau terhadap yang satu telah diberikan ketetapan waktu dengan persetujuan, sedang terhadap yang lainnya tidak diberikan.

#### Pasal 1282

Tiada perikatan yang dianggap sebagai perikatan tanggung-menanggung kecuali jika dinyatakan dengan tegas. Ketentuan ini hanya dikecualikan dalam hal mutu perikatan dianggap sebagai perikatan tanggung-menanggung karena kekuatan penetapan undang-undang.

#### Pasal 1283

Kreditur dalam suatu perikatan tanggung-menanggung dapat menagih piutangnya dari salah satu debitur yang dipilihnya, dan debitur ini tidak dapat meminta agar utangnya dipecah.

#### Pasal 1284

Penuntutan yang ditujukan kepada salah seorang debitur tidak menjadi halangan bagi kreditur itu untuk melaksanakan haknya terhadap debitur lainnya.

#### Pasal 1285

Jika barang yang harus diberikan musnah karena kesalahan seorang debitur tanggung renteng atau lebih, atau setelah debitur itu dinyatakan lalai, maka para kreditur lainnya tidak bebas dari kewajiban untuk membayar harga barang itu, tetapi mereka tidak wajib untuk membayar penggantian biaya, kerugian dan bunga. Kreditur hanya dapat menuntut penggantian biaya, kerugian dan bunga, baik dari debitur yang menyebabkan lenyapnya barang itu maupun dari mereka yang lalai memenuhi perikatan.

#### Pasal 1286

Tuntutan pembayaran bunga yang diajukan terhadap salah satu di antara para debitur yang menyebabkan lenyapnya barang itu, maupun dari mereka yang lalai memenuhi perikatan.

#### Pasal 1287

Seorang debitur dalam suatu perikatan tanggung-menanggung yang dituntut oleh kreditur, dapat memajukan semua bantahan yang timbul dari sifat perikatan dan yang mengenai dirinya sendiri, pula semua bantahan yang mengenai diri semua debitur lain. Ia tidak dapat memakai bantahan yang

if one of the debtors is obligated to fulfill a similar performance in a different manner from the other debtors, for example if one debtor is conditionally obligated while obligations vis-a-vis others are plain and simple obligations, or where a time determinant applies onto one but onto the others.

#### Article 1282

No obligation is deemed as solidary, unless it is expressly stipulated as such.

This provision is only excepted where an obligation by virtue of the law is deemed as solidary obligation.

#### Article 1283

A creditor in a solidary obligation may claim his receivables from one of the debtors that he chooses and such debtor may not request for such debt to be divided.

#### Article 1284

A claim against one of the debtors does not prevent the creditor to enforce his rights against the other debtors

#### Article 1285

If the objects that must be delivered are lost because of one or more of the solidary debtors, or after such persons have been held liable, the other solidary debtors are not relieved of their obligations to pay the price of the objects, they are only exempt from paying compensation of costs, damages and interests.

The creditor may only claim for the compensation of costs, damages and interests from those debtors who are at fault for the loss of such objects or from those who are in breach of the obligation.

#### Article 1286

The claim for interests against one of the solidary debtors has the consequence of such interests becoming applicable against the other solidary debtors.

#### Article 1287

A debtor in a solidary obligation against whom the creditor claims may rely on all defences arising from the nature of the obligation and all defences that apply to himself, as well as those defences applicable to the other solidary debtors.

schuldenaren gemeen zijn.

Hij kan zich niet bedienen van zoodanige exceptien die enkel aan de personen van sommige der overige mede-schuldenaren eigen zijn (Bw. 1281, 1423v., 1430, 1441, 1847, 1938, 1983; Civ. 1208).

#### Artikel 1288

Indien een der schuldenaren de eenige erfgenaam wordt van den schuldeischer, of indien de schuldeischer de eenige erfgenaam wordt van een der schuldenaren, doet deze schuldvermenging de hoofdelijke schuld niet vervallen, dan alleenlijk voor zoo veel het aandeel van die schuldenaar of schuldeischer hetreft (Bw. 1436v.; Civ. 1209).

#### Artikel 1289

De schuldeischer in de verdeeling der schuld ten aanzien van een der mede-schuldenaren toegestemd hebbende, behoudt zijne hoofdelijke vordering tegen de overige, doch onder aftrek van het aandeel van den schuldenaar, welken hij van de hoofdelijke verbindtenis ontslagen heeft (Bw. 1303; Civ. 1210).

#### Artikel 1290

Een schuldeischer, die het aandeel van een der schuldenaren afzonderlijk ontvangt, zonder bij de kwijting zijn hoofdelijk regt, of zijne regten in het algemeen, voor te behouden, doet geen afstand van zijn hoofdelijk regt, dan alleen met betrekking tot dezen schuldenaar.

Een schuldeischer wordt niet geacht den schuldenaar van zijne hoofdelijke verbindtenis te hebben ontslagen, indien hij van denzelven eene gelijke som ontvangt als zijn aandeel in de schuld bedraagt, indien de kwijting niet met zoo vele woorden inhoudt dat het ontvangen voor zijn aandeel strekken zal.

Hetzelfde geldt ook omtrent den eisch tegen een der mede-schuldenaren enkel voor zijn aandeel gedaan, zoo lang deze schuldenaar in de eisch niet heeft toegestemd, of daarop geneen regterlijke veroordeeling gevolgd is (Bw. 1289; Civ. 1211).

#### Artikel 1291

Een schuldeisher die afzonderlijk en zonder voorbehouding het aandeel van een der mede-schuldenaren in acterstellige renten of interessen eener schuld ontvangt, verliest zijn hoofdelijk regt slechts ten aanzien der vervallene renten of interessen, en niet ten opzichte van degenen welke nog vervallen moeten, of van de hoofdsom, ten ware de afzonderlijke betaling gedurende tien achtereenvolgende jaren mogt hebben plaats gehad (Bw. 1394, 1983v.; Civ. 1212).

#### Artikel 1292

eene verbindtenis, schoon hoofdelijk zijnde ten aanzien van den schuldeischer, is nochtans van regtswege deelbaar tusschen de schuldenaren, welke onder elkander niet verder dan ieder

hanya mengenai beberapa debitur saja.

#### Pasal 1288

Jika salah satu debitur menjadi satu-satunya ahli waris kreditur, atau jika kreditur merupakan satu-satunya ahli waris salah satu debitur, maka percampuran utang ini tidak mengakibatkan tidak berlakunya perikatan tanggung-menanggung kecuali untuk bagian dari debitur atau kreditur yang bersangkutan.

#### Pasal 1289

Kreditur yang telah menyetujui pembagian piutangnya terhadap salah satu debitur, tetap memiliki piutang terhadap para debitur yang lain, tetapi dikurangi bagian debitur yang telah dibebaskan dari perikatan tanggung-menanggung.

#### Pasal 1290

Kreditur yang menerima bagian salah satu debitur tanpa melepaskan haknya berdasarkan utang tanggung renteng sendiri atau hak-haknya pada umumnya, tidak menghapuskan haknya secara tanggung renteng, melainkan hanya terhadap debitur tadi.

Kreditur tidak dianggap membebaskan debitur dari perikatan tanggung-menanggung, jika dia menerima suatu jumlah sebesar bagian debitur itu dalam seluruh utang, sedangkan surat bukti pembayaran tidak secara tegas menyatakan bahwa apa yang diterimanya adalah untuk bagian orang tersebut. Hal yang sama berlaku terhadap tuntutan yang ditujukan kepada salah satu debitur, selama orang ini belum membenarkan tuntutan tersebut, atau selama perkara belum diputus oleh Hakim.

#### Pasal 1291

Kreditur yang menerima secara tersendiri dan tanpa syarat bagian dari salah satu debitur dalam pembayaran bunga tunggakan dari suatu utang, hanya kehilangan haknya sendiri terhadap bunga yang telah harus dibayar dan tidak terhadap bunga yang belum tiba waktunya untuk ditagih atau utang pokok, kecuali bila pembayaran tersendiri itu telah terjadi selama sepuluh tahun berturut-turut.

#### Pasal 1292

Suatu perkiraan, meskipun menjadi tanggung jawab kreditur sendiri, menurut hukum dapat dihadapi para debitur secara terbagi-bagi, masing-masing untuk bagiannya sendiri-

He may not rely on defences that are applicable only to the other solidary debtors.

#### Article 1288

If one of the debtors becomes the only successor of the creditor, or the creditor becomes the only successor of one of the debtors, then such debt mixture is not cause the obligation to be satisfied other than shares of the concerned debtor or creditor

#### Article 1289

A creditor who has agreed to the division of his receivables vis-a-vis a debtor retains his solidary receivable against the other solidary debtor, less the share of debtor whom he has released from the solidary obligation.

#### Article 1290

A creditor who separately accepts the share of one of the debtors, without stating upon the performance being made, that he reserves his rights that arise from the solidary debt or his rights in general, does not relinquish his rights that arise from solidary obligations other than the rights vis-a-vis the said debtor

The creditor is not deemed to relieve the debtor of the solidary obligation, if he accepts a sum in the amount of a debtor's share, if the letter of receipt does not explicitly state that what has been received is for the satisfaction of the share or such debtor.

The same applies to claims against one of solidary debtor, as long as such person is yet to satisfy the claim, or a court has not yet decided the dispute.

#### Article 1291

A creditor who receives a share of one solidary debtor for the payment of back interests of a debt separately and without stating his intention to reserve his rights, loses the rights that arise out of the solidary obligations only insofar as to interests that have become due and payable, and not the interests that have yet become due and payable or to the principal debt, unless such separate payment has been recurrently for ten years.

#### Article 1292

An obligation, even of the debtors are solidarily obligated to the creditor, is divisible by itself amongst the debtors, who are not amongst themselves obligated for more than

voor zijn aandeel verbonden zijn (Bw. 1100v., 1283, 1298, 1983; Civ. 1213).

#### Artikel 1293

De mede-schuldenaar eener hoofdelijke verbindtenis die de geheele schuld voldaan heeft, kan van de overige niet meer terug vorderen dan het aandeel van ieder hunner bedraagt.

Indien ee van hen onvermogen is om te betalen, wordt het verlies, door zijn onvermogen veroorzaakt, pondspodsgelijk verdeeld tusschen de overige schuldenaren die betalen kunnen en dengene, die de schuld voldaan heeft (Bw. 1103v., 1292, 1402-3o, 1841, 1844; Civ. 1214).

#### Artikel 1294

Ingeval de schuldeischer een der schuldenaren van deszelfs hoofdelijke verbindtenis heeft ontslagen, en een of meer der overige schuldenaren onvermogen zijn geworden, wordt het aandeel der onvermogene pondspodsgelijk omgeslagen over alle de schuldenaren, zelfs over degenen die bevorens van de hoofdelijke verbindtenis zijn ontslagen (Bw. 1289v., 1293v.; Civ. 1215).

#### Artikel 1295

Indien de zaak, waarvoor verscheiden personen zich als hoofdelijke mede-schuldenaren hebben verbonden, slechts een van hen aangaat, zijn zij wel ieder voor het geheel aa den schuldeischer verbonden, maar onder elkander worden zij beschouwd als borgens voor dengene wien de zaak betreft, en moeten dienvolgens door denzelven worden schadeloos gesteld (Bw. 1292, 1836, 1839v.; Civ. 1216).

### NEGENDE AFDEELING

#### Van deelbare en ondeelbare verbindtenissen

#### Artikel 1296

Eene verbindtenis is deelbaar of ondeelbaar naar mate dezelve tot onderwerp heeft of eene zaak die in levering, of eene daad die in de uitvoering al of niet vatbaar is, het zij voor lichamelijke, het zij voor onlichamelijke verdeeling (Bw. 728, 739, 892, 1160, 1299v., 1721; Civ. 1217).

#### Artikel 1297

Eene verbindtenis is ondeelbaar, ofschoon de zaak of daad welke zij tot onderwerp heeft uit haren aard deelbaar zij, indien de strekking der verbindtenis dezelve niet vatbaar maakt voor eene gedeeltelijke uitvoering (Bw. 1160, 1300v.; Civ. 1218).

#### Artikel 1298

Het hoofdelijke eener verbindtenis geeft aan

sendiri.

#### Pasal 1293

Seorang debitur yang telah melunasi utangnya dalam suatu perikatan tanggung-menanggung, tidak dapat menuntut kembali dari para debitur lainnya lebih daripada bagian mereka masing-masing. Jika salah satu di antara mereka tidak mampu untuk membayar, maka kerugian yang disebabkan oleh ketidakmampuan itu harus dipikul bersama-sama oleh para debitur lainnya dan debitur yang telah melunasi utangnya, menurut besarnya bagian masing-masing.

#### Pasal 1294

Jika kreditur telah membebaskan salah satu debitur dari perikatan tanggung-menanggung, dan seorang atau lebih debitur lainnya menjadi tak mampu, maka bagian dari yang tak mampu itu harus dipikul bersama-sama oleh debitur lainnya, juga oleh mereka yang telah dibebaskan dari perikatan tanggung-menanggung.

#### Pasal 1295

Jika barang yang untuknya orang-orang mengikatkan diri secara tanggung renteng itu hanya menyangkut salah satu di antara mereka, maka mereka masing-masing terikat seluruhnya kepada kreditur, tetapi di antara mereka sendiri mereka dianggap sebagai orang penjamin bagi orang yang bersangkutan dengan barang itu, dan karena itu harus diberi ganti rugi.

### BAGIAN 9

#### Perikatan-perikatan yang Dapat Dibagi-bagi dan Perikatan-perikatan yang Tidak Dapat Dibagi-bagi

#### Pasal 1296

Suatu perikatan dapat dibagi-bagi atau tak dapat dibagi-bagi sekedar pokok perikatan tersebut adalah suatu barang yang penyerahannya atau suatu perbuatan yang pelaksanaannya dapat dibagi-bagi atau tak dapat dibagi-bagi, baik secara nyata maupun tak nyata. (Bw. 728, 739, 892, 1160, 1299v., 1721; Civ.1217)

#### Pasal 1297

Suatu perikatan tak dapat dibagi-bagi, meskipun barang atau perbuatan yang menjadi pokok perikatan itu, karena sifatnya, dapat dibagi-bagi jika barang atau perbuatan itu, menurut maksudnya, tidak boleh diserahkan atau dilaksanakan sebagian demi sebagian saja (Bw. 1160, 1300v.; Civ. 1218).

#### Pasal 1298

Bahwa suatu perikatan merupakan perikatan

his share

#### Article 1293

A debtor in a solidary obligation who has fulfilled the entire debt may not claim from the other solidary debtors more than each of their shares.

If one of the debtors is unable to pay, the losses caused therefrom will be divided pro-rata among the other debtors and the debtor who has fulfilled the obligation.

#### Article 1294

If a creditor relieves one of the debtors in a solidary obligation, and one of the remaining debtors becomes insolvent, the share of the insolvent debtor will be borne by the other debtors on a pro-rata basis, including those debtors who were relieved from their solidary obligations before that time.

#### Article 1295

In a matter for which several persons have jointly bound themselves that concerns only one of such persons, then they will be severally bound for the entire of the obligation to the creditor but amongst themselves they will be deemed as the guarantor of the person who must perform such obligation, and they must be compensated by such person as applicable to guarantors.

### Section 9

#### Divisible and indivisible obligations

#### Article 1296

An obligation is divisible or indivisible if the subject matter is goods the delivery of which, or a deed the implementation of which, is capable or incapable of division, plainly or intangibly. (Bw. 728, 739, 892, 1160, 1299v., 1721; Civ.1217).

#### Article 1297

An obligation is indivisible, notwithstanding that the object or deed that forms the subject matter is divisible in its nature, if, based on its purpose, the obligation cannot be delivered or implemented in parts. (Bw. 1160, 1300v.; Civ. 1218)

#### Article 1298

That an obligation is solidary by nature does

dezelve geenszins het kenmerk van ondeelbaarheid (Bw. 1283, 1292, 1301v., 1983; Civ. 1219).

#### Artikel 1299

De verbindtenis die voor verdeeling vatbaar is moet tusschen den schuldenaar en den schuldeischer worden ten uitvoer gebragt, even als of dezelve ondeelbaar was; de deelbaarheid is slechts van toepassing ten opzichte van hunne erfgenamen, die de schuld niet kunnen vorderen, of die niet verplicht zijn dezelve te voldoen, dan alleenlijk voor het aandeel waarvan zij erfgenamen zijn, of waartoe zij gehouden zijn, als vertegenwoordigende den schuldeischer of den schuldenaar (Bw. 1100v., 1311v., 1390, 1527v., 1721; Civ. 1220).

#### Artikel 1300

De verbindtenis, in het vorige artikel vastgesteld, lijdt uitzondering opzigtelijkde erfgenamen van den schuldenaar:

1o. in geval het eene hypothecaire schuld betreft (Bw. 1101v., 1105, 1163, 1198);

2o. wanneer de schuld in eene bepaalde zaak bestaat (Bw. 1083; 1391);

3o. ten opzichte van eene alternatieve schuld van zaken, ter keuze van den schuldeischer, indien eene dier zaken ondeelbaar is (Bw. 1272v.);

4o. indien bij den titel een der erfgenamen alleen met de uitvoering der verbindtenis belast is; (Bw. 800, 959, 965, 967).

5o. indien, het zij uit den aard der verbindtenis, het zij van de zaak die daarvan het onderwerp uitmaakt, het zij uit het oogmerk hetwelk men zich in de overeenkomst heeft voorgesteld, blijkbaar is dat het de bedoeling der handelende partijen geweest is, dat de schuld niet bij gedeelten zoude kunnen voldaan worden (Bw. 1297).

In de drie eerste gevallen, kan de erfgenaam die in het bezit is van de verschuldigde zaak, of van het goed dat voor de schuld met hypotheek belast is, voor het geheel vervolgd worden op de verschuldigde zaak, of op het met hypotheek bezwaarde goed, behoudens zijn verhaal op zijne mede-erfgenamen.

In het vierde geval, kan de erfgenaam die alleen met de schuld belast is, en in het vijfde geval kan ook ieder erfgenaam voor het geheel, worden vervolgd, behoudens het verhaal van laatstgemelden op zijne mede-erfgenamen (Civ. 1221).

#### Artikel 1301

Een eigenlijk dergenen die gezamenlijk tot eene ondeelbare schuld verplicht zijn, is voor het geheel derzelve aansprakelijk, al ware het ook dat de verbindtenis niet hoofdelijk mogt zijn

tanggung-menanggung, itu tidak berarti bahwa perikatan itu adalah suatu perikatan yang tak dapat dibagi-bagi (Bw. 1283, 1292, 1301v., 1983; Civ. 1219).

#### Pasal 1299

Suatu perikatan yang dapat dibagi-bagi, harus dilaksanakan antara debitur dan kreditor, seolah-olah perikatan itu tak dapat dibagi-bagi; hal dapatnya dibagi-bagi suatu perikatan, itu hanya dapat diterapkan terhadap ahli waris yang tak dapat menagih piutangnya atau tidak wajib membayar utangnya selain untuk bagian masing-masing sebagai ahli waris atau orang yang harus mewakili kreditor atau debitur. (Bw. 1100v., 1311v., 1390, 1527v., 1721; Civ. 1220)

#### Pasal 1300

Asas yang ditentukan dalam pasal yang lalu, dikecualikan terhadap the pewaris debitur:

1. jika utang itu berkenaan dengan suatu hipotek;

2. jika utang itu terdiri atas suatu barang tertentu;

3. jika utang itu mengenai berbagai utang yang dapat dipilih, terserah kepada kreditor, sedang salah satu dari barang-barang itu tak dapat dibagi;

4. jika menurut persetujuan hanya salah satu ahli waris saja yang diwajibkan melaksanakan perikatan itu;

5. jika ternyata dengan jelas, baik karena sifat perikatan, maupun karena sifat barang yang menjadi pokok perikatan, atau karena maksud yang terkandung persetujuan itu, bahwa maksud kedua belah pihak adalah bahwa utangnya tidak dapat diangsur.

Dalam ketiga hal yang pertama, ahli waris yang menguasai barang yang harus diserahkan atau barang yang menjadi tanggungan hipotek, dapat dituntut membayar seluruh utangnya, pembayaran mana dapat dilakukan atas barang yang harus diserahkan itu atau atas barang yang dijadikan tanggungan hipotek, tanpa mengurangi haknya untuk menuntut penggantian biaya kepada ahli waris lainnya. Ahli waris yang dibebani dengan utang dalam hal yang keempat, dan tiap ahli waris dalam hal yang kelima, dapat pula dituntut untuk seluruh utang, tanpa mengurangi hak mereka untuk minta ganti rugi dari ahli waris yang lain.

#### Pasal 1301

Tiap orang yang bersama-sama wajib memikul suatu utang yang dapat dibagi, bertanggung jawab untuk seluruhnya, meskipun perikatan tidak dibuat secara tanggung-menanggung.

not in itself entail that it is an indivisible obligation (Bw. 1283, 1292, 1301v., 1983; Civ. 1219).

#### Article 1299

A divisible obligation must be between the debtor and the creditor, as though such obligation is indivisible; ; the divisibility of the obligation is only applicable to the successors who are unable to claim the receivables or are not obligated to settle the debts other than their respective shares as the successor or the representatives of the creditor or debtor. (Bw. 1100v., 1311v., 1390, 1527v., 1721; Civ. 1220)

#### Article 1300

The provisions set out in the previous article does not apply with respect to the successors of the debtor in the following matters:

1. in the event that the debt relates to a hypothec; (Bw. 1101v., 1105, 1163, 1198)

2. if the debt comprises of specific goods; (Bw. 1083, 1391)

3. if with respect to a debt the creditor may choose from a number of goods and one of them proves to be indivisible; (Bw. 1272v.)

4. if, pursuant to the agreement, only one of the successors is required to perform the obligation; (Bw. 800, 959, 965, 967).

5. if, either due to the nature of the obligation, or due to the nature of the goods which form the subject matter of the obligation, or due to the purpose set out in the obligation, it is apparent that the parties intended that the debt is not be settled in parts. (Bw. 1297)

In the first three instances, the successor who is in possession of the goods owed, or of the goods which serve as security for the debt, may be sued for the entire debt, or for the encumbered goods, without prejudice to his right to recover from the other successors. In the fourth instance, only the successor who is liable for the debt may be prosecuted, and in the fifth instance, each successor can also be sued for the entire debt, without prejudice to the right of the latter-mentioned to recover from the other successor. (Civ. 1221)

#### Article 1301

Each individual, who is jointly responsible for an indivisible debt, is liable for the entire debt, even if the obligation was not concluded on a solidary basis. (Bw. 1160, 1163, 1278v., 1297,

aangegaan (Bw. 1160, 1163, 1278v., 1297, 1310; Civ. 1222).

1310; Civ. 1222)

**Artikel 1302**

**Pasal 1302**

**Article 1302**

Hetzelfde geldt ook omtrent de erfgenamen van dengene, die tot eene zoodanige verbindtenis gehouden is (Bw. 1102v., 1310, 1721; Civ. 1223).

Hal yang sama juga berlaku bagi para ahli waris yang diwajibkan memenuhi perikatan seperti itu.

The same is also apply to the successors of those individuals, who are bound by a similar obligation. (Bw. 1102v., 1310, 1721; Civ. 1223)

**Artikel 1303**

**Pasal 1303**

**Article 1303**

Ieder erfgenaam van den schuldeischer kan de uitvoering eener ondeelbare verbindtenis in derzelve geheel vorderen.

Tiap ahli waris kreditur dapat menuntut pelaksanaan suatu perikatan yang tak dapat dibagi-bagi secara keseluruhan.

Each successor to the creditor may demand the implementation of an indivisible contract in its entirety.

Geen hunner aalleen mag de geheele schuld kwijtschelden, noch de waarde ontvangen, in plaatse van de zaak.

Tiada seorang pun di antara mereka diperbolehkan sendirian memberi pembebasan dari seluruh utang maupun menerima harganya sebagai ganti barang.

No successor shall be permitted to individually discharge the entire debt, or receive a sum in lieu of the goods.

Indien slechts een der erfgenamen de schuld heeft kwijtgescholden, of de waarde der zaak ontvangen, mag zijn mede-erfgenaam de ondeelbare zaak niet vorderen, ten zij in rekening brengende het aandeel van den mede-erfgenaam die de schuld kwijtgescholden of de waarde ontvangen heeft (Bw. 1278, 1289, 1385, 1438, 1721; Ci. 1224).

Jika hanya salah satu ahli waris memberi pembebasan dari utang yang bersangkutan, atau menerima harga barang yang bersangkutan, maka para ahli waris lainnya tidak dapat menuntut barang tak dapat dibagi-bagi itu, kecuali dengan memperhitungkan bagian dari ahli waris yang telah memberikan pembebasan dari utang atau yang telah menerima harga barang itu.

If only one of the successors has discharged the debt, or has accepted the value of the goods, the other successors is not claim the indivisible goods, unless they is have regard to the share of the successor who has discharged the debt or has received the value thereof. (Bw. 1278, 1289, 1385, 1438, 1721; Civ. 1224).

**TIENDE AFDEELING**

**BAGIAN 10**

**Section 10**

**Van verbindtenissen onder beding van straf of poenaliteit**

**Perikatan dengan Perjanjian Hukuman**

**Concerning Obligations Subject to Penalty**

**Artikel 1304**

**Pasal 1304**

**Article 1304**

Het beding van straf is zoodanige bepaling waarbij iemand tot zekerheid van de uitvoering eener verbindtenis tot iets bepaalde verplicht is, in geval dezelve niet nagekomen wordt (Bw. 1243, 1249; Civ. 1226).

Ancaman hukuman adalah suatu ketentuan dengan mana seorang untuk jaminan pelaksanaan suatu perikatan diwajibkan melakukan sesuatu, makala perikatan itu tidak dipenuhi (Bw. 1243, 1249; Civ. 1226).

A stipulation of penalty is a stipulation which obliges a person to perform something as an assurance against an obligation, should he fail to perform the obligation (Bw. 1243, 1249; Civ. 1226)

**Artikel 1305**

**Pasal 1305**

**Article 1305**

De nietigheid der hoofdverbindtenis maakt ook het beding van straf nietig.

Batalnya perikatan pokok mengakibatkan batalnya perjanjian hukuman. Tidak berlakunya perjanjian hukuman, sama sekali tidak mengakibatkan batalnya perjanjian/perikatan pokok (Bw. 1315, 1317; Civ. 1227).

The nullification of the principal obligation renders void the stipulation regarding penalty. However, the nullification of the stipulation regarding the penalty is, in no manner, render the principal obligation void (Bw. 1315, 1317; Civ. 1227)

De nietigheid van het beding van straf heeft geenszins die der hoofdverbindtenis ten gevolge (Bw. 1315, 1317; Civ. 1227).

**Artikel 1306**

**Pasal 1306**

**Article 1306**

De schuldeischer kan, in plaats van de straf te vorderen tegen den schuldenaar, die in gebreke is, de nakoming der hoofdverbindtenis eischen (Civ. 1228).

Kreditur dapat juga menuntut pemenuhan perikatan pokok sebagai pengganti pelaksanaan hukuman terhadap kreditur.

The creditor, may, in lieu of claiming the penalty stipulation against the breaching debtor, demand the fulfillment of the principal obligation (Civ. 1228).

**Artikel 1307**

**Pasal 1307**

**Article 1307**

De bepaling van straf strekt in plaats van vergoeding van kosten, schaden en interessen, welke de schuldeischer lijft uit hoofde van het niet nakomen der hoofdverbindtenis.

Penetapan hukuman dimaksudkan sebagai ganti penggantian biaya, kerugian dan bunga, yang diderita kreditur karena tidak dipenuhi perikatan pokok.

Penalty stipulation shall be invoked in lieu of compensation of costs, damages and interest, for the creditor's loss resulting from the failure of the debtor to comply with the principal obligation.

Hij kan niet te gelijk e hoofdschuld en de straf vorderen, ten ware de laatstgenoemde enkel op de eenvoudige vertraging mogt gesteld zijn (Bw. 1243, 1249, 1312; Civ. 1229).

Ia tidak dapat menuntut utang pokok dan hukumannya bersama-sama, kecuali jika hukuman itu ditetapkan hanya untuk terlambatnya pemenuhan (Bw. 1243, 1249,

However, he may not claim for the principal debt and the penalty simultaneously, except where such penalty is imposed in the event of



1312; Civ. 1229).

delay in performance (Bw. 1243, 1249, 1312; Civ. 1229).

**Artikel 1308**

Het zij de oorspronkelijke verbindtenis al of niet eene tijdsbepaling bevatte, binnen welken dezelve moest uitgevoerd zijn, is de straf niet verbeurd van wanneer degene die verbonden is om iets te geven, of om iets te ontvangen, of wel om iets te doen, daarin nalatig gebleven is (Bw. 1235, 1238, 1243, 1245, 1250, 1268; Civ. 1230).

**Pasal 1308**

Entah perikatan pokok itu memuat ketentuan waktu untuk pelaksanaannya entah tidak, hukuman tidak dikenakan, kecuali jika orang yang terikat untuk memberikan sesuatu atau untuk mengerjakan sesuatu itu tidak melaksanakan hal itu.

**Article 1308**

Whether or not the principal obligation stipulates a specific time period within which the obligation must be performed, the punishment is not be imposed until the individual who is bound to provide something, or to receive something, or to do something, has failed to perform. (Bw. 1235, 1238, 1243, 1245, 1250, 1268; Civ. 1230)

**Artikel 1309**

De straf kan door den regter gewijzigd worden, indien de hoofdverbindtenis voor een gedeelte is vervuld (Bw. 1240; Civ. 1231).

**Pasal 1309**

Hukuman dapat diubah oleh Hakim, jika sebagian perikatan pokok telah dilaksanakan.

**Article 1309**

The punishment may be revised by the judge, in the event that the principal obligation has been partially fulfilled. (Bw. 1249; civ. 1231)

**Artikel 1310**

Indien de oorspronkelijke verbindtenis, met bepaling van straf, eene ondeelbare zaak betreft, is de straf verschuldigd door de overtreding van een enkelen der erfgenamen van den schuldenaar; en dezelve kan gevorderd worden, het zij voor het geheel van dengene die tegen de verbindtenis gehandeld heft, het zij van ieder der mede-erfgenamen voor zijn aandeel, behoudens derzelver verhaal op dengene die veroorzaakt heeft dat de straf verbeurd is; alles onverminderd de regten der hypothecaire schuldeischers (Bw. 1163, 1285, 1301; Civ. 1232).

**Pasal 1310**

Jika perikatan pokok yang memuat penetapan hukuman adalah mengenai suatu barang yang tak dapat dibagi-bagi, maka hukuman harus dibayar kalau terjadi pelanggaran oleh salah satu ahli waris debitur; dan hukuman ini dapat dituntut, baik untuk seluruhnya dari siapa yang melakukan pelanggaran terhadap perikatan maupun dari masing-masing ahli waris untuk bagiannya, tetapi tanpa mengurangi hak mereka untuk menuntut kembali siapa yang menyebabkan hukuman harus dibayar, segala sesuatu tidak mengurangi hak-hak kreditur hipotek.

**Article 1310**

If a principal obligation, which contains a penalty provision, concerns indivisible assets, the penalty shall be imposed as a result of breach by any one of the successors of the debtor and the entire debt may be claimed either from the individual who is in breach, or the respective shares can be claimed from each successor, without prejudice to their rights to claim compensation from the individual as a result of whom the punishment has been imposed, regardless of the rights of creditors who hold hypothecs. (Bw. 116, 1285, 1301; Civ. 1232)

**Artikel 1311**

Indien de oorspronkelijke verbindtenis, onder bepaling van straf, deelbaaris, wordt de strf slechts verbeurd door dengene der erfgenamen van den schuldenaar, die tegen dezelve verbindtenis handelt, en alleen voor zoo verre zijn aandeel in de hoofdverbindtenis betreft, zonder dat er eenige regtsvordering kunne bestaan tegen degenen die de verbindtenis hebben nagekomen.

**Pasal 1311**

Jika perikatan pokok dengan penetapan hukuman itu adalah mengenai suatu barang yang dapat dibagi-bagi, maka hukuman hanya harus dibayar oleh ahli waris debitur yang melanggar perikatan, dan hanya untuk jumlah yang tidak melebihi bagiannya dalam perikatan pokok, tanpa ada tuntutan terhadap mereka yang telah memenuhi perikatan.

**Article 1311**

If the original obligation containing a punishment provision concerns divisible objects, the punishment is imposed solely upon the successors of the debtor who have breached such obligation, and only to the extent of his share in the principal obligation, and claim shall be filed against the individuals who have fulfilled the obligation.

Deze regel lijdt uitzondering, wanneer het beding van straf bijgevoegd is met het oogmerk dat de voldoening niet bij gedeelten zoude kunnen geschieden, en een der mede-erfgenamen de nakoming der verbindtenis in derzelver geheel verhinderd heeft; in dit geval, kan de straf van dezen laatstgemelde voor het geheel geeischt worden, en van de overige mede-erfgenamen slechts voor hun aandeel, behoudens hun regt van verhaal (Bw. 1299, 1306; Civ. 1233).

Peraturan ini dikecualikan, jika perjanjian hukuman ditambah dengan maksud supaya pemenuhan tidak terjadi untuk sebagian, dan salah satu ahli waris telah menghalangi pelaksanaan perikatan untuk seluruh dan dari para ahli waris yang lain hanya untuk bagian mereka, tanpa mengurangi hak mereka untuk menuntut ahli waris yang melanggar perikatan.

The rule is excepted, if the penalty provision is supplemented with the purpose that the obligation will not be partially fulfilled and one of the successors has prevented the fulfillment of the obligation in full; in such case, penalty may be claimed against the successor, and from the remaining successors only their shares, without prejudice to the remaining successors' rights to claim compensation for the payment made from the breaching successor (Bw. 1200, 1306; Civ. 1233).

**Artikel 1312**

Indien eene deelbare hoofdverbindtenis, onder bepaling eener ondeelbare straf, slechts ten deele is nagekomen, wordt de straf, ten aanzien der erfgenamen van den schuldenaar, vervangen door eene vergoeding van kosten, schaden en interessen (Bw. 1296, 1299. 1306v).

**Pasal 1312**

Jika suatu perikatan pokok yang dapat dibagi-bagi dan memakai penetapan hukuman yang tak dapat dibagi-bagi hanya dipenuhi untuk sebagian, maka hukuman terhadap ahli waris debitur diganti dengan pembayaran penggantian biaya, kerugian dan bunga.

**Article 1312**

If a divisible principal obligation, which contains a stipulation of indivisible punishment, has only been partially fulfilled, the punishment is, with regard to the successors of the debtor, be substituted with compensation of costs, damages and interest. (Bw. 1296, 1299, 1306v.)

**TWEEDE TITEL****Van verbindtenissen die uit contract of overeenkomst geboren worden****BAB II****PERIKATAN YANG LAHIR DARI KONTRAK ATAU PERJANJIAN****Chapter II****Obligations arising from contracts or agreements**

EERSTE AFDEELING	BAGIAN 1	Section 1
Algemeene bepalingen	Ketentuan-ketentuan Umum	General provisions
<b>Artikel 1313</b>	<b>Pasal 1313</b>	<b>Article 1313</b>
Eene overeenkomst is eene handeling waarbij een of meer personen zich jegens een of meer andere verbinden (Bw. 1233v.; Civ. 1101).	Suatu perjanjian adalah suatu perbuatan dimana satu orang atau lebih mengikatkan diri terhadap satu orang lain atau lebih.	An agreement is an act pursuant to which one or more individuals bind themselves to one another. (Bw. 1233v.; Civ. 1101)
<b>Artikel 1314</b>	<b>Pasal 1314</b>	<b>Article 1314</b>
Eene overeenkomst wordt aangegaan om niet, of onder eenen bezwaarden titel.	Suatu perjanjian diadakan dengan cuma-cuma atau dengan memberatkan.	An agreement is concluded gratuitously or onerously.
De overeenkomst om niet is de zoodanige waarbij de eene partij aan de andere, zonder eenige baat, een voordeel toekent.	Suatu perjanjian cuma-cuma adalah suatu perjanjian, bahwa pihak yang satu akan memberikan suatu keuntungan kepada pihak yang lain tanpa menerima imbalan.	The gratuitous agreement, is an agreement in which one party grants a benefit to the other party without any benefit in return.
Eene overeenkomst onder eenen bezwarende titel is zoodanig eene welke ieder der partijen in de verplichting brengt om iets te geven, te doen, of niet te doen (Bw. 1234, 1666; Civ. 1105v).	Suatu perjanjian memberatkan adalah suatu perjanjian yang mewajibkan tiap pihak untuk memberikan sesuatu, melakukan sesuatu atau tidak melakukan sesuatu.	An agreement pursuant to a charge is an agreement in which each party is obligated to provide something, to do or not to do something. (Bw. 1234, 1666; Civ. 1105v.)
<b>Artikel 1315</b>	<b>Pasal 1315</b>	<b>Article 1315</b>
In het algemeen, kan niemand zich op zijnen eigen naam verbinden of iets bedingen, dan voor zich zelven (Bw. 1316, 1340, 1357, 1382v., 1645, 1655, 1792, 1820; Civ. 1119).	Pada umumnya seseorang tidak dapat mengadakan pengikatan atau perjanjian selain untuk dirinya sendiri (Bw. 1316, 1340, 1357, 1382v., 1645, 1655, 1792, 1820; Civ. 1119).	In general, an individual may only commit to or agree to something for and on behalf of himself. (Bw. 1316, 1340, 1357, 1382v., 1645, 1655, 1792, 1820; Civ. 1119)
<b>Artikel 1316</b>	<b>Pasal 1316</b>	<b>Article 1316</b>
Niettemin kan men zich voor eenen derde sterk maken of instaan, door te beloven dat dezelve iets doen zal, behoudens de vordering tot schadevergoeding tegen dengene die voor eenen derde ingestaan of beloofd heeft denzelven iets te doen bekrachtigen, indien deze derde weigert om de verbindtenis na te komen (Bw. 1338, 1645, 1823, 1873; Civ. 1120).	Meskipun demikian adalah diperbolehkan untuk menanggung atau menjamin seorang pihak ketiga, dengan menjanjikan bahwa orang ini akan berbuat sesuatu, dengan tidak mengurangi tuntutan pembayaran ganti rugi terhadap siapa yang telah menanggung pihak ketiga itu atau yang telah berjanji, untuk menyuruh pihak ketiga tersebut menguatkan sesuatu, jika pihak ini menolak memenuhi perikatannya.	Notwithstanding this, an individual may guarantee the fulfillment of a third party's commitments, without prejudice to the claim for compensation of damages against the individual who has guaranteed the third party or has agreed to secure the third party, if such third party refuses to fulfill the contract. (Bw. 1338, 1645, 1823, 1873; Civ. 1120)
<b>Artikel 1317</b>	<b>Pasal 1317</b>	<b>Article 1317</b>
Men kan ook ten behoeve van eenen derde iets bedingen, wanneer een beding, hetwelk men voor zich zelven maakt, of eene gift die men aan een ander doet, zulk eene voorwaarde bevat.	Dapat pula diadakan perjanjian untuk kepentingan orang ketiga, bila suatu perjanjian yang dibuat untuk diri sendiri, atau suatu pemberian kepada orang lain, mengandung syarat semacam itu. Siapa pun yang telah menentukan suatu syarat, tidak boleh menariknya kembali, jika pihak ketiga telah menyatakan akan mempergunakan syarat itu (Bw. 1323, 1338, 1669v., 1688, 1778, 1823; Civ. 1121).	An individual may also enter into an for the benefit of a third party, if such agreement, which the individual concludes on his own behalf, or gift granted by him to another party, contains a provision to this effect.
Die zoodanig een derde verklaard heeft, kan hetzelfde niet meer herroepen, indien die derde verklaard heeft daarvan te willen gebruik maken (Bw. 1323, 1338, 1669v., 1688, 1778, 1823; Civ. 1121).	An individual, who has concluded such an agreement may not revoke it, if the third party has declared his intent to rely on it (Bw. 1323, 1338, 1669v., 1688, 1778, 1823; Civ. 1121).	An individual, who has concluded such an agreement may not revoke it, if the third party has declared his intent to rely on it (Bw. 1323, 1338, 1669v., 1688, 1778, 1823; Civ. 1121).
<b>Artikel 1318</b>	<b>Pasal 1318</b>	<b>Article 1318</b>
Men wordt voorondersteld bedongen te hebben voor zich zelven, en voor zijne erfgenamen en regtverkrijgenden, ten ware het tegendeel uitdrukkelijk bepaald zij, of uit den aard der overeenkomst mogt voortvloeijen (Bw. 175, 178, 807-1o, 833, 955, 1575, 1612, 1743, 1784, 1813, 1826; Civ. 1122).	Orang dianggap memperoleh sesuatu dengan perjanjian untuk diri sendiri dan untuk ahli warisnya dan orang yang memperoleh hak daripadanya, kecuali jika dengan tegas ditetapkan atau telah nyata dan sifat perjanjian itu bahwa bukan itu maksudnya (Bw. 175, 178, 807-1, 833, 955, 1575, 1612, 1743, 1784, 1813, 1826; Civ. 1122).	An individual shall be presumed to have entered into an agreement for his own benefit, and for the benefits of his successors and individuals having rights thereto, unless the contrary is expressly stipulated or is apparent from the nature of the agreement (Bw. 175, 178, 807-1, 833, 955, 1575, 1612, 1743, 1784, 1813, 1826; Civ. 1122).
<b>Artikel 1319</b>	<b>Pasal 1319</b>	<b>Article 1319</b>
Alle overeenkomsten, het zij dezelve eene eigene benaming hebben, het zij dezelve onder	Semua perjanjian, baik yang mempunyai nama khusus maupun yang tidak dikenal dengan	All agreements, whether or not known under specific titles, shall be subject to the general

geene bijzondere benaming bekend zijn, zijn onderworpen aan algemeene regelen, welke het onderwerp van dezen en van den vorigen titel uitmaken (Civ. 1107) 2e lid vervallen krachtens S. 38-276.

suatu nama tertentu, tunduk pada peraturan umum yang termuat dalam bab ini dan bab yang lain.

provisions, which shall be the subject of this and the previous title. (Civ. 1107)

## TWEEDE AFDEELING

## BAGIAN 2

## Section 2

### Van de voorwaarden welke vereischt worden tot de bestaambaarheid der overeenkomsten

### Syarat-syarat Terjadinya Suatu Perjanjian yang Sah

### Concerning the conditions that are required for the validity of agreements

#### Artikel 1320

#### Pasal 1320

#### Article 1320

Tot de bestaanbaarheid der overeenkomsten worden vier voorwaarden vereischt:

Supaya terjadi perjanjian yang sah, perlu dipenuhi empat syarat;

In order to be valid, an agreement must satisfy the following four conditions:

1o. de toestemming van degenen die zich verbinden (Bw. 28, 1321v);

1. kesepakatan mereka yang mengikatkan dirinya;

1. there must be consent of the individuals who are bound thereby; (Bw.28, 1321v.)

2o. de bekwaamheid om eene verbindtenis aan te gaan (Bw. 1329v);

2. kecakapan untuk membuat suatu perikatan;

2. there must be capacity to enter into an obligation; (Bw. 1329v.)

3o. een bepaald onderwerp (Bw. 1332v);

3. suatu pokok persoalan tertentu;

3. there must be a specific subject matter; (Bw. 1332v.)

4o. eene geoorloofde oorzaak (Bw. 1335v.; Civ. 1108).

4. suatu sebab yang tidak terlarang.

4. there must be a permitted cause. (Bw.1335v.; Civ. 1108)

#### Artikel 1321

#### Pasal 1321

#### Article 1321

Geene toestemming is van waarde, indien dezelve door dwaling is gegeven, door geweld afgeperst, of door bedrog verkregen (Bw. 893, 1449, 1452, 1454, 1456, 1859, 1926; Civ. 1109).

Tiada suatu perjanjian pun mempunyai kekuatan jika diberikan karena kekhilafan atau diperoleh dengan paksaan atau penipuan.

No consent is valid if it is granted based on mistake or obtained by duress or fraud. (Bw. 893, 1449, 1452, 1454, 1456, 1859, 1926; Civ. 1109)

#### Artikel 1322

#### Pasal 1322

#### Article 1322

Dwaling maakt geene overeenkomst nietig, dan wanneer dezelve plaats heeft omtrent de zelfstandigheid der zaak welke het onderwerp der overeenkomst uitmaakt.

Kekhilafan tidak mengakibatkan batalnya suatu perjanjian, kecuali jika kekhilafan itu terjadi mengenai hakikat barang yang menjadi pokok perjanjian.

A mistake does not render an agreement invalid unless such mistake pertains to the substance of the subject matter of the agreement.

Dwaling is geene oorzaak van nietigheid, indien zij alleenlijk plaats heeft omtrent den persoon met wien men voornemens is te handelen, ten zij de overeenkomst voornamelijk uit aanmerking van dezen persoon zij aangegaan (Bw. 1618, 1666, 1851v.; Civ. 1110).

Kekhilafan tidak mengakibatkan kebatalan, jika kekhilafan itu hanya terjadi mengenai diri orang yang dengannya seseorang bermaksud untuk mengadakan perjanjian, kecuali jika perjanjian itu diberikan terutama karena diri orang yang bersangkutan (Bw. 1618, 1666, 1851v.; Civ. 1110).

A mistake does not result in invalidity if it relates only to the identity of an intended party to the contract, unless the agreement is solely concluded with regard to this specific individual (Bw. 1618, 1666, 1851v.; Civ. 1110).

#### Artikel 1323

#### Pasal 1323

#### Article 1323

Geweld, gepleegd tegen dengene die eene verbindtenis heeft aangegaan, levert grond op tot nietigheid der overeenkomst, ook dan wanneer hetzelfde gepleegd is door eenen derde, te wiens behoeve de overeenkomst niet gemaakt is (Bw. 893, 1053, 1065, 1325; Civ. 1111).

Paksaan yang dilakukan terhadap orang yang mengadakan suatu perjanjian mengakibatkan batalnya perjanjian yang bersangkutan, juga bila paksaan itu dilakukan oleh pihak ketiga yang tidak berkepentingan dalam perjanjian yang dibuat itu.

Duress against an individual who has entered into an agreement, provides grounds for nullification of the agreement, even if it was committed by a third party who does not benefit from the agreement. (Bw. 893, 1053, 1065, 1325; Civ. 1111)

#### Artikel 1324

#### Pasal 1324

#### Article 1324

Geweld heeft plaats, wanneer hetzelfde van zoodanigen aard is om op een redelijk mensch indruk te maken, en wanneer het hem de vrees kan inboezemen dat hij zijnen persoon of zijn vermogen aan een aanmerkelijk en dadelijk aanwezig nadeel zoude blootstellen.

Paksaan terjadi, bila tindakan itu sedemikian rupa sehingga dapat menimbulkan ketakutan pada orang yang berakal sehat bahwa dirinya atau kekayaannya terancam rugi besar.

Duress takes place where an act is of such nature that it causes fear in a reasonable person that he or his wealth could be exposed to significant and immediate disadvantage.

In het beoordeelen daarvan, moet men acht slaan op den ouderdom, de kunne en den stand der personen (Civ. 1112).

Dalam pertimbangan hal tersebut, harus diperhatikan usia, jenis kelamin dan kedudukan orang yang bersangkutan.

In consideration thereof, one is have regard to the age, sex and the status of the individuals involved. (Civ. 1112)

**Artikel 1325**

Geweld maakt eene overeenkomst nietig, niet alleen wanneer hetzelfde gepleegd is jegens eene der handelende partijen, maar ook jegens derzelve echtgenoot of bloedverwanten in de opgaande of de nederdalende linie (Bw. 290v., 1323, 1449; Civ. 1113).

**Artikel 1326**

De vrees alleen uit eerbied tegen vader, moeder of andere bloedverwanten in de opgaande linie voortkomende, zonder bijkomend geweld, is onvoldoende tot vernietiging der overeenkomst (Bw. 298; Civ. 1114).

**Artikel 1327**

Men kan niet meer tegen eene overeenkomst, uit hoofde van geweld, opkomen, indien na het ophouden van het geweld die overeenkomst is goedgekeurd, het zij uitdrukkelijk, het zij stilzwijgende, het zij, dat men den tijd, bij de wet bepaald om in zijn geheel hersteld te worden, hebbe laten voorbijgaan (Bw. 1115, 1449v., 1454, 1456, 1892; Civ. 1115).

**Artikel 1328**

Bedrog levert eene grond op tot vernietiging der overeenkomst, wanneer de kunstgrepen, door eene der partijen gebedigd, van dien aard zijn dat het klaarblijkelijk is dat de andere partij zonder die kunstgrepen de verbindtenis niet zoude hebbe aangegaan.

Bedrog wordt niet voorondersteld, maar moet bewezen worden (Bw. 1053, 1065, 1449, 1865, 1922; Civ. 1116).

**Artikel 1329**

Een ieder is bevoegd om verbindtenissen aan te gaan, indien hij daartoe door de wet niet onbekwaam is verklaard (Bw. 1330, 1467, 1640; Civ. 1123).

**Artikel 1330**

Onbekwaam om overeenkomsten te treffen zijn:

- 1o. minderjarigen (Bw. 330, 419v., 1006, 1446v);
- 2o. die onder curatele gesteld zijn (Bw. 433v., 446v., 452, 1446v);
- 3o. getrouwde vrouwen, in de gevallen bij de wet voorzien, en, in het algemeen, alle degenen aan wie de wet het aangaan van zekere overeenkomsten verboden heeft (Bw. 399, 1446v., 1451, 1465v., 1640; F. 22; Civ. 1124).

**Artikel 1331**

De bij het vorige art. onbekwaam verklaarde personen kunnen misdien tegen hunne verbindtenissen opkomen, in alle gevallen, waarin dat vermogen niet bij de wet is

**Pasal 1325**

Paksaan menjadikan suatu perjanjian batal, bukan hanya bila dilakukan terhadap salah satu pihak yang membuat perjanjian, melainkan juga bila dilakukan terhadap suami atau istri atau keluarganya dalam garis ke atas maupun ke bawah.

**Pasal 1326**

Rasa takut karena hormat kepada bapak, ibu atau keluarga lain dalam garis ke atas, tanpa disertai kekerasan, tidak cukup untuk membatalkan perjanjian.

**Pasal 1327**

Pembatalan suatu perjanjian berdasarkan paksaan tidak dapat dituntut lagi, bila setelah paksaan berhenti perjanjian itu disetujui, baik secara tegas maupun secara diam-diam, atau jika telah dibiarkan lewat waktu yang ditetapkan oleh undang-undang untuk dapat dipulihkan seluruhnya ke keadaan sebelumnya.

**Pasal 1328**

Penipuan merupakan suatu alasan untuk membatalkan suatu perjanjian, bila penipuan yang dipakai oleh salah satu pihak adalah sedemikian rupa, sehingga nyata bahwa pihak yang lain tidak akan mengadakan perjanjian itu tanpa adanya tipu muslihat. Penipuan tidak dapat hanya dikira-kira, melainkan harus dibuktikan.

**Pasal 1329**

Tiap orang berwenang untuk membuat perikatan, kecuali jika ia dinyatakan tidak cakap untuk hal itu.

**Pasal 1330**

Yang tak cakap untuk membuat perjanjian adalah:

1. anak yang belum dewasa;
2. orang yang ditaruh di bawah pengampuan;
3. perempuan yang telah kawin dalam hal-hal yang ditentukan undang-undang dan pada umumnya semua orang yang oleh undang-undang dilarang untuk membuat perjanjian tertentu.

**Pasal 1331**

Oleh karena itu, orang-orang yang dalam pasal yang lalu dinyatakan tidak cakap untuk membuat perjanjian, boleh menuntut pembatalan perikatan yang telah mereka buat dalam hal kuasa untuk itu tidak dikecualikan

**Article 1325**

Duress nullifies an agreement not only if it is committed against one of the parties thereto, but also if it is committed against their spouses or kin in the ascending or descending line. (Bw. 290v., 1323, 1449; Civ. 1113)

**Article 1326**

The fear out of deference towards father, mother or other kin in the ascending line, without additional duress, is insufficient for the nullification of the agreement. (Bw. 298; Civ. 1114)

**Article 1327**

An individual cannot claim for the nullification of an agreement on the grounds of duress, if, following the cessation of the duress, the agreement is accepted, whether expressly or impliedly, or if the individual has allowed the time period stipulated by law for reinstatement to lapse. (Bw. 1115, 1449v., 1454, 1456, 1892; Civ. 1115)

**Article 1328**

Fraud is form grounds for nullification of an agreement, if the fraud by one party is of such nature that it is apparent that the other party would never have concluded the agreement were it not for such deceit. Fraud is not be presumed, but must be proven. (Bw. 1053, 1065, 1449, 1865, 1922; Civ. 1116)

**Article 1329**

Each individual is authorized to conclude agreements, unless he has been declared incompetent by law. (Bw. 1330, 1467, 1640; Civ. 1123)

**Article 1330**

The following individuals are incompetent to conclude agreements:

1. minors; (Bw. 330, 419v., 1006, 1446v.)
2. individuals under guardianship; (Bw. 433v., 446v., 452, 1446v.)
3. married women, in the events stipulated by law, and in general, individuals who are prohibited by law from concluding specific agreements. (Bw. 399, 1446v., 1451, 1465v., 1640; F 22; Civ. 1124)

**Article 1331**

Individuals who under the previous article are incompetent to enter into agreements may claim for the nullification of the obligations, except for where the law excludes such power.

uitgesloten.

De personen die bekwaam zijn om zich te verbinden kunnen zich geenszins beroepen op de onbekwaamheid der minderjarigen, onder curatele gestelden, en getrouwde vrouwen, met welke zij gehandeld hebben (Bw. 109, 113, 116v., 151, 1447, 1456, 1701v., 1798, 1892; Civ. 1125).

#### Artikel 1332

De zaken welke in den handel zijn kunnen alleenlijk het onderwerp van overeenkomsten uitmaken (Bw. 519v., 537, 1953; K. 599; Civ. 1128).

#### Artikel 1333

Eene overeenkomst moet tot onderwerp hebben eene zaak welke ten minste ten aanzien van hare soort bepaald is.

De hoeveelheid der zaak kan onzeker zijn, mits die hoeveelheid naderhand kunne worden bepaald of uitgemaakt (Bw. 968v., 1272v., 1392, 1461, 1465; Civ. 1129).

#### Artikel 1334

Toekomstige zaken kunnen het onderwerp eener overeenkomst uitmaken.

Men kan echter geenen afstand doen van eene erfenis die nog niet opengevallen is, noch over zoodanig eene nalatenschap eenig beding aangaan, zelfs niet met toestemming van dengene over wiens nalatenschap gehandeld wordt; behoudens de bepalingen van art. 169, 1176 en 178 (Bw. 141, 1063, 1254, 1667, 1774; Oogstverb. 3; Credverb. 3-5o; Civ. 1130).

#### Artikel 1335

Eene overeenkomst zonder oorzaak, of uit eene valsche of ongeoorloofde oorzaak, aangegaan, is krachteloos (Bw. 890v.; Civ. 1131).

#### Artikel 1336

Indien er geene oorzaak is uitgedrukt, en er echter eene geoorloofde aanwezig is, of ook indien er eene andere geoorloofde oorzaak dan de uitgedrukte bestaat, is niettemin de overeenkomst van kracht (Bw. 1878; Civ. 1132).

#### Artikel 1337

Eene oorzaak is ongeoorloofd, wanneer dezelve bij de wet verboden is, of wanneer dezelve strijdig is met de goede zeden, of met de openbare orde (AB. 23; Bw. 139, 891, 1254, 1619; Civ. 1133).

### DERDE AFDEELING

#### Van het gevolg der overeenkomsten

#### Artikel 1338

Alle wettiglijk gemaakte overeenkomsten strekken dengenen die dezelve hebben

oleh undang-undang.

Orang-orang yang cakap untuk mengikatkan diri, sama sekali tidak dapat mengemukakan sangkalan atas dasar ketidakcakapan seorang anak-anak yang belum dewasa, orang-orang yang ditaruh di bawah pengampuan dan perempuan-perempuan yang bersuami dengan siapa mereka telah membuat suatu perjanjian.

#### Pasal 1332

Hanya benda yang dapat diperdagangkan saja yang dapat menjadi pokok perjanjian.

#### Pasal 1333

Suatu perjanjian harus mempunyai pokok berupa suatu barang yang sekurang-kurangnya ditentukan jenisnya.

Jumlah barang itu tidak perlu pasti, asal saja jumlah itu kemudian dapat ditentukan atau dihitung.

#### Pasal 1334

Barang yang baru ada pada waktu yang akan datang, dapat menjadi pokok suatu perjanjian. Akan tetapi seseorang tidak diperkenankan untuk melepaskan suatu warisan yang belum terbuka, ataupun untuk menentukan suatu syarat dalam perjanjian mengenai warisan itu, sekalipun dengan perjanjian orang yang akan meninggalkan warisan yang menjadi pokok perjanjian itu, hal ini tidak mengurangi ketentuan pasal-pasal 169, 176, dan 178.

#### Pasal 1335

Suatu perjanjian tanpa sebab, atau dibuat berdasarkan suatu sebab yang palsu atau yang terlarang, tidaklah mempunyai kekuatan.

#### Pasal 1336

Jika tidak dinyatakan suatu sebab, tetapi memang ada sebab yang tidak terlarang, atau jika ada sebab lain yang halal selain yang dinyatakan itu, perjanjian itu adalah sah.

#### Pasal 1337

Suatu sebab adalah terlarang, jika sebab itu dilarang oleh undang-undang atau bila sebab itu bertentangan dengan kesusilaan atau dengan ketertiban umum.

### BAGIAN 3

#### Akibat Perjanjian

#### Pasal 1338

Semua perjanjian yang dibuat dengan sah berlaku sebagai undang-undang bagi mereka

Individuals who are competent to bind themselves may not at all invoke the incompetence of the minors, individuals under guardianship, and married women, with whom they have concluded an agreement. (Bw. 109, 113, 116v., 151, 1447, 1456, 1701v., 1798, 1892; Civ. 1125)

#### Article 1332

Only tradable properties may form the subject matter of agreements. (Bw. 519v., 537, 1954; K.599; Civ.1128)

#### Article 1333

An agreement must at least have as a subject a matter a property whose nature is determined.

The quantity of the matter needs not be ascertained, insofar such quantity can be determined or calculated at a later date. (Bw. 968v., 1272v., 1392, 1461, 1465; Civ. 1129)

#### Article 1334

Future properties may be the subject of an agreement. An individual may not however, relinquish an inheritance which has not occurred or conclude an agreement regarding such inheritance, notwithstanding that he has obtained the consent of the testator; without prejudice to the provisions in articles 169, 176 and 178. (Bw. 141, 1063, 1254, 1667, 1774; Oogstverb. 3; Credverb. 3-5; Civ. 1130)

#### Article 1335

Any agreement without a cause, or concluded pursuant to a fraudulent or prohibited cause, is not be enforceable. (Bw. 890v.; civ. 1131)

#### Article 1336

In the event that no cause is specified but that there is an existing permissible cause, or if there is a permissible cause other than the one specified, the agreement shall be valid. (Bw. 1878; Civ. 1132)

#### Article 1337

A cause is prohibited if it is prohibited by law, or if it violates morality or public order. (AB. 23; Bw.139, 891, 1254, 1619; Civ. 1133)

### Section 3

#### The effects of agreements

#### Article 1338

All valid agreements apply to the individuals

aangeaan tot wet.

Zij kunnen niet berroepen wrden, dan met wederzijdsche toestemming, of uit hoofde der redenen welke de wet daartoe voldoende verklaart.

Zij moeten te goeder trouw worden ten uitvoer gebracht (Bw. 751, 1066, 1243v., 1266v., 1335v., 1363, 1603, 1611, 1646-3o, 1688, 1813; Civ. 1134).

#### Artikel 1339

Overeenkomsten verbinden niet alleen tot datgene hetwelk uitdrukkelijk bij dezelve bepaald is, maar ok tot al hetgeen dat, naar den aar van dezelve overeenkomsten, door de billijkheid, het gebruik of de wet, wordt gevorderd (AB. 15; Bw; 1347, 1482, 1492, 1800v., 1817, 1819; Civ. 1135).

#### Artikel 1340

Overeenkomsten zijn alleen van kracht tusschen de handelende partijen.

Dezelve kunnen aan derden niet ten nadeele verstrekken; zij kunnen aan derden geen voordee aambrengen, da alleen in het geval voorzien bij artikel 1317 (Bw. 1178, 1523, 1815, 1818, 1857; F. 152; Civ. 1165).

#### Artikel 1341

(Gew. S. 06-348) Niettemin kan door ieder schuldeischer de nietigheid worden ingeroepen van alle door den schuldenaar de verrichte handelingen, hoe ook genaamd, waardor de schuldeischers zijn benadeeld, mits bewezen worde, dat bij het verrichten der handeling, zoowel de schuldenaar als degene met wien of te wiens behoeve hij handelde, de wetenschap bezat, dat daarvan benadeeling der schuldeischers het gevolg zoude zijn.

Rechten door derden te goeder trouw verkregen op de goederen, die het voorwerp waren van de nietige handeling, worden geeerbiedig.

Om de nietigheid van door de schuldenaar gedane handelingen om niet in te roepen, kan de schuldeischer volstaan met aan te toonen, dat de schuldenaar op het oogenblik der handeling wist, dat hij daardoor zijn schuldeischers benadeelde onverschillig of de bevoordeelde die wetenschap al dan nie deelde (Bw. 192, 920, 977, 1061, 1067, 1185, 1454, 1922, 1952; Creditverb. 5; F. 30, 41v.; Civ. 1167).

### VIERDE AFDEELING

#### Van de uitlegging der overeenkomsten

#### Artikel 1342

Indien de bewoordingen eener overeenkomsten duidelijk zijn, mag men daarvan door uitlegging niet afwijken (Bw. 855).

#### Artikel 1343

yang membuatnya.

Perjanjian itu tidak dapat ditarik kembali selain dengan kesepakatan kedua belah pihak, atau karena alasan-alasan yang ditentukan oleh undang-undang.

Perjanjian harus dilaksanakan dengan itikad baik.

#### Pasal 1339

Perjanjian tidak hanya mengikat apa yang dengan tegas ditentukan di dalamnya, melainkan juga segala sesuatu yang menurut sifatnya perjanjian dituntut berdasarkan keadilan, kebiasaan, atau undang-undang.

#### Pasal 1340

Perjanjian hanya berlaku antara pihak-pihak yang membuatnya. Perjanjian tidak dapat merugikan pihak ketiga; perjanjian tidak dapat memberi keuntungan kepada pihak ketiga selain dalam hal yang ditentukan dalam pasal 1317.

#### Pasal 1341

Meskipun demikian, kreditur boleh mengajukan tidak berlakunya segala tindakan yang tidak diwajibkan yang dilakukan oleh debitur, dengan nama apa pun juga yang merugikan kreditur; asal dibuktikan bahwa ketika tindakan tersebut dilakukan, debitur dan orang yang dengannya atau untuknya debitur itu bertindak, mengetahui bahwa tindakan itu mengakibatkan kerugian bagi para kreditur.

Hak-hak yang diperoleh pihak ketiga dengan itikad baik atas barang-barang yang menjadi obyek dan tindakan yang tidak sah, harus dihormati.

Untuk mengajukan batalnya tindakan yang dengan cuma-cuma dilakukan debitur, cukuplah kreditur menunjukkan bahwa pada waktu melakukan tindakan itu debitur mengetahui bahwa dengan cara demikian dia merugikan para kreditur, tak peduli apakah orang yang diuntungkan juga mengetahui hal itu atau tidak.

### BAGIAN 4

#### Penafsiran Perjanjian

#### Pasal 1342

Jika kata-kata suatu perjanjian jelas, tidak diperkenankan menyimpang daripadanya dengan jalan penafsiran.

#### Pasal 1343

who have concluded them as law.

Such agreements are irrevocable other than by mutual consent, or pursuant to reasons stipulated by the law.

They must be executed in good faith. (Bw. 751, 1066, 1243v., 1266v., 1335v., 1363, 1603, 1611, 1646-3, 1688, 1813; Civ. 1134)

#### Article 1339

Agreements is bind the parties not only to that which is expressly stipulated, but also to that which, pursuant to the nature of the agreements, shall be imposed by propriety, customs, or the law. (AB.15; Bw. 1347v., 1482, 1492, 1800v., 1817, 1819; civ. 1135)

#### Article 1340

An agreement applies only to the parties thereto.

An agreement cannot be detrimental to third parties; third parties cannot benefit from them, except for the case stipulated under Article 1317. (Bw. 1178, 1523, 1815, 1818, 1857; F.152; Civ. 1165)

#### Article 1341

(S.06-348) However, each creditor may claim for any act committed by the debtor whatsoever, which was not necessary and detrimental to the creditor, to be set aside, provided that it is proven that while committing the act, the debtor as well as the individual with whom he committed the act or on whose behalf he acted, was aware that it would result in detriment to the creditors.

Rights over the goods that constitute the subject matter of the act set aside, which were acquired by third parties in good faith, are honoured.

In order to set aside the acts committed by the debtor for free, it suffices if the creditor proves that the debtor was aware at the time the act was committed that he would jeopardize his creditors, regardless of whether or not the beneficial party shared that knowledge. (Bw. 192, 920, 977, 1061, 1067, 1166, 1185, 1454, 1922, 1952; Creditverb. 5; F.30, 41v.; Civ. 1167)

### Section 4

#### Interpretation of agreements

#### Article 1342

If the wording of an agreement is clear, deviation from it by way of interpretation is not permitted. (Bw. 855)

#### Article 1343

Indien de bewoordingen eener overeenkomst voor onderscheiden uitleggingen vatbaar zijn, moet men veeler nagaan welke de bedoeling der Indonesie partijen geweest zij, dan zich aan den letterlijken zin der woorden binden (Bw. 886, 1257, 1473, 1855; Civ. 1156).

#### Artikel 1344

Indien een beding voor tweederlei zin vatbaar is, moet men het veeler opvatten in den zijn waarin hetzelve van eenige uitwerking kan zijn, dan in dien waarin het geen het minste gevolg zoude kunnen hebben (Bw. 887; Civ. 1157).

#### Artikel 1345

De bewoordinge coor tweederlei zin vatbaar moeten opgevat worden in den zijn, die met den aard van de overeenkomst het meest overeenstem (Bw. 887; Civ. 1158).

#### Artikel 1346

Hetgeen dubbelzinnig is moet uitgelegd worden naar hetgeen gebruikelijk is in het land of op de plaats, alwaar de overeenkomst is aangegaan (AB. 15; Civ. 1159).

#### Artikel 1347

Bestendig gebruikelijke bedingen worde geacht stilzweigend in de overeenkomst te zijn begrepen, schoon dezelve daarbij niet zijn uitgedrukt (Bw. 1339, 1492; Civ. 1160).

#### Artikel 1348

Alle bedingen, in eene overeenkomst gemaakt, moete in derzelve verband genomen, en het eene door het andere uitgelegd worden; ieder derzelve moet in den zin worden opgevat welken het geheel beloop der overeenkomst medebrengt (Civ. 1161).

#### Artikel 1349

In geval van twijfel, wordt eene overeenkomst uitgelegd ten nadeele van dengene die iets bedongen, en ten voordeele van hem die zich verbonden heeft (Bw. 1273, 1473, 1509, 1865, 1879; Civ. 1162).

#### Artikel 1350

Hoe algemeen ook de bewoordingen zijn waarin eene overeenkomst aangegaan is, omvat dezelve echter alleen die zaken waaromtrent het blijkt dat partijen voornemens ware te handelen (Bw. 1854; Civ. 1163).

#### Artikel 1351

Indien men in eene overeenkomst een geval heeft uitgedrukt, om de verbindtenis duidelijk te maken, wordt men niet geacht daardoor te hebben willen inkorten en beperken de naar regten verbindende kracht, welke de overeenkomst inde niet-uitgedrukte gevallen heeft (Civ. 1164).

### DERDE TITEL

Jika kata-kata suatu perjanjian dapat diberi berbagai penafsiran, maka lebih baik diselidiki maksud kedua belah pihak yang membuat perjanjian itu, daripada dipegang teguh arti kata menurut huruf.

#### Pasal 1344

Jika suatu janji dapat diberi dua arti, maka janji itu harus dimengerti menurut arti yang memungkinkan janji itu dilaksanakan, bukan menurut arti yang tidak memungkinkan janji itu dilaksanakan.

#### Pasal 1345

Jika perkataan dapat diberi dua arti, maka harus dipilih arti yang paling sesuai dengan sifat perjanjian.

#### Pasal 1346

Perikatan yang mempunyai dua arti harus diterangkan menurut kebiasaan di dalam negeri atau di tempat perjanjian dibuat.

#### Pasal 1347

Syarat-syarat yang selalu diperjanjikan menurut kebiasaan, harus dianggap telah termasuk dalam perjanjian, walaupun tidak dengan tegas dimasukkan dalam perjanjian.

#### Pasal 1348

Semua janji yang diberikan dalam satu perjanjian harus diartikan dalam hubungannya satu sama lain, tiap-tiap janji harus ditafsirkan dalam hubungannya dengan seluruh perjanjian.

#### Pasal 1349

Jika ada keragu-raguan, suatu perjanjian harus ditafsirkan atas kerugian orang diminta diadakan perjanjian dan atas keuntungan orang yang mengikatkan dirinya dalam perjanjian itu.

#### Pasal 1350

Betapa luas pun pengertian kata-kata yang digunakan untuk menyusun suatu perjanjian, perjanjian itu hanya meliputi hal-hal yang nyata-nyata dimaksudkan kedua belah pihak sewaktu membuat perjanjian.

#### Pasal 1351

Jika dalam suatu perjanjian dinyatakan suatu hal untuk menjelaskan perikatan, hal itu tidak dianggap mengurangi atau membatasi kekuatan perjanjian itu menurut hukum dalam hal-hal yang tidak disebut dalam perjanjian.

### BAB III

If the wording of an agreement is open to several interpretations, one is ascertain the intent of the parties involved rather than be bound by the literal sense of the words. (Bw. 886, 1257, 1473, 1855; Civ. 1156)

#### Article 1344

If an agreement is open to two interpretations, one is interpret it in the sense that renders possible performance, instead of one that renders performance impossible. (Bw. 887; Civ. 1157)

#### Article 1345

Wording which is open to two kinds of interpretation must interpreted in the sense which corresponds most with the nature of the agreement. (Bw. 887; Civ. 1158)

#### Article 1346

If the wording is ambiguous, it shall be interpreted in a manner which is customary in the country or in the location where the agreement was entered into. (AB. 15; Civ. 1159)

#### Article 1347

Customary provisions shall be deemed to be implied in the agreement, notwithstanding that these have not been expressed. (Bw. 1339, 1492; Civ. 1160)

#### Article 1348

All stipulations, contained in an agreement, shall be interpreted having regard to their relationship to one another; each shall be interpreted having regard to its relationship to the whole agreement. (Civ. 1161)

#### Article 1349

In the event of ambiguity, the agreement shall be interpreted against the party who stipulates something, and in favor of the party who has bound himself thereto. (Bw. 1273, 1473, 1509, 1865, 1879; Civ. 1162)

#### Article 1350

Regardless of the generality of the wording of an agreement, it is cover the matters regarding which the parties clearly intend at the time of concluding the agreement. (Bw. 1854; Civ. 1163)

#### Article 1351

If a party has specified something in an agreement for the purpose of clarifying the obligation, he is not be deemed to have restricted or limited the binding validity by law, which is contained in the unexpressed cases. (Civ. 1164)

### Chapter III

Van verbindtenissen die uit kracht der wet geboren worden	PERIKATAN YANG LAHIR KARENA UNDANG-UNDANG	Obligations Arising Out of the Law
<b>Artikel 1352</b>	<b>Pasal 1352</b>	<b>Article 1352</b>
De verbindtenissen, die uit kracht der wet geboren worden, spruiten voort of uit de wet alleen, of uit de wet ten gevolge van 's menschen toedoen (Bw. 307v., 320v., 383, 385, 452, 625v., 1005, 1233, 1353, 1903-1o; K. 321; Civ. 1370).	Perikatan yang lahir karena undang-undang, timbul dan undang-undang sebagai undang-undang atau dan undang-undang sebagai akibat perbuatan orang.	Obligations arising out of law arise by law alone or by law as a result of people acts. (Bw. 307v., 320v., 383, 385, 452, 625v., 1005, 1233, 1353, 1903-1; K.321; Civ. 1370)
<b>Artikel 1353</b>	<b>Pasal 1353</b>	<b>Article 1353</b>
De verbindtenissen, welke uit kracht der wet geboren worden ten gevolge van 's menschen toedoen, vloeijen voort of uit eene regtmatige, of uit eene onregmatige daad (Bw. 1354v. 1365v.; Civ. 1370).	Perikatan yang lahir dan undang-undang sebagai akibat perbuatan orang, muncul dan suatu perbuatan yang sah atau dan perbuatan yang melanggar hukum.	Obligations that arise by law as a result of people acts result from a lawful or an unlawful act. (Bw. 1354v., 1365v.; Civ. 1370)
<b>Artikel 1354</b>	<b>Pasal 1354</b>	<b>Article 1354</b>
Wanneer iemand vrijwillig, zonder dartoe last te hebben bekomen, eens anders zaak met of zonder deszelfs weten waarneemt, verbindt hij zich daardoor stilzwijgend om de waarneming voort te zetten en te voltooijen, tot dat degene wiens belangen hij waarneemt in staat zij om in die zaak zelf te voorzien (K. 154, 264).	Jika seseorang dengan sukarela tanpa ditugaskan, mewakili urusan orang lain, dengan atau tanpa setahu orang itu, maka ia secara diam-diam mengikatkan dirinya untuk meneruskan serta menyelesaikan urusan itu, hingga orang yang ia wakili kepentingannya dapat mengerjakan sendiri urusan itu.	If an individual, voluntarily, without having been assigned thereto, manages the affairs of a person with or without the knowledge of that person, he is impliedly bind himself to continue and complete the management, until the person whose interests are managed is in a position to manage such affairs himself. (K.154, 264)
Hij moet zich insgelijks belasten met al hetgeen tot die zaak behoort.	Ia harus membebani diri dengan segala sesuatu yang termasuk urusan itu.	He must similarly involve himself in everything related to such affairs.
Hij onderwerpt zich aan alle de verpligtingen welke hij zoude hebben moeten nakomen, in geval hij bij eene uitdrukkelijke lastgeving was gemagtigd geworden (Bw. 374, 1645, 1792, 1800v., 1817; Civ. 1372).	Ia juga harus menjalankan segala kewajiban yang harus ia pikul jika ia menerima kekuasaan yang dinyatakan secara tegas.	He is subject to all the undertakings which he would be obliged to comply with, in the event that he had been empowered by a specific authorization. (Bw. 374, 1645, 1792, 1800v., 1817; Civ. 1372)
<b>Artikel 1355</b>	<b>Pasal 1355</b>	<b>Article 1355</b>
Hij is verpligt met zijn beheer voort te gaan, al ware het ook dat degene wiens belangen hij waarneemt mogt komen te overlijden voor dat de zaak is ten einde gebracht tot tijd en wijle de erfgenaam dit beheer op zich kan nemen (Bw. 1800; Civ. 1373).	Ia diwajibkan meneruskan pengurusan itu, meskipun orang yang kepentingannya diurus olehnya meninggal sebelum urusan diselesaikan, sampai para ahli waris orang itu dapat mengambil alih pengurusan itu.	He is obligated to continue his management, notwithstanding that the person whose interests he has assumed may pass away prior to the completion of the matter, until such time that the heir can take over such management. (Bw. 1800; Civ. 1373)
<b>Artikel 1356</b>	<b>Pasal 1356</b>	<b>Article 1356</b>
Hij is gehouden opzigtelijk dat beher de pligten van een goed huisvader te vervullen.	Dalam melakukan pengurusan itu, ia wajib bertindak sebagai seorang kepala rumah tangga yang bijaksana. Meskipun demikian Hakim berkuasa meringankan penggantian biaya, kerugian dan bunga yang disebabkan oleh kesalahan atau kelakuan orang yang mewakili pengurusan, tergantung pada keadaan yang menyebabkan pengurusan itu.	He is obligated, with respect to such management, to fulfill the obligations in the manner of a proper head of a household.
Niettemin is de regter bevoegd om de vergoeding der kosten, schaden en interesen, welke door schuld of nalatigheid des waarnemers mogten veroorzaakt zijn, te matigen, naar gelang der omstandigheden die hem tot de waarneming der zaak bewogen hebben (Bw. 1235, 1243; Civ. 1374).		Nevertheless, the judge is authorized to reduce the compensation of costs, damages and interest resulting from the error or negligence of the manager, depending upon the circumstances, which have caused him to manage the affairs. (Bw.1235, 1243;Civ. 1374)
<b>Artikel 1357</b>	<b>Pasal 1357</b>	<b>Article 1357</b>
Degene wiens belangen door een ander behoorlijk zijn waargenomen, is gehouden de verbindtenissen, door den waarnemer in zijnen naam aangegaan, na te komen, denzelven schadeloos te stellen wegens alle persoonlijke door hem aangegane verbindtenissen, en aan hem alle nuttige of noodzakelijke gedane uitgaven te vergoeden (Bw. 1807v.; Civ. 1375).	Pihak yang kepentingannya diwakili oleh orang lain dengan baik, diwajibkan memenuhi perikatan-perikatan, yang dilakukan oleh wakil itu atas namanya, memberi ganti rugi dan bunga yang disebabkan oleh segala perikatan yang secara perorangan dibuat olehnya, dan mengganti segala pengeluaran yang berfaedah dan perlu.	The person whose interests have been properly managed, is bound to fulfill any obligation, which has been concluded by the manager on his behalf, and is indemnify him in respect to all agreements concluded by him personally, and is compensate him for all beneficial and necessary expenses. (Bw. 1807v.; Civ. 1375)
<b>Artikel 1358</b>	<b>Pasal 1358</b>	<b>Article 1358</b>



Hij die eens anders zaak zonder lastgeving heeft waargenomen, is tot geen loon geregtigd (Bw. 1794; Civ. 1986).

**Artikel 1359**

Iedere betaling doet eene schuld vooronderstellen; hetgeen zonder verschuldigd te zijn betaald is, kan terug gevorderd worden.

Ten opzichte van natuurlijke verbindtenissen, waaraan men vrijwillig voldaan heeft, kan geene terugvordering vallen (Bw. 1269, 1382v., 1766, 1791; Civ. 1235).

**Artikel 1360**

Die bij vergissing, of met zijn weten, iets ontvangen heeft dat hem niet verschuldigd was, is verplicht het niet-verschuldigde terug te geven aan dengene van wien hij hetzelfde ontvangen heeft (Bw. 531, 1321, 1364; Civ. 1376).

**Artikel 1361**

Wanneer iemand die bij vergissing meent schuldenaar te zijn eene schuld betaald heeft, is hij geregtigd om het betaalde van den schuldeischer terug te vorderen.

Niettemin houdt dit regt op, ingeval de schudeischer, ten gevolge van die betaling, de schuldbekentenis vernietigd heeft, behoudens het verhaal van dengene die betaald heeft op den wezenlijken schuldenaar (Bw. 1359, 1382, 1766, 1791; Civ. 1377).

**Artikel 1362**

degene die, te kwader trouw, iets ontvangen heeft hetgeen hem niet verschuldigd was, moet hetzelfde terug geven met de interessen en vruchten, te rekenen van den dag der betaling, en zulks onverminderd de vergoeding van kosten, schaden en interessen, indien de zaak eenige vermindering heeft ondergaan.

Indien de zaak vergaan is, al had zulks ook door toeval plaats gehad, is hij verplicht de waarde te betalen, met vergoeding van kosten, schaden en interessen, ten ware hij konde bewijzen dat de zaak insgelijks zoude vergaan zijn, indien zij verbleven was onder dengene aan wien dezelve had moeten teruggeven worden (Bw. 532, 549, 575, 1364, 1444, 1967; Civ. 1378v).

**Artikel 1363**

Die iets, het welk onverschuldigd te goeder trouw door hem ontvangen was, verkocht heeft, kan volstaan met den koop prijs terug te geven.

Indien hij de zaak te goeder trouw om niet heeft vervreemd, behoeft hij niet uit te keeren (Bw. 531, 548, 1384, 1717; Civ. 1380).

**Artikel 1364**

Orang yang mewakili urusan orang lain tanpa mendapat perintah, tidak berhak atas suatu upah.

**Pasal 1359**

Tiap pembayaran mengandalkan adanya suatu utang; apa yang telah dibayar tanpa diwajibkan untuk itu, dapat dituntut kembali.

Terhadap perikatan bebas, yang secara sukarela telah dipenuhi, tak dapat dilakukan penuntutan kembali.

**Pasal 1360**

Barangsiapa secara sadar atau tidak, menerima suatu yang tak harus dibayar kepadanya, wajib mengembalikannya kepada orang yang memberikannya.

**Pasal 1361**

Jika seseorang, karena khilaf mengira dirinya berutang, membayar suatu utang, maka ia berhak menuntut kembali apa yang telah dibayar kepada kreditur.

Walaupun demikian, hak itu hilang jika akibat pembayaran tersebut kreditur telah memusnahkan surat-surat pengakuan utang tanpa mengurangi hak orang yang telah membayar itu untuk menuntutnya kembali dari debitur yang sesungguhnya.

**Pasal 1362**

Barangsiapa dengan itikad buruk menerima suatu barang yang tidak harus dibayarkan kepadanya, wajib mengembalikannya dengan bunga dan hasil-hasil, terhitung dari hari pembayaran, tanpa mengurangi penggantian biaya, kerugian dan bunga, jika barang itu telah menderita penyusutan.

Jika barang itu musnah, meskipun hal itu terjadi di luar kesalahannya, ia wajib membayar harganya dan mengganti biaya, kerugian dan bunga, kecuali jika ia dapat membuktikan bahwa barang itu akan musnah juga seandainya berada pada orang yang seharusnya menerimanya.

**Pasal 1363**

Barangsiapa menjual suatu barang yang diterimanya dengan itikad baik, sebagai pembayaran yang tidak diwajibkan, cukup memberikan kembali harganya.

Jika Ia dengan itikad baik telah memberikan barang itu dengan cuma-cuma kepada orang lain, maka ia tak usah mengembalikan sesuatu apa pun.

**Pasal 1364**

An individual, who manages the affairs of a person without authorization, is not entitled to any remuneration. (Bw. 1794; Civ. 1986)

**Article 1359**

Each payment presumes a debt; each payment which was not made pursuant to a debt may be reclaimed.

With respect to gratuitous obligations which one has fulfilled voluntarily, there is no reclamation. (Bw. 1269, 1382v., 1766, 1791; Civ. 1235)

**Article 1360**

An individual, who has inadvertently or knowingly accepted something that was not owed to him, must return such to the individual from whom he has accepted it. (Bw. 531, 1321, 1364; Civ. 1376)

**Article 1361**

If an individual, who inadvertently considers himself to be a debtor, has repaid a debt, he shall be entitled to reclaim the payment from the creditor.

However, this right is extinguished, if as a result of the payment, the creditor has destroyed the acknowledgment of the debt, without prejudice to the right of reclamation of the individual who has paid from the actual debtor. (Bw. 1359, 1382, 1766, 1791; Civ. 1377)

**Article 1362**

An individual, who in bad faith has accepted something not owed to him, must return it with interest and proceeds, effective as of the day of payment, without prejudice to the compensation of costs, damages and interest with respect to depreciation in the value of the goods.

If the goods are destroyed, notwithstanding that such destruction occurred by accident, he is obligated to pay the value thereof together with compensation of costs, damages and interest, unless he can prove that the goods would also have been destroyed had they been in the care of the individual to whom they should have been returned. (Bw.532, 549, 575, 1364, 1444, 1967; Civ. 1378v.)

**Article 1363**

A person who in good faith has sold the goods he received as a payment for a debt that was not owed to him, may remedy the situation by returning the sale price.

If he in good faith has handed over the goods gratuitously, he is not obligated to repay anything. (Bw. 531, 548, 1384, 1717; Civ. 1380)

**Article 1364**

Hij aan wien de zaak is terug gegeven, is gehouden zelfs aan dengene die dezelve te kwader trouw bezeten heeft alle noodzakelijke uitgaven te vergoeden, welke tot behoud der zaak zijn aangewend.

De bezitter is gerechtigd om de zaak zoo lang in zijn bezit te houden, tot dat die uitgaven vergoed zijn (Bw. 548v., 567, 574v., 579, 1139-40, 1148, 1499; Civ. 1381).

#### Artikel 1365

Elke onrechtmatige daad, waardoor aan een ander schade wordt toegebracht, stelt dengene door wiens schuld die schade veroorzaakt is in de verplichting om dezelve te vergoeden (Bw. 568, 602, 1246, 1447, 1918v.; Rv. 580-70, 582; Aut. 27; Octr. 43v.; Sw. 382 bis; Civ. 1382).

#### Artikel 1366

Een ieder is verantwoordelijk, niet alleen voor de schade welke hij door zijne daad, maar ook voor die welke hij door zijne nalatigheid of onvoorzigtigheid veroorzaakt heeft (Bw. 654, 802, 1207, 1753; Rv. 582; Civ. 1383).

#### Artikel 1367

Men is niet alleen verantwoordelijk voor de schade, welke men door zijne eigene daad veroorzaakt, maar ook voor die welke veroorzaakt is door de daad van personen voor welke men aansprakelijk is, of door zaken welke men onder zijn opzicht heeft.

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) De ouders of voogden zijn verantwoordelijk voor de schade, verorzaakt door de minderjarige kinderen, die bij hen inwonen en over wie zij de ouderlijke magt of de voogdij uitoefenen.

De meesters en degenen die anderen aanstellen tot de waarneming hunner zaken zijn verantwoordelijk voor de schade, door hunne dienstboden en ondergeschikten veroorzaakt in de werkzaamheden waartoe zij dezelve gebruikt hebben.

De schoolonderwijzers en werkmeesters zijn verantwoordelijk voor de schade door hunne leerlingen en knechts veroorzaakt, gedurende den tijd dat dezelve onder hun toezigt staan.

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) De hierboven vermelde verantwoordelijkheid houdt op, indien de ouders, de voogden, de schoolonderwijzers en werkmeesters bewijzen dat zij de daad, voor welke zij aansprakelijk zouden zijn, niet hebben kunnen beletten (Bw. 299, 802, 1368v., 1566, 1613, 1710, 1803; K. 321v., 331v., 358a3, 373, 534v.; WVO. 28; Civ. 1384; Bb. 1056, 2803, 3146).

#### Artikel 1368

De eigenaar van een dier, of degene die zich van hetzelfde bedient, is, zoo lang hetzelfde tot zijn gebruik verstrekt, aansprakelijk wegens de schade welke het dier heeft veroorzaakt, het zij hetzelfde onder zijn toezigt en bewaring, dan

Orang yang kepadanya barang yang bersangkutan dikembalikan, diwajibkan bahkan juga kepada orang yang dengan itikad baik telah memiliki barang itu, mengganti segala pengeluaran yang perlu dan telah dilakukan guna keselamatan barang itu.

Orang yang menguasai barang itu berhak memegangnya dalam penguasaannya hingga pengeluaran-pengeluaran tersebut diganti.

#### Pasal 1365

Tiap perbuatan yang melanggar hukum dan membawa kerugian kepada orang lain, mewajibkan orang yang menimbulkan kerugian itu karena kesalahannya untuk menggantikan kerugian tersebut.

#### Pasal 1366

Setiap orang bertanggung jawab, bukan hanya atas kerugian yang disebabkan perbuatan-perbuatan, melainkan juga atas kerugian yang disebabkan kelalaian atau kesembronoannya.

#### Pasal 1367

Seseorang tidak hanya bertanggung jawab, atas kerugian yang disebabkan perbuatannya sendiri, melainkan juga atas kerugian yang disebabkan perbuatan-perbuatan orang-orang yang menjadi tanggungannya atau disebabkan barang-barang yang berada di bawah pengawasannya.

Orangtua dan wali bertanggung jawab atas kerugian yang disebabkan oleh anak-anak yang belum dewasa, yang tinggal pada mereka dan terhadap siapa mereka melakukan kekuasaan orangtua atau wali.

Majikan dan orang yang mengangkat orang lain untuk mewakili urusan-urusan mereka, bertanggung jawab atas kerugian yang disebabkan oleh pelayan atau bawahan mereka dalam melakukan pekerjaan yang ditugaskan kepada orang-orang itu.

Guru sekolah atau kepala tukang bertanggung jawab atas kerugian yang disebabkan oleh murid-muridnya atau tukang-tukangnya selama waktu orang-orang itu berada di bawah pengawasannya.

Tanggung jawab yang disebutkan di atas berakhir, jika orangtua, guru sekolah atau kepala tukang itu membuktikan bahwa mereka masing-masing tidak dapat mencegah perbuatan itu atas mana meneka seharusnya bertanggung jawab.

#### Pasal 1368

Pemilik binatang, atau siapa yang memakainya, selama binatang itu dipakainya, bertanggung jawab atas kerugian yang disebabkan oleh binatang tersebut, baik binatang itu ada di bawah pengawasannya

The individual, to whom the goods are returned, is bound, including with respect to the individual who has acquired ownership over the goods in bad faith, to compensate for all necessary expenses incurred in the maintenance of the goods.

The possessor is entitled to retain possession of the goods until such expenses are reimbursed. (Bw. 548v., 567, 574v., 579, 1139-4, 1148, 1499; Civ. 1381)

#### Article 1365

Every unlawful act that causes damage onto another person obliges the wrongdoer to compensate such damage. (Bw. 568, 602, 1246, 1447, 1918v.; Rv. 580-7, 582; Aut. 27; Octr. 43v.; Sw.382 bis; Civ. 1382)

#### Article 1366

A person is responsible, not only for the damage which he has caused by his act, but also for that caused by his negligence or recklessness. (Bw. 654, 802, 1207, 1753; Rv. 582; Civ. 1383)

#### Article 1367

A person is responsible for the damage which was caused by his own act, as well as for that which was caused by the acts of the individuals for whom he is responsible, or caused by matters which are under his supervision. (S.27-31 jjs. 390, 421)

Parents and guardians are responsible for the damage caused by minor children who live with them and over whom they exercise parental authority or guardianship.

Employers and those who have appointed others to manage their affairs are responsible for the damage caused by their servants and subordinates in the course of the duties assigned to them.

Teachers and craftsmen are responsible for the damage caused by their students and apprentices, during the period the latter are under the earlier's supervision.

(Gew. S.27-31 jjs. 390, 421) The above-mentioned responsibilities cease, if the parents, guardians, school teachers and work supervisor can prove that they could were unable to prevent act, for which they would be liable. (Bw. 299, 802, 1368v., 1566, 1613, 1710, 1803; K. 321v., 331v., 358a, 373, 534v.; WVO.28; Civ.1384;Bb.1056, 2803,3146)

#### Article 1368

The owner of an animal, or an individual who uses one, as long as the animal remains under his usage, is responsible for any damage caused by the animal, whether the animal is under his supervision and in his custody, or

wel verwaal of ontsnapt zij (Sw. 490; Civ. 1385).

#### Artikel 1369

De eigenaar van een gebouw is verantwoordelijk voor de schade door deszelfs geheele of gedeeltelijke instorting veroorzaakt, indien dez door verzuim van onderhoud, of door een gebrek in de bouwning of inrigting, is te weeg begragt (Bw. 654, 1366, 1609; Civ. 1386).

#### Artikel 1370

In geval van moedwilligen of onvoorzigtigen doodslag, hebben de overblijvende echtgenoot, de kinderen of de ouders van den nedergeslagene, die door zijnen arbeid plegen te worden onderhouden, eene regtsvordering tot schadevergoeding, te waarden naar gelang van den wederzijdschen stand en de fortuin der personen, en naar de omstandigheden (AB. 28v.; Bw. 1365, 1380, 1918v).

#### Artikel 1371

Moedwillige of onvoorzigtige kwetsing of verminking van eenig deel des lichaams geef aan den gewonde het regt om, behalve de vergoeding der kosten van herstel, ook die der schade, door de kwetsing of de verminking veroorzaakt, te vorderen.

Ook deze worden gewaardeerd naar gelang van den wederzijdschen stand en de fortuin der personen, en naar de omstandigheden.

Deze laatste bepaling is in het algemeen toepasselijk bij de waardering der schade, onstaan uit elk misdrijf tegen den persoon gepleegd (AB. 28; Bw. 1365v., 1918v).

#### Artikel 1372

(Gew. S. 17-497) De burgerlijke regtsvordering ter zake van belediging strekt tot vergoeding der schade, en tot betering van het nadeel in eer en goeden naam geleden.

De regter zal, bij de waardering daarvan, letten op het min of meer grove van de belediging, benevens op de hoedanigheid, den stand en de fortuin der wederzijdsche partijen, en op de omstandigheden (AB. 28; Bw. 1374v., 1379v., 1853, 1918; Sv. 163; Sw. 310v.; ISR. 667).

#### Artikel 1373

(Gew. S. 17-497) De beledigde kan bovendien eischen dat bij hetzelfde vonnis worde verklaard, dat de gepleegde daad is lasterlijk, of beledigend.

(Ing. S. 17-497) Eischt hij de verklaring, dat de gepleegde daad is laaesterlijk, dan gelden de regelen in art. 314 van het wetboek van strafrecht voor de strafvordering wegens laster gesteld.

Het vonnis zal, indien de beledigde zulks

maupun binatang tersebut tersesat atau terlepas dan pengawasannya.

#### Pasal 1369

Pemilik sebuah gedung bertanggung jawab atas kerugian yang disebabkan oleh ambruknya gedung itu seluruhnya atau sebagian, jika itu terjadi karena kelalaian dalam pemeliharaan atau karena kekurangan dalam pembangunan ataupun dalam penataannya.

#### Pasal 1370

Dalam hal pembunuhan dengan sengaja atau kematian seseorang karena kurang hati-hatinya orang lain, suami atau istri yang ditinggalkan, anak atau orangtua korban yang lazimnya mendapat nafkah dan pekerjaan korban, berhak menuntut ganti rugi yang harus dinilai menurut kedudukan dan kekayaan kedua belah pihak, serta menurut keadaan.

#### Pasal 1371

Menyebabkan luka atau cacat anggota badan seseorang dengan sengaja atau karena kurang hati-hati, memberi hak kepada korban selain untuk menuntut penggantian biaya pengobatan, juga untuk menuntut penggantian kerugian yang disebabkan oleh luka atau cacat badan tersebut.

Juga penggantian kerugian ini dinilai menurut kedudukan dan kemampuan kedua belah pihak dan menurut keadaan.

Ketentuan terakhir ini pada umumnya berlaku dalam hal menilai kerugian yang ditimbulkan oleh suatu kejahatan terhadap pribadi seseorang.

#### Pasal 1372

Tuntutan perdata tentang hal penghinaan diajukan untuk memperoleh penggantian kerugian serta pemulihan kehormatan dan nama baik.

Dalam menilai satu dan lain, Hakim harus memperhatikan kasar atau tidaknya penghinaan, begitu pula pangkat, kedudukan dan kemampuan kedua belah pihak dan keadaan.

#### Pasal 1373

Selain itu, orang yang dihina dapat menuntut pula supaya dalam putusan juga dinyatakan bahwa perbuatan yang telah dilakukan adalah perbuatan memfitnah.

Jika ia menuntut supaya dinyatakan bahwa perbuatan itu adalah fitnah, maka berlakulah ketentuan-ketentuan dalam Pasal 314 Kitab Undang-undang Hukum Pidana tentang penuntutan perbuatan memfitnah.

Jika diminta oleh pihak yang dihina, putusan

whether it is lost or has escaped. (Sw. 490; Civ. 1385)

#### Article 1369

The owner of a building is responsible for the damage caused by an entire or partial collapse of the building, should this occur due to neglect in maintenance or as a result of a flaw in the construction or interior of the building. (Bw. 654, 1366, 1609; Civ. 1386)

#### Article 1370

In the event of willful or negligent homicide, the surviving spouse, children or parents of the victim, who has been supported by the earnings of the victims, are entitled to claim for compensation, based on the status and the financial conditions of the victim as well as the pertinent circumstances. (AB.28v.; Bw. 1365, 1380, 1918v.)

#### Article 1371

Willful or negligent injury to or maiming of any part of the body entitles the injured party to claim compensation for expenses incurred in the recovery caused by the injury or the maiming in addition to compensation.

This is also evaluated based upon the status and the financial condition of the individuals involved, and upon the circumstances.

This last stipulation is in general applicable to the consideration of the damage resulting from any wrongdoing committed against any individual. (AB. 28; Bw. 1365v., 1918v.)

#### Article 1372

(S.17-497) The civil claim with respect to an insult is extend to compensation of damages and to the reinstatement of good name and honour.

The Judge must, in the consideration thereof, have regard to the severity of the insult, also the position, status and financial condition of the parties involved and the circumstances. (AB.28; Bw. 1374v., 1379v., 1853, 1918; Sv.163; Sw. 310v.; ISR.66)

#### Article 1373

(Gew. S.17-497) The offended party may also demand a judgment declaring that the insult act is slanderous.

(Ing. S. 17-497) If he demands a declaration that the wrongdoing is slanderous, then the provisions of Article 314 of the Penal Code with regard to punishment for slander, is apply.

The decision is, if the wronged party so requests, be posted in public in so many copies

vordert, ten koste des veroordeelden, openbaar worden aangeplakt, bii zoo velP exemplaren als, en daar waar de regter zulks zal bevelen

#### Artikel 1374

Onverminderd hare gehoudenheid tot schadevergoeding, kan de verwerende partij de toewijzing van de vordering, bij het voorgaande art. vermeld, voorkomen, door het aanbod en de werkelijke aflegging van eene openbare verklaring voor den regter, houdende dat haar de gepleegde daad leed doet; dat zij deswege versoening vraagt, en den beledigde houdt voor een persoon van eert (Bw. 1378).

#### Artikel 1375

(Gew. S. 17-497). De regtsvorderingen in de drie voorgaande artt. vermeld, komen ook toe aan echtgenooten, ouders, grootouders, kinderen en kleindinderen, wegens belediging hunnr echtgenooten, kinderen, klei kinderen, ouders en grootouders, na derzelver overlijden, aangedaan.

#### Artikel 1376

(Gew. S. 17-497) De burgerlijke regtsvordering ter zake van belediging kan niet worden toegewezen, indien niet blijkt van het oogmerk om te beledigen. Het oogmerk om te beledigen wordt niet aanwezig geacht voor zoover de dader klaarblijkelijk heeft gehandeld in het algemeen belang of tot noodzakelijke verdediging (Bw. 1918; Rv. 171; Sv. 9v., 121v).

#### Artikel 1377

(Gew. S. 17-497) Ook kan de burgerlijke rechtsvordering niet worden toegewezen, indien de beledigde aan het ten laste gelegd feit bij rechterlijke gewijsde onherroepelijk is schuldig verklaard.

Hij echter die kennelijk met het eenige doel van belediging, ook dan wanneer de waarheid der aantijging uit een gewijsde, of eene authentieke acte, blijkt, iemand deswege met beledigingen vervolgt, is verplicht aan denzelven de schade te vergoeden, welke deze dardoor lijdt (Bw. 1918v.; Sw. 312v).

#### Artikel 1378

Alle regt vorderingen, waaromtrent bij de voorgaande zes artikelen is gehandeld, vervallen door uitdrukkelijke kwijtschelding, of ook door stilzwijgende, indien na de gedane en aan den beledigde bekend geworden belediging, door hem zoodanige bliken van verzoening of van vergiffenis zijn gegeven, die met het voornemen om schadevergoeding of betering van eer te vorderen niet kunnen worden overeengebragt (AB. 30; Bw. 1374, 1853; Sv. 10).

#### Artikel 1379

akan ditempelkan di tempatkan di tempat umum, dalam jumlah sekian lembar dan tempat, sebagaimana diperintahkan oleh Hakim atas biaya si terhukum.

#### Pasal 1374

Tanpa mengurangi kewajibannya untuk memberikan ganti rugi, tergugat dapat mencegah pengabulan tuntutan yang disebutkan dalam pasal yang lalu dengan menawarkan dan sungguh-sungguh melakukan di muka umum di hadapan Hakim suatu pernyataan yang berbunyi bahwa Ia menyesali perbuatan yang telah ia lakukan, bahwa ia meminta maaf karenanya, dan menganggap orang yang dihina itu sebagai orang yang terhormat.

#### Pasal 1375

Tuntutan-tuntutan yang disebutkan dalam ketiga pasal yang lalu dapat juga diajukan oleh suami atau istri, orangtua, kakek nenek, anak dan cucu, karena penghinaan yang dilakukan terhadap istri atau suami, anak, cucu, orangtua dan kakek nenek mereka, setelah orang-orang yang bersangkutan meninggal.

#### Pasal 1376

Tuntutan perdata tentang penghinaan tidak dapat dikabulkan jika tidak ternyata adanya maksud untuk menghina. Maksud untuk menghina tidak dianggap ada, jika perbuatan termaksud nyata-nyata dilakukan untuk kepentingan umum atau untuk pembelaan diri secara terpaksa.

#### Pasal 1377

Begitu pula tuntutan perdata itu tidak dapat dikabulkan, jika orang yang dihina itu dengan suatu putusan Hakim yang telah memperoleh kekuatan hukum yang pasti, telah dipersalahkan melakukan perbuatan yang dituduhkan kepadanya.

Akan tetapi jika seseorang terus-menerus melancarkan penghinaan terhadap seseorang yang lain, dengan maksud semata-mata untuk menghina, juga setelah kebenaran tuduhan ternyata dan suatu putusan yang memperoleh kekuatan hukum yang pasti atau dan sepuccuk akta otentik, maka ia diwajibkan memberikan kepada orang yang dihina tersebut penggantian kerugian yang dideritanya.

#### Pasal 1378

Segala tuntutan yang diatur dalam ketentuan keenam pasal yang lalu, gugur dengan pembebasan orang dinyatakan secara tegas atau diam-diam, jika setelah penghinaan terjadi dan diketahui oleh orang yang dihina, ia melakukan perbuatan-perbuatan yang menyatakan adanya perdamaian atau pengampunan, yang bertentangan dengan maksud untuk menuntut penggantian kerugian atau pemulihan kehormatan.

#### Pasal 1379

and at the locations as ordered by the judge, at the expense of the losing party.

#### Article 1374

Without prejudice to his obligation to compensate, the defendant can prevent the granting of the request referred to in the previous article, by offering and providing a public declaration before the judge, stating that he regrets the act he committed, that he therefore apologizes and that he considers the offended party to be a person of honor. (Bw. 1378)

#### Article 1375

(S.17-497) The claims mentioned in the previous three articles, is also apply to spouses, parents, grandparents and grandchildren, following the death of the spouses, children, grandchildren, parents and grandparents against whom the insult was committed.

#### Article 1376

(S.17-497) A civil claim with respect to the insult cannot be granted, if it does not appear that there existed the intent to offend. The intent to offend is not deemed to have existed if the alleged insult was committed in public interest or for the purpose of necessary defence. (Bw. 1918; Rv. 171; Sv.9v., 131v.)

#### Article 1377

(S.17-497) A civil legal claim also cannot be granted where the offended party has been irrevocably declared liable of the act which was alleged against him.

An individual who continues to insult another individual and who clearly intends to insult notwithstanding that the claim against him has been proven in a legal judgment or in an authentic deed shall be obligated to compensate for the damage suffered by the other party. (Bw. 1918v.; Sw. 312v)

#### Article 1378

All claims, described in the previous six articles, are extinguished due to expressly stipulated or implied releases, if following the insult and becomes known to the offended party, the offended party provides proof of reconciliation or forgiveness, which contravenes the intent to claim compensation or reinstatement of honor. (AB.30; Bw. 1374, 1853; Sv.10)

#### Article 1379

De regtsvordering tot schadevergoeding, bij art. 1372 vermeld, gaat niet verloren noch door den dood van den belediger, noch door dien van den beledigde (Bw. 1375; Sv. 163).

#### Artikel 1380

(Gew. S. 17-497; 38-276) De burgerlijke regtsvordering ter zake van beledigen vervalt door verloop van een jaar, te rekenen van den dag dat de daad gepleegd en aan den aanlegger bekend was (Bw. 1372v., 1375).

### VIERDE TITEL

#### Van het te niet gaan der verbindtenissen

##### Artikel 1381

Verbindetenissen gaan te niet:

door betaling (Bw. 1382v).

door aanbod van gereede betaling, gevolgd van consignatie of bewaargeving (Bw. 1404v);

door schuldvernieuwing (Bw. 1413v);

door vergelijking of compensatie (Bw. 1425v);

door schuldvermenging (Bw. 1436v);

door kwijschelding der schuld (Bw. 1438v);

door het vergaan der verschuldigde zaak (Bw. 1444v);

door de nietigheid of de te nietdoening (Bw. 1446v).

door de werking eener ontbindende voorwaarde, waarvan in den eersten titel van dit boek gehandeld is (Bw. 1265v); en

door verjaring, welke het onderwerp van eenen afzonderlijken titel uitmaakt (Bw. 1265, 1268v., 1338, 1646, 1963, 1967; Civ. 1234).

### EERSTE AFDEELING

#### Van betaling

##### Artikel 1382

Eene verbindtenis kan gekwetten worden door een ieder die daarbij belang heeft, gelijk een mede-schuldenaar of een borg.

Eene verbindtenis kan zelfs gekwetten worden door eenen derde, die daarbij geen belang heeft, mits die derde handele in naam en tot kwijting van den schuldenaar, of, indien hij in zijn eigen naam handelt, hij niet in de regten van den schuldeischer gesteld worde (Bw. 109, 1280v., 1315v., 1354v., 1383, 1400v., 1405-2o, 1792, 1820v., 1823; K. 158v.; Rv. 591-2o; Civ. 1236).

##### Artikel 1383

Eene verbindtenis om iets te doen kan door eenen derde niet gekwetten worden in weerwil

Hak untuk menuntut ganti rugi sebagaimana disebutkan dalam pasal 1372, tidak hilang dengan meninggalnya orang yang menghina ataupun orang yang dihina.

#### Pasal 1380

Tuntutan dalam perkara penghinaan gugur dengan lewatnya waktu satu tahun, terhitung mulai dari hari perbuatan termaksud dilakukan oleh tergugat dan diketahui oleh penggugat.

### BAB IV

#### HAPUSNYA PERIKATAN

##### Pasal 1381

Perikatan hapus:

karena pembayaran;

karena penawaran pembayaran tunai, diikuti dengan penyimpanan atau penitipan;

karena pembaruan utang;

karena perjumpaan utang atau kompensasi;

karena percampuran utang;

karena pembebasan utang;

karena musnahnya barang yang terutang;

karena kebatalan atau pembatalan;

karena berlakunya suatu syarat pembatalan, yang diatur dalam Bab I buku ini; dan

karena daluwarsa, yang akan diatur dalam suatu bab sendiri.

### BAGIAN 1

#### Pembayaran

##### Pasal 1382

Tiap perikatan dapat dipenuhi oleh siapa pun yang berkepentingan, seperti orang yang turut berutang atau penanggung utang. Suatu perikatan bahkan dapat dipenuhi oleh pihak ketiga yang tidak berkepentingan, asal pihak ketiga itu bertindak atas nama dan untuk melunasi utang debitur, atau asal ia tidak mengambil alih hak-hak kreditur sebagai pengganti jika ia bertindak atas namanya sendiri.

##### Pasal 1383

Suatu perikatan untuk berbuat sesuatu tidak dapat dipenuhi seorang pihak ketiga jika hal

The right to claim for compensation under Article 1372, is not lost either as a result of the death of the insulter or the death of the insulted party. (Bw. 1375; Sv. 163)

#### Article 1380

(S.17-497; 38-276) The civil claim with respect to an insult lapses after one year, effective as of the day upon which the act was committed and became known to the claimant. (Bw. 1372v., 1375).

### Chapter IV

#### Concerning the Discharge of Obligations

##### Article 1381

Obligations are discharged:

By payment; (Bw. 1382v.)

By offer of immediate payment, followed by consignment or custody; (Bw. 1404v.)

By renewal of the debt; (Bw. 1413v.)

By set-offs or compensation; (Bw.1425v.)

By consolidation of debts; (Bw. 1436v.)

By relief from a debt; (Bw. 1438v.)

By the destruction of the goods that were owed; (Bw. 1444v.)

By invalidity or nullification; (Bw. 1446v.)

By the operation of a nullification condition, described in the first chapter of this book; (Bw. 1265v.) and

By lapse of time, which is the subject of a separate title. (Bw. 1265, 1268v., 1338, 1646, 1963, 1967; Civ. 1234)

### Section 1

#### Concerning payment

##### Article 1382

A obligation can be fulfilled by any one individual who has an interest therein, such as a co-debtor or a guarantor. A obligation may also be fulfilled by a third party who does not have any interest in it, provided that the third party acts on behalf of and for the purpose of releasing the debtor, or, if he acts on his own behalf, he is not assume the rights of the creditor. (Bw. 109, 1280v., 1315v., 1354v., 1383, 1400v., 1405-2, 1792, 1820v., 1823; K.158v.; Rv.591-2, Civ. 1236)

##### Article 1383

A obligation to do something, may not be performed by a third party if this is contrary to

van den schuldeischer, indien deze belang heeft dat de daad door den schuldenaar zelven vorrigt worde (Bw. 1239, 1612; Civ. 1237).

#### Artikel 1384

Men moet eigenaar zijn van de zaak die in betaling gegeven wordt en bevoegd zijn om die te vervreemden, zal de betaling geldig wezen.

Niettemin kan de voldoening van eene geldsom, of van eenige andere verbruikbare zaak, niet terug gevorderd worden van dengene die dat in betaling gegevene te goeder trouw verbruikt heeft, alhoewel die voldoening geschied zij door iemand die daarvan geen eigenaar of onbekwaam was om de zaak te vervreemden (Bw. 505, 1239v., 1363, 1386, 1471; Civ. 1238).

#### Artikel 1385

De betaling moet gedaan worden aan den schuldeischer, of aan iemand die volmagt van hem heeft, of die door den regter of door de wet gemagtigd is om voor denzelven te ontvangen.

De betaling, gedaa aan iemand die geene magt had om voor den schuldeischer te ontvangen, is van waarde, voor zoo verre de schuldeischer dezelve goedkeurt of daardoor werkelijk is gebaat geworden (Bw. 105, 108, 307, 385, 430, 452, 464v., 1005v., 1126v., 1279, 1354, 1387, 1602f, 1636, 1655, 1719, 1796, 1892; K. 17, 20v., 44v., 331; F. 22, 226; Rv. 744; Civ. 1239).

#### Artikel 1386

De betaling, te goeder trouw gedaa aan iemand die in het bezit is der inschuld, is van waarde, ook dan wanneer die bezitter naderhand bij uitwinning uit dat bezit gestooten is (Bw. 1361v.; Civ. 1240).

#### Artikel 1387

De betaling, aan den schuldeischer gedaan, is niet van waarde indien hij niet bekwaam was om dezelve te ontvangen, dan voor zoo verre de schuldenaar mogt bewijzen dat de schuldeischer door de betaling werkelijk is gebaat geworden (Bw. 108, 116, 452, 1330, 1451, 1702, 1798; Civ. 1241).

#### Artikel 1388

De betaling, gedaan door eenen schuldenaar aan zijnen schuldeischer, in weerwil van eene inbeslagneming of oppositie, is niet van waarde ten aanzien der schuldeischers die de inbeslagneming of oppositie gedaan hebben; dezelve kunnen, naar aanleiding van hun regt, den schuldenaar noodzaken om opnieuw te betalen, behoudens, in dat geval, deszelfs verhaal op den schuldeischer (Bw. 1434; Rv. 729v.; Civ. 1242).

#### Artikel 1389

Geen schuldeischer kan genoodzaakt

itu berlawanan dengan kehendak kreditur, yang mempunyai kepentingan supaya perbuatannya dilakukan sendiri oleh debitur.

#### Pasal 1384

Agar suatu pembayaran untuk melunasi suatu utang berlaku sah, orang yang melakukannya haruslah pemilik mutlak barang yang dibayarkan dan pula berkuasa untuk memindahtangankan barang itu.

Meskipun demikian, pembayaran sejumlah uang atau suatu barang lain yang dapat dihabiskan, tak dapat diminta kembali dari seseorang yang dengan itikad baik telah menghabiskan barang yang telah dibayarkan itu, sekalipun pembayaran itu dilakukan oleh orang yang bukan pemiliknya atau orang yang tak cakap memindahtangankan barang itu.

#### Pasal 1385

Pembayaran harus dilakukan kepada kreditur atau kepada orang yang dikuasakan olehnya, atau juga kepada orang yang dikuasakan oleh Hakim atau oleh undang-undang untuk menerima pembayaran bagi kreditur.

Pembayaran yang dilakukan kepada seseorang yang tidak mempunyai kuasa menerima bagi kreditur, sah sejauh hal itu disetujui kreditur atau nyata-nyata bermanfaat baginya.

#### Pasal 1386

Pembayaran dengan itikad baik dilakukan kepada seseorang yang memegang surat piutang adalah sah, juga bila piutang tersebut karena suatu hukuman untuk menyerahkannya kepada orang lain, diambil dari penguasaan orang itu.

#### Pasal 1387

Pembayaran yang dilakukan kepada kreditur yang tidak cakap untuk menerimanya adalah tidak sah, kecuali jika debitur membuktikan bahwa kreditur sungguh-sungguh mendapat manfaat dan pembayaran itu.

#### Pasal 1388

Pembayaran yang dilakukan oleh seorang debitur kepada seorang kreditur, meskipun telah dilakukan penyitaan atau suatu perlawanan, adalah tak sah bagi para kreditur yang telah melakukan penyitaan atau perlawanan mereka ini berdasarkan hak mereka dapat memaksa debitur untuk membayar sekali lagi, tanpa mengurangi hak debitur dalam hal yang demikian untuk menagih kembali dan kreditur yang bersangkutan.

#### Pasal 1389

Tiada seorang kreditur pun dapat dipaksa

the intent of the creditor who has an interest in the act being performed by the debtor himself. (Bw.1239, 1612; Civ. 1237)

#### Article 1384

In order for a payment in the course of satisfying a debt to be valid, the person making the payment must own the property that has been provided as payment and must be authorized to transfer such property.

The payment of a sum of money or of any other perishables cannot be reclaimed from a person who has used up such payment in good faith, notwithstanding that such payment was made by one who was neither the owner nor authorized to dispose of the matter. (Bw. 505, 1239v., 1363, 1386, 1471; Civ. 1238)

#### Article 1385

The payment must be made to the creditor, or to an individual the creditor authorizes, or who has been authorized by a Judge or the law to accept the payment on behalf of the creditor.

A payment made to an individual who is not authorized to accept on behalf of the creditor is valid to the extent the creditor approves of it or benefits from it. (Bw. 105, 108, 307, 385, 430, 452, 464v., 1005v., 1126v., 1279, 1354, 1387, 1602, 1636, 1655, 1719, 1796, 1892; K.17,20v., 44v., 331; F.22, 226; Rv.744; Civ.1239)

#### Article 1386

A payment made in good faith to the person who holds a letter of receivable is valid, notwithstanding that the holder was relieved of such letter due to a punishment (Bw. 1361v.; civ. 1240)

#### Article 1387

The payment made to the creditor shall be invalid if he is incompetent to accept such payment, unless the debtor can prove that the creditor has truly benefited from the payment. (Bw. 108, 116, 452, 1330, 1451, 1702, 1798; Civ. 1241)

#### Article 1388

The payment made by a debtor to a creditor, despite a seizure or opposition, is invalid with regard to creditors who have effected the seizure or the opposition; they can also, pursuant to their right, compel the debtor to pay again, excluding in such case their right to claim compensation from the creditor. (Bw. 1434; Rv.729v.; Civ. 1242)

#### Article 1389

No creditor can be forced to accept the

wordeneene andere zaak in betaling te nemen, dan die hem verschuldigd is, ofschoon ook de aangeboden zaak van gelijke of zelfs van meerdere waarde zij (Bw. 1740, 1756v.; K. 140; Civ. 1243).

#### Artikel 1390

Geen schuldenaar kan zijnen schuldeischer verplichten om betaling van een schuld bij gedeelten te ontvangen, al mogt die schuld ook deebaar zijn (Bw. 1299; K. 138; Civ. 1244).

#### Artikel 1391

De schuldenaar van eene zekere en bepaalde zaak is bevrijd door de afgifte der zaak, den staat waarin dezelve zich ten tijde der levering bevond, mits de verminderingen, welke die zaak mogt ondergaan hebben, niet door zijn toedoen of verzuim veroorzaakt zijn noch ook door de schuld of het verzuim van zoodanige personen voor welke hij verantwoordelijk is, noch ook door dat hij, voor het opkomen dier verminderingen, in de levering achterlijk gebleven is (Bw. 782, 963v, 1157, 1237, 1303, 1444, 1481, 1715, 1747; Civ. 1745).

#### Artikel 1392

Indien de zaak welke verschuldigd is, alleenlijk is bepaald ten aanzien van hare soort, is de schuldenaar, om zich van de schuld te ontheffen, niet verplicht om van de beste soort, maar hij kan ook niet volstaan met van de slechtste te geven (Bw. 969; Civ. 1246).

#### Artikel 1393

De betaling moet gedaan worden ter plaatse welke bij de overeenkomst bepaald is; indien geene plaats daarbij vastgesteld is, moet de betaling, ten aanzien van eene zekere en bepaalde zaak, geschieden ter plaatse alwaar, tijdens het aangaan der verbindtenis, de zaak die daarvan het onderwerp uitmaakt zich bevond.

Buiten deze twee gevallen, moet de betaling geschieden ter woonplaatse van den schuldeischer, zoo lang deze bij voortdoring blijft wonen in de residentie alwaar hij, ten tijde van het aangaan der verbindtenis, woonachtig was, en anderzins ter woonplaatse van den schuldenaar (Bw. 24, 1405-6o, 1412, 1432, 1477, 1514, 1724, 1764; K. 143a, 176, 218a; Rv. 310; Civ. 1247).

#### Artikel 1394

Ten opzichte van huren, pachten, jaarwedden tot onderhoud, alijdurende renten of lijfrenten, interessen van geleende geldsommen, en, in het algemeen, van al wat bij het jaar of bij kortere geregelde termijnen betaalbaar is, wordt door drie kwijtingen, waaruit van de betaling van drie achtereenvolgende termijnen blijkt, het vermoeden geboren dat ook de vroeger termijnen voldaan zijn, ten ware het tegendeel mogt bewezen worden (Bw. 1291, 1769, 1916, 1921).

#### Artikel 1395

menerima sebagai pembayaran suatu barang lain dari barang yang terutang; meskipun barang yang ditawarkan itu sama harganya dengan barang yang terutang, bahkan lebih tinggi.

#### Pasal 1390

Seorang debitur tidak dapat memaksa kreditor untuk menerima pembayaran utang dengan angsuran, meskipun utang itu dapat dibagi-bagi.

#### Pasal 1391

Seorang yang berutang barang tertentu, dibebaskan jika ia menyerahkan kembali barang tersebut dalam keadaan seperti pada waktu penyerahan, asal kekurangan-kekurangan yang mungkin terdapat pada barang tersebut tidak disebabkan oleh kesalahan atau kelalaiannya atau oleh kelalaian orang-orang yang menjadi tanggungannya, ataupun juga karena ia, sebelum timbulnya kekurangan-kekurangan itu, telah lalai menyerahkan barang itu.

#### Pasal 1392

Jika barang yang terutang itu hanya ditentukan jenisnya, maka untuk membebaskan diri dan utangnya, debitur tidak wajib memberikan barang dan jenis yang terbaik, tetapi tak cukuplah ia memberikan barang dan jenis yang terburuk.

#### Pasal 1393

Pembayaran harus dilakukan di tempat yang ditetapkan dalam persetujuan, jika dalam persetujuan tidak ditetapkan suatu tempat, maka pembayaran mengenai suatu barang yang sudah ditentukan, harus terjadi di tempat barang itu berada sewaktu perjanjian dibuat.

Di luar kedua hal tersebut, pembayaran harus dilakukan di tempat tinggal kreditor, selama orang ini terus menerus berdiam dalam keresidenan tempat tinggalnya sewaktu persetujuan dibuat, dan dalam hal-hal lain di tempat tinggal debitur.

#### Pasal 1394

Mengenai pembayaran sewa rumah, sewa tanah, tunjangan tahunan untuk nafkah, bunga abadi atau bunga cagak hidup, bunga uang pinjaman, dan pada umumnya segala sesuatu yang harus dibayar tiap tahun atau tiap waktu yang lebih pendek, maka dengan adanya tiga surat tanda pembayaran tiga angsuran berturut-turut, timbul suatu persangkaan bahwa angsuran-angsuran yang lebih dahulu telah dibayar lunas, kecuali jika dibuktikan sebaliknya.

#### Pasal 1395

payment of a goods other than that which is owned to him, notwithstanding that the goods offered are of equal or greater value. (Bw. 1740, 1756v.; K.140; Civ. 1243)

#### Article 1390

No debtor may require a creditor to accept the payment of a debt in parts, notwithstanding that the debt is divisible. (Bw. 1299; K.138; Civ. 1244)

#### Article 1391

The debtor with respect to a certain and specific goods is discharged by the delivery of such goods in the goods' condition at its delivery, insofar as the defects in the goods was not caused by his actions or negligence or by the fault or negligence of the individuals for whom he is responsible, or because he, before such defects arise, defaulted on the delivery of the goods (Bw. 782, 963, 1157, 1237, 1301, 1444, 1481, 1715, 1747; Civ. 1745)

#### Article 1392

If the goods owed are only determined according to their kind, the debtor is not required to deliver goods of the best quality in order to get discharged from the obligation, but he may not delivery goods of the worst quality (Bw. 969; Civ. 1246).

#### Article 1393

Payment must be made at the location stipulated in the agreement; if no such location has been stipulated, payments concerning predetermined goods takes place where the goods were located at the conclusion of the agreement.

With the exception of the two abovementioned instances, payment must take place at the residence of the creditor where he resides at the time the obligation was concluded, provided that he continues to reside thereat, in all other circumstances payment takes place at the residence of the debtor. (Bw.24, 1405-6, 1412, 1432, 1477, 1514, 1721, 1764; K. 143a, 176, 218a; Rv.310; Civ.1247)

#### Article 1394

In Respect of payments for land and building leases, annual maintenances, perpetual annuities or life annuities, interests on borrowed moneys, and in general all debts payable on an annual or shorter basis, the presumption that previous installments are paid in full arises by way of receipt of three installments, unless proven otherwise. (Bw.1291, 1769, 1916, 1921)

#### Article 1395

De kosten, op de betaling vallende, komen ten laste van den schuldenaar (Bw. 1407, 1466, 1476, 1724; Rv. 58; Civ. 1248).

#### Artikel 1396

De schuldenaar van verscheidene schulden heeft het regt, bij het doen der betaling te verklaren tot voldoening van welke dier schulden hij de betaalde som wil doen verstrekken (Bw. 1398, 1628; Civ. 1253).

#### Artikel 1397

De schuldenaar van eene schuld die op interessen loopt kan, buiten de toestemming van den schudeischer, de betaling, welke hij doet, niet doen verstrekken tot aflossing van de hoofdsom bij voorkeur van voldoening der interessen.

De betaling die gedaan is op de hoofdsom en op de interessen, maar waarmede de geheele schuld niet is afgedaan, strekt in de eerste plaats tot voldoening der interessen (Bw. 1769; Civ. 1254).

#### Artikel 1398

Wanneer hij die verscheiden sommen schuldig is eene kwijting heeft aangenomen, waarbij de schuldeischer verklaard heeft dat hetgeen hij ontvangen heeft in het bijzonder tot voldoening van eene dezer schulden verstrekt, kan die schuldenaar niet meer vorderen dat de betaling gerekend worde tot kwijting van eene andere schuld gedaan te zijn, ten zij er van de zijde van den schuldeischer bedrog of verrassing hebbe plaats gehad (Bw. 1321, 1396; Civ. 1255).

#### Artikel 1399

Indien de kwijting niet inhoudt voor welke schuld de betaling gedaan is, moet de betaling gerekend worden gedaan te zijn in voldoening van die schuld, welke de schuldenaar, onder de te gelijk vervallene schulden, destijds het meeste belang had te voldoen; doch indien alle de schulden niet mogten vervallen zijn, wordt de betaling geacht gedaan te zijn in voldoening der schuld die vervallen was, boven de nog niet vervallene, ofschoon deze eerste minder bezwarende zijn mogt dan de andere.

Indien de schulden van gelijken aard zijn, moet de toerekening op de oudste gedaan worden; doch alles gelijk staande, geschiedt de toerekening op elke schuld naar evenredighed.

Indien genee der schulden vervallen is, wordt de toerekening gedaan even als omtrent de vervallene schulden (Bw. 1433; Rv. 580v.; Civ. 1256).

#### Artikel 1400

de subrogatie, of in de plaatsstelling in de regten van den schuldeischer ten behoeve van

Biaya yang harus dikeluarkan untuk menyelenggarakan pembayaran, ditanggung oleh debitur.

#### Pasal 1396

Seorang yang mempunyai berbagai utang, pada waktu melakukan pembayaran berhak menyatakan utang mana yang hendak dibayarnya.

#### Pasal 1397

Seorang yang mempunyai utang dengan bunga, tanpa izin kreditur, tak dapat melakukan pembayaran untuk pelunasan uang pokok lebih dahulu dengan menunda pembayaran bunganya.

Pembayaran yang dilakukan untuk uang pokok dan bunga, tetapi tidak cukup untuk melunasi seluruh utang, digunakan terlebih dahulu untuk melunasi bunga.

#### Pasal 1398

Jika seseorang, yang mempunyai berbagai utang uang, menerima suatu tanda pembayaran sedangkan kreditur telah menyatakan bahwa apa yang diterimanya itu adalah khusus untuk melunasi salah satu di antara utang-utang tersebut, maka tak dapat lagi debitur menuntut supaya pembayaran itu dianggap sebagai pelunasan suatu utang yang lain, kecuali jika oleh pihak kreditur telah dilakukan penipuan, atau debitur dengan sengaja tidak diberi tahu tentang adanya pernyataan tersebut.

#### Pasal 1399

Jika tanda pembayaran tidak menyebutkan untuk utang mana pembayaran dilakukan, maka pembayaran itu harus dianggap sebagai pelunasan utang yang pada waktu itu paling perlu dilunasi debitur di antara utang-utang yang sama-sama dapat ditagih, maka pembayaran harus dianggap sebagai pelunasan utang yang dapat ditagih lebih dahulu daripada utang-utang lainnya, meskipun utang yang terdahulu tadi kurang penting sifatnya daripada utang-utang lainnya itu.

Jika utang-utang itu sama sifatnya, maka pelunasan harus dianggap berlaku untuk utang yang paling lama, tetapi jika utang-utang itu dalam segala-galanya sama, maka pelunasan harus dianggap berlaku untuk masing-masing utang menurut imbangan jumlah masing-masing.

Jika tidak ada satu pun yang sudah dapat ditagih, maka penentuan pelunasan harus dilakukan seperti dalam hal utang-utang yang sudah dapat ditagih.

#### Pasal 1400

Subrogasi atau perpindahan hak kreditur kepada seorang pihak ketiga yang membayar

The costs incurred in the payment of a debt are borne by the debtor. (Bw. 1407, 1466, 1476, 1724; Rv. 58; Civ. 1248)

#### Article 1396

A person who owes several debts has the right to declare at the time of making the payment, to which of the debts such payment is apply. (Bw. 1398, 1628; Civ. 1253)

#### Article 1397

A person who owes a debt upon which interest accrues, may not without the permission of the creditor, make any payment towards settlement of the principal debt by deferring interest payment.

Payments towards the principal debt and towards interest which are insufficient to settle the payable amounts, is first apply towards fulfillment of the interest payments. (Bw. 1769; Civ. 1254)

#### Article 1398

If an individual who has several debts has received a receipt certifying payment, in which the creditor states that that which he has applies only to one of the debts, the debtor cannot demand that the payment be regarded as the fulfillment of another debt unless there has been fraud on the part of the creditor, or the debtor was purposefully made unaware of the existence of such statement. (Bw. 1321, 1396; Civ. 1255)

#### Article 1399

If the receipt of payment does not stipulate which of the debts the payment was made towards, such payment must be deemed to have been made towards the debt, among the equally due and payable debts, the debtor has the strongest interest in satisfying; if however not all debts are due and payable, such payment must be deemed to have been made towards debts that have become due and payable, ahead of those that are not yet due and payable, notwithstanding that such prioritized debts are not as burdensome as the other debts.

If the debts are of equivalent nature, settlement must be deemed to have been made towards the earliest dated; if, however, they are equal in every respect, the settlement must be deemed to have been made towards each debt on a proportionate basis.

If none of the debts is due and payable, the debts settlement is apply as if the debts have become due and payable. (Bw. 1433; Rv. 580v.; Civ. 1256)

#### Article 1400

Subrogation, or assignment of the rights of a creditor to a third party has paid this creditor,



eenen derden persoon, die denzelvenbetaalt, geschiedt of bij overeenkomst, of uit kracht der wet (Bw. 1401v.; Civ. 1249).

#### Artikel 1401

Deze in de plaatsstelling geschiedt bij overeenkomst:

1o. wanneer de schuldeischer, de betaling van eenen derden persoon ontvangende, denzelven doet treden in de regten, regtsvorderingen, voorregten en hypotheeken, welke hij ten laste van den schuldenaar heeft.

Deze subrogatie moet uitdrukkelijk, en gelijktijdig met de betaling geschieden.

2o. wanneer de schuldenaar eene som gelds ter leen opneemt, ten einde zijne schuld te betalen, en den geldschieder in de regten van den schuldeischer te doen treden, moeten, om deze subrogatie van waarde te doen zijn, zoowel de acte van geldopneming als de kwijting bij authentieke acte verleden worden, en moet in de acte van geldopneming verklaard worden dat de som geleend is om daarmede de betaling te doen; terwijl voorts de kwijting moet inhouden dat de betaling gedaan is uit penningen die tot dat einde door den nieuwen schuldeischer zijn voorgeschoten.

Deze subrogatie wordt zonder de medewerking van den schuldeischer bewerkstelligd (Bw. 400, 613, 1382, 1403, 1848; Civ. 1250).

#### Artikel 1402

Subrogatie heeft plaats uit kracht der wet:

1o. ten behoeve van dengene die, zelf schuldeischer zijnde, eenen anderen schuldeischer, die, uit hoofde van deszelfs bevoorregte schuld of hypotheek, een beter regt heeft, voldoet (Bw. 1133, 1382);

2o. ten behoeve van den koper van eenig onroerend goed, die den koopprijs daarvan besteedt tot betaling der schuldeischers, aan welke dat goed door hypotheek verbonden was (Bw. 1198v);

3o. ten behoeve van dengene, die, met anderen, of voor anderen, gehouden zijnde tot voldoening van eene schuld, belang had om dezelve te voldoen (Bw. 1106, 1202, 1204, 1280v., 1293, 1301v., 1840, 1848; K. 146, 148, 162, 284);

4o. ten behoeve van den erfgenaam die, eenen boedel onder het voorregt van boedelbeschrijving aanvaard hebbende, de schulden der nalatenschap met zijne eigene penningen betaald heeft (Bw. 1032-1o; Civ. 1251).

#### Artikel 1403

De subrogatie, bij de voorgaande artt. bepaald, heeft plaats zoo wel tegen de borgen als tegen de schuldenaren; dezelve kan den

kepada kreditor, dapat terjadi karena persetujuan atau karena undang-undang.

#### Pasal 1401

Perpindahan itu terjadi karena persetujuan:

1. bila kreditor, dengan menerima pembayaran dari pihak ketiga, menetapkan bahwa orang ini akan menggantikannya dalam menggunakan hak-haknya, gugatan-gugatannya, hak-hak istimewa dan hipotek-hipoteknya terhadap debitur;

Subrogasi ini harus dinyatakan dengan tegas dan dilakukan bersamaan dengan waktu pembayaran.

2. bila debitur meminjam sejumlah uang untuk melunasi utangnya, dan menetapkan bahwa orang yang meminjamkan uang itu akan mengambil alih hak-hak kreditor, agar subrogasi ini sah, baik perjanjian pinjam uang maupun tanda pelunasan, harus dibuat dengan akta otentik, dan dalam surat perjanjian pinjam uang harus diterangkan bahwa uang itu dipinjam guna melunasi utang tersebut; sedangkan dalam surat tanda pelunasan harus diterangkan bahwa pembayaran dilakukan dengan uang yang dipinjamkan oleh kreditor baru.

Subrogasi ini dilaksanakan tanpa bantuan kreditor.

#### Pasal 1402

Subrogasi terjadi karena undang-undang:

1. untuk seorang kreditor yang melunasi utang seorang debitur kepada seorang kreditor lain, yang berdasarkan hak istimewa atau hipoteknya mempunyai suatu hak yang lebih tinggi dan pada kreditor tersebut pertama;

2. untuk seorang pembeli suatu barang tak bergerak, yang memakai uang harga barang tersebut untuk melunasi para kreditor, kepada siapa barang itu diperikatkan dalam hipotek;

3. untuk seorang yang terikat untuk melunasi suatu utang bersama-sama dengan orang lain, atau untuk orang lain dan berkepentingan untuk membayar utang itu;

4. untuk seorang ahli waris yang telah membayar utang-utang warisan dengan uangnya sendiri, sedang ia menerima warisan itu dengan hak istimewa untuk mengadakan pencatatan tentang keadaan harta peninggalan itu.

#### Pasal 1403

Subrogasi yang ditetapkan dalam pasal-pasal yang lalu terjadi, baik terhadap orang-orang penanggung utang maupun terhadap para

arises by agreement or by law. (Bw. 1041v.; Civ. 1249)

#### Article 1401

The assignment arises by agreement:

1. where the creditor, having accepted the payment from a third party, designates that such person will assume his rights, claims, privileges and hypothecs in respect of the debtor.

This subrogation must be expressly stated and take place at the time of payment.

2. Where the debtor borrows a sum of money for the purpose of payment of his debt and the debtor stipulates that the lender will assume the rights of the creditor, in order to validate this subrogation, both the loan agreement and the note of debt discharge must be documented in an authentic deed, and the loan document must stipulate that the loan was made to satisfy such debt; while the note of debt discharge must stipulate that the payment was made with money lent by the new creditor.

Such subrogation is arranged without the assistance of the creditor. (Bw. 400, 613, 1382, 1403, 1848; Civ. 1250)

#### Article 1402

Subrogation takes place by force of law:

1. for a creditor who satisfies the debt owing to another creditor who, based on privileged debts or hypothecs, is ranked senior to the first creditor; (Bw.1133, 1382)

2. for the buyer of any immovable property who uses the payment for the sale to repay the creditors, against whom the property is collateralized with hypothec. (Bw. 1198v.)

3. for those who, together with others or on behalf of others, are obliged to settle a debt, and who have interests in the payment of such debt; (Bw. 1106, 1202, 1204, 1280v., 1293, 1301v., 1840, 1848; K.146, 148, 162, 284)

4. for a successor who, having received an estate, pursuant to the privilege of estate description, settles the debts of the inheritance with his own money. (Bw. 1032-1; Civ. 1251)

#### Article 1403

The subrogation stipulated in the previous article, takes place with respect to guarantors as well as debtors; however, such subrogation

schuldeischer in zijne regten niet verkorten, indien hij slechts gedeeltelijk betaald is; in dit geval, kan hij zijne regten, ten aanzien van hetgeen hem nog verschuldigd blijft, uitoefenen, bij voorkeur boven dengene van wien hij slechts eene gedeeltelijke voldoening bekomen heeft (Bw. 1401-1o, 1840; Civ. 1352).

## TWEDE AFDEELING

### Van aanbod van gereede betaling, gevolgd van consignatie of bewaargeving

#### Artikel 1404

Indien de schuldeischer weigert zijne betaling te ontvangen, kan de schuldenaar hem aanbod van gereede betaling van het verschuldigde doen, en, bij weigering van den schuldeischer om hetzelfde aan te nemen, de geldsom of zaak in geregtelijke bewaring stellen.

Zoodanig aanbod, gevolgd van bewaargeving, bevrijdt den schuldenaar, en strekt te zijnen opzichte tot betaling, mits hetzelfde op eene wettige wijze gedaan zijn; blijvende het alzoo in bewaring gebragte voor rekening van den schuldeischer (Bw. 1237, 1408, 1766; Rv. 809v.; Civ. 1257) Krachtens de wet v. 19 Mei 1953, LN. 53-40, zijn bankbiljetten van de Bank Indonesie wettig betaalmiddel tot ieder bedrag, zie art. 8 op bl 392.

#### Artikel 1405

Om zoodanig aanbod van waarde te doen zijn, is het noodig:

1o. dat hetzelfde gedaan worde aan eenen schuldeischer die bevoegd is om te ontvangen, of aan dengene, die de magt heeft om voor hem te ontvangen (Bw. 1385, 1387);

2o. dat het gedaan worde door iemand die bevoeg is om te betalen (Bw. 1382, 1384);

3o. dat het loope over de geheele opeischbare som en de interessen, mitsgaders over de kosten die vereffend zijn, en over eene som gelds voor de kosten die nog niet vereffend zijn, onder voorbehoud van nadere vereffening (Bw. 1390, 1406-2o);

4o. dat de tijdsbepaling verschenen zij, indien dezelve ten behoeve van den schuldeischer bedongen is (Bw. 1270v.; K. 139);

5o. dat de voorwaarde waaronde de schuld is aangegaan vervuld zij (Bw. 1263v);

6o. dat het aanbod gedaan worde op de plaats alwaar de betaling, volgens de overeenkomst, zoude moeten geschieden, en indien er geene bijzondere overeenkomst deswege bestaat, het zij aan den persoon van den schuldeischer, het zij te zijner werkelijke of gekozene woonplaats (Bw. 17, 24v., 1393, 1412; Rv. 443, 809).

7o. dat het aanbod gedaan worde door eenen notaris of door eenen deurwaarder, beide met twee getuigen (Rv. 809v.; Not. 22; Civ. 1258).

debitur; subrogasi tersebut tidak dapat mengurangi hak-hak kreditor jika ia hanya menerima pembayaran sebagian; dalam hal ini ia dapat melaksanakan hak-haknya mengenai apa yang masih harus dibayar kepadanya, lebih dahulu daripada orang yang dari siapa ia menerima suatu pembayaran sebagian.

## BAGIAN 2

### Penawaran Pembayaran Tunai, yang Diikuti Oleh Penyimpanan atau Penitipan

#### Pasal 1404

Jika kreditor menolak pembayaran, maka debitur dapat melakukan penawaran pembayaran tunai atas apa yang harus dibayarnya, dan jika kreditor juga menolaknya, maka debitur dapat menitipkan uang atau barangnya kepada Pengadilan.

Penawaran demikian, yang diikuti dengan penitipan, membebaskan debitur dan berlaku baginya sebagai pembayaran, asal penawaran itu dilakukan menurut undang-undang, sedangkan apa yang dititipkan secara demikian adalah atas tanggungan kreditor.

#### Pasal 1405

Agar penawaran yang demikian sah, perlu:

1. bahwa penawaran itu dilakukan kepada seorang kreditor atau kepada seorang yang berkuasa menerimanya untuk dia;

2. bahwa penawaran itu dilakukan oleh orang yang berkuasa untuk membayar;

3. bahwa penawaran itu mengenai seluruh uang pokok yang dapat dituntut dan bunga yang dapat ditagih serta biaya yang telah ditetapkan, tanpa mengurangi penetapan kemudian;

4. bahwa ketetapan waktu telah tiba jika itu dibuat untuk kepentingan kreditor;

5. bahwa syarat yang menjadi beban utang telah terpenuhi.

6. bahwa penawaran itu dilakukan di tempat yang menurut persetujuan pembayaran harus dilakukan dan jika tiada suatu persetujuan khusus mengenai itu, kepada kreditor pribadi atau di tempat tinggal yang sebenarnya atau tempat tinggal yang telah dipilihnya;

7. bahwa penawaran itu dilakukan oleh seorang Notaris atau juru sita, masing-masing disertai dua orang saksi.

cannot diminish the rights of the creditor where he has only been partly paid; in such case, he can exercise his rights in respect of the outstanding debt owing to him, with priority over the persons from whom he has received a partial payment. (Bw.1401-1, 1840; Civ.1352)

## Section 2

### Concerning an offer of immediate payment followed by consignment or custody

#### Article 1404

If the creditor refuses to accept payment, the debtor may offer him immediate payment of the debt, and if the creditor also refuses to accept such payment, he may deposit the money or goods with the Court.

Such offer, followed by placement in custody, releases the debtor and is considered as payment in this regard, provided that it is done in accordance to the law; the goods placed in such custody shall be for the account of the creditor. (Bw. 1237, 1408, 1766; Rv.809v.; Civ.1257)

#### Article 1405

For such an offer to be valid, the following is necessary:

1. the offer is made to a creditor who is authorized to accept it, or to an individual who is authorized to accept on his behalf; (Bw. 1385, 1387)

2. the offer made by an individual who is authorized to pay; (Bw. 1382, 1384)

3. the offer applies to the entire of due and payable sum and interest accrued therefrom, as well as the stipulated costs, and also regarding a sum of money for the costs which have not been stipulated and subject to further stipulation; (Bw. 1390, 1406-2)

4. that a time determinant has materialized, if such has been stipulated for the benefit of the creditor; (Bw. 1270v.; K.139)

5. the condition upon which the debt arises has materialized; (Bw.1263v.)

6. the offer is made at the location where the payment, in accordance with the agreement, is take place, and in the event that no such agreement exists, to the creditor personally, either at his actual or selected residence; (Bw. 17, 24v., 1393, 1412; Rv. 443, 809)

7. the offer is made by a notary or by a process server before two witnesses. (Rv. 809v.; Not. 22; Civ. 1258)

**Artikel 1406**

Om eene consignatie van waarde te doen zijn, wordt geene magtiging van den regter vereischt; het is genoegzaam (Rv. 810).

1o. dat dezelve zij voorafgegaan van eene aan den schuldeischer beteekende kennisgeving, houdende aanwijzing van den dag, het uur en de plaats, waarop de aangeboden zaak in bewaring zal gesteld worden (Rv. 809);

2o. dat de schuldenaar zich van de aangeboden zaak ontdaan hebbe, door dezelve in bewaring te stellen in de consignatie- of bewaarkas ter griffie van het regterlijk collegie, hetwelk, in geval van verschil, daarvan kennis moet nemen, met de interessen tot den dag der bewaarstellig toe (Bw. 1405-3o; Rv. 580-3o);

3o. dat er door den notaris, of door den deurwaarder, beide met twe getuigen, een proces-verbaal worde opgemaakt, behelzende den aard der aangeboden muntspecien, de weigering van den schuldeischer om dezelve te ontvangen, of dat hij tot die ontvangen niet verschenen is, en eindelijk het doen van de consignatie zelve (Bw. 1405-7o; cf. aant. onder Bw. 1404).

4o. dat bijaldien de schuldeischer tot de ontvangst niet verschenen is, het proces-verbaal der consignatie hen beteekend zijn, met aanmaning om het in bewaring gebragte te ligten (Bw. 810; Civ. 1259).

**Artikel 1407**

De onkosten, gevallen op het aanbod van gereede betaling en op de consignatie, zijn voor rekening van den schuldeischer, indien dezelve wettiglijk zijn geschied (Bw. 1395, 1412; Civ. 1260).

**Artikel 1408**

Zoo lang het in bewaring gebragte niet door den schuldeischer is aangenomen, kan de schuldenaar hetzelve terug nemen; in dat geval, zijn deszelfs mede-schuldenaren en borgen niet bevrijd (Bw. 1409v., 1845v.; Civ. 1261).

**Artikel 1409**

Wanneer de schuldenaar zelf een vonnis verkregen heeft, hetwelk in kracht van gewijsde gegaan is, en waarbij zijn gedaan aanbod goed en van waarde verklaard is, kan hij, zelfs met toestemming van den schuldeischer, het in bewaring gebragte niet meer terug nemen, ten nadeele zijner mede-schuldenaren en borgen (Bw. 1404; Rv. 811; Civ. 1262).

**Artikel 1410**

De mede-schuldenaren en borgen zijn insgelijks bevrijd, indien de schuldeischer, na den dag van de beteekening der consignatie, een jaar heeft laten voorbijgaan, zonder derzelve bestaanbaarheid te betwisten (Bw.

**Pasal 1406**

Agar suatu penyimpanan sah, tidak perlu adanya kuasa dan Hakim cukuplah:

1. bahwa sebelum penyimpanan itu, kepada kreditur disampaikan suatu keterangan yang memuat penunjukan hari, jam dan tempat penyimpanan barang yang ditawarkan;

2. bahwa debitur telah melepaskan barang yang ditawarkan itu, dengan menitipkannya pada kas penyimpanan atau penitipan di kepaniteraan pada Pengadilan yang akan mengadilinya jika ada perselisihan beserta bunga sampai pada saat penitipan;

3. bahwa oleh Notaris atau jurusita, masing-masing disertai dua orang saksi, dibuat berita acara yang menerangkan jenis mata uang yang disampaikan, penolakan kreditur atau ketidaktenangannya untuk menerima uang itu dan akhirnya pelaksanaan penyimpanan itu sendiri;

4. bahwa jika kreditur tidak datang untuk menerimanya, berita acara tentang penitipan diberitahukan kepadanya, dengan peringatan untuk mengambil apa yang ditiptikan itu.

**Pasal 1407**

Biaya yang dikeluarkan untuk menyelenggarakan penawaran pembayaran tunai dan penyimpanan harus dipikul oleh kreditur, jika hal itu dilakukan sesuai dengan undang-undang.

**Pasal 1408**

Selama apa yang ditiptikan itu tidak diambil oleh kreditur, debitur dapat mengambilnya kembali, dalam hal itu orang-orang yang turut berutang dan para penanggung utang tidak dibebaskan.

**Pasal 1409**

Bila debitur sendiri sudah memperoleh suatu putusan Hakim yang telah memperoleh kekuatan hukum yang pasti, dan dengan putusan itu penawaran yang dilakukannya telah dinyatakan sah, maka ia tidak dapat lagi mengambil kembali apa yang ditiptikan untuk kerugian orang-orang yang ikut berutang dan para penanggung utang, meskipun dengan izin kreditur.

**Pasal 1410**

Orang-orang yang ikut berutang dan para penanggung utang dibebaskan juga, jika kreditur, semenjak hari pemberitahuan penyimpanan, telah melewatkan waktu satu tahun, tanpa menyangkal sahnya

**Article 1406**

In order for a consignment to be valid, authorization from the judge is not necessary; it is sufficient: (Rv. 810)

1. that the consignment is preceded by a signed notification submitted to the creditor which stipulates the date, time and location at which the offered goods are placed in custody; (Rv.809)

2. that the debtor has relinquished his rights over the offered goods, by placing them in a deposit account or deposit with the registrar of the court, which, should a dispute arises, will adjudicate such dispute, in addition to interests accruing up to the day such deposit is made; (Bw. 1405-3; Rv. 580-3)

3. that a notary or a court bailiff, in the presence of two witnesses, writes an official report detailing the offered currency, the refusal of the creditor to accept such, or his failure to appear to accept the money, and finally the consignment itself; (Bw.1405-7)

4. that where the creditor fails to appear to accept the payment, the official report shall be forwarded to him together with a reminder to collect the deposited property. (Rv.810; Civ. 1259)

**Article 1407**

The costs incurred in relation to the offer of immediate payment and consignment are borne by the creditor, on the condition it has been carried out in accordance with the law. (Bw. 1395, 1412; Civ. 1260)

**Article 1408**

The debtor may retrieve deposited property insofar as the creditor has not taken the property; in such case, neither the debtor nor the guarantor is released from the debt. (Bw. 1409v., 1845v.; Civ.1261)

**Article 1409**

If the debtor himself has obtained an enforceable sentence, under which his proposed offer is declared valid, he cannot, even with the approval of the creditor, reclaim the deposited property to the detriment of joint debtors and guarantors. (Bw. 1404; Rv.811; Civ.1262)

**Article 1410**

The joint debtors and guarantors are also released, if, following the date of the notification of the consignment, the creditor has allowed one year to lapse, without having disputed validity of such consignment.

1404).

penyimpanan itu.

**Artikel 1411**

De schuldeischer die zijne toestemming gegeven heeft dat de schuldenaar het in bewaring gebrachte terug neme, nadat de consignatie bij een regterlijk vonnis, dat kracht van gewijsde bekomen had, was verklaard van waarde te zijn, kan niet meer, om betalig van zijne schuld te bekomen, gebruik maken van de voorregten of hypotheke welke daaraan verknocht waren (Bw. 1408v., 1413, 1421; Civ. 1263).

**Pasal 1411**

Kreditur yang telah mengizinkan barang yang dititipkan itu diambil kembali oleh debitur setelah penitipan itu, dikuatkan putusan Hakim yang telah memperoleh kekuatan hukum yang pasti, tidak dapat lagi menggunakan hak-hak istimewa atau hipotek yang melekat pada piutang tersebut untuk menuntut pembayaran piutangnya.

**Article 1411**

A creditor, who has approved a debtor to reclaim the goods placed in deposit, after the consignment has been affirmed by an enforceable judgment, can no longer avail to the privileges or mortgages attached to the receivables in recovering such receivables. (Bw. 1408v., 1413, 1421; Civ. 1263)

**Artikel 1412**

In geval het verschuldigde bestaat in eene zekere zaak, welke geleverd moet worden op de plaats alwaar dezelve zich bevindt, moet de schuldenaar den schuldeischer geregteijk doen aanmanen om dezelve naar zich te nemen bij eene acte, welke aan deszelfs persoon of woonplaats, of aan de woonplaats die tot volbrenging der overeenkomst gekozen is, moet beteekend worden.

**Pasal 1412**

Jika apa yang harus dibayar berupa suatu barang yang harus diserahkan di tempat barang itu berada, maka debitur harus memperingatkan kreditur dengan perantaraan pengadilan supaya mengambilnya, dengan suatu akta yang harus diberitahukan kepada kreditur sendiri atau ke alamat tempat tinggalnya, atau ke alamat tempat tinggal yang dipilih untuk pelaksanaan persetujuan.

**Article 1412**

Where the debt must be paid in specific property which must be delivered at the place where such property is located, the debtor must, through the court, remind the creditor to collect the property, by a deed which must be brought to the creditor himself or the residence of the creditor or to the residence chosen for the consummation of the agreement.

Indien deze aanmaning gedaan is, en de schuldeischer de zaak niet tot zich neemt, kan de schuldenaar van den reger verlof bekomen om dezelve op eene andere plaats in bewaring te stellen (Bw. 24, 1393, 1405-6, 1477, 1738-30; Civ. 1264).

Jika peringatan itu telah dijalankan dan kreditur tidak mengambil barangnya, maka debitur dapat diizinkan oleh Hakim untuk menitipkan barang tersebut di suatu tempat lain.

If, after having been reminded, the creditor has not taken the goods, the debtor may request the judge for authorization to store the goods elsewhere. (Bw. 24, 1393, 1405-6, 1477, 1738-3; Civ. 1264).

**DERDE AFDEELING****BAGIAN 3****Section 3****Van schuldvernieuwing****Pembaruan Utang****Concerning Debt Novation****Artikel 1413****Pasal 1413****Article 1413**

Schuldvernieuwing wordt op drieheid wijze te weeg gebracht:

Ada tiga macam jalan untuk pembaruan utang:

Debt novation arises out of the following three circumstances:

1o. wanneer een schuldenaar ten behoeve van zijnen schuldeischer eene nieuwe schuldverbindtenis aangaat, welke in de plaats gesteld wordt van de oude, die daardoor vernietigd wordt;

1. bila seorang debitur membuat suatu perikatan utang baru untuk kepentingan kreditur yang menggantikan utang lama, yang dihapuskan karenanya;

1. if for the benefit of the creditor the debtor enters into a new debt obligation that substitutes and extinguishes the original debt;

2o. wanneer een nieuwe schuldenaar wordt gesteld in de plaats van den vorigen, die door den schuldeischer van zijne verbindtenis ontslagen wordt;

2. bila seorang debitur baru ditunjuk untuk menggantikan debitur lama, yang oleh kreditur dibebaskan dan perikatannya;

2. if a new debtor substitutes the original debtor, whom the creditor releases from his debt;

3o. wanner, ten gevolge eener nieuwe overeenkomst, een nieuwe schuldeischer gesteld wordt in de plaats van den vorigen, te wiens opzigte de schuldenaar van zijne verbindtenis ontslagen wordt (Bw. 1400, 1417, 1421, 1790; K. 236; Civ. 1271).

3. bila sebagai akibat suatu persetujuan baru seorang kreditur baru ditunjuk untuk menggantikan kreditur lama, yang terhadapnya debitur dibebaskan dan perikatannya.

3. if, pursuant to a new agreement, a new creditor replaces the original creditor, in respect of the latter the debtor is released from his obligations. (Bw.1400, 1417, 1421, 1790; K.236; Civ.1271)

**Artikel 1414****Pasal 1414****Article 1414**

Schuldvernieuwing kan slechts plaats hebben tusschen personen die bekwaam zijn om verbindtenisen aan de gaan (Bw. 1329v.; Civ. 1272).

Pembaruan utang hanya dapat dilakukan antara orang-orang yang cakap untuk mengadakan perikatan.

Debt novation can only take place between individuals who are competent to enter into obligations. (Bw. 1329v.; Civ. 1272)

**Artikel 1415****Pasal 1415****Article 1415**

Schuldvernieuwing wordt niet voorondersteld; de wil om dezelve daar te stellen moet duidelijk uit de acte blijken (Bw. 1417, 1420,

Pembaruan utang tidak dapat hanya dikira-kira; kehendak seorang untuk mengadakannya harus terbukti dari isi akta.

Debt novation must not be presumed; the intention to that effect must be obvious from the deed. (Bw. 1417, 1420, 1438; Civ. 1273)

1438; Civ. 1273).

**Artikel 1416**

Schuldvernieuwing, door het in de plaats stellen van eenen nieuwen schuldenaar, kan geschieden zonder medewerking van den eersten schuldenaar (Bw. 1382; Civ. 1274).

**Pasal 1416**

Pembaruan utang dengan penunjukan seorang debitur baru untuk mengganti yang lama, dapat dijalankan tanpa bantuan debitur pertama.

**Article 1416**

Debt novation by way of substituting an original debtor for a new one may take place without the cooperation of the first debtor. (Bw. 1382; Civ. 1274)

**Artikel 1417**

Delegatie of overzetting, waarbij een schuldenaar aan zijnen schuldeischer eenen anderen schuldenaar geeft, die zich ten behoeve van den schuldeischer verbindt, brengt geene schuldvernieuwing te weeg, indien de schuldeischer niet uitdrukkelijk verklaard heeft dat hij van meening was om zijnen schuldenaar, die de overzetting gedaan heeft, van deszelfs verbindtenis te ontslaan (Bw. 1400v., 1415, 1418, 1420, 1431; Civ. 1275).

**Pasal 1417**

Pemberian kuasa atau pemindahan, dengan mana seorang debitur memberikan kepada seorang kreditur seorang debitur baru yang mengikatkan dirinya kepada kreditur, tidak menimbulkan suatu pembaruan utang, jika kreditur tidak secara tegas mengatakan bahwa ia bermaksud membebaskan debitur yang melakukan pemindahan itu dari perikatannya.

**Article 1417**

Delegation of authority or transfer, in which a debtor provides his creditor with another debtor who is then be bound to the creditor, does not result in novation, if the creditor does not expressly declare that intends to release from his obligations the debtor who has executed the transfer. (Bw. 1400v., 1415, 1418, 1420, 1431; Civ. 1275)

**Artikel 1418**

De schuldeischer zijnen schuldenaar, door wien de overzetting geschied is, van zijne verplichting ontslagen hebbende, heeft op denzelven geen verhaal, indien die in de plaats gestelde in staat van faillissement of van kennelijk onvermogen is geraakt, ten ware zulks bij de overeenkomst uitdrukkelijk mogt zijn voorbehouden, of de in de plaats gestelde schuldenaar reeds op het oogenblik der overzetting openlijk bankbreukig mogt wezen, of in verval van zaken mogt zijn geraakt (Bw. 1417, 1536; F. 1v.; Civ. 1276).

**Pasal 1418**

Kreditur yang membebaskan debitur yang melakukan pemindahan, tak dapat menuntut orang tersebut, jika orang yang ditunjuk untuk menggantikan itu jatuh pailit atau nyata-nyata tak mampu, kecuali jika hak untuk menuntut itu dengan tegas dipertahankan dalam persetujuan, atau jika debitur yang telah ditunjuk sebagai pengganti itu pada saat pemindahan telah nyata-nyata bangkrut, atau kekayaannya telah berada dalam keadaan terus-menerus merosot.

**Article 1418**

A creditor, who has released a debtor who transferred his obligation, is not entitled to claim against that person in the event the substitute becomes bankrupt or insolvent, unless such right to claim has been expressly retained in the agreement, or if the substitute debtor at the time of transfer is clearly bankrupt, or if his estate is in a state of continuous decline. (Bw. 1417, 1536; F.1v; Civ.1276)

**Artikel 1419**

De schuldenaar die zich, bij overzetting, aan eenen nieuwen schuldeischer verbonden heeft, en daardoor ten aanzien van zijnen vorigen schuldeischer ontslagen is, kan aan den nieuwen schuldeischer niet tegenwerpen de exceptien, welke hij tegen den eersten zoude hebben kunnen doen gelden, al ware het dat dezelve hem bij het aangaan der nieuwe verbindtenis niet bekend zijn geweest, behoudens echter, in het laatste geval, deszelfs verhaal op den oorspronkelijken schuldeischer (Bw. 1417v).

**Pasal 1419**

Debitur yang dengan pemindahan telah mengikatkan dininya kepada seorang kreditur baru dan dengan demikian telah dibebaskan dan kreditur lama, tak dapat mengajukan terhadap kreditur baru itu tangkisan-tangkisan yang sebenarnya dapat ia ajukan terhadap kreditur lama, meskipun ini tidak dikatakannya sewaktu membuat perikatan baru; namun dalam hal yang terakhir ini tidaklah berkurang haknya untuk menuntut kreditur lama.

**Article 1419**

A debtor, who, pursuant a transfer, has bound himself to a new creditor, and as a result thereof has been released from all obligations with respect to his previous creditor, may not advance defenses against new creditor, which he could have applied to the old creditor, notwithstanding that this restriction was not notified to him at the conclusion of the new obligation; however, this does not prejudice his rights to claim recourse from the original creditor. (Bw. 1417v.)

**Artikel 1420**

Enkele aanwijzing, door den schuldenaar gedaan, van iemanddie voor hem betalen moet, brengt geene schuldvernieuwing te weeg.

**Pasal 1420**

Jika debitur hanya menunjuk seseorang yang harus membayar untuk dia, maka tidak terjadi suatu pembaruan utang.

**Article 1420**

An appointment by the debtor of an individual to make payment on his behalf does not result in debt novation.

Hetzelfde geldt ook omtrent eene enkele aanwijzing, door den schuldeischer gedaan, van iemand die voor hem moet ontvangen (Bw. 1415, 1417, 1792v.; Civ. 1277).

Hal yang sama berlaku jika kreditur hanya menunjuk seseorang yang diwajibkan menerima pembayaran utang untuknya.

The same applies to a creditor who appoints an individual merely to accept payment on his behalf. (Bw. 1415, 1417, 1792v.; Civ. 1277)

**Artikel 1421**

De voorregten en hypothecken, aan de oude schuldvordering verbonden, gaan niet over tot die welke in derzelve plaats is gesteld, ten ware de schuldeischer zich zulks uitdrukkelijk mogt hebben voorbehouden (Bw. 1134, 1209-1o, 1411, 1435; Civ. 1278).

**Pasal 1421**

Hak-hak istimewa dan hipotek yang melekat pada piutang lama, tidak berpindah pada piutang baru yang menggantikannya, kecuali jika hal itu secara tegas dipertahankan oleh kreditur.

**Article 1421**

The privileges and hypothecs attached to the original receivable do not pass on to the substitute receivable, unless the creditor expressly retains such rights. (Bw. 1134, 1209-1, 1411, 1435; Civ. 1278)

**Artikel 1422****Pasal 1422****Article 1422**

Wanneer de schuldvernieuwing wordt te weeg gebracht door eenen nieuwen schuldenaar in de plaats van den vorigen te stellen, gaan de voorregten en hypotheken die oorspronkelijk aan de schuldvordering verbonden waren, niet over op de goederen van den nieuwen schuldenaar (Bw. 1421; Civ. 1279).

#### Artikel 1423

Wanneer de schuldvernieuwing plaats vindt tusschen den schuldeischer en een der hoofdelijke schuldenaren, kunnen de voorregten en hypotheken niet voorbehouden worden, dan alleenlijk op de goederen van dengene die de nieuwe schuldverbindtenis aangaat (Bw. 1280v., 1287, 1424; Civ. 1280).

#### Artikel 1424

Door de schuldvernieuwing tusschen den schuldeischer en een der hoofdelijke schuldenaren gemaakt, worden de overige mede-schuldenaren van hunne verbindtenis ontslagen.

Schuldvernieuwing, ten aanzien van den hoofdschuldenaar te weeg gebracht, ontslaat de borgen.

Indien evenwel de schuldeischer, in het eerste geval, de toetreding der mede-schuldenaren, en, in het tweede, die der borgen gevorderd heeft, en de mede-schuldenaren of borgen weigeren om tot de nieuwe schikking toe te treden, blijft de oude schuldverbindtenis voortduren (Bw. 1280v., 1287v., 1430, 1437, 1442v., 1845v., 1938; Civ. 1281).

### VIERDE AFDEELING

#### Van compensatie of vergelijking van schuld

#### Artikel 1425

Twee personen wederkeerig elkanders schuldenaren zijnde, heeft tusschen dezelve vergelijking plaats, door welke de wederzijdsche schulden worden vernietigd, op de wijze en in de gevallen hierna vermeld (Bw. 971, 1429v., 1602r; Civ. 1289; Bb. 7115).

#### Artikel 1426

Vergelijking heeft van regtswege plaats zelfs buiten weten der schuldenaren, en de beide schulden vernietigen elkander over en weder, op het oogenblik dat zij te gelijk bestaan, ten beloope van derzelver wederkeerig bedrag (Civ. 1290; Bb. 7115).

#### Artikel 1427

Vergelijking heeft alleen plaats tusschen twee schulden die beide tot onderwerp hebben eene geldsom, of eene zekere hoeveelheid van zaken, die door het gebruik te niet gaan, van dezelfde soort, en die wederzijds voor eene dadelijke vereffening en opeisning vatbaar zijn (Bb. 3732).

Leveringen van levensmiddelen, granen en andere voortbrengselen van landbouw welke niet betwist worden, en waarvan de waarde bij

Bila pembaruan utang diadakan dengan penunjukan seorang debitur baru yang menggantikan debitur lama, maka hak-hak istimewa dan hipotek-hipotek yang dan semula melekat pada piutang, tidak berpindah ke barang debitur baru.

#### Pasal 1423

Bila pembaruan utang diadakan antara kreditur dan salah seorang dari para debitur yang berutang secara tanggung-menanggung, maka hak-hak istimewa dan hipotek tidak dapat dipertahankan selain atas barang-barang orang yang membuat perikatan baru itu.

#### Pasal 1424

Karena adanya pembaruan utang antara kreditur dan salah seorang para debitur yang berutang secara tanggung-menanggung, maka para debitur lainnya dibebaskan dan perikatan.

Pembaruan utang yang dilakukan terhadap debitur utama membebaskan para penanggung utang.

Meskipun demikian, jika dalam hal yang pertama kreditur telah menuntut para debitur lain itu, atau dalam hal yang kedua ia telah menuntut para penanggung utang supaya turut serta dalam perjanjian baru, tetapi orang-orang itu menolak, maka perikatan utang lama tetap berlaku.

### BAGIAN 4

#### Kompensasi atau Perjumpaan Utang

#### Pasal 1425

Jika dua orang saling berutang, maka terjadilah antara mereka suatu perjumpaan utang yang menghapuskan utang-utang kedua orang tersebut dengan cara dan dalam hal-hal berikut.

#### Pasal 1426

Perjumpaan terjadi demi hukum, bahkan tanpa setahu debitur, dan kedua utang itu saling menghapuskan pada saat utang itu bersama-sama ada, bertimbang balik untuk jumlah yang sama.

#### Pasal 1427

Perjumpaan hanya terjadi antara dua utang yang dua-duanya berpokok sejumlah utang, atau sejumlah barang-barang yang dapat dihabiskan dan jenis yang sama, dan yang dua-duanya dapat diselesaikan dan ditagih seketika.

Bahan makanan, gandum dan hasil-hasil pertanian yang penyerahannya tidak dibantah dan harganya dapat ditetapkan menurut catatan harga atau keterangan lain yang biasa

If a debt novation arises out of the substitution of an original debtor for a new debtor, the privileges and mortgages that were attached to the original receivable, do not pass on to the assets of the new debtor. (Bw. 1421; Civ. 1279)

#### Article 1423

If a debt novation takes place between the creditor and one of severally liable debtors, the privileges and the hypothecs may be retained other than in respect of the assets of the individual enters into the new contract of indebtedness. (Bw. 1280v., 1287, 1424; Civ. 1280)

#### Article 1424

A debt novation concluded between the creditor and one of severally liable debtors results in the other debtors being released from their obligations.

Debt novation in respect of the principal debtor releases the guarantors.

However, if, in the first instance, the creditor demands the participation of the co-debtors and, if, in the second instance, the participation of the guarantors, but the co-debtors or guarantors refuse to enter into the new agreement, then original debt obligation remains in effect. (Bw. 1280v., 1287v., 1430, 1437, 1442v., 1845v., 1938; Civ. 1281)

### Section 4

#### Concerning Compensation or Debt Setoff

#### Article 1425

If two persons are debtors to one another, a debt setoff takes place, as a result of which the mutual debts shall be canceled, in the manner and in the instances hereinafter stipulated. (Bw. 971, 1429v., 1602r; civ. 1289; Bb.7115)

#### Article 1426

A debt setoff takes place by law, notwithstanding that the debtors are unaware of it, and both debts is cancel one another out, where they exist simultaneously, in respect of the same reciprocal amount. (Civ. 1290; Bb.7115)

#### Article 1427

Debt setoffs take place only between two debts where the subject of both are sums of money or certain perishable goods of the same kind, and both debts may be settled and payable immediately. (Bb.3732)

Delivery of food products, grains and other agricultural products which are not being disputed, and the values of which are stipulated in price lists or other such information customarily used in Indonesia, can

prijscouranten of soortgelijke in Indonesie gebruikelijke opgaven bepaald is, kunnen in vergelijking gebragt worden tegen vereffende en opeischbare geldsommen (Bw. 505, 1263, 1269, 1271; F. 52v.; Civ. 1291; Bb. 135, 1459, 2707, 7115).

#### Artikel 1428

Bekomen uitstel van betaling verhoondert geene vergelijking (Bw. 1266, 1268v., 1760; Civ. 1292).

#### Artikel 1429

De vergelijking heeft plaats uit welke oorzaak ook de wederzijdsche schulden voortspuiten, uitgezonderd:

1o. wanneer de teruggave geëischt wordt van eene zaak waarvan de eigenaar wederrechtelijk ontzet is;

2o. wanneer geëischt wordt de teruggave van iets hetwelk in bewaring of ter bruikken gegeven is (Bw. 1694, 1714v., 1740v);

3o. ten aanzien eener schuld, spruitende uit hoofde van levens-onderhoud hetwelk verklaard is niet in beslag te kunnen worden genomen (Rv. 749-2o'en 3o; Civ. 1293).

#### Artikel 1430

Een borg kan in vergelijking brengen hetgeen de schuldeischer aan den hoofdschuldenaar verschuldigd is, maar de hoofdschuldenaar kan niet in vergelijking brengen hetgeen de schuldeischer aan den borg verschuldigd is.

De hoofdelijke schuldenaar mag insgelijks niet in vergelijking brengen hetgeen door den schuldeischer aan zijnen mede-schuldenaar verschuldigd is (Bw. 1287, 1410, 1424, 1437, 1442, 1846v., 1938v.; Civ. 1294; Bb. 7115).

#### Artikel 1431

Een schuldenaar die zuiver en eenvoudig heeft toegestemd in de overdracht van regten, door den schuldeischer aan eenen derde gedaan, kan zich niet meer tegen dengene te wiens behoeve die overdracht gedaan is, bedienen van de vergelijking, welke hij, voor dezelve, aan zijnen schuldeischer had kunnen tegenwerpen.

De overdracht van regten, waarin de schuldenaar niet heeft toegestemd, maar die aan denzeiven is beteekend geworden, verhindert slechts de vergelijking der schulden, welke na de gedane betekening zijn aangegaan. (Bw. 613, 1417, 1420, 1435, 1533; Civ. 1295.)

#### Artikel 1432

Indien de wederzijdsche schulden niet ter zelfde plaatse betaalbaar zijn, kunnen dezelve niet in vergelijking gebragt worden, dan moet vergoeding van de kosten der overmaking (Bw. 1393, 1395, 1405, 1412; Civ. 1296).

#### Artikel 1433

dipakai di Indonesia, dapat diperjumpakan dengan sejumlah uang yang telah diselesaikan dan seketika dapat ditagih.

#### Pasal 1428

Semua penundaan pembayaran kepada seseorang tidak menghalangi suatu perjumpaan utang.

#### Pasal 1429

Perjumpaan terjadi tanpa membedakan sumber piutang kedua belah pihak itu, kecuali:

1. bila dituntut pengembalian suatu barang yang secara berlawanan dengan hukum dirampas dari pemilikny;

2. bila apa yang dituntut adalah pengembalian suatu barang yang ditiptikan atau dipinjamkan;

3. terhadap suatu utang yang bersumber pada tunjangan nafkah yang telah dinyatakan tak dapat disita.

#### Pasal 1430

Seorang penanggung utang boleh memperjuangkan apa yang wajib dibayar kepada debitur utama, tetapi debitur utama tak diperkenankan memperjumpakan apa yang harus dibayar kreditur kepada penanggung utang. Debitur dalam perikatan tanggung menanggung, juga tidak boleh memperjumpakan apa yang harus dibayar kreditur kepada debitur lain.

#### Pasal 1431

Seorang debitur yang secara murni dan sederhana telah menyetujui pemindahan hak-hak yang dilakukan oleh kreditur kepada seorang pihak ketiga, tak boleh lagi menggunakan terhadap pihak ketiga ini suatu perjumpaan utang yang sedianya dapat diajukan kepada kreditur sebelum pemindahan hak-hak tersebut.

Pemindahan hak-hak yang tidak disetujui oleh debitur, tetapi telah diberitahukan kepadanya, hanyalah menghalangi perjumpaan utang-utang yang lahir sesudah pemberitahuan tersebut.

#### Pasal 1432

Jika utang-utang kedua belah pihak tidak dapat dibayar di tempat yang sama, maka utang-utang itu tidak dapat diperjumpakan tanpa mengganti biaya pengiriman.

#### Pasal 1433

be setoff against settled and payable sums of money. (Bw. 505, 1263, 1269, 1271; F.52v.; Civ.1291; Bb.135, 1459, 2707, 7115)

#### Article 1428

An suspension of payment does not restrict setoff. (Bw. 1266, 1268v., 1760; Civ.1292)

#### Article 1429

A setoff takes place without regards to differences in the sources of the receivables of the parties, except:

1. where the return of some assets, from which the owner was unlawfully expropriated, is demanded;

2. where the return of assets, which have been placed in deposit or lent, is demanded; (Bw. 1694v., 1714v., 1740v.)

3. where the debt results mainly from means of livelihood which have been declared to be prohibited from seizure. (Rv. 749-2 and 3; Civ. 1293)

#### Article 1430

A guarantor may setoff a debt that the creditor owes the debtors who are severally liable, but the debtors who are severally liable may not compare that which the creditor owes the guarantor. The debtors who are severally liable also is not reciprocate with that which is owing from the creditor to one of the other debtors. (Bw. 1287, 1410, 1424, 1437, 1442, 1846v., 1938v.; Civ. 1294; Bb.7115)

#### Article 1431

A debtor who has clearly agreed to an assignment of rights by the creditor to a third party, can no longer make use of the setoff against the individual for whose benefit the assignment took place, which he could have made use of against his creditor.

An assignment of rights, which was not approved by the debtor but which has been notified to him, is only restrict the setoff of the debts that arose after that notification. (Bw. 613, 1417, 1420, 1435, 1533; Civ. 1295)

#### Article 1432

If the mutual debts are not payable at the same location, they may not be setoff unless there is reimbursement of the costs incurred in the assignment. (Bw. 1393, 1395, 1405, 1412; Civ. 1296)

#### Article 1433

Indien er verscheiden voor vergelijking vatbare en van denzelfden persoon vorderbare schulden bestaan, moet men, ten aanzien der vergelijking, de regelen volgen welke bij artikel 1399 zijn voorgeschreven (Bw. 1397; Civ. 1297).

#### Artikel 1434

Vergelijking heeft geene plaats ten nadeele der verkregene regten van eenen derde.

Aldus kan hij die, schuldenaar zijnde, schuldeisher geworden is, nadat op het door hem verschuldigde door eenen derde is beslag gelegd, zich niet, een nadeele van den in beslagnemer, van de schuldvergelijking bedienen (Bw. 1388; Rv. 728v., 744; Bb. 1459; Civ. 1298).

#### Artikel 1435

Hij, die eene schuld betaald heeft welke van regtswege door vergelijking vernietigd was, kan zich bij het invorderen der inschuld welke hij niet in vergelijking gebragt heeft, niet meer, ten nadeele van derden, bedienen van de voorregten en hypotheke welke aan die inschuld verbonden waren, ten ware hij eene wettige rede van onkunde mogt gehad hebben omtrent het bestaan der inschuld met welke zijne schuld had moeten worden in vergelijking gebragt (Bw. 1426; Civ. 1299).

### VIJFDE AFDEELING

#### Van schuldvermenging

##### Artikel 1436

Wanneer de hoedanigheden van schuldeischer en schuldenaar zich in denzelfden persoon vereenigen, heeft van regtswege eene schuldvermenging plaats, waardoor de schuldvordering vernietigd wordt (Bw. 706, 718-1o, 736, 754-1o, 807-3o, 818, 1032, 1539, 1727; Civ. 1300).

##### Artikel 1437

Schuldvermenging welke in den persoon van den hoofdschuldenaar plaats vindt, strekt ook ten voordeele van deszelfs borgen.

Die wlke in den persoon van den borg plaats vindt, heeft geenszins de vernietiging der hoofdverbindtenis ten gevolge.

Die wlke in den persoon van een der hoofdelijke schuldenaren plaats heft, strekt niet verder tot voordeel zijner hoofdelijke mede-schuldenaren, dan voor het aandeel in de schuld waarvoor hij zelf schuldenaar was (Bw. 1288, 1293, 1410, 1424, 1430, 1442, 1821, 1846, 1938v.; Civ. 1301).

### ZESDE AFDEELING

#### Van kwijtschelding van schuld

##### Artikel 1438

De kwijtschelding eener schuld wordt niet voorondersteld, maar moet bewezen worden (Bw. 1415, 1441, 1865; Civ. 1315).

Jika terdapat sebagian utang yang harus diperjumpakan dan dapat ditagih dari satu orang, maka dalam melakukan perjumpaan, harus diturut peraturan-peraturan yang ditulis dalam pasal 1399.

#### Pasal 1434

Perjumpaan tidak dapat terjadi atas kerugian hak yang diperoleh seorang pihak ketiga.

Dengan demikian, seorang debitur yang kemudian menjadi kreditur pula, setelah pihak ketiga menyita barang yang harus dibayarkan, tak dapat menggunakan perjumpaan utang atas kerugian si penyita.

#### Pasal 1435

Seseorang yang telah membayar suatu utang yang telah dihapuskan demi hukum karena perjumpaan, pada waktu menagih suatu piutang yang tidak diperjumpakan, tak dapat lagi menggunakan hak istimewa dan hipotek-hipotek yang melekat pada piutang itu untuk kerugian pihak ketiga, kecuali jika ada suatu alasan sah yang menyebabkan ia tidak tahu tentang adanya piutang tersebut yang seharusnya diperjumpakan dengan utangnya.

### BAGIAN 5

#### Percampuran Utang

##### Pasal 1436

Bila kedudukan sebagai kreditur dan debitur berkumpul pada satu orang, maka terjadilah demi hukum suatu percampuran utang dan oleh sebab itu piutang dihapuskan.

##### Pasal 1437

Percampuran utang yang terjadi pada debitur utama berlaku juga untuk keuntungan para penanggung utangnya.

Percampuran yang terjadi pada diri penanggung utang, sekali-kali tidak mengakibatkan hapusnya utang pokok.

Percampuran yang terjadi pada diri salah satu dan pada debitur tanggung-menanggung, tidak berlaku untuk keuntungan para debitur tanggung-menanggung lain hingga melebihi bagiannya dalam utang tanggung-menanggung.

### BAGIAN 6

#### Pembebasan Utang

##### Pasal 1438

Pembebasan suatu utang tidak dapat hanya diduga-duga, melainkan harus dibuktikan.

Where there are several debts capable of being setoff and being claimable from one person, such set off accord to the rules stipulated under article 139. (Bw. 1397; Civ. 1297)

#### Article 1434

A setoff may not take place to the detriment of the rights acquired by a third party.

In this regard, a debtor who later becomes a creditor, after the seizure by a third party of that which is owed, cannot, to the detriment of the seizer, benefit from debt setoff. (Bw. 1388; Rv. 728v., 744; Bb. 1459; Civ. 1298)

#### Article 1435

A person who has settled a debt, which by law has been extinguished as a result of a setoff, may no longer upon claiming the debt which he has setoff, rely on the privileges and hypothecs attached to such debts to the disadvantage of a third party, unless he has valid grounds for pleading ignorance of the existence of the debt with which his debt should have been setoff. (Bw. 1426; Civ. 1299)

### Section 5

#### Concerning Debt Consolidation

##### Article 1436

Where the statuses of creditor and debtor are united in one and the same person, a consolidation of debt takes place by law and as a result such debt is extinguished. (Bw. 706, 718-1, 736, 754-1, 807-3, 818, 1032, 1539, 1727; Civ.1300)

##### Article 1437

Consolidation of debts which takes place in respect of the principal debtor also applies to the benefit of his guarantors.

If it takes place with the guarantor, it is not result in the nullification of the principal contract.

If it takes place with one of the debtors who are severally liable, it is benefit the other debtors who are severally liable in respect only of the part of the debt which he owes. (Bw. 1288, 1293, 1410, 1424, 1430, 1442, 1821, 1846, 1938v.; Civ. 1301)

### Section 6

#### Concerning the Relief from a Debt

##### Article 1438

A relief from a debt may not be presumed, but must be proven. (Bw. 1415, 1441, 1865; Civ. 1315)



**Artikel 1439**

De vrijwillige teruggave van een oorspronkelijk onderhandsch schuldbewijs, door den schuldeischer aan den schuldenaar gedaan, bewijst de kwijtschelding der schuld, zelfs tenaanzien der hoofdelijke mede-schuldenaren (Bw. 1279v., 1321, 1857, 1874v., 1878, 1916; Civ. 1282).

**Artikel 1440**

De kwijtschelding eener schuld, of het ontslag bij overeenkomst, ten behoeve van eenen der hoofdelijke mede-schuldenaren gegeven, bevrijdt alle de overige, ten ware zich de schuldeischer uitdrukkelijk zijne regten tegen de laatstgemelde mogt hebben voorbehouden in welk plaatste geval, hij de schuld niet verder kan invorderen, dan na aftrek van het aandeel van dengene aan wien hij de schuld heeft kwijtgescholden (Bw. 1279v., 1287, 1289, 1442, 1857; Civ. 1285).

**Artikel 1441**

De teruggave van eene in pand gegevene zaak is niet voldoende om de vrijstelling der schuld te doen vermoeden (Bw. 1150v., 1438; Civ. 1286).

**Artikel 1442**

De kwijtschelding eener schuld, of het ontslag bij overeenkomst, aan den hoofdschuldenaar toegestaan, bevrijdt den hoofdschuldenaar niet.

De kwijtschelding aan den borg toegestaan, bevrijdt den hoofdschuldenaar niet.

De kwijtschelding, aan eenen der borgen toegestaan, ontslaat de overigen niet (Bw. 1410, 1424, 1430, 1437, 1821, 1938, 1846v.; Civ. 1287).

**Artikel 1443**

Hetgeen de schuldeischer van eenen borg heeft ontvangen tot afdoening van deszelfs borgtogt, moet gerekend worden in mindering der schuld betaald te zijn, en moet verstrekken tot ontlasting van den hoofdschuldenaar en van de overige borgen. (F. 131; Civ. 1288).

**ZEVENDE AFDEELING****Van het vergaan der verschuldigde zaak****Artikel 1444**

In geval de zekere en bepaalde zaak, welke het onderwerp der overeenkomst uitmaakte, vergaat, buiten den handel der menschen geraakt, of verloren gaat, zoodanig dat men van derzelve bestaan te eenenmale onkundig is, vervalt de verbindtenis, mits de zaak vergaan of verloren zij buiten de schuld van den schuldenaar, en voor dat hij in de levering daarvan nalatig gebleven was.

Zelfs dan wanneer de schuldenaar in gebreke is om eene zaak te leveren, en hij voor geene

**Pasal 1439**

Pengembalian sepucuk surat piutang di bawah tangan yang asli secara sukarela oleh kreditur kepada debitur merupakan bukti pembebasan utangnya, bahkan juga terhadap orang-orang lain yang turut utang secara tanggung-menanggung.

**Pasal 1440**

Pembebasan suatu utang atau pelepasan menurut persetujuan untuk kepentingan salah seorang debitur dalam perikatan tanggung-menanggung, membebaskan semua debitur yang lain, kecuali jika kreditur dengan tegas menyatakan hendak mempertahankan haknya terhadap orang-orang tersebut terakhir; dalam hal itu, ia tidak dapat menagih piutangnya sebelum dikurangkan bagian dan debitur yang telah dibebaskan olehnya.

**Pasal 1441**

Pengambilan barang yang diberikan dalam gadai tidaklah cukup untuk menjadikan alasan dugaan tentang pembebasan utang.

**Pasal 1442**

Pembebasan suatu utang atau pelepasan menurut persetujuan yang diberikan kepada debitur utama, membebaskan para penanggung utang. Pembebasan yang diberikan kepada salah seorang penanggung utang, tidak membebaskan para penanggung lainnya.

**Pasal 1443**

Apa yang telah diterima kreditur dan seorang penanggung Utang sebagai pelunasan tanggungannya, harus dianggap telah dibayar untuk mengurangi utang yang bersangkutan, dan harus digunakan untuk melunasi utang debitur utama dan tanggungan para penanggung lainnya.

**BAGIAN 7****Musnahnya Barang yang Terutang****Pasal 1444**

Jika barang tertentu yang menjadi pokok persetujuan musnah, tak dapat diperdagangkan, atau hilang hingga tak diketahui sama sekali apakah barang itu masih ada, atau tidak, maka hapuslah perikatannya, asal barang itu musnah atau hilang di luar kesalahan debitur dan sebelum ia lalai menyerahkannya.

Bahkan meskipun debitur lalai menyerahkan suatu barang, yang sebelumnya tidak ditanggung terhadap kejadian-kejadian yang

**Article 1439**

The voluntary return of an original private proof of debt by the creditor to the debtor, is prove the discharge of the debt, even with respect to the co-debtors who are severally liable. (Bw.1279v., 1321, 1857, 1874v., 1878, 1916; Civ. 1282)

**Article 1440**

The relief of a debt or the release granted pursuant to an agreement for the benefit of one of the co-debtors who are severally liable, is release all the others, unless the creditor expressly reserves his rights with respect to the latter mentioned; in which case, he cannot claim the debt until after the deduction of the share of the individual whose debt has been discharged. (Bw. 1279v., 1287, 1289, 1442, 1857; Civ. 1285)

**Article 1441**

The return of assets provided as collateral is not be sufficient proof of the discharge of a debt. (Bw. 1150v., 1438; Civ. 1286)

**Article 1442**

The discharge of a debt, or the release pursuant to an agreement, granted to the principal debtor, is also discharge the guarantors. The discharge granted to the guarantor is not release the principal debtor. The discharge granted to one of the guarantors, is not release the others. (Bw. 1410, 1424, 1430, 1437, 1821, 1838, 1846v., 1938; Civ.1287)

**Article 1443**

The amount received by a creditor from a guarantor for fulfillment of the guarantee, shall be deducted from the debt, and shall be used to settle the debt of the principal debtor and the other guarantors. (F.131; Civ.1288)

**Section 7****Concerning the destruction of the assets owed****Article 1444**

Where a certain specific assets that constitute the subject matter of the agreement are destroyed, becomes unmerchantable, or are lost, to the extent that one is not aware whether or not the assets still exist, the obligations are discharged, insofar as the assets are destroyed or lost due to no fault of the debtor, and prior to his defaulting on delivering the assets.

Notwithstanding the default of the debtor on delivering the goods, which were previously not insured against unforeseeable events, the

onvoorziene toevallen heeft ingestaan, is de verbindtenis vernietigd, indien de zaak op gelijke wijze bij den schuldeischer zoude vergaan zijn, ingeval dezelve aan hem ware geleverd geweest.

De schuldenaar is gehouden het onvoorziene voeval, waarop hij zich beroept, te bewijzen.

(Gew. S. 17-497) Op welke wijze ook eene onvreemde zaak vergaan of verloren zij, ontslaat dit verlies dengene die deze zaak onvreemd heeft geenszins van de verplichting om de waarde te vergoeden (Bw. 579-3o, 718-2o, 736, 754-5o, 795, 807-6o, 818, 923, 999, 1099, 1157, 1235v., 1244, 1264, 1275, 1285, 1327, 1332v., 1362, 1472, 1510, 1553, 1605, 1607, 1646-2o, 1648, 1708, 1744v.; Civ. 1302).

#### Artikel 1445

Indien de verschuldigde zaak zonder toedoen van den schuldenaar vergaan, buiten den handel der menschen geraakt of verloren is, is de schuldenaar gehouden, in geval hij eenige regten of vorderingen tot schadevergoeding betrekkelijk deze zaak heeft, die aan zijnen schuldeischer af te staan (Bw. 1716; Civ. 1303).

### ACHTSTE AFDEELING

#### Van de nietigheid en van de vernietiging der verbindtenissen

#### Artikel 1446

Alle verbindtenissen door minderjarige of onder curatele gestelde personen aangegaan, zijn van regtswege nietig, en moeten, op eene door hen of van hunnentwege daartoe gedane vordering, worden nietig verklaard, op den enkelen grond der minderjarigheid of der curatele.

De verbindtenissen, aangegaan door getrouwde vrouwen en door minderjarige die handligting hebben bekomen, zijn slechts van regtswege nietig, voor zoo verre die verbindtenissen hunne bevoegdheid te boven gaan (Bw. 108v., 113, 116, 282, 330v., 419, 425, 429v., 452, 1330v., 1453; Civ. 1305).

#### Artikel 1447

De bepaling van het vorige art. is niet toepasselijk op verbindtenissen, voortvloeiende uit een begaan misdrijf of overtreding, of uit eene daad welke een ander schade heeft veroorzaakt.

(Gew. S. 26-335 jis. 458, 565 en 27-108) Ook kan de minderjarigheid niet worden ingeropen tegen verbindtenissen door minderjarigen bij huwelijksche voorwaarden, met inachtneming van art. 151, of bij arbeidsovereenkomsten, met inachtneming van art. 1601g of bij arbeidsvereenkomsten, op welke art. 1601h van toepassing is, aangegaan (Bw. 1365v.; Civ. 1309v).

#### Artikel 1448

(Gew. S. 27-31 jis. 390, 421) Indien de

tak terduga, perikatan tetap hapus jika barang itu akan musnah juga dengan cara yang sama di tangan kreditur, seandainya barang tersebut sudah diserahkan kepadanya.

Debitur diwajibkan membuktikan kejadian tak terduga yang dikemukakannya.

Dengan cara bagaimanapun suatu barang hilang atau musnah, orang yang mengambil barang itu sekali-kali tidak bebas dari kewajiban untuk mengganti harga.

#### Pasal 1445

Jika barang yang terutang musnah, tak lagi dapat diperdagangkan, atau hilang di luar kesalahan debitur, maka debitur, jika ia mempunyai hak atau tuntutan ganti rugi mengenai barang tersebut, diwajibkan memberikan hak dan tuntutan tersebut kepada kreditur.

### BAGIAN 8

#### Kebatalan dan Pembatalan Perikatan

#### Pasal 1446

Semua perikatan yang dibuat oleh anak yang belum dewasa, atau orang-orang yang berada di bawah pengampuan adalah batal demi hukum, dan atas tuntutan yang diajukan oleh atau dan pihak mereka, harus dinyatakan batal, semata-mata atas dasar kebelumdewasaan atau pengampuannya.

Perikatan yang dibuat oleh perempuan yang bersuami dan oleh anak-anak yang belum dewasa yang telah disamakan dengan orang dewasa, tidak batal demi hukum, sejauh perikatan tersebut tidak melampaui batas kekuasaan mereka.

#### Pasal 1447

Ketentuan pasal yang lalu tidak berlaku untuk perikatan yang timbul dan suatu kejahatan atau pelanggaran atau dan suatu perbuatan yang telah menimbulkan kerugian bagi orang lain.

Begitu juga kebelumdewasaan tidak dapat dimajukan terhadap perikatan-perikatan yang dibuat oleh orang-orang yang belum dewasa dalam perjanjian perkawinan dengan mengindahkan pasal 151, atau dalam perjanjian perburuhan dengan mengingat pasal 1601g, atau perjanjian-perjanjian perburuhan terhadap mana berlaku pasal 1601h.

#### Pasal 1448

Jika tata cara yang ditentukan untuk sahnya

obligations are also discharged if the goods would have perished in a similar manner had they been delivered to the creditor.

The debtor must prove the unforeseen circumstances he asserts.

(S.17-497) Irrespective of the manner in which the goods are lost or destroyed, the individual who has expropriated these assets are not relieved from the obligation to compensate the value thereof. (Bw. 579-3, 718-2, 736, 754-5, 795, 807-6, 818, 923, 999, 1099, 1157, 1235v., 1244, 1264, 1275, 1285, 1327, 1332v., 1362, 1472, 1510, 1553, 1605, 1607, 1646-2, 1648, 1708, 1744v.; Civ.1302)

#### Article 1445

If the assets owed are destroyed, becomes unmerchantable or are lost through no fault of the debtor, the debtor is required, if he has any rights or claims for recourse related to these assets, to assign them to the creditor. (Bw. 1716; Civ. 1303)

### Section 8

#### Concerning the Invalidity and the Nullification of the Obligations

#### Article 1446

All obligations concluded by minors or individuals under guardianship, are void by law, and must be declared void pursuant to claims by them or on their behalf, solely on the grounds of their minority or guardianship.

Obligations concluded by married women and by minors who are acknowledged as competent, are not void by law, insofar as such obligations do not exceed their competence. (Bw.108v., 113, 116, 282, 330v., 419, 425, 429v., 452, 1330v., 1453; Civ. 1305)

#### Article 1447

The provision in the previous article do not apply to obligations arising out of acts of felony or violation or from any act which has caused damage to another party.

(S.26-335 jis. 458, 565 and 27-108) Minority cannot be invoked in respect to prenuptial agreements entered into by minors, in due observance of article 151, or to labor agreements, in due observance of article 1601g, or to labor agreements to which article 1601f applies. (Bw. 1365v.; civ. 1309v.)

#### Article 1448

(S.27-31 jis. 390, 421) If the formalities for the

formaliteiten ten voordeelen der minderjarigen e onder curatele gestelden, tot de bestaanbaarheid van zekere akten voorgeschreven, zijn vervuld, of hij, die de onderlijke magt uitoefent, de voorgd, of de curator handelingen heeft verrigt, die de grenzen van zijn bevoegdheid niet te buiten gaan, worden de minderjarigen en onder curatele gestelden, met opzigt tot die handelingen, beschouwd als of zij dezelve na hunne meerderjarigheid of buiten curatele badden verrigt, onverminderd hun verhaal op hem, die de ouderlijke magt uitoefent, den voorgd, of den curator, zoo daartoe gronden zijn (Bw. 309, 330, 393v., 401, 403, 407, 430, 452; Civ. 1314).

#### Artikel 1449

Verbindtenissen door geweld, dwaling of bedrog aangegaan, leveren eene regtsvordering op tot derzelve vernietiging (Bw. 1053, 1121, 1321v., 1452v., 1858; Civ. 117).

#### Artikel 1450

Uit hoofde van benadeeling kunnen meerderjarigen en ook minderjarigen, wanneer zij als meerderjarigen worden aangemerkt, alleen de vernietiging der verbindtenissen vorderen, in de bijzondere gevallen bij de wet voorzien (Ov. 79; Bw. 429, 1053, 1112-30, 1113v., 1124, 1858; F. 41v.; S. 38-524\* onder Bw. 1456; Civ. 1118, 1313).

#### Artikel 1451

De nietigverklaring van verbindtenissen, op grond der onbekwaamheid van de personen, bij art. 1330 vermeld, heeft tengevolge dat de zaak en de partijen worden hersteld in den staat waarin zij zich voor het aangaan der verbindtenis bevonden, met dien verstande, dat al hetgeen aande onbevoegden, ten gevolge der verbindtenis, is uitgekeerd of betaald, slechts kan worden terug gevorderd, voor zoo verre hetzelfde nog onder den onbevoegde berust, of voor zoo verre mogt blijken dat deze door het uitgekeerde of betaalde werkelijk is gebaat, of dat het genotene te zijnen nutte is aangewend of gestrekt heeft (Bw. 116, 1387, 1446, 1702; Civ. 1312).

#### Artikel 1452

De nietigverklaring, op grond van geweld, dwaling of bedrog, heeft insgelijks ten gevolge dat de zaak en de partijen worden hersteld in den staat waarin zij zich voor het aangaan der verbindtenis bevonden (Bw. 1451).

#### Artikel 1453

In de gevallen, bij de artt. 1446 en 1449 voorzien, is degene tegen wien de regtsvordering tot nietigverklaring is toegewezen daarenboven tot vergoeding van kosten, schaden en interessen verbonden, indien daartoe gronden zijn (Bw. 1243v).

#### Artikel 1454

(Gew. S. 1906-348) In alle gevallen, waarin eene regtsvordering; tot nietigverklaring eener

perbuatan yang menguntungkan anak-anak yang belum dewasa dan orang-orang yang berada di bawah pengampuan telah terpenuhi, atau jika orang yang menjalankan kekuasaan orangtua, wali atau pengampu telah melakukan perbuatan-perbuatan yang tidak melampaui batas-batas kekuasaannya, maka anak-anak yang belum dewasa dan orang-orang yang berada di bawah pengampuan itu dianggap telah melakukan sendiri perbuatan-perbuatan itu setelah mereka menjadi dewasa atau tidak lagi berada di bawah pengampuan, tanpa mengurangi hak mereka untuk menuntut orang yang melakukan kekuasaan orangtua, wali atau pengampu itu bila ada alasan untuk itu.

#### Pasal 1449

Perikatan yang dibuat dengan paksaan, penyesatan atau penipuan, menimbulkan tuntutan untuk membatalkannya.

#### Pasal 1450

Dengan alasan telah dirugikan, orang-orang dewasa, dan juga anak-anak yang belum dewasa bila mereka dapat dianggap sebagai orang dewasa, hanyalah dapat menuntut pembatalan pengikatan yang telah mereka buat dalam hal-hal khusus yang ditetapkan undang-undang.

#### Pasal 1451

Pernyataan batalnya perikatan-perikatan berdasarkan ketidakcakapan orang-orang tersebut dalam Pasal 1330, mengakibatkan pulihnya barang-barang dan orang-orang yang bersangkutan dalam keadaan seperti sebelum perikatan dibuat, dengan pengertian bahwa segala sesuatu yang telah diberikan atau dibayar kepada orang tak berwenang, akibat perikatan itu, hanya dapat dituntut kembali bila barang yang bersangkutan masih berada di tangan orang tak berwenang tadi, atau bila ternyata bahwa orang ini telah mendapatkan keuntungan dan apa yang telah diberikan atau dibayar itu atau bila yang dinikmati telah dipakai bagi kepentingannya.

#### Pasal 1452

Pernyataan batal yang berdasarkan adanya paksaan, penyesatan atau penipuan, juga mengakibatkan barang dan orang yang bersangkutan pulih dalam keadaan seperti sebelum perikatan dibuat.

#### Pasal 1453

Dalam hal-hal tersebut dalam Pasal 1446 dan 1449, orang yang terhadapnya tuntutan untuk pernyataan batalnya suatu perikatan dikabulkan, wajib juga mengganti biaya, kerugian dan bunga, jika ada alasan untuk itu.

#### Pasal 1454

Bila suatu tuntutan untuk pernyataan batalnya suatu perikatan tidak dibatasi dengan suatu

benefit of minors and individuals under guardianship and which are required for the validity of certain deeds have been complied with, or if the person who exercises parental authority, or the guardian who exercises guardianship, has performed acts, provided that such is not beyond his competence, the minors and individuals under guardianship, with respect to their acts, shall be deemed to have committed such after having come of age or outside guardianship, without prejudice to their rights to claim recourse from those who exercise parental authority, the guardians, or the conservators, if there are grounds therefore. (Bw. 309, 330, 393v., 401, 403, 407, 430, 452; Civ. 1314)

#### Article 1449

Contracts concluded under duress, or due to error or fraud, is result in a legal claim to nullify such. (Bw. 1053, 1121, 1321v., 1452v., 1858; Civ. 117)

#### Article 1450

If adults, and also minors if they have been regarded as adults, have been disadvantaged, they may only demand the nullification of the contracts, in the specific instances stipulated by law. (Ov. 79; Bw.429, 1653, 1112-3, 1113v., 1124, 1858; F.41v.; S.38-524 under Bw.1456; Civ.1118, 1313)

#### Article 1451

The nullification of contracts, based upon \*387 the incompetence of the individuals as mentioned in article 1330, is result in the restoration of the assets and the parties to the position that they were in prior to the conclusion of the contract, provided that anything granted or paid to the incompetent parties, as a result of the contract, may be reclaimed to the extent only that such is still in the possession of the incompetent party, or to the extent that it appears that the settlement or payment has been beneficial to him, to the extent that what has been enjoyed has been used or extended for his benefit. (Bw. 116, 1387, 1446, 1702; Civ. 1312).

#### Article 1452

Nullification, on grounds of duress, error or fraud, is also result in the assets and the parties being restored to the position that they were in prior to the conclusion of the contract. (Bw.1451)

#### Article 1453

In the instances stipulated in articles 1446 and 1449, the individual against whom the legal claim for nullification is granted is also bound, to reimburse the costs, damages and interest payments, provided that there are grounds therefor. (Bw. 1243v.)

#### Article 1454

(S.1906-348) In all instances where the period during which a legal claim for nullification of a

verbindtenis niet bij eene bijzondere wetsbepaling tot eene korteren tijd is beperkt, duurt dezelve vijf jaren (Bw. 1489, 1500).

Die tijd begint te loopen:

in geval van minderjarigheid, van den dag der meerderjarigheid;

in geval van curatele, van den dag van derzelve opheffing;

in geval van geweld, van den dag waarop hetzelfde heeft opgehouden;

in geval van dwaling of bedrog, van den dag der ontdekking;

in geval van handelingen eener getrouwde vrouw, zonder magtiging van den man aangegaan, van den dag der ontbinding des huwelijks;

in geval van nietigheid, waarvan in art. 1341 wordt gehandeld, van den dag der ontdekking, dat de voor de nietigheid vereischte wetenschap bestond.

De hierboven vermelde tijd voor het aanleggen der regtsvordering is niet toepasselijk op de nietigheid, bij wege van verdediging of exceptie voorgedragen, welke men steeds kunnen doen gelden (Bw. 108, 115v., 414, 1511, 1690; F. 49; Civ. 1304).

#### Artikel 1455

Hij die vermeent de nitigverklaring eener verbindtenis oponderscheidene gronden te kunnen vorderen, is verplicht alle die gronden te gelijk aan te voeren, op straffe van verstek der zoodanige die later mogten zijn aangeoverd, ten ware de laatstgemelde door het toedoen der wederpartij niet vroeger hadden kunnen bekend worden (Rv. 41, 136).

#### Artikel 1456

De regtsvordering tot nietigverklaring vervalt, indien de minderjarige, de onder curatele gestelde, de getrouwde vrouw die zonder bijstand van haren man heeft gehandeld, of die zich op geweld, dwaling of bedrog kan beroepen, de verbindtenis uitdrukkelijk of stilzwijgend heeft bekrachtigd, na den dag van de meerderjarigheid, de opheffing der curatele, de ontbinding des huwelijks, het ophouden van het geweld, of de ontdekking van de dwaling of des bedroges (Bw. 117, 1327, 1892; Civ. 1311).

Woekerodonnantie 1938. S. 38-524, iwg. 17-9-1938.

Hierbij is het KB. van 17 Juli 1916, Ind. S. 16-643, tot bestrijding van den woeker ingetrokken en in art. 2 bepaald:

Art. 2 (1) Indien tusschen de wederzijdsche verplichtingen der partijen bij eene

ketentuan undang-undang khusus mengenai waktu yang lebih pendek, maka suatu itu adalah lima tahun.

Waktu tersebut mulai berlaku: dalam hal kebelumdewasaan sejak hari kedewasaan; dalam hal pengampuan, sejak hari pencabutan pengampuan;

dalam hal paksaan, sejak hari paksaan itu berhenti; dalam hal penyesatan atau penipuan, sejak hari diketahuinya penyesatan atau penipuan itu;

dalam hal perbuatan seorang perempuan bersuami yang dilakukan tanpa kuasa suami, sejak hari pembubaran perkawinan;

dalam hal batalnya suatu perikatan termaksud dalam Pasal 1341, sejak hari diketahuinya bahwa kesadaran yang diperlukan untuk kebatalan itu ada. Waktu tersebut di atas, yaitu waktu yang ditetapkan untuk mengajukan tuntutan, tidak berlaku terhadap kebatalan yang diajukan sebagai pembelaan atau tangkisan, yang selalu dapat dikemukakan.

#### Pasal 1455

Barangsiapa mengira bahwa ia dapat menuntut pembatalan suatu pengikatan atas dasar berbagai alasan, wajib mengajukan alasan-alasan itu sekaligus, atau ancaman akan ditolak alasan-alasan yang diajukan kemudian, kecuali bila alasan-alasan yang diajukan kemudian ternyata karena kesalahan pihak lawan, tidak dapat diketahui lebih dahulu.

#### Pasal 1456

Tuntutan untuk pernyataan batalnya suatu perikatan, gugur jika perikatan itu dikuatkan secara tegas atau secara diam-diam, sebagai berikut: oleh anak yang belum dewasa, setelah ia menjadi dewasa; oleh orang yang berada di bawah pengampuan, setelah pengampunannya dihapuskan, oleh perempuan bersuami yang bertindak tanpa bantuan suaminya, setelah perkawinannya bubar; oleh orang yang mengajukan alasan adanya paksaan, penyesatan atau penipuan, setelah paksaan itu berhenti atau setelah penyesatan atau penipuan itu diketahuinya.

contract may be made is not limited to a shorter time period by a specific legal regulation, the period shall be five years. (Bw. 1489, 1500) The period shall be effective as follows: in case of minority, from the date on which the age of majority is reached; in case of guardianship, from the date that such is cease; in case of duress, from the date that such has ceased; in case of error or fraud, from the date of discovery; in case of acts of a married woman concluded without authorization of the husband, from the date of dissolution of the marriage; in case of invalidity, which was covered in article 1341, from the date upon which the required level of awareness exists. The above-mentioned time period within which the legal claim must be filed is not apply to the invalidity which can be presented as a defense or demurrer, which may always be brought. (Bw.108, 115v., 414, 1511, 1690; F.49; Civ. 1304)

#### Article 1455

The individual, who purports to be able to claim the nullification of a contract on various grounds, is required to submit evidence of all those grounds and shall be liable to punishment upon late submission of same, unless the opposing party could not have notified such individual earlier. (Rv.41, 136)

#### Article 1456

The legal claim for nullification is lapse, if, the minor, an individual under guardianship, a married woman who has acted without the assistance of her husband, or those who can cause duress, error or fraud, have confirmed the contract expressly or by implication, following the date of the coming of age of the minor, the \*388 discontinuance of guardianship, the dissolution of marriage, the discontinuance of force, or the discovery of the error or fraud. (Bw.117, 1327, 1892; Civ. 1311)

Notes regarding usury ordinance 1938 S.38-524, effective September 9, 1938

(following Article 1456 in Indonesian version)

The Royal Decision (K.B.) of July 17, 1916, Ind. S.16-643, opposing usury, is hereby revoked and Article 2 of the Usury Ordinance stipulates as follows:

overeenkomst van den aanvang af een zoodanig verschil in waarde heeft bestaan, dat, in verband met de omstandigheden, de onevenredigheid van die verplichtingen buitensporig is, kan de rechter, op verzoek der benadeelde partij of ook ambtshalve de verplichting dier partij matigen of de overeenkomst nietig verklaren, tenzij aannemelijk is, dat de benadeelde partij de gevolgen van de door haar aangegeven verbindtenis ten volle heeft overzien en zij niet gehandeld heeft in lichtzinnigheid, onervarenheid of noodtoestand.

(2) Het bewijs door getuigen is in alle gevallen toegelaten (Bw. 1895; Rv. 171).

(3) Alvorens eene beslissing te nemen als in het eerste lid bedoeld, zal de rechter partijen in de gelegenheid stellen zich uit te spreken over de omstandigheden, die eene buitensporige onevenredigheid van de wederzijdsche verplichtingen zouden kunnen rechtvaardigen.

(4) Indien de rechter eene beslissing neemt, als in het eerste lid bedoeld, zal hij bij zijne uitspraak in het geding tevens de gevolgen voor beide partijen naar billijkheid regelen, met dien verstande dat, ingeval van nietigverklaring van de overeenkomst partijen zooveel mogelijk zullen moeten worden hersteld in den staat, waarin zij zich voor het het aangaan van de verbindtenis bevonden.

Art.2 (1): If, from the beginning, a difference of value has arisen with regard to the mutual obligations of the parties to an agreement, and the imbalance, considering the circumstances is considered to be excessive, the judge, may, at the request of the disadvantaged party, or in official capacity, limit the obligation of such party or declare the agreement void, unless there is probable cause that the disadvantaged party has fully anticipated the consequences of the agreement concluded and he has not acted frivolously, based upon lack of experience or in a state of emergency.

(2): Evidence by witnesses is admissible in all circumstances (Bw. 1895; Rv.171)

(3): Prior to passing a decision, as set forth in the first paragraph, the judge is allow the parties to speak of the circumstances which could have justified the excessive imbalance of the mutual obligations.

(4): Should the judge pass a decision, as set forth in the first paragraph, he is, in his judgment, regulate the consequences for both parties in a fair fashion, provided that in the event of nullification of the agreement, the parties shall be required to be re-instated in the condition that they were in, prior to the entering of the agreement.

## VIJFDE TITEL

### Van koop en verkoop

#### EERSTE AFDEELING

##### Algemeene bepalingen

###### Artikel 1457

Koop en verkoop is eene overeenkomst, waarbij de eene zich verbindt om eene zaak te leveren, en de andere om daarvoor den bedongen prijs te betalen (Bw. 499, 1235v, 1332v., 1465, 1533v.; Civ. 1582).

###### Artikel 1458

Zij wordt gehouden tusschen de partijen voltrokken te zijn, zoodra deze het eens zijn geworden over de zaak en den prijs, hoewel ook de zaak nog niet mogt geleverd, noch de prijs betaald zijn (Bw. 1340, 1474, 1513; Rv. 102; Civ. 1583).

###### Artikel 1459

De eigendom van het verkochte goed gaat niet eer tot den koper over, dan nadat de levering daarvan geschied is overeenkomstig art. 612, 613, en 616 (Ov. 26; Bw. 584, 1475, 1686; Rv. 526; Civ. 1583).

###### Artikel 1460

Indien de verkochte zaak in een zeker en bepaald voorwerp bestaat, is dezelve, van het oogenblik van den koop af, voor rekening van den koper, hoewel de levering nog niet hebbe

## BAB V

### JUAL BELI

#### BAGIAN 1

##### Ketentuan-ketentuan Umum

###### Pasal 1457

Jual beli adalah suatu persetujuan dengan mana pihak yang satu mengikatkan dirinya untuk menyerahkan suatu barang, dan pihak yang lain untuk membayar harga yang dijanjikan.

###### Pasal 1458

Jual beli dianggap telah terjadi antara kedua belah pihak, segera setelah orang-orang itu mencapai kesepakatan tentang barang tersebut beserta harganya, meskipun barang itu belum diserahkan dan harganya belum dibayar.

###### Pasal 1459

Hak milik atas barang yang dijual tidak pindah kepada pembeli selama barang itu belum diserahkan menurut Pasal 612, 613 dan 616.

###### Pasal 1460

Jika barang yang dijual itu berupa barang yang sudah ditentukan, maka sejak saat pembelian, barang itu menjadi tanggungan pembeli, meskipun penyerahannya belum dilakukan

## Chapter V

### Concerning sale and purchase

#### Section 1

##### General provisions

###### Article 1457

A sale and purchase is an agreement, under which one party binds himself to deliver a certain goods, for which the other party is pay the agreed price. (Bw. 499, 1235v., 1332v., 1465, 1533v.; Civ. 1582)

###### Article 1458

The agreement is deemed to have been concluded between the parties as soon as they reach consensus on the subject matter and the price, notwithstanding that the subject matter has not been delivered or that payment has not been made. (Bw. 1340, 1474, 1513; Rv. 102; Civ. 1583)

###### Article 1459

The ownership rights over the assets sold do not transfer to the buyer until after delivery takes place in accordance to the provisions of articles 612, 613 and 616. (Ov.26; Bw. 584, 1475, 1686; Rv. 526; Civ. 1583)

###### Article 1460

If the asset sold consists of determined goods, it falls under the liability of the buyer from the time of purchase, notwithstanding that delivery has not yet taken place; and the seller

plaats gehad; en heft de verkoper het regt om den prijs te vorderen (Bw. 1237, 1266, 1444, 1462, 1481, 1513, 1545; Civ. 1138, 1624).

**Artikel 1461**

In geval goederen niet bij den hoop, maar bij het gewigt, het getal of de maat, verkocht zijn, blijven voor rekening van den verkoper, tot dat dezelve gewogen, geteld of gemeten zijn (Civ. 1585).

**Artikel 1462**

Indien, daarentegen, de goederen bij den hoop verkocht zijn, zijn dezelve voor rekening van den kooper, alhoewel dezelve nog niet gewogen, geteld of gemeten mogten zijn (Bw. 1460; Civ. 1568).

**Artikel 1463**

Koop en verkoop op de proef aangegaan, of van goederen die men gewoon is vooraf te proeven, wordt altijd voorondersteld, onder eene opschortende voorwaarde te hebben plaats gehad (Bw. 1263v.; Civ. 1587v).

**Artikel 1464**

Indien de koop met het geven van eene handgift of eenen godspenning is gesloten, kan geene der partijen van dien koop afzien, het zij door het laten behouden, het zij door het teruggeven, van de handgift of den godspenning (Bw. 1338, 1488; Civ. 1590).

**Artikel 1465**

De koopprijs moet door de partijen bepaald worden.

Dezelve kan echter aande begrooting van eenen derde worden overgelaten.

Indien die derde de begrooting niet wil of niet kan doen, heeft er geen koop plaats (Bw. 1458, 1634; Civ. 1591v).

**Artikel 1466**

De kosten der acten van koop en verkoop, en andere bijkomende onkosten, komen ten laste van den kooper, indien het tegendeel niet bedongen is (Bw. 1395, 1476; Civ. 1593; Overschr. 10; R. v. Overschr. 13).

**Artikel 1467**

Tusschen echtgenooten kan geen koop of verkoop plaats hebben, dan in de drie volgende gevallen:

1o. wanneer een der echtgenootenaan den anderen van wien hij geregteeljk gescheiden is goederen overdraagt, tot voldoening van hetgeen aan denzelven naar regten toekomt (Bw. 186v., 243);

2o. wanneer de overdragt die de man doet aan zijne vrouw, zelfs van welke hij niet gescheiden is, eenige wettige oorzaak heeft, als daar is tot wederbelegging van hare

dan penjual berhak menuntut harganya.

**Pasal 1461**

Jika barang dijual bukan menurut tumpukan melainkan menurut berat, jumlah dan ukuran, maka barang itu tetap menjadi tanggungan penjual sampai ditimbang, dihitung atau diukur.

**Pasal 1462**

Sebaliknya jika barang itu dijual menurut tumpukan, maka barang itu menjadi tanggungan pembeli, meskipun belum ditimbang, dihitung atau diukur.

**Pasal 1463**

Jual beli yang dilakukan dengan percobaan atau atas barang yang biasanya dicoba terlebih dahulu, selalu dianggap telah dilakukan dengan syarat tangguh.

**Pasal 1464**

Jika pembelian dilakukan dengan memberi uang panjar, maka salah satu pihak tak dapat membatalkan pembelian itu dengan menyuruh memiliki atau mengembalikan uang panjarnya.

**Pasal 1465**

Harga beli harus ditetapkan oleh kedua belah pihak.

Namun penaksirannya dapat diserahkan kepada pihak ketiga.

Jika pihak ketiga itu tidak suka atau tidak mampu membuat taksiran, maka tidaklah terjadi suatu pembelian.

**Pasal 1466**

Biaya akta jual beli dan biaya tambahan lain dipikul oleh pembeli kecuali kalau diperjanjikan sebaliknya.

**Pasal 1467**

Antara suami istri tidak dapat terjadi jual beli, kecuali dalam tiga hal berikut:

1. jika seorang suami atau istri menyerahkan barang-barang kepada istri atau suaminya, yang telah dipisahkan oleh Pengadilan, untuk memenuhi hak istri atau suaminya itu menurut hukum;

2. jika penyerahan dilakukan oleh seorang suami kepada istrinya berdasarkan alasan yang sah, misalnya untuk mengembalikan barang si istri yang telah dijual atau uang si istri, sekedar barang atau uang tersebut

is entitled to demand the purchase price. (Bw.1237, 1266, 1444, 1462, 1481, 1513, 1545; Civ.1138, 1624)

**Article 1461**

In the event that assets are not sold by quantity, but according to weight, number or size, such assets remains the liability of the seller until they are weighed, counted or measured. (Civ. 1585)

**Article 1462**

If, however, the assets are sold by quantity, these shall be the liability of the buyer, notwithstanding that the assets have not been weighed, counted or measured. (Bw. 1460; civ. 1568)

**Article 1463**

Sale and purchase by trial, or of assets that are commonly tried beforehand, is always presumed to have taken place pursuant to a condition precedent. (Bw. 1263v.; civ. 1587v.)

**Article 1464**

If the sale has been executed with the payment of a deposit, none of the parties can annul the sale by retaining or returning the deposit. (Bw. 1338, 1488; Civ. 1590)

**Article 1465**

The sale price must be determined by the parties.

The valuation, however, may be delegated to a third party.

If the third party is unwilling or unable to do so, then no sale takes place. (Bw. 1458, 1634; Civ. 1591v.)

**Article 1466**

The expenses incurred in relation to the sale and purchase deed and other additional costs are borne by the buyer, unless otherwise agreed. (Bw. 1395, 1476; Civ. 1593; Overscr. 10; R.v. Overschr.13)

**Article 1467**

No sale or purchase is take place between spouses, with the exception of in the three following instances:

1. where one of the spouses transfers the assets to the other spouse from whom he or she has been legally divorced, in order to provide the spouse with that which he or she is entitled to in accordance with the law. (Bw. 186v., 243)

2. where the transfer of asset was carried out by the husband to his wife based on valid reasons, for example to return the property of the wife that has been sold or a sum of money

vervreemde goederen, of van penningen die haar toebehooren, indien namelijk die goederen of die penningen van den gemeenschap zijn uitgesloten (Bw. 105, 124, 139v., 153, 195);

3o. in geval de vrouw aan haren man goederen overdraagt tot betaling eener som, welke zij hem als huwelijksgoed heeft beloofd, voor zoo ver die goederen van de gemeenschap zijn uitgesloten (Bw. 139);

behoudens echter, in deze drie gevallen, de regten der erfgenamen van de handelende partijen, wanneer eene van laatstgenoemde alzo eenig zijdelingsch voordeel mogt hebben bekomen (Bw. 105, 140, 183, 309, 393, 425, 452, 481, 985, 1678; Rv. 507; Civ. 1595).

#### Artikel 1468

Regters, leden van het openbaar ministerie, griffiers, advocaten, procureurs, deurwaarders en notarissen mogen door overdracht geene eigenaars worden van regten en regtsvorderingen, waarover gedingen aanhangig zijn voor den raad van justitie, onder wiens regtsgebied zij hunne bedieningen uitoefenen, op straffe van nietigheid, en vergoeding van kosten, schaden en interessen (Bw. 1243v., 1554; Civ. 1597).

#### Artikel 1469

Openbare ambtenaren mogen, op dezelfde straf, door henzelven of voor tusschenkomende personen, geene zaken koopen die door hen of te hunnen overstaan verkocht worden (Bw. 184, 911v., 1454; Civ. 1596).

Voor zoo veel roerende goederen betreft, zal de Gouverneur-generaal de bevoegdheid hebben om, in het algemeen belang, zoodanige ambtenaren, als hij geraden zal achten, van het vorenstaande verbod te ontheffen.

Ook zal hij in bijzondere gevallen, doch alleen in het belang der verkoopers, aan de bij dit art. bedoelde ambtenaren verlof kunnen geven tot het aankopen van onroerende goederen, welke te hunnen overstaan worden verkocht. (Weesk. 3).

#### Artikel 1470

Insgelijks mogen, op dezelfde straffen, door henzelven of door tusschenkomende personen, bij onderhandschen verkoop geene koopers worden:

lasthebbers, va zaken met welke verkoop zij belast waren;

bewindvoerders, van zaken aan den lande en aan openbare instellingen toebehoorende, welke aan hunne zorg en beheer zijn toevertrouwd.

Het blijft echter aan den Gouverneur-generaal voorbehouden om aan openbare bewindvoerders vrijstelling van dit verbod te

dikecualikan dari persatuan;

3. jika istri menyerahkan barang kepada suaminya untuk melunasi jumlah uang yang telah ia janjikan kepada suaminya itu sebagai harta perkawinan, sekedar barang itu dikecualikan dari persatuan.

Namun ketiga hal ini tidak mengurangi hak para ahli waris pihak-pihak yang melakukan perbuatan, bila salah satu pihak telah memperoleh keuntungan secara tidak langsung.

#### Pasal 1468

Para Hakim, Jaksa, Panitera, Advokat, Pengacara, Juru Sita dan Notaris tidak boleh atas dasar penyerahan menjadi pemilik hak dan tuntutan yang menjadi pokok perkara yang sedang ditangani oleh Pengadilan Negeri yang dalam wilayahnya mereka melakukan pekerjaan, atas ancaman kebatalan serta penggantian biaya, kerugian dan bunga.

#### Pasal 1469

Atas ancaman yang sama, para pegawai yang memangku suatu jabatan umum tidak boleh membeli barang-barang yang dijual oleh atau di hadapan mereka, untuk dirinya sendiri atau untuk orang lain.

Sekedar mengenai barang bergerak jika dianggap perlu untuk kepentingan umum, pemerintah berkuasa membebaskan pegawai-pegawai tersebut dari larangan tersebut.

Demikian pula dalam hal-hal luar biasa, tetapi untuk kepentingan para penjual, pemerintah boleh memberikan izin kepada pegawai-pegawai termaksud dalam pasal ini untuk membeli barang-barang tak bergerak yang dijual di hadapan mereka.

#### Pasal 1470

Begitu pula atas ancaman yang sama, tidaklah boleh menjadi pembeli pada penjualan di bawah tangan, baik pembelian itu dilakukan oleh mereka sendiri maupun melalui perantara:

para kuasa, sejauh mengenai barang-barang yang dikuasakan kepada mereka untuk dijual;

para pengurus, sejauh mengenai benda milik negara dan milik badan-badan umum yang dipercayakan kepada pemeliharaan dan pengurusan mereka.

Namun pemerintah leluasa untuk memberikan kebebasan dari larangan itu kepada para

she owned, insofar as such properties are not part of the joint marital assets. (Bw.105, 124, 139v., 153, 195)

3. where a wife transfers the assets to her husband in respect of the payment of a sum of money she promised as a dowry, to the extent these assets are not part of the joint marital assets. (Bw.139)

However these three instances do not prejudice the rights of the heirs of the parties involved, if one of the latter has indirectly benefited. (Bw. 105, 140, 183, 309, 393, 425, 452, 481, 985, 1678; Rv. 507; Civ. 1595)

#### Article 1468

Judges, members of the prosecution counsel, court clerks, attorneys, litigators, court bailiffs and notaries is not be entitled to rights and legal claims in respect of which lawsuits are still pending at the court of justice in whose legal jurisdiction they are serving; breach of this provision results in nullification and compensation of costs, damages and interest. (Bw. 1243v., 1554; Civ. 1597).

#### Article 1469

Public officials may not, on their own behalf or on behalf of other individuals, purchase assets which are sold by them or in their presence, and breach of this provision is result in the same punishment being imposed. (Bw. 1243v., 1554; Civ. 1597)

With regard to movable assets, the Government has the authority to, where deemed necessary for public interest, release the officials from such prohibition.

The Government may also in extraordinary circumstances, provided that it is in the interest of the sellers, grant permission to the officials as mentioned in this article to purchase the immovable assets which are sold in their presence. (Weesk.3)

#### Article 1470

The same punishment is also apply to the following or other individuals, who is not act as buyers in a private sale:

curators of assets, the sale of which they have been assigned with;

managers of assets belonging to the state and public, which have been assigned to their care and management.

It is however be at the discretion of the Government to grant release of this prohibition to the public managers.

The guardians may buy the immovable assets

verleenen.

De voogden kunnen de onroerende goederen, aan hunne pupillen toe behoorende, koopen, op de wijze bij art. 399 bepaald (Bw. 351, 400, 452, 1243, 1454, 1792v., 1800; Civ. 1596; Weesk. 7).

#### Artikel 1471

Koop en verkoop van eens anders goed is nietig, en kan tegen den verkoper grond opleveren tot vergoeding van kosten, schaden en interessen, indien de koper niet geweten heeft dat de zaak aan een ander toebehoorde (Bw. 582, 966, 1180, 1316, 1363, 1384, 1493v., 1496v., 1499, 1523, 1717, 1961, 1977; Civ. 1599).

#### Artikel 1472

Indien, op het oogenblik der verkooping, het verkochte goed geheelig mogt vergaan zijn, is de koop nietig.

Bijaldien slechts een gedeelte daarvan vergaan is, staat het aan den koper vrij om of den koop te laten varen, of het behouden gebleven gedeelte te vorderen, en den koopprijs daarvoor bij vergelijkende waardering te doen bepalen (Bw. 1275, 1320-3o, 1338, 1444; Civ. 1601).

### TWEEDE AFDEELING

#### Van de verplichtingen van den verkoper

##### Artikel 1473

De verkoper is gehouden om duidelijk uit t drukken waartoe hij zich verbindt; alle duistere en dubbelzinnige bedingen worden te zijnen nadeele uitgelegd (Bw. 1342v., 1349; Civ. 1602).

##### Artikel 1474

Hij heeft twee hoofdverplichtingen, namelijk om de verkochte zaak te leveren, en dezelve te vrijwaren (Bw. 1235, 1475v., 1491v.; Civ. 1603).

##### Artikel 1475

De levering is eene overdragt van het verkochte goed in de magt en het bezit van den koper (Bw. 612v., 1459; Civ. 1604).

##### Artikel 1476

De kosten der levering zijn ten laste van den verkoper, en die der weghaling ten laste van den koper, zoo niet het tegendeel bedongen is (Bw. 1495, 1466; Civ. 1608).

##### Artikel 1477

De levering moet geschieden ter plaatse waar het verkochte goed zich op het tijdstip der verkooping bevond, indien daaromtrent geene andere overeenkomst getroffen is (Bw. 1338, 1393, 1412; Civ. 1609).

##### Artikel 1478

pengurus umum.

Semua wali dapat membeli barang-barang tak bergerak kepunyaan anak-anak yang berada di bawah perwalian mereka, dengan cara yang ditentukan dalam Pasal 399.

#### Pasal 1471

Jual beli atas barang orang lain adalah batal dan dapat memberikan dasar kepada pembeli untuk menuntut penggantian biaya, kerugian dan bunga, jika ia tidak mengetahui bahwa barang itu kepunyaan orang lain.

#### Pasal 1472

Jika ada saat penjualan, barang yang dijual telah musnah sama sekali, maka pembelian adalah batal.

Jika yang musnah hanya sebagian saja, maka pembeli leluasa untuk membatalkan pembelian atau menuntut bagian yang masih ada serta menyuruh menetapkan harganya menurut penilaian yang seimbang.

### BAGIAN 2

#### Kewajiban-kewajiban Penjual

##### Pasal 1473

Penjual wajib menyatakan dengan jelas, untuk apa ia mengikatkan dirinya, janji yang tidak jelas dan dapat diartikan dalam berbagai pengertian, harus ditafsirkan untuk kerugiannya.

##### Pasal 1474

Penjual mempunyai dua kewajiban utama, yaitu menyerahkan barangnya dan menanggungnya.

##### Pasal 1475

Penyerahan ialah pemindahan barang yang telah dijual ke dalam kekuasaan dan hak milik si pembeli.

##### Pasal 1476

Biaya penyerahan dipikul oleh penjual, sedangkan biaya pengambilan dipikul oleh pembeli, kecuali kalau diperjanjikan sebaliknya.

##### Pasal 1477

Penyerahan harus dilakukan di tempat barang yang dijual itu berada pada waktu penjualan, jika tentang hal itu tidak diadakan persetujuan lain.

##### Pasal 1478

belonging to their wards, in the manner stipulated in article 399. (Bw. 351, 400, 452, 1243, 1454, 1792v., 1800; Civ. 1596; Weesk.7)

#### Article 1471

The sale and purchase of another person's assets is void, and may provide grounds for the buyer to claim for compensation of costs, damages and interest, if the buyer was unaware that the assets were owned by somebody else. (Bw. 582, 966, 1180, 1316, 1363, 1384, 1493v., 1496v., 1499, 1523, 1717, 1961, 1977; Civ. 1599)

#### Article 1472

If, at the time of the sale, the assets sold are entirely destroyed, the sale is void.

If, however, only parts thereof are destroyed, the buyer is entitled to rescind the sale, or claim the remaining part, and to instruct determine the sale price thereof based on proportionate appraisal. (Bw. 1275, 1320-3, 1338, 1444; Civ. 1601)

### Section 2

#### Concerning the obligations of the seller

##### Article 1473

The seller is required to clearly express his commitments; all vague and ambiguous stipulations are to be interpreted to his detriment. (Bw. 1342v., 1349; Civ. 1602)

##### Article 1474

He is have two main obligations; to deliver the sold assets and to safeguard them. (Bw. 1235, 1475v., 1491v.; Civ. 1603)

##### Article 1475

Delivery is a transfer of the assets sold into the possession and ownership of the buyer. (Bw. 612v., 1459; Civ. 1604)

##### Article 1476

The costs of the delivery are borne by the seller, and the pick-up costs are borne by the buyer, unless otherwise agreed. (Bw. 1495, 1466; Civ. 1608)

##### Article 1477

Delivery must take place at the location where the sold goods are located at the time of the sale, unless otherwise agreed. (Bw. 1338, 1393, 1412; Civ. 1609)

##### Article 1478



De verkoper is niet verplicht het goed te leveren, indien de koper den koopprijs niet betaalt, en de verkoper hem geen uitstel van betaling heeft toegestaan (Bw. 1139-3o, 1144, 1182, 1390, 1514; Civ. 1612).

**Artikel 1479**

Ingeotr. S. 1906-348.

**Artikel 1480**

Indien de levering door de nalatigheid des verkoopers achterwege blijft, kan de koper vernietig van den koop vorderen, overeenkomstig de bepalingen van artikel 1266 en 1267 (Bw. 1236, 1243, 1517; Civ. 1610).

**Artikel 1481**

Het goed moet geloverd worden in den staat waarin hetzelve zich op het oogenblik van den verkoop bevindt.

Van dien dag af aan, behooren alle vruchten aan den koper (Bw. 500v., 571, 963, 1235, 1237, 1243, 1391, 1460; Civ. 1614).

**Artikel 1482**

De verplichting om eene zaak te leveren bevat al wat daartoe behoort en tot derzelver bestendig gebruik bestemd is, mitsgaders de bewijzen van eigendom, indien die aanwezig zijn (Bw. 507, 584, 588, 612v., 1235v., 1338v., 1481, 1533; Civ. 1615).

**Artikel 1483**

De verkoper is verplicht het verkochte te leveren in deszelfs geheel omvang, zoo als het in de overeenkomst uitgedrukt wordt, onder de navolgende wijzigingen (Civ. 1616).

**Artikel 1484**

Indien de verkoop van een onroerend goed geschied is met vermelding van deszelfs uitgetrektheid of inhoud, tegen bepaling van eenen zekeren prijs voor de maat, is de verkoper gehouden om de hoeveelheid, bij de overeenkomst uitgedrukt, te leveren; en indien hem dit onmogelijk is, of de koper zulks niet vordert, is de verkoper verplicht zich met eene everendige vermindering van prijs te vergenoegen (Bw. 1489, 1501, 1588; Civ. 1617).

**Artikel 1485**

Indien, daarentegen, in het geval hij het vorige art. vermeld, het onroerend goed eenen grooteren omvang bevat, dan in de overeenkomst uitgedrukt is, heeft de koper de keus om of den prijs in evenrigheid te verhoogen, of van den koop af te zien, indien namelijk het meerdere een twintigste gedeelte belooft boven den omvang, bij de overeenkomst uitgedrukt (Bw. 1489; Civ. 1618).

**Artikel 1486**

In alle andere gevallen, het zij een zeker bepaald voorwerp verkocht zij, het zij de

Penjual tidak wajib menyerahkan barang yang bersangkutan, jika pembeli belum membayar harganya sedangkan penjual tidak mengizinkan penundaan pembayaran kepadanya.

**Pasal 1479**

Dihapus dengan S. 1906-348.

**Pasal 1480**

Jika penyerahan tidak dapat dilaksanakan karena kelalaian penjual, maka pembeli dapat menuntut pembatalan pembelian menurut ketentuan-ketentuan Pasal 1266 dan 1267.

**Pasal 1481**

Barang yang bersangkutan harus diserahkan dalam keadaan seperti pada waktu penjualan.

Sejak saat penyerahan, segala hasil menjadi kepunyaan pembeli.

**Pasal 1482**

Kewajiban menyerahkan suatu barang meliputi segala sesuatu yang menjadi perlengkapannya dan dimaksudkan bagi pemakaiannya yang tetap, beserta surat bukti milik jika ada.

**Pasal 1483**

Penjual wajib menyerahkan barang yang dijual dalam keadaan utuh, sebagaimana dinyatakan dalam persetujuan, dengan perubahan-perubahan sebagai berikut.

**Pasal 1484**

Jika penjualan sebuah barang tak bergerak dilakukan dengan menyebutkan luas atau isinya dan hartanya ditentukan menurut ukurannya, maka penjual wajib menyerahkan jumlah yang dinyatakan dalam persetujuan; dan jika ia tidak mampu melakukannya atau pembeli tidak menuntunya maka penjual harus bersedia menerima pengurangan harga menurut perimbangan.

**Pasal 1485**

Sebaliknya, jika dalam hal yang disebutkan dalam pasal yang lalu barang tak bergerak itu ternyata lebih luas daripada yang dinyatakan dalam persetujuan, maka pembeli boleh memilih untuk menambah harganya menurut perbandingan atau untuk membatalkan pembelian itu, bila kelebihan itu mencapai seperdua puluh dari luas yang dinyatakan dalam persetujuan.

**Pasal 1486**

Dalam hal lain, baik jika yang dijual itu adalah barang tertentu maupun jika penjualan itu

The seller is not obligated to deliver the assets, if the buyer has not paid the purchase price and if the seller has not granted him an extension of the period for payment. (Bw. 1139-3, 1144, 1182, 1390, 1514; Civ. 1612)

**Article 1479**

Revoked by S. 1906-348.

**Article 1480**

If the delivery cannot take place due to the negligence of the seller, the buyer may demand nullification of the sale in accordance with the provisions of article 1266 and 1267. (Bw. 12136, 1243, 1517; Civ. 1610)

**Article 1481**

The assets shall be delivered in the condition that they are in at the time of the sale. All gains belong to the buyer with effect from that date. (Bw. 500v., 571. 963, 1235, 1237, 1243, 1391, 1460; Civ. 1614)

**Article 1482**

The obligation to deliver assets is include anything which is attached thereto and which is intended for the owner's permanent use, including evidence of ownership, if such exists. (Bw. 507, 584, 588, 612v., 1235v., 1338v., 1481, 1533; Civ. 1615)

**Article 1483**

The seller must deliver that which is sold in its entirety, as stipulated in the agreement, subject \*394 to amendments hereinafter mentioned. (Civ. 1616).

**Article 1484**

If the sale of immovable assets has taken place and stipulations have been made regarding the extent thereof or contents which are further stipulated to be subject to a certain price for that measurement, the seller shall be obligated to deliver the amount stipulated in the agreement; and if he is unable to do so, or if the buyer does not demand such, the seller shall be obligated to accept with a proportionate reduction of the price. (Bw. 1489, 1501, 1588; Civ. 1617)

**Article 1485**

If, however, in the circumstances referred to in the previous article, the size of the immovable assets is greater than stipulated in the agreement, the buyer is have the option to either increase the price proportionately, or to cancel the sale, if the excess exceeds one twentieth of the size stipulated in the agreement. (Bw.1489; Civ.1618)

**Article 1486**

In all other circumstances, whether regarding the sale of a certain article, or a sale which

verkoop afgescheidene en afzonderlijke erven tot onderwerp hebbe, het zij dezelve beginne met de opgave der maat, of met de aanduiding van het verkochte goed, gevolgd van de opgave der maat, levert de vermelding dezer maat ten behoeve van den verkooper geen grond op tot eenige vermeerdering van prijs voor het meerdere der maat, noch ten behoeve van den kooper tot eenige vermindering van prijs voor het mindere der maat, dan voor zoo verre het onderscheid tusschen de werkelijke maat, en die welke in de overeenkomst is uitgedrukt, een twintigste meer of minder bedraagt, berekend naar de waarde van het geheel der verkochte voorwerpen, ten zij het tegendeel mogt bedongen zijn (Bw. 1484v.; Civ. 1619).

#### Artikel 1487

Indien er, volgens het voorgaande art., grond bestaat tot verhooging van den koopprijs voor het meerdere der maat, heeft de kooper de keus om van den koop af te zien, of den verhoogden koopprijs te betalen, en zulks met de interessen, in geval hij het onroerend goed gehouden heeft (Bw. 1481, 1515; Civ. 1620).

#### Artikel 1488

In alle gevallen waarin de kooper het regt heeft om vanden koop af te zien, is de verkooper gehouden hem, behalve den koopprijs, indien hij denzelven ontvangen heeft, de kosten, op den koop en de levering gevallen, terug te geven, voor zoo verre hij die volgens overeenkomst mogt hebben betaald (Bw. 1464, 1466, 1473, 1476, 1480, 1485v.; Civ. 1621).

#### Artikel 1489

De regtsvordering tot aanvulling van den koopprijs, van de zijde des verkoopers, en die tot vermindering van den prijs, of tot vernietiging van den koop, van den kant des koopers, moeten aangelegd worden binnen den tijd van een jaar, te rekenen van den dag waarop de levering is geschied; zullende, bij gebreke van dien, deze regtsvorderingen vervallen zijn (Bw. 1454, 1484v., 1490; Civ. 1622).

#### Artikel 1490

Indien twee erven bij dezelfde overeenkomst en gezamenlijk voor eenen prijs verkocht zijn, met opgave van de hoegrootheid van ieder, en er bevonden wordt dat het eene meer en het andere minder omvang heeft, wordt dit geschil tot het vereischte beloop bij wege van vergelijking vereffend, en heeft de vordering, het zij tot aanvulling, het zij tot vermindering van den koopprijs, niet verder plaats, dan overeenkomstig de hierboven vastgestelde regelen (Bw. 1484v.; Civ. 1623).

#### Artikel 1491

De vrijwaring, waartoe de verkooper jegens den kooper gehouden is, heeft twee strekkingen, namelijk vooreerst, het rustig en vreedzaam bezit van de verkochte zaak; ten tweede, de verborgene gebreken dier zaak, of de zoodanige die aanleiding geven tot vernietiging van den koop (Bw. 1084, 1208,

adalah mengenai pekarangan yang terbatas dan terpisah satu sama lain, ataupun jika penjualan itu mengenai suatu barang yang dari semula telah disebutkan ukurannya atau yang keterangan tentang ukurannya akan menyusul, maka penyebutan ukuran itu tidak dapat menjadi alasan bagi penjual untuk menambah harga untuk apa yang melebihi ukuran itu, pula tidak dapat menjadi alasan bagi pembeli untuk mengurangi harga untuk apa yang kurang dari ukuran itu kecuali bila selisih antara ukuran yang sebenarnya dan ukuran yang dinyatakan dalam persetujuan ada seperdua puluh, dihitung menurut harga seluruh barang yang dijual kecuali kalau dijanjikan sebaliknya.

#### Pasal 1487

Jika menurut pasal yang lalu ada alasan untuk menaikkan harga untuk kelebihan dari ukuran, maka pembeli boleh memilih untuk membatalkan pembelian, atau untuk membayar harga yang telah dinaikkan serta bunga bila ia telah memegang barang yang tak bergerak itu.

#### Pasal 1488

Dalam hal pembeli membatalkan pembelian penjual wajib mengembalikan harga barang, jika itu telah diterima olehnya dan juga biaya yang telah dikeluarkan untuk melakukan pembelian dan penyerahan sejauh pembeli telah membayarnya menurut persetujuan.

#### Pasal 1489

Tuntutan dari pihak penjual untuk memperoleh penambahan uang harga penjualan dan tuntutan dari pihak pembeli untuk memperoleh pengurangan uang harga pembelian atau pembatalan pembelian, harus diajukan dalam waktu satu tahun, terhitung mulai dari hari dilakukannya penyerahan; jika tidak, maka tuntutan itu gugur.

#### Pasal 1490

Jika dua bidang pekarangan dijual bersama-sama dalam satu persetujuan dengan suatu harga dan luas masing-masing disebut tetapi yang satu ternyata lebih luas daripada yang lain, maka selisih ini dihapus dengan cara memperjempakan keduanya sampai jumlah yang diperlukan, dan tuntutan untuk penambahan atau untuk pengurangan tidak boleh diajukan selain menurut aturan-aturan yang ditentukan di atas.

#### Pasal 1491

Penanggungan yang menjadi kewajiban penjual terhadap pembeli, adalah untuk menjamin dua hal, yaitu:

pertama, penguasaan barang yang dijual itu

concerns separate and specific plots of land and which states the size or describes the assets sold, followed by the statement of size, the statement of the size is not provide grounds for the seller to increase the price in respect of the increase in size, nor is it provide the buyer with grounds for any reduction in the price if there is a reduction in size, other than to the extent that the difference between the actual size and the one stated in the agreement, shall be approximately one twentieth, as computed according to the value of the entire sold assets, unless otherwise stipulated. (Bw.1484v.; Civ. 1619)

#### Article 1487

In the event that there are grounds for increasing of the sale price in respect of the increase in size in accordance with the previous article, the buyer is have the option to cancel the sale or pay the increased sale price including interest, if he has retained the immovable assets. (Bw. 1481, 1515; Civ.1620)

#### Article 1488

In all circumstances in which the buyer has the right to cancel the sale, the seller shall be bound to, in addition to the sale price, if he has received such, return the costs incurred in the sale and delivery, to the extent that he has paid such in accordance with the agreement. (Bw.1454, 1484v., 1490; Civ.1622)

#### Article 1489

The seller's legal entitlement to supplement the sale price, and the buyer's legal claim for reduction of the price or cancellation of the sale, shall be filed within a period of one year effective from the day on which delivery took place; failure to comply with such time period is cause these legal claims to lapse. (Bw. 1454, 1484v., 1490; Civ. 1622)

#### Article 1490

In the event that two plots of land in the same agreement are sold together for one price and the size of each is stipulated and it appears that one is bigger than the other, the difference shall be settled by \*395 reconciling the amounts until the required amount has been reached, and the claim either for an increase in or reduction of the sale price is no longer proceed, unless in accordance with the rules mentioned above.

#### Article 1491

The obligation of the seller to the buyer to provide a warranty, ensures the following two matters, firstly, the safe and peaceful ownership of the assets sold; secondly, the security against any hidden defects in the assets, or those hidden defects which may cause cancellation of the sale. (Bw. 1084, 1208,

1474v., 1492v., 1504v., 1534v., 1990; Rv. 70v.; Civ. 1625).

secara aman dan tenteram;

1474v., 1492v., 1504v., 1534v., 1990; Rv.70v.;Civ.1625)

kedua, tiadanya cacat yang tersembunyi pada barang tersebut, atau yang sedemikian rupa sehingga menimbulkan alasan untuk pembatalan pembelian.

#### Artikel 1492

Hoezeer bij den verkooper geen beding omtrent de vrijwaring gemaakt zij, is de verkooper van regtswege verplicht den kooper te waarborgen voor de uitwinning, welke deze op het geheele verkochte goed, of op een gedeelte daarvan, komt te lijden, of wegens de lasten welke men beweert op dat goed te hebben, en die bij het aangaan van den koop niet opgegeven zijn (Bw. 1208, 1339, 1474, 1496v., 1500v., 1544; Rv. 580-1o; Sw. 266; Civ. 1626).

#### Artikel 1493

Partijen kunnen, bij bijzondere overeenkomsten deze door de wet opgelegde verplichting uitbreken of inkorten; zij kunnen zelfs overeenkomen dat de verkooper tot geene vrijwaring hoegenaamd zal gehouden zijn (Bw. 1249, 1338, 1473, 1506, 1534; Civ. 1627).

#### Artikel 1494

Alhoewel bedongen moge zijn dat de verkooper tot geene vrijwaring zal gehouden zijn, blijft hij nogtans aansprakelijk voor de zoodanige welke uit eene daad, door hem zelve verrigt, voortspruit; alle hiermede strijdende overeenkomsten zijn nietig (AB. 23; Bw. 1534; Sw. 266; Civ. 1628).

#### Artikel 1495

De verkooper is, bij hetzelfde beding, in geval van uitwinning, gehouden den koopprijs terug te geven, ten ware de kooper, ten tijd van den koop, het gevaar van uitwinningen mogt bekend hebben, of de zaak op eigen bate en schade mogt hebben gekocht (Bw. 1493, 1496-1o, 1505, 1774; Civ. 1629).

#### Artikel 1496

Indien vrijwaring beloofd, of dienaangaande niets is bedongen geworden, heeft de kooper, in geval van uitwinning, het regt, om van den verkooper terug te vorderen:

1o. de teruggave van den koopprijs (Bw. 1495, 1497);

2o. de teruggave der vruchten, in geal hij verplicht is die aan den uitwinnenden eigenaar uit te keeren (Bw. 575v);

3o. de kosten op den eisch van den kooper tot vrijwaring gevallen, alsmede den kosten door den oorspronkelijken eischer gemaakt (Bw. 1503; Rv. 58);

#### Pasal 1492

Meskipun pada waktu penjualan dilakukan tidak dibuat janji tentang penanggungan, penjual demi hukum wajib menanggung pembeli terhadap tuntutan hak melalui hukum untuk menyerahkan seluruh atau sebagian barang yang dijual itu kepada pihak ketiga, atau terhadap beban yang menurut keterangan pihak ketiga dimilikinya atas barang tersebut tetapi tidak diberitahukan sewaktu pembelian dilakukan.

#### Pasal 1493

Kedua belah pihak, dengan persetujuan-persetujuan istimewa boleh memperluas atau mengurangi kewajiban yang ditetapkan oleh undang-undang ini dan bahkan mereka boleh mengadakan persetujuan bahwa penjual tidak wajib menanggung sesuatu apa pun.

#### Pasal 1494

Meskipun telah diperjanjikan bahwa penjual tidak akan menanggung sesuatu apa pun, ia tetap bertanggung jawab atas akibat dari suatu perbuatan yang dilakukannya, segala persetujuan yang bertentangan dengan ini adalah batal.

#### Pasal 1495

Dalam hal ada janji yang sama, jika terjadi penuntutan hak melalui hukum untuk menyerahkan barang yang dijual kepada seseorang, maka penjual wajib mengembalikan uang harga pembelian, kecuali bila pembeli sewaktu pembelian diadakan telah mengetahui adanya penghukuman untuk menyerahkan barang yang dibelinya itu, atau membeli barang itu dengan menyatakan akan memikul sendiri untung ruginya.

#### Pasal 1496

Jika dijanjikan penanggungan atau jika tidak dijanjikan apa-apa, maka pembeli dalam hal adanya tuntutan hak melalui hukum untuk menyerahkan barang yang dibelinya kepada seseorang, berhak menuntut kembali dari penjual:

1. pengembalian uang harga pembelian;
2. pengembalian hasil, jika ia wajib menyerahkan hasil itu kepada pemilik yang melakukan tuntutan itu;
3. biaya yang dikeluarkan sehubungan dengan gugatan pembeli untuk ditanggung, begitu pula biaya yang telah dikeluarkan oleh

#### Article 1492

Notwithstanding that no stipulations have been made regarding the warranty at the time of sale, the seller shall be legally obligated to indemnify the buyer against dispossession which may be enforced against the entire sold assets or part thereof, or against the encumbrances which one claims to have on such assets, and which have not been disclosed at the time of the purchase. (Bw. 1208, 1339, 1474, 1496v., 1500v., 1544; Rv.580-1; Sw. 266; Civ. 1626)

#### Article 1493

The parties may, pursuant to specific agreements increase or reduce the obligations stipulated by law; they may even agree that the seller is not be bound by any kind of warranty. (Bw. 1249, 1338, 1473, 1506, 1534; Civ. 1627)

#### Article 1494

Notwithstanding that it has been stipulated that the seller is not be bound to provide a warranty, he is remain liable for the consequences of any acts committed by him; all agreements to the contrary shall be void. (AB.23; Bw.1534; Sw.266; Civ. 1628)

#### Article 1495

The seller is, pursuant to the same stipulation, in the event of dispossession, be obliged to return the consideration for the sale, unless the buyer, at the time of the sale, was aware of the danger of dispossession or purchased the assets at his own risk. (Bw.1493, 1496-1, 1505, 1774; Civ.1629)

#### Article 1496

If the warranty has been provided or if nothing has been stipulated, the buyer shall be entitled, in the event of dispossession, to claim the following from the seller:

1. the return of the sale consideration; (Bw. 1495, 1497)
2. the return of the proceeds, in the event he is obligated to return those to the owner carrying out dispossession; (Bw. 575v.)
3. the costs incurred by the buyer in filing the claim, as well as the costs incurred by the original claimant; (Bw. 1503; Rv. 58)
4. the compensation of costs, damages and interest, including the legal costs incurred in the sale and delivery, to the extent that the buyer has paid such. (Bw.1208, 1243, 1246, 1466, 1476, 1488v., 1498v., 1508v.; Rv.70v.; Civ.1630)

4o. de vergoeding van kosten, schaden en interessen, mitsgaders de geregtelijke kosten op den kop en de levering gevallen, voor zoo verre de kooper die mogt hebben betaald (Bw. 1208, 1243, 1246, 1466, 1476, 1488v., 1498v., 1508v.; Rv. 70v.; Civ. 1630).

#### Artikel 1497

Indien op het oogenblik der uitwinning het verkochte goed bevonden wordt in waarde verminderd, of aanmerkelijk vervallen te zijn, het zij door de nalatigheid van den kooper, het zij door overmagt, is de verkooper niettemin gehouden den geheelen koopprijs terug te geven.

Doch indien de kooper voordeel heeft genoten van de door hem toegebrachte schaden, heeft de verkooper de bevoegdheid om eene met dat voordeel gelijkstaande som van den koopprijs af te trekken (Bw. 1207; Civ. 1631v).

#### Artikel 1498

Indien het verkochte goed bevonden wordt, op het tijdstip der uitwinning, in waarde te zijn vermeerderd, zelfs zonder toedoen vanden kooper, is de verkooper verplicht aan dezen te betalen hetgeen het verkochte goed boven den koopprijs waardig is (Bw. 1207, 1496-4o, 1497; Civ. 1633).

#### Artikel 1499

De verkooper is verplicht aan den kooper terug te geven, of door dengene die de uitwinning gedaan heeft te doen terug geven, al hetgene hij wegens reparaties en nuttige verbeteringen aan het goed heeft uitgeschoten.

Indien de verkooper te kwader trouw eens anders goed verkocht heeft, is hij gehouden aan den kooper alle gemaakte onkosten terug te geven, zelfs de zoodanige welke alleen tot sieraad of vermaak aan het goed besteed zijn (Bw. 575, 579, 581, 1207, 1364, 1471, 1508; Civ. 1634v).

#### Artikel 1500

Indien slechts een gedeelte van het goed uitgewonnen is, en dat gedeelte, met betrekking tot het geheel, zoo aanmerkelijk is, dat de kooper zonder het uitgewonnen gedeelte den koop niet zouder hebben aangegaan, kan hij den koop doen vernietigen, mits hij de regtsvordering daartoe aanlegge binnen een jaar na den dag waarop het vonnis van uitwinning in kracht van gewijsde is gegaan (Bw. 1454, 1511; Civ. 1636).

#### Artikel 1501

Wanneer, in geval van uitwinning van een gedeelte van het verkochte goed, de koop niet vernietigd is, moet de kooper voor het uitgewonnen gedeelte worden schadeloos gesteld, volgens de geschatte waarde welke het goed ten tijde der uitwinning gehad heeft, doch niet naar evenrigheid van den geheelen

penggugat asal;

4. penggantian biaya, kerugian dan bunga serta biaya perkara mengenai pembelian dan penyerahan, sekedar itu telah dibayar oleh pembeli.

#### Pasal 1497

Jika ternyata bahwa pada waktu diadakan penuntutan hak melalui hukum, barang itu telah merosot harganya atau sangat rusak, baik karena kelalaian pembeli maupun karena keadaan memaksa, maka penjual wajib mengembalikan uang harga pembelian seluruhnya.

Tetapi jika pembeli telah mendapat keuntungan karena kerugian yang disebabkan olehnya, maka penjual berhak mengurangi barang-barang tersebut dengan suatu jumlah yang sama dengan keuntungan tersebut.

#### Pasal 1498

Jika ternyata pada waktu diadakan penuntutan hak melalui hukum, barang itu telah bertambah harganya, meskipun tanpa perbuatan pembeli, maka penjual wajib untuk membayar kepada pembeli itu apa yang melebihi uang harga pembelian itu.

#### Pasal 1499

Penjual wajib mengembalikan kepada pembeli atau menyuruh orang yang mengadakan penuntutan hak melalui hukum untuk mengembalikan segala sesuatu yang telah dikeluarkan oleh pembeli untuk pembetulan dan perbaikan yang perlu pada barang yang bersangkutan.

Jika penjual telah menjual barang orang lain dengan itikad buruk, maka ia wajib mengembalikan segala biaya yang telah dikeluarkan pembeli, bahkan juga biaya yang dikeluarkannya semata-mata untuk memindahkan atau mengubah bentuk barangnya.

#### Pasal 1500

Jika hanya sebagian dari barang itu yang dituntut, sedangkan bagian itu, dalam hubungan dengan keseluruhannya adalah sedemikian penting sehingga pembeli tidak akan membeli barang itu, seandainya bagian itu tidak ada, maka ia dapat meminta pembatalan pembeliannya, asal ia memajukan tuntutan untuk itu dalam satu tahun setelah hari putusan atas penuntutan hak melalui hukum memperoleh kekuatan hukum yang pasti.

#### Pasal 1501

Dalam hal adanya hukuman untuk menyerahkan sebagian barang yang dijual itu, bila jual beli tidak dibatalkan, pembeli harus diberi ganti rugi untuk bagian yang harus diserahkan, menurut harga taksiran sewaktu ia diharuskan menyerahkan sebagian dari barangnya itu, tetapi tidak menurut

#### Article 1497

If at the time of dispossession, it is discovered that the assets sold have depreciated in value or have clearly deteriorated as a result of either the negligence of the buyer or force majeure, the seller shall be bound to return the entire consideration. However, if the buyer has benefited from the damage caused by him, the seller shall be entitled to deduct an amount equivalent to the profit enjoyed by the buyer from the consideration. (Bw.1207; Civ. 1631v.)

#### Article 1498

If the sold assets are discovered, at the time of the dispossession, to have appreciated in value, notwithstanding that the buyer has not committed any acts, the seller shall be obligated to pay the buyer the portion of the price which exceeds the sale value. (Bw. 1207, 1496-4, 1497; Civ. 1633)

#### Article 1499

The seller shall be obligated to return to the buyer, or through the individual who has effected dispossession on the seller's behalf, any amount which the buyer has spent towards repairs and necessary improvements to the assets. If the seller disposes of another person's assets in bad faith, he shall be obligated to return all costs incurred to the buyer, even those which were only spent to improve or alter the assets. (Bw. 575, 579, 581, 1207, 1364, 1471, 1508; Civ. 1634v.)

#### Article 1500

In the event that only part of the assets is dispossessed, and that particular part, in relation to the entire assets, is so distinct that the buyer would not have made the sale without the part dispossessed, he may cancel the sale, provided that he has filed the legal claim within one year following the day on which the judgment for dispossession has obtained legal validity. (Bw.1454, 1511; Civ.1636)

#### Article 1501

If the sale is not canceled in the event that there is a claim for part of the sold assets, the buyer shall be compensated for the part that has been dispossessed according to the value at which the assets were appraised at the time of the dispossession, but not in proportion to the entire sale price, whether the sold assets have

koopprijs, het zij het verkochte goed in waarde moge zijn vermeerder of verminderd (Bw. 1584, 1496, 1500; Civ. 1637).

#### Artikel 1502

Indien het verkochte goed bevonden wordt bezwaard te zijn met erfdiensbaarheden, zonder dat die aan den kooper zijn bekend gemaakt, of dat deze daarvan kennis kon dragen, en die erfdiensbaarheden van zoo groot belang zijn, dat men reden heeft om te vermoeden dat de kooper den koop niet zouder hebben gesloten, indien hij daar van ware onderrigt geweest, kan hij de vernietiging van den koop vorderen, ten ware hij liever verkoos zich met eene schadeloosstelling te vergenoegen (Bw. 1266, 1492, 1496, 1505; Civ. 1638).

#### Artikel 1503

De vrijwaring ter zake van uitwinning houdt op, indien de kooper zich bij een vonnis, hetwelk in kracht van gewijsde is gegaan, heeft laten veroordeelen, zonder den verkooper te roepen, en deze bewijst dat er genoegzame gronden aanwezig waren om den eisch te doen ontzeggen (Bw. 1496, 1865; Rv. 70v.; Civ. 1640).

#### Artikel 1504

De verkooper is gehouden tot vrijwaring wegens verborgene gebreken van het verkochte goed, die hetzelfde ongeschikt maken tot het gebruik waartoe het bestemd is, of die dat gebruik in dier voege verminderen dat, bijaldien de kooper de gebreken gekend had, hij het goed, of in het geheel niet, of niet dan voor eenen minderen prijs, zoude gekocht hebben (Bw. 1322, 1491, 1507, 1511v., 1552, 1733; Civ. 1641).

#### Artikel 1505

De verkooper is niet gehouden in te staan voor zichtbare gebreken, welke de kooper zelf had kunnen ontdekken (Bw. 1495, 1502; Civ. 1642).

#### Artikel 1506

Hij moet voor de verborgene gebreken instaan, al ware hij daarvan ook zelf onkundig geweest, ten zij hij, in dat geval, bedongen had dat hij tot geene vrijwaring hoegenaamd zal gehouden zijn (Bw. 1493v., 1507, 1552; Civ. 1643).

#### Artikel 1507

In de gevallen bij artikel 1504 en 1506 vermeld, heeft de kooper de keus om of het goed terug te geven en den koopprijs terug te vorderen, of het goed te behouden, en zich zoodanig gedeelte van den koopprijs te doen terug geven, als de regter, na deskundigen hierop te hebben gehoord, zal bepalen (Rv. 136; Civ. 1644).

#### Artikel 1508

Indien de verkooper de gebreken van het goed gekend heeft, is hij behalve tot teruggave van den daarvoor ontvangen koopprijs, nog jegens den kooper tot vergoeding van alle kosten,

perimbangan dengan seluruh harga pembelian, entah barang yang dijual itu telah naik atau telah turun harganya.

#### Pasal 1502

Jika ternyata bahwa barang yang dijual itu dibebani dengan pengabdian- pengabdian pekarangan tetapi hal itu tidak diberitahukan kepada pembeli, sedangkan pengabdian- pengabdian pekarangan itu sedemikian penting, sehingga dapat diduga bahwa pembeli tidak akan melakukan pembelian jika hal itu diketahuinya, maka ia dapat menuntut pembatalan pembelian, kecuali jika ia memilih menerima ganti rugi.

#### Pasal 1503

Jaminan terhadap suatu penuntutan hak menurut hukum berakhir, jika pembeli membiarkan diri dihukum oleh Hakim dengan suatu putusan yang sudah mempunyai kekuatan hukum yang pasti tanpa memanggil penjual, dan penjual itu membuktikan bahwa ada alasan untuk menolak gugatan tersebut.

#### Pasal 1504

Penjual harus menanggung barang itu terhadap cacat tersembunyi, yang sedemikian rupa sehingga barang itu tidak dapat digunakan untuk tujuan yang dimaksud, atau yang demikian mengurangi pemakaian, sehingga seandainya pembeli mengetahui cacat itu, ia sama sekali tidak akan membelinya atau tidak akan membelinya selain dengan harga yang kurang.

#### Pasal 1505

Penjual tidak wajib menjamin barang terhadap cacat yang kelihatan dan dapat diketahui sendiri oleh pembeli.

#### Pasal 1506

Ia harus menjamin barang terhadap cacat yang tersembunyi, meskipun ia sendiri tidak mengetahui adanya cacat itu, kecuali jika dalam hal demikian ia telah meminta diperjanjikan bahwa ia tidak wajib menanggung sesuatu apa pun.

#### Pasal 1507

Dalam hal-hal yang tersebut dalam Pasal 1504 dan 1505, pembeli dapat memilih akan mengembalikan barangnya sambil menuntut kembali uang harga pembelian atau akan tetap memiliki barang itu sambil menuntut kembali sebagian dari uang harga pembelian, sebagaimana ditentukan oleh Hakim setelah mendengar ahli tentang itu.

#### Pasal 1508

Jika penjual telah mengetahui cacat-cacat barang itu, maka selain wajib mengembalikan uang harga pembelian yang telah diterimanya, ia juga wajib mengganti segala biaya, kerugian

appreciated or depreciated in value. (Bw. 1584, 1496, 1500; Civ. 1637)

#### Article 1502

If the sold assets appear to be encumbered by servitude's, and this fact has not been notified to the buyer, or he is unaware of it, and the servitude's are of such significance that one has reason to presume that the buyer would not have concluded the sale if he had knowledge thereof, he may demand the cancellation of the sale, unless he is prefer to be compensated. (Bw. 1266, 1492, 1496, 1505; Civ. 1638).

#### Article 1503

The warranties with respect to dispossession is cease, if, the buyer, pursuant to the judgment which has obtained legal validity, has been sentenced without having had to summon the seller, and the latter proves that there were sufficient grounds to reject the claim. \*397 (Bw. 1496, 1865; Rv. 70v.; Civ. 1640)

#### Article 1504

The seller shall be bound to warrant against hidden defects of the sold assets, which would render them unsuitable for the intended use, or which would reduce the use in such manner, that if the buyer had been aware of such defects, he would not have purchased those assets, or would have purchased them at a lower price. (Bw. 1322, 1491, 1507, 1511v., 1552, 1733; Civ. 1641)

#### Article 1505

The seller is not be obliged to be responsible for visible defects, which the buyer could have discovered himself. (Bw.1495, 1502; civ. 1642)

#### Article 1506

The seller shall be responsible for the hidden defects, notwithstanding that he may be unaware of them himself, unless, in that case, he had stipulated that he would not be bound to any warranties whatsoever. (Bw. 1493v., 1507, 1552; Civ. 1643)

#### Article 1507

In the instances mentioned in article 1504 and 1506, the buyer is have the option to either return the assets and demand a refund of the sale consideration, or keep the assets and reclaim that part of the sale price, as determined by the judge, after having consulted experts. (Rv. 136; Civ. 1644)

#### Article 1508

If the seller was aware of the defects in the assets, he shall be obliged, in addition to returning the sale consideration received therefor, to compensate the buyer for the costs,

schaden en interessen gehouden (Bw. 1243, 1248, 1496, 1499, 1552, 1753; Civ. 1643).

**Artikel 1509**

Indien de verkoper de gebreken van het goed niet gekend heeft, is hij slechts gehouden tot de teruggave van den koopprijs, alsmede om aan den koper de kosten op den koop en de levering gevallen, te vergoeden, voor zoo verre hij die mot hebben betaald (Bw. 1496; Civ. 1646).

**Artikel 1510**

Indien de verkochte zaak die verborgen gebreken had, ten gevolge van dezelve, vergaan is, valt het verlies voor rekening van den verkoper, die jegens den koper gehouden zal zijn tot teruggave van den koopprijs en tot de overige schadevergoedingen, waarvan in de twee voorgaande artikelen is melding gemaakt; doch het verlies, door toeval veroorzaakt, is voor rekening van den koper (Bw. 1444v., 1496; Civ. 1647).

**Artikel 1511**

De regtsvordering, voortspruitende uit gebreken die de vernietiging van den koop ten gevolge hebben, moet door den koper aangelegd worden binnen eenen korten tijd, overeenkomstig den aard der gebreken, en met inachtneming der gebruiken van de plaats alwaar de koop gesloten is (AB. 15; Bw. 1454, 1500, 1507; Civ. 1648).

**Artikel 1512**

Deze regtsvordering heeft geene plaats bij verkooppingen die op regterlijk gezag geschieden (Rv. 472, 521v.; Civ. 1649).

**DERDE AFDEELING**

**Van de verplichtingen van den koper**

**Artikel 1513**

De hoofdverplichting van den koper bestaat in het betalen van den koopprijs, ten tijde en ter plaatse bij de overeenkomst bepaald (Bw. 1139, 1182, 1382v., 1460, 1478, 1516; K. 98; Civ. 1650).

**Artikel 1514**

Indien er bij het aangaan van den koop niets daaromtrent bepaald is, moet de koper betalen ter plaatse alwaar, en op den tijd waarop de levering geschieden moet (Bw. 1393, 1477; Civ. 1651).

**Artikel 1515**

De koper is, zelfs zonder uitdrukkelijk beding, tot het betalen van interessen vanden koopprijs verplicht, indien de verkochte en geleverde zaak vruchten of andere inkomsten oplevert (Bw. 1250; Civ. 1652).

**Artikel 1516**

Indien de koper door eene hypothecaire regtsvordering, of door eene regtsvordering tot

dan bunga.

**Pasal 1509**

Jika penjual tidak mengetahui adanya cacat-cacat barang, maka ia hanya wajib mengembalikan uang harga barang pembelian dan mengganti biaya untuk menyelenggarakan pembelian dan penyerahan, sekedar itu dibayar oleh pembeli.

**Pasal 1510**

Jika barang yang mengandung cacat-cacat tersembunyi itu musnah karena cacat-cacat itu, maka kerugian dipikul oleh penjual yang terhadap pembeli wajib mengembalikan uang harga pembelian dan mengganti segala kerugian lain yang disebut dalam kedua pasal yang lalu; tetapi kerugian yang disebabkan kejadian yang tak disengaja, harus dipikul oleh pembeli.

**Pasal 1511**

Tuntutan yang didasarkan atas cacat yang dapat menyebabkan pembatalan pembelian, harus diajukan oleh pembeli dalam waktu yang pendek, menurut sifat cacat itu dan dengan mengindahkan kebiasaan-kebiasaan di tempat persetujuan pembelian dibuat.

**Pasal 1512**

Tuntutan itu tidak dapat diajukan dalam hal penjualan-penjualan yang dilakukan atas kuasa Hakim.

**BAGIAN 3**

**Kewajiban Pembeli**

**Pasal 1513**

Kewajiban utama pembeli adalah membayar harga pembelian pada waktu dan di tempat yang ditetapkan dalam persetujuan.

**Pasal 1514**

Jika pada waktu membuat persetujuan tidak ditetapkan hal-hal itu, pembeli harus membayar di tempat dan pada waktu penyerahan.

**Pasal 1515**

Pembeli walaupun tidak ada suatu perjanjian yang tegas, wajib membayar bunga dari harga pembelian, jika barang yang dijual dan diserahkan memberi hasil atau pendapatan lain.

**Pasal 1516**

Jika dalam menguasai barang itu pembeli diganggu oleh suatu tuntutan hukum yang

damages and interest. (Bw. 1243, 1248, 1496, 1499, 1552, 1753; Civ. 1643)

**Article 1509**

If the seller was unaware of the defects in the assets, he shall be obliged only to return the sale price, in addition to compensating the buyer for the costs incurred in the sale and delivery, to the extent that he has paid for them. (Bw. 1496; Civ. 1646)

**Article 1510**

If the assets sold contained hidden defects as a result of which they have been destroyed, the loss incurred shall be borne by the seller who shall be obliged to return the sale consideration and provide other compensation, as mentioned in the two previous articles; however, any loss caused by accident shall be borne by the buyer. (Bw. 1444v., 1496; Civ. 1647)

**Article 1511**

The legal claim resulting from defects which have caused the cancellation of the sale, shall be filed by the buyer as soon as possible, having regard to the nature of the defects, and by taking into account the customs of the locality where the sale was concluded. (AB.15; Bw. 1454, 1500, 1507; Civ. 1648)

**Article 1512**

This legal claim is not proceed with regard to sales which take place pursuant to legal authority. (Rv.472,521v.; Civ.1649)

**Section 2**

**The obligations of the buyer**

**Article 1513**

The principal obligation of the buyer shall be to pay the sale price, at the time and location stipulated in the agreement. (Bw. 1139, 1182, 1382v., 1460, 1478, 1516; K.98; Civ. 1650)

**Article 1514**

If nothing has been stipulated in this regard upon concluding the sale, the buyer is pay at the location where and at the time that delivery is occur. (Bw. 1393, 1477; Civ. 1651)

**Article 1515**

The buyer is, notwithstanding that there is no express agreement, be obligated to pay interest accrued upon the sale price, if the sold and delivered assets produce proceeds or other income. (Bw. 1250; Civ.1652)

**Article 1516**

If the buyer's ownership is interrupted by virtue of a collateral claim or pursuant to a

reclame, in zijn bezit gestoord is, of gegronde redenen heeft om te vreezen, dat hij daarin zal gestoord worden, kan hij de betaling van den koopprijs opschorten, tot dat de verkoper de stoornis heeft doen ophouden, ten ware deze liever verkoos zekerheid te stellen, of er bedongen mogt zijn dat de kooper, niettegenstaande alle stoornis, tot de betaling verplicht is (Bw. 1198, 1478, 1492v., 1543; K. 230v.; Civ. 1653).

#### Artikel 1517

Indien de kooper den koopprijs niet betaalt, kan de verkoper de vernietiging van de koop vorderen, overeenkomstig de bepalingen van artikel 1266 en 1267 (Bw. 1139-3o, 1141, 1144v., 1182, 1481; K. 230v.; F. 36v.; Civ. 1654v).

#### Artikel 1518

Niettemin zal, in geval van verkoop van waren en meubelen, de vernietiging van den koop, ten behoeve van den verkoper, van regtswege en zonder aanmaning plaats hebben, na het verlopen van den tijd, tot afhaling van het verkochte bepaald (Bw. 515, 1266, 1427; Civ. 1657).

### VIERDE AFDEELING

#### Van het regt van wederinkoop

##### Artikel 1519

Het vermogen om het verkochte weder in te koopen spruit voort uit een beding, waarbij de verkoper zich het regt voorbehoudt om het verkochte terug te nemen, tegen teruggave van den oorspronkelijken koopprijs, en de vergoeding waarvan in artikel 1532 gesproken wordt (Bw. 1169, 1265, 1524; Civ. 1659).

##### Artikel 1520

Het regt van wederinkoop mag voor geen en langeren tijd van voor vijf jaren worden bedongen.

Indien hetzelfde voor een langer tijdvak bedongen is, wordt die tijd tot de gemelde vijf jaren ingekort (Civ. 1660).

##### Artikel 1521

Het bepaalde tijdvak moet naar scherpheid van regten worden opgevat; hetzelfde mag door den regter niet verlengd worden, en wanneer de verkoper verzuimt om zijne regtsvordering tot wederinkoop binnen den voorschreven termijn te doen gelden, blijft de kooper onherroepelijk eigenaar van het verkochte (Bw. 1258, 1577; Civ. 1661v)).

##### Artikel 1522

Dit tijdvak loop ten nadeele van een ieder, zelfs van minderjarigen, behoudens hun verhaal op die het aangaat, indien daartoe gronden bestaan (Bw. 307, 385, 1987; Civ. 1663).

didasarkan hipotek atau suatu tuntutan untuk memperoleh kembali barang tersebut, atau jika pembeli mempunyai suatu alasan yang patut untuk khawatir akan diganggu dalam penguasaannya, maka ia dapat menanggukkan pembayaran harga pembelian sampai penjual menghentikan gangguan tersebut, kecuali jika penjual memilih memberikan jaminan atau jika telah diperjanjikan bahwa pembeli wajib membayar tanpa mendapat jaminan atas segala gangguan.

#### Pasal 1517

Jika pembeli tidak membayar harga pembelian, maka penjual dapat menuntut pembatalan jual beli itu menurut ketentuan-ketentuan Pasal 1266 dan 1267.

#### Pasal 1518

Meskipun demikian, dalam hal penjualan barang-barang dagangan dan perabot rumah, pembatalan pembelian untuk kepentingan penjual terjadi demi hukum dan tanpa peringatan, setelah lewatnya waktu yang ditentukan untuk mengambil barang yang dijual.

### BAGIAN 4

#### Hak Membeli Kembali

##### Pasal 1519

Kekuasaan untuk membeli kembali barang yang telah dijual, timbul karena suatu perjanjian, yang tetap memberi hak kepada penjual untuk mengambil kembali barang yang dijualnya dengan mengembalikan uang harga pembelian asal dan memberikan penggantian yang disebut dalam Pasal 1532.

##### Pasal 1520

Hak untuk membeli kembali tidak boleh diperjanjikan untuk waktu yang lebih lama dari lima tahun.

Jika hak tersebut diperjanjikan untuk waktu yang lebih lama, maka waktu itu diperpendek sampai menjadi lima tahun.

##### Pasal 1521

Jangka waktu yang ditetapkan harus diartikan secara mutlak dan tidak boleh diperpanjang oleh Hakim; bila penjual lalai memajukan tuntutan untuk membeli kembali dalam tenggang waktu yang telah ditentukan maka pembeli tetap menjadi pemilik barang yang telah dibelinya.

##### Pasal 1522

Jangka waktu ini berlaku untuk kerugian tiap orang, bahkan untuk kerugian anak-anak yang belum dewasa, tanpa mengurangi hak mereka untuk menuntut penggantian kepada orang yang bersangkutan jika ada alasan untuk itu.

legal reclamation, or if he has valid reasons to fear that it shall be interrupted, he may defer payment of the sale price until the seller has ceased the interruption, unless the seller chooses to provide security, or it has been stipulated that the buyer shall be obligated to pay regardless of any interruption. (Bw. 1198, 1478, 1492v., 1543; K.230v.; Civ. 1653)

#### Article 1517

In the event that the buyer does not pay the sale price, the seller may demand the cancellation of the sale in accordance with the provisions of article 1266 and 1267. (Bw. 1139-3, 1141, 1144v., 1182, 1481; K.230v.; F.36v.; Civ. 1654v.)

#### Article 1518

In the event of the sale of articles and furniture, the cancellation of the sale, for the benefit of the seller, is take place by law and without any notification, after the lapse of the stipulated time for the collection of the assets sold. (Bw. 515, 1266, 1427; Civ.1657)

### Section 3

#### The right to re-purchase

##### Article 1519

The ability to re-purchase that which has been sold arises from an agreement, pursuant to which the seller reserves the right to reclaim the sold assets, in return for the refund of the original sale price, together with the compensation referred to in article 1532. (Bw. 1169, 1265, 1524; Civ. 1659)

##### Article 1520

The period of validity of the right to re-purchase may not be stipulated to be for more than five years. If, however, a longer time period has been stipulated, it shall be reduced to the aforementioned five years. (Civ. 1660)

##### Article 1521

The stipulated time period shall be interpreted as absolute, and a judge is not be permitted to extend it, and in the event that the seller fails to make his legal claim for re-purchase within the stipulated time period, the buyer is continue to be the indisputable owner of the sold assets. (Bw. 1258, 1577; Civ. 1661v.)

##### Article 1522

This time period is run against all individuals, even minors, without prejudice to the right of reclamation of the relevant parties, should there be grounds therefor. (Bw. 1258, 1577; Civ. 1661v.)

**Artikel 1523**

De verkoper van een onroerend goed, die zich het vermogen om het verkochte weder in te koop en heeft voorbehouden, kan tegen eenen tweeden koper zijn regt doen gelden, al ware ook bij de tweede overeenkomst van dat beding geene melding gemaakt (Bw. 1340, 1342, 1471, 1577, 1977; Civ. 1664).

**Artikel 1524**

Hij die gekocht heeft onder beding van wederinkoop treedt in alle de regten van zijnen verkoper; hij kan zich van de verjaring bedienen, zoo wel tegen den waren eigenaar, als tegen degenen die eenige hypotheaire of andere regten op de verkochte zaak mogten vermeen te hebben (Bw. 1577, 1952; Civ. 1665).

**Artikel 1525**

Hij kan tegen de schuldeischers van den verkoper het voorregt van uitwinning doen gelden (Bw. 1200, 1833; Civ. 1666).

**Artikel 1526**

Indien hij die onder beding van wederinkoop een onverdeeld aandeel in een onroerend goed gekocht heeft, na eene tegen hem gerigte regtsvordering tot scheiding en deeling, kooper van het geheel is geworden, kan hij den verkoper verplichten het geheel over te nemen, in geval deze van het gemelde beding wil gebruik maken (Bw. 573; Civ. 1667).

**Artikel 1527**

Indien verscheidene personen eenig goed, tusschen hen gemeen, gezamenlijk, en bij eene en dezelfde overeenkomst verkocht hebben, kan ieder hunner het regt van wederinkoop slechts doen gelden voor zoo verre zijn aandeel bedroeg (Bw. 1296, 1529; Civ. 1668).

**Artikel 1528**

Hetzelfde heeft ook plaats wanneer iemand die alleen eenig goed heeft verkocht verscheidene erfgenamen nalaat.

Ieder van deze mede-erfgenamen kan slechts van het vermogen van wederinkoop gebruik maken, voor zoo veel zijn aandeel in de nalatenschap bedraagt (Bw. 1083, 1299, 1529; Civ. 1669).

**Artikel 1529**

Doch, in de gevallen der twee voorgaande artikelen, kan de kooper vorderen dat alle de mede-verkopers, of mede-erfgenamen, worden opgeroepen, ten einde zich onderling nopens den wederinkoop van het geheele goed te verstaan; en indien zij het niet eens worden, zal de eisch tot wederinkoop worden ontzegd (Civ. 1670).

**Artikel 1530****Pasal 1523**

Penjual suatu barang tak bergerak yang telah meminta diperjanjikan hak untuk membeli kembali barang yang dijualnya, boleh menggunakan haknya terhadap seorang pembeli kedua, meskipun dalam persetujuan kedua belah tidak disebutkan janji tersebut.

**Pasal 1524**

Barangsiapa membeli dengan perjanjian membeli kembali, memperoleh segala hak penjual sebagai penggantinya ia dapat menggunakan hak lewat waktunya baik terhadap pemilik sejati saja yang mengira punya hak hipotek atau hak lain atas barang yang dijual itu.

**Pasal 1525**

Terhadap para kreditur kepada penjual, ia dapat menggunakan hak istimewa, untuk melaksanakan tuntutan hak melalui hukum.

**Pasal 1526**

Jika seseorang yang dengan perjanjian membeli kembali telah membeli suatu bagian dari suatu barang tak bergerak yang belum terbagi, setelah terhadapnya diajukan suatu gugatan untuk pemisahan dan pembagian menjadi pembeli dari seluruh barang tersebut bila orang ini hendak menggunakan hak membeli kembali.

**Pasal 1527**

Jika berbagai orang secara bersama-sama dan dalam satu persetujuan penjualan suatu barang yang menjadi hak mereka bersama, maka masing-masing hanya dapat menggunakan haknya untuk kembali sekedar mengenai bagiannya.

**Pasal 1528**

Hak yang sama terjadi bila seseorang yang sendirian menjual suatu barang, meninggalkan beberapa ahli waris.

Masing-masing di antara para ahli waris itu hanya boleh menggunakan hak membeli kembali atas jumlah sebesar bagiannya.

**Pasal 1529**

Tetapi dalam hal termaksud dalam kedua pasal yang lalu, pembeli dapat menuntut supaya semua orang yang turut menjual atau yang turut menjadi ahli waris dipanggil untuk bermufakat tentang pembelian kembali barang yang bersangkutan seluruhnya, dan jika mereka tidak mencapai kesepakatan maka tuntutan membeli kembali harus ditolak.

**Pasal 1530****Article 1523**

The seller of immovable assets, who has reserved the right to re-purchase the sold assets, may exercise his right against a second buyer, notwithstanding that no provision regarding such right has been made in the second agreement. (Bw. 1340, 1342, 1471, 1577, 1977; Civ. 1664)

**Article 1524**

A person who has purchased pursuant to the agreement for re-purchase is succeed to all rights of the seller; he can invoke prescription against the original owner or against those who claim to have collateral or other rights to the sold assets. (Bw. 1577, 1952; Civ. 1665)

**Article 1525**

He may exercise the privilege of dispossession against the creditors of the seller. (Bw. 1200, 1833; Civ. 1666)

**Article 1526**

In the event that he, who pursuant to the agreement for re-purchase, has bought an indivisible share in immovable assets, and who, after a legal claim has been filed against him for separation and distribution, has become the buyer of the entire assets, may require the seller to take over the entirety, in the event that the latter mentioned intends to invoke the aforementioned agreement. (Bw. 573; Civ. 1667).

**Article 1527**

If several individuals, jointly, own certain assets, and have disposed of such in the same agreement, each respective individual may exercise his right to re-purchase to the extent of his share only. (Bw. 1296, 1529; Civ. 1668)

**Article 1528**

The same is also apply if an individual, singularly, disposes of certain assets and leaves several heirs. Each one of these heirs may only exercise the right to re-purchase, to the extent of his share in the inheritance. (Bw. 1083, 1299, 1529; Civ. 1669)

**Article 1529**

However, in the circumstances referred to in the two previous articles, the buyer may demand that all other co-sellers or co-heirs, shall be summoned to agree among one another in relation to the re-purchase of the entire assets; and in the event that they fail to reach agreement, the claim for re-purchase shall be denied. (Civ. 1670)

**Article 1530**



Indien de verkoop eener zaak, aan verscheidene personen toebehoorende, niet door alle gezamenlijk en voor het geheel geschied is, maar ieder van dezelve afzonderlijk dat gedeelte verkocht heeft, hetwelk hem darin toebehoorde, kan ieder hunner het regt van wederinkoop afzonderlijk, ten aanzien van het deel dat hem daarin toekwam, uitoefenen; en de koper kan dengene die op deze wijze van zijn regt gebruik maakt, niet dwingen om het geheel over te nemen (Civ. 1671).

#### Artikel 1531

Indien de koper verscheidene erfgenamen heeft nagelaten, kan van het regt van wederinkoop tegen ieder van dezelve niet verder worden gebruik gemaakt, dan voor zoo veel zijn aandeel betreft, zo wel in het geval dat de boedel nog niet gescheiden is, als in het geval dat het verkochte goed onder de erfgenamen is verdeeld.

Maar indien de boedel gescheiden is, en het verkochte goed aan een der erfgenamen is te beurt gevallen, kan de regtsvordering tot wederinkoop voor het geheel tegen dezen worden aangelegd (Bw. 1296v.; Civ. 1672).

#### Artikel 1532

De verkooper die van het beding van wederinkoop gebruik maakt is niet alleen verplicht den geheelen oorspronkelijken koopprijs terug te geven, maar ook te vergoeden alle regtmatige kosten op en terzake van den koop en de levering gevallen, mitsgaders de noodzakelijke kosten van reparatien, en die waardoor het verkochte goed in waarde vermeerderd is, ten beloope van deze vermeerdering.

Hij kan niet in het bezit van het wederingekochte treden, da na aan alle deze verplichtingen te hebben voldaan.

Wanneer de verkooper, ten gevolge van het beding van wederinkoop, zijn goed terug bekomt, moet hetzelfde vrij van alle lasten en hypotheken, door den koper daarop gelegd, tot hem overgaan; hij is echter verplicht de huurovereenkomsten, welke de koper te goeder trouw mogt hebben aangegaan, gestand te doen (Bw. 500, 576, 762, 772, 780, 793, 817, 1265, 1577; Civ. 1673).

### VIJFDE AFDEELING

#### Bijzondere bepalingen betrekkelijk den koop en verkoop van inschulden en andere onligchamelijke regten

#### Artikel 1533

De verkoop van eene inschuld bevat al wat daartoe behoort, als borgtochten, voorregten en hypotheken (Bw. 501, 613, 963, 1481v., 1538; K. 113, 176, 194; Civ. 1692).

#### Artikel 1534

Hij die eene inschuld of een ander

Jika penjualan suatu barang kepunyaan berbagai orang tidak dilakukan oleh mereka bersama-sama untuk seluruhnya, melainkan masing-masing menjual sendiri-sendiri bagiannya maka masing-masing dapat sendiri-sendiri menggunakan haknya untuk membeli kembali bagian yang menjadi haknya; dan pembeli tidak boleh memaksa siapa pun yang menggunakan haknya secara demikian untuk mengoper barang yang bersangkutan seluruhnya.

#### Pasal 1531

Jika pembeli meninggalkan beberapa orang ahli waris, maka hak membeli kembali tidak dapat dipergunakan terhadap masing-masing dari mereka selain untuk jumlah sebesar bagiannya, baik dalam harta peninggalan yang belum dibagi maupun dalam hal harta peninggalan yang sudah dibagi di antara para ahli waris.

Namun jika harta peninggalan itu sudah dibagi dan barang yang dijual itu jatuh ke tangan salah seorang dari para ahli waris itu, maka tuntutan untuk membeli kembali dapat diajukan terhadap ahli waris ini untuk seluruhnya.

#### Pasal 1532

Penjual yang menggunakan perjanjian membeli tidak saja wajib mengembalikan seluruh uang harga pembelian semula melainkan juga mengganti semua biaya menurut hukum, yang telah dikeluarkan waktu menyelenggarakan pembelian serta penyerahannya, begitu pula biaya yang perlu untuk pembetulan-pembetulan dan biaya yang menyebabkan barang yang dijual bertambah harganya, yaitu sejumlah tambahannya itu.

Ia tidak dapat memperoleh penguasaan atau barang yang dibelinya kembali, selain setelah memenuhi segala kewajiban ini.

Bila penjual memperoleh harganya kembali akibat perjanjian membeli kembali maka barang itu harus diserahkan kepadanya bebas dari semua beban dan hipotek yang diletakkan atasnya oleh pembeli namun ia wajib menepati persetujuan-persetujuan sewa yang dengan itikad baik telah dibuat oleh pembeli.

### BAGIAN 5

#### Ketentuan-ketentuan Khusus Mengenai Jual Beli Piutang dan Hak-hak Tak Berwujud Yang Lain

#### Pasal 1533

Penjualan suatu piutang meliputi segala sesuatu yang melekat padanya seperti penanggungan, hak istimewa dan hak hipotek.

#### Pasal 1534

Barang siapa menjual suatu piutang atau suatu

If the sale of certain assets, belonging to various individuals, has not been concluded by all owners jointly and in its entirety, but each one of them has separately disposed of part of such assets which belonged to him, each owner may exercise the right to re-purchase separately, with respect to the share that is owing to him; and the buyer may not compel the party who exercises his right in this manner, to take over the entire assets. (Civ. 1671)

#### Article 1531

If the buyer is succeeded by several heirs, they can only exercise their right to re-purchase, to the extent of their respective shares, whether in the event that the estate has not been divided, or in the event that the assets sold have been distributed among the heirs. If, however, the estate has been divided, and the assets sold have become the share of one of the heirs, then the legal claim for re-purchase with regard to the entire assets, may be filed against him. (Bw. 1296v.; Civ. 1672)

#### Article 1532

The seller who exercises the agreement for re-purchase is obligated to return the original sale consideration, and also to provide compensation for all valid costs incurred with respect to the sale and delivery, including the costs of necessary repairs, and those which have been incurred resulting in the appreciation in value of the sold assets, in the amount of such increase. He may not become the owner of the re-purchased assets, until after compliance with all such requirements. If the seller, pursuant to the provision for re-purchase, re-purchases the assets, those assets shall be free from all encumbrances and mortgages imposed by the buyer, and passed on to him; however, the seller is required to \*401 comply with any lease agreements which the buyer has entered into in good faith. (Bw. 500, 576, 762, 772, 780, 793, 817, 1265, 1577; Civ. 1673).

### Section 4

#### Specific provisions in connection with the purchase and sale of receivable debts and other intangible rights

#### Article 1533

The sale of a receivable debt is include all that is attached to it, such as guarantees, privileges and mortgages. (Bw.501, 613, 963, 1481v., 1538; K.113, 176, 194; Civ. 1692)

#### Article 1534

A person, who disposes of a receivable debt or

onligchamelijk regt verkoopt, moet instaan voor het aanwezen daarvan ten tijde van de levering, hoewel ook de verkoop zonder belofte van vrijwaring geschied zij (Bw. 1491v., 1495v., 1537; K. 70; Civ. 1693).

**Artikel 1535**

Hij is voor de genoegzame goeodheid van den schuldenaar niet verantwoordelijk, ten zij hij zich daartoe verbonden hebbe, en slechts ten beloope van den koopprijs, welken hij voor de inschuld ontvangen heeft (Civ. 1694).

**Artikel 1536**

Indien hij beloofd heeft te zullen instaan voor genoegzame goeodheid van den schuldenaar, moet deze belofte verstaan worden van deszelfs tegenwoordige goeodheid, en strekt zich niet uit tot het toekomstige, ten ware het tegendeel uitdrukkelijk bedongen zij (Bw. 1535; Civ. 1695).

**Artikel 1537**

Die eene erfenis verkoopt, zonder dat hij, stuk voor stuk, opgeeft waarin dezelve bestaat, is niet verder gehouden, dan tot vrijwaring van zijne hoedanigheid van erfgenaam (Bw. 1084, 1118, 1334; Civ. 1696).

**Artikel 1538**

Indien hij reeds de vruchten van eenig stuk goed genoten, of het beloop van eenige inschuld, tot die erfenis behoorende, ontvangen, of eenige goederen uit die nalatenschap verkocht mogt hebben, is hij verplicht dezelve aan den kooper te vergoeden, indien niet uitdrukkelijk anders is bedongen (Bw. 1482, 1533; Civ. 1697).

**Artikel 1539**

De kooper is van zijnen kant verplicht aan den verkooper te vergoeden al hetgeen deze wegens de schulden en lasten der nalatenschap mogt hebben betaald, en datgene te voldoen hetwelk de verkooper, als schuldeischer van de erfenis, te vorderen had, ten ware het tegendeel mogt bedongen zijn (Bw. 1100, 1338, 1436; Civ. 1698).

**Artikel 1540**

Indien voor de levering van eene verkochte inschuld, of van eenig ander onligchamelijk regt, de schuldenaar aan den verkooper de schuld voldaan heeft, is hij op eene voldoende wijze bevrijd (Bw. 613, 1459; Civ. 1691).

**ZESDE TITEL**

**Van ruiling**

**Artikel 1541**

Ruiling is eene overeenkomst, waarbij partijen zich verbinden om aan elkander wederkeerig eene zaak in de plaats van eene andere te geven (Bw. 1080, 1457v.; Civ. 1702v).

**Artikel 1542**

hak yang tak berwujud lainnya, harus menanggung hak-hak itu benar ada pada waktu diserahkan biar pun penjualan dilakukan tanpa janji penanggungan.

**Pasal 1535**

Ia tidak bertanggung jawab atas kemampuan debitur kecuali jika ia mengikatkan dirinya untuk itu, tetapi dalam hak demikian pun ia hanya bertanggung jawab untuk jumlah harga pembelian yang telah diterimanya.

**Pasal 1536**

Jika ia telah berjanji untuk menanggung cukup mampunya debitur, maka janji ini harus diartikan sebagai janji mengenai kemampuannya pada waktu itu, dan bukan mengenai keadaan di kemudian hari kecuali jika dengan tegas dijanjikan sebaliknya.

**Pasal 1537**

Barang siapa menjual suatu warisan tanpa memberi keterangan tentang barang demi barang, tidaklah menanggung apa-apa selain kedudukannya sebagai ahli waris.

**Pasal 1538**

Jika ia menikmati hasil suatu barang atau telah menerima suatu jumlah sebesar suatu piutang yang termasuk warisan tersebut, ataupun telah menjual beberapa barang dari harta peninggalan itu maka ia diwajibkan untuk menggantinya jika tidak dengan tegas diperjanjikan lain.

**Pasal 1539**

Sebaliknya, pembeli diwajibkan mengganti kepada penjual itu segala sesuatu yang oleh orang itu telah dikeluarkan untuk membayar utang-utang dan orang yang memegang suatu piutang terhadap warisan itu, kecuali jika diperjanjikan sebaliknya.

**Pasal 1540**

Bila sebelum penyerahan suatu piutang yang telah dijual, debitur membayar utangnya kepada penjual, maka hal itu cukup untuk membebaskan debitur.

**BAB VI**

**TUKAR MENUKAR**

**Pasal 1541**

Tukar menukar ialah suatu persetujuan dengan mana kedua belah pihak mengikatkan diri untuk saling memberikan suatu barang secara timbal balik sebagai ganti suatu barang lain.

**Pasal 1542**

another intangible right, is guarantee the existence of such right at the time of delivery, notwithstanding that the sale has taken place without any warranty. (Bw. 1491v., 1495v., 1537; K.70; Civ. 1693)

**Article 1535**

He is not be responsible for the financial capability of the debtor, unless he has bound himself as such, and if so only to the extent of the sale price, which he has received for the receivable debt. (Civ. 1694)

**Article 1536**

If he has agreed to guarantee the financial capability of the debtor, this agreement shall be interpreted as applying to the current financial capability, and is not apply to the future status, unless otherwise stipulated. (Bw. 1535; Civ. 1695)

**Article 1537**

An individual, who disposes of an inheritance, without stipulating the specific items, is not be bound beyond the extent of his warranty in his capacity as heir. (Bw. 1084, 1118, 1334; Civ. 1696)

**Article 1538**

If he has already enjoyed the profit from certain assets, or, has received the amount of the debt due to the inheritance, or has disposed of some assets from the estate, he shall be obligated to compensate the buyer for such, unless otherwise stipulated. (Bw. 1482, 1533; Civ. 1697)

**Article 1539**

The buyer shall be obligated to compensate the seller for all payments made with respect to the debts and encumbrances on the inheritance, and to comply with the claim filed by the seller as the creditor of the inheritance, unless otherwise stipulated. (Bw. 1100, 1338, 1436; Civ. 1698)

**Article 1540**

If, prior to the delivery of a receivable debt which is sold, or of another intangible right, the debtor has settled the debt with the seller, this shall be sufficient to release him from the debt. (Bw. 613, 1459; Civ. 1691)

**Chapter VI**

**Concerning Exchange**

**Article 1541**

An exchange is an agreement, under which the parties bind themselves to reciprocally give an object in exchange for another object.

**Article 1542**

Al hetgeen voor verkoop vatbaar is, kan ook het onderwerp van ruiling uitmaken (Bw. 1471, 1546).

#### Artikel 1543

Indien de eene partij de zaak, welke haar in ruiling gegeven wordt, reeds ontvangen heeft, en naderhand bewijst dat de andere daarvan geen eigenaar was, kan zij niet genoodzaakt worden tot levering van de zaak, welke zij van haren kant heeft beloofd, doch alleenlijk om die welke zij ontvangen heeft terug te geven (Bw. 1471, 1478, 1516; Civ. 1704).

#### Artikel 1544

Hij, die door uitwinning gesteld is uit het bezit der zaak welke hij in ruiling heeft ontvangen, heeft de keus om van de wederpartij vergoeding van kosten, schaden en interessen, of de teruggave der door hem gegevene zaak, te vorderen (Bw. 1243, 1266v., 1474, 1480, 1492v., 1496-1o, 1500v., 1517; Civ. 1705).

#### Artikel 1545

Indien eene zekere en bepaalde zaak, welke men beloofd had in ruiling te geven, buiten schuld van den eigenaar is verloren gegaan, wordt de overeenkomst voor vervallen gehouden, en kan degene die van zijne zijde aan de overeenkomst voldaan heeft de teruggave van het in ruiling gegeven goed vorderen (Bw. 1237, 1460; Civ. 1138).

#### Artikel 1546

Voor het overige zijn de regelen van de overeenkomst van koop en verkoop op die van ruiling toepasselijk (Bw. 1457v.; Civ. 1707).

### ZEVENDE TITEL

#### Van huur en verhuur

#### EERSTE AFDEELING

#### Algemeene bepaling

#### Artikel 1547

Vervallen: S. 26-335 jjs. 458, 565 en 27-108.

#### Artikel 1548

(Gew. S. 26-335 jo. 458) Huur en verhuur is eene overeenkomst, waarbij de eene partij zich verbindt om de andere het genot eener zaak te doen hebben, gedurende eenen bepaalden tijd en tegen eenen bepaalden prijs, welken de laatstgenoemde aanneemt te betalen.

Men kan allerlei soort van goederen, het zij onroerende, het zij roerende, verhuren (Bw. 400, 556, 772v., 823, 827, 1185, 1332, 1532, 1585, 1597, 1959v.; Zeg. 74v.; Civ. 1709, 1713).

#### Artikel 1549

Vervallen: S. 26-335 jo. 458.

Segala sesuatu yang dapat dijual, dapat pula jadi pokok persetujuan tukar-menukar.

#### Pasal 1543

Jika pihak yang satu telah menerima barang yang ditukarkan kepadanya, dan kemudian ia membuktikan kepada pihak yang lain bukan pemilik barang tersebut maka ia tidak dapat dipaksa untuk menyerahkan barang yang telah ia janjikan dari pihaknya sendiri melainkan hanya untuk mengembalikan barang yang telah diterimanya.

#### Pasal 1544

Barang siapa karena suatu tuntutan hak melalui hukum terpaksa melepaskan barang yang diterimanya dalam suatu tukar menukar, dapat memilih akan menuntut penggantian biaya, kerugian dan bunga dari pihak lawannya atau akan menuntut pengembalian barang yang telah ia berikan.

#### Pasal 1545

Jika barang tertentu, yang telah dijanjikan untuk ditukar musnah di luar kesalahan pemilikinya, maka persetujuan dianggap gugur dan pihak yang telah memenuhi persetujuan dapat menuntut kembali barang yang telah ia berikan dalam tukar-menukar.

#### Pasal 1546

Untuk lain-lainnya, aturan-aturan tentang persetujuan jual beli berlaku terhadap persetujuan tukar-menukar.

### BAB VII

#### SEWA MENYEWA

#### BAGIAN 1

#### Ketentuan Umum

#### Pasal 1547

Dihapuskan dengan S. 1926 - 335 jjs. 458,565, dan S.1927-108.

#### Pasal 1548

Sewa menyewa adalah suatu persetujuan, dengan mana pihak yang satu mengikatkan diri untuk memberikan kenikmatan suatu barang kepada pihak yang lain selama waktu tertentu, dengan pembayaran suatu harga yang disanggupi oleh pihak tersebut terakhir itu. Orang dapat menyewakan pelbagai jenis barang, baik yang tetap maupun yang bergerak.

#### Pasal 1549

Dihapus dengan S. 1926 - 335 jo. 458.

Every object that is saleable may also be the subject of exchange.

#### Article 1543

If a party has received an exchanged object but he later proves that the counterparty is not the owner of the object, he cannot be compelled to deliver the object he has promised for his part, but only be forced to return the object he has received.

#### Article 1544

Whosoever has, because of a punishment, was compelled to relinquish an object he has received in an exchange, may opt to claim for costs, damages and interests or claim for the return of the object he has delivered.

#### Article 1545

If an object, which has been promised for an exchange, is lost beyond the fault of the owner, then the agreement is deemed null and void and the party who has performed his obligation may claim for the object he has delivered in the exchange.

#### Article 1546

For the remainder, rule on sales and purchase agreements apply to exchange agreements.

### Chapter VII

#### Concerning Rent and Let

#### Section 1

#### General provisions

#### Article 1547

Revoked

#### Article 1548

Renting and letting is an agreement, under which a party binds himself to confer onto another party the enjoyment over an object, for a definite period of time and for a price, which the latter agrees to pay.

#### Article 1549

All kinds of objects, movable or immovable, may be rented and let

## TWEEDE AFDEELING

## BAGIAN 2

## Section 2

## Van de regelen welke gemeen zijn aan verhueringen van huizen en van landen

## Aturan-aturan yang Sama-sama Berlaku Terhadap Penyewaan Rumah dan Penyewaan Tanah

## Concerning Rules That are Also Applicable to Renting and Letting of Houses and Lands

## Artikel 1550

## Pasal 1550

## Article 1550

De verhuurder is, door den aard van de overeenkomst, en zonder dat daartoe eenig bijzonder beding vereischt wordt, verplicht:

Pihak yang menyewakan karena sifat persetujuan dan tanpa perlu adanya suatu janji, wajib untuk;

A lessor is obligated by virtue of the nature of the agreement, and without there being a condition to that effect, to:

1o. om het verhuurde aan den huurder te leveren;

1. menyerahkan barang yang disewakan kepada penyewa;

1e. deliver the leased property to the lessee;

2o. om hetzelve te onderhouden in zoodanigen staat, dat het tot het gebruik waartoe het verhuurd is dienen kan;

2. memelihara barang itu sedemikian rupa sehingga dapat dipakai untuk keperluan yang dimaksud;

2e. maintain the leased property, such that it is fit for the intended purpose;

3o. om den huurder het rustig genot daarvan te doen hebben, zoo lang de huur duurt (Bw. 507, 1475v., 1551v., 1556v.; Civ. 1719).

3. memberikan hak kepada penyewa untuk menikmati barang yang disewakan itu dengan tenteram selama berlangsungnya sewa.

3e. confer onto the lessee peaceful enjoyment of the leased property for the duration of the rent and let

## Artikel 1551

## Pasal 1551

## Article 1551

De verhuurder is gehouden het verhuurde goed in alle opzichten in goeden staat van onderhoud te leveren.

Pihak yang menyewakan wajib untuk menyerahkan barang yang disewakan dalam keadaan terpelihara segala-galanya. Selama waktu sewa, ia harus menyuruh melakukan pembetulan-pembetulan yang perlu dilakukan pada barang yang disewakan, kecuali pembentukan yang menjadi kewajiban penyewa.

The lessor is obligated to deliver the leased property in a maintained state.

Hij moet daaraan, gedurende den huurtijd, alle reparaties laten doen welke noodzakelijk mogten worden, met uitzondering van degene tot welke de huurder verplicht is (Bw. 1241, 1266, 1548, 1555, 1583; Rv. 55-2o; Civ. 1720).

He must during the rent and let period order the necessary repairs on the leased property, except for repairs that are the obligations of the lessee.

## Artikel 1552

## Pasal 1552

## Article 1552

De verhuurder moet den huurder instaan voor alle gebreken van het verhuurde goed, welke het gebruik daarvan verhinderen, al mogt ook de verhuurder dezelve tijdens het doen der verhuuring niet gekend hebben.

Pihak yang menyewakan harus menanggung penyewa terhadap semua cacat barang yang disewakan yang merintangi pemakaian barang itu, meskipun pihak yang menyewakan itu sendiri tidak mengetahuinya pada waktu dibuat persetujuan sewa. Jika cacat-cacat itu telah mengakibatkan suatu kerugian bagi penyewa, maka pihak yang menyewakan wajib memberikan ganti rugi.

The lessor is responsible to the lessee for all the defects of the leased property, which prevent the lessee's enjoyment of the property, even where such defects were unknown to the lessor at the conclusion of the agreement

Indien door die gebreken eenig nadeel voor den huurder ontstaat, is de verhuurder gehouden hem deswege schadeloos te stellen (Bw. 1504, 1508, 1550, 1555, 1753; Civ. 1721).

If such defects cause damages to the lessee, the lessor must compensate for such damages.

## Artikel 1553

## Pasal 1553

## Article 1553

Indien, gedurende den huurtijd, het verhuurde goed door eenig toeval geheel en al vergaan is, vervalt de huur-overeenkomst van rechtswege. Indien het goed slechts ten deele vergaan is, heeft de huurder de keus om, naar gelang der omstandigheden, of eene vermindering van den huurprijs, of zelfs de vernietiging van de huur-overeenkomst de vorderen; doch hij kan, in geen der beide gevallen aanspraak op schadevergoeding maken (Bw. 1237; 1444; K. 478; Civ. 1722).

Jika barang yang disewakan musnah sama sekali dalam masa sewa karena suatu kejadian yang tak disengaja, maka persetujuan sewa gugur demi hukum. Jika barang yang bersangkutan hanya sebagian musnah, maka penyewa dapat memilih menurut keadaan, akan meminta pengurangan harga atau akan meminta pembatalan persetujuan sewa, tetapi dalam kedua hal itu ia tidak berhak atas ganti rugi.

If during the period of the rent and let the leased property is destroyed completely due to an accident, the rent and let agreement becomes null and void.

If the property is only partially destroyed, the lessee may choose, based on the circumstances, price reduction or termination of the rent and let; but under neither case is he entitled to compensation for damages.

## Artikel 1554

## Pasal 1554

## Article 1554

De verhuurder mag, gedurende den huurtijd, de gedaante of inrigting van het verhuurde goed niet veranderen (Bw. 1550; Civ. 1723).

Pihak yang menyewakan tidak diperkenankan selama waktu sewa, mengubah bentuk atau susunan barang yang disewakan.

The lessor is not permitted to alter the shape or structure of the leased property during the term of the rent and let

## Artikel 1555

## Pasal 1555

## Article 1555

Indien, gedurende den huurtijd, het verhuurde goed dringende reparaties noodig heeft, welke niet tot na het eindigen der huur kunnen

Jika dalam masa sewa pada barang yang disewakan itu terpaksa diadakan pembetulan-pembetulan yang tidak dapat ditunda sampai

If during the lease period pressing it was necessary to carry out repairs that cannot be postponed until the lease expires, the lessee

worden uitgesteld, moet de huurder dezelve gedoogen, welke ongemakken hem ook hierdoor worden veroorzaakt, en hoewel hij ook, gedurende het doen dier reparaties, van een gedeelte van het verhuurde goed verstoken zij.

Doch indien deze reparaties langer dan veertig dagen duren, zal de huurprijs verminderd worden naar evenredigheid van den tijd, en van het gedeelte van het verhuurde goed, waarvan de huurder zal zijn verstoken geweest.

Indien de reparaties van dien aard zijn dat daardoor het gehuurde, hetgeen den huurder en zijn huisgezin ter bewoning noodzakelijk is, onbewoonbaar wordt, kan dezelve de huur doen verbreken (Bw. 1551, 1583; Civ. 1724).

#### Artikel 1556

De verhuurder is niet verplicht den huurder te waarborgen tegen de belemmeringen welke hem derden, door feitelijkheden, in zijn genot toebrengen, zonder overigens eenig regt op het gehuurde te beweren; behoudens het regt van den huurder om dezelve uit eigen hoofde te vervolgen (Bw. 556, 1365; Civ. 1725).

#### Artikel 1557

Indien, daarentegen, de huurder in deszelfd genot is gestoord geworden, ten gevolge eener regtsvordering welke tot den eigendom van het goed betrekking heeft, heeft hij het regt om eene geevenredigde vermindering van den huurprijs te vorderen, mits van die stoornis of belemmering aan den eigenaar behoorlijk kennis gegeven zij (Bw. 1550-30, 1591; Civ. 1726).

#### Artikel 1558

Indien degenen die de feitelijkheden gepleegd hebben, eenig regt op het verhuurde goed beweren te hebben, of indien de huurder zelf in regten gedagvaard is om tot ontruiming van het geheel of van een gedeelte van het goed verwezen te worden, of om de uitoefening van eenige erfdienstbaarheden te gedoogen, moet hij den verhuurder daarvan beteekening doe, en hij kan denzelven tot vrijwaring oproepen.

Hij kan zelfs vorderen buiten het geding te worden gesteld, mits hij dengene opgeve voor wien hij in het bezit is (Bw. 802, 1591; Rv. 70v.; Civ. 1727).

#### Artikel 1559

De huurder mag, indien hem dit vermogen niet is toegestaan, het goed niet weder verhuren, noch zijne huur aan een ander afstaan, op straf van vernietiging der huur-overeenkomst, en vergoeding van kosten, schaden en interessen, zonder dat de verhuurder, na die vernietiging, verplicht zij de onderhuur gestand te doen.

Indien het gehuurde in een huis of in eene woning bestaat, welke de huurder zelf bewoont, kan hij een gedeelte daarvan, onder

berakhirnya masa sewa, maka penyewa harus menerimanya betapapun beratnya kesusahan yang disebabkan, dan meskipun selama dilakukannya pembetulan-pembetulan itu ia terpaksa kehilangan sebagian dari barang yang disewakan.

Tetapi jika pembetulan-pembetulan itu berlangsung lebih lama dari empat puluh hari, maka harga sewa harus dikurangi menurut banyaknya waktu yang tersita dan bagian barang sewa yang tidak dapat dipakai oleh penyewa. Jika pembetulan-pembetulan sedemikian rupa sifatnya, sehingga barang sewa yang perlu ditempati oleh penyewa dan keluarganya tak dapat didiami, maka penyewa dapat memutuskan sewanya.

#### Pasal 1556

Pihak yang menyewakan tidak wajib menjamin penyewa terhadap rintangan dalam merintangi dalam menikmati barang sewa yang dilakukan oleh pihak ketiga tanpa berdasarkan suatu hak atas barang sewa itu, hal ini tidak mengurangi hak penyewa untuk menuntut sendiri orang itu.

#### Pasal 1557

Jika sebaliknya penyewa diganggu dalam kenikmatannya karena suatu tuntutan hukum mengenai hak milik atas barang yang bersangkutan, maka ia berhak menuntut pengurangan harga sewa menurut pertimbangan, asal gangguan atau rintangan itu telah diberitahukan secara sah kepada pemilik.

#### Pasal 1558

Jika orang-orang yang melakukan perbuatan-perbuatan tersebut menyatakan bahwa mereka mempunyai suatu hak atas barang yang disewakan, atau jika penyewa sendiri digugat untuk mengosongkan seluruh atau sebagian dari barang yang disewa atau untuk menerima pelaksanaan pengabdian pekarangan, maka ia wajib memberitahukan hal itu kepada pihak yang menyewakan dan dapat memanggil pihak tersebut sebagai penanggung. Bahkan ia dapat menuntut supaya ia dikeluarkan dari perkara, asal ia menunjuk untuk siapa ia menguasai barang yang bersangkutan.

#### Pasal 1559

Penyewa, jika tidak diizinkan, tidak boleh menyalahgunakan barang yang disewanya atau melepaskan sewanya kepada orang lain, atas ancaman pembatalan persetujuan sewa dan penggantian biaya, kerugian dan bunga sedangkan pihak yang menyewakan, setelah pembatalan itu, tidak wajib menaati persetujuan ulang sewa itu. Jika yang disewa itu berupa sebuah rumah yang didiami sendiri oleh penyewa, maka dapatlah ia atas tanggung jawab sendiri menyewakan sebagian kepada orang lain jika hak itu tidak dilarang dalam persetujuan.

must accept it, notwithstanding the hardship caused thereby and during the repair he must lose parts of the leased object.

If however the repairs last for more than forty days, the lease price must be reduced on a proportionate basis to the time and parts of the leased objects that the lessee cannot enjoy.

If such repairs are that the rented objects that need to be occupied by the lessee and his family members, cannot be occupied, the lessee may terminate the lease.

#### Article 1556

The lessor is not obligated to guarantee the lessee against interferences by third parties on the lessee's enjoyment of the property where such interferences are not based on rights over the leased object; without prejudice to the right of the lessee to claim against such third parties

#### Article 1557

If on the other hand the lessee's enjoyment of the property is interfered with on the basis of rights of ownership over the object, he is entitled to claim for price reduction of the lease price on a proportionate basis, on the condition that the owner is duly notified of such interferences and obstruction

#### Article 1558

If persons who have committed certain acts, claims that they have rights over the leased object, or if the lessee himself was sued to vacate parts of or the entire leased object, or accept servitude on a temporary basis, then he must notify the lessor and he may call on the lessor for exemption.

He may even claim to be released from the proceedings, on the condition he names the person on behalf of whom he possesses the objects.

#### Article 1559

In the absence of a permission to that effect, the lessee is not permitted to sublease the leased object or assign the lease to another party on the penalty of nullification of the lease agreement and compensation of costs, damages and interests, while the lessor is not obligated to abide by the sublease agreement.

zijn verantwoordelijkheid, aan een ander verhuren, indien hem dat vermogen niet bij de overeenkomst is ontzegd geworden (Bw. 1140, 1582; Rv. 752; Civ. 1717).

#### Artikel 1560

De huurder is tot twee hoofdverplichtingen gehouden:

1o. om het gehuurde als goed huisvader te gebruiken, en overeenkomstig de bestemming welke daaraan bij de huurovereenkomst gegeven is, of volgens die welke, bij gebreke van overeenkomst daaromtrent, naar gelang der omstandigheden voorondersteld wordt (Bw. 1235, 1554, 1561, 1567, 1589);

2o. om den huurprijs op de bepaalde termijnen te voldoen (Bw. 1139-2o, 1140v., 1266v., 1394, 1581, 1589v., 1975; Civ. 1798).

#### Artikel 1561

Indien de huurder het gehuurde tot een ander gebruik bezigt dan waartoe het bestemd is, of tot een zoodanig gebruik waardoor aan den verhuurder eenig nadeel kan veroorzaakt worden, kan deze, naar gelang der omstandigheden, de huur doen vernietigen (Bw. 1266, 1581, 1589; Civ. 1729).

#### Artikel 1562

Indien tusschenden verhuurder en den huurder eene beschrijving van het verhuurde is opgemaakt, is laatstgemelde gehouden het goed in dien staat weder op te leveren, waarin hij hetzelve, volgens die beschrijving, heeft aanvaard; met uitzondering van hetgeen door ouderdom of door onvermijdelijke toevallen vergaan of van waarde verminderd is (Bw. 1444, 1553, 1583; Civ. 1730).

#### Artikel 1563

Indien geene beschrijving is opgemaakt, wordt de huurder, ten aanzien van het onderhoud, hetwelk ten laste van huurders komt, behoudens tegenbewijs, voorondersteld het gehuurde in goeden staat te hebben aanvaard, en moet hij hetzelve in dien staat teruggeven (Bw. 1551, 1583; Civ. 1731).

#### Artikel 1564

De huurder is aansprakelijk voor alle schaden, gedurende den huurtijd aan het verhuurde toegebracht, ten ware hij bewees dat dezelve buiten zijne schuld hebben plaats gehad (Bw. 1139-2o, 1239, 1245, 1583; Civ. 1732).

#### Artikel 1565

De huurder is verantwoordelijk voor alle schaden of verliezen door zijne huisgenooten, of door degenen aan wie hij de huur mogt hebben overgedaan, aan het gehuurde toegebracht (Bw. 1245, 1365; Civ. 1733).

#### Artikel 1566

De huurder is verantwoordelijk voor alle

#### Pasal 1560

Penyewa harus menepati dua kewajiban utama:

1. memakai barang sewa sebagai seorang kepala rumah tangga yang baik, sesuai dengan tujuan barang itu menurut persetujuan sewa atau jika tidak ada persetujuan mengenai hal itu, sesuai dengan tujuan barang itu menurut persangkaan menyangkut keadaan;

2. membayar harga sewa pada waktu yang telah ditentukan.

#### Pasal 1561

Jika penyewa memakai barang yang disewa untuk suatu keperluan lain dari yang menjadi tujuannya, atau untuk suatu keperluan yang dapat menimbulkan suatu kerugian bagi pihak yang menyewakan maka pihak ini, menurut keadaan dapat meminta pembatalan sewa.

#### Pasal 1562

Jika antara pihak yang menyewakan dan pihak yang menyewa telah dibuat suatu pertelaan tentang barang yang disewakan, maka pihak yang belakangan ini wajib mengembalikan barang itu dalam keadaan seperti waktu barang itu diterima menurut pertelaan tersebut kecuali yang telah musnah atau berkurang harganya sebagai akibat dari tuanya barang atau sebagai akibat dari kejadian-kejadian yang tak disengaja dan tak dapat dihindarkan.

#### Pasal 1563

Jika tidak dibuat suatu pertelaan maka penyewa, mengenai pemeliharaan yang menjadi beban para penyewa, dianggap telah menerima barang yang disewa itu dalam keadaan baik, kecuali jika dibuktikan sebaliknya dan ia harus mengembalikan barang itu dalam keadaan yang sama.

#### Pasal 1564

Penyewa bertanggung jawab atas segala kerusakan yang ditimbulkan pada barang yang disewakan selama waktu sewa, kecuali jika ia membuktikan bahwa kerusakan itu terjadi di luar kesalahannya.

#### Pasal 1565

Akan tetapi ia tidak bertanggung jawab atas kebakaran, kecuali jika pihak yang menyewakan membuktikan bahwa kebakaran itu disebabkan oleh kesalahan penyewa.

#### Pasal 1566

Penyewa bertanggung jawab atas segala

#### Article 1560

The lessee must comply with two principal obligations:

1e. To use the leased object as would a good family-head, in accordance to the purpose of the object under the lease agreement, or in the absence of such agreement, in accordance to the presumed purpose based on applicable circumstances.

2e. To pay rent at the determined times.

#### Article 1561

If the lessee uses the leased object for a purpose other than its intended purpose, or for such other purpose causes a loss to the lessor, the lessor may claim for the nullification of the lease according to circumstances.

#### Article 1562

If between the lessor and the lessee a description of the object was made, the latter must return the object in the state in which the object was received according to that description; with exception of decays and depreciations arising out of ageing or unavoidable accidents.

#### Article 1563

If no description was made, the lessee, with respect to maintenances borne by him, is deemed to have received the object in good condition unless proven otherwise and he must return the objects in the same good condition.

#### Article 1564

The lessee is accountable for all damages on the leased object during the period of the lease, unless he proves that such damages are beyond his fault.

#### Article 1565

He is however not accountable for fire, unless the lessor proves that such fire was caused by the fault of the lessee.

#### Article 1566

The lessee is accountable for all damages and

schaden of verliezen door zijne huisgenooten, of door degenen aan wie hij de huur magt hebben overgedaan, aan het gehuurde toegebracht (Bw. 802, 1367, 1564, 1709; Civ. 1735).

**Artikel 1567**

De huurder mag, bij ontruiming van het gehuurde goed, afbreken en naar zich nemen al hetgeen hij daaraan, op zijne kosten, heeft doen maken, mits zulks gedaan worde zonder beschadiging van het goed (Bw. 725, 779, 1560).

**Artikel 1568**

Vervallen: S. 25-525.

**Artikel 1569**

Wanneer er geschil ontstaat over den prijs eener verhuring, bij monde aangegaan, waarvan de uitvoering begonnen is, en er geen kwijting aanwezig is, moet de verhuurder op zijnen eed geloofd worden, ten ware de huurder mogt verkiezen den huurprijs door deskundigen te doen begrooten (Bw. 1568, 1602, 1929v.; Rv. 215v.; Civ. 1716).

**Artikel 1570**

Indien de huur bij geschrift is aangegaan, houdt dezelve van regtswege op, wanneer de bepaalde tijd verstreken is, zonder dat daartoe eene opzegging vereischt worde (Bw. 1573; F. 38; Rv. 55-3o; Civ. 1737).

**Artikel 1571**

Indien de huur zonder geschrift is aangegaan, houdt dezelve op den bepaalden tijd niet op, dan voor zoo verre de ene partij aan de andere de huur heeft opgezegd, met inachtneming der termijnen welke het plaatselijk gebruik medebrenge (AB. 15; Bw. 1570; Rv. 55-3o; Civ. 1736).

**Artikel 1572**

Wanneer de eene partijaan de andere eene opzegging van huur heeft beteekend kan de huurder, hoewel in het genot blijvende, zich niet beroepen op een stilzwijgende wederinhuring (Bw. 1570v., 1573; Civ. 1739).

**Artikel 1573**

Indien, na het eindigen van een verhuring bij geschrifte aangegaan, de hurder in het bezit is gebleven en gelaten, ontstaat daardor eene nieuwe huur, waarvan de gevolgen geregeld worden bij de artikelen, tot mondelinge verhuringen betrekkelijk (Bw. 732, 1571v., 1587, 1598; Civ. 1738).

**Artikel 1574**

In het geval der twee voorgaande artikelen, strekt zich de borgtogt, voor de huur gesteld, niet uit tot de verpligtingen die uit de verlenging der huur ontstaan (Bw. 1587, 1598, 1821, 1824; Civ. 1740).

kerusakan atau kerugian yang ditimbulkan pada barang sewa oleh teman-temannya serumah, atau oleh mereka yang mengambil alih sewanya.

**Pasal 1567**

Pada waktu mengosongkan barang yang disewa, penyewa boleh membongkar dan membawa segala sesuatu yang dengan biaya sendiri telah dibuat pada barang yang disewa asal pembongkaran dan pembawaan itu dilakukan tanpa merusak barang yang disewa.

**Pasal 1568**

Dihapus dengan S. 1925 - 525.

**Pasal 1569**

Jika terjadi perselisihan tentang harga sewa yang dibuat secara lisan dan sudah dijalankan, sedangkan tanda bukti pembayaran tidak ada, maka pihak yang menyewakan harus dipercaya atas sumpahnya kecuali bila penyewa memilih untuk menyuruh para ahli menaksir harga sewa.

**Pasal 1570**

Jika sewa dibuat dengan tulisan, maka sewa itu berakhir demi hukum bila waktu yang ditentukan telah lampau, tanpa diperlukan suatu pemberhentian untuk itu.

**Pasal 1571**

Jika sewa tidak dibuat dengan tulisan, maka sewa itu tidak berakhir pada waktu yang ditentukan, melainkan setelah salah satu pihak memberitahukan kepada pihak yang lain bahwa ia hendak menghentikan sewanya dengan mengindahkan tenggang waktu yang diharuskan menurut kebiasaan setempat.

**Pasal 1572**

Jika pihak yang satu telah memberitahukan kepada pihak yang lain bahwa ia berhak menghentikan sewanya, maka penyewa meskipun ia tetap menikmati barang yang bersangkutan, tidak dapat mengemukakan adanya suatu penyewa ulang secara diam-diam.

**Pasal 1573**

Jika setelah berakhir suatu penyewaan yang dibuat secara tertulis, penyewa tetap menguasai barang yang disewa dan dibiarkan menguasainya, maka terjadilah suatu sewa baru, yang akibat-akibatnya diatur dalam Pasal-pasal mengenai penyewaan secara lisan.

**Pasal 1574**

Dalam hal kedua pasal tersebut di atas, penanggungan utang yang dibuat untuk penyewaan tidak meliputi kewajiban yang terjadi akibat perpanjangan sewa.

losses on the object caused by his housemates or persons to whom he assigned the lease.

**Article 1567**

The lessee is permitted, at the time of vacating the property, deconstruct and take with him all he had constructed at his own costs at the time of the lease was concluded, on the condition that the deconstruction and the removal do not damage the leased object

**Article 1568**

Revoked

**Article 1569**

If there is dispute over the amount of rent of an orally agreed lease, (the lease has been consummated, and there is no indication of payment, (OR) that has been consummated and there is no indication of payment) the lessee must be trusted on his oath, unless the lessor opts to instruct experts to appraise the rent amount.

**Article 1570**

If a lease was made in writing, the lease expires by law upon the lapse of the determined time, without a notice to the effect of such expiry.

**Article 1571**

If the lease was not made in writing, the lease expires not at a determined time, but upon the notice of the other party, taking into account time period of the local custom.

**Article 1572**

If a party has notified his counterparty of his intention to terminate the lease, the lessee, though he continues to enjoy the object, may not rely on silent sublease.

**Article 1573**

If, after the expiry of a written lease, the lessee remains and is left in possession of the object, a new lease arises, the consequences of such are governed under provisions concerning orally agreed lease.

**Article 1574**

With respect to the previous two provisions, guarantees made for the lease do not extend to obligations arising out of the lease extension.

<p style="text-align: center;"><b>Artikel 1575</b></p> <p>De huur-overeenkomst gaat geenszins te niet door den dood van den verhuurder, noch door dien van den huurder (Bw. 1318, 1612, 1743, 1826; Civ. 1742).</p>	<p style="text-align: center;"><b>Pasal 1575</b></p> <p>Persetujuan sewa sekali-kali tidak hapus dengan meninggalnya pihak yang menyewakan ataupun pihak yang menyewa.</p>	<p style="text-align: center;"><b>Article 1575</b></p> <p>A lease agreement does not become (null and void/expire) upon the death of either the lessor or lessee.</p>
<p style="text-align: center;"><b>Artikel 1576</b></p> <p>Door verkoop van het verhuurde wordt eene te voren aangegane huur niet verbroken, ten ware dit bij die verhuring mogt voorbehouden zijn.</p> <p>Bij zoodanig voorbehoud, kan de huurder, zonder uitdrukkelijk beding, geene aanspraak op vergoeding maken, maar met dat laatste beding is hij nit tot ontruiming van het gehuurde verplicht, zoo lang de verschuldigde vergoeding niet is gekweten (Bw. 772v., 817, 1185, 1578v.; Rv. 507; Civ. 1743v).</p>	<p style="text-align: center;"><b>Pasal 1576</b></p> <p>Dengan dijualnya barang yang disewa, sewa yang dibuat sebelumnya tidak diputuskan kecuali bila telah diperjanjikan pada waktu menyewakan barang. Jika ada suatu perjanjian demikian, penyewa tidak berhak menuntut ganti rugi bila tidak ada suatu perjanjian yang tegas, tetapi jika ada perjanjian demikian, maka ia tidak wajib mengosongkan barang yang disewa selama ganti rugi yang terutang belum dilunasi.</p>	<p style="text-align: center;"><b>Article 1576</b></p> <p>A previously agreed lease is not terminated upon the sale of the leased object unless such was agreed at the conclusion of the lease. (OR The sale of a leased object does not terminate a previously agreed lease unless this was agreed at the conclusion of the lease).</p> <p>If an agreement to that effect exists, the lessee is not entitled to claim compensation in the absence of express agreement, if however such express agreement is stipulated, he is not obligated to vacate the object until such compensation has been paid.</p>
<p style="text-align: center;"><b>Artikel 1577</b></p> <p>De koper, met beding van wederinkoop, kan geen gebruik maken van de bevoegdheid om den huurder tot ontruiming van het gehuurde te noodzaken, voor dat hij door het verstrijken van den termijn, voor den wederinkoop bepaald, onherroepelijk eigenaar is geworden (Bw. 1521, 1524, 1532; Civ. 1751).</p>	<p style="text-align: center;"><b>Pasal 1577</b></p> <p>Pembeli dengan perjanjian membeli kembali tidak dapat menggunakan wewenangnya untuk memaksa penyewa mengosongkan barang yang disewa, sebelum ia menjadi pemilik mutlak dengan lewatnya tenggang waktu yang ditentukan untuk pembelian kembali.</p>	<p style="text-align: center;"><b>Article 1577</b></p> <p>A buyer with a repurchase condition, may not his power to compel the lessee to vacate the leased object, before the time fixed for repurchase has lapsed he becomes the absolute owner</p>
<p style="text-align: center;"><b>Artikel 1578</b></p> <p>Een koper die gebruik wil maken van de bevoegdheid, bij de huur-overeenkomst voorbehouden, om, in geval van verkoop, den huurder tot de ontruiming van het gehuurde te noodzaken, is verplicht den huurder zoodanigen tijd te voren te waarschuwen, als het plaatselijk gebruik tot het doen van opzeggingen medebrengt.</p> <p>Bij huur va landerijen moet de waarschuwing ten minste een jaar aan de ontruiming voorafgaan (AB. 15; Bw. 1576; Civ. 1748).</p>	<p style="text-align: center;"><b>Pasal 1578</b></p> <p>Seorang pembeli yang hendak menggunakan wewenangnya yang diperjanjikan dalam persetujuan sewa, untuk memaksa penyewa mengosongkan barang sewa jika barangnya dijual, wajib memperingatkan penyewa sekian lama sebelumnya, sebagaimana diharuskan oleh adat setempat mengenai penghentian sewa. Dalam hal sewa tanah, peringatan tersebut harus disampaikan sedikitnya satu tahun sebelum pengosongan.</p>	<p style="text-align: center;"><b>Article 1578</b></p> <p>A buyer who intends to use the power conferred under a lease agreement to, in case of a sale, compel the lessee to vacate the property must notify the lessee in advance, as is required under local customs concerning lease termination.</p>
<p style="text-align: center;"><b>Artikel 1579</b></p> <p>De verhuurder kan de huur niet doen ophouden door te verklaren dat hij het verhuurde goed zelf wil betrekken, ten ware het tegendeel mogt bedongen zijn (Bw. 1751; Civ. 1761).</p>	<p style="text-align: center;"><b>Pasal 1579</b></p> <p>Pihak yang menyewakan tidak dapat menghentikan sewa dengan menyatakan hendak memakai sendiri barangnya yang disewakan, kecuali jika telah diperjanjikan sebaliknya.</p>	<p style="text-align: center;"><b>Article 1579</b></p> <p>The lessor may not terminate a lease on the grounds of intending to use for himself the leased object unless otherwise agreed.</p>
<p style="text-align: center;"><b>Artikel 1580</b></p> <p>Indien men bij de huur-overeenkomst is overeengekomen dat de verhuurder de bevoegdheid zoude hebben om het verhuurde huis of land zelf te betrekken, is hij verplicht vooraf eene opzegging te doen beteekenen, zoo veel tijd te voren, als bij artikel 1578 is vastgesteld (Civ. 1762).</p>	<p style="text-align: center;"><b>Pasal 1580</b></p> <p>Jika dalam persetujuan sewa telah disetujui bahwa pihak yang menyewakan akan berhak memakai sendiri rumah atau tanah yang disewakan maka ia wajib memberitahukan kehendaknya untuk menghentikan sewa sekian lama sebelumnya. sebagaimana ditetapkan dalam Pasal 1578.</p>	<p style="text-align: center;"><b>Article 1580</b></p> <p>If under an agreement it is agreed that the lessor will have the power to use for himself the leased house or land, he must inform such intention to terminate the lease in advance, as is stipulated under Article 1578.</p>
<p><b>DERDE AFDEELING</b></p> <p><b>Van de regelen welke bijzonder betrekkelijk zijn tot huur van huizen en huisraad</b></p>	<p><b>BAGIAN 3</b></p> <p><b>Aturan-aturan yang Khusus Berlaku Bagi Sewa Rumah dan Perabot Rumah</b></p>	<p><b>Section 3</b></p> <p><b>Concerning Rules That Apply to the Lease of Houses and Furniture</b></p>
<p style="text-align: center;"><b>Artikel 1581</b></p> <p>De huurder die een verhuurd huis niet van</p>	<p style="text-align: center;"><b>Pasal 1581</b></p> <p>Penyewa yang tidak melengkapi sebuah sewa</p>	<p style="text-align: center;"><b>Article 1581</b></p> <p>The lessee who does not provide a leased</p>



genoegzaam huisraad voorziet, kan tot de ontruiming daarvan worden genoodzaakt, tenzij hij voldoende zekerheid geve voor de betaling der huurpenningen (Bw. 1139-4o, 1140, 1142v., 1146, 1589; Civ. 1752).

#### Artikel 1582

Een tweede huurder is, ten aanzien van den eigenaar, niet verder gehouden dan tot het beloop van den huurprijs der tweede huur, welken hij, op het oogenblik van een gedaan beslag, aanden eersten huurder zoude mogen schuldig zijn, en zonder dat hij zich op betalingen, bij voorraad gedaan, beroepen kan, ten ware die betalingen mogten zijn geschied uit kracht van een beding, bij zijne huurovereenkomst uitgedrukt, of ten gevolge van plaatselijke gebruiken (Bw. 1140, 1559; Rv. 752; Civ. 1753).

#### Artikel 1583

Geringe en dagelijksche reparatien zijn voor rekening van den huurder.

Bij gebreke van overeenkomst, worden als zoodanig aangemerkt reparatien aan winkelkasten, de sluiting der luiken of blinden, de binnensloten, de vensterglazen, zoo binnen als buiten 's huis, en al hetgeen verder door het plaatselijk gebruik daaronder begrepen wordt.

Niettemin komen die reparatien ten laste van den verhuurder, indien zij door den vervallen toestand van het verhuurde of door overmagt zijn noodzakelijk geworden (AB. 15; Bw. 1139-2o, 1551, 1555, 1562; Civ. 1754v).

#### Artikel 1584

Het schoonhouden van putten, regenbakken en sekreten komt ten laste van den verhuurder, indien het tegendeel niet bedongen is.

Het schoonhouden der schoorsteenen komt, bij gebreke van beding, ten laste van den huurder (Bw. 656v.; Civ. 1756).

#### Artikel 1585

De huur van meubelen, om een geheel huis, eene geheele woning, een winkel, of eenig ander vertrek, daarmede te stofferen, wordt gehouden voor zoo lang te zijn aangegaan, als de huizen, woningen, winkels of vertrekken, volgens plaatselijk gebruik, doorgaans verhuurd worden (AB. 15; Civ. 1757).

#### Artikel 1586

De huur van gestoffeerde kamers wordt gehouden bij het jaar te zijn aangegaan, wanneer dezelve is aangegaan voor eene zekere som in het jaar;

bij de maand, wanneer dezelve is aangegaan tegen eene bepaalde som in de maand;

bij den dag, wanneer dezelve is aangegaan tegen eene bepaalde som voor iederen dag.

rumah dengan perabot rumah secukupnya. dapat dipaksa untuk mengosongkan rumah itu kecuali bila ia memberikan cukup jaminan untuk pembayaran uang sewa.

#### Pasal 1582

Seorang penyewa kedua tidak wajib membayar kepada pemilik lebih dari jumlah harga sewa kedua yang masih terutang kepada penyewa pertama pada waktu dilakukan suatu penyitaan. dan ia tak boleh mengajukan pembayaran yang dilakukan sebelumnya. kecuali jika pembayaran itu dilakukan menurut suatu perjanjian yang dinyatakan dalam persetujuan sewa itu atau menurut kebiasaan setempat.

#### Pasal 1583

Pembetulan-pembetulan kecil sehari-hari, dipikul oleh penyewa. Jika tidak ada persetujuan mengenai hal itu maka dianggap demikianlah pembetulan pada lemari toko, daun jendela, kunci dalam, kaca jendela, baik di dalam maupun di luar rumah dan segala sesuatu yang dianggap termasuk itu, menurut kebiasaan setempat. Meskipun demikian, pembetulan-pembetulan itu harus dipikul oleh pihak yang menyewakan bila pembetulan itu terpaksa dilakukan karena kerusakan barang yang disewa atau karena keadaan yang memaksa.

#### Pasal 1584

Menjaga kebersihan sumur, kolam air hujan, dan tempat buang air besar dibebankan kepada pihak yang menyewakan, jika tidak diperjanjikan sebaliknya. Menjaga kebersihan asap, jika tidak ada perjanjian dibebankan kepada pihak yang menyewa.

#### Pasal 1585

Sewa mebel untuk melengkapi sebuah rumah, tempat kediaman, toko atau ruangan lainnya, harus dianggap telah dibuat untuk jangka waktu penyewaan rumah, tempat kediaman, toko atau ruangan menurut kebiasaan setempat.

#### Pasal 1586

Penyewaan kamar yang dilengkapi dengan mebel harus dianggap telah dilakukan untuk tahunan, bila dibuat atas pembayaran sejumlah uang tiap tahun; untuk bulanan, bila dibuat atas pembayaran sejumlah uang tiap bulan; untuk harian, bila dibuat atas pembayaran sejumlah uang tiap hari. Jika tidak ternyata bahwa penyewaan dibuat atas pembayaran sejumlah uang tiap tahun, tiap bulan atau tiap hari, maka penyewaan dianggap telah dibuat menurut kebiasaan setempat.

house with sufficient furniture may be compelled to vacate the house unless he puts up sufficient security for paying the rent.

#### Article 1582

A second lessee is not obligated to pay to the owner more than the price of the second lease, which he owes at the time of completion unless such payments were made based on a condition in the lease agreement or local customs.

#### Article 1583

Routine and minor repairs are to be borne by the lessee.

In the absence of an agreement, it is assumed that the repairs of shop cabinets, window fasteners, inner locks, window panes, inside and outside the house and all others according to local customs.

Notwithstanding the foregoing, such repairs are to be borne by the lessor if such repairs are necessary due to disrepairs of the leased property or due to force majeure.

#### Article 1584

The cleaning of wells, cisterns, and septic tanks are borne by the lessor unless otherwise agreed.

The cleaning of chimneys will in the absence of agreement be borne by the lessee

#### Article 1585

The lease of furniture to furnish an entire house, an entire residence, a shop or other rooms must be deemed to have been agreed for a period of time as is locally customary for residential dwellings, shops or rooms.

#### Article 1586

Lease of rooms equipped with furniture must be deemed to have been made for a yearly basis, if concluded based on the yearly payment of a sum of money;

monthly if made based on the monthly payment of a sum of money;

daily if made based on the daily payment of a sum of money.

Indien niet blijkt dat de huur voor eene zekere som bij het jaar, bij de maand, of voor iederen dag, is aangegaan, wordt dezelve geacht volgens plaatselijk gebruik te zijn gesloten.

#### Artikel 1587

Indien de huurder van een huis of vertrek, na het eindigen van den huurtijd, bij schriftelike overeenkomst bepaald, in het bezit van het gehuurde blijft, zonder dat zich de verhuurder dertegen verzet, wordt hij geacht het verhuurde op dezelfde voorwaarden te blijven behouden, voor den tijd welken het plaatselijk gebruik medebrengt, en kan hij het verhuurde niet verlaten, noch daaruit gezet worden, dan na eene tijdige opzegging, overeenkomstig het plaatselijk gebruik gedaan (AB. 15; Bw. 1571, 1573, 1598; Civ. 1759).

### VIERDE AFDEELING

#### Van de regelen welke bijzonder betrekkelijk zijn tot huur van landerijen

#### Artikel 1588

Indien bij eene huur-overeenkomst van landerijen eene kleinere of grootere uitgestrektheid wordt opgegeven, dan dezelve werkelijk hebben, geeft zulks geen grond tot vermeerdering of vermindering van den huurprijs, dan alleen in de gevallen en volgens de bepalingen, bij den vijfden titel van dit boek vastgesteld (Bw. 1484, 1489; Civ. 1765).

#### Artikel 1589

Indien de huurder van landerijen dezelve niet van de tot beweiding of bebouwing noodzakelijke beesten en bouwgereedschappen voorziet; indien hij met de beweiding of bebouwing ophoudt, of te dien opzichte niet als een goed huisvader handelt; indien hij het gehuurde goed tot een ander einde gebruikt, dan waartoe hetzelve bestemd is; of indien hij, in het algemeen, de bedingen, bij de huurovereenkomst gemaakt, niet nakomt, en daardoor eenig nadeel voor den verhuurder ontstaat, is deze bevoegd om, naar gelang der omstandigheden, de vernietiging van de huur, met vergoeding van kosten, schaden en interessen, te vorderen (Bw. 1139-2o, 1140, 1142v., 1146, 1243v., 1266v., 1560v., 1581; F. 38; Civ. 1766).

#### Artikel 1590

Alle huurders van landerijen zijn gehouden de vruchten in de daartoe bestemde bergplaatsen te bergen (Bw. 1139-2o, 1140v.; Civ. 1767).

#### Artikel 1591

De huurder van landerijen is, op straffe van vergoeding van kosten, schaden en interessen, gehouden den eigenaar van alle feitelijkheden te doen kennis dragen, welke op de gehuurde erven mogten gepleegd worden.

Deze kennisgeving moet gedaan worden binnen denzelfden termijn, welke tusschen de tijd der dagvaarding en den dag der

If it is not apparent that a lease was concluded on a yearly, monthly or daily payment, then the term of the lease shall be deemed to have been concluded based on local customs.

#### Article 1587

If after the expiration of a written lease a lessee of a house or a room remains in possession of the property and the lessor does not oppose to such possession, the lessee shall be deemed to retain the leased property under the same conditions for a time determined by local custom, and he may neither leave the leased property nor be evicted therefrom, unless a notice of lease termination has been given according to the local custom.

### Section 4

#### Concerning Rules That Apply Specifically to Land Lease

#### Article 1588

The specification, in an agreement for the lease of agricultural land, of a smaller or greater area than the actual area, is not form grounds for an increase or decrease in the rent which arises only in the circumstances and according to the provisions of the fifth chapter of this book. (Bw.1484, 1489; Civ.1765)

#### Article 1589

If the lessee of agricultural land does not stock the land with the necessary cattle and agricultural equipment required for pasturing or planting; if he discontinues the pasturing or planting, or does not act as a proper head of the household in this regard; if he should use the leased property for a purpose other than that which it was designated for; or if, in general, he does not comply with the stipulations specified in the lease agreement and as a result thereof the lessor is jeopardized, the latter mentioned is then be authorized to, depending upon circumstances, demand the nullification of the lease, with compensation of costs, damages and interest. (Bw. 1139-2, 1140, 1142v., 1146, 1243v., 1266v., 1560v., 1581; F.38; Civ.1766)

#### Article 1590

All lessees of agricultural land must store the products of their labors in the designated places of storage. (Bw.1139-2, 1140v.; civ.1767)

#### Article 1591

The lessee of agricultural land must notify the owner of all events occurring on the leased premises while working the land and failure to do so is render him liable for compensation of costs, damages and interest. This notification shall be given within the same period as that which is stipulated to lapse between the time of the summons and the date of appearance at court depending upon the distance of the localities. (Bw. 5556, 802, 1366, 1557v.; Rv.10v.;

#### Pasal 1587

Jika penyewa sebuah rumah atau ruangan, setelah berakhirnya waktu yang ditentukan dalam suatu persetujuan tertulis, tetap menguasai barang sewa, sedangkan pihak yang menyewakan tidak melawannya maka dianggaplah bahwa penyewa tetap menguasai barang yang disewanya atas dasar syarat-syarat yang sama untuk waktu yang ditentukan oleh kebiasaan setempat, dan ia tidak dapat meninggalkan barang sewa atau dikeluarkan dari situ, kecuali sesudah ada pemberitahuan tentang penghentian sewa, yang dilakukan menurut kebiasaan.

### BAGIAN 4

#### Aturan-aturan yang Khusus Berlaku Bagi Sewa Tanah

#### Pasal 1588

Jika dalam suatu persetujuan sewa menyewa tanah disebut suatu ukuran luas yang kurang atau lebih dan luas yang sesungguhnya, maka hal itu tidak menjadi alasan untuk menambah atau mengurangi harga sewa, kecuali dalam hal-hal dan menurut ketentuan-ketentuan yang tercantum dalam Bab 5 buku ini.

#### Pasal 1589

Jika penyewa tanah tidak melengkapi tanah itu dengan ternak atau peralatan pertanian yang diperlukan untuk pengembalian atau penanaman; jika ia berhenti melakukan pengembalian atau penanaman. atau dalam hal itu tidak berlaku sebagai kepala rumah tangga yang baik, jika ia memakai barang yang disewa untuk suatu tujuan yang lain dengan tujuan yang dimaksudkan atau, pada umumnya, jika ia tidak memenuhi janji-janji yang dibuat dalam persetujuan sewa dan karena itu timbul suatu kerugian bagi pihak yang menyewakan. Maka pihak itu berhak untuk menuntut pembatalan sewa menurut keadaan, serta penggantian biaya, kerugian dan bunga.

#### Pasal 1590

Semua penyewa tanah diwajibkan menyimpan hasil-hasil tanah di tempat penyimpanan yang telah disediakan untuk itu.

#### Pasal 1591

Penyewa tanah diwajibkan, atas ancaman penggantian biaya, kerugian dan bunga, untuk melaporkan kepada pemilik tanah itu segala peristiwa yang dilakukan dalam mengerjakan tanah yang disewa. Pemberitahuan itu harus dilakukan dalam jangka waktu yang sama seperti yang ditentukan antara waktu gugatan dari hari menghadap di muka sidang pengadilan menurut jarak tempat-tempat.

verschijning, naar mate van den afstand der plaatsen, bepaald is (Bw. 556, 802, 1366, 1557v.; Rv. 10v.; Civ. 1768).

Civ.1768)

**Artikel 1592**

Indien bij eene huur voor verscheidene jaren, gedurende den huurtijd, de geheele of de halve oogst van een jaar, door onvermijdelijke toevallen, is verloren gegaa, kan die huurder eene vermindering der huurpenningen vorderen, ten ware hij door den oogst der vorige jaren reeds mogt zijn schadeloos gesteld.

Indien hij niet schadeloos gesteld is, kan de begroting der vermindering van de huurpenningen niet geschieden, dan op het einde van de huur, wanneer het genot van alle de jaren tegen elkander wordt in vergelijking gebragt.

De regter kan niettemin den huurder toestaan om voorloopig, naar mate van het geleden verlies, een gedeelte der huurpenningen in te houden (Bw. 500, 729, 1553; Civ. 1769).

**Pasal 1592**

Jika dalam suatu sewa untuk beberapa tahun selama waktu sewa, seluruh atau separuh penghasilan setahun hilang karena kejadian-kejadian yang tak dapat dihindarkan, maka penyewa dapat menuntut suatu pengurangan uang sewa, kecuali jika ia telah memperoleh penggantian kerugian karena penghasilan tahun-tahun sebelumnya. Jika ia tidak mendapat ganti rugi, maka perkiraan tentang pengurangan uang sewa tidak dapat dibuat selain pada waktu berakhirnya sewa, bila kenikmatan dan semua tahun telah diperumpamakan satu sama lain. Walaupun demikian, Hakim dapat mengizinkan penyewa menahan sebagian dan uang sewa untuk sementara waktu, menurut kerugian yang telah diderita.

**Article 1592**

If, during the term of a lease for several years, the whole or one half of the annual harvest is destroyed due to unforeseen circumstances, then the lessee may claim a reduction in the rent, unless the harvests from previous years were sufficient to compensate him therefor. If he has not yet been compensated, the estimate of the reduction of the rent cannot be made until the end of the lease, when the profits of all the years shall be reconciled. \*415 The judge may however, permit the lessee to retain part of the rent temporarily, proportionate to the loss suffered. (Bw. 500, 729, 1553; Civ. 1769)

**Artikel 1593**

Indien de huur slechts voor een jaar is aangegaan, en de oogst voor het geheel of de helft is verloren, is de huurder ontheven van de betaling van den geheelen huurprijs of van een evenredig gedeelte van denzelven.

Wanneer het verlies minder dan de helft bedraagt, heeft hij geene aanspraak op eenige korting (Bw. 729, 1592; Civ. 1770).

**Pasal 1593**

Jika sewa hanya dilakukan untuk satu tahun, sedangkan penghasilan telah hilang seluruhnya atau separuhnya, maka penyewa dibebaskan dari pembayaran seluruh harga sewa atau sebagian harga sewa menurut imbalan. Bila kerugian kurang dari separuh, maka ia tidak berhak atas suatu pengurangan.

**Article 1593**

If the lease is entered into for one year only, and the entire or part of the harvest is lost, the lessee shall be released from paying the entire rent or a proportionate amount thereof. If the loss consists of less than one half, the lessee is not be entitled to any discounts. (Bw.729, 1592; Civ.1770)

**Artikel 1594**

De huurder kan geen korting erlangen, indien het verlies der vruchten geleden is na dat zelve van den grond zijn afgescheiden, ten ware bij de huur-overeenkomst een zeker gedeelte van den oogst in natura voor den eigenaar bedongen zij; in welk geval de eigenaar zijn aandeel in het verlies moet dragen, mits de huurder niet achterlijk geweest zij om aan den eigenaar deszelfs aandeel in den oogst te leveren.

De huurder kan evenmineenige korting vorderen, indien de oorzaak der schade, tijdens het aangaan der huur, reeds bestond en bekend was (Bw. 762, 1593; Civ. 1771).

**Pasal 1594**

Penyewa tidak dapat menuntut pengurangan bila kerugian itu diderita setelah penghasilan dipisahkan dari tanah, kecuali jika dalam persetujuan sewa ditentukan bahwa pemilik harus memikul bagiannya dalam kerugian, asal penyewa tidak lalai menyerahkan kepada pemilik itu bagiannya dari penghasilan. Begitu pula penyewa tidak dapat menuntut suatu pengurangan, jika hal yang menyebabkan kerugian sudah ada dan sudah diketahui sewaktu persetujuan sewa dibuat.

**Article 1594**

The lessee is not demand any discounts, if the loss of the produce is suffered after it has been separated from the land, unless the lease agreement provides that a certain portion of the harvest is promised to the owner in its original state; in which case the owner is also liable for his portion of the loss, provided that the lessee has not failed to deliver the owner's share of the harvest. In addition, the lessee may not claim any reduction, if the cause of the damage, at the time of conclusion of the lease, already existed and was known by him. (Bw.762, 1593; Civ.1771)

**Artikel 1595**

De huurder kan, bij een uitdrukkelijk beding, voor de onvoorziene toevallen worden aansprakelijk gesteld (Bw. 1592v., 1596; Civ. 1772).

**Pasal 1595**

Dengan suatu perjanjian yang dinyatakan dengan tegas, penyewa dapat dipertanggungjawabkan atas kejadian-kejadian yang tak dapat diduga.

**Article 1595**

The lessee, may pursuant to a specific agreement, be rendered liable in the event of these unforeseen circumstances. (Bw.1592v., 1596; Civ.1772)

**Artikel 1596**

Zoodanig beding wordt echter alleen verstaan gemaakt te zijn ten aanzien van de gewone onvoorziene toevallen, als daar zijn: vulkanische uitbarstingen, aardbevingen, langdurige droogte, insecten die den oogst vernielen, bliksem, of het ontijdig afvallen der

**Pasal 1596**

Perjanjian demikian hanya dianggap dibuat untuk kejadian-kejadian biasa yang tak terduga, seperti letusan gunung, gempa bumi, kemarau yang panjang, serangan hama-hama yang merusak penghasilan, petir, atau rontoknya bunga pohon sebelum waktunya. Perjanjian tersebut di atas tidak meliputi

**Article 1596**

Such agreement, is, however only cover regular unforeseen circumstances such as: volcanic eruptions, earthquakes, a lengthy drought, insects which destroy harvests, lightning or the untimely fall of tree-blossom. This agreement is not apply to extraordinary events which do not usually occur on the land,

bloems van den boom.

Hetzelve strekt zich uit tot buitengewone toevallen, als daar zijn: verwoestingen van den oorlog, of overstromingen, waaraan het land niet gewoonlijk onderworpen is; ten ware de huurder alle, zoo wel voorziene als onvoorziene, toevallen hebbe op zich genomen (Bw. 1369, 1592, 1595; Civ. 1773).

#### Artikel 1597

De huur van landerijen, zonder geschrift aangegaan, wordt gerekend aangegaan te zijn voor zoodanigen tijd als de huurder noodig heeft tot het inzamelen van alle de vruchten van het verhuurde erf.

Aldus wordt de huur van eene weide, van eene boomgaard, en van alle andere gronden, waarvan de vruchten binnen den loop van een jaar geheel worden ingezameld, gerekend voor een jaar te zijn aangegaan.

De huur van bouwlanden, welke bij afwisselende zaaibeurten bebouwd worden, wordt gerekend te zijn aangegaan voor zo vele jaren, als er beurten van dien aard zijn (Bw. 1570v., 1585v.; Civ. 1774).

#### Artikel 1598

Indien na het eindigen van eene schriftelijke aangegaan verhuuring, de huurder in het bezit van het goed blijft en daarin gelaten wordt, worden de gevolgen van de nieuwe huur door het voorgaande art. geregeld (Bw. 1573, 1587; Civ. 1776).

#### Artikel 1599

De huurder wiens huur eindigt en hij welke hem in de huur opvolgt, zijn verplicht elkander over en weder met al datgene te gerijver, dat vereischt wordt om het verlaten en het betrekken voor het goed gemakkelijk te maken, zoo wat betreft de bebouwing voor het volgende jaar, het inoogsten der nog te velde staande vruchten, als anderzins; alles overeenkomstig het plaatselijk gebruik (AB. 15; Civ. 1777).

#### Artikel 1600

De huurder moet achterlaten, indien zijn vertrek, het stroo en den mest van het afgeloopen jaar achterlaten, indien hij dezelve bij den aanvang van zijne huur ontvangen heeft; en al had hij die zelfs niet ontvangen, kan de eigenaar dezelve, volgens eene te maken begroting, aan zich houden (Bw. 507-30; Civ. 1778).

De oude vijfde afdeeling van Titel 7, ingevolge S. 79-256 toepasselijk verklaard op de Indonesische en met deze gelijkgestelde bevolking, is bij S. 26-335 jns. 458, 565 en 27-108 vervangen door den Zevenden Titel A, doch ingevolge het bepaalde bij art. VI (Slotbepalingen) van gemeld S. 26-335 (zie bl. 603) is de oude vijfde afdeeling nog toepasselijk op Chineezers en andere Vreemde Oosterlingen en op Indonesiers, tenzij bij

kejaduan luar biasa, seperti kerusakan-kerusakan yang disebabkan oleh peperangan atau banjir yang tidak biasa menimpa daerah yang bersangkutan, kecuali jika penyewa telah menyanggapi untuk memikul akibat dari semua kejadian, baik yang dapat diduga maupun yang tak dapat diduga.

#### Pasal 1597

Sewa tanah yang dibuat secara tak tertulis, dianggap telah dibuat untuk sekian lama, sebagaimana dibutuhkan oleh si penyewa untuk mengumpulkan semua hasil dari tanah yang disewa. Demikianlah maka sewa sebidang padang rumput, sebidang kebun buah-buahan, dan semua tanah lain yang hasilnya dikumpulkan seluruhnya dalam waktu satu tahun, dianggap telah dibuat untuk satu tahun. Sewa tanah pertanian yang ditanami dengan bermacam-macam tanaman secara berganti-ganti dianggap telah dibuat untuk sekian tahun, menurut macam tanaman.

#### Pasal 1598

Jika setelah berakhirnya suatu sewa yang dibuat tertulis, penyewa tetap menguasai barang sewa dan dibiarkan menguasainya, maka akibat-akibat sewa yang baru diatur menurut ketentuan pasal yang lalu.

#### Pasal 1599

Penyewa yang sewanya berakhir dan penggantinya, wajib saling membantu sedemikian rupa sehingga memudahkan keluarnya yang satu dan masuknya yang lain, baik mengenai penanaman untuk tahun yang akan datang maupun mengenai pemungutan hasil-hasil yang masih berada di ladang, ataupun mengenai hal-hal lain; segala sesuatunya menurut kebiasaan setempat.

#### Pasal 1600

Begitu pula penyewa, pada waktu berangkat, harus meninggalkan jerami dan pupuk dari tahun sebelumnya, jika ia menerimanya pada waktu penyewaan dimulai, bahkan meskipun ia tidak menerimanya, pemilik dapat meminta supaya jerami dan pupuk ditinggalkan, menurut suatu perkiraan yang akan dibuat.

such as destruction caused by war, floods; unless the lessee has undertaken to be liable in all events, either foreseeable or unforeseeable. (Bw.1369, 1592,1595; Civ.1773)

#### Article 1597

A lease of land, not concluded in writing, shall be deemed to have been concluded for the period required by the lessee for the collection of all produce of the leased plot of land. As such, a lease of a pasture, an orchard, and of all other land from which all the produce shall be collected within the course of a year, shall be deemed to have been entered into for a year. A lease of agricultural lands, which shall be planted in rotation, shall be deemed to be entered into for as many years as there are rotations of that nature. (Bw. 1570v., 1585v.; Civ.1774)

#### Article 1598

If, after the termination of a lease concluded in writing, the lessee is remain in possession of the property and is permitted to do so, the consequences of the new lease shall be regulated by the previous articles. (Bw. 1573, 1587; Civ. 1776)

#### Article 1599

The lessee whose lease is terminated and \*416 his successor to the lease, are obligated to accommodate one another in the manner required in order to facilitate the vacation and occupation of the property, with regard to the planting for the subsequent year, the harvesting of fruit which are still on the field, as well as otherwise in accordance with local custom. (AB.15; Civ.1777)

#### Article 1600

The lessee is also, upon his departure, leave the hay and the fertilizer from the previous year, if he received such at the commencement of his lease; and notwithstanding that he did not receive any, the owner may, according to an estimate to be made, continue to request these items to be left. (Bw. 507-3; Civ. 1778)

ordonnantie anders bepaald is.

Titel 7, afd. V luidde:

<b>VIJFDE AFDEELING</b>	<b>BAB VIIA</b>	<b>Section 5</b>
<b>Van huur van dienstboden en werklieden</b>	<b>PERJANJIAN KERJA</b>	<b>Concerning the hiring of servants and laborers</b>
<b>EERSTE AFDEELING</b>	<b>BAGIAN 1</b>	<b>Section 1</b>
<b>Algemeene Bepalingen</b>	<b>Ketentuan Umum</b>	<b>General provisions</b>
<b>Artikel 1601</b>	<b>Pasal 1601</b>	<b>Article 1601</b>
<p>Behalve de overeenkomsten tot het verrichten van enkele diensten, welke door de aan haar eigene bepalingen en bedongene voorwaarden en bij gebreke van deze door het gebruik, worden geregeerd, bestaan er twee soorten van overeenkomsten, waarbij de eene partij zich verbindt, voor de andere tegen belooning arbeid te verrichten: de arbeidsovereenkomst en de aanneming van werk (Bw. 1338, 1601a, 1604; AB. 15; Civ. 1779).</p>	<p>Selain persetujuan untuk menyelenggarakan beberapa jasa yang diatur oleh ketentuan-ketentuan khusus untuk itu dan oleh syarat-syarat yang diperjanjikan, dan bila ketentuan-ketentuan yang syarat-syarat ini tidak ada, persetujuan yang diatur menurut kebiasaan, ada dua macam persetujuan, dengan mana pihak kesatu mengikatkan diri untuk mengerjakan suatu pekerjaan bagi pihak lain dengan menerima upah, yakni: perjanjian kerja dan perjanjian pemborongan kerja.</p>	<p>With the exception of agreements to perform several services, which are regulated by the terms and conditions agreed upon and in the absence of such, shall be regulated by custom, there are two kinds of agreements in which one party covenants to the other to perform services in return for remuneration, as follows; a labor agreement and a for work. (Bw.1338, 1601a, 1604; AB.15; Civ.1779)</p>
<b>Artikel 1601a</b>	<b>Pasal 1601a</b>	<b>Article 1601a</b>
<p>De arbeidsovereenkomst is de overeenkomst waarbij de eene partij, de arbeider, zich verbindt, in dienst van den andere partij, den werkgever, tegen loon gedurende zekeren tijd arbeid te verrichten (Bw. 1603e, 1603y).</p>	<p>Perjanjian kerja ialah suatu persetujuan bahwa pihak kesatu, yaitu buruh, mengikatkan diri untuk menyerahkan tenaganya kepada pihak lain, yaitu majikan, dengan upah selama waktu yang tertentu.</p>	<p>A labor agreement is an agreement in which one party, the laborer, agrees to render his services to the other party, the employer, for a specific term in return for remuneration. (Bw. 1603e, 1603y)</p>
<b>Artikel 1601b</b>	<b>Pasal 1601b</b>	<b>Article 1601b</b>
<p>De aanneming van werk is de overeenkomst waarbij de eene partij, de aannemer, zich verbindt, voor de andere partij, den aanbestedder, tegen eenen bepaalden prijs en bepaald werk tot stand te brengen (Bw. 1604v).</p>	<p>Perjanjian pemborongan kerja ialah suatu persetujuan bahwa pihak kesatu, yaitu pemborong, mengikatkan diri untuk menyelesaikan suatu pekerjaan bagi pihak lain, yaitu pemberi tugas, dengan harga yang telah ditentukan.</p>	<p>The contract for work is the agreement by which one party, the contractor, binds himself to the other party, the client, to carry out specific tasks for a specific price. (Bw. 1604v.)</p>
<b>Artikel 1601c</b>	<b>Pasal 1601c</b>	<b>Article 1601c</b>
<p>Indien eene overeenkomst de kenmerken bevat van eene arbeidsovereenkomst en van eenige andere soort van overeenkomst, zullen zoowel de bepalingen betreffende de arbeidsovereenkomst als die betreffende de andere soort van overeenkomst, welke kenmerken zij mede bevat, van toepassing zijn; in geval van strijf tusschen deze bepalingen zullen die der arbeidsovereenkomst van toepassing zijn.</p>	<p>Jika suatu persetujuan mengandung sifat-sifat suatu perjanjian kerja dan persetujuan lain, maka baik ketentuan-ketentuan mengenai perjanjian kerja maupun ketentuan-ketentuan mengenai persetujuan lain yang sifat-sifatnya terkandung di dalamnya, keduanya berlaku; jika ada pertentangan antara kedua jenis ketentuan tersebut, maka yang berlaku adalah ketentuan-ketentuan mengenai perjanjian kerja.</p>	<p>If an agreement contains the features of a labor agreement and of any other kind of agreement, then the provisions regarding a labor agreement as well as those relevant to another kind of agreement, which also have the same features, is apply; in the event of a dispute regarding these provisions, those relating to the labor agreement is apply. If a contract for work is followed by more similar agreements, whether directly or otherwise, or if, upon the conclusion or execution of the contract for work, it appears that the intention of the parties is to conclude more such similar agreements in such manner that the various contracts shall be regarded as a joint labor agreement, then the stipulations regarding the labor agreement shall be applicable to these agreements on a joint and several basis, with the exception of the stipulations of the sixth section of this title. If, however, in such case, the first agreement has been concluded for test purposes only, it shall be deemed to have retained its nature as a contract for work and the stipulations of the sixth section is then apply to it. (Bw.1603x, 1604v.)</p>
<p>Indien eene aanneming van werk door meerdere, soortgelijke overeenkomsten, zij het ook telkens met eenigen tusschentijd, is gevolgd, of indien het, bij het aangaan eener aanneming van werk, blijkbaar in de bedoeling van partijen ligt meerdere, dergelijke overeenkomsten aa te gaan, in dier voege, dat de verschillende aannemingen te zamen als eene arbeidsovereenkomst kunnen worden beschouwd, zullen de bepalingen betreffende de arbeidsovereenkomst op deze overeenkomsten gezamenlijk en op elk harer afzonderlijk, met uitsluiting van de bepalingen der zesde afdeeling van dezen titel, van toepassing zijn. Is evenwel in een dergelijk geval de eerste overeenkomst bij wijze van proef aangegaan, dan zal deze geacht worden</p>	<p>Jika pemborongan kerja diikuti dengan beberapa persetujuan sejenis itu, meskipun tiap kali dengan suatu selang waktu, atau jika pada waktu persetujuan dibuat, ternyata maksud kedua belah pihak membuat beberapa persetujuan secara demikian ialah supaya pemborongan-pemborongan itu dapat dipandang sebagai suatu perjanjian kerja, maka peraturan-peraturan mengenai perjanjian kerja harus berlaku bagi semua persetujuan ini, baik bagi semua persetujuan itu secara serempak maupun bagi masing-masing persetujuan secara sendiri-sendiri, kecuali ketentuan-ketentuan dalam Bagian 6 pada bab ini.</p>	<p>Akan tetapi bila dalam hal demikian</p>

haren aard van aanneming van werk te hebben behouden en zullen de bepalingen der zesde afdeling op haar van toepassing zijn (Bw. 1603x, 1604v).

## TWEEDE AFDEELING

### Van de arbeidsovereenkomst in het algemeen

#### Artikel 1601d

Wanneer eene arbeidsovereenkomst schriftelijk wordt aangegaan, zijn de kosten der akte en andere bijkomende onkosten ten laste van den werkgever (Bw. 1466, 1601y).

#### Artikel 1601e

Indien bij het sluiten der overeenkomst een hand- of godspenning is gegeven en aangenomen, ontleent geene der partijen daaraan de bevoegdheid van de overeenkomst af te zien door het laten behouden of het teruggeven van die hand- of godspenning.

De hand- of godspenning kan slechts in mindering worden gebracht op het loon, indien de dienstbetrekking niet langer den drie maanden heeft bestaan, terwijl zij voor langeren of voor onbepaalden tijd is aangegaan.

#### Artikel 1601f

Ten opzichte van arbeidsovereenkomsten, door de gehuwde vrouw als arbeidster aangegaan, veronderstelt de wet, dat zij de bewilling van haren man heeft bekomen.

Zij kan diensvolgens alle handelingen ter zake dier overeenkomsten, het geven van kwijting en het verschijnen in rechte daaronder begrepen, zonder bijstand van haren man verrichten.

Zij is gerechtigd over hetgeen zij ingevolge de gesloten arbeidsovereenkomst ontvangen of te vorderen heeft, ten bate van het gezin te beschikken (Bw. 108v., 111, 1916; F. 20-2o).

#### Artikel 1601g

Een minderjarig is bekwaam, als arbeider arbeidsovereenkomsten aan te gaan, indien hij daartoe door zijnen wettelijken vertegenwoordiger, hetzij mondeling, hetzij schriftelijk, is gemachtigd.

Een mondelinge machtiging kan slechts strekken tot het aangaan van eene bepaalde arbeidsovereenkomst. Is de minderjarige nog geen volle achttien jaren oud, dan moet zij verleend worden in tegenwoordigheid van den werkgever of van dengene die namens dezen handelt. Zij kan niet voorwaardelijk worden verleend.

Indien de machtiging schriftelijk is verleend, is de minderjarige verplicht de volmacht ter hand te stellen aan den werkgever, die den iminderjarige onverwijf een gewaarmerkt afschrift daarvan doet toekomen en de

persetujuan yang pertama hanya diadakan untuk percobaan saja, maka persetujuan demikian harus dianggap mengandung sifat pemborongan kerja dan segala ketentuan dalam Bab 6 itu berlaku baginya.

## BAGIAN 2

### Perjanjian Kerja pada Umumnya

#### Pasal 1601d

Bila perjanjian kerja diadakan secara tertulis, maka biaya aktanya dan perongkosan lainnya harus ditanggung majikan.

#### Pasal 1601e

Jika pada waktu membuat perjanjian diberikan dan diterima uang panjar, maka kedua belah pihak tidak boleh membatalkan perjanjian itu dengan membiarkan uang panjar itu di tangan buruh (penerima panjar) atau dengan mengembalikan uang panjar itu kepada majikan (pemberi panjar). Uang panjar hanya dapat dikurangkan dari upah, jika perjanjian kerja diadakan untuk waktu lebih dari tiga bulan atau untuk waktu yang tak ditentukan dan ternyata berjalan selama lebih dari tiga bulan.

#### Pasal 1601f

Mengenai perjanjian kerja yang diadakan oleh seorang perempuan yang bersuami sebagai buruh, undang-undang menganggap perempuan itu telah memperoleh izin dari suaminya. Tanpa bantuan suaminya ia boleh melakukan segala perbuatan perjanjian itu, termasuk membayar segala penagihan dan menghadap Hakim. Ia berhak menerima atau menuntut apa saja yang disebut dalam perjanjian kerja untuk kepentingan keluarganya.

#### Pasal 1601g

Anak yang belum dewasa mampu membuat perjanjian kerja sebagai buruh, jika ia dikuasakan untuk itu oleh walinya menurut undang-undang, baik dengan lisan maupun dengan tulisan. Surat kuasa lisan hanya berlaku untuk membuat suatu perjanjian kerja tertentu. Jika anak yang belum dewasa belum berusia 18 tahun, maka kuasa itu harus diberikan dihadapan majikan atau orang yang mewakilinya.

Kuasa tersebut tidak dapat diberikan dengan bersyarat. Jika kuasa diberikan secara tertulis, maka anak yang belum dewasa itu wajib menyerahkan surat kuasanya kepada majikan, yang harus segera menyampaikan suatu salinan yang ditandatangani kepada anak yang belum dewasa itu dan pada waktu berakhirnya hubungan kerja, mengembalikan surat kuasa tersebut kepada anak yang belum

## Section 2

### Concerning labor agreements in general

#### Article 1601d

In the event that a labor agreement is concluded in writing, the costs of the deed and other additional costs shall be borne by the employer. (Bw. 1466, 1601y)

#### Article 1601e

If, upon concluding the agreement, a deposit has been provided and accepted, it is not authorize the parties to cancel the agreement by ordering the retention or return of the deposit. The deposit may only be deducted from the wage, if the services have not been rendered for longer than three months, whereas the agreement has been entered into for a longer or unspecified time period.

#### Article 1601f

With regard to labor agreements concluded by a married woman as a laborer, the law is presume that she has obtained the approval of her husband. She can, therefore, commit all acts in relation to these agreements, to grant a discharge and to appear in court, without the assistance of her husband. She shall be entitled to use whatever she has received or claimed pursuant to the executed labor agreement, for the benefit of her family. (Bw. 108v., 111, 1916; F.20-2)

#### Article 1601g

A minor shall be competent to conclude a labor agreement as a laborer, if he has been given either verbal or written authorization to do so by his legal representative. A verbal authorization can only apply to the conclusion of a certain labor agreement. If the minor has not reached the age of eighteen years, then the authorization shall be granted in the presence of the employer, or of the individual who acts on his behalf. The authorization cannot be conditional. If the authorization is issued in writing, the minor must submit the authorization to the employer, who is immediately issue a certified copy to the minor and is return the authorization to the minor or to the individual who is entitled to it upon termination of the labor agreement. To the extent that the authorization is not subject to certain specific stipulations, the minor in the performance of anything that is related to the labor agreement entered into by him pursuant

volmacht bij het einde der dienstbetrekking aan den minderjarige of diens rechtverkrijgenden teruggeeft.

Voorzover zulks niet door het stellen van bepaalde voorwaarden in de machtiging uitdrukkelijk is uitgesloten, staat de minderjarige in alles, wat betrekking heeft op de arbeidsovereenkomst, door hem ingevolge de verleende machtiging aangegaan, met een meerderjarige gelijk, behoudens het bepaalde bij het derde lid van art. 1602f. Echter kan hij niet in rechte verschijnen zonder bijstand van zijnen wettelijken vertegenwoordiger, behalve wanneer den rechter gebleken is, dat de wettelijke vertegenwoordiger niet bij machte is zich te verklaren (Bw. 1446, 1603m; Rv. 944).

#### Artikel 1601h

Indien een daartoe niet bekwaam minderjarige eene arbeidsovereenkomst heeft aangegaan en dientengevolge gedurende zes weken, zonder verzet van zijnen wettelijken vertegenwoordiger, in dienst van den werkgever arbeid heeft verricht, wordt hij geacht door dien vertegenwoordiger mondeling tot het aangaan dier arbeidsovereenkomst gemachtigd te zijn geweest (Bw. 1446, 1454, 1916; S. 26-335, art. V, bl. 603).

#### Artikel 1601i

Eene tusschen echtgenooten aangegaan arbeidsovereenkomsten is nietig (Bw. 106v., 1467, 1678).

#### Artikel 1601j

(Gew. S. 39-546; 47-208) Een door den werkgever vastgesteld reglement is voor den arbeider slechts verbindend, indien deze schriftelijk heeft verklaard zich met dat reglement te vereenigen en indien tevens is voldaan aan de navolgende vereischten: (Bw. 1601m, 1601x).

1o. dat eene volledig exemplaar van het reglement kosteloos door of van wege den werkgever aan den arbeiders is verstrekt;

2o. dat door of vanwege den werkgever een door dezen ondertekend volledig exemplaar van het reglement ter inzage voor een ieder is nedergelegd bij de Afdeling Arbeid van het Departement van Sociale Zaken;

3o. dat een volledig exemplaar van het reglement op eene voor den arbeider gemakkelijk toegankelijke plaats, zoo mogelijk in het arbeidslokaal, zoodanig opgehangen zij en blijve, dat het duidelijk leesbaar is.

De nederlegging en de inzage van het Reglement bij de Afdeling Arbeid van het Departement van Sociale Zaken geschieden kosteloos. Ieder belanghebbende kan bij de Afdeling Arbeid van het Departement van Sociale Zaken kosteloos een afschrift van het reglement tekomen.

dewasa tersebut atau orang-orang yang mendapat hak daripadanya.

Sekedar tidak secara tegas dikecualikan dengan syarat-syarat tertentu dalam kuasa yang telah diberikan itu, anak yang belum dewasa, tanpa mengurangi ketentuan alinea ketiga Pasal 1603 f. Namun demikian, ia tidak dapat menghadap Pengadilan tanpa dibantu oleh walinya menurut undang-undang, kecuali bagi Pengadilan ternyata bahwa wali tersebut tidak mampu menyatakan kehendaknya.

#### Pasal 1601h

Jika anak yang belum dewasa, yang belum mampu membuat suatu perjanjian kerja, telah membuat perjanjian kerja dan karena itu selama enam minggu telah melakukan pekerjaan pada majikan tanpa rintangan dari walinya menurut undang-undang, maka ia dianggap telah diberi kuasa dengan lisan oleh walinya untuk membuat perjanjian kerja itu.

#### Pasal 1601i

Suatu perjanjian kerja antara suami istri adalah batal.

#### Pasal 1601j

Suatu reglemen (peraturan perusahaan) yang ditetapkan oleh majikan hanya mengikat buruh, jika buruh telah menyatakan setuju dengan reglemen itu dan juga telah memenuhi syarat-syarat berikut:

1. bahwa satu eksemplar lengkap reglemen itu telah diberikan kepada buruh dengan cuma-cuma oleh atau atas nama majikan;

2. bahwa oleh atau atas nama majikan telah diserahkan ke Departemen Tenaga Kerja satu eksemplar lengkap reglemen tersebut yang ditandatangani oleh majikan, supaya dapat dibaca oleh umum;

3. bahwa satu eksemplar lengkap reglemen itu ditempelkan dan tetap ada di suatu tempat yang dapat didatangi buruh dengan mudah, sedapat-dapatnya dalam ruang kerja sehingga dapat dibaca dengan baik.

Penyerahan dan pembacaan reglemen itu di Departemen Tenaga Kerja diselenggarakan dengan cuma-cuma. Setiap orang yang berkepentingan dapat memperoleh salinan reglemen itu dengan cuma-cuma. Tiap perjanjian yang bertentangan dengan suatu ketentuan pasal ini, adalah batal.

to the authorization issued, shall be equal to an adult, without prejudice to the provision in the third paragraph of article 1602f. However, he cannot appear in court without the support of his legal representative, unless it is apparent to the judge that the \*423 legal representative is incapable of expressing himself. (Bw. 1446, 1603m; Rv.944)

#### Article 1601h

If an incompetent minor has concluded a labor agreement and as a result thereof, without any objection from his legal representative, has worked in his employer's service for a period of six weeks, he shall be regarded as having been authorized verbally by his representative to conclude his labor agreement. (Bw. 1446, 1454, 1916; S.26-335,article V, pg.603)

#### Article 1601i

A labor agreement concluded between two spouses shall be void. (Bw. 106v., 1467, 1678)

#### Article 1601j

(S.39-546; 47-208) A regulation stipulated by the employer is only bind the laborer if he has declared in writing that he agrees with such regulation and if the following is complied with: (Bw.1601m, 1601x)

1. that a complete copy of the regulation shall be furnished to the laborer free of charge by or on behalf of the employer;

2. that a signed complete copy of the regulation has been submitted by or on behalf of the employer to the Department of social affairs (Afdeling Arbeid van het Departement van sociale Zaken) for the public's review;

3. that a complete copy of the regulations shall be displayed at a location that is accessible by the laborer, preferably in the workplace, where it shall be visible and legible. The submission and the review of the regulations at the Department of social affairs shall be free of charge. Each interested party may obtain a free copy of the regulations from the Department of social affairs. Each stipulation, which violates any provision of this article shall be void. (AB. 23; Bw. 1320-1, 1601y; K.402, 428)

Elk beding, strijdig met eenige bepaling van dit artikel, is nietig (AB. 23; Bw. 1320-1o, 1601y; K. 402, 428).

#### Artikel 1601k

Indien gedurende de dienstbetrekking een reglement wordt vastgesteld of het bestaande wordt gewijzigd, is dit nieuwe of dit gewijzigde reglement voor den arbeider slechts verbindend, indien een volledig exemplaar van het ontwerp daarvan of van de ontworpen wijzigingen hem kort voor de vaststelling gedurende zoodanigen tijd kosteloos ter inzage is verstrekt, dat hij zichover den inhoud behoorlijk heeft kunnen beraden.

Indien de arbeider na vaststelling van het nieuwe of het gewijzigde reglement, zich daarmede niet vereenigt, kan hij binnen een termijn van vier weken, nadat die vaststelling te zijner kennis is gekomen, bij den rechter de ontbinding van de arbeidsovereenkomst vorderen. De rechter beslist na verhoor of behoorlijke oproeping der wederpartij in hoogste instantie en wijst de vordering toe, tenzij hij van oordeel is, dat de arbeider door het nieuwe of het gewijzigde reglement niet of niet in voldoende ernstige mate in zijn belangen wordt geschaad. In afwachting van de beslissing des rechters en bij afwijzing der vordering duurt de dienstbetrekking voort en geldt het nieuwe of het gewijzigde reglement van den dag der inwerkingtreding daarvan. Bij toewijzing bepaalt de rechter op welk oogenblik de dienstbetrekking zal eindigen en heeft de arbeider aanspraak op een schadeloosstelling op den voet als bij art. 1603q bij beëindiging door den werkgever is bepaald.

Elk beding strijdig met eenige bepaling van dit art. is nietig (AB. 23; Bw. 1603h en i; K. 402, 428).

#### Artikel 1601l

eene verklaring des arbeiders, waarbij hij zich verbindt zich met elk in de toekomst vast te stellen reglement of met elke toekomstige wijziging van een bestaand reglement te vereenigen, is nietig (AB. 23; K. 402, 428).

#### Artikel 1601m

Van de bepalingen van het reglement kan alleen dan bij bijzondere overeenkomst worden afgeweken, indien deze schriftelijk is aangegeven (Bw. 1601d; K. 402, 428).

#### Artikel 1601n

Elk beding tusschen den werkgever en den arbeider, strijdig met eene collectieve arbeidsovereenkomst, door welke zij beiden gebonden zijn, zal op de daartoe strekkende vordering van ieder dergenen, die bij de collectieve arbeidsovereenkomst partij waren, met uitsluiting evenwel vanden werkgever zelven, worden nietig verklaard.

Onder collectieve arbeidsovereenkomst wordt verstaan eene regeling, getroffen door een of meer werkgevers of eene of meer rechtspersoonlijkheid bezittende vereenigingen

#### Pasal 1601k

Jika selama hubungan kerja ditetapkan suatu reglemen baru atau diubah reglemen yang telah ada, maka reglemen baru atau reglemen yang telah diubah itu hanya mengikat buruh bila satu eksemplar lengkap rancangannya, sebelum ditetapkan, disediakan selama suatu waktu dengan cuma-cuma untuk dibaca oleh buruh sehingga ia dapat mempertimbangkan isinya dengan seksama. Jika buruh, setelah reglemen baru atau reglemen yang diubah itu ditetapkan tidak dapat menyetujui, maka dalam waktu empat minggu sesudah mengetahui penetapan itu, ia dapat menuntut di muka Pengadilan, supaya perjanjian kerja dibatalkan.

Setelah mendengar pihak lawan atau memanggilnya secara sah, Pengadilan memutus pada tingkatan terakhir dan mengabulkan tuntutan buruh, kecuali jika ia berpendapat bahwa buruh tidak begitu dirugikan oleh reglemen baru atau reglemen yang diubah itu. Dalam menunggu putusan Pengadilan dan bila tuntutan ditolak, hubungan kerja berlangsung terus sedangkan reglemen baru atau reglemen yang diubah itu sah sejak berlaku.

Dalam hal tuntutan dikabulkan, Pengadilan akan menetapkan pada saat mana hubungan kerja akan berakhir, dan buruh berhak atas suatu ganti rugi sebagaimana di tentukan pada Pasal 1693q dalam pemutusan hubungan kerja oleh majikan.

#### Pasal 1601l

Suatu pernyataan dari pihak buruh bahwa ia mengikatkan diri untuk menyetujui tiap reglemen yang akan ditetapkan oleh majikan di kemudian hari atau tiap perubahan dalam suatu reglemen yang telah ada, adalah batal.

#### Pasal 1601m

Dan ketentuan-ketentuan dalam reglemen itu, orang hanya boleh menyimpang jika ada perjanjian khusus yang tertulis mengenai hal itu.

#### Pasal 1601n

Setiap perjanjian antara majikan dan buruh yang bertentangan dengan suatu perjanjian perubahan kolektif yang mengikat kedua belah pihak satu sama lain, dapat dibatalkan atas tuntutan masing-masing dan mereka yang bersama-sama menjadi pihak dalam perjanjian perburuhan kolektif itu, kecuali pihak majikan.

Yang dimaksud dengan perjanjian perburuhan kolektif adalah suatu peraturan yang dibuat oleh seorang majikan atau lebih, atau suatu perkumpulan majikan atau lebih yang merupakan badan hukum di satu pihak, dari

#### Article 1601k

If, during the service relationship, a regulation shall be stipulated or an existing one shall be amended, the new regulation or the amended one is bind the laborer only if a complete copy of the draft or of the proposed amendments has been submitted to him for his review, prior to the confirmation thereof during such a time period and without any charge, so that he may be properly advised of the contents. If the laborer, following the stipulation of the new or the amended regulation, does not agree, then within a period of four weeks after he has become aware of the stipulation, he may request the termination of the labor agreement from the judge. The judge is decide after the hearing or proper summons of the opposing party in the highest instance and is approve the request, unless he is of the opinion that the laborer's interest is not or is not to a serious extent be disadvantaged as a result of the new or amended regulation. Pending the decision of the judge and upon denial of the request, the service contract is continue and the new or amended regulation \*424 is apply as of the day on which it was effected. If the request is granted, the judge is decide when the service contract is terminate and the laborer shall be entitled to compensation as stipulated in article 1603q which relates to termination by the employer. Each stipulation which violates any provision of this article shall be void. (AB.23; Bw.1603h and i; K.402, 428)

#### Article 1601l

A statement from a laborer, in which he covenants to agree with any regulation to be stipulated in future or any future amendment to an existing regulation shall be void. (AB.23; K.402,428)

#### Article 1601m

The stipulations of the regulation can only be deviated from by specific written agreement. (Bw. 1601d; K.402, 428)

#### Article 1601n

Each stipulation between the employer and the laborer, which violates a collective labor agreement to which they are both bound, shall be declared void if a claim has been filed by any party to the collective labor agreement, with the exception of the employer himself. A collective labor agreement shall be interpreted as a an arrangement, drawn up by one or more employers or one or more associations of employers which form legal entities, with one or more associations of laborers which form legal entities, concerning labor conditions, which must be taken into account at the time



van werkgevers, met eene of meer rechtspersoonlijkheid bezittende vereenigingen van arbeiders, omtrent arbeidsvoorwaarden, bij het aangaan van arbeidsovereenkomsten in acht te nemen. (RO. 116g).

#### Artikel 1601o

Ter berekening van het in geld vastgestelde loon per dag wordt, voor de toepassing van dezen titel, de dag gesteld op tien uren, de week op zes dagen, de maand op vijf en twintig dagen en het jaar op driehonderd dagen. Is het loon, hetzij voor het geheel, hetzij gedeeltelijk op andere wijze, dan naar tijdruimte vastgesteld dan wordt als het in geld vastgestelde loon per dag aangenomen het gemiddelde loon des arbeiders, berekend over de laatste voorafgegane dertig werkdagen; bij gebreke van dien maatstaf wordt als loon aangenomen het gebruikelijke loon voor den, wat aard, plaats en tijd betreft, meest nabij komende arbeid (Bw. 1603q2).

#### Artikel 1601p

Het loon van arbeiders, welke niet bij den werkgever inwonen, mag niet anders worden vastgesteld dan in:

1o. geld;

2o. voedsel te nuttigen, alsmede voedings-, verlichtings- en stookmiddelen te gebruiken ter plaatse waar ze worden verstrekt;

3o. kleeding, door de arbeiders bij de waarneming de dienstbetrekking te dragen;

4o. eene bepaalde hoeveelheid der voortbrengselen van het bedrijf, waarin het loon verdiend wordt, of der grond- of hulpstoffen in dat bedrijf gebruikt, een en ander voor zoover die voortbrengselen of grond- of hulpstoffen, war aard en hoeveelheid betreft, behooren tot de eerste levensbehoeften van den arbeider en zijn gezin, of als grond- of hulpstoffen, werktuigen of gereedschappen in het bedrijf des arbeiders worden gebezigd, en in ieder geval met uitsluiting vn alcoholhoudenden drank en opium;

5o. het gebruik van een bepaald stuk grond of van weide of stalling voor een bepaald aantal naar de soort aangeduide dieren, toebehoorende aan den arbeider of aan een der leden van zijn gezin, het gebruik van werktuigen of gereedschappen, alsmede het onderhoud daarvan;

6o. bepaalde werkzaamheden of diensten, door of voor rekening van den werkgever voor den arbeider te verrichten;

7o. het gebruik van een aangewezen woning of woninggedeelte, vrije geneeskundige behandeling van den arbeider en van zijn gezin, vrije beschikking over een of meer bedienden, over een automobiel of ander vervoermiddel of over een of meer paarden en soortgelijke tegemoetkomingen in de kosten

suatu serikat buruh atau lebih yang merupakan suatu badan hukum di lain pihak, tentang syarat-syarat kerja yang harus diindahkan sewaktu membuat suatu perjanjian kerja.

#### Pasal 1601o

Untuk menghitung upah sehari yang ditetapkan dalam bentuk uang maka dalam bab ini satu hari ditetapkan 10 jam, satu minggu 6 hari, satu bulan 25 hari, dan satu tahun 300 hari. Jika upah seluruhnya atau sebagian ditetapkan dengan cara lain dan cara menurut jangka waktu, maka sebagai upah harian yang ditetapkan dalam jumlah uang harus diambil upah rata-rata dari buruh, dihitung selama 30 hari kerja yang telah lalu. Jika tidak dapat digunakan ukuran seperti itu, maka sebagai upah harus diambil upah yang biasa untuk pekerjaan yang paling mirip dalam hal sifat, tempat dan waktu.

#### Pasal 1601p

Upah buruh yang tidak tinggal di rumah majikan, tidak boleh ditetapkan selain dalam bentuk:

1. uang;

2. makanan, bahan makanan, penerangan dan bahan bakar yang harus dipakai di tempat penyerahannya;

3. pakaian yang harus dipakai dalam melakukan pekerjaan;

4. sejumlah tertentu hasil perusahaan, atau bahan dasar atau bahan pembantu yang dipakai dalam perusahaan itu, bila hasil atau bahan dasar atau bahan pembantu itu, mengingat sifat dan banyaknya, termasuk dalam kebutuhan hidup utama bagi buruh dan keluarganya, atau dipakai dalam perusahaan buruh, sebagai bahan dasar, bahan pembantu, alat-alat atau perkakas, dengan pengecualian minuman keras dan candu;

5. hak pakai sebidang tanah atau padang rumput atau kandang untuk hewan, yang ditentukan banyaknya serta jenisnya, kepunyaan buruh atau salah seorang anggota keluarganya; hak pakai alat-alat kerja atau perkakas-perkakas serta perawatannya;

6. pekerjaan atau jasa tertentu yang dilakukan oleh majikan atau atas tanggungan majikan untuk buruh itu;

7. hak pakai rumah atau sebagian rumah tertentu, perawatan kesehatan bagi buruh serta keluarganya dengan cuma-cuma, pemakaian seorang pelayan atau lebih dengan cuma-cuma, pemakaian sebuah mobil atau kendaraan lain dalam pembiayaan rumah tangga semacam itu, sekedar belum termasuk dalam nomor-nomor tersebut di atas;

8. gaji selama cuti, setelah bekerja selama

the labor agreements are concluded. (RO.116g)

#### Article 1601o

In calculating the daily wage for the purpose of this title, a day is consist of ten hours, a week of six days, a month of twenty five days and a year of three hundred days. In the event that the wage, either in its entirety or partially, shall be determined in a manner other than in terms of time, then the daily wage shall be computed according to the average wage of the laborer, computed over the last thirty working days; in the absence of this criteria, the wage shall be determined as the customary wage for the labor that is most similar in nature, location and time. (Bw. 1603q)

#### Article 1601p

The wage of laborers, who are not given lodgings by the employer, is not be stipulated otherwise than in terms of the following:

1. monetary;

2. food for consumption including food supplements, lighting and fuel supplies for use at the location where they are distributed;

3. clothing, to be worn by the laborers in the performance of their services;

4. a specific amount of the products of the company, from which the wage is earned, or the basic or supplementary material used by that company, to the extent that the nature and amount of the products or basic or supplementary material form the basic necessities of life for the \*425 laborer and his family, or are used by the company which employs the laborer, as basic or supplementary material, implements or tools, but in no circumstances is it include alcoholic drinks and opium;

5. the use of a specific piece of land or pasture or stables for a stipulated number of animals according to kind, belonging to the laborer or one of the members of his family, the use of work tools or equipment, including the maintenance thereof;

6. specific labor or services, by or on behalf of the employer performed for the laborer;

7. the use of a designated residence or part thereof, free medical treatment for the laborer and his family, free use of one or more servants, of an automobile or other means of transportation or of one or more horses and other such similar allowances which reduce the expenses of the household, to the extent that it is not yet included in the previous

der huishouding, voor zoover niet vallende onder de voorgaande nummers;

8o. bezoldiging gedurende een verlofstijd na een bepaald aantal jaren dienst of recht op vrijen overvoer naar de plaats van herkomst of naar en van de plaats van verlof (Bw. 1601r; K. 429).

#### Artikel 1601q

Indien bij overeenkomst of bij reglement geen bepaalde loon is vastgesteld, heeft de arbeider aanspraak op zoodanig loon, als ten tijde van het sluiten der overeenkomst voor arbeid als de bedongene, ter plaatse waar deze moest worden verricht, gebruikelijk was.

Indien zoodanig gebruik niet bestaat, wordt het loon met inachtneming der omstandigheden naar billijkheid bepaald (K. 402).

#### Artikel 1601r

Voor zoover het loon anders dan volgens artikel 1601p geoorloofd is, is vastgesteld, wordt het op een bedrag in geld gewaardeerd en geacht vastgesteld te zijn op het vijfvoud van dit bedrag.

Het geheele loon, dat dientenvolge verschuldigd zal zijn, zal echter het overeenkomstig, de bepalingen van het voorgaande artikel berekende loon niet met meer daneen derde mogen overschrijden.

Elk beding, strijdig met eenige bepaling van dit artikel, is nietig (AB. 23; Bw. 1602i; K. 429).

#### Artikel 1601s

Ongeoorloofd en nietig is elk beding tusschen den werkgever of een vn diens beamtten of zetbazer en eenen onder een hunner gestelden arbeider, waarbij deze zich verbindt, het loon of zijne overige inkomsten of een gedeelte daarvan op een bepaalde wijze te besteden, of zich zijne benodigheden op eene bepaalde plaats of bij eenen bepaalden persoon aante schaffen (AB. 23; Bw. 1601p en t).

Van deze bepaling is uitgezonderd het beding, waarbij de arbeider deelneemt eenig fonds, mits het fonds voldoet aan de voorwaarden bij ordonnantie gesteld (Bw. 1602r, alinea 1 sub 3e; S. 26-377\*).

#### Artikel 1601t

Indien de arbeider ingevolge een ongeoorloofd en nietig beding, als bedoeld bij het voorgaande artikel, met den werkgever eenige overeenkomst heeft aangegaa, ontstaat daaruit geenerlei verbindtenis. De arbeider is gerechtigd het reeds te dier zake op zijn lon in rekening geleedene of door hem betaalde van den werkgever terug te vorderen, zonde gehouden te zijn tot teruggave van hetgeen hem ter voldoening aan de overeenkomst is verstrekt.

beberapa tahun tertentu, atau hak atas pengangkutan dengan cuma-cuma ke tempat asal atau cuti pulang pergi.

#### Pasal 1601q

Jika dalam perjanjian atau reglemen tidak ditetapkan jumlah upah oleh kedua belah pihak, maka buruh berhak untuk memperoleh upah sebanyak upah yang biasa di tempat itu bagi pekerjaan yang serupa dengan pekerjaannya. Jikalau kebiasaan seperti ini tidak ada di tempat itu, maka upah itu harus ditentukan dengan mengingat keadaan, menurut keadilan.

#### Pasal 1601r

Jika jumlah upah telah ditetapkan tetapi berlainan dari yang diperkenankan menurut Pasal 1601p, maka upah itu harus dianggap telah ditetapkan dalam bentuk uang dengan jumlah lima kali jumlah tersebut. Seluruh upah yang ditetapkan berupa uang itu hendaklah sesuai dengan ketentuan-ketentuan di atas tentang hal memperhitungkan uang upah itu, sehingga tidak boleh melebihi sepertiga kali jumlah upah yang biasanya atau menurut kepatutan harus diberikan pada pekerjaan yang semacam. Setiap perjanjian yang bertentangan dengan ketentuan pasal ini adalah batal.

#### Pasal 1601s

Tiap perjanjian antara majikan atau seorang pegawainya atau kuasanya dan seorang buruh yang bekerja di bawah salah seorang dari mereka itu, yang mengikat diri buruh itu untuk menggunakan upah atau pendapatannya yang lain seluruhnya atau sebagian menurut cara tertentu atau untuk membeli barang-barang keperluannya di tempat tertentu atau dan orang tertentu, tidak diperbolehkan dan adalah batal. Dan ketentuan-ketentuan tersebut, dikecualikan perjanjian yang mengikutsertakan buruh dalam suatu dana, asal dana tersebut memenuhi syarat-syarat yang ditetapkan dalam undang-undang.

#### Pasal 1601t

Jika buruh telah membuat suatu janji dalam suatu perjanjian dengan majikan, sedang perjanjian itu menurut pasal di atas tidak diperbolehkan dan batal, maka perbuatan itu tidak menimbulkan suatu perikatan. Buruh itu berhak menuntut kembali dari majikan tersebut pembayaran yang dipotong dari upahnya atau yang telah ia keluarkan sendiri dari sakunya seluruhnya dengan perjanjian tersebut, sedangkan uang yang telah ia terima dan majikan tidak wajib dikembalikan.

provisions;

8. a stipend during a period of leave after a specific number of years of service, or the entitlement to free transportation to the place of origin or to and from the place where leave shall be taken. (Bw. 1601r; K.429)

#### Article 1601q

In the event that no specific wage has been stipulated pursuant to an agreement or regulation, the laborer shall be entitled to such wage that at the time the agreement was concluded, would customarily have been stipulated for a similar job at the location where it is performed. If no such custom exists, the wage shall be reasonably determined by taking into account the circumstances. (K.402)

#### Article 1601r

To the extent that a wage, other than that permitted in article 1601 p, is stipulated, the amount shall be evaluated in monetary terms and shall be deemed to be stipulated as five times the amount. The entire wage due is, however, not exceed more than one third of the wage determined in accordance with the provisions of the previous article. Any stipulation which violates any provision of this article shall be void. (AB.23; Bw.1602i; K.429)

#### Article 1601s

Each agreement between the employer or one of his officials or supervisors and one of the laborers who is under their supervision shall be prohibited and void, if it provides that the laborer shall be obliged to spend his wage or other income or part thereof in a specific manner, or to obtain his necessaries from a specific place or from a specific individual. (AB.23; Bw. 1601 p and t) This provision is not apply to a stipulation which provides for participation by the laborer in a fund, provided that the fund complies with the conditions stipulated by ordinance. (Bw. 1602r, paragraph 1 sub 3; S.26-377\*)

#### Article 1601t

If the laborer, notwithstanding a prohibited and void stipulation as mentioned in the previous article, has concluded an agreement with the employer, no contract is result therefrom. The laborer shall be entitled to reclaim the money that was deducted from his wage and the costs incurred in concluding the agreement, without being bound to return that which has been given to him to fulfill the agreement. The judge is however be authorized, pursuant to admittance of the laborer's claim, to limit the judgment to such amount as would appear fair having regard to

Niettemin is de rechter bevoegd, bij toewijzing van de vordering des arbeiders, de veroordeeling te beperken tot zoodanig bedrag als hem met het oog op de omstandigheden van het geval billijk zal voorkomen, doch uiterlijk tot de som, waarop de door den arbeider geleden schade door hem wordt gewaardeerd.

Heeft de arbeider ingevolge een ongeoorloofd en nietig beding, als voormeld, met een ander dan den werkgever eenige overeenkomst aangegaan, dan heeft hij het recht het bedrag van hetgeen hij uit dien hoofde betaald heeft of nog verschuldigd is, van den werkgever te vorderen. De bepaling van het tweede lid is ook ten deze van toepassing.

Ieder vorderingsrecht des arbeiders krachtens dit artikel vervalt na verloop van zes maanden (Bw. 1602j, al. 3, 1603t).

#### Artikel 1601u

De werkgever kan slechts boete stellen op de overtreding van voorschriften van eene schriftelijk aangegane overeenkomst of van een reglement, indien die voorschriften bepaaldelijk zijn aangeduid en de boete in de overeenkomst of het reglement is aangegeven (Bw. 1601j).

De overeenkomst of het reglement, waarbij boete is bedongen, moet nauwkerig de bestemming der boeten vermelden. Zij mogen noch onmiddellijk, noch middelrijk strekken tot persoonlijk voordeel van den werkgever zelve of van dengene, wien deze de bevoegdheid heeft verleend den arbeiders boete op te leggen.

Iedere boete, in een reglement of in eene overeenkomst bedongen, moet op een bepaalde bedrag gesteld zijn, uitgedrukt in de munt, waarin het loon in geld vastgesteld is (Bw. 1602h).

Binnen een week mag aan een arbeider geen hooger bedrag aan gezamenlijke boeten worden opgelegd dan zijn in geld vastgesteld loon voor eene dag. geen afzonderlijke boete mag hooger dan dit bedrag worden gesteld (Bw. 1601e, 1601o).

Elk beding strijdig met eenige bepaling van dit artikel is nietig. Echter mag, doch alleen ten aanzien van arbeiders wier in geld vastgesteld loon meer dan acht gulden per dag bedraagt, bij schriftelijk aangegane overeenkomst of bij reglement van de bepaling van het tweede, derde en vierde lid worden afgeweken. Is zulks geschied, da zal de rechter steeds bevoegd zijn de boete op eene kleinere som te bepalen, indien de opgelegde hem bovenmatig voorkomt (AB. 23; Bw. 1309).

Onder het stellen en het bedingen van boete in den zin van dit artikel wordt begrepen het door den werkgever bedingen van straf, als bedoeld bij de tiende afdeling van den eersten Titel van dit Boek (Bw. 1306, 1601x, 1602r, 1e al. sub 2; K. 410).

Meskipun demikian, dalam hal mengabulkan tuntutan buruh, Pengadilan berkuasa untuk membatasi hukuman sampai pada suatu jumlah yang dianggapnya adil menurut keadaan, tetapi paling sedikit sebesar kerugian yang diderita oleh buruh itu menurut taksiran Pengadilan.

Jika buruh telah mengadakan suatu perjanjian dengan orang lain daripada majikan, sedang perjanjian tersebut tidak diperbolehkan, maka buruh berhak meminta kembali dari majikan apa yang telah dibayar atau yang masih terutang kepada orang lain itu. Ketentuan alinea kedua juga berlaku dalam hal ini. Tiap hak buruh untuk mengajukan tuntutan yang berdasarkan pasal ini, gugur setelah lewat enam bulan.

#### Pasal 1601u

Majikan hanya dapat mengenakan denda atas pelanggaran terhadap ketentuan dan perjanjian tertulis atau reglemen, jika ketentuan itu ditunjuk secara tegas dan dendanya disebut pula dalam perjanjian atau reglemen itu. Perjanjian atau reglemen yang memperjanjikan denda itu harus menyebutkan dengan seksama kegunaan denda itu. Uang denda, baik secara langsung maupun secara tidak langsung, sekali-kali tidak boleh digunakan untuk keuntungan pribadi majikan atau orang lain, yang dikuasakan olehnya untuk mengenakan denda kepada buruhnya.

Tiap denda yang diperjanjikan dalam suatu reglemen atau dalam suatu perjanjian, harus ditetapkan pada jumlah tertentu yang dinyatakan dalam mata uang untuk upah yang ditetapkan itu. Dalam satu minggu, kepada seorang buruh tidak boleh dikenakan denda-denda yang jumlahnya melebihi upahnya dalam sehari.

Tidak satu denda pun boleh dijatuhkan lebih dari jumlah ini. Tiap perjanjian yang bertentangan dengan ketentuan pasal ini adalah batal. Dengan perjanjian tertulis atau dengan reglemen boleh diadakan penyimpangan dari ketentuan alinea kedua, ketiga dan keempat, tetapi hanya mengenai buruh yang upahnya ditetapkan berupa uang yang jumlahnya lebih dari delapan gulden sehari. Jika terjadi demikian, Pengadilan senantiasa berkuasa mengurangi jumlah denda yang telah ditetapkan, sekedar jumlah itu menurut pendapatnya lebih dari sepatasnya. Memperjanjikan hukuman, sebagaimana ditentukan dalam Bagian 10 dan Bab 1 dalam buku ini, adalah termasuk menetapkan dan menjanjikan denda menurut pengertian pasal ini.

the circumstances, but is grant the amount, which, according to his evaluation, is the amount in respect of the loss suffered by the laborer. If the laborer, despite a prohibited and void stipulation, as aforementioned, concludes an agreement with a person other than the employer, he shall be entitled to claim the amount that he has paid pursuant to such agreement or whatever remains owing and may be claimed from the employer. The provisions of the second paragraph is also apply to this. Each laborer's right to claim pursuant to this article is lapse after a period of six months. (Bw. 1602j, par.3, 1603t)

#### Article 1601u

The employer is impose a fine in the event of violation of the conditions of an agreement concluded in writing or of a regulation, if the conditions are stipulated and the fine is specified in the agreement or the regulation. (Bw. 1601j) The agreement or the regulation, in which the fine is stipulated, is clearly specify the purpose of the fine. They is not, either directly or indirectly personally benefit the employer or the individual who has been authorized to impose the fine on the laborers. Each fine, stipulated in a regulation or agreement, shall be specified in a specific amount, in the currency that is used for the wage. (Bw. 1602h) The total amount of fines imposed on the laborer within a week, is never be higher than the amount of his daily wage. No fine imposed shall be higher than this amount. (Bw. 1601e, 1601o) Each stipulation which violates any provision of this article shall be void. However, deviations from the second, third, fourth paragraphs shall be permitted in agreements concluded in writing or in a regulation but only with regard to laborers who earn more then eight guilders per day. If this occurs, then the judge shall be authorized to stipulate a smaller fine if the aforementioned amount appears unreasonable to him. (AB.23; Bw.1309) The stipulation in respect of punishment by the employer, as mentioned in the tenth section of the first chapter of this Book is apply to the stipulation and the specification of fines within the meaning of this article. (Bw.1306, 1601x, 1602r, first paragraph sub 2; K.410)

**Artikel 1601v**

Terzake van eenzelfde feit mag de werkgever niet boete heffen en tevens schadevergoeding vorderen (Bw. 1307).

Elk beding, strijdig met deze bepaling, is nietig (AB.23).

**Artikel 1601w**

Indien eene der partijen opzettelijk of door schuld in strijd heeft gehandeld met eene harer verplichtingen en de dientengevolge door de wederpartij geleden schade niet op geld waardeerbaar is, zal de rechter naar billijkheid eene som gelds als schadevergoeding vaststellen (Bw. 1241).

**Artikel 1601x**

Een beding tusschen den werkgever en den arbeider, waarbij deze laatste beperkt wordt in zijne bevoegdheid om na het einde der dienstbetrekking op zekere wijze werkzaam te zijn is slechts geldig, indien het bij schriftelijk aangegane overeenkomst of bij reglement met eenen meerderjarigen arbeider is tot stand gekomen (Bw. 1601j).

De rechter kan, hetzij op de vordering van den arbeider, hetzij ingevolge diens daartoe strekkend verweer in een geding, zulk een beding, geheel of gedeeltelijk te niet doen op grond dat, in verhouding tot het te beschermen belang des werkgevers, de arbeider door dat beding onbillijk wordt benadeeld.

Aan een beding, als in het eerste lid bedoeld, kan de werkgever geene rechten ontleenen, indien hij de dienstbetrekking onrechtmatig heeft doen eindigen, of den arbeider door opzet of schuld eene dringende reden heeft gegeven om de dienstbetrekking te doen eindigen en deze van die bevoegdheid heeft gebruik gemaakt, noch ook indien de rechter op het verzoek of op de vordering des arbeiders de arbeidsovereenkomst ontbonden heeft verklaard op grond van eene dringende reden, den arbeider gegeven door opzet of schuld des werkgevers (Bw. 1603e, 1603n, 1603p).

Indien door den werkgever van den arbeider eene schadeloosstelling is bedongen voor het geval, dat deze in strijd handelt met een beding, als in het eerste lid bedoeld, zal de rechter steeds bevoegd zijn de schadevergoeding op een kleinere som te bepalen, zoo de bedongene hem bovenmatig voorkomt (Bw. 1309, 1611u; K. 404).

**Artikel 1601y**

Ingetrokken: S. 28-533 jo. 29-261, thans art. VI C, bl. 603).

**DERDE AFDEELING****Van de verplichtingen des werkgevers****Artikel 1602****Pasal 1601v**

Untuk satu perbuatan majikan tidak boleh mengenakan denda sambil menuntut ganti rugi. Tiap perjanjian yang bertentangan dengan ketentuan ini adalah batal.

**Pasal 1601w**

Jika salah satu pihak dengan sengaja atau karena kesalahannya berbuat bertentangan dengan salah satu kewajibannya, dan kerugian yang diderita oleh pihak lawan tidak dapat dinilai dengan uang, maka Pengadilan akan menetapkan suatu jumlah uang menurut keadilan sebagai ganti rugi.

**Pasal 1601x**

Suatu perjanjian yang mengurangi hak buruh, bahwa setelah mengakhiri hubungan kerja, ia tidak diperbolehkan untuk melakukan suatu pekerjaan tertentu, hanya sah jika dibuat dalam suatu perjanjian tertulis atau suatu reglemen dengan buruh yang telah dewasa.

Baik atas tuntutan buruh maupun atas permintaannya yang diajukan pada pembelaannya dalam suatu perkara, Pengadilan boleh membatalkan perjanjian seperti itu, seluruhnya atau sebagian, dengan alasan bahwa dibandingkan dengan kepentingan majikan yang dilindungi itu, buruh dirugikan secara tidak adil oleh perjanjian tersebut.

Dan suatu perjanjian termaksud dalam alinea pertama, majikan tidak dapat mengambil hak-hak jika ia memutuskan hubungan kerja secara melanggar hukum atau jika buruh memutuskannya karena desakan sesuatu yang ditimbulkan majikan itu secara tegas atau dengan kesalahannya. Juga tidak boleh majikan berbuat demikian, jika Pengadilan, atas permintaan atau tuntutan buruh, telah menyatakan bubarnya perjanjian itu berdasarkan suatu alasan mendesak, yang diberikan kepada buruh karena kesengajaan atau kesalahan majikan.

Jika buruh berjanji akan memberikan kepada majikan suatu ganti rugi bila ia melakukan perbuatan-perbuatan yang bertentangan dengan suatu perjanjian sebagaimana dimaksudkan pada alinea pertama, maka Pengadilan senantiasa berwenang mengurangi jumlah ganti rugi yang telah ditetapkan, sekedar jumlah itu menurut pendapatnya lebih dari yang sepatutnya.

**Pasal 1601y**

Dihapus dengan S. 1928-533 jo. S. 1929-261.

**BAGIAN 3****Kewajiban-kewajiban Majikan****Pasal 1602****Article 1601v**

The employer is not be permitted to impose fines and claim compensation at the same time in relation to the same matter. (Bw. 1307) \*427 Each stipulation which violates this provision shall be void. (AB.23)

**Article 1601w**

If one of the parties intentionally or due to his actions breaches one of his obligations and the damage suffered by the opposition as a result thereof cannot be evaluated in terms of money, the judge is, in a fair manner, stipulate a sum of money as compensation. (Bw. 1241)

**Article 1601x**

An agreement between the employer and the laborer, which restricts the latter-mentioned, following the termination of his employment, in his capacity to be employed in a certain manner shall be valid only if it has been agreed with an adult laborer in writing or in a regulation. (Bw. 1601j) The judge, may, either based on a claim of the laborer or upon his defense in a dispute, nullify such an agreement in its entirety or partially, on grounds that, the comparison between the interest of the employer to be protected and that of the laborer shows that the laborer has been unfairly disadvantaged by such agreement. With regard to the agreement mentioned in the first paragraph, the employer cannot assume any rights, if he has terminated the employment unlawfully, or if the laborer intentionally or due to his own fault has submitted an urgent reason to terminate the employment and has exercised this authority, or if the judge at the request or pursuant to a claim by the laborer has declared the labor agreement to be terminated based upon urgent reasons which were submitted by the laborer and caused intentionally by or due to the actions of the employer. (Bw. 1603e, 1603n, 1603p) If the employer of the laborer has negotiated compensation to apply in the event of a violation by the latter-mentioned of a provision as mentioned in the first paragraph, the judge shall be authorized to reduce the compensation to a smaller sum, if the agreed sum appears to be excessive. (Bw. 1309, 1611u; K. 404)

**Article 1601y**

Revoked: S.28-533 see also 29-261, currently article VI C, pg.603.

**Section 3****Concerning the obligations of employers****Article 1602**

De werkgevers is verplicht den arbeider zijn loon op den bepaalden tijd te voldoen (Bw. 1601o-r; 1603p-2 sub 3o; F. 232).

#### Artikel 1602a

Het loon, naar tijdruimte vastgesteld, is verschuldigd van het tijdstip, waarop de arbeider in dienst is getreden, tot dat van het einde der dienstbetrekking (Bw. 1601o).

#### Artikel 1602b

Geen loon is verschuldigd voor den tijd, gedurende welken de arbeider den bedongen arbeid niet heeft verricht.

#### Artikel 1602c

Evenwel behoudt de arbeider zijne aanspraak op het naar tijdruimte vastgesteld loon voor eenen betrekkelijk korten tijd, wanneer hij ten gevolge van ziekte of ongeval verhinderd is geweest zijn arbeid te verrichten, tenzij de ziekte of het ongeval door zijn opzet of onzedelijkheid veroorzaakt of het gevolgd is van een lichaamsgebrek, waaromtrent hij bij het aangaan der overeenkomst den werkgever opzettelijk valsche inlichtingen heeft gegeven (Bw. 1244v).

(Gew. S. 39-256, 292) Komt hem in zoodanig geval krachtens eenige wettelijk voorgeschreven ziekte- of ongevallenregeling, of krachtens eenige verzekering of uit eenig fonds, waarin de deelneming is bedongen bij of voortvloeit uit de arbeidsovereenkomst, eene geldelijke vergoeding of uitkeering toe, dan wordt het loon verminderd met het bedrag dier vergoeding of uitkeering (Bw. 1601s; S. 39-255\*, 256\*, 693\*).

Eveneens behoudt de arbeider zijne aanspraak op het naar tijdruimte vastgesteld loon voor een korten, naar billijkheid te berekenen tijd, wanneer hij, hetzij tengevolge van de vervulling eener door wet of overheid, zonder geldelijke vergoeding, opgelegde verplichting, die niet in zijn vrijen tijd kon geschieden, hetzij ten gevolge van zeer bijzondere, buiten zijne schuld ontstane, omstandigheden, verhinderd is geweest zijn arbeid te verrichten (Bw. 1602u).

Onder zeer bijzondere omstandigheden worden, voor de toepassing van dit artikel, begrepen: de bevalling van de echtgenoot van den arbeider zoomede het overlijden en de begrafenis van een zijner huisgenooten of van een zijner bloed- en aanverwanten in de rechter linie onbepaald en in den tweeden graad der zijlinie. Evenzoo wordt onder de vervulling eener door wet of overheid opgelegde verplichting begrepen de uitoefening der kiesbevoegdheid (Bw. 290v).

Is het loon in geld op andere wijze dan naar tijdruimte vastgesteld, dan zijn de bepalingen van dit artikel eveneens van toepassing, met dien verstande, dat als loon wordt aangenomen het gemiddeld loon hetwelk de arbeider, wanneer hij niet verhinderd ware geweest, gedurende dien tijd had kunnen

Majikan wajib membayar upah buruh pada waktu yang ditentukan.

#### Pasal 1602a

Upah yang ditetapkan menurut jangka waktu, harus dibayar sejak saat buruh mulai bekerja sampai saat berakhirnya hubungan kerja.

#### Pasal 1602b

Tidak ada upah yang harus dibayar untuk waktu buruh tidak melakukan pekerjaan yang diperjanjikan.

#### Pasal 1602c

Akan tetapi buruh berhak untuk meminta dan menerima upah, yang ditetapkan menurut lamanya buruh, bekerja untuk waktu yang tidak begitu lama, bila ia berhalangan melakukan pekerjaan karena sakit atau mengalami kecelakaan, kecuali bila sakitnya atau kecelakaan itu disebabkan oleh kesengajaan atau kebecatannya atau oleh cacat badan yang dengan sengaja diberi keterangan palsu pada waktu membuat perjanjian kepada majikan.

Bila dalam hal demikian buruh berhak memperoleh suatu ganti rugi berdasarkan suatu peraturan undang-undang tentang hal sakit atau kecelakaan, atau menurut aturan pertanggungan, atau dari suatu dana yang telah dijanjikan atau lahir dari perjanjian kerja, maka jumlah uang upah itu harus dikurangi dengan jumlah uang ganti rugi dimaksud.

Buruh berhak menuntut jangka waktu pendek, yang ditetapkan menurut keadilan, bila ia, baik karena memenuhi kewajiban yang diletakkan padanya oleh undang-undang atau pemerintah tanpa penggantian berupa uang, dan tidak dapat dilakukan di luar waktu kerja, maupun karena mengalami kejadian-kejadian luar biasa di luar kesalahannya, terhalang melakukan pekerjaannya. Dalam pengertian kejadian luar biasa, untuk pasal ini, juga termasuk istri buruh melahirkan anak; pula meninggalnya dan penguburan salah seorang teman serumah atau salah seorang anggota keluarga dalam garis tak terbatas dalam garis ke samping derajat kedua. Sedangkan dalam pengertian memenuhi kewajiban yang diletakkan oleh undang-undang atau Pemerintah, termasuk hal melakukan hak pilih. Jika upah berupa uang ditetapkan secara lain menurut jangka waktu, maka ketentuan-ketentuan pasal ini berlaku juga dengan pengertian, bahwa sebagai upah harus diambil upah rata-rata yang seharusnya dapat diperoleh buruh seandainya ia tidak berhalangan melakukan pekerjaan.

Tetapi upah itu harus dikurangi dengan jumlah biaya yang telah dapat dihemat selama buruh tidak mengerjakan pekerjaan. Dari ketentuan pasal ini, orang hanya boleh menyimpang dengan perjanjian tertulis atau suatu peraturan.

An employer is obligated to pay the wage of the laborer at a stipulated time. (Bw. 1601 o-r p-2 sub 3; F.232)

#### Article 1602a

The wage payable in respect of a certain period of time is due from the date upon which the laborer is employed until the termination of his employment. (Bw. 1601 o).

#### Article 1602b

No wage shall be due in respect of a period during which the laborer has not performed the agreed labor.

#### Article 1602c

However, the laborer shall be entitled to the wage stipulated to be payable in respect of a certain period of time, for a relatively short time period, if, as a result of illness or accident, he is prevented from performing his tasks, unless the illness or accident has been caused intentionally or as a result of his misconduct, or is the result of a physical handicap in respect of which he has deliberately submitted false information to the employer upon concluding the agreement. (Bw.1244v.) (S.39-256, 292) If, however, he receives monetary compensation or benefits in such case as a result of legal regulations regarding illness or accidents, or pursuant to insurance or from certain funds, in which participation is mandatory, or which result from the labor agreement, then the wage shall be reduced by the amount of the compensation or benefit. (Bw. 1601 s; S.39-255\*, 256\*, 693\*) The laborer is also retain his rights to the wage payable in respect of a certain period of time for a shorter time period computed in a fair manner, if he, without monetary compensation, either in compliance with an obligation imposed by law or authority which could not have been fulfilled outside his hours of work, or as a result of very special circumstances beyond his control, was prevented from performing his tasks. (Bw. 1602 u) The following shall be interpreted as very special circumstances for the purpose of this article: the delivery of a child by the spouse of the laborer, the demise and funeral of one of his co-inhabitants or one of his kin or relatives by marriage unlimited in the direct line and in the second degree of the collateral line. The exercise of the voting right is also interpreted as compliance with an obligation imposed by the law or authority. (Bw. 290v.) In the event that the monetary wage is stipulated in a \*429 manner other than in respect of a certain period of time, the provisions of this article is also apply, provided that the wage shall be deemed to be the customary wage which the laborer would have earned during that time if he had not been prevented from doing so. The wage, however, shall be reduced by the amount of the expenses which the laborer has saved by not performing the labor. The provisions of this article may only be deviated from by written agreement or regulation. (Bw. 1601j; K.412, 416h)

verdiene.

Het loon wordt echter verminderd met het bedrag der onkosten, welke de arbeider zich door het niet verrichten van den arbeid heeft bespaard.

Van de bepalingen van dit art. mag alleen bij schriftelijk aangegane overeenkomst of bij reglement worden afgeweken (Bw. 1601j; K. 412, 416h).

#### Artikel 1602d

Ook verliest de arbeider zijne aanspraak op het naar tijdruimte vastgestelde loon niet, indien hij bereid was den bedongen arbeid te verrichten, doch de werkgever daarvan geen gebruik heeft gemaakt, hetzij door eigen schuld of zelfs tengevolge van hem persoonlijk betreffende, toevallige verhindering.

De bepalingen van het tweede, vijfde, zesde en zevende lid van het voorgaande art. zijn van toepassing.

#### Artikel 1602e

Bestaat het loon voor het geheel of voor een gedeelte in een bedrag, dat afhandelbaar is gesteld van eenig gegeven, hetwelk uit des werkgevers boekhouding moet kunnen blijken, dan heeft de arbeider het recht van den werkgever mededeeling te verlangen van zoodanige bewijsstukken, als voor hem noodig zijn om tot de kennis van dat gegeven te geraken.

Bij schriftelijk aangegane overeenkomst of bij reglement kan worden bepaald, dat mededeeling van den genoemde bewijsstukken, in plaats van aan iederen arbeider afzonderlijk zal geschieden aan een bepaald aantal arbeiders in dienst van den werkgever of aan een of meer deskundigen in zake boekhouding, alleen door de arbeiders bij schriftelijke keuze aan te wijzen.

De mededeeling van de bewijsstukken door of vanwege den werkgever geschiedt desverlangd onder uitdrukkelijke verplichting van geheimhouding door den arbeider en dengene, die hem overeenkomstig het voorgaand lid vervangt; deze kan echter nimmer tot geheimhouding tegenover den arbeider worden verplicht.

De verplichting tot geheimhouding is voor zoover noodig opgeheven, indien de opgave in rechten wordt betwist.

(Aang. S. 31-367 jo. 368) Voor zoover het gegeven, in het eerste lid bedoeld, betreft de winst, in des werkgevers onderneming of een deel daarvan behaald, kan van de bepalingen van het eerste lid, bij schriftelijk aangegane overeenkomst of bij reglement, ook op andere wijze dan in het tweede lid omschreven, worden afgeweken, met dien verstande evenwel, dat, met inachtneming van de bepaling van het tweede lid, steeds aan den arbeider een duidelijke en overzichtelijke

#### Pasal 1602d

Jika buruh tidak kehilangan haknya atas upah yang ditentukan menurut jangka waktu, jika ia telah bersedia melakukan pekerjaan yang dijanjikan. tetapi majikan tidak menggunakannya, baik karena salahnya sendiri, maupun karena halangan yang kebetulan terjadi mengenai dirinya pribadi. Ketentuan-ketentuan alinea kedua, kelima, keenam dan ketujuh dalam Pasal 160c berlaku juga dalam hal ini.

#### Pasal 1602e

Bila banyak uang untuk membayar semua atau sebagian upah itu tergantung pada suatu pertelaan dan pembukuan majikan, maka buruh berhak meminta majikan memberitahukan surat-surat bukti, yang dianggap perlu untuk mengetahui jumlah upah buruhnya.

Dalam surat perjanjian atau dalam reglemen boleh ditetapkan, bahwa pemberitahuan tentang surat-surat bukti yang seharusnya diberikan kepada setiap buruh, akan diberikan kepada sejumlah tertentu buruh yang bekerja pada majikan itu atau kepada seorang atau beberapa ahli pembukuan, yang ditunjuk oleh para buruh secara tertulis. Pemberitahuan surat-surat bukti oleh atau atas kuasa majikan, jika dikehendaki dapat dilakukan dengan meletakkan kewajiban yang dinyatakan secara tegas, bahwa buruh atau orang yang menurut alinea yang lalu mewakilinya, harus merahasiakannya; orang tersebut belakangan ini tidak dapat mewajibkan merahasiakan terhadap buruh.

Kewajiban merahasiakan dihapuskan sekedar perlu, jika hal itu dibantah di muka Pengadilan.

Sekedar pertelaan termaksud dalam alinea pertama di atas adalah mengenai keuntungan yang diperoleh perusahaan atau sebagai perusahaan majikan itu, maka dengan surat perjanjian atau dengan reglemen, begitu pula dengan cara lain daripada apa yang disebut dalam alinea kedua, dapat dikatakan penyimpangan dari ketentuan-ketentuan dalam alinea pertama, tetapi dengan pengertian bahwa dengan memperhatikan ketentuan-ketentuan alinea kedua, senantiasa harus diberikan kepada buruh suatu surat pemberitahuan terang dan jelas yang menggambarkan pertelaan termasuk alinea

#### Article 1602d

The laborer is not lose his right in respect of a wage agreed in respect of a certain period of time, if he has been willing to perform the agreed tasks, but the employer has not made use of this, either due to his fault or due to an incidental obstruction to him personally. The provisions of the second, fifth, sixth and seventh paragraphs of the aforementioned article are applicable hereto.

#### Article 1602e

If the wage consists entirely or partially of an amount that is dependent on information which should have been apparent from the employer's bookkeeping, then the laborer shall be entitled to request information, regarding the evidence which would be required to know the amount of his wage, from the employer. It may be stipulated by written agreement or regulation that notification of the aforementioned evidence, instead of being submitted to each laborer separately, shall be submitted to a stipulated number of laborers in the service of the employer or to one or more experts in the bookkeeping section which shall be selected by the laborers in writing. The notification of evidence by or on behalf of the employer shall be given in confidence, if such is expressly requested by the laborer and the individual with whom he is replaced in accordance with the previous paragraph; the latter-mentioned, however, can never be bound to the laborer to observe confidentiality. The requirement for secrecy shall be abolished insofar as is necessary, if this matter is disputed in court. (Supplemented with S.31-367 see also 368) To the extent that the information, referred to in the first paragraph, concerns the profit gained by the employer's undertaking or part thereof, the provisions of the first paragraph, either stipulated in a written agreement or regulation, may be deviated from which may be in a manner other than that described in the second paragraph, provided that, having regard to the provisions of the second paragraph, the laborer is always be given an explicit and clear notification, which describes the computation of the amount referred to in the first paragraph. (supplemented with S.31-368) Without prejudice to the application of the fourth paragraph, the notification as mentioned in the previous paragraph is occur, if so desired, pursuant to express requirement for confidentiality by the laborer as described in the third paragraph. (Bw.1601j, 1602n; Sw.323)

schriftelijke mededeeling worde verstrekt, waaruit de berekening van het in het eerste lid bedoelde bedrag blijkt.

(Toeg. S. 31-368) Behoudens toepasselijkheid van het 4e lid, geschiedt de verstrekking van de in het vorig lid bedoelde mededeeling desverlangd onder uitdrukkelijke verplichting van geheimhouding door den arbeider als in het derde lid omschreven (Bw. 1601j, 1602n; Sw. 323).

#### Artikel 1602f

Voor de voldoening van het loon, aan den arbeider verschuldigd, moet de volmacht bedoeld bij het eerste lid van art. 1385 eene schriftelijke zijn.

Indien in de in art. 1601g genoemde schriftelijke machtiging de voorwaarde is opgenomen, dat het in geld vastgestelde loon, geheel of gedeeltelijk, in stede van aan den minderjarige, aan den wettelijken vertegenwoordiger zelven moet worden voldaan, wordt deze ten opzichte van de voldoening van het loon, of van het gedeelte, hetwelk hem moet worden voldaan, als de arbeider aangemerkt.

Ook indien geene zoodanige voorwaarde in de machtiging is opgenomen, en zelfs bij mondelings maehating, wordt het aan den minderjarige verschuldigde in geld vastgestelde loon aan den wettelijken vertegenwoordiger voldaan, wanner deze zich tegen de voldoening aan den minderjarige schriftelijk verzet.

In andere gevallen dan die, bedoeld in het tweede en derde lid van dit artikel, is de werkgever door betaling aan den minderjarige behoorlijk gekwet.

(Gew. S. 38- 622) Voldoening aan derden, in strijd met de bepalingen van dit of het volgend art., is nietig.

#### Artikel 1602g

Beslag onder den werkgever op het door dezen aan den arbeider verschuldigde loon is, indien het in geld vastgestelde loon acht gulden per dag of minder bedraagt, niet verder geldig dan tot eene vijfde gedeelte van het in geld vastgestelde loon. Is het in geld vastgestelde loon hooger dan acht gulden per dag, dan is ten aanzien van dit bedrag beslag evenzeer slechts tot een vijfde gedeelte geldig en is op het meerdere beslag onbeperkt toegelaten. Geenerlei beperking geldt, indien het beslag dient tot verhaal van onderhoud, waarop de beslaglegger volgens de wet aanspraak heeft (Bw. 1601o; Rv. 451v., 749v).

Overdracht, inpandgeving of elke andere handeling, waardoor de arbeiders eenig recht op zijn loon aan eenen derde toekent, is slechts in zoover geldig als een beslag op zijn loon geldig zoude zijn (Bw. 613, 1153).

Volmacht tot invordering van het loon onder

pertama.

Tanpa mengurangi berlakunya alinea keempat, pemberitahuan tentang pertelaan dalam alinea yang lalu, bila dikehendaki, harus dilakukan dengan mewajibkan buruh merahasiakannya. sebagaimana telah disebut dalam alinea ketiga.

#### Pasal 1602f

Untuk pembayaran upah yang menjadi hak buruh, kuasa termaksud dalam alinea pertama Pasal 1385 haruslah suatu kuasa tertulis. Jika dalam kuasa tertulis termaksud pada Pasal 1602g dimuat syarat bahwa upah yang ditetapkan berupa uang seluruhnya atau bagian, tidak akan dibayar kepada buruh di bawah umur, tetapi harus dibayar kepada wakilnya yang sah, maka orang mi dalam hal pembayaran upah atau bagian yang harus dibayar kepadanya. dianggap sebagai buruh.

Juga apabila tidak dimuat syarat-syarat seperti itu dalam surat kuasa dan bahkan dalam hal adanya kuasa lisan, upah yang ditetapkan berupa uang, yang harus dibayar kepada buruh yang belum dewasa, harus dibayar kepada wakilnya yang sah bila wakil ini mengajukan surat perlawanan atas pembayaran yang dilakukan kepada butuh di bawah umur.

Dalam hal-hal lain dan yang dimaksudkan pada alinea kedua dan alinea ketiga pasal ini, majikan membayar kepada buruh di bawah umur dianggap telah melunasinya dengan sah. Pembayaran kepada pihak ketiga, yang berlawanan dengan ketentuan-ketentuan pasal ini atau pasal berikut adalah batal.

#### Pasal 1602g

Penyitaan upah yang menjadi hak buruh dan majikan, hanya boleh dilakukan atas jumlah yang tidak lebih dari seperlima dari upah yang ditetapkan berupa uang bila upah berupa uang itu sehari delapan gulden lebih, maka juga penyitaan hanya sah atas yang tidak melebihi seperlima bagian, sedang beberapa penyitaan tidak dibatasi. Tidak ada pembatasan jika penyitaan itu dijalankan untuk pembayaran nafkah, yang menurut undang-undang menjadi hak orang yang melakukan pekerjaan.

Penyegelan, penggadaian atau perbuatan lain dengan mana buruh memberikan suatu hak atas upahnya kepada pihak ketiga, hanya berlaku sepanjang penyitaan atas upahnya diperkenankan. Kuasa untuk menagih upah, dalam bentuk dan dengan nama apa pun, yang oleh buruh telah diberikan, senantiasa bisa ditarik kembali. Tiap perjanjian yang berlawanan dengan ketentuan pasal ini adalah batal.

#### Article 1602f

In order to pay the wage owed to the laborer, the authorization referred to in the first paragraph of article 1385 shall be in writing. If it is stipulated in the written authorization, as mentioned in article 1601 g, that the wage in the form of money is entirely or partially be given to the legal representative, instead of being handed to the minor, then he is, with respect to the payment of the wage, or the part thereof which is due him, be regarded as the laborer. Notwithstanding that no such condition has been included in written authorization, or even in the verbal authorization, the monetary wage due to the minor shall be given to the legal representative, if he opposes in writing, the payment of the wage to the minor. In circumstances other than those mentioned in the second and third paragraph of this article, the employer shall be released from his obligation to make payment of the wage directly to the minor. (Amended by S.38-622) Payment to third parties, in violation of the provisions of this or the next article, shall be void.

#### Article 1602g

Seizure by the employer of the wage owed to the laborer, if the monetary wage is in the amount of eight guilders per day or less, is not apply to more than one fifth of the monetary wage. If the monetary wage is more than eight guilders a day, the seizure is continue to apply only to one fifth of the wage, and is thereafter be unlimited upon further seizures. There shall be no restrictions if the purpose of the seizure is to recoup support payment, to which the employer taking possession is entitled according to the law. (Bw. 1601o; Rv. 451v., 749v.) Transfer, pawning, or any other act pursuant to which the laborer assigns any right in respect of his wage to a third party, shall be valid only to the extent that a seizure of his wage shall be valid. (Bw. 613, 1153) Authorization to claim a wage, in any shape or form, issued by the laborer, may be revoked. (Bw. 1792v., 1814) Each agreement, which violates any provision of this article, shall be void. (AB. 23; K.433, 446; F.20-2)

welken vorm of welke benaming ook door den arbeider verleend, is steeds herroepelijk (Bw. 1792v., 1814).

Elk beding, strijdig met eenige bepaling van dit art., is nietig (AB. 23; K. 433, 446; F. 20-2o).

#### Artikel 1602h

De voldoening van het in geld vastgestelde loon geschiedt in wettig betaalmiddel van Indonesie, met dien verstande, dat het in geld van een vreemd land vastgestelde loon zal worden berekend naar den koers van dag en plaats der betaling, of, indien aldaar geen koers bestaat, naar dien der naastbijgelegen handelsplaats, waar een koers bestaat. (LN. 53-40 art. 8\* bl. 392; K. 433, 445).

Echter kunnen bij ordonnantie voor bepaalde gewesten of gedeelten van gewesten uitzonderingen worden gemaakt op het voorgeschrevene bij het eerste lid.

#### Artikel 1602i

De voldoening van het loon, voor zoover het in andere bestanddeelen dain geld is geld is vastgesteld, geschiedt volgens hetgeen bij overeenkomst of reglement is bedongen, of in het geval, bedoeld in art. 1601r, naar de daar gestelde regelen.

#### Artikel 1602j

Voldoening van het loon, voor zoover zij anders heeft plaats gehad dan bij de voorgaande twee artt. is bepaald, is nietig. De arbeider behoudt het recht van den werkgever het verschuldigde loon te vorderen, zonder gehouden te zijn hem het bij de nietige voldoening ontvangene terug te geven.

Niettemin is de rechter bevoegd, bij teowijzing van de vordering des arbeiders de veroordeeling te beperken tot zoodanig bedrag, als hem met het oog op de omstandigheden van het geval billijk zal voorkomen, doch uiterlijk tot de som, waarop de door den arbeider geleden schade door hem wordt gewaardeerd.

Ieder vorderingsrecht des arbeiders krachtens dit artikel vervlt na verloop van zes maanden (Bw. 1601t, al. 4; 1603t).

#### Artikel 1602k

Indien de plaats der voldoening van het loon niet bij overeenkomst of reglement of door het gebruik is bepaald, geschiedt voldoening, hetzij ter plaatse, waar de arbeid in den regel wordt verricht, hetzij ten kantore des werkgevers, indien dit gelegen is ter plaatse, waar de meerderheid der arbeiders woont, hetzij aan de woning des arbeiders, ter keuze van den werkgever (Bw. 1393).

#### Artikel 1602l

De uitbetaling van het in geld naar tijdruimte vastgestelde loon zal geschieden als volgd:

#### Pasal 1602h

Pembayaran upah yang ditetapkan berupa uang, harus dilakukan dengan uang yang berlaku di Indonesia, dengan pengertian bahwa upah yang ditetapkan berupa uang asing harus dihitung menurut kurs pada hari dan tempat pembayaran terjadi, atau kalau di tempat itu tidak ada kurs, menurut kurs di kota dagang terdekat yang ada kurs. Akan tetapi untuk daerah atau bagian daerah tertentu, dengan undang-undang dapat diadakan penyimpangan dari ketentuan alinea pertama.

#### Pasal 1602i

Pembayaran upah yang ditetapkan dalam bentuk lain dari uang, dilakukan menurut apa yang dijanjikan atau reglemen, atau dalam hal termaksud dalam Pasal 1601r menurut ketentuan-ketentuan yang ditetapkan di situ.

#### Pasal 1602j

Pembayaran upah yang dilakukan secara lain daripada dalam kedua pasal di atas adalah batal. Buruh tetap berhak menuntut upah yang belum dibayar dari majikan, tanpa wajib mengembalikan apa yang sudah diterimanya dari pembayaran yang batal itu. Walaupun demikian, Pengadilan dalam mengabulkan tuntutan buruh, berwenang untuk membatasi hukuman sampai pada suatu jumlah uang yang menurut perhitungannya seimbang dengan kerugian yang diderita buruh.

Tiap hak buruh untuk menuntut sesuatu berdasarkan pasal ini, gugur dengan lewatnya waktu enam bulan.

#### Pasal 1602k

Jika tempat pembayaran upah tidak ditentukan dalam surat perjanjian atau reglemen atau oleh kebiasaan maka pembayaran itu harus dilakukan di tempat pilihan majikan saja, yaitu di tempat kerja biasa, atau di kantor majikan kalau kantor itu terletak di tempat tinggal kebanyakan buruh, atau di rumah buruh.

#### Pasal 1602l

Pembayaran upah yang ditetapkan dengan uang menurut lamanya kerja, harus dilakukan sebagai berikut: jika ditetapkan untuk tiap

#### Article 1602h

The payment of a wage comprising money shall be made in legal Indonesian currency, provided that the wage stipulated in foreign currency shall be computed according to the rate on the date and at place of payment, or in the event that no rate is obtainable in such location, it shall be in accordance with that at the nearest business location where a rate is obtainable. (LN. 53-40 article 8\* pg.392; K.433, 445) Exceptions may be made to the provision in the first paragraph for specific regions or part of regions by ordinance.

#### Article 1602i

The Payment of a wage in a form other than money is made according to the terms of the agreement or regulation, or in a case as provided for under Article 1601 r. according to the rule applicable thereunder.

#### Article 1602j

Payment of the wage in a manner other than that stipulated in the previous two articles, shall be void. The laborer is continue to be entitled to claim the wage due to him from the employer, without being obliged to return to him that which was received by virtue \*431 of the payment which has been nullified. The judge is however, be authorized, pursuant to the granting the laborers' claim, to restrict the penalty to such an amount that he deems fair in view of the circumstances, but ultimately to the amount that in his opinion was the amount of loss suffered by the laborer. Each laborer's right to claim pursuant to this article is lapse after a period of six months. (Bw. 1601 t, paragraph 4; 1603 t)

#### Article 1602k

If the location of payment of the wage is not stipulated in the agreement or regulation or by custom, then payment is occur at the option of the employer, either at the location where the tasks are usually performed, or at the office of the employer if this is located at the place where the majority of the laborers reside, or at the residence of the laborer. (Bw. 1393)

#### Article 1602l

The payment of the wage stipulated to be in respect of a certain period of time is occur as follows: (Bw.16020; K.452d) if the wage is



(Bw. 1602o; K. 452d).

indien het loon bij de week of bij kortere tijdruimte is vastgesteld, telkens na een week;

indien het loon is vastgesteld bij eene tijdruimte, langer dan eene week, doch korter dan eene maand, telkens na verloop van den tijd, waarbij het loon vastgesteld is;

indien het loon bij de maand is vastgesteld, telkens na een maand;

indien het loon bij langere tijdruimte dan eene maand is vastgesteld, telkens na een kwartaal. Van deze regeling mag slechts in zooverre worden afgeweken, dat bij schriftelijk aangegane overeenkomst of bij reglement de uitbetaling mag worden bepaald van loon, dat bij eene kortere tijdruimte dan een halve maand is vastgesteld, op telkens na eene halve maand, en van loon, dat bij de maand is vastgesteld, op telkens na een kwartaal.

De uitbetaling van het loon van arbeiders, die bij den werkgever inwonen, zal, met afwijking in zooverre van bovenstaande bepalingen geschieden telkens na verloop van de tijdruimte, aangegeven door het plaatselijk gebruik, tenzij bij schriftelijk aangegane overeenkomst of bij reglement is bedongen, dat de uitbetaling volgens de bepalingen van het eerste lid zal geschieden (AB. 25; Bw. 1601j).

De uitbetalingstermijnen, bij of ingevolge dit art. vastgesteld, zullen door partijen met onderling goedvinden, steeds mogen worden ingekort.

#### Artikel 1602m

De uitbetaling van het in geld doch niet naar tijdruimte vastgestelde loon, zal geschieden met inachtneming van de bepalingen van het voorgaande art., met dien verstande dat dit loon geacht zal worden te zijn vastgesteld bij de tijdruimte waarbij het loon gewoonlijk wordt vastgesteld voor den arbeid, welke ten aanzien van aard, plaats en tijd het meest nabijkomt aan den arbeid, warvoor het loon verschuldigd is (Bw. 1601q; K. 452d).

#### Artikel 1602n

Voor zooverre het in geld vastgestelde loon bestaat in een bedrag, dat afhankelijk is gesteld van eenig gegeven, hetwelk uit des werkgevers boekhouding moet kunnen blijken, zal de uitbetaling geschieden telkens wanneer het bedrag van dat loon kan worden bepaald, met dien verstande, dat de uitbetaling ten minste eenmaal per jaar zal geschieden.

Voor zoover het gegeven in het eerste lid bedoeld betreft de winst, in des werkgevers onderneming of een deel daarvan behaald en de aard van het bedrijf of het gebruik medebrengt, dat deze winst eerst na langer tijdsverloop dan een jaar wordt bepaald, kan bij schriftelijk aangegane overeenkomst of bij

minggu atau waktu yang lebih pendek dari seminggu, dibayar setiap kali lewat seminggu; jika ditetapkan untuk waktu lebih dari seminggu tetapi kurang dari sebulan, dibayar setiap kali lewat waktu itu; jika di tetapkan untuk tiap bulan, dibayar setiap kali lewat sebulan; jika ditetapkan untuk waktu yang lebih lama dari satu bulan, dibayar tiap-tiap kali lewat satu triwulan.

Dan aturan ini hanya boleh diadakan penyimpangan dengan perjanjian tertulis atau reglemen, bahwa pembayaran upah untuk waktu yang kurang dari setengah bulan dan pembayaran upah bulanan dilakukan tiap-tiap triwulan sekali. Pembayaran upah bagi buruh yang tinggal serumah dengan majikan, dilakukan dengan menyimpang dari ketentuan di atas, yaitu tiap-tiap kali lewat waktu yang ditetapkan menurut kebiasaan setempat, kecuali kalau dalam surat perjanjian atau reglemen telah dijanjikan, bahwa pembayaran akan dilakukan menurut ketentuan-ketentuan dalam alinea pertama. Tenggang waktu pembayaran yang ditetapkan pada atau berdasarkan pasal ini, senantiasa boleh diperpendek oleh kedua belah pihak dengan kata sepakat.

#### Pasal 1602m

Pembayaran upah yang berupa uang, tetapi tidak menurut jangka waktu, harus dilakukan dengan memperhatikan ketentuan-ketentuan pasal yang lalu, dengan pengertian bahwa upah ini dianggap telah ditetapkan menurut waktu yang lazim dipakai dalam menentukan upah untuk pekerjaan, yang menurut sifat, tempat dan waktu paling mirip dengan pekerjaan yang upahnya akan dibayar itu.

#### Pasal 1602n

Jika upah berupa uang terdiri atas suatu jumlah, yang untuk penetapannya diperlukan surat keterangan yang terdapat dalam pembukuan majikan, maka pembayaran harus dilakukan tiap kali jumlah itu dapat ditetapkan dengan pengertian bahwa pembayaran harus dilakukan paling sedikit sekali setahun. Jika keterangan termaksud pada alinea pertama mengenai keuntungan yang diperoleh dalam perusahaan majikan atau dalam sebagian dari perusahaan itu, sedangkan menurut sifat perusahaan atau kebiasaan keuntungan tersebut baru ditetapkan setelah lewatnya waktu lebih dari satu tahun, maka dengan perjanjian tertulis atau dengan reglemen dapat dijanjikan bahwa

stipulated for a week or shorter period of time, after each week; if the wage is stipulated to be in respect of a period of time which is longer than one week, but shorter than one month, after the lapse of the period in respect of which the wage is stipulated to be payable; if the wage is stipulated on a monthly basis, after every month; if the wage is stipulated to be in respect of a longer period of time than one month, after every quarter. This arrangement may only be deviated from to such extent, that in an agreement concluded in writing or regulation, the payment shall be stipulated to be of a wage in respect of a shorter period of time than one half of a month, after each half of a month, and of a wage that has been stipulated on a monthly basis, after each quarter. The payment of the wage of laborers who live with the employer, is, in deviating to a certain extent from the above-mentioned provisions, take place every time after the lapse of the period of time, as indicated by local custom, unless it has been stipulated by written agreement or regulation that the payment is occur pursuant to the provisions of the first paragraph. (AB.15; Bw. 1601j) The periods of payment, under or pursuant to this article, may always be expedited by the parties upon mutual agreement.

#### Article 1602m

The payment of the wage stipulated in the form of money but not in respect of a certain period of time, is take place having regard to the provisions of the previous article, provided that this wage shall be deemed to have been stipulated in respect of a period of time for which the wage would usually be stipulated for labor which is the most comparable to the labor for which the wage is owed, in terms of nature, location and time. (Bw. 1601 q; K. 452 d)

#### Article 1602n

To the extent that the wage stipulated in the form of money comprises an amount, that is dependent \*432 upon information which is apparent from the employer's books, payment is take place every time that the amount of the wage can be determined, provided that the payment is occur at least once a year. To the extent that the information referred to in the first paragraph concerns the profit gained by the employer's undertaking or part thereof, and the nature of the enterprise or the custom results in the profit being stipulated after the lapse of more than one year, it can be agreed by written agreement or regulation, that the payment shall be made after every stipulation. (Bw. 1601j, 1602e)

reglement worden bedongen, dat de uitbetaling telkens na die bepaling zal geschieden (Bw. 1601j, 1602e).

#### Artikel 1602o

Indien het loon in geld voor een gedeelte naar tijdruimte, voor een ander gedeelte op andere wijze, of wel indien het loon in gedeelten naar meerdere verschillende tijdruimten is vastgesteld, zullen voor ieder dier gedeelten de voorschriften der artt. 1602l tot en met 1602n van toepassing zijn.

#### Artikel 1602p

Bij iedere uitbetaling zal het geheele bedrag van het verschuldigde loon worden voldaan.

Echter kan ten aanzien van het in geld doch afhankelijk van de uitkomsten van den te verrichten arbeid, vastgestelde loon, bij schriftelijke aangegane overeenkomst of bij reglement worden bedongen, dat telkens behoudens definitieve afrekening op den eersten betaaldag, waarop daartoe de mogelijkheid zal bestaan, zal worden uitbetaald een zeker gedeelte van het loon, bedragende ten minste drie vierden van het gebruikelijke loon voor den, wat aard, plaats en tijd betreft, meest nabij komenden arbeid (Bw. 1390; K. 444).

#### Artikel 1602q

Voor zoverre het in geld vastgesteld loon, of het gedeelte daarvan, dat overblijft na aftrek van hetgeen door den werkgever niet behoort te worden uitbetaald, en na aftrek van hetgeen, waarop derden overeenkomstig de bepalingen van dezen titel rechten doen gelden, niet wordt uitbetaald uiterlijk den derden werkdag na dien, waarop ingevolge de artt. 1602l, 1602m en 1602o de betaling had moeten geschieden, heeft de arbeider, indien deze niet-betaling aan den werkgever is toe te schrijven, aanspraak op eene verhooging wegens de vertraging, welke voor den vierden tot en met den achtsten werkdag bedraagt vijf ten honderd per dag en voor elken volgenden werkdag een ten honderd, met dien verstande, dat de verhooging wegens vertraging in geen geval de helft van het verschuldigd bedrag zal te boven gaan. Niettemin is de rechter bevoegd, de verhooging te beperken tot zoodanig bedrag als hem met het oog op de omstandigheden van het geval billijk zal voorkomen (K. 430, 452c).

Een beding, waarbij van eenige bepaling van dit art. wordt afgeweken, is alleen geldig ten aanzien van arbeiders, wier in geld vastgestelde loon meer dan acht gulden per dag bedraagt (AB. 23; Bw. 1250).

#### Artikel 1602r

Behalve bij het eindigen der dienstbetrekking, is tegen de vordering tot uitbetaling van het loon schuldvergelijking alleen toegelaten wegens de volgende schulden des arbeiders: (Bw. 1425v., 1968v).

1o. de door hem aan den werkgever

pembayaran akan dilakukan tiap kali setelah diadakan penetapan itu.

#### Pasal 1602o

Jika upah berupa uang sebagian ditetapkan menurut lamanya waktu sedangkan sebagian lagi ditetapkan secara lain, atau jika upah ditetapkan sebagian demi sebagian menurut lama waktu yang berbeda-beda maka untuk masing-masing bagian itu berlaku ketentuan-ketentuan pada pasal 1601l sampai 1602n.

#### Pasal 1602p

Pada tiap pembayaran seluruh jumlah upah yang terutang harus dilunasi. Mengenai upah yang ditetapkan berupa uang yang tetapi tergantung pada hasil pekerjaan yang dilakukan, dengan perjanjian tertulis atau dengan reglemen dapat diperjanjikan, bahwa tiap kali tanpa mengurangi perhitungan yang tetap, pada hari pembayaran pertama akan dibayar suatu bagian tertentu dari upahnya, yang berjumlah paling sedikit tiga perempat dari upah yang biasanya dibayar untuk pekerjaan yang menurut sifat, tempat dan waktu paling mirip dengan pekerjaan yang bersangkutan.

#### Pasal 1602q

Jika upah yang ditetapkan berupa uang atau sebagian yang tersisa setelah upah itu dipotong dengan jumlah yang tidak perlu dibayar oleh majikan dan jumlah yang dituntut oleh pihak-pihak ketiga menurut ketentuan bab ini, tidak dibayar paling lambat pada hari kerja ketiga setelah hari pembayaran menurut Pasal-pasal 1602 l, 1602m dan 1602o, maka buruh, bila pembayaran tidak dilakukan karena kesalahan majikan, berhak atas tambahan upah untuk hari kerja keempat sampai hari kedelapan sebanyak lima persen sehari dan untuk hari-hari seterusnya satu persen sehari, dengan pengertian bahwa tambahan karena kelambatan itu tidak boleh melebihi separuh dan jumlah yang harus dibayarkan.

Dalam pada itu, Pengadilan berwenang membatasi tambahan upah itu sampai suatu jumlah yang dianggap adil, mengingat keadaan-keadaan. Suatu janji yang menyimpang dari ketentuan pasal ini, hanya sah terhadap buruh-buruh yang upahnya berjumlah lebih dari delapan gulden sehari.

#### Pasal 1602r

Kecuali pada waktu berakhirnya hubungan kerja, terhadap tuntutan pembayaran upah, hanya boleh diadakan perjumpaan utang dengan utang buruh berikut:

1. ganti rugi yang belum ia bayar kepada

#### Article 1602o

If the monetary wage is stipulated in part to be in respect of a period of time, and in part in another manner, or if the parts of the wage have been stipulated to be in respect of different periods of time, then the provisions of article 1602 l through 1602 n is apply to each part.

#### Article 1602p

Each payment shall be of the entire amount of the wage due. However, with respect to the wage which is stipulated in the form of money, but dependent on the result of the task to be performed, it may be agreed by written agreement or regulation, that every time, should the possibility arise, without prejudice to the definite computation upon the first payment date, a specific part of the wage shall be paid, which is comprise at least three fourths of the customary wage for labor which is most comparable in terms of nature, location and time. (Bw. 1390; K. 444)

#### Article 1602q

To the extent that the wage stipulated in the form of money, or the portion thereof that remains after deduction of that which the employer is not obliged to pay, and after deduction of that to which third parties, in accordance with the provisions of this title, is apply their rights, is not be paid later than after the third working day after such date, on which the payment should have occurred pursuant to articles 1602l, 1602m and 1602o, then, if this failure to pay is caused by the employer, the laborer shall be entitled to an increase due to the delay, which from the fourth until the eight working day is amount to five hundredth (5%) a day and for each working day thereafter is amount to one hundredth (1%), provided that the increase arising due to delay is in no circumstances exceed one half of the amount owing. The judge is, however, be authorized to restrict the increase to such amount as he deems appropriate having regard to the circumstances. (K.430, 452c.) An agreement, which deviates from a specific provision of this article, is apply only to laborers whose wages stipulated in money amount to more than eight guilders a day. (AB.23; Bw.1250)

#### Article 1602r

In addition to the termination of the service relationship, the claim for payment of the wages due may only be compared with the following debts of the laborers: (Bw. 1425v., 1968v.) \*433 1. compensation for the damage caused by the laborer to the employer; (Bw. 1601 x) 2. the fines payable to the employer

verschuldigde schadevergoeding (Bw. 1601x);

2o. de boeten, door hem volgens art. 1601u aan den werkgever verschuldigd, mits door dezen een schriftelijk bewijs worde afgegeven, vermeldende het bedrag van iedere boete, alsmede den tijd, waarop en de reden waarom zij is opgelegd, met opgave van de overtreden bepaling van het reglement of van de schriftelijk aangegane overeenkomst;

3o. de bijdrage tot een fonds door den werkgever overeenkomstig het tweede lid van art. 1601s ten behoeve van den arbeider gestort;

4o. de huurprijs van woning, een lokal, een stuk grond of van werktuigen of gereedschappen, door den arbeider in eigen bedrijf gebruikt, welke door den werkgever bij schriftelijk aangegane overeenkomst van den arbeider zijn verhuurd (Bw. 1560-2o, 1601p sub 5);

5o. de koopprijs van gewone en dagelijksche benodigdheden der huishouding, daaronder niet begrepen alcoholhoudene drank en opium, als mede van grond- of hulpstoffen door den arbeider in eigen bedrijf gebruikt, een en ander door den werkgever aan den arbeider geleverd, mits van die levering blijke uit een schriftelijke, door den arbeider afgegeven, verklaring, vermeldende de oorzaak en het bedrag der schuld, en mits de werkgever niet meer berekene dan den kostenden prijs, en die prijs niet hooger zij dan die, waarvoor de arbeider zich die benodigdheden der huishouding, grond- of hulpstoffen elders zoude kunnen aanschaffen (Bw. 1601p sub 4);

6o. de voorschotten op het loon, door den werkgever in geld aan den arbeider verstrekt mits daarvan blijke door eene verklaring als in het voorgaande nummer vermeld;

7o. hot bedrag van hetgeen op het oon te veel is betaald (Bw. 1359);

8o. de kosten van verpleging en geneeskundige behandeling, welke ingevolge art. 1602x ten laste van den arbeider komen.

Ter zake van hetgeen de werkgever krachtens de nummers 2o, 3o'en 5o' zoude kunnen vorderen, mag door hem bij elke uitbetaling van het loon niet meer worden in vergelijking gebracht, dan een vijfde gedeelte van het in geld vastgestelde loon, hetwelk alsdan zoude moeten worden uitbetaald; ter zake van hetgeen hij krachtens de bepalingen van dit artikel in het geheel zoude kunnen vorderen, mag de schuldvergelijking niet verder gaan dan tot twee vijfde gedeelten van hetzelfde bedrag.

Elk beding, waardoor den werkgever eene ruimere bevoegdheid tot schuldvergelijking zoude worden toegekend, is nietig (AB. 23).

majikan;

2. denda-denda yang belum ia bayar kepada majikan menurut Pasal 1601u. asal majikan ini memberikan sepucuk surat bukti yang menerangkan jumlah tiap denda serta waktu dan alasan denda itu dikenakan, dengan menyebutkan ketentuan reglemen atau surat perjanjian yang telah dilanggar;

3. iuran untuk suatu dana yang menurut alinea kedua Pasal 1601s telah dibayar oleh majikan untuk kepentingan buruh;

4. harga sewa rumah, ruangan, sebidang tanah, atau alat atau perkakas yang dipakai buruh dalam perusahaannya sendiri, yang dengan suatu surat perjanjian disewakan oleh majikan kepada buruh;

5. harga pembelian barang-barang keperluan rumah tangga biasa dan sehari-hari di luar minuman keras dan candu, serta bahan-bahan pokok dan bahan-bahan pembantu yang dipakai buruh dalam perusahaannya sendiri semuanya yang telah diserahkan majikan kepada buruh, asal penyerahan itu dapat dibuktikan dengan surat keterangan dari buruh, yang menyebutkan alasan dan jumlah utang, dan majikan tidak meminta harga untuk barang-barang itu lebih dari harga pembelian, sedang harga ini tidak melebihi harga barang-barang keperluan rumah tangga, bahan-bahan pokok dan bahan-bahan pembantu tersebut di lain tempat.

6. persekot-persekot atas upah, yang diberikan oleh majikan berupa uang kepada buruh, asal hal ini ternyata dari suatu keterangan seperti yang disebutkan pada nomor 5 di atas;

7. kelebihan upah yang telah dibayar;

8. biaya perawatan dan pengobatan yang menurut Pasal 1601x menjadi tanggungan buruh.

Mengenai utang-utang yang sedianya dapat ditagih oleh majikan berdasarkan ketentuan nomor 2, 3, dan 5, pada tiap pembayaran upah ia tidak boleh memperhitungkan lebih dari seperlima dari upah berupa uang, yang sedianya harus dibayar, mengenai utang-utang yang seluruhnya dapat ditagih berdasarkan ketentuan-ketentuan pasal ini, majikan tidak boleh memperjumpakan lebih dari dua perlima jumlah upah tersebut. Tiap perjanjian yang memberikan suatu wewenang yang lebih luas kepada majikan untuk memperjumpakan utang adalah batal.

pursuant to article 1601 u, provided he submits written evidence, specifying the amount of each fine, including the time when and the reason for which it was imposed, stipulating the provision of the regulation or the written agreement which has been breached; 3. the contribution to a fund by the employer in accordance with the second paragraph of article 1601 s deposited on behalf of the laborer; 4. the rent in respect of a residence, a space, a piece of land or of implements or tools, used by the laborer in his own business, and leased by the employer to the laborer pursuant to a written agreement; (Bw. 1560-2, 1601 p sub 5) 5. the sale price of regular and common necessities of the household, excluding alcoholic drinks and opium, as well as that of basic or supplementary material used by the laborer in his own business, which shall be delivered by the employer to the laborer, provided such delivery is evidenced by a written declaration submitted by the laborer, in which the cause and the amount of the debt are stipulated, and provided that the employer is not seek more than the actual cost, and that that amount is not be higher than that which the laborer can pay elsewhere for the necessities of the household, basic or supplementary material. (Bw. 1601 p sub 4) 6. the amount of wages paid in advance, by the employer to the laborer in the form of money, provided it is apparent from a statement as mentioned in the previous number; 7. the amount of overpayment of wages; (Bw.1359) 8. the charges for medical care and treatment, which shall be made pursuant to article 1602x, borne by the laborer. With respect to that which the employer may claim pursuant to numbers 2, 3 and 5, he may not compare more than one fifth of the fixed wage stipulated in the form of money with each payment of the wage, which should have been paid in that case; with respect to what he may claim in its entirety pursuant to the provisions of this article, the debt comparison is not extend further than two fifth parts of the same amount. Any agreement, which would extend the employer's authority to compare the debts, shall be void. (AB.23)

Indien het loon des arbeiders geheel of gedeeltelijk in inwoning, kost, of andere levensnoodigheden is vastgesteld, is de werkgever verplicht dit, mits overeenkomstig de vereisten van gezondheid en goede zeden, volgens plaatselijk gebruik, te voldoen.

Elk beding, waardoor deze verplichting des werkgevers zoude worden uitgesloten of beperkt, is nietig (AB. 15, 23; Bw. 1601p sub 2o'en 3o, 1603p-2e'al. sub. 4o).

#### Artikel 1602t

De werkgever, die tijdelijk verhinderd is het loon, voorzoover dit in inwoning, kost of andere levensnoodigheden is vastgesteld, te voldoen, zonder dat deze verandering het gevolg is van eigen toedoen van den arbeider, is dezen eene vergoeding schuldig, waarvan het bedrag bij overeenkomst of, bij gebreke van dien, door het plaatselijk gebruik wordt bepaald (AB. 15; Bw. 1239).

#### Artikel 1602u

De werkgever is gehouden inwonende arbeiders, zonder korting van hun loon, in de gelegenheid te stellen hunne godsdienstplichten te vervullen, alsmede ontspanning van den arbeid te genieten, in beide gevallen op de wijze bij overeenkomst, of, bij gebreke van dien, door het plaatselijk gebruik bepaald (AB. 15; Bw. 1602c).

#### Artikel 1602v

(Gew. S. 36-481 jo. 38-137) De werkgever is gehouden den arbeid dusdanig te regelen, dat de arbeider geen arbeid heeft te verrichten op Zondagen en op die dagen werke volgens het plaatselijk gebruik ten aanzien van den bedongen arbeid met Zondagen worden gelijkgesteld (K. 441).

Bij S. 36-481 jo. 38-137, iwg. 1 Juli '38 zijn de volgende nieuwe leden 2-5 ingevoegd, bij S. 47-208 is lid 3 gewijzigd:

Indien de aard van den arbeid zulks vordert, is de werkgever gerechtigd van het bepaalde in het vorige lid af te wijken, mits per maand minstens twee vrije Zondagen worden gegeven en het aantal vrije dagen per jaar minstens 52 bedraagt.

Indien in verband met de bijzondere eischen van bepaalde bedrijven redelijkerwijs niet kan worden verlangd, dat in die bedrijven on in bepaalde onderdeelen of perioden van die bedrijven per maand ten minste twee vrije Zondagen worden gegeven, kan met voorafgaande toestemming van den Directeur van Sociale Zaken voor de arbeiders of groepen van arbeiders in die bedrijven een van het vorige lid afwijkende regeling worden vastgesteld, mits het aantal vrije dagen per jaar ten minste 52 zal bedragen. Bij regeringsverordening kunnen regelen worden gesteld voor het verleenen van de hierbedoelde toestemming. (S. 37-27 jo. 38-1347\* hieronder).

Bila upah buruh seluruhnya atau sebagian ditetapkan berupa pemondokan, pangan atau keperluan hidup lain, maka majikan wajib memenuhinya menurut kebiasaan setempat, asal sesuai dengan syarat-syarat kesehatan dan kesesuaian. Tiap perjanjian yang dapat menghapus atau membatasi kewajiban majikan ini, adalah batal.

#### Pasal 1602t

Majikan yang untuk sementara waktu berhalangan memenuhi upah berupa pemondokan, pangan dan keperluan hidup lain, sedangkan halangan ini tidak disebabkan oleh perbuatan buruh sendiri, wajib memberikan suatu ganti rugi yang jumlahnya ditetapkan dengan persetujuan, atau jika tidak ada suatu perjanjian. menurut kebiasaan setempat.

#### Pasal 1602u

Majikan wajib memberi kesempatan kepada buruh-buruh yang tinggal padanya tanpa memotong upahnya, untuk memenuhi kewajiban-kewajiban agamanya. begitu pula untuk menikmati istirahat dan pekerjaannya dengan cara yang ditetapkan dalam perjanjian atau jika perjanjian tidak ada, menurut kebiasaan setempat.

#### Pasal 1602v

Majikan wajib mengatur pekerjaan sedemikian rupa sehingga buruh tidak bekerja pada hari Minggu dan pada hari-hari yang menurut kebiasaan setempat, sekedar mengenai pekerjaan yang diperjanjikan disamakan dengan hari Minggu.

If the entire wage or part thereof of the laborer is stipulated in the form of lodging, board or other necessities of life, the employer shall be obligated to fulfill this, provided that they are in accordance with the requirements of health and proper conduct, pursuant to local custom. Any agreement, which excludes or restricts the obligations of the employer, shall be void. (AB.15, 23; Bw.1601p sub 2 and 3, 1603p-2 par. sub 4)

#### Article 1602t

An employer, who is temporarily prevented from paying the portion of a wage that is applied to lodging, board or other necessities of life, if the prevention is not as a result of his own actions, is owe \*434 the laborer compensation, the amount of which shall be stipulated by agreement or, in the absence of such, by local custom. (AB.15; Bw. 1239)

#### Article 1602u

The employer shall be obligated to afford the opportunity to the live-in laborers, without making deductions from their wages, to fulfill their religious obligations, and to enjoy rest from their labors, in both cases in the manner stipulated by agreement, or in the absence of such, as regulated by local custom. (AB.15; Bw.1602 c)

#### Article 1602v

(Amended by S.36-481 see also 38-137) The employer must organize the labor in such manner, that the laborer is not be obliged to perform any labor on Sundays and on the days, which according to local custom in respect of the stipulated tasks are regarded as Sundays. (K. 441)

Pursuant to S.36-481 see also 38-137, dated July 1, 1938 the following new paragraphs 2-5 have been inserted, pursuant to S.47-208 paragraph 3 has been amended:

If the nature of the labor is such that, the employer is entitled to deviate from the stipulation in the previous paragraph, provided that at least two free Sundays shall be provided in a month and the number of holidays a year shall be not less than 52. If, in connection with the specific requirements of certain enterprises, it cannot be reasonably expected that in such enterprises or in specific departments or periods of those enterprises at least two free Sundays shall be provided a month, then, with prior approval of the Department of social affairs, a regulation deviating from the previous paragraph may be stipulated in respect of the laborers or group of laborers in those enterprises, provided that the number of holidays a year shall be 52. Rules may be stipulated pursuant to government ordinance for the issuance of the aforementioned approval. (S.37-27 see also 38-137\* below) If an act has been committed which violates the stipulations in the first or second paragraph as well as against a deviating arrangement as mentioned in the

Indien gehandeld is in strijd met het bepaalde in het eerste of twee lid dan wel met een afwijkende regeling als bedoeld in het derde lid heeft de arbeider, met afwijking in zooverre van het bepaalde bij art. 1601w, voor elken niet genoten vrijen Zondag of anderen vrijen dag recht op een schadeloosstelling ten bedrage van tweemaal het in geld vastgestelde loon per dag.

Ieder vorderingsrecht krachtens dit art. vervalt na drie jaar, te rekenen van den laatsten dag van het kalenderjaar, waarin te weinig vrije Zondagen of andere vrije dagen zijn gegeven.

Ten aanzien van minderjarige arbeiders is de wertkever gehouden den arbeid dusdanig te regelen, dat zij volgens het plaatselijk gebruik in de gelegenheid gesteld zijn de lessen te volgen in inrichtingen voor godsdienst, voortgezet, herhalings- of vakonderwijs. Elk beding, strijdig met dit voorschrift, is nietig (AB. 15, 23).

(Toeg. S. 31-367 jo. 368) Bij regeeringsverordening kunnen regelen worden gesteld teneinde den werkgever voor zooveel noodig te verplichten van de genoten vrije dagen aanteekening te houden in daartoe bestemde registers.

Bij S. 33-72 en 268 zijn regelingen der registers van vrije dagen in apotheken, veembedrijven en prauweenceeren vastgesteld, die bij S. 38-366 zijn ingetrokken. Zie in deze verzaam. LN 54-37 Peraturan istirahat tahunan bagi buruh, regeling jaarlijkse vacantie voor werknemers.

Bij S. 37-27 jo. 38-137, iwg. 1 Juli 1938, is vastgesteld de volgende.

Regeling van de vrije dagen der werknemer.

Art. 1 (1) (Gew. S. 48-81) De toestemming van den Directeur van Justitie tot vaststelling eener afwijkende regeling, als bedoeld in het derde lid van art. 1602 van het Burgerlijk Wetboek, moet worden gevraagd bij gezegeld, tot dien Directeur gericht verzoekschrift, dat kan worden ingediend bij den inspecteur der arbeidsinspectie van het ressor, waarin het bedrijf van den verzoeker is gelegen. De inspecteur zendt het verzoekschrift, voorzien van zijn advies, ten spoedigste, door tusschen van het Hoofd van de Afdeling Arbeid van het Departement v. Sociale Zaken, aan den Directuer van Sociale Zaken.

(2) Bij het verzoekschrift moet worden gevoegd een volledig ontwerp der vast te stellen regeling.

2. (1) De gevraagde toestemming zal niet worden verleend, indien uit de vast te stellen regeling niet blijkt, op welke wijze zal worden voldaan aan de in het derde lid van art. 1602v van het Burgerlijk Wetboek gestelde voorwaarde, betreffende het minimum van 52 vrije dagen per jaar, dan wel daarin ontbreekt de bepaling, dat de regeling voor niet langer dan een daarin aangegeven termijn, welke den

third paragraph, the laborer is, upon deviating from that which is stipulated in article 1601 w, in respect of each free Sunday or any other holiday not enjoyed, be entitled to compensation in the amount of twice the daily wage stipulated in terms of money. Each right to file a claim pursuant to this article, is lapse after three years, effective as of the last day of the calendar year in which an insufficient number of free Sundays or other holidays have been provided. With respect to minor laborers, the employer must regulate the labor in such manner which, according to local custom, provides them with the opportunity to follow advanced or repeat classes in religion or to learn a trade. Any agreement which violates this stipulation shall be void. (AB.15,23) (Supplemented S.31-367 see also 368) Pursuant to government ordinance, rules may be stipulated obliging the \*435 employer if deemed necessary to record the holidays taken in designated registers.

Pursuant to S.33-72 and 268 regulations regarding registers of holidays in pharmacies, warehouse enterprises and shipyards were stipulated, which were revoked pursuant to S.38-366. See LN 54-37 Regulations regarding annual leave pertaining to laborers (Peraturan Istirahat Tahunan bagi buruh). Pursuant to S.37-27 see also 38-138, dated July 1, 1938 the following is stipulated:

Regulations concerning laborers' holidays

Art.1. (1) (Amended by S.48-81) The approval of the Minister of Justice of the stipulation of a deviating regulation, as mentioned in the third paragraph of article 1602 v of the Civil Code, shall be requested on stamped paper addressed to the Minister, that shall be filed with the inspector of the labor inspection board of the area, in which the enterprise of the party making the request is located. The inspector is forward the request, together with his advice thereon, as soon as possible, via the Head of the Labor Department of the Department of social affairs, to the Director of social affairs. (2) The request is include a complete draft of the regulation to be stipulated. 2. (1) The approval requested is not be issued, if it is not evident from the regulation to be stipulated, 1. in which manner the condition stipulated in paragraph 3 of article 1602v of the Civil Code which relates to the minimum of 52 holidays a year, shall be complied with, 2. that there is no stipulation that the regulation is apply no longer than a term stipulated therein, which is not exceed a duration of one year. (2) (Amended by S.48-81) Upon expiration of the term referred to in the previous paragraph, the regulation is no longer be valid and a new regulation, duly approved by the Director of Social Affairs shall be stipulated. (3) The approval for the stipulation of a new regulation may be denied, if it appears that the regulation which was previously applicable, has not been fully complied with. 3. Upon the filing of a request as mentioned in article 1, the decision shall be issued in writing, a copy of which shall be forwarded to the party making the request. 4. (1) The manager of an enterprise, to which

duur van een jaar niet mag overschrijden, zal gelden.

(2) (Gew. S. 48-81) Na ommekomst van den in het vorige lid bedoelden termijn houdt de regeling op van kracht te zijn en zal zoo noodig een nieuwe regeling, na verkregen toestemming van den Directeur van Sociale Zaken, moeten worden vastgesteld.

(3) De toestemming voor het vaststellen van een nieuwe regeling zal kunnen worden geweigerd, indien blijkt, dat de regeling, die tevoren heeft gegolden, niet naar behooren is nageleefd.

3. Op een verzoek als bedoeld in art. 1 wordt beslist bij schriftelijke beschikking, waarvan afschrift aan den verzoeker wordt uitgereikt.

4. (1) De beheerder van een bedrijf, waarvoor toestemming is verleend tot vaststelling eener afwijkende regeling als bedoeld in art. 1 en waarvoor registratie der vrije dagen niet reeds uit anderen hoofde wettelijk is voorgeschreven, is verplicht te zorgen, dat de door iederen in het bedrijf werkzamen werknemer genoten vrije dagen worden ingeschreven in een op het bedrijfskantoor aanwezig register, ingericht overeenkomstig het aan deze regeeringsverordening gehecht model. (Nieuw model: S. 40-246).

(2) (Ing. S. 38-206) Indien de toestemming tot vaststelling van een afwijkende regeling als bedoeld in art. 1 slechts is verleend voor bepaalde onderdeelen van een bedrijf, geldt de verplichting in het vorige lid bedoeld slechts voor die bepaalde onderdeelen van het bedrijf.

(3) Werknemer in den zin van het eerste lid is hij, wiens arbeidsovereenkomst wordt beheerscht door de bepalingen van den zevenden titel A van het derde boek van het Burgerlijk Wetboek.

(4) De beheerder is verplicht binnen 5 dagen na den laatsten dag van elke maand de in lid (1) bedoelde inschrijvingen door zijnhandteekening te waarmerken.

(5) Het in lid (1) bedoelde register moet op aanvraag onverwijld door den beheerder ter inzage worden verstrekt aan de ambtenaren der arbeidsinspectie.

5. (Gew. S. 38-206) (1) Overtreding door den beheerder van het bepaalde bij art. 4 lid (1), (4) en (5), zoemedel waarmerking door hem in het register van een onjuiste opgave van de door een werknemer genoten vrije dagen, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste twee maanden of geldboete van ten hoogste vijf honderd gulden. Bij tweede of volgende herhaling tgelkens binnen twee jaren, nadat de laatste veroordeeling onherroepelijk is geworden, kan hechtenis van ten hoogste drie maanden worden opgelegd.

(2) Een afzonderlijke straf wordt opgelegd voor elke overtreding ten opzichte van iederen

approval has been issued for the stipulation of a deviating regulation as mentioned in article 1 and in respect of which the registration of holidays has not already been legally prescribed for other reasons, shall be obligated to ensure that the holidays enjoyed by each laborer employed by such enterprise shall be recorded in a register at the offices of the enterprise, which shall be arranged in accordance with the model described in the government ordinance. (New model: S.40-246) (2) (Supplemented by S.38-206) If the approval for the stipulation of a deviating regulation as mentioned in article 1 shall be issued in respect of specific parts of an enterprise only, then the obligation in the previous paragraph is only apply to those specific parts of the \*436 enterprise. (3) A laborer as interpreted within the meaning of the first paragraph shall be an individual whose labor agreement is subject to the stipulations of the seventh chapter A of the third book of the Civil Code. (4) The manager shall be obligated within 5 days after the last day of each month to affix his signature to the recordings referred to in paragraph (1). (5) The register as mentioned in paragraph (1) is upon request, immediately be made available by the manager for inspection by the officials of the labor inspection board. 5. (Amended by S.38-206) (1) Violation by the manager of the stipulations in article 4 paragraphs (1), (4) and (5), as well as the confirmation by him in the register of an incorrect entry in the register pertaining to holidays enjoyed by a laborer, shall be punishable by imprisonment for a maximum of two months or a monetary fine subject to a maximum of five hundred guilders. A second or subsequent violation, within two years after the last conviction has become irrevocable, may result in imprisonment for a maximum term of three months. (2) A separate punishment shall be imposed for each violation with regard to each laborer who has violated the provisions of article 4 para. (1) and par. (4), without prejudice to the observance of article 70 par. (2) of the Penal Code. (3) The individuals responsible for discovering the actions punishable under this article shall be the officials of the labor inspection, in addition to the officials who are assigned to the discovery of punishable acts in general.

werknemer, ten aanzien van wien een overtreding van het bepaalde in art. 4 lid (1) en lid (4) is gepleegd, behoudens inachtneming van art. 70 lid (2) van het Wetboek van Strafrecht.

(3) Met de opsporing van de in art. strafbaar gestelde feiten zijn, behalve de ambtenaren belast met het opsporen van strafbare feiten in het algemeen, mede belast de ambtenaren der arbeidsinspectie.

#### Artikel 1602w

De werkgever is verplicht de lokalen, werktuigen en gereedschappen, waarin of waarmede hij den arbeid doet verrichten, op zoodanige wijze in te richten en te onderhouden, alsmede ontrent het verrichten van den arbeid zoodanige regelingen te treffen en aanwijzingen te verstrekken, dat de arbeider tegen gevaar voor lijf, eerbaarheid en goed zoover beschermd is, als redelijkerwijze in verband met den aard van den arbeid gevorderd kan worden.

Zijn die verplichtingen niet nagekomen dan is de werkgever gehouden tot vergoeding der schade, aan den arbeider diensgevolge in de uitoefening zijner dienstbetrekking overkomen, tenzij door hem het bewijs wordt geleverd, dat die niet-nakoming aan overmacht, of die schade in belangrijke mate mede aan grove schuld van den arbeider is te wijten (Bw. 1245v).

Indien de arbeider, tengevolge van het niet-nakomen dier verplichtingen door den werkgever, in de uitoefening zijner dienstbetrekking zoodanig letsel heeft bekomen, dat daarvan de dood het gevolg is, is de werkgever jegens den overblijvenden echtgenoot, de kinderen of de ouders van den overledene, die door zijnen arbeid plegen te worden onderhouden, verplicht tot schadevergoeding, tenzij door hem het bewijs wordt geleverd, dat die niet-nakoming aan overmacht, of de dood in belangrijke mate mede aan grove schuld van den arbeider is te wijten (Bw. 1245, 1370).

Elk beding, waardoor deze verplichtingen des werkgevers zouden worden uitgesloten of beperkt, is nietig (AB. 23).

Bij ordonnantie kunnen evenwel regelen worden gesteld, volgens welke de in het tweede en derde lid bedoelde verplichting tot schadevergoeding door den werkgever op anderen kan worden overgedragen.

#### Artikel 1602x

De werkgever is verplicht in geval van ziekte of ongeval van eenenbij hem inwonende arbeider, zoolang de dienstbetrekking duurt doch uiterlijk tot een tijd van zes weken, voor diens behoorlijke verpleging en geneeskundige behandeling zorg te dragen, voor zooverre daarin niet uit anderen hoofde is voorzien. Hij is gerechtigd de kosten op den arbeider te verhalen, doch voor zooveel betreft die der eerste vier weken alleen dan, wanneer de

#### Pasal 1602w

Majikan wajib mengatur dan memelihara ruangan-ruangan, alat-alat dan perkakas yang dipakai untuk melakukan pekerjaan, dan pula wajib mengenal cara melakukan pekerjaan, mengadakan aturan-aturan serta memberi petunjuk-petunjuk sedemikian rupa sehingga buruh terlindung dari bahaya yang mengancam badan, kehormatan dan harta bendanya sebagaimana dapat dituntut mengenai sifat pekerjaan.

Jika kewajiban-kewajiban itu tidak dipenuhi, maka majikan wajib mengganti kerugian yang karenanya menimpa buruh dalam menjalankan pekerjaannya, kecuali jika ia dapat membuktikannya bahwa tidak dipenuhinya kewajiban-kewajiban itu disebabkan oleh keadaan memaksa, atau bahwa kerugian tersebut sebagian besar disebabkan oleh kesalahan buruh sendiri.

Jika kewajiban-kewajiban itu tidak dipenuhi oleh majikan dan karenanya buruh mendapat luka dalam melakukan pekerjaannya sehingga meninggal dunia, maka majikan wajib memberi ganti rugi kepada suami atau istri buruh, anak-anaknya atau orang tuanya yang biasanya memperoleh nafkahnya dan pekerjaan buruh itu, kecuali jika majikan itu dapat membuktikan, bahwa tidak dipenuhinya kewajiban-kewajiban itu disebabkan oleh keadaan memaksa atau bahwa meninggalnya buruh itu sebagian besar disebabkan oleh kesalahan dan buruh itu sendiri.

Tiap perjanjian yang dapat menghapuskan atau membatasi kewajiban-kewajiban majikan ini, adalah batal Dengan undang-undang dapat diadakan aturan-aturan yang menetapkan bahwa kewajiban mengganti kerugian termaksud pada alinea kedua dan ketiga, dapat dilimpahkan oleh majikan kepada orang-orang lain.

#### Pasal 1602x

Jika seorang buruh yang tinggal padanya sakit atau mendapat kecelakaan semasa berlangsungnya hubungan kerja, tetapi paling lama dalam waktu enam minggu, maka majikan wajib mengurus perawatan dan pengobatan buruh dengan sepatasnya. bila hal ini belum diberikan berdasarkan peraturan lain. Ia berhak menuntut kembali biaya untuk itu dari buruh, tetapi biaya selama empat minggu pertama hanya dapat dituntut kembali

#### Article 1602w

The employer shall be obligated to design and maintain the rooms, implements and tools, in which or with which the laborer is perform the tasks, and also to stipulate such regulations and to issue such instructions regarding the performance of the tasks, in such manner that the laborer shall be protected against endangerment to himself, his honor and property, insofar as is reasonable in connection with the nature of the labor. In the event that those obligations are not complied with, the employer shall be liable to the laborer for damages, as a result of performing his tasks in the course of his duty, unless he can provide evidence that the failure to comply has been caused by force majeure, or that the damage to a significant extent can be imputed to the laborer's blatant actions. (Bw. 1245v.) If the laborer, as a result of the employer's failure to comply with his obligations, in the performance of his service, severely injures himself which injury results in death, the employer shall be obliged to compensate the surviving spouse and the children or parents of the deceased who were supported by his labor, unless he can provide proof that the death was caused by force majeure, or due to the laborer's fault. (Bw. 1245, 1370). Any agreement, which restricts or excludes the obligations of the employer, shall be void. (AB.23) However, some regulations may be stipulated pursuant to an ordinance, which transfer the employer's obligation regarding compensation as mentioned in the second and third \*437 paragraph, to other parties.

#### Article 1602x

The employer must, in case of illness or accident of a laborer who lives with him and who has been in his service for a period of not less than six weeks, provide him with proper nursing and medical treatment, to the extent that this has not been provided otherwise. He shall be entitled to charge the laborer with the costs in respect of the first four weeks only, if the illness or accident was caused deliberately or due to his immorality or is the result of a

ziekte of het ongeval door diens opzet of onzedelijkheid veroorzaakt of het gevolg is van een lichamsgebrek, waaromtrent de arbeider bij het aangaan der overeenkomst den werkgever opzettelijk valsche inlichtingen heeft gegeven.

Elk beding, waardoor deze verplichtingen des werkgevers, zouden worden uitgesloten of beperkt, is nietig (AB. 23; Bw. 1602r 1 sub 8o, 1602s, 1603c; K. 412, 416h).

#### Artikel 1602y

De werkgever is in het algemeen verplicht al datgene te doen en na te laten, wat een goed werkgever in gelijke omstandigheden behoort te doen en na te laten (Bw. 1339, 1603d).

#### Artikel 1602z

De werkgever is verplicht bij het eindigen der dienstbetrekking den arbeider op diens verlangen een door hem gedagteekend en onderteekend getuigschrift uit te reiken.

Het getuigschrift bevat een juiste opgave omtrent den aard van den verrichten arbeid en den duur der dienstbetrekking, alsmede, doch alleen op bijzonder verzoek van dengene, aan wien het getuigschrift moet worden uitgereikt, omtrent de wijze, waarop de arbeider aan zijne verplichtingen heeft voldaan en de wijze, waarop de dienstbetrekking geëindigd is; heeft de werkgever de dienstbetrekking echter zonder het aanvoeren van redenen doen eindigen, dan is hij slechts gehouden zulks te vermelden, zonder verplicht te zijn de redenen zelve mede te deelen; heeft de arbeider de dienstbetrekking onrechtmatig doen eindigen, dan is de werkgever gerechtigd zulks in het getuigschrift te vermelden (Bw. 1603n).

De werkgever, die weigert het gevraagde getuigschrift af te geven, die in het getuigschrift tegen beter weten onjuiste mededeelingen opneemt, of die het getuigschrift van een kenmerk voorziet, bestemd om aangaande den arbeider eenige mededeeling te doen, welke niet in de bewoordingen van het getuigschrift is vervat, of die aan derden mededeelingen doet, welke in strijd zijn met het getuigschrift, is zoowel jegens den arbeider als jegens derden aansprakelijk voor de daardoor veroorzaakte schade (Bw. 1239).

### VIERDE AFDEELING

#### Van de verplichtingen des arbeiders

##### Artikel 1603

De arbeider is verplicht den bedongen arbeid naar zijn beste vermogen te verrichten. Voor

bila sakit atau kecelakaan itu disebabkan oleh perbuatan sengaja atau perbuatan cabul buruh atau sebagai akibat dari suatu cacat badan yang pada waktu membuat perjanjian dengan sengaja telah diberi keterangan palsu oleh buruh itu. Tiap perjanjian yang mungkin akan mengakibatkan kewajiban-kewajiban itu dikecualikan atau dibatasi adalah batal.

#### Pasal 1602y

Pada umumnya seorang majikan wajib untuk melakukan atau tidak melakukan sesuatu yang dalam keadaan yang sama wajib dilakukan atau tidak dilakukan oleh seorang majikan yang baik.

#### Pasal 1602z

Si majikan diwajibkan pada waktu berakhirnya perhubungan kerja, atas permintaan si buruh, memberikan kepadanya sepucuk surat pernyataan yang ditandatangani olehnya.

Surat pernyataan itu memuat suatu keterangan yang sesungguhnya tentang sifat pekerjaan yang telah dilakukan serta lamanya hubungan kerja, begitu pula, tetapi hanya atas permintaan khusus dari orang kepada siapa surat pernyataan itu harus diberikan, tentang cara bagaimana si buruh telah menunaikan kewajiban-kewajibannya dan cara bagaimana hubungan kerja berakhir; jika namun si majikan telah mengakhiri hubungan kerja dengan tidak memajukan suatu alasan maka ia hanya diwajibkan menyebutkan apa alasan-alasan itu; jika si buruh telah mengakhiri hubungan kerja secara berlawanan dengan hukum, maka si majikan adalah berhak untuk menyebutkan hal itu di dalam surat pernyataannya.

Si majikan yang menolak memberikan surat pernyataan yang diminta, atau dengan sengaja menuliskan keterangan-keterangan yang tidak benar, atau pula memberikan suatu tanda pada surat pernyataannya yang dimaksudkan untuk memberikan sesuatu keterangan tentang si buruh yang tidak termuat dalam surat pernyataannya sendiri, atau lagi memberikan keterangan-keterangan kepada orang-orang pihak ketiga yang bertentangan dengan surat pernyataannya, adalah bertanggung jawab baik terhadap si buruh maupun terhadap orang-orang pihak ketiga tentang kerugian yang diterbitkan karenanya.

Tiap janji yang kiranya akan mengakibatkan, bahwa kewajiban-kewajiban si majikan ini dikecualikan atau dibatasi, adalah batal.

### BAGIAN 4

#### Kewajiban Buruh

##### Pasal 1603

Buruh wajib melakukan pekerjaan yang diperjanjikan menurut kemampuannya

physical handicap, regarding which, the laborer deliberately misinformed him upon entering into the agreement. Any agreement which excludes or restricts the obligations of the employer shall be void. (AB.23; Bw.1602r 1 sub 8, 1602s, 1603c; K.412, 416h)

#### Article 1602y

The employer is in general be obligated to do and to avoid anything that a proper employer in similar circumstances should do and avoid. (Bw.1339, 1603d)

#### Article 1602z

The employer must, at the termination of the service relations, upon the request of the laborer, furnish him with a dated and signed letter of recommendation. The letter of recommendation is contain an accurate description of the nature of the tasks performed and the duration of service, as well as but only at the specific request of the individual to whom the letter of recommendation shall be issued, details of the manner in which the laborer has fulfilled his obligations and the manner in which the relationship of employment was terminated; however, if the employer terminated the relationship without providing any reasons therefor, he shall be obligated only to make a statement to such effect, and is not be obligated to notify the reasons as such; if the laborer terminated the relationship of employment unlawfully, then the employer is be entitled to specify such in the letter of recommendation. (Bw. 1603n) The employer, who refuses to provide the requested letter of recommendation, who includes inaccurate information in the letter of recommendation against his better judgment or who inserts a mark into the letter of recommendation for the purpose of providing information regarding the laborer which is not included in the text of the letter of recommendation, or who provides information to third parties which directly conflicts with the recommendation letter, shall be liable for the damage resulting therefrom with regard to the laborer as well as to third parties. (Bw. 1239) Any agreement which excludes or restricts the obligations of the employer, shall be void. (AB.23)

### Section 4

#### Concerning the obligations of laborers

##### Article 1603

The laborer shall be obligated to perform the agreed tasks to the best of his ability. The



zoover aard een omvang van den te verrichten arbeid niet bij overeenkomst of reglement zijn omschreven, beslist daaromtrent het gebruik (AB. 15; Bw. 1339).

#### Artikel 1603a

De arbeider is verplicht de arbeid zelf te verrichten; hij kan zich daarin niet dan met toestemming des werkgever door eenen derde doen vervangen (Bw. 1383; F. 36-2).

#### Artikel 1603b

De arbeider is verplicht zich te houden aan de voorschriften omtrent het verrichten van den arbeid alsmede aan die, welke strekken ter bevordering van de goede orde in de onderneming des werkgevers, hem door of namens den werkgever binnen de perken van wettelijke voorschriften of van overeenkomst of reglement of, bij gebreke daarvan, van het gebruik gegeven (AB. 15; Bw. 1339, 1601j v).

#### Artikel 1603c

De arbeider, die bij den werkgever inwoont, is verplicht zich te gedragen naar de orde des huizes (Bw. 1602s, 1602x).

#### Artikel 1603d

De arbeider is in het algemeen verplicht al datgene te doen en na te laten, wat een goed arbeider in gelijke omstandigheden behoort te doen en na te laten (Bw. 1339, 1602y).

### VIJFDE AFDEELING

#### Van de verschillende wijzen waarop de dienstbetrekking, door arbeidsovereenkomst ontstaan, eindigt

#### Artikel 1603e

De dienstbetrekking eindigt van rechtswege, wanneer de tijd is verstreken bij overeenkomst of reglement, of bij wettelijk voorschrift, of, bij gebreke daarvan, door het gebruik bepaald.

Voorafgaande opzegging is in dat geval alleen noodig:

1o. indien zulks bij schriftelijk aangegane overeenkomst of bij reglement is bedongen;

2o. indien volgens wettelijk voorschrift of volgens gebruik, ook bij vooraf bepaalden duur opzegging behoort plaats te hebben, en partijen daarvan niet, waar zulks geoorloofd is, bij schriftelijk aangegane overeenkomst of bij reglement zijn afgeweken (AB. 15; Bw. 1339, 1601j v., 1603q, 1603u; K. 433, 448v).

#### Artikel 1603f

(Gew. S. 39-546) Indien de dienstbetrekking na het verstrijken van den tijd, in het eerste lid van het voorgaande art. omschreven, door partijen zonder tegenspraak wordt voortgezet, wordt zij geacht voor denzelfden tijd, doch ten hoogste voor een jaar, op de vroegere

dengan sebaik-baiknya. Jika sifat dan luasnya pekerjaan yang harus dilakukan tidak dirumuskan dalam perjanjian atau reglemen, maka hal itu ditentukan oleh kebiasaan.

#### Pasal 1603a

Buruh wajib melakukan sendiri pekerjaannya, hanya dengan izin majikan ia dapat menyuruh orang lain menggantikannya.

#### Pasal 1603b

Buruh wajib menaati aturan-aturan pelaksana pekerjaan dan aturan-aturan yang dimaksudkan untuk perbaikan tata tertib perusahaan majikan yang diberikan oleh atau atas nama majikan dalam batas-batas aturan perundang-undangan, perjanjian atau reglemen, atau jika ini tidak ada, dalam batas-batas kebiasaan.

#### Pasal 1603c

Buruh yang tinggal menumpang di rumah majikan wajib berkelakuan menurut tata tertib rumah tangga majikan.

#### Pasal 1603d

Pada umumnya buruh wajib melakukan atau tidak melakukan segala sesuatu yang dalam keadaan yang sama seharusnya dilakukan atau tidak dilakukan oleh seorang buruh yang baik.

### BAGIAN 5

#### Berbagai Cara Berakhirnya Hubungan Kerja yang Terjadi Karena Perjanjian Kerja

#### Pasal 1603e

Hubungan kerja berakhir demi hukum, jika habis waktunya yang ditetapkan dalam perjanjian atau dalam peraturan undang-undang atau jika semuanya itu tidak ada, menurut kebiasaan. Pemberitahuan tentang pemutusan hubungan kerja dalam hal ini hanya diperlukan:

1. jika hal itu dijanjikan dalam surat perjanjian atau dalam reglemen,

2. jika menurut peraturan undang-undang atau menurut kebiasaan, juga dalam hal lamanya hubungan kerja ditetapkan sebelumnya, diharuskan adanya pemberitahuan tentang pemutusan itu dari kedua belah pihak, dalam hal yang diperbolehkan, tidak mengadakan penyimpangan dengan perjanjian tertulis atau dengan reglemen.

#### Pasal 1603f

Jika hubungan kerja, setelah waktunya habis sebagaimana diuraikan pada alinea pertama Pasal 1603e diteruskan oleh kedua belah pihak tanpa bantahan, maka hubungan kerja itu dianggap diadakan lagi untuk waktu yang sama. Dalam hal hubungan kerja yang

nature and extent of the labor to be performed which is not described in the agreement or regulation, shall be decided in accordance with custom. (AB.15; Bw.1339)

#### Article 1603a

The laborer shall be obligated to perform the tasks himself; he may not be substituted by a third party other than by approval of the employer. (Bw. 1383; F.36-2)

#### Article 1603b

The laborer shall be obligated to comply with the requirements regarding the performance of the tasks and with those which promote the good order of the employer's enterprise, furnished to him by or on behalf of the employer within the limits of the legal requirements or pursuant to the agreement or regulation or, in absence thereof, in accordance with custom. (AB.15; Bw.1339, 1601j b.)

#### Article 1603c

A laborer who lives with his employer must conduct himself in accordance with the rules of the household. (Bw. 1602 s, 1602 x)

#### Article 1603d

The laborer is in general be obligated to do and avoid that which any laborer in similar circumstances should do and avoid. (Bw.1339, 1602y)

### Section 5

#### Concerning the various manners in which the relationship of employment, arising from a labor agreement, shall be terminated

#### Article 1603e

The relationship of employment is terminate by law, if the time period expires pursuant to an agreement or regulation, or by legal requirement, or in the absence thereof, as determined by custom. Advance notice, is in such event be required in the following circumstances only: 1. if such is agreed upon by written agreement or by regulation; 2. if, by legal requirement or according to custom, even in respect of a previously stipulated time period, a notice shall be given, and the parties is not, had they been permitted, deviate from such by written agreement or regulation. (AB.15; Bw.1339, 1601jv., 1603q, 1603u; K.433, 448v)

#### Article 1603f

(As amended by S.39-546) If the relationship of employment, following the lapse of time as described in the first paragraph of the previous article, is continued by the parties without any objection, then it shall be deemed that the agreement was concluded for the same time

voorwaarden wederom te zijn aangegaan. Voor zoover de verlengde dienstbetrekking van korter duur zoude zijn dan zes maanden, wordt zij geacht voor onbepaalden tijd, doch overigens op de vroegere voorwaarden te zijn aangegaan.

Hetzelfde geldt, indien in de bij het tweede lid van het voorgaande art. gestelde gevallen tijdige opzegging achterwege blijft. Bij schriftelijk aangegeane overeenkomst of bij relement mogen de gevolgen van niet-tijdige opzegging anders worden geregeld, mits de dienstbetrekking met tenminste zes maanden wordt verlengd (Bw. 732, 1573, 1587, 1598, 1603q).

#### Artikel 1603g

Indien de duur eener dienstbetrekking noch bij overeenkomst of reglement, noch bij wettelijk voorschrift, noch ook door het gebruik is aangegeven, wordt zij geacht voor onbepaalden tijd te zijn aangegaan (AB. 15; Bw. 1339).

Indien de dienstbetrekking is aangegaan voor onbepaalden tijd of tot wederopzegging, heeft ieder der partijen het recht, die te doen eindigen door opzegging met inachtneming van de bepalingen der volgende twee artt.

#### Artikel 1603h

(Gew. S. 39-546) De opzegging mag alleen geschieden tegen den laatsten dag van een kalendermaand.

Elk beding, waardoor opzegging tegen een anderen dag dan den laatsten dag van een kalendermaand zoude worden mogelijk gemaakt, is nietig (Bw. 1339; K. 433, 450; F. 39).

#### Artikel 1603i

(Gew. S. 39-546) Behoudens het bepaalde bij de volgende twee leden van dit art. moet bij de opzegging tenminste een termijn van een maand worden in acht genomen.

Bij schriftelijk aangegeane overeenkomst of bij reglement kan worden bepaald, dat de in het vorige lid bedoelde termijn voor den arbeider wordt verlengd met ten hoogste een maand, wanneer de dienstbetrekking op het oogenblik van opzegging tenminste twee jaren onafgebroken heeft geduurd.

De in het eerste lid bedoelde termijn wordt voor den werkgever verlengd met onderscheidenlijk een maand, twee maanden of drie maanden, wanneer op het oogenblik van opzegging de dienstbetrekking onderscheidenlijk tenminste een jaar, doch minder dan twee jaren, tenminste twee jaren, doch minder dan drie jaren of tenminste drie jaren onafgebroken heeft geduurd.

Elk beding, strijdig met eenige bepaling van dit art., is nietig (Bw. 1601j v., 1603i bis, 1603i ter; K. 433, 450; F. 39).

diperpanjang itu akan berlangsung untuk waktu kurang dari enam bulan maka hubungan kerja tersebut dianggap diadakan untuk waktu tidak tentu, hanya dengan syarat-syarat yang sama.

Ketentuan di atas berlaku pula jika dalam hal-hal tersebut pada alinea kedua Pasal 1603e, pemberitahuan pemutusan hubungan kerja tidak dilakukan pada waktu yang tepat. Dalam surat perjanjian atau dalam reglemen, akibat-akibat dari pemberitahuan pemutusan hubungan kerja yang tidak dilakukan tepat pada waktunya dapat diatur dengan cara lain, asal hubungan kerja diperpanjang untuk waktu sedikit-dikitnya enam bulan.

#### Pasal 1603g

Jika lamanya hubungan kerja tidak ditentukan, baik dalam perjanjian atau reglemen, maupun dalam peraturan undang-undang atau menurut kebiasaan, maka hubungan kerja itu dipandang diadakan untuk waktu tidak tentu. Jika hubungan kerja diadakan untuk waktu yang tidak tentu atau sampai dinyatakan putus, tiap pihak berhak memutuskannya dengan pemberitahuan pemutusan hubungan kerja, asal diindahkan ketentuan kedua pasal berikut.

#### Pasal 1603h

Pemberitahuan pemutusan hubungan kerja hanya boleh dilakukan menjelang hari lain dari hari terakhir suatu bulan takwim, adalah batal.

#### Pasal 1603i

Kecuali dalam hal termaksud pada kedua alinea berikut pasal ini, dalam memutuskan hubungan kerja harus diindahkan suatu tenggang waktu selama satu bulan. Dalam suatu perjanjian atau dalam reglemen dapat ditetapkan, bahwa tenggang waktu termaksud pada alinea yang lalu, bagi buruh dapat diperpanjang untuk waktu paling lama satu bulan, jika pada waktu pemberitahuan pemutusan hubungan kerja itu telah sedikit-dikitnya dua tahun terus-menerus.

Tenggang waktu termaksud pada alinea pertama, bagi majikan diperpanjang berturut-turut dengan satu bulan, dua bulan atau tiga bulan, jika pada waktu pemberitahuan pemutusan, hubungan kerja telah berlangsung sedikit-dikitnya satu tahun tetapi kurang dari dua tahun, sedikit-dikitnya dua tahun tetapi kurang dari tiga tahun, atau sedikit-dikitnya tiga tahun terus-menerus. Tiap perjanjian yang bertentangan dengan ketentuan pasal ini, adalah batal.

period, subject to it being for not more than one year, and subject to the same conditions. If the relationship of employment is extended for less than six months, then it shall be deemed to be concluded for an indefinite period, but subject to the same conditions. The same is apply, if in the events stipulated in the second paragraph of the previous article, the timely notice is not given. Pursuant to a written agreement or by regulation, the consequences of an untimely notice may be regulated differently, provided that the relationship of employment shall be extended for at least six months. (Bw.732, 1573, 1587, 1598, 1603 q)

#### Article 1603g

If the term of a relationship of employment has not been indicated by agreement, regulation or legal requirement, or by custom, then it shall be deemed to have been concluded for an indefinite time period. (AB.15; Bw.1339) If the relationship of employment has been concluded for an indefinite time period or until it has been declared terminated, then any one party shall be entitled to terminate such relationship by giving notice having regard to the provisions of the following two articles.

#### Article 1603h

(Amended S.39-546) The termination notice is only be given towards the last day of the calendar \*440 month. Any agreement, which would have the effect of a termination notice being given on a day other than a day close to the last day of the calendar month, shall be void. (Bw.1339; K.433, 450; F.39)

#### Article 1603i

(Amended by S.39-546) Without prejudice to the stipulations in the following two paragraphs of this article the period of notice shall be at least one month. The term in the previous paragraph may be extended by written agreement or regulation with regard to the laborer for not more than one month, if the relationship of employment, at the time of the notice, has lasted for at least two continuous years. The term stipulated in the first paragraph shall be extended for the employer, respectively for one month, two months or three months, if at the time of the notice the relationship of employment has lasted respectively at least one year but less than two years, at least two years but less than three years for a continuous period of time. Any agreement, which violates any provision of this article, shall be void. (Bw.1601jv., 1603 ibis, 1603 iter; K. 433, 450; F.39)

**Artikel 1603i bis**

(Ing. S. 39-546) Een nieuwe arbeidsovereenkomst, welke een arbeider binnen vier weken na het einde der voorafgaande dienstbetrekking, onverschillig of deze voor bepaalden of onbepaalden tijd was aangegaan, bij denzelfden werkgever sluit voor een bepaalden tijd van korter dan zes maanden, wordt geacht voor onbepaalden tijd te zijn gesloten (Bw. 1916, 1921).

**Pasal 1603i bis**

Suatu perjanjian kerja baru yang diadakan seorang buruh dalam waktu empat minggu setelah berakhirnya hubungan kerja sebelumnya, tidak peduli apakah hubungan kerja yang lalu itu diadakan untuk waktu tertentu atau waktu tidak tentu, dengan majikan yang sama dan untuk waktu tertentu yang kurang dari enam bulan, dipandang diadakan untuk waktu tidak tentu.

**Article 1603i bis**

(Supplemented by S.39-546) A new labor agreement, concluded by a laborer with the same employer for a definite time period of less than six months, within four weeks of the termination of the previous relationship of employment, is, regardless of whether the previous relationship of employment was concluded for a definite or indefinite time period, be considered as an agreement concluded for an indefinite time period. (Bw.1916, 1921)

**Artikel 1603i ter**

(Ing. S. 39-546) Dienstbetrekkingen bij denzelfden werkgever, welke onderbroken zijn of worden gedurende een tijd van minder dan vier weken, dan wel onmiddellijk aan elkander aansluiten op de wijze, bedoeld in art. 1603f, worden ten aanzien van den in art. 1603i bedoelden opzeggingstermijn geachteen onafgebroken geheel te vormen (Bw. 1916, 1921).

**Pasal 1603i ter**

Hubungan kerja dengan majikan yang sama, yang terputus dalam waktu kurang dari empat minggu, atau yang segera bersambung dengan cara termaksud pada Pasal 603 f, sepanjang mengenai tenggang waktu pernyataan pemutusan termaksud Pasal 1603i, dipandang sebagai hubungan kerja yang terus-menerus.

**Article 1603i ter**

(Supplemented by S.39-546) Relationships of employment with the same employer, which have been interrupted or were for a period of less than four weeks, or were directly following one another in the manner stipulated in article 1603 f, shall be, with regard to the termination notice in article 1603 i, deemed to be continuous. (Bw. 1916, 1921)

**Artikel 1603j**

De dienstbetrekking eindigt door den dood des arbeiders (Bw. 1575, 1603k, 1612).

**Pasal 1603j**

Hubungan kerja berakhir dengan meninggalnya buruh.

**Article 1603j**

The relationship of employment shall be terminated upon the demise of the laborer. (Bw. 1575, 1603 k, 1612)

**Artikel 1603k**

De dienstbetrekking eindigt niet door den dood des werkgevers, tenzij uit de overeenkomst het tegendeel voortvloeit. Echter zijn zoowel de erfgenamen des werkgevers als de arbeider bevoegd de dienstbetrekking, voor eenen bepaalden tijd aangegaan, door opzegging met inachtneming van de bepalingen der artt. 1603h en 1603i te doen eindigen, als ware zij aangegaan voor onbepaalden tijd (Bw. 1575, 1603j; K. 433, 450; F. 39).

**Pasal 1603k**

Hubungan kerja berakhir dengan meninggalnya majikan, kecuali jika dari perjanjian dapat disimpulkan sebaliknya. Akan tetapi baik ahli waris majikan maupun buruh, berwenang memutuskan hubungan kerja yang diadakan dalam waktu tertentu dengan memberitahukan pemutusan sesuai dengan Pasal 1603 h dan 1603 i, seolah-olah hubungan kerja tersebut diadakan untuk waktu tidak tentu.

**Article 1603k**

The relationship of employment is not be terminated by the death of the employer, unless it is provided otherwise in the agreement. However, the heirs of the employer as well as those of the laborer shall be authorized to terminate the relationship of employment entered into for a specific time period, by giving notice pursuant to the provisions of article 1603 h and 1603 i, as if it was concluded for an indefinite period of time. (Bw.1575, 1603j; K.433, 450; F.39)

**Artikel 1603l**

Indien een proeftijd is bedongen, is gedurende dien tijd ieder der partijen bevoegd, door opzegging de diensbetrekking onmiddellijk te doen eindigen.

**Pasal 1603l**

Jika diperjanjikan suatu masa percobaan, maka selama waktu itu tiap pihak berwenang memutuskan hubungan kerja dengan pernyataan pemutusan. Tiap perjanjian yang menetapkan masa percobaan yang tidak sama lamanya bagi kedua belah pihak atau lebih lama dari tiga bulan dan juga tiap janji yang mengadakan suatu masa percobaan baru bagi pihak-pihak yang sama, adalah batal.

**Article 1603l**

If a trial period is stipulated, then each of the parties shall be authorized, within such time period, to give notice of termination of the relationship of employment. Any agreement, which stipulates different trial periods \*441 for the parties, or which stipulates a time period of longer than three months, as well any agreement concluded between the parties for a new trial period, shall be void. (Bw. 1499)

Elk beding, waarbij de proeftijd niet voor beide partijen gelijk, of wel op langer dan drie maanden gesteld wordt, alsmede elk beding, waarbij tusschen dezelfde partijen een nieuwe proeftijd wordt aangegaan, is nietig (Bw. 1499).

**Artikel 1603m**

Indien de wettelijke vertegenwoordiger van eenen minderjarige meent, dat de door dezen gesloten arbeidsovereenkomst voor den minderjarige nadeelige gevolgen zal hebben, of heeft, of wel, dat niet wordt voldaan aan de voorwaarden, vermeld in de in art. 1601g genoemde machtiging, kan hij zich wenden tot den rechter ter plaatse van het werkelijk verblijf des minderjarigen met het schriftelijk verzoek die arbeidsovereenkomst ontbonden te verklaren.

**Pasal 1603m**

Jika wali dan anak yang masih di bawah umur berpendapat bahwa perjanjian kerja yang diadakan oleh anak di bawah umur itu akan atau telah mempunyai akibat yang merugikan baginya, atau bahwa syarat-syarat yang tercantum dalam Pasal 1601 g tidak terpenuhi, maka ia boleh mengajukan surat permohonan kepada Pengadilan di tempat kediaman sebenarnya akan yang masih di bawah umur itu, agar perjanjian itu dinyatakan putus Pengadilan tidak boleh meluluskan permohonan itu sebelum mendengar atau memanggil dengan sah anak yang masih di

**Article 1603m**

If the legal representative of a minor considers that the labor agreement concluded by the minor is have or has harmful consequences, or that the requirements stipulated in the authorization in article 1601 g have not been complied with, he may request the judge at the location of the actual residence of the minor in writing to declare the labor agreement to be dissolved. The judge is not grant the request until after the hearing or proper summons of the minor, and also of the employer, and if the minor is under guardianship and such guardianship has been assigned to the

De rechter willigt het verzoek niet in dan na

verhoor of behoorlijke oproeping van den minderjarige, van den werkgever alsmede, indien de minderjarige onder voogdij staat en de weeskamer met de toeziende voogdij belast is, van deze.

Indien de rechter het verzoek inwilligt, bepaalt hij op welk oogenblik de dienstbetrekking zal eindigen.

Tegen de beschikking is geenerlei voorziening toegelaten, onverminderd de bevoegdheid van den procureur-generaal bij het hooggerechtshof om zich, alleen in het belang der wet, tegen die beschikking in cassatie te voorzien (Bw. 366, 1603v; RO. 170).

#### Artikel 1603n

Ieder der partijen kan de dienstbetrekking zonder opzegging of zonder inachtneming vande voor opzegging geldende bepalingen doen eindigen, doch de partij, die dit doet zonder dat de wederpartij daarin toestemt, handelt omrechtmatig, zenzij zij tegelijkertijd aan de wederpartij eene schadeloosstelling betaalt op den voet als bij art. 1603q is bepaald of de dienstbetrekking aldus doet eindigen om eene dringende, aan de wederpartij onverwijld medegedeelde, reden (Bw. 1603w; K. 433, 451).

#### Artikel 1603o

Voor den werkgever worden als dringende redenen in den zin van het voorgaande art. beschouwd zoodanige daden, eigenschappen of gedragingen van den arbeider, welke ten gevolge hebben, dat van den werkgever redelijkerwijs niet kan geveerd worden de dienstbetrekking te laten voortduren (Bw. 1339, 1602y, 1603d, 1603v).

Dringende redenen zullen onder andere aanwezig geacht kunnen worden:

1o. wanneer de arbeider bij de afsluiting der overeenkomst den werkgever heeft misleid door het vertoonen van valsche of vervalschte getuigschriften, of dezen opzettelijk valsche inlichtingen heeft gegeven omtrent de wijze, waarop zijn vorige dienstbetrekking is geëindigd (Bw. 1602z);

2o. wanneer hij, in ernstige mate, de bekwaamheid of geschiktheid blijkt te missen tot den arbeid, waarvoor hij zich heeft verbonden;

3o. wanneer hij zich ondanks waarschuwing overgeeft aan dronkenschap, misbruik van opium of ander liederlijk gedrag;

4o. wanneer hij zich schuldig maakt aan diefstal, verduistering, bedrog of andere misdrijven, waardoor hij het vertrouwen des werkgevers onwaardig wordt (Sw. 362, 372, 378);

5o. wanneer hij den werkgever, diens familieleden of huisgenooten, of zijne

bawah umur itu, majikan, dan juga Balai Harta Peninggalan dalam hal anak yang masih di bawah umur itu berada di bawah perwalian dan Balai Harta Peninggalan itu ditugaskan sebagai wali pengawas.

Jika Pengadilan meluluskan permohonan, ia harus menetapkan saat hubungan kerja itu akan berakhir. Tidak ada jalan untuk melawan penetapan tersebut tanpa mengurangi wewenang Jaksa Agung untuk mengajukan permintaan kasasi terhadap penetapan tersebut demi kepentingan undang-undang.

#### Pasal 1603n

Masing-masing pihak dapat memutuskan hubungan kerja tanpa pemberitahuan pemutusan hubungan kerja atau tanpa mengindahkan aturan-aturan yang berlaku bagi pemberitahuan pemutusan hubungan kerja; tetapi pihak yang berbuat demikian tanpa persetujuan pihak lain, bertindak bertentangan dengan hukum, kecuali bila ia sekaligus membayar ganti rugi kepada pihak lain atas dasar ketentuan Pasal 1063q, atau ia memutuskan hubungan kerja secara demikian dengan alasan mendesak yang seketika itu diberitahukan kepada pihak lain.

#### Pasal 1603o

Bagi majikan, yang dipandang sebagai alasan-alasan mendesak dalam arti pasal yang lalu adalah perbuatan-perbuatan, sifat-sifat atau sikap buruh yang sedemikian rupa, sehingga mengakibatkan, bahwa tidak pantaslah majikan diharapkan untuk meneruskan hubungan kerja. Alasan-alasan mendesak dapat dianggap ada, antara lain;

1. jika buruh, waktu mengadakan perjanjian, mengelabui majikan dengan memperlihatkan surat-surat yang palsu atau dipalsukan, atau sengaja memberikan penjelasan-penjelasan palsu kepada majikan mengenai cara berakhirnya hubungan kerja yang lama;

2. jika ia ternyata tidak mempunyai kemampuan atau kesanggupan sedikit pun untuk pekerjaan yang telah dijanjikannya;

3. jika ia, meskipun telah diperingatkan, masih mengikuti kesukaannya minum sampai mabuk, mengisap madat di luar atau suka melakukan perbuatan buruk lain;

4. jika ia melakukan pencurian, penggelapan, penipuan atau kejahatan lainnya yang mengakibatkan ia tidak lagi mendapat kepercayaan dari majikan;

5. jika ia menganiaya, menghina secara kasar atau melakukan ancaman yang membahayakan majikan, anggota keluarga atau anggota rumah tangga majikan atau teman sekerjanya;

6. jika ia membujuk atau mencoba membujuk

Orphan's Chamber, of the latter mentioned. If the judge grants the request, he is then stipulate the date on which the relationship of employment shall be terminated. No appeal shall be permitted to be filed against the decision, without prejudice to the authority of the Attorney General at the Supreme Court to, only on a point of law, appeal for cassation of the decision. (Bw. 366, 1603v; RO. 170)

#### Article 1603n

Each one of the parties may terminate the relationship of employment without any notice or without having regard to the provisions applicable to termination; however, the party who effects such without the other party's approval, is acting unlawfully, unless he compensates the other party at such time as stipulated in article 1603 q, or terminates the relationship of employment for an urgent reason, duly notifying the other party thereof. (Bw. 1603w; K.433, 451)

#### Article 1603o

With regard to the employer, within the meaning of the previously mentioned article, those acts, traits or the behavior of the laborer, which is result in the fact that the employer cannot be reasonably expected to continue the relationship of employment, shall be regarded as urgent. (Bw. 1339, 1602y, 1603d, 1603v) Urgent reasons, inter alia, may be considered to exist as follows: 1. if the laborer upon entering into the agreement has misled the employer by furnishing him with forged or falsified letters of recommendation, or if he has deliberately misinformed the employer regarding the manner in which his previous relationship of employment was terminated; (Bw. 1602 z) 2. if, the laborer, does not possess any of the skills or expertise for the tasks to which he has bound himself; 3. if the laborer, despite warnings, becomes inebriated, is guilty of abuse of opium or other debauchery; 4. If he is guilty of theft, embezzlement, fraud or other misdemeanors, which render him unworthy of his employer's trust; (Sw. 362, 372, 378) 5. if the laborer mistreats, grossly insults or seriously threatens the employer, members of his family or household members or co-workers; (Bw. 1365 v.) \*442 6. if the laborer induces or attempts to induce the employer, members of his family or household members to commit acts that are in violation of the law or proper morals; 7. if the laborer, deliberately or despite warnings, recklessly damages or seriously endangers the employer's property; (Sw. 406) 8. if the laborer deliberately or despite warnings, recklessly, exposes himself or others to serious danger; 9. if the laborer discloses any particulars regarding the employer's household which he should have kept confidential; (Sw. 322) 10. if the laborer

medearbeiders mishandelt, grovelijk beledigt of op ernstige wijze bedreigt (Bw. 1365v);

6o. wanneer hij den werkgever, diens familieleden of huisgenooten, of zijne medearbeiders verleidt, of tracht te verleiden tot handelingen, strijdig met de wetten of de goede zeden;

7o. wanneer hij opzettelijk, of ondanks waarschuwing roekeloos, des werkgevers eigendom beschadigt of aan ernstig gevaar blootstelt (Sw. 406);

8o. wanneer hij opzettelijk, of ondanks waarschuwing roekeloos, zich zelf of anderen aan ernstig gevaar blootstelt;

9o. wanneer hij bijzonderheden aangaande des werkgevers huishouding of bedrijf, die hij behoorde geheim te houden, bekend maakt (Sw. 322);

10o. wanneer hij hardnekkig weigert te voldoen aan redelijke bevelen of opdrachten, hem door of namens den werkgever verstrekt (Bw. 1603b);

11o. wanneer hij op andere grovelijk de plichten veronachtzaamt, welke de overeenkomst hem oplegt;

12o. wanneer hij door opzet of roekeloosheid buiten staat geraakt den bedongen arbeid te verrichten (K. 411, 418).

Bedingen, waardoor aan den werkgever de beslissing zoude worden overgelaten, of er eene dringende reden in den zin van art. 1603n aanwezig is, zijn nietig (AB. 23).

#### Artikel 1603p

Voor den arbeider worden als dringende redenen in den zin van art. 1603n beschouwd zoodanige omstandigheden, aelke tengevolge hebben, dat van den arbeider redelijkerwijze niet kan gevergd worden de dienstbetrekking te laten voortduren (Bw. 1339, 1602y, 1603d en v).

Dringende redenen zullen onder andereaanwezig geacht kunnen worden:

1o. wanneer de werkgever den arbeider, diens familieleden of huisgenooten mishandelt, grovelijk beledigt of op ernstige wijze bedreigt, of gedooft dat dergelijke handelingen door een zijner huisgenooten of ondergeschikten worden gepleegd (Bw. 1365v.; Sw. 310, 336, 351);

2o. wanneer hij den arbeider, diens familieleden of huisgenooten verleidt of tracht te verleiden tot handelingen, strijdig met de wetten of de goede zeden, of gedooft, dat dergelijke verleiding of poging tot verleiding door een zijner huisgenooten of ondergeschikten worden gepleegd (Sw. 293v);

majikan, anggota keluarga atau anggota rumah tangga majikan, atau teman sekerjanya, untuk melakukan perbuatan-perbuatan yang bertentangan dengan undang-undang atau kesusilaan;

7. jika ia dengan sengaja atau meskipun telah diperingatkan, dengan sembrono merusak milik majikan atau menimbulkan bahaya yang sungguh-sungguh mengancam milik majikan itu;

8. jika ia dengan sengaja atau meskipun telah diperingatkan dengan sembrono menempatkan dirinya sendiri atau orang lain dalam keadaan terancam bahaya besar;

9. jika mengumumkan seluk beluk rumah tangga atau perusahaan majikan, yang seharusnya ia rahasiakan;

10. jika ia bersikeras menolak memenuhi perintah-perintah wajar yang diberikan oleh atau atas nama majikan;

11. jika ia dengan cara lain terlalu melalaikan kewajiban-kewajiban yang dibebankan kepadanya oleh perjanjian;

12. jika ia karena sengaja atau sembrono menjadi tidak mampu melakukan pekerjaan yang dijanjikan. Janji-janji yang menyerahkan keputusan ke tangan majikan mengenai adanya alasan memaksa dalam arti Pasal 1603 n, adalah batal.

#### Pasal 1603p

Bagi buruh, yang dipandang sebagai alasan-alasan mendesak dalam arti Pasal 1603 n adalah keadaan yang sedemikian rupa, sehingga mengakibatkan bahwa tidak pantaslah buruh diharapkan untuk meneruskan hubungan kerja. Alasan-alasan mendesak dapat dianggap ada. Antara lain:

1. jika majikan menganiaya, menghina secara kasar atau melakukan ancaman yang membahayakan buruh, anggota keluarga atau anggota rumah tangga buruh, atau membiarkan perbuatan semacam itu dilakukan oleh anggota rumah tangga atau buruh lain bawahannya;

2. jika ia membujuk atau mencoba membujuk buruh, anggota keluarga atau anggota rumah tangga buruh untuk melakukan perbuatan yang bertentangan dengan undang-undang atau kesusilaan atau membiarkan pembujukan atau percobaan pembujukan semacam itu dilakukan oleh anggota rumah tangga atau buruh lain bawahannya;

3. jika ia tidak membayar upah pada

persistently refuses to comply with reasonable orders or instructions issued to him by or on behalf of the employer; (Bw.1603b) 11. if the laborer in some other manner grossly neglects the duties assigned to him pursuant to the agreement; 12. if the laborer, as a result of intentional or reckless actions, becomes incapable of performing the stipulated tasks.(K.411, 418) Agreements, which permit the decision to be made by the employer in the event of an urgent reason within the meaning of article 1603n, shall be void. (AB.23)

#### Article 1603p

In respect of the laborer, such circumstances which would render it impossible to reasonably expect the laborer to continue the relationship of employment shall be regarded as urgent reasons within the meaning of article 1603 n (Bw. 1339, 1602y, 1603d and v) Urgent reasons, may, among others be deemed to exist in the following circumstances: 1. if the employer mistreats the laborer, members of his family or household members, grossly humiliates or seriously threatens them, or tolerates such treatment by the other household members or subordinates; (Bw.1365v.; Sw.310, 336,351) 2. if the employer induces or attempts to induce the laborer, members of his family or household members, to commit acts in violation of the law or proper morals, or tolerates such inducement or attempted inducement by one of the members of his household or subordinates; (Sw.293v.) 3. if the employer cannot pay the wage at a specific time; (Bw. 1602) 4. if the employer, in the event that board and lodging are included in the labor agreement, does not provide such in a proper manner; (Bw.1602t) 5. if the employer does not provide the laborer with sufficient labor, in the event that the laborer's wage is dependent on the amount of labor performed; (Bw. 1602 p) 6. if the employer,

3o. wanneer hij het loon niet op den bepaalden tijd voldoet (Bw. 1602);

4o. wanneer hij, waar kost en inwoning bedongen zijn, niet op behoorlijke wijze daarin voorziet (Bw. 1602t).

5o. wanneer hij den arbeider, wiens loon afhankelijk van de uitkomsten van den te verrichten arbeid is vastgesteld, geen voldoende arbeid verschafft (Bw. 1602p);

6o. wanneer hij den arbeider, wiens loon afhankelijk van den uitkomsten van den te verrichten arbeid is vastgesteld, de bedongen hulp niet of niet in behoorlijke mate verschafft;

7o. wanneer hij op andere wijze grovelijk de plichten veronachtzaamt, welke de overeenkomst hem oplegt;

8o. wanneer hij, zonder dat de aard der dienstbetrekking dit medebrengt, den arbeider niettegenstaande diens weigering, gelast, arbeid in het bedrijf van een anderen werkgever te verrichten;

9o. wanneer de voortdurend der dienstbetrekking voor den arbeider zoude verbonden zijn met ernstige gevaren voor leven, gezondheid, zedelijkheid, of goeden naam, welke niet blijkbaar waren ten tijde van het sluiten der overeenkomst;

10o. wanneer de arbeider door ziekte of andere oorzaken zonder zijn toedoen buiten staat geraakt den bedongen arbeid te verrichten. (S. 39-545\*; K. 412, 419).

Bedingen, waardoor aan den arbeider de beslissing zoude worden overgelaten of er eene dringende reden in den zin van art. 1603n aanwezig is, zijn nietig (AB. 23).

#### Artikel 1603q

(Gew. S. 31-367, 368; 39-546) De schadeloosstelling bedoeld bij de artt. 1601k en 1603n is bij eene dienstbetrekking, welke voor onbepaalden tijd is of geacht wordt te zijn aangegaan, gelijk aan het bedrag van het loon, verschuldigd tot aan den eerstvolgenden dag, tegen welken de dienstbetrekking op den dag harer beëindiging zou kunnen worden opgezegd; hij eene dienstbetrekking, voor bepaalden tijd aangegaan, is zij gelijk aan het bedrag van het loon voor den tijd, dat de dienstbetrekking volgens de artt. 1603e en 1603f had behooren voort te duren. Onder loon worden hier verstaan de onder 1o'en 7o' van art. 1601p vermelde loonsbestanddeelen.

Is het loon des arbeiders, hetzij voor het geheel, hetzij gedeeltelijk, niet naar tijdruimte vastgesteld, dan geldt de maatstaf van art. 1601o.

Elk beding, waarbij ten behoeve van den arbeider eene schadeloosstelling tot een lager

waktunya;

4. jika, dalam hal makan dan pemondokan dijanjikan, ia tidak memenuhinya secara layak;

5. jika ia tidak memberikan cukup pekerjaan kepada buruh yang upahnya ditetapkan berdasarkan hasil pekerjaan yang dilakukan;

6. jika ia tidak memberikan atau tidak cukup memberikan bantuan, yang dijanjikan kepada buruh yang upahnya ditetapkan berdasarkan hasil pekerjaan yang dilakukan;

7. jika ia dengan jalan lain terlalu melalaikan kewajiban-kewajiban yang dibebankan kepadanya oleh perjanjian;

8. jika ia, dalam hal yang tidak diwajibkan oleh sifat hubungan kerja, menyuruh buruh, meskipun buruh menolak, untuk melakukan pekerjaan di perusahaan seorang majikan lain;

9. jika hubungan kerja dapat menimbulkan bahaya besar yang mengancam jiwa, kesehatan, kesucilaan atau nama baik buruh, yang tidak melihat pada waktu pembuatan perjanjian;

10. jika buruh, karena sakit atau karena alasan-alasan lain di luar salahnya menjadi tidak mampu melakukan pekerjaan yang dijanjikan itu. Perjanjian yang menyerahkan keputusan ke tangan buruh mengenai adanya alasan mendesak dalam arti Pasal 1603 n, adalah batal.

#### Pasal 1603q

Ganti rugi termaksud pada pasal 1601k dan 1601n dalam hal suatu hubungan kerja diadakan atau dianggap diadakan untuk waktu tidak tentu, adalah sama dengan jumlah upah yang harus dibayar sampai pada hari berikut sesudah hari putusannya hubungan kerja dengan pernyataan pemutusan tersebut. Dalam hal hubungan kerja diadakan untuk waktu tertentu, ganti rugi itu adalah sama dengan jumlah upah untuk jangka waktu hubungan kerja yang menurut Pasal-pasal 1603 e dan 1603 f seharusnya berlangsung terus.

Yang dimaksud dengan upah di sini adalah bagian-bagian upah tersebut pada Pasal 1601p nomor 1 dan 7. Jika upah buruh, baik seluruhnya maupun sebagian tidak ditetapkan menurut jangka waktu, maka berlaku ukuran termaksud pada Pasal 1601o. Tiap perjanjian yang menetapkan suatu ganti rugi yang lebih rendah bagi buruh, adalah batal. Dalam surat perjanjian atau reglemen dapat ditetapkan suatu ganti rugi yang lebih besar jumlahnya.

does not properly provide the agreed support to the laborer, whose wage is dependent on the labor performed; 7. if the employer in some other manner grossly neglects the duties assigned to him pursuant to the agreement; 8. if the employer instructs the laborer, despite his refusal, to perform labor in the company of another employer, even though the nature of the relationship of employment does not stipulate such. 9. if the continuation of the relationship of employment, \*443 on the part of the laborer, could involve serious endangerment to life, health, morals, or good name, and such was not evident at the time that the agreement was concluded; 10. if the laborer due to illness or other causes due to no fault of his shall become incapable of performing the agreed tasks. (S.39-545\*; K.412, 419) Agreements, which provide for the decision to be made by the laborer in the event of an urgent reason within the meaning of article 1603n, shall be void. (AB.23)

#### Article 1603q

(Amended by S.31-367, 368; 39-546) The compensation for damage as mentioned in articles 1601 k and 1603 n, is, with regard to relationships of employment which are or are deemed to have been concluded for an indefinite time period, be equal to the amount of the wage owing in respect of the period until the first day following termination by termination notice; with regard to a relationship of employment concluded for a specific time period, compensation is be equal to the amount of the wage for the duration that the service relationship, according to articles 1603 e and 1607 f, should have existed. Wage, in this case is be defined as parts of the wage, as mentioned in numbers 1 and 7 of article 1601 p. If the wage of the laborer is not fully or partly stipulated according to a period of time, then the rules of article 1601 o is apply. Any agreement which stipulates a lower amount of compensation for the laborer shall be void. (AB.23) A higher amount of compensation may be stipulated pursuant to a written agreement or regulation. (Bw. 1601 d and j.) The judge shall be authorized to reduce the amount of compensation, as mentioned in the first and

bedrag is bedongen, is nietig (AB. 23).

Bij schriftelijk aangegane overeenkomst of bij reglement mag eene schadeloosstelling tot een hooger bedrag worden vastgesteld (Bw. 1601d en j).

De rechter is bevoegd de schadeloosstellingen, bedoeld in het eerste en het vierde lid van dit art., op eene kleinere som te bepalen, zoo die hem bovenmatig voorkomen.

Van het bedrag der verschuldigde schadeloosstelling is eene rente verschuldigd, gerekend tegen zes ten honderd in het jaar van den dag, waarop de dienstbetrekking is geëindigd (Bw. 1250).

#### Artikel 1603r

Indien eene der partijen de dienstbetrekking zonder opzegging of zonder inachtneming van de voor opzegging geldende bepalingen heeft doen eindigen en tegelijkertijd aan de wederpartij schadeloosstelling heeft betaald op den voet als bij het eerste lid van het voorgaande artikel is bepaald, heeft de wederpartij, zoo zulks met zoodanige bijzondere omstandigheden is gevaard gegaan dat de berokkende schade niet kan geacht worden door de ontvangen schadeloosstellingen te zijn vergoed, het recht verdere vergoeding in rechte te vorderen (Bw. 1309).

#### Artikel 1603s

Ingeval eene der partijen de dienstbetrekking onrechtmatig heeft doen eindigen heeft de wederpartij het recht, hetzij het bij art. 1603q bedoelde bedrag, hetzij eene volledige schadevergoeding te vorderen.

Hetzelfde geldt, indien een der partijen door opzet of schuld aan de wederpartij een dringende reden heeft gegeven om de dienstbetrekking zonder opzegging of zonder inachtneming van de voor opzegging geldende bepalingen te doen eindigen en de wederpartij van die bevoegdheid gebruik gemaakt (Bw. 1239, 1603n, o, p, t).

#### Artikel 1603s bis

(Ing. S. 31-367 jo. 368) Indien de werkgever de dienstbetrekking doet eindigen met het oogmerk zich de onttrekken aan zijne verplichting tot het verleenen van een bij of in verband met de overeenkomst bedongen verlof na een bepaald aantal jaren dienst, heeft de arbeider het recht, boven en behalve hetgeen hem in verband met het ontslag uit anderen hoofde mocht toekomen, eene schadevergoeding te vorderen ten bedrage van den bezoldiging, welke hij volgens de overeenkomst gedurende den verloftijd zou hebben genoten, benevens, indien recht op vrijen overtocht bij de overeenkomst was bedongen, het bedrag, dat voor den vrijen overtocht volgens de overeenkomst naar de plaats van herkomst of naar de plaats van verlof benodigd is op het tijdstip der beëindiging van de dienstbetrekking (Bw.

Pengadilan berwenang untuk menetapkan ganti rugi termaksud pada alinea pertama dan keempat pasal ini dalam jumlah yang lebih rendah, jika menurut pendapatnya ganti rugi itu terlalu tinggi. Atas ganti rugi yang harus dibayar itu, dikenakan bunga sebesar enam persen setahun, terhitung sejak hari hubungan kerja diakhiri.

#### Pasal 1603r

Jika salah satu pihak memutuskan hubungan kerja tanpa pernyataan pemutusan hubungan kerja atau tanpa mengindahkan ketentuan-ketentuan yang berlaku bagi pernyataan pemutusan hubungan kerja, sambil membayar ganti rugi kepada pihak lainnya menurut ketentuan-ketentuan alinea pertama pasal yang lalu, maka pihak lain tersebut, jika hal itu terjadi dalam keadaan yang sedemikian rupa sehingga kerugian yang diderita tidak dapat dianggap cukup diganti dengan ganti rugi yang diterima itu, berhak menuntut ganti rugi lagi di muka Pengadilan.

#### Pasal 1603s

Dalam hal salah satu pihak dengan sengaja atau karena melawan hukum, pihak lainnya berhak menuntut jumlah termaksud pada Pasal 1603 q atau ganti rugi sepenuhnya. Ketentuan ini berlaku juga jika salah satu pihak dengan sengaja atau karena salahnya memberi alasan mendesak kepada pihak lainnya untuk memutuskan hubungan kerja tanpa pernyataan pemutusan hubungan kerja atau tanpa mengindahkan ketentuan-ketentuan yang berlaku bagi pernyataan pemutusan hubungan kerja dan pihak lain itu menggunakan haknya itu.

#### Pasal 1603s bis

Jika majikan memutuskan hubungan kerja dengan maksud menghindari kewajibannya untuk memberi cuti setelah suatu masa kerja tertentu yang telah diperjanjikan dalam atau berhubungan dengan perjanjian, maka buruh berhak di samping menuntut apa yang dapat ia terima berhubung dengan pemberhentian berdasarkan aturan-aturan lain, juga menuntut suatu ganti rugi sebesar gaji yang menurut perjanjian seharusnya diterimanya selama waktu cuti, dan jika dalam perjanjian diperjanjikan suatu perjalanan dengan cuma-cuma, sejumlah uang yang diperlukan untuk perjalanan cuma-cuma menurut perjanjian ke tempat asal atau ke tempat cuti, pada saat pemutusan hubungan kerja.

Jika di luar hal termaksud pada alinea lalu,

fourth paragraph of this article, if he deems the compensation to be too high. Interest shall be due on the amount of the compensation owing, calculated as six percent (6%) a year, commencing from the day that the relationship of employment was terminated. (Bw. 1250).

#### Article 1603r

If one of the parties has ended the relationship of employment without any termination notice or without having regard to the stipulations applicable to termination, and has, at the same time compensated the opposing party in the manner stipulated in the previous article, the opposing party shall be entitled to submit a claim for further compensation, if there exists special circumstances as a result of which, the damage incurred cannot be regarded as having been compensated for by the compensation received. (Bw. 1309)

#### Article 1603s

In the event that one of the parties has unlawfully terminated the relationship of employment, the opposing party shall be entitled to claim either the amount stipulated in article 1603 q or the entire compensation. The same provisions is apply, if one of the parties intentionally or due to his fault has provided the opposing party with an urgent reason to terminate the relationship \*444 of employment without any notice or without having regard to the stipulations applicable to the termination, and the opposing party has exercised such authority. (Bw. 1239, 1603 n, o, p, t)

#### Article 1603s bis

(Supplemented by S.31-367 see also 368) If the employer terminates the relationship of employment with the intention of releasing himself from the obligation to provide the laborer with an agreed period of leave following a specific number of years of service, which was stipulated in or related to the agreement, then the laborer shall be entitled to claim compensation for such period of leave in addition to that which he is entitled to upon dismissal, which compensation he should have enjoyed during his leave in accordance with the agreement, and if he was entitled to free transportation pursuant to the agreement, the amount that would have been required for the trip to the place of origin or destination of leave, at the time that the relationship of employment was terminated. (Bw. 1603 t; S.39-545\*) If, apart from the case mentioned in the

1603t; S. 39-545\*).

Indien buiten het geval bij het vorige lid bedoeld, nadat de helft van den in de overeenkomst voor de verlofsverleening bepaalden diensttijd is verstreken, de werkgever eenzijdig zonder dringende reden de overeenkomst doet eindigen, is hij gehouden boven hetgeen hij uit anderen hoofde aan den arbeider verschuldigd is, aan dezen te betalen een geldsom, welke tot het bedrag der in het eerste lid bepaalde schadevergoeding in dezelfde verhouding staat als de op het oogenblik van het eindigen der overeenkomst voor verlofsverkrijging meetellende verstreken diensttijd staat tot den voor verlofsverkrijging benodigden diensttijd. Bij de berekening van den diensttijd wordt de maand, waarin de overeenkomst eindigt, als een geheele maand aangemerkt.

Hetzelfde geldt indien de arbeider, nadat het in het vorige lid genoemd gedeelte van den diensttijd is verstreken, de dienstbetrekking doet endigen wegens een door den werkgever gegeven dringende reden, dan wel indien de rechter de overeenkomst wegens gewichtige niet dringende redenen als bedoeld in art. 1603v of wegens een door den werkgever gegeven dringende reden, of ingevolge art. 1267, omdat de werkgever aan zijn verplichtingen niet boldoet, ontbonden verklaart. Indien de rechter de overeenkomst om andere dan dringende redenen, ontbonden verklaart, is hij bevoegd de bij het tweede lid bepaalde ggeldsom te verminderen tot zoodanig bedrag als hem met het oog op de omstandigheden van het geval billijk zal voorkomen.

#### Artikel 1603t

(Gew. S. 31-366 jo. 368) Ieder vorderingsrecht krachtens de twee voorgaande artt. vervalt na verloop van een jaar (Bw. 1601t, al. 4, 1602j al. 3).

#### Artikel 1603u

Indien de dienstbetrekking is aangegaan voor langer dan vijf jaren of voor den duur van het leven van een bepaalden persoon, is niettemin de arbeider bevoegd van het oogenblik, waarop vijf jaren sedert haren aanvang zijn verlopen, haar op te zeggen met inachtneming van een termijn van zes maanden.

Elk beding, waardoor deze bevoegdheid tot opzegging zoude worden uitgesloten of beperkt, is nietig (AB. 23; Bw 1603e, h; K. 433, 449).

#### Artikel 1603v

Ieder der partijen is te allen tijde, ook voordat de arbeid is aangevangen, bevoegd zich wegens gewichtige redenen te wenden tot den residentie-rechter ter plaatse van haar werkelijk verblijf, met het schriftelijk verzoek de arbeidsovereenkomst ontbonden te verklaren. Elk beding, waardoor deze bevoegdheid zoude worden uitgesloten of

sesudah lewat separuh dan masa kerja yang ditetapkan dalam perjanjian untuk memberikan cuti, majikan secara sepihak memutuskan hubungan kerja tanpa alasan mendesak, maka ia wajib, di samping membayar apa yang harus ia bayar kepada buruh berdasarkan aturan-aturan lain, juga membayar sejumlah uang yang perbandingannya dengan jumlah ganti rugi termaksud pada alinea pertama adalah sama dengan perbandingan antara masa kerja yang diperlukan untuk memperoleh cuti yang telah lampau pada waktu pemutusan hubungan kerja dan masa kerja yang diperlukan untuk mendapatkan cuti penuh.

Dalam menghitung masa kerja, bulan pemutusan hubungan kerja dihitung sebagai satu bulan penuh. Ketentuan di atas berlaku juga jika buruh setelah lewat bagian dari masa kerja tersebut pada alinea yang lalu, memutuskan hubungan kerja dengan alasan mendesak yang disebabkan oleh majikan, atau jika Pengadilan menyatakan putusnya perjanjian berdasarkan alasan penting yang tak mendesak sebagaimana termaksud dalam Pasal 1603 v, atau berdasarkan alasan mendesak yang disebabkan oleh majikan. atau berdasarkan Pasal 1267, karena majikan tidak memenuhi kewajiban-kewajibannya.

Jika Pengadilan menyatakan putusnya perjanjian berdasarkan alasan lain dan alasan mendesak, maka ia berwenang mengurangi jumlah uang termaksud dalam alinea kedua, sampai pada suatu jumlah yang menurut hal ihwal kejadian dipandangny adil.

#### Pasal 1603t

Tiap hak untuk menuntut berdasarkan kedua pasal yang. lalu, batal setelah lewat waktunya satu tahun.

#### Pasal 1603u

Bila hubungan kerja dibuat untuk waktu lebih lama dari lima tahun atau untuk selama hidup seseorang, maka buruh yang bersangkutan, setelah lampau waktu lima tahun terhitung dari saat hubungan kerja mulai berlaku,berhak memutuskan hubungan kerja itu dengan memberitahukan pemutusan hubungan kerja, dengan mengindahkan tenggang waktu enam bulan.

Tiap perjanjian yang menghilangkan atau memperkecil kemungkinan pemutusan hubungan kerja itu, adalah batal demi hukum.

#### Pasal 1603v

Masing-masing pihak, setiap waktu, juga sebelum pekerjaan dimulai, berhak berdasarkan alasan-alasan penting untuk mengajukan surat permintaan kepada Pengadilan di tempat kediamannya yang sebenarnya, supaya perjanjian kerja dinyatakan putus. Tiap janji yang dapat menghapuskan atau membatasi hak ini adalah batal. Selain alasan-alasan mendesak

previous article, half of the service period stipulated in the agreement required for the extension of the leave, has lapsed, and the employer, unilaterally, without providing any urgent reasons, terminates the agreement, he must, in addition to whatever he owes the laborer, pay him a certain sum which is proportionate to the amount of compensation referred to in the first paragraph as the proportion due at the time at which the agreement is terminated, after the term of employment required for obtaining leave has passed and the term of employment required for obtaining a leave. For the purpose of calculating the term of employment, the month in which the agreement ends shall be regarded as full whole month. The same is apply, if the laborer, after part of the service period as mentioned in the previous paragraph has passed, terminates the relationship of employment for urgent reasons provided by the employer, as well as if the judge declares the agreement to be terminated, for significant, but not urgent reasons as mentioned in article 1603 v or as a result of an urgent reason provided by the employer, or pursuant to article 1267, if the employer does not fulfill his obligations. If the judge declares the agreement to be terminated for a reason other than an urgent reason, he shall be authorized to reduce the amount of money as stipulated in the second paragraph to such sum that he is deem fair having regard to the circumstances.

#### Article 1603t

(Amended by S.31-366 see also 368) Each right to claim pursuant to the two aforementioned articles is lapse after a period of one year. (Bw. 1601 t, par.4, 1602 j par.3)

#### Article 1603u

If the relationship of employment has been entered into for longer than five years or for the duration of the life of a specific individual, the laborer is nevertheless be authorized to terminate at the time that five years have elapsed after the agreement was concluded, by giving a termination notice of six months. \*445 Any agreement, which excludes or restricts this authority to terminate, shall be void. (AB.23; Bw. 1603 e, h; K. 433, 449)

#### Article 1603v

Each one of the parties is at all times, even prior to commencement of the labor, be authorized to submit a written request to the residential judge at the location of his actual residence, to have the labor agreement declared terminated. Any agreement which excludes or restricts this authority for termination shall be void. (Bw. 1603 s bis; S. 39-545\*) That which shall be regarded as



beperkt, is nietig (Bw. 1603s bis; S. 39-545\*).

Als gewichtige redenen worden, behalve dringende redenen als bedoeld in art. 1603n ook beschouwd veranderingen in den persoonlijken of vermogenstoestand des verzoekers of der wederpartij of in de omstandigheden, waaronder de arbeid wordt verricht, welke van dien aard zijn, dat de dienstbetrekking billijkheidshalve dadelijk of na korten tijd behoort te eindigen.

De rechter willigt het verzoek niet in dan na verhoor of behoorlijke oproeping der wederpartij.

De laatste twee leden van art. 1603m zijn van toepassing (K. 412, 420).

#### Artikel 1603w

De bevoegdheid van partijen om ingevolge art. 1267 ontbinding der overeenkomst met vergoeding van kosten, schaden en interessen te vorderen, wordt door de bepalingen dezer afdeeling niet uitgesloten (Bw. 1603m, o, u).

#### Slotbepalingen

##### Artikel 1603x

Arbeidsovereenkomsten, aangeaan tusschen een werkgever, die wel en een arbeider, die niet onderworpen is aan de voorgaande bepalingen van dezen titel, worden door deze bepalingen beheerscht, ongeacht de bedoeling der partijen, indien zij arbeid betreffen, gelijk of nagenoeg gelijk aan dien, welke in den regel pleegt te worden verricht door arbeiders, die aan de bepalingen van dezen titel zijn onderworpen.

Arbeidsovereenkomsten, aangeaan door een werkgever, die niet en een arbeider, die wel onderworpen is aan de voorgaande bepalingen van dezen titel, worden, ongeacht de bedoeling der partijen, door deze bepalingen beheerscht (Bw. 1601c, 1603y; S. 26-335 artt. V, VI, bl. 602).

##### Artikel 1603y

(Gew. S. 34-214 jo. 38-2) De voorgaande bepalingen van dezen titel zijn niet van toepassing ten aanzien van personen in dienst van dezen lande, van gewesten of gedeelten van gewesten, van gemeenten, van waterschappen of van eenig ander publiekrechtelijk lichaam ten ware zij, hetzij voor of hij den aanvang der dienstbetrekking door of namens partijen, hetzij bij wettelijke bepaling van toepassing zijn verklaard.

##### Artikel 1603z

Bij ordonnantie kunnen bijzondere regelen worden gesteld voor overeenkomsten tot het verrichten van arbeid in ondernemingen van landbouw of nijverheid, bij spoor- en tramwegen en bij transport- en andere bedrijven.

#### ZESDE AFDEELING

termaksud pada Pasal 1603n, perubahan-perubahan keadaan dalam mana pekerjaan dilakukan, yang sedemikian rupa sifatnya sehingga adalah layak segera diputuskannya hubungan kerja itu, juga dianggap sebagai alasan-alasan penting. Pengadilan tak boleh meluluskan permohonan sebelum mendengar atau memanggil secara sah pihak lainnya.

#### Pasal 1603w

Wewenang para pihak untuk menuntut pemutusan hubungan kerja berdasarkan Pasal 1267 serta penggantian biaya, kerugian dan bunga, tidak hapus karena ketentuan-ketentuan dalam bagian ini.

#### KETENTUAN PENUTUP

##### Pasal 1603x

Perjanjian kerja yang diadakan antara seorang majikan yang tunduk dan seorang buruh yang tidak tunduk pada ketentuan-ketentuan yang lalu dalam bab ini, dikuasai oleh ketentuan-ketentuan ini, apa pun maksud kedua pihak jika perjanjian itu mengenai pekerjaan yang sama atau hampir sama dengan pekerjaan yang biasanya dilakukan oleh buruh-buruh yang tunduk pada ketentuan-ketentuan bab ini. Perjanjian kerja yang diadakan antara seorang majikan yang tidak tunduk dan seorang buruh yang tunduk pada ketentuan-ketentuan yang lalu dalam bab ini, apa pun maksud kedua pihak, dikuasai oleh ketentuan-ketentuan ini.

##### Pasal 1603y

Ketentuan-ketentuan dalam bab ini tidak berlaku bagi orang-orang yang bekerja untuk negara, daerah atau bagian daerah, kotapraja, subak atau badan resmi lainnya. kecuali jika dinyatakan berlaku sebelum atau pada waktu hubungan kerja dimulai oleh atau atas nama kedua pihak, atau oleh ketentuan perundang-undangan.

##### Pasal 1603z

Dengan undang-undang dapat diadakan aturan-aturan khusus bagi perjanjian-perjanjian untuk melakukan pekerjaan di perusahaan-perusahaan perkebunan atau kerajinan, perusahaan kereta api dan trem, perusahaan pengangkutan, dan perusahaan lainnya.

#### BAGIAN 6

significant reasons shall be, in addition to urgent reasons as mentioned in article 1603 n, changes in the personal or financial status of the applicant or opposing party or in the circumstances in which the tasks shall be performed, which are of such nature that the service relationship is, in order to ensure equitable treatment, be terminated immediately or after a short period of time. The judge is not grant the request until after a hearing or proper summons of the opposing party. The last two paragraphs of article 1603 m are applicable hereto.(K.412, 420)

#### Article 1603w

The authority of the parties to claim, in accordance with article 1267, the dissolution of an agreement with compensation of costs, damages and interest, is not be excluded by the stipulations of this section. (Bw. 1603 m, o, u)

#### Closing Provisions

##### Article 1603x

Labor agreements concluded between an employer, who is subject, and a laborer, who is not subject to the aforementioned provisions of this title, shall be governed by these stipulations, regardless of the intent of the parties, if the labor is similar or almost similar to that which as a rule is performed by laborers who are subject to the stipulations of this title. Labor agreements, which are concluded by an employer, who is not subject, and a laborer, who is subject to the aforementioned stipulations of this title, is, regardless of the intent of the parties, be governed by these stipulations. (Bw.1601c, 1603y; S.26-335 articles V,VI, pg. 602)

##### Article 1603y

(Amended by S.34-214 see also 38-2) The aforementioned stipulations of this chapter are not applicable to individuals employed by the government, by regions or parts of regions, by municipalities, by the water board or any other public legal entity, unless they are declared applicable prior to the commencement of the relationship of employment by or on behalf of the parties, or by legal regulation.

##### Article 1603z

Special rules may be stipulated pursuant to an ordinance with regard to agreements for the performance of labor in agricultural plantations or handicraft companies, at railways and at other transport companies and other enterprises.

#### Section 6

## Van aanneming van werk

## Perjanjian Pemborongan Pekerjaan

## Concerning the contracting of work

## Artikel 1604

(Gew. S. 26-335 jo. 458) Bij aanneming van werk kan men overeenkomen, dat de aannemer alleen arbeid verrichten of wel dat hij ook de stof leveren zal (Bw. 1457, 1971; Civ. 1787).

## Pasal 1604

Dalam perjanjian pemborongan pekerjaan dapat diperjanjikan bahwa pemborong hanya akan melakukan pekerjaan atau bahwa ia juga akan menyediakan bahan-bahannya.

## Article 1604

(Amended by S.26-335 see also 458) In respect of contracting of work, individuals may agree that the contractor is only carry out the work or that he is also provide the material. (Bw. 1457, 1971; Civ. 1787)

## Artikel 1605

(Gew. S. 26-335 jo. 458) Ingeval de aannemer de stof moet leveren, en het werk, op welke wijze ook, vergaat alvorens het geleverd is, komt het verlies voor zijne rekening, ten ware de aanbesteder nalatig zij geweest om het werk te ontvangen (Bw. 1237, 1243v., 1444v., 1460v.; Civ. 1788).

## Pasal 1605

Dalam hal pemborongan harus menyediakan bahan-bahannya, dan hasil pekerjaannya, karena apa pun juga, musnah sebelum diserahkan, maka kegiatan itu dipikul oleh pemborong kecuali jika pemberi tugas itu lalai untuk menerima hasil pekerjaan tersebut.

## Article 1605

(Amended by S.26-335 see also 458) In the event that the contractor is required to provide the material and the work, in any manner, and such is lost prior to delivery, he shall be liable for the loss, unless the principal engaging the contractor was negligent in accepting the work . (Bw. 1237, 1243 v., 1444v., 1460v.; Civ. 1788)

## Artikel 1606

(Gew. S. 26-335 jo. 458) Indien de aannemer alleen arbeid moet verrichten en het werk vergaat, is hij slechts voor zijne schuld aansprakelijk (Bw. 1365, 1444; Civ. 1789).

## Pasal 1606

Dalam hal pemborong hanya harus melakukan pekerjaan dan hasil pekerjaannya itu musnah, maka ia hanya bertanggung jawab atas kemusnahan itu sepanjang hal itu terjadi karena kesalahannya.

## Article 1606

(As amended by S.26-335 see also 458) If the contractor is only required to provide labor and the work is lost, then he shall be liable only for the loss to the extent that it was caused by him. (Bw. 1365, 1444; Civ. 1789)

## Artikel 1607

(Gew. S. 26-335 jo. 458) Indien het werk, in het geval bij het voorgaande artikel vermeld, buiten eenig plichtverzuim van den aannemer is verloren gegaan, voordat de levering geschied is en zonder dat de aanbesteder nalatig is geweest om het werk op te nemen en goed te keuren, heeft de aannemer geene aanspraak op den bedongen prijs, ten ware de zaak door een gebrek in de stof zelve verloren ware gegaan (Bw. 1444, 1609; Civ. 1790).

## Pasal 1607

Jika musnahnya hasil pekerjaan tersebut dalam pasal yang lalu terjadi di luar kesalahan/kelalaian pemborong sebelum penyerahan dilakukan, sedangkan pemberi tugas pun tidak lalai untuk memeriksa dan menyetujui hasil pekerjaan itu, maka pemborong tidak berhak atas harga yang dijanjikan, kecuali jika barang itu musnah karena bahan-bahannya cacat.

## Article 1607

(As amended by S.26-335 see also 458) If the work, as in the circumstances mentioned in the previous article, has been lost for reasons other than the negligence of the contractor, prior to the delivery and without the principal being negligent in accepting the work and approving it, then the contractor is not be entitled to claim the agreed price, unless the work has been destroyed due to a defect in the material. (Bw. 1444, 1609; Civ. 1790)

## Artikel 1608

(Gew. S. 26-335 jo. 458) Indien een werk bij het stuk of bij de maat bearbeid wordt, kan hetzelfde bij gedeelten worden opgenomen; die opneming wordt geacht geschied te zijn voor alle de betaalde gedeelten, wanner de aanbesteder den aannemer telkens betaalt naar evenredigheid van hetgeen afgewerkt is (Bw. 1605, 1609; Civ. 1791).

## Pasal 1608

Jika pekerjaan yang diborongkan itu dilakukan sebagian demi sebagian atau menurut ukuran, maka hasil pekerjaan dapat diperiksa sebagian demi sebagian; pemeriksaan itu dianggap telah dilakukan terhadap semua bagian yang telah dibayar, jika pemberi tugas itu membayar pemborongan tiap kali menurut ukuran dan apa yang telah diselesaikan.

## Article 1608

(As amended by S.26-335 see also 458) If the work is carried out in parts or by measurement, it may be inspected in parts; the inspection shall be considered to have occurred in respect of the parts paid for, if the client pays the contractor for the parts completed. (Bw. 1605, 1609; Civ. 1791)

## Artikel 1609

Indien een gebouw, voor eenen bepaalden prijs aangenomen en gemaakt, geheel of gedeeltelijk vergaat door een gebrek in de zamenstelling, of zelfs uit hoofde van de ongeschiktheid van den grond, zijn de bouwmeesters en aannemers daarvoor, gedurende tien jaren aansprakelijk (Bw. 654, 1369, 1967; Civ. 1792).

## Pasal 1609

Jika sebuah bangunan yang diborongkan dan dibuat dengan suatu harga tertentu, seluruhnya atau sebagian, musnah karena suatu cacat dalam penyusunannya atau karena tanahnya tidak layak, maka para arsitek dan para pemborongnya bertanggung jawab untuk itu selama sepuluh tahun.

## Article 1609

If a building contracted for and constructed for specific consideration, is entirely or partly lost due to a defect in the composition of the materials, or even due to the unsuitability of the land, then the architects and contractors shall be liable therefor for a duration of ten years. (Bw. 654, 1369, 1967; Civ.1792)

## Artikel 1610

(Gew. S. 26-335 jo. 458) Indien een bouwmeester of aannemer op zich genomen heeft om een gebouw bij aanneming te maken, volgens een bestek, met den eigenaar van den grond beraamd en vastgesteld, kan hij geene vermeerdering van den prijs vorderen, noch onder voorwendsel van vermeerdering der arbeidsloonen of bouwstoffen, noch onder dat van gemaakte veranderingen of bijvoegselen die niet in het bestek begrepen zijn, indien die veranderingen of vergrootingen niet

## Pasal 1610

Jika seseorang arsitek atau pemborong telah menyanggupi untuk membuat suatu bangunan secara borongan, menurut suatu rencana yang telah dirundingkan dan ditetapkan bersama dengan pemilik lahan, maka ia tidak dapat menuntut tambahan harga, baik dengan dalih bertambahnya upah buruh atau bahan-bahan bangunan maupun dengan dalih telah dibuatnya perubahan-perubahan atau tambahan-tambahan yang tidak termaksud dalam rencana tersebut jika

## Article 1610

(As amended by S.26-335 see also 458) If an architect or contractor has agreed to construct a building pursuant to specifications devised and determined with the owner of the land, he may not demand an increase in price, \*448 even if it is argued that there has been an increase in the laborers' wages or building material, nor in the changes or additions made which were not included in the specifications, if those changes or increases have not been approved in writing, and if no agreement has

schriftelijk zijn ingewilligd, en over derzelve prijs met den eigenaar geene overeenkomst is getroffen (Bw. 1139-8o; Civ. 1793).

#### Artikel 1611

De aanbesteder kan, des goedvindende, de aanneming opzeggen, ofschoon het werk reeds begomen zij, mits hij den aannemer, wegens alle deszelfs gemaakte kosten, arbeid en wiensderving, volkomen schadeloos stelle (Bw. 1338; Civ. 1794).

#### Artikel 1612

(Gew. S. 26-335 jo. 458) Aanneming van werk houdt op door den dood van den aannemer.

Maar de aanbesteder is gehouden aan de erfgenamen, naar evenredigheid van den bij de overeenkomst bedongen prijs, te betalen de waarde van het gedane werk en die der in gereedheid gebragte bouwstoffen, mits dat werk of die bouwstoffen hem tot eenig nut kunne verstrekken (Bw. 1383, 1575; Civ. 1795v).

#### Artikel 1613

De aannemer is verantwoordelijk voor de daden van degenen die hij in het werk stelt (Bw. 1367; Civ. 1797).

#### Artikel 1614

Metselaars, timmerlieden, smids en andere ambachtslieden, welke tot het zetten van een gebouw of het maken van eenig ander aangenomen werk gebezigd zijn, hebben geene regtsvordering tegen dengene te wiens behoeve de werken gemaakt zijn, dan ten beloope van hetgeen deze aan den aannemer schuldig is op het oogenblik waarop zij hunne regtsvordering aanleggen (Bw. 1139-8o, 1147, 1971; Rv. 728v.; Civ. 1798).

#### Artikel 1615

Metselaars, timmerlieden, smids en andere ambachtslieden, die zelve onmiddelijk, en voor eenen bepaalden prijs een werk op zich nemen, zijn gehouden aan de regelen in deze afdeeling voorgeschren.

Zij zijn aannemers in het vak waarin zij werkzaam zijn (Bw. 1604v.; Civ. 1799).

#### Artikel 1616

(Gew. S. 26-335 jo. 458) Arbeidslieden die eenig goed van een ander onder zich hebben, om daaraan eenig werk te verrigten, zijn gerechtigd om dat goed onder zich te houden, tot de volle voldoening van de kosten en arbeidsloonen daaraan besteed, ten zij de aanbesteder voor die kosten en arbeidsloonen genoegzame zekerheid hebbe gesteld (Bw. 1139-5o, 1147, 1968).

#### Artikel 1617

De regten en verpligtingen van voerlieden en

perubahan-perubahan atau tambahan-tambahan itu tidak disetujui secara tertulis dan mengenai harganya tidak diadakan persetujuan dengan pemiliknya.

#### Pasal 1611

Pemberi tugas, bila menghendaknya dapat memutuskan perjanjian pemborongan itu, walaupun pekerjaan itu telah dimuai, asal ia memberikan ganti rugi sepenuhnya kepada pemborong atas semua biaya yang telah dikeluarkannya untuk pekerjaan itu dan atas hilangnya keuntungan.

#### Pasal 1612

Perjanjian pemborongan berakhir dengan meninggalnya pemborong. Tetapi pemberi tugas itu wajib membayar kepada ahli waris pemborong itu harga hasil pekerjaan yang telah selesai dan harga bahan-bahan bangunan yang telah disiapkan, menurut perbandingan dengan harga yang diperjanjikan dalam perjanjian, asal hasil pekerjaan atau bahan-bahan bangunan tersebut ada manfaatnya bagi pemberi tugas.

#### Pasal 1613

Pemborong bertanggung jawab atas tindakan orang-orang yang ia pekerjakan.

#### Pasal 1614

Para tukang batu, tukang kayu, tukang besi dan tukang-tukang lainnya yang dipekerjakan untuk mendirikan sebuah bangunan atau membuat suatu barang lain yang diborongkan, dapat mengajukan tuntutan terhadap orang yang mempekerjakan mereka membuat barang itu, tetapi hanya atas sejumlah uang yang harus dibayarkan kepada pemborong pada saat mereka mengajukan tuntutan.

#### Pasal 1615

Para tukang batu, tukang kayu, tukang besi dan tukang-tukang lainnya yang dengan suatu harga tertentu menyanggupi pembuatan sesuatu atas tanggung jawab sendiri secara langsung, terikat pada aturan-aturan yang ditetapkan dalam bagian ini. Mereka adalah pemborong dalam bidang yang mereka kerjakan.

#### Pasal 1616

Para buruh yang memegang suatu barang milik orang lain untuk mengerjakan sesuatu pada barang itu, berhak menahan barang itu sampai upah dan biaya untuk itu dilunasi, kecuali bila untuk upah dan biaya buruh tersebut pemberi tugas itu telah menyediakan tanggungan secukupnya.

#### Pasal 1617

Hak-hak dan kewajiban-kewajiban para pelaut

been reached with the owner regarding the price. (Bw. 1139-8; Civ. 1793)

#### Article 1611

The principal may, if he so desires, terminate the contract, even though the work has been commenced, provided that he compensates the contractor for all the costs and labor incurred and the profit that he would have gained. (Bw. 1338; Civ. 1794)

#### Article 1612

(As amended by S.26-335 see also 458) A contract is terminate upon the demise of the contractor. The principal, however, must settle with the heirs, in proportion to the price stipulated in the agreement, the value of the work carried out and the building material made available, provided that the work or the building material can be used by him. (Bw. 1383, 1575; Civ. 1795v.)

#### Article 1613

The contractor shall be responsible for the acts of his employees. (Bw. 1367; Civ. 1797)

#### Article 1614

Bricklayers, carpenters, smiths and other tradesmen, who are employed for the construction of a building or any other work which is contracted, is not have any legal right to claim against the individual on whose behalf the work is performed, an amount other than the amount due to the contractor at the time they file their lawsuit. (Bw. 1139-8, 1147, 1971; Rv. 728v.; Civ. 1798)

#### Article 1615

Bricklayers, carpenters, smiths and other tradesmen, who contract directly to carry out work for a specific price, shall be bound by the rules described in this section. They are contractors in the area of trade in which they are employed. (Bw. 1604v. Civ. 1799)

#### Article 1616

(As amended by S. 26-335 see also 458) Laborers, who have access to a property, to perform work thereon, shall be entitled to retain such property, until the total costs and laborers' wages have been paid, unless the client has provided sufficient security for such costs and laborers' wages. (Bw. 1139-5, 1147, 1968)

#### Article 1617

The rights and obligations of carriage drivers

schippers zijn in het Wetboek van Koophandel vastgesteld (K. 91v., 394v.).

dan nakhoda diatur dalam kitab Undang-undang Hukum Dagang.

and boatmen are stipulated in the Commercial Code (K.91v., 394v.)

## ACHTSTE TITEL

## BAB VIII

## Chapter VIII

### Van maatschap

### PERSEROAN PERDATA (PERSEKUTUAN PERDATA)

### Concerning partnerships

## EERSTE AFDEELING

## BAGIAN 1

## Section 1

### Algemeene bepalingen

### Ketentuan-ketentuan Umum

### General provisions

#### Artikel 1618

#### Pasal 1618

#### Article 1618

Maatschap is eene overeenkomst, waarbij twee of meerdere personen zich verbinden om iets in gemeenschap te brengen, met het oogmerk om het daaruit ontstaande voordeel met elkander te deelen (Bw. 1621, 1624, 1633, 1635; K. 15v., 286, 320v.; Civ. 1832).

Perseroan perdata adalah suatu persetujuan antara dua orang atau lebih, yang berjanji untuk memasukkan sesuatu ke dalam perseroan itu dengan maksud supaya keuntungan yang diperoleh dari perseroan itu dibagi di antara mereka.

A partnership is an agreement by which two or more individuals bind themselves to contribute something jointly with the intent of sharing the proceeds therefrom among one another. (Bw.1621, 1624, 1633, 1635; K.15v., 286, 320v.; civ. 1832.)

#### Artikel 1619

#### Pasal 1619

#### Article 1619

Alle maatschap moet een geoorloofd onderwerp hebben, en tot het gemeenschappelijk belang der partijen aangegaan worden.

Semua perseroan perdata harus ditunjukkan pada sesuatu yang halal dan diadakan untuk kepentingan bersama para anggotanya. Masing-masing anggota wajib memasukkan uang, barang atau usaha ke dalam perseroan itu.

All partnerships is have a lawful objective and shall be concluded for the mutual benefit of the parties concerned. Each partner is required to contribute money, assets or services to the partnership. (Bw.132v., 1335, 1631, 1633, 1648; Civ.1833)

Ieder der venooten moet of geld, of andere goederen, of zijne nijverheid, in de maatschap inbrengen (Bw. 1322v., 1335, 1631, 1633, 1648; Civ. 1833).

#### Artikel 1620

#### Pasal 1620

#### Article 1620

Maatschappen zijn of algeheel, of bijzonder (Bw. 1621, 1623; Civ. 1835).

Ada perseroan perdata yang tak terbatas dan ada yang terbatas.

Partnerships are either unlimited or limited. (Bw.1621,1623; Civ.1835)

#### Artikel 1621

#### Pasal 1621

#### Article 1621

De wet kent slechts de algeheele maatschap van winst. Zij verbiedt alle maatschappen, het zij van alle de goederen, het zij van een bepaald gedeelte van dezelve, onder eenen algemeenen titel; onverminderd de bepalingen, vastgesteld in den zesden en zevenden titel van het eerste boek van dit Wetboek (Bw. 119v., 139v., 1066; Civ. 1836v).

Undang-undang hanya mengenai perseroan mengenai seluruh keuntungan. Dilarang adanya perseroan yang meliputi semua barang kekayaan dari peserta atau sebagian dari barang-barang itu dengan suatu alas hak umum, tanpa mengurangi ketentuan-ketentuan Bab VI dan Bab VII Buku Pertama dalam Kitab Undang-undang ini.

The law only acknowledges unlimited partnerships of which the only purpose is to make profit. Partnerships which are prohibited are all partnerships which comprise either all the assets of the partners, or part thereof, under a general title; without prejudice to the stipulations of the sixth and seventh chapter of the First book of this Civil Code. (Bw. 119v, 139v., 1066; Civ. 1836v.)

#### Artikel 1622

#### Pasal 1622

#### Article 1622

De algeheele maatschap van winst bevat slechts hetgeen partijen, onder welke benaming ook, gedurende den loop der maatschap door hare vlijt zullen verkrijgen (Civ. 1838).

Perseroan perdata tak terbatas itu meliputi apa saja yang akan diperoleh para peserta sebagai hasil usaha mereka selama perseroan itu berdiri.

An unlimited profit making partnership is only consist of that which the parties, in any manner, is achieve due to their efforts, in the course of the partnership's existence. (Civ. 1838)

#### Artikel 1623

#### Pasal 1623

#### Article 1623

De bijzondere maatschap is de zoodanige welke slechts betrekking heeft tot zekere bepaalde zaken, of tot derzelve gebruik, of tot de vruchten die daarvan zullen getrokken worden, of tot eene bepaalde onderneming, of tot de uitoefening van eenig bedrijf of beroep (K. 57v.; Civ. 1841v).

Perseroan perdata yang terbatas hanya menyangkut barang-barang tertentu, pemakaiannya atau hasil-hasil yang akan diperoleh dari barang-barang itu, mengenai usaha tertentu atau penyelenggaraan suatu perusahaan atau pekerjaan tetap.

A limited partnership is one which only relates to certain specific matters, or to the use thereof, or to the proceeds which is result thereof, or to a specific undertaking, or to the operation of an enterprise or occupation. (K.57v.; Civ. 1841v.)

## TWEDE AFDEELING

## BAGIAN 2

## Section 2

### Van de verbindtenissen der venooten onderling

### Persetujuan-persetujuan Antara Para Peserta Satu Sama Lain

### Concerning agreements among the partners

#### Artikel 1624

#### Pasal 1624

#### Article 1624

De maatschap begint van het oogenblik der overeenkomst, indien daarbij geen ander tijdstip bepaald is (Bw. 1253, 1268; Civ. 1843).

#### Artikel 1625

Ieder vennoot is aan de maatschap verschuldigd al hetgeen hij belofd heeft daarin te zullen brengen; en, indien deze inbrengst in een bepaald voorwerp bestaat, is hij tot vrijwaring gehouden, op gelijke wijze als bij koop en verkoop plaats vindt (Bw. 1237, 1264, 1491v., 1631, 1648; Civ. 1845).

#### Artikel 1626

De vennoot die eene som gelds in de maatschap moest inbrengen, en zulks niet gedaan heeft, wordt van regtswege, en zonder daartoe aangesproken te worden, schuldenaar der interessen van deze som, te rekenen van den dag waarop dezelve had behooren ingebracht te worden.

Hetzelfde geldt omtrent de geldsommen, welke hij uit de gemeene kas genomen heeft, te rekenen van den dag waarop hij dezelve tot zijn bijzonder voordeel daaruit getrokken heeft.

Alles onverminderd de vergoeding van meerdere kosten, schaden en interessen, indien daartoe gronden zijn (Bw. 1243, 1250, 1481, 1805; Civ. 1846).

#### Artikel 1627

De vennoten die zich verbonden hebben om hunnen arbeid en hunne vlijt in de maatschap aan te brengen, zijn aan dezelve rekenschap verschuldigd van alle winsten, welke zij, door zoodanige soort van nijverheid als welke het onderwerp der maatschap uitmaakt, verkregen hebben (Bw. 1622, 1633; Civ. 1847).

#### Artikel 1628

Wanneer een der vennoten, voor zijne eigene rekening, eene opeischbare som te vorderen heeft van iemand die mede eene insgelijks opeischbare som verschuldigd is aan de maatschap, moet de betaling, welke hij ontvangt, op de schuld der maatschap, en op die van hem zelve, naar evenredigheid van beide die vorderingen, toegerekend worden, al ware het ook dat hij, bij de kwijting, alles in mindering of voldoening van zijne eigene inschuld mogt gebragt hebben; maar indien hij bij de kwijting bepaald heeft dat de geheele betaling zoude strekken voor de inschuld der maatschap, zal deze bepaling worden nagekomen (Bw. 1396, 1399, 1426; Civ. 1848).

#### Artikel 1629

Indien een der vennoten zijn geheel aandeel in eene gemeene inschuld der maatschap ontvangen heeft, en de schuldenaar naderhand onvermogen is geworden, is die vennoot gehouden het ontvangene in de gemeene kas in te brengen, al had hij ook voor zijn aandeel kwijting gegeven (Bw. 1628; Civ. 1849).

Perseroan perdata mulai berjalan pada saat persetujuan diadakan, kecuali jika ditentukan waktu lain dalam persetujuan itu.

#### Pasal 1625

Tiap peserta wajib memasukkan ke dalam perseroan itu segala sesuatu yang sudah ia janjikan untuk dimasukkan, dan jika pemasukan itu terdiri dari suatu barang tertentu, maka peserta wajib memberikan pertanggungan menurut cara yang sama dengan cara jual beli.

#### Pasal 1626

Peserta yang harus memasukkan uang ke dalam perseroan itu dan kemudian tidak memberikan uang itu, dengan sendirinya karena hukum dan tanpa perlu ditegur lagi, menjadi debitur atas bunga uang itu terhitung dari hari ketika ia seharusnya memasukkan uang itu. Demikian pula pembayaran bunga wajib dilakukan oleh peserta yang mengambil uang dari kas bersama untuk keperluan pribadi, terhitung dari hari ketika ia mengambilnya untuk kepentingan dirinya. Bila ada alasan, ia wajib pula mengganti biaya tambahan serta kerugian dan bunga.

#### Pasal 1627

Para peserta yang sudah berjanji akan menyumbangkan tenaga dan usahanya kepada perseroan mereka, wajib memberi perhitungan tanggung jawab kepada perseroan itu atas hasil dari kegiatan mereka masing-masing.

#### Pasal 1628

Jika salah seorang dari para peserta menagih piutang dari seseorang yang juga berutang pada perseroan, kemudian peserta itu menerima pembayaran piutangnya dari orang tersebut, maka pembayaran yang ia terima harus dibagi antara perseroan dan peserta itu sendiri menurut perbandingan antara kedua piutang itu walaupun dalam kuitansi ia mengaku menerima pembayaran itu ia menetapkan bahwa semua uang termaksud adalah pelunasan piutang perseroan, maka ketetapan itu yang harus diikuti.

#### Pasal 1629

Jika salah seorang peserta sudah menerima bagiannya dari piutang perseroan, dan kemudian debitur jatuh miskin maka peserta tersebut harus memasukkan uang yang sudah ia terima itu ke dalam kas bersama, meskipun ia sudah memberi kuitansi untuk bagiannya sendiri.

The partnership is commence existence at the time the agreement is concluded, unless otherwise stipulated. (Bw. 1253, 1268; Civ. 1843)

#### Article 1625

Each partner shall be liable to the partnership for whatever contribution he has agreed to make, and if this contribution comprises a specific object, he must insure such, as in the case of a sale and purchase. (Bw. 1237, 1264, 1491v., 1631, 1648; Civ. 1845)

#### Article 1626

The partner who is required to make a monetary contribution to the partnership and fails to do so, is by law, and without having to be charged thereof, become liable to make interest payments on this sum of money, to be calculated from the day on which this amount should have been contributed. The same is apply to the funds which he has withdrawn from the joint account, to be calculated from the date on which he withdrew such funds for his personal benefit. The above shall be without prejudice to any indemnification for further costs, damages and interest, should there be grounds therefor. (Bw. 1243, 1250, 1481, 1805; Civ. 1846)

#### Article 1627

The partners who have committed themselves to contribute their services and expertise to the partnership, shall be accountable for all profits, which they have acquired, through their specific expertise which is the object of the partnership. (Bw. 1622, 1633; Civ. 1847)

#### Article 1628

If one of the partners, on his own behalf, claims a collectable debt from a party who is also indebted to the partnership, then the payment received by him shall be calculated in proportion to both the debts owing to the partnership and to him, notwithstanding that at the time of receipt of payment he has stipulated that the payment shall be set off against his own receivable debt; however, if he stipulates upon receipt that the entire payment shall be set off against the partnership's receivable debt, then this stipulation shall be complied with. (Bw. 1396, 1399, 1426; Civ. 1848)

#### Article 1629

If one of the partners has received his total share in a joint receivable debt of the partnership that remains outstanding, and the debtor to the partnership thereafter becomes insolvent, the partner must contribute the share that he has already received to the joint account, notwithstanding that he has already discharged his share. (Bw. 1628; Civ. 1849)

**Artikel 1630**

Ieder vennoot is genes de maatschap gehouden tot vergoeding der schaden, welke hij aan dezelve door zijne schuld heeft veroorzaakt, zonder dat hij die schaden kan in vergelijking brengen met de voordeelen, welke hij door zijnen arbeid en zijne vlijt in andere zaken aan de maatschap mogt hebben aangebracht (Bw. 779, 1243v., 1365v., 1426v.; Civ. 1850).

**Artikel 1631**

Indien de zaken, waarvan slechts het genot in de maatschap is ingebracht, in zekere en bepaalde voorwerpen bestaan, welke niet door het gebruik te niet gaan, zijn dezelve voor rekening van den vennoot, aan wien zij in eigendom toebehooren.

Indien die zaken door het gebruik vergaan; indien zij in waarde verminderen door dezelve te behouden; indien zij bestemd geweest zijn om verkocht te worden, of indien zij in de maatschap zijn aangebracht volgens eene begroting, bij eene beschrijving of inventaris bepaald, zijn zij voor rekening der maatschap.

Indien het goed geschat is, kan de vennoot niets meer vorderen dan het beloop van die schatting (Bw. 757, 1237v., 1444v., 1625, 1746; Civ. 1851).

**Artikel 1632**

Een vennoot heeft aanspraak op de maatschap, niet alleen wegens de gelden welke hij voor dezelve heeft uitgeschoten, maar ook wegens de verbindtenissen welke hij te goeder trouw, ten behoeve der maatschap heeft aangegaan, en wegens de schaden welke onafscheidbaar zijn van zijn beheer (Bw. 1626, 1636, 1639, 1641, 1644, 1810; Civ. 1852).

**Artikel 1633**

Indien bij de overeenkomst van maatschap het aandeel van ieder vennoot in de winsten en de verliezen niet is bepaald, is elks aandeel geevenredigd aan hetgeen hij in de maatschap heeft ingebracht.

Ten aanzien van dengene die slechts zijne nijverheid heeft ingebracht, wordt het aandeel in de winsten en de verliezen berekend gelijk te staan met het aandeel van dengene der vennoten die het minst heeft ingebracht (Bw. 1618, 1631, 1635, 1643; Civ. 1853).

**Artikel 1634**

De vennoten kunnen niet bedingen dat zij de regeling der hoegrootheid van hun aandeel aan een hunner of aan eenen derde zullen overlaten.

Een zoodanig beding wordt voorondersteld niet geschreven te zijn, en zullen alzoo de veroderningen van het voorgaande artikel worden in acht genomen (Bw. 1254, 1465; Civ. 1854).

**Pasal 1630**

Tiap peserta wajib memberikan ganti rugi atas kerugian yang diderita oleh perseroan karena kesalahannya, sedang kerugian itu tidak boleh ia perhitungkan dengan keuntungan yang sudah ia masukkan ke dalam perseroan tersebut berkat usaha dan kegiatannya.

**Pasal 1631**

Jika yang dimasukkan ke dalam perseroan hanya suatu kenikmatan barang tertentu yang pemakaiannya tidak mengakibatkan habisnya barang itu, maka barang tersebut tetap menjadi tanggungan peserta yang menjadi pemilik mutlak. Jika barang itu susut karena dipakai, turun harganya karena ditahan, dimaksudkan untuk dijual atau dimasukkan ke dalam perseroan menurut suatu anggaran yang ditentukan dalam pertelaan atau dalam inventaris, maka barang tersebut menjadi tanggungan perseroan. Jika barang itu telah ditaksir maka peserta yang memasukkan barang itu tidak boleh meminta pembayaran yang melebihi harga taksiran.

**Pasal 1632**

Peserta berhak terhadap perseroan bukan hanya atas uang yang telah ia keluarkan untuk perseroan, melainkan juga atas semua persetujuan yang ia adakan sendiri dengan itikad baik untuk perseroan itu, dan atas kerugian-kerugian yang terjadi pada waktu pengurusannya tanpa dapat dielakkan.

**Pasal 1633**

Jika dalam perjanjian perseroan tidak ditetapkan bagian masing-masing peserta dari keuntungan dan kerugian perseroan, maka bagian tiap peserta itu dihitung menurut perbandingan besarnya sumbangan modal yang dimasukkan oleh masing-masing. Bagi peserta yang kegiatannya saja yang dimasukkan ke dalam perseroan, bagiannya dalam laba dan rugi harus dihitung sama banyak dengan bagian peserta yang memasukkan uang atau barang paling sedikit.

**Pasal 1634**

Para peserta tidak boleh berjanji, bahwa jumlah bagian mereka masing-masing dalam perseroan dapat ditetapkan oleh salah seorang dari mereka atau orang lain. Perjanjian demikian harus dianggap dari semula sebagai tidak tertulis dan dalam hal ini harus diperhatikan ketentuan-ketentuan Pasal 1633.

**Article 1630**

Each partner must indemnify the partnership against damage caused by him to the partnership, and he cannot set off compensation for such damage against the profit, which he, due to his efforts and skills in other matters, has provided to the partnership. (Bw. 779, 1243v., 1365v., 1426v.; Civ. 1850)

**Article 1631**

If the matters, in respect of which only the enjoyment has been given to the partnership, comprise specific objects which do not perish through use, they are to continue to be for the account of the partner to whom they belong. If the assets deteriorate through use; if they depreciate in value while being retained; if they were designated for sale, or if they were acquired by the partnership pursuant to an estimate stipulated in a description or inventory, they shall be for the partnership's account. If the assets have been appraised, then the partner cannot claim more than the amount at which they have been appraised. (Bw. 757, 1237v., 1444v., 1625, 1746; Civ. 1851)

**Article 1632**

A partner can claim his rights in respect of the partnership, not only regarding the amount which he has spent in respect of the partnership, but also in respect of the agreements which he has concluded in good faith on behalf of the partnership, and also in respect of damage incurred during his management which was unavoidable. (Bw. 1626, 1636, 1639, 1641, 1644, 1810; Civ. 1852)

**Article 1633**

In the event that the partnership agreement does not stipulate the respective share of each partner in the profits and losses, each share shall be proportionate to his contribution to the partnership. With respect to an individual who has only contributed his skills, his share shall be calculated as the same as the share of the partner who contributed the least amount. (Bw. 1618, 1631, 1635, 1643; Civ. 1853)

**Article 1634**

The partners cannot stipulate that the regulation of the amount of their share shall be conducted by one of them or a third party. Such a stipulation shall be regarded as not having been written, and thus the stipulations in the previous article shall be taken into consideration. (Bw. 1254, 1465; Civ. 1854)

**Artikel 1635**

Het beding, waarbij aan een' der vennoten alle de voordeelen mogten toegezegd zijn, is nietig (Bw. 1254).

Maar het is geoorloofd te bedingen dat alle de verliezen bij uitsluiting door een' of meer der vennoten zullen gedragen worden (Bw. 1335, 1618, 1634; Civ. 1855).

**Artikel 1636**

De vennoot die bij een bijzonder beding van de overeenkomst van maatschap met het beheer belast is, kan, zelfs in weerwil der overige vennoten, alle daden verrigten, welke tot zijn beheer betrekkelijk zijn, mits hierin te goeder trouw te werk gaande (K. 44).

Deze magt kan, zoo lang de maatschap duurt, niet zonder wettige redenen herroepen worden; maar indien dezelve niet bij de overeenkomst der maatschap, maar bij eene latere acte, is gegeven, is zij, even als eene eenvoudige lastgeving, heeroepelijk (Bw. 1338, 1630, 1639, 1642, 1645, 1800, 1813, 1817; Civ. 1856).

**Artikel 1637**

Indien verscheidene vennoten met het beheer belast zijn, zonder dat hunne bijzondere werkzaamheden bepaald zijn, of zonder beding dat de een buiten den anderen niets zoude mogen verrigten, is ieder van hen afzonderlijk tot alle handelingen, dat beheer betreffende, bevoegd (Bw. 1804; Civ. 1857).

**Artikel 1638**

Indien er bedongen is dat een der beheerders niets buiten den anderen zoude mogen verrigten, vermag de eene, zonder eene nieuwe overeenkomst, niet te handelen zonder medewerking van den anderen, al mogt deze zich ook voor het oogenblik in de onmogelijkheid bevinden om aan de daden van het beheer deel te nemen (Civ. 1858).

**Artikel 1639**

Bij gebreke van bijzondere bedingen omtrent de wijze van beheer, moeten de volgende regelen worden in acht genomen:

1o. de vennoten worden geacht zich over en weder de magt te hebben verleend om, de een voor den anderen, te beheeren.

Hetgeen ieder van hen verrigt is ook verbindende voor het aandeel der overige vennoten, zonder dat hij hunne toestemming hebbe bekomen; onverminderd het regt van deze laatstgemelden, of van een' hunneer, om zich tegen de handeling, zoo lang die nog niet gesloten is, te verzetten, (Bw. 1636, 1642, 1645).

2o. ieder der vennoten mag gebruik maken van de zaken aan de maatschap toebehoorende, mits hij dezelve tot zoodanige einden gebruikte, als waartoe zij gewoonlijk

**Pasal 1635**

Perjanjian yang memberikan keuntungan saja kepada salah seorang daripada peserta adalah batal. Akan tetapi diperbolehkan diperjanjikan bahwa semua kerugian hanya akan ditanggung oleh salah seorang peserta atau lebih.

**Pasal 1636**

Bila diperjanjikan secara khusus dalam perjanjian bahwa hanya kepada seorang peserta saja diserahkan urusan perseroan maka peserta itu walaupun ada perlawanan dari para peserta lainnya, dapat melakukan segala tindakan yang berkenaan dengan urusan perseroan asal saja ia melakukan segala urusan dengan jujur. Selama perseroan berdiri, kekuasaan tersebut tidak dapat dicabut tanpa alasan yang sah, tetapi bila kekuasaan demikian tidak diberikan dalam surat perjanjian perseroan, melainkan dalam suatu akta kemudian maka kekuasaan itu dapat dicabut menurut cara yang sama dengan cara mencabut pemberian kuasa biasa.

**Pasal 1637**

Jika beberapa peserta ditugaskan melakukan urusan perseroan tanpa adanya pekerjaan tertentu bagi masing-masing atau tanpa adanya perjanjian, bahwa salah seorang tidak boleh melakukan suatu tindakan apa pun jika tidak bersama-sama dengan para pengurus lain maka masing-masing berwenang untuk bertindak sendiri dalam urusan perseroan itu.

**Pasal 1638**

Jika diperjanjikan bahwa salah seorang dari pada anggota pengurus tidak boleh bertindak kalau tidak bersama-sama dengan para pengurus lain, maka tanpa perjanjian baru seorang pengurus tidak boleh berbuat apa pun tanpa bantuan dari rekan-rekannya walaupun mereka ini pada waktu itu tidak mampu untuk ikut mengurus perseroan itu.

**Pasal 1639**

Bila pada waktu perseroan dibentuk tidak dibuat perjanjian-perjanjian tertentu mengenai cara mengurus perseroan itu, maka wajib diindahkan aturan-aturan berikut:

1. para peserta dianggap telah memberi kuasa satu sama lain untuk mengurus perseroan itu; Apa yang dibuat oleh masing-masing peserta sekalipun tanpa izin dari peserta lain, mengikat mereka, tanpa mengurangi hak mereka atau salah seorang dari mereka untuk melawan perbuatan tersebut selama perbuatan itu belum ditutup;

2. setiap peserta boleh menggunakan barang-barang kepunyaan perseroan asal untuk keperluan biasa dan tidak dengan cara yang bertentangan dengan kepentingan perseroan atau dengan cara sedemikian rupa, sehingga para peserta lain mendapat halangan untuk

**Article 1635**

An agreement, in which one of the partners is granted all the profits, shall be void . (Bw. 1254) It is however, be permitted to agree that all losses shall be assumed by one or more partners. (Bw. 1335, 1618, 1634; civ. 1855)

**Article 1636**

A partner, to whom, pursuant to a specific stipulation in the partnership agreement, the management is assigned, may, despite opposition from the other partners, commit any acts, which are related to his management, provided that these are committed in good faith. (K.44) \*453 This authority cannot be revoked without legal grounds therefor, during the existence of the partnership; however, if this authority is granted in a later deed, and not pursuant to the partnership agreement, this shall be revocable like any other simple power. (Bw. 1338, 1630, 1639, 1642, 1645, 1800, 1813, 1817; Civ. 1856)

**Article 1637**

If the management is assigned to several partners without having their job descriptions determined, or without the stipulation that one cannot act without the other, then each one of them shall be authorized to carry out any acts relating to such management. (Bw. 1804; Civ. 1857)

**Article 1638**

If it has been stipulated that the managers may not act without one another, then one manager cannot, without a new agreement, act without the assistance of the others, notwithstanding that they may be temporarily unable to participate in the acts of management. (Civ.1858)

**Article 1639**

In the absence of specific stipulations regarding the manner of management, the following rules shall be observed:

1. the partners shall be deemed to have granted to one another the power to manage on behalf of one another. Each act committed by any one of them shall be binding in respect of the share of the other partners, notwithstanding that they have not granted their approval, without prejudice to the rights of the latter mentioned, or of any one of them, to object to the act, if it has not yet been committed. (Bw. 1636, 1642, 1645)

2. each partner may use the assets belonging to the partnership, provided that he uses them for the purpose for which they are designated, and provided that he does not use them to jeopardize the partnership, or in such manner

bestemd zijn, en mits hij zich van dezelve niet bediene tegen het belang der maatschap, of op zoodanige wijze dat de overige vennoten daardoor verhinder worden om van die zaken, volgens hun regt, mede gebruik te maken (Bw. 1626, 1630);

3o. ieder vennoot heeft de bevoegdheid om de overige vennoten te verplichten in de onkosten te dragen, welke tot behoud der aan de maatschap behoorende zaken noodzakelijk zijn (Bw. 575, 579-1o);

4o. geen der vennoten kan, zonder toestemming der overige, eenige nieuwigheden daarstellen ten aanzien der onroerende goederen, welke tot de maatschap behooren, al beweerde hij ook dat dezelve voor de maatschap voordeeling waren (Bw. 581; Civ. 1859).

#### Artikel 1640

De vennoten die geen beheer hebben, mogen zelfs de roerende goederen, tot de maatschap behoorende, noch vervreemden, noch verpanden, noch bezwaren (Bw. 1320, 1330-3o, 1636, 1639; Civ. 1860).

#### Artikel 1641

Elk der vennoten mag, zelfs zonder toestemming der overige, eenen derden persoon aannemen, als deelgenoot in het aandeel hetwelk hij in de maatschap heeft; doch hij kan denzelven, zonder zoodanige toestemming, niet als medelid der maatschap toelaten, al mogt hij ook met het beheer der zaken van de maatschap belast zijn (Bw. 1636, 1639; Civ. 1861).

### DERDE AFDEELING

#### Van de verbindtenissen der vennoten ten aanzien van derden

#### Artikel 1642

De vennoten zijn niet ieder voor het geheel voor de schulden der maatschap verbonden; en een der vennoten kan de overige niet verbinden, indien deze hem daartoe geene volmagt gegeven hebbe (Bw. 1639, 1644, 1655; K. 17v.; Civ. 1862).

#### Artikel 1643

De vennoten kunnen door den schuldeischer, met wien zij gehandeld hebben, aangesproken worden, ieder voor gelijke som en gelijk aandeel, al ware het dat het aandeel in de maatschap van den eenen minder dan dat van den anderen bedroeg; ten zij, bij het aangaan der schuld, derzelve verplichting, om in evenredigheid van het aandeel in de maatschap van elk vennoot te dragen, uitdrukkelijk zij bepaald (Bw. 1633, 1644; Civ. 1863).

#### Artikel 1644

Het beding dat eenen handeling voor rekening der maatschap is aangegaan, verbindt slechts den vennoot die dezelve aangegaan heeft,

menggunakannya berdasarkan haknya;

3. setiap peserta berhak mewajibkan para rekannya untuk ikut memikul biaya-biaya yang perlu untuk pemeliharaan. barang-barang kekayaan perseroan;

4. tanpa izin peserta lain, tidak seorang peserta pun boleh mengadakan pembaruan-pembaruan pada barang tak bergerak kepunyaan perseorangan dengan alasan bahwa pembaruan-pembaruan itu bermanfaat bagi perseroan.

#### Pasal 1640

Semua peserta bukan pengurus perseroan tidak boleh memindahtangankan barang kekayaan perseroan, sekali pun barang bergerak, dan tidak boleh menggadaikannya atau meletakkan beban di atasnya.

#### Pasal 1641

Setiap peserta walaupun tanpa izin para peserta lain, boleh menerima orang lain sebagai teman penerima bagian kepunyaan peserta dan perseroan itu, tetapi tanpa izin para peserta lain ia tidak boleh memasukkan temannya itu ke dalam perseroan sebagai peserta meskipun ia ditugaskan mengurus barang-barang kekayaan perseroan.

### BAGIAN 3

#### Ikatan Para Peserta Terhadap Orang Lain

#### Pasal 1642

Masing-masing peserta tidak terikat untuk seluruh utang perseroan dan tidak boleh mengikatkan para peserta lain jika mereka ini tidak memberi kuasa untuk itu kepadanya.

#### Pasal 1643

Para peserta boleh ditagih oleh kreditor, yang berhubungan dagang dengan mereka, masing-masing untuk jumlah dan bagian yang sama, walaupun andil seorang peserta dalam perseroan itu lebih kecil daripada andil peserta lain, kecuali jika pada waktu membuat utang itu ditentukan dengan tegas bahwa para peserta wajib memikul utang itu bersama-sama menurut perbandingan saham masing-masing dalam perseroan itu.

#### Pasal 1644

Perjanjian yang mengikatkan suatu perbuatan atas tanggungan perseroan hanya mengikat peserta yang mengadakan perjanjian

that is obstruct the other partners' use of the assets to which they are entitled; (Bw. 1626, 1630)

3. each partner is have the authority to require the other partners to share the expenses, which are incurred for the maintenance of the assets which are deemed necessary to the partnership; (Bw. 575, 579-1)

4. none of the partners may, without approval of the others, make any improvements to the immovable assets belonging to the partnership, notwithstanding that he claims that those improvements would benefit the partnership. (Bw. 581; Civ. 1859)

#### Article 1640

The partners who are not responsible for the management, is neither transfer, pawn, nor encumber the movable assets, belonging to the partnership. (Bw. 1320, 1330-3, 1636, 1639; Civ. 1860)

#### Article 1641

Each of the partners may, without approval of the others, accept a third party as a shareholder of the shares which he has in the partnership; however, he cannot, without approval, admit him as member of the \*454 partnership, notwithstanding that he is responsible for the management. (Bw. 1636, 1639; Civ. 1861)

### Section 3

#### Concerning contracts concluded by the partners with respect to third parties

#### Article 1642

The partners is not be individually bound for the total debts of the partnership; and one partner cannot bind the other on his behalf, if the latter mentioned has not granted him authority to do so. (Bw. 1639, 1644, 1655; K. 17v.; civ. 1862)

#### Article 1643

The partners, may be charged by the creditor with whom they have conducted business, each for the same amount and the same share, even though some of the shares in the partnership should be less than others; unless, upon becoming indebted, the requirement that all partners are jointly liable according to their proportionate shareholding in the partnership is specifically stipulated. (Bw. 1633, 1644; Civ. 1863)

#### Article 1644

An agreement on behalf of the partnership to commit an act, is only bind the partner who has agreed to such act, and is not bind the



maar niet de overige, ten zij de laatstgenoemde hem daartoe volmagt hadden gegeven, of de zaak ten voordeele der maatschap gestrekt hebbe (Bw. 1636, 1639; K. 58; Civ. 1864).

#### Artikel 1645

Indien een der vennoten in naam der maatschap eene overeenkomst heeft aangegaan, kan de maatschap de uitvoering daarvan vorderen (Bw. 1317, 1354, 1639, 1644, 1799).

### VIERDE AFDEELING

#### Van de verschillende wijzen waarop de maatschap eindigt

##### Artikel 1646

Maatschap eindigt:

1o. door verloop van den tijd voor welken dezelve is aangegaan (Bw. 1647, 1649);

2o. door de vernietiging der zaak of de volbrenging der handeling die het onderwerp der maatschap uitmaakt (Bw. 1444v., 1623, 1648);

3o. door den enkelen wil van eenige of van slechts eenen der vennoten (Bw. 1649v);

4o. door den dood of de curatele van een hunner, of indien hij in staat van faillissement of van kennelijk onvermogen is verklaard (Bw. 3, 433v., 1651; F. 22, 55; Civ. 1865).

##### Artikel 1647

De ontbinding van maatschappen, voor eenen bepaalden tijd aangegaan, kan door eenen der vennoten, voor den afloop van dien tijd, niet anders gevorderd worden dan om wettige redenen; zoo als, indien een ander vennoot niet aan zijne verplichtingen voldoet, of eene aanhoudende ongesteldheid hem onbekwaam maakt om de zaken der maatschap waar te nemen; of ander soortgelijke gevallen, waarvan de wettigheid en het gewigt aan de beoordeeling des regters worden overgelaten (Bw. 1266, 1646; Civ. 1871).

##### Artikel 1648

Indien een der vennoten beloofd heeft den eigendom eener zaak is gemeenschap te zullen brengen, en deze zaak, voor dat zulks geschied is, vergaat, wordt de maatschap daardoor, ten opzichte van alle de vennoten, ontbonden.

De maatschap is insgelijk, in alle gevallen, ontbonden door het vergaan der zaak, wanneer alleen derzelve genot in gemeenschap is gesteld, en de eigendom aan den vennoot is gebleven.

Maar de maatschap wordt niet verbroken door het vergaan der zaak, waarvan de eigendom

demikian, dan tidak mengikat peserta lain kecuali jika mereka ini telah memberi kuasa untuk itu kepada peserta yang membuat perjanjian tersebut atau bila dengan tindakan termaksud ternyata perseroan memperoleh untung.

#### Pasal 1645

Jika salah seorang peserta mengadakan suatu perjanjian atas nama perseroan, maka perseroan itu dapat menuntut supaya perjanjian itu dilaksanakan.

### BAGIAN 4

#### Pelbagai Cara Bubarnya Perseroan Perdata

##### Pasal 1646

Perseroan bubar:

1. karena waktu yang ditetapkan dalam perjanjian telah habis;

2. karena musnahnya barang yang dipergunakan untuk tujuan perseroan atau karena tercapainya tujuan itu;

3. karena kehendak beberapa peserta atau salah seorang peserta

4. karena salah seorang dari peserta meninggal dunia, di tempat di bawah pengampuan atau bangkrut atau dinyatakan sebagai orang yang tidak mampu.

##### Pasal 1647

Pembubaran perseroan yang didirikan untuk suatu waktu tertentu tidak boleh dituntut oleh seorang peserta sebelum lewatnya waktu itu, kecuali jika ada alasan yang sah seperti jika seorang peserta tidak memenuhi kewajibannya atau sakit-sakitan sehingga tidak dapat mengurus perseroan itu, atau alasan lain semacam itu yang pertimbangan tentang sah dan beratnya diserahkan kepada Pengadilan.

##### Pasal 1648

Jika salah seorang peserta sudah berjanji akan memasukkan hak milik atas barangnya ke dalam perseroan tetapi kemudian barang ini musnah sebelum dimasukkan, maka perseroan menjadi bubar terhadap para peserta. Demikian pula dalam semua hal, perseroan bubar karena musnahnya barang, bisa hanya pemanfaatan barang itu saja yang diperoleh perseroan sedangkan barangnya tetap menjadi milik peserta itu.

other partners, unless they have granted him authority therefor, or if the matter benefits the partnership. (Bw. 1636, 1639; K.58; Civ. 1864)

#### Article 1645

If one of the partners concludes an agreement on behalf of his partnership, the partnership may demand the implementation thereof. (Bw. 1317, 1354, 1639, 1644, 1799)

### Section 4

#### Concerning the various manners in which a partnership is dissolved

##### Article 1646

A partnership shall be dissolved for the following reasons:

1. expiration of the time period for which it was established; (Bw. 1647, 1649)

2. due to the destruction of the assets or the attainment of the object for which the partnership was established; (Bw. 1444v., 1623, 1648)

3. pursuant to the intent of several or one of the partners; (Bw. 1649v.)

4. due to the demise or guardianship of one of the partners or if he has been declared bankrupt or insolvent. (Bw.3, 433v., 1651; F.22, 55; Civ. 1865)

##### Article 1647

The dissolution of partnerships, established for a specific time period, may only be demanded by one of the partners, prior to the expiration of such time period, upon legal grounds such as; if one of the other partners has not fulfilled his obligations, or if a continuing indisposition renders him incompetent to take care of the partnership's matters, or other such similar circumstances, the legality and the severity of which shall be decided upon by the judge. (Bw. 1266, 1646; Civ. 1871)

##### Article 1648

If one of the partners has agreed to transfer ownership of some assets to the partnership, and such assets are destroyed prior to the transfer, then the partnership is, with respect to all the partners, be dissolved. The partnership is also dissolved due to the destruction of the assets, if only the use thereof has been transferred to the partnership, but the ownership thereof has remained with the partner. The partnership is however, not be dissolved due to the destruction of the assets, if ownership of such has already been transferred to the partnership. (Bw. 1237, 1444v., 1624v., 1631, 1646-2; Civ. 1867)

reeds in de maatschap is ingebracht (Bw. 1237, 1444v., 1624v., 1631, 1646-2o; Civ. 1867).

#### Artikel 1649

Maatschap kan slechts door den wil van eenige of van slechts eenen der vennoten worden ontbonden in geval dezelve voor geen en bepaalden tijd is aangegaan.

De ontbinding geschiedt, in dat geval, door eene opzegging aan alle de overige vennoten gedaan, mits die opzegging te goeder trouw en niet ontijdig plaats hebbe (Bw. 1338, 1646-3o, 1647; Civ. 1869).

#### Artikel 1650

De opzegging wordt geacht niet te goeder trouw te zijn geschied, wanneer een vennoot de maatschap opzegt, met oogmerk om zich alleen een voordeel toe te eigenen, hetwelk de vennoten zich hadden voorgesteld gemeenschappelijk te zullen genieten.

De opzegging geschiedt ontijdig, wanneer de zaken niet meer in haar geheel zijn, en het belang der maatschap vordert dat derzelve ontbinding uitgesteld worde (Bw. 1338, 1618; Civ. 1870).

#### Artikel 1651

Indien bedongen is dat, in geval van overlijden van een der vennoten, de maatschap met deszelfs erfgenaam, of alleen tusschen de overblijvende vennoten, zoude voortduren, moet dat beding worden nagekomen.

In het tweede geval, heeft de erfgenaam des overledenen geen verder regt dan op de verdeeling der maatschap, overeenkomstig de gesteldheid waarin dezelve zich ten tijde van dat overlijden bevond; doch hij deelt in de voordeelen en draag in de verliezen, die de noodzakelijke gevolgen zijn van verrigtingen, welke voor het overlijden van den vennoot, wiens erfgenaam hij is, hebben plaats gehad (Bw. 833, 955, 1646-3o; K. 30; Civ. 1868).

#### Artikel 1652

De regelen omtrent de verdeeling der nalatenschappen, de wijze dier verdeeling, en de verplichtingen die daaruit tusschen de mede-erfgenamen voortspuiten, zijn ook toepasselijk op de verdeeling tusschen vennoten (Bw. 1066v.; K. 32v.; F. 55; Rv. 102; Civ. 1872).

### NEGENDE TITEL

#### Van zedelijke lichamen

#### Artikel 1653

Behalve de eigenlijke maatschap erkent de wet ook verenigingen van personen als zedelijke lichamen, het zij dezelve op openbaar gezag als zoodanig ingesteld of erkend, het zij zij als geoorloofd zijn toegelaten, of alleen tot een bepaald oogmerk, niet strijdig met de wetten of met de goede zeden, zijn zamengesteld (AB.

#### Pasal 1649

Perseroan boleh dibubarkan atas kehendak beberapa peserta atau hanya atas kehendak satu orang peserta, jika perseroan itu didirikan untuk waktu yang tak tentu. Pembubaran demikian baru terjadi jika pemberitahuan pembubaran disampaikan kepada semua peserta dengan itikad baik dan tepat pada waktunya.

#### Pasal 1650

Pemberitahuan pembubaran itu dianggap telah dilakukan dengan itikad buruk bila seorang peserta membubarkan perseroan itu dengan maksud untuk menikmati sendiri suatu keuntungan yang oleh semua peserta diharapkan akan dinikmati bersama. Pemberitahuan pembubaran itu dianggap telah dilakukan pada waktu yang tidak tepat, bila barang-barang kekayaan perseroan berkurang sedang kepentingan perseroan menuntut pembubaran itu ditangguhkan.

#### Pasal 1651

Jika telah diperjanjikan bahwa bila salah seorang peserta meninggal dunia, perseroan akan diteruskan dengan ahli warisnya atau perseroan akan diteruskan di antara para peserta yang masih hidup saja, maka perjanjian demikian wajib ditaati. Dalam hal perjanjian kedua ini, ahli waris peserta yang telah meninggal dunia ini tidak mempunyai hak selain untuk menuntut pembagian perseroan menurut keadaan pada waktu meninggalnya peserta tersebut, ia harus mendapat bagian dari keuntungan tetapi harus pula memikul kerugian perseroan yang sudah terjadi sebelum meninggalnya peserta yang meninggalkan ahli waris itu.

#### Pasal 1652

Semua aturan tentang pembagian warisan, tentang cara pembagian itu, begitu pula tentang kewajiban-kewajiban yang timbul dari aturan-aturan itu berlaku juga untuk pembagian harta benda perseroan di antara para peserta.

### BAB IX

#### BADAN HUKUM

#### Pasal 1653

Selain perseroan perdata sejati, perhimpunan orang-orang sebagai badan hukum juga diakui undang-undang, entah badan hukum itu diadakan oleh kekuasaan umum atau diakuinya sebagai demikian, entah pula badan hukum itu diterima sebagai yang diperkenankan atau telah didirikan untuk suatu maksud tertentu yang tidak

#### Article 1649

A partnership may be dissolved pursuant to the intent of some or one of the partners if it has been established for an indefinite time period. The dissolution is take place, in such case, by notifying all the partners, provided such termination notice shall be given in good faith and in a timely manner. (Bw. 1338, 1646-3, 1647; Civ. 1869)

#### Article 1650

The notice shall be deemed not to have been given in good faith, if a partner notifies the partnership, with the intention of appropriating the profits, which the partners intended to enjoy on a joint basis, to himself only. The notice shall be deemed to have occurred in an untimely manner, if the assets are no longer complete and it is demanded in the interest of the partnership that such dissolution shall be postponed. (Bw. 1338, 1618; Civ. 1870)

#### Article 1651

If it is agreed that, in the event of the demise of one of the partners, the partnership is continue to operate with his heir as his replacement, or with the surviving partners only, then such stipulation shall be complied with. In the latter circumstances, the heir of the deceased is have no right upon the division of the partnership, beyond that of the deceased partner at the time of the partner's demise; he is, however, share in the profits and in the losses, which are the natural consequences of acts committed prior to the demise of the partner who he has succeeded. (Bw. 833, 955, 1646-3; K.30; Civ. 1868)

#### Article 1652

The rules regarding the distribution of inheritance, the manner of distribution, and the obligations resulting thereof among the co-heirs, is also applicable to the distribution among the partners. (Bw. 1066v.; K.32v.; F.55; Rv.102; Civ. 1872)

### Chapter IX

#### Concerning legal entities

#### Article 1653

In addition to an actual partnership, the law is also acknowledge associations of individuals as legal entities, whether they are established by public authority or acknowledged as such, or whether they are permitted as lawful, or whether they are established with a specific objective, provided that they do not violate the law or proper order. (AB.23; Bw.1245, 1337,

23; Bw. 1245, 1337, 1618v.; Bb. 478, 734).

Cf. S. 1919-27, vereniging en vergaderingverord.; S. 70-64, rechtspersoonlijkh. v. verenigingen; S. 04-272, toetreding v. Indonesiers tot verenigingen; S. 27-156, kerken en kerkgenootschappen; S. 33-108 en 49-179, Cooperatieve en Indonesische coop. verenigingen; opgenomen in deze verzameling.

#### Artikel 1654

Alle wettig bestaande zedelijke lichamen zijn, even als particuliere personen, bevoegd tot het aangaan van burgerlijke handelingen, behoudens de openbare verordeningen, waarbij de bevoegdheid mogt zijn gewijzigd, beperkt of aan zekere formaliteitn onderworpen (Bw. 526, 808, 810, 899v., 1046, 1137, 1680, 1852, 1954; S. 70-64 art. 9, 10\*; Bw. 4392).

#### Artikel 1655

De bestuurders van een zedelijk ligchaam zijn, voor zoo verre daaromtrent niet anders bij de instellingen, de overrenkomsten en de reglementen is bepaald, gerechtigd om in naam van het ligchaam te handelen, hetzelve aan derden en derden aan hetzelve te verbinden, mitsgaders, zoo eischende als verwerende, in regten op te treden (Bw. 1636, 1656v., 1792v.; Rv. 6-2o' en 3o, 236).

#### Artikel 1656

Alle handelingen, waartoe de bestuurders onbevoegd waren, verbinden het zedelijk ligchaam slechts in zoo verre hetzelve daardoor werkelijk is gebaat, of de handelingen naderhand behoorlijk zijn goedgekeurd geworden (Bw. 1644, 1657v.; S. 70-64 art. Iv.\*).

#### Artikel 1657

Indien de instellingen, de overeenkomsten en de reglementen niets bepalen nopens het bestuur van het zedelijk ligchaam, is niemand der leden bevoegd in naam van hetzelve te handelen, of het ligchaam op eene andere wijze te verbinden, dan bij het slot des vorigen artikels os bepaald (Bw. 1639-1o).

#### Artikel 1658

Voor zooverre daaromtrent niet bij de instellingen, de overeenkomsten en de reglementen op eene andere wijze is voorzien, zijn de bestuurders verplicht om aan de gezamenlijke leden van het zedelijk ligchaam rekening en verantwoording af te leggen, waartoe elk lid bevoegd is hen in regten op te roepen (Rv. 764v).

#### Artikel 1659

Indien bij de instellingen, de overeenkomsten en de reglementen geene bepalingen opzigtelijk het stemregt zijn gemaakt, heeft ieder lid van een zedelijk ligchaam gelijk regt zijne stem uit te brengen, en wordt het besluit

bertentangan dengan undang-undang atau kesusilaan. 1618v.; Bb.478, 734)

#### Pasal 1654

Semua badan hukum yang berdiri dengan sah, begitu pula orang-orang swasta, berkuasa untuk melakukan perbuatan-perbuatan perdata, tanpa mengurangi perundang-undangan yang mengubah kekuasaan itu, membatasinya atau menundukkannya kepada tata cara tertentu.

#### Pasal 1655

Para pengurus badan hukum, bila tidak ditentukan lain dalam akta pendiriannya, dalam surat perjanjian atau dalam reglemen berkuasa untuk bertindak demi dan atas nama badan hukum itu, untuk mengikat badan hukum itu kepada pihak ketiga atau sebaliknya, dan untuk bertindak dalam sidang Pengadilan baik sebagai penggugat maupun sebagai tergugat.

#### Pasal 1656

Perbuatan yang dilakukan oleh pengurus yang tidak berkuasa melakukan perbuatan itu hanya mengikat badan hukum bila ada manfaatnya bagi badan hukum itu atau bila perbuatan itu kemudian diterima dengan sah.

#### Pasal 1657

Jika dalam akta pendirian, surat perjanjian atau reglemen tidak ditentukan sesuatu mengenai pengurus badan hukum, maka tidak seorang anggota pun berkuasa untuk bertindak atas nama badan hukum itu atau untuk mengikat badan hukum itu dengan cara lain dan yang telah ditentukan pada akhir Pasal yang lalu.

#### Pasal 1658

Selama tidak diatur secara lain dalam akta pendirian, surat perjanjian dan reglemen, para pengurus wajib menyerahkan perhitungan dan pertanggungjawaban kepada semua anggota badan hukum, dan untuk itu tiap anggota berkuasa menggugat mereka di hadapan Pengadilan.

#### Pasal 1659

Jika dalam akta pendirian, surat perjanjian dan reglemen tidak diatur hak suara, maka tiap anggota badan hukum itu mempunyai hak yang sama untuk mengeluarkan suara dan keputusan diambil menurut suara terbanyak.

#### Article 1654

All established legal entities shall be, even as private individuals, authorized to perform civil acts, without prejudice to the public ordinances, in which such authority may be amended, restricted or rendered subject to certain formalities. (Bw. 526, 808, 810, 899v., 1046, 1137, 1680, 1852, 1954; S. 70-64 articles 9, 10\*; Bb. 4392)

#### Article 1655

The managers of legal entities shall be, unless otherwise stipulated in the deed of establishment, the agreements and the regulations, authorized to act on behalf of the entity, to bind such to third parties and to bind third parties to such, and also, to appear in court as plaintiff as well as defendant. (Bw. 1636, 1656v., 1792v.; Rv. 6-2 and 3, 236)

#### Article 1656

All acts, in respect of which the managers were not authorized, is bind the legal entity only to the extent of the actual benefit, or if the acts are properly approved thereafter. (Bw. 1644, 1657v.; S.70-64 art. 1v.\*)

#### Article 1657

If the deeds of establishment, the agreements and regulations do not contain stipulations regarding the management of the legal entity, then no one shall be authorized to act on behalf of the company, or bind the company in any manner other than that stipulated in the previous article. (Bw. 1639-1)

#### Article 1658

To the extent that the deed of establishment, agreements and the regulations have provided otherwise, the managers are required to account for their actions to the members of the legal entity, and each member shall be entitled to summon them by law therefor. (Rv. 764v.)

#### Article 1659

If the deeds of establishment, agreements and regulations do not contain any specific stipulations regarding voting rights, then each member of a legal entity is possess the same voting right, and a decision shall be based

bij meerderheid van stemmen opgemaakt (K. 54).

upon a majority of votes. (K.54)

#### Artikel 1660

De rechten en verplichtingen der leden van zoodanige vereniging worden geregeld naar de verordeningen, waarop zij door het openbaar gezag zijn ingesteld of erkend, of naar hare eigene instellingen, overeenkomsten en reglementen, en, voor zoo verre die ontbrken, naar de bepalingen van dezen titel (Bw. 1644; S. 70-64 art. 2\*).

#### Pasal 1660

Hak-hak dan kewajiban-kewajiban tiap anggota badan hukum demikian, ditetapkan dalam peraturan-peraturan yang menjadikan badan hukum atau perkumpulan itu didirikan atau diakui, atau menurut akta pendirian sendiri, surat perjanjian sendiri atau reglemen sendiri, dan bila peraturan-peraturan tidak dibuat, maka wajiblah dituruti ketentuan-ketentuan bab ini.

#### Article 1660

The rights and obligations of the members of such association shall be regulated according to ordinances which are established or acknowledged by public authority, or based upon their own deed of establishment, agreements and regulations, and in the absence thereof, in accordance with the provisions of this title. (Bw. 1644; S.70-64 article 2\*)

#### Artikel 1661

De leden van een zedelijk ligchaam zijn niet persoonlijk aansprakelijk voor de verbindtenissen van hetzelfde.

#### Pasal 1661

Para anggota badan hukum sebagai perseorangan tidak bertanggung jawab atas perjanjian-perjanjian perkumpulannya. Semua utang perkumpulan itu hanya dapat dilunasi dengan harta benda perkumpulan.

#### Article 1661

Members of a legal entity is not be personally liable for the contracts concluded by the company. The debts may only be settled with the assets of that company. (Bw. 1655, 1665)

De schulden kunnen alleen verhaald worden op de goederen van dat ligchaam (Bw. 1655, 1665).

#### Artikel 1662

Het zedelijk ligchaam, op openbaar gezag ingesteld, wordt niet vernietigd door den dood of den afstand van het lidmaatschap van alle de leden, maar blijft als zoodanig bestaan, tot zoolang hetzelfde wettiglijk is ontbonden.

#### Pasal 1662

Badan hukum yang didirikan atas kuasa umum tidak dihapuskan bila semua anggotanya meninggal dunia atau mengundurkan diri dari keanggotaan, melainkan tetap berdiri sampai dibubarkan menurut cara yang diatur dalam undang-undang. Jika semua anggota tersebut di atas tidak ada lagi maka Pengadilan Negeri yang dalam daerah hukumnya badan hukum itu berkedudukan, atas permintaan orang yang berkepentingan dan setelah mendengar pendapat jawatan Kejaksaan, bahkan atas tuntutan Kejaksaan itu, berhak menetapkan tindakan-tindakan yang dianggap perlu dilakukan demi kepentingan badan hukum itu.

#### Article 1662

A legal entity established by public authority, is not be dissolved by the demise or the resignation of the members, but is remain in existence until legally dissolved. If all of the members as aforementioned are absent, then the court within whose jurisdiction the entity is established, shall be authorized to, at the request of the interested party and after having heard and at the request of the prosecution counsel, stipulate the rules, which are required for the benefit of the legal entity. (Bw. 1664)

Indien alle de leden in voege voorschreven ontbreken, is de raad van justitie, onder wiens rechtsgebied het lichaam is gevestigd, bevoegd om, op verzoek van den belanghebbenden, en an verhoor en zelfs op requisitoir van het openbaar ministerie, de maatregelen voor te schrijven, welke tusschentijds in het belang van het zedelijk ligchaam mogten worden vereischt (Bw. 1664).

#### Artikel 1663

Alle andere zedelijke ligchaam blijven bestaan tot dat zij uitdrukkelijk zijn ontbonden, volgens hunne instellingen, reglementen of overeenkomsten, of tot dat het doel of het voorwerp der vereeniging ophoudt (Bw. 808, 1653; S. 70-64 art. 6v., 9\*; Bb. 3299).

#### Pasal 1663

Badan hukum lain tetap berdiri sampai pada saat dibubarkannya secara tegas menurut akta pendirian, reglemen atau perjanjiannya, atau sampai pada saat berhentinya pengejaran tujuan badan hukum itu.

#### Article 1663

All other legal entities is continue in existence until they are expressly dissolved, in accordance with their deeds, regulations or agreements, or until the object of the association has been attained. (Bw. 808, 1653; S.70-64 art. 6v., 9\*; Bb.3299)

#### Artikel 1664

Indien de veordeningen van het zedelijk ligchaam, of deszelfs instellingen, reglementen en overeenkomsten, deswege geene andere bepalingen inhouden, is het regt der leden van hetzelfde persoonlijk, en gaat niet over op hunne erfgenamen (Bw. 1651, 1662; S. 70-64 art. 9\*).

#### Pasal 1664

Jika akta pendirian, reglemen atau perjanjian itu tidak menentukan cara lain maka hak para anggota bersifat perorangan dan tidak beralih kepada para ahli waris.

#### Article 1664

If the ordinances of the legal entity or deeds, regulations or agreements, do not contain any other stipulations, then the right of the members shall be personal and is not pass to their heirs. (Bw. 1651, 1662; S.70-64 art.9\*)

#### Artikel 1665

Bij de ontbinding van zoodanig zedelijk ligchaam, zijn de overblijvende leden, of wel het laatst overblijvend lid, verplicht de schulden van het ligchaam te voldoen, ten bedrage der baten, en kunnen zij allen het voordeeling slot onderling verdeelen, of zich persoonlijk toeieigenen, en alzoo op hunne erfgenamen overdragen.

#### Pasal 1665

Bila terjadi pembubaran badan hukum demikian maka para anggota yang masih ada atau anggota yang tinggal satu-satunya wajib membayar utang-utang badan hukum dengan kekayaan badan hukum itu, dan hanya sisa kekayaan itu yang boleh mereka bagi antara mereka dan mereka serahkan kepada ahli waris mereka.

#### Article 1665

Upon the dissolution of such legal entity, the remaining members or the last remaining member shall be obligated to settle the company's debts out of the proceeds, and if thereafter, there remains a balance of such proceeds, then they may distribute it among themselves, or it may be granted to one member and it may also be passed on to their/his heirs. They shall be, with respect to

Zij zijn ten opzichte van de oproeping der schuldeischers, het aanzuiveren der rekening en verantwoording, en het uitbetalen der schulden, aan dezelfde verplichtingen onderworpen als erfgenamen die eene erfenis onder het voorregt van boedelbeschrijving hebben aanvaard.

Bij gebreke van voldoening aan die verplichtingen, zijn zij persoonlijk, elk voor het geheel aansprakelijk voor de schulden, en dragen zij den last daarvan op hunne erfgenamen over (Bw. 1033v.; S. 70-64 art. 6v.\*).

## TIENDE TITEL

### Van schenkingen

#### EERSTE AFDEELING

##### Algemeene bepalingen

###### Artikel 1666

Schenking is eene overeenkomst, waarbij de schenker, bij zijn leven, om niet en onherroepelijk eenig goed afstaat ten behoeve van den begiftigde die hetzelfde aanneemt.

De wet erkent geene andere schenkingen dan schenkingen onder de levenden (Bw. 170, 172v., 179, 913, 1314, 1675, 1683, 1688; Civ. 893v).

###### Artikel 1667

Schenking vermag alleen de tegenwoordige goederen van den schenker te bevatten.

Indien dezelve toekomstige goederen bevat, is zij te dien opzichte nietig (Bw. 169, 178, 966v., 1157, 1471; Civ. 943).

###### Artikel 1668

De schenker mag zich niet voorbehouden de bevoegdheid om over een voorwerp, in de schenking begrepen, te beschikken; zoodanige schenking wordt, voor zoo veel dat voorwerp aangaat, als nietig beschouwd (Bw. 171, 1256, 1666, 1671; Civ. 944, 946).

###### Artikel 1669

Het is aan den schenker geoorloofd zich het genot of vruchtgebruik van geschonkene, roerende of onroerende goederen te zijnen eigen voordele voor te behouden, of daarover ten behoeve van een ander te beschikken; in welke gevallen, de bepalingen van den tienden titel van het tweede boek van dit Wetboek zullen moeten worden in acht genomen (Bw. 124, 756v., 785, 883, 922; Civ. 949v).

###### Artikel 1670

Een schenking is nietig, indien zij gemaakt is onder voorwaarde om andere schulden of lasten te voldoen dan die welke uitgedrukt staan in de acte van schenking zelve, of in eenen stat welke daaraan zal moeten zijn vastgehecht (Bw. 1256, 1688-1o; Civ. 955).

Dalam hal memanggil para kreditur, menyelesaikan perhitungan dan pertanggungjawaban dan membayar semua utang badan hukum, mereka harus tunduk pada semua kewajiban seperti yang dipikul oleh para ahli waris yang menerima warisan dengan hak istimewa untuk mengadakan pendaftaran harta benda.

Bila tidak dipenuhi kewajiban-kewajiban maka masing-masing anggota sebagai perseorangan wajib menanggung seluruh utang badan hukum yang bubar itu, dan tanggungan itu dapat jatuh kepada ahli waris mereka.

## BAB X

### PENGHIBAHAN

#### BAGIAN I

##### Ketentuan-ketentuan Umum

###### Pasal 1666

Penghibahan adalah suatu persetujuan dengan mana seorang penghibah menyerahkan suatu barang secara cuma-cuma, tanpa dapat menariknya kembali, untuk kepentingan seseorang yang menerima penyerahan barang itu. Undang-undang hanya mengakui penghibahan-penghibahan antara orang-orang yang masih hidup.

###### Pasal 1667

Penghibahan hanya boleh dilakukan terhadap barang-barang yang sudah ada pada saat penghibahan itu terjadi. Jika hibah itu mencakup barang-barang yang belum ada, maka penghibahan batal sekedar mengenai barang-barang yang belum ada.

###### Pasal 1668

Penghibah tidak boleh menjanjikan bahwa ia tetap berkuasa untuk menggunakan hak miliknya atas barang yang dihibahkan itu, penghibahan demikian sekedar mengenai barang itu dipandang sebagai tidak sah.

###### Pasal 1669

Penghibah boleh memperjanjikan bahwa ia tetap berhak menikmati atau memungut hasil barang bergerak atau barang tak bergerak, yang dihibahkan atau menggunakan hak itu untuk keperluan orang lain, dalam hal demikian harus diperhatikan ketentuan-ketentuan Bab X Buku Kedua Kitab Undang-undang ini.

###### Pasal 1670

Suatu penghibahan adalah batal jika dilakukan dengan membuat syarat bahwa penerima hibah akan melunasi utang atau beban-beban lain di samping apa yang dinyatakan dalam akta hibah itu sendiri atau dalam daftar dilampirkan.

the summoning of the creditors, the settling of the accounts and the settling of the debts, subject to the same requirements as heirs who have accepted an inheritance under the privilege of estate description. Failing the fulfillment of these requirements, they is each be personally liable for all the debts, and they is pass this liability on to their heirs. (Bw. 1033v.; S.70-64 art. 6v.\*)

## Chapter X

### Concerning gifts

#### Section 1

##### General provisions

###### Article 1666

A gift is an agreement, whereby the donor, while still living, grants assets voluntarily and irrevocably for the benefit of the donee who accepts such. The law is not acknowledge gifts other than gifts among the living. (Bw. 170, 172v., 179, 913, 1314, 1675, 1683, 1688; Civ. 893v.)

###### Article 1667

A gift is only relate to the current assets of the donor. In the event that it relates to future assets, it shall be deemed invalid. (Bw. 169, 178, 966v., 1157, 1471; Civ. 943)

###### Article 1668

A donor is not be entitled to retain control over an object donated; such a gift, to the extent that it relates to that object shall be considered invalid. (Bw. 171, 1256, 1666, 1671; Civ. 944, 946)

###### Article 1669

The donor shall be permitted to continue to enjoy or use the movable or immovable assets donated, for his benefit, or to use them on behalf of another party; in which circumstances, the stipulations of the tenth chapter of the second book of this Civil Code shall be taken into account. (Bw. 124, 756v., 785, 883, 922; Civ. 949v.)

###### Article 1670

A gift shall be invalid, if it is made subject to the condition that debts or liabilities, other than those stipulated in the deed of gift itself, or specified in a list attached thereto, must be fulfilled. (Bw. 1256, 1688-1; Civ.955)

<p style="text-align: center;"><b>Artikel 1671</b></p> <p>De schenker mag zich voorbehouden om over eene bepaalde geldsom uit de geschonkene goederen te beschikken.</p> <p>Indien hij overlijdt zonder over die geldsom beschikt te hebben, blijft he geschonkene in het geheel aan den begiftigde (Bw. 1668; Civ. 946).</p>	<p style="text-align: center;"><b>Pasal 1671</b></p> <p>Penghibah boleh memperjanjikan bahwa ia akan tetap menguasai penggunaan sejumlah uang yang ada di antara barang yang dihibahkan. Jika ia meninggal dunia sebelum menggunakan uang itu, maka barang dan uang itu tetap menjadi milik penerima hibah.</p>	<p style="text-align: center;"><b>Article 1671</b></p> <p>The donor may reserve the right to a certain sum of money out of the assets donated. In the event that he passes away without having appropriated the sum of money, then the entire gift shall be transferred to the donee. (Bw. 1668; Civ. 946)</p>
<p style="text-align: center;"><b>Artikel 1672</b></p> <p>De schenker vermag zich het regt voor te behouden om de gevevene goederen tot zich te doen terug keeren, het zij in geval de begiftigde alleen, of deze en zijne afkomelingen voor den schenker kwamen te overlijden; maar dit kan niet anders bedongen worden dan ten behoeve van den schenker alleen (Bw. 174, 178, 879, 1675; Civ. 951).</p>	<p style="text-align: center;"><b>Pasal 1672</b></p> <p>Penghibah boleh memberi syarat, bahwa barang yang dihibahkannya itu akan kembali kepadanya bila orang yang diberi hibah atau ahli warisnya meninggal dunia lebih dahulu dari penghibah, tetapi syarat demikian hanya boleh diadakan untuk kepentingan penghibah sendiri.</p>	<p style="text-align: center;"><b>Article 1672</b></p> <p>The donor may reserve the right to reclaim the donated assets, if the donee or his heirs predecease him; this, however, can only apply for the benefit of the donor. (Bw.174, 178, 879, 1675; Civ. 951)</p>
<p style="text-align: center;"><b>Artikel 1673</b></p> <p>Het gevolg van het regt van terugkeering zal daarin bestaan dat alle vervreemdingen der geschonkene goederen worden vernietigd, en die goederen tot den schenker terug keeren, vrij en ontheven van alle lasten en hypotheeken welke daarop sedert het tijdstip der schenking mogten gelegd zijn (Bw. 948, 1093, 1169, 1209; Civ. 952).</p>	<p style="text-align: center;"><b>Pasal 1673</b></p> <p>Akibat dari hak mendapatkan kembali barang-barang yang dihibahkan ialah bahwa pemindahan barang-barang itu ke tangan orang lain, sekiranya telah terjadi, harus dibatalkan, dan pengembalian barang-barang itu kepada penghibah harus bebas dari semua beban dan hipotek yang mungkin diletakkan pada barang itu sewaktu ada di tangan orang yang diberi hibah.</p>	<p style="text-align: center;"><b>Article 1673</b></p> <p>The effect of the right to reclaim shall be that all transfers of the assets to other parties shall be invalidated, the assets shall be returned to the donor free and released from all encumbrances and mortgages which were imposed on such assets since the time at which the gift was made. (Bw. 948, 1093, 1169, 1209; Civ.952)</p>
<p style="text-align: center;"><b>Artikel 1674</b></p> <p>De schenker is in geval van uitwinning tot genee vrijwaring gehouden (Bw. 1491v).</p>	<p style="text-align: center;"><b>Pasal 1674</b></p> <p>Penghibah tidak wajib menjamin orang bebas dari gugatan pengadilan bila kemudian barang yang dihibahkan itu menjadi milik orang lain berdasarkan keputusan Pengadilan.</p>	<p style="text-align: center;"><b>Article 1674</b></p> <p>The donor is not, in the case of any *463 legal charges be obligated to grant any discharges. (Bw. 1491v.)</p>
<p style="text-align: center;"><b>Artikel 1675</b></p> <p>De bepalingen van artikel 879, 880, 881, 882 en 884, die van artikel 894, en eindelijk de zevende en achtste afdeelingen van den dertiende titel van het tweede boek, zijn op schenkingen toepasselijk (Bw. 1679).</p>	<p style="text-align: center;"><b>Pasal 1675</b></p> <p>Ketentuan-ketentuan Pasal 879, 880, 881 884, 894, dan akhirnya juga Bagian 7 dan 8 dan Bab XIII Buku Kedua Kitab Undang-undang Hukum Perdata ini, berlaku pula terhadap hibah.</p>	<p style="text-align: center;"><b>Article 1675</b></p> <p>The provisions of articles 879, 880, 881, 882 and 884 and of article 894 as well as the seventh and eight sections of the thirteenth chapter of the second book, are applicable to gifts. (Bw. 1679).</p>
<b>TWEDE AFDELING</b>	<b>BAGIAN 2</b>	<b>Section 2</b>
<b>Van de bekwaamheid om bij wege van schenking te beschikken, en voordeel te genieten</b>	<b>Kemampuan Untuk Memberikan dan Menerima Hibah</b>	<b>Concerning authority to grant gifts and enjoy the privileges thereof</b>
<p style="text-align: center;"><b>Artikel 1676</b></p> <p>Alle personen mogen, bij wege van schenking beschikken en genieten, uitgezonderd de zoodanige welke de wet daartoe onbekwaam verklaart (Bw. 108, 124, 896, 1320, 1330, 1677v.; Civ. 902).</p>	<p style="text-align: center;"><b>Pasal 1676</b></p> <p>Semua orang boleh memberikan dan menerima hibah kecuali mereka yang oleh undang-undang dinyatakan tidak mampu untuk itu.</p>	<p style="text-align: center;"><b>Article 1676</b></p> <p>All individuals may grant and receive gifts, with exception of the individuals who are declared incompetent by law. (Bw. 108, 124, 896, 1320, 1330, 1677v.; Civ. 902)</p>
<p style="text-align: center;"><b>Artikel 1677</b></p> <p>Minderjarigen mogen niet bij wege van schenking beschikken, behoudens hetgeen bij den zevenden titel van het eerste boek van dit Wetboek is vastgesteld (Bw. 139, 151, 897, 904v., 1330-1o, 1676, 1681; Civ. 903v).</p>	<p style="text-align: center;"><b>Pasal 1677</b></p> <p>Anak-anak di bawah umur tidak boleh menghibahkan sesuatu kecuali dalam hal yang ditetapkan pada Bab VII Buku Pertama Kitab Undang-undang Hukum Perdata ini.</p>	<p style="text-align: center;"><b>Article 1677</b></p> <p>Minors may not grant gifts, with the exception of that which is stipulated in the seventh chapter of the First Book of this Civil Code. (Bw. 139, 151, 897, 904v., 1330-1, 1676, 1681; Civ. 903v.)</p>
<p style="text-align: center;"><b>Artikel 1678</b></p> <p>Schenkingen tusschen echtgenooten staande</p>	<p style="text-align: center;"><b>Pasal 1678</b></p> <p>Penghibahan antara suami istri selama perkawinan mereka masih berlangsung,</p>	<p style="text-align: center;"><b>Article 1678</b></p> <p>Gifts between spouses, while still married, shall be prohibited. However, this stipulation</p>

huwelijk gedaan, zijn verboden.

Deze bepaling is echter niet toepasselijk op geschenken of handgiften van roerende, lichamelijke voorwerpen, waarvan de waarde niet bovenmatig is, in aanmerking van de gegoedheid des schenkers (Bw. 119, 149, 168v., 1467, 1601, 1687; Civ. 1096).

#### Artikel 1679

Ten einde bekwaam te zijn om bij wege van schenking voordeel te geniten, moet de begiftigde, op het tijdstip waarop de schenking heeft plaats gehad, bestaan, met in achtneming van den regel bij artikel 2 vastgesteld (Bw. 174, 178, 836, 899, 1675; Civ. 906).

#### Artikel 1680

(Gew. S. 37-572) Schenkingen aan openbare of godsdienstige gestichten gedaan, hebben geen gevolg, dan voor zooverre de Gouverneur-Generaal of de door den Gouverneur-Generaal aangewezen gezaghebbenden aan de bewindvoerders dier gestichten de mag zal hebben verleend om die giften aan te nemen (Bw. 900, 1653v.; Civ. 910, 937).

#### Artikel 1681

(Gew. S. 72-11) De bepalingen van het tweede en laatste lid van art. 904, mitsgaders art. 906, 907, 908, 909 en 911 zijn op schenkingen toepasselijk (Bw. 973v., 1679).

### DERDE AFDEELING

#### Van den vorm der schenkingen

#### Artikel 1682

Geene schenking, uitgezonderd degene waarvan bij art. 1687 wordt gehandeld, kan op straffe van nietigheid anders gedaan worden dan bij eene notariële acte, waarvan de minuut onder den notaris is verbleven (Bw. 1893v.; Not. 39; Civ. 931).

#### Artikel 1683

Geene schenking is voor den schenker verbindende, of brengt eenig gevolg hoegenaamd te weeg, dan van den dag waarop dezelve in uitdrukkelijke bewoordingen zal zijnaangenomen, het zij door den begiftigde zelve, het zij door eenen persoon, aan wien door dezen, bij eene authentieke acte, de volmagt is verleend om schenkingen aan te nemen, welke aan den begiftigde gedaan zijn, of in het vervolg mogten gedaan worden.

Indien de aanneming niet bij de acte van schenking zelve gedaan is, zal zulks kunnen geschieden bij eene latere authentieke acte, waarvan eene minuut zal worden gehouden, mits dit plaats hebbe gedurende het leven van den schenker; in welk geval, de schenking, ten opzichte van dezen laatstgenoemde, slechts van kracht zal zijn van den dag, waarop de aanneming aan dezen zal zijn beteekend geworden (Bw. 170, 177, 1666, 1796; Not. 30v., 35; Civ. 932).

dilarang. Tetapi ketentuan ini tidak berlaku terhadap hadiah atau pemberian berupa barang bergerak yang berwujud, yang harganya tidak mahal kalau dibandingkan dengan besarnya kekayaan penghibah.

#### Pasal 1679

Supaya dapat dikatakan sah untuk menikmati barang yang dihibahkan, orang yang diberi hibah harus ada di dunia atau dengan memperhatikan aturan dalam Pasal 2 yaitu sudah ada dalam kandungan ibunya pada saat penghibahan dilakukan.

#### Pasal 1680

Hibah-hibah kepada lembaga umum atau lembaga keagamaan tidak berakibat hukum, kecuali jika Presiden atau pembesar yang ditunjuknya telah memberikan kuasa kepada para pengurus lembaga-lembaga tersebut untuk menerimanya.

#### Pasal 1681

Ketentuan-ketentuan ayat (2) dan terakhir pada Pasal 904, begitu pula Pasal 906, 907, 908, 909 dan 911, berlaku terhadap penghibahan.

### BAGIAN 3

#### Cara Menghibahkan Sesuatu

#### Pasal 1682

Tiada suatu penghibahan pun kecuali termaksud dalam Pasal 1687 dapat dilakukan tanpa akta notaris, yang minut (naskah aslinya) harus disimpan pada notaris dan bila tidak dilakukan demikian maka penghibahan itu tidak sah.

#### Pasal 1683

Tiada suatu penghibahan pun mengikat penghibah atau mengakibatkan sesuatu sebelum penghibahan diterima dengan kata-kata tegas oleh orang yang diberi hibah atau oleh wakilnya yang telah diberi kuasa olehnya untuk menerima hibah yang telah atau akan dihibahkannya itu.

Jika penerimaan itu tidak dilakukan dengan akta hibah itu maka penerimaan itu dapat dilakukan dengan suatu akta otentik kemudian, yang naskah aslinya harus disimpan oleh Notaris asal saja hal itu terjadi waktu penghibah masih hidup; dalam hal demikian maka bagi penghibah, hibah tersebut hanya sah sejak penerimaan hibah itu diberitahukan dengan resmi kepadanya.

is not apply to gifts of movable, tangible objects, the value of which is not excessive in view of the financial status of the benefactor. (Bw. 119, 149, 168v., 1467, 1601, 1687; Civ. 1096)

#### Article 1679

In order to be competent to accept a gift, the donee must have existed at the time that the gift took place, having regard to the rule stipulated in article 2. (Bw. 174, 178, 836, 899, 1675; Civ. 906)

#### Article 1680

(Amended by S.37-572) Gifts granted to public or religious institutions, is not have any consequences, other than to the extent that the Governor General or the official designated by the Governor General has granted the managers of such institutions the right to accept such gifts. (Bw. 900, 1653v; Civ. 910, 937)

#### Article 1681

(Amended by S.72-11) The stipulations of the second and last paragraph of article 904, including articles 906, 907, 908, 909 and 911 is apply to gifts. (Bw. 973v., 1679)

### Section 3

#### Concerning the form of gifts

#### Article 1682

Any gifts, with the exception of those stipulated in article 1687, may only take effect by notarial deed, and the original document of such gift is remain with the notary. (Bw. 1893v.; Not.39; civ. 931)

#### Article 1683

No gift is bind the donor, or is have any effect, until the day on which it has been expressly accepted, either by the donee, or by an individual, to whom, authority has been granted by authentic deed to accept gifts which have been or shall be granted to the donee. If the acceptance does not take place in the deed of gift, this can take place by subsequent authentic deed, the original document of which shall be kept, unless this is take place during the donor's life, in which case, the gift, with respect to the latter mentioned, is only be valid from the day on which the acceptance shall be notified to him. (Bw.170, 177, 1666, 1796; Not. 30v., 35; Civ. 932)

**Artikel 1684**

Schenkeningen aan eene getrouwde vrouw gedaan, kunnen niet anders worden aangenomen dan overeenkomstig de bepalingen van den vijfden titel van het eerste boek van dit Wetboek (Bw. 108, 167, 1330-30, 1678; Civ. 934).

**Artikel 1685**

(Gew. S. 27-31 jjs. 390, 421) Schenking aan minderjarigen, die onder de ouderlijke magt staan, worden aangenomen door hem, die de ouderlijke magt uitoefent.

Schenking aan onder voogdij staande minderjarigen of onder curatele gestelden, gedaan, wordt door den voogd of den curator, daartoe door den raad van justitie gemagtigd, aangenomen.

Indien de raad de magtiging verleent, blijft de schenking van kracht, al mogt de schenker voor het verleenen der magtiging zijn overleden (Bw. 300, 307, 330v., 370, 385, 402, 452, 1330, 1448; Civ. 935).

**Artikel 1686**

De eigendom der in schenking begrepene goederen wordt, zelfs wanneer die schenking behoorlijk is aangenomen, niet door den begiftigde verkregen, dan door middel van de overdragt, gedaan overeenkomstig artikel 1612, 613, 616 en volgende (Ov. 26; Bw. 1459, 1475, 1666; Civ. 938).

**Artikel 1687**

De giften van hand tot hand, van roerende, lichamelijke voorwerpen, of van schuldvorderingen aan toonder, vereischen geene acte, en zijn van kracht door de enkele overlevering aan den begiftigde, of aan eenen derde, die het gegevene voor hem aanneemt (Bw. 613, 1354v., 1682, 1792v).

**VIERDE AFDEELING****Van het herroepen en te niet doen van schenkingen****Artikel 1688**

Eene schenking kan niet worden herroepen, noch dien ten gevolge te niet gedaan, tenzij in de volgende gevallen: (Bw. 172, 179, 920, 924, 1666, 1692; F. 43v).

1o. uit hoofde der niet-ervulling der voorwaarden, waaronder zij gedaan is (Bw. 1317, 1689);

2o. indien de begiftigde zich schuldig of medepligtig heeft gemaakt aan eenen aanslag op het leven van den schenker, of aan een ander misdrijf jegens denzelven (Bw. 1690);

3o. indien hij weigert aan den schenker, nadat deze in armoede is vervallen, levensonderhoud te verschaffen (Bw. 324, 1690; Civ.

**Pasal 1684**

Hibah yang diberikan kepada seorang wanita yang masih bersuami tidak dapat diterima selain menurut ketentuan-ketentuan Bab V Buku Pertama Kitab Undang-undang Hukum Perdata ini.

**Pasal 1685**

Hibah kepada anak-anak di bawah umur yang masih berada di bawah kekuasaan orangtua, harus diterima oleh orang yang menjalankan kekuasaan orangtua itu. Hibah kepada anak-anak di bawah umur yang masih di bawah perwalian atau kepada orang yang ada di bawah pengampuan, harus diterima oleh wali atau pengampunya yang telah diberi kuasa oleh Pengadilan Negeri. Jika pengadilan itu memberi kuasa termaksud maka hibah itu tetap sah, meskipun penghibah telah meninggal dunia sebelum terjadi pemberian kuasa itu.

**Pasal 1686**

Hak milik atas barang-barang yang dihibahkan meskipun diterima dengan sah, tidak beralih pada orang yang diberi hibah, sebelum diserahkan dengan cara penyerahan menurut Pasal 612, 613, 616 dan seterusnya.

**Pasal 1687**

Hadiah dari tangan ke tangan berupa barang bergerak yang berwujud atau surat piutang yang akan dibayar atas tunduk, tidak memerlukan akta notaris dan adalah sah bila hadiah demikian diserahkan begitu saja kepada orang yang diberi hibah sendiri atau kepada orang lain yang menerima hibah itu untuk diteruskan kepada yang diberi hibah.

**BAGIAN 4****Pencabutan dan Pembatalan Hibah****Pasal 1688**

Suatu penghibahan tidak dapat dicabut dan karena itu tidak dapat pula dibatalkan, kecuali dalam hal-hal berikut:

1. jika syarat-syarat penghibahan itu tidak dipenuhi oleh penerima hibah;

2. jika orang yang diberi hibah bersalah dengan melakukan atau ikut melakukan suatu usaha pembunuhan atau suatu kejahatan lain atas diri penghibah;

3. jika penghibah jatuh miskin sedang yang diberi hibah menolak untuk memberi nafkah kepadanya.

**Article 1684**

Gifts granted to a married woman, is only be accepted in accordance with the stipulations of the fifth chapter of the First Book of this Civil Code. (Bw. 108, 167, 1330-3, 1678; Civ. 934)

**Article 1685**

(As amended by S.27-31 see also 390, 421) Gifts granted to minors, who are under parental supervision, shall be accepted by those, who exercise such parental right. Gifts granted to minors or individuals under guardianship, shall be accepted by the guardian who has been authorized by the court. If the court has granted the authority, the gifts shall be valid, notwithstanding that the donor passes away prior to the granting of such power. (Bw. 300, 307, 330v., 370, 385, 402, 452, 1330, 1448; Civ. 935)

**Article 1686**

Ownership of the assets covered in the gift, even if such gift is properly accepted, is not vest in the donee, other than by a transfer, effected in accordance with articles 612, 613, 616 etc. (Ov.26; Bw.1459, 1475, 1666; Civ.938)

**Article 1687**

Gifts of movable, tangible objects, or debt claims to be paid to bearer, do not require any deeds, and shall be valid by a single delivery to the donee, or to a third party, who is accept the gift on his behalf. (Bw.613, 1354v., 1682, 1792v.)

**Section 4****Concerning the revocation and the invalidation of gifts****Article 1688**

A gift cannot be revoked or invalidated, other than in the following circumstances: (Bw. 172, 179, 920, 924, 1666, 1692; F.43v.) 1. due to failure to satisfy the conditions, subject to which they have been made; (Bw.1317, 1689) 2. if the donee is guilty of or is an accessory to manslaughter of the donor, or is guilty of another crime committed against the donor; (Bw. 1690) 3. if he refuses to support the donor after he has fallen into circumstances of poverty. (Bw.324, 1690; Civ.953, 955)



953, 955).

**Artikel 1689**

In het eerste geval, blijft het geschonkene aan den schenker, of hij kan hetzelfde terug vorderen, vrij van alle lasten en hypotheeken welke daarop door den begiftigde mogten gelegd zijn, met de vruchten welke inkomsten bij denzelven sedert zijne nalatigheid genoten.

De schenker kan, in dat geval, tegen den derden houder van een geschonkene onroerende zaak dezelfde regten uitoefenen als tegen den begiftigde zelven (Bw. 928, 1093, 1209, 1236, 1673, 1797; Civ. 945).

**Artikel 1690**

In de twee laatste gevallen hij art. 1688 uitgedrukt, wordt geen hinder toegebracht aan de vervreemding van de geschonkene zaak, of aan de hypotheeken of andere zakelijke lasten welke de begiftigde op dezelve mogt gelegd hebben voor dat de eisch tot te niet doening der gift was ingeschreven naast de openbaarmaking bij artikel 616 vermeld. Alle vervreemdingen, hypotheeken, of andere zakelijke lasten, welke later dan de voorz., inschrijving door den begiftigde mogten zijn gedaan, zijn nietig indien de eisch ten gevolge der herroeping wordt toegewezen (Ov. 26; Bw. 1454; Civ. 958).

**Artikel 1691**

De begiftigde moet, in het geval van het vorige artikel, de geschonkene zaak terug geven, met de vruchten en inkomsten, te rekenen van den dag der regtsvordering, of, in geval de zaak vervreemd mogt zijn, de waarde van dezelve, op het tijdstip der regtsvordering, mede met de vruchten en inkomsten sedert dat tijdstip.

Hij is daarenboven verplicht den schenker schadeloos te stellen voor de hypotheeken en andere lasten, waarmede onroerende zaken, ook voor de regtsvordering, door hem mogten zijn bezwaard (Bw. 1236, 1391v., 1444; Civ. 958).

**Artikel 1692**

De regtsvordering, in het vorige artikel uitgedrukt, vervalt na verloop van een jaar, te rekenen van den dag waarop de daadzaak, die grond tot dezelve geeft, heeft plaats gehad, en aan den schenker heeft kunnen bekend zijn.

Die regtsvordering kan niet worden aangelegd door den schenker tegen de erfgenamen van den begiftigde, noch door de erfgenamen van den schenker tegen den begiftigde, ten ware, in dat laatst geval de regtsvordering reeds door den schenker ware aangevangen, of deze binnen het jaar van de ten laste gelegde daad mogt zijn overleden (Bw. 1688-2o' en 3o; Civ. 957).

**Artikel 1693**

Door de bepalingen van dezen titel word geen hinder toegebracht aan hetgeen bij den zevenden titel van het eerste boek van dit

**Pasal 1689**

Dalam hal yang pertama. barang yang dihibahkan tetap tinggal pada penghibah, atau ia boleh meminta kembali barang itu, bebas dari semua beban dan hipotek yang mungkin diletakkan atas barang itu oleh penerima hibah serta hasil dan buah yang telah dinikmati oleh penerima hibah sejak ia alpa dalam memenuhi syarat-syarat penghibahan itu. Dalam hal demikian penghibah boleh menjalankan hak-haknya terhadap pihak ketiga yang memegang barang tak bergerak yang telah dihibahkan sebagaimana terhadap penerima hibah sendiri.

**Pasal 1690**

Dalam kedua hal terakhir yang disebut dalam Pasal 1688, barang yang telah dihibahkan tidak boleh diganggu gugat jika barang itu hendak atau telah dipindahtangankan, dihipotekkan atau dibebani dengan hak kebendaan lain oleh penerima hibah, kecuali kalau gugatan untuk membatalkan penghibahan itu susah diajukan kepada dan didaftarkan di Pengadilan dan dimasukkan dalam pengumuman tersebut dalam Pasal 616. Semua pemindahtanganan, penghipotekan atau pembebanan lain yang dilakukan oleh penerima hibah sesudah pendaftaran tersebut adalah batal, bila gugatan itu kemudian dimenangkan.

**Pasal 1691**

Dalam hal tersebut pada Pasal 1690, penerima hibah wajib mengembalikan apa yang dihibahkan itu bersama dengan buah dan hasilnya terhitung sejak hari gugatan diajukan kepada Pengadilan, sekiranya barang itu telah dipindahtangankan maka wajiblah dikembalikan harganya pada saat gugatan diajukan bersama buah dan hasil sejak saat itu.

Selain itu ia wajib membayar ganti rugi kepada penghibah atas hipotek dan beban lain yang telah diletakkan olehnya di atas barang tak bergerak yang dihibahkan itu termasuk yang diletakkan sebelum gugatan diajukan.

**Pasal 1692**

Gugatan yang disebut dalam Pasal 1691 gugur setelah lewat satu tahun, terhitung dari hari peristiwa yang menjadi alasan gugatan itu terjadi dan dapat diketahui oleh penghibah.

Gugatan itu tidak dapat diajukan oleh penghibah terhadap ahli waris orang yang diberi hibah itu; demikian juga ahli waris penghibah tidak dapat mengajukan gugatan terhadap orang yang mendapat hibah kecuali jika gugatan itu telah mulai diajukan oleh penghibah atau penghibah ini meninggal dunia dalam tenggang waktu satu tahun sejak terjadinya peristiwa yang dituduhkan itu.

**Pasal 1693**

Ketentuan-ketentuan bab ini tidak mengurangi apa yang sudah ditetapkan pada Bab VII dan Buku Pertama dalam Kitab Undang-undang

**Article 1689**

In the first instance, the gift is remain with the donor, or he may reclaim such, free of all encumbrances and mortgages which might have been imposed thereon by the donee, together with the gains and proceeds enjoyed by him as of the time that he neglected to fulfill the conditions. The donor, may, in that instance, exercise the same rights in relation to a third holder of the donated immovable assets as those exercisable in relation to the donee. (Bw. 928, 1093, 1209, 1236, 1673, 1797; Civ. 945)

**Article 1690**

In the two last instances specified in article 1688, the transfer or mortgage of or other encumbrances on the gift is not be invalidated prior to the demand for invalidation of the gift being stipulated following the promulgation of article 616. All transfers, mortgages or other encumbrances, which take place after the aforementioned stipulation, shall be invalid if the claim for revocation is admitted. (Ov. 26; Bw. 1454; Civ. 958)

**Article 1691**

The donee is, in the circumstances mentioned in the previous article, return the gift, together with the gains and proceeds, to be calculated as of the day the legal claim was filed, or in the event that the assets have been transferred, the value thereof, at the time the legal claim was filed, together with the gains and proceeds at that time. He must also compensate the donor for the mortgages and other encumbrances imposed on the immovable assets by the donee also prior to the legal claim. (Bw. 1236, 1391v., 1444; Civ. 958)

**Article 1692**

The legal claim, stipulated in the previous article, is expire after one year, to be calculated from the day that the event, which resulted in the legal claim, took place, and could have been known to the donor. \*467 The legal claim may not be filed by the donor against the heirs of the donee, nor may the heirs of the donor file a claim against the donee, unless in the latter circumstances the legal claim has already been filed by the donor, or if he passes away within the year that the event which resulted in the charge occurred. (Bw. 1688-2 and 3; Civ. 957)

**Article 1693**

The stipulations in this chapter is not form grounds for the obstruction of the stipulations in the seventh chapter of the First Book of this

Wetboek is vastgesteld (Bw. 139v., 168v., 176v.; Civ. 959).	Hukum Perdata.	Civil Code. (Bw. 139v., 168v., 176v.; Civ. 959)
<b>ELFDE TITEL</b>	<b>BAB XI</b>	<b>Chapter XI</b>
<b>Van bewaargeving</b>	<b>PENITIPAN BARANG</b>	<b>Concerning deposits</b>
<b>EERSTE AFDEELING</b>	<b>BAGIAN I</b>	<b>Section 1</b>
<b>Van bewaargeving in het algemeen, en van dezelve verschillende soorten</b>	<b>Penitipan Barang pada Umumnya dan Berbagai Jenisnya</b>	<b>Concerning deposits in general, and concerning the various types of Deposits</b>
<b>Artikel 1694</b>	<b>Pasal 1694</b>	<b>Article 1694</b>
Bewaargeving heeft plaats, wanneer men het goed van een ander aanneemt, onder de voorwaarde van het zelve te bewaren en in natura terug te geven (Bw. 1697, 1700, 1714, 1949; Civ. 1915).	Penitipan barang terjadi bila orang menerima barang orang lain dengan janji untuk menyimpannya dan kemudian mengembalikannya dalam keadaan yang sama.	A deposit is take place, if a person accepts an object from another party, subject to the condition that he must keep and return such object in their original state. (Bw. 1697, 1700, 1714, 1949; Civ. 1915)
<b>Artikel 1695</b>	<b>Pasal 1695</b>	<b>Article 1695</b>
Er zijn twee soorten van bewaargeving; de eigenlijk gezegde en de sequestratie (Bw. 1696v., 1730v.; Civ. 1916).	Ada dua jenis penitipan barang yaitu; penitipan murni (sejati) dan Sekestrasi (penitipan dalam perselisihan).	There are two kinds of deposit; real deposit and sequestration. (Bw. 1696v., 1730v.; Civ. 1916)
<b>TWEEDE AFDEELING</b>	<b>BAGIAN 2</b>	<b>Section 2</b>
<b>Van eigenlijk gezegde bewaargeving</b>	<b>Penitipan Murni</b>	<b>Concerning Real Deposit</b>
<b>Artikel 1696</b>	<b>Pasal 1696</b>	<b>Article 1696</b>
Eigenlijk gezegde bewaargeving wordt geacht om niet te zijn aangegaan, zoo niet het tegendeel is bedongen.	Penitipan murni dianggap dilakukan dengan cuma-cuma bila tidak diperjanjikan sebaliknya. Penitipan demikian hanya mengenai barang-barang bergerak.	Real deposit is deemed to be concluded gratuitously, unless otherwise agreed.
Dezelve kan slechts roerende goederen tot onderwerp hebben (Bw. 1697, 1707-2o, 1713, 1718, 1732, 1734, 1794; Civ. 1917v).		This kind of deposit may only concern movable goods
<b>Artikel 1697</b>	<b>Pasal 1697</b>	<b>Article 1697</b>
Deze overeenkomst is niet voltrokken den door de wezenlijke of vooronderstelde overgave der zaak (Bw. 612, 1237, 1720, 1728; Civ. 1919).	Perjanjian penitipan belum terlaksana sebelum barang yang bersangkutan diserahkan betul-betul atau dianggap sudah diserahkan.	The agreement is not deemed to have been consummated other than by actual or presumed delivery of the object.s
<b>Artikel 1698</b>	<b>Pasal 1698</b>	<b>Article 1698</b>
Bewaargeving geschiedt, of vrijwillig, of uit noodzaak (Bw. 1699v., 1703v.; Civ. 1920).	Penitipan barang terjadi secara sukarela atau secara terpaksa.	A deposit occurs either voluntarily or out of necessity
<b>Artikel 1699</b>	<b>Pasal 1699</b>	<b>Article 1699</b>
Vrijwillige bewaargeving heeft plaats, ten gevolge van wederkerde toestemming van den bewaargever en den bewaarnemer (Bw. 1313v., 1320v., 1697; Civ. 1911).	Penitipan barang dengan sukarela terjadi karena ada perjanjian timbal balik antara pemberi titipan dan penerima titipan.	A voluntary deposit occurs based on a mutual consent between the depositor and the deposittee.
<b>Artikel 1700</b>	<b>Pasal 1700</b>	<b>Article 1700</b>
Vervallen: S. 25-525.	Dihapus dengan S. 1925-525.	Revoked
<b>Artikel 1701</b>	<b>Pasal 1701</b>	<b>Article 1701</b>
Vrijwillig bewaargeving kan slechts plaats hebben tusschen personen die de bekwaamheid hebben om verbindtenissen aan te gaan.	Penitipan barang dengan sukarela hanya dapat dilakukan antara orang-orang yang cakap untuk mengadakan perjanjian. Akan tetapi jika orang yang cakap untuk mengadakan perjanjian menerima titipan barang dan seseorang yang tidak cakap untuk itu, maka ia harus memenuhi semua kewajiban seorang penerima titip murni.	A voluntary deposit may only occur between two persons of competence to enter into obligations.
Indien evenwel iemand die bekwaam is om verbindtenissen aan te gaan iets in bewaring aanneemt van eenen daartoe onbekwaam persoon, is hij aan alle de verpligtingen van		If however a person of competence to enter into obligations accepts a deposit from an incompetent person, he earlier will be subject to all obligations of a proper deposittee.

eenen wezenlijken bewaarnemer onderworpen (Bw. 1329v., 1446; Civ. 1925).

#### Artikel 1702

Indien de bewaargeving door eenen bevoegden persoon gedaan is aan iemand die niet bekwaam is om verbindtenissen aan te gaan, heeft de bewaargever tegen den bewaarnemer slechts eene regtsvordering tot teruggave der in bewaring gegevene zaak, zoo lang de laatstgemelde nog in het bezit van dezelve is; of, indien de zaak niet meer bij den bewaarnemer berust, eene regtsvordering tot vergoeding, voor zoo verre deze daardoor gebaat is (Bw. 574, 1330v., 1387, 1451; Civ. 1926).

#### Artikel 1703

Bewaargeving uit noodzaak is de zoodanige welke men door eenig toeval gedwongen wordt te doen, zoo als door brand, instorting van gebouwen, plundering, schipbreuk, overstroming, of andere onvoorziene toevallen (Bw. 1705, 1709v.; Rv. 580-2o; Sw. 375; Civ. 1949).

#### Artikel 1704

Vervallen: S. 25-525.

#### Artikel 1705

(Gew. S. 25-525) Bewaargeving uit noodzaak wordt geregeld overeenkomstig de bepalingen op vrijwillige bewaargeving toepasselijk (Bw. 1701v.; Civ. 1951).

#### Artikel 1706

De bewaarnemer moet omtrent de bewaring de aan hem toevertrouwde zaak dezelfde zorg aanwenden, welke hij omtrent de bewaring zijner eigene zaken aanwendt (Bw. 1235v., 1707v., 1745; Civ. 1927).

#### Artikel 1707

De bepaling van het voorgaande artikel moet met meerdere strengheid worden toegepast:

- 1o. indien de bewaarnemer zich zelven tot de bewaring heeft aangeboden;
- 2o. indien hij eenig loon voor de bewaring bedongen heeft;
- 3o. indien de bewaargeving eeniglijk in het belang van den bewaarnemer geschied is;
- 4o. indien uitdrukkelijk bedongen is dat de bewaarnemer voor alle soort van verzuim zoude aansprakelijk zijn (Bw. 1235, 1696, 1801; Civ. 1928).

#### Artikel 1708

In geen geval, is de bewaarnemer aansprakelijk wegens onvermijdelijke toevallen, ten ware hij in de teruggave der in bewaring gegevene zaak

#### Pasal 1702

Jika penitipan barang dilakukan oleh seorang yang berhak kepada seorang yang belum cakap untuk membuat perjanjian, maka pemberi titipan, selama barang itu masih di tangan penerima titipan, dapat menuntut pengembalian barang itu; tetapi jika barang itu tidak ada lagi di tangan penerima titipan maka pemberi titipan dapat menuntut ganti rugi sejauh penerima titipan mendapat manfaat dan barang titipan tersebut.

#### Pasal 1703

Penitipan karena terpaksa ialah penitipan yang terpaksa dilakukan oleh karena terjadinya suatu malapetaka, seperti kebakaran, runtuhnya bangunan, perampokan, karamnya kapal, banjir atau peristiwa lain yang tak terduga datangnya.

#### Pasal 1704

Dihapus dengan S. 1925-525.

#### Pasal 1705

Penitipan karena terpaksa, diatur menurut ketentuan-ketentuan yang berlaku bagi penitipan dengan sukarela.

#### Pasal 1706

Penerima titipan wajib memelihara barang titipan itu dengan sebaik-baiknya seperti memelihara barang-barang kepunyaan sendiri.

#### Pasal 1707

Ketentuan dalam pasal di atas ini wajib diterapkan secara lebih teliti:

1. jika penerima titipan itu yang mula-mula menawarkan diri untuk menyimpan barang itu;
2. jika ia meminta dijanjikan suatu upah untuk penitipan itu;
3. jika penitipan itu terjadi terutama untuk kepentingan penerima titipan;
4. jika diperjanjikan dengan tegas, bahwa penerima titipan bertanggung jawab atau semua kelalaian dalam menyimpan barang titipan itu.

#### Pasal 1708

Penerima titipan sekali-kali tidak harus bertanggung jawab atas kejadian-kejadian yang tidak terelakkan datangnya, kecuali kalau ia telah lalai mengembalikan barang

#### Article 1702

If a competent person makes a deposit with an incompetent person, the depositor is only entitled to claim for the return of the objects, insofar as such objects remain in the possession of the latter; or if such objects are no longer in the possession of the depositor, he may claim compensation to the extent of the benefits enjoyed by the depositor.

#### Article 1703

A deposit out of necessity is a forced deposit due to an accident, for example fire, the collapse of buildings, robbery, shipwreck, flood and other unforeseeable events.

#### Article 1704

Revoked

#### Article 1705

Deposit out of necessity is subject to the same rules as applicable to voluntary deposit

#### Article 1706

The depositor is obligated to maintain the objects entrusted to him with a similar care he would apply to his own objects.

#### Article 1707

Rules of the previous article is applied (with a higher standard / more severely) if:

- 1o. The depositor offers himself to take the deposit;
- 2o. The depositor conditions remuneration for the deposit;
- 3o. The deposit was made in the interests of the depositor;
- 4o. The depositor agreed to bear responsibility for all kinds of negligence.

#### Article 1708

Under no circumstance will the depositor be liable for (unforeseeable / unmitigable / unavoidable) event, unless where he is negligent in returning the deposited object.

mogt zijn nalatig geweest.

Zelfs in dat laatste geval, is hij niet aansprakelijk, indien het goed bij den bewaargever insgelijks zoude vergaan zijn (Bw. 1235, 1238, 1243, 1245, 1444, 1716; Civ. 1929).

**Artikel 1709**

Herbergiers en logementhouders zijn als bewaarnemers verantwoordelijk voor de goederen, welke de reizigers, die bij dezelve hunnen intrek nemen, medebrengen. De bewaargeving van zoodanige soort van goederen wordt als eene bewaargeving uit noodzaak aangemerkt (Bw. 1703v., 1968; Rv. 580-2o; Sw. 375; Civ. 1952).

**Artikel 1710**

(Gew. S. 17-497) Zij zijn verantwoordelijk wegens ontvreemding of beschadiging van de goederen der reizigers, het zij de ontvreemding begaan, of de schade veroorzaakt zij door de dienstboven of andere bedienden der herberg, het zij door ieder ander persoon (Bw. 802, 1367, 1556, 1613, 1803; Civ. 1953).

**Artikel 1711**

(Gew. S. 17-497) Zij zijn niet verantwoordelijk voor gewelddadige ontvreemdingen, of die begaan zijn door personen welke de reiziger zelf bij zich toegelaten heeft (Civ. 1954).

**Artikel 1712**

De bewaarnemer mag zich van het in bewaring gegeven goed niet bedienen, zonder het uitdrukkelijk of vooronderstel verlot van den bewaargever, op straffe van vergoeding van kosten, schaden en interessen indien daartoe gronden zijn (Bw. 1243v., 1718; Rv. 458v.; Civ. 1930).

**Artikel 1713**

Hij mag niet onderzoeken waarin de zaken bestaan die hem in bewaring zijn gegeven, indien hem dezelve in eene gesloten kist, of onder eenen verzegelden omslag, zijn toevertrouwd geworden (Bw. 1712; Civ. 1931).

**Artikel 1714**

De bewaarnemer moet dezelfde zaak welke hij ontvangen heeft terug geven.

Aldus moeten de geldsommen in dezelfde stukken geld worden terug gegeven, welke in bewaring zijn gegeven, het zij die muntspecien in waarde vermeerderd of verminderd zijn (Bw. 1429-2o, 1700, 1756, 1959; Civ. 1932).

**Artikel 1715**

De bewaarnemer behoeft de in bewaring gegebene zaak slechts terug te geven in den staat, waarin dezelve zich bevindt op het tijdstip der teruggave.

De verminderingen, die dezelve buiten zijne

titipan itu.

Dalam hal terakhir ini ia tidak bertanggung jawab atas hilang atau rusaknya barang itu, jika barang itu akan musnah juga sekiranya berada di tangan pemberi titipan

**Pasal 1709**

Pengelola rumah penginapan dan losmen, sebagai orang yang menerima titipan barang, bertanggung jawab atas barang-barang yang dibawa tamu yang menginap di situ. Penitipan demikian dianggap sebagai penitipan karena terpaksa.

**Pasal 1710**

Mereka bertanggung jawab atas hilangnya atau rusaknya barang-barang tamu, yang dicuri atau dirusak, baik oleh pelayan dalam rumah penginapan itu atau buruh lain maupun oleh orang luar.

**Pasal 1711**

Mereka tidak bertanggung jawab atas perampokan atau pencurian yang diperbuat oleh orang yang oleh pelancong diizinkan datang kepadanya.

**Pasal 1712**

Penerima titipan tidak boleh memakai barang titipan tanpa izin yang diberikan secara tegas oleh pemberi titipan atau dapat disimpulkan adanya, dengan ancaman mengganti biaya, kerugian dan bunga, bila ada alasan untuk itu.

**Pasal 1713**

Bila barang yang dititipkan itu tersimpan dalam sebuah peti terkunci atau terbungkus dengan segel, penerima titipan tidak boleh menyelidiki isinya.

**Pasal 1714**

Penerima titipan wajib mengembalikan barang yang sama dengan yang diterimanya. Dengan demikian, kalau titipan itu berupa uang tunai maka wajib dikembalikan uang tunai dalam jumlah dan jenis mata uang seperti semula biarpun mata uang itu sudah naik atau turun nilainya.

**Pasal 1715**

Penerima titipan hanya wajib mengembalikan barang titipan itu dalam keadaan sebagaimana adanya pada saat pengembalian. Kekurangan yang timbul pada barang itu di luar kesalahan penerima titipan, harus menjadi tanggungan pemberi titipan.

**Article 1709**

Innkeepers and inn owners are, by virtue of being depositors, responsible for objects brought by their guests. Such deposits are deemed as deposits out of necessity.

**Article 1710**

They are responsible for thefts or damage to the objects, be such theft is committed by or such damage arises out of their servants or employees, or any other persons.

**Article 1711**

They are not responsible where such theft was carried out with violence, or by persons they have permitted into the inns.

**Article 1712**

The depositor not permitted to utilize the objects for his own benefits, without the express or presumed permission of the depositor, upon penalty of compensation of costs, damages and interests, where grounds for such exist.

**Article 1713**

He may not investigate the form of the object entrusted to him if such object is contained in an enclosed box or sealed envelope.

**Article 1714**

The depositor is obligated to return the object in the state in which he received it.

As such sums of moneys must be returned in the same currencies as were deposited, whether such currencies have appreciated or depreciated.

**Article 1715**

The depositor is only obligated to return the deposited object in condition current as of the return.

Depreciations or amortizations beyond the fault of the depositor are borne by the

schuld heeft ondergaan, komen voor rekening van den bewaargever (Bw. 782, 963, 1391, 1444; Civ. 1933).

#### Artikel 1716

De bewaarnemer aan wien het goed door eene overmagt ontnomen is, en die de waarde daarvan of iets anders in de plaats ontvangen heeft, moet dit ontvangene aan den bewaargever terug geven (Bw. 1445; Civ. 1934).

#### Artikel 1717

De erfgenaam van den bewaarnemer, die, niet wetende dat eene zaak in bewaring ontvangen was, dezelve te goeder trouw verkocht heeft, is alleenlijk gehouden den door hem ontvangen koop prijs terug te geven, of, indien hij denzelve nog niet ontvangen heeft, zijne regtsvordering tegen den kooper af te staan (Bw. 1034v., 1236, 1363, 1471, 1977; Rv. 677v.; Civ. 1935).

#### Artikel 1718

Indien het in bewaring gegeven goed vruchten heeft opgeleverd, die door den bewaarnemer geïnd of ontvangen zijn, is hij verplicht dezelve terug te geven.

Hij geene interessen van de aan hem toevertrouwde geldsom verschuldigd, dan van den dag dat hij, daartoe aangemaand, in de teruggave daarvan nalatig is geweest (Bw. 391, 949, 1158, 1238, 1243, 1250, 1696, 1712, 1767, 1805; Rv. 459; Civ. 1936).

#### Artikel 1719

De bewaarnemer mag het bewaarde goed niet terug geven dan aan dengene die hem het zelve heeft toevertrouwd, of aan hem in wiens naam de bewaring gedaan is, of die aangewezen is om hetzelfde terug te ontvangen (Bw. 1385; Civ. 1937).

#### Artikel 1720

(Gew. S. 17-497) Hij kan van dengene die de zaak in bewaring gegeven heeft geen bewijs vordere dat deze de iegenaar van dezelve was.

Indien hij niettemin ontdekt dat het goed is onvreemd, en wie daarvan de wezenlijke eigenaar is, moet hij dezen kennis geven dat hetzelfde goed hij hem in bewaring gesteld is, met aanzegging om hetzelfde binnen eenen bepaalden en genoegzamen tijd op te eischen. Indien degene aan wien de aanzegging gedaan is verzuimt het in bewaring gesteld goed terug te eischen, is de bewaarnemer wettiglijk ontslagen door de overgave van hetzelfde goed aan dengene van wien hij zulks ontvangen heeft (Bw. 582, 1719, 1977; Civ. 1938).

#### Artikel 1721

In geval van overlijden van den bewaargever, kan het goed alleenlijk aan deszelfd erfgenaam worden terug gegeven.

Indien er meerdere erfgenamen zijn, moet hetzelfde terug gegeven worden aan alle

depositor.

#### Pasal 1716

Jika barang titipan dirampas dan kekuasaan penerima titipan tetapi kemudian ia menerima penggantian berupa uang harganya atau barang lain, maka ia wajib mengembalikan apa yang diterimanya itu.

#### Pasal 1717

Bila seorang ahli waris penerima titipan menjual barang titipan itu dengan itikad baik, tanpa mengetahui bahwa barang yang dijualnya itu adalah barang titipan maka ia hanya wajib mengembalikan uang harga pembelian yang telah diterimanya atau jika ia belum menerima uang itu menyerahkan hak untuk menuntut pembeli barang.

#### Pasal 1718

Jika barang titipan itu mendatangkan hasil dan hasil itu telah dipungut atau diterima oleh penerima titipan, maka wajiblah ia mengembalikan hasil itu. Ia tidak harus membayar bunga atas uang yang dititipkan kepadanya tetapi jika ia lalai mengembalikan uang itu maka terhitung dari hari penagihan ia wajib membayar bunga.

#### Pasal 1719

Penerima titipan tidak boleh mengembalikan barang titipan itu selain kepada orang yang menitipkan sendiri barang itu atau kepada orang yang atas namanya menitipkan barang itu, atau kepada wakil yang ditunjuknya untuk menerima kembali barang termaksud.

#### Pasal 1720

Ia tidak dapat menuntut orang yang menitipkan barang untuk membuktikan dirinya sebagai pemilik yang sesungguhnya. Bila ia mengetahui bahwa barang itu adalah barang curian, dan mengetahui pula siapa pemilik yang sebenarnya maka ia wajib memberitahukan kepada pemilik itu bahwa barang itu telah dititipkan kepadanya, serta mengingatkan agar ia memintanya kembali dalam waktu tertentu yang pantas. Bila orang itu lalai untuk meminta barang titipan itu maka penyimpan itu menurut undang-undang tidak dapat dituntut, jika ia menyerahkan barang itu kembali kepada orang yang menitipkan barang itu.

#### Pasal 1721

Bila pemberi titipan meninggal dunia maka barang titipannya itu hanya dapat dikembalikan kepada ahli warisnya. Jika ada lebih dan seorang ahli waris maka barang itu harus dikembalikan kepada semua ahli waris, atau kepada masing-masing menurut ukuran

#### Article 1716

If the objects have been seized by force from the depositor and he has received a sum or another object as substitute, he must return it to the depositor.

#### Article 1717

A successor of a depositor who, not knowing an object has been deposited, sells the object in good faith, is only obligated to return the purchase price or, where he has yet to receive such sum, cede the claim to that sum to the depositor.

#### Article 1718

If deposited objects has resulted in gains which the depositor has collected or received, he must return such gains.

He is not obligated to pay interests on the sums of money deposited with him, except from commencing from the day he failed to return it, after the he was notified of such.

#### Article 1719

The depositor is not permitted to return the object other than to the depositor, or to the person in whose name the deposit was made or his assignee.

#### Article 1720

The depositor may not demand from depositor a proof that he is the owner of the object.

If he discovers that the object is a stolen object, and the actual owner, he must notify this person that such object was deposited with him, and state to the owner to request the return of such object within a fixed and reasonably lengthy time. If the person to whom such notice was made neglects to request the return of the object, then the depositor is legally exempt if he delivers the object to the person from whom he receives it.

#### Article 1721

If the depositor passes away, the deposited object may only be returned to his successors.

If there are more than one successors, the object must be returned them collectively, or to

gezamenlijk, of aan elk van hen, voor zijn aandeel.

Indien de in bewaring gestelde zaak in ondeelbaar is, moeten de erfgenamen zich onderling omtrent de overneming van dezelve verstaan (Bw. 833, 955, 1297, 1299, 1303, 1529, 1713, 1719, 1813; Civ. 1939).

#### Artikel 1722

Indien degene die de zaak in bewaring gegeven heeft van staat veranderd is, bij voorbeeld indien eene op het tijdstip der bewaargeving nie gehuwde vrouw naderhand getrouwd is, en zich alzoo onder de magt van haren man bevindt; indien een meerderjarige bewaargever onder curatele is gesteld; in alle deze en soortgelijke gevallen, mag het in bewaring gegeven goed niet terug gegeven worden, dan aan dengene die het beheer heeft over de regten en goederen van den bewaargever, ten ware de bewaarnemer wettige gronden mogt hebben om de verandering van staat niet te weten (Bw. 108, 433v.; F.22; Civ. 1940).

#### Artikel 1723

Indien de bewaargeving door eenen voogd, curator, echtgenoot of bewindvoerder gedaan is, en hun beheer geeindigd is, kan het goed alleenlijk terug gegeven worden aan den persoon die door dezen voogd, curator, echtgenoot of bewindvoerder vertegenwoordigd werd (Bw. 1722; Civ. 1941).

#### Artikel 1724

De teruggave der in bewaring gegevene zaak moet geschieden ter plaatse bij de overeenkomst aangewezen.

Indien de overeenkomst de plaats tot de teruggave niet aanwijst, moet dezelve gedaan worden op de plaats zelve waar de bewaargeving geschied is.

De kosten, deswege te vallen, zijn voor rekening van den bewaargever (Bw. 1393, 1395, 1729; Civ. 1942v).

#### Artikel 1725

De in bewaring gegevene zaak moet aan den bewaargever terug gegeven worden, zoodra hij zulks vordert, al ware het ook dat bij de overeenkomst een bepaalde tijd voor de teruggave mogt zijn vastgesteld, tenzij onder de handen van den bewaarnemer beslag mogt gelegd zijn (Bw. 1269v., 1716, 1718, 1735; Rv. 477v., 728v., 812, 1001; Civ. 1944).

#### Artikel 1726

De bewaarnemer, die wettige redenen mogt hebben om zich van het in bewaring gegevene goed te ontlasten, kan hetzelfde ook, voor het tijdstip bij de overeenkomst bepaald, aan den bewaargever terug geven, of, bij deszelfs weigering, van den regter verlof bekomen om hetzelfde op eene andere plaats in bewaring te stellen (Bw. 1735v).

bagian masing-masing. Jika barang titipan tidak dapat dibagi-bagi, maka para ahli waris harus bermufakat tentang siapa yang menerima kembali barang itu.

#### Pasal 1722

Jika pemberi titipan berganti kedudukan hukum, misalnya bila seorang perempuan yang belum menikah kemudian menikah sehingga ia menjadi berada di bawah kekuasaan suaminya atau bila seorang dewasa ditempatkan di bawah pengampuan, barang titipan itu tidak boleh dikembalikan selain kepada orang yang ditugaskan mengurus hak-hak dan harta benda pemberi titipan itu kecuali kalau penyimpanan barang mempunyai alasan yang sah untuk membuktikan bahwa ia tidak mengetahui perubahan kedudukan hukum pemberi titipan itu.

#### Pasal 1723

Jika penitipan barang dilakukan oleh seorang wali pengampu, suami atau pengurus, dan kemudian kekuasaan mereka berakhir maka barang itu hanya boleh dikembalikan kepada pemilik sah barang itu yaitu orang yang diwakili oleh wali, pengampu, suami atau pengurus itu.

#### Pasal 1724

Pengembalian barang yang dititipkan harus dilakukan di tempat yang ditentukan dalam perjanjian. Jika tempat itu tidak ditentukan dalam perjanjian, maka pengembalian harus dilakukan di tempat penitipan barang itu. Semua biaya yang perlu dikeluarkan untuk penyerahan kembali itu, harus ditanggung oleh pemberi titipan.

#### Pasal 1725

Bila pemberi titipan menuntut barang titipan itu, maka barang itu harus dikembalikan seketika itu biarpun dalam perjanjian ditetapkan waktu tertentu untuk pengembalian itu, kecuali kalau barang itu telah disita dari tangan penerima titipan.

#### Pasal 1726

Bila penerima titipan mempunyai alasan yang sah untuk dibebaskan dari barang yang dititipkan kepadanya, maka ia dapat juga mengembalikan barang titipan itu sebelum tiba waktu pengembalian yang ditentukan dalam perjanjian jika pemberi titipan menolaknya maka penerima titipan boleh meminta izin kepada Pengadilan untuk menitipkan barang itu pada orang lain.

each one his share.

If the deposited object is indivisible, then the successors must agree on who is obligated to take over

#### Article 1722

If the legal status of a depositor changes, for example a woman who was unmarried at the time of making the deposit but latter marries; an adult who is put under guardianship; in such cases and cases alike the object may not be returned other than to persons who controls the rights and properties of the depositor, unless the depositee have valid reasons not to know such change of legal status.

#### Article 1723

If a deposit was made by a parent, guardian, husband or curator, and their custodianship expires, the objects may only be returned to the person who was represented by such parent, guardian, husband or curator.

#### Article 1724

The return of the deposited objects must be at the place designated in the agreement.

In the absence of such designation, the objects must be returned at the place of the conclusion of the deposit.

Costs arising out of such must be borne by the depositor.

#### Article 1725

The deposited object must be returned to the depositor, as soon as he claims it, notwithstanding that another date of return is fixed in the agreement, unless seizure of the object took place while in the depositee possession.

#### Article 1726

A depositee who has valid reasons to relieve himself of the deposited goods, (notwithstanding that the return date fixed in the agreement is yet to take place/even before the date of return fixed in the agreement), is authorized to return the objects to the depositor, or if such person refuses it obtain the permission of the Court to deposit the objects elsewhere.

Artikel 1727	Pasal 1727	Article 1727
Alle verplichtingen van den bewaarnemer houden op, indien hij mogt ontdekken en bewijzen dat hij zelf eigenaar is van het in bewaring gestelde goed (Bw. 1436; Civ. 1946).	Semua kewajiban penerima titipan berhenti bila ia mengetahui dan dapat membuktikan bahwa ia sendirilah pemilik sah barang yang ditiptkan kepadanya itu.	All obligations of the depositor cease if he discovers and proves that he himself is the owner of the object.
Artikel 1728	Pasal 1728	Article 1728
De bewaargever is verplicht aan den bewaarnemer te vergoeden alle onkosten welke hij mogt gemaakt hebben tot behoud van het in bewaring gestelde goed, en hem schadeloos te stellen wegens alle de schaden welke hem door de bewaring mogten zijn veroorzaakt (Bw. 1139-4o, 1147v., 1157, 1235v., 1243v., 1357, 1364v., 1724, 1752; Civ. 1947).	Penerima titipan wajib mengganti semua biaya yang dikeluarkan penyimpan guna menyelamatkan barang titipan itu serta segala kerugian yang dideritanya karena penitipan itu.	The depositor must compensate the depositor for all the costs incurred for the purpose of preserving the deposited object, and compensate him all losses arising out of such deposit.
Artikel 1729	Pasal 1729	Article 1729
De bewaarnemer is gerechtigd om het goed onder zich te houden, tot de volle voldoening van hetgeen hem, ter zake der bewaring, verschuldigd is (Bw. 575v., 715, 725, 1150, 1159, 1364, 1616, 1812; F. 59; Civ. 1948).	Penerima titipan berhak menahan barang titipan selama belum diganti semua ongkos kerugian yang wajib dibayar kepadanya karena penitipan itu.	The depositor is entitled to retain the object until all sums owing to him have been paid.
DERDE AFDEELING	BAGIAN 3	Section 2
Van sequestratie en derzelver verschillende soorten	Sekestrasi dan Pelbagai Jenisnya	Concerning sequestration and similar types of deposit
Artikel 1730	Pasal 1730	Article 1730
Sequestratie is de bewaargeving van eene zaak, waarover geschil is, in handen van eenen derde, die zich verbindt om dezelve, nadat het geschil zal zijn uitgemaakt, met de vruchten terug te geven aan dengene die daartoe zal worden gerechtigd verklaard.	Sekestrasi ialah penitipan barang yang berada dalam persengketaan kepada orang lain yang mengikatkan diri untuk mengembalikan barang itu dengan semua hasilnya kepada yang berhak atasnya setelah perselisihan diputus oleh Pengadilan. Penitipan demikian terjadi karena perjanjian atau karena perintah Hakim.	Sequestration is the deposit of assets being disputed, with a third party, who has bound himself to return such assets together with the proceeds thereof, to whomever shall be declared to be the rightful owner by the court, following the settlement of the dispute. This deposit is take place, either by agreement or upon court order. (Bw. 478, 833, 956, 1697, 1731v., 1736v.; Rv. 580-4; Civ. 1955v.)
Deze bewaargeving heeft plaats, of door overeenkomst, of op regterlijk bevel (Bw. 478, 833, 956, 1697, 1731v., 1736v.; Rv. 580-4o; Civ. 1955v).		
Artikel 1731	Pasal 1731	Article 1731
De sequestratie heeft bij overeenkomst plaats, wanneer het betwiste goed door een of meer personen vrijwillig in handen van eenen derde is gesteld (Civ. 1956).	Sekestrasi terjadi karena suatu perjanjian, bila barang yang dipersengketakan itu diserahkan kepada orang lain oleh seseorang atau lebih dengan sukarela.	Sequestration is take place by agreement, if the disputed assets are voluntarily deposited with a third party by one or more individuals. (Civ. 1956)
Artikel 1732	Pasal 1732	Article 1732
Het is geen noodzakelijk vereichte dat sequestratie om niet geschiede (Bw. 1696, 1707-2o, 1733; Civ. 1957).	Tidak diharuskan bahwa sekestrasi berlaku dengan cuma-cuma.	It is not an absolute requirement that sequestration is occur free of charge. (Bw. 1696, 1707-2, 1733; Civ. 1957)
Artikel 1733	Pasal 1733	Article 1733
Sequestratie is aan dezelfde regelen onderworpen als de eigenlijk gezegde bewaargeving, behoudens de hierna volgende uitzonderingen (Bw. 1696v., 1737; Civ. 1958).	Sekestrasi tunduk pada semua aturan yang berlaku bagi penitipan murni kecuali mengenai hal-hal di bawah ini.	Sequestration shall be subject to the same rules as the actual deposit, subject to the following exceptions. (Bw. 1696v., 1737; Civ.1958)
Artikel 1734	Pasal 1734	Article 1734
Zij kan roerende en onroerende zaken tot onderwerp hebben (Bw. 1696, 1738-2o; Civ. 1959).	Sekestrasi dapat mengenai barang-barang tak bergerak dan barang-barang bergerak.	Sequestration may concern movable and immovable assets. (Bw. 1696, 1738-2; Civ. 1959)
Artikel 1735	Pasal 1735	Article 1735
De bewaarnemer, die met de sequestratie	Penerima titipan yang ditugaskan melakukan	The sequestrator, is not be released from the

belast is, kan niet van de bewaring der zaak worden ontslagen voor dat het geschil uitgemaakt is, ten ware alle de belanghebbende partijen daarin mogten toestemmen, of er eene andere wettige reden mogt bestaan (Bw. 1725v., 1728v., 1732; Civ. 1960).

#### Artikel 1736

Sequestratie op regterlijk bevel heeft plaats, wanneer de regter gelast dat eene zaak waarover geschil is in bewaring gesteld worde (Bw. 561, 1726, 1730v., 1737, 1885; Civ. 1961).

#### Artikel 1737

Geregtelijke sequestratie wordt opgedragen, het zij aan iemand omtrent wien de belanghebbende partijen onderling zijn overeenkomen, he zij aan iemand die door den regter van ambtswege daartoe benoemd is.

In beide gevallen, is degene, aan wien de zaak is toevertrouwd, aan alle de verplichtingen onderworpen, welke de sequestratie bij overeenkomst medebrengt, en daarenboven gehouden om jaarlijks aan den regter, op de vordering van het openbaar ministerie, eene summier rekening van zijn beher af te leggen, met vertooning of aanwijziang der aan hem toevertrouwde goederen, zonder dat echter de goedkeuring der rekening aan de belanghebbende partijen zal kunnen worden tegengeworpen (Bw. 1733v.; K. 94; Rv. 55-40; Civ. 1963).

#### Artikel 1738

De regter kan sequestratie vebelen: (Bw. 473, 1885; K. 94; Rv. 508).

1o. van roerende zaken, welke onder eenen schuldenaar zijn in beslag genomen (Rv. 454, 718, 723, 753);

2o. van eene roerende of onroerende zaak, waarvan de eigendom of het bezit tusschen twee of meer personen in geschil is (Bw. 561, 833, 956);

3o. van zaken, welke een schuldenaar tot kwijting zinjer schuld aanbiedt (Bw. 1412; Rv. 809v.; Civ. 1961).

#### Artikel 1739

De aanstelling van eenen geregtelijken bewaarder brengt tusschen den inbeslagnemer en den bewaarder wederkeerige verplichtingen voort.

De bewaarder moet voor het behoud der in beslag genomene zaken de zorg dragen van een goed huisvader.

Hij moet dezelve overgeven, het zij ten verkoop, om daaruit den inbeslagnemer te voldoen, het zij aan partij tegen welke de inbeslagneming heeft plaats gehad, indien

sekestrasi tidak dapat dibebaskan dan kewajiban menyimpan barang titipan itu sebelum sengketa diselesaikan kecuali bila orang-orang yang berkepentingan telah memberi izin untuk itu atau bila ada alasan yang sah.

#### Pasal 1736

Sekestrasi atas perintah Pengadilan terjadi bila Pengadilan memerintahkan supaya suatu barang ditiptikan kepada orang lain selama sengketa tentang barang itu belum dapat diselesaikan.

#### Pasal 1737

Sekestrasi dan Pengadilan ditugaskan kepada seorang yang ditunjuk atau mufakat kedua belah pihak yang berperkara, atau kepada orang-orang lain yang diangkat oleh Pengadilan karena jabatan.

Dalam kedua hal tersebut orang yang telah diserahi urusan itu harus memenuhi semua kewajiban yang ditetapkan dalam perjanjian tentang sekestrasi itu, dan atas tuntutan Kejaksaan, ia wajib menyerahkan suatu perhitungan ringkas setiap tahun kepada Hakim tentang urusan penitipan barang itu, dengan menunjukkan barang-barang yang dipersyaratkan kepadanya; tetapi jika perhitungan itu kemudian tidak disetujui oleh orang-orang yang berkepentingan, penyimpan tidak dapat menyanggah dengan mengatakan bahwa perhitungan itu sudah disetujui oleh Pengadilan.

#### Pasal 1738

Pengadilan dapat memerintahkan supaya dilakukan sekestrasi:

1. atas barang-barang bergerak yang telah disita dan tangan seorang debitur;

2. atas suatu barang bergerak atau barang tak bergerak, yang hak milik mutlak atau besit atas barang itu menjadi sengketa antara dua orang atau lebih;

3. atas barang-barang yang ditawarkan oleh seorang debitur untuk membayar utangnya.

#### Pasal 1739

Pengangkatan seorang penyimpan oleh Pengadilan, menimbulkan kewajiban-kewajiban timbal balik antara penyita dan penyimpan. Penyimpan wajib memelihara barang yang disita itu sebagai seorang bapak rumah tangga yang baik. Ia wajib menyerahkan barang itu baik untuk dijual guna melunasi piutang penyita, maupun untuk dikembalikan kepada orang yang barangnya kena sita, jika penyitaan atas barangnya itu telah dicabut. Kewajiban penyita ialah membayar upah penyimpan yang ditentukan dalam undang-undang.

deposit of the assets prior to the resolution of the dispute, unless all interested parties issue their approval thereof or there is another valid reason.

#### Article 1736

Sequestration upon a court order is take place if the judge demands that assets being disputed shall be placed on deposit. (Bw. 561, 1726, 1730v., 1737, 1885; Civ. 1961)

#### Article 1737

Legal sequestration by court order shall be assigned either to an individual who has been mutually approved by the parties, or to an individual who has been officially appointed by the judge on the basis of his occupation. In both cases, the individual, to whom the assets have been entrusted, shall be subject to all conditions of the sequestration by agreement, and shall be also bound to submit to the judge annually, upon the demand of the prosecution counsel, a summarized account of his management, by displaying or indicating the assets entrusted to him, however, if the relevant parties do not approve the account, he cannot oppose them by arguing that the account has been approved by the court. (Bw. 1733v.; K.84; Rv.55-4; Civ. 1963)

#### Article 1738

The judge may order sequestration in the following circumstances: (Bw. 473, 1885; K.94; Rv. 508) 1. regarding movable assets, which are seized while in the possession of the debtor; (Rv. 454, 718, 723, 753) 2. regarding movable or immovable assets, of which the title or ownership is disputed between two or more individuals; (Bw. 561, 833, 956) 3. regarding assets which a debtor offers in settlement of his debt. (Bw. 1412; Rv. 809v.; Civ.1961)

#### Article 1739

The appointment of a legal custodian is result in mutual obligations between the individual carrying out the attachment and the custodian. The custodian is take care of the maintenance of the seized assets in the manner of a good head of the household. He is deliver those assets, either for sale, to settle the debt with the individual who has seized the assets, or to the party against whom the attachment occurred, if such attachment has been revoked. The individual who seizes the assets shall be obligated to pay the fee, as stipulated by law, to the keeper. (Bw. 1706v.; civ. 1962; S.1851-27 article 48)



deze in beslagneming is opgeheven.

De verplichting van den in beslagnemer bestaat in het betalen van het bij de wet bepaalde loon aan den bewaarder (Bw. 1706v.; Civ. 1962; S. 1851-27 art. 48\*).

<b>TWAALFDE TITEL</b>	<b>BAB XII</b>	<b>Chapter XII</b>
<b>Van bruikleening</b>	<b>PINJAM PAKAI</b>	<b>Concerning lending for use</b>
<b>EERSTE AFDEELING</b>	<b>BAGIAN 1</b>	<b>Section 1</b>
<b>Algemeene bepalingen</b>	<b>Ketentuan-ketentuan Umum</b>	<b>General provisions</b>
<b>Artikel 1740</b>	<b>Pasal 1740</b>	<b>Article 1740</b>
<p>Bruikleening is eene overeenkomst, waarbij de eene partij aan de andere eene zaak om niet ten gebruike geeft, onder voorwaarde dat degene, die deze zaak ontvangt, dezelve, na daarvan gebruik te hebben gemaakt, of na eenen bepaalden tijd, zal terug tgeven (Bw. 1389, 1429-2o, 1697, 1714; Civ. 1875v).</p>	<p>Pinjam pakai adalah suatu perjanjian dalam mana pihak yang satu menyerahkan suatu barang untuk dipakai dengan cuma-cuma kepada pihak lain, dengan syarat bahwa pihak yang menerima barang itu setelah memakainya atau setelah lewat waktu yang ditentukan, akan mengembalikan barang itu.</p>	<p>A loan for use is an agreement, in which one party delivers assets to another party for unrestricted use, subject to the condition that the party receiving the assets, is return these after having used them for a specific period of time. (Bw. 1389, 1429-2, 1697, 1714; Civ. 1875v.)</p>
<b>Artikel 1741</b>	<b>Pasal 1741</b>	<b>Article 1741</b>
<p>De uitleener blijft eigenaar van de geleende zaak (Bw. 1746, 1748, 1752, 1755; Civ. 1877).</p>	<p>Orang yang meminjamkan itu tetap menjadi pemilik mutlak barang yang dipinjamkan itu.</p>	<p>The lender is remain the owner of the assets on loan. (Bw. 1746, 1748, 1752, 1755; Civ. 1877)</p>
<b>Artikel 1742</b>	<b>Pasal 1742</b>	<b>Article 1742</b>
<p>Al hetgeen tot den handel der menschen behoort, en niet door het gebruik verloren gaat, kan het onderwerp dezer overeenkomst zijn (Bw. 505, 537, 1332, 1740, 1744; Civ. 1878).</p>	<p>Segala sesuatu yang dipergunakan orang dan tidak dapat musnah karena pemakaiannya, dapat menjadi pokok perjanjian ini.</p>	<p>Anything tradable that belongs to individuals and does not perish through use, may be the subject matter of the agreement. (Bw. 505, 537, 1332, 1740, 1744; Civ. 1878)</p>
<b>Artikel 1743</b>	<b>Pasal 1743</b>	<b>Article 1743</b>
<p>De verbindtenissen, welke uit de bruikleening voortspruiten, gaan over tot de erfgenamen van dengene die ter leen geeft, en van hem die ter leen ontvangt.</p>	<p>Semua perjanjian yang lahir dan perjanjian pinjami pakai, beralih kepada ahli waris orang yang meminjamkan dan ahli waris peminjam.</p>	<p>Contracts which have resulted from lending for use, shall be passed on to the heirs of the individual lending the assets, and to those who receive the loan. If, however, an individual makes a loan specifically to the recipient only thereof, then his heirs is not be entitled to further enjoyment of the assets lent. (Bw. 833, 955, 1318, 1717, 1721, 1826; Civ. 1879)</p>
<p>Maar indien men de uitleening gedaan heeft, alleen uit aanmerking van dengene die ter leen ontvangt, en aan deszelfs persoon in het bijzoner, kunnen deszelfs erfgenamen het verder genot van het geleende goed niet blijven behouden (Bw. 833, 955, 1318, 1717, 1721, 1826; Civ. 1879).</p>	<p>Akan tetapi jika pemberian pinjaman dilakukan hanya kepada orang yang menerimanya dan khusus kepada orang itu sendiri, maka semua ahli waris peminjam tidak dapat tetap menikmati barang pinjaman itu.</p>	
<b>TWEEDE AFDEELING</b>	<b>BAGIAN 2</b>	<b>Section 2</b>
<b>Van de verplichtingen van dengene die iets ter bruikleening ontvangt</b>	<b>Kewajiban-kewajiban Orang yang Menerima Barang Pinjam Pakai</b>	<b>Concerning the obligations of the party who receives something lent for use</b>
<b>Artikel 1744</b>	<b>Pasal 1744</b>	<b>Article 1744</b>
<p>Die iets ter leen ontvangt, is gehouden als een goed huisvader, voor de bewaring en het behoud van het geleende goed te zorgen.</p>	<p>Barangsiapa menerima suatu barang yang dipinjam wajib memelihara barang itu sebagai seorang kepala keluarga yang baik, Ia tidak boleh menggunakan barang itu selain untuk maksud pemakaian yang sesuai dengan sifatnya, atau untuk kepentingan yang telah ditentukan dalam perjanjian. Bila menyimpang dan larangan ini, peminjam dapat dihukum mengganti biaya, kerugian dan bunga, kalau ada alasan untuk itu.</p>	<p>An individual who receives something on loan, must be responsible, as a proper head of the household, for the storage and the maintenance of the assets lent. He cannot use the assets in any manner other than that which is in accordance with their nature, or that which has been stipulated in the agreement; and shall be liable to pay costs, damages and interest, should there be grounds therefor. In the event that he uses the assets lent, for a different purpose, or for a longer period of time, than as deemed necessary, then he is also liable for the loss of the assets, notwithstanding that this loss might have occurred due to an accident. (Bw.1235, 1245v., 1391, 1444, 1708,</p>
<p>Hij mag daarvan geen ander gebruik maken dan hetwelk de aard der zaak medebrengt, of bij de overeenkomst bepaald is; alles op straffe van vergoeding van kosten, schaden en interessen, indien daartoe gronden zijn.</p>	<p>Jika peminjam memakai barang itu untuk suatu tujuan lain atau lebih lama dan yang semestinya, maka wajibliah ia bertanggung jawab atas musnahnya barang itu sekalipun</p>	
<p>Indien hij het geleende goed gebruikt tot een ander einde, of gedurende eenen langeren tijd, dan hij zulks behoorde te doen, is hij daarenboven aansprakelijk voor het verlies</p>		

van dat goed, al had dit verlies ook door een bloot toeval plaats (Bw. 1235, 1245v., 1391, 1444, 1708, 1740, 1746; Civ. 1880v).

#### Artikel 1745

Indien de geleende zaak verloren gaat door een toeval, hetwelk degene die dezelve ter leen ontvangen heeft, door zijne eigene zaak te gebruiken, had kunnen voorkomen, of indien hij, slechts een van beide kunnende behouden, aan de zijne den voorrang heeft gegeven, is hij voor het verlies der andere zaak aansprakelijk (Bw. 1235v., 1245, 1444, 1706v.; Civ. 1882).

#### Artikel 1746

Indien de zaak bij het ter leen geven geschat is, komt het verlies van dezelve, al ontstond dat ook door toeval, ten laste van dengene die de zaak ter leen ontvangen heeft, ten ware het tegendeel mogt bedongen zijn (Bw. 1245, 1631; Civ. 1883).

#### Artikel 1747

Indien de zaak alleen ten gevolge van het gebruik waartoe dezelve geleend is, en buiten schuld van den gebruiker, in waarde vermindert, is deze wegens die vermindering niet aansprakelijk (Bw. 1391; Civ. 1884).

#### Artikel 1748

Indien de gebruiker, om van de geleende zaak gebruik te kunnen maken, eenige onkosten gemaakt heeft, kan hij dezelve niet terug vorderen (Bw. 1752; Civ. 1886).

#### Artikel 1749

Indien verscheidene personen gezamenlijk dezelfde zaak ter leen hebben ontvangen, zijn zij, ieder voor het geheel, jegens den uitleener daarvoor aansprakelijk (Bw. 1282, 1301v.; Civ. 1887).

### DERDE AFDEELING

#### Van de verplichtingen van den uitleener

#### Artikel 1750

De uitleener kan de geleende zaak niet terug vorderen dan na verloop van den bepaalden tijd, of, bij gebreke eener dusdanige bepaling, na dat dezelve tot het gebruik waartoe zij was uitgeleend gediend heeft, of heeft kunnen dienen (Bw. 1269, 1725, 1740, 1759; Civ. 1888).

#### Artikel 1751

Indien evenwel de uitleener, gedurende dat tijdsverloop, of voor dat de behoefte van den gebruiker opgehouden heeft, de geleende zaak, om dringende en onverwachte opkomende redenen, zelf benoogdigd heeft, kan de regter, naar gelang der omstandigheden, den gebruiker noodzaken het geleende aan den uitleener terug te geven (Bw. 1269, 1579; Civ. 1889).

musnahnya barang itu disebabkan oleh suatu peristiwa yang tidak disengaja.

#### Pasal 1745

Jika barang pinjaman itu musnah karena suatu peristiwa yang tidak disengaja, sedang hal itu dapat dihindarkan oleh peminjam dengan jalan memakai barang kepunyaan sendiri atau jika peminjam tidak mempedulikan barang pinjaman sewaktu terjadinya peristiwa termaksud, sedangkan barang kepunyaannya sendiri diselamatkannya, maka peminjam wajib bertanggung jawab atas musnahnya barang itu.

#### Pasal 1746

Jika barang itu telah ditaksir harganya pada waktu dipinjamkan maka musnahnya barang itu meskipun hal itu terjadi karena peristiwa yang tak disengaja adalah tanggungan peminjam, kecuali kalau telah dijanjikan sebaliknya.

#### Pasal 1747

Jika barang itu menjadi berkurang harganya semata-mata karena pemakaian yang sesuai dengan maksud peminjaman barang itu, dan bukan karena kesalahan peminjam maka ia tidak bertanggung jawab atas berkurangnya harga itu.

#### Pasal 1748

Jika pemakai telah mengeluarkan biaya untuk dapat memakai barang yang dipinjamnya itu, maka ia tidak dapat menuntut biaya tersebut diganti.

#### Pasal 1749

Jika beberapa orang bersama-sama meminjam satu barang, maka mereka masing-masing wajib bertanggung jawab atas keseluruhannya kepada pemberi pinjaman.

### BAGIAN 3

#### Kewajiban-kewajiban Pemberi Pinjaman

#### Pasal 1750

Pemberi pinjaman tidak dapat meminta kembali barang yang dipinjamkannya kecuali bila sudah lewat waktu yang ditentukan, atau dalam hal tidak ada ketentuan tentang waktu peminjaman itu, bila barang yang dipinjamkan itu telah atau dianggap telah selesai digunakan untuk tujuan yang dimaksudkan.

#### Pasal 1751

Akan tetapi bila dalam jangka waktu itu atau sebelum berakhirnya keperluan untuk memakai barang itu, pemberi pinjaman sangat membutuhkan barangnya dengan alasan yang mendesak dan tidak terduga, maka dengan memperhatikan keadaan, Pengadilan dapat memaksa penunjang untuk mengembalikan barang pinjaman itu kepada pemberi pinjaman.

1740, 1746; Civ. 1880v.)

#### Article 1745

If the assets lent are lost accidentally, which loss could have been prevented by the party who has received the assets on loan by using his own assets, or if he could only retain one and has given priority to his own, then he shall be liable for the loss of the other assets. (Bw. 1235v., 1245, 1444, 1706v.; Civ. 1882)

#### Article 1746

If the assets were appraised at the time that they were lent, the loss is attributed to the party who has received the assets on loan, notwithstanding that the loss occurred as a result of an accident, unless it is provided otherwise. (Bw. 1245, 1631; Civ. 1883)

#### Article 1747

If the assets have depreciated in value as a result only of the use for which they were lent, and due to no fault of the user, he is not be liable for the depreciation. (Bw. 1391; Civ. 1884)

#### Article 1748

If the user has incurred costs in using the assets lent, he is not be entitled to reclaim these. (Bw. 1752; Civ. 1886)

#### Article 1749

If several individuals have jointly received assets on loan, they shall be respectively responsible to the lender for all of the assets. (Bw. 1282, 1301v.; Civ. 1887)

### Section 3

#### Concerning the obligations of the lender

#### Article 1750

The lender is not reclaim the assets lent until after the lapse of a specific time period, or in the absence of such stipulation, until after the assets which have been lent have been used, or could have been used. (Bw. 1269, 1725, 1740, 1759; Civ. 1888)

#### Article 1751

If, however, during that period of time, or before the user has finished using the assets, the lender intends to use the assets lent due to urgent and unexpected reasons, the judge may, depending upon the circumstances, order the user to return the assets lent, to the lender. (Bw. 1269, 1579; Civ. 1889)

**Artikel 1752**

Indien de gebruiker, gedurende de bruikleen, tot behoud der zaak eendige buitengewone noodzaakelijke onkosten heeft moeten maken, welke zoo dringende waren dat hij daarvan te voren aan den uitleener geene kennis heeft kunnen geven, is deze verplicht hem dezelve te vergoeden (Bw. 1139-4o, 1147v., 1157, 1357, 1364, 1728, 1748; Civ. 1890).

**Artikel 1753**

Indien de ter leen geveene zaak zoodanige gebreken heeft, dat daardoor aan dengene die zich van dezelve bedient nadeel zoude kunnen worden toegebracht, is de uitleener, zoo hij die gebreken geene kennis heeft gegeven, voor de gevolgen verantwoordelijk (Bw. 1365v., 1504, 1762; Civ. 1891).

**DE RTIENDE TITEL****Van verbruikleen****EERSTE AFDEELING****Algemeene bepalingen****Artikel 1754**

Verbruikleen is eene overeenkomst, waarbij de eene partij aan de andere eene zekere hoeveelheid, van verbruikbare zaken afgeeft, onder voorwaarde dat de laatst gemelde haar even zoo veel van gelijke soort en hoedanigheid terug geve (Bw. 505, 1392, 1740, 1763; Civ. 1892).

**Artikel 1755**

Uit krachte dezer verbruikleen, wordt degene die ter leen ontvangt, eigenaar van het geleende goed; en indien hetzelfde, op welke wijze ook, vergaat, komt dat verlies voor zijne rekening (Bw. 1237, 1741; Civ. 1893).

**Artikel 1756**

De schuld, uit leening van geld voortvloeiende, bestaat alleen in de geldsom die bij de overeenkomst is uitgedrukt.

Indien er, voor het tijdstip der voldoening, vermeerdering of vermindering van de waarde der geldspecie, of verandering in de gangbaarheid, plaats heeft, geschiedt de teruggave der geleende som in zoodanige specie als ten tijde der voldoening gangbaar is, berekend naar derzelve gangbare waarde op dat tijdstip (Bw. 1250, 1389; Civ. 1895; cf. S. 37-585\* goudclausules).

**Artikel 1757**

De regel, bij het vorige art. vastgesteld, is van geene toepassing, indien, ten opzichte der leening van een zeker getal stukken van eene bepaalde munt, de partijen uitdrukkelijk zijn overeengekomen, dat hetzelfde getal en dezelfde soort van stukken zullen worden

**Pasal 1752**

Jika dalam jangka waktu pemakaian barang pinjaman itu pemakai terpaksa mengeluarkan biaya yang sangat perlu guna menyelamatkan barang pinjaman itu; dan begitu mendesak sehingga oleh pemakai tidak sempat diberitahukan terlebih dahulu kepada pemberi pinjaman, maka pemberi pinjaman ini wajib mengganti biaya itu.

**Pasal 1753**

Jika barang yang dipinjamkan itu mempunyai cacat-cacat sedemikian rupa sehingga pemakai orang itu bisa mendapat rugi, sedang pemberi pinjaman harus bertanggung jawab atas semua akibat pemakaian barang.

**BAB XIII****PINJAM PAKAI HABIS****BAGIAN 1****Ketentuan-ketentuan Umum****Pasal 1754**

Pinjam pakai habis adalah suatu perjanjian, yang menentukan pihak pertama menyerahkan sejumlah barang yang dapat habis terpakai kepada pihak kedua dengan syarat bahwa pihak kedua itu akan mengembalikan barang sejenis kepada pihak pertama dalam jumlah dan keadaan yang sama.

**Pasal 1755**

Berdasarkan perjanjian tersebut, orang yang menerima pinjaman menjadi pemilik mutlak barang pinjaman itu, dan bila barang ini musnah, dengan cara bagaimanapun maka kerugian itu menjadi tanggungan peminjam.

**Pasal 1756**

Utang yang timbul karena peminjaman uang, hanya terdiri dari sejumlah uang yang digariskan dalam perjanjian. Jika sebelum utang dilunasi nilai mata uang naik atau turun, atau terjadi perubahan dalam peredaran uang yang lalu, maka pengembalian uang yang dipinjam itu harus dilakukan dengan uang yang laku pada waktu pelunasannya sebanyak uang yang telah dipinjam, dihitung menurut nilai resmi pada waktu pelunasan itu.

**Pasal 1757**

Ketentuan pasal di atas tidak berlaku jika kedua belah pihak menyepakati dengan tegas bahwa uang pinjaman harus dikembalikan dengan uang logam dan jenis dalam jumlah yang sama seperti semula. Dalam hal demikian pihak yang menerima pinjaman harus

**Article 1752**

In the event that the user, during the term of the loan for use, in order to protect the assets, incurs several unusual necessary expenses, for reasons which were of such an urgent nature that he was unable to notify the lender thereof in advance, then the latter mentioned must compensate him therefor. (Bw. 1139-4, 1147v., 1157, 1357, 1364, 1728, 1748; Civ. 1890)

**Article 1753**

If the assets lent are damaged to the extent that the individual using them may be jeopardized, then the lender, insofar as he had been aware of the defects but failed to notify the user thereof, shall be responsible for the consequences. (Bw. 1365v., 1504, 1762; Civ. 1891)

**Chapter XIII****Concerning loans for consumption****Section 1****General provisions****Article 1754**

A loan for consumption is an agreement, in which one party provides another with a specific amount of consumable items, subject to the condition that the latter mentioned is return similar types of items of the same amount and quality. (Bw. 505, 1392, 1740, 1763; Civ. 1892)

**Article 1755**

Pursuant to this loan for consumption, the borrower becomes the owner of the items lent, and in the event that these items perish in any manner, the loss shall be borne by him. (Bw. 1237, 1741; Civ. 1893)

**Article 1756**

The debt resulting from a monetary loan, is only be in respect of the amount of money as stipulated in the agreement. In the event that prior to the date of settlement, there is an appreciation or depreciation in the value of the currency, or a change in the valid currency, the amount lent shall be returned in the currency that is valid at the time of settlement, to be calculated at the current rate applicable at that particular moment. (Bw. 1250, 1389; Civ. 1895; cf. S. 37-585\* gold clauses)

**Article 1757**

The rule, stipulated in the previous article, is not be applicable if the parties have expressly agreed that the same amount and the same kind of coins as the kind lent shall be returned. In this case, the borrower is return the exact amount and type of coins. If the type of coins

terug gegeven. In dit geval, moet degene die ter leen ontvangen heeft het juiste getal stukken van denzelfden aard, en niet meer noch minder, terug geven.

Indien dezelfde soort van stukken niet meer in voldoende hoeveelheid bestaat, moet het ontbrekende worden vergoed met munt van hetzelfde metaal, zoo na mogelijk van hetzelfde gehalte, en te zamen inhoudende even veel metaal fijn, als de ontbrekende hoeveelheid, der verschuldigde stukken metaal fijn inhield (Bw. 1389; Civ. 1896).

#### Artikel 1758

Indien staven goud of zilver, of wel andere waren, zijn ter leen gegeven, moet de schuldenaar, hoezeer derzelver waarde ook moge vermeerderd of verminderd zijn, altijd eene gelijke hoeveelheid en hoedanigheid terug geven, en is tot niets meerder gehouden (Bw. 1754, 1763; Civ. 1897).

### TWEDE AFDEELING

#### Van de verpligtingen des uitleeners

#### Artikel 1759

De uitleener kan het ter leen geveene niet terug eischen, voor dat de tijd, bij de overeenkomst bepaald, verstreken is (Bw. 1269v., 1725, 1750v., 1763; Civ. 1899).

#### Artikel 1760

Geene tijdsbepaling gemaakt zijnde, kan de regter, wanneer de uitleener de teruggave vordert, naar gelang der omstandigheden, aan dengene die de zaak ter leen ontvangen heeft eenig uitstel toestaan (Bw. 1390; Civ. 1900).

#### Artikel 1761

Indien men is overeengekomen dat hij die eene zaak of geldsom ter leen heeft ontvangen dezelve zal terug geven, wanner hij daartoe in staat zal zijn, zal de regter, naar gelang der omstandigheden, den tijd der teruggave bepalen (Bw. 1256, 1268; Civ. 1901).

#### Artikel 1762

De bepaling van art. 1753 is op verbruikleen toepasselijk (Bw. 1365v., 1504; Civ. 1898).

### DERDE AFDEELING

#### Van de verpligtingen des leeners

#### Artikel 1763

Die iets ter leen ontvangt is verplicht hetzelfde, in gelijke hoeveelheid en hoedanigheid, en op den bepaalde tijd, terug te geven (Bw. 1269v., 1392, 1754, 1756, 1759; Civ. 1902; cf. S. 37-585\* goudclausules).

mengembalikan uang logam dan jenis dan dalam jumlah yang sama, tidak lebih dan tidak kurang. Jika uang logam sejenis sudah tidak cukup lagi dalam peredaran, maka kekurangannya harus diganti dengan uang dan logam yang sama dan sedapat mungkin mendekati kadar logam uang pinjaman itu, sehingga semuanya mengandung logam ash yang beratnya sama dengan yang terdapat dalam uang logam pinjaman semula.

#### Pasal 1758

Jika yang dipinjamkan itu berupa barang-barang emas atau perak, atau barang-barang lain, maka peminjam harus mengembalikan logam yang sama beratnya dan mutunya dengan yang ia terima dahulu itu, tanpa kewajiban memberikan lebih walaupun harga logam itu sudah naik atau turun.

### BAGIAN 2

#### Kewajiban-kewajiban Orang yang Meminjamkan

#### Pasal 1759

Pemberi pinjaman tidak dapat meminta kembali barang yang dipinjamkan sebelum lewat waktu yang telah ditentukan di dalam perjanjian.

#### Pasal 1760

Jika jangka waktu peminjaman tidak ditentukan maka bila pemberi pinjaman menuntut pengembalian barang pinjaman itu, Pengadilan boleh memberikan sekadar kelonggaran kepada peminjam sesudah mempertimbangkan keadaan.

#### Pasal 1761

Jika telah dijanjikan bahwa peminjam barang atau uang akan mengembalikannya bila ia mampu untuk itu, maka kalau pemberi pinjaman menuntut pengembalian barang pinjaman atau barang pinjaman itu, Pengadilan boleh menentukan waktu pengembalian sesudah mempertimbangkan keadaan.

#### Pasal 1762

Ketentuan Pasal 1753 berlaku juga dalam perjanjian pinjam pakai habis.

### BAGIAN 3

#### Kewajiban-kewajiban Penitipan

#### Pasal 1763

Barangsiapa meminjam suatu barang wajib mengembalikannya dalam jumlah dan keadaan yang sama dan pada waktu yang diperjanjikan.

no longer exist in sufficient quantity, the absence of such shall be compensated for with coins of the same metal, if possible of the same content, and which together contain the same amount of precious metal, as the coins lent. (Bw. 1389; Civ. 1896)

#### Article 1758

In the event that the loan comprises bars of gold and silver, or other items, the debtor is always return the same amount and quality, regardless of any appreciation or depreciation in the value, and is not to be bound further. (Bw. 1754, 1763; Civ. 1897)

### Section 2

#### Concerning the obligations of lenders

#### Article 1759

A lender is not reclaim that which has been lent prior to the lapse of the period of time stipulated in the agreement. (Bw. 1269v., 1725, 1750v., 1763; Civ. 1899)

#### Article 1760

In the event that no specific time period is stipulated, the judge may, if the lender demands the return of the items and depending upon circumstances, grant an extension of time to the individual who has received the items on loan. (Bw. 1390; Civ. 1900)

#### Article 1761

If the parties have agreed that the party who has received items or money on loan is return these when he is capable of doing so, the judge is then, depending upon circumstances, stipulate the date for the return. (Bw. 1256, 1268; Civ. 1901)

#### Article 1762

The stipulation in article 1753 is apply to loans for consumption. (Bw. 1365v., 1504; Civ. 1898)

### Section 3

#### Concerning the obligations of borrowers

#### Article 1763

An individual, who receives something on loan, must return such, in the same amount and condition and on the stipulated date. (Bw. 1269v., 1392, 1754, 1756, 1759; civ. 1902; cf. S.37-585\* gold clauses)

<p style="text-align: center;"><b>Artikel 1764</b></p> <p>Indien hij zich in de onmogelijkheid bevindt om hieraan te voldoen, is hij gehouden de waarde van het geleende te betalen, waarbij zal moeten in aanmerking genomen worden de tijd en de plaats, waarop het goed, ten gevolge der overeenkomst, had moeten worden terug gegeven.</p> <p>Indien deze tijd en plaats niet bepaald zijn, moet de voldoening geschieden overeenkomstig de waarde welke de geleende zaak, ten tijde waarop en ter plaatse alwaar de leening geschied is, gehad heeft (Bw. 1243., 1250, 1393; Civ. 1903).</p>	<p style="text-align: center;"><b>Pasal 1764</b></p> <p>Jika ia tidak mungkin memenuhi kewajiban itu maka ia wajib membayar harga barang yang dipinjamnya dengan memperhatikan waktu dan tempat pengembalian barang itu menurut perjanjian. Jika waktu dan tempat tidak diperjanjikan maka pengembalian harus dilakukan menurut nilai barang pinjaman tersebut pada waktu dan tempat peminjaman.</p>	<p style="text-align: center;"><b>Article 1764</b></p> <p>If he is unable to do so, then he must settle the value of that which is lent, having regard to the time and location at which the items should have been returned pursuant to the agreement. If neither the time nor the location is stipulated, then the settlement is take place at the value of the items lent at the time and at the location at which the loan was made. (Bw. 1243v., 1250, 1393; civ. 1903)</p>
<b>VIERDE AFDEELING</b>	<b>BAGIAN 4</b>	<b>Section 4</b>
<b>Van het ter leen geven op interessen</b>	<b>Peminjaman dengan Bunga</b>	<b>Concerning loans subject to interest</b>
<b>Artikel 1765</b>	<b>Pasal 1765</b>	<b>Article 1765</b>
<p>Het is geoorloofd, voor leening van geld of andere verbruikbare zaken, intereseen te bedingen (Bw. 505, 1250, 1754, 1768, 1975; Rv. 344; Civ. 1905).</p>	<p>Untuk peminjaman uang atau barang yang habis dalam pemakaian, diperbolehkan membuat syarat bahwa atas pinjaman itu akan dibayar bunga.</p>	<p>It shall be permitted to agree interest in respect of the loan of money or other consumable items. (Bw. 505, 1250, 1754, 1768, 1975; Rv.344; Civ. 1905)</p>
<b>Artikel 1766</b>	<b>Pasal 1766</b>	<b>Article 1766</b>
<p>Hij, die ter leen ontvangen, en interessen betaalde heeft die niet bedongen waren, kan dezelve niet terug eischen noch in mindering der hoofdsom doen verstreken, ten ware dezelve de wettelijke interessen te boven gingen; in welk geval het te veel betaalde kan worden terug geeischt of in mindering van de hoofdsom verstreken.</p> <p>De betaling van onbedongen interessen verplicht den schuldenaar niet dezelve in het vervolg te betalen; maar bedongene interessen zijn verschuldigd tot de teruggave of oonsignatie der hoofdsom toe, zelfs indien de eene of andere na den vervaltijd mogt hebben plaats gehad (Bw. 1359, 1397, 1404v., 1768; Civ. 1906).</p>	<p>Barangsiapa sudah menerima suatu pinjaman dan telah membayar bunga yang tidak diperjanjikan dahulu, tidak dapat meminta kembali bunga itu dan juga tidak dapat mengurangkannya dan pinjaman pokok, kecuali jika bunga yang telah dibayar itu melampaui jumlah bunga yang ditetapkan dalam undang-undang; dalam hal ini uang kelebihan itu dapat diminta kembali atau dikurangkan dan pinjaman pokok. Pembayaran bunga yang tidak diperjanjikan tidak mewajibkan debitur untuk membayar bunga terus, tetapi bunga yang diperjanjikan wajib dibayar sampai pada saat pengembalian atau penitipan (konsinyasi) uang pinjaman pokok semuanya walaupun pengembalian atau penitipan uang pinjaman itu dilakukan tatkala sudah lewat waktu pelunasan menurut perjanjian.</p>	<p>The party, who has received a loan, and has paid interest which was not agreed, cannot reclaim such, nor can he reduce the principal sum, unless this exceeds the legal interest in which case the overpayment may be reclaimed or the principal sum may be reduced. The payment of interest which is not agreed is not oblige the debtor to continue to pay it; however, agreed interest shall be due until the return or delivery of the principal amount, even if return or delivery could have taken place after the maturity date. (Bw. 1359, 1397, 1404v., 1768; Civ. 1906)</p>
<b>Artikel 1767</b>	<b>Pasal 1767</b>	<b>Article 1767</b>
<p>Interessen zijn of wettelijk, of bij overeenkomst bedongen. De wettelijke interessen zijn bij de wet bepaald. de bij overeenkomst bedongene interessen mogen de wettelijke te boven gaan, in alle de gevallen waarin de wet zulks niet verbiedt. (S. 1848-22 jo. 1849-63; K. 147).</p> <p>De hoegrootheid der bij overeenkomst bedongene interessen moet in geschrift worden bepaald (Bw. 391, 413, 797v., 1098, 1250, 1286, 1768, 1780, 1805, 1839, 1975; Civ. 1907; T. XIII-379).</p>	<p>Ada bunga menurut penetapan undang-undang, ada pula yang ditetapkan dalam perjanjian. Bunga menurut undang-undang ialah bunga yang ditentukan oleh undang-undang. Bunga yang ditetapkan dalam perjanjian boleh melampaui bunga menurut undang-undang dalam segala hal yang tidak dilarang undang-undang. Besarnya bunga yang ditetapkan dalam perjanjian harus dinyatakan secara tertulis.</p>	<p>Interest arises either by law, or by agreement. Legal interest shall be stipulated by law. The interest stipulated in an agreement may exceed the legal interest, in all circumstances that are not prohibited by law. (S.1848-22 see also 1849-63; K.147) The amount of interest payable negotiated in the agreement shall be stipulated in writing. (Bw. 391, 413, 797v., 1098, 1250, 1286, 1768, 1780, 1805, 1839, 1975; Civ. 1907; T.XIII-379)</p>
<b>Artikel 1768</b>	<b>Pasal 1768</b>	<b>Article 1768</b>
<p>Indien de uitleener interessen bedongen heeft, zonder dat het beloop daarvan bepaald zij, is degene die ter leen ontvangen heeft gehouden het beloop der wettelijke interessen te voldoen (Bw. 1767).</p>	<p>Jika pemberi pinjaman memperjanjikan bunga tanpa menentukan besarnya, maka penerima pinjaman wajib membayar bunga menurut undang-undang.</p>	<p>If the lender has agreed to interest, without determining the amount, the individual who has received the loan, is obligated to pay the interest in accordance with the legal interest. (Bw. 1767)</p>
<b>Artikel 1769</b>	<b>Pasal 1769</b>	<b>Article 1769</b>

Het bewijs van de betaling der hoofdsom, zonder voorbehoud van interessen gegeven zijnde, doet de voldoening der interessen vooronderstellen, en de schuldenaar wordt daarvan bevrijd (Bw. 1394, 1397, 1438, 1916, 1921; Civ. 1908).

#### VEERTIENDE TITEL

##### Van gevestigde of altijddurende renten

###### Artikel 1770

Het vestigen eener altijddurende rente is eene overeenkomst, waarbij de uitleener interessen bedingt, tegen betaling eener hoofdsom welke hij aanneemt niet terug te zullen vorderen (Bw. 511-2o, 1252, 1394, 1975; Civ. 1909).

###### Artikel 1771

Deze rente is uit haren aard aflosbaar.

Partijen kunnen alleenlijk overeenkomen dat de aflossing niet geschieden zal dan na verloop van eenen zekeren tijd, welke niet langer dan voor tien jaren mag gesteld worden, of zonder dat zij den schuldeischer vooraf verwijtigd hebben op eenen zekeren, door hen bevorens vastgestelden termijn, welke echter den tijd van een jaar niet zal mogen te boven gaan (Bw. 751v., 1269v., 1520; Onteig. 404; Civ. 1911).

###### Artikel 1772

De schuldenaar eener altijddurende rente kan tot de aflossing genoodzaakt worden:

1o. indien hij niets betaald heeft op de gedurende twee achtereenvolgende jaren verschuldigde renten (Bw. 1782);

2o. indien hij verzuimt aan den geldschieter de bij de overeenkomst belofde zekerheid te bezorgen (Bw. 1781);

3o. indien hij in staat van faillissement of van kennelijk onvermogen is verklaard (Bw. 1271, 1782, 1843-2o; F. 127; Civ. 1912v).

###### Artikel 1773

In de twee eerste gevallen, bij het vorige artikel vermeld, kan de schuldenaar zich van de verplichting tot aflossing ontheffen, indien hij binnen de twintig dagen, te rekenen van de geregtelijke aanmaning, alle de verschenen termijnen betaalt of de beloofde zekerheid stelt (Bw. 1238).

#### VIJFTIENDE TITEL

##### Van kans-overeenkomsten

###### EERSTE AFDEELING

###### Algemeene bepaling

###### Artikel 1774

(Gew. S. 33-47 jo. 38-2) Eene kans-overeenkomst is eene handeling, waarvan de

Bukti yang menyatakan pembayaran uang pinjaman pokok tanpa menyebutkan sesuatu tentang pembayaran bunga, memberi dugaan bahwa bunganya telah dilunasi dan peminjam dibebaskan dan kewajiban untuk membayarnya.

#### BAB XIV

##### BUNGA TETAP ATAU BUNGA ABADI

###### Pasal 1770

Perjanjian bunga abadi ialah suatu persetujuan bahwa pihak yang memberikan pinjaman uang akan menerima pembayaran bunga atas sejumlah uang pokok yang tidak akan dimintanya kembali.

###### Pasal 1771

Bunga ini pada hakikatnya dapat diangsur.

Hanya kedua belah pihak dapat mengadakan persetujuan bahwa pengangsuran itu boleh dilakukan sebelum lewat waktu tertentu, yang tidak boleh ditetapkan lebih lama dan sepuluh tahun, atau tidak boleh dilakukan sebelum diberitahukan kepada kreditur dengan suatu tenggang waktu yang sebelumnya telah ditetapkan oleh mereka, tetapi tidak boleh lebih lama dan satu tahun.

###### Pasal 1772

Seseorang yang berutang bunga abadi dapat dipaksa mengembalikan uang pokok:

1. jika ia tidak membayar apa pun dan bunga yang harus dibayarnya selama dua tahun berturut-turut;

2. jika ia Ialai memberikan jaminan yang dijanjikan kepada kreditur;

3. jika ia dinyatakan pailit atau dalam keadaan benar-benar tidak mampu untuk membayar.

###### Pasal 1773

Dalam kedua hal pertama yang disebut dalam pasal yang lalu, debitur dapat membebaskan diri dan kewajiban mengembalikan uang pokok, jika dalam waktu dua puluh hari terhitung mulai ia diperingatkan dengan perantaraan Hakim, ia membayar angsuran-angsuran yang sudah harus dibayarnya atau memberikan jaminan yang dijanjikan.

#### BAB XV

##### PERSETUJUAN UNTUNG-UNTUNGAN

###### Bagian 1

###### Ketentuan Umum

###### Pasal 1774

Suatu persetujuan untung-untungan ialah suatu perbuatan yang hasilnya, yaitu

Evidence of payment of the principal sum without any indication of interest payments, shall be presumed to include interest payments, and the debtor shall be discharged therefrom. (Bw. 1394, 1397, 1438, 1916, 1921; Civ. 1908)

#### Chapter XIV

##### Fixed or perpetual interest

###### Article 1770

The establishment of perpetual interest is an agreement in which the lender agrees to pay interest, upon payment a principal sum which he agrees not to reclaim. (Bw.511-2, 1252, 1394, 1975; Civ.1909)

###### Article 1771

This interest is by its nature redeemable. The parties may only agree that the redemption is not take place until after a specific time period, which if interest is agreed, shall be not more than ten years, or in the absence of notification of the creditor in advance, upon a specific, previously stipulated time period which is not exceed a period of one year. (Bw. 751v., 1269v., 1520; Onteig.40; civ.1911)

###### Article 1772

The person liable to pay perpetual interest may be forced to redeem in the following circumstances: 1. if he has not paid any interest owed for two consecutive years; (Bw. 1782) 2. if he fails to deliver the security stipulated in the agreement to the lender; (Bw. 1781) 3. if he has been declared bankrupt or insolvent. (Bw. 1271, 1782, 1843-2; F.127; Civ. 1912v.)

###### Article 1773

In the first two instances, mentioned in the previous article, the debtor shall be released from the obligation of redemption, if, within twenty days effective as of the court's reminder, he pays all the previous installments due or delivers the promised security. (Bw.1238)

#### Chapter XV

##### Concerning aleatory agreements

###### Section 1

###### General provisions

###### Article 1774

(Amended by S.33-47 see also 38-2) An aleatory agreement concerns an act, of which

uitkomsten, met betrekking tot voordeel en nadeel, het zij voor alle de partijen, het zij voor eenige derzelve, van eene onzekere gebeurtenis afhangen.

Van dien aard zijn:

de overeenkomst van verzekering (K. 246v., 287v., 592v., 686v);

lijfrenten (Bw. 1775v);

spel en weddenschap (Bw. 1788v).

De eerste overeenkomst wordt bij het wetboek van koophandel geregeld (Bw. 1253v.; Civ. 1964).

mengenai untung ruginya, baik bagi semua pihak maupun bagi sementara pihak, tergantung pada suatu kejadian yang belum pasti.

Demikian adalah:

persetujuan pertanggungan;

bunga cagak hidup;

perjudian dan pertaruhan.

Persetujuan yang pertama diatur dalam Kitab Undang-undang Hukum Dagang.

the outcome, with regard to profits and losses, whether in respect of all parties or of an individual, depends on an uncertain event. The following are of such nature: insurance agreements; (K.246v., 287v., 592v., 686v.) annuities; (Bw. 1775v.) games and gambling (Bw.1788v.) The first-mentioned agreement shall be regulated in the Commercial Code. (Bw. 1253v.; Civ.1964)

## TWEEDE AFDEELING

### Van de overeenkomst van lijfrente en derzelve gevolgen

#### Artikel 1775

Lijfrente kan bij eenen bezwarenden titel, of bij acte van schenking, worden gevestigd.

Zij kan ook worden verkregen bij uiterste wilsbeschikking (Bw. 511-2o, 764, 918, 922, 960-2o, 1252, 1780, 1975; Civ. 1968v).

#### Artikel 1776

Lijfrente kan worden gevestigd, het zij op het lijf des geldschieters, of van hem wien men daarvan het genot geeft, het zij op dat van eenen derde, ofschoon deze daarvan geen genot hebbe (Bw. 1777v.; Civ. 1971).

#### Artikel 1777

Dezelve kan gevestigd worden op het lijf van een of meer personen (Bw. 1776; Civ. 1972).

#### Artikel 1778

Zij kan gevestigd worden ten behoeve van eenen derde, hoewel het geld door een ander persoon geschoten zij.

In dat geval, is zij echter niet onderworpen aan de formaliteiten welke tot schenkingen vereischt worden (Bw. 1317, 1682; Civ. 1973).

#### Artikel 1779

Alle lijfrente, gevestigd op het lijf van iemand die overleden was op den dag waarop de overeenkomst is aangegaan, is krachteloos (Bw. 1335, 1774; Civ. 1974).

#### Artikel 1780

Lijfrente kan tot zoodanig beloop van renten gesteld worden, als partijen goedvinden te bepalen (Bw. 1767; Civ. 1976).

#### Artikel 1781

Degene te wiens behoeve eene lijfrente bij

## BAGIAN 2

### Persetujuan Bunga Cagak Hidup dan Akibat-akibatnya

#### Pasal 1775

Bunga cagak hidup dapat diadakan dengan suatu persetujuan atas beban atau dengan suatu akta hibah.

Bunga cagak hidup dapat diadakan dengan suatu wasiat.

#### Pasal 1776

Bunga cagak hidup dapat diadakan atas diri orang yang memberikan pinjaman atau atas diri orang yang diberi manfaat dan bunga tersebut atau pula atas diri seorang pihak ketiga, meskipun orang ini tidak mendapat manfaat daripadanya.

#### Pasal 1777

Bunga cagak hidup dapat diadakan atas diri satu orang atau lebih.

#### Pasal 1778

Bunga cagak hidup dapat diadakan untuk seorang pihak ketiga, meskipun uangnya diberikan oleh orang lain.

Akan tetapi dalam hal tersebut bunga cagak hidup tidak tunduk pada tata cara penghibahan.

#### Pasal 1779

Bunga cagak hidup yang diadakan atas diri seseorang yang meninggal pada hari persetujuan tidak mempunyai kekuatan hukum.

#### Pasal 1780

Bunga cagak hidup dapat diadakan dengan perjanjian sampai sedemikian tinggi menurut kehendak kedua belah pihak.

#### Pasal 1781

Orang yang atas dirinya diadakan bunga

## Section 2

### Concerning the agreement regarding annuities and the consequences thereof

#### Article 1775

Annuities may be established by secured agreement or by deed of gift. They may also take effect pursuant to a last will. (Bw. 511-2, 764, 918, 922, 960-2, 1252, 1780, 1975; Civ. 1968v.)

#### Article 1776

Annuities may be established in respect of the lender, or of whomever is granted the enjoyment thereof, or with regard to a third party, notwithstanding that he is not benefit therefrom. (Bw.1777v.; Civ.1971)

#### Article 1777

The same can be established in respect of one or more persons. (Bw. 1776; Civ.1972)

#### Article 1778

Annuities may be established for the benefit of a third party, notwithstanding that the money has been provided by another individual. In this regard, such payments is not be subject to the formalities which are required for gifts. (Bw. 1317, 1682; Civ.1973)

#### Article 1779

All annuities established for an individual who dies on the day on which the agreement is entered into, shall be invalid. (Bw.1335, 1774; civ. 1974)

#### Article 1780

Income from annuities may be stipulated to be whatever amount is agreed by the parties. (Bw. 1317, 1682; Civ. 1973)

#### Article 1781

The individual on whose behalf an annuity has

bezwaarden titel is gevestigd, kan de vernietiging van de overeenkomst vorderen, indien de schuldenaar hem de bedongene zekerheid voor derzelve nakoming niet bezorgt.

In geval van vernietiging, is de schuldenaar gehouden de achterstallige bedongene renten te betalen, tot den dag toe waarop de hoofdsom zal zin afgelost (Bw. 1266v., 1772-2o, 1773; Civ. 1977).

#### Artikel 1782

Wanbetaling der verschenen lijfrente geeft den rentheffer geen regt om aflossing van de hoofdsom, of teruggave van het door hem daarvoor afgestane goed, te vorderen; hij heeft alleen het regt om zijnen schuldenaar voor de verschuldigd renten aan te spreken en uit te winnen, en om zekerheid te vragen voor de te vervallen renten (Bw. 1266v., 1394, 1722-1o; Civ. 1978).

#### Artikel 1783

Ingetrokken: S. 1906-348.

#### Artikel 1784

De schuldenaar kan zich niet van de betaling der lijfrente ontheffen door de teruggave der hoofdsom aan te bieden, en door af te zien van de terugvordering der betaalde renten; hij is gehouden met de betaling der lijfrente voort te gaan, gedurende het geheele leven van den persoon of der personen op wier lijf de rente gevestigd is, hoe bezwaard ook de betaling dier rente voor hem worden moge (Bw. 1771; Civ. 1979).

#### Artikel 1785

De eigenaar eener lijfrente heeft slechts een verkregen regt op de lijfrente, naar evenredigheid van het getal der dagen welke degene geleefd heeft, op wiens lijf de rente is gevestigd.

Indien echter de overeenkomst medebrengt dat de rente vooruit moet worden betaald is het regt op den termijn, die betaald had behooren te zijn, verkregen van den dag waarop de betaling had moeten geschieden (Bw. 502, 763v.; Civ. 1980).

#### Artikel 1786

Men kan niet bedingen dat eene lijfrente aan geene inbeslagneming zal onderworpen zijn, ten ware dezelve om niet gevestigd zij (Bw. 1131v., 1429-3o; Rv. 749; Civ. 1981).

#### Artikel 1787

De rentheffer kan de verschenen rente niet vorderen, dan door te doen blijken van het leven van hem op wien de lijfrente gevestigd is (Bw. 1975; Civ. 1983).

### DERDE AFDEELING

cagak hidup dengan beban, dapat menuntut pembatalan persetujuan itu jika debitur tidak memberikan jaminan yang telah dijanjikan.

Jika persetujuan dibatalkan maka debitur wajib membayar tunggakan bunga yang telah diperjanjikan, sampai pada hari dikembalikannya yang pokok.

#### Pasal 1782

Penunggakan pembayaran bunga cagak hidup tidak memberikan hak kepada penerima bunga untuk meminta kembali uang pokok atau barang yang boleh diberikannya untuk dapat menerima bunga itu; ia hanya berhak menuntut debitur membayar bunga yang wajib dibayarnya, menyita kekayaannya untuk melunasi utangnya dan meminta jaminan untuk bunga yang sudah dapat ditagih.

#### Pasal 1783

Dihapus dengan S. 1906 - 348.

#### Pasal 1784

Debitur tidak dapat membebaskan diri dari pembayaran bunga cagak hidup dengan menawarkan pengembalian uang pokok dan dengan berjanji tidak akan menuntut pengembalian bunga yang telah dibayarnya Ia wajib terus-menerus membayar cagak hidup selama hidup orang atau orang-orang yang atas diri mereka telah dijanjikan bunga cagak hidup itu, betapapun beratnya pembayaran bunga itu bagi dirinya.

#### Pasal 1785

Pemilik bunga cagak hidup hanya berhak atas bunga itu menurut jumlah hari seumur hidup orang yang atas dirinya telah diadakan bunga cagak hidup itu.

Akan tetapi jika menurut persetujuan harus dibayar terlebih dahulu bunganya, maka hak atas angsuran yang sedianya sudah harus terbayar, baru diperoleh mulai hari pembayaran itu seharusnya dilakukan.

#### Pasal 1786

Mengadakan penjanjian bahwa suatu bunga cagak hidup takkan tunduk pada suatu penyitaan, tidak diperbolehkan kecuali bila bunga cagak hidup itu diadakan dengan cuma-cuma.

#### Pasal 1787

Penerima bunga tidak dapat menagih bunga yang sudah harus dibayar selain dengan menyatakan bahwa orang yang atas dirinya telah diperjanjikan bunga cagak hidup itu masih hidup.

### BAGIAN 3

been established pursuant to a secured agreement, may demand the nullification of the said agreement, if the debtor has not delivered the agreed security. In the event of nullification, the debtor shall be obliged to pay the agreed outstanding interest, until the principal sum has been paid. (Bw. 1266v., 1772-2, 1773; Civ.1977)

#### Article 1782

Default on annuities which have arisen, is not entitle the recipient of interest to demand payment of the principal sum, or the return of the assets delivered by him, on which interest is payable; he is only be entitled to charge the debtor for the outstanding interest, to demand indemnification, and to request security for the outstanding interest. (Bw.1266v., 1394, 1722-1; Civ.1978)

#### Article 1783

Revoked: S.1906-348.

#### Article 1784

The debtor cannot be released from the obligation to make payment of the annuity by offering to return the principal sum, and by agreeing not to reclaim the interest paid; he is obliged to continue the payment of the annuity, for the duration of the life of the individual or individuals for whom the interest is established, regardless of how onerous it will be upon him. (Bw. 1771; Civ. 1979)

#### Article 1785

The holder of an annuity shall be entitled only to payment of the annuity for the number of days that the party for whom the annuity was established, has lived. If the agreement indicates that the annuity shall be paid in advance, the right to the installment which should have been paid, shall be granted with effect from the day on which the payment should have occurred. (Bw.502, 763v.; Civ.1980)

#### Article 1786

An individual cannot stipulate that an annuity is not be subject to seizure, unless it has been established gratuitously. (Bw.1131v., 1429-3; Rv.749; Civ.1981)

#### Article 1787

The recipient of the interest is not reclaim the interest outstanding, unless he can indicate that the individual for whom the annuity was established is still alive. (Bw.1975; Civ.1983)

### Section 3



<b>Van spel en weddingschap</b>	<b>Perjudian dan Pertaruhan</b>	<b>Concerning games and gambling</b>
<b>Artikel 1788</b>	<b>Pasal 1788</b>	<b>Article 1788</b>
De wet staat geene regtsvordering toe, ter zake van eene schuld uit spel of uit weddingschap voortgesproten. (S. 303, 542v.; Civ. 1965).	Undang-undang tidak memberikan hak untuk menuntut secara hukum dalam hal suatu utang yang terjadi karena perjudian atau pertaruhan.	The law is not admit any legal claim with respect to a debt resulting from games or gambling. (Sw.303, 542v.; Civ. 1965)
<b>Artikel 1789</b>	<b>Pasal 1789</b>	<b>Article 1789</b>
Onder de hierboven staande bepaling zijn echter niet begrepen die spelen welke geschikt zijn tot lichaams oefening, als het schermen, wedloopen en dergelijke.	Akan tetapi dalam ketentuan tersebut di atas itu tidak termasuk permainan-permainan yang dapat dipergunakan untuk olah raga, seperti, anggar, lari cepat, dan sebagainya.	The aforementioned stipulation, is not include games which involve physical exercise, such as fencing, running etc. Nevertheless the judge can deny the claim or reduce it if the amount claimed appears excessive to him. (Civ.1966)
Niettemin kan de regter den eisch ontzeggen of verminderen, wanneer hem te som overmatig toeschijnt (Civ. 1966).	Meskipun demikian, Hakim dapat menolak atau mengurangi tuntutan bila menurut pendapatnya uang taruhan lebih dari yang sepatasnya.	
<b>Artikel 1790</b>	<b>Pasal 1790</b>	<b>Article 1790</b>
Men mag de bepalingen der twee voorgaande artikelen door geene schuldvernieuwing ontwijken (Bw. 1413v).	Ketentuan-ketentuan dalam dua pasal yang lalu tidak boleh digunakan untuk menghindari utang dengan cara pembaruan utang.	An individual may not deviate from the stipulations in the two previous articles by a renewed debt. (Bw.1413v)
<b>Artikel 1791</b>	<b>Pasal 1791</b>	<b>Article 1791</b>
In geen geval kan hij, die het verlorene vrijwillig betaald heeft, hetzelve terug eischen, ten ware, van den kant van dengene die gewonnen heeft, bedrog, list of oplichting hebbe plaats gehad (Bw. 1328, 1359; Sw. 378; Civ. 1967).	Seorang yang secara sukarela membayar kekalahannnya dengan uang, sekali-kali tak boleh menuntut kembali uangnya kecuali bila pihak yang menang itu telah melakukan kecurangan atau penipuan.	Under no circumstances, can the individual, who has voluntarily paid for the loss, reclaim it, unless, the winner has committed fraud, deceit or embezzlement. (Bw. 1328, 1359, Sw.378; Civ. 1967)
<b>ZESTIENDE TITEL</b>	<b>BAB XVI</b>	<b>Chapter XVI</b>
<b>Van lastgeving</b>	<b>PEMBERIAN KUASA</b>	<b>Concerning the issuance of mandates</b>
<b>EERSTE AFDEELING</b>	<b>BAGIAN 1</b>	<b>Section 1</b>
<b>Van den aard van lastgeving</b>	<b>Sifat Pemberian Kuasa</b>	<b>Concerning the nature of the mandate</b>
<b>Artikel 1792</b>	<b>Pasal 1792</b>	<b>Article 1792</b>
Lastgeving is eene overeenkomst, waarbij iemand aan eenen anderen de magt geeft, en deze aanneemt, om eene zaak voor denlastgever, in dezelfs naam, te verrigten (Bw. 78v., 1354v., 1549, 1945; K. 79v.; Civ. 1984).	Pemberian kuasa ialah suatu persetujuan yang berisikan pemberian kekuasaan kepada orang lain yang menerimanya untuk melaksanakan sesuatu atas nama orang yang memberikan kuasa.	A mandate is an agreement, by which an individual assigns authority to another, who accepts it, to perform an act on behalf of such mandator. (Bw.78v., 1354v.,1549, 1945; K.79v.; Civ.1984)
<b>Artikel 1793</b>	<b>Pasal 1793</b>	<b>Article 1793</b>
Last kan worden gegeven en aangenomen bij openbare acte, bij onderhandsch geschrift, zelfs bij eenen brief, en ook bij monde.	Kuasa dapat diberikan dan diterima dengan suatu akta umum, dengan suatu surat di bawah tangan bahkan dengan sepucuk surat ataupun dengan lisan. Penerimaan suatu kuasa dapat pula terjadi secara diam-diam dan disimpulkan dari pelaksanaan kuasa itu oleh yang diberi kuasa.	Authority may be granted and accepted pursuant to a public deed, or privately, in a letter, and may also be granted verbally. The acceptance of authority may also be implied, and shall be deduced from the implementation of the authority by the individual authorized. (Bw.79, 109, 1171, 1683, 1796, 1874, 1895v., 1945; BS.12,41; F.116; Rv.38, 150, 256,439,860; Civ.1985)
De aanneming van eenen last kan ook stilzwijgende geschieden, en afgeleid worden uit de volvoering van den last door den lasthebber (Bw. 79, 109, 1171, 1683, 1796, 1874, 1895v., 1945; BS. 12, 41; F. 116; Rv. 38, 150, 256, 439, 860; Civ. 1985).		
<b>Artikel 1794</b>	<b>Pasal 1794</b>	<b>Article 1794</b>
Lastgeving gescheidt om niet, ten ware het tegendeel bedongen zij (Bw. 1021, 1358, 1549, 1801, 1808; Civ. 1986).	Pemberian kuasa terjadi dengan cuma-cuma, kecuali jika diperjanjikan sebaliknya. Jika dalam hal yang terakhir upahnya tidak ditentukan dengan tegas, maka penerima kuasa tidak boleh meminta upah yang lebih daripada yang ditentukan dalam Pasal 411	A mandate is take place gratuitously, unless otherwise agreed. (Bw.1021, 1358, 1549, 1801, 1808;Civ.1986) In the latter mentioned case, if the fees are not expressly stipulated, the mandatary is not demand more than that which is stipulated in article 411 in respect of
In het laatste geval zal de lasthebber, wanneer het loon niet uitdrukkelijk is bepaald, niet		

meer in rekening mogen brengen dan bij art. 411 voor voogden is vastgesteld (Ov. 80; T. XIII-404).

#### Artikel 1795

Lastgeving is of bijzonder, en slechts tot eene of meerdere bepaalde zaken, of algemeen, en tot alle de zaken van den lastgever betrekkelijk (Bw. 79, 334, 1683, 1925, 1934, 1945; BS. 12, 41; K. 331, 360, 362; F. 116; Rv. 38, 150, 272, 439, 860; Civ. 1987).

#### Artikel 1796

Lastgeving, in algemeene bewoordingen vervat, strekt zich alleen uit tot daden van beheer.

Om goederen te vervreemden, of met hypotheek te bezwaren, om eene dading aan te gaan, of om eenige andere daad van eigendom te verrigten, wordt eene uitdrukkelijke lastgeving vereischt (Bw. 115, 1171, 1385, 1405-10, 1683, 1934; K. 362, 365; Rv. 256; Civ. 1988).

#### Artikel 1797

De lasthebber mag niets doen hetwelk zijnen last te buiten gaat; de magt om eene zaak bij wege van dading af te doen bevat geenszins de bevoegdheid om dezelve aan de beslissing van scheidsmannen te onderwerpen (Bw. 1316, 1806, 1851v.; Rv. 615v.; Civ. 1989).

#### Artikel 1798

Vrouwen en minderjarigen kunnen tot zaakgelastigden gekozen worden, maar de lastgever heeft geene andere regtsvordering tegen minderjarigen, dan overeenkomstig de algemeene bepalingen, die tot de verbindtenissen der minderjarigen betrekkelijk zijn, en tegen getrouwde vrouwen, die zonder magtiging harer mans den last hebben op zich genomen, dan volgens de regelen, bij den vijfden en zevenden titel van het eerste boek van dit Wetboek voorgeschreven (Bw. 108v., 114v., 330, 333, 385v., 1006, 1330v., 1446, 1813; K. 20; Rv. 617; Civ. 1990).

#### Artikel 1799

De lastgever kan dengene, met wien de zaakgelastigde in die hoedanigheid gehandeld heeft, onmiddellijk in regten betrekken en de voldoening der overeenkomst vorderen (Bw. 1792, 1803; K. 78).

### TWEEDE AFDEELING

#### Van de verpligtingen van den lasthebber

#### Artikel 1800

De lasthebber is gehouden last, zoo lang hij daarvan niet onthven is, te volvoeren, en is verantwoordelijk voor de konsten, schaden en interessen, die door het niet ten uitvoer brengen van dien last zouden kunnen ontstaan.

untuk wali.

#### Pasal 1795

Pemberian kuasa dapat dilakukan secara khusus, yaitu hanya mengenai satu kepentingan tertentu atau lebih, atau secara umum, yaitu meliputi segala kepentingan pemberi kuasa.

#### Pasal 1796

Pemberian kuasa yang dirumuskan secara umum hanya meliputi tindakan-tindakan yang menyangkut pengurusan. Untuk memindahtangankan barang atau meletakkan hipotek di atasnya, untuk membuat suatu perdamaian, ataupun melakukan tindakan lain yang hanya dapat dilakukan oleh seorang pemilik, diperlukan suatu pemberian kuasa dengan kata-kata yang tegas.

#### Pasal 1797

Penerima kuasa tidak boleh melakukan apa pun yang melampaui kuasanya, kekuasaan yang diberikan untuk menyelesaikan suatu perkara secara damai, tidak mengandung hak untuk menggantungkan penyelesaian perkara pada keputusan wasit.

#### Pasal 1798

Orang-orang perempuan dan anak yang belum dewasa dapat ditunjuk kuasa tetapi pemberi kuasa tidaklah berwenang untuk mengajukan suatu tuntutan hukum terhadap anak yang belum dewasa, selain menurut ketentuan-ketentuan umum mengenai perikatan-perikatan yang dibuat oleh anak yang belum dewasa, dan terhadap orang-orang perempuan bersuami yang menerima kuasa tanpa bantuan suami pun ia tak berwenang untuk mengadakan tuntutan hukum selain menurut ketentuan-ketentuan Bab V dan VII Buku Kesatu dari Kitab Undang-undang Hukum Perdata ini.

#### Pasal 1799

Pemberi kuasa dapat menggugat secara langsung orang yang dengannya penerima kuasa telah melakukan perbuatan hukum dalam kedudukannya dan pula dapat mengajukan tuntutan kepadanya untuk memenuhi persetujuan yang telah dibuat.

### BAGIAN 2

#### Kewajiban Penerima Kuasa

#### Pasal 1800

Penerima kuasa, selama kuasanya belum dicabut, wajib melaksanakan kuasanya dan bertanggung jawab atas segala biaya, kerugian dan bunga yang timbul karena tidak dilaksanakannya kuasa itu.

Begitu pula ia wajib menyelesaikan urusan

guardians. (Ov.80; T.XIII-404)

#### Article 1795

A mandate can be either specific, being related to one or more matters, or general, being related to all matters of the mandator. (Bw.79,334,1683,1925,1934,1945;BS.12,41;K.331,360,362;F.116;Rv. 38,150,272,439,860;Civ.1987)

#### Article 1796

A mandate, granted in general wording, is only extend to acts of management. A specific mandate shall be required in order to transfer assets, or encumber them, to reach a compromise, or to perform any other act of ownership. (Bw.115, 1171, 1385, 1405-1, 1683, 1934; K.362, 365; Rv.256; Civ.1988)

#### Article 1797

The mandatary is not do anything which is outside the scope of his authority; the authority to perform the matter by compromise is not include the authority to submit the matter to the decision of arbitrators. (Bw.1316, 1806, 1851v.; Rv.615v.; Civ.1989)

#### Article 1798

Women and minors may be appointed as representatives, but the mandator is not file any legal claims against minors, other than in accordance with the general provisions which apply to contracts with minors, and against married women who have accepted the authority without authorization from their husbands, in accordance with the rules, as stipulated in the fifth and seventh titles of the First Book of this Civil Code. (Bw.108v., 114v.,330,333,385v.,1006,1330v.,1446,1813; \*494 K.20;Rv.617;Civ.1990)

#### Article 1799

The mandator may file a claim directly against the party with whom the representative had dealings on behalf of the mandator, and may demand the immediate fulfillment of the agreement. (Bw.1792, 1803; K.78)

### Section 2

#### Concerning the obligations of the mandatary

#### Article 1800

The mandatary must execute the authority, for as long as he has not been discharged from it, and shall be responsible for the costs, damages and interest incurred by not executing such authority. He must also finalize any matter, which he commenced at the time the mandator passed away, if loss could occur as a result of

Insgelijks is hij gehouden de zaak, waarmede hij ten tijde van het overlijden van den lastgever eenen aanvang heeft gemaakt, ten einde te brengen, indien er, door het niet onmiddellijk afdoen van de zaak, eenig nadeel zoude kunnen ontstaan (Bw. 1243, 1245, 1338, 1354v., 1470, 1813, 1817, 1819; Civ. 1991; Bb. 2778).

#### Artikel 1801

De lasthebber is niet alleen aansprakelijk wegens kwaad opzet, maar ook wegens verzuimen welke hij bij het volvoeren van zijnen last mogt hebben gepleegd.

Niettemin wordt verantwoordelijkheid wegens verzuimen minder streng toegepast ten aanzien van dengene die eenen last om niet op zich neemt, dan van hem die daarvoor eenige belooning ontvangt (Bw. 1235, 1328, 1356, 1707v., 1794; Civ. 1992).

#### Artikel 1802

De lasthebber is verplicht rekenschap te geven van hetgeen hij verricht heeft, en aan den lastgever verantwoording te doen van al hetgeen hij uit kracht van zijne volmagt ontvangen heeft, al ware het ook dat het ontvangene niet aan den lastgever mogt zijn verschuldigd geweest (Bw. 1805, 1807; Rv. 764v.; Civ. 1993).

#### Artikel 1803

De lasthebber is verantwoordelijk voor dengene dien hij tot de uitvoering van dien last in zijne plaats gesteld heeft:

1o. indien hij geene magt heeft bekomen om een' ander in zijne plaats te stellen;

2o. indien hem die magt verleend is zonder aandoening van eenen bepaalden persoon, en degene dien hij daator gekozen heeft blijkbaar onbekwaam of onvermogen is.

De lastgever wordt steeds voorondersteld aan den lasthebber het vermogen te hebben gegeven om een' ander in zijne plaats te stellen tot het beheer van goederen welke buiten het grondgebied van Ned.-Indie, of op een ander eiland dan dat waar de lastbehher is gevestigd, gelegen zijn.

In allen gevalle, kan de lastgever den persoon, welken de lasthebber in zijne plaats heeft gesteld, onmiddellijk aanspreken (Bw. 802, 1367, 1710, 1799; K. 89; Civ. 1994).

#### Artikel 1804

Indien, bij dezelfde acte, verscheidene gevolmagtigden of zaakgelastigen zijn aangesteld, heeft te hunnen aanzien geene hoofdelijke verbindtenis plaats, dan voor zoo verre zulks uitdrukkelijk bepaald is (Bw. 1016, 1280, 1282, 1637, 1759, 1793, 1811; Civ. 1995).

#### Artikel 1805

De lasthebber is de interessen der

yang telah mulai dikerjakannya pada waktu pemberi kuasa meninggal dan dapat menimbulkan kerugian jika tidak segera diselesaikannya.

#### Pasal 1801

Penerima kuasa tidak hanya bertanggung jawab atas perbuatan-perbuatan yang dilakukan dengan sengaja melainkan juga atas kelalaian-kelalaian yang dilakukan dalam menjalankan kuasanya. Akan tetapi tanggung jawab atas kelalaian-kelalaian orang yang dengan cuma-cuma menerima kuasa, tidaklah seberat tanggung jawab yang diminta dari orang yang menerima kuasa dengan mendapatkan upah.

#### Pasal 1802

Penerima kuasa wajib memberi laporan kepada kuasa tentang apa yang telah dilakukan serta memberikan perhitungan tentang segala sesuatu yang diterimanya berdasarkan kuasanya, sekalipun apa yang diterima itu tidak harus dibayar kepada pemberi kuasa.

#### Pasal 1803

Penerima kuasa bertanggung jawab atas orang lain yang ditunjuknya sebagai penggantinya dalam melaksanakan kuasanya:

1. bila tidak diberikan kuasa untuk menunjuk orang lain sebagai penggantinya.

2. bila kuasa itu diberikan tanpa menyebutkan orang tertentu sedangkan orang yang dipilihnya ternyata orang yang tidak cakap atau tidak mampu. Pemberi kuasa senantiasa dianggap telah memberi kuasa kepada penerima kuasanya untuk menunjuk seorang lain sebagai penggantinya untuk mengurus barang-barang yang berada di luar wilayah Indonesia atau di luar pulau tempat tinggal pemberi kuasa. Pemberi kuasa dalam segala hal, dapat secara langsung mengajukan tuntutan kepada orang yang telah ditunjuk oleh penerima kuasa sebagai penggantinya.

#### Pasal 1804

Bila dalam satu akta diangkat beberapa penerima kuasa untuk suatu urusan, maka terhadap mereka tidak terjadi suatu perikatan tanggung-menanggung kecuali jika hal itu ditentukan dengan tegas dalam akta.

#### Pasal 1805

Penerima kuasa harus membayar bunga atau

not finalizing the matter immediately. (Bw.1243, 1245, 1338,1354v., 1470, 1813, 1817, 1819, Civ.1991; Bb.2778)

#### Article 1801

The mandatary shall be liable for malice, as well as for any negligent acts committed in the course of implementing his authority.

Notwithstanding this, liability for negligence shall be less stringently enforced with regard to a party who has accepted authority gratuitously, than with regard to a party who has accepted compensation therefor. (Bw. 1235, 1328, 1356, 1707v., 1794; Civ. 1992)

#### Article 1802

The mandatary is required to account for his actions, and to be accountable to the mandator for anything that he has received pursuant to his mandate, notwithstanding that that which has been received might not have been owing to the mandator. (Bw. 1805, 1807; Rv.764v. Civ.1993)

#### Article 1803

The mandatary shall be responsible for an individual who he has designated to implement the authority in his place; 1. if he has not been authorized to designate another individual in his place; 2. if he has been granted such authority without indicating a specific individual and the individual designated by him appears to be incompetent or incapable. The mandator is at all times be presumed to have granted the mandatary the ability to designate somebody else in his place for the management of property located outside the territory of the Netherlands Indies or on an island other than where the mandatary is established. In any event, in this regard, the mandator may file any charges directly against the party who has been designated by the mandatary to act in his place. (Bw. 802, 1367, 1710, 1799; K.89; Civ.1994)

#### Article 1804

If, in the same deed, several representatives or mandataries have been appointed, they is not be severally liable, unless it has been expressly stipulated. (Bw. 1016, 1280, 1282, 1637, 1759, 1793, 1811; Civ. 1995)

#### Article 1805

The mandatary is settle the interest payments

hoofdsommen, welke hij tot zijn eigen gebruik besteed heeft, verschuldigd, te rekenen van het tijdstip waarop hij daarvan gebruik heeft gemaakt; en van de sommen die hij bij slot van rekening moet uitkeeren, van den dag af waarop hij in verzuim gesteld is (Bw. 391, 1238, 1243, 1250, 1626, 1718, 1767, 1801, 1810; Civ. 1996).

#### Artikel 1806

De lasthebber, die aan dengene met wien hij in die hoedanigheid handelt behoorlijk kennis gegeven heeft van zijne volmagt, is niet aansprakelijk ten aanzien van hetgeen boven zijnen last geschied is, ten ware hij zich daartoe persoonlijk had verbonden (Bw. 1796; Civ. 1997).

### DERDE AFDEELING

#### Van de verplichtingen van den lastgever

#### Artikel 1807

De lastgever is verplicht na te komen de verbindtenissen, door den lasthebber, overeenkomstig de magt welke hij hem heeft verleend, aangegaan.

Hij is niet gehouden tot hetgeen bovendien mogt geschied zijn, dan voor zoo verre hij zulks uitdrukkelijk of stilzwijgend bekrachtigd heeft (Bw. 1338, 1357, 1792, 1892; K. 656; Civ. 1998).

#### Artikel 1808

De lastgever is verplicht aan den lasthebber terug te geven de voorschotten en onkosten, welke deze tot uitvoering van den last gedaan heeft, en hem zijn loon te betalen, indien zulks bedongen is (Bb. 3064, 3171).

Indien aan den lasthebber geen verzuim te wijten is, kan de lastgever zich aan deze teruggave en betaling niet onttrekken, al mogt de zaak ook mislukt zijn (Bw. 1357, 1794; Civ. 1999).

#### Artikel 1809

Ook moet de lastgever den lasthebber schadeloos stellen wegens de verliezen welke deze, ter gelegenheid der uitvoering van zijnen last, mog geleden hebben, mits hem te dien opzichte geene onvoorzigtigheid te wijten zij (Bw. 1728; Civ. 2000).

#### Artikel 1810

De lastgever is aan den lasthebber interessen voor gedane voorschotten verschuldigd, te rekenen van den dag waarop de voorschotten gedaan zijn (Bw. 1250, 1805; Civ. 2001).

#### Artikel 1811

Indien een lasthebber door verscheidene personen is aangesteld, tot het waarnemen eener zaak die aan hen allen gemeen is, is elk hunner jegens hem, voor het geheel, aansprakelijk voor alle de gevolgen van de

uang pokok yang dipakainya untuk keperluannya sendiri terhitung dari saat ia mulai memakai uang itu, begitu pula bunga atas uang yang harus diserahkan pada penutupan perhitungan terhitung dari saat ia dinyatakan lalai melakukan kuasa.

#### Pasal 1806

Penerima kuasa yang telah memberitahukan secara sah hal kuasanya kepada orang yang dengannya ia mengadakan suatu persetujuan dalam kedudukan sebagai penerima kuasa, tidak bertanggung jawab atas apa yang terjadi di luar batas kuasa itu, kecuali jika ia secara pribadi mengikatkan diri untuk itu.

### BAGIAN 3

#### Kewajiban-kewajiban Pemberi Kuasa

#### Pasal 1807

Pemberi kuasa wajib memenuhi perikatan-perikatan yang dibuat oleh penerima kuasa menurut kekuasaan yang telah ia berikan kepadanya.

Ia tidak terikat pada apa yang telah dilakukan di luar kekuasaan itu kecuali jika ia telah menyetujui hal itu secara tegas atau diam-diam.

#### Pasal 1808

Pemberi kuasa wajib mengembalikan persekot dan biaya yang telah dikeluarkan oleh penerima kuasa untuk melaksanakan kuasanya, begitu pula membayar upahnya bila tentang hal ini telah diadakan perjanjian. Jika penerima kuasa tidak melakukan suatu kelalaian, maka pemberi kuasa tidak dapat menghindarkan diri dari kewajiban mengembalikan persekot dan biaya serta membayar upah tersebut di atas, sekalipun penerima kuasa tidak berhasil dalam urusannya itu.

#### Pasal 1809

Begitu pula pemberi kuasa harus memberikan ganti rugi kepada penerima kuasa atas kerugian-kerugian yang dideritanya sewaktu menjalankan kuasanya asal dalam hal itu penerima kuasa tidak bertindak kurang hati-hati.

#### Pasal 1810

Pemberi kuasa harus membayar bunga atas persekot yang telah dikeluarkan oleh penerima kuasa, terhitung mulai hari dikeluarkannya persekot itu.

#### Pasal 1811

Jika seorang penerima kuasa diangkat oleh berbagai orang untuk menyelenggarakan suatu urusan yang harus mereka selesaikan secara bersama, maka masing-masing dari mereka bertanggung jawab untuk seluruhnya

on the principal sums which he has expended for personal use, effective from the time that he has spent it, and the interest payments on the sums which he is required to return upon the closing of the account, shall be made effective as of the day on which he fails to exercise his authority. (Bw.391, 1238, 1243, 1250, 1626, 1718, 1767, 1801, 1810; Civ. 1996)

#### Article 1806

The mandatary, who has properly notified the individual with whom he has been involved in such capacity, of his mandate, is not be liable with respect to anything that occurs outside the scope of his authority, unless he had committed himself thereto personally.

### Section 3

#### Concerning the obligations of the mandator

#### Article 1807

A mandator is required to fulfill the contracts entered into by the mandatary, pursuant to the authority granted to him. He is not be bound by any other acts, except to the extent that he has expressly or implicitly validated such. (Bw.1338, 1357, 1792, 1892; K.656; Civ.1998)

#### Article 1808

The mandator must refund the mandatary the advances made and costs incurred in the implementation of the mandate, and must pay his fee, if such has been agreed. (Bb.3064, 3171) If the mandatary is not guilty of negligence, the mandator cannot withdraw from the obligation to return and pay the amounts mentioned above, notwithstanding failure of the matter. (Bw. 1357, 1794; Civ. 1999)

#### Article 1809

The mandator is also indemnify the mandatary against the losses suffered in implementing the mandate, provided that the mandatary cannot be accused of any carelessness. (Bw. 1728; Civ. 2000)

#### Article 1810

The mandator is owe the mandatary interest in respect of advances owed, effective as of the day on which the advance payments were made. (Bw.1250,1805; Civ.2001)

#### Article 1811

In the event that a mandatary has been appointed by several individuals, to undertake a matter which is applicable to all of them, each individual shall be liable to the mandator for the entire matter concerning all

lastgeving (Bw. 1280, 1282, 1804, 1808v.; K. 18; Civ. 2002).

#### Artikel 1812

De lasthebber heeft het regt om hetgeen hij van den lastgever in handen heft zoo lang terug te houden, tot dat hem alles betaald is, hetwelk hij ten gevolge der lastgeving te vorderen heeft (Bw. 575v., 715, 725, 1139-5o, 1147, 1159, 1729; K. 79, 82, 84v.; F. 59).

### VIERDE AFDEELING

#### Over de verschillende wijzen waarop lastgeving eindigt

##### Artikel 1813

Lastgeving eindigt: (Bw. 470).

door herroeping der volmagt van den lasthebber (Bw. 1338v., 1814);

door de opzegging van den last door den lasthebber (Bw. 1636, 1800, 1817);

door den dood, de curatele, den staat van faillissement of van kennelijk onvermogen, het zij van den lastgever, het zij van den lasthebber (Bw. 452, 1355, 1818v.; F. 1v., 22);

door het huwelijk der vrouw die den last gegeven of ontvangen heeft (Bw. 79, 105v., 463, 470, 1798; Civ. 2003).

##### Artikel 1814

De lastgever kan den last herroepen wanneer hem zulks goeddunkt, en, indien daartoe gronden bestaan, den lasthebber noodzaken hem de volmagt, welke hij in handen heeft, terug te geven (Bw. 1187, 1636; Civ. 2004).

##### Artikel 1815

De herroeping, alleen aan den lasthebber kenbaar gmaakt zijnde, kan aan derden, die, daarvan onkundig, met hem gehandeld hebben, niet worden tegengeworpen; behoudens het verhaal van den lastgever op den lasthebber (Bw. 1340; Civ. 2005).

##### Artikel 1816

De aanstelling van eenen nieuwen lasthebber, tot het verrigten van dezelfde zaak, brengt de herroeping van den eersten mede, te rekenen van den dag waarop die aanstelling aan den laatstgemelde is kenbaar gemaakt (Rv. 110; Civ. 2006).

##### Artikel 1817

De lasthebber kan zich van den last ontslaan door opzegging aan den lastgever.

Indien evenwel deze opzegging door hare ontijdigheid, of uit eenigen anderen hoofde, door de schuld van den lasthebber aan den lastgever tot nadeel verstrekt, moet deze

terhadap penerima kuasa mengenai segala akibat dari pemberian kuasa itu.

#### Pasal 1812

Penerima kuasa berhak untuk menahan kepunyaan pemberi kuasa yang berada di tangannya hingga kepadanya dibayar lunas segala sesuatu yang dapat dituntutnya akibat pemberian kuasa.

### BAGIAN 4

#### Bermacam-macam Cara Berakhirnya Pemberian Kuasa

##### Pasal 1813

Pemberian kuasa berakhir:

dengan penarikan kembali kuasa penerima kuasa;

dengan pemberitahuan penghentian kuasanya oleh penerima kuasa;

dengan meninggalnya, pengampuan atau pailitnya, baik pemberi kuasa maupun penerima kuasa dengan kawinnya perempuan yang memberikan atau menerima kuasa.

##### Pasal 1814

Pemberi kuasa dapat menarik kembali kuasanya bila hal itu dikehendakinya dan dapat memaksa pemegang kuasa untuk mengembalikan kuasa itu bila ada alasan untuk itu.

##### Pasal 1815

Penarikan kuasa yang hanya diberitahukan kepada penerima kuasa tidak dapat diajukan kepada pihak ketiga yang telah mengadakan persetujuan dengan pihak penerima kuasa karena tidak mengetahui penarikan kuasa itu. Hal ini tidak mengurangi tuntutan hukum dan pemberi kuasa terhadap penerima kuasa.

##### Pasal 1816

Pengangkatan seorang penerima kuasa baru untuk menjalankan suatu urusan yang sama, menyebabkan ditariknya kembali kuasa penerima kuasa yang pertama, terhitung mulai hari diberitahukannya pengangkatan itu kepada orang yang disebut belakangan.

##### Pasal 1817

Pemegang kuasa dapat membebaskan diri dari kuasanya dengan memberitahukan penghentian kepada pemberi kuasa.

Akan tetapi bila pemberitahuan penghentian ini, baik karena ia tidak menginginkan waktu maupun karena sesuatu hal lain akibat

consequences of the mandate. (Bw.1280, 1282, 1804, 1808v.; K.18; Civ.2002)

#### Article 1812

The mandatary shall be entitled to retain that which he possesses which belongs to the mandator for such period of time until everything has been repaid, which he, by mandate is required to claim. (Bw.575v., 715, 725, 1139-5, 1147, 1159, 1729; K.79, 82, 84v.; F.59)

### Section 4

#### Concerning the various manners in which mandates are terminated

##### Article 1813

A mandate is terminate as follows: (Bw.470) due to revocation of the mandate granted to the mandatary; (Bw.1338v., 1814) due to termination of the mandate by the mandatary; (Bw.1636, 1800, 1817) due to the death, the guardianship, the bankruptcy or apparent insolvency, either of the mandator or the mandatary; (Bw.452, 1355, 1818v.; F.1v., 22) due to the marriage of the woman who has granted or accepted the mandate. (Bw.79, 105v., 463, 470, 1798; Civ. 2003)

##### Article 1814

The mandator may revoke the authority if he deems fit, and if there are grounds therefor, he may require the mandatary to return the mandate. (Bw.1187, 1636; Civ.2004)

##### Article 1815

The revocation which has been notified to the mandatary only, cannot be opposed by third parties, who have dealt with him unaware of this fact; without prejudice to the mandator claiming recourse from the mandatary. (Bw.1340; Civ. 2005)

##### Article 1816

The appointment of a new mandatary for the performance of the same function, is cause the revocation of the appointment of the first mandatary, effective as of the date of notification of the appointment to the latter mentioned. (Rv.110; Civ.2006)

##### Article 1817

The mandatary is release himself from the mandate by giving notice to the mandator. If, however, this notification due to its untimeliness, or for other reasons, is cause the mandator to suffer loss due to the fault of the mandatary, then the mandatary is compensate the mandator, unless the mandatary is unable

deswege door den lasthebber schadeloos worden gesteld; ten ware de laatstgemelde zich in de onmogelijkheid bevond om den last verder te volbrengen, zonder daardoor zelf eene aanmerkelijke schade te lijden (Bw. 1243v., 1354v., 1800; Civ. 2007).

#### Artikel 1818

Indien de lasthebber onbewust is van den dood des lastgevers, of van het bestaan van eenige andere oorzaak die den last doet eindigen, is hetgeen hij in die onwetendheid verrigt heeft van waarde.

In dat geval, moeten de verbindtenissen, door den lasthebber aangegaan, nagekomen worden ten aanzien van derden die in de goede trouw zijn (Bw. 1338, 1800, 1819; Civ. 2008).

#### Artikel 1819

In geval de lasthebber overlijdt, moeten deszelfs erfenamen daarvan aan den lastgever kennis geven, indien hun de lastgeving bekend is, en inmiddels zorg dragen voor hetgeen de omstandigheden in het belang van den lastgever mogten vereischen; op straffe van vergoeding van kosten, schaden en interessen, indien daartoe gronden zijn (Bw. 1243v., 1355, 1818; Civ. 2010).

### ZEVENTIENDE TITEL

#### Van borgtocht

#### EERSTE AFDEELING

#### Van den aard van borgtocht

#### Artikel 1820

Borgtocht is eene overeenkomst, waarbij een derde zich, ten behoeve van den schuldeischer, verbindt om aan de verbindtenis van den schuldenaar te voldoen, indien deze niet zelf daaraan voldoet (Bw. 1831; K. 65, 129v., 202v.; Rv. 55-5o; Civ. 2011).

#### Artikel 1821

Geen borgtocht kan bestaan, of er moet eene wettige hoofdverbindtenis zijn.

Men kan zich niettemin borg stellen voor eene verbindtenis, al mogt die ook kunnen vernietigd worden door eene exceptie, welke alleen den verbondene in persoon betreft, bij voorbeeld in geval van minderjarigheid (Bw. 1331, 1832-3o, 1847; Civ. 2012).

#### Artikel 1822

Een borg kan zich tot niets meerder, noch onder meer bezwarende voorwaarden, verbinden, dan waartoe de hoofdschuldenaar verbonden is.

Borgtocht kan ook worden aangegaan voor slechts een gedeelte der schuld, of onder minder bezwarende voorwaarden. Indien de borgtocht voor meerder dan de schuld, of

kesalahan pemegang kuasa sendiri, membawa kerugian bagi pemberi kuasa, maka pemberi kuasa ini harus diberikan ganti rugi oleh pemegang kuasa itu kecuali bila pemegang kuasa itu tak mampu untuk meneruskan kuasanya tanpa mendatangkan kerugian yang berarti bagi dirinya sendiri.

#### Pasal 1818

Jika pemegang kuasa tidak tahu tentang meninggalnya pemberi kuasa atau tentang suatu sebab lain yang menyebabkan berakhirnya kuasa itu, maka perbuatan yang dilakukan dalam keadaan tidak tahu itu adalah sah.

Dalam hal demikian, segala perikatan yang dilakukan oleh penerima kuasa dengan pihak ketiga yang beritikad baik, harus dipenuhi terhadapnya.

#### Pasal 1819

Bila pemegang kuasa meninggal dunia, maka para ahli warisnya harus memberitahukan hal itu kepada pemberi kuasa jika mereka tahu pemberian kuasa itu, dan sementara itu mengambil tindakan-tindakan yang perlu menurut keadaan bagi kepentingan pemberi kuasa, dengan ancaman mengganti biaya, kerugian dan bunga, jika ada alasan untuk itu.

### BAB XVII

#### PENANGGUNG UTANG

#### BAGIAN 1

#### Sifat Penanggungan

#### Pasal 1820

Penanggungan ialah suatu persetujuan di mana pihak ketiga demi kepentingan kreditur, mengikatkan diri untuk memenuhi perikatan debitur, bila debitur itu tidak memenuhi perikatannya.

#### Pasal 1821

Tiada penanggungan bila tiada perikatan pokok yang sah menurut undang-undang. Akan tetapi orang dapat mengadakan penanggungan dalam suatu perikatan, walaupun perikatan itu dapat dibatalkan dengan sanggahan mengenai diri pribadi debitur misalnya dalam hal belum cukup umur.

#### Pasal 1822

Seorang penanggung tidak dapat mengikatkan diri dalam perjanjian atau dengan syarat-syarat yang lebih berat dari perikatan yang dibuat oleh debitur.

Penanggungan dapat diadakan hanya untuk sebagian utang atau dengan mengurangi syarat-syarat yang semestinya. Bila penanggungan diadakan atas jumlah yang

to continue the authority, without causing significant damage to himself. (Bw.1243v., 1354v., 1800; civ.2007)

#### Article 1818

If the mandatary is unaware of the death of the mandator, or of the existence of any other reason which would cause the mandate to terminate, any acts which he has performed in ignorance of such shall be valid. In this regard, contracts entered into by the mandatary shall be valid in respect of third parties who have acted in good faith. (Bw/ 1338, 1800, 1819; civ. 2008)

#### Article 1819

In the event that the mandatary passes away, \*499 his heirs is notify the mandator of this fact, if they are aware of the mandate, and they shall be responsible for that which would have been required in the circumstances in the interest of the mandator; non-compliance is render them liable for costs, damages and interest, if there are grounds therefor. (Bw. 1243v., 1355, 1818; Civ. 2010)

### Chapter XVII

#### Concerning guarantees

#### Section 1

#### Concerning the nature of a guarantee

#### Article 1820

The provision of a guarantee is an agreement in which a third party agrees, for the benefit of the creditor, to fulfill the obligations of the debtor, if he himself fails to fulfill these. (Bw. 1831; K.65, 129v., 202v.,Rv.55-5; Civ.2011)

#### Article 1821

No guarantee can be provided unless there exists a valid principal contract. However, one can become a guarantor for a contract, notwithstanding that it may be nullified by a demurrer, which relates only to the debtor personally, for instance, in the case of being a minor. (Bw. 1331, 1832-3, 1847; Civ. 2012)

#### Article 1822

A guarantor cannot bind himself to more, nor is he be subject to more demanding requirements, than those to which the principal debtor has bound himself. A guarantee may also be provided for part of a debt, or be subject to less severe conditions. If the guarantee has been provided in respect of more than the debt or subject to more stringent conditions, then it is not be entirely invalid, but

onder meer bezwarende voorwaarden, is aangegaan, is hij niet geheel van onwaarde, maar bepaalt zich slechts tot datgene hetwelk in de hoofdverbindtenis is begrepen (Bw. 1253v., 1268v., 1824; Civ. 2013).

#### Artikel 1823

Men kan zich borg stellen zonder daartoe aangezocht te zijn door dengene voor wien men zich verbindt, en zelfs buiten zijn weten.

Men kan zich ook borg stellen, niet alleen voor den hoofdschuldenaar, maar ook voor deszelfs reeds gestelden borg (Bw. 1316v., 1354, 1382, 1839; Rv. 55-50; Civ. 2014).

#### Artikel 1824

Borgtocht wordt niet voorondersteld, maar moet uitdrukkelijk worden aangegaan; men kan dien niet verder uitstrekken dan de bepalingen, onder welke dezelve is aangegaan (Bw. 1574, 1822; K. 129v., 202v.; Civ. 2015).

#### Artikel 1825

Onbepaalde borgtocht voor eene hoofdverbindtenis strekt zich uit tot alle de gevolgen der schuld, zelfs tot de kosten der tegen den hoofdschuldenaar gedane regtsvordering, en tot alle zoodanige welke gemaakt zijn na dat de borg deswege is aangemaand (Bw. 1243, 1250; Rv. 58; Civ. 2016).

#### Artikel 1826

De verbindtenissen der borgen gaan over op hunne erfgenamen (Bw. 833, 955, 1318, 1743; Civ. 2017).

#### Artikel 1827

De schuldenaar, die verplicht is borg te stellen, moet daartoe zoodanigen persoon aanbieden die de bekwaamheid heeft om zich te verbinden, die genoegzaam gegoed is om aan de verbindtenis te kunnen voldoen, en binnen Indonesie woonachtig is (Bw. 1329v., 1829; Rv. 614; Civ. 2018).

#### Artikel 1828

Vervallen: S. 38-276.

#### Artikel 1829

Wanneer de borg, die door den schuldeischer vrijwillig, of op regterlijke uitspraak, is aangenomen, naderhand onvermogen is geworden, moet er een nieuwe borg gesteld worden.

Deze regel lijdt alleenlijk uitzondering, in geval de borg gesteld is ten gevolge eener overeenkomst, waarbij de schuldeischer eenen bepaalden persoon tot borg gevorderd heeft (Bw. 1827; Civ. 2020).

#### Artikel 1830

Hij, die door de wet, of ten gevolge van een

melebihi utang atau dengan syarat-syarat yang lebih berat maka perikatan itu tidak sama sekali batal, melainkan sah, tetapi hanya untuk apa yang telah ditentukan dalam perikatan pokok.

#### Pasal 1823

Orang dapat mengangkat diri sebagai penanggung tanpa diminta oleh orang yang mengikatkan diri untuk suatu utang, bahkan juga dapat tanpa tahu orang itu.

Orang dapat pula menjadi penanggung, bukan hanya untuk debitur utama melainkan juga untuk seorang penanggung debitur utama itu.

#### Pasal 1824

Penanggung tidak hanya dapat diduga-duga, melainkan harus dinyatakan secara tegas, penanggungan itu tidak dapat diperluas hingga melebihi ketentuan-ketentuan yang menjadi syarat-syarat sewaktu mengadakannya.

#### Pasal 1825

Penanggungan yang tak terbatas untuk suatu perikatan pokok, meliputi segala akibat utangnya, bahkan juga biaya-biaya gugatan yang diajukan terhadap debitur utama dan segala biaya yang dikeluarkan setelah penanggung utang diperingatkan tentang itu.

#### Pasal 1826

Perikatan-perikatan penanggung beralih kepada para ahli warisnya.

#### Pasal 1827

Debitur yang diwajibkan menyediakan seorang penanggung, harus mengajukan seseorang yang cakap untuk mengikatkan diri dalam perjanjian, maupun untuk memenuhi perjanjiannya dan bertempat tinggal di Indonesia.

#### Pasal 1828

Dihapus dengan S. 1938- 276.

#### Pasal 1829

Bila penanggung yang telah diterima kreditur secara sukarela atau berdasarkan keputusan Hakim kemudian ternyata menjadi tidak mampu, maka haruslah diangkat penanggung baru. Ketentuan ini dapat dikecualikan bila penanggung itu diadakan menurut persetujuan, dengan mana kreditur meminta diadakan penanggung.

#### Pasal 1830

Barangsiapa diwajibkan oleh undang-undang

shall be restricted to that which is covered in the principal contract. (Bw.1253v., 1268v., 1824; Civ. 2013)

#### Article 1823

An individual can act as a guarantor without being requested to do so by the party who has bound him self, and even without his knowledge. One can also act as a guarantor, not only for the principal debtor, but also for another existing guarantor. (Bw.1316v., 1354, 1382, 1839; Rv. 5-5; Civ. 2014)

#### Article 1824

A guarantee is not be implied but shall be expressly indicated; it is not extend beyond the terms to which it is subject. (Bw. 1574, 1822; K.129v., 202v.; Civ. 2015)

#### Article 1825

An unlimited guarantee in respect of a principal contract is apply to all consequences of the debt, including the costs incurred in filing a claim against the principal debtor, and is also apply to the expenses incurred after the guarantor has been reminded thereof. (Bw.1243, 1250; Rv.58; Civ. 2016)

#### Article 1826

The contracts concluded by guarantors shall be succeeded to by their heirs. (Bw.833, 955, 1318, 1743; Civ. 2017)

#### Article 1827

A debtor who is required to provide a guarantor, is present individuals who are competent to \*502 bind themselves, who are capable of fulfilling the contract and who reside within Indonesia. (Bw.1329v., 1829; Rv.614; Civ.2018)

#### Article 1828

Revoked: S.38-276.

#### Article 1829

In the event that the guarantor, who has been voluntarily or pursuant to a court judgment accepted by the creditor, subsequently becomes insolvent, a new guarantor shall be appointed. There is only one exception to this rule, in the event that the guarantor is appointed pursuant to an agreement in which the creditor has demanded a specific individual as a guarantor. (Bw.1827; Civ.2020)

#### Article 1830

An individual, who by law, or pursuant to a

regterlijk gewijsde, verpligt is eenen borg te stellen, en dien niet mogt kunnen vinden, kan volstaan met, in deszelfs plaats, een pand of hypotheek te geven (Bw. 335, 472, 784, 789, 819, 978, 1034, 1150v., 1827, 1832-5o; Rv. 54v., 128, 311, 722, 728; Civ. 2041).

## TWEDE AFDEELING

### Van de gevolgen van borgtocht tusschen den schuldeischer en den borg

#### Artikel 1831

De borg is jegens den schuldeischer niet tot betaling gehouden, dan bij gebreke van den schuldenaar, wiens goederen vooraf moeten uitgewonnen worden (Bw. 1283, 1820, 1833; Civ. 2021).

#### Artikel 1832

De borg kan niet vorderen dat des schuldenaars goederen vooraf uitgewonnen worden:

1o. wanneer hij van het voorregt van uitwinning heeft afstand gedaan;

2o. wanneer hij zich hoofdelijk met den hoofdschuldenaar verbonden heeft; in welk geval de gevolgen van deszelfs verbindtenis geregeld worden naar de beginselen, welke ten opzichte van hoofdelijke schulden zijn vastgesteld (Bw. 1278v., 1283);

3o. indien de schuldenaar eene exceptie kan in het midden brengen, welke hem alleen en persoonlijk betreft (Bw. 1821, 1847);

4o. indien de schuldenaar zich in staat van faillissement of van kennelijk onvermogen bevindt (F. 1);

5o. in geval van geregtelijken borgtocht (Rv. 54v., 311, 722, 728; Civ. 2021, 2042).

#### Artikel 1833

De schuldeischer is niet verpligt den hoofdschuldenaar eerst uit te winnen, dan wanneer de borg, op de eerste geregtelijke tegen hem gerigte aanspraak, zulks vordert (Bw. 1831; Civ. 2022).

#### Artikel 1834

De borg, die de uitwinning van den hoofdschuldenaar vordert, moet aan den schuldeischer de goederen van denzelfden aanwijzen, en de noodige penningen voorschieten om de uitwinning te bewerkstelligen.

Hij kan geene aanwijzing doen van goederen, waarover geschil in regten bestaat, noch van de zoodanige welke voor de schuld zijn gehypothekeerd, en waarvan de schuldenaar niet meer in het bezit is, noch eindelijk van goederen buiten Indonesië gelegen (Bw. 1827;

atau keputusan Hakim yang telah memperoleh kekuatan hukum yang pasti untuk memberikan seorang penanggung, boleh memberikan jaminan gadai atau hipotek bila ia tidak berhasil mendapatkan penanggung itu.

## BAGIAN 2

### Akibat-akibat Penanggungan Antara Kreditur Dan Penanggung

#### Pasal 1831

Penanggung tidak wajib membayar kepada kreditur kecuali debitur lalai membayar utangnya, dalam hal itu pun barang kepunyaan debitur harus disita dan dijual terlebih dahulu untuk melunasi utangnya.

#### Pasal 1832

Penanggung tidak dapat menuntut supaya barang milik debitur lebih dulu disita dan dijual untuk melunasi utangnya:

1. bila ia telah melepaskan hak istimewa untuk menuntut barang-barang debitur lebih dahulu disita dan dijual;

2. bila ia telah mengikatkan dirinya bersama-sama dengan debitur terutama secara tanggung menanggung, dalam hal itu, akibat-akibat perikatannya diatur menurut asas-asas yang ditetapkan untuk utang-utang tanggung-menanggung;

3. jika debitur dapat mengajukan suatu tangkisan yang hanya mengenai dirinya sendiri secara pribadi;

4. jika debitur berada keadaan pailit;

5. dalam hal penanggungan yang diperintahkan oleh Hakim.

#### Pasal 1833

Kreditur tidak wajib menyita dan menjual lebih dahulu barang kepunyaan debitur, kecuali bila pada waktu pertama kalinya dituntut di muka Hakim, penanggung mengajukan permohonan untuk itu.

#### Pasal 1834

Penanggung yang menuntut agar barang kepunyaan debitur disita dan dijual lebih dahulu wajib menunjukkan barang kepunyaan debitur itu kepada kreditur dan membayar lebih dahulu biaya-biaya untuk penyitaan dan penjualan tersebut.

Penanggung tidak boleh menunjuk barang yang sedang sengketa di hadapan Pengadilan, atau barang yang sudah dijadikan tanggungan hipotek untuk utang yang bersangkutan dan sudah tidak lagi berada di tangan debitur itu, ataupun barang yang

court judgment is required to appoint a guarantor, but is unable to find one, shall be entitled in place of such to provide a pledge or mortgage. (Bw.335, 472, 784, 789, 819, 978, 1034, 1150v., 1827, 1832-5; Rv.54v., 128, 311, 722, 728; Civ. 2041)

## Section 2

### Concerning the consequences of the guarantee between the creditor and the guarantor

#### Article 1831

The guarantor is not be obliged to pay the creditor unless the debtor fails to settle his debt; and, in this regard, the debtor shall be dispossessed of his assets in advance in order to settle the debt . (Bw.1283, 1820, 1833; Civ.2021)

#### Article 1832

The guarantor cannot demand that the debtor shall be dispossessed of his assets in advance in the following circumstances: 1. if he has relinquished his privileged right of dispossession; 2. if he, has severally bound himself to the principal debtor; in which case the consequences of the same contract shall be regulated in accordance with the basic principles which have been established with respect to several liability debts; (Bw.1278v.,1283) 3. if the debtor can submit a demurrer which is only relevant to him personally; (Bw. 1821, 1847) 4. if the debtor becomes bankrupt or insolvent; (F.1) 5. in the case of a guarantee ordered by the court. (Rv.54v., 311, 722, 728; Civ.2021, 2042)

#### Article 1833

A creditor is not be required to firstly dispossess the principal debtor of the assets, until the guarantor so demands, pursuant to the first legal charge filed against him. (Bw.1831; Civ.2022)

#### Article 1834

The guarantor, who demands that the assets of the principal debtor be seized, is inform the creditor of the debtor's assets, and is advance the required sum to implement the dispossession. He cannot inform him of the assets, regarding which there is a dispute in court, or of those which have been encumbered as security for the debt, and which are no longer in the debtor's ownership, nor of property which is located outside Indonesia. (Bw. 1827; Civ.2023)



Civ. 2023).

berada di luar wilayah Indonesia.

**Artikel 1835**

Wanneer de borg, overeenkomstig het voorgaande art., eene aanwijzing van goederen gedaan en de noodige penningen tot de uitwinning geschoten heeft, is de schuldeischer, ten beloope der aangewezen goederen, met opzig tot de borg, verantwoordelijk voor het onvermogen van den hoofdschuldenaar, hetwelk bij gebreke van vervolgingen daarna ontstaan is (Civ. 2024).

**Pasal 1835**

Bila penanggung sesuai dengan pasal yang lalu telah menunjuk barang-barang debitur dan telah membayar biaya yang diperlukan untuk penyitaan dan penjualan, maka kreditur bertanggung jawab terhadap penanggung atas ketidakmampuan debitur yang terjadi kemudian dengan tiadanya tuntutan-tuntutan, sampai sejumlah harga barang-barang yang ditunjuk itu.

**Article 1835**

If the guarantor, in accordance with the previous article, has informed of the assets and has advanced the sum necessary for such dispossession, the creditor shall be, in the amount of the assets informed, with respect to the guarantor, responsible for the insolvency of the principal debtor, which arises thereafter due to the absence of claims. (Civ. 2024)

**Artikel 1836**

Wanneer verscheiden personen zich tot borgen hebben gesteld voor denzelfden schuldenaar en voor dezelfde schuld, is ieder van hen voor de geheele schuld verbonden (Bw. 1280v., 1283; Civ. 2025).

**Pasal 1836**

Jika beberapa orang telah mengikatkan diri sebagai penanggung untuk seorang debitur yang sama dan untuk utang yang sama, maka masing-masing penanggung terikat untuk seluruh utang itu.

**Article 1836**

If several individuals have been appointed as guarantors for the same debtor and in respect of the same debt, each one of them shall be bound in respect of the entire debt. (Bw. 1280v., 1283; Civ.2025)

**Artikel 1837**

Niettemin kan elk hunner, zoo hij geen afstand heeft gedaan van het voorregt van schuldsplitsing, op de eerste geregelijke aanspraak, vorderen dat de schuldeischer zijne schuldvordering alvorens verdeele, en dezelve vermindere tot het aandeel van elken deugdelijk verbonden borg.

**Pasal 1837**

Akan tetapi masing-masing dari mereka, bila tidak melepaskan hak istimewa untuk meminta pemisahan utangnya, pada waktu pertama kali digugat di muka Hakim, dapat menuntut supaya kreditur lebih dulu membagi piutangnya, dan mengurangnya sebatas bagian masing-masing penanggung utang yang terikat secara sah.

**Article 1837**

Notwithstanding this, each one of them, is, to the extent that they have not relinquished their privileged right to division of debts, demand at the first legal suit that the creditor is divide the loan, and is deduct the share of each validly bound guarantor. In the event that at the time that one of the guarantors has pronounced the division of the debt, one or more co-guarantors are insolvent, then that guarantor, in proportion to his share, shall be obliged to settle on behalf of the insolvent guarantors; he is however, not be liable if such insolvency occurs after the division of the debt. (Bw. 1283, 1832v.; Civ. 2026)

Indien, ten tijde dat eene der borgen de schuldsplitsing heeft doen uitspreken, een of meerder medeborgen onvermogen zijn, is die borg, nar evenredigheid van zijn aandeel, gehouden voor de onvermogenen te voldoen; maar hij is niet aansprakelijk indien derzelver onvermogen na de schuldsplitsing is opgekomen (Bw. 1283, 1832v.; Civ. 2026).

Jika pada waktu salah satu penanggung menuntut pemisahan utangnya, seorang atau beberapa teman penanggung tak mampu, maka penanggung tersebut wajib membayar utang mereka yang tak mampu itu menurut imbangan bagiannya; tetapi ia tidak wajib bertanggung jawab jika ketidakmampuan mereka terjadi setelah pemisahan utangnya.

**Artikel 1838**

Indien de schuldeischer zelf, en vrijwillig, zijne regtsvordering verdeeld heeft, kan hij tegen die schuldsplitsing niet weder opkomen, al waren zelfs eenige der borgen onvermogen, voor den tijd dat hij de schuld verdeeld heeft (Bw. 1289v.; Civ. 2027).

**Pasal 1838**

Jika kreditur sendiri secara sukarela telah membagi-bagi tuntutannya, maka ia tidak boleh menarik kembali pemisahan utang itu, biarpun beberapa di antara para penanggung berada dalam keadaan tidak mampu sebelum ia membagi-bagi utang itu.

**Article 1838**

If the creditor himself, voluntarily, has divided his legal claim, then he cannot oppose the division of the debt, notwithstanding that some of the guarantors became insolvent prior to the division of the debt. (Bw. 1289v.; Civ. 2027)

**DERDE AFDEELING****BAGIAN 3****Section 3****Van de gevolgen van borgtocht tusschen den schuldenaar en den borg, en tusschen de borgen onderling****Akibat-akibat Penanggungan Antara Debitur dan Penanggung dan antara Para Penanggung Sendiri****Concerning the consequences of a guarantee between the debtor and the guarantor, and between the guarantors themselves****Artikel 1839**

De borg, die betaald heeft, heeft zijn verhaal op den hoofdschuldenaar, het zij de borgtocht met of zonder deszelfs medeweten gesteld zij. Dit verhaal heeft plaats, zoo wel ten aanzien van de hoofsom, als van de interessen en de kosten.

**Pasal 1839**

Penanggung yang telah membayar dapat menuntut apa yang telah dibayarnya itu dari debitur utama, tanpa memperhatikan apakah penanggungan itu diadakan dengan atau tanpa setahu debitur utama itu. Penuntutan kembali ini dapat dilakukan baik mengenai uang pokok maupun mengenai bunga serta biaya-biaya.

**Article 1839**

A guarantor who has paid, is have a claim against the principal debtor, whether the guarantee has been given with or without his knowledge. This claim for compensation is take place, whether with regard to the principal sum or with regard to interest and costs. With regard to the costs, the guarantor is only be compensated to the extent that he has given timely notification to the principal debtor of the charges filed against him. The guarantor is also entitled to compensation of costs, damages and interest, in the event that there are grounds therefor. (Bw.1243v., 1823, 1825, 1842; Civ.2028)

Ten aanzien dier kosten heeft de borg slechts zijn verhaal, voor zoo verre hij tijdig aan den hoofdschuldenaar heft kennis gegeven van de tegen hem gerigte vervolgingen.

Mengenai biaya-biaya tersebut, penanggung hanya dapat menuntutnya kembali sekedar dalam waktu yang dianggap patut ia telah menyampaikan pemberitahuan kepada debitur utama tentang tuntutan-tuntutan yang

De borg heeft ook verhaal tot vergoeding van kosten, schadenen interessen, indien daartoe gronden zijn (Bw. 1243v., 1823, 1825, 1842; Civ.

2028).

ditujukan kepadanya.

Penanggung juga berhak menuntut penggantian biaya, kerugian dan bunga bila alasan untuk itu memang ada.

**Artikel 1840**

De borg, die de schuld betaald heeft, treedt van regtswege in alle de regten welke de schuldeischer tegen den schuldenaar gehad heeft (Bw. 1400, 1402-3o, 1403, 1844; Civ. 2029).

**Pasal 1840**

Penanggung yang telah membayar lunas utangnya, demi hukum, menggantikan kreditur dengan segala haknya terhadap debitur semula.

**Article 1840**

A guarantor who has paid the debt, is, by law, have all the rights which the creditor had with regard to the debtor. (Bw.1400, 1402-3, 1403, 1844; Civ.2029)

**Artikel 1841**

Indien verscheiden hoofdschuldenaars van dezelfde schuld ieder voor het geheel verbonden waren, heeft degene, die zich voor alle tot borg gesteld heeft, op een ieder hunner zijn verhaal tot terugvordering van al hetgeen hij betaald heeft (Bw. 1280, 1293, 1839, 1844; Civ. 2030).

**Pasal 1841**

Bila beberapa orang bersama-sama memikul satu utang utama dan masing-masing terikat untuk seluruh utang utama tersebut, maka orang yang mengajukan diri sebagai penanggung untuk mereka semuanya, dapat menuntut kembali semua yang telah dibayarnya dari masing-masing debitur tersebut.

**Article 1841**

If several debtors of the same debt are severally liable in respect of the entire debt, then the one who has been elected as guarantor for all of them may claim from each one of them indemnification of the amount he has settled. (Bw.1280, 1293, 1839, 1844; Civ. 2030)

**Artikel 1842**

De borg, die eenmaal de schuld betaald heeft, heeft geen verhaal op den hoofdschuldenaar die voor de tweede maal betaald heeft, indien hij denzelven van de door hem gedane betaling geene kennis heeft gegeven; behoudens zijne actie tot terugvordering tegen den schuldeischer.

**Pasal 1842**

Penanggung yang telah membayar utangnya sekali, tidak dapat menuntutnya kembali dari debitur utama yang telah membayar untuk kedua kalinya bila ia tidak memberitahukan pembayaran yang telah dilakukan itu kepadanya, hal ini tidak mengurangi haknya untuk menuntutnya kembali dari kreditur.

**Article 1842**

The guarantor who has settled the debt once, is have no claim against the principal debtor who has paid a second time, if he has not informed him of the payment made; without prejudice to his action to reclaim this payment from the creditor. If the guarantor has paid, without being legally obligated to do so, and without notifying the principal debtor thereof, he cannot demand payment from the debtor, if the latter mentioned, at the time of payment, is entitled to have the debt cancelled; without prejudice to the legal claim of the guarantor for reclaim from the creditor. (Bw.1271, 1359, 1839; Civ. 2031)

Indien de borg betaald heeft, zonder daartoe in regten te zijn aangesproken, en zonder den hoofdschuldenaar daarvan te hebben verwittigd, heft hij op dezen geen verhaal, in geval die schuldenaar, op het oogenblik der betaling, gronden mogt hebben gehad om de schuld te doen vervallen verklaren; onverminderd de regtsvordering van den borg tot terugvordering tegen den schuldeischer (Bw. 1271, 1359, 1839; Civ. 2031).

Jika penanggung telah membayar tanpa digugat untuk itu sedangkan ia tidak memberitahukannya kepada debitur utama, maka ia tidak dapat menuntutnya kembali dari debitur utama ini bila pada waktu dilakukannya pembayaran itu debitur mempunyai alasan-alasan untuk menuntut pembatalan utangnya; hal ini tidak mengurangi tuntutan penanggung terhadap kreditur.

**Artikel 1843**

De borg kan, zelfs voor dat hij betaald heeft, den schuldenaar aanspreken om door denzelven schadeloos gesteld, of van zijn verbindtenis ontheven te worden:

**Pasal 1843**

Penanggung dapat menuntut debitur untuk diberi ganti rugi atau untuk dibebaskan dari perikatannya, bahkan sebelum ia membayar utangnya:

**Article 1843**

The guarantor, may, even prior to payment, approach the debtor to be indemnified for this or to be released from his contract; 1. if he has been charged in court for payment; (Bw.1831v.) 2. revoked: S.06-348. 3. if the debtor has bound himself to release him from the guarantee; (Bw.1338) 4. if the debt has become collectable, with the arrival of the term in which the debt shall be payable; (Bw.1268v., \*506 1850) 5. following the lapse of ten years, if the principal contract does not have a specific maturity date, unless the nature of the principal contract is such that it cannot lapse prior to a specific time, as in the case of a guardianship. (Bw.410, 414; Civ.2032)

1o. indien hij tot betaling in regten vervolgd wordt (Bw. 1831v);

1. bila ia digugat di muka Hakim untuk membayar;

2o. Ingetrokken: S. 06-348;

2. dihapus dengan S. 1906 - 348;

3o. indien de schuldenaar zich verbonden heet om hem binnen zekeren tijd het ontslag van zijnen borgtocht te bezorgen (Bw. 1338);

3. bila debitur telah berjanji untuk membebaskannya dari penanggungannya pada waktu tertentu;

4o. indien de schuld opeischbaar is geworden, door het verschijnen van den termijn op welken zij betaalbaar was gesteld (Bw. 1268v., 1850);

4. bila utangnya sudah dapat ditagih karena lewatnya jangka waktu yang telah ditetapkan untuk pembayarannya;

5o. na verloop van tien jaren, indien de hoofdverbindtenis van dien aard zij, dat den vervaltijd heeft, ten ware de hoofverbindtenis van dien aard zij, dat zij niet voor eenen bepaalden tijd kan vervallen, zoo als eene voogdij (Bw. 410, 414; Civ. 2032).

5. setelah lewat waktu sepuluh tahun, jika perikatan pokok tidak mengandung suatu jangka waktu tertentu untuk pengakhirannya kecuali bila perikatan pokok sedemikian sifatnya, hingga tidak dapat diakhiri sebelum lewat suatu waktu tertentu, seperti suatu perwalian.

Artikel 1844	Pasal 1844	Article 1844
(Gew. S. 06-348) Indien verscheidene personen zich tot borgen hebben gesteld van denzelfden schuldenaar en ter zake van dezelfde schuld, heeft de borg, die de schuld heeft voldaan, in het geval bij no. 1 van het vorige artikel voorzien, alsook wanneer de schuldenaar is verklaard in staat van faillissement, zijn verhaal op de overige borgen, ieder voor zijn aandeel.	Jika berbagai orang telah mengikatkan diri sebagai penanggung untuk seorang debitur dan untuk utang yang sama, maka penanggung yang telah melunasi utangnya dalam hal yang ditentukan dalam nomor 10 pasal yang lalu, begitu pula bila debitur telah dinyatakan pailit, berhak menuntutnya kembali dari penanggung-penanggung lainnya, masing-masing untuk bagiannya.	(Amended S.06-348) If several individuals have been appointed as guarantors to the same debtor and with respect to the same debt, then the guarantor, who has settled the debt, as mentioned in the matter stipulated in number 1 of the previous article, and if the debtor has been declared bankrupt, may demand indemnification from the other guarantors, each in respect of his respective share. The stipulation of the second paragraph of article 1293 is apply in this case. (Bw.1836, 1841; F.1, 131; Civ.2033)
De bepaling van het tweede lid van artikel 1293 is te dezen toepasselijk (Bw. 1836, 1841; F. 1, 131; Civ. 2033).	Ketentuan alinea kedua dari Pasal 1293 berlaku dalam hal ini.	
VIERDE AFDEELING	BAGIAN 4	Section 4
Van het te niet gaan van borgtocht	Hapusnya Penanggungan Utang	Concerning the nullification of guarantees
Artikel 1845	Pasal 1845	Article 1845
De verbindtenis, uit borgtocht voortvloeiende, gaat te niet door dezelfde oorzaken, waardoor de overige verbindtenissen eindigen (Bw. 1381, 1408v., 1424, 1430, 1437, 1442v., 1574, 1846, 1938v., 1984; Civ. 2034).	Perikatan yang timbul karena penanggungan, hapus karena sebab-sebab yang sama dengan yang menyebabkan berakhirnya perikatan-perikatan lainnya.	The contract, arising out of a guarantee, shall be nullified for the same reasons that cause the termination of other contracts. (Bw.1381, 1408v., 1424, 1430, 1437, 1442v.,1574, 1846, 1938v., 1984; Civ. 2034)
Artikel 1846	Pasal 1846	Article 1846
De schuldvermenging, welke plaats heeft tusschen den persoon van den hoofdschuldenaar en dien van den borg, wanneer de een erfgenaam wordt van den anderen, vernietigt geenszins de regtsvordering van den schuldeischer tegen dengene die zich tot borg gesteld heeft van den borg (Bw. 1437, 1823; Civ. 2035).	Percampuran utang yang terjadi di antara debitur utama dan penanggung utang, bila yang satu menjadi ahli waris dari yang lain, sekali-kali tidak menggugurkan tuntutan hukum kreditur terhadap orang yang telah mengajukan diri sebagai penanggung dari penanggung itu.	Consolidation of debts which takes place between the principal debtor and the guarantor, is occur when one becomes the heir of the other, but is not nullify the legal claim of the creditor against the individual who has appointed himself as guarantor of that guarantor. (Bw.1437, 1823; Civ.2035)
Artikel 1847	Pasal 1847	Article 1847
De borg kan zich tegen den schuldeischer van alle exceptien bedienen, die aan den hoofdschuldenaar toekomen, en tot de schuld zelve behooren.	Terhadap kreditur itu, penanggung utang dapat menggunakan segala tangkisan yang dapat dipakai oleh debitur utama dan mengenai utang yang ditanggungnya sendiri.	The guarantor may put forth all the demurrers, which apply to the principal debtor, and which relate to the debt itself. He may, however, not present any demurrers, which only relate to the debtor himself. (Bw.1821, 1832-3; Civ.2036)
Maar hij kan geene exceptien in het midden brengen, welke alleen den persoon van den schuldenaar betreffen (Bw. 1821, 1832-3o; Civ. 2036).	Akan tetapi, ia tidak boleh mengajukan tangkisan yang semata-mata mengenai pribadi debitur itu.	
Artikel 1848	Pasal 1848	Article 1848
De borg is ontslagen, wanneer hij, door toedoen van den schuldeischer, niet meer treden kan in de regten hypotheek en voorregten van dien schuldeischer (Bw. 1402-3o, 1840; Civ. 2037).	Penanggung dibebaskan dari kewajibannya bila atas kesalahan kreditur ia tidak dapat lagi memperoleh hak hipotek dan hak istimewa kreditur itu sebagai penggantinya.	The guarantor shall be released from his obligations, if, due to the act of the creditor, he can no longer act on behalf of the creditor with respect to the mortgages and privileges of rights. (Bw. 1402-3, 1840; civ.2037)
Artikel 1849	Pasal 1849	Article 1849
De vrijwillige aanneming van eenig onroerend of ander goed door den schuldeischer in betaling der hoofdschuld gedaan, ontslaat den borg, al ware het ook dat hetzelfde goed naderhand van den schuldeischer wierd uitgewonen (Bw. 1389; Civ. 2038).	Bila kreditur secara sukarela menerima suatu barang tak bergerak atau barang lain sebagai pembayaran utang pokok, maka penanggung dibebaskan dari tanggungannya, sekalipun barang itu kemudian harus diserahkan oleh kreditur kepada orang lain berdasarkan putusan Hakim untuk kepentingan pembayaran utang tersebut.	The voluntary acceptance of any immovable or other assets by the creditor as payment for the principal debt, is release the guarantor, notwithstanding that it subsequently appears that the creditor is transfer the assets to a third party pursuant to a court judgment for the payment of said debt. (Bw.1389; Civ.2038)
Artikel 1850	Pasal 1850	Article 1850
Een eenvoudig uitstel van betaling, door den schuldeischer aan den hoofdschuldenaar	Suatu penundaan pembayaran sederhana yang diizinkan kreditur kepada debitur tidak	A simple deferment of payment, granted by the creditor to the principal debtor, is not

toegestaan, ontslaat den borg niet; doch deze kan, in dat geval, den schuldenaar vervolgen, om hem tot betaling te noodzaken, of om hem het ontslag van zijnen borgtogt te bezorgen (Bw. 1408, 1574, 1843; Civ. 2039).

#### ACHTTIENDE TITEL

##### Van dading

##### Artikel 1851

Dading is eene overeenkomst waarbij partijen, tegen overgave, belofte, of terughouding eener zaak, een aanhangig geding ten einde brengen, of een te voeren geding voorkomen.

(Gew. S. 25-525) Deze overeenkomst is slechts van waarde, indien zij schriftelijk is aangegaa. (Bw. 407, 1117, 1796v., 1859, 1895; F. 100; Rv. 31, 325, 615; Civ. 2044).

##### Artikel 1852

Om eene dading te treffen, moet men de bevoegdheid hebben om over de onderwerpen, in de dading begrepen, te kunnen beschikken.

Voogden en curators kunnen geene dading treffen dan zich gedragende overeenkomstig de bepalingen van den vijftiende en zeventienden titel des eersten boeks van dit Wetboek.

De hoofden van plaatselijk bestuur, als zoodanig handelende, en de openbare instellingen of gestichten kunnen geene dading treffen dan met in achtneming der formaliteiten, voorgeschreven bij de wetten die hen betreffen (Bw. 407, 412, 452, 1795v.; Rv. 31; Civ. 2045; Bb. 379).

##### Artikel 1853

Men kan over de burgerlijke belangen, die uit een misdrijf of eene overtreding ontstaan, dading treffen. De dading belet geenszins de vervolging van het openbaar ministerie (AB. 23, 25, 28, 30; Bw. 1365v.; Sv. 10; Civ. 2046).

##### Artikel 1854

Dadingen bepalen zich tot derzelve onderwerp; de daarbij gedane afstand van alle regten, actien en vorderingen moet slechts verstaan worden voor zoo verre die betrekking hebben tot het verschil, hetwelk tot de dading heeft aanleiding gegeven (Bw. 1350; Civ. 2048).

##### Artikel 1855

Dadingen maken slechts een' einde aan die verschillen welke daarin begrepen zijn, het zij partijen derzelve bedoeling in bijzondere of algemeene bewoordingen bevat hebben, het zij men die bedoeling afleide als een noodzakelijk gevolg van hetgeen uitgedrukt is (Bw. 1257, 1343v.; Civ. 2049).

membebaskan penanggung dari tanggungannya ; tetapi dalam hal demikian, penanggung dapat memaksa debitur untuk membayar utangnya atau membebaskan penanggung dari tanggungannya itu.

#### BAB XVII

##### PERDAMAIAN

##### Pasal 1851

Perdamaian adalah suatu persetujuan yang berisi bahwa dengan menyerahkan, menjanjikan atau menahan suatu barang, kedua belah pihak mengakhiri suatu perkara yang sedang diperiksa pengadilan ataupun mencegah timbulnya suatu perkara bila dibuat secara tertulis.

##### Pasal 1852

Untuk dapat mengadakan suatu perdamaian, seseorang harus berwenang untuk melepaskan haknya atas hal-hal yang termaktub dalam perdamaian itu.

Para wali dan pengampu tidak dapat mengadakan suatu perdamaian, kecuali jika mereka bertindak menurut ketentuan-ketentuan dari Bab XV dan XVII Buku Kesatu Kitab Undang-undang Hukum Perdata ini.

Kepala-kepala daerah yang bertindak demikian, begitu pula lembaga-lembaga umum, tidak dapat mengadakan suatu perdamaian selain dengan mengindahkan tata cara yang ditetapkan dalam peraturan-peraturan yang bersangkutan dengan jabatan atau pekerjaannya.

##### Pasal 1853

Perdamaian dapat diadakan mengenai kepentingan keperdataan yang timbul dari satu kejahatan atau pelanggaran.

Dalam hal ini perdamaian sekali-kali tidak menghalangi pihak Kejaksaan untuk menuntut kejahatan atau pelanggaran yang bersangkutan.

##### Pasal 1854

Setiap perdamaian hanya menyangkut soal yang termaktub di dalamnya; pelepasan segala hak dan tuntutan yang dituliskan di situ harus diartikan sepanjang hak-hak dan tuntutan-tuntutan itu berhubungan dengan perselisihan yang menjadi sebab perdamaian tersebut.

##### Pasal 1855

Setiap perdamaian hanya mengakhiri perselisihan-perselisihan yang termaktub di dalamnya, entah para pihak merumuskan maksud mereka secara khusus atau umum, entah maksud itu dapat disimpulkan sebagai akibat mutlak dari apa yang tertulis itu.

release the guarantor from his obligations; he can however, in this regard, pursue the debtor to make payment or to release him from his guarantee. (Bw. 1408, 1574, 1843; Civ.2039)

#### Chapter XVIII

##### Concerning settlement

##### Article 1851

A settlement is an agreement in which parties, by handing over, agreeing, or retaining a matter, resolve a matter which is pending suit, or prevent a suit. (Amended S.25-525) This agreement shall be valid only if it is concluded in writing. (Bw. 407, 1117, 1796v., 1859, 1895; F.100; Rv. 31, 325,615; Civ. 2044).

##### Article 1852

To conclude a settlement, one is have the competence to familiarize oneself with the issues covered in the settlement. Guardians and conservators is not be allowed to conclude a settlement other than in accordance with the stipulations of the fifteenth and seventeenth titles of the first book of this Civil Code. The heads of the local government, in such capacity, and the public institutions is not conclude a settlement other than by observing the formalities, described by the relevant laws. (Bw.407, 412, 452, 1795v.; Rv.31; Civ. 2045; Bb.379)

##### Article 1853

One can arrange a settlement regarding the civil matters which may arise out of a misdemeanor or infringement. In this regard, the settlement is not prevent prosecution by the prosecution counsel. (AB.23, 25, 28, 30; Bw.1365v.; Sv.10; Civ.2046)

##### Article 1854

Settlements is concern the matters covered therein; the relinquishment of all rights, actions and claims is only be interpreted to the extent that they are related to the dispute, which is settled. (Bw.1350; Civ.2048)

##### Article 1855

Settlements is only resolve the disputes covered therein, whether the parties have stipulated the objective in specific or general terms, or whether the objective is a necessary result of whatever is stipulated. (Bw. 1257, 1343v.; Civ.2049)

**Artikel 1856**

Indien degene die eene dading getroffen heeft over een regt, hetwelk hem uit eigen hoofde toekwam, vervolgens een dergelijk regt van een' ander verkrijgt, is hi, met betrekking tot het nieuw bekomen regt, aan de bevorens aangegane dading niet gebonden (Bw. 833, 955; Civ. 2050).

**Artikel 1857**

Dadingen, door een' der belanghebbenden aangegaan, verbinden de overige belanghebbenden niet, en kunnen door hen niet worden ingeroepen (Bw. 1340, 1937v.; Civ. 2051).

**Artikel 1858**

Dadingen hebben tusschen de partijen kracht van gewijsde in het hoogste ressort.

Men kan tegen dezelve niet opkomen, het zij uit hoofde van dwaling in het regt, het zij uit hoofde van benadeeling (Bw. 1117, 1338, 1450; Rv. 136-2o; Civ. 2052).

**Artikel 1859**

Niettemin kan eene dading vernietigd worden, wanneer er dwaling heeft plaats gehad omtrent den persoon, of omtrent het onderwerp van het geschil.

Zij kan vernietigd worden in alle de gevallen waarin bedrog of geweld heeft plaats gehad (Bw. 1112, 1117, 1322v., 1328, 1449, 1862v.; Civ. 2053).

**Artikel 1860**

Insgelijks kan men de vernietiging eener dading vragen, wanneer dezelve, ten gevolge eener dwaling in feiten, is aangegaan ten aanzien van eenen titel die nietig was, behalve in het geval dat partijen uitdrukkelijk over die nietigheid eene dading gesloten hebben (Bw. 1858v., 1892, 1894; Civ. 2054).

**Artikel 1861**

Eene dading, aangegaan op grond van stukken die naderhand zijn bevonden valsch te zijn, is ten eenemale nietig (Rv. 148v.; Civ. 2055).

**Artikel 1862**

Eene dading over een geschil, waaraan reeds een einde is gemaakt door een vonnis hetwelk in kracht van gewijsde is gegaan, doch waarvan partijen, of eene derzelve, geene kennis droegen, is nietig.

Indien het vonnis, waarvan partijen geene kennis droegen, aan eenig beroep onderhevig was, is de dading van waarde (Bw. 1859; Rv. 83v., 327v., 378v., 385v., 402v.; Civ. 2056).

**Artikel 1863**

Indien partijen, in het algemeen, eene dading hebben aangegaan over alle zaken welke zij

**Pasal 1856**

Bila seseorang mengadakan suatu perdamaian mengenai suatu hak yang diperolehnya atas usahanya sendiri dan kemudian memperoleh hak yang sama dari orang lain maka hak yang baru ini tidak mempunyai ikatan dengan perdamaian itu.

**Pasal 1857**

Suatu perdamaian yang diadakan oleh salah seorang yang berkepentingan, tidak mengikat orang-orang lain yang berkepentingan, dan tidak pula dapat diajukan oleh mereka untuk memperoleh hak-hak daripadanya.

**Pasal 1858**

Di antara pihak-pihak yang bersangkutan, suatu perdamaian mempunyai kekuatan seperti suatu keputusan Hakim pada tingkat akhir. Perdamaian itu tidak dapat dibantah dengan alasan bahwa terjadi kekeliruan mengenai hukum atau dengan alasan bahwa salah satu pihak dirugikan.

**Pasal 1859**

Namun perdamaian dapat dibatalkan bila telah terjadi suatu kekeliruan mengenai orang yang bersangkutan atau pokok perselisihan. Perdamaian dapat dibatalkan dalam segala hal, bila telah dilakukan penipuan atau paksaan.

**Pasal 1860**

Begitu pula pembatalan suatu perdamaian dapat diminta, jika perdamaian itu diadakan karena kekeliruan mengenai duduknya perkara tentang suatu alas hak yang batal, kecuali bila para pihak telah mengadakan perdamaian tentang kebatalan itu dengan pernyataan tegas.

**Pasal 1861**

Suatu perdamaian yang diadakan atas dasar surat-surat yang kemudian dinyatakan palsu, batal sama sekali.

**Pasal 1862**

Perdamaian mengenai sengketa yang sudah diakhiri dengan suatu keputusan Hakim telah memperoleh kekuatan hukum yang pasti, namun tidak diketahui oleh kedua belah pihak atau salah satu, adalah batal.

Jika keputusan yang tidak diketahui itu masih dapat dimintakan banding, maka perdamaian mengenai sengketa yang bersangkutan adalah sah.

**Pasal 1863**

Jika kedua pihak telah membuat perdamaian tentang segala sesuatu yang berlaku di antara

**Article 1856**

If an individual concludes a settlement concerning a right which he has been granted further to his own endeavors, and thereafter obtains a similar right from another party, then, he is not be bound to the aforementioned settlement in respect of this most recently obtained right. (Bw.833, 955; Civ. 2050)

**Article 1857**

Settlements, concluded by one of the relevant parties, is not bind the other relevant parties, and cannot be revoked by them. (Bw. 1340, 1937v.; Civ.2051)

**Article 1858**

In the last instance, settlements is have the same validity among one another as a judgment. One cannot appeal such, whether for reasons of errors in the law, or due to another party being jeopardizing. (Bw. 1117, 1338, 1450; Rv.136-2; Civ.2052)

**Article 1859**

Notwithstanding this, a settlement may be nullified in the event that there is erroneous information regarding an individual or concerning the subject of the dispute. Settlements may be nullified in all events in which fraud or force have occurred. (Bw.1112, 1117, 1322v.,1328, 1449, 1862v.; Civ.2053)

**Article 1860**

One can also request the nullification of a settlement, if due to erroneous facts, it is concluded based on an invalid principle, unless the parties have expressly entered into such agreement regarding such invalidity. (Bw.1858v., 1892, 1894; Civ.2054)

**Article 1861**

A settlement, concluded pursuant to documents which are subsequently found to be fraudulent, shall be totally invalid. (Rv. 148v.; civ.2055)

**Article 1862**

A settlement concerning a dispute which has already been settled by a verdict, of which the parties, or one of them was unaware, shall be invalid. If the verdict of which the parties were unaware, is subject to an appeal, then the settlement shall be valid. (Bw.1859; Rv.83v.,327v.,378v.,385v.,402v.; civ.2056)

**Article 1863**

If the parties, in general, have concluded a settlement concerning all matters pending

met elkander uitstaande hebben, leveren de bescheiden, die hun toen onbekend waren, doch naderhand ontdekt zijn, geen grond op tot vernietiging der dading, ten ware dezelve door toedoen van eene der partijen mogten zijn achtergehouden.

Maar de dading is nietig, indien dezelve slechts eene enkele zaak tot onderwerp had, waarop door de naderhand ontdekte bescheiden gebleken mogt zijn dat eene der partijen geen het minste regt had (Bw. 1851, 1859; Rv. 385; Civ. 2057).

#### Artikel 1864

Een misslag van berekening, bij eene dading begaan, moet hersteld worden (Civ. 2058).

mereka, maka adanya surat-surat yang pada waktu itu tidak diketahui tetapi kemudian ditemukan, tidak dapat menjadi alasan untuk membatalkan perdamaian itu, kecuali bila surat-surat itu telah sengaja disembunyikan oleh salah satu pihak.

Akan tetapi perdamaian adalah batal bila perdamaian itu hanya mengenai satu urusan sedangkan dari surat-surat yang ditemukan kemudian ternyata bahwa salah satu pihak sama sekali tidak berhak atas hal itu.

#### Pasal 1864

Dalam suatu perdamaian, suatu kekeliruan dalam hal menghitung harus diperbaiki.

among them, the documents, which were not known to them, but which were subsequently revealed, is not be used as grounds for nullification of the settlement, unless these documents were concealed by one of the parties. The settlement is however, be invalid, if it only concerns one matter, and if the documents discovered thereafter reveal that one of the parties does not have any right in respect of this particular matter. (Bw.1851, 1859; Rv. 385; civ. 2057)

#### Article 1864

An erroneous calculation carried out at a settlement shall be rectified. (Civ.2058)

### VIERDE BOEK VAN BEWIJS EN VERJARING

#### EERSTE TITEL

##### Van bewijs in het algemeen

#### Artikel 1865

Een iegelijk die beweert eenig regt te hebben, of zich op eenig feit tot staving van zijn regt, of tot tegenspraak van eens anders regt, beroept, moet het bestaan van dat regt, of van dat feit, bewijzen (Bw. 166, 250, 1439; Rv. 50, 78, 172, 193, 230v.; IR. 163; RBg. 283; Civ. 1315).

#### Artikel 1866

De bewijsmiddelen bestaan in:

het schriftelijk bewijs (Bw. 1867v);

het bewijs door getuigen (Bw. 1895v);

de vermoedens (Bw. 1915v);

de bekentenis (Bw. 1923v);

den eed (Bw. 1929v).

Alles met in achtneming der regelen bij de volgende titels voorgeschreven (Ov. 81; Rv. 211v., 215v.; IR. 164; RBg. 284; Civ. 1316).

#### TWEEDE TITEL

##### Van schriftelijk bewijs

#### Artikel 1867

Schriftelijk bewijs geschiedt door authentieke of door onderhandsche geschriften (Bw. 1868v., 1874v., 1902).

#### Artikel 1868

Eene authentieke acte is de zoodanige welke in den wettelijken vorm is verleden, door of ten overstaan van openbare ambtenaren die daartoe bevoegd zijn ter plaatse alwaar zulks is geschied (AB. 18v.; Bw. 265, 356, 938, 1186-2o,

### BUKU KEEMPAT - PEMBUKTIAN DAN KEDALUWARSA

#### BAB I

##### PEMBUKTIAN PADA UMUMNYA

#### Pasal 1865

Setiap orang yang mengaku mempunyai suatu hak, atau menunjuk suatu peristiwa untuk meneguhkan haknya itu atau untuk membantah suatu hak orang lain, wajib membuktikan adanya hak itu atau kejadian yang dikemukakan itu.

#### Pasal 1866

Alat pembuktian meliputi:

bukti tertulis;

bukti saksi;

persangkaan;

pengakuan;

sumpah.

Semuanya tunduk pada aturan-aturan yang tercantum dalam bab-bab berikut.

#### BAB II

##### PEMBUKTIAN DENGAN TULISAN

#### Pasal 1867

Pembuktian dengan tulisan dilakukan dengan tulisan otentik atau dengan tulisan di bawah tangan.

#### Pasal 1868

Suatu akta otentik ialah suatu akta yang dibuat dalam bentuk yang ditentukan undang-undang oleh atau dihadapan pejabat umum yang berwenang untuk itu di tempat akta itu dibuat.

### BOOK FOUR - CONCERNING EVIDENCE AND PRESCRIPTION

#### Chapter I

##### Concerning evidence in general

#### Article 1865

Any one who claims to have any right or who refers to a fact to support such right, or who objects to another party's right, is prove the existence of such right, or such fact. (Bw.166,250,1439; Rv.50,78,172,193,230v.; IR.163; RBg.283; Civ.1315)

#### Article 1866

Means of evidence is comprise the following:

written evidence; (Bw.1867v.)

evidence presented by witnesses; (Bw.1895v.)

inference; (Bw.1915v.)

confession; (Bw.1923v.)

oath. (Bw.1929v.)

The above is apply by taking into consideration the rules described in the previous titles. (Ov.81; Rv.211v.,215v.; IR.164; RBg.284; Civ.1316)

#### Chapter II

##### Concerning written evidence

#### Article 1867

Written evidence occurs in authentic or private documentation. (Bw.1868v., 1874v., 1902)

#### Article 1868

An authentic deed is one which has been drawn up in a legal format, by or before public officials who are authorized to do so at the location where this takes place. (AB. 18v.; Bw.265,356,938, 953, 1186-2, 1875, 1889; Rv.1;

1875, 1889; Rv. 1; IR. 165; RBg. 285; Not. 1, 9, 20v.; Cons. 12v., 17v).

IR.165; RBg.285; Not.1, 9, 20v.; Cons. 12v., 17v.)

#### Artikel 1869

Eene acte, welke, uit hoofde van onbevoegdheid of onbekwaamheid van den ambtenaar, of uit hoofde van een gebrek in den vorm, niet voor authentiek kan gehouden worden, heeft echter kracht van een onderhandsch geschrift, indien dezelve door partijen ondertekend is (Bw. 1874; Civ. 1318).

#### Pasal 1869

Suatu akta yang tidak dapat diperlakukan sebagai akta otentik, baik karena tidak berwenang atau tidak cakupannya pejabat umum yang bersangkutan maupun karena cacat dalam bentuknya, mempunyai kekuatan sebagai tulisan di bawah tangan bila ditandatangani oleh para pihak.

#### Article 1869

A deed which, due to the incompetence or incapability of the official or due to the absence of format, cannot be regarded as authentic, may be enforced as a private document, if this document has been executed by the parties. (Bw. 1874; Civ. 1318)

#### Artikel 1870

Eene authentieke acte levert tusschen partijen en derzelve erfgenamen of regtverkrijgenden een volledig bewijs op van hetgeen daarin vermeld staat (Bw. 1875; BS. 25; Rv. 54, 440; Sv. 380; IR. 165, 304; EGb. 285; Civ. 1318).

#### Pasal 1870

Bagi para pihak yang berkepentingan beserta para ahli warisnya ataupun bagi orang-orang yang mendapatkan hak dari mereka, suatu akta otentik memberikan suatu bukti yang sempurna tentang apa yang termuat di dalamnya.

#### Article 1870

An authentic deed is provide conclusive evidence regarding the contents stipulated therein for the parties, their heirs or parties having rights therein. (Bw. 1875; BS.25; Rv.54,440; Sv.380; IR.165, 304; RBg.285; Civ.1319)

#### Artikel 1871

Eene authentieke acte levert echter geen volledig bewijs op omtrent hetgeen daarin als een bloot te kennen geven voorkomt, dan voor zoo verre het te kennen gegevene in een dadelijk verband staat met het onderwerp der acte.

#### Pasal 1871

Akan tetapi suatu akta otentik tidak memberikan bukti yang sempurna tentang apa yang termuat di dalamnya sebagai penuturan belaka, kecuali bila yang dituturkan itu mempunyai hubungan langsung dengan pokok isi akta.

#### Article 1871

An authentic deed, however, is not provide conclusive evidence in respect of any kind of description, unless the information contained therein is connected directly with the subject of the deed. If the information described is not directly connected with the subject of the deed, this is only serve as initial written evidence. (Bw.1875, 1902; IR.165; RBg.285; Civ. 1320)

Indien hetgeen daarbij als een bloot te kennen geven voorkomt, niet in een dadelijk verband staat met het onderwerp der acte, kan hetzelve alleen dienen tot begin van schriftelijk bewijs (Bw. 1875, 1902; IR. 165; RBg. 285; Civ. 1320).

Jika apa yang termuat dalam akta itu hanya merupakan suatu penuturan belaka yang tidak mempunyai hubungan langsung dengan pokok isi akta, maka hal itu hanya dapat digunakan sebagai permulaan pembuktian dengan tulisan.

#### Artikel 1872

Indien eene authentieke acte, van welken aard ook, van valsheid beticht wordt, kan derzelve uitvoering worden geschorst, overeenkomstig de wettelijke bepalingen op de Burgerlijke Regtsvordering (Rv. 148v., 165v.; Civ. 1319).

#### Pasal 1872

Jika suatu akta otentik, dalam bentuk apa pun, diduga palsu, maka pelaksanaannya dapat ditanggguhkan menurut ketentuan-ketentuan Reglemen Acara Perdata.

#### Article 1872

In the event that any type of authentic deed is found to be forged, then the execution thereof shall be cancelled in accordance with the legal regulations of the Civil Legal Procedures. (Rv. 148v., 165v.; Civ.1319)

#### Artikel 1873

Nadere overeenkomsten, aangegaan bij eene afzonderlijke acte, in strijd met de oorspronkelijke, leveren alleen bewijs op tusschen de partijen die tot zoodanige acte zijn toegetreden, en hunne erfgenamen of regthebbenden, doch zij kunnen niet tegen derden werken (Bw. 148, 1315, 1340; Civ. 1321).

#### Pasal 1873

Persetujuan lebih lanjut dalam suatu akta tersendiri, yang bertentangan dengan akta asli hanya memberikan bukti di antara pihak yang turut serta dan para ahli warisnya atau orang-orang yang mendapatkan hak dari mereka, dan tidak dapat berlaku terhadap pihak ketiga.

#### Article 1873

Further agreements, concluded pursuant to a separate deed, in breach of the original, is only provide evidence among the parties to such deed, and their heirs or other parties who have rights therein, but is not apply to third parties. (Bw.148, 1315, 1340; Civ.1321)

#### Artikel 1874

Als onderhandsche geschriften worden aangemerkt onderhands geteekende acten, brieven, registers, huisselijke papieren en andere schriften, welke zonder tusschenkomst van eenen openbaren ambtenaar zijn opgemaakt (Bw. 1875, 1878, 1880v., 1902; S. 67-29\*).

#### Pasal 1874

Yang dianggap sebagai tulisan di bawah tangan adalah akta yang ditandatangani di bawah tangan, surat, daftar, surat urusan rumah tangga dan tulisan-tulisan yang lain yang dibuat tanpa perantaraan seorang pejabat umum.

#### Article 1874

Private documents shall be considered to be, all privately signed deeds, letters, registers, documents pertaining to household matters and other documents, which are drawn up without the intervention of a public official. (Bw. 1875, 1878, 1880v., 1902; S.67-29\*) (Supplemented S.16-42, 43; amended 19-603,775) A finger print shall be the equivalent of a signature on a private document, certified by a dated and signed statement of a \*516 notary or another official designated by ordinance, which stipulates that he knows the party affixing the finger print, or that this party has been made known to him, that the contents of the deed have been explained to the party

(Toeg. S. 16-42, 43; gew. 19-603, 775) Met de ondertekening van een onderhandsch geschrift wordt gelijkgesteld een daaronder gestelde vingerafdruk, gewaarmerkt daar een gedagteekende verklaring van eenen notaris of eenen anderen bij ordonnantie aan te wijzen ambtenaar, waaruit blijkt, dat hij den steller

Dengan penandatanganan sebuah tulisan di bawah tangan disamakan pembubuhan suatu cap jempol dengan suatu pernyataan yang bertanggal dari seorang Notaris atau seorang pejabat lain yang ditunjuk undang-undang yang menyatakan bahwa pembubuh cap jempol itu dikenal olehnya atau telah diperkenalkan kepadanya, bahwa si akta telah

van den vingerafdruk kent, of dat deze hem bekend gemaakt is, dat de inhoud der akte aan den steller van den vingerafdruk duidelijk is voorgehouden, en dat daarna de vingerafdruk in tegenwoordigheid van den ambtenaar is gesteld.

De ambtenaar boek het geschrift.

Bij ordonnantie kunnen nadere regelen worden gesteld omtrent de bedoelde verklaring en boeking. (S. 16-46\*, bl. 662; RBg. 286).

#### Artikel 1874a

(Ing. S. 16-42 jo. 43) Indien belanghebbenden het verlangen, kunnen ook buiten het in het tweede lid van het voorgaande artikel bedoelde geval, onderteekende onderhandsche geschriften worden voorzien van eene gedagteekende verklaring van eenen notaris of eenen anderen, bijordonnantie aan te wijzen ambtenaar, waaruit blijkt, dat hij den onderteekenaar kent, of dat deze hem bekend gemaakt is, dat de inhoud der akte aan den onderteekenaar duidelijk is voorgehouden, en dat daarna de onverteekening in tegenwoordigheid van den ambtenaar heeft plaats gehad. (S. 16-46\*, bl. 452).

Hierbij geldt het bepaalde in het derde en het vierde lid van het voorgaande artikel. (RBg. 287; S. 67-29 jo. 16-44, art. 1a\*).

#### Artikel 1875

Een onderhandsch geschrift, hetwelk erkend is door dengene tegen wien men zich daarop beroept, of hetwelk op eene wettige wijze voor erkend wordt gehouden, levert, ten aanzien van den onderteekenaars en derzelver erfgenamen en regtverkrigenden, hetzelfde volledig bewijs op als eene authentieke acte, en de bepaling van artikel 1871 is op gelijke wijze daartop toepasselijk (Bw. 833, 955, 1870, 1880; K. 512, 556; Rv. 54; Sv. 380v.; IR. 304; RBg. 288; Civ. 1322; S. 67-29 jo. 16-44, art. 1b\*).

#### Artikel 1876

Hij, tegen wien men zich op een onderhandsch geschrift beroept, is verplicht zijn schrift of zijne handteekening stellig te erkennen of te ontkennen; doch zijne erfgenamen of regtverkrigenden kunnen volstaan met te verklaren dat zij hetzelve niet erkennen als het schrift of de handteekening van dengene wien zij vertegenwoordigen (Rv. 77v., 148v., 153; RBg. 289; S. 67-29, art. 2\*; Civ. 1323).

#### Artikel 1877

In geval iemand zin schrift of zijne handteekening ontkent, of indien deszelfs erfgenamen of regtverkrigenden verklaren dezelve niet te erkennen, moet de regter bevelen dat de echtheid daarvan geregteelijk onderzocht worde (Rv. 148v.; RBg. 290; S. 67-29, art. 3\*; Civ. 1324).

#### Artikel 1878

dijelasken kepada orang itu, dan bahwa setelah itu cap jempol tersebut dibubuhkan pada tulisan tersebut di hadapan pejabat yang bersangkutan.

Pegawai ini harus membuktikan tulisan tersebut.

Dengan undang-undang dapat diadakan aturan-aturan lebih lanjut tentang pernyataan dan pembukuan termaksud.

#### Pasal 1874a

Jika pihak yang berkepentingan menghendaki, di luar hal termaksud dalam alinea kedua pasal yang lalu, pada tulisan-tulisan di bawah tangan yang ditandatangani, dapat juga diberi suatu pernyataan dari seorang Notaris atau seorang pejabat lain yang ditunjuk undang-undang, yang menyatakan bahwa si penanda tangan tersebut dikenalnya atau telah diperkenalkan kepadanya, bahwa isi akta telah dijelasken kepada si penanda tangan, dan bahwa setelah itu penandatanganan dilakukan di hadapan pejabat tersebut.

Dalam hal ini berlaku ketentuan alinea ketiga dan keempat dan pasal yang lalu.

#### Pasal 1875

Suatu tulisan di bawah tangan yang diakui kebenarannya oleh orang yang dihadapkan kepadanya atau secara hukum dianggap telah dibenarkan olehnya, menimbulkan bukti lengkap seperti suatu akta otentik bagi orang-orang yang menandatangani, ahli warisnya serta orang-orang yang mendapat hak dari mereka; ketentuan Pasal 1871 berlaku terhadap tulisan itu.

#### Pasal 1876

Barangsiapa dihadapi dengan suatu tulisan di bawah tangan oleh orang yang mengajukan tuntutan terhadapnya, wajib mengakui atau memungkiri tanda tangannya secara tegas, tetapi bagi para ahli warisnya atau orang yang mendapat hak darinya, cukuplah mereka menerangkan bahwa mereka tidak mengakui tulisan atau tanda tangan itu sebagai tulisan atau tanda tangan orang yang mereka wakili.

#### Pasal 1877

Jika seseorang memungkiri tulisan atau tanda tangannya, ataupun jika para ahli warisnya atau orang yang mendapat hak daripadanya tidak mengakuinya, maka Hakim harus memerintahkan supaya kebenaran tulisan atau tanda tangan tersebut diperiksa di muka Pengadilan.

#### Pasal 1878

affixing the finger print, and that, thereafter, the finger print has been affixed in the presence of the official. The official is record the document. Pursuant to an ordinance, further rules may be stipulated regarding the statement and recording as abovementioned. (S.16-46\*, pg.662; RBg.286)

#### Article 1874a

(Supplemented S.16-42 see also 43). If interested parties so desire, then even outside the matter as mentioned in the second paragraph of the previous article, executed private documents may be provided with a dated and signed statement of a notary or another official designated by ordinance, in which it is stated that he knows the signatory, or that he has been introduced to him, that the contents of the deed have been explained to the signatory, and that there after, the signing has taken place in the presence of the official. (S.16-46\*, pg.452) The stipulation in the third and fourth paragraphs of the previous article is apply in this regard. (RBg. 287; S.67-29 see also 16-44, art.1a\*)

#### Article 1875

A private document, which has been acknowledged by the individual to whom it may refer or which shall be considered legally acknowledged, is provide, with respect to the signatories and their heirs and parties having rights therein, conclusive evidence similar to an authentic deed, and the stipulation in article 1871 is also applicable in this regard. (Bw.833, 955, 1870, 1880; K.512, 556; Rv. 54; Sv.380v.; IR.304v.; RBg.288; Civ.1322; S.67-29 see also 16-44, art.1b\*)

#### Article 1876

An individual, whose private document has been disputed, shall be required to acknowledge or deny that such is his handwriting or signature; it is however, be sufficient for his heirs or parties having rights therein to declare that they do not recognize the handwriting or the signature as the handwriting and signature of the individual that they represent. (Rv. 77v., 148v., 153; RBg.289; S.67-29, art.2\*; Civ.1323)

#### Article 1877

In the event that a party denies the writing or signature as his, or even if the heirs and the rightful parties declare that they do not recognize the writing or signatory, the judge is order that the authenticity thereof shall be legally investigated. (Rv.148v.; RBg.290; S.67-29, art.3\*. Civ.1324)

#### Article 1878



Onderhandsche eenzijdige schuldverbindtenissen tot voldoening van gereed geld, of van eene zaak welke op eene bepaalde waarde kan worden gesteld, moeten geheel geschreven worden met de hand van dengene die dezelve onderteekend heeft, of ten minste moet daaronder, behalve de handteekening, met de hand des onderteekenaars geschreven worden eene goedkeuring, houdende in voluitgeschreven letters de som, of de hoegrootheid, of de hoeveelheid der verschuldigde zaak.

Bij gebreke hiervan, kan de geteekende acte, indien de verbindtenis wordt ontkend, slechts als een begin van schriftelijk bewijs worden aangenomen.

(Gew. S. 16-42, 43; 38-276) De bepalingen van dit art. zijn niet toepasselijk op aandeelen in eene obligatieleening, mitsgaders op schuldverbindtenissen door den schuldenaar in de uitoefening van zijn bedrijf aangegaan, noch op onderhandsche akten, welke voorzien zijn van eene verklaring als bedoeld in het tweede lid van art. 1874 en in art. 1874a (Bw. 1902; K. 100v., 174v., 178v.; RBg. 291; S. 67-29, art. 4\*; Civ. 1326).

#### Artikel 1879

Indien de som, welke bij de acte zelve vermeld is, verschilt van die welke bij de goedkeuring uitgedrukt staat, wordt de verbindtenis gerekend voor de minste som te zijn aangegaan, zelfs dan ook wanneer de acte, mitsgaders de goedkeuring, geheel en al door de hand van dengene die zich verbonden heeft geschreven zijn; ten ware men kunne bewijzen in welk van beide gedeelten van het stuk de mislag heeft plaats gehad (Bw. 1349; RBg. 292; S. 67-29, art. 5\*; Civ. 1327).

#### Artikel 1880

(Gew. S. 16-42, 43) Onderhandsche akten, voor zoover niet voorzien van eene verklaring als bedoeld in het tweede lid van artikel 1874 en in artikel 1874a, hebben, ten aanzien harer dagteekening, tegen derden geene kracht, dan van den dag, dat zij door eenen notaris of door eenen anderen bij ordonnantie aan te wijzen ambtenaar zijn gewaarmerkt en geboekt overeenkomstig daarvoor bij ordonnantie gestelde regelen; of van den dag, waarop degenen of een van degenen, die de akte onderteekend hebben, overleden zijn; of van dien, waarop haar bestaan bewezen wordt bij akten, door openbare ambtenaren opgemaakt, of wel van den dag, waarop de derde, tegen wien men zich van de akte bedient, har bestaan schriftelijk heeft erkend (Bw. 1868, 1875; K. 99, 133; RBg. 293; S. 67-29 jo. 16-44, art. 6\*; Civ. 1328; S. 16-46\*, bl. 452).

#### Artikel 1881

Registers en huiselijke papieren leveren geen bewijs op ten voordeele van dengene die dezelve geschreven heeft; zijn strekken tot bewijs tegen hem:

1o. in alle de gevallen waarin die stukken stellig melding maken van eene ontvangene

Perikatan utang sepihak di bawah tangan untuk membayar sejumlah uang tunai atau memberikan barang yang dapat dinilai dengan suatu harga tertentu, harus ditulis seluruhnya dengan tangan si penanda tangan sendiri; setidak-tidaknya, selain tanda tangan, haruslah ditulis dengan tangan si penanda tangan sendiri suatu tanda setuju yang menyebutkan jumlah uang atau banyaknya barang yang terutang.

Jika hal ini tidak diindahkan, maka bila perikatan dipungkiri, akta yang ditandatangani itu hanya dapat diterima sebagai suatu permulaan pembuktian dengan tulisan.

Ketentuan-ketentuan pasal ini tidak berlaku terhadap surat-surat andil dalam suatu utang obligasi, terhadap perikatan-perikatan utang yang dibuat oleh debitur dalam menjalankan perusahaannya, dan terhadap akta-akta di bawah tangan yang dibubuhi keterangan sebagaimana termaksud dalam Pasal 1874 alinea kedua dan Pasal 1874 a.

#### Pasal 1879

Jika jumlah yang disebutkan dalam akta berbeda dari jumlah yang dinyatakan dalam tanda setuju, maka perikatan itu dianggap telah dibuat untuk jumlah yang paling kecil, walaupun akta beserta tanda setuju itu ditulis sendiri dengan tangan orang yang mengingatkan diri, kecuali bila dapat dibuktikan, dalam bagian mana dari keduanya telah terjadi kekeliruan.

#### Pasal 1880

Akta di bawah tangan, sejauh tidak dibubuhi pernyataan sebagaimana termaksud dalam pasal 1874 alinea kedua dan dalam Pasal 1874 a, tidak mempunyai kekuatan terhadap pihak ketiga kecuali sejak hari dibubuhi pernyataan oleh seorang Notaris atau seorang pejabat lain yang ditunjuk oleh undang-undang dan dibukukan menurut aturan undang-undang atau sejak hari meninggalnya si penanda tangan atau salah seorang penanda tangan; atau sejak hari dibuktikannya adanya akta di bawah tangan itu dari akta-akta yang dibuat oleh pejabat umum; atau sejak hari diakuinya akta di bawah tangan itu secara tertulis oleh pihak ketiga yang dihadapi akta itu.

#### Pasal 1881

Daftar dan surat-surat urusan rumah tangga tidak memberikan bukti untuk keuntungan pembuatnya; daftar dan surat itu merupakan bukti terhadap pembuatnya:

1. dalam hal surat itu menyebutkan dengan

Private unilateral debt agreements for the payment of a sum of money, or for some object which may be valued at a specific amount, shall be written in their entirety by the individual who is sign the document, or is at least in addition to the signature, contain an approval in the signatory's handwriting, specifying the amount of the sum or the number of the objects owed. In the absence of this, the executed deed may be accepted \*517 as initial written evidence in the event that the contract is rejected. (Amended S.16-42, 43; 38-276) The provisions of this article is not apply to shares in a debenture loan, to debt agreements concluded by the debtor in the course of operating his business, nor is they apply to private deeds which are provided with a statement as mentioned in the second paragraph in article 1874 and article 1874a. (Bw. 1902; K.100v., 174v., 178v.; RBg.291; S.67-29, artile 4\*; Civ. 1326)

#### Article 1879

If the amount, stipulated in the deed, differs from that specified in the approval statement, then the contract shall be deemed to have been concluded for the lesser amount, notwithstanding that the deed, in addition to the approval statement, has been written in its entirety by the individual who has bound himself; unless one can prove which part of the two documents has been found to be erroneous. (Bw.1349; RBg.292; S.67-29, art.5\*; Civ. 1327)

#### Article 1880

(Amended S.16-42, 43) Private deeds, to the extent that they are not accompanied by a statement as mentioned in the second paragraph of article 1874 and article 1874a, is have no legal validity with respect to third parties, unless they are acknowledged or recorded by a notary or other official designated by ordinance, in accordance with the rules stipulated in the ordinance; or if one of the parties who executed the agreement passes away; or if the existence of this private document shall be proven by deeds drawn up by public officials, or if the third party to whom the deed is applied is acknowledge its existence in writing. (Bw. 1868, 1875; K.99, 133; RBg.293; S.67-29 see also 16-44, artc.6\*; Civ.1328; S.16-46\*, pg.452)

#### Article 1881

Registers and documents regarding household matters is not be admitted as evidence for the benefit the individual who has drafted them; they is provide evidence in respect of the following:

1. in all cases in which the documents

<p>betaling;</p> <p>2o. wanneer zij uitdrukkelijk melding maken dat de aanteekening geschied is om eene gebrek in den titel aan te vullen, ten behoeve van dengene te wiens voordeele zij eene verbindtenis aanduiden.</p>	<p>tegas suatu pembayaran yang telah diterima;</p> <p>2. bila surat-surat itu dengan tegas menyebutkan bahwa catatan yang telah dibuat adalah untuk memperbaiki suatu kekurangan dalam suatu alas hak untuk kepentingan orang yang disebutkan dalam perikatan.</p>	<p>expressly stipulate a payment received; 2. if it is expressly stipulated that any notation occurs to correct a defect in the title document for the benefit of the individual mentioned in the contract. In all other cases, the judge is take into consideration those matters which he deems appropriate. (Bw.265, 1874, 1882, 1902, 1922; RBg.294; Civ.1331)</p>
<p>In alle andere gevallen, zalde regter daarop zoodanig acht slaan als hij zal vermeenen te behooren (Bw. 265, 1874, 1882, 1902, 1922; RBg. 294; Civ. 1331).</p>	<p>Dalam segala hal lainnya, Hakim akan memperhatikannya sepanjang hal itu dianggap perlu.</p>	
<b>Artikel 1882</b>	<b>Pasal 1882</b>	<b>Article 1882</b>
Vervallen: S. 27-146.	Dihapus dengan S. 1827-146.	Revoked: S.27-146
<b>Artikel 1883</b>	<b>Pasal 1883</b>	<b>Article 1883</b>
<p>Aanteekeningen, door eenen schuldeischer gesteld op eenen titel die altijd in deszelfs bezit is gebleven, verdienen geloof, alhoewel dezelve door hem noch onderteekend, noch gedagteekend zijn, wanneer het geschrevene strekt tot bevrijding van den schuldenaar.</p>	<p>Selama di tangan seorang kreditur, catatan-catatan yang dibubuhkan pada suatu tanda alas hak harus dipercayai, walaupun catatan-catatan itu tidak ditandatangani dan tidak diberi tanggal, bila apa yang tertulis itu merupakan suatu pembebasan terhadap debitur.</p>	<p>Notations made by a creditor on a title document which has always remained within his possession, shall be recognized, notwithstanding that this document is neither signed nor dated by him, if such written document relates to the release of the debtor. The same is apply to notations which the creditor has made on a copy of a receipt document, provided that such copy of the receipt is in the possession of the debtor. *518 (Bw.1916; RBg.297; Civ.1332)</p>
<p>Hetzelfde geldt omtrent aanteekeningen, welke de schuldeischer op het dubbel van eenen titel of op eene kwijting gesteld heeft, mits dit dubbel of deze kwijting in het bezit van den schuldenaar zij (Bw. 1916; RBg. 297; Civ. 1332).</p>	<p>Demikian pula catatan-catatan yang oleh seorang kreditur dibubuhkan pada salinan suatu tanda alas hak atau suatu tanda pembayaran, asalkan salinan atau tanda pembayaran ini masih di tangan kreditur.</p>	
<b>Artikel 1884</b>	<b>Pasal 1884</b>	<b>Article 1884</b>
<p>De eigenaar vaneenen titel kan daarvan, te zijnen koste, de vernieuwing vorderen, indien het schrift wegens ouderdom of eenige andere reden onleesbaar wordt. (RBg. 298; Civ. 2263).</p>	<p>Atas biaya sendiri, pemilik suatu tanda alas hak dapat mengajukan permintaan agar tanda alas hak itu diperbarui bila karena lamanya atau suatu alasan lain tulisannya tidak dapat dibaca lagi.</p>	<p>The owner of a title document, may, at his expense, demand its renewal, if the writing has become illegible due to age or any other reason. (RBg.298; Civ.2263)</p>
<b>Artikel 1885</b>	<b>Pasal 1885</b>	<b>Article 1885</b>
<p>Indien een titel gemeen is tusschen verscheidene personen, is ieder derzelve bevoegd te vorderen, dat die op eene derde plaats in bewaring worde gebracht, mitsgaders om daarvan te zijnen koste een afschrift of uittreksel te laten maken (Bw. 1081, 1736v., 1888; K. 35, 67; RBg. 299).</p>	<p>Jika suatu tanda alas hak menjadi kepunyaan bersama beberapa orang, maka masing-masing berhak menuntut supaya tanda atas hak itu disimpan di tempat netral, dan berhak menyuluh membuat suatu salinan atau ikhtisar atas biayanya.</p>	<p>If a title document is shared among several individuals, each one shall be authorized to demand that such document shall be stored at a third location, and thereafter, at his expense, a copy or a summary thereof shall be made. (Bw.1081, 1736v., 1888; K.35,67; RBg.299)</p>
<b>Artikel 1886</b>	<b>Pasal 1886</b>	<b>Article 1886</b>
<p>In elken stand van een regtsgeding, kan eene partij van den regter verzoeken dat hare wederpartij bevolen worde om de stukken over te leggen, die aan beide partijen gemeen zijn, de zaak in geschil betreffen, en zich onder hare berusting bevinden (K. 12, 67; Rv. 124v., 848v.; RBg. 300).</p>	<p>Pada setiap tingkat perkara, masing-masing pihak dapat meminta kepada Hakim, supaya pihak lawannya diperintahkan menyerahkan surat-surat kepunyaan kedua belah pihak yang menyangkut hal yang sedang dipersengketakan dan berada di tangan pihak lawan.</p>	<p>At every stage in a lawsuit, each party may request an order from the judge that the counter party is submit the documents relevant to both parties and to the matter being disputed, and which are in the possession of the counter party. (K.12, 67; Rv.124v., 848v.; RBg.300)</p>
<b>Artikel 1887</b>	<b>Pasal 1887</b>	<b>Article 1887</b>
<p>Kerfstukken, met hun dubbel overeenkomende, verdienen geloof tusschen degenen die gewoon zijn om de leverancien, welke zij in het klein doen, of ontvangen, op dusdanige manier te bewijzen (Bw. 1874; Civ. 1333).</p>	<p>Tongkat-tongkat berkelar yang sesuai dengan pasangannya, jika digunakan di antara orang-orang yang biasa menggunakannya untuk membuktikan penyerahan atau penerimaan barang dalam jual beli secara kecil-kecilan.</p>	<p>Tallies and their equivalents shall be recognized among those who are accustomed to proving their small deliveries which are made or received, in such manner. (Bw.1874; Civ.1333)</p>
<b>Artikel 1888</b>	<b>Pasal 1888</b>	<b>Article 1888</b>
<p>De kracht van een schriftelijk bewijs is in de</p>	<p>Kekuatan pembuktian dengan suatu tulisan terletak pada akta aslinya. Bila akta yang asli</p>	<p>The validity of written evidence exists in the original deed. If the original deed exists, copies</p>

oorspronkelijke acte gelegen.

Wanneer de oorspronkelijke acte besaat, verdienen de afschriften en de uittreksels slechts geloof, voor zoo verre die overeenstemmen met het oorspronkelijke stuk, welks vertooning steeds kan gevorderd worden (Bw. 1885, 1889, 1891; BS. 25; K. 24v.; Rv. 159; Sw. 263; RBg. 301; Civ. 1334).

#### Artikel 1889

Wanneer de oorspronkelijke titel niet meer aanwezig is, leveren de afschriften bewijs op, met in achtneming der navolgende bepalingen:

1o. de grossen of eerst uitgegevene afschriften leveren hetzelfde bewijs op als de oorspronkelijke acte; hetzelfde geldt omtrent afschriften welke op regterlijk gezag, in tegenwoordigheid van partijen, of deze partijen behoorlijk opgeroepen zijnde, zijn opgemaakt, gelijk mede omtrent de zoodanige welke opgemaakt zijn in tegenwoordigheid der partijen, en met derzelve wederzijdsche goedkeuring;

2o. de afschriften, welke zonder tusschenkomst van den reger, of buiten toestemming van partijen, en na de uitgifte der grossen of eerste afschriften, volgens de minuut van de acte gemaakt zijn, door dennotaris voor wien die acte is verleden, of door een van zijne opvolgers, of door ambtenaren welke, in deze hunne betrekking, de minuten in bewaring hebben en tot de uitgifte van afschriften bevoegd zijn, kunnen, in geval de doerspronkelijke acte verloren is geraakt, door den regter als volledig bewijs worden aangenomen;

3o. wanneer de afschriften, die naar de minuut eener acte gemaakt zijn, niet vervaardigd zijn door den notaris voor wien die acte verleden is, of door een zijner opvolgers, of door openbare ambtenaren die als zoodanig de minuten onder hunne berusting hebben, kunnen dezelve nimmer anders dan tot een begin van bewijs door geschrift verstrekken;

4o. authentieke afschriften van authentieke afschriften, of van onderhandsche acten, kunnen, naar omstandigheden, een begin van schriftelijk bewijs opleveren (Bw. 1871, 1888, 1902; Rv. 159; 440, 856; RBg. 302; Civ. 1335).

#### Artikel 1890

De overchrijving van eene acte in de openbare registers kan alleenlijk tot een begin van bewijs door geschrift verstrekken (Bw. 264v., 616, 696, 713, 720, 737, 760, 818, 1179v., 1902; K. 23, 38; RBg. 303; Civ. 1336).

#### Artikel 1891

Acten van erkenning ontslaan van de verplichting om den oorspronkelijken titel te berde te brengen, mits daaruit genoegzaam van den inhoud des titels blijke (Bw. 1888; Rv. 124; RBg. 304; Civ. 1337).

#### Artikel 1892

ada, maka salinan serta kutipan hanyalah dapat dipercaya sepanjang salinan serta kutipan itu sesuai dengan aslinya yang senantiasa dapat diperintahkan untuk ditunjukkan.

#### Pasal 1889

Bila tanda alas hak yang asli yang sudah tidak ada lagi, maka salinannya memberikan bukti, dengan ketentuan-ketentuan sebagai berikut:

1. salinan pertama (gross) memberikan bukti yang sama dengan akta asli; demikian pula halnya salinan yang dibuat atas perintah Hakim di hadapan kedua belah pihak atau setelah kedua pihak ini dipanggil secara sah sebagaimana juga yang salinan dibuat di hadapan kedua belah pihak dengan persetujuan mereka;

2. salinan yang dibuat sesudah pengeluaran salinan pertama tanpa perantaraan Hakim atau tanpa persetujuan kedua belah pihak entah oleh Notaris yang di hadapannya akta itu dibuat, atau oleh seorang penggantinya ataupun oleh pegawai yang karena jabatannya menyimpan akta asli (minut) dan berwenang untuk memberikan salinan-salinan, dapat diterima Hakim sebagai bukti sempurna bila akta asli telah hilang;

3. bila salinan yang dibuat menurut akta asli itu tidak dibuat oleh Notaris yang dihadapannya akta itu telah dibuat, atau oleh seorang penggantinya, atau oleh pegawai umum yang karena jabatannya menyimpan akta asli, maka salinan itu sama sekali tidak dapat dipakai sebagai bukti, melainkan hanya sebagai bukti permulaan tertulis;

4. salinan otentik dari salinan otentik atau dari akta di bawah tangan, menurut keadaan, dapat memberikan suatu bukti permulaan tertulis.

#### Pasal 1890

Penyalinan suatu akta dalam daftar umum hanya dapat memberikan bukti permulaan tertulis.

#### Pasal 1891

Akta pengakuan membebaskan seseorang dari kewajiban untuk menunjukkan tanda alas hak yang asli, asal dari akta itu cukup jelas isi alas hak tersebut.

#### Pasal 1892

and summaries is only be recognized to the extent that they correspond to the original document, the display of which can be demanded at any time. (Bw.1885, 1889, 1891; BS.25; K.24v.; Rv.159; Sw. 263; RBg.301; Civ.1334)

#### Article 1889

If the original title document no longer exists, then the copies is provide evidence, by taking into consideration the following provisions:

1. the engrossments of the first issued copies is provide the same evidence as the original deed; the same is apply to copies which are drawn up upon legal authority in the presence of the parties, following the proper summons of the parties, and is further apply to those which are drawn up in the presence of the parties upon their mutual consent;

2. the copies, which, without intervention by the judge, or without the consent of the parties and following the issuance of the engrossments of the first copies, are made pursuant to the original deed prepared by the notary before whom the deed is drawn up, or by one of his successors, or by officials, who, in their position, have been entrusted with the originals and are authorized to issue copies in the event that the original deed is lost, shall be accepted by the judge as conclusive evidence;

3. if the copies, made pursuant to the original deed, are not made by the notary who drew up the deed, or by one of his successors, or by public officials who in their capacity are safekeeping the originals, then these may only be regarded as initial written evidence;

\*519 4. authentic copies of authentic copies, or of private deeds, may, depending upon the circumstances, provide initial written evidence. (Bw. 1871, 1888, 1902; Rv.159, 440, 856; RBg.302; Civ. 1335)

#### Article 1890

A deed copied in the public registers is only serve as initial written evidence. (Bw.264v.,616,696,713,720,737,760,818,1179v.,1902; K.23,38;RBg.303; Civ.1336)

#### Article 1891

Deeds of acknowledgment is discharge the obligation to present the original title document, provided that the contents of such deed are apparent from the document itself. (Bw.1888; Rv.124; RBg.304; Civ.1337)

#### Article 1892

Eene acte waarbij eene verbindtenis, tegen welke de wet eene vordering tot nietigverklaring of te nietdoening toelaat, bevestigd of bekrachtigd wordt, is slecht van aarde, indien zij melding maakt van den hoofdinhoud dezer verbindtenis, alsmede van den reden waarom de te niet-doening zoude kunnen gevraagd worden, en van het oogmerk om het gebrek, waarop die vordering zoude bersten, te verbeteren.

Bijgebreke van eene acte van bevestiging of bekrachtiging, is het voldoende dat de verbindtenis vrijwillig is ten uitvoer gebragt na het tijdstip waarop dezelve, op eene bestaanswijze, had kunnen bevestigd of bekrachtigd worden.

De bevestiging, bekrachtiging of vrijwillig nakoming eener verbindtenis, in den vorm en op het tijdstip door de wet vereischt, gedaan, wordt gerekend voor eenen afstand der middelen en exceptien, welke men anders tegen die acte zoude hebben kunnen in het midden brengen; onverminderd nochtan het recht van derden (Bw. 117, 1327, 1385, 1456, 1807, 1860; RBg. 305; Civ. 1338).

#### Artikel 1893

een schenker kan door geene acte van bevestiging de gebreken verhelpen eener schenking, die nietig inden vorm is; dezelve schenking moet, om geldig te zijn, op nieuwe in den wettigen vorm worden gebragt (Bw. 176v., 1682, 1892; Civ. 1339).

#### Artikel 1894

De bevestiging, bekrachtiging of vrijwillige nakoming eener schenking, door de erfgenamen of regtverkrijgenden van den schenker, na deszelfs overlijden gedaan, versteekt dezelve van de bevoegdheid om zich op eenig gebrek in den vorm te beroepen (Bw. 1860, 1892v.; Civ. 1340).

### DERDE TITEL

#### Van bewijs door getuigen

#### Artikel 1895

Het bewijs door getuigen wordt toegelaten in alle de gevallen waarin hetzelve niet door de wet wordt uitgesloten (Bw. 1902, 1905v., 1927; F. 65; Rv. 171v., 953; S. 38-524\* onder Bw. 1456).

#### Artikel 1896

Vervallen: S. 25-525

#### Artikel 1897

Vervallen: S. 38-276.

#### Artikel 1898

Vervallen: S. 38-276.

#### Artikel 1899

Vervallen: S. 25-525.

Suatu akta yang menetapkan atau menguatkan suatu perikatan yang terhadapnya dapat diajukan tuntutan untuk pembatalan atau penghapusan berdasarkan undang-undang, hanya mempunyai kekuatan hukum bila akta itu memuat isi pokok perikatan tersebut, alasan-alasan yang menyebabkan dapat dituntut pembatalannya, dan maksud untuk memperbaiki cacat-cacat yang sedianya dapat menjadi dasar tuntutan itu.

Jika tidak ada akta penetapan atau penguatan, maka cukuplah perikatan itu dilaksanakan secara sukarela, setelah saat perikatan itu sedianya dapat ditetapkan atau dikuatkan secara sah.

Pembenaran, penguatan atau pelaksanaan suatu perikatan secara sukarela dalam bentuk daripada saat yang diharuskan oleh undang-undang, dianggap sebagai suatu pelepasan upaya pembuktian serta tangkisan-tangkisan (eksepsi) yang sedianya dapat diajukan terhadap akta itu; namun hal itu tidak mengurangi hak-hak pihak ketiga.

#### Pasal 1893

Seorang pemberi hibah tidak dapat menghapuskan suatu cacat-cacat bentuk penghibah itu dengan membuat suatu akta pembenaran; penghibahan itu, agar sah, harus diulangi dalam bentuk yang ditentukan oleh undang-undang.

#### Pasal 1894

Pembenaran, penguatan atau pelaksanaan secara sukarela suatu penghibahan oleh ahli waris atau oleh mereka yang mendapatkan hak dan pemberi hibah setelah pemberi hibah ini meninggal, menghapuskan hak mereka untuk mengajukan tuntutan berdasarkan cacat dari bentuk penghibahan itu.

### BAB III

#### PEMBUKTIAN DENGAN SAKSI-SAKSI

#### Pasal 1895

Pembuktian dengan saksi-saksi diperkenankan dalam segala hal yang tidak dikecualikan oleh undang-undang.

#### Pasal 1896

Dihapus dengan S. 1938-276.

#### Pasal 1897

Dihapus.

#### Pasal 1898

Dihapus.

#### Pasal 1899

Dihapus.

A deed in which a contract is established or enforced, and in respect of which the law has permitted nullification or cancellation of a claim, shall be valid provided that such deed stipulates the main contents of the contract, and also stipulates the reasons for which nullification may be requested, and the intent to remedy the defects pursuant to which the claim could have been requested. In the absence of a deed of establishment or enforcement, it shall be sufficient if the contract shall be executed voluntarily following the time that this contract has been established or enforced in such manner existing. The establishment, enforcement of or voluntary compliance with a contract, effected in the format and at the exact time required by the law, shall be considered as a relinquishment of means of evidence and demurrers; which one, otherwise could have filed against the contract; without prejudice, however, to the rights of third parties. (Bw.117, 1327, 1385, 1456, 1807, 1860; RBg.305; Civ.1338)

#### Article 1893

A donor cannot remedy the defects of a gift which has an invalid format by a deed of establishment; the same gift must be put into a legal format. (Bw.176v., 1682, 1892; Civ.1339)

#### Article 1894

The establishment, enforcement of or voluntary compliance with a gift, by the heirs or recipients of rights of the donor, which takes place after his death, is remove their authority to dispute any defects in the format. (Bw.1860, 1892v.; Civ.1340)

### Chapter III

#### Concerning evidence by witnesses

#### Article 1895

Evidence by witnesses shall be admitted in all cases which are not excluded by the law. (Bw.1902,1905v.,1927; F.65; Rv.171v., 953; S.38-524\* under Bw. 1456)

#### Article 1896

Revoked: S.25-525.

#### Article 1897

Revoked: S.38-276.

#### Article 1898

Revoked: S.38-276.

#### Article 1899

Revoked: S.25-525.

Artikel 1900	Pasal 1900	Article 1900
Vervallen: S. 25-525.	Dihapus dengan S. 1938-276.	Revoked: S.25-525.
Artikel 1901	Pasal 1901	Article 1901
Vervallen: S. 25-525.	Dihapus dengan S. 1938-276.	Revoked: S.25-525.
Artikel 1902	Pasal 1902	Article 1902
(Gew. S. 25-525; 38-276) In de gevallen, waarin de wet schriftelijk bewijs vordert, wordt niettemin, wanner er een begin van bewijs door geschrifte aanwezi is, het bewijs door getuigen toegelaten, tenzij ieder ander dan schriftelijk bewijs uitgesloten is.	Dalam hal undang-undang memerintahkan pembuktian dengan tulisan, diperkenankan pembuktian dengan saksi, bila ada suatu bukti permulaan tertulis, kecuali jika tiap pembuktian tidak diperkenankan selain dengan tulisan.	(Amended by S.25-525; 38-276) In cases where the law demands written evidence, notwithstanding the existence of initial written evidence, evidence by witnesses shall be admitted, unless any evidence other than written evidence is not admissible. Written deeds which shall be referred to as initial written evidence shall be all those which derive from those individuals against whom the claim is filed, or those represented, and which support the legal act that is being appealed. (Bw.264v., 288, 1700, 1871, 1874v.,1878, 1889-4, 1890; K.258; Civ. 1347)
Men noemt begin van bewijs door geschrifte alle geschrevene acten, welke voortgekomen zijn van dengene tegen wien de vordering gedaan wordt, of van dengene dien hij vertegenwoordigt, en welke de daadzaak, waarop men zich beropet, waarschijnlijk maken (Bw. 264v., 288, 1700, 1871, 1874v., 1878, 1889-4o, 1890; K. 258; Civ. 1347).	Yang dinamakan bukti permulaan tertulis ialah segala akta tertulis yang berasal dari orang yang terhadapnya suatu tuntutan diajukan atau dari orang yang diwakili olehnya dan yang kiranya membenarkan adanya peristiwa hukum yang diajukan oleh seseorang sebagai dasar tuntutan itu.	
Artikel 1903	Pasal 1903	Article 1903
Vervallen: S. 38-276.	Dihapus dengan S. 1938- 276.	Revoked: S.38-276.
Artikel 1904	Pasal 1904	Article 1904
(Gew. S. 25-525) Bij het bewijs door getuigen moeten de volgende bepalingen worden in acht genomen (Rv. 171v., 953).	Dalam pembuktian dengan saksi-saksi, harus diindahkan ketentuan-ketentuan berikut.	(Amended by S.25-525) Evidence by witnesses is comply with the following stipulations. (Rv.171v., 953)
Artikel 1905	Pasal 1905	Article 1905
De verklaring van eenen enkelen getuige, zonder eenig ander middel van bewijs, verdient in regten geen geloof (Bw. 1908; Rv. 183, 189, 204; Sv. 376; IR. 169, 300; RBg. 306).	Keterangan seorang saksi saja tanpa alat pembuktian lain, dalam Pengadilan tidak boleh dipercaya.	The statement of a single witness, in the absence of any other means of evidence, is not be accepted in court. (Bw. 1908; Rv.183, 189, 204; Sv.376; IR. 169, 300; RBg.306)
Artikel 1906	Pasal 1906	Article 1906
Indien de afzonderlijke en op zich zelve staande getuigenissen van verscheidene personen, omtrent verschillende feiten, door haren zamenloop en verband strekken tot staving eener bepaalde daadzaak, wordt het aan het oordeel des regters overgelaten om aan die afzonderlijke getuigenissen zoodanige kracht toe te kennen als de omstandigheden dit mogten vereischen (Bw. 1905, 1908; Sv. 376; IR. 170, 300; RBg. 307).	Jika kesaksian-kesaksian berbagai orang mengenai berbagai peristiwa terlepas satu sama lain, dan masing-masing berdiri sendiri, namun menguatkan suatu peristiwa tertentu karena mempunyai kesesuaian dan hubungan satu sama lain, maka Hakim, menurut keadaan, bebas untuk memberikan kekuatan pembuktian kepada kesaksian-kesaksian yang berdiri sendiri itu.	If the separate and independent testimonies of several individuals, regarding various facts, due to the circumstances and relationship, substantiate a specific matter, then it shall be at the judges discretion to accept the separate testimonies as appropriate in the circumstances. (Bw.1905, 1908; Sv.376; IR.170, 300; RBg.307)
Artikel 1907	Pasal 1907	Article 1907
Iedere getuigenis moet met reden van wetenschap bekleed zijn.	Tiap kesaksian harus disertai keterangan tentang bagaimana saksi mengetahui kesaksiannya.	Each testimony shall be based upon knowledge. Specific meanings or speculations based upon reasoning is not be regarded as testimonies. (Sv.377; IR.171, 301; RBg.308)
Bijzondere meeningen of gissingen, bij redenering opgemaakt, zijn geene getuigenissen. (Sv. 377; IR. 171, 301; RBg. 308).	Pendapat maupun dugaan khusus, yang diperoleh dengan memakai pikiran, bukanlah suatu kesaksian.	
Artikel 1908	Pasal 1908	Article 1908
In de beoordeeling der waarde van de getuigenis moet de regter bijzonder acht geven op de onderlinge overeenkomst der getuigen; op de overeenstemming der getuigenissen met hetgeen van elders aangaande de zaak in het geding bekend is; op de beweegredenen welke	Dalam mempertimbangkan suatu kesaksian, Hakim harus memberikan perhatian khusus; pada kesesuaian kesaksian-kesaksian satu sama lain; pada persamaan antara kesaksian-kesaksian dan apa yang diketahui dan sumber lain tentang pokok perkara; pada alasan-alasan	In judging the validity of a testimony the judge is particularly take into consideration the mutual agreement of the witnesses, the similarity between the testimonies and anything else that is known with regard to the case being disputed, the reasons which could

de getuigen kunnen hebben gehad om de zaak op deze of gene wijze voor te dragen; op de levenswijze, de zeden en den stand der getuigen, en, in het algemeen, op alles wat op derzelver meerdere of mindere geloofwaardigheid invloed zoude kunnen hebben (Bw. 1906; Sv. 378; IR. 172, 302; RBg. 309).

#### Artikel 1909

Alle personen, bekwaam om getuigen te zijn, zijn verplicht getuigenis in regten af te leggen. (Sv. 375; IR. 299; RBg. 665; Sw. 224, 522).

Niettemin kunnen zich van het afleggen van getuigenis versoonen:

1o. die aan eene der partijen in de zijdlinie bestaan in den tweeden graad van bloedverwantschap of zwagerschap (Bw. 297, 1910);

2o. die den echtgenoot van eene der partijen bestaan in de regten linie onbeperkt, en in de zijdlinie in den tweeden graad (Bw. 1910);

3o. alle degenen die, uit hoofde van hunnen stand, beroep of wettige betrekking, tot geheimhouding verplicht zijn, doch alleen en bij uitsluiting nopens hetgeen waarvan de wetenschap aan hen als zoodanig is toevertrouwd (S. 76-257 art. 11 jis. 13-604, en Inv. Sw. art. 6-46o; 1854-18; Sw. 322, 431, 433; Sv. 51, 145v., 148, 375, 414; IR. 146, 274, 277, 380; RBg. 174, 577, 579; Octr. 18).

#### Artikel 1910

Als onbekwaam om getuigen te zijn worden beschouwd, en mogen niet worden gehoord, de bloed- en aanverwanten van eene der partijen in de regte linie, en de echtgenoot, zelfs na eene plaats gehad hebbende echtscheiding (Bw. 1909, 1913v.; BS. 13; F. 65; Sv. 145v., 149, 375; IR. 145, 274v.; RBg. 172v., 577v.; Not. 21; Pr. 268).

(Toeg. S. 25-525; gew. laatstel. 38-622) Nochtans zullen bloed- en aanverwanten als zoodanig niet onbekwaam zijn:

1o. in zaken den burgerlijken staat van partijen betreffende;

2o. in zaken betreffende onderhoud, krachtens het eerste boek verschuldigd, daaronder begrepen het verschuldigd voor onderhoud en opvoeding van eenen minderjarige;

3o. bij het onderzoek naar de redenen, welke tot ontheffing of ontzetting van de ouderlijke macht of de voogdij kunnen leiden;

4o. in zaken betrekkelijk tot eene arbeidsovereenkomst.

Het regt zich van het afleggen van getuigenis te versoonen, komt in de gedingen in het voorgaande lid bedoeld, den in art. 1909 onder 1e'en 2e'genoemden personen niet toe (Civ.

yang kiranya telah mendorong para saksi untuk menerangkan duduknya perkara secara begini atau secara begitu; pada peri kehidupan, kesucilaan dan kedudukan para saksi; dan umumnya, ada apa saja yang mungkin ada pengaruhnya terhadap dapat tidaknya para saksi itu dipercaya.

#### Pasal 1909

Semua orang yang cakap untuk menjadi saksi, wajib memberikan kesaksian di muka Hakim.

Namun dapatlah meminta dibebaskan dari kewajiban memberikan kesaksian;

1. siapa saja yang mempunyai pertalian keluarga sedarah dalam garis ke samping derajat kedua atau keluarga semenda dengan salah satu pihak;

2. siapa saja yang mempunyai pertalian darah dalam garis lurus tak terbatas dan dalam garis ke samping dalam derajat kedua dengan suami atau isteri salah satu pihak;

3. siapa saja yang karena kedudukannya, pekerjaannya atau jabatannya diwajibkan undang-undang untuk merahasiakan sesuatu, namun hanya mengenai hal-hal yang dipercayakan kepadanya karena kedudukan, pekerjaan dan jabatannya itu.

#### Pasal 1910

Anggota keluarga sedarah dan semenda salah satu pihak dalam garis lurus, dianggap tidak cakap untuk menjadi saksi; begitu pula suami atau isterinya, sekalipun setelah perceraian.

Namun demikian anggota keluarga sedarah dan semenda cakap untuk menjadi saksi:

1. dalam perkara mengenai kedudukan keperdataan salah satu pihak;

2. dalam perkara mengenai nafkah yang harus dibayar menurut Buku Kesatu, termasuk biaya pemeliharaan dan pendidikan seorang anak belum dewasa;

3. dalam suatu pemeriksaan mengenai alasan-alasan yang dapat menyebabkan pembebasan atau pemecatan dari kekuasaan orang tua atau perwalian;

4. dalam perkara mengenai suatu perjanjian kerja. Dalam perkara-perkara ini, mereka yang disebutkan dalam Pasal 1909 nomor 1i dan 2i, tidak berhak untuk minta dibebaskan dan kewajiban memberikan kesaksian.

influence the witnesses to present the case in a certain \*522 manner, the lifestyle, morals and the status of the witnesses and in general, anything that could affect the reliability of the witnesses. (Bw. 1906; Sv.378; IR.172, 302; RBg.309)

#### Article 1909

All individuals competent to be witnesses, are required to submit their testimonies in court. (Sv. 375; IR.299; RBg.665; Sw.224, 522) The following individuals, may be excused from testifying:

1. anyone who is related to any of the parties in a collateral line in the second degree of blood relationship or by marriage; (Bw.297, 1910) 2. anyone who is the spouse of one of the parties in a direct unlimited line, and in the second degree of the collateral line; (Bw.1910) 3. anyone, who due to their status, position or function, is pledged to secrecy, but only to the extent of the information entrusted to them in connection with their above-mentioned status, position or function. (S.76-257 art.11 see also 13-604, and INv. Sw.art. 6-46; 1854-18; Sw.322, 431, 433; Sv.51, 145v.,148, 375, 414; IR.146, 274, 277,380; RBg.174, 577, 579; Octr.18)

#### Article 1910

The blood relatives and relatives by marriage of one of the parties in a direct line, and the spouse, even after a divorce, shall be deemed to be incompetent as witnesses, and prohibited from being heard. (Bw.1909, 1913v.; BS.13; F.65; Sv.145v., 149, 375; IR.145, 274.; RBg.172v., 577v.; Not.21; Pr.268) (Supplemented S.25-525; 38-622) However, blood relatives and next-of-kin is not be deemed to be incompetent in the following circumstances:

1. in cases regarding the civil status of parties; 2. in cases relating to support, pursuant to the first book, dealing with the support and education of a minor; 3. during the investigation of the reasons which could lead to revocation or discharge of the parental authority or the guardianship; 4. in cases relating to a labor agreement.

The right to be excused from testifying, as described in the cases in the aforementioned paragraph, is not apply to the individuals mentioned in article 1909 number 1 and 2. (Civ.251)

251).

**Artikel 1911**

De getuigen moeten, volgens de wijze hunner godsdienstige gezindheid, zweren of beloven dat zij de waarheid zullen zeggen (ISR. 173; Rv. 177, 204; Sv. 139; IR. 147, 265, 299; Pr. 262; Zie Eedsreg. bl. 389).

**Artikel 1912**

Zij die den vollen ouderdom van vijftien jaren niet hebben bereikt, mitsgaders zij die terzake van onnoozelheid, krankzinnigheid of razernij zijn onder curatele gesteld, of hangende het geding op het bevel des regeters zich bij voorraad in verzekerde bewaring bevinden, kunnen niet als getuigen worden toegelaten.

Het staat echter aan den reger vrij om zoodanige minderjarigen, of ook onder curatele gestelden, die bij tusschenpoozen het genot hunner verstandelijke vermogens bezitten, zonder eeds-aflegging te hooren, doch derzelve verklaringen zullen slechts als toelichting mogen worden aangemerkt.

De regter zal alzoo geen geloof mogen slaan aan hetgeen die onbevoegde personen verklaren te hebben gehoord, gezien, bijgewoond en ondervonden, al ware zulks met redenen van wetenschap bekleed, maar hunner verklaringen alleen doen strekken om bekend te worden met, en op het spoor te geraken van daadzaken, welke door de gewone middelen nader kunnen worden bewezen. (Sv. 149, 375; IR. 145, 278, 299; RBg. 172v., 580, 665; Pr. 285).

**Artikel 1913**

Vervallen: S. 25-525).

**Artikel 1914**

Vervallen: S. 25-525).

**VIERDE TITEL****Van vermoedens****Artikel 1915**

Vermoedens zijn gevolgtrekkingen welke de wet of de regter uit eene bekende tot eene onbekende daadzaak afleidt.

Zij zijn van tweederlei aard: (Bw. 1916v., 1922v.; Civ. 1349).

wettelijke, en

de zoodanige welke niet op de wet zelve zijn gegrond.

**Artikel 1916**

Wettelijke vermoedens zijn de zoodanige welke, uit kracht eener bijzondere wetsbepaling, met zekere handelingen of met

**Pasal 1911**

Tiap saksi wajib bersumpah menurut agamanya, atau berjanji akan menerangkan apa yang sebenarnya.

**Pasal 1912**

Orang yang belum genap lima belas tahun, orang yang berada di bawah pengampuan karena dungu, gila atau mata gelap, atau orang yang atas perintah Hakim telah dimasukkan dalam tahanan selama perkara diperiksa Pengadilan tidak dapat diterima sebagai saksi.

Hakim boleh mendengar anak yang belum dewasa atau orang yang berada di bawah pengampuan yang kadang-kadang dapat berpikir saat itu tanpa suatu penyumpahan, tetapi keterangan mereka hanya dapat dianggap sebagai penjelasan.

Juga Hakim tidak boleh mempercayai apa yang menurut orang tak cakap itu telah didengarnya, dilihatnya, dihadirinya dan dialaminya, biarpun itu semua disertai keterangan tentang bagaimana ia mengetahuinya; Hakim hanya boleh menggunakannya untuk mengetahui dan mendapatkan petunjuk-petunjuk ke arah peristiwa-peristiwa yang dapat dibuktikan lebih lanjut dengan upaya pembuktian biasa.

**Pasal 1913**

Dihapus dengan S. 1925 - 625.

**Pasal 1914**

Dihapus dengan S. 1926 - 570.

**BAB IV****PERSANGKAAN-PERSANGKAAN****Pasal 1915**

Persangkaan ialah kesimpulan yang oleh undang-undang atau oleh Hakim ditarik dari suatu peristiwa yang diketahui umum ke arah suatu peristiwa yang tidak diketahui umum.

Ada dua persangkaan, yaitu persangkaan yang berdasarkan undang-undang dan persangkaan yang tidak berdasarkan undang-undang.

**Pasal 1916**

Persangkaan yang berdasarkan undang-undang ialah persangkaan yang dihubungkan dengan perbuatan tertentu atau peristiwa tertentu berdasarkan ketentuan undang-

**Article 1911**

The witnesses shall be required, pursuant to their religious beliefs, to swear or pledge that they will speak the truth. (ISR.173; Rv.177, 204; Sv.139; IR.147,265,299;Pr.262; See Eedsreg.pg.389).

**Article 1912**

Anyone who has not reached the full age of fifteen years, including individuals who, due to mental incapacity, insanity or madness have been put under guardianship, or, the individuals who, pending the lawsuit, are detained upon instruction of the judge, is not be admitted as witnesses. The judge is however be authorized to listen to the minors or parties under guardianship, who are \*523 intermittently in possession of their mental capacities, without having to pledge an oath, but these statements shall be regarded as explanations only. The judge is also not consider that which the unauthorized individuals claim to have heard, seen, and experienced, notwithstanding that such is based upon knowledge; but their statements is only serve to obtain knowledge, and for the purpose of investigating actual acts which cannot be proven by regular means. (Sv. 149, 375; IR.145, 278, 299; RBg.172v., 580, 665; Pr.285)

**Article 1913**

Revoked: S.25-525.

**Article 1914**

Revoked: S.25-525.

**Chapter IV****Concerning inferences****Article 1915**

Inferences are conclusions which the law or the judge draws from a known or an unknown actual event that has taken place. They consist of the following two kinds: (Bw.1916v., 1922v.; Civ.1349) legal, and those which are not based upon the law.

**Article 1916**

Legal inferences are those which, pursuant to a special legal stipulation, are related to certain acts or events. Legal inferences are, among

zekere daadzaken verbonden zijn.

Van dien aard zijn, onder andere: (K. 75, 539).

1o. de handelingen welke de wet nietig verklaart, omdat zij, door haren aard en hare hoedanigheid aallen, vermoed worden gepleegd te zijn om eene wetsbepaling te ontduiken (Bw. 183v., 911, 1681);

2o. de gevallen waarin de wet verklaart dat de eigendom, of de bevrijding van schuld, uit zekere bepaalde omstandigheden wordt afgeleid (Bw. 159, 165, 633, 658v., 662, 664, 831, 1394, 1439, 1769);

3o. het gezag hetwelk de wet aan een regterlijk gewijsde toekent (Bw. 1917v);

4o. de kracht welke de wet aan de bekentenis van eene der partijen of aan derzelve eed toekent (Bw. 1569, 1602, 1700, 1923v., 1929v.; Rv. 825; Civ. 1350).

#### Artikel 1917

Het gezag vaneen geregteijk gewijsde strekt zich niet verder uit dan tot het onderwerp van het vonnis.

Om dat gezag te kunnen inroepen, wordt vereischt, dat de zaak welke gevorderd wordt dezelfde zij; dat de eisch op dezelfde oorzak beruste, en door en tegen dezelfde partijen in dezelfde betrekking gedaan zij (Bw. 1340, 1409, 1858, 1862; Rv. 83, 385, 428, 436; Civ. 1351).

#### Artikel 1918

(Gew. S. 17-497) Een arrest of vonnis in kracht van gewijsde gedaan, waarbij iemand uithoofde van misdrijf of overtreding tot straf is verwezen, zal in een burgerlijk geschil als een bewijs van het begane feit worden aangenomen, behoudens tegenbewijs (AB. 28v.; Bw. 210, 1365v., 1377, 1917; BS. 27; BS Chin. 29; BS. Ind. 24; BSCI. 28; S. 04-279 art. 13\*).

#### Artikel 1919

Indien iemand van een aan hem ten laste gelegd misdrijf of overtreding is vrijgesproken, kan die vrijspraak bij den burgerlijken regter niet worden ingeroepen om eenen eisch tot schadevergoeding af te weren (AB. 28v.; Bw. 1365 v., 1370v.; Sv. 169, 183).

#### Artikel 1920

Vonnissen betrekkelijk den staat van personen, gewezen tegen dengene die wettiglijk bevoegd was om den eisch tegen te spreken, zijn van kracht tegen elk en een iegelijk (Bw. 15, 1917; Rv. 378).

#### Artikel 1921

Een wettelijk vermoeden ontslaat dengene, in wiens voordeel hetzelve bestaat, van alle

undang.

Persangkaan semacam itu antara lain adalah;

1. perbuatan yang dinyatakan batal oleh undang-undang, karena perbuatan itu semata-mata berdasarkan dari sifat dan wujudnya, dianggap telah dilakukan untuk menghindari suatu ketentuan undang-undang;

2. pernyataan undang-undang yang menyimpulkan adanya hak milik atau pembebasan utang dari keadaan tertentu;

3. kekuatan yang diberikan oleh undang-undang kepada suatu putusan Hakim yang memperoleh kekuatan hukum yang pasti;

4. kekuatan yang diberikan oleh undang-undang kepada pengakuan atau kepada sumpah salah satu pihak.

#### Pasal 1917

Kekuatan suatu putusan Hakim yang telah memperoleh kekuatan hukum yang pasti hanya mengenai pokok perkara yang bersangkutan.

Untuk dapat menggunakan kekuatan itu, soal yang dituntut harus sama; tuntutan harus didasarkan pada alasan yang sama; dan harus diajukan oleh pihak yang sama dan terhadap pihak-pihak yang sama dalam hubungan yang sama pula.

#### Pasal 1918

Suatu putusan Hakim yang telah mempunyai kekuatan hukum yang pasti, yang menyatakan hukuman kepada seseorang yang karena suatu kejahatan atau pelanggaran dalam suatu perkara perdata, dapat diterima sebagai suatu bukti tentang perbuatan yang telah dilakukan, kecuali jika dapat dibuktikan sebaliknya.

#### Pasal 1919

Jika seseorang telah dibebaskan dari tuduhan melakukan kejahatan atau pelanggaran terhadapnya, maka pembebasan tersebut tidak dapat diajukan sebagai perkara perdata ke Pengadilan untuk menangkis tuntutan ganti rugi.

#### Pasal 1920

Putusan Hakim mengenai kedudukan hukum seseorang, yang dijatuhkan terhadap orang yang menurut undang-undang berwenang untuk membantah tuntutan itu, berlaku terhadap siapa pun.

#### Pasal 1921

Suatu persangkaan menurut undang-undang, membebaskan orang yang diuntungkan persangkaan itu dan segala pembuktian lebih

others: (K.75, 539)

1. the acts which are declared invalid by law, due to the fact that, pursuant to their nature and capacity, they are alleged to have been committed in order to evade a legal regulation; (Bw.183v., 911, 1681) 2. the events in which the law declares that the property, or the discharge of a debt, are deduced from certain specific circumstances; (Bw.159, 165, 633, 658v., 662, 664, 831, 1394, 1439, 1769) 3. the authority which the law grants to a legal judgment entered; (Bw.1917v.) 4. the validity which the law grants to the confession or oath of one of the parties. (Bw. 1569, 1602, 1700, 1923v., 1929v.; Rv.825; Civ. 1350)

#### Article 1917

The authority of the legal judgment entered is not extend any further than the subject of the judgment. In order to invoke such authority, it shall be required that the case which has been heard shall be the same; that the claim is based upon the same grounds, and is made by and against the same parties having the same relationship. (Bw. 1340, 1409, 1858, 1862; Rv.83, 385,428,436; Civ. 1351)

#### Article 1918

(amended by S.17-497) An arrest or sentence which has been legally entered by which an individual is punished for a misdemeanor or infringement, is in a civil dispute be accepted as evidence of the act having been carried out, unless otherwise proven. (AB.28v.; Bw.210, 1365v., 1377, 1917; BS.27; BS.Chin.29; BS.Ind.24;BSCI.28; S.04-279 art.13)

#### Article 1919

If an individual has been acquitted of a misdemeanor or infringement that he was charged with, the acquittal cannot be relied upon before a civil judge to avoid a claim for compensation. (Ab.28v.; Bw.1365v.,1370v.; Sv.169, 183)

#### Article 1920

Sentences, relevant to the status of individuals, passed on those who are legally authorized to dispute the claim, is apply to all individuals. (Bw.15, 1917; Rv.378)

#### Article 1921

A valid inference is release the individual who benefits from such from providing any other evidence. No evidence shall be admitted



verdere bewijzen.

Geen bewijs wordt tegen een wettelijk vermoeden toegelaten, in geval de wet op grond van dit vermoeden, zekere bepaalde handelingen nietig verklaart, of den regtsingang weigert; ten zij de wet zelve het tegenbewijs mogt hebben vrijgelaten, en onverminderd hetgeen omtrent den geregtelijken eed en de geregtelijke bekentenis vastgesteld is (Bw. 150, 250v., 1394, 1439, 1916-1o, 1923, 1929; F. 41, 44; Aut. 4; Octr. 6; Industr. 2; Coop. 10; Civ. 1352).

#### Artikel 1922

Vermoedens, welke niet op de wet zelve gegrond zijn, worden overgelaten aan het oordeel en aan de voorzigheid van den regter, die echter op geene andere letten mag dan op die welke gewigtig, naauwkeurig, bepaald, en met elkander in overeenstemming zijn. Zoodanige vermoedens kunnen alleenlijk in aanmerking komen in de gevallen waarin de wet het bewijs door getuigen toelaat, en ook bijaldien, uit hoofde van kwade trouw of bedrog, tegen eene handeling of acte wordt opgekomen (Bw. 1328, 1341, 1895; K. 274; IR. 173; RBg. 310; Civ. 1353).

#### VIJFDE TITEL

##### Van bekentenissen

#### Artikel 1923

De bekentenis, welke aan eene partij wordt tegengeworpen, is of geregtelijk, of buiten regten afgelegd (Bw. 1916-4o, 1925v., 1927, 1982; Sv. 383v., 387-4o; IR. 164, 174v., 307v., 311-4o; Civ. 1354).

#### Artikel 1924

Eene bekentenis mag niet gesplitst worden ten nadeele van dengene die dezelve heeft afgelegd.

Het staat echter aan den reger vrij om de bekentenis te splitsen, indien de schuldenaar daarbij, tot zijne bevrijding, daadzaken heeft aangevoerd, welke valsheid wordt bewezen (Bw. 1923; IR. 176; RBg. 313; Civ. 1356).

#### Artikel 1925

De geregtelijke bekentenis levert een volledig bewijs op tegen dengene die dezelve, het zij in persoon, het zij bij eenen bijzonder daartoe gevolmagtigde, heeft afgelegd (Bw. 1916-4o, 1921; Rv. 230v., 238, 256v., 825; IR. 174; RBg. 311; Civ. 1356).

#### Artikel 1926

De geregtelijke bekentenis kan niet herroepen worden, ten ware bewezen wierd dat dezelve een gevolg is geweest van eene dwaling omtrent daadzaken.

Onder voorwendsel van eene dwaling omtrent het regt, kan dezelve niet herroepen worden (Bw. 1322, 1858v.; Civ. 1356).

lanjut.

Terhadap suatu persangkaan menurut undang-undang, tidak boleh diadakan pembuktian, bila berdasarkan persangkaan itu undang-undang menyatakan batalnya perbuatan-perbuatan tertentu atau menolak diajukannya suatu gugatan ke muka Pengadilan, kecuali bila undang-undang memperbolehkan pembuktian sebaliknya, tanpa mengurangi ketentuan-ketentuan mengenai sumpah di hadapan Hakim.

#### Pasal 1922

Persangkaan yang tidak berdasarkan undang-undang sendiri diserahkan kepada pertimbangan dan kewaspadaan Hakim, yang dalam hal ini tidak boleh memperhatikan persangkaan-persangkaan yang lain. Persangkaan-persangkaan yang demikian hanya boleh diperhatikan, bila undang-undang mengizinkan pembuktian dengan saksi-saksi, begitu pula bila terhadap suatu perbuatan atau suatu akta diajukan suatu bantahan dengan alasan-alasan adanya itikad buruk atau penipuan.

#### BAB V

##### PENGAKUAN

#### Pasal 1923

Pengakuan yang dikemukakan terhadap suatu pihak, ada yang diberikan dalam sidang Pengadilan dan ada yang diberikan di luar sidang Pengadilan.

#### Pasal 1924

Suatu pengakuan tidak boleh dipisah-pisahkan sehingga merugikan orang yang memberikannya.

Akan tetapi Hakim berwenang untuk memisah-misahkan pengakuan itu, bila pengakuan itu diberikan oleh debitur dengan mengemukakan peristiwa-peristiwa yang ternyata palsu untuk membebaskan dirinya.

#### Pasal 1925

Pengakuan yang diberikan di hadapan Hakim, merupakan suatu bukti yang sempurna terhadap orang yang telah memberikannya, baik sendiri maupun dengan perantaraan seseorang yang diberi kuasa khusus untuk itu.

#### Pasal 1926

Suatu pengakuan yang diberikan dihadapan Hakim tidak dapat dicabut kecuali bila dibuktikan bahwa pengakuan itu diberikan akibat suatu kekeliruan mengenai peristiwa-peristiwa yang terjadi.

Dengan alasan terselubung yang didasarkan atas kekeliruan-kekeliruan dalam menerapkan hukum, pengakuan tidak dapat dicabut.

against a valid inference, in the event that the law, based upon such inference, is declare certain acts to be invalid or refuse to permit a claim to be filed in court; unless the law permits the counter evidence to be filed, without prejudice to what has been stipulated concerning the legal oath and legal testimony. (Bw.150, 250v., 1394, 1439, 1916-1, 1923, 1929; F.41, 44; Aut.4; Octr.6; Industr.2; Coop.10; Civ.1352)

#### Article 1922

Inferences which are not based upon the law, shall be considered by and shall be at the discretion of the judge, who, is only pay attention to those which are significant, accurate, specific, and consistent with one another. Such inferences is only be noted in circumstances in which the law admits evidence by witnesses, and also due to bad faith or an act or deed of deceit. (Bw.1328, 1341, 1895; K.274; IR.173;RBg.310;Civ.1353)

#### Chapter V

##### Concerning confessions

#### Article 1923

A confession submitted against another party, is either submitted in court or outside court. (Bw. 1916-4, 1925v.,1927, 1982; Sv.283v., 387-4; IR.164, 174v., 307v., 311-4; Civ.1354)

#### Article 1924

A confession is not be divided in a manner which would jeopardize the party who submitted it. It is however be at the judges discretion to divide the confession, if the debtor, for the purposes of his acquittal, has presented events which have been proven untrue. (Bw.1923; IR.176;RBg.313; Civ.1356)

#### Article 1925

A legal confession is serve as complete evidence for the individual who has submitted such either personally or by a representative specifically authorized thereto. (Bw.1916-4, 1921; Rv.230v., 238, 256v.,825;IR.174;RBg.311; Civ.1356)

#### Article 1926

A legal confession cannot be revoked, unless it has been proven that it was submitted in deviation from events that have taken place. In addition, the legal confession cannot be revoked under pretext of an error in the law. (Bw.1322, 1858v.; civ.1356)

<p style="text-align: center;"><b>Artikel 1927</b></p> <p>Eene mondelinge bekentenis, buiten regten gedaan, kan niet worden ingeroepen, dan in de gevallen waarin het bewijs door getuigen is toegelaten (Bw. 1895v.; Rv. 953-3; Civ. 1355).</p>	<p style="text-align: center;"><b>Pasal 1927</b></p> <p>Suatu pengakuan lisan yang diberikan di luar sidang pengadilan tidak dapat digunakan untuk pembuktian, kecuali dalam hal pembuktian dengan saksi-saksi diizinkan.</p>	<p style="text-align: center;"><b>Article 1927</b></p> <p>A verbal confession made outside the court, cannot be revoked, other than in those events in which evidence by witnesses is admitted. (Bw.1895v.; Rv.953-3; Civ.1355)</p>
<p style="text-align: center;"><b>Artikel 1928</b></p> <p>In het geval bij het slot van het vorige artikel voorzien, blijft het aan des regters oordeel overgelaten welke kracht aan eene mondelinge bekentenis, buiten regten gedaan, moet worden toegekend (Bw. 1906; Sv. 387v.; IR. 175; RBg. 312).</p>	<p style="text-align: center;"><b>Pasal 1928</b></p> <p>Dalam hal yang disebut pada penutup pasal yang lalu, Hakimlah yang menentukan kekuatan mana yang akan diberikan kepada suatu pengakuan lisan yang dikemukakan di luar sidang pengadilan.</p>	<p style="text-align: center;"><b>Article 1928</b></p> <p>In the case described at the end of the previous article, the judge is have the option to validate a verbal confession submitted outside the court. (Bw.1906; Sv.387v.; IR.175; RBg.312)</p>
<p><b>ZESDE TITEL</b></p> <p><b>Van den geregtelijken eed</b></p>	<p><b>BAB VI</b></p> <p><b>SUMPAH DI MUKA HAKIM</b></p>	<p><b>Chapter VI</b></p> <p><b>Concerning the legal oath</b></p>
<p style="text-align: center;"><b>Artikel 1929</b></p> <p>De geregtelijke eed is van tweederlei aard:</p> <p>1o. die welke door de eene partij aan de andere wordt opgedragen om de beslissing der zaak daarvan te doen afhangen: deze wordt genaamd beslissende eed (Bw. 1930v., 1973; S. 1832-41*, art. 6v., achter Bw.; IR. 156; RBg. 314);</p> <p>2o. die welke door den regter, ambtshalve, aan ene der beide partijen wordt opgelegd (ISR. 173; AB. 14; Bw. 1911, 1934, 1940v., 1944v.; Rv. 52, 177; Sv. 139; IR. 147, 155, 265; RBg. 314; Civ. 1357).</p>	<p style="text-align: center;"><b>Pasal 1929</b></p> <p>Ada dua macam sumpah dihadapan Hakim:</p> <p>1. sumpah yang diperintahkan oleh pihak yang satu kepada pihak yang lain untuk pemutusan suatu perkara; sumpah itu disebut sumpah pemutus;</p> <p>2. sumpah yang diperintahkan oleh Hakim karena jabatan kepada salah satu pihak.</p>	<p style="text-align: center;"><b>Article 1929</b></p> <p>The legal oath shall be in two forms:</p> <p>1. that which arises where one party refers the decision of the case to the oath of the other party; this shall be referred to as decisive oath; (Bw. 1930v., 1973; S.1832-41; IR.156; RBg.314) 2. that which shall be ordered by the judge, in his capacity as such, to one of the parties. (ISR.173;AB.14;Bw.1911, 1934, 1940v., 1944v.; Rv.52, 177; Sv.139; IR.147,155,265; RBg.314; Civ.1357)</p>
<p style="text-align: center;"><b>Artikel 1930</b></p> <p>De beslissende eed kan worden opgedragen omtrent alle geschillen, van welken aard ook, behalve degene waarover partijen geene dading zouden mogen treffen, of waarin hare bekentenis niet zoude kunnen worden in aanmerking genomen.</p> <p>Dezelve kan in elken stand van het rechtsgeding worden opgedragen, zelfs dan wanneer geen ander middel hoegenaamd aanwezig is om de vordering of de exceptie, ten aanzien van welke de eed gevorderd wordt, te bewijzen (Bw. 1569, 1602, 1700, 1852, 1921, 1925, 1927, 1941, 1973; Rv. 616, 825; IR. 156; Civ. 1358, 1360).</p>	<p style="text-align: center;"><b>Pasal 1930</b></p> <p>Sumpah pemutus dapat diperintahkan dalam persengketaan apa pun juga, kecuali dalam hal kedua belah pihak tidak mengadakan suatu perdamaian atau dalam hal pengakuan mereka tidak boleh diperhatikan.</p> <p>Sumpah pemutus dapat diperintahkan pada setiap tingkatan perkara, bahkan dalam hal tidak ada upaya pembuktian apa pun untuk membuktikan tuntutan atau tangkisan yang memerlukan pengambilan sumpah itu.</p>	<p style="text-align: center;"><b>Article 1930</b></p> <p>A decisive oath may be ordered in respect of a dispute of any nature, with the exception of those in respect of which the parties is not reach a settlement, or in which the confession cannot be taken into consideration. The decisive oath may also be ordered at every stage of the lawsuit, even if there exists no other means to prove the claim or the exception, in respect of which the oath has been demanded. (Bw.1569, 1602, 1700, 1852, 1921, 1925, 1927, 1941, 1973; Rv.616, 825; IR.156; Civ.1358, 1360)</p>
<p style="text-align: center;"><b>Artikel 1931</b></p> <p>Die eed kan alleen worden opgedragen omtrent eene daadzaak, welke persoonlijk zoude zijn verrigt door dengene aan wiens eed de beslissing wordt overgelaten (Bw. 1929-1o, 1933, 1973; K. 205, 228; F. 115v.; IR. 156; Civ. 1359).</p>	<p style="text-align: center;"><b>Pasal 1931</b></p> <p>Sumpah itu hanya dapat diperintahkan untuk suatu perbuatan yang telah dilakukan sendiri oleh orang yang menggantungkan perkara pada sumpah itu.</p>	<p style="text-align: center;"><b>Article 1931</b></p> <p>The oath may only be ordered regarding a case which would have been carried out personally by the individual whose oath shall be decisive. (Bw. 1929-1, 1933, 1973; K.205, 228; F.115v.; IR.156; Civ.1359)</p>
<p style="text-align: center;"><b>Artikel 1932</b></p> <p>Hij aan wien de eed is opgedragen, en die weigert denzelven af te leggen of terug te wijzen, of ook hij die den eed heeft opgedragen, doch aan wien dezelve is terug gewezen, en die weigert den eed af te leggen, moet in zijne vordering of exceptie in het ongelijk worden gesteld (Bw. 1943v.; Rv. 52; IR. 156; RBg. 314; Civ. 1361).</p>	<p style="text-align: center;"><b>Pasal 1932</b></p> <p>Barang siapa diperintahkan mengangkat sumpah tetapi enggan mengangkatnya dan enggan mengembalikannya, dan barang siapa memerintahkan pengangkatan sumpah dan enggan mengangkatnya setelah sumpah itu dikembalikan kepadanya, harus dikalahkan dalam tuntutan atau tangkisan.</p>	<p style="text-align: center;"><b>Article 1932</b></p> <p>The individual, who has been ordered to swear an oath, and who refuses to take such or returns such, or the individual who has ordered the swearing of the oath, but to whom this has been returned, and who refuses to take the oath, shall be denied his claim or exception. (Bw.1943v.; Rv.52; IR.156; RBg.314; Civ.1361)</p>

**Artikel 1933**

Indien de daad, omtrent welke de eed wordt opgedragen, niet is de daad van beide partijen, maar alleen van degene aan welker eed de beslissing wordt overgelaten, mag de eed niet worden terug gegeven (Bw. 1931; IR. 166; Civ. 1362).

**Artikel 1934**

Geen eed kan opgedragen, terug gegeven of aangenomen worden dan door de partij zelve, of door eenen daartoe bijzonder gevolmagtigden persoon (Bw. 1945; IR. 157).

**Artikel 1935**

Die den eed heeft opgedragen of terug gegeven kan die daad niet weder intrekken, indien de wederpartij zich bereid heeft verklaard die eed af te leggen (Bw. 1926; Civ. 1364).

**Artikel 1936**

Wanneer hij aan wien de beslissende eed is opgedragen, of hij aan wiens eed de beslissing is terug gegeven, den eed heeft afgelegd, is de tegenpartij niet ontvankelijk om de vashheid daarvan te beweren (IR. 177; RBg. 314; Sw. 242; Civ. 1363).

**Artikel 1937**

De afgelegde eed levert geen bewijs op dan alleen ten voordeele of ten nadeele van dengene die denzelven opgedragen of terug gegeven heeft, en van zijne erfgenamen of regthebbenden (Bw. 1340, 1857; RBg. 314; Civ. 1365).

**Artikel 1938**

Niettemin wordt een schuldenaar, aan wien de eed door eenen der hoofdelijke schuldeischers is opgedragen, en die denzelven heeft afgelegd, daardoor niet verder bevrijdt dan voor het aandeel van dien schuldeischer.

De eed, door den hoofdschuldenaar afgelegd, bevrijdt de borgen (Bw. 1279, 1424, 1437, 1442, 1847, 1857, 1937; Civ. 1365).

**Artikel 1939**

De eed, door een' der hoofdschuldenaren afgelegd, strekt ten voordeele der medeschuldenaren, en die welke door den borg is afgelegd strekt ten voordeele van den hoofdschuldenaar, indien namelijk, in deze beide gevallen, de eed is opgedragen of terug gegeven geworden omtrent de schuld zelve, en niet omtrent het hoofdelijke der verbindtenis of van den borgtocht (Bw. 1280v., 1287, 1424, 1437, 1442, 1847, 1857, 1937v.; Civ. 1365).

**Artikel 1940**

De regter kan ambtshalve aan eene der partijen den eed opleggen, het zij om daarvan de beslissing der zaak te doen afhangen, het zij om daardoor een toe te wijzen bedrag te

**Pasal 1933**

bila perbuatan yang harus dikuatkan dengan sumpah itu bukan perbuatan kedua belah pihak, melainkan hanya perbuatan pihak yang menggantungkan pemutusan perkara pada sumpah itu, maka sumpah tidak dapat dikembalikan.

**Pasal 1934**

Tiada sumpah yang dapat diperintahkan, dikembalikan atau diterima, selain oleh pihak yang berperkara sendiri atau oleh orang yang diberi kuasa khusus untuk itu.

**Pasal 1935**

Barang siapa telah memerintahkan atau mengembalikan sumpah, tidak dapat mengembalikan perbuatannya itu, jika pihak lawan sudah mengatakannya bersedia mengangkatnya.

**Pasal 1936**

Bila sumpah pemutus telah diangkatnya, entah oleh pihak yang diperintahkan mengangkat sumpah itu, atau oleh pihak yang kepadanya dikembalikan sumpah itu, maka pihak lawan tidak boleh membuktikan kepalsuan sumpah itu.

**Pasal 1937**

Sumpah tidak memberikan bukti selain untuk keuntungan atau untuk kerugian orang yang telah memerintahkan atau mengembalikannya, serta para ahli warisnya atau orang-orang yang mendapat hak dari mereka.

**Pasal 1938**

Namun demikian, dalam suatu perikatan tanggung-menanggung, seorang debitur yang diperintahkan bersumpah oleh salah seorang kreditur dan mengangkat sumpahnya, hanya dibebaskan untuk jumlah yang tidak lebih daripada bagian kreditur tersebut. Sumpah yang diangkat oleh debitur utama, membebaskan para penanggung utang.

**Pasal 1939**

Sumpah yang diangkat oleh salah seorang debitur utama menguntungkan orang-orang yang turut berutang, sedangkan sumpah yang diangkat oleh penanggung utang menguntungkan debitur utama, jika dalam kedua hal tersebut sumpah itu telah diperintahkan atau dikembalikan, tetapi hanya mengenai utang itu sendiri, dan bukan mengenai pokok perikatan tanggung-menanggung atau penanggungnya.

**Pasal 1940**

Hakim, karena jabatannya, dapat memerintahkan salah satu pihak yang berperkara untuk mengangkat sumpah, supaya dengan sumpah itu dapat diputuskan

**Article 1933**

If the act, concerning which the oath shall be sworn, is not the act of both parties, but only of the one whose oath is decisive, the oath is not be returned. (Bw. 1931; IR.166; Civ.1362)

**Article 1934**

An oath shall be ordered, returned or accepted by the party itself only or by the one authorized thereto. (Bw.1945; IR.157)

**Article 1935**

The individual who has instructed or returned the oath, cannot revoke the act, if the counter party has declared his willingness to swear the oath. (Bw.1926; Civ.1364)

**Article 1936**

If the individual who has been ordered to swear a decisive oath, or the individual who has returned such, has sworn the oath, the counter party is not be entitled to argue the falsity of the oath. (IR.177; RBg.314; Sw.242; Civ.1363)

**Article 1937**

The oath sworn is not provide any evidence other than that which disadvantages or benefits the individuals who have instructed or returned the oath, and for his heirs and rightful parties. (Bw. 1340, 1857; RBg.314; Civ.1365)

**Article 1938**

Nevertheless, a debtor in a several liability agreement, to whom the oath is ordered by one of the creditors, and who has sworn such, is not be released other than in respect of the share of the creditor. The oath, sworn by the principal debtor, is release the guarantors. (Bw.1279, 1424, 1437, 1442, 1847, 1857, 1937; Civ.1365)

**Article 1939**

The oath sworn by one of the debtors who are severally liable is benefit the other debtors, and the oath sworn by the guarantor is benefit the principal debtor, if, in these two events, the oath is ordered or has been returned due to the debt itself, and does not pertain to the several liability of the contract or the guarantee. (Bw.1280v., 1287, 1424, 1437, 1442, 1847, 1857, 1937v.; Civ.1365)

**Article 1940**

The judge may, in his capacity, order the oath to be sworn by one of the parties, whether to determine the decision of the case or to stipulate a designated amount. (Bw.1569, 1602,

bepalen (Bw. 1569, 1602, 1882, 1942; F. 31; Rv. 52; IR. 155; RBg. 314; Civ. 1366).

#### Artikel 1941

Hij kan dat slechts doen in de twee volgende gevallen:

1o. indien de vordering of exceptie niet volledig bewezen is;

2o. indien dezelve ook niet geheel van bewijs ontbloot is (Bw. 1905, 1922; IR. 155, 169, 173; Civ. 1367).

#### Artikel 1942

De eed omtrent de waarde der gevordere zaak kan door den regter aan den eischer niet worden opgelegd, dan wanneer het onmogelijk is om die waarde op eene andere wijze te bepalen.

Zelfs moet de regter, in dat geval, de som bepalen tot welker beloop de eischer op zijnen eed zal geloofd worden (Rv. 52; IR. 155; Civ. 1369).

#### Artikel 1943

De eed, door den reger aan eene der partijen opgelegd, kan door deze niet aan de wederpartij worden terug gewezen (Bw. 1932; Civ. 1368).

#### Artikel 1944

De eed moet worden afgelegd voor den reger die van het regtsgeding kennis neemt.

Indien een wettig beletsel dit onuitvoerlijk maakt kan het regterlijk collegie tot het afnemen van den eed een zijner leden magtigen, die zich alsdan naar de woning of het verblijf zal begeven van hem die den eed afleggen moet.

Indien, in dat geval, die woning of dat verblijf te ver mogt zijn verwijderd, of buiten het regtsgebied van het regterlijk collegie gelegen, kan dit collegie het afnemen van den eed opdragen aan den regter of aan het hoofd van het bestuur der woonplaats of des verblijfs van dengene die tot de eeds-aflegging verplicht is. (RO. 33; Bw. 1023; Rv. 52; IR. 158; Bb. 379).

#### Artikel 1945

De eed moet persoonlijk worden afgelegd.

Om gewigtigde redenen is het den regter geoorloofd aan eene partij toe te staan om den eed door eenen bijzonder bij authentieke acte daartoe gemagtigde te doen afleggen.

De volmagt moet, in zoodanig geval, den af te leggen eed omstandig en naauwkeurig inhouden.

Geen eed mag worden afgenomen dan in tegenwoordigheid der wederpartij, of deze daartoe behoorlijk zijnde opgeroepen (Bw.

perkara itu atau dapat ditentukan jumlah uang yang dikabulkan.

#### Pasal 1941

Ia dapat berbuat demikian, hanya dalam dua hal:

1. jika tuntutan maupun tangkisan itu tidak terbukti dengan sempurna;

2. jika tuntutan maupun tangkisan itu tidak sama sekali tak dapat dibuktikan.

#### Pasal 1942

Sumpah untuk menetapkan harga barang yang dituntut tidak dapat diperintahkan oleh Hakim kepada penggugat, kecuali bila harga itu tidak dapat ditentukan dengan cara apapun juga selain dengan sumpah.

Bahkan dalam hal yang demikian Hakim harus menetapkan sampai sejauh mana penggugat dapat dipercaya berdasarkan sumpahnya.

#### Pasal 1943

Sumpah yang diperintahkan Hakim kepada salah satu pihak yang berperkara, tak dapat dikembalikan oleh pihak ini kepada pihak lawannya.

#### Pasal 1944

Sumpah harus diangkat dihadapan Hakim yang memeriksa perkaranya. Jika ada suatu halangan yang sah yang menyebabkan hal ini tidak dapat dilaksanakan, maka majelis Pengadilan dapat mengusahakan salah seorang Hakim anggotanya agar pergi ke rumah atau tempat kediaman orang yang harus mengangkat sumpah untuk mengambil sumpahnya.

Jika dalam hal demikian itu rumah atau tempat kediaman itu terlalu jauh atau terletak diluar daerah hukum majelis Pengadilan itu, maka majelis ini dapat memerintahkan pengambilan sumpah kepada Hakim atau kepada pemerintah daerah yang di daerah hukumnya terletak rumah atau tempat orang yang diwajibkan mengangkat sumpah.

#### Pasal 1945

Jika sumpah harus diangkat sendiri.

Jika ada alasan-alasan penting, Hakim boleh mengizinkan pihak yang berperkara untuk mengangkat sumpahnya dengan perantara seseorang yang diberikan kuasa khusus untuk itu dengan suatu akta otentik.

dalam hal demikian, surat kuasa itu harus memuat sumpah yang harus diucapkan itu secara lengkap dan tepat.

Tidak sumpah yang boleh diangkat tanpa kehadiran pihak lawan atau sebelum pihak

1882, 1942; F.31; Rv.52; IR.155; RBg.314; Civ.1366)

#### Article 1941

An individual may do so only in the following two circumstances:

1. if the claim or demurrer has not be fully proven; 2. if the claim or demurrer is not totally lacking in evidence. (Bw.1905, 1922; IR.155, 169, 173; Civ.1367)

#### Article 1942

An oath regarding the value of the goods claimed cannot be ordered by the judge to be sworn by the claimant, if it is possible to determine the value in a different manner. In this regard, the judge is decide which amount regarding which the plaintiff shall be accepted pursuant to his oath. (Rv.52; IR.155; Civ.1369)

#### Article 1943

The oath, ordered by the judge to be sworn by one of the parties, is not be returned by him to the counter party. (Bw.1932; Civ.1368)

#### Article 1944

The oath shall be sworn before the judge who is examine the lawsuit. If a valid obstruction renders this impossible, then the court may authorize one of its members to administer the oath, who is then travel to the residence or domicile \*532 of the individual who is swear the oath. If, in such event, the residence or domicile is too remotely located or is located outside the legal jurisdiction of the court, then this court may designate the administration of the oath to the judge or head of the local government of the residence or domicile of the individual who is required to swear the oath. (RO.33; Bw.1023; Rv.52; IR.158; Bb.379)

#### Article 1945

An oath shall be sworn in person. The judge may permit a party to have an oath sworn by proxy appointed pursuant to an authentic deed, for significant reasons. A power of attorney is, in this regard, specify the oath to be sworn in full and accurately. No oath may be pledged unless in the presence of the counter party who must be properly summoned. (Bw. 1793, 1934; F.115v.; IR.157v.; Bb.379)

1793, 1934; F. 115v.; IR. 157v.; Bb. 379).

lawan ini dipanggil secara sah.

**ZEVENDE TITEL****BAB VII****Chapter VII****Van verjaring****DALUWARSA****Concerning prescription****EERSTE AFDEELING****BAGIAN 1****Section 1****Van verjaring in het algemeen****Lewat Waktu pada Umumnya****Concerning prescription in general****Artikel 1946****Pasal 1946****Article 1946**

Verjaring is een middel om, door het verloop van eenen zekeren bepaalden tijd, en onder de voorwaarden bij de wet bepaald, iets te verkrijgen, of van eene verbindtenis bevrijd te worden (Ov. 47; Bw. 584, 1381, 1963, 1967v.; Sv. 401v.; Civ. 2219).

Lewat waktu ialah suatu sarana hukum untuk memperoleh sesuatu atau suatu alasan untuk dibebaskan dari suatu perikatan dengan lewatnya waktu tertentu dan dengan terpenuhinya syarat-syarat yang ditentukan dalam undang-undang.

Prescription is a means of acquiring something or being released from a contract, after the lapse of a specific time period, and pursuant to the requirements stipulated by the law. (Ov.47; Bw.584, 1381, 1963, 1967v.; Sv.401v.; civ. 2219)

**Artikel 1947****Pasal 1947****Article 1947**

Men kan vooraf geen afstand doen van de verjaring, maar men kan wel afstand doen van eene verjaring welke reeds verkregen is (AB. 23; Bw. 1063, 1949; Civ. 2220).

Seseorang tidak boleh melepaskan lewat waktu sebelum tiba waktunya tetapi boleh melepaskan suatu lewat waktu yang telah diperolehnya.

An individual cannot relinquish a right acquired by prescription in advance but may relinquish a right acquired by prescription which has already been obtained. (Ab.23; Bw.1063, 1949; Civ.2220)

**Artikel 1948****Pasal 1948****Article 1948**

De afstand van verjaring geschiedt uitdrukkelijk of stilzwijgend. De stilzwijgende afstand wordt afgeleid uit eene daad welke doet vooronderstellen dat men zijn verkregen regt heeft lasten varen (Bw. 1359, 1382; Civ. 2221).

Pelepasan lewat waktu dapat dilakukan secara tegas atau secara diam-diam. Pelepasan secara diam-diam disimpulkan dari suatu perbuatan yang menimbulkan dugaan bahwa seseorang tidak hendak menggunakan suatu hak yang telah diperolehnya.

The relinquishment of a right acquired by prescription is occur expressly or by implication, the implied relinquishment shall be concluded from an act which implies that the individual has allowed his acquired right to lapse. (Bw. 1359, 1382; Civ.2221)

**Artikel 1949****Pasal 1949****Article 1949**

Hij, die niet mag vervreemden, mag geen afstand doen van eene verkregene verjaring (Bw. 1330, 1448; Civ. 2222).

Barangsiapa tidak diperbolehkan memindahtangankan sesuatu, juga tidak boleh melepaskan lewat waktu diperolehnya.

The individual who is not permitted to transfer, is not relinquish a right acquired by prescription. (Bw.1330, 1448; Civ.2222)

**Artikel 1950****Pasal 1950****Article 1950**

De regter mag ambshalve het middel van verjaring niet toepassen (Bw. 1454, 1520; Rv. 50; Sv. 407; IR. 371; Civ. 2223; S. 82-280\*; 92-159\* achter Bw.; Decentr. 22).

Hakim, karena jabatannya, tidak boleh mempergunakan lewat waktu.

The judge may not, officially, apply the means of prescription. (Bw. 1454, 1520; Rv.50; Sv.407; IR.371; Civ.2223; S.82-280; 92-159)

**Artikel 1951****Pasal 1951****Article 1951**

In elken staat van het geding kan men zich op verjaring beroepen, zelfs in hooger beroep (Rv. 136, 249, 323; Civ. 2224).

Pada setiap tingkat pemeriksaan perkara, dapat diajukan adanya lewat waktu, bahkan pada tingkat banding pun.

At every stage of a suit, an individual may invoke prescription, even at higher appeal. (Rv.136, 249, 323; Civ. 2224)

**Artikel 1952****Pasal 1952****Article 1952**

Schuldeischers of andere belanghebbenden kunnen opkomen tegen den afstand van verjaring, door den schuldenaar ter bedriegelijke verkorting hunner regten gedaan (Bw. 1341; Civ. 2225).

Kreditur atau orang lain yang berkepentingan dapat melawan pelepasan lewat waktu yang dilakukan oleh debitur yang secara curang bermaksud mengurangi hak kreditur atau orang yang lain tersebut.

Creditors or other interested parties may appeal against the relinquishment of the rights acquired by prescription, effected by the debtor who, in a deceitful manner, reduces the rights of the creditor or other parties. (Bw.1341; Civ.2225)

**Artikel 1953****Pasal 1953****Article 1953**

Men kan door verjaring den eigendom niet verkrijgen van zaken die buiten den handel zijn (Bw. 521v., 537; Civ. 2226).

Seseorang tidak dapat menggunakan lewat waktu untuk memperoleh hak milik atas barang-barang yang tidak beredar dalam perdagangan.

One cannot, by prescription, obtain ownership of goods which are not being traded. (Bw.521v., 537; Civ.2226)

**Artikel 1954****Pasal 1954****Article 1954**

De regering, als vertegenwoordigende den lande, de hoofden van plaatselijk bestuur, als

Pemerintah yang mewakili negara, Kepala Pemerintahan Daerah yang bertindak dalam

The government, representing the country, the heads of the local government, and the public

zodanig handelende, en de openbare instellingen of gestichten zijn aan dezelfde verjaringen onderworpen als bijzondere personen, en kunnen daarvan op gelijke wijze gebruik maken (Civ. 2227; Bb. 379).

#### Artikel 1955

Om door middel van verjaring den eigendom eener zaak te verkrijgen, wordt vereischt een voortdurend en onafgebroken, ongestoord, openbaar en niet dubbelzinnig bezit, als eigenaar (Bw. 529v., 543v., 548, 560, 1957, 1959, 1963, 1978; Civ. 2229).

#### Artikel 1956

Daden van geweld, van zuivere willekeur, of van eenvoudig gedoogen, kunnen geen bezit te weeg brengen, dat de kracht heeft om eene verjaring te doen geboren worden (Bw. 557, 1323v., 1963; Civ. 2223).

#### Artikel 1957

De tegenwoordige bezitter, die bewijst van ouds bezeten te hebben, wordt voorondersteld mede het bezit te hebben gehad gedurende den tijd die tusschen beide verlopen is; onverminderd het tegenbewijs (Bw. 534v., 560, 566, 1916; Civ. 2234).

#### Artikel 1958

Om den tot verjaring vereischten tijd te vervullen, kan men bij zijn eigen bezit dat van den vorigen bezitter, van wien men de zaak verkregen heeft, voegen, op welke wijze men dezen ook zij opgevolgd, het zij onder eenen algemeenen of bijzonderen titel, het zij om niet, het zij onder eenen bezwarenden titel (Bw. 541, 833, 955, 1314, 1318, 1955, 1960; Civ. 2235).

#### Artikel 1959

Zij die voor een ander bezitten, mitsgaders hunne erfgenamen, kunnen nimmer iets door verjaring verkrijgen, door welk tijdsverloop zulks ook zoude mogen wezen.

Alzoo kan een huurder, bewaarder, vruchtgebruiker, en alle anderen die het goed van den eigenaar ter bedde onder zich hebben, hetzelfde niet door verjaring verkrijgen (Bw. 535, 540, 556, 756v., 1548v., 1694v.; Civ. 2236).

#### Artikel 1960

De personen, bij het voorgaande artikel vermeld, kunnen den eigendom door verjaring verkrijgen, indien de titel van hun bezit veranderd is, het zij uit eene oorzaak die van eenen derde afkomt, het zij door hunne tegenspraak tegen het regt van den eigenaar (Bw. 535v., 1955, 1961; Civ. 2237).

#### Artikel 1961

Zij, aan wie de huurders, bewaarders, en andere bezitters ter bedde, het goed hebben

jabatannya, dan lembaga-lembaga umum, tunduk pada lewat waktu sama seperti orang perseorangan, dan dapat menggunakannya dengan cara yang sama.

#### Pasal 1955

Untuk memperoleh hak milik atas sesuatu dengan upaya lewat waktu, seseorang harus bertindak sebagai pemilik sesuai itu dengan menguasainya secara terus-menerus dan tidak terputus-putus, secara terbuka di hadapan umum dan secara tegas.

#### Pasal 1956

Perbuatan memaksa, perbuatan sewenang-wenang atau perbuatan membiarkan begitu saja, tidaklah menimbulkan suatu besit yang dapat membuahkan lewat waktu.

#### Pasal 1957

Seseorang yang sekarang menguasai suatu barang, yang membuktikan bahwa ia menguasai sejak dulu, dianggap juga telah menguasainya selama selang waktu antara dulu dan sekarang, tanpa mengurangi pembuktian hal yang sebaliknya.

#### Pasal 1958

Untuk memenuhi waktu yang diperlukan untuk lewat waktu, dapatlah seseorang menambah waktu selama ia berkuasa dengan waktu selama berkuasanya orang yang lebih dahulu berkuasa dari siapa ia telah memperoleh barangnya, tak peduli bagaimana ia menggantikan orang itu, baik dengan alas hak umum maupun dengan alas hak khusus, baik dengan cuma-cuma maupun atas beban.

#### Pasal 1959

Orang yang menguasai suatu barang untuk orang lain, begitu pula ahli warisnya, sekali-kali tidak dapat memperoleh sesuatu dengan jalan lewat waktu, berapa lama pun waktu yang telah lewat.

Demikian pula seorang penyewa, seorang penyimpan, seorang penikmat hasil, dan semua orang lain yang memegang suatu barang berdasarkan suatu persetujuan dengan pemiliknya, tak dapat memperoleh barang itu.

#### Pasal 1960

Mereka yang disebutkan dalam pasal yang lalu dapat memperoleh hak milik dengan jalan lewat waktu, jika alas hak besit mereka telah berganti, baik karena suatu sebab yang berasal dari pihak ketiga, maupun karena pembantahan yang mereka lakukan terhadap hak milik.

#### Pasal 1961

Mereka yang telah menerima suatu barang, yang diserahkan dengan atas hak yang dapat

organizations or institutes shall be subject to the same means of prescription as specific individuals, and may use them in the same manner. (Civ. 2227; Bb.379)

#### Article 1955

To acquire ownership of property by means of prescription, an individual must have continuous, uninterrupted, open and unequivocal possession. (Bw.529v., \*535 543v., 548, 560, 1957, 1959, 1963, 1978; Civ.2229)

#### Article 1956

Possession, arising from acts of violence, random acts, or acts of tolerance, cannot result in prescription. (Bw. 557, 1323v., 1963; Civ. 2223)

#### Article 1957

The current possessor, who proves that he has always possessed the property, shall be presumed to have possessed the property during the period which has lapsed between the two periods; without prejudice to the contrary being proven. (Bw.534v., 560, 566, 1916; Civ.2234)

#### Article 1958

To comply with requirements regarding the period of limitation for prescription, an individual can add to his own property that which used to belong to the previous owner, from whom the goods have been obtained, regardless of the manner in which this is carried out, either pursuant to a general or specific title, or free of charge or pursuant to an encumbered title. (Bw. 541, 833, 955, 1314, 1318, 1955, 1960; Civ.2235)

#### Article 1959

Parties, who possess on behalf of another party, including their heirs, is not acquire anything by prescription, regardless of the length of the time period which has passed. A lessee, keeper, usufructuary, and all others who hold goods on behalf of the owner, cannot acquire such by prescription. (Bw. 535, 540, 556, 756v., 1548v., 1694v.; Civ. 2236)

#### Article 1960

The individuals, referred to in the previous article, may acquire the property by prescription, if the ownership has changed, either due to a third party, or pursuant to their opposition to the right of the owner. (Bw.535v.,1955, 1961; Civ.2237)

#### Article 1961

The party, to whom the lessees, keepers and other possessors holding such goods, have

overgedragen bij eenen titel tot overgang van eigendom geschikt, kunnen dat goed door verjaring verkrijgen (Bw. 1955, 1963; Civ. 2239).

#### Artikel 1962

De verjaring wordt gerekend bij dagen, en niet bij uren.

Zij is verkregen wanneer de laatste dag van den vereischten tijd verlopen is (Bw. 1181; K. 135v.; Civ. 2260v).

### TWEDE AFDEELING

#### Van verjaring, beschouwd als een middel om iets te verkrijgen

##### Artikel 1963

Die te goeder trouw, en uit kracht van eenen wettigen titel, een onroerend goed, eene rente, of eenige andere, aan toonder niet betaalbare, inschuld verkrijgt, bekomt daarvan den eigendom, bij wege van verjaring, door een bezit van twintig jaren.

Die te goeder trouw het bezit heeft gedurende dertig jaren, verkrijgt den eigendom, zonder dat hij kan worden genoodzaakt zijnen titel te toonen (Bw. 506v., 511-2o, 531, 548-2o, 550, 584, 610, 613, 695, 699, 1955, 1964v., 1977; Civ. 2262, 2265).

##### Artikel 1964

Een regstittel, die nietig is uit hoofde van een gebrek in den vorm, kan niet tot grondslag eener twintigjarige verjaring verstrekken (Bw. 1963; Civ. 2267).

##### Artikel 1965

De goede trouw wordt steeds voorondersteld, en degene die zich op kwade trouw beroept moet dezelve bewijzen (Bw. 533, 1328, 1916; Civ. 2268).

##### Artikel 1966

Het is voldoende dat op het oogenblik der verkrijging de goede trouw bestond (Bw. 531, 1958, 1963; Civ. 2269).

### DERDE AFDEELING

#### Van verjaring, beschouwd als een middel om van een verpligting bevrijd te worden

##### Artikel 1967

Alle regtsvorderingen, zoo wel zakelijke als persoonlijke, verjaren door dertig jaren, zonder dat hij, die zich op de verjaring beroept, verplicht zij eenigen titel aan te toonen, of dat men hem eenige exceptie, uit zijne kwade trouw ontleend, kunne tegenwerpen (Ov. 47; Bw. 58, 269, 414, 750, 835, 1039, 1062, 1066, 1068, 1110, 1116, 1381, 1968v., 1973, 1993; K. 95, 168a, 169, 228a, 229, 229k, 741v.; Rv. 102; S. 1832-41\* achter Bw.; Civ. 2262).

memindahkan hak milik oleh penyewa, penyimpan dan orang-orang lain yang menguasai barang itu berdasarkan suatu persetujuan dengan pemiliknya, dapat memperoleh barang tersebut dengan jalan lewat waktu.

#### Pasal 1962

Lewat waktu dihitung menurut hari, bukan menurut jam. Lewat waktu itu diperoleh bila hari terakhir dari jangka waktu yang diperlukan telah lewat.

### BAGIAN 2

#### Lewat Waktu Sebagai Suatu Sarana Hukum untuk Memperoleh Sesuatu

##### Pasal 1963

Seseorang yang dengan itikad baik memperoleh suatu barang tak bergerak, suatu bunga, atau suatu piutang lain yang tidak harus dibayar atas tunjuk dengan suatu besit selama dua puluh tahun, memperoleh hak milik atasnya dengan jalan lewat waktu.

Seseorang yang dengan itikad baik menguasai sesuatu selama tiga puluh tahun memperoleh hak milik tanpa dapat dipaksa untuk menunjukkan alas haknya.

##### Pasal 1964

Suatu tanda alas hak yang batal karena suatu cacat dalam bentuknya tidak dapat digunakan sebagai dasar suatu lewat waktu selama dua puluh tahun.

##### Pasal 1965

Itikad baik harus selalu dianggap ada, dan barangsiapa mengajukan tuntutan atas dasar itikad buruk, wajib membuktikannya.

##### Pasal 1966

Cukuplah bila pada waktu memperoleh sesuatu itu

### BAGIAN 3

#### Lewat Waktu Sebagai Suatu Alasan untuk Dibebaskan dari Suatu Kewajiban

##### Pasal 1967

Semua tuntutan hukum, baik yang bersifat kebendaan maupun yang bersifat perorangan, hapus karena lewat waktu dengan lewatnya waktu tiga puluh tahun, sedangkan orang yang menunjuk adanya lewat waktu itu, tidak usah menunjukkan suatu alas hak, dan terhadapnya tak dapat diajukan suatu tangkisan yang didasarkan pada itikad buruk.

transferred the goods, pursuant to a transfer of title of property, may obtain such property by prescription. (Bw. 1955, 1963; Civ. 2239)

#### Article 1962

The prescribed period shall be computed in days, not hours. Acquisition by prescription is take place if the last day of the required time period has lapsed. (Bw.1181; K.135v.; Civ. 2260v.)

### Section 2

#### Concerning prescription, regarded as a means of acquiring something

##### Article 1963

An individual, who in good faith, and pursuant to a legal title, acquires immovable assets, interest, or several other acknowledgments of indebtedness which do not have to be paid to bearer, is acquire ownership thereof by prescription, after possessing such for a period of twenty years. An individual, who in good faith, possesses something for thirty years, is acquire ownership thereof, without having to prove title thereto. (Bw.506v., 511-2, 531, 548-2, 550, 584, 610, 613, 695, 699, 1955, 1964v., 1977; Civ. 2262, 2265)

##### Article 1964

A lawful title rendered invalid due to a defect in the format, is not form a basis for a twenty year prescription. (Bw.1963; Civ. 2267)

##### Article 1965

Good faith is always be presumed and the individual who files a claim alleging bad faith must prove this. (Bw.533, 1328, 1916; Civ.2268)

##### Article 1966

It shall be sufficient that good faith existed at the time of the acquisition. (Bw. 531, 1958, 1963; Civ. 2269)

### Section 3

#### Concerning prescription, regarded as a means of releasing oneself from an obligation

##### Article 1967

All legal claims, either business as well as individual, is expire after thirty years, and the individual who invokes the expiration is not be required to submit any title, and an individual cannot object to this expiration if such is based upon bad faith. (Ov. 47; Bw.58, 269, 414, 750, 835, 1039, 1062, 1066, 1068, 1110, 1116, 1381, 1968v., 1973, 1993; K.95, 168a., 169, 228a, 229, 229k, 741v.; Rv.102; S.1832-41; Civ.2262)

**Artikel 1968**

(Gew. S. 26-335 jjs. 458 en 565) De regtsvordering van meesters en onderwijzers in kunsten en wetenschappen, wegens de lessen welke zij bij de maand, of voor korter tijd, geven;

die van herbergiers en tafelhouders, wegens het verschaffen van woning en kost (Bw. 1139-60, 1147);

die van arbeiders wier in geld vastgesteld loon telkens na kortere tijdruimte dan een kwartaal moet worden betaald, wegens de betaling van hun loon, alsmede van het bedrag der verhooging van dat loon ingevolge art. 1602q;

verjaren door verloop van een jaar (Bw. 750, 1139-50, 1147, 1602l, 1976; K. 741; Civ. 2271).

**Artikel 1969**

(Gew. S. 26-335 jjs. 458 en 565) De regtsvordering der artsen, heelmeeesters, en apothekers, wegens hunne bezoeken, heilkundige diensten, en geneesmiddelen (Bw. 1149-30);

die van deurwaarders, wegens hun loon voor het beteekenen van acten en het ten uitvoer brengen van de hun opgedragene werkzaamheden (Rv. 99);

die der kostschoonhouders, wegens het kost- en schoolgeld voor derzelver leerlingen, en van andere meesters, voor het loon van hun onderwijs (Bw. 1149-60);

die van arbeiders met uitzondering van degenen, bedoeld bij art. 1968, wegens de betaling van hun loon, alsmede van het bedrag der voorhooging van dat loon ingevolge art. 1602q; (Bw. 1149-40).

verjaren door verloop van twee jaren (Civ. 2272).

**Artikel 1970**

De regtsvordering der advocaten tot de betaling hunner verdiensten, die der procureurs tot de betaling van hunne voorschotten en loon, verjaren door verloop van twee jaren, te rekenen van den dag dat het geding is uitgewezen, of dat de partijen eene schikking hebben getroffen, of de volmag op die procureurs is ingetrokken.

Ten aanzien van onafgedane zaken kunnen zij geene voldoening vorderen van voorschotten en verdiensten, die meer dan tien jaren mogten ten achteren zijn (Bb. 3323).

De regtsvordering der notarissen tot betaling hunner voorschotten en loon verjaart insgelijks door verloop van twee jaren, te rekenen van den dag waarop de acten zijn verleden (Bw. 1974; K. 745; Rv. 99; Civ. 2273).

**Artikel 1971****Pasal 1968**

Tuntutan para ahli dan pengajar dalam bidang kebudayaan dan ilmu pengetahuan, untuk pelajaran yang mereka berikan dalam tiap-tiap bulan atau waktu yang lebih pendek;

tuntutan para penguasa rumah penginapan dan rumah makan, untuk pemberian penginapan serta makanan;

tuntutan para buruh yang upahnya harus dibayar dalam bentuk uang tiap-tiap kali setelah lewat waktu yang kurang dari satu triwulan, untuk mendapat pembayaran upah mereka serta jumlah kenaikan upah itu menurut Pasal 1602q;

semua tuntutan ini lewat waktu dengan lewatnya waktu satu tahun.

**Pasal 1969**

Tuntutan para dokter dan ahli obat-obatan, untuk kunjungan dalam memberikan pelayanan kesehatan, perawatan dan pemberian obat-obatan;

tuntutan para juru sita, untuk upah mereka dalam memberitahukan akta-akta dan melaksanakan tugas yang diperintahkan kepada mereka;

tuntutan para pengelola sekolah berasrama, untuk uang makan dan pengajaran bagi muridnya, begitu pula tuntutan pengajar-pengajar lainnya untuk pengajaran yang mereka berikan;

tuntutan pada buruh, kecuali mereka yang dimaksudkan dalam Pasal 1968, untuk pembayaran upah mereka serta jumlah kenaikan upah itu menurut Pasal 1602 q;

semuanya lewat waktu dengan lewatnya waktu dua tahun.

**Pasal 1970**

Tuntutan para advokat untuk pembayaran jasa mereka dan tuntutan para pengacara untuk pembayaran persekot dan upah mereka, hapus karena lewat waktu dengan lewatnya waktu dengan lewatnya waktu dua tahun, terhitung sejak hari diputusnya perkara, hari tercapainya perdamaian antara pihak-pihak yang berperkara, atau hari dicabutnya kuasa pengacara itu.

Dalam hal perkara yang tidak selesai, tak dapatlah mereka menuntut pembayaran persekot dan jasa yang telah ditunggak lebih dari sepuluh tahun.

Tuntutan para Notaris untuk pembayaran persekot dan upah mereka, lewat waktu juga dengan lewatnya waktu dua tahun, terhitung sejak hari dibuatnya akta yang bersangkutan.

**Pasal 1971****Article 1968**

(Amended by S.26-335 se also 458 and 565) The following claims is expire after one year: (Bw. 750, 1139-5, 1147, 1602l, 1976; K. 741; Civ. 2271) legal claims of experts and teachers in art and science with respect to the courses that they teach for a month or a shorter time period; legal claims of hoteliers and restaurateurs, with respect to providing board and lodging; (Bw.1139-6, 1147) legal claims of laborers whose wages are required to be paid every time within three months, with respect to payment of their wages, including the amount of increase of such wages pursuant to article 1602q.

**Article 1969**

(amended by S.26-335 see also 458 and 565) The following claims is expire after two years: (Civ. 2272) the legal claims of doctors, healing masters and pharmacists, with respect to their visits, healing services and medicine; (Bw. 1149-3) claims of process servers, with respect to their wages for the notification of deeds and the implementation of their assigned duties; (Rv.99) claims of caretakers of boarding schools, with respect to the tuition and boarding charges of the students, and claims of other teachers in respect of their salaries; (Bw.1149-6) claims of laborers, with the exception of those mentioned in article 1968, with respect to payment of their wages, including a raise in such wages pursuant to article 1602q. (Bw. 1149-4)

**Article 1970**

The legal claims of attorneys for the payment in respect of their services, of prosecutors for payment of their advances and charges, is expire after two years, effective as the date upon which the decision is issued upon the lawsuit, or the parties have reached some settlement, or the authorization granted to the prosecutor has been revoked. \*538 With respect to unresolved cases, no compensation may be claimed for advances made and services rendered, which have been pending for more than ten years. (Bb. 3323) The legal claim of notaries for the payment of their advances and charges incurred is also expire after a period of two years, effective as of the date on which the deeds are drawn up. (Bw.1974; K.745; Rv.99; Civ.2273)

**Article 1971**



(Gew. S. 38-276) De rechtvorderingen:

van timmerlieden, metselaars en andere werkbazen tot betaling hunner leverancien en loonen (Bw. 1139-8o, 1147, 1604, 1968);

van winkeliers tot betaling der geleverde goederen, voorzoover deze rechtvorderingen betrekkelijk zijn tot werkzaamheden en leveringen, die niet voor het beroep van den schuldenaar hebben plaats gehad; (Bw. 1149-5o, 1882).

verjaren door verloop van vijf jaren (Bw. 750; K. 742; Civ. 2271v).

#### Artikel 1972

De verjaring, in de vier voorgaande artt. vermeld, heeft plaats, ofschoon men met het doen van leverancien, diensten en arbeid zij voortgegaan.

Dezelve houdt slechts dan op te loopen, wanneer eene schriftelijke schuldbekentenis opgemaakt, of de verjaring, volgens art. 1979 en 1980, gestuit is (Bw. 1973, 1981; Civ. 2274).

#### Artikel 1973

Niettemin kunnen degenen wie de verjaring, bij art. 1968, 1969, 1970 en 1971 vermeld, wordt tegengeworpen, van hem die zich daarvan bedienen den eed vorderen dat de schuld werkelijk is betaald geworden.

De eed kan opgelegd worden aan de weduwen en de erfgenamen, of aan de voogden van laatstgemelde, indien zij minderjarig zijn, ten einde te verklaren dat zij niet weten dat de zaak verschuldigd is (Bw. 330, 1882, 1930, 1976; K. 747; Civ. 2275).

#### Artikel 1974

De regters en procureurs zijn niet mer aansprakelijk wegens de afgifte der stukken na verloop van vijf jaren, na de uitwijzing der gedigen.

Insgelijks zijn de deurwaarders ontheven van alle aansprakelijkheid dienaangaande na verloop van twee jaren, te rekenen sedert het uitvoeren van den last, of het beteekenen der acten, waarmede zij belast waren (Bw. 1969v.; Civ. 2276).

#### Artikel 1975

De interessen van altyddurende renten of van lijfrenten (Bw. 1770, 1775);

die van jaarwedden, tot onderhoud verstreckende (Bw. 321v., 1429-3o);

de huurprijzen van huizen en van landgoederen (Bw. 1139-2o, 1140v);

de interessen van geleende geldsommen, en, in het algemeen, al hetgeen betaalbaar is bij het

Tuntutan para tukang kayu, tukang batu dan tukang lain untuk pembayaran bahan-bahan yang mereka berikan dan upah-upah mereka;

tuntutan para pengusaha toko untuk pembayaran barang-barang yang telah mereka serahkan, sekedar tuntutan ini mengenai pekerjaan dan penyerahan yang tidak mengenai pekerjaan tetap debitur;

semua itu lewat waktu dengan lewatnya waktu lima tahun.

#### Pasal 1972

Lewat waktu yang disebutkan dalam keempat pasal yang lalu terjadi, meskipun seseorang terus melakukan penyerahan, memberikan jasa dan menjalankan pekerjaannya. Lewat waktu itu hanya berhenti berjalan, bila dibuat suatu pengakuan utang tertulis, atau bila lewat waktu dicegah menurut Pasal 1979 dan 1980.

#### Pasal 1973

Namun demikian, orang yang kepadanya diajukan lewat waktu yang disebut dalam Pasal 1968, 1969, 1970 dan 1971, dapat menuntut supaya mereka yang menggunakan lewat waktu itu bersumpah bahwa utang mereka benar-benar telah dibayar.

Kepada para janda dan para ahli waris, atau jika mereka yang disebut terakhir ini belum dewasa, kepada para wali mereka, dapat diperintahkan sumpah untuk menerangkan bahwa mereka tidak tahu tentang adanya utang yang demikian.

#### Pasal 1974

Para Hakim dan Pengacara tidak bertanggung jawab atas penyerahan surat-surat setelah lewat waktu lima tahun sesudah pemutusan perkara.

Para juru sita dibebaskan dari pertanggungjawaban tentang hak itu setelah lewat waktu dua tahun, terhitung sejak pelaksanaan kuasa atau pemberitahuan akta-akta ditugaskan kepada mereka.

#### Pasal 1975

Bunga atas bunga abadi atau bunga cagak hidup; bunga atas tunjangan tahunan untuk pemeliharaan;

harga sewa rumah dan tanah;

bunga atas utang pinjaman, dan pada umumnya segala sesuatu yang harus dibayar tiap tahun atau tiap waktu tertentu yang lebih pendek;

(Amended by S.38-276) The following legal claims is expire after a time period of five years: (Bw. 750; K. 742; Civ. 2271v.): claims of carpenters, bricklayers and other foremen, for the payment of materials and wages; (Bw.1139-8, 1147, 1604, 1968) claims of shopkeepers for the payment of the goods delivered, to the extent that these legal claims are relevant to their activities and deliveries which are not related to the profession of the debtor. (Bw. 1149-5, 1882)

#### Article 1972

The expiration, referred to in the aforementioned four articles, is take place, notwithstanding that one continues with the rendering of material, services and labor. The expiration is not occur, if a written acknowledgment of indebtedness has been made, or if the expiration has been prevented pursuant to articles 1979 and 1980. (Bw.1973, 1981; Civ. 2274)

#### Article 1973

Nevertheless, the individuals, against whom expiration is invoked as mentioned in articles 1968, 1969, 1970 and 1971, may require the individual who invokes the expiration to swear that the debt has actually been paid. The oath may be taken from the widows and the heirs, or the guardians of the latter-mentioned if they are minors, in order that they is declare their unawareness of the debt. (Bw.330, 1882, 1930, 1976; K.747; Civ. 2275)

#### Article 1974

The judges and prosecutors is not be accountable for documents filed after a period of five years, following the judgment upon the lawsuits. The process servers is also released from all liability therefor after a period of two years, effective as of the implementation of the authorization, or the notification of the deeds, with which they were assigned. (Bw.1969v.; Civ. 2276)

#### Article 1975

The interest payments from lifelong interests or annuities; (Bw. 1770, 1775) annual interest for the support of one's livelihood; (Bw.321v., 1429-3) rent in respect of houses and property; (Bw. 1139-2, 1140) the interest on loans, and in general, anything that is payable annually, or for shorter stipulated terms; (Bw. 1250, 1515, 1586, 1765v.) is expire after a period of five years. (Civ. 2277)

jaar, of bij kortere vastgesteld termijnen (Bw. 1250, 1515, 1586, 1765v).

semua itu lewat waktu setelah lewatnya waktu lima tahun.

verjaren na verloop van vijf jaren (Civ. 2277).

#### Artikel 1976

De verjaringen, waarvan in art. 1968 en volgende van deze afdeeling gehandeld wordt, loopen tegen de minderjarigen en tegen degenen die onder curatele staan; onverminderd hun verhaal op hunne voogden of curators (Bw. 1987; Octr. 53\*; Civ. 2278).

#### Artikel 1977

Met betrekking tot roerende goederen, die noch in renten bestaan, noch in inschulden welke niet aan toonder betaalbaar zijn, geldt het bezit als volkomen titel.

(Gew. S. 17-497) Niettemin kan degene die iets verloren heeft, of aan wien iets ontvreemd is, gedurende drie jaren, te rekenen van den dag waarop het verlies of de ontvreemding heeft plaats gehad, het verlorene of ontvreemde als zijn eigendom terug vorderen van dengene in wiens handen hij hetzelfde vindt, behoudens het verhaal van den laatstgemelde op dengene van wien hij het bezit bekomen heeft, en onverminderd de bepaling van art. 582 (Bw. 471, 509v., 511-2o, 550, 555, 574, 613, 1152, 1429-1o, 1470, 1702, 1963; K. 3144, 555, 568f, 7493; Rv. 70v., 535v.; S. 60-64\* jo. 92-155; S. 1948-266 art. 2\*; Civ. 2279).

### VIERDE AFDEELING

#### Van de oorzaken die de verjaring stuiten

#### Artikel 1978

De verjaring is gestuit wanneer de bezitter, gedurende meer dan een jaar, van het genot der zaak beroofd is, het zij door den vorigen eigenaar, het zij zelfs door eenen derde (Bw. 545, 558, 565v., 1955; Civ. 2243).

#### Artikel 1979

Zij wordt mede gestuit door aanmaning, dagvaarding, en elke daad van regtsvervolgning, alle in den vereischten vorm beteekend door eenen daartoe bevoegden ambtenaar, uit naam van den regthebbende, aan dengene dien men beletten wil de verjaring te verkrijgen (Bw. 1983; Rv. 1, 275; F. 35; Civ. 2244).

#### Artikel 1980

Ook de dagvaarding voor eenen onbevoegden register stuit de verjaring (Rv. 130; Civ. 2246).

#### Artikel 1981

Verjaring is echter niet gestuit indien, het zij de aanmaning of dagvaarding wordt ingetrokken of nietig verklaard, het zij de aanlegger van zijnen eisch afstand doet, of dezelve wordt ontzegd, het zij de aanleg, uit hoofde van het

#### Pasal 1976

Lewat waktu yang diatur dalam Pasal 1968 dan seterusnya dalam bab ini, berlaku bagi anak-anak yang belum dewasa dan orang-orang yang berada di bawah pengampuan; hal ini tidak mengurangi tuntutan mereka akan ganti rugi terhadap para ahli waris atau para pengampu mereka.

#### Pasal 1977

Barangsiapa menguasai barang bergerak yang tidak berupa bunga atau piutang yang tidak harus di bayar atas tunjuk, dianggap sebagai pemiliknya sepenuhnya.

Walaupun demikian, barangsiapa kehilangan atau kecurian suatu barang, dalam jangka waktu tiga tahun, terhitung sejak hari barang itu hilang atau dicuri itu dikembalikan pemegangnya, tanpa mengurangi hak orang yang disebut terakhir ini untuk minta ganti rugi kepada orang yang menyerahkan barang itu kepadanya, pula tanpa mengurangi ketentuan Pasal 582.

### BAGIAN 4

#### Sebab-sebab yang Mencegah Lewat Waktu

#### Pasal 1978

Lewat waktu dicegah bila pemanfaatan barang itu dirampas selama lebih dari satu tahun dari tangan orang yang menguasainya, baik oleh pemiliknya semula maupun oleh pihak ketiga.

#### Pasal 1979

Lewat waktu itu dicegah pula oleh suatu peringatan, suatu gugatan, dan tiap perbuatan-perbuatan berupa tuntutan hukum, masing-masing dengan pemberitahuan dalam bentuk yang telah ditentukan, ditandatangani oleh pejabat yang berwenang dalam hal itu atas nama pihak yang berhak, dan disampaikan kepada orang yang berhak dicegah memperoleh lewat waktu itu.

#### Pasal 1980

Gugatan di muka Hakim yang tidak berkuasa, juga mencegah lewat waktu.

#### Pasal 1981

Namun lewat waktu tidak dicegah, bila peringatan atau gugatan dicabut atau dinyatakan batal, entah karena penggugat menggugurkan tuntutannya, entah karena tuntutan itu dinyatakan gugur akibat lewat

#### Article 1976

The periods of limitation, which are described in article 1968 and subsequent articles, is apply to minors and individuals under guardianship; \*539 without prejudice to their right to compensation from their guardians or conservators. (Bw. 1987; Octr. 53; Civ. 2278)

#### Article 1977

With regard to movable assets which do not comprise interest or debts which are not payable to bearer, the possession of such is constitute absolute ownership. (Amended by S.17-497) Nevertheless, the individual who has lost something, or from whom something has been taken, may, during a period of three years effective as of the date that the loss or theft took place, claim the lost or stolen item as his property from the individual with whom he finds the items, without prejudice to the right of the latter mentioned to demand indemnification from the individual who delivered the items to him, also without prejudice to the stipulations in article 582 (Bw. 471, 509v., 511-2, 550, 555, 574, 613, 1152, 1429-1, 1470, 1702, 1963; K. 314, 555, 568, 749; Rv. 70v., 535v.; s.60-64 see also 92-155; S.1948-266 art. 2; Civ. 2279)

### Section 4

#### Concerning causes which is preclude prescription

#### Article 1978

Prescription shall be precluded if the owner, within a period of more than one year, has been denied the enjoyment of a matter, either by the previous owner, or by a third party. (Bw. 545, 558, 565v., 1955; Civ. 2243)

#### Article 1979

It is also precluded by a reminder, summons, and any legal claim, submitted in the required format by an official authorized thereto, on behalf of the rightful party, to the individual who shall be precluded from invoking prescription. (Bw. 1983; Rv.1, 275; F.35; Civ. 2244)

#### Article 1980

The summons before an unauthorized judge is also preclude prescription. (Rv.130; Civ. 2246)

#### Article 1981

Prescription is, however, not be precluded if the reminder or summons is revoked or declared invalid, or if the plaintiff withdraws his charges, or if the claim is declared void, if, due to the time period, it is declared expired.

tijdsverloop, is vervallen verklaard (Rv. 92v., 271v., 273v.; Civ. 2247).

waktunya.

(Rv.92v., 271v., 273v.; civ. 2247)

#### Artikel 1982

De erkenenis, door woorden of door daden, van het regt van dengene tegen wien de verjaring loopt, door den bezitter of den schuldenaar gedaan, stuit almede de verjaring (Bw. 1390, 1397v., 1766, 1892, 1972; Civ. 2248).

#### Pasal 1982

Pengakuan akan hak seseorang yang terhadapnya lewat waktu berjalan, yang diberikan dengan kata-kata atau dengan perbuatan oleh orang yang menguasainya atau debitur, juga mencegah lewat waktu.

#### Article 1982

A confession, either expressed verbally or pursuant to acts, by the owner or the debtor, regarding the right of the party against whom prescription is invoked, is also preclude prescription. (Bw. 1390, 1397v., 1766, 1892, 1972; Civ. 2248).

#### Artikel 1983

De beteekening, overeenkomstig artikel 1979, aan een der hoofdelijke schuldenaars gedaan, of diens erkenenis, stuit de verjaring tegen alle de overige, zelfs tegen hunne erfgenamen (K. 1701, 229a1).

#### Pasal 1983

Pemberitahuan menurut Pasal 1979 kepada salah seorang debitur dalam perikatan tanggung-menanggung, atau pengakuan orang tersebut, mencegah lewat waktu terhadap para debitur lain, bahkan pula terhadap para ahli waris mereka.

#### Article 1983

Notification, pursuant to article 1979, which is forwarded to one of the debtors who are severally liable, or his confession, is preclude prescription against all the other parties, including their heirs. (K.170, 229a.) The notification forwarded to one of the heirs of the debtors who are severally liable, or the confession of the heir, is not preclude prescription with regard to the other heirs, not even in the event of a mortgaged debt; unless the contract is indivisible. This notification or confession is only preclude prescription with regard to the other debtors to the extent of the shares of the heirs. To preclude prescription in respect of the entire debt with regard to the other debtors, a notification to all heirs of the deceased debtor or a confession made by all of the heirs shall be required. (Bw. 1280, 1298, 1300-1, 1301; civ. 2249)

De beteekening aan een der erfgenamen van eenen hoofdelijken schuldenaar gedaan, of de erkenenis van dien erfgenaam, stuit de verjaring niet ten aanzien vande overige mede-erfgenamen, zelfs niet in het geval van een hypothecaire schuld; ten ware de verbindtenis ondeelbaar mogt zijn.

Pemberitahuan kepada ahli waris salah seorang debitur dalam perikatan tanggung menanggung, atau pengakuan ahli waris tersebut, tidaklah mencegah lewat waktu terhadap para ahli waris debitur lainnya, bahkan juga dalam hal suatu utang hipotek, kecuali untuk bagian ahli waris tersebut.

Door deze beteekening of erkenenis wordt de verjaring ten aanzien van de andere mede-schuldenaar, niet verder gestuit dan voor zoo veel het aandeel van dien erfgenaam betreft.

Dengan pemberitahuan atau pengakuan itu maka lewat waktu terhadap para debitur lain tidak dicegah lebih lanjut, kecuali untuk bagian ahli waris tersebut.

Om de verjaring der geheele schuld ten aanzien van de andere mede-schuldenaren te stuiten, wordt vereischt eene beteekening aan alle de erfgenamen van den overleden schuldenaar, of eene erkenenis door alle die erfgenamen gedaan (Bw. 1280, 1298, 1300-1o, 1301; Civ. 2249).

Untuk mencegah lewat waktu seluruh utang terhadap para debitur lainnya, perlu ada sesuatu pemberitahuan kepada semua ahli waris atau suatu pengakuan dan semua ahli waris itu.

#### Artikel 1984

De beteekening aan den hoofdschuldenaar gedaan, of deszelfs erkenenis, stuit de verjaring tegen den borg (Bw. 1845; K. 1701, 229a1; Civ. 2250).

#### Pasal 1984

Pemberitahuan yang dilakukan kepada debitur utama atau pengakuan yang diberikan oleh debitur utama mencegah lewat waktu terhadap penanggung utang.

#### Article 1984

The notification forwarded to the principal debtor, or his confession is preclude prescription against the guarantor. (Bw. 1845; K. 170, 229a; civ. 2250)

#### Artikel 1985

De stuiting der verjaring door een der hoofdelijke schuldeischers geldt voor alle hoofdelijke medeschuldeischers (Bw. 1979; Civ. 1119, 1206).

#### Pasal 1985

Pencegahan lewat waktu yang dilakukan oleh salah seorang kreditor dalam suatu perikatan tanggung menanggung berlaku bagi semua kreditor lainnya.

#### Article 1985

The preclusion of prescription by one of the creditors who are severally liable is apply to all creditors who are severally liable. (Bw. 1979; Civ. 1119, 1206)

### VIJFDE AFDEELING

### BAGIAN 5

### Section 5

#### Van de oorzaken die den loop der verjaring schorsen

#### Sebab-sebab yang Menangguhkan Lewat Waktu

#### Concerning the matters which suspend the prescribed period of limitation

#### Artikel 1986

De verjaring loopt tegen alle personen, behalve diegene te wier behoeve de wet eene uitzondering maakt (Bw. 269, 387, 670, 710, 1954, 1987v.; Civ. 2251).

#### Pasal 1986

Lewat waktu berlaku terhadap siapa saja, kecuali terhadap mereka yang dikecualikan oleh undang-undang.

#### Article 1986

Prescription is apply to any one, with the exception of those who are excluded by the law. (Bw. 269, 387, 670, 710, 1954, 1987v.; civ. 2251)

#### Artikel 1987

Verjaring kan niet beginnen noch voortgaan tegen minderjarigen en tegen degenen die onder curatele gesteld zijn, uitgezonderd in de gevallen bij de wet bepaald (Bw. 330, 424v., 452, 1522, 1976; K. 170, 229a; Rv. 274, 336; Civ.

#### Pasal 1987

Lewat waktu tidak dapat mulai berlaku atau berlangsung terhadap anak-anak yang belum dewasa dan orang-orang yang ada di bawah pengampuan, kecuali dalam hal-hal yang ditentukan undang-undang.

#### Article 1987

The prescribed period of limitation cannot commence running against minors or anyone under guardianship, unless otherwise stipulated by the law. (Bw. 330, 424v., 452, 1522, 1976; K. 170, 229a; Rv. 274, 336; Civ. 2252)

2252).

**Artikel 1988**

Verjaring heeft geen plaats tusschen echtgenooten (Civ. 2253; K. 170, 229a).

**Pasal 1988**

Lewat waktu tidak dapat terjadi di antara suami istri.

**Article 1988**

Prescription is not occur between spouses. (Civ. 2253; K. 170, 229a)

**Artikel 1989**

Verjaring loop niet tegen eene vrouw gedurende haar huwelijk:

1o. in geval de regtsvordering der vrouw niet zoude kunnen vervolgd worden dan na het doen eener keus omtrent de aanvaarding of den afstand der gemeenschap (Bw. 132v);

2o. in geval de man, het eigen goed der vrouw zonder hare toestemming verkocht hebbende, den verkoop moet vrijwaren, en in alle andere gevallen waarin de actie van de vrouw op den man zoude terug komen (Bw. 105, 1492v.; Rv. 70v.; Civ. 2254).

**Pasal 1989**

Lewat waktu tidak berlaku terhadap seorang istri selama ia berada dalam status perkawinan:

1. bila tuntutan istri tidak dapat diteruskan, kecuali setelah ia memilih akan menerima persatuan atau akan melepaskannya;

2. bila suami, karena menjual barang milik pribadi istri tanpa persetujuannya, harus menanggung penjualan itu, dan tuntutan istri harus ditunjukkan kepada suami.

**Article 1989**

Prescription is not apply to a woman during her marriage: 1. in the event that the legal claim of the wife cannot be continued, unless she has chosen to either exercise or release her right over the community property; (Bw. 132v.) 2. if the husband has disposed of the personal property of the wife without her approval, he must account for such sale; and in all other cases in which the wife could sue the husband. (Bw.105, 1492v.; Rv.70v., civ.2254)

**Artikel 1990**

Verjaring loopt niet:

met betrekking tot eene inschuld welke van eene voorwaarde afhangt, zoo lang die voorwaarde niet vervuld is (Bw. 1261, 1263);

met betrekking tot een regtsgeding tot vrijwaring, zoo lang de uitwinning geen plaats heeft gehad (Bw. 1491v.; Rv. 70v);

met betrekking tot eene inschuld welke op eenen bepaalden dag vervalt, zoo lang die dag niet verschenen is (Bw. 387, 1268v.; Civ. 2257).

**Pasal 1990**

Lewat waktu tidak berjalan: terhadap piutang yang bersyarat, selama syarat ini tidak dipenuhi; dalam hal suatu perkara untuk menanggung suatu penjualan, selama belum ada putusan untuk menyerahkan barang yang bersangkutan kepada orang lain; terhadap suatu piutang yang baru dapat ditagih pada hari yang telah ditentukan, selama hari itu belum tiba.

**Article 1990**

Prescription is not apply as follows: in relation to a debt which is subject to a condition, to the extent that such condition has not been satisfied; (Bw.1261, 1263) in relation to a lawsuit for indemnification, to the extent the suit has not been decided upon; (Bw. 1491v.; Rv. 70v.) in relation to a debt which matures on a stipulated date, to the extent that the date has not yet arrived. (Bw. 387, 1268v.; Civ. 2257)

**Artikel 1991**

Verjaring loopt niet tegen eenen erfgenaam eene nalatenschap onder het voorregt van boedelbeschrijving aanvaard heeft, ten opzichte zijner inschulden ten laste dier nalatenschap (Bw. 1030, 1032-2o, 1050; Rv. 337, 697).

Verjaring loopt tegen eene onbeheerde nalatenschap, ofschoon dezelve van geen curator voorzien zij (Bw. 1126v., 1986; Civ. 2258).

**Pasal 1991**

Terhadap seorang ahli waris yang telah menerima suatu warisan dengan hak istimewa untuk membuat pendaftaran harta peninggalan, tidak dapat dikenakan lewat waktu mengenai piutang-piutangnya terhadap harta peninggalan. Lewat waktu berlaku terhadap suatu warisan yang tak terurus, meskipun tidak ada pengampu warisan itu.

**Article 1991**

Prescription is not apply to an heir who has accepted an inheritance under the privilege of an estate description, with regard to his indebtedness in respect of his inheritance. (Bw. 1030, 1032-2, 1050; Rv. 337, 697) Prescription is apply to an unmanaged inheritance, notwithstanding that there is no trustee. (Bw. 1126v., 1986; Civ. 2258)

**Artikel 1992**

Zij loopt insgelijks gedurende den tijd dat de erfgenaam zich beradt (Bw. 1023v.; Rv. 337; Civ. 2259).

**Pasal 1992**

Lewat waktu itu berlaku selama ahli waris masih mengadakan perundingan mengenai warisannya.

**Article 1992**

Prescription is apply during the time that the heir is still deliberating upon the inheritance. (Bw. 1023v.; Rv. 337; Civ. 2259)

**Slotbepaling****KETENTUAN PENUTUP****Closing Provisions.****Artikel 1993**

De verjaringen, welke reeds voor de afkondiging van dit Wetboek eenen aanvang genomen hebben, zullen overeenkomstig de wetten, op dat tijdstip in Indonesie van kracht, worden geregeld (Ov. 54; AB. 2; S. 1829-86; 1832-41\* zie hierachter; 67-110).

**Pasal 1993**

Lewat waktu yang sudah mulai berjalan sebelum Kitab Undang-undang Hukum Perdata ini diundangkan, harus diatur menurut undang-undang yang pada saat itu berlaku di Indonesia. Namun lewat waktu demikian yang menurut perundang-undangan lama masih membutuhkan waktu selama lebih dari tiga puluh tahun, terhitung sejak Kitab Undang-undang Hukum Perdata ini

**Article 1993**

The prescribed periods of limitation which have commenced prior to the publication of this Civil Code, shall be \*543 regulated in accordance with the laws in force in Indonesia at that time. (Ov. 54; AB.2; S.1829-86; 1832-41; 67-110) Notwithstanding this, the prescribed periods of limitations which have commenced and which according to old laws, is run for more than thirty years, is following the

diundangkan, akan terpenuhi dengan publication of this Civil Code, expire after the  
lewatnya waktu tiga puluh tahun. lapse of thirty years. (Sv. 408; Civ. 2281; S.1850-  
3)

17 June 2013  
www.KUHPer.com